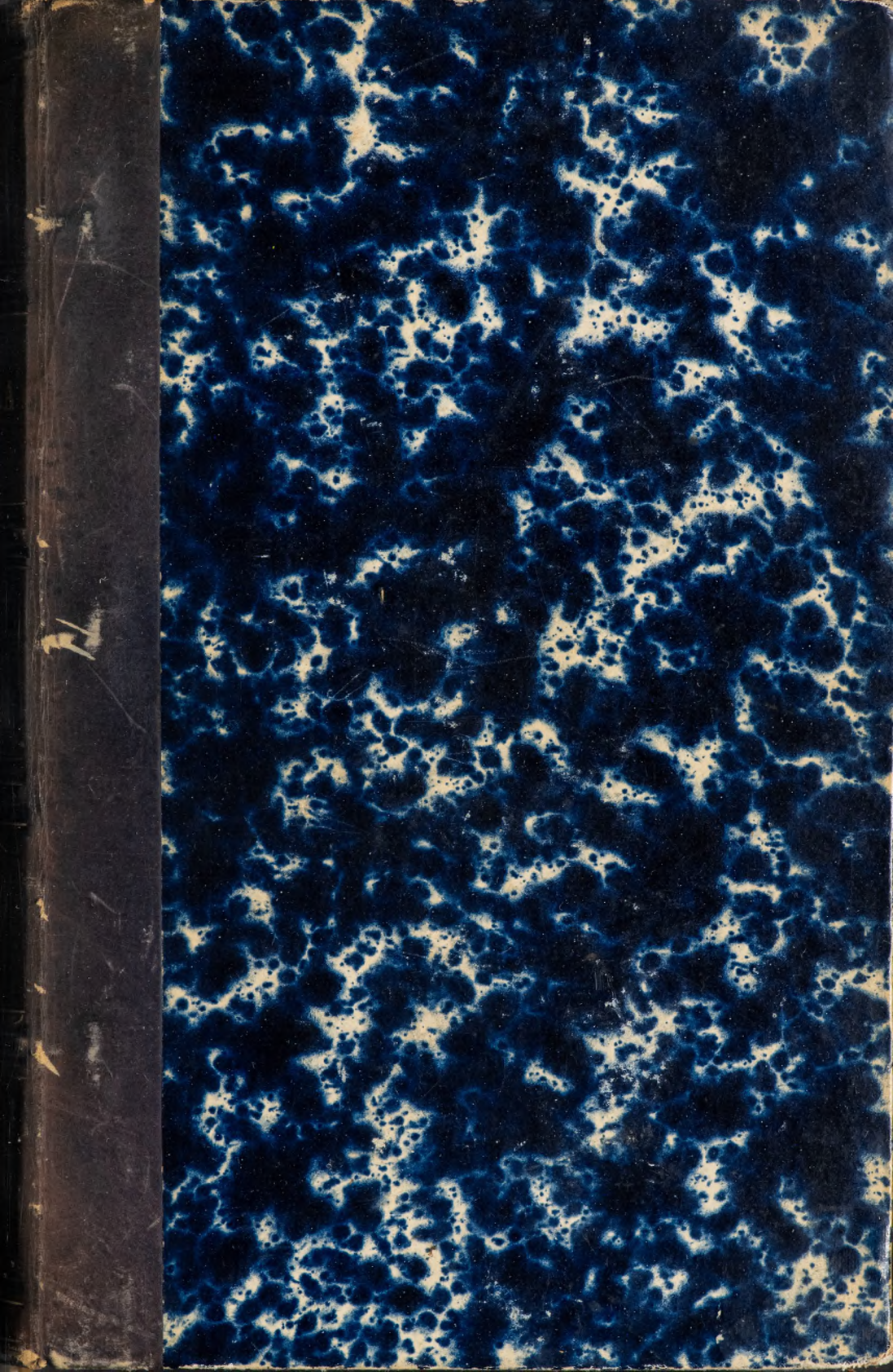
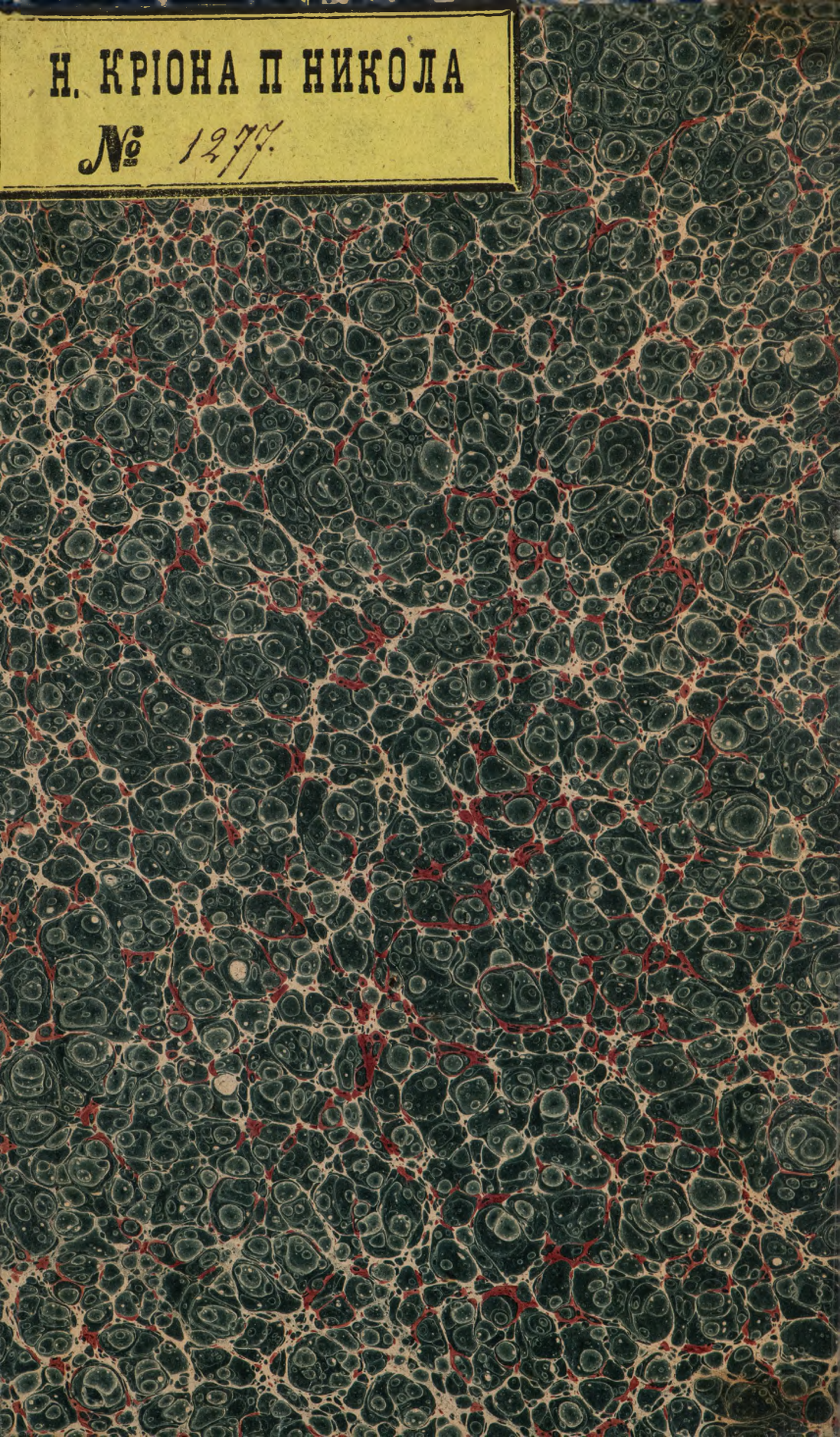
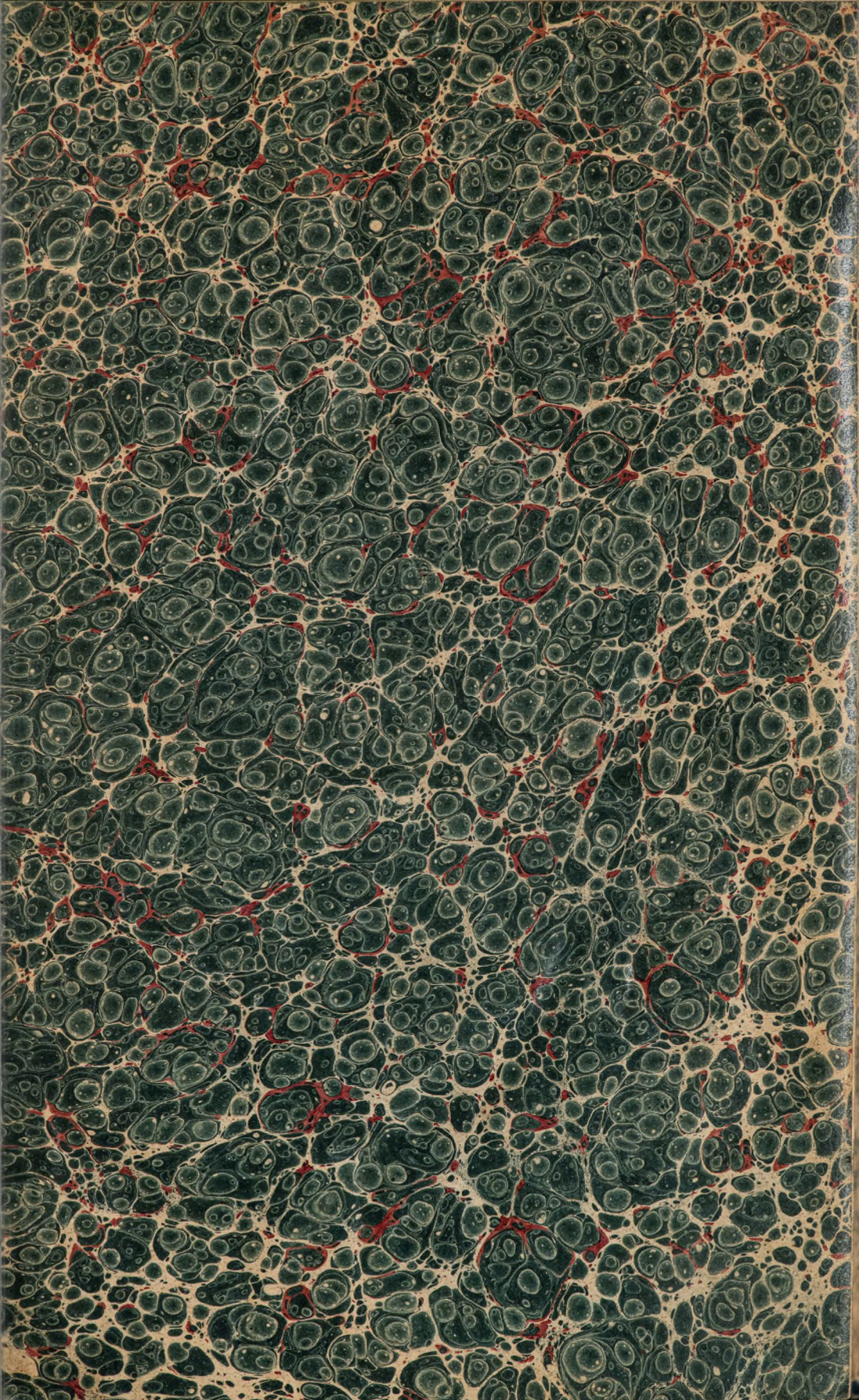

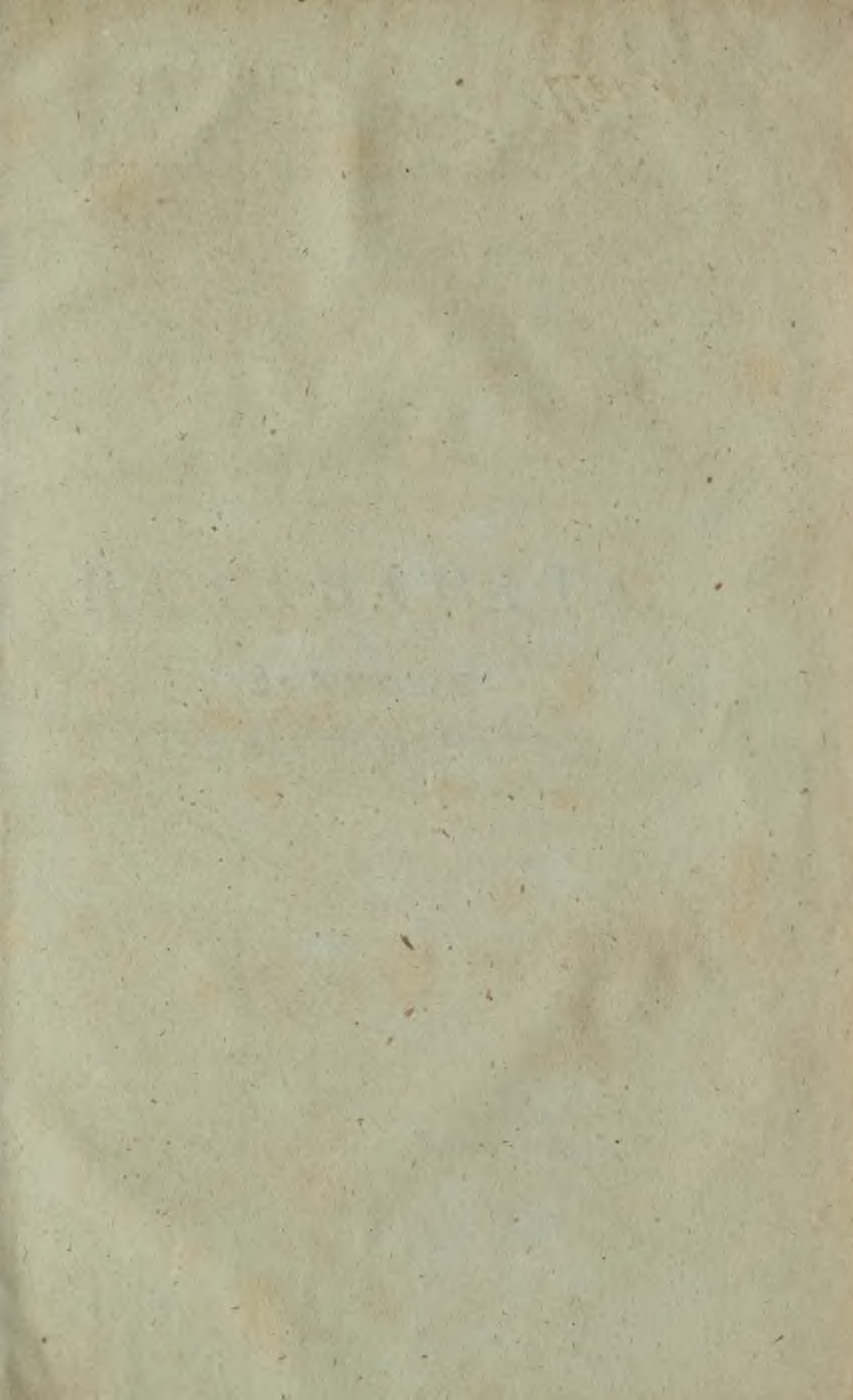
Н. КРІОНА П НИКОЛА

№ 1277

N. 1277.

ΒΑΛΛΑΒΑΡΑΤΑ,

ΣΥΝΤΟΜΗ

ΤΗΣ

ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ,

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΚΑΙ

ΒΑΛΛΑΒΑΡΑΤΑ,

Η

ΣΥΝΤΟΜΗ

ΤΗΣ ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ.

Πᾶν ἀντίτυπον, μὴ φέρον τὴν κάτωθεν σφραγίδα, θεωρεῖ-
ται ὡς κλοπιμαῖον, καὶ καταδιώκεται ὁ πωλήσας, κατὰ
τὸν νόμον.

ΒΑΛΑΒΑΡΑΤΑ,

ἢ

ΣΥΝΤΟΜΗ

ΤΗΣ

ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ,

ΠΟΙΗΘΕΙΣΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΜΑΡΑ ἢ ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ

ΜΑΘΗΤΟΥ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΖΗΝΑΔΑΤΑ

ΚΑΙ ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΙΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΒΡΑΧΜΑΝΙΚΟΥ

ΠΑΡΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΑΛΑΝΟΥ, ΑΘΗΝΑΙΟΥ.

ΝΥΝ ΔΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

ΦΙΛΟΜΟΥΣΩ: ΜΕΝ ΔΑΠΑΝΗ:

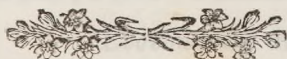
ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΟΥΜΑ,

ΣΠΟΥΔΗ: ΔΕ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Γ. Κ. ΤΥΠΑΛΛΟΥ

ΕΦΟΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Καὶ Γ. Ἀποστολίδου Κοσμητοῦ, Βιβλιοφύλακος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ.

1847.

ΤΩ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΩ
ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΘΩΝΙ ΤΩ Α΄.

ΚΗΔΕΜΟΝΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΤΗΝ

ΒΑΛΑΒΑΡΑΤΑΝ

ᾠΗ

ΕΠΙΤΟΜΗΝ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ

ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΙΝΔΙΚΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑΝ

παρὰ τοῦ ἀοιδίου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΑΛΑΝΟΥ

Εὐσεβάστως ἀνατίθησιν

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

ΜΕΤΑ τὸν Πρόδρομον τῶν Ἰνδικῶν μεταφράσεων τοῦ αἰοιδίμου Δημητρίου Γαλανοῦ τοῦ Ἀθηναίου, ἐκδίδομεν τὴν Βαλαβυράταν, θεωρήσαντες αὐτὴν ὡς σύγγραμμα ἀνέκδοτον μέχρι τοῦδε, καὶ παντάπασιν ἄγνωστον εἰς τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ πολυμαθὴς καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ἐξέφρασεν ἀμφιβολίαν ¹. Τὴν περὶ τοῦτου γνώμην ἡμῶν ἐβεβαίωσαν ἀκολουθῶς ἅπασαι αἱ παρὰ τῶν δοκιμωτέρων Ἰνδολόγων σπουδαῖαι κοινοποιήσεις, τὰς ὁποίας δημοσιεύοντες ἀποδίδομεν, μετὰ τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν, τὸν ὀφειλόμενον πρὸς αὐτοὺς ἔπαινον.

Ὁ ἐν Χαρισίοις Κ^{ος} Εὐγένιος Βυρνούφιος (Eugène Burnouf), εἷς τῶν ἐπισήμων Ἰνδιστῶν τῆς Γαλλίας, γράφων τῇ 8 Ἰουλίου τοῦ 1846 ἔτους, πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς παιδείας, Κ^{ον} Σαλβάνδην, ἐξηγεῖται οὕτως... «Ὡς πρὸς τὴν Βάλα-Βαράταν δὲ (περὶ ἧς ἐρωτοῦσιν ἐξ » Ἀθηνῶν) δύναμαι μετὰ θετικότητος, ἵνα βεβαιώσω τὴν » Υ. Ε., ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι πάντῃ ἄγνω-

1. Ἴδε, τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον τῇ 30 Σεπτεμβρίου, τοῦ παρελθόντος ἔτους, παρὰ τοῦ Κ^{ον} Θεοδώρου Μανούσου, Πρυτάνεως τότε ἐν τῷ Ὁθωνεῖ Πανεπιστημίῳ.

» στον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὴν Γαλ-
 » λίαν· θεωρῶ δὲ αὐτὸ ἄξιον πολλοῦ λόγου, καθότι
 » παρουσιάζει ἐν συνόψει, καὶ εἰς περιληπτικὸν τρόπον
 » τὸ μέγα ἐπικὸν ποίημα, καλούμενον Μάχα-Βαράτα.
 » Συμπεραίνω δὲ ἐξ ὧσων ἀνέγνωσα εἰς τὸν Πρόδρο-
 » μον, ὅτι ἡ Βάλα-Βαράτα¹ εἶναι νεωτέρα ἐπιτομὴ τοῦ
 » κολοσσαίου Ἰνδικοῦ ποιήματος. »

Ὁ δ' ἐν Βερολίῳ Καθηγητὴς Κ^α Ἀλβέρτος Οἴφε-
 ρος (Albert Häfer), γράφων τῇ 19 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐ-
 τοῦ ἔτους πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας Κ^ο Ἐι-
 χόρνον, ἐξηγεῖται ὡς ἐφεξῆς· « Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐρω-
 » τήσεων, ἃς διεβίβασεν ὁ Ἐφορὸς τῆς Βιβλ. τῶν Ἀθη-
 » νῶν, διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ τὴν $\frac{18}{30}$ Ἰουλίου τοῦ
 » τρέχοντος ἔτους (1846), σπεύδων καθυποβάλλω πρὸς
 » ὑμᾶς τὰ ἐξῆς· Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἰνδικὸν σύγγραμ-
 » μα, Βάλα-Βαράτα, οὔτε ἐκδεδομένον, οὔτε μεταφρα-
 » σμένον εὐρίσκεται που. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι σώζεται
 » χειρόγραφον τούτου ἐν Λονδίῳ, ἢ ἐν Ὁξωνίᾳ, πά-
 » λιν θεωρεῖται ὡς παντάπασιν ἄγνωστον, τοῦλάχιστον
 » ἐν Εὐρώπῃ· καθότι δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν συλλογὴν
 » τῆς ἐνταῦθα Βιβλιοθήκης, τὴν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ
 » Σαμβέρου, ἀλλ' οὔτε εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους κατα-
 » λόγους τῶν ἄλλων Βιβλιοθηκῶν ἀπῆντησα ἐπιγραφὴν
 » βιβλίου τοιαύτην, καίτοι πολλὰ φιλολογήσας αὐτοὺς².

1. Ὁ Κ^{ος} Βυρνούφις καὶ οἱ λοιποὶ ἐν Εὐρώπῃ Ἰνδισταὶ χωρίζουσι
 τὰ ὀνόματα οὕτω· Βάλα-Βαράτα, καὶ Μάχα-Βαράτα· ὁ δὲ ἡμέτερος Γα-
 λανὸς γράφει αὐτὰ ἡνωμένα Βαλαβαράτα καὶ Μαχαβαράτα.

2. Ὁ αἰοίδιμος Φριδερίκος Ἀδελοῦγκος ἐδημοσίευσεν τὴν Σανσκριτι-

» Ὁ τίτλος ἐν τούτοις τοῦ συγγράμματος ἐμφαίνει
 » σαφῶς, ὅτι ἡ Βάλα-Βαράτα ἐστὶν ἀπάνθισμα τῆς
 » Μάχα-Βαράτας. Ὑπάρχουσιν ἀπανθίσματα τοιαῦτα
 » καὶ ἄλλων μεγάλων συγγραμμάτων, φέροντα τὴν
 » αὐτὴν ἐπιγραφὴν· οὕτως ὁ Βιλσὼν, ἐν τῷ Καταλόγῳ
 » τῆς Μακενσίας συλλογῆς Σ. 280, ἀναφέρει περὶ τῆς
 » Βάλα-Βαγαβάθα, ὅτι δηλαδὴ συνοπτικὴ μετάφρασις
 » ἐστὶ τῆς Βαγαβάθας Πουράνας¹.

» Ἐνδεχόμενον δὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σύγγραμμα,
 » ἵνα ἔχῃ τινὰ σχέσιν, ὡς πρὸς τὴν Περσιστὶ γενομένην
 » σύνοψιν τῆς Μάχα-Βαράτας, περὶ ἧς γίνεται μνεία
 » ὑπὸ τοῦ Ἀμιλτωνος καὶ Λαγλεσίου ἐν τῷ Καταλό-
 » γῳ τῶν Σανσκριτικῶν χειρογράφων (ἐν Παρισίαις
 » 1807. Σελ. 62.)· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα,
 » τὸ σύγγραμμα καλούμενον Βάλα-Βαράτα δὲν εἶναι
 » γνωστὸν εἰσέτι, ὡς ἐξάγεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν ἐκδο-
 » θησομένην κρίσιν τοῦ Προδρόμου τοῦ Γαλανοῦ, ἡν ἐν-
 » τὸς ὀλίγου πέμψω εὐσεβάστως τῇ ὑμετέρᾳ ἐξοχό-
 » τητι, ὡς συνέχειαν τῆς παρούσης ἐκθέσεώς μου.» Μετὰ
 παρέλευσιν, τωόντι, ὀλίγων ἡμερῶν (τῇ 15 Ὀκτωμ-
 βρίου) ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἐν Βερολίνῳ ὑπουργοῦ τῆς

κὴν αὐτοῦ Βιβλιοθήκην ἐν Περουπόλει τῷ 1837 ἔτει. Εἰς αὐτὴν, πραγ-
 ματευόμενος περὶ τῆς Μαχαβαράτας, τῶν ἐπεισοδίων, καὶ τῆς Περσικῆς
 μεταφράσεως αὐτῆς, δὲν ἀναφέρει παντάπασι περὶ τῆς Βαλαβαράτας· ἐξ
 οὗ συμπεραίνεται, ὅτι ἡ ἐπιτομὴ εἶναι ἄγνωστος, καὶ νεώτερον ἀπάνθισμα
 τῆς Μαχαβαράτας. Ὁ δὲ K²⁵ Γορρέσιος ἔγραψε πρὸς ἡμᾶς ἀκολούθως,
 ὅτι οὔτε μεταξὺ τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Παρισίαις Β. Βιβλιοθήκης, οὔτε
 μεταξὺ τῶν εὕρισκομένων ἐν Λονδίῳ ἀπὴντησεν ἐπιγραφὴν βιβλίου
 τοιαύτην.

1. Ἴδε παρακατιῶν περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως Βάλα.

ἐκπαιδεύσεως, ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν, καὶ συγχρόνως δύο φύλλα τῆς Ἑφημερίδος: *Χρονικὰ τῆς ἐπιστημονικῆς Κριτικῆς* ἀρθ. 51 καὶ 52, ἐν οἷς γίνεται εὐνοϊκὸς μὲν λόγος περὶ τοῦ Προδρόμου· περὶ δὲ τῆς Βάλα-Βαράτας ἐπαναλαμβάνει ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τὰ αὐτὰ, ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν ¹.

Τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῆς Βαλαβαράτας ἐξέφρασε κατ' ἑκτασιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ ἐν Νεαπόλει Β. Ἀκαδημία εἰς τὴν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Κ^ο Ν. Σαντάγγελον ἔκθεσιν αὐτῆς· καὶ ἀφ' ἑτέρου δύο ἐπίσημοι Ἰνδισταί· ὁ ἐν Βιέννῃ δηλαδὴ Κ^{ος} Φ. Μικλόσιχος (Miklosich) καὶ ὁ σοφὸς ἐκδότης τῆς Ῥαμαϊάνας Κ^{ος} Γορρέσιος. Οὗτος γράφει ἐκ Παρισίων τῇ 18 Φεβρουαρίου· «Γνωρίζω ἀκριβῶς τὰ εὐρισκόμενα ἐν » τῇ Β. Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων, καὶ τὰ ἐν Λονδίῳ Σαν- » σκριτικὰ χειρόγραφα· ἰδίως δὲ ἐνησχολήθην εἰς τὰ ἐν » τῇ λεγομένῃ Ἰνδικῇ οἰκίᾳ (India hause)· σὰς βεβαιῶ » λοιπὸν, ὅτι εἰς οὐδὲν μέρος ἀπῆντησα ἐπιγραφὴν

1. Ὁ Κ^{ος} Οἴφερος, πρὸς ὃν ἐπέμψαμεν τὰ 40 πρῶτα τυπογρ. φύλλα τῆς Βαλαβαράτας, ἀφοῦ ἐσκεμμένως ἐνησχολήθη, ἀπῆντησε κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον λέγων· «Ἡ Βαλαβαράτα δὲν εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν Εὐρώπην, μήτε ἐν πρωτοτύπῳ, μήτε ἐν μεταφράσει. Ἡ μὲν Μαχαβαράτα, οὕτω παντοτείνον ἀντικείμενον τῆς μελέτης τῶν Ἰνδῶν, ἔλαβε διαφορὰς μορφὰς, εἴτε ὡς ἀπάνθισμα, εἴτε ὡς ἐπιτομή· π.χ. Ἡ Ἱτιχασασαμουτσαία, κτλ. τοῦ Προδρόμου, εἶναι συλλογὴ διαφόρων ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς Μαχαβαράτας (une collection de différens extraits du Mahà-Baràta) λέγουσιν ὁ Ἀμιλτὼν καὶ ὁ Λαγλέσιος Σ. 24. Ἡ δὲ Βαλαβαράτα, ἢ Μικρὰ Βαράτα, φαίνεται ὅτι εἶναι αὐτοῦ παρκατος καὶ ἐλευθερά συντομὴ τῆς Μαχαβαράτας.

» βιβλίου τοιαύτην, οἷα εἶναι ἡ τῆς Βαλαβαράτας.»

Ἐξ ἀπάντων τούτων συνάγεται ἀδιστάκτως, ὅτι ἡ Βαλαβαράτα εἶναι καὶ ἀνέκδοτος, καὶ παντάπασιν ἄγνωστος εἰς τὴν Εὐρώπην· αὐθύπαρκτος δὲ πραγματικῶς, καὶ ἐλευθέρα συντομὴ τῆς Μαχαβαράτας, εὐκολύνουσα, ἔνεκα τούτου, τὴν γνῶσιν καὶ κρίσιν τοῦ κολλοσσαίου Ἰνδικοῦ ποιήματος.

Ἡ Σανσκριτικὴ φιλολογία, κατὰ τοὺς δοκιμωτέρους Ἰνδολόγους, ἤρχισε, φαίνεται, κατὰ τὴν ΙΗ' περίπου ἑκατονταετηρίδα Π. Χ. διὰ τῶν ἱερῶν βιβλίων¹, ἥτοι Βέδων, Βεδάγγων, κτλ. προέβη μετ' ὀλίγους αἰῶνας διὰ τῶν ἐπικῶν ποιημάτων, ἥτοι τῆς Ῥαμαϊάνας, Βαλαβαράτας, καὶ τῶν ἐπεισοδίων αὐτῶν· μετὰ ταῦτα διὰ τῶν Πουράνων². ἐκαλλωπίσθη δέ, οὕτως εἰπεῖν, ἀκολούθως διὰ τῆς δραματικῆς ποιήσεως, τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν παραγγελημάτων, καὶ ἐτελείωσε διὰ τῆς πολυμαθείας τῶν φιλολόγων καὶ τῶν σχολιαστῶν· ὥστε ἐν διαστήματι εἴκοσι περίπου ἑκατονταετηρίδων, ἡ Ἰνδικὴ φιλολογία παρήγαγε, κατὰ φυσικὴν πρόοδον, ἀναλόγως τῆς Ἑλληνικῆς, Λυρικᾶς, Ἐπικᾶς, καὶ Δραματικᾶς ποιήσεις, ὡς νομοθετικὰ, ἐπιστημονικὰ, καὶ φιλοσοφικὰ συστήματα. Ἡ δὲ τῶν γραμματιστῶν καὶ λογίων Ἰνδῶν πολυμαθία, συλλέξασα ἐπομένως, διετήρησεν ἐπιμελῶς

1. Heilige schriften, κατὰ μὲν τὸν Ἰονέσιον 1500, Π. Χ. κατὰ δὲ τὸν Κολεμβρόκιον 1400 Π. Χ. ἴδε Adelung, Billioth. Sanscrita. Σελ. 414.

2. Ὁ Κ^{ος} Οἴφερος θέτει τὰς Πουράνας εἰς τὴν Γ'. Περίοδον τῆς Ἰνδικῆς φιλολογίας. Ὁ δὲ Κ^{ος} Γολδστύκερος λέγει εἰς τὴν ἀγγελίαν αὐτοῦ· «Ἡ Μαχαβαράτα οὕτω νεωτέρα τῶν Βεδῶν, καὶ ἀρχαιοτέρα τῶν Πουράνων, εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.»

τὰ πολλοῦ λόγου ἄξια ταῦτα ἀριστουργήματα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ¹, ἅτινα διεβίβασεν εἰς τὴν Εὐρώπην ὁ ἀξιέπαινος ζήλος τῶν "Αγγλων, Γάλλων καὶ λοιπῶν σοφῶν ἀνδρῶν ². Ἡ δευτέρα λοιπὸν περίοδος εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀληθοῦς ἐποποιίας εἰς τὴν Ἰνδίαν, ἴσως δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα.

Σειρὰ ἐνδόξων κατορθωμάτων, λαμπρᾶς τινος ἐθνικῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν τὰ δημοτικὰ ἄσματα, καὶ ἡ παράδοσις (περιβαλλομένη τὸ θαυμασιῶδες καὶ ὑπερφυσικόν) διαβιβάζει ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην γενεάν, ἀποκαθίσταται πάντοτε ἡ κυριωτέρα ὕλη τῆς *Ἐποποιίας*, ἥτις ἐστὶ ποίησις ἀρχαία, ἐθνικὴ, αὐθόρμητος, ἀφελής, πλήρης ἥρωϊκοῦ φρονήματος, καὶ ἀνδρικῆς ῥωμαλεότητος. Ἡ ἥρωϊκὴ ἐποχὴ τριαύτης ποιήσεως ἀναπτύσσεται εἰς διωρισμένην τοῦ βίου τῶν ἐθνῶν περίοδον, εἰς ἣν δυσκόλως προσεγγίζουσιν οἱ μεταγενέστεροι ποιηταὶ διὰ μόνης τῆς φαντασίας καὶ τῆς μιμήσεως.

Αἱ ιδιότητες αὗται εὐρέθησαν θαυμασίως πως ἠνωμένοι εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ ἐκ τῆς συν-

1. Ἴδε τὴν ῥηθειῶσαν Σανσκριτικὴν Βιβλιοθήκην παρὰ Ἀδελούγκου.

2. Ἴδε τὸν Ἡρενον (Heeren) T. I. καὶ τὴν Γάλλ. μετάφ. T. III. ἔτι τὰ προλεγόμενα τῆς Ἀσιατικῆς Συλλογῆς, καὶ τὰ εἰς τὴν Ῥαμαϊάναν προλεγόμενα τοῦ σοφοῦ Γορρβέσιου, τὸν Πολιέρων Mythol. des Hindous, καὶ τὴν ἐγκυκλοπαιδεῖαν τοῦ Ἑρσχίου καὶ Γρουδέρου. Ἡμεῖς ὄντες πρωτόπειροι εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς σπουδῆς, περιωρίσθημεν εἰς ὅσα βοηθήματα ἐχορήγει ἡμῖν ἡ ἀρτισύστατος Βιβλιοθήκη τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ μετὰ τινων ἐν Εὐρώπῃ σοφῶν μικρὰ ἡμῶν ἀλληλογραφία· ὅθεν ἐξαιτούμενοι τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀναγνωστῶν, κηρύττομεν, ὅτι τὰ ὀλίγα ταῦτα προλεγόμενα ἐγράφησαν πρὸς χάριν ἀπλῶς τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας.

αρμολογίας αὐτῶν παρήχθησαν τὰ δύο μεγαλοπρεπῆ καὶ ἐξαίσια ἐπικά ποιήματα: ἡ Ἰλιάς, λέγομεν, καὶ ἡ Ὀδύσσεια ¹.

§. 4. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς φιλολογικῆς Ἰνδίας, αἶφνης παρουσιάζονται δύο ἀρχαῖα ἐπικά ποιήματα, ἔχοντα τοὺς αὐτοὺς χαρακτῆρας, τὰς αὐτὰς σχεδὸν ιδιότηταν, τὴν αὐτὴν ποικιλίαν καὶ μεγαλοπρέπειαν, ἡ Ῥαμαϊάνα, δηλονότι, καὶ ἡ Μαχαβαράτα. Ὁ ἐν Αὐγούστη Ταυρινῶν (Turin) Κ^{ος} Γάσπαρης Γορρῆσιος, ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως τὸ πρωτότυπον τῆς Ῥαμαϊάνας, ὑποσχόμενος ἀκολούθως καὶ τὴν Ἰταλικὴν μετάφρασιν ².

Τῆς Μαχαβαράτας ὅμως, ἐκτὸς ὀλίγων τεμαχίων ἢ ἐπεισοδίων, οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐπεχείρησεν ὀλόκληρον αὐτῆς μετάφρασιν. Εἶναι δὲ καὶ ἐπιχείρημα δύσκολον· καθότι τὸ κολοσσαῖον τοῦτο ποίημα μετὰ τῶν ἐπεισοδίων αὐτοῦ, σύγκειται ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων, ὡς ἔγγιστα, Σλοκῶν ἢ διστίχων ³. Ἐνεκα τούτου ὁ ποιητῆς

1. Ἴδε τὰ προλ. τῆς Ῥαμαϊάνας παρὰ Γ. Γορρῆσιου ἐν Παρισίοις 1845. Ὁ ἐμβριθὴς Ἡρενος διακρίνει τὴν μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Ἰνδικῆς ἐποποιίας διαφοράν. (Σ. 176. Τ. I. Γερμ. καὶ Γ'. Τόμ. τῆς Γαλλικῆς μεταφράσεως).

2. Ἐν ἀντίτυπον τῆς Ῥαμαϊάνας χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ ἐν Ταυρίνῳ Κόμητος Ἀλφιέρου. Τὰ δύο πρῶτα βιβλία τῆς Ῥαμαϊάνας μετεφράσθησαν ἀγγλιστὶ κατὰ τὸ 1808—1810 ἔτος. Ὁ ἔνδοξος Σχλέγκελος ἐδημοσίευσεν τὴν Ῥαμαϊάναν μετὰ κριτικῶν σημειώσεων κατὰ τὸ 1829. Ἴδε Ἀδελοῦγκον Βιβλ. Σανσκριτ. Σελ. 224. καὶ ἐφεξῆς.

3. Ἡ Μαχαβαράτα, λέγει ὁ Ἀδελοῦγκος, ἡ μεγάλη Βαρᾶτα, ἢ ἄλλως, μέγας πόλεμος, εἶναι γιγαντιαῖον ἡρωϊκὸν ποίημα ἐκ 18 ᾠμάτων ἢ

Ἀμάρας ἢ Ἀμαρασάνδρας, μαθητὴς τοῦ σοφοῦ Ζηναδάτα, συνέταξε, πρὸς εὐκολωτέραν καὶ κοινὴν χρῆσιν, ἐπιτομὴν τοῦ μεγάλου τούτου ποιήματος, ἀντὶ τῆς Μαχαβαράτας, ἢ μεγάλης Βαράτας, τὴν Βαλαβαράταν, ἢ μικρὰν Βαράταν ¹, ποίημα ἐλεύθερον, ὡς λέγει ὁ σο-

ραψωδιῶν καὶ περιέχει 100,000 δίστιχα μετὰ τῶν ἐπεισοδίων αὐτῆς, (Adelung, αὐτόθι.) Τὸ ποίημα κατ' ἀρχὰς ἐκαλεῖτο Βαράτα ἢ Βαρατιάς, ὡς Αἰνὰς Ἰλιάς, καὶ συνίστατο ἐξ 24,000 διστίχων, ἤτοι 48,000 ἐξαμέτρων. Τὸ δὲ ἐπίθετον Μάχα, μέγας, magnus, προστεθὲν ἀκολούθως, ὅτε τὸ ποίημα κατήντησε συλλογὴ ἢ συγκέντρωσις διαφόρων μύθων, καὶ ἀρχαίων παραδόσεων. Ἡ Μαχαβαράτα σύγκειται ἤδη ἐξ 85000 διστίχων· ἂν προστεθῇ δὲ καὶ ἡ Χαριβάνσα, σχεδὸν ἐξ 100,000, ἤτοι 200,000 ἐξαμέτρων.

Περὶ Μαχαβαράτας ἀναφέρουσιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Σανσκριτικῶν χειρογρ. Σ. 62 καὶ 64 ὅ,τε Ἀμιλτῶν καὶ ὁ Λαγλέσιος· ὁ δὲ Βιλ. Οὐάρδος ἐν τῇ περὶ Ἰνδῶν ἱστορίᾳ αὐτοῦ IV. Σελ. 429—448· ὁ Ἀνκουετίλος Recherches hist. et géogr. sur l'Inde. Berlin 1787. Ὁ Polier mythologie des Indiens, ὁ Görres, Heeren καὶ ἡ Ἀσιατικὴ ἐφημερίς Lond. 1817. Τὸ πρωτότυπον ἐδημοσιεύθη ἐν Καλκούτᾳ τῷ 1801—1806 ἔτει. Ἴδε περὶ πλέον ὅσα περὶ Μαχαβαράτας ἀναφέρει ὁ Ἀδελουγκος Βιβλιοθ. Σανσκριτ. σ. 235 καὶ ἐφεξῆς. Ὁ σοφὸς Γολδστύκερος (Goldstücker) ἐπεχειρίσθη ἐσχάτως τὴν ὁλόκληρον μετάφρασιν τῆς Μαχαβαράτας εἰς Γερμανικὴν διάλεκτον· τὴν ἀγγελίαν αὐτῆς χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Κ. Οἰφέρου. Ὁ μεταφραστὴς διαιρεῖ τὸ ἔργον τοῦ 1. εἰς ἀπλῆν μετάφρασιν· 2. εἰς παρατηρήσεις· 3. εἰς Σχόλια.

4 Ὡς ἂν εἴπη τις μικρὰν Ἰλιάδα. Ὁ Κος Γορρέσιος εἰς τὴν προῤῥηθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ φαίνεται διαφορετικῆς ἰδέας· ἐξηγεῖ μὲν τὸ Μάχα διὰ τοῦ Λατινικοῦ magnus, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ μέγας ὡς ὁ Κος Οἴφερος καὶ οἱ λοιποὶ Ἰνδολόγοι· ὥστε Μάχα-Βαράτα ἐστὶ Μεγάλῃ Βαράτα. τὸ δὲ Βάλα, οὐχὶ συντομὴν ἢ ἐπιτομὴν, ὡς λέγει ὁ Γαλανὸς καὶ ὁ Κος Οἴφερος, ἀλλ' ἐξηγεῖ τὴν λέξιν ἀντὶ τοῦ νέαν νεωτέρα· ὥστε τὸ Βάλα-Βαράτα φανερόναι κατ' αὐτὸν, Νεωτέρα Βαράτα· τοῦλάχιστον, λέγει ὁ σοφὸς οὗτος Ἰνδολόγος, ἔπρεπεν ἵνα γράψῃ

φός Οἴφερος, καὶ αὐθύπαρκτον, ὅπερ μετέφρασεν ὁ ἡμέτερος Γαλανός.

Τὸ ὑποκείμενον τῆς Μαχαβαράτας, καὶ ἐπομένως τῆς Βαλαβαράτας, εἶναι ἡ ἔρις δύο Σελήνογενῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν, ἡ-οι τῶν Πανδοιδῶν, καὶ τῶν Κασυραβῶν· ἡ δὲ ἀλληγορία, ἡ νίκη τῶν ἀγαθῶν κατὰ τῶν πονηρῶν καὶ ἀδίκων ¹. Ὁ πόλεμος, λέγει ὁ ἐμβριθής

Βαράτα-Βάλα, καὶ οὐχὶ Βαλαβαράτα. Ἄλλ' ἀνὴρ τοσαύτης παιδείας καὶ ὑπολήψεως, ὡς ὁ Γαλανός, συζήσας μετὰ τῶν σοφωτέρων Βραχμάνων 50 σχεδὸν ἔτη ἐντὸς τῆς ἱερᾶς πόλεως, καὶ μετ' αὐτῶν μελετῶν τὰ ἀρχαῖα Σανσκριτικά ποιήματα, καὶ ὑπὸ τὴν ὄψιν, καὶ διὰ τῆς βοηθείας αὐτῶν μεταφράζων τὰ κλασικὰ τῶν Ἰνδῶν συγγράμματα, δὲν ἠδύνατο, νομίζομεν, ἵνα κάμῃ τοιαύτην παραδρομὴν. Εἶναι μὲν νεώτερον ἔργον· ἀλλὰ πάντοτε Ἐπιτομὴ τοῦ μεγάλου ἐπικοῦ ποιήματος, ὡς φαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν περιλήψεων τῆς Μαχαβαράτας καὶ τῆς Βαλαβαράτας. Οἱ Κ. Εὐγ. Βυρνούφιος, Οἴφερος, Βιλσὼν, καὶ Λαγλέσιος συμφωνοῦσι μᾶλλον μετὰ τοῦ Γαλανοῦ, παραδεχόμενοι τὴν λέξιν Ἐπιτομή, ἢ ἀπάνοσιμα. Γίνεται δὲ μνεία περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Βαράτα εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον, τρίτον κεφάλαιον, δίστιχον 34 τῆς ἀναχέϊρας Βαλαβαράτας.

4. Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ῥαμαϊάνας εἶναι ἐπίσης ὁ πόλεμος καὶ ἡ νίκη τοῦ Ῥάμα κατὰ τοῦ Ῥαβάνα, ἀρχηγοῦ τῶν πονηρῶν πνευμάτων· ὥστε ἡ θάσις τῆς ἀλληγορίας, εἶναι ὁ θρίαμβος τῶν ἀγαθῶν κατὰ τῶν πονηρῶν καὶ ἀδίκων. Ἡ κακία ὑπερεπλεόνασεν ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς τὴν Μαχαβαράταν. Ὁ θεὸς Βισνοῦς, ἐνσαρκωθείς καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, καταβάλλει τὸν Ῥαβάναν καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ὁ ἥρωας εἰς ἀμφοτέρω τὰ ποιήματα εἶναι ὁ Βισνοῦς ἐνανθρωπίσας ὑπὸ τὴν μορφήν οὐχὶ ἐνός, ἀλλὰ τεσσάρων ἀδελφῶν, ὧν ὁ Ῥάμας εἶναι ὁ πρωτότοκος· τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Μαχαβαράταν, καὶ εἰς τὴν ἐπιτομὴν αὐτῆς, τὴν Βαλαβαράταν· εἰς θεὸς Παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν πέντε ἀδελφῶν Πανδοιδῶν, ἐξ ὧν ὁ πρωτότοκός ἐστιν ὁ Ἰουδιστίρας. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ ποιήματα ὑπάρχει δύσκαμπτον τόξον· τὸ ἄθλον, μία παρθένος·

Ἡρενος, τῶν Πανδοιδῶν καὶ Καουραβῶν ὑπῆρξε διὰ τὴν Ἰνδικὴν ποίησιν, ὅ,τι καὶ ὁ Τρωϊκὸς διὰ τὴν Ἑλληνικὴν. Καὶ καθὼς ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, οὕτω καὶ ἡ Ῥαμαϊάνα καὶ ἡ Μαχαβαράτα συνετέλεσαν δραστηρίως εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, αἱ μὲν τοῦ Ἑλληνικοῦ, αἱ δὲ τοῦ Ἰνδικοῦ ἔθνους. Ἐκ τούτου πολλαὶ Ἰνδικαὶ ποιήσεις πραγματεύονται τὴν ὕλην ταύτην, ἐξ ὧν μόλις τὰ ὀνόματά εἰσι γνωστὰ μέχρι τοῦδε.

Ἡ Μαχαβαράτα εἶναι πιθανῶς νεωτέρα τῆς Ῥαμαϊάνας, ὥς πραγματευομένη μεταγενεστέραν ἐνσάρκωσιν τοῦ Βισνοῦ, ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Κρισνᾶ, ἥτοι τὴν ὀγδόην. Κατὰ τοὺς πεπαιδευμένους Ἰνδοὺς, ὁ πόλεμος τῶν Πανδοιδῶν καὶ Καουραβῶν συνέβη τῷ 105 ἔτει πρὸ τῆς ἐνεστῶσης *Kalīyūg* λεγομένης χρονολογίας¹, ἐπομένως ἀνήκει εἰς τὴν μυθολογικὴν ἐποχὴν τῆς Ἰνδικῆς ἱστορίας· ἔνεκα τούτου ἀποδίδεται τὸ ποίημα τοῦτο εἰς τὸν Βεάσαν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἰς τὴν αὐτὴν ἐπίσης τοῦ χρόνου ἀνήκει περίοδον². Πολλαὶ μετα-

ἡ μῆνις τῶν ἀποτυχόντων κατὰ τοῦ ἥρωος· περιηγήσεις αὐτοῦ, συμβεβηκότα διάφορα, πόλεμος μέγας, καὶ νίκη ἐπὶ τέλους τῶν ἀγαθῶν, κατὰ τῶν ἀδίκων καὶ πονηρῶν.

1. Ἡ τετάρτη περίοδος, ἣν αἰῶνα σιδηροῦν καλοῦσιν οἱ Ἰνδοὶ κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Πουράνων, λέγεται *Καλιϋούγ*· ἀπ' αὐτὴν μόλις ἀρχίζει ἱστορικὴ τις θεβαιότης περὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου τοῦ Σανσκριτικοῦ λαοῦ. Κατ' αὐτὰς δὲ τὰς Πουράνας, ἡ ἐποχὴ αὕτη συμπίπτει εἰς τὸ 4035 ἔτος πρὸ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ Σανδραγούπτα· αὕτη δὲ συνέβη περὶ τὸ 312 ἔτος Π. Χ. Ἡ ἐποχὴ ἄρα *Καλιϋούγ* ἀρχίζει, τὸ 4367 ἔτος Π. Χ. ἐπομένως ὁ πόλεμος τῶν Πανδοιδῶν καὶ Καουραβῶν συνέβη κατὰ τὸ 4472 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

2. Ποιητὴς τῆς Μαχαβαράτας, λέγει ὁ Ἀδελοῦγκος, ὑπῆρξεν ὁ

γενέστεραι προσθήκαι, καὶ ἐπεισόδια παρεισέφρησαν ἀκολουθῶς εἰς ἀμφοτέρω τὰ Ἰνδικὰ ποιήματα. Ἀλλὰ τὸ σύνολον ἀνήκει, ἀναντιρρήτως, εἰς τὴν πρὸ τῆς ἱστορικῆς μυθολογικῆς ἐποχῆς ¹. διότι τὰ πλεῖστα καὶ ἐν μεγίστῃ ἐκτάσει εἰς βράχους καὶ ὄρη γεγλυμμένα κολοσσαῖα μνημεῖα τῶν Ἰνδῶν, σωζόμενα μέχρι τοῦδε, ἀναφέρονται θεβαίως εἰς αὐτὰ τὰ ποιήματα: τὴν Ῥαμαϊάναν δηλαδὴ, καὶ Μαχαβαράταν, ἐνθα πρὸς τοῖς ἄλλοις παρατηρεῖται τὸ μέγα κράτος, καὶ ἡ ὑπερτάτη καὶ ἀπόλυτος δύναμις τῶν Βραχμάνων, πρὸ τῆς Βουδδικῆς αἰρέσεως· καθότι ὁ κατὰ τοῦ Βραχμανισμοῦ ἐγερεθεὶς φρικτὸς Βουδδικὸς διωγμὸς συνέβη περὶ τὴν 5^η ἢ 6^η ἑκατονταετηρίδα Π. Χ. ². Τὰ ἐπικὰ ἐπομένως ταῦτα

Βραχμὰν Κρισνάς Δβαῖπαγάνας Βυάσας ἢ Βεάσας. (Β. Σ. σελ. 236). Πλὴν εἰς τὸν Βεάσαν ἀποδίδουσι καὶ τὴν συλλογὴν τῶν Βέδων, Πουράνων, χρονολογικῶν Πινάκων κ.τ.λ. Ἔνεκα τούτου ὁ Γορρέσιος, ἀμφιβάλλων, τὸν ὀνομάζει πολύμορφον (multiforme). (Αὐτίθι σελ. 106).

1. Ἡ Ῥαμαϊάνα, καὶ μάλιστα ἡ Μαχαβαράτα, γράφει ὁ Κ^{ος} Γορρέσιος, δὲν εἶναι ποίημα οὔτε ἑνὸς μόνου ἀνθρώπου, οὔτε μιᾶς ἐποχῆς. Τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπεισόδια διαφέρουσι κατὰ τε τὸν σχηματισμὸν τῆς γλώσσης, τὰς ἰδέας, τοὺς μύθους καὶ τὰ σύμβολα· ὥστε φανερώνουσιν ἐναργῶς, ὅτι εἰσὶ ποίησεις διαφορετικῶν ἐποχῶν, καὶ διαφόρων ποιητῶν.

2. Ἰδε τὸ σοφὸν σύγγραμμα τοῦ Κ. Βυρνούφιου Introduction à l'histoire du Bouddhisme Indien. Paris, 1844. Ὁ σκοπὸς, λέγει ὁ Βυρνούφιος, τοῦ Βουδδισμοῦ εἶναι ἡ Νιρβάνα, ἥτοι ἡ Σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου· ὁ Σακίας Μούνης ἐκήρυττεν αἰῶνάς τινας Π. Χ. τὰς ἀρχὰς τῆς Σωτηρίας εἰς ὑπέρκοον πάντων ἀδιαφόρως. Εἰς δὲ τὴν Ἰνδιαν ὑπῆρχον ἀνέκαθεν αἱ προνομιοῦχοι τάξεις, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν ὁπίων, αἱ ἀνώτεραι δὲν δύνανται, ἄνευ μολυσμοῦ, ἵνα πλησιάσωσι τὰς κατωτέρας·

ποιήματα πολλὰ πιθανῶς ἀνήκουσιν εἰς τὴν πρὸ τῆς ἱστορικῆς μυθολογικῆν ἐποχὴν, ὡς λίαν ἀρχαιότερα τῆς αἰρέσεως ταύτης¹.

Ὁ χαρακτήρ τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας ἐκπλήττει πραγματικῶς τὸν ἀναγνώστην· καθότι οἱ ἥρωες αὐτῆς δὲν εἶναι ἀπλῶς ἄνθρωποι, ἀλλ' ὄντα ἀνώτερα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἐνταῦθα παρουσιάζονται θεοὶ ἐνανθρωπήσαντες, Δαίμονες, Τιτᾶνες, Πίγαντες, Θηρία ὑπερ-

ᾧθεν ὁ Βουδισμὸς, διδάσκων Βασιλεῖς, στρατιωτικούς, ἐμπόρους, γεωργούς, θαναύτους, αὐτοὺς τοὺς Παρίκς, καὶ αὐτὰ τὰ ἐξωλέστατα τῶν ἀγυιῶν περιτρίμματα, τὴν δι' ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος σωτηρίαν, προσέβαλεν εἰς τὰ καίρια τὸν Βραχμανισμόν, ὅστις πρὸ αἰώνων ἐφύλαττε δι' ἑαυτὸν πᾶσαν διδασκαλίαν καὶ γινῶσιν θρησκευτικὴν, πολιτικὴν, καὶ ἐπιστημονικὴν, καὶ ὅστις διὰ κεφαλικῆς ποινῆς ἐμπόδιζεν, οὐ μόνον πᾶσαν μάθησιν εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, ἀλλ' οὐδὲ συγκεχωρημένον ἦτον εἰς αὐτὰς, ἵνα προτεγγίσουν τὸ ἱερὸν καὶ ἅγιον πρόσωπον ἑνὸς Βραχμᾶνος. Ὅθεν ἐκ τούτου ἡγέρθη φρικτὸς διωγμὸς, καὶ πόλεμος μεταξὺ τοῦ Βουδδισμού καὶ Βραχμανισμού.

Ὁ Σακίας ἔθετο τὴν Σωτηρίαν εἰς τὴν πρᾶξιν τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν: τὴν ὑπομονὴν, τὴν ἐπιείκειαν, τὴν ἐκ τῶν κοσμικῶν λύτρωσιν, τὴν ἐθελοπτωχίαν, τὴν παρθενίαν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν φιλάνθρωπίαν, τὴν ἀγάπην, καὶ ἀδελφικὴν ἰσότητά· οὕτω πᾶσα κλάσις ἀνθρώπων, θέλουσα ἵνα ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Βραχμάνων, τῶν Ξατρῶν, καὶ τῶν προνομιούχων τάξεων, προσεκολλᾶτο εἰς τὸν Βουδδισμόν. Ἐκ τούτου ἡ πρόοδος αὐτοῦ ὑπῆρξε ταχεῖα καὶ μεγίστη. ὁ δὲ κατ' αὐτοῦ διωγμὸς τῶν Βραχμάνων μανιώδης.

4. Ὁ Κ. Γορρέσιος ἀποδεικνύει ἐπίσης τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ῥάμα, ἥρωος τῆς Ῥαμαϊάνας, εἰς τὴν πρὸ μιᾶς κυκλικῆς περιόδου ἐποχὴν, πρὸ τῆς Καλιϋούγ, δηλονότι, εἰς τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα πρὸ Χριστοῦ. (Ἰδ. Εἰσαγ. εἰς τὴν Ῥαμ. σελ. 99.) Εἰς τὴν αὐτὴν, ὡς ἔγγιστα, ἐποχὴν ἤκμασε καὶ ὁ Βαλμίκης, ὁ ποιητὴς τῆς Ῥαμαϊάνας. (Αὐτ. σελ. 100 καὶ ἐφεξῆς.)

φυσικὴν ἔχοντα δύναμιν, ὅπλα θεῖα, οὐρανίας δυνάμεις, ἡμίθεοι καὶ ἥρωες, ἀπόρροια ὄντες ἀγαθῶν θεῶν, ἡ πονηρῶν πνευμάτων, καὶ ἐπωδαὶ ἐξαιτίου καὶ ὑπερφυσικῆς ἰσχύος. Ἡρὸς δὲ τούτοις, οἱ σοφοὶ διὰ τῆς θεωρίας τῆς θείας γνώσεως, οἱ ἀσκηταὶ διὰ τῆς μεγάλης ἀσκήσεως, καὶ οἱ θεοὶ Βραχμᾶνες, πάντες οὗτοι καὶ ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον ἀγιάζοντες, λαμβάνουσι θεῖαν τινὰ χάριν καὶ δύναμιν ¹. ὥστε ταῦτα πάντα εἰσὶ μέγιστα καὶ ποικίλα ἐλατήρια τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας, καὶ πηγὴ ἀένναος, ἀφθόνου ποιητικῆς φαντασίας καὶ καλλωνῆς. Ἐκ τούτων τὸ Ἰνδικὸν Δράμα λαμβάνει ἄπειρον ἔκτασιν, ἐναγκαλιζόμενον, οὕτως εἰπεῖν, τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, καὶ τὰ καταχθόνια. Ἡ δὲ πάλῃ μεταξὺ τοιούτων καὶ τοσοῦτων προσώπων ἀρχίζει εἰς τὴν γῆν, καὶ τελειώνει πολλάκις εἰς τὸν αἰθέρα. Καθόσον ὁμως ἡ ἔκτασις τοῦ δράματός ἐστιν ἀπεριόριστος, τοσοῦτον φαίνεται ὅπως οὐκ ἔλλειπες κατὰ τὸν τύπον τῆς ἰδανικῆς φυσικῆς τελειότητος, εἰς ἣν ὑπερτερεῖ βεβαίως ἡ Ἑλ-

1. Πάνυι ἡ ἐξουσία καὶ αὐτοῦ, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ βασιλέως, ἅμα παρουσιασθῇ εἰς πολλοὺς καὶ σεβάσμιος Βραχμάν· ὁ βασιλεὺς, ἡνωμένος ἔχων ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς χεῖρας, ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ ὁσίου τούτου· ἀφοῦ δὲ οὗτος καθίσει, κάθεται σεμνοπρεπῶς καὶ ὁ βασιλεὺς πλησίον αὐτοῦ. Κοινὴ εἶναι ἡ φιλοξενία εἰς τὴν ἐποποιίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἰνδῶν· ἀλλ' ἡ πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας καὶ ἱεροπρεπεῖς ἄνδρας εὐλάβεια καὶ ὑπακοή τῶν βασιλέων, τῶν ἡρώων, καὶ τοῦ λαοῦ, εἶναι ἴδιον τῆς Ἰνδικῆς ποιήσεως. Ταπεινῶνται ὁ βασιλεὺς Δασαράτας ἔμπροσθεν τοῦ ὁσίου Βισναμίτρα· συμβουλευοῦσι καὶ ἐπαπειλοῦσι τοὺς βασιλεῖς οἱ ὅσιοι Βραχμᾶνες, ὡς οἱ προφῆται εἰς τὴν Ἰουδαίαν· ἀλλ' ἐξυβρίζει ἀπειλῶν ὁ Ἀγαμέμνων τὸν ἱερεῖα Κάλχαντα, ὃς ᾗδ' ἡδὴ τὰ ἑόντα, τὰ ἐσόμενα πρότ' ἑόντα.

ληνική ποιήσις ¹. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας εἶναι ἡ ἐπιβρόχῃ τῆς προνομιούχου τάξεως τῶν Βραχμάνων. Οὐ μόνον τὸ κυριώτερον τῶν δύο ἐπικῶν ποιημάτων ὑποκείμενον εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας θεὸς, ἀλλὰ καὶ τὰ σύμβολα, καὶ οἱ μῦθοι, κτλ. εἰσὶ θρησκευτικοί. Ἡ Βραχμανικὴ ἐπιβρόχῃ, εἶναι ἡ σφραγίς, λέγει ὁ Ἡρενος, τῆς τε Ῥαμαϊάνας, καὶ τῆς Μαχαβαράτας· ὥς ἐποιασδήποτε ἐποχῆς ὑποτεθῇ ἡ ποιήσις, αὕτη ἀνεπτύχθη, ἀναντιρρήτως, εἰς τὴν μεγαλητέραν περιωπὴν τοῦ Βραχμανισμοῦ ². Ὁ σκοπὸς τῶν ποιημάτων τούτων, λέγει εἰς τὴν ἀγγελίαν ὁ Κ^{ος} Γολδστύκερος, εἶναι τὸ κράτος, καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῶν Βραχμάνων ὑπεράνω τῶν ἄλλων προνομιούχων τάξεων καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ σερέωσις τῆς θρησκευτικῆς ἀρχῆς τῆς μιᾶς Ἐρότητος, ἣτις εἰς τὰς Βέδας δὲν διακρίνεται οὔτε τόσον καθαρῶς, οὔτε μετὰ τσαύτης ἀκριβείας. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξηγεῖται καὶ ὁ σοφὸς Ἰνδιστῆς Λάσσενος ³.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο ταῦτα Ἰνδικὰ ποιήματα παρουσιάζουσι μετὰ τοῦ ἀληθοῦς χαρακτῆρος τῆς ἐποποιίας ἥθη, ἔθιμα, ἔξεις, θρησκείαν, καὶ τὸν πολιτικὸν βίον μεγάλου καὶ ἀρχετύπου τινὸς λαοῦ, εἰσὶ δὲ καὶ ὁ τύπος ἀπάσης τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ἴσως ὁλοκλήρου τῆς Ἀσιατικῆς ποιήσεως, ἀνάγκη ὅπως, γνωρίζοντες τὸ ὑποκείμενον τῆς τε Μαχαβαράτας καὶ τῆς Βαλαβαράτας, διακρίνωμεν εὐκολώτερον τὴν ὁμοιότητα ἢ ἀνομοιότητα ἀμφοτέρων.

1. Ἴδε Ἡρενον αὐτόθι. Σελ. 178—183, καὶ τὴν Γαλλικὴν μετάφρ. Τόμ. III. Σελ. 220.

2. Ἡρενος, αὐτόθι.

3. Zeitschrift. für die Kunde des Morgenlandes, I. B. σ. 82.

Ἡ Μαχαβαράτα, λέγει ὁ σοφὸς Ἡρενος, μετεφράσθη εἰς Περσικὴν διάλεκτον κατὰ διαταγὴν τοῦ μεγάλου Ἀκβάρου¹. Ἐπὶ κεφαλῇς τῆς μεταφράσεως ταύτης ἐτέθη ἡ περίληψις τοῦ ὅλου ποιήματος. Αὕτη μόνη μετεφράσθη ἀγγλιστί. Κατ' αὐτὴν

«Ὁ Ῥαῖας Βιράτας ἐβασίλευσεν εἰς τὴν πόλιν Χασιναπούραν, πρωτεύουσαν τῶν Ἰνδῶν· ἐξ αὐτοῦ κατήγετο εἰς ἐβδόμην γενεὰν ὁ Ῥαῖας Βιχιτραβίργης, ὅστις ἀφῆκε δύο υἱούς· ἐξ ὧν ὁ μὲν ὠνομάζετο Παρδοῦς, ὅστις ἔσχε πέντε υἱούς, Ἰουδιστίραν, Βήμαν, Ἀρζούναν, Νακούλαν, καὶ Σαχαδέβαν· οὗτοί εἰσιν οἱ Παρδοῦδαι. Ὁ δὲ ἄλλος Δρυταράστρας, ὃν ἀόμματος ἐκ γενετῆς, ἔσχεν ἑκατὸν υἱούς. (οὗτοί εἰσιν οἱ καλούμενοι Δρυταράστραι, ἢ Καουραβαί, ἐκ τοῦ πάππου αὐτῶν Κουσοῦ) ὁ δὲ πρωτότοκος τῶν ἑκατὸν τούτων ἀδελφῶν ὠνομάζετο Δουριοδάρας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βιχιτραβίργη διεδέχθη τὸν θρόνον ὁ Παρδοῦς. Τελευτήσαντος καὶ τούτου, ὁ ἀόμματος αὐτοῦ ἀδελφὸς ἀνηγορεύθη μὲν βασιλεὺς, πραγματικῶς δὲ ὁ Δουριοδάρας, ὡς πρωτότοκος υἱὸς, ἐκνέερα τὸ βασίλειον, ἐλκύσας εἰς ἑαυτὸν πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. Φοβούμενος δὲ μήπως ὁ θρόνος, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, πέσῃ πάλιν εἰς χεῖρας τῶν Παρδοῦδῶν, ἐπροσπάθει ὅπως ἐξορτώσῃ αὐτούς· ἐπὶ τούτῳ μυρία μετεχειρίσθη τεχνάσματα· καὶ ἐπὶ τέλους, παραγемίσας κρυφίως τὴν οἰκίαν αὐτῶν δι' ἐμπρηστικῶν ὑλῶν, ἔβαλε πῦρ. Οἱ Παρδοῦδαι ὁμῶς ἐσώθησαν εὐτυχῶς, καὶ διαβάαντες τὴν ἔρημον, κατέφυγον εἰς τὴν πόλιν Κουμπέλαν, ἔνθα ἐν διαστήματι ὀλίγου χρόνου ἀπέκτησαν μεγίστην ὑπό-

1, Ἡρενος αὐτόθι. Τὸ Περσικὸν τοῦτο χειρόγραφον εὑρίσκεται εἰς τὴν Βασιλικὴν Βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων. (Ἴδε Adelung Σ. 236. καὶ Notice des Manuscrits Sanscrits ὑπὸ τὸν τίτλον Kitab muhaberat.)

ληψιν, ἔρεκα τῶν ἀνδραγαθῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν. Ὁ δὲ Δουριοδάρας, ἀποτυχὼν εἰς τὴν κατ' αὐτῶν πρώτην ἀπόπειραν, καὶ θέλων ἵνα ἀπατήσῃ αὐτοὺς εὐκολωτέρως μετέπειτα, παρεχώρησεν εἰς τοὺς πέντε ἀδελφοὺς μίαν ἐπαρχίαν, καὶ ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν πᾶσαν τὴν λοιπὴν βασιλείαν μετὰ τῆς πρωτεύουσας Χριστιναπούρας. Πλὴν ἐντὸς ὀλίγου ἡ εὐτυχία τῆς ἐπαρχίας ταύτης, καὶ ἡ μεγίστη ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ ὑπόληψις τῶν Πανδοιδῶν, ἡγεῖρον ἐκ γένου τὸ μῦθος τοῦ Δουριοδάρα κατ' αὐτῶν. Ὅθεν ἀποφασίσας τὸν πατελὴν αὐτῶν Ὀλεθρον, ἐκάλεσε τοὺς Πανδοῦδας εἰς ἐπίσημον συμπόσιον, καὶ δι' ἐπιπλάστων κύβων ἐκέρδισεν εἰς τὴν κυβοπαιδιὰν (Κυβείαν) ἅπασαν τὴν δωρηθεῖσαν εἰς αὐτοὺς χώραν. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν κυβοβολὴν εἶχον συμφωνήσει, ὅτι ἂν ἀποτύχωσι, θέλουσιν ἀποσυρθῇ εἰς τὴν ἔρημον δώδεκα ἔτη, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

« Ἀλλὰ μετὰ τὴν δωδεκαετῇ πλάνην τῶν Πανδοιδῶν, ὁ τύραννος Δουριοδάρας ἐφέρετο ἀπηνῶς, καὶ λίαν ἐχθρικῶς πρὸς αὐτούς· ὅθεν οἱ Πανδοῖδαι ἀπελπισθέντες κατέφυγον εἰς τὰ ὄπλα. Οὕτως ἤρχισεν ὁ μέγας πόλεμος τῶν Πανδοιδῶν κατὰ τῶν Καουραβῶν. Μετὰ μακροχρόνιον πάλην, τέλος ἡ περὶ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Κουρουξέτρας συγκροτηθεῖσα πεισματώδης δεκαοκτῶήμερος μάχη, ἐχορήγησε τελείαν νίκην εἰς τοὺς Πανδοῦδας. Ὁ μὲν τύραννος Δουριοδάρας ἀπώλεσε τὸν βίον· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἀπέκτησαν ἐκ γένου τὸν πατρικὸν θρόνον.»

Παρακατιῶν ἔπεται ἡ περίληψις τῆς Μαχαβαράτας κατὰ τὸν Ἡρενον, ὅπως εὐρέθη εἰς τὸ μνημονευθὲν Περσικὸν χειρόγραφον.

Ἡ Μαχαβαράτα σύγκειται, λέγει, ἐκ 18 βιβλίων ἢ ραψωδιῶν (Πάρβων), τῶν ὁποίων ἡ ὕλη εἶναι ὡς ἐφεξῆς·

Βιβλ. Α'. Γεεαλογία τῶν Παρδοϊδῶν καὶ Δρυταρ-
στρῶν ἢ Καουραβῶν.

Βιβλ. Β'. Ὁ Ἰουδιστίρας κάμνει πολλὰς κατακτήσεις
διὰ τῆς ἀνδρείας τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Οἱ Καουραβαὶ προ-
κηρύττουσι παρήγγυριν καὶ Κυβοπαιδιὰν ἢ Κυβείαν. Προ-
παρασκευαὶ αὐτῶν.

Βιβλ. Γ'. Οἱ Παρδοῖδαι, ἡττηθέντες εἰς τὴν Κυβείαν,
ἀπέρχονται εἰς τὴν ἔρημον, ἔρθα διαμένουσι δώδεκα ἔτη.
Διήγησις τῶν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ συμβάντων.

Βιβλ. Δ'. Οἱ Παρδοῖδαι μετὰ τὴν δωδεκαετίαν ἀναχω-
ροῦσιν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ καταφεύγουσι μετημφιεσμένοι εἰς
τὴν πόλιν Βερούθ.

Βιβλ. Ε'. Ἐπὶ τέλους ἀνακαλύπτονται, καὶ ὁ πόλεμος
ἀνάπτει. Στρατοπέδευσις τῶν δυνάμεων παρὰ τῇ Κουρου-
ξέτρᾳ λίμνῃ.

Βιβλ. ΣΤ'. Μορομαχία τῶν ἡρώων εἰς τὰς πρώτας δέκα
ἡμέρας τῆς μάχης, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν νικῶν τοῦ Δρυτα-
ράστρα φορεῖται.

Βιβλ. Ζ'. Ὁ Δουριοδάνας συγκαλεῖ πολεμικὸν συμβού-
λιον. Ὁ Δρόνας κηρύττεται ἀρχιστράτηγος· πλὴν φορεῖ-
ται καὶ οὗτος τὴν πέμπτην ἡμέραν.

Βιβλ. Η'. Συμβεβηκότα τῶν δύο ἐπομένῳ ἡμερῶν. Ὁ
Καρῆας, εἰς τῶν ἐνδοξοτέρων ἡρώων, κηρύττεται ἀρχηγός.
Ὁ Ἰουδιστίρας τρέπεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς φυγὴν· ἀλλ' ὁ Καρ-
ῆας φορεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρχούνα.

Βιβλ. Θ'. Ὁ Σαλέας λαμβάνει τὴν ἀρχιστρατηγίαν· ἄ-
θλα καὶ θάνατος αὐτοῦ. Ὁ Δουριοδάνας, νικηθεὶς κατὰ κρά-
τος, κρύπτεται εἰς τὴν λίμνην. Ὁ Βήμας τὸν ἀνακαλύπτει,
καὶ εἰς μορομαχίαν τὸν φορεῖ· τοῦτο δὲ συμβαίνει τὴν
δεκάτην ὀγδόην ἡμέραν. Οἱ Παρδοῖδαι μένουσι νικηταί.

Βιβλ. Ι'. Διήγησις τῶν τελευταίων συμβεβηκότων.

Ὅκτι μόνον ἄνδρες διασώζονται ἐκ τῶν Παρδοϊδῶν.

Βιβλ. ΙΑ'. Κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς τῶν γυναικῶν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἕνεκα τοῦ φόρου τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν. Ἡ μήτηρ τοῦ Δουριοδάνα καταρᾶται τῷ Κρισνᾷ ¹.

Βιβλ. ΙΒ'. Ἔργα τοῦ Ἰουδιστίρα μετὰ τὴν νίκην· οὗτος διατίθεται ἵνα παραιτηθῇ τῆς Βασιλείας· ἀλλ' ὁ Βεάσας, ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Βήμας τὸν ἀποτρέπουσι. Τὸ βιβλίον τοῦτο παρέχει ἐν ἀφθονίᾳ τὰς ὑψηλοτέρας ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας, καὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ κυβερνᾶν.

Βιβλ. ΙΒ'. Ὁ Ἰουδιστίρας ἐπιμένει ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν ἔρημον· ἀλλ' ὁ Βεάσας ἐναντιούμενος συμβουλεύει ἵνα τελέσῃ ἱπποθυσίαν. Προπαρασκευαί αὐτῆς.

Βιβλ. ΙΔ'. ².

Βιβλ. ΙΕ'. Ὁ Δρυταράστρας, ἡ Γαρδαρὴ, μήτηρ τοῦ Δουριοδάνα, καὶ ἡ Πριπτά, μήτηρ τῶν Παρδοϊδῶν, ἀναχωροῦσιν εἰς ἔρημον.

Βιβλ. ΙΣ'. Ἐξόρτωσις τῆς φυλῆς τοῦ Ἰαδοῦ, καὶ ἄλλα συμβεβηκότα.

Βιβλ. ΙΖ'. Ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἀναχωροῦσιν εἰς τὴν ἔρημον.

Βιβλ. ΙΗ'. Θάνατος τῶν Παρδοϊδῶν· ὁ Ἰουδιστίρας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀναβαίρουσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Τέλος.

Αἱ δύο αὗται περιλήψεις, λέγει ὁ Ἡρένος, διαλαμβάνουσιν ἐναργῶς τὸ ἱστορικὸν μόνον μέρος τῆς ἔριδος καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς, ὅπερ φαίνεται τὸ κύ-

1. Εἰς τὴν περίληψιν ταύτην μόνις εἰς τὸ ἐνδέκατον βιβλίον γίνεται μνεῖα περὶ τοῦ Κρισνᾶ, ὅς ἐστιν ὁ ἐνανθρωπήσας θεὸς Βισνοῦς.

2. Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν σημείωσιν τοῦ Ἡρένου (ἴδ. T. I. Σ. 168) ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν Γαλλ. μετάφρασιν.

ριον ἀντικείμενον τοῦ ποιήματος. Πλὴν ποῦτος ἐγγυᾶται, ὅτι ἡ Περσικὴ εἰς πεζὸν γεγραμμένη μετάφρασις τῆς Μαχαβαράτας δὲν εἶναι πολλὰ ἀτελής; Πῶς ἄλλως ἐξηγεῖται ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπιρροῆς καὶ ἀναμίξεως τῶν Θεῶν εἰς τὴν ὑπόθεσιν μέχρι τοῦ ἐνδεκάτου βιβλίου, ἐνθα διὰ μιᾶς, καὶ ἄνευ ἐγνωσμένης αἰτίας, γίνεται μνεία περὶ τοῦ Κρισνᾶ; Ἐκ τούτου, συμπεραίνων ὅτι αἱ περιλήψεις αὗται εἰσὶν ἐλλειπεῖς, προτιμᾷ τὸ ἐξῆς ἀπόσπασμα τῆς Μαχαβαράτας, ὅπερ ἀναφέρει ὁ Πολιέρος (Polier) εἰς τὸ περὶ Ἰνδικῆς Μυθολογίας σύγγραμμα αὐτοῦ, εἰς ὃ φαίνεται, ὅτι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἥρως τῆς Μαχαβαράτας εἶναι ὁ Κρισνᾶς, καὶ ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, τὸ πρῶτιστον ἀντικείμενον τοῦ ποιήματος, ὅπερ ἐστὶν ὁ πόλεμος καὶ ἡ νίκη τῶν ἀγαθῶν κατὰ τῶν πονηρῶν.

«Τὸ κακὸν τοσοῦτον ἐπλεόνασεν, ὥστε ἡ Γῆ, παρουσιασθεῖσα ὡς δάμαλις εἰς τὸν Ἰνδραν, ἐζήτει παρ' αὐτοῦ θεραπείαν. Ὁ Ἰνδρας τὴν διεύθυνεν εἰς τὸν θεὸν Σίβαν· αὐτός εἰς τὸν Βισροῦν, καὶ οὗτος εἰς τὸν ὑψιστον Βραχμᾶν, ὅστις οἰκτείρας τὴν Γῆν, διέταξε τὸν Βισροῦν, ἵνα καταβᾷ εἰς τὴν πόλιν Ματούραν, ἐνσαρκωθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βοσδαῦτου, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κρισνᾶ.

«Ὁ Βοσδαῦτας κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους τοῦ Ἰαδοῦ· ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους κατήγορτο οἱ Πανδοῦδαι καὶ οἱ Καουραβαί, οἵτινες διεφιλονεῖκον περὶ τῆς διαδοχῆς τῆς βασιλείας. Οὕτως ὁ ποιητὴς, ἀναπτύσσων τοὺς γενεαλογικοὺς πίνακας τῶν δύο οἰκογενειῶν, εἰρήσκει ἄφθορον μυθολογικὴν ὕλην.

«Εἰς τὴν γενεαλογικὴν αὐτὴν σειρὰν συνδέεται καὶ ἡ θαυματουργικὴ τοῦ Κρισνᾶ γέννησις, καὶ ἡ σωτηρία αὐτοῦ,

ἐναντίον τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ βασιλεύοντος Καραουσᾶ, πρὸς δι-
χρησμός τις προεμήνυνεν, ὅτι ὁ ὄγδοος υἱὸς τοῦ Βοσδατα
(καὶ οὗτος ἦν ὁ Κρισναῖς) θέλει φορεῦσαι αὐτόν. Ἡ ἀνα-
τροφή τοῦ Κρισναῖ, καὶ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ χορηγοῦσιν
ἄφθορον ὕλην εἰς τὸν ποιητήν.

«Ὁ Κρισναῖς ἀνδρωθεὶς ἐπαρέχεται εἰς τὴν πόλιν Μα-
τούραν, καὶ καταβάλλει τὸν Καραουσᾶν.

«Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰαδοῦ ἐβασίλευε τότε εἰς τὴν πόλιν
Χαστιναπούραν. Ἐκ δὲ τοῦ οἴκου τοῦ Παρδοῦ ὑπῆρχον
πέντε βασιλόπαιδες· Ἰουδιστίρας, Βήμας, Ἀρζούρας, Σα-
χαδέβας, καὶ Νακούλας. Πάντες οὗτοι ἦσαν ὄντα ἐξαίσια,
ἀλλὰ δὲν κατεῖχον τὸν θρόνον· διότι ὁ πονηρὸς τύραννος
Δουριοδάρας, καλέσας προηγουμένως τοὺς Παρδοῖδας δι' ἐ-
πιπλίστου Κυβείας, ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν τὴν
βασιλείαν. Ἐκτοτε κατεδίωκε τοὺς Παρδοῖδας παρτα-
χοῦ καὶ διὰ παρτολῶν μέσων. Ὁ δὲ Κρισναῖς, πληροφορηθεὶς
περὶ τῆς δυστυχίας τῶν συγγενῶν του, ὑπευχέθη εἰς αὐτοὺς
κρυφίως πᾶσαν βοήθειαν.

«Ἐν τούτοις ὁ Ῥαγκᾶς, πενθερὸς τοῦ φορευθέντος Καραου-
σᾶ, πρέων ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ Κρισναῖ, προσέβαλε τὴν πό-
λιν Ματράν· νικηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ Ῥάμα, ἀδελφοῦ τοῦ
Κρισναῖ, ἐτοιμάζεται πάλιν εἰς νέον πόλεμον.

«Ἐκ τούτου ἀναγκασθεὶς ὁ Κρισναῖς ἐπροκάλεσεν ἐκ τοῦ
Ὠκεανοῦ τὴν γένεσιν μιᾶς νήσον· ἐπ' αὐτῆς ἐκτίσε λαμπρο-
τάτην πόλιν, καὶ ἐντὸς αὐτῆς μετέφερε τοὺς κατοίκους τῆς
Ματράς, καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἣτις ἦν ἡ θεὰ Λαξμὴ ἐν-
σαρκωθεῖσα. Πορευθεὶς ἔπειτα εἰς τὴν Χαστιναπούραν,
ἐπρότεινε συμβιβασμὸν μεταξὺ τοῦ Δουριοδάρα, καὶ τῶν
Παρδοῖδων· ἀλλ' ὁ τύραννος, ἀρνούμενος πᾶσαν διαλλαγὴν,
κατέφυγεν εἰς μυρία τεχνάσματα πρὸς ἐξολοθρευμὸν αὐτῶν,
ὅπερ ἠνάγκασε τοὺς πέντε ἀδελφούς ἵνα ἀπομακρυνθῶσι

κρυφίως τῆς πόλεως. Αἱ μετὰ ταῦτα ἀνδραγαθίαι τῶν Πανδοιδῶν, τὰ συμβεβηκότα αὐτῶν, ἡ ἔχθρα τοῦ Δουριοδάνα, ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν, ἡ ἐπικουρία τοῦ Κρισῆ, καὶ ἐπὶ τέλους ἡ δεκαοκτῶήμερος μάχη, ἡ ἥττα καὶ ὁ θάνατος τοῦ Δουριοδάνα, παρέχουσιν εὐρύτατον στάδιον εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ποιητοῦ.

«Μετὰ ταῦτα ἡ μὲν νῆσος βυθίζεται εἰς τὸν Ὠκεανόν· οἱ Πανδοῖδαι βασιλεύουσι· καὶ ὁ Κρισῆς ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν.»

Τοιαύτη εἶναι ἐν συντόμῳ ἡ περίληψις τῆς Μαχαβαράτας κατὰ τὸν Πολιέρον. Ἡ δὲ ἀνὰ χεῖρας Βαλαβαράτα, εἶναι ἡ ἐπιτομή τῆς Μαχαβαράτας· τὸ ὑποκείμενον ἄρα ἐξ ἀνάγκης εἶναι τὸ αὐτό. Ὅθεν πρὸς πλειοτέραν μὲν κατάληψιν αὐτῆς, εὐκολοτέραν δὲ σύγκρισιν μεταξὺ τῆς Μαχαβαράτας καὶ Βαλαβαράτας, ἦτοι τοῦ μεγάλου Ἰνδικοῦ ποιήματος, καὶ τῆς ἐπιτομῆς αὐτοῦ, προετάξαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐξῆς περίληψιν·

«Ὁ Σίβας ἤμαρτε πρὸς τὸν Βραχμᾶν ¹. οὗτος ὀργισθεὶς εἶπεν, ὅτι δὲν θελεῖ συγχωρήσει τὸν Σίβαν, εἰμὴ ἀφοῦ χυθῇ τὸ αἷμα ὀκτωκαίδεκα Ἀξουγινῶν ².

«Ὁ Ἰνδρας, θεὸς τοῦ κεραυνοῦ, ἰστάμενος ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, καὶ ἰδὼν χρυσοῦν λωτὸν, εἰσέβη εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπως λάβῃ αὐτόν· ἀλλ' οὗτος, ἀφανὴς γενόμενος, ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης, ὡς παρθένος κλαίουσα. (Αὕτη ἐστὶν ἡ Νακασρῆ, περὶ ἧς ἀκολουθῶς.) Ὁ Ἰνδρας, ἀκολουθῶν αὐτήν

1. Ἡ Ἰνδικὴ τριάς σύγκειται ἀπὸ τὸν Σίβαν, Βισνοῦν, καὶ Βραχμᾶν.

2. Ἐκαστὴ Ἀξουγινὴ εἶναι στρατιὰ πλήρης ἐκ πεζικοῦ, ἵππικοῦ, ἀρματιηλατῶν καὶ ἐλεφαντηλατῶν, τὸ ὅλον ἐκ 248, 720 πολεμιστῶν.

ἔφθασε μέχρι τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ· ἐνταῦθα ἰδὼν νέον ἀκλονήτως καθήμενον, ὠργίσθη κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ πάγκαλος νέος (ὃς ἦν ὁ Σίβας), ἐνατενίσας τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἀπελίθωτε τὸν Ἴνδραν. Ἡ δὲ Νακασρῆ, ἐγγίσασα τῇ χειρὶ, κατὰ προσταγὴν τοῦ Σίβα, ἀνέκλιτεν αὐτὸν εἰς τὴν ζώην· πρὸς δὲν εἶπεν ὁ Σίβας· «εἴσελθε εἰς τοῦτο τὸ σπήλαιον· πέρτε γὰρ αὐτὸ ἔχον αἰσθήσεις, ἀναφανήσονται πέρτε μετὰ σοῦ Ἴνδραι, προεμβάρτες. » Εἵτα εἶπε πρὸς αὐτούς· «Γινώσκετε τὸ παρ' ἐμοῦ τελεσθὲν κατὰ τοῦ Βραχμᾶ ἀμάρτημα· οὗτος τότε ἀφήσει ἐμὲ ἐλεύθερον, ὅταν πῶν αἷμα πολλῶν ἡρώων ἀδίκων, μεθυσθῇ. Ὑμεῖς λοιπὸν οἱ πέρτε Ἴνδραι, καταβάντες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐνσαρκωθέντες, ἐγείρατε πολέμους καὶ σφαγὰς. Φανήτω ἡ γῆ ταῖς ὑμῶν πέρτε παρουσίαις, ὡς φοβερά· Λάιαια. Ἡ δὲ Νακασρῆ αὕτη, ἐνσαρκωθείσα καὶ γενομένη γυνὴ ὑμῶν τῶν πέρτε, γεγέσθω αἰτία πολέμου μεγάλου μετὰ πολλῶν πολυδυνάμων βασιλέων. Ὁ δὲ Βισροῦς, ἐνσαρκωθείς ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Κρισνᾶ, βοηθήσει ὑμῶν » ¹.

«Ὁ Πλανήτης Σελήνη, καὶ ἡ νύμφη Ῥοχινῆ, συζευχθέντες ἔσχον υἱὸν, καλούμενον Βούδαν (ὃς ἐστὶν ὁ παρ' Ἑλλήσιν Ἑρμῆς). Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν. Τοῦτον διεδέχθησαν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν 40 βασιλεῖς μέχρι τοῦ Βαράτα καὶ Πρατίσα. Τὸν τελευταῖον τοῦτον διεδέχθη ὁ Σαντανοῦς, ὅστις γήμας τὴν βασιλόπαιδα Σατεβατὴν, τὴν μητέρα τοῦ Θείου, Βεάτα, καὶ μετὰ τόκον μείναςαν παρθένον, χάριτι τοῦ ὁσίου Παρσασάρα, ἔσχε δύο υἱούς, τὸν Σιτραγκάδαν καὶ τὸν Βισιτραβίρην. Ὁ πρῶτος φονευθεὶς ταχέως εἰς πόλεμον, ἄφησε τὸν θρόνον εἰς τὸν δεύτερον. Οὗτος ἔσχε δύο υἱούς, τὸν Πανδοῦν καὶ τὸν

1. Ἴδε Βαλαβαράτας Βιβ. Α'. κεφ. ς'. Δίστιχ. 1—32.

Δρυταράστραν ¹. Ὁ μὲν Πανδοῦς ἔσχε πέντε υἱούς, Ἰουδιστίραν (τὸν δίκαιον), Βήμαν (τὸν ἀνδρεῖον), Ἀρζούναν (τὸν ἀριστον τοξότην), Νακούλαν (τὸν ὠραῖον), καὶ Σαχαδέβαν (τὸν σοφόν) ². Ὁ δὲ Δρυταράστρας ἔσχε τὸν πρωτότοκον Δουριοδάναν, καὶ ἐννενηκοντα ἐννέα ἄλλους υἱούς. Οἱ πρῶτοι ἐκαλοῦντο Πανδοῖδαι, οἱ δὲ δεῦτεροι Καουραβαί (ἐκ τοῦ πάππου αὐτῶν Κουροῦ). Ἡ ἔρις, καὶ ὁ περὶ διαδογῆς τῆς βασιλείας πόλεμος, καὶ αἱ συνέπειαι αὐτοῦ, μετὰ τῶν Πανδοῖδων καὶ Καουραβῶν, εἶναι τὸ ἱστορικὸν ὑποκείμενον τῆς Μαχαβαράτας, καὶ ἐπομένως τῆς Βαλαβαράτας.

« Ὁ ἀγαθὸς Βήσμας, ὁ θεῖος τῶν βασιλοπαίδων τούτων, ἐφρόντιζεν ἀνατρέφων καὶ τοὺς πέντε υἱούς τοῦ Πανδοῦ, καὶ τοὺς ἑκατὸν τοῦ Δρυταράστρα. Καθότι ὁ μὲν Πανδοῦς, ὡς ἐρρέθη, ἀπέθανεν· ὁ δὲ Δρυταράστρας ἦν ἐκ γενετῆς ἀόμματος. Ἀλλ' οἱ Πανδοῖδαι ὑπερεῖχον, εὐδοκίμουντες εἰς πᾶν εἶδος ἐπιστήμης καὶ πολεμικῆς ἀσκήσεως. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη φόβος καὶ μέγα μῖσος εἰς τὰς καρδίας τῶν Καουραβῶν κατὰ τῶν Πανδοῖδων, ἐξ αὐτῆς τῆς τρυφερᾶς αὐτῶν ἡλικίας.

1)

Σαντιανῶς καὶ Σατεβατῆ ἔσχον υἱὸς 2.	1 Σιτραγκάδαν καὶ 2 Βισιτραβίργην οὗτος ἔσχεν υἱὸς 2.	οὗτος ἐτελεύτησεν ἄτεκνος 1 τὸν Πανδοῦν, ὅστις ἔτι μετὰ τῆς Πριτῆς, υἱὸς 5 καὶ τὸν 2 Δρυταράστραν, ὅστις ἔσχε μετὰ τῆς Γαν- δαρῆς υἱὸς 100	1 Ἰουδιστίραν 2 Βήμαν 3 Ἀρζούναν 4 Νακούλαν 5 Σαχαδέβαν 1 Δουριοδάναν καὶ 99 ἄλ- λους υἱούς	1 Ἰουδιστίραν 2 Βήμαν 3 Ἀρζούναν 4 Νακούλαν 5 Σαχαδέβαν Δρυταράστρα ἢ Καουραβαί.	Πανδοῖ- δαι.
--	---	--	--	---	-----------------

2. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐνανθρωπίσαντες Ἰνδραϊ· ὁ Ἰνδρας, ὁ ἐμφανισθεὶς ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σβαϊαμβοῦ Μανοῦ, ἦλθε καὶ αὐθις ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῷ σώματι τοῦ Ἰουδιστίρα. Ὁ Ἰνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Βαϊθασβάτα Μανοῦ, ἐμφανισθεὶς ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Νάρα, ἦλθε καὶ αὐθις ἐν τῷ σώματι τοῦ Ἀρζούνα. Ὁ Ἰνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σβαρ-κίσσα Μανοῦ ἦλθε καὶ αὐθις ἐν τῷ σώματι τοῦ Βήμα. Οἱ δύο Ἰνδραι, οἱ ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν δύο Μοναβῶν, ἦλθον καὶ αὐθις διδύμοι υἱοὶ ἐν τῷ σώματι τοῦ Σαχαδέβα καὶ Νακούλα.

«Ὁ Βήσμας ἡτοίμασε πανήγυριν, πρὸς γύμναστικὰ ἐπιθεώρησιν τῶν παίδων· ἦν δὲ πρόεδρος ὁ τυρλὸς βασιλεὺς Δρουταράστρας. Οἱ Πανδοῖδαι, εὐδοκίμησαντες εἰς τὸν ἐν ἅπασιν τοῖς ὅπλοις ἀγῶνα, ἐφάνησαν καθ' ὅλα ὑπέρτεροι τῶν Καουραῶν. Ἐκ τούτου ἐκορυφώθη τὸ μῖτος αὐτῶν κατὰ τῶν Πανδοῖδων. Ὅθεν ὁ Δουριοδάνας κατέπεισε τὴν ἀόμματον αὐτοῦ πατέρα, ἵνα δώσῃ τὸ μὲν βραβεῖον εἰς τὸν Καρνᾶν (ὃν ἡγάπη), τοὺς δὲ πέντε ἀδελφούς Πανδοῖδας ἐξόρισῃ εἰς τὴν πόλιν Βαριναβάτην.

«Μυρία τεχνάσματα μετεχειρίσθη ὁ Δουριοδάνας ἀκολούθως πρὸς ἀφανισμόν τῶν Πανδοῖδων· ἀλλ' ἡ ἀρετὴ καὶ ὁ ἥρωϊσμός διέσωσεν αὐτοὺς ἀπὸ πάντα κίνδυνον· οὐχ' ἤττον δὲ καὶ ἀπὸ τὴν πυρκαϊᾶν τῆς οἰκίας, ἣτις δολίως προητοιμάσθη παρὰ τῶν Καουραῶν, πρὸς ἐμπρησμόν αὐτῶν.

«Ἐνῷ δὲ οἱ πέντε ἥρωες εὐρίσκοντο πλανώμενοι εἰς τὸ δάσος, ἐπιστὰς ὤφθη ὁ ὄσιος Βεάτσας, καὶ δοὺς αὐτοῖς εὐλογίαν, εἶπε· «Πορεύθητε ταχέως εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, ἐπὶ τῷ γῆμαι τῇ κήρην αὐτοῦ, οὔσαρ ἄθλον εὐτυχοῦς τοξείματος.» Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν ῥηλείσαν πόλιν, εὖρον χορείαν βασιλέων, ἐπιθυμούντων τὴν κήρην. Εἷς δὲ κῆρυξ, ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον ἐφώνησεν· «Ὁ ἐπιθυμῶν τυχεῖν τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως, στοχασάσθω τοῦ σκοποῦ ἐκείνου διὰ τούτου τοῦ τόξου.» Ἀλλ' οὐδεὶς ἡδυνήθη ἐγείραι τὸ μέγα

Ἐλαβε δὲ σῶμα ἐπὶ γῆν ὁ Ναρχιάνας (ὅς ἐστιν ὁ Βισνοῦς) ὑπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κρισνᾶ, καὶ ἦλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἀρζούνα. Οὕτω ἐκπληροῦται ἡ ἐνσάρκωσις τῶν πέντε Ἰνδρῶν, καὶ ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Κρισνᾶ. (Ἴδε Βαλαβαρ. βιβλ. Α'. κεφ. ς'. Δίσιχ. 24—29). Vischnou (Βισνοῦς) se fait homme, λέγει ὁ Ἡρενος εἰς τὴν Ῥαμαϊάναν, sous la forme des quatre fils que donnent à Desharatha ses trois épouses. (Ῥαμαϊάνα I., Σ. 247.)

Χριστός = Ἰσοδάρμωνος 2ος Θεός 110 Χρῶν
ἡ σωεία τῆς Ἰσοδάρμωνος καὶ ὁ
Χριστός

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

λα'.

καὶ βαρὺ τόξον. Ὁ δὲ Ἀρζούνας, ἐγείρας τὸ τόξον, καὶ ῥίψας τὸ βέλος, ἔτυχε τοῦ σκοποῦ· ἡ δὲ Κρισινᾶ¹, προσταξάντος τοῦ Βασιλέως πατρός, ἔθετο τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τούτου τοῦ ἥρωος.

Ἡ Πριττᾶ, μήτηρ τῶν πέντε ἡρώων, πορευομένων πρὸς τὸ στάδιον εἶπε· «Κοιρὴ ἔστω ἡ Λεία ὑπασιν ἡμῶν τῶν πέντε.» Ὅθιν, ἵνα μὴ γένηται ψευδὴς ἡ πρόρρησις τῆς μητρός, λαβόντες τὸ ἄθλον, ἐνυμφεύθησαν καὶ οἱ πέντε ἀδελφοὶ τὴν Κρισινᾶν ἢ Δραουπαδὴν. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ ἐνσαρκωθείσα Νακασρή. Οὕτως ἐπληρώθη ἡ ῥῆσις τοῦ Σίβα, εἰπόντος· «Αὕτη ἢ Νακασρή, ἐνσαρκωθείσα καὶ γενομένη γυνὴ ὑμῶν τῶν πέντε ἐνσαρκωθέντων Ἰνδρῶν, γενέσθω αἰτία πολέμου με-
» γάλου μεταξὺ πολλῶν παντοδυνάμων βασιλέων².

Ἡ νίκη τῶν Πανδοϊδῶν ἐξῆψεν ἔτι μᾶλλον τὸ μῖσος τοῦ τοῦ Δουριοδᾶνα, τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὅλης τῆς χορείας τῶν βασιλέων κατ' αὐτῶν ὥστε ἅπαντες παρεκίνουν τὸν ἀόμματος Δρυταράστραν, ἵνα ἀποκτείνῃ τοὺς Πανδοΐδας. Ἀλλ' οὗτος, πεισθεὶς εἰς τὴν συμβουλὴν τοῦ Βήσμα, παρσχώρησε τῷ πρωτοτόκῳ Ἰουδιστίρᾳ τὴν Κανδαβραπράσταν χώραν, εἰς ἣν κατήκνησαν οἱ πέντε ἀδελφοὶ, ἡ μήτηρ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῶν. Μετ' οὗ πολὺ, ἡ δικαιοσύνη τοῦ Ἰουδιστίρα, αἰ ἀρεταί, τὰ κατορθώματα καὶ αἱ νίκαι τῶν Πανδοϊδῶν ἠύξησαν τὸν πλοῦτον, τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν τοῦ βασιλέως, καὶ ὑπερσεύχθησαν τὸν λαόν, καὶ τὴν χώραν ἐκείνην ἅπασαν· ἡ δὲ Δραουπαδὴ ἐγέννησεν ἐκ τῶν πέντε αὐτῆς ἀνδρῶν πέντε υἱούς, ἕνα ἕκαστον ἐνὶ ἑκάστῳ ἔτει. Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν τῆς Πριττᾶς,

1. Αὕτη καλεῖται καὶ Δραουπαδὴ, ὡς θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα.

2. Ἡ ἐν τῷ γάμῳ νίκη τῶν Πανδοϊδῶν ἐγένετο αἰτία ἔχθρας πάντων τῶν συναθροισθέντων καὶ ἀποτυχόντων βασιλέων, οἵτινες εὐχαρίστως συνεμάχησαν μετὰ τοῦ Δουριοδᾶνα κατὰ τῶν Πανδοϊδῶν.

ἡ πενταπρόσωπος γενεὰ τοῦ Πανδοῦ, οἷς ὁ μὲν ἱερεὺς Δαυ-
μέας πᾶσαν ἀγιστεῖαν ἐτέλεσεν, ὁ δὲ Ἀρζούνας πᾶσαν μάθη-
σιν ἐδίδαξεν.

Ὁ Ἰουδιστίρας, ὃν ἐν τῷ λαμπροτάτῳ αὐτοῦ Βουλευτηρίῳ,
εἶδε τὸν ὅσιον Ναράδαν, καταβάντα ἐξ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ὅσιος,
δοὺς αὐτῷ εὐλογίαν, ἐσυμβούλευσεν ἵνα τελέσῃ τὴν μεγάλην
θυσίαν· ἣν δὲ ἡ θυσία αὕτη βασιλική, εἰς ἣν παριστάμενοι
οἱ ὑποτεταγμένοι βασιλεῖς ἀναγνωρίζουσι τὸν θύοντα αὐτοκρά-
τορα. Ἐπὶ τούτῳ ὁ βασιλεὺς ἔπεμψε τὸν Κρισνᾶν¹, τὸν
Ἀρζούναν, καὶ τὸν Βήμαν, κατὰ τοῦ βασιλέως Ζαρασάνδα, τοῦ
αἰχμαλωτίσαντος ὀγδοήκοντα ἔξ ἑατράς ὁμοφύλους βασιλεῖς,
καὶ πέμψαντες αὐτοὺς εἰς τὰ ἴδια, διέταξαν ἵνα ἐτοιμάσῃ ἕκα-
στος τὰ εἰκότα διὰ τὴν βασιλικὴν θυσίαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρ-
ζούνας, ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ βορείου μέρους τῆς Ἰνδίας, ὁ
Βήμας κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ, ὁ Σαχαδέβας, κατὰ τοῦ μεσημ-
ερινοῦ, καὶ ὁ Νακούλας κατὰ τοῦ δυτικοῦ, κατετρόπωσαν πολ-
λοὺς ἡγεμόνας, ἀναγκάσαντες αὐτοὺς, ὅπως ἐτοιμάσωσι τὰ
περὶ τῆς θυσίας τοῦ Ἰουδιστίρα. Συναθροισθέντων ἀκολουθήως
ὅλων τῶν βασιλέων καὶ τῶν θειοτέρων Βραχμάνων, ὁ Θεοειδὴς
Ἰουδιστίρας ὠνόμασε Πρόεδρον τῆς θυσίας τὸν Κρισνᾶν, ὅπερ

1. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαιολογικῆς δυναστείας γίνεται ἀπλῶς μνεῖα
περὶ Κρισνᾶ (Βιβλ. πρώτης φ. Γ'. Δις' ἡ. 54), ἀλλ' ἄνευ τινὸς περιγραφῆς·
αἴφνης δὲ Βιβλ. Α'. κεφ. Ζ'. Δις' ἡ. 2, (περὶ τοῦ Ἑαρος), ὁ Ἀρζούνας καὶ
ὁ Κρισνᾶς, λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐπορεύθησαν πρὸς δια-
τριβὴν εἰς τὸ ἄλσος Κανδάδαν. Ἐκτοτε παρουσιάζεται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ
Κρισνᾶς· ὅθεν ἡ Βαλαβαράτα δὲν ἀναφέρει ἐκτεταμένως πῶς περὶ τῆς
γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τοῦ Κρισνᾶ, ἀλλὰ παρίσταται ὡς θεὸς ἐνσαρ-
κωθείς, ἔχων θεῖα ὄπλα· κατὰ γὰρ ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Ἰαδοῦ εἶναι
συγγενὴς ἀμφοτέρων τῶν Πανδοϊδῶν καὶ Καουραβῶν, καὶ λίαν φίλος
ἀγαπητὸς τοῦ Ἀρζούνα. Οὗτός ἐστιν ὁ Ναρκιάνας Βισνοῦς. Ἡ Βαγαθά-
θα-Πουράνα εἶναι, κατὰ μέγα μέρος, ἡ ἱστορία τοῦ Κρισνᾶ.

ἐλύπησε μεγάλως τὸν Δουριοδάναν, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συμμάχους αὐτοῦ, οἵτινες ὤμοσαν τὸν παντελῆ ἀφανισμόν τῶν Πανδοϊδῶν. Καὶ ἡ μὲν θυσία ἐτελέσθη μετὰ μεγίστης πομπῆς καὶ λαμπρότητος.

«Ὁ δὲ Δουριοδάνας, γινώσκων ὅτι ὁ Ἰουδιστίρας, ὢν δυνατὸς ἐν πολέμῳ, ἦν ἀδύνατος ἐν κυθείᾳ, ἠτοίμασε καὶ οὗτος κυβοπαιδιάν.

«Καλέσω, εἶπεν, αὐτὸν καὶ παίξω, καὶ νικήσω, καὶ λήψομαι πᾶσαν τὴν περιουσίαν ἐκείνου· ὥστε ὁ φημιζόμενος δίκαιος, ὢν ἀνίκητος ἐν πολέμῳ, ἀπάτη καὶ δόλῳ νικηθήσεται.» Ὁ μὲν Ἰουδιστίρας, προσκληθεὶς ἐν τῇ ῥηθείᾳ κυβοπαιδιᾷ, εἶπεν· «Εγὼ μὲν εἰκάζω δόλον τινα ἐν ταύτῃ τῇ κυθείᾳ· ἀλλὰ καὶ οὕτω, δέχομαι τὴν πρόσκλησιν.» Οὕτως ὁ Δουριοδάνας, παίζων μετὰ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐκέρδιζε κατ' ὀλίγον πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Εἰς δὲ τὴν τελευταίαν κυβοβολὴν ὁ Ἰουδιστίρας, ἀπολέσας τὴν βασιλείαν κατεδικάσθη (κατὰ τὴν συμφωνίαν) ἑν' ἀπέλθῃ δώδεκα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, μετὰ τῶν ἀδελφῶν, τῆς μητρὸς, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· ὥστε οἱ ἀήττητοι ἐν πολέμῳ Πανδοῖδαι, δόλῳ καὶ ἀπάτῃ νικηθέντες, καὶ δερματοφορέσαντες ἐξῆλθον τῆς Χαστιναπούρας, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἔρημον, γενόμενοι ἄφαντοι. Ὁ μὲν Δουριοδάνας ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ, θέλων ὅπως εἴη ἐν πολέμῳ ἀνίκητος, καὶ διαπαντός· βασιλεὺς αὐτός τε καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ πάσης τῆς Ἰνδίας, συνήθροισε πλοῦτον, στρατεύματα, συμμάχους, καὶ δύναμιν πολλήν.

«Οἱ δὲ Πανδοῖδαι, διερχόμενοι τοὺς ἀγίους τόπους, καὶ καθαρίζόμενοι, ἐδιδάσκοντο παρὰ τῶν ὁσίων Βραχμάνων τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων, καὶ τὴν χρῆσιν τῶν θείων ὄπλων, δι' ὧν ἐνίκησαν μέχρι τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους, οὐ μόνον τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ Δαίμονας, Τιτᾶνας, Γίγαντας καὶ τινὰς τῶν θεῶν, ἐμφανιζομένους εἰς μορφὴν ἀλλοκότων τεράτων. Τὰ

ὄπλα ταῦτα ἔλαβεν ὁ Ἀρζούνγας παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ πυρός ¹.

«Ὁ Δουριοδάνας, καθορῶν τὸ τέλος τῆς δωδεκαετοῦς προθεσμίας, καὶ ὣν δυνατὸς, ἐπρασπᾶται ἵνα ἀνακαλύψῃ τὴν διαμονὴν τῶν Πανδοϊδῶν· ὅθιν παρалаβὼν τὸν Καρυᾶν, καὶ πολλοὺς στρατιώτας, ἐπορεύθη εἰς τὸ δάσος Δωαΐαν, ἔνθα πραγματοικῶς εὕρισκοντο· ἀλλὰ προσβληθεὶς αἴφνης παρὰ τοῦ Γανδάρφα (φίλου τοῦ Ἀρζούνγας) ἔαλω ὑπ' αὐτοῦ· ὅπερ μαθόντες οἱ Πανδοῖδαι, καὶ μὴ καταδεχόμενοι ἵνα νικηθῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτῶν παρ' ἄλλου, ἔδραμον εἰς βοήθειαν αὐτοῦ, ὃν καὶ ἠλευθέρωσαν. Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰουδιστίρην ἔμεινον εἰς τὸ δάσος· ὁ δὲ Δουριοδάνας, ἐπανακάμψας εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ λυπούμενος διὰ τὴν ἀποτυχίαν, διενοεῖτο τίνι τρόπῳ ἡδύνατο ἀπολέσαι κατὰ κράτος τοὺς Πανδοῖδας πρὸ τοῦ τέλους τῆς προθεσμίας. Ἐν τούτῳ τῷ πονηρῷ λογισμῷ εὕρισκόμενος, εἶδεν ἐμφανισθέντας τοὺς Σουδραδανάδας (εἶδος κακοποιῶν Δαιμόνων)· οὗτοι ὑπεσχέθησαν τὴν σύμπραξιν καὶ συμαχίαν αὐτῶν, εἰς τὸν κατὰ τῶν Πανδοϊδῶν ἐπαπειλούμενον προσεχῇ πόλεμον. Ὁ γιγαιὺς Βήσμας, ἐννοήσας ἐκ τῆς προετοιμασίας τὴν ἐχθρικὴν διάθεσιν τοῦ Δουριοδάνα, ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν, ἵνα διαλλαγῇ μετὰ τῶν Πανδοϊδῶν, παραχωρῶν εἰς αὐτοὺς τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς βασιλείας. Ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας, μισῶν αὐτοὺς, καὶ εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἐλπίζων δὲν συγκατετέθη.

«Τῷ δὲ δωδεκάτῳ ἔτει οἱ Πανδοῖδαι, ἐνδυθέντες Βραχμανικὴν στολὴν κατέφυγον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως

1. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἔλαβεν ὄπλα θεῖα παρὰ τῆς Θέτιδος· ὁ Αἴας παρὰ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἄλλοι ἥρωες, παρ' ἄλλων θεῶν. Ἡ μόνη διαφορὰ ἐνταῦθα εἶναι ἡ ὑπερφυσικὴ δύναμις τῶν Ἐπιδῶν. Θεός τις ἢ ὅσιος, εὐνοῶν τινὰ ἥρωα, ἐκτὸς τῶν θεῶν ὄπλων, ἔδιδεν εἰς αὐτὸν καὶ μίαν ἐπιφθῆν, ἣν προφέρων ὁ ἥρωας ἐλάμβανεν οὐρανόθεν πᾶσαν βούθειαν.

Βιράτα. Τῷ δὲ δωδεκάτῳ μηνί, ὑποπτεύεις ὁ Δουριοδάνας, ὅτι οἱ Πανδοῖδαι εὐρίσκοντο παρὰ τῷ Βιράτᾳ, ἤλθε συλῆσαι τοὺς θόας τούτου τοῦ βασιλέως. Ὁ δὲ Βιράτας ἀγανακτήσας ἐξῆλθε κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ νικηθεὶς ἡχμαλωτίσθη. Ἀλλ' οἱ Πανδοῖδαι, τρέψαντες εἰς φυγὴν τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν, ἤλευθέρωσαν τὸν Βιράταν, καὶ ἀναλαβόντες τὰς βοῦς, ἐκυρίευσαν τὰ σκεύη, καὶ αὐτὴν τὴν σκηνὴν τοῦ Δουριοδάνα.

Ἐκ τοιούτων κατορθωμάτων ἀναγνωρισθέντων τῶν Πανδοῖδων, ὁ μὲν Βιράτας ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Ἀβημανιῷ, υἱῷ τοῦ Ἀρζύνα. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, καλέσας γενικὸν συμβούλιον, εἶπεν· « Ἰκανοὶ μῆρες παρήλθον ἀφ' οὗτου ἐτελείωσεν ἡ δωδεκαετής ἡμῶν ἐξορία. Ὁ δὲ Δουριοδάνας δὲν συγκατατίθεται ἵνα δώσῃ ἡμῖν τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς βασιλείας. Ὑμεῖς προεῖτε, ἵνα ζητήσωμεν αὐτὸ δι' ὅπλων· ἐγὼ δὲ θεωρῶ τὸν κατὰ τῶν συγγενῶν πόλεμον ἀπρεπῆ. Ὁ πόλεμος εἶναι πάντοτε κακός· κακιστος ὅμως καὶ ἀνόσιος, γινόμενος κατὰ συγγενῶν, καὶ τοὶ ἀδικούντων ἡμᾶς. Προτείνω λοιπὸν, ἀντὶ πολέμου εἰρήνην, ἀντὶ δὲ ὅπλων, διαλλαγήν. Δότω ὁ Δουριοδάνας εἰς ἡμᾶς τὴς πέντε κόμας, καὶ ἐχέτω αὐτὸς τὴν ὅλην βασιλείαν. » Ὁ δὲ Σατεκῆς εἶπεν· « Ἄν ὁ πόλεμος ᾗται δίκαιος κατὰ τῶν ἀδικούντων, εἶναι δικαιοτάτος κατὰ ἀρπάγων καὶ ἀδίκων συγγενῶν.

« Ὁ δὲ Κρισνᾶς· « Ἡ δικαιοσύνη ἄρεν ἀνδρείας, χήρα ἐστίν· ἡ δὲ ἀνδρεία, ἄρεν δικαιοσύνης, ἀλυσιτελής· αἱ δύο ὁμοῦ παρὰ γουσι δόξαν, καὶ ἔπαιρον. Ἡμεῖς ἔχοντες ἀνδρείαν, προτείνομεν τὴν δικαιοσύνην, ἥτοι διαλλαγήν· ἂν οἱ ἐναντίοι καταφρονησώσιν αὐτήν, τότε μεταχειριζόμεθα ἐκείνην. »

« Ὁ δὲ Βήμας ἀναστὰς εἶπεν· « Ἐγὼ θέλω πόλεμον, ὃν θεωρῶ καὶ δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον. »

Ὁ δὲ Σαχαδέβας εἶπεν· « Σὺ μὲν εἶσαι γενναῖος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Ἰουδιστίρα καὶ Κρισνᾶ, ἀθετούμενος, προξερεῖ ἀτιμίαν. »

« Τότε ὁ ἥρως Ἀρζούνας ἐγερθεὶς εἶπεν· «*Ἡμεῖς ἐτοιμαζόμε-
ροι εἰς πόλεμον, προτείνουμεν διαλλαγὴν. Ἡ δὲ ταχύτης
ἐστὶ μάλα ἀναγκαία· στρατὸς εὐθέως συλλεχθήτω, καὶ ἄγ-
γελος ἀμέσως σταλθήτω πρὸς τὸν Δουριοδάναρ.*» Ἡ γνώμη
ἐπηνέθη παρὰ πάντων· ὁ μὲν Πουροχύτας ἐστάλη ὡς πρέσβυς
προτεῖναι εἰρήνην ἢ πόλεμον· ὁ δὲ Ἰουδιστίρας παρασκευαζό-
μενος εἰς πόλεμον, ἐκάλεσε τοὺς συμμάχους, οἵτινες συναθροί-
σθέντες ἔφερον ἕκαστος ἀνὰ μίαν Ἀξουχινὴν ¹, ὥστε συνεκρο-
τήθη ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ στρατόπεδον ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ
πεντακοσίων τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων πολεμιστῶν.

«Ὁ δὲ Δουριοδάνας, προτιμῶν τὸν πόλεμον ἐκάλει τοὺς συμμά-
χους αὐτοῦ βασιλεῖς· οὗτοι, φέροντες ἕκαστος ἀνὰ μίαν Ἀξου-
χινὴν, ἐσχημάτισαν ἐν στρατόπεδον, συγκεῖμενον ἐξ ἑνδεκα
Ἀξουχινῶν, ἦτοι δύο ἑκατομμυρίων καὶ τετρακοσίων χιλιάδων.

«Ἐν τούτοις, φθάσας ὁ Πουροχύτας εἶπε πρὸς τὸν Δουριοδά-
ναν· «*Ὁ Ἰουδιστίρας, πληρώσας ἀκριβῶς τὰς ὁρισθείσας ἐν
τῇ κυβείᾳ ἡμέρας, ζητεῖ τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς βασιλείας·*»
ἀλλ' ὁ τύραννος ἀπερρίψε πᾶσαν διαλλαγὴν.

«Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ἀποστρεφόμενος τὸν ἐμφύλιον πόλεμον,
ἀπέστειλε πρὸς τὴν Δουριοδάναν τὸν Κρισναῖν. Οὗτος ἐλθὼν
ἐζήτηε ὀλίγην γῆν, πρὸς ὑπαρξιν μόνον τῶν πέντε ἀδελφῶν·
«*Πολλὴ τοῦ βασιλείου σου γῆ εἶναι ἄχρηστος, ἔνεκα τῶν
ποταμῶν, τῶν δρυμῶν κτλ. Καὶ τοῦτο ἄρα τὸ ζητούμενον
μέρος λογισθήτω ὡς ἐκεῖνο, καὶ ἀφεθήτω ὁ πόλεμος. Οἱ*

4. Ἀξουχινὴ καλεῖται ἡ στρατιὰ ἢ συνισταμένη:

ὑπὸ πεζῶν	109,850.
ἵππῶν	65,640.
ἄρματηλατῶν	21,870.
ἐλεφαντηλατῶν	21,870.
Τὸ ὅλον	219,200.

Πανδοῖδαι ἐν τῇ κατὰ τὴν κυβείαν ἀποτυχία, οὔτε βία, οὔτε παρανομία, οὔτε παρακοῇ ἐχρήσαντο. Ὑμεῖς δὲ, οὔτε τότε εὐσπλαγχνίσθητε αὐτοὺς, οὔτε ἀκολούθως οἰκτείρατε· φανῆτε τοῦ λίχιστον ἤδη δίκαιου, ἐνθυμούμενοι τὴν συμφωνίαν· ἄλλως καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἐναντίος ὑμῶν ἔσομαι.» Ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας ἀπεκρίθη, ὅτι οὔτε σπιθαμὴν γῆς παραχωρεῖ εἰς τοιούτους μισητοὺς ἐχθρούς. Πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ὁ Κρισναῖς· «Ὁ Ἀρξούνας εἰς τὸ δάσος Δβαῖαν, καὶ ἐν τῇ ἀρπαγῇ τῶν βοῶν, ρικητῆς ὢν, καὶ δυνάμενος ἀφαιρέσαι, καὶ στέμμα, καὶ ζώην, σὲ ἡλευθέρωσεν αἰχμαλωτισθέντα· σὺ δὲ, ὦ Δουριοδάνα, οὐδὲ τούτου μέμνησαι;» Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξῆψαν ἔτι μᾶλλον τὸν θυμὸν τῶν Καουραβῶν, ὥστε ἀπεφάσισαν τὸν θάνατον τοῦ Κρισναῖ· ἀλλ' οὗτος ἐννοήσας τὴν ἐπιβουλὴν, ἀνεχώρησε κρυφίως· ὁ δὲ Δουριοδάνας ἐξεστράτευσε. Τούτων πάντων γνωσθέντων, ὁ Ἰουδιστίρας, ἀνελκίσων πᾶσαν τὴν στρατιάν, ἀντεστράτευσεν.

«Οἱ δύο στρατοὶ συναπηντήθησαν εἰς τὰς περὶ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Κουρουξέτρας πεδιάδας· ἐν ᾧ δὲ περιεμέμετο ὁ ἦχος τῆς πολεμικῆς σάλπιγγος, ὁ Ἰουδιστίρας ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν τοῦ γηραιοῦ Βήτμα. Οὗτος ἐναγκαλισάμενος τὸν βασιλέα, εἶπε· «Καλῶς ποιήσας ἐκινήθης εἰς πόλεμον, ἀδικούμενος. Ἐγὼ γνωρίζων τὸ δίκαιον, ἐσυμβούλευσα διαλλαγὴν· ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας ἐπροτίμησε τὸν πόλεμον· ὅθεν ἀναγκάζομαι ἤδη ἵνα σὲ πολεμήσω.»

«Ἐν τούτοις ἦλθεν εἰς τὴν στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν καὶ ἡ Πριττά, ἡ μήτηρ τῶν Πανδοῖδων, ἰδεῖν θέλουσα τὸν Καρνᾶν, ὃν εὗρε θύοντα· ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς εὐχῆς, πλησιάσασα εἰς τὸν ἥρωα, ἀνεκάλυψεν εἰς αὐτὸν τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεώς του, ὅτι δηλ. εἶναι υἱὸς αὐτῆς, καὶ τοῦ Ἥλιου¹, καὶ ἀδελφὸς ὁμο-

1. Ἡ Πριττά μιγείσα τῷ Ἥλῳ ἔτεκε τὸν Καρνᾶν, καὶ ἔμεινε πάλιν

μήτριος τῶν Πανδοϊδῶν. Ὁ ἥρως, ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου, φρίκη συσχεθεὶς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἡ δὲ Πριττὰ ἔβρεξε τὴν κεφαλὴν τοῦ Καρνα δάκρυσι καὶ γάλακτι ἐκ τῶν μαστῶν αὐτῆς· «Μακάριοι, ἐφώνησεν ὁ ἥρως, οἱ ἀδελφοί μου, οἱ θηλάσαντες τὸ γάλα τοῦτο· μακάριος καὶ ἐγὼ, ἀξιωθεὶς ταύτης τῆς χάριτος ἐν καιρῷ τῆς ἐξόδου.» Ἡ Πριττὰ παρεκίνει τὸν Καρνα, ὅπως ἐγκαταλιπὼν τὸν Δουριοδάναν συμμαχήσῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. «Γνωρίζω, ὅτι αἱ προφρήσεις, οἱ οἰῶνοι, οἱ ὄνειροι, πᾶσαι αἱ προφητεῖαι καὶ τὰ σημεῖα βεβαιοῦσιν, ὅτι ὁ ἄδικος Δουριοδάνας νικηθήσεται, καὶ ἀπολέσει βασιλείαν καὶ ζωὴν, αὐτός τε καὶ ἡμεῖς πάντες. Ἀλλ' ἐγὼ, συζήσας μετὰ τοῦ Δουριοδάνα, καὶ ἔμπροσθεν πολλῶν ἡρώων ὁμόσας, ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ πολεμήσω, αἰσχύνομαι ἤδη ἐν καιρῷ τῆς ἐξόδου, καὶ ἐπικείμενον κινδύνου, ἐγκαταλείψαι αὐτὸν, γενόμενος ἐπίτορκος καὶ λειποτάκτης. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο μέγα μοί ἐστιν εὐτύχημα, ὅτι σὺ, ὦ μήτερ, γινώσκεις καὶ τὴν πεποίθησιν καὶ τὴν σταθερὰν ἀπόφασίν μου, καὶ τοῦτο ἐν αὐτῇ τῇ στιγμῇ τῆς ἐξορμήσεως.» Οὕτως ἡ Πριττὰ, καταφιλήσασα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἥρωος, ἀνεχώρησεν ¹.

Ἡ περὶ τὴν λίμνην Κουρουξέτραν μάχη διήρκεσε δέκα καὶ ὀκτὼ ἡμέρας.

Ὁ ἀρχιβουλευτὴς τοῦ ἀομμάτου Δρυταράστρα Σανζαΐας, λαβὼν ὄμμα θεῖον παρὰ τοῦ ὀσίου Βεάσα, καὶ ἐρχόμενος τῶ νοὶ εἰς τὸ στάδιον τῆς μάχης καὶ ἐπανερχόμενος, ᾗρξατο διη-

παρβένος. Τοῦτον υἱοθέτησεν ὁ ἡνίοχος τοῦ Δρυταράστρα Σούτρας· ὅθεν ἀνατραφεὶς μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, ὁ Καρνας ὑπεσχήθη πρὸς τὸν Δουριοδάναν φιλίαν μέχρι θανάτου.

1. Ἀμίμητος εἶναι ὁ μεταξὺ μητρὸς καὶ υἱοῦ διάλογος οὗτος. (Ἰδὲ βιβλ. Ε'. κεφ. ε'.)

γεῖσθαι τὴν φθορὰν τῶν ἡρώων τῷ βασιλεῖ, ἔνδον ὄντι τοῦ οἴκου καὶ μεγαλαυχοῦντι. « Ἀκουσον, ὦ βασιλεῦ βασιλέων,

Ἡμέρα πρώτη.

« Μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ἐδόθη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν με-
 » ρῶν τὸ σημεῖον τῆς μάχης. Ἡ σύγκρουσις ὑπῆρξε φονικωτά-
 » τη μετὰ ξὺ πεζῶν πρὸς πεζοὺς, ἱππέων πρὸς ἱππεῖς, καὶ ἄρ-
 » ματηλατῶν καὶ ἑλεφαντηλατῶν, πρὸς ἀρματηλάτας καὶ ἑλε-
 » φαντηλάτας· ὁ δὲ Ἀβδημανιοῦς, ὁ τοῦ Ἀρζούνα υἱός, καὶ ὁ
 » Βασιλεὺς τῆς Κεκαῖας, προχωρήσαντες εἰς τὰς τάξεις τῶν
 » ἐχθρῶν, περιεκυκλώθησαν ὑπὸ δύο ἐνδόξων πολεμιστῶν,
 » τοῦ Βριχατβάλα, καὶ τοῦ Κριπᾶ· ὑπερίσχυσαν μὲν ἐπὶ τέλους
 » οἱ Πανδοῖδαι, ἀνῆρέθησαν δὲ πολλοὶ ἥρωες, ἐν οἷς καὶ ὁ Οὐ-
 » ταράς, ὁ τοῦ Βασιλέως Βιράτα υἱός. »

Ἡμέρα δευτέρα.

« Τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἡλίου ἀνατείλαντος, τὰ δύο στρα-
 » τεύματα παρετάχθησαν. Καὶ ὁ μὲν Βήμας ἐπροξένει με-
 » γίστην φθορὰν· ὁ δὲ Ἀρζούνας, μὴ θέλων τὴν ἐλάβῃν τοῦ
 » γηραιοῦ ἥρωος, ἐπροσπάθει ματαιῶσαι τὰ βέλη αὐτοῦ, ἐν ᾧ
 » ὁ Βήμας καὶ οἱ λοιποὶ Πανδοῖδαι κατεπίεζον πανταχοῦ τὸν
 » στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἔπεσον πολ-
 » λοὶ ἥρωες, καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς Κετουμάς, ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τοῦ
 » Βήμα. »

Ἡμέρα τρίτη.

« Τῇ ἐπαύριον, περὶ τὸν ὄρθον, στρατιῶται καὶ στρατηγοὶ, κα-
 » θοπλισθέντες παρετάχθησαν. Ἡ συμπλοκὴ ὑπῆρξε τοσοῦ-
 » τον μανιώδης, ὥστε οἱ πολεμοῦντες δὲν ἡσθάνοντο τὰ ἴδια
 » αὐτῶν τραύματα. Ὁ Βήμας, προσβάλων, ἐπλήγωτε τὸν
 » Δουριοδάναν, καὶ ἐκακοποίησε τὸν στρατὸν αὐτοῦ μέχρι
 » νυκτός. »

Ἡμέρα τετάρτη.

« Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἀνατείλαντος ἡλίου ἐφαίνοντο ἐρυθραὶ ἐκ
 « τοῦ πολλοῦ αἵματος, χυνομένου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.
 « Βίς τὴν ἑωθινὴν ταύτην συμπλοκὴν ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς
 « Σαγεμινῆς. Ὁ Βήμας ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα· ἀντι-
 « πλῆγωσε δ' αὐτὸν ὁ Βήμας, καὶ εἰς τὴν μαρίαν αὐτοῦ ἔθα-
 « νάτωσε δεκατέσσαρας βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας· μόλις ὁ ἥρωας
 « Βαγαδάτας, βοηθούσης τῆς νυκτός, ἀνεχαίτησε τὴν ὁρμὴν
 « τοῦ ἥρωος τούτου, καὶ ἔσωσε τὸν στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα.

Ἡμέρα πέμπτη.

« Ἐν καιρῷ δὲ τῆς νυκτός ὁ Δουριοδάνας ἠρώτησε τὸν Βή-
 « σμαν· « Ποῖοι ἔσονται οἱ νικηταί; » — « Οἱ πονηροὶ δαίμονες,
 « ἀπεκρίθη ὁ γηραιὸς, διωχθέντες ὑπὸ τοῦ Βισροῦ ἀπὸ τὸν
 « οὐρανόν, κατέφυγον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐνσαρκωθέντες κατεπίε-
 « ζον ἅπαν τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος. Ὁ ὑψίστος θεὸς Βραχ-
 « μᾶς, καλέσας ἐν τῷ θείῳ αὐτοῦ νοῦ τὸν θεὸν Βισροῦν, καὶ
 « κατὰ διάνοιαν ἐμνήσας αὐτόν, ὡς κύριον τοῦ παντός, εἶπεν·
 « Οἱ ἀνααιρεθέντες ὑπὸ σοῦ δαίμονες εἰς ἄνεσιν τοῦ οὐρανοῦ, ἐνσαρ-
 « κωθέντες ταράττουσι τὴν γῆν. Ἐνανθρώπησον σεαυτὸν, καὶ
 « ἀπάλλαξον καὶ αὐτὴν τούτου τοῦ δεινοῦ. » Ὁ Βισροῦς λοιπὸν
 « (ἡ γενικὴ ψυχὴ), καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Νάρας (ἡ μερικὴ, ἡ ἐν
 « πᾶσι τοῖς ἐμψύχοις), ἐνανθρωπήσαντες ἐνεφανίσθησαν ἐπὶ
 « τῆς γῆς· ὁ μὲν Βισροῦς ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Κρισνά· ὁ δὲ
 « Νάρας, ὑπὸ τὴν τοῦ Ἀρζούνα. Βοηθούμενος λοιπὸν ὁ Ἰου-
 « διστίρας παρ' αὐτῶν, νικήσει ἡμᾶς ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ. »
 « Ἀλλ' ὁ κακόνους Δουριοδάνας, μισῶν τοὺς Πανδοΐδας, καὶ
 « ἐλπίζων εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν πονηρῶν δαιμόνων, παρε-
 « τάχθη εἰς μάχην μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ὁ Βήμας
 « ἀφ' ἑνός, καὶ ὁ Βήμας ἀφ' ἑτέρου ἐπροξύνουν εἰς ἑκάτερον τὸν
 « στρατὸν μεγίστην βλάβην. Ὁ Βουρισραβᾶς ἐθανάτωσε τοὺς

» δέκα υἱοὺς τοῦ Σατεκῆ. Ὁ Ἀρζούνας, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ
 » θανάτῳ αὐτῶν, ἐπέστη ὡς πῦρ δεινόν. Τὰ θέλη αὐτοῦ ἐπι-
 » πτον ὡς κεραυνοὶ ἐκ νέφους, θροντῶντος ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν
 » ὀρέων. Δισμύριοι καὶ πενταχισχίλιοι ἀνῆρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ.
 » ἡ δὲ αἵματοχυσία ὑπῆρξε τοσαύτη, ὥστε περὶ τὴν δύσιν
 » τοῦ ἡλίου οἱ ἥρωες ἀναχωροῦντες, ἐπροχώρουν μετὰ δυσκολίας,
 » ἕνεκα τοῦ λύθρου τοῦ αἵματος.

Ἡμέρα ἑκτη.

» Περὶ δὲ τὴν ἔω, καθοπλισθέντες οἱ ἥρωες ἐπολέμουν πλείονι
 » θυμῷ. Οἱ μὲν περὶ τὸν Δρουπάδαν καὶ Βήμαν πολεμισταὶ
 » ἐποιοῦν μεγίστην φθορὰν εἰς τὸ στατόπεδον τῶν ἐχθρῶν· ὁ
 » δὲ Δουριοδάνας, θυμωθείς, ὥρμησε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
 » κατὰ τοῦ Βήμα. Ἀλλ' ὁ Βήμας, συνθλάσας τὸ ἄρμα τοῦ
 » Δουριοδάνα, ἐπροσπάθει ἵνα φονεύσῃ αὐτόν· πλὴν ἐσώθη ὑπὸ
 » τοῦ γηραιοῦ Βήμα.

Ἡμέρα ἑβδόμη.

» Τῇ ἐπαύριον, μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, συνεκροτήθη
 » μάχη μεταξὺ τοῦ Βήμα καὶ Ἀρζούνα, τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ
 » Βιράτα. Ὁ Δρόνας ἐφόνευσε τὸν υἱὸν τοῦ Βιράτα Σάγχχαν· ὁ
 » δὲ Σατεκῆς ἐνίκησε διὰ τοῦ θεῖου αὐτοῦ ὅπλου τὸν δαίμονα
 » Ἀλαμβοῦσαν, ἔχοντα ὄρος ἀνθ' ὅπλου. Ὁ Τιτάν Ἰραβάν,
 » ὁ τοῦ Ἀρζούνα υἱὸς, ἐνίκησε τοὺς δύο βασιλεῖς τῆς Ἀβαν-
 » τῆς. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Μάδρας, συντρίψας τὸ ἄρμα
 » τοῦ Νακούλα, μόλις διεσώθη αὐτὸς ὁ νικητῆς, νικηθεὶς παρὰ
 » τοῦ Σαχαδέβα. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, νικήσας τὸν Σαταϊούσαν
 » ἐσκόρπισε τὸν στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα· ἐπελθούσης δὲ τῆς
 » νυκτὸς διεχωρίσθησαν οἱ μαχόμενοι.»

Ἡμέρα ὀγδόη.

» Μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου οἱ δύο στρατοὶ παρετάχθη-

»σαν. Εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῦ Βήμας, ἡ στρατιὰ τῶν
 » Πανδοϊδῶν ἀπέστρεψε πῶς τὸ πρόσωπον· ὁ δὲ Βήμας, ὁρμή-
 » σας, ἐπληγώθη μὲν καὶ αὐτός, ἐθανάτωσε δὲ τὸν ἡνίοχον τοῦ
 » Βήμας. Οἱ ἵπποι ἀφηνιάσαντες, ἔσυρον τὸν γηραιὸν ἥρωα
 » ἐκτὸς τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἐν ταύτῃ τῇ συμπλοκῇ ὁ
 » Βήμας ἐφόνευσεν ὀκτὼ ἀδελφοὺς τοῦ Δουριοδάνα, καὶ κατέ-
 » κοψε μετὰ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τοῦ Ἰραβᾶνος, τοῦ βασιλέως
 » τῶν ὄφρων, τὸ ἐχθρικὸν ἵππικόν. Ἀλλ' ὁ Δουριοδάνας, ἰδὼν
 » τὸν κίνδυνον, ἐπεμψε κατ' αὐτῶν τὸν δαίμονα Ἀλαμβούσαν,
 » ἔχοντα πολλοὺς δαίμονας, ἀνχεάτας ἵππων μαγικῶν. Ἐν-
 » ταῦθα συγκροτεῖται παράδοξος μάχη μεταξὺ ὄφρων καὶ δαι-
 » μόνων. Ὁ Ἰραβᾶν συνέθλασε διὰ τοῦ ξίφους τὸ βέλος τοῦ
 » πρωτοστάτου τῶν δαιμόνων· ἀλλ' οὗτος, φοβερὰν ποιήσας
 » τὴν ἑαυτοῦ μορφήν, κατεσπύραξε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀντι-
 » πάλους ὄφεις, μηδενίζων τὸ ἐκχέόμενον φαρμάκιον. Τότε
 » ὁ μὲν δαίμων Γατοτκάσας ὥρμησε μετὰ πολυπληθοῦς
 » στρατιᾶς δαιμόνων, καὶ γενομένης νέας δαιμονομαχίας ἐνί-
 » κησε τὴν στρατιάν τῶν δαιμόνων, πολεμούντων ὑπὲρ τοῦ
 » Δουριοδάνα. Ὁ δὲ Ἀρζούνας καὶ Βήμας ἀνείλον, μέχρι τῆς
 » δύσεως τοῦ ἡλίου, ἐννέα ἀδελφοὺς τοῦ Δουριοδάνα, καὶ κα-
 » τέστρεψαν τοὺς περὶ αὐτὸν πολεμιστάς.»

Ἡμέρα ἐννάτη.

» Ὁ Βήμας καὶ ὁ Ἰουδιστίρας, τάξαντες τὸ πρῶτ' τὸν στρα-
 » τὸν αὐτοῦ ἕκαστος, ἤρχισαν τὴν μάχην. Μεγίστη ὑπῆρξεν ἡ
 » σφαγὴ ἐκατέρωθεν. Ὁ στρατὸς τοῦ Δουριοδάνα ἐφέρετο τῇ
 » δε καχεῖσε ἐκ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν βελῶν τοῦ Ἀβημανιοῦ. Ἀν-
 » τέστη δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ Τιτὰν Ἀλαμβούσας, πεμφθεὶς παρὰ
 » τοῦ Δουριοδάνα. Οὗτος, ρίψας τὸ μαγικὸν βέλος, ἐποίησε
 » μέγα σκότος· οἱ δὲ ὑπ' αὐτὸν δαίμονες ἐτάραττον τὴν στρα-
 » τιάν τῶν Πανδοϊδῶν. Τότε ὁ Ἀβημανιοὺς ἔρριψε τὸ ἡλιακὸν

» αὐτοῦ θέλος, καὶ διεσκέδασε τὸ σκότος· ὁ δὲ Ἀρζούνας καὶ
 » ὁ Βήμας, δραμόντες ἐνεποιοῦν μεγίστην φθορὰν μέχρι τῆς
 » δύσεως τοῦ ἡλίου.»

Ἡμέρα δεκάτη.

» Περὶ δὲ τὸ λυκόφως, παρταχθέντες οἱ ἥρωες ἤρχισαν τὴν
 » μάχην. Μετ' ὀλίγον τὸ στράτευμα τῶν Κουρτζῶν, κατα-
 » πιζόμενον ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Σικανδῆν καὶ Ἀρζούναν, ἔστρε-
 » ψε τὰ νῶτα. Ὁ Βήμας ἐπολέμει μὲν γενναίως· τρωθεὶς δὲ
 » θανατηφόρως ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ, ἀπεσύρθη ἐκ τοῦ πεδίου τῆς
 » μάχης. Τότε φόβος, καὶ λύπη κατέσχευε ἀμφοτέρω τὰ στρα-
 » τώματα, ἐπὶ τῷ τραύματι τοιοῦτου ἥρωος.»

Ἡμέρα ἐνδεκάτη.

» Τῇ ἐπαύριον ὁ Δουριοδάνας, χειροτονήσας ἀρχιστράτηγον
 » τὸν Δρόναν, εἶπεν αὐτῷ· «*Κράτησον ζῶντα τὸν Ἰουδιστί-*
 » *ραν, καὶ ἐγχειρίσον τοῦτον ἐμοί.*» Περὶ δὲ τὴν ἑω παρε-
 » τάχθησαν οἱ δύο στρατοὶ, ἡγουμένων τοῦ Δρόνα μὲν ἀφ' ἑνὸς,
 » τοῦ δ' Ἀθιμανιοῦ ἀφ' ἑτέρου. Τὰ συνεχῆ καὶ ἀλλεπάλληλα βέλη,
 » ἀφιέμενα ἐκατέροθεν, ἔβλαπτον ἐκάτερον τὸν στρατόν· ὁ μὲν
 » Δρόνας, ἐπιθυμῶν συλλαβεῖν τὸν Ἰουδιστίραν, ἔκτεινε τρεῖς
 » περὶ αὐτὸν βασιλεῖς· ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας, ἀντιστάς ἔτρεψε τοὺς
 » πολέμιους, ποιήσας μεγίστην φθορὰν μέχρι δύσεως ἡλίου.»

Ἡμέρα δωδεκάτη.

» Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας, θέλων ἵνα
 » εὐκολύνῃ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐπροκάλεσε τὸν Ἀρ-
 » ζούναν εἰς πόλεμον. Ὁ δὲ Ἀρζούνας, θεὸς τὸν ἀνδρεῖον βα-
 » σιλέα Σατεζίταν πλησίον τοῦ Ἰουδιστίρα, καὶ ἄλλους ἡγε-
 » μόνους, ἐπορεύθη ἐναντίον τοῦ Σουσσάρμα. Συμπλοκῆς δὲ
 » μανιώδους γινομένης, ἐκαλύφθη ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὸ πεδῖον
 » ἡρωϊκῶν πτωμάτων. Ἐν τούτοις ὁ Δρόνας, ὀρμήσας κατὰ

» τῶν περὶ τὸν Ἰουδιστίραν πολεμιστῶν, τὸν μὲν Σατεζίταν
 » ἐθανάτωσεν· ἀνεῖλε δὲ τέσσαρας ἄλλους περὶ τὸν Ἰουδιστίραν
 » βασιλεῖς σὺν τοῖς στρατοῖς αὐτῶν. Ὁ Βῆμας μόλις ἤδυ-
 » νήθη μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἡρώων ἐμποδίσαι κατὰ μικρὸν τὴν
 » ὁρμὴν τοῦ Δρόνα. Ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας, νικήσας τοὺς περὶ τὸν
 » βασιλέα Τριγάρταν, ἐπανῆλθε ταχέως, δίκην ἀνέμου, πρὸς
 » βοήθειαν τῶν ἀδελφῶν. Καθ' ὁδὸν ἀπῆντησε τὸν τρομερὸν
 » ἐλέφαντα Σουπρατίκαν, ἀγόμενον, ὡς ὅρος, ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 » Βυχαδάτα, ὅστις ἐρύπιτε βέλη ἀνκίθημετα κατὰ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα, καὶ τέλος τὸ θεῖον ὄπλον, ὅπερ ἐδέξχτο ἐπὶ τοῦ στή-
 » θους ὁ θεὸς Κρισνᾶ· ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας, καταβαλὼν τὸν τε
 » τερατώδη ἐλέφαντα, καὶ τὸν Βυχαδάταν, καὶ τὸν βασιλέα
 » τῆς Καμκρούπης, καὶ τοὺς ἀνδρείους πολεμιστὰς Βρισσάκαν
 » καὶ Ἀσάλαν, καὶ νικήσας τὸν βασιλέα τῆς Γανδάρας, ἐλευ-
 » θέρωσε τὸν καταπιεζόμενον Ἰουδιστίραν, ἀποῦ ἀνεῖλε τοὺς τέσ-
 » σαρς νεωτέρους ἀδελφοὺς τοῦ Κασνᾶ, καὶ πληθεὺς ἀνδρείων
 » πολεμιστῶν. Συγχρόνως ὁ Βῆμας ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν στρα-
 » τιὰν τῶν πολεμίῳν, διαῤῃηγνύων τὰ ἱππικὰ αὐτῶν τάγματα,
 » ὡς μαινόμενος ἐλέφας. Οὕτω, τρέψαντες πανταχοῦ εἰς φυ-
 » γὴν τοὺς Καουραβᾶς, ἐπκύταντο πολεμοῦντες μετὰ τὴν δύ-
 » σιν τοῦ ἡλίου.»

Ἡμέρα δεκάτη τρίτη.

» Ἡμέρας δὲ διαλαμφύσης, ὁ μὲν Δρόνας, ἐπιθυμῶν συλλα-
 » βεῖν τὸν Ἰουδιστίραν, ἔταξεν εἰς σχῆμα τροχοῦ τὸν στρατὸν
 » αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἔδωκε τὴν στρατηγίαν τῆς ἡμέρας
 » ἐκείνης εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρζούνα Ἀθημανιοῦν. Οὗτος φιλοτι-
 » μηθεὶς, ὑπεσχέθη διατεμεῖν τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν.
 » Ὄθεν λαβὼν τοὺς περὶ αὐτὸν ἡρώας, ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς πο-
 » λεμίους, ὡς κεραυνός, καὶ διασπᾶσας τὴν φάλαγγα, περιήρ-
 » χετο ταραττων πᾶσαν τὴν στρατιάν· πληγώσας δὲ τὸν Σα-

» λέαν καὶ τὸν Δουριοδάναν, ἀνείλε τοὺς βασιλεῖς Βασαντὴν,
 » καὶ Λαζμάνα, τὸν τοῦ Δουριοδάνα υἱόν. Δραμήντες δὲ ὁ
 » Δρόνας καὶ ὁ Καρνᾶς μετὰ πολλῶν ἐκλεκτῶν πολέμι-
 » στῶν κατὰ τοῦ ἥρωος, τὸν μὲν ἡνίοχον τοῦ Ἀβημανιοῦ
 » ἐθανάτωσαν· τὸ δὲ ἄρμα αὐτοῦ συνέθλασαν. Τότε ἤρχισεν
 » ἡ ξιφομαχία μεταξὺ αὐτῶν. Δέκα βασιλεῖς ἐθανατώθησαν
 » ἐνταῦθα. Ὁ δὲ ἡρωῖδὸς Νεανίας, πληγωθεὶς θανατηφόρος
 » παρὰ τοῦ Δουσσασάνα ἔπεσε, μυρίας ἔχων πληγὰς, εἷς
 » κατὰ πολλῶν λαμπρῶς ἀνδραγαθήσας, καὶ ἡμίθεος γενόμε-
 » νος. Μεγάλως ἐλυπήθη ὁ Ἀρζούνας ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ
 » υἱοῦ αὐτοῦ. Μαθὼν δὲ, ὅτι οἱ πολεμισταὶ ἐξώρμησαν κατὰ
 » τοῦ Ἀβημανιοῦ μετὰ τοῦ Ζαῖχτράτα, ὤμοσε τὸν θάνατον
 » αὐτοῦ· (ἦν δὲ οὗτος γαμβρὸς τοῦ Δρυταράστρα.)»

Ἡμέρα δεκάτη τετάρτη.

» Τῇ ἐπαύριον τὸ πρωὶ ὁ Δρόνας, σχηματίσας πυκνὴν φά-
 » λαγγα, ἐτέθη αὐτὸς μὲν ἐπὶ τοῦ μετώπου· τὸν δὲ Ζαῖχτρά-
 » ταν ἔταξεν εἰς τὸ κέντρον, βουλόμενος σῶσαι αὐτὸν ἀπὸ
 » τοῦ θυμοῦ τοῦ Ἀρζούνα, ὅστις εὕρισκετο ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ
 » στρατοῦ τοῦ Ἰουδιστίρα. Ἀνθώρμησαν λοιπὸν ἑκατέρωθεν οἱ
 » μάχιμοι. Ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας παρεκδραμὼν τὸν Δρόναν, εἰσέδου
 » εἰς τὴν φάλαγγα, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἡρώων. Ὁ Δρόνας,
 » διατάξας τὸν Δουριοδάναν ὕπως πολέμησῃ τὸν Ἀρζούναν,
 » ἐπροσπάθει ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν εἵσοδον τῆς φάλαγγος εἰς τὸν
 » Βήμαν καὶ λοιποὺς Πανδοΐδας. Μάχη πεισματώδης συνεκρο-
 » τέθη περὶ τὸν Ζαῖχτράταν· πλῆθος ἡγεμόνων καὶ βασιλέων
 » ἐπιπτον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Πλησιάσας δὲ ὁ Ἀρζούνας
 » μέχρι τοῦ Ζαῖχτράτα, φυλλαττομένου ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς
 » Καμβόζας, τῆς Ἀμβάστας, καὶ ἄλλων ἡγεμόνων, ἀνείλεν
 » αὐτοὺς ἐν πολέμῳ δεινῷ, σπεύδων πρὸς τὸν κυρίως σκοπόν.
 » Ἐνταῦθα φθάνει καὶ ὁ Δουριοδάνας μετὰ στίφους πολεμιστῶν.

» Φρικτὴ ὑπῆρξεν ἡ μάχη, γινομένη ἐπ' αὐτῶν τῶν πτωμάτων.
 » Ἐνταῦθα ἔπεσον ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα οἱ βασιλεῖς τῆς
 » Ἀβαντῆς, καὶ αὐτὸς ὁ ἡνίοχος τοῦ Δουριοδάννα, ὅπερ ἡνάγ-
 » κασε τοῦτον ἵνα στρέψῃ τὰ νῶτα. Τότε εἰσέδου καὶ ὁ Βήμας
 » εἰς τὴν πολεμίαν φάλαγγα, ἣν ὁ δεινὸς τοξότης Ἀρζούνας ἠέω-
 » ξεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ἔφθασε μέχρι τῶν προμάχων Μαχαρά-
 » τῶν, οἵτινες ἐφύλαττον τὸν Ζαϊατράταν. Θανατώσας δὲ τὸν
 » Βουρισραβᾶν, καὶ σκορπίσας τοὺς Μαχαράτας, ἀνέειλεν ἐπὶ τέ-
 » λους τὸν Ζαϊατράταν, καὶ κόψας τὴν κεφαλὴν τοῦ ἥρωος τού-
 » του, ἔρριψε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ ἡ
 » στρατιὰ τῶν Καουραῶν ὑπέφερε μεγίστην φθορὰν μέχρι
 » νυκτός.»

Ἡμέρα δεκάτη πέμπτη.

» Ὁ θάνατος τοῦ Ζαϊατράτα ἐλύπησε καθ' ὑπερβολὴν τὸν
 » Δουριοδάναν. Ὁ δ' ἀρχιστράτηγος Δρόνας εἶπε πρὸς αὐτόν·
 » *Μὴ λυποῦ· οὐδ' ἐν νυκτὶ ἐκδύσομαι τὸν θώρακα, εἰ μὴ*
 » *ἀνέλω τοὺς σὺν ἐχθροὺς ἐν πολέμῳ.*» Ὅθιν οἱ ἥρωες ἔλα-
 » βον ἐκ νέου τὰ ὅπλα, καὶ περ δύσαντος τοῦ ἡλίου, καὶ ἀνε-
 » νέωσαν τὸν πόλεμον μετὰ πλειοτέρας πεισμονῆς. Εἰς ταύτην
 » τὴν νυκτερινὴν συμπλοκὴν ἔπεισεν ὁ υἱὸς τοῦ Βήμα· τὴν δὲ
 » Ἀξαουχινὴν αὐτοῦ διασκεδάσας ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα, ἀπέκτει-
 » νεν ὀκτῶ υἱοὺς τοῦ Δρουπάδα. Ὁ Βήμας, θυμωθεὶς ἀνέειλε
 » δέκα υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, καὶ πλῆθος ἡρώων· μάχη δὲ
 » συνεκροτήθη μεταξὺ τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ἰουδιστίρα, εἰς ἣν
 » ἡ στρατιὰ τῶν Καουραῶν ἐφθείρετο ὑπὸ τῶν Πανοδοῖδων.
 » Ἀλλ' ὁ Καρνᾶς, δραμὼν, καὶ ὑπερπηδήσας πᾶν ἐμπόδιον,
 » ἐφείσατο μὲν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Νακούλα, διέτεμνε δὲ
 » τὴν στρατιὰν τῶν Πανοδοῖδων. Τότε ἤρχισε καὶ ὁ πόλεμος
 » τῶν Δαιμόνων. Ὁ γίγας Γατοτκάσας (ὃς ἦν υἱὸς τοῦ Βήμα),
 » καὶ οἱ δαίμονες Ἀλαϊούδας καὶ Ἀλαμβάλας, μεγαλοβραχί-

« ὄντες καὶ μεγάλῳμοι, καὶ ἐκ φωνῶν ἀγρίων πληροῦντες τὸν
 « οὐρανόν, ἐμάχοντο, ὡς ὄρη, φρίκην καὶ τρόμον ἐμποιοῦντες·
 « ἐπὶ τέλους ὁμῶς ἀνείλεν ὁ Γατοτκάσας τοὺς τοὺς δαίμο-
 « νας, καὶ ἐκ τῶν ὁπῶν τῶν αἰσθήσεων αὐτῶν, πιπτόντων κατὰ
 « γῆς, ἐξῆλθον ἥγας, αἷμα, φλόξ καὶ ἀήρ. Ὀρμήσας δὲ μετὰ
 « ταῦτα ὁ δαίμων καὶ κατὰ τοῦ Καρνᾶ, ἔρριπτε κατ' αὐτοῦ
 « θέλη, ὡς στύλους. Ἄλλ' οὗτος, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 « αὐτοῦ Ἡλίου, διέκοψε τὸν δίσκον τοῦ Γατοτκάσας, ὅστις ἀνα-
 « βας εἰς τὸν αἰθέρα, ἔρριπτεν ἐκεῖθεν φλόγας πυρὸς, δένδρα,
 « λίθους καὶ ὄρη, καὶ ἐγείρας στίφη δαιμόνων κατὰ τῶν Καου-
 « ραβῶν, ἐπέφερε μεγίστην φθορὰν καὶ παραχρῆν εἰς πᾶσαν τὴν
 « στρατιὰν αὐτῶν. Εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν ὁ Καρνᾶς, θέλων
 « ἵνα σώσῃ τὸν στρατὸν, ἠναγκάσθη ρίψαι κατὰ τοῦ φρικτοῦ
 « τοῦτου δαίμονος τὴν διορηθείσαν αὐτῷ θείαν λόγχην. Καὶ ἡ
 « μὲν λόγχη, ὡς οὐρανίη, διαπεράσασα τὴν καρδίαν τοῦ δαίμονος
 « ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν· τὸ δὲ σῶμα τοῦ Γατοτκάσας, πε-
 « σὺν ἐπὶ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ἀνείλε μίαν ὀλόκληρον
 « Ἀξουχινὴν. Ἐσκήρτησαν οἱ Καουραβαὶ διὰ τὸν θάνατον
 « τοιοῦτου ἐχθροῦ· ἐσκήρτησε δὲ καὶ ὁ Κρισνάς, εἰπὼν πρὸς τὸν
 « Ἀρζούναν· «*Ἡ σωτηρία τῶν Καουραβῶν εἶναι ὁ Καρνᾶς*·
 « ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ, ἡ θεία λόγχη· ἀλλ' ἤδη ἀπολεσθεῖσα,
 « συναπωλέσθη μετ' αὐτῆς καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Καρνᾶ καὶ
 « τῶν Καουραβῶν.» Τότε ἐπιφανεῖς καὶ ὁ θεὸς Βεάσας, εἶπε
 « τῷ Ἰουδιστῖρα· «*Πολέμει γενναίως· μετὰ τέσσαρας ἡμέ-*
 « *ρας ἔσται σοι ἡ νίκη.*» Μικρὸν δὲ ἀναπαυθέντες οἱ ἥρωες,
 « ἤρχισαν τὴν μάχην μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ὁ Δρόνας,
 « καταπολεμήσας τὸν Βιράταν, καὶ τὸν Δρουπάδαν, καὶ τὰς
 « Ἀξουχινὰς αὐτῶν ἀναστατώσας, ἐπροξένει μεγίστην φθοράν.
 « Ὁ δὲ Κρισνάς εἶπεν· «*Οὗτός ἐστιν ἀνίκητος, ἐνόσω ὀπλο-*
 « *φορεῖ.*» Τότε ὁ Βήμκς, ἀνελὼν τὸν ἐλέφαντα καλούμενον
 « Ἀσθιατάμαν, ἐξεφώνησεν· «*Ἀνηρέθη ὁ Ἀσθατάμας,*» (ὅς ἦν

» υἱὸς τοῦ Δρόνα, καὶ συνώνυμος τοῦ ἀναιρεθέντος ἐλέφαντος).
 » Ἡ φωνὴ αὕτη ἐτάραξε τοσοῦτον τὸν Δρόναν, ὑπολαβόντα ὅτι
 » ἀνῆρέθη ὁ υἱὸς του, ὥστε ἔπεσον τὰ ὄπλα ἀπὸ τὰς χειρὰς
 » του, καὶ αὐτὸς πληγωθεὶς τότε ἐτελεύτησεν. Ὁ Ἀσθατάμας
 » ὅμως, μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὥρμησε λυσ-
 » σώδης κατὰ τῶν Πανδοῖδων, ποιῶν μεγίστην φθοράν. Ἀλ-
 » λ' ἔτρεψαν αὐτὸν εἰς φυγὴν ὁ Κρισναῖς, ὁ Ἀρζούνας, καὶ ὁ
 » Βήμας.»

Ἡμέρα δεκάτη ἕκτη.

» Ὁ Δουριοδάνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα ἐχειροτόνησεν
 » ἀρχιστράτηγον τὸν Καρνᾶν, τὸν κορυφαῖον τῶν ἡρώων τοῦ
 » στρατοῦ τῶν Καουραβῶν· κατ' αὐτοῦ ἀντέστη ὁ Ἀρζούνας,
 » ἀμφοτέροι ἐπίσημοι ἦρωες. Δεινὴ συνεκροτήθη μάχη πρὸ τῆς
 » ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, εἰς ἣν ὁ Βήμας ἀνέϊλε τὸν βασιλέα τῆς
 » Κουλούτας. Ὁ Ἀρζούνας κατέστρεψε φάλαγγα ρίψκοινδύνων
 » ἀνδρῶν, καὶ τοὺς διοικοῦντας αὐτὴν δύο βασιλεῖς. Καὶ ὁ μὲν
 » Νακούλας ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως τῶν Καουραβῶν.
 » Ὁ δὲ μεγαλόφρων Καρνᾶς, ἀναχαιτήσας τὴν ὁρμὴν τῶν Παν-
 » δοῖδων, δὲν ἐθανάτωσε, δυνάμενος, τὸν Νακούλαν, ἐλθόντα
 » κατὰ συγκυρίαν εἰς τὸ πρόσω, ἐνθυμούμενος τὸν λόγον τῆς
 » μητρὸς.»

Ἡμέρα δεκάτη ἐβδόμη.

» Τῇ ἐπαύριον ὁ Καρνᾶς, ζητήσας καὶ λαβὼν ἡνίοχον τὸν
 » Σαλέαν, ὥρμησε κατὰ τῶν Πανδοῖδων· πληγώσας δὲ τὸν
 » Ἰουδιστίραν, καὶ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν διασκορπίσας,
 » ἐτάραξε πᾶσαν τὴν στρατιάν τῶν ἐχθρῶν. Τοῦτο μαθόντες
 » ὁ Κρισναῖς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἔδραμον κατὰ τοῦ Καρνᾶ. Δεινὴ
 » συνεκροτήθη ἐνταῦθα μάχη· ὁ ἦχος τῶν κόγχων τοῦ Κρισναῖ
 » καὶ Σαλέα, ἡ κλαγγὴ τοσσύτων ὀπλων, ἱππων, καὶ ἀναβα-

» τῶν, καὶ ὁ μέγας πάταγος τῶν ἁρμάτων καὶ τῶν πολεμι-
 » στῶν, ἐφαίνετο ὡς τάραχος τεσσάρων ἀντικρουομένων μεγά-
 » λων θαλασσῶν. Καὶ ὁ μὲν Βήμας, ὀρμήσας, ἀνείλε τὸν
 » Δουτσασάναν, τὸν ὑδρίσαντα ἐν τῇ κυβείᾳ τὴν Δραουπαδὴν.
 » ὁ δὲ Ἀρζούνας, τὸν υἱὸν τοῦ Καρνᾶ Βρισσασέναν. Ἐδραμε
 » δ' ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν ὁ καρτερόθυμος Καρνᾶς, καὶ ἥρχισε
 » φρικωδεστάτῃ μονομαχίᾳ μετὰ τῶν μεγαλητέρων ἡρώων
 » τῶν δύο στρατῶν. Οἱ βασιλεῖς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, οἱ
 » θεοὶ καὶ οἱ δαίμονες ἴσταντο θεωροῦντες τὴν μάχην. Πολλοὶ
 » βασιλεῖς, ἡγεμόνες καὶ πλῆθος ἡρώων ἀπώλοντο ἐν τῷ φρι-
 » κτῷ τούτῳ πολέμῳ. Ὁ μὲν Καρνᾶς πρῶτος ἔρριψε κατὰ τοῦ
 » Ἀρζούνα τὸ μέγα βέλος, ὅπερ ἀφείλετο τὸ ἄκρον τοῦ δια-
 » δήματος αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε τὴν χορδὴν τοῦ τόξου. Ὁ δὲ Ἀρ-
 » ζούνας, ἐντείνας ἄλλο τόξον, ἔρριψε τὸ βέλος καλούμενον
 » *Ἀνζαλικά*, ὃν οὗ πληγωθεὶς θανατηφόρως ὁ Καρνᾶς κατὰ
 » τὸν λαιμόν, ἔπεσε νεκρός. Τότε ἡ στρατιὰ πᾶσα τῶν Καου-
 » ραβῶν, τραπεῖσα εἰς φυγὴν, μόλις ἐσώθη ἀπὸ τοῦ σκότος τῆς
 » νυκτός. »

Ἡμέρα δεκάτη ὀγδόη.

• Ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, ἐλθὼν ὁ φρόνιμος Κριπᾶς, ἐσυμ-
 • βούλευε τῷ Δουριοδάνᾳ διαλλαγὴν. • *Εἶναι ἐχθρὸς μου, ἀπε-*
 • *κρίθη ὁ τύραννος, ὅστις προτείνει διαλλαγὴν, καὶ οὐχὶ πό-*
 • *λεμον ἀδιάλλακτον κατὰ τοιούτων ἐχθρίστων ἐχθρῶν.* »
 • Ταῦτα εἰπὼν, ἐχειροτόνησεν ἀρχιστράτηγον τὸν Σαλέαν.
 • Κατ' αὐτοῦ ἀντίστη ὁ Ἰουδιστίρας. Ὁ δὲ Σαλέας, συλλέξας
 • πᾶσαν τὴν στρατιάν, ἔταξεν αὐτὴν εἰς σχῆμα τετραγώνου.
 • Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας διεμέρισε τὰ στρατεύματα αὐτοῦ εἰς τρία
 • σώματα, δίκην τριγώνου. Ἀνατείλαντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἤρξα-
 • το ὁ πόλεμος, ἧ μᾶλλον εἰπεῖν ἢ σφαγὴ· καθότι ἐν βραχεῖ
 • διαστήματι χρόνου ἡ γῆ πᾶσα τοῦ πολέμου ἐκαλύφθη πτω-

» μάτων, ἵππων, ἐλεφάντων καὶ ἡρώων. Ὁ μὲν Νακούλας ἀνείλε
 » τοὺς τρεῖς υἱοὺς τοῦ Καρνᾶ, ὁ δὲ Σαλέας ἐπλήγωσε μὲν τὸν
 » Βήμαν, πληγωθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς θανατηφόρως ὑπὸ τοῦ Ἰου-
 » διστίρα, ἔπεσε νεκρός. Τότε ὁ Δουριοδάνας, ἔχων μεθ' ἑαυ-
 » τοῦ τοὺς γενναιοτέρους πολεμιστάς, ἐφώρμησε κατα τῶν
 » Πανδοϊδῶν, νικῶντων πανταχοῦ. Ἡ ὥρα αὕτη ἐφαίνετο ὡς
 » ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος. Δεκατρεῖς υἱοὶ σου ἐφονεύθησαν· ὁ
 » μὲν Ἀρζούνας ἀνείλε τὸν Σουσσαρμᾶνα, τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν
 » υἱὸν αὐτοῦ, καὶ σκορπίσας τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν ἀνδρειο-
 » τέρους πολεμιστάς, κατέκοψε πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν Καου-
 » ραῖων. Ὁ δὲ τύραννος Δουριοδάνας, ἀπολέσας φίλους, συγ-
 » γενεῖς, συμμάχους, καὶ τὸν στρατὸν, μόλις ἐσώθη, κρυβείς ἐν
 » τῇ λίμνῃ κεκμηκώς· ἀλλ' ἀνακαλυφθεὶς ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ
 » ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῶν Πανδοϊδῶν, ὡς ἄνανδρος, ἀπεκρίθη ἐκ
 » τοῦ ὕδατος θυμωθεὶς· « Ἐγὼ ἅπαντας ὑμᾶς ἀποκτενῶ, πο-
 » λεμῶν ἐν ἐκάστῳ ἰδίῳ. » Ὁ Ἰουδιστίρας, δεχθεὶς τὴν πρό-
 » κλησιν τῆς μονομαχίας, ἀπεκρίθη· « Ἐστω· νικήσας οὖν ἔνα
 » μόνον ἐξ ἡμῶν τῷ ᾧ ἐκλέξης ὀπλῷ, βασιλεύε μόνος σὺ
 » τῆς γῆς. » Τότε ὁ Δουριοδάνας, χαίρων ἐφώνησεν· « Ὅστις βού-
 » λεται πολεμῆσαι, ἀναστὰς πολεμείτω μοι διὰ τῆς κορυ-
 » ρης. » Τοιαῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς λίμνης, ἔχων μόνον
 » τὸν κορύνην· ἀλλ' ὁ δίκαιος Ἰουδιστίρας ἔδωκεν εἰς αὐτὸν
 » θώρακα καὶ περικεφαλαίαν. Ὁ Βήμας ἐδέχθη τὴν διὰ κορύνης
 » μονομαχίαν. Ἡ μάχη ῥέξατο μετ' ἀμοιβαίας μανίας, ἔμπρο-
 » σθεν τῶν στρατῶν, καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν, συναθροισθέντων ἐν
 » ἀκχαρεῖ ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ ἰδικοῦ τούτου καὶ κρισίμου πολέμου. Μετὰ
 » πολυχρόνιον καὶ ἐπιτηδείαν πάλιν ὁ Βήμας ἐπλήγη σφοδρῶς
 » κατὰ τὴν πλευράν· ἐγείρας δ' εὐθέως τὴν κορύνην, κατήνεγ-
 » κεν αὐτὴν εἰς κατὰ τοῦ Δουριοδάναν· ἀλλ' οὗτος, ἀποφυγὼν
 » τὴν φορὰν τῆς κορύνης, ἐπληξεν ἐκ δευτέρου τὸν Βήμαν κατὰ
 » τὴν κορυφὴν, καὶ τὸ στήθος. Ὁ δὲ Βήμας, καίτοι κλονισθεὶς,

« ἀντεπλήγωσε τὸν Δουριοδάναν· ἀλλ' οὗτος, συναθροίσας τὰς
 » θυνάμεις αὐτοῦ, ἐπλήγωσεν ἐκ νέου τὴν Βῆμαν κατὰ τὸν κρό-
 » ταφον τοσοῦτον, ὥστε ἔμεινε μικρόν τι ἐμβρόντητος· ἀλλὰ
 » συνελθὼν εὐθέως, ἦρε τὴν κορύνην, καὶ κατέαξε τὸν μηρόν τοῦ
 » Δουριοδάνα. Τότε ὁ Βῆμας, θέσας τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφα-
 » λῆς τοῦ Δουριοδάνα, πεσόντος ἐκ' τῆς συνθλάσεως τοῦ μηροῦ,
 » καὶ μόλις ἀναπνέοντος, ἐζήτει κατασπαράξαι τὰς σάρκας αὐ-
 » τοῦ, ἀναμιμνήσκων τῶν ὅσων ἐποίησε κακῶν. Πᾶσα μὲν ἡ
 » στρατιὰ τῶν Πανδοιδῶν ἐπευφήμησεν· ὁ δὲ Ἀσθατάμας, τε-
 » θλιμμένος καὶ πνέων ἐκδίκησιν, ἀνεχώρησε μετὰ τινων λειψά-
 » νων τῶν Καουραδῶν, σκυθρωπῶν καὶ ἀπηλπισμένων.

Βιβλ. Ι', ὃ διαλαμβάνει τὴν Νυκτοφορίαν.

« Τα λείψανα τῶν Καουραδῶν, καὶ ἡ στρατιὰ τῶν Πανδοϊ-
 » δῶν μετὰ τῶν ἀρχηγῶν, κεκμηκότες ἀνεπαύοντο· μόνος ὁ
 » Ἀσθατάμας, πνέων ἐκδίκησιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἰδίου πα-
 » τρός καὶ τοσοῦτων φίλων, περιήρχετο τὸ δάσος, μελετῶν ἀπα-
 » κτενεῖν τοὺς ἐχθροὺς κοιμωμένους. Ἀφείς δ' ὁ Ἀσθατάμας
 » δύο ἐκ τῶν οἰκείων παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς παραμβολῆς, ἔνθα
 » ἀνεπαύοντο οἱ ἥρωες, καὶ εἰπὼν αὐτοῖς ἀναιρεῖν πάντα τὸν
 » ἐξιόντα, αὐτὸς εἰσέδυ ἐξ ἄλλου μέρους, καὶ πλησιάσας ἔκτεινε
 » πρῶτον τὸν Δρυσταδιούμναν, ὕστερον τὸν Οὐτταμαουζάσαν,
 » καὶ Ἰουδαμανιοῦν, καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δραουπαδῆς·
 » ἔτι δὲ τὸν Σικανδῆν καὶ τὸν Ζαναμεζαΐαν, καὶ πολλοὺς ἄλ-
 » λους ἥρωας κοιμωμένους. Ὁ δὲ Κριπᾶς καὶ ὁ Κριταδάρμας,
 » ἄψαντες πῦρ ἐντὸς τῆς εἰσόδου, ἀνήρουν τοὺς ἐξερχομένους ἐκ
 » φόβου. Οὕτως οἱ τρεῖς οὗτοι ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐπροξένησαν πλειο-
 » τέραν φθορὰν ἡρώων εἰς τὸν στρατὸν τῶν Πανδοιδῶν, παρ' ὅσῃν
 » ὑπέφερον ἐν ὧν τῷ διαστήματι τοῦ πολέμου. Περὶ δὲ τὸν
 » ὄρθρον, ἀναχωρήσαντες οἱ δολοφόνοι, ἐπλησίασαν πρὸς τὸν
 » Δουριοδάναν, αἶμα ἐκ στόματος αἰμοῦντα, καὶ εἶπον· « Ἴδὲ βα-

« σιλεῦ, πάντες οἱ ἐχθροί σου ἀνῆρέθησαν ταύτῃ τῇ νυκτί.
 « ἐκτὸς τῶν πέντε Παρδοῖδῶν, τοῦ Σατεκῆ, καὶ τοῦ Κρισνᾶ.
 « Ὁ Δουριοδάνας, ἀκούτας τοῦ λόγου τούτου, ἐφώνησε· « Νῦν
 « ἐγὼ ἀφίημι τὸ πνεῦμα ἄσμενος! » καὶ ἐξέπνευτε.

« Ἐν τούτοις ὁ ἡνίοχος τοῦ Δρυσταδιούμνα, σωθεὶς ἐκ τύχης,
 « ἀνήγγειλε τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὴν νυκτοφονίαν. Οἱ Πανδοῖδαι ἰδόν-
 « τες τὴν φθορὰν ἐδάκρυσαν· ἡ δὲ Δραουπαδῆ, μαθοῦσα τὸν θάνα-
 « τον τῶν υἱῶν αὐτῆς, ἐλυποθύμησε· συνελθοῦσα ὁμως, εἶπεν εἰς
 « τὸν Βῆμαν· « Ἐὰν ἀρελὼν τὸν Ἀσβατάμαν, δείξῃς μοι τὸν ἐπὶ
 « τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ πολύτιμον λίθον, τότε ἐγὼ γένεσμαι, » καὶ
 « ἐκάθησεν ἐπὶ γωνίας, σιτίων ἀπέχουσα. Οὕτως ὁ Βῆμας ἐξώρ-
 « μησε πᾶραυτα κατὰ τοῦ Ἀσβατάμα, ἡνίοχον ἔχων τὸν Νεκκούλαν·
 « ὁ δὲ Κρισνᾶς, γινώσκων ὅτι ὁ Ἀσβατάμας εἴχεν οὐράνιον ὄπλον,
 « καλούμενον Βραχμασσίραν, ὅπερ αὐτὸς αὐτῷ ἐδώρῃσατο, καὶ
 « θέλων ἵνα διαφυλάξῃ τὸν Βῆμαν ἀπὸ τοιοῦτον κίνδυνον, ἀνα-
 « βᾶς ἐπὶ τὸ ἄρμα, ἤλαυνε κατόπιν αὐτοῦ. Φθάσαντες οἱ ἥρωες
 « εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βεᾶσα ἤρξαντο μάχεσθαι. Ὁ Ἀσβατάμας
 « ἔρριψε τὸ ὄπλον Βραχμασσίραν εἰς ὄλεθρον τῶν Πανδοῖδῶν· ὁ
 « δὲ Ἀρζούνας τὸ θεῖον ὄπλον Παραμιάστρα, εἰς κατάπαυσιν τῆς
 « ἐνεργείας ἐκείνου. Ὁ θόρυβος καὶ ἡ φθορὰ τῶν ὀπλῶν τούτων
 « ἀπεικονίζον τὴν συντέλειαν τοῦ αἰῶνος. Οἱ περὶ τὸν Βεᾶσαν
 « ὅσιοι, φοβηθέντες, ἠνάγκασαν τοὺς ἥρωας, ὅπως ἀνακαλέσῃ ἕκα-
 « στος τὸ ἴδιον ὄπλον, διατάξαντες τὸν Ἀσβατάμαν, ἵνα παρα-
 « δώσῃ τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολύτιμον λίθον, ὡς λύτρον τῆς
 « ζωῆς αὐτοῦ. Ὁ μὲν Βῆμας, λαβὼν τὴν λίθον ἔδωκεν αὐτὴν
 « τῇ Δραουπαδῇ· ἡ δὲ, τῷ Βασιλεῖ Ἰουδιστίρᾳ.

Βιβ. ΙΑ'. Θρῆνος Δρυταράστρα καὶ τῶν γυναικῶν.

« Ἐν τούτοις ὁ Σανζάας, ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσαν Χα-
 « στιναπούραν, εἶπε πρὸς τὸν ἀόμματον Δρυταράστραν·

« Ὁ υἱός σου Δουριοδάρας, ὁ κύριος ἑνδεκα Ἀξαουχινῶν,
 « ἔτελευτήσεν. » Ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου αὐτός τε καὶ
 οἱ περιστῶτες, λύπη καὶ φόβῳ κατασχεθέντες, ἔπεσον κα-
 ταγῆς διακρυφρόσυντες ἑλεεινῶς. « Ποῦ ἡ πολλὴ στρατιά;
 « ἔλεγεν ὁ δυστυχῆς Δρυταράστρας· ποῦ ἡ μεγίστη δύναμις;
 « ποῦ οἱ ἀτρόμητοι ἥρωες Καρνάς, Δουριοδάρας, Δρόνας,
 « Σαλέας, ποῦ οἱ ἑκατὸν υἱοί μου; πῶς οὐ διαρρήγνυται ἡ
 « καρδιά μου, ἐν ᾧ τὸ ἄχθος τοῦ θανάτου τῶν υἱῶν μου ἐπέ-
 « πεσεν ὡς ὄρος μέγα ἐπ' ἐμέ! » Ὁ μὲν Σανζαΐας ἐπροσπάθει
 παρηγορῆσαι τὸν βασιλέα, λέγων· « Οἱ υἱοί σου ἔτυχον θείας
 « δόξης, δι' ἐνδόξου θανάτου. » Ὁ δὲ Βιδούρας, παραμυθῶν
 ἔλεγεν· « Πόθεν ἤλθον οἱ υἱοί σου; ποῦ ἐπορεύθησαν; οὗτοι,
 « ἀφέντες μορφὴν καὶ διαμορὴν ἐφήμερον, ἔλαβον ἄλλην
 « ὑπέρλαμπρον καὶ ἀέθιον· καὶ ἐκ γῆς μετέβησαν εἰς οὐρα-
 « νόν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἄκρον ἀγαθόν. Τίς δύναται εἰπεῖν· οὐ-
 « τὸς ἐστὶν υἱός μου, ὁ λαβὼν, καὶ ληψόμενος πολλὰς γεν-
 « ρήσεις καὶ παλιγγενεσίας, μετασωματώσεις καὶ μετεμψυ-
 « χώσεις ἐν τῇ κυκλικῇ φορᾷ τοῦ κόσμου! Πρὸς δὲ τούτοις
 « ὁ θάνατος τοῦ Δουριοδάρα ἦν προωρισμένος· καθ' ὅτι ἡ
 « γῆ, βαρυνομένη ἀπὸ τὸ ἄχθος τῶν τυράννων, ἐπεκατέσθη
 « τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ Βραχμᾶ, ὅστις εἶπεν αὐτῇ· « Ἀπιθι,
 « ὦ γῆ· ὁ γὰρ υἱός τοῦ Δρυταράστρα ποιήσει τὸ ἐφετόν σοι
 « ταχέως· οὗτος γάρ, ὢν ἀπόρροια τοῦ κακοῦ, καὶ ὑπὸ πολ-
 « λῶν ἀνθρώπων, ἀπόρροια ὄντων κακοπειῶν δαιμόνων βοη-
 « θούμενος, αἰτίος θανάτου ἔσεται πολλῶν πολεμιστῶν παρὰ
 « τῇ Κουρουξέτρᾳ λίμνῃ. »

Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ᾠρᾷ, φθάσας καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας
 μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, εἶπεν· « ὦ πάτερ, ὁ ἐχθρὸς τῶν υἱῶν
 « σου προσκυρεῖ σε. » Ὁ Δρυταράστρας, καλέσας πλησίον αὐτοῦ
 τὸν Βήμαν, τὸν φονέα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐβουλήθη ἀνελεῖν ἐν τῇ
 περιπτύξει· ἀλλ' ὁ Κρισινᾶς, εἰδὼς τὴν γνώμην, ἔθετο πλα-

στὸν ἀνδριάντα, ὃν καὶ συνέθλασεν. Ὁ δὲ Δρυταράστρας, νομίσας ὅτι ἀνείλε τὸν Βῆμαν, καὶ μετανόησας, ἔκλαιε πικρῶς· ἀλλ' ὁ Κρισνᾶς παρηγορῶν εἶπε· «Μὴ ἄχθου, ὅτι ἡπατήθης « ὑπ' ἐμοῦ. » Ὁ Δρυταράστρας ἐχάρη, ἀγκαλισάμενος πάντας καὶ ἀφείς πᾶσαν μνησικακίαν· αὐτὸ τοῦτο ἐποίησε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Γανδάρη· εἶτα ἦλθον εἰς τὴν Πριττάν. Ἡ δὲ Γανδάρη, λαβοῦσα ἐν ἀγκάλαις τὴν Δραουπαδὴν, λυπούμενην ἐπὶ τοῖς υἱοῖς, ἐπαρηγόρει αὐτήν. Οὕτω πάντες οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν καὶ Δρυταράστραν ἦλθον εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ὅπερ ἦν ἀληθὴς κοιλὰς κλαυθμῶνος. Ἐνταῦθα εὗρον γυναῖκας πάσης ἡλικίας, καὶ γέροντας ὀδυρομένους καὶ θρηνοῦντας ἐπὶ τῶν πεπτωκῶτων ἡρώων. Ἡ πεδιάς πᾶσα ἦν πλήρης αἱμάτων καὶ πτωμάτων, κεφαλῶν καὶ μελῶν· οἱ δὲ θρῆνοι καὶ οἱ κλαυθοὶ, ἀνώτεροι ὄντες τοῦ ταράχου πολλῶν θαλασσῶν, καὶ πληροῦντες τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἐσυγχέοντο μετὰ τῶν ἀγρίων κραυγῶν τῶν θηρίων καὶ τῶν ἄρρένων καὶ θηλείων σαρκοβόρων δαιμόνων, οἵτινες καταβιβρώσκοντες τὰς σάρκας τῶν πεπτωκῶτων σκηπτούχων καὶ τροπαιούχων ἡρώων, ἔπινον ἡδέως τὸ αἷμα αὐτῶν ἐντὸς τοῖς κρανίοις, ὧν ἐρρόφησαν προηγουμένως τὸν μυελόν, καὶ ἐξορύττοντες τὰ ὄμματα τῶν νεκρῶν τοῖς ἑαυτῶν ὄνυξιν, εὐφραίνοντο ἀλαλάζοντες.

Ἐν τούτῳ δὲ τῷ συγκροτηθέντι πολέμῳ ἔπεσον ἐξήκοντα ὀκτὼ Κότια, δώδεκα μυριάδες ἀνδρείων στρατιωτῶν, ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε βασιλεῖς, καὶ ἑκατὸν καὶ δεκατέσσαρες χιλιάδες ἐκλεκτῶν ἡρώων. Τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ φθορά.

*Βιβλ. ΙΒ', δ διαλαμβάνει περὶ τῶν προσηκόντων
τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττε-
σθαι ἐν δεινοῖς, καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως.*

Ὁ Ἰουδιστίρας λυπούμενος, ὅτι διὰ κτήσιν τῆς βασιλείας

ἀνγρεθησαν τοσοῦτοι ἥρωες, καὶ αὐτὸς ὁ Δουριοδάνας, καὶ ὦν ἐν δεινῇ θέσει, ἀπεφάσισε πορευθῆναι εἰς ἔρημον. Τὴν ιδέαν αὐτὴν πολεμῶν ὁ Ἀρζούνας, εἶπεν· «Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μὲν ἀπόν-
 » τος ἐρῶσι· τοῦ δὲ παρόντος ἀποστρέφονται. Σὺ, ὦρ ἐν ἐρήμῳ,
 » ἐπεθύμεις βασιλείας· νῦν δὲ ἐν βασιλείᾳ ἐπιθυμεῖς ἐρήμον.
 » Ὁ θεὸς ὥρισε τῷ εὐτυχοῦντι θυσίας καὶ δωρεάς· τῷ δὲ πτω-
 » χῷ θεωρίαν καὶ ἐγκράτειαν. Σὺ ἐν ἀπορίᾳ ὦν δὲν ἐφύλαξας
 » ταύτας· ἤδη ἐν εὐτυχίᾳ, ἐκπλήρωσον τοῦλάχιστον ἐκείνας».

Ὁ δὲ Βήμας πλήρης θυμοῦ εἶπεν· «Ἀναξίως ἐγεννήθης πρῶ-
 » τος ἡμῶν· ἂν ἡγάπας τὸν μοναστικὸν βίον, διατὶ ἐπολέμη-
 » σας; ἀντὶ δὲ τοῦ θεραπεῦσαι ἤδη τὰς πληγὰς τοῦ λαοῦ,
 » παραιτῆσαι τῆς βασιλείας; Πεσέτω λοιπὸν ἐπὶ σὲ πᾶσα
 » ἡ ἀνδροκτορία, καὶ οἱ στεναγμοὶ τοῦ λαοῦ».

Οἱ δὲ σαχαδέβας καὶ Νακούλας εἶπον· «Ὁ βασιλεὺς εὖ-
 » ποιῶν ἀπολαμβάνει τὰς ἀρετὰς τῶν ἀσκητῶν· ὁ δὲ ἀσκη-
 » τὴς ταλαιπωρούμενος ἀπολαμβάνει τὸν καρπὸν μόνον τῆς
 » ἑαυτοῦ ἀρετῆς· βασιλεὺς λοιπὸν εὐποιῶν, καὶ ἔσω ἐγκρα-
 » τὴς, ὥς οἱ ἀσκηταί.»

Ὁ δὲ Βεάσας ἐμφανὲς εἶπεν· «Ἡ εἰμαρμένη προσδιορίζει
 » τὴν ζωὴν, καὶ τὸν θάνατον ἐνδὸς ἐκάστου· ἄφες τὴν λύπην
 » ἔνεκα τῶν προγεγονότων, καὶ κυβέρνησον ἤδη τὸν λαόν.»

Ὁ δὲ Κρισνᾶς εἶπεν· «Ἡ λύπη τῶν ζώντων δὲν παραμυ-
 » θεῖ τοὺς ἀποβιώσαντας· ἡ ζωὴ δίδωσι τοῖς εὖ φρονοῦσι
 » τέσσαρα ἀγαθὰ· πλοῦτον, τρυφὴν, ἀρετὴν, καὶ ἀθανασίαν·
 » οἱ ἄφρονες ποιοῦσιν αὐτὴν ἀνῳφελῆ. Ἄφες ἤδη τὴν λύπην,
 » ὦ βασιλεῦ, γνῶθι σαυτόν· ἔκλεξε τὴν ἀγαθὴν τοῦ βίου
 » μερίδα, καὶ μετάδος τὴν εὐημερίαν εἰς τοὺς ἄλλους διὰ
 » τῆς εὐποιΐας. Οἱ ὀπλοφοροῦντες ἐν καιρῷ πολέμου ἀναι-
 » ροῦσι καὶ ἀναιροῦνται, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πολέμου, καὶ
 » διαμέγουσι πάντοτε ἄνδρες ἀγαθοί· ἕκαστος, ὑποτασσόμε-
 » νος εἰς τὸν νόμον τοῦτον, εἶναι ἀνεύθυνος. Ἀνάλαβε οὖν

« τὴν βασιλείαν, χαροποίησον εὐεργετῶν τοὺς φίλους, καὶ
 » τὸν λαόν, ὥστερον δὲ ἐπισκεψόμεθα τὸν Βῆσμαν. » Οὕτως ὁ
 βασιλεὺς, πεισθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα. Πρῶτον θύσας, καὶ
 πολλὰς εὐεργεσίας ποιήσας ἔλαβε παρὰ τῶν Βραχμάνων τὸν λου-
 τρὸν τοῦ ἁγιασμοῦ· δεύτερον διώρισε τὸν Βῆμαν ἐπὶ τῆς ὑπα-
 τείας, τὸν Βιδούρην ἐπὶ τῆς Βουλῆς, τὸν Ἀρζούναν ἐπὶ τοῦ
 κατὰ τῶν ἑχθρῶν θριάμβου, τὸν Σανζαῖαν ἐπὶ τῶν προσόδων
 καὶ ἀναλωμάτων, τὸν Νακούλιν ἐπὶ τοῦ Στρατοῦ, τὸν Δαου-
 μέαν ἐπὶ τῆς πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας τιμῆς καὶ δεξιώσεως, τὸν
 δὲ Σαχαδέβαν ἐπὶ τῆς παρεδρείας ἢ προεδρείας. Τελέσας δὲ
 ἐναγίσματα τοῖς συγγενέσι Καουραβαῖς, ὡς ὁ νόμος ἐντέλλεται,
 καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῶν πολλὰ ψυχωφελῆ ἔργα ποιήσας, ἦλθεν εἰς
 προσκύνησιν τοῦ Κρισνα, ὃν εὗρεν ἐν θεωρίᾳ. « Ὅστις ἐμὲ θεω-
 » ρεῖ, εἶπεν ὁ ἐνανθρωπήσας οὗτος Θεός, τοῦτον καὶ γὼ θεωρῶ·
 » ὁ δὲ τοιοῦτος ἄλλος ἐγὼ ἐστίν. Ὁ Βῆσμας, ἐπιθυμῶν ἀθα-
 » ρασίας, θεωρεῖ ἐμὲ τοερώς· καὶ γὼ θεωρῶ αὐτόν. » — « Κῆριε,
 » εἶπεν ὁ Ἰουδιστίρας, ἄγε πορευθῶμεν εἰς τὸ μέρος, ἐνθα κεῖ-
 » ται ὁ Βῆσμας, ὅπως διδάξῃ ἡμᾶς πάντα τὰ τοῦ νόμου. »
 Ὁ Κρισναὺς συναινέσας ὠδήγησεν τοὺς Πανδοῖδας πρὸς τὸν γη-
 ραιὸν Βῆσμαν, πρὸς ὃν εἶπεν· « ὦ σοφὲ, δίδαξον τὸν Ἰουδι-
 στίραν περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ. » Ὁ δὲ, προσκυνή-
 σας τὸν θεόν, ἔλεξε λόγον πλήρη ἠθικῆς φιλοσοφίας, τοιοῦτον·
 « Ὁ ἀγαθὸς βασιλεὺς εὐφραίνεται, τιμῶν καὶ σεβόμενος τοὺς
 » σεβασμίους καὶ ἐναρέτους, ἔχων οἶκτον πρὸς ἅπαντας τοὺς
 » ἀνθρώπους, καὶ κυβερνῶν δικαίως τὸν λαόν. Ὁ βασιλεὺς
 » μὴ ἔστω φιλόγελως καὶ φιλοσκώμων, οὔτε λίαν ἀνύποπτος
 » καὶ ἄφοβος, οὔτε λίαν ὑποπτος καὶ δειλὸς, οὐδ' ὑβριστὴς
 » τῶν ἱερῶν, οὐδ' ἀμελὴς τῶν τοῦ νόμου. Εὐτυχὴς ἡ βασιλεία
 » εἰς ἣν ὑπάρχει εὐσέβεια καὶ εὐνομία, εἰς ἣν παιδεύονται οἱ
 » πονηροὶ καὶ κακοὶ, ἀγαπῶνται οἱ ἀγαθοὶ, τιμῶνται οἱ φρο-
 » νιμοὶ καὶ ἱεροπρεπεῖς. Ὁ βασιλεὺς, ὧν μὲν ἀγαθὸς, κακούς

» δ' ἔχων περὶ ἑαυτὸν, ὁμοιάζει τὸ καλὸν δένδρον, ὅπερ εἶναι
 » περιπεπλεγμένον ἀπὸ ὄφεις. Ὁ κακὸς βασιλεὺς, ἔχων κα-
 » λὸς ὑπηρέτας, λογίζεται ἀποτρόπαιος ὡς ὁ ὄφεις, ὁ ἔχων
 » πολυτίμους λίθους. Ὁ λαὸς εὐλογεῖ, ἢ καταρᾶται τοῦ
 » βασιλέως, θεραπευόμενος ἢ θλιβόμενος ἀπὸ ἀγαθὸν ἢ
 » πλεονέκτας διοικητάς· καθότι τὸ πλείονον μέρος τῶν
 » κακῶν ἢ καλῶν πράξεων αὐτῶν ἀποδίδεται εἰς τὸν βασι-
 » λέα. Ὁ δὲ ἀγαθὸς καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς, ἀγαθὸν καὶ
 » εὐσεβεῖς ἔχων ὑπαλλήλους, ἀγαθὰ καὶ δίκαια πράττει·
 » ὑπ' αὐτὸν εὐδαιμονεῖ ὁ λαὸς, καὶ ὁ λαὸς ἀγαπῶν εὐλογεῖ
 » τὸν βασιλέα. Ἡ δόξα τοῦ βασιλέως στηρίζεται εἰς τὴν
 » κατὰ τῶν ἀτάκτων τιμωρίαν, εἰς τὴν πρὸς τοὺς εὐτάκτους
 » προστασίαν, εἰς τὴν πρὸς τοὺς σπουδαίους καὶ πεπαιδευ-
 » μένους στρογὴν, καὶ εἰς τὴν πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας καὶ
 » λοιποὺς ἱεροπρεπεῖς ἄνδρας τιμὴν. Δοξάζεται ὁ βασιλεὺς,
 » ὅστις καὶ ἐν αἰτίᾳ θυμοῦ, οὐ θυμῶνται· καὶ ἐν ἀπορίᾳ, οὐ
 » πλεονεκτεῖ, καὶ ἐν χαρᾷ, οὐκ ἀλλοιοῦται. Πλουτεῖ δέ,
 » προστατεύων τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Οὕτως ἀναπτύσσει
 » τὴν δευτέραν ἐρώτησιν· «Τί δεῖ πράττειν τοῖς βασιλεῦσιν, ὡς
 » ἡ δόξα ἠφανίσθη ὑπ' ἐχθρῶν. «Εἵτα καὶ τὴν τρίτην· «Πῶς ὁ
 » ἄνθρωπος καρτερίαν ἔξει, ἀπολέσας συγγενεῖς καὶ δόξαν;
 » Ἐνταῦθα, ἐξηγήσας τὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως, καὶ τὰ περὶ ματαιό-
 » τητος, τελειώνει διὰ τῆς θεωρίας τῆς θείας γνώσεως. Οὕτως
 » ὁ ἄνθρωπος καθαρίζεται πρῶτον διὰ τῆς εὐποιίας καὶ τῆς ἀσκή-
 » σεως· ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ, διαρρήξασα τὸν δεσμόν τῆς ἀγνοίας, διὰ
 » τῆς μελέτης καὶ τῆς θεωρίας τῆς θείας γνώσεως, καὶ ὡς φῶς
 » εἰς τὸ θεῖον φῶς εἰδύοντα, ἐνοῦται τῷ Βισνοῦ, καὶ διαμένει
 » αἰδῖος καὶ ὀλβία.

Βιβ. ΙΓ'. ὁ διαλαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν παρη-
 γορίαν, καὶ τὸν θάνατον τοῦ Βήσμα.

Ὁ Ἰουδιστίρας, σκυθρωπὸς ὢν εἰσέτι, ἔλυπετο ἑγκαρδίως,

συλλεγίζόμενος, ὅτι ἀνῆρέθησαν οἱ συγγενεῖς, καὶ ἐπληρώθη θανατηφόρως ὁ προπάτωρ Βήσματος, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς βασιλείας. Ὁ γεραιὸς Βήσματος, χαρεῖς διὰ τὸ σέβας τοῦ Ἰουδισίρα, εἶπεν αὐτῷ παραμυθῶν· «Μὴ τήκεσαι, ὦ τέκνον· οὔτε σὺ
 » ἀρεῖλες ἐμὲ, οὔτε ὁ χρόνος· ἡμεῖς ἀνῆρέθημεν ὑπὸ τῶν
 » ἔργων ἡμῶν. Ζωὴν στερεὰν καὶ εὐτυχὴ ἔχει, ὅστις ἐνα-
 » σχολεῖται εἰς εὐσεβεῖς καὶ νομίμους πράξεις, οὔτε ἐλπίζω,
 » οὔτε ἐπιθυμῶν καρπὸν τινα ἐκ τῶν πράξεων τούτων. Νόμι-
 » μα δὲ πράττει ὁ εὐποιῶν πάντα ἄνθρωπον, ἄνευ διαφορᾶς
 » οἰκείου, ἢ ἀλλοτρίου· εἶναι ἀρεξίκακος ὁ εὐποιῶν καὶ αὐτὸν
 » τὸν ἐχθρὸν δυστυχοῦντα· εἶναι καθαρὸς τὴν καρδίαν ὅστις,
 » ὀργίζόμενος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πολλὰκις πταίσαντος, ἀφήσιν
 » αὐτὸν ἰκετεύοντα, καὶ τοι δυνάμενος κακοποιῆσαι τὸν ἄνδρα.
 » Ἀνὴρ ἀγαθὸς λογίζεται ὁ ἐραστής τῆς εὐποιίας, ἀνέραστος
 » ὢν πάσης ἡδονῆς· μεγάλῳφρων δὲ, ὅστις ἀφῆκε πᾶσαν ἄλ-
 » ληξίαν, καὶ ἡδυνάθειαν, εἰσέρχεται εἰς θεωρίαν, καὶ ἐροῦ-
 » ται μετὰ τοῦ Σίβα. Ὁ ἀγαθὸς οὐτ' ἐαυτὸν ἐπαιρεῖ, οὐτ' ἄλ-
 » λον ψέγει, οὔτε τὸν αἰτοῦντα ἀποβάλλει. Ἄν δὲ νικήσῃ
 » τὰ ἐξ τῆς ψυχῆς πάθη, ἥτοι τὴν ἐπιθυμίαν, τὸν θυμὸν, τὴν
 » πλεονεξίαν, τὴν ἄγνοιαν, τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ τὸν φθόνον,
 » ὁ τοιοῦτος ἐστὶν ὑπέρτερος πάντων. Εὐκλεὴς νομίζεται ὁ
 » εὐποιῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ὁ ἐραγλίζων κατὰ
 » τὴν ἐντολὴν, καὶ γινώσκων τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου,
 » προτιμᾷ τοὺς ἀγίους τόπους. Ὁλβιος εἶναι ὁ σεβόμενος
 » ἐξ ὅλης καρδίας τὸν θεὸν Σίβαν.» Παύσαντος δὲ τοῦ
 Βήσματος, ὁ Κρισναῖς εἶρηκε λόγον λαθὺν περὶ τοῦ Σίβα, καὶ
 περὶ τοῦ Παντός· «Ὁ, τι βλέπει, εἶπεν, ὁ ὀφθαλμὸς, ὅ, τι δια-
 » νοεῖται ἡ διάνοια, ὅ, τι προφέρει ἡ γλῶσσα, τοῦτο ἀθανα-
 » σίας γίνεται πρόξενον διὰ τῆς θεωρητικῆς γνώσεως· καθότι
 » τὸ πᾶν εἶναι ὁ Σίβας.» Σιωπῆς δὲ γενομένης, πάντες οἱ
 περιεστῶτες ἐβουσίθησαν εἰς θεωρίαν. Ἀνακυψάντων δὲ πάν-

» των, ὁ Βῆσμας, ἀρεῖς φωνὴν εἶπεν· «Ὅστις ἔχει μίαν τῶν
 » ἀρετῶν, ἃς εἶπον, οὗτος ἔχει πάντα τὰ πάθη δοῦλα· ὅστις
 » δὲ ἔχει πάσας τὰς ἀρετάς, ὅσας εἶπον, οὗτος οἶκος Θεοῦ
 » ἐστι. Σὺ δέ, ὦ Βασιλεῦ Ἰουδιστίρα, μὴ λυποῦ ματαίως·
 » οἱ μὲν συγγενεῖς σου ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἔργων·
 » σὺ δὲ κυβέρνα τὴν γῆν, ποιῶν πᾶν ἀγαθὸν καὶ νόμιμον ἔρ-
 » γον. Ἐγὼ δὲ ἤδη ἄπειμι εἰς χώραν ἀγαθὴν· » Εἴτα ὑμνήσας
 τὸν Θεόν, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

Βιβ. 1Δ', Περὶ τῆς ἱπποθυσίας.

Ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, θλιβόμενος ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ
 Βῆσματος, ἀπεφάσισε τελῆσαι ἱπποθυσίαν, ἣτις ἐξαλείφουσα τὰ
 ἁμαρτήματα, ἀγιάζει τὸν θύοντα ¹. Ἐπὶ τούτῳ ἀπέλυσε
 ἵππον μέλανα, ὃν ἀκολουθῶν ὁ Ἀρζούνας ἐνίκησεν ἐν τρισὶν
 ἡμέραις πολλοὺς ἡγεμόνας. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν Μανιπού-
 ραν, εὔρε βασιλεύοντα τὸν ἐκ τῆς Σιτραγκάδας υἱὸν αὐτοῦ. Ὁ Ἀρ-
 ζούνας, ἐπιθυμῶν ἰδεῖν τὴν ἀνδρείαν τοῦ υἱοῦ, ἐκάλεσεν αὐτὸν
 εἰς ἰδικὸν πόλεμον· ἀλλὰ πληγωθεὶς παρὰ τοῦ υἱοῦ, ἔπεσεν
 ἡμιθανής. Τοῦτο δὲ συνέβη, ἵνα πληρωθῇ ἡ ῥῆσις τοῦ Βῆσματος
 ὅτε ἐπληγώθη· «Πληγώθῃτω ὁ Ἀρζούνας ὑπὸ τοῦ οἰκείου
 » υἱοῦ. » Ἐκείθεν ἀναχωρῶν ὁ ἥρως, καὶ τὸν μέλανα ἵππον
 ἀκολουθῶν ἐχειρώσατο πᾶσαν τὴν γῆν μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ
 ὠκεανοῦ. Προστάξας δὲ πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι συνελθεῖν εἰς τὴν
 μεγάλην βασιλικὴν θυσίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν.
 Ἦρχισε δὲ ἡ θυσία ἱεουργοῦντος αὐτοῦ τοῦ Βεάσα· ὁ τόπος
 ἅπας ἦν ἅγιος. Οἱ Βραχμᾶνες ἐτελείωσαν τὴν θυσίαν. Ὁ Ἰου-

1. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἡ τοῦ Ἀσδατάμα γυνὴ Οὐτταρὰ ἐγέννησεν
 υἱόν, ὃν ὠνόμαζαν Παριζίταν, ἣν δὲ ἐκ τοῦ γένους τῶν Καουραδῶν. Ὁ
 παῖς οὗτος διεδέχθη τὸν θρόνον τοῦ Ἰουδιστίρα, καθότι ὁ πόλεμος ἐθέ-
 ρισε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν Πανδοῖδων, καὶ Καουραδῶν, ἐκτὸς τοῦ παι-
 δὸς τούτου, δς ἐγεννήθη μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου.

διστίρας ἐδωρήσατο ἄπειρον πλοῦτον τοῖς ὁσίοις· καὶ φιλοδωρήσας τοὺς βασιλεῖς ἀπέπεμψεν εἰς τὰ ἴδια. Οὕτως ἐτελέσθη ἡ ἱπποθυσία, ἐν ᾗ πολλοὶ Βραχμαῖνες ἐχάρησαν, πολλοὶ σπονδαὶ καὶ δωρεαὶ εἰς ἀξίους ἐγένοντο, καὶ πολλὰ ἁμαρτήματα ἐξηλείφθησαν. Καθότι ἡ καθαρὰ θυσία πᾶναι τὰ δεινὰ, καὶ ἐπιφέρει πολλὰ ἀγαθὰ.

*Βιβ. ΙΕ'. Περὶ τῆς ἐν ἐρήμῳ διατριβῆς
τοῦ Δρυταράστρα.*

Ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, κυβερνῶν εὐνόμως τὸν λαόν, ἐσέβητο υἱϊκῶς τὸν πατράδελφον Δρυταράστραν· ἀλλ' οὗτος ἐπεθύμει ἀναχωρῆσαι εἰς ἔρημον. Κατανέυσαντος οὖν τοῦ Ἰουδιστίρα, παρακλήσει τοῦ Βεάσα, ὁ Δρυταράστρας, ποιήσας ἐναγίσματα καὶ χοὰς ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον μετὰ τῆς συζύγου, τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Βιδούρα, τῆς Πριττᾶς καὶ τοῦ Σανζαίτα. Μετὰ τινα ἔτη ὁ Ἰουδιστίρας ἦλθε μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν Καουραβῶν εἰς τὸ ἀσκητήριον· προσκυνήσας δὲ τὸν Δρυταράστραν, ἠρώτησε περὶ τοῦ Βιδούρα. Οὗτος, εἶπεν, περιπολεῖ τὰ δάση, ὧν ἀνεμόσκακος. Ἄλλ' αἴφνης ἰδὼν ὁ Ἰουδιστίρας ἐκάλεσεν αὐτόν· ἀλλ' ὁ Βιδούρας, ἀφείς τὸ σῶμα, εἰσέδου ἐντὸς τοῦ βασιλείως. Εἰσδύσης δὲ τῆς μεγάλης ψυχῆς τοῦ Βιδούρα, ὁ Ἰουδιστίρας ἐγένετο πλήρης θαυμαστῆς γνώσεως τῶν ὄντων. Τότε καὶ ὁ Δρυταράστρας, χάριτι τοῦ Βεάσα, ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἰδὼν τὴν λαμπρότητα τοῦ Βασιλέως, καὶ τὰς ἐκλάμπρους σκιὰς τῶν ἡρώων τῶν δύο στρατῶν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν τυφλότητα. Αἱ μὲν γυναῖκες, ἀφείσαι τὰ σωματά, ἀνῆλθον εἰς οὐρανόν μετὰ τῶν ὀρχθέντων σκιῶν· ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Μετὰ τινα καιρὸν ἔμαθε παρὰ τοῦ ὁσίου Νεράδα, ὅτι ὁ Δρυταράστρας, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ ἡ Πριττὰ ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ δὲ Σανζαίτας ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἰμαόν.

Βιβ. Ις'. , ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ Ὑπέρου.

Ὁ Ἰουδιστῆρας ἐκυβέρνησα 36 ἔτη τὸν λαὸν διὰ τῆς ἀληθείας, τοῦ οἴκτου, τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς εὐποιίας. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν Δοξαβάτην, ὡς ἄγγελοι θανάτου, οἱ περὶ τὸν Καουσσικᾶν ὅσιοι ἄνδρες, οἷς καὶ ὁ μέγας Ἰνδρας τὸν αὐχένα ἔκλινε. Οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Βρισνῆ, πάροιναι ὄντες, σχηματίσαντες τὸν Σάμβαν (ὅς ἦν υἱὸς τοῦ Κρισνᾶ), ὡς γυναικας ἔγκυον, ἠρώτησαν ἐκείνους τοὺς ὁσίους· « *Τί γεννηθήσεται ἐκ ταύτης, υἱὸς, ἢ θυγάτηρ;* » Οἱ δὲ ὅσιοι ἀπεκρίθησαν· « *Ὑπερος σιδηροῦς, φθοροποιὸς τοῦ γένους.* » Πραγματικῶς δὲ εὐρέθη ἐν ταῖς ἱματίοις αὐτοῦ ὕπερος σιδηροῦς. Οὗτος ἀποτεφρωθεὶς ἐβρίθθη εἰς γῆν ὑγρὰν, ἐξ ἧς ἐφύτρωσαν φυτὰ σιδηροειδῆ. Ὁ Κρισνᾶς, γνοὺς ἐκ τῶν ἀπαισιῶν οἰωνῶν, ὅτι ἐγγύς ἐστι τὸ τέλος, καὶ στερηθεὶς τοῦτε θεῖου ἄρματος, τοῦ πολεμικοῦ δίσκου, καὶ τῆς ἀνικῆτου σημαίας, ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν ἀγίων τόπων. Φθάσας δὲ εἰς Πραῖβάταν χώραν, εὗρε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰαδοῦ ἐντρυφῶντας. Οὗτοι, ἐλθόντες εἰς χεῖρας, ἐπολέμουν πρὸς ἀλλήλους, μεταχειριζόμενοι ἀνθ' ὀπλων τὰ σιδηροειδῆ φυτὰ. Ὁ δὲ Κρισνᾶς εἶδεν ἀταράχως πίπτοντας ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ὅλους τοὺς ἐπιζήσαντας ἥρωας. Οὕτως ἡ γῆ ἐκείνη ἐγένετο γῆ νεκροφάγων θηρίων. Καὶ ὁ μὲν Κρισνᾶς ἀπέστειλε τὸν Δαχρούκαν ἀγγεῖλαι ταῦτα τῷ Ἀρζούνα· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὸ δάσος ἀνεπαύετο ἐν θεωρίᾳ. Τρωθεὶς δὲ κατὰ τὸ πέλμα ὑπὸ θηρευτοῦ, εἰσέδω εἰς τὸ αἶδιον φῶς, ἀφήσας τὸν κόσμον ἐξοφωμένον. Οἱ Πανδοῦδαι, μαθόντες πάντα ταῦτα, κατεκυριεύθησαν ἀπὸ λύπην καὶ φόβον. Ἡ μὲν πόλις τοῦ Κρισνᾶ κατεβυθίσθη εἰς τὸν ὠκεανόν· ὁ δὲ Ἀρζούνας, ὁδηγῶν τὰς γυναῖκας τοῦ Κρισνᾶ, προσεβλήθη ὑπὸ τῶν βουκολων, βουλομένων συλῆσαι αὐτάς. Ἐξ αὐτῶν τὸ πλειότερον μέρος ἠρπάγη· καθότι ὁ Ἀρζούνας ἔχασε καὶ δυνάμιν, καὶ τὴν μαγικὴν φαρ-

τραν, καὶ τὰ θεῖα βέλη. Ὦν δὲ περίλυπος, εἶδε τὸν Βεῶσαν, ὃς εἶπεν αὐτῷ· «Μὴ λυποῦ· ὁ γὰρ χρόνος ἀφαιρεῖ τὰ πάν-
» τα, φίλους, συγγενεῖς, πλοῦτον, ἀνδρείαν. Ὁ φρόνιμος θεω-
» ρεῖ τὸν χρόνον ὡς δραματουργὸν ὄλων τῶν τοῦ κόσμου
» δειῶν,»

Βιβ. ΙΖ'. Περὶ τῆς Ἑξόδου.

Ὁ Ἰουδιστράς, μαθὼν τὰ γεγονότα ἐλυπήθη μεγάλως. Διαιρέ-
σας δὲ τὴν βασιλείαν, ἔδωκε τὸ ἐπιβάλλον μέρος εἰς τὸν νόthon
υἱὸν τοῦ Δρυταράστρα, καὶ τὴν ἐπίλοιπον τῷ Παριζίτᾳ· εἴτα
ποιήσας σπονδὰς, καὶ παρηγορήσας τοὺς πολίτας ἐπορεύθη εἰς
ἔρημον μετὰ τῶν ἀδελφῶν, τῆς Δραουπαδῆς, καὶ ἐνὸς κυνα-
ρίου. Ἀναβαίνων δὲ τὸν Ἰμαδὸν, εἶδε πίπτουσιν πρῶτον τὴν
Δραουπαδὴν, διότι ἡγάπα περισσότερον τὸν Ἀρζούναν· εἴτα
τὸν Σαχαδέβαν, διὰ τὴν ἣν εἶχε δοκησιτοσίαν· ἔπειτα τὸν
Νακούλαν, δι' ἣν εἶχε μεγαλορροσύνην, ἕνεκα τῆς ὠραιότη-
τος αὐτοῦ. Τέταρτον εἶδε πεσόντα τὸν Ἀρζούναν, δι' ἣν εἶ-
χεν ὑπερφάνειαν, ἕνεκα τοῦ ἡρωϊσμοῦ αὐτοῦ· καὶ πέμπτον
τὸν Βήμαν, δι' ἣν εἶχεν ἔπαρσιν, ἕνεκα τῆς σωματικῆς αὐτοῦ
δυνάμεως. Ἀκολουθῶν δὲ τὴν πορείαν εἶδε τὸν θεὸν Ἰνδραν,
ὅστις εἶπεν αὐτῷ· «Ἐλθέ μόνος.» Οὐκ ἐλέυσομαι, ἀπεκρίθη,
«ἄνευ τούτου τοῦ κυναρίου.» καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν
οὐράνιον πόλιν. Τότε ὁ κύων, ἀφείς τὴν μορφὴν αὐτοῦ, ἐφάνη
ὁ Δάρμας, ὅστις εἶπε τῷ βασιλεῖ· «Ἔστω σοι ὁ οὐρανὸς ἀτ-
» διος, ἕνεκα τῆς ἀγαθότητος, καὶ τῆς δικαιοσύνης σου.» Τότε
ὁ Ἰουδιστράς εἶπε πρὸς τὸν Ἰνδραν· «Ὅπου εἰσὶν οἱ ἐμοὶ ἀδελ-
» φοί, καὶ ἡ γυνή, ἐκεῖσε ἀγαγέ με.»

Βιβ. ΙΗ'. Περὶ τῆς εἰς οὐρανὸν ἀναβάσεως.

Ὁ Ἰουδιστράς, ἰδὼν τιμώμενον τὸν Δουριοδάναν, εἶπεν· «Οὐ
» θέλω τοιοῦτον οὐρανοῦ, ἐνθα δοξάζονται οἱ κακοῦργοι ἐπά-

» γω ὅπου καὶ οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί.» Ὀδηγηθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν ἄδην ἤκουσε τῶν θλιβερῶν φωνῶν τῶν κολαζομένων συγγενῶν αὐτοῦ. ὧν δὲ εἰς ἀπορίαν ὁ βασιλεὺς, εἶδεν αἶφνης ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν Ἰνδραν, ὅστις εἶπεν αὐτῷ· «Ἐπειδὴ, ψευθεὶς μικρὸν, συ-
» ρετέλεσας εἰς τὸν θάνατον τοῦ Δρόρα, ἐτιμωρήθης διὰ ταύ-
» της τῆς γοητείας· νῦν δὲ ἰδὲ ἐν καθαρῷ οὐρανῷ τοὺς οἰκέλους
» ἐν πελάγει χαρᾶς.» Ἐνταῦθα ἐκδυθεὶς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, καὶ ἐνδυθεὶς θεῖαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν σύνοδον τῶν θεῶν, μετὰ τῶν ἀδελφῶν, Καρναῖ καὶ λοιπῶν ἡρώων, οἵτινες ἦσαν ἡνωμένοι μετὰ τῶν θεῶν, ὧν ἦσαν ἀπόρροια ἐπὶ γῆς, εἰς τὸ ἀφελεῖν τὸ βάρος αὐτῆς.

*Βιβ. ΙΘ΄., Περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Παριζίτα, καὶ
τῆς ὀφιοθυσίας τοῦ Ζαναμεζαΐα.*

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν Ἰουδιστίραν Παριζίτας ἐπαρηγόρει τὸν λαὸν διὰ τῆς πραότητος καὶ δικαιοσύνης αὐτοῦ· γῆρας δὲ τὴν Μαδραβατὴν ἔσχεν υἱόν, ὃν ἐκάλεσε Ζαναμεζαΐαν. Ὁ Παριζίτας, ὧν ποτε εἰς θήραν εἶδε τὸν ἐρημίτην Σαμήκαν, ὃν ἠρώτησε περὶ τινος ἐλάφου. Ὁ Σαμήκας δὲν ἀπεκρίθη· ὁ δὲ βασιλεὺς, θυμωθεὶς, ἔθετο περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὄφιν τεθνεῶτα. Ἐλθὼν δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἀναχωρητοῦ κατηράσθη οὕτως· «Ὅστις
» ἔθετο ἐπὶ τοῦ πατρός μου τὸν ὄφιν, τοῦτον θακέτω αὐτὸς ὁ
» ὄφιν Ταξάκας μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας.» Ὁ Σαμήκας ἐλεήσας τὸν Παριζίταν, ἀνήγγειλε τὰ περὶ τῆς ἀρᾶς. Ὁ δὲ βασιλεὺς, φοβηθεὶς, ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας· ὅθεν κατεσχεύασεν εὐθέως ὑψηλὸν οἰκημα ἐπὶ τῆς κορυφῆς μιᾶς στήλης. Ἄλλ' ἐν τῇ ῥητῇ ἡμέρᾳ ὁ ὄφιν Ταξάκας πλησιάσας, ὡς σκώληξ, ἀνείλε τὸν Παριζίταν διὰ τοῦ ἰοῦ αὐτοῦ.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ζαναμαζαΐας, διαδεχθεὶς τὸν θρόνον, ἔγνημε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Κασσῆς, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν καλούμενον Σατανείκαν. Μαθὼν δὲ ὅτι ὁ ὄφιν Ταξάκας, δακῶν

ἀνείλε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἡβουλήθη τελέσαι ὀριοθυσίαν. Συνελθόντες ἐπὶ τούτῳ οἱ Βραχμᾶνες, συνήθροισαν διὰ τῶν ἐπωδῶν τῆς Βέδας πλῆθος ἀναρίθμητον ὄρεων, οἵτινες πίπτοντες εἰς τὰς φλόγας τοῦ θυσιαστηρίου ἀπετεφροῦντο. Ἡ δύναμις δὲ τῶν Βραχμανικῶν ἐπωδῶν ἦν τοσαύτη, ὥστε ὁ Ταξάκας ἔπεν σεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἰνδρα, πρὸς ὃν κατέφυγε. Μόνος ὁ εἰδήμων τῆς Βέδας Ἀστείκας ἦν ἱκανὸς σῶσαι αὐτόν. Παρακληθεὶς οὖν ὁ Ἀστείκας ἐσταμάτησε τὸν Ταξάκαν ἐν μέσῳ τοῦ αἰθέρος. Ὑμνήσας δὲ ἔπειτα τὸν Βασιλέα Ζναμεζιάαν, καὶ ἐπαινέσας αὐτόν, εὐλογήσας, καὶ εὐχηθεὶς αὐτόν, ἐμπόδισε τὴν πνυτελῇ φθορὰν τῶν ὄρεων, καὶ ἔσωσε τὸν Ταξάκαν. Ἐνταῦθα τελειώνει ὁ ποιητὴς λέγων· «*Διαμενέτω ἐς αἰεὶ αὕτη ἡ*
» *Βαλαβαράτα, τὸ μέγα Ποίημα, τὸ ποιηθὲν ὑπ' ἐκείνου*
» *τοῦ Ἀμάρα, καὶ ἀγλαῖσθὲν εἰς χαρὰν τῆς καρδίας τῶν σο-*
» *φῶν ἀνδρῶν, ἐν οἷς οἰκεῖ ἡ θεὰ τοῦ λόγου.*»

Ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας ποιήματος. Νῦν δ' ὀλίγα ἔτι τινὰ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ, καὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἤκμασεν, ὡς ἀπλῆν εἰκασίαν προτείνοντες, ἵλεων τὸν ἀναγνώστην, καὶ τὴν κρίσιν τῶν Ἰνδολόγων ἐξαιτούμεθα.

Ὁ αἰοίδιμος Γαλανὸς δὲν ἀναφέρει εἰς οὐδὲν μέρος περὶ τοῦ Ἀμάρα, τοῦ ποιήσαντος τὴν Βαλαβαράταν, οὔτε περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασε, καὶ συνέγραφε. Ἀλλ' εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ συγγράμματος, προσθίεται αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, ἢ οἱ μεταγενέστεροι λόγιοι Ἰνδοί, «*Καὶ ἐποιήθη (ἡ Βαλαβαράτα) ὑπὸ τοῦ ὡς κορυ-*
» *φαίου πολυτίμου λίθου, ποιητοῦ Ἀμαρασάνδρα, μαθητοῦ*
» *τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα*»¹. Εἰς

1. Βαλαβαρ. βιβ. Α'. κεφ. Α'. 107, κεφ. Β'. 84, κεφ. Δ'. 236. καὶ βιβ. ζ'. κεφ. Γ'. 218.

δὲ τὸ τέλος, «*Διαμερέτω ἐς αἶε αὕτη ἡ Βαλαβαράτα*, τὸ
» *μέγα ποίημα*, τὸ ποιηθὲν ἐπ' ἐκείνου τοῦ *Ἀμάρα* ¹.» Ἀλ-
λὰ τίς οὗτος ὁ Ἀμάρας; καὶ πότε ἤχμασε; περὶ τού-
των δὲν ἀναφέρει οὔτε εἰς τὸ κείμενον ὁ συγγραφεὺς,
οὔτε ὁ μεταφραστὴς εἰς τὰ σχόλια.

Παρατηρεῖται ὅμως, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐννέα περιφήμων
ποιητῶν, οἵτινες διέπρεπον περὶ τὰ μέσα τῆς τελευ-
ταίας πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν,
καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως *Βικραμαδιτία* ², ἦν καὶ
εἷς ποιητῆς Ἀμάρας, ὅστις καὶ Ἀμάρας *Σίγγχας* ἐκαλεῖ-
το. Οὗτος ἦν σύγχρονος καὶ ἐφάμιλλος τοῦ ποιητοῦ
Καλιδάσα, τοῦ συγγράψαντος τὸ περιβόητον δράμα,
καλούμενον *Σακοντάλα*, καὶ μεταρρυθμίσαντος, ὡς λέ-
γουσι ³, τὰ ποιήματα τοῦ *Βαλμίκη* καὶ τοῦ *Βεάσα*. Εἶ-
ναι λοιπὸν πολλὰ πιθανὸν ὅτι, ἐν ᾧ ὁ *Καλιδάσας* ἐνη-
σχολεῖτο εἰς τὴν διάταξιν καὶ διόρθωσιν τῶν μεγάλων
ἐπικῶν ποιημάτων Ῥαμαϊάνας, δηλαδὴ καὶ *Μαχαθα-*
ράτας, δίδων εἰς αὐτὰ τὴν ἡν σήμερον διατηροῦσι τά-
ξιν, ὁ Ἀμάρας ἢ Ἀμαρα-Σίγγχας συνέγραφε τὴν ἐπι-
τομὴν, ἣ, ὡς λέγει ὁ *Γαλανός*, τὴν συντομὴν τοῦ τε-
λευταίου τούτου κολοσσαίου ποιήματος, ἥτοι τὴν *Βα-*
λαβαράταν.

Κατ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν (περὶ ἧς, ὡς ἐρρέθη, περι-
μένομεν τὴν ἀπόφασιν τῶν σοφῶν Ἰνδολόγων), ὁ Ἀμά-

1. Βαλαβ. βιβλ. ΙΘ'. Διστίχ. 164.

2. Ἴδε Ἰονεσίου Συγράμμ. σελ. 340.

3. He (Calidas) is believed by some to have revised the works of Val-
miki and Vyasa, etc. Ἰονέσιος αὐτόθι. VI. σελ. 205.

ρας, καὶ ὁ Καλιδάσας, ἡ Βαλαβαράτα καὶ ἡ Σακοντάλα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Π. Χ. λαμπρὰν περίοδον τοῦ βασιλέως Βικραμαδιτία ¹, ὃ ἐστὶν εἰσὶ μὲν ποιήσεις ἀρχαῖαι, ὡς συγγραφεῖται Π. Χ. λίαν δὲ νεώτεραι τῶν παλαιότερων ἐπικῶν ποιημάτων Ῥαμαϊάνας καὶ Μαχαβαράτας.

Τὴν χρονολογίαν ταύτην τοῦ Βικραμαδιτία καὶ τῶν ἐννέα ποιητῶν παρεδέχθη ὁλόκληρον τὸ Ἰνδικὸν ἔθνος, καὶ πρεσβεύει πρὸ χιλίων περίπου κατὰ συνέχειαν ἐτῶν ὥστε τοιαύτη τις μαρτυρία, καὶ τοι μὴ στηριζομένη εἰς μαθηματικὰς ἀποδείξεις, ἔχει, ἀναντιρρήτως, μέγα κῦρος.

Αἱ ἐποχαὶ τοῦ Βικραμαδιτία εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ ἡ τοῦ Περικλέους εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξαν περιφανεῖς, διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν δύο ἐθνῶν· ἀλλ' αὐτὸ δὲν μηδενίζει τὴν ἐπὶ τούτων ἀρχαιοτέραν ἐπιρροὴν τῆς Ῥαμαϊάνας καὶ Μαχαβαράτας, τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας. Συγκρίνων, λέγει μάλιστα ὁ Ἡρενος, τὴν ἀπλότητα τῆς Σακοντάλας ἐν τῇ Μαχαβαράτα (ἐξ ἧς ἔλαβε τὸ ὑποκείμενον ὁ Καλιδάσας), ὡς πρὸς τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν ποικιλίαν τοῦ μεταγενεστέρου τούτου δράματος, διακρίνει οὐ μόνον τὴν μεγίστην διαφορὰν τῆς παλαιᾶς ἐπικῆς, καὶ τῆς νεωτέρας δραματικῆς ποιήσεως, ἀλλ' ἀνακαλύπτει καὶ τὴν πρόοδον, ἣν ἔλαβον ἡ διὰλεκτος καὶ ἡ φιλολογία ἐν τῷ διαστήματι, τῷ μετὰ τῆς Σακοντάλας τοῦ ποιητοῦ Βεάσα, καὶ τῆς Σακοντάλας τοῦ δραματοποιοῦ Καλιδάσα ². Τὴν

1. Π. Χ. 56 ἔτη, ὡς ἔγγιστα. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἤκμαζον εἰς τὴν Ῥώμην ὁ Τερέντιος, καὶ μάλιστα ὁ Λουκρέτιος.

2. Ἡρενος Τ. III. σελ. 264 τῆς Γαλ. μεταφρ.

αὐτὴν διαφορὰν παρατηροῦσιν οἱ φιλόλογοι εἰς τὰς ὑποθέσεις, ὡς οἱ μεταγενέστεροι ποιηταί, λαβόντες ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὀμήρου, μετέφερον εἰς τὴν τραγῳδίαν, ὡς τὴν τοῦ Αἴαντος, τοῦ Φιλοκλήτου, τοῦ Ἀγαμέμνονος, κ.τ.λ. Τὴν αὐτὴν, ἴσως, διαφορὰν εὐρήσουσιν ἀκολούθως οἱ Ἰνδολόγοι εἰς τὴν διάλεκτον, τὴν σύνθεσιν, καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς Βαλαβαράτας, ὅταν εὐτυχῶς ἀποκτήσωσι καὶ τοῦ ποιήματος τούτου τὸ Σανσκριτικὸν πρωτότυπον. Οὗτοι μόνοι διδάξουσιν ἡμᾶς τὴν ἐνυπάρχουσαν φιλολογικὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς Μαχαβαράτας, καὶ τοῦ Τέκνου αὐτῆς, ἥτοι τῆς Βαλαβαράτας ¹.

Ἄλλ' ἐπανερχόμενοι καὶ αὖθις εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Ἀμάρας, ὁ ποιητὴς τῆς Βαλαβαράτας, μεταχειρίζεται ἐν ἀφθονίᾳ εἰκόνας τῶν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ λαμπροτέρων ἀνθέων, φυτῶν, καὶ δένδρων, καὶ οὐχ ἥττον μυθολογικὴν καὶ θεογονικὴν ὕλην. Ὁ δὲ Ἀμάρας-Σίγγhas, ὁ ἀκμάσας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Βικραμαδιτιά, συνέγραψεν ἐν εἶδος ποιητικοῦ λεξικοῦ, ἐν ᾧ ἐξηγουνται τὰ ὀνόματα θεῶν, ἡρώων, ἀσέρων, σοιχείων φυτῶν, κ.τ.λ. ².

1. «Στεργέτω, ὡς τέκνον ἐαυτῆς τοῦτό μου τὸ ποιήμα ἢ ἱστορικὴ Μαχαβαράτα,» (Βαλαβ. βιβλ. ΙΘ'. Διστίχ. 163) λέγει ὁ ποιητὴς Ἀμάρας εἰς τὸ τέλος τοῦ ποιήματος. Εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν, ἐξευμενίζων τὸν Βεάσαν, διότι συντέμνει τὸ ποίημα αὐτοῦ, ἥτοι τὴν Μαχαβαράταν, λέγει· «Ἔστω μοι ἔλεως οὐδὲς τῆς Σατεβατῆς, ὅς συνέγραψε τὴν θείαν Μαχαβαράταν.» (Βαλ. βιβλ. Α'. κεφ. 4. 1.)

2. Adelung Bibl. sanscr. pag. 54. Τὸ λεξικὸν τοῦτο καλεῖται Ἀμάρα Κόσχα, ἥτοι Ἀμάρα λεξικόν. Ὁ Κολεβρώκιος καὶ μάλιστα ὁ

Ἡρὸς τούτοις οἱ μεταγενέστεροι λόγιοι Ἴνδοι καὶ ὁ Δ. Γαλανὸς ὀνομάζει τὸν ποιητὴν τῆς Βαλαβαράτας οὐ μόνον Ἀμάραν, ἀλλὰ καὶ Ἀμαρασάνδραν. Οἱ δὲ Κολεβρώχιος, Ἀδελοῦγκος, Βενθλεύος, καλοῦσιν ἐπίσης τὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Βικραμαδιτία ἓνα τῶν ἑννέα ποιητῶν Ἀμάρ-Σίγγα¹, καὶ ἡνωμένως Ἀμαρασίγγχα· ἑλληνικώτερον δὲ Ἀμαρασάνδρας. Ἐκ τούτων, καὶ ἄλλων εἰκασιῶν (περὶ ὧν ἀκολούθως) συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Ἀμάρας ἢ Ἀμαρασάνδρας, ὁ συγγραφεὺς τῆς Βαλαβαράτας, καὶ ὁ Ἀμάρας ἢ Ἀμαρασίγγχας, ὁ συγγραφεὺς τοῦ μνησθέντος λεξικοῦ, ὁ ἀκμάσας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Βικραμαδιτία, εἰς τῶν ἑννέα ποιητῶν, ἢ λαμπρῶν ἀστέρων, οἵτινες ἐλάμπρυνον τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλεως τούτου, καὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἶναι εἰς καὶ ὁ αὐτός· ὥστε ἡ Βαλαβαράτα συνεγράφη περὶ τὰ τέλη τῆς τελευταίας πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, μεταξὺ τοῦ 56 καὶ 100 Π. Χ. ἔτους· ὁ δὲ Ἀμαρασάνδρας ἐστὶ σύγχρονος τοῦ Ἴνδοῦ δραματοποιοῦ Καλιθάσα, καὶ τῶν Ῥωμαίων Ποιητῶν Λουκρετίου, καὶ Τερεν-

Βιλτὼν ἐξηγοῦσι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡρένου, εἰς τὰ σχόλια αὐτῶν, τὰ ὀνόματα τῶν πλειοτέρων τούτων φυτῶν. (Adelung, Bibl. Sanscr. σελ. 47, 52, 54, 55.—Bentley Asiat. Res. VII. 6. Cosha, λέγει, or Dictionary of the Sanscrit by Amarasinha. Colebrooke. Seramp. 1808.)

4. Τὸ Σίγγα εἶναι ἐπίθετον τοῦ Ἀμάρ, καὶ φαίνεται ὅτι φανερώνει Ἀμάραν τὸν ἐξοχόν, τὸν κορυφαῖον, τὸν δυνατὸν. Οἱ Ἴνδοι ἐνόνουσι τὰ ἐπίθετα μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν, σχηματίζοντες νέα σύνθετα οὐσιαστικά· παρ. χάριν Ἀμάρ Κόσχα εἰς τὸ Ἀμαράκόσχα (Ἀμαραλεξικόν) καὶ Ἀμάρας-Σίγγας (ὁ ἐξοχος), εἰς τὸ Ἀμαρασίγγχας, ἐξ οὗ ὁ Ἀμαρασάνδρας τοῦ Γαλανοῦ.

τίου, ἀκμάσας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ Αὐγούστου, καὶ αὐτοῦ τοῦ Βιργιλίου. Ἐπομένως ἡ πρόοδος καὶ ἡ φιλοκαλία τοῦ αἰῶνος τοῦ Αὐγούστου, καὶ τοῦ Βικραμαδιτία, τῆς Ῥώμης, καὶ τῆς ἀπωτάτης Ἰνδίας, εἰσὶ σύγχρονοι καὶ ἐφάμιλλοι.

Ἄν ἤδη στρέψῃ τις τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Βέδων, τῶν Βεδάγγων, τῶν ἐπικῶν ποιημάτων, τῶν ἐπεισοδίων αὐτῶν, τῶν Πουρανῶν, καὶ μέχρι τῆς Σακοντάλας καὶ Βαλαθαράτας, παρατηρεῖ μετ' ἐκπλήξεως μοναδικόν τι φαινόμενον εἰς τὴν καθολικὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἥτοι ἐν τῶν ἀρχαιοτέρων ἐθνῶν τοῦ κόσμου καταγινόμενον ἀνανδότης καὶ μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας εἴκοσι πέντε, ὡς ἔγγιστα, ἑκατονταετηρίδας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν Γραμμάτων, τῆς φιλοκαλίας, καὶ τῶν ὑψηλοτέρων ἀντικειμένων, ἅτινα ἐνησχόλησαν ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἀνθρώπινον περιέργειαν. Ἐκ τούτου συμπαιραίνων τὴν ἐπέκεινα τοῦ τόπου, καὶ χρόνου ἐνέργειαν τῆς φύσεως, τῆς καλλονῆς, καὶ τῆς αἰσθητικῆς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου διανοίας, βεβαιοῦται ἔτι μᾶλλον, ὅτι ἡ φύσις καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἡ προσβολὴ καὶ ἡ ἀντίληψις, ἡ δύναμις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα παρουσιάζουσιν ἀείποτε τὰς αὐτὰς συνεπείας, καὶ ταυτίζονται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ τέλους τῆς θείας προνοίας.

ΒΑΛΑΒΑΡΑΤΑ,
ΣΥΝΤΟΜΗ
ΤΗΣ
ΜΑΧΑΒΑΡΑΤΑΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

*Ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ βασιλέων τεσσάρων ἐν τῇ
ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ.*

1. **Π**ΡΩΤΩ μοι ἴλεως ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς ¹, ὃς συνέ-
γραψε τὴν θείαν Μαχαβαράταν, ἡ ὁδὸς ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν, οὔσα ἄνευ ἀκανθῶν ² καὶ πηλοῦ καὶ βορβο-
ρου ³, καὶ ἄγουσα εἰς ὄψιν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ.
2. Ἐστω πᾶς τις τῶν ἀνθρώπων προσηλωμένος τὸν νοῦν
ἐκείνῳ τῷ λαμπρῷ Θεῷ ⁴, οὗ ὥσπερ δύο χεῖρές εἰσιν

1. Ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ὁ ποιητὴς ἐξευμενίζει τὸν υἱὸν τῆς Σατε-
βατῆς, ὅς ἐστιν ὁ Βεάσας, διότι συντέμνει τὸ πόνημα αὐτοῦ, ὃ καὶ
ἐπαινεῖ λίαν, ὡς ὃν αἴτιον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀφίξεως τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν.

2. Τουτέστιν εὐκολος.

3. Τουτέστιν ἄσπιλος καὶ καθαρά.

4. Ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ ὕμνον ποιεῖ εἰς Θεόν.

ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, οἱ φῶς διδόασιν ἀεννάως τῷ κόσμῳ ταῖς ἑαυτῶν ἀκτίσιν ¹.

3. Αὕτη ἡ Σελήνη ², ἥς γεννήτωρ πέφυκεν ὁ Ὠκεανός, ἔχει σῶμα πλήρες ἀγαθοῦ ³, καὶ ἀνάψυξιν αἰεὶ φέρει τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ, τῷ ἀγλαῷ καὶ ἀναψυκτικῷ χυμῷ τῆς ἥς ἔχει ἀμβροσίας.

4. Ἀρα ὁ Ἥλιος, ὁ ὢν θερμός ὡς τὸ πῦρ, σχοίη ἂν ποτε σύγκρισιν ταύτῃ τῇ Σελήνῃ ⁴, ἡ ἐγγέουσα τῇ γῇ τὴν λαμπρὰν αὐτῆς ἀμβροσίαν, ἀναιρεῖ πάντα ζόφον;

5. Καὶ ὁ Ἔρως αὐτός, καίπερ φέρων ἄνθινα ὄπλα ⁵, φήμεν ἔλαβεν ἀναμφίδοξον, ὅτι νικᾷ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις δι' αὐτῆς τῆς Σελήνης ⁶, φίλα αὐτῷ φρονούσης καὶ συνεργούσης εἰς νίκην, καὶ φερομένης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα, τοῦ νικήσαντος τὸν Ἔρωτα.

1. Ὁ μὲν Ἥλιος ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἡ δὲ Σελήνη ἐν τῇ νυκτί.

2. Ἐντεῦθεν ἄρχεται τῆς ὑποθέσεως, ὕμνον ποιῶν εἰς τὴν Σελήνην, ἐξ ἧς κατάγονται οἱ ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ ἀδόμενοι ἥρωες καὶ ἡμίθεοι.

3. Πλήρης παντὸς ἀγαθοῦ λέγεται παρ' Ἰνδοῖς ἡ Σελήνη, ἐπειδὴ ἀναψύχει καὶ ζωογονεῖ τὸ πᾶν διὰ τῶν δροσιστικῶν αὐτῆς ἀκτίνων ὅθεν καὶ νομίζεται, ὅτι ἀμβροσίαν ἔχει ἐν ἑαυτῇ.

4. Ἐνταῦθα ἐπαινεῖ τὴν Σελήνην, ὡς κρείττονα τοῦ Ἥλιου ἡ μὲν γὰρ λάμπει ἀκτίσιν ὑγραῖς καὶ δροσιστικαῖς ὁ δὲ θερμαῖς καὶ καυστικαῖς.

5. Ὁ Ἔρως παρ' Ἰνδοῖς γράφεται φέρων βέλη οὐ σιδηρᾶ, ἀλλ' ἄνθινα.

6. Οἱ φιλόσοφοι τῶν Ἰνδῶν λέγουσιν, ὅτι ἡ Σελήνη διεγερτικὴ ἐστὶ τοῦ ἔρωτος, διὰ τὸ ὑγρόν ὅθεν παρ' αὐτοῖς καὶ ἐστὶ καὶ λέγεται ἔρωτικῇ, καὶ ἐκ τούτου φιλική πως ἐστὶ τῷ ἔρωτι, καὶ ἐπικούρος αὐτῷ εἰς νίκην. Καὶ ὁ ποιητὴς δὴ οὗτος εἰς ἔπαινον τῆς Σελήνης λέγει, ὅτι διὰ τῆς φιλίας καὶ βοηθείας αὐτῆς καὶ ὁ Ἔρως, ὃς φέρει ἄνθινα βέλη, δηλαδὴ ἀδρανῇ, ὄνομα μέγα ἔλαβεν, ὅτι νικᾷ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, (τρεῖς γὰρ κόσμοι δοξάζονται παρ' Ἰνδοῖς γενικῶς, οὐράνιος, ἐπιχθόνιος καὶ ὑποχθόνιος) καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους καὶ δαίμονας.

6. Αὕτη ἡ Σελήνη φέρεται αἰεὶ ὑπὸ τοῦ Σίβα οὐχ ὅλη, ἀλλὰ μέρος ἐπὶ κεφαλῆς ¹, δι' οἷαν δήτηνα αἰτίαν, καὶ περ οὔσης ἀγλαᾶς ἐκ τοῦ ρείθρου τῆς Γαγγᾶς, τῆς καταρρέουσας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ².

7. Ταύτης δὲ τῆς Σελήνης ³ ἡ γυνή, ἥ ὄνομα Ροχινῆ ⁴, φίλτρον ἔχει δικααῖς, καὶ μόνη αὐτῇ θεραπεύει τὸ τραῦμα αὐτῆς τῆς Σελήνης, τὸ ἐκ τοῦ βέλους τοῦ Ἑρωτος. Τῆς δὲ Ροχινῆς τὴν μορφήν διανουμένη αἰεὶ ἀτενῇ τῇ διανοίᾳ ἡ Σελήνη, ὁμοιόμορφος αὐτῇ ἐγένετο.

8. Τῇ μὲν οὖν Σελήνῃ ταύτῃ καὶ τῇ Ροχινῇ υἱὸς γίνεταί ὁμοιος κατὰ τὴν μορφήν ἀμφοτέροις τοῖς γενήτορσιν, ὃ ὄνομα Βούδας ⁵, παρὰ τὸ εἶναι ἔννους. Ὁ δὲ μέγας

1. Οἶονεὶ ἔλεγε· Τοσοῦτον πάντιμόν ἐστιν ἡ Σελήνη, ὥς καὶ τὸν Θεὸν Σίβαν θεῖναι αὐτὴν, οὐχ ὅλην, ἀλλὰ τὴν ἡμισείαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἑαυτοῦ, (ὁ γὰρ Σίβας γράφεται φέρων τὸ ἡμισέληνον ἐπὶ τοῦ θρέγματος αὐτοῦ) δι' οἷαν δήτηνα αἰτίαν, καὶ τοι ἔχει φιλικῶς τῷ Ἑρωτι, ὃς ἐχθρὸς τοῦ Σίβα λογίζεται, τοῦ νικήσαντος καὶ καταβαλόντος αὐτόν, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ σχῆμει εἴρηται. Μυθολογεῖται ὅτι, τοῦ Σίβα ὄντος ποτὲ ἐν θεωρίᾳ νοῶς, ὁ Ἑρως παρέστη αὐτῷ, πειράσαι θέλων· αἰσθόμενος δ' ὁ Σίβας γαργαλισμοῦ Ἑρωτος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἰδὼν παριστάμενον τὸν Ἑρωτα, τόξον ἔχοντα ἐντεταμένον, ἀπετέφρωσεν αὐτόν. Τῶν δὲ θεῶν μεσιτευσάντων, ἀνεζώωσεν αὐτόν ὁ Σίβας, ἵνα μὴ τὸ πᾶν διαφθαρῇ· ἐξ Ἑρωτος γὰρ καὶ συνουσίας τὸ πᾶν συνίσταται καὶ διαμένει.

2. Μυθολογεῖται ὅτι ἡ Γαγγὰ, ἥτις ὁ Γάγγης ποταμὸς, καταρρέει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα ἐν τῷ ὄρει Ἰμαῶ, ἐκ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα ἐπὶ τὴν γῆν τῆς Ἰνδίας.

3. Ἐνταῦθα ἄρχεται τῆς κατὰ τὴν Σελήνην γενεαλογίας. Σημειώσαι δὲ, ὅτι παρ' Ἰνδοῖς ἡ Σελήνη ἀρσενικῶ γένει λέγεται.

4. Ροχινῆ, Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Παῖα, πάγκαλος· ἐστὶ δὲ καὶ ὄνομα ἀστέρως.

5. Ὁ Βούδας παρ' Ἰνδοῖς ἐστὶν ὁ παρ' Ἑλλήσιν Ἑρμῆς, ὃς τὴν ἔλλογιμώτατος καὶ ἀστρονομικώτατος. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής, Βούδας γὰρ λέγεται ὁ νοῦμων καὶ ἔμφρων.

ἐχθρὸς Ῥαχοῦς ¹, καὶ περ λυμεῶν ὧν τῆς Σελήνης, οὐ λυμαίνεται ὁμῶς αὐτῆς, διότι σύνεστι τῷ υἱῷ αὐτῆς Βούδα ².

9. Ἦσθεις δ' ὁ Ἥλιος τῇ πολλῇ Θεραπείᾳ τούτου τοῦ Βούδα, διηνεκῶς συναυλιζομένου αὐτῷ ³, μεταδίδωσι τοῦ ἑαυτοῦ φωτός τῇ Σελήνῃ, κατ' ἀνάλογον αὔξησιν ⁴, καὶ περ ἀπεχθῶς διακειμένη τῷ Ἀωτῷ καὶ τῷ Κόκα, τοῖς φίλοις τοῦ Ἥλιου ⁵.

10. Ὁ δὲ Βούδας οὗτος, ὃς ἦν τρυφηλὸς, καὶ σοβαρὸν εἶχε ἑάδισμα, ὥς τὸ τοῦ χηνὸς καὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ὑπερέβαινε τῷ κάλλει τὸν λίαν ἐπαιρόμενον Ἐρωτα,

1 Ὁ Ῥαχοῦς μυθεύμενος ἔστι δαίμων, ὃς δοξάζεται κοινῶς, ὅτι προσεγγίζων τῇ Σελήνῃ, εἰς τὸ καταπιεῖν αὐτὴν, προξενεῖ τὴν φαινομένην ἑκλείψιν· διὰ τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον οἱ Ἴνδοι ἐν τῇ ἐκλείψει ἐν πολλῇ εἰσιν ἀγωνία ψυχῆς καὶ μετανόια, δεόμενοι θερμῶς καὶ λουόμενοι εὐλαβῶς, καὶ πολλὰ τοῖς πένητι δίδοντες, εἰς τὸ ἐξιλεῶσαι τὸν δαίμονα, τὸν ἐχθρὸν καὶ λυμαντήρα τῆς Σελήνης.

2. Λέγουσιν ὡς κατὰ τὴν ἔνῃ καὶ νέᾳ συνοδεύει ὁ Ἑρμῆς τῇ Σελήνῃ· ὁ γὰρ Βούδας, καθὼς ἀστρονόμος ἔμπειρος, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ πάθος τῆς Σελήνης, ἡ ἑκλείψις, ἐκ φύσεως γίνεται καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ μυθευομένου δαίμονος, βουλομένου λυμῆνασθαι τῇ Σελήνῃ.

3 Λέγουσιν ὡς ὁ ἀστὴρ Ἑρμῆς συνοδεύει αἶψι τῷ Ἥλίῳ.

4 Θεωρῶν δηλονότι ὁ Βούδας, καθὼς ἀστρονομικὸς, καὶ τὰ τοῦ Ἥλιου, ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Σελήνη ἐρανίζεται τὸ φῶς ἐκ τοῦ Ἥλιου.

5 Ἐνταῦθα ἐνοεῖσθαι ἡ νύξ, καθ' ἣν ἡ Σελήνη λάμπει· ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ἀμφοτέρω ταῦτα συμπάσχουσιν, ὅτε λωτὸς, ὃς ἐστὶν ἄνθος, ὅτε Κόκας, ὃς ἐστὶν εἶδος ὄρνιθος ὁμοίος πῶς νήσση, καὶ ἐμφιλοχωρεῖ τοῖς ὕδασι. Ὁ μὲν γὰρ λωτὸς, ὅταν ὁ Ἥλιος ἀνατέλλων λάμπῃ, λάμπει καὶ αὐτὸς καὶ γάνυται ἀνοιγόμενος· ὅταν δὲ δύῃ, δύει καὶ αὐτὸς συγκλειόμενος. Τοῦ δὲ ὀρνέου τούτου Κόκα, τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ συνδιαιτῶνται, καὶ τὸ μὲν μένει ἐπὶ τῆς μιᾶς ἁκρᾶς τοῦ ποταμοῦ ἢ τῆς λίμνης, τὸ δὲ ἐπὶ ἑστέρας· καὶ ὅταν τὸ ἐν κλάξῃ ἐκ

11. Πορευθείς ποτε ἄμα τοῖς ἐτέροις εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ, ἔστρεφε πολλάκις νεανιευόμενος τὸν δίκην βομβυλίου ῥεμβώδη ὀφθαλμὸν αὐτοῦ εἰς ἄλση διάφορα, ἀνθοφοροῦντα καὶ θάλλοντα.
12. Ἐνταῦθα εἶδεν ἐξαίφνης μίαν γυναῖκα ἐλαφῶπιν ¹, μόνην θαδίζουσαν ἀγλαῶς καὶ σοβαρῶς ἐν τοῖς ἄλσεσι, κατοικητήριον οὖσαν τοῦ Ἑρωτος καὶ πηγὴν ἀμβροσίας τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν θεωμένων.
13. Ἐκ δὲ τοιαύτης ἀγλαᾶς θεᾶς ἐπήρθη ² καὶ μακάριον ἐνόμισε τὸν ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ αὐτὸς ὁ μεγαλοφυής· διὸ ἐθιῶρει ἀσκαρδαμυκτὶ αὐτήν, ἀφείς τὴν θεωρίαν τοῦ ἄλλους, ὡς ἄχρηστον.
14. Πίνων δ' ὥσπερ φύλλοις λωτοῦ ³ τοῖς ἑαυτοῦ ὄμμασι τὴν τοῦ σεληνιαίου προσώπου αὐτῆς ἀμβροσίαν, οὐκ

τοῦ ἐνὸς μέρους, κλάζει καὶ θάτερον ἐκ θατέρου. Τοσοῦτον δὲ φιλάλληλόν ἐστι τὸ ζεῦγος τοῦτο ὥστε, τοῦ ἐνὸς ἀποθανόντος, συναποθνήσκει καὶ τὸ ἕτερον ἐκ λύπης καὶ μελαγχολίας. Κόλας ἐστὶν ὁ χηναλώπηξ.

4. Οἱ Ἰνδοὶ ἐπὶ ἐπαίνου ὀφθαλμῶν φέρουσι παραδειγματικῶς τὴν ἔλαφον, ἣτις ἔχει ὄμματα μεγάλα, μέλανα καὶ μακροειδῆ (ἀμυγδαλοειδῆ)· ἐπαινεῖται γὰρ παρ' αὐτοῖς καὶ διὰ πολλοῦ τιμᾶται τὸ μακροειδὲς τοῦ ὀμματος.

2. Τουτέστιν, ἐπειδὴ ἐνόμιζε τὸν ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ ἀνάξιον τοῦ βλέπειν καὶ ἐν ἀκαρεῖ τοιαύτην χαρίεσσαν ὄψιν, διὰ τοῦτο τότε ἐς τὰ μάλιστα ἐπήρθη, βλέπων αὐτήν διὰ πολλοῦ. Ὑπερβολή ὅ ἐστιν ἐπαίνου τῆς ὠραιότητος αὐτῆς.

3. Μεταφορᾷ ὁμοιωματικῇ χρῆται ὁ ποιητής· καθὼς γὰρ ὁ πίνων ὕδατος, χρῆται τῇ ὀρακί, οὕτω καὶ ὁ Βούδας, χρησάμενος τοῖς βλέφαροις αὐτοῦ ὡς ὀρακί· ἐπεὶ, τουτέστιν ἡρύσατο εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ τὴν ἀμβροσίαν ἐκείνης· ἡ δὲ μεταφορὰ πάνυ ἀστεία· κοῖλα γὰρ τὰ βλέφαρα καθὼς καὶ αἱ ὀράκες, δι' ὧν ἀρρόμενοι ὕδωρ οἱ ἄνθρωποι πίνουνσι.

- ἔτυχε κόρου· ἀλλὰ καὶ οὕτως, ἔσειεν ἐν ταύτῳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ¹.
15. Προσηλωμένον δ' ἔχων τὸν ὀφθαλμὸν, οὗτος ὁ υἱὸς τῆς Σελήνης, ταύτῃ τῇ ἐκ τύχης ἀγαθῆς προσπεσούσῃ θυμηθεῖ θέα τῆς ἀγλαΐας τοῦ σώματος ἐκείνης, διελογίζετο οὕτως ἐν ἑαυτῷ, ἐκ θαύματος καὶ φίλτρου μειδιῶν·
16. « Ποῦ γῆς ἡ ὕπαρξις ταύτης ²; ἀλλ' οὐδὲ τὸ κάλλος
 » τῶν ὑπὸ γῆν θηλέων ὕφρων τοιοῦτόν ἐστι, κατακε-
 » καυμένων τὴν ἀγλαΐαν ἐκ τοῦ οὐ ἔχουσι φαρμάκου·
 » ἀλλὰ καὶ ἡ μορφή τῶν θεαινῶν ἐθεάθη μοι· τέταρτος
 » δὲ κόσμος οὐκ ἔστιν οὐδαμῇ.
17. « Μῶν ἡ Μενά, ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων Ἰμαοῦ,
 » ἐγέννησε ταύτην ἐνταῦθα ἄλλην Γαουρήν, γενησομένην
 » σύνευνον τοῦ Βραχμᾶ ³, ἡ τοῦ Βισνοῦ;
18. Χύδην τὴν χάριν ἐγγέας ταύτῃ τῇ καλλικόμῳ ⁴ ὁ Βραχμᾶς, ὅση οὐκ ἦν χωρητὴ ἐν τοῖς μέλεσιν ἀκριβῶς, ἔθετο ταύτην ἐν τῇ κεφαλῇ, ἣ ἐστὶν ἡ λιπαρά καὶ ἀγλαὰ αὐτῆς κόμη ⁵.

1. Εὐφραίνεται δηλονότι, ὡς κορσεθείς· ἴδιον γὰρ τῶν Ἰνδῶν, ὅταν ἀκούσιν ἢ βλέπωσιν τι λίαν θυμῆρες καὶ θυμηδές, τὸ ὑποσεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ὡς σημεῖον θαύματος καὶ κόρου.

2. Ἀπορεῖ ἐνταῦθα θαυμάζων ὁ Βούδας, ὅτι οὐτ' ἐν γῇ τοιοῦτον πότ' ἐγένετο κάλλος γυναικεῖον, οὐθ' ὑπὸ γῆν, ἐνθα οἱ μυθεύμενοι ὅφεις διάγουσιν, οὔτε μὴν ἐν οὐρανῷ, ἐνθα οἱ θεοί. Ἴνα δὲ μὴ εἴπῃ τις, ὅτι ἀλλαχοῦ που ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἐπιφέρει, ὅτι τέταρτος κόσμος οὐκ ἔστιν, ἐνθα κάλλος τοιοῦτον γεννᾶται· ὑπερβολὴ δὲ ἐστὶν ἐπαίνου.

3. Ὁ Βραχμᾶς παρ' Ἰνδοῖς ἐστὶν ὁ ποιητὴς καὶ δημιουργὸς τοῦ παντός.

4. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπαινὸν ποιεῖ ἐκάστου τῶν μελῶν αὐτῆς, καὶ πρῶτον ἄρχεται ἀπὸ τῆς κόμης.

5. Οἶονεῖ ἔλεγεν· αὕτη ἡ κόμη οὐκ ἔστιν ἀλγυῆς κόμη, ἀλλ' αὕτη ἡ χάρις. Ἡ μελανότης ἀπεικάζεται τῇ χάριτι· ἐπειδὴ καὶ ὁ χαρίης Κρισνάς ἦν μέλας.

19. Αὕτη ἡ ἐπὶ τοῦ βρέγματος *Σημάντα*, ἡ ἀνατεταμένη κατ' εὐθεΐαν μέσον τῆς ἐκτεταμένης κόμης, οὐκ ἔστι *Σημάντα*, ἀλλ' *Οὐρδοβαρέκα*¹, ἡ αἰνίττεται τὴν ἀγλαΐαν τῆς μελαίνης κόμης, καὶ ὑπερτερεῖ παντὸς μέλανος πράγματος ἐν κόσμῳ.
20. Ἡ μὲν μία μοῖρα τῆς *Σελήνης* κεῖται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ *Σίβα*. Θατέρρα δὲ μοῖρα πεποίηκεν ὁ *Βραχμαῖς* ταύτης τὸ μέτωπον· διὰ τοῦτο δεκατέσσαρες μοῖραι μόνον θεωροῦνται ἐν ταῖς νυξὶν ἀπὸ τῆς δευτεραίας *Σελήνης*, ὅταν αὐξάνῃ.
21. Ἡ σειρὰ τῶν ὀφρύων² ταύτης ἐπὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν, τῶν ὄντων ὥσπερ δύο θυρῶν τοῦ οἴκου τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀγλαὰ φαίνεται, καθὼς ἡ ἐκ φύλλων σειρὰ³, ἡ ἐπὶ θυρῶν, ἐν εἰσελεύσει τινος εὐδαίμονος.
22. Ἐπειδὴ ὁ σοφὸς *Βραχμαῖς* ἔκρινεν ὡς ὁ λωπὸς, ὁ κόσμος τῶν ὠτίων, οὐδὲν συμβάλλει εἰς τὴν μέλλουσαν ἀγλαΐαν τοῦ προσώπου ταύτης, διὰ τοῦτο ἐποίησε τὰ δύο μα-

4 Αἱ Ἰνδικαὶ γυναῖκες εἰώθασι τείνειν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἑκατέρωθεν τοῦ βρέγματος καὶ συνδέειν αὐτὰς ὀπισθεν· ἐκ δὲ τῆς τάσεως ταύτης τῶν τριχῶν ἀποτελεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βρέγματος ἐν σημεῖον τοῦ δέριματος, ὃ κρίνεται παρ' αὐταῖς καλλωπισμὸς, ἀρχόμενον κατ' εὐθεΐαν ἀπὸ τοῦ μετώπου μέχρι τῆς κορυφῆς· καλεῖται δὲ *Σημάντα*, καὶ κρίνεται κάλλους μέρος. *Οὐρδοβαρέκα* λέγεται μία γραμμὴ εὐθεῖα ἐπὶ τῆς παλάμης ἀπὸ τοῦ ἄρμου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἄρμου τοῦ μέσου δακτύλου· ἐν ἣ δὲ χεὶρ εὐρίσκεται τοιαύτη γραμμὴ, αἰνίττεται ὡς ὁ ἄνθρωπος πανευδαίμων ἔσται.

2. ἔπαινος τῶν ὀφρύων.

3. Ἦτοι τὰ στεφανώματα.—Οἱ Ἰνδοὶ εἰώθασι συνδέειν φύλλα ἐκ δένδρων καὶ τιθέναι αὐτὰ κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῶν θυρῶν ἐν ἑορταῖς, ἢ ἐν γάμοις, ἢ ἐν εἰσελεύσει ἐνδόξου ἀνδρός, εἰς εὐπρέπειαν καὶ χαρᾶς σημεῖον· διὸ ὁ ποιητὴς ἀπεικάζει ἑκατέραν τὴν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ταύτης ὀφρὺν τῇ ἐπὶ τῶν θυρῶν τιθεμένη ἐκ φύλλων σειρᾷ. Ἡ Ἰνδικὴ λέξις τοῦ κειμένου ἐννοεῖ τὸ φυτὸν, τὸ μὴ ἔχον κλάδους, ἀλλ' ἐκτεινόμενον βλαστηθὸν, ὥσπερ ἡ κολοκύνθη ὁ κισσὸς, κ. τ. λ.

κροειδῇ καὶ λωτοειδῇ ὄμματα ¹, κατάλληλον κόσμον τῶν ὠτίων.

23. Ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος καὶ τῆς ὠραιότητος κατεσκευάσθησαν, ὡς δύο βρόχοι, τὰ ὦτα ² ταύτης, εἰς δεσμὸν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, οἱ ἀπατηθέντες, ὡς ἄγριοι ἔλαφοι, ὑπὸ τῶν ταύτης ὀφθαλμῶν, οἳ εἰσιν ὡς ἀπατηλοὶ ἡμεροὶ ἔλαφοι, ἐδεσμεύθησαν.

24. Ὁ Βραχυᾶς αὐτὸς ἐπηξεν τὴν ῥίνα, ὡς χάρακα καὶ διάφραγμα, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ταύτης παρειῶν ³, αὐτὸς νικῶσι τὴν Σελήνην, καὶ ἐπὶ νίκη ἀμιλλῶνται πῶς ἀλλήλαις.

25. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ μειδιάματος ταύτης ⁴ φαίνεται ὡς ἐκρέουσα ἀγλαΐα τῆς Σελήνης, ἣν κατέπιεν ⁵ αὕτη ἡ σεληνοπρόσωπος, καὶ ὡς ὄρμος ἐκ μαργάρων, καὶ ὡς λαμπρὰ

1. Ἐπαινος τῶν ὀμμάτων. — Αἱ Ἰνδικαὶ γυναῖκες τιθέασιν ἐν τοῖς ὠσὶ λωτοὺς ὡς κοσμήματα· διὸ ὁ ποιητὴς ἐπιφέρει, ὅτι ὁ λωτὸς οὐδὲν συμβάλλει ἐνταῦθα· λωτοὶ γάρ εἰσι τὰ δύο ταύτης ὄμματα. Σημειῶσαι δὲ, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ ἀναφέρουσι τὸ ἄνθος λωτὸν εἰς τὸ καλὸν ὄμμα, τὸν εὐόφθαλμον λέγοντες λωτόφθαλμον· ἐπαινοῦνται δὲ καὶ τὰ μακροειδῇ ἢ ἀμυγδαλοειδῇ ὄμματα.

2. Ἐπαινος τῶν ὠτῶν. — Οἶονεῖ ἔλεγε· τὰ ὦτα ταύτης οὐκ εἰσὶν ἀληθῆ ὦτα, ἀλλὰ βρόχοι πεποιημένοι εἰς δεσμὸν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, τουτέστιν οἱ βλέποντες ταῦτα τὰ ὦτα ὀφθαλμοὶ μου δέδονται τούτοις, ὡς βρόχοις, καὶ ἀκίνητοι μένουσιν. Ὁ μὲν Ἔρως καὶ ἡ ὠραιότης ὡς δύο θηρευταὶ εἰσι, τὰ δ' ὦτα, ὡς βρόχοι, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ ὡς ἔλαφοι, οἱ ἀπατῶσι τοὺς ἀγρίους. Τὸ οὖς παρὰ ταῖς Ἰνδοῖς ἀπεικάζεται· τῷ λωτῷ.

3. Ἐπαινος τῆς ῥινὸς καὶ τῶν παρειῶν ὁμοῦ. — Ἡ παρειὰ ἀπεικάζεται τῇ Σελήνῃ.

4. Ἐπαινος τοῦ μειδιάματος καὶ τῆς γλώσσης ὁμοῦ.

5. Ἐνίκησε δηλονότι καὶ τὴν Σελήνην τῇ λαμπρότητι καὶ ἀγλαΐᾳ. Τὸ λευκὸν ἀναφέρουσιν οἱ Ἰνδοὶ εἰς τὸν γέλωτα· ὅταν γὰρ γελᾷ, γάνυται τὸ πρόσωπον, καθὼς ὁ ἀπὸ τοῦ τραχήλου καθιέμενος καὶ διαρῥέων ἐπὶ τοῦ στήθους στέφανος ἐξ ἀνθέων λευκῶν ἢ μαργάρων.

ἄκρα τῆς ἐξωμίδος τῆς Σαρασθατῆς ¹, τῆς ἐπικαθημένης ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς γλώττης, τῆς οὔτης ὡς σαλευομένης αἰώρας ².

26. Οὗτος ὁ φαινόμενος μὲν βομβύλιος, ὃν δὲ ὡς ὁ ἐν Σελήνῃ σπῖλος, καὶ τοι ἀπωθεῖται ἀπὸ τῆς πληθύος τῶν ἀκτινοβολιῶν ταύτης τῆς σεληνοπροσώπου, οὐκ ἀφίησιν ὁμῶς τὸ πρόσωπον, ἐφιπτάμενος τῇ πολλῇ εὐωδίᾳ τῆς ἀναπνοῆς ³.

27. Τὸ χεῖλος ⁴ ταύτης, τὸ ὃν ἀγλὸν ἐρυθρότητι καὶ σύμμικτον φαιδρῶ μειδιάματι, φαίνεται ὡς περ κοράλλιον, ἐκρηφθὲν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ στόματος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς

1. Ἐπειδὴ ὅταν γελᾷ τὸ πρόσωπον, ὑποφαίνεται τὸ ἄκρον τῆς γλώττης, διὰ τοῦτο λέγει ἀστείως, ὅτι τὸ μειδίαμα ταύτης ἀγλαΐζεται τῷ ἄκρῳ τοῦ πέπλου τῆς Σαρασθατῆς· ἡ δὲ Σαρασθατὴ θεὰ ἐστίν, ἔφορος τῆς γλώττης. Λευκὸν λέγεται τὸ μειδίαμα, λευκὴ δ' ἐστὶ καὶ ἡ Σελήνη, λευκοὶ καὶ οἱ μαργαῖται, λευκὸς καὶ ὁ πέπλος τῆς Σαρασθατῆς.

2. Πάνυ ἀστείως καὶ καταλλήλως ὁ ποιητὴς ὁμοιοῖ τὴν γλώτταν, ἣτις ἐστὶ κρεμαμένη πως καὶ σαλευομένη, καὶ ἐφ' ἧς τῆς ἄκρας κάθεται ἡ Σαρασθατὴ θεὰ, ὡς ἔφορος, τῇ αἰώρα, ἣτις ἐστὶν εἶδος παιδιᾶς ἐκ σχοινοῦ κρεμαμένου ἀπὸ δένδρου ἢ ξύλου, καὶ ἐφ' ἧς τῆς ἄκρας κάθεται ἡτοι γυναῖκες ἢ παῖδες καὶ σαλεύονται παίζοντες.

3. Ἐπαινος τοῦ στόματος, ὅτι εὐῶδες πνέει, καὶ τοῦ ὄλου προσώπου ἐν ταύτῳ.—Ἐπειδὴ ἐπαινῶν αὐτὴν λέγει σεληνοπρόσωπον, ἐν δὲ τῇ Σελήνῃ ἔννευσί τινα μέλανα στίγματα, διὰ τοῦτο πλάττων ἐπαισάγει τὸν βομβύλιον, ὡς ἱπτάμενον περὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Ὁ δὲ βομβύλιος ζωφύον ἐστὶ πτερωτὸν, μέλαν, καὶ ἐμβομβοῦν, ὃ ἐφρίζον τοῖς εὐώδεσιν ἄνθεσιν, ἐκμυζᾷ τὸ ἐκείνων ἡδύ. Οἶονεῖ ἔλεγεν· οὗτος ὁ βομβύλιος, δε καὶ περ ἀπωθούμενος ἐκ τῆς πολλῆς ἀκτινοβολίας τῆς σεληνοπροσώπου ταύτης, οὐκ ἀπαλλάττεται, ἀλλ' ἐφίπταται τῇ πολλῇ εὐωδίᾳ τῆς ἀναπνοῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, οὐκ ἐστὶν ἀληθὴς βομβύλιος, ἀλλὰ μέλας σπῖλος, ὡς ὁ ἐν τῇ Σελήνῃ.

4. Ἐπαινος τοῦ χεῖλους.

γαλακτικῆς θαλάσσης τῆς ἡδονῆς τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ Ἔρωτος.

28. Τίς εὐδαίμων γεύσαιο ἂν τῆς γλυκύτητος, ἥς ἔχει τὸ χεῖλος ¹ τοῦτο, τὸ περιβρεχόμενον μειδιάμασιν, ὡς χυμοῖς ἡδέσι, τοῖς ἐκρέουσιν ἐκ τῆς ἄκρας τῆς γλώττης, τῆς οὔσης πηγῆς ἀμβροσίων λόγων ;
29. Οὗτος ὁ λαιμὸς ² ταύτης θυμηδίαν δίδωσιν, ὁ ἔχων τρεῖς φωνάς, ὀξεῖαν, βαρεῖαν, καὶ μέσην, διὸ καὶ τρίγραμμός ἐστιν καὶ ὢν ὡς ἄλλος κόγχος τοῦ ἔρωτος, ἐμπνεόμενος ἐν ἐκστρατεύσει ἐπὶ νίκη κατὰ τῶν τριῶν κόσμων.
30. Αὕτη ἀγλαΐζεται τοῖς ἐπὶ τῷ στήθει μασταῖς ³, οἱ συνέστησαν ἐκ τοῦ ἀποστάζοντος χαριεστάτου καὶ γλυκυτάτου χυμοῦ τῶν ὑπερπλήρων παρειῶν, καὶ συνεπάγησάν πως τῇ πολλῇ ψυχρότητι τοῦ χυμοῦ.
31. Οἱ βραχίονες ταύτης ⁴, οἱ ὄντες ὡς δύο καλλιῤῥοοι ποταμοὶ, ἀναπηγάζοντες ἐκ τῶν γεγανυμένων καὶ ἀγλαῶν παρειῶν, διδόντωςαν χαρὰν, ὅταν ἐνωθῶσιν ἀλλήλοις, τῷ ἐλθόντι εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς.

1. Ἄλλος ἐπαινος τοῦ χείλους καὶ τῆς γλώττης ὁμοῦ.

2. Ἐπαινος τοῦ λαιμοῦ.— Τῷ λαιμῷ τινων ἐπισυμβαίνουνσι τρεῖς γραμμαὶ, αἱ ἐπαινοῦνται λίαν παρ' Ἰνδοῖς καὶ μέρος τοῦ κατὰ τὸ σῶμα κάλλους κρίνονται. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ μέγας κόγχος τρεῖς ῥυτιδοειδεῖς γραμμαὶς ἔχει κατὰ περιφέρειαν, καὶ λευκός ἐστι προσέτι, διὰ τοῦτο ὁ καλὸς λαιμὸς ἐπὶ ἐπαίνου συγκρίνεται τούτῳ. Οὗτος ὁ κόγχος ἱερὸς παρ' Ἰνδοῖς λογίζεται καὶ σημαντικὸς νίκης, ὃς πρότερον μὲν ἐνεπνέετο ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ἐπὶ νίκη, νῦν δ' ἐμπνέεται μόνον ἐν ταῖς πρὸς τὸν Σίβαν λατρείαις, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς λοιποὺς θεοὺς.

3. Ἐπαινος τῶν μαστῶν καὶ τῶν παρειῶν ὁμοῦ.

4. Ἐπαινος τῶν βραχιόνων, τῶν ὠλενῶν.— Καθὼς δύο ποταμοὶ ἐνούμενοι χαρὰν διδῶσι τῷ ἐμβαπτιζομένῳ, οὕτω καὶ οἱ βραχίονες αὐτῆς ἐνούμενοι εἰς περίπτυσιν.

32. Κατὰ τίνος εὐδαιμονεστάτου τῶν ἡδυπαθῶν, ὃς ἔτυχε τῆς κατὰ τὴν ἡδονὴν βασιλικῆς εὐδαιμονίας, κινήσειεν ἂν αὕτη τὰς χεῖρας ¹, ὅταν δηχθῇ τὸ χεῖλος, ὡς ῥιπίδας λευκάς, τὰς οὖσας λαμπράς λαμπροῖς ὄνυξιν;
33. Μῶν τῶν Τιτάνων βουλομένων ταύτην ἀρπάσαι ἐν τῇ πλαστουργίᾳ, ὁ πλαστουργὸς Βραχυᾶς ἐκράτησεν αὐτὴν σφοδρῶς ἐκ τῆς ὀσφύος ² τῇ ὀρακί, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν ὀσφύς, ἀρτίπλαστος οὖσα καὶ ἀπαγῆς, ἐγένετο λεπτή ἐκ τῆς πίεσεως τῆς πιεσθείσης ὕλης, τὸ μὲν εἰς τὰ ἄνω χωρῆσαν, ἐποίησεν ὀγκώδεις τοὺς μαστοὺς ³, τὸ δ' εἰς τὰ κάτω, τοὺς γλουτούς;
34. Ἀρα ὁ Ἔρως, κρατῶν τὰς ἐν τῇ κοιλίᾳ ⁴ ταύτης τρεῖς ῥυτιδοειδεῖς γραμμάς, ὡς τρεῖς βακτηρίας ⁵, ἄσκησιν

1. Ἐπαινος τῶν χειρῶν. — Ἐν τῷ ἱμαῷ τῷ ὅρει εἰδὸς ἐστὶ βοός, ὅπερ δι' ὅλου λευκὸν ἐστὶ καὶ οὐρὰν ἔχει λευκότριχα, πολύτριχα καὶ μακρότριχα. Ταύτην τὴν οὐρὰν διὰ πολλοῦ τιμῶσιν οἱ Ἴνδοί· ὅθεν οἱ ἐνδοξότεροι αὐτῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ ἡγεμόνες καὶ βασιλεῖς, εἰώθασιν ῥιπίζεσθαι ἐκατέρωθεν τοιαύταις οὐραῖς, κεκοσμημέναις κατὰ τὴν λαβὴν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ, ὑπὸ δύο νέων ἰσταμένων, κρίνοντες τοῦτο τιμὴν καὶ δόξαν, καὶ ὡς ἐν τῶν βασιλικῶν περασίμων. Ταύταις οὖν ταῖς βοεαῖς λευκαῖς οὐραῖς, ἅς κινοῦντες ῥιπίζουσι τὸν βασιλέα εἰς τιμὴν, παραβάλλει ἀερίως ὁ ποιητὴς τὰς χεῖρας ταύτης τῆς ὥραίας, λέγων, ὅτι εὐδαιμονεστάτος ἂν εἴη, ὡς ἀπολαύσας τῆς βασιλικῆς εὐδαιμονίας, ἐκεῖνος, καθ' οὗ κινήσειεν ἂν αὕτη τὰς αὐτῆς χεῖρας, ὅταν δηχθῇ τὸ χεῖλος, εἰς τὸ ἀποσοθῆσαι αὐτόν.

2. Ὀσφύος ἔπαινος. — Τοῦτέστι τοιαύτη λεπτή ἦν, ὥστε συμπεριλαμβάνοιτο ἂν καὶ τῇ ὀρακί τῆς χειρὸς, δηλονότι πυγμαία ᾗν ἡ ὀσφύς τὸ πάχος, χειροπληθής. Ἐπαινεῖται ἡ λεπτή ὀσφύς.

3. Ἐπαινοῦνται γὰρ οἱ μεγάλαι μαστοὶ καὶ γλουτοὶ παρ' Ἰνδοῦς.

4. Ἐπαινος τῆς κοιλίας. — Καθὼς ἐν τῷ λαιμῷ ἐπισυμβαίνουσί τις τρεῖς ῥυτιδοειδεῖς γραμμαὶ, οὕτω καὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ, αἱ ἀναφέρονται εἰς ἔπαινον, κάλλους μέρος κρινόμεναι παρ' Ἰνδοῖς.

5. Πολλὰ τὰ τάγματα τῶν ἀγάμων καὶ μοναστῶν ἐν Ἰνδίᾳ καὶ ἐκ

ποιεῖται ¹ ἐν τῇ σειρᾷ τῶν κατὰ τὴν κοιλίαν τριχῶν ²,
ὡς ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Ἰαμουναῶς, τοῦ ποταμοῦ ³ εἰς τὸ νι-
κῆσαι ἐκεῖνον, οὗ τῇ ωραιότητι ἐνικίθη;

35. Ὁ ἔρως καυθεὶς τῷ τοῦ Σίβας θυμῷ, ὡς πυρὶ, ἐπήδησε
δοκεῖ μοι, εἰς τὸν ὡς βυθὸν ταύτης ὀμφαλὸν ⁴, ἔνθα ἡ
λεπτὴ καὶ εὐθεῖα σειρὰ τῶν τριχῶν, ὡς διαρρέουσα χάρις
φαίνεται.

36. Ὁ τοξικὸς ἔρως συνεχῶς γυμναζόμενος τὴν τοξικὴν ἐπι

τούτου πολλά εἰσι καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· ἐν δὲ καὶ τοῦτο, τὸ ἔχειν αἰεὶ
ἐν τῇ χειρὶ μίαν ῥάβδον ἐκ καλάμου ἢ τρεῖς, καὶ μίαν ὑδρίαν ἐκ κολο-
κύνθης καὶ μηδὲν παρὰ ταῦτα φρονεῖν· ὁ δὲ ὢν ἐκ τούτου τοῦ ἀγχα-
τος λέγεται Δανδῆς, ὃ ἐστὶ ῥάβδουχος.

1. Ἀσκησιν δηλονότι ποιεῖται εἰς τὸ γενέσθαι ωραιότερος καὶ νικί-
σαι ἐκεῖνον, οὗ τῇ ωραιότητι ἐνικίθη· οἱ γὰρ Ἰνδοὶ δοξάζουσιν, ὅτι διὰ
τῆς ἀσκήσεως καὶ σκληραγωγίας ἀπολαμβάνει τὸν πρὸς ὃν ὄρον ὁ ἄν-
θρωπος, τὸν οὐρανὸν δηλονότι, ἢ ἀθανασίαν, ἢ πλοῦτον, ἢ κάλλος, ἢ δό-
ξαν, μεταστωματούμενος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅ,τι ἔχει ἐν τῷ νοῦ αὐτοῦ
ὁ ἄνθρωπος, καὶ φαντάζεται καὶ ὑπεραγαπᾷ, ἐκεῖνο καὶ γίνεται μετὰ
θάνατον.

2. Σειρὰ τριχῶν ἐκφυομένων κατ' εὐθεῖαν ἐν τῷ μέσω τῆς κοιλίας.
Μέλαιναι δὲ αἱ τρίχες ὡς καὶ ἡ Ἰαμουναῶς.

3. Εἰσὶ τινες τῶν ποταμῶν ἐν Ἰνδίᾳ, οἱ ἱεροὶ καὶ ἄγιοι καὶ νομίζον-
ται καὶ λέγονται, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῶν πολλοὶ τῶν ἐν-
θουσιαστικῶν καὶ δεισιδαιμόνων διέρχουσιν ἀκούμενοι. Τούτων δὲ τῶν
ἱερῶν ποταμῶν εἷς ἐστὶ καὶ ἡ Ἰαμουναῶς, ὅς περὶ φημὸς ἐστὶ, διότι παρὰ
τὴν ὄχθην αὐτοῦ διέτρεβε καὶ ἔθυρεν ὁ περίφημος Κρισναῶς. — Ση-
μείωσαι, ὅτι πάντα τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν θηλυκῶ γένει λέγονται
παρ' Ἰνδοῖς.

4. Ἐπαινος ὀμφαλοῦ. — Ὁ Σίβας θυμὸν ἔσχε καὶ ὀργὴν κατὰ
τοῦ Ἐρωτος, ἐπειδὴ ἠθέλησε πειράσαι αὐτὸν, ὡς εἴρηται (Σελ. 3,
ἐν τοῖς σχολείοις). — Ἐπαινεῖται ὁ στρογγύλος καὶ βαθὺς ὀμφα-
λός.

τῆς παχείας ταύτης ἥδης ¹, ὡς ἐπ' ἀκτῆς διαυγοῦς θαλάσσης, τίνος διάνοιαν, ἡ ἀφανὴς ἐστὶ καὶ ἀσταθής, οὐ διαπεῖρει ²;

37. Παρασκευασάμενος ὁ Βραχμᾶς πολλὴν καὶ καλὴν ὕλην, εἰς τὸ πλάσαι τοῦτο τὸ λεπτὸν καὶ πάγκαλον σῶμα, ἔθετο ὅλην τὴν λοιπὴν ὕλην ἐν τοῖς παχέσι ταύτης γλουτοῖς ³.

38. Οἱ ταύτης μῆροί ⁴, οἳ ὑπερβαίνουνσι τὴν προβοσκίδα τοῦ ἐλέφαντος, παχύτεροι ἂν ἐγένοντο καὶ αὐτῆς ἀναμφιδόλως ἐκ χαρᾶς, εἰ μὴ ἦσαν συγκρινόμενοι τοῖς ἀπαρμυλλοῖς μετακαρπίοις αὐτῆς.

39. Αἱ λαμπραὶ ταύτης κνήμαι ⁵ δύο κινητοῖς τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ὠραιότητος τροπαίοις εἰκόασιν, ἀντικρυ ἔχουσai τοὺς τῶν δακτύλων ὄνυχας, ὡς ἐπιγραφὴν τοῦ καλλιστείου.

40. Τὸ ζεύγος ταύτης τῶν ποδῶν ⁶, ὅπερ ἀπέρριπται ἐπὶ

1. Ἐπαινος τῶν περὶ τὴν ἥδην, τῶν βουδῶνων κ. τ. λ.

2. Ὁ ἔμπειρος καὶ τὰ λεπτὰ καὶ ἀσταθῆ εὐστόχως διαπεῖρει.

3. Ἐπαινος τῶν γλουτῶν. — Οἱ παχεῖς γλουτοὶ ἐπαινοῦνται παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς.

4. Ἐπαινος τῶν μῆρῶν καὶ τῶν μετακαρπίων ὁμοῦ. — Ἡ προβοσκὶς τοῦ ἐλέφαντος ἐπὶ μὲν τὰ ἄνω παχυτέρα ἐστίν, ἐπὶ δὲ τὰ κάτω λεπτοτέρα, κατ' ἀναλογίαν· καὶ ἀπαλὴ δ' ἐστὶ καὶ λιπαρὰ ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμα· διὰ τοῦτο οἱ καλοὶ μῆροὶ παραβάλλονται ἐκείνῃ τῇ προβοσκίδι παρ' Ἰνδοῖς. Συγκρίνεται δ' ὁ μῆρὸς καὶ τῷ μετακαρπίῳ, ὃ ἐστὶ τὸ κάτω μέρος τῆς παλάμης, ἀπὸ τοῦ ἄρμου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἄρμου τοῦ μικροῦ δακτύλου.

5. Ἐπαινος τῶν κνήμῶν. — Λίαν ἀραρότως ὁμοιοῖ ὁ Ποιετῆς τὰς κνήμας τοῖς ἐπὶ νίκη στύλοις καὶ κίοσι· τὰ γὰρ γόνατα τὰ ἐπὶ τῶν κνήμῶν, ὡς κιονόκρανά εἰσιν, οἱ δὲ κάτω πόδες ὡς βάσεις.

6. Ἐπαινος τῶν ποδῶν. — Οἱ Ἰνδοὶ, ἐπειδὴ δοξάζουσι τὴν μετεμψύ-

τὰ κάτω ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν, ἔχον τὴν σειρὰν τῶν ὀνύχων, ὡς *Μηλὰν* (κομβολόγιον), ὑποτονθορίζει προσευχόμενον ¹, διὰ τῶν ἐόμβων τοῦ ῥεμβομένου βομβυλίου, οἰομένου ὅτι λωτοί εἰσιν.

41. Ἐγὼ νομίζω τοὺς κατὰ σειρὰν ὄνυχας ² ὡς λίθους πολυτίμους, δι' ὧν ἐτιμήθησαν οἱ πόδες ταύτης ὑπὸ τῶν συνεύων τῶν ἐφόρων θεῶν τῶν δέκα διαστάσεων ³ τοῦ τόπου, αἱ αὐτομολήσασαι εἰς ἔντευξιν, ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ κάλλους τοῦ σώματος αὐτῆς.

42. Ὁ μὲν χῆν, νικηθεὶς τῷ σοβαρῷ ταύτης βαδίσματι ⁴, ἐρυθρὸς γίνεται τὸ πρόσωπον ἐκ θυμοῦ, ὁ δ' ἐλέφας, μέλας ἐκ μελαγχολίας· διὰ τοῦτο καὶ διαρρήγνυουσιν τοὺς λωτοὺς, νομίζοντες ὡς οἱ πόδες εἰσὶ ταύτης.

43. Ὁ δ' ὀφθαλμὸς ἐκείνης, καὶ τοὶ ἦν ὀξύρρεπῆς εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ ἄλσους, ἐπήδησεν, ὡς νεβρὸς, εἰς τὸ σελή-

χῶσιν, καὶ ὅτι κατὰ τὸν πόνον καὶ κατὰ τὸ ποθούμενον ἀπολαμβάνουσι μετὰ ταῦτα, διὰ τοῦτο πολλοὶ τῶν ἀπεριμμένων καὶ καταπεφρονημένων δι' ἀγένηαν ἢ διὰ πενίαν, ἀσκοῦνται καὶ πονοῦσι προσευχόμενοι, ἵνα γένωνται κρείττονες ἐν τῇ μετὰ ταῦτα ἀναγεννήσει. Ὁ καλὸς ποὺς ἀπεικάζεται τῷ λωτῷ.

1. Οἱ Ἴνδοι ἔχουσι καὶ μυστικὰς εὐχάς, ἅς ὑποκινοῦντες τὰ χεῖλη, διεξέρχονται ἐν τῷ προσεύχασθαι· ἐπειδὴ οὖν ὁ μυστικῶς προσευχόμενος ὑποβομβεῖ πως καὶ ὑποφωνεῖ ἀνθρώπῳ, διὰ τοῦτο ἀστείως ἀπέδωκεν ὁ ποιητὴς τοῖς ποσὶν, ὡς ὑποτονθόρισμα, τὸν τοῦ Βομβυλίου βόμβον, ὅς ἐστι φωνὴ ἀναρθρος, ἐπιφοιτῶντος τοῖς ὀνύξιν, ὡς λωτοῖς.

2. Ἐπαινος τῶν ὀνύχων.

3. Δέκα διαστάσεις τοῦ τόπου ἀπαριθμοῦσιν οἱ Ἴνδοι, προστιθέντες καὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῶν τεσσάρων μερῶν· μὲν δὲ ἐκάστη τούτων τῶν διαστάσεων ἀποδιδόσκει καὶ ἓνα ἕκαστον θεὸν, ὡς ἔφορον καὶ προστατήν.

4. Ἐπαινος τοῦ βαδίσματος. — Τὸ σοβαρὸν βάδισμα ἀπεικάζεται τῷ τοῦ χηνὸς καὶ τῷ τοῦ ἐλέφαντος.

νιαῖον πρόσωπον τοῦ ἔρωτολήπτου Βούδα, τοιαῦτα ἀνα-
λογιζομένου ἐν καρδίᾳ, καὶ ἔστη ἀκίνητος.

44. Ἀμφότεροι δ' οὗτοι, ἐμβιβάσαντες ἀλλήλους διὰ τῆς
καρδίας εἰς τὴν καρδίαν, πίνοντες τε τὰ ἀλλήλων ὀμ-
ματα ¹ διὰ τῶν ὀμμάτων, καὶ ἐμβυθισθέντες ἐν μεγά-
λοις ῥεύμασι μεγάλης χαρᾶς, ἔσταντο ἐνεοὶ διὰ πολλοῦ.

45. Ὅτε τοίνυν κατὰ πρῶτον ἐκ μόνης τῆς θεωρίας ἀγάπη
τούτοις ἀμοιβαία ἐγένετο, τότε ἐκείνη ἡ ἐλαφρόθαλμος,
στρέψασα τὸ πρόσωπον ἐξ ἀναφυσίσης αἰδοῦς, εἴλκυσε
τὴν ὄρασιν αὐτῆς ἀπ' αὐτοῦ.

46. Ὁ μὲν οὖν Βούδας δεθείς, ὥσπερ εἰ σχοινίῳ, τῇ ὀράσει,
καὶ ἐλκυσθεὶς ὑπ' ἐκείνης τῆς εὐφράλμου, ἡ ὑπερήσθη
μὲν ἐκ φίλτρου, ἔστρεψε δὲ τὸ πρόσωπον ἐξ αἰδοῦς, ἦλθε
πρὸς αὐτὴν ἐγγύτερον.

47. Καὶ, « ὦ βελτίστη, ἔφη· σὺ τίς εἶ, ἡ οὖσα σημαία νικη-
» τικὴ κατὰ τῶν τριῶν κόσμων τοῦ μεγαλοσθενοῦς Ἑρω-
» τος; Πόθεν, ὦ ὀξύρροπε τὸν ὀφθαλμόν, ἐνθάδε ἐλήλυ-
» θας; ἐλήλυθας δέ μοι δοκεῖ, ἀγαθῇ τύχῃ τῶν ἐμῶν
» ὀφθαλμῶν. »

48. Ἡ δ' ἔλεξε λόγον ἡδὺν πρὸς αὐτόν, οὗ οἱ λόγοι ἦσαν
ἔρωτος ἐκφαντικοί, καὶ ἐποίησε τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ κα-
ταγελαῖν τῆς γευστικῆς αἰσθήσεως, ἡ αἶε ἐγέυετο ἀμβρο-
σίας ².

49. « Ἐγὼ, ἔφη, ἡ ὀνομάζομαι Ἰδᾶ, ἐγεννήθην ἅμα τοῖς
» πρεσβυτέροις μου ἀδελφοῖς ³ ἐκ τοῦ χωνευτηρίου τῆς

1. Βλέποντες ἀλλήλους ἀσκαρδαμυκτί.

2. Τοσαύτην δηλ. ἡδονὴν ἔλαβεν ἐξ ἀκοῆς τοιοῦτου ἱδυτάτου λόγου,
ὅσην οὐδέποτε ἔλαβεν ἐκ γεύσεως ἀμβροσίας· οἱ γὰρ θεοὶ ἀμβροσίαν αἶε
πίνουσι.

3. Δέκα ἦσαν τὸν ἀριθμόν, ὧν πρῶτος ὁ Ἰξθακοῦς.

» μεγάλης θυσίας τοῦ Μανοῦ ¹. ἐλθοῦσα δ' εἰς τόδε τό
 » ἄλλος καὶ ἰδοῦσά σε, ἐπικερδῇ νομίζω τὴν ἐμαυτῆς
 » γέννησιν ².»

50. Ἀκούσας δ' οὕτως ὁ υἱὸς τῆς Σελήνης, ἔλεξε λόγον, ὃς
 εἶχε λέξεις κεκαθαρμένας ἐκ τοῦ μειδιάματος, ὡς ἐκ λου-
 τροῦ, καὶ ἦν ὥσπερ ἡδὺς ἐρευγμὸς ἐκ τοῦ κατὰ κόρον
 ποτοῦ τῆς πολλῆς ἀμβροσίας τοῦ ἀγλαοῦ ἐκείνης προ-
 σώπου.

51. « Ἡ φλόξ τοῦ τῆς θυσίας πυρὸς, λαβοῦσα τὴν ἀμβρο-
 » σίαν σπονδῆν, ἀντέλαβε φύσιν ψυχρὰν καὶ παγίαν ³.
 » διὰ τοῦτο σὺ μὲν ἔχεις τὴν τοῦ πυρὸς λαμπρότητα·
 » ἡ δ' ἀγλαάσου μέλαινα κόμη, ὡς καπνὸς ἐστὶν ἀκί-
 » νητος ⁴. »

52. « Σὺ μὲν θυγάτηρ πέφυκας τοῦ πυρὸς, τοῦ λίαν θερμοῦ·
 » ἐγὼ δ' υἱὸς τῆς Σελήνης, τῆς φύσιν ἐχούσης ψυχρὰν·
 » ἀντιδιδότησαν οὖν αἱ ἀμοιβαῖαι περιπτύξεις, ὡς δό-
 » σεις φαρμάκων, μετριότητα τῆς φύσεως ἡμῶν ὅ,τι τά-
 » χιστα. »

53. Οὕτως οὖν οὗτοι ὁμόψυχοι γενόμενοι φίλτρῳ ἐμβρι-
 θεῖ ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἡδέων λόγων, ἐτέρποντο διὰ
 πολλοῦ, συνδιάγοντες καὶ συνόντες τῇ ἐξ Ἐρωτος ἡδυ-
 παθείᾳ.

1. Οὗτος ὁ Μανοῦς υἱὸς ἐστὶ τοῦ Ἥλιου, ὃς ἦν ἀγαθὸς καὶ μέγας
 Βασιλεὺς, οὗ υἱὸς ἐστὶν ὁ Ἰξβακοῦς, ἐξ οὗ κατάγεται ὁ περίφημος
 Ῥάμας.

2. Δηλαδὴ οὐκ ἐπὶ ματαίῳ ἐγεννήθην.

3. Δηλαδὴ θούτυρον καὶ γάλα.

4. Οἶονεῖ ἔλεγε· τοῦτό σου τὸ λαμπρὸν σῶμα, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φλόξ
 τοῦ τῆς θυσίας πυρὸς, ἡ ἐψύγη καὶ ἐπάγη ἐκ τοῦ ἐγγυθέντος ὕγροῦ
 βουτύρου καὶ γάλακτος, ἡ δὲ κόμη σου ἡ μέλαινα, ὁ καπνὸς ἐστὶ.

54. Τούτοις δ' ἐγένετο υἱός, Πουρουραβᾶς ¹ τοῦνομα, πρῶτος βασιλεὺς ἐκ τοῦ γένους τῆς Σελήνης, πανευκλεὴς ὢν καὶ πανέκλαμπρος, καὶ ὑπὸ σοφῶν καὶ ἁγίων ἀνδρῶν τιμώμενος καὶ ὑμνούμενος.

55. Σύνευνος δ' ἐγένετο τούτῳ τῷ βασιλεῖ Πουρουραβᾶ, Ἀψαρά τις ², Οὐρβασσῆ τοῦνομα, πάγκαλος καὶ πανέραστος· κλίσιν δ' εἶχε πρὸς αὐτὸν μόνον, διὰ τὴν ἀγλαίαν τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέραστος ἦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τοῦ Ῥάμα, καὶ τοῦ Κάμα ³.

56. Οὗτος φροντίδα εἶχε τῶν τριῶν κόσμων, τρέφων τοὺς μὲν ὄρεις ⁴ τοῖς ἐκ τῶν στομάτων ἀνέμοις τῶν ἐχθρῶν, τοῖς κατιοῦσιν εἰς τὰ καταχθόνια διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι σπηλαίων, εἰς ἃ κατέφυγον· τοὺς δὲ θεοὺς, ταῖς θυσίαις· τοὺς δ' ἀνθρώπους, τῇ δικαίᾳ καὶ ὀρθῇ διοικήσει.

57. Οἱ Γανδάρβαι ⁵, ἀμφιβάλλοντες τίς τῶν τριῶν θεῶν ⁶,

1. Ὁ ἐστὶ Πολύφωνος, Πολύφημος.

2. Ἀψαρά λέγεται ἡ Νηρηΐς, ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἄπα, ὕδωρ, καὶ ἄρα, ἀναδύεσθαι, ἀνέρχεσθαι.

3. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι ὁ Πουρουραβᾶς, εὐειδέστερος ἦν τοῦ Κάμα, ὅς ἐστιν ὁ Ἑρως, ἐρωτικώτερος ἦν τοῦ Κρισνᾶ καὶ ἐνδοξότερος καὶ πολεμικώτερος τοῦ Ῥάμα.

4. Ὑπερβολῇ ἐπαίνου ἐνταῦθα χρῆται ὁ ποιητὴς σοφιστικῶς· τοὺς μὲν ὑπὸ γῆν, φησιν, ὄφεις ἔτρεφε τοῖς ἀνέμοις, τοῦτέστι τοῖς ἀναστεναγμοῖς, (ὁ γὰρ ἀναστεναγμὸς ἀήρ ἐστίν, ἐνδοθεν βαθέως ἐξερχόμενος· οἱ δὲ ὄφεις λέγονται ὅτι ἀνεμόσταρκοί εἰσιν, ἀέρα δηλονότι ἐσθίωντες ζῶσι) τοῖς ἐκ τῶν στομάτων τῶν ἐχθρῶν, ταῖς κατιοῦσι διὰ τῶν ἐν σπηλαίοις ὀπῶν, εἰς ἃ κατέφυγον ἐν τῷ διώκεσθαι εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον, ἐνθα οἱ μυθεύμενοι ὄφεις διάγουσι· τοὺς δὲ θεοὺς ἔτρεφε ταῖς θυσίαις· τὸ γὰρ θυόμενον ἐσθίουσιν οἱ θεοὶ διὰ τοῦ πυρὸς, καὶ διὰ στόματος.

5. Γανδάρβαι λέγονται οἱ μουσουργοὶ τῶν θεῶν.

6. Τρεῖς θεοὺς ἐννοεῖ ἐνταῦθα, τὸν Βισνοῦν, τὸν Βραχμᾶν καὶ τὸν Σίβαν,

οἱ ὅμοιοι εἰσιν ἀλλήλοις, πρῶτιστα εἴη ἄξιος ὧδῆς, χρώμενοι καὶ γλώττη καὶ κιθάρα, ἥδον τούτῳ ἐν τῷ ἐθήματι τοῦ Σίβα, τοῦ Βισνοῦ καὶ τοῦ Βραχμᾶ ¹, ἄσμα ἀναφερόμενον καὶ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς θεούς.

58. Οἱ μὲν ἔφοροι τῶν ὀκτῶ μερῶν ² θεοὶ ἐκυβέρνων ὀρθῶς τὰ ἴδια μέρη, ἐνδυσάμενοι τοῦτον· ὁ δὲ Σέσσας, ὢν ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ βραχίονος τούτου· ὁ δ' Ἥλιος, ἐπειριδόμενος τῇ φιλίᾳ τῆς θερμότητος τούτου ³.

59. Ὄρθῳς λέγουσιν οἱ σοφοὶ δεινότερους τῶν ἐξωτερικῶν

οἱ πρῶτοί εἰσι καὶ ἡγεμόνες τῶν θεῶν. Σημείωσαι, ὥς οἱ φιλόσοφοι τῶν Ἰνδῶν τρισυπόστατον καὶ τριπρόσωπον τὴν θεότητα δοξάζουσι. Τούτοις δὲ τοῖς τρισὶ προσώποις τῆς θεότητος, οἷς καὶ ὀνόματα παχυμερῶς προσάπτουσιν ἴδια, ἀποδιδόασιν φιλοσοφικῶς κατὰ μέρος τρεῖς δυνάμεις καὶ ἰδιότητες· τῷ μὲν Βραχμᾶ, τὸ παιητικὸν καὶ τὸ γεννητικόν· τῷ δὲ Βισνοῦ, τὸ προνοητικὸν καὶ θεραπευτικόν· τῷ δὲ Σίβα, τὸ ἀπολεστικὸν καὶ ἀφανιστικόν, ὅ, ἐστὶ γέννησις, αὔξησις, καὶ μείωσις, δόγμα φιλοσοφικὸν καὶ ἀναντιρρήτον.

1. Ἀδόντων γὰρ τῶν μουσουργῶν θεῶν τὴν πρὸς τὸν λαὸν πρόνοιαν τούτου, ἀνεφέρετο τοῦτο εἰς τὸν Βισνοῦν· ἀδόντων δὲ τὴν καλὴν διοίκησιν τούτου, δι' ἣν ἡ γῆ γεωργομένη ἐγέννησε πάντας τοὺς καρπούς, ἀνεφέρετο τοῦτο εἰς τὸν Βραχμᾶν· ἀδόντων δὲ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν φθορὰν τούτου, ἀνεφέρετο τοῦτο εἰς τὸν Σίβαν. Δηλονότι καὶ ἐν οὐρανῷ ὑμνεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν.

2. Μυθολογοῦσιν ὥς οἱ ἔφοροι θεοὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τῆς γῆς ἔνισσι τῷ σώματι τοῦ βασιλέως· εἰκὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐστὶν ἔμψυχος Θεοῦ.

Οἱ Ἰνδοὶ ὀκταμερῇ τὸν κόσμον λέγουσι, προστιθέντες καὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῶν τεσσάρων μερῶν· τούτων δὲ τῶν ὀκτῶ μερῶν ἐνὶ ἐκάστῳ ἓνα ἕκαστον θεὸν ἀποδιδόασιν, ὥς ἔφορον καὶ ἐπιστάτην· προστιθέντες δὲ καὶ τὸ βάθος, λέγουσι τὸν κόσμον δεκαμερῇ· καὶ τοῦ μὲν βάθους δηλ. τῶν ὑπὸ γῆν, κύριός ἐστιν ὁ ὄφις Σέσσας, ὁ βαστάζων τὴν γῆν· τοῦ δὲ ὕψους, δηλ. τῶν μετεώρων, κύριός ἐστιν ὁ Ἥλιος.

3. Αὐτὸς δηλονότι ἐκυβέρνα τὸ πᾶν.

τοὺς ἐσωτερικοὺς ἐχθροὺς ¹, διότι ἔχουσιν, ὡς ὄπλα δεινὰ, τὰ ὑπὸ τὴν αἴσθησιν· ἀλλὰ καὶ οὗτοι αὐτοὶ ἐνικῶντο ὑπὸ τούτου αἰεί.

60. Ὁ τοῦ καταχθονίου κόσμου βασιλεὺς Βαλὴς ², ἀκούσας παρὰ τῶν ὑμνολόγων τῆς διδομένης αὐτῷ μεγάλης συγκρίσεως πρὸς τοῦτον τὸν θαυμαστὸν ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ, ἡσχύνθη καὶ περισείσας τὴν κεφαλὴν ἡρνήσατο ³.

61. Ὁ εὖσπλαγχνος Θεὸς φύσιν ξύλου, καὶ λίθου, καὶ κτήνους ἐποίησε τοῖς πανδώροις τούτοις· τῷ οὐρανίῳ δένδρῳ, καὶ τῷ ἀδάμαντι, καὶ τῷ ῥοῖ, ἵνα μὴ ἀποθάνοιεν ἐξ αἰσχύνης, ἀκούοντες τῆς μεγαλοδωρίας τούτου, διὰ τῶν ἀσμάτων, τῶν ἀδομένων μεγαλοφώνως ὑπὸ τῶν θεῶν.

62. Τούτου, ὃς ἦν καὶ ἡδυπαθὴς καὶ θυμοειδής, ἀτέκμαρτα ἦσαν τὰ τῆς ψυχῆς κινήματα· οὔτε γὰρ ἐν γυναικὸς ὁμιλίᾳ δεῖγμα εἶχε πάθους ἔρωτος κατὰ τὸν ὀφθαλ-

4. Ἐσωτερικοὶ ἐχθροὶ εἰσι τὰ πάθη, ὁ θυμὸς, ἡ ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία κ.τ.λ.

(2) Ὁ Βαλὴς ἦν βασιλεὺς μέγας, μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ αὐτοῦ· ὁ δὲ θεὸς Βισνοῦς, λαβὼν μορφὴν νάνου Βραχμᾶνος, παρῆστη τῷ βασιλεῖ. Ἰδὼν δ' ὁ Βαλὴς τὸν Βραχμᾶνα νάνον καὶ γαλεάγκωνα, χαρεῖς ἔφη· «Αἵτησόν με δ θέλεις.» — «Δός μοι, ἔφη, τόπον » τριποδιαῖον.» Γελάσας δ' ἐπὶ τῷ μικροπρεπεῖ αὐτοῦ αἰτήματι, ἔφη· «Αἵτησόν με γῆν πολλήν, δυνατὸς γάρ εἰμι δοῦναί σοι.» Ὁ δὲ Βραχμᾶν ἔφη· «Τοσοῦτον μόνον αἰτῶ.» — «Ἐστω σοι, εἶπεν, ὡς ἤτησας.» Τότε ὁ νάνος Βραχμᾶν ἐκάλυψε τὸν οὐρανὸν ὅλον τῷ ἐνὶ ποδὶ, καὶ τὴν γῆν ὅλην τῷ ἐτέρῳ, λέγων· «Δός μοι τόπον καὶ τοῦ τρίτου ποδός.» Ὁ δὲ Βαλὴς, θαυμάσας καὶ γινὼς, ὅτι θεὸς ἐστὶν οὗτος, ἔφη· «Οὐκ ἔχω » ἄλλο δοῦναί σοι, ἀλλ' ἢ τὴν κεφαλὴν μου.» Ὁ δὲ νάνος Βραχμᾶν κατεταρτάρωσεν αὐτὸν, διὰ τὸ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ. Καὶ ἐπειδὴ ἦν φιλόδωρος, ἐποίησεν αὐτὸν βασιλέα τοῦ καταχθονίου κόσμου.

(3) Ἰδιὸν τῶν ἀρνούμενων τὸ περισεῖν τὴν κεφαλὴν, ὡς σημεῖον ἐνανεούσεως, δηλονότι οὐκ εἰμι ὅμοιος ἐκείνῳ,

μόν¹, κατὰ τὸ χεῖλος, ἢ κατὰ τὸ μέτωπον, οὐτ' ἐν πολέμῳ σημεῖον πάθους φόβου, ἢ θυμοῦ.

63. Καί τοι δ' ἦν λίαν ἐγκρατῆς, συνεγίνετο ὁμως τῇ οἰκείᾳ γυναικί, ἐπὶ κτήσει υἱοῦ, ὃν ἔξει ἀνάδοχον τοῦ φορτίου τῆς γῆς· καὶ ὁ καθάριος γὰρ ἄνθρωπος ἐμβαίνει τῇ ἰλύϊ, ἐπὶ τῷ ἐξαγαγεῖν λωτὸν εἰς προσφορὰν τῷ Σίβᾳ².

64. Μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Ἀῖοῦς, ὃς γυναικὰ εἶχε Σβαρβαναβὴν τοῦνομα, καὶ ἦν τοῖς ἐχθροῖς τοιοῦτος, οἷος ὁ ἄνεμος τοῖς νέφεσιν. Ὁ δὲ νοὺς αὐτοῦ ἦν τετελεσμένος τοῖς μυστηρίοις καὶ δόγμασι πασῶν τῶν ἱερῶν Γραφῶν καὶ ἐπιστημῶν.

65. Νέος δ' ὢν, ἠγκαλίζετο σφοδρῶς, ὡς νεόνυμφον γυναικὰ, τὴν βασιλείαν. Καί τοι δ' ἐφαίνετο ὡς βαθὺν ὕπνον ὕπνοϊ, ἦν δ' ὁμως ἄϋπνος καὶ γρήγορος.

66. Οὗτος, οὗ τὸ ἀγλὰν καὶ χάριεν ὄμμα ὀξύρρεπές ἦν εἰς ὄρασιν προσώπου σεληνοπροσώπου γυναικὸς, οὐκ ἦν ἄλωτὸς πάθεισιν· ἀπήλλαττε γὰρ τὸν ἔρωτα διὰ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Σίβα.

67. Τὸ ξίφος τούτου, ὃς ἔκαιε τοὺς ἐχθροὺς κατὰ κράτος τῇ αὐτοῦ ὀξύτητι, ὡς σημεῖον μόνον ἦν· ὁ γὰρ καπνὸς τοῦ φλογεροῦ καὶ καυστικοῦ πυρὸς οὐ συμβάλλεται εἰς καῦσιν τοῦ καυστέου.

68. Τούτου δ' ὁ υἱὸς, Ναχούσσας τοῦνομα, βασιλεὺς ἐνδοξος ἐγένετο τῆς γῆς, καὶ ἀνὴρ τῆς Πριαβασῆς, οὗ τῶν ποδῶν οἱ ὄνυχες ἐγίνοντο ὡς στεφάνωμα βασιλικὸν τοῖς προσκυνουῖσιν ἐχθροῖς.

1. Καὶ ἐξ ἔρωτος ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἐρυθρὸς γίνεται, τὸ δὲ χεῖλος τρέμει, τὸ δὲ μέτωπον ἀλλοιοῦται, καὶ ἐκ φόβου ἢ ἐκ θυμοῦ· δηλονότι οὔτε προσπαθῆς ἦν, οὔτε δειλός.

2. Ὁ γὰρ λωτὸς, τὸ ἄνθος, φύεται ἐν ὑδατώδεσι τόποις.

69. Ἐγὼ νομίζω, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν δακρύων τῆς χαρᾶς τῶν θεαινῶν, αἱ ἡδοναὶ ἐν οὐρανῷ τὴν μεγαλοδωρίαν τούτου συνεχῶς καὶ διακαῶς, ἔννοια τῆς πανδωρίας καὶ τοῖς πανδωροῖς ἐκείνοις ἐγένετο, τῇ δαμάλει, τῷ ἀδάμαντι, καὶ τῷ δένδρῳ ¹.
70. Οἱ ἔφοροι θεοὶ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ἰδόντες τὰ παλαιὰ ἑαυτῶν ἀγαθὰ ἔργα ², δαπανηθέντα ἀναλόγως τῇ πολλῇ τροφῇ, εἰσέδυσαν εἰς τοῦτον κατ' ἀπόρροϊαν, ἐπὶ τῷ τυχεῖν μοίρας ἀπείρων ἀγαθῶν ἔργων.
71. Κρατῶν αὐτὸς τὴν γῆν τῇ χειρὶ ³, γνώμην ἔσχεν, ὡς μεγαλόδωρος, δοῦναι τοὺς ἐλέφαντας τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ κόσμου τοῖς αἰτουσιν· χαριζόμενος ὅμως τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀφείλετο αὐτούς, ὡς ὄντας ὀχήματα δόξης ἐνὶ ἐκαστῷ ἐκείνων.
72. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνεδέξατο τὸ θάρος τῆς γῆς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰπαῖάτης, ὁ λίαν καλλίνικος, οὗ τοῦ κλέους ἀδομένου ἐν τοῖς τοῦ κόσμου ὀκτῶ μέρεσιν, ὀκτῶ ὥτα ἔθετο ὁ Βραχμᾶς εἰς τὸ ἀκούειν ⁴.
73. Ἐν δὲ τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ, καὶ τοι ἦν ἀπαλή, ὡς ὁ καυλὸς τοῦ λωτοῦ, εὐχερῶς ἔφερε τὴν γῆν, ἐλαφρὰν γεγεννημένην ὡς κάρφος· ἐπειδὴ ἦν ἐν ἀπείρῳ πελάγει δικαιοσύνης ⁵.

1. Ἐμμήσαντο δηλ. αὐτόν.

2. Καθὼς τὰ ἐφόδια ἀναλίσκονται ἐν χρήτει μετὰ καιρὸν, οὕτω καὶ τὰ ἀγαθὰ, μετὰ καιρὸν ὀρισμένον, ὧν τὸν καρπὸν ἀπολαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἐν τροφῇ ἢ ἐν τούτῳ τῷ βίῳ ἢ ἐν τῷ μέλλοντι.

3. ἐπειδὴ αὐτὸς ἐκράτει τῆς γῆς, διὰ τοῦτο οὐκ ἦν χρεῖα τῶν γεούχων ἐλεφάντων.

Οἱ ἔφοροι τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ κόσμου θεοὶ ἔχουσιν εἰς ἕκαστος ἓνα ἐλέφαντα, ὡς ὀχήμα· οὗτοι δὲ οἱ ἐλέφαντες βαστάζουσι τὴν γῆν, ὡς μυθολογοῦσι.

4. Τετραπρόσωπος γάρ ἐστιν ὁ Βραχμᾶς.

5. Καὶ τὸ θαρύτατον εὐχερῶς ἀναφέρεται, ὃν ἐν ὕδατι.

74. Τὸ μὲν ὄμμα τῶν θεῶν ἄμοιρον ῥοπῆς καὶ ἀκάμυστον ἐγένετο ἐπὶ τῇ συννοίᾳ καὶ φροντίδι τοῦ ὁμοιωθῆναι τούτῳ. Οἱ δὲ ὄφεις, ἥττονες ὄντες τῆς δυνάμεως τούτου, ἔπιον φάρμακον, εἰς τὸ θανεῖν· οὐκ ἔθانون ὁμῶς, ἐπειδὴ ἦσαν νενοτισμένοι τῷ ἀέρι τῆς ἀμβροσίας.
75. Αἱ γυναῖκες τοῦ Βαλῆ ἤκουον, διὰ τῶν ὁπῶν τῶν ἐν τῷ ὄρει Μερὸν¹ σπηλαίων, τοῦ ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρίᾳ μεγάλου κλέους τούτου, ἀδομένου ὑπὸ τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τῆς πανδώρου βόδς, τοῦ πανδώρου ἀδάμαντος, καὶ τοῦ πανδώρου δένδρου.
76. Οὗτος ὁ Βασιλεὺς, πορευθεὶς ποτε εἰς ἄλλος ἐπὶ θήρα, δίψῃ συσχεθεὶς, προσῆλθέ τινα φρέατι, καὶ ἰδὼν ἐν τοῖς ὕδασι θήλειαν ὠραίαν, ἤρετο «Τίς εἶ;»
77. Ἡ δ' ἀπεκρίνατο τῷ βασιλεῖ· «Ἐγὼ Δεβαϊανὴ ὀνομάζομαι, θυγάτηρ οὖσα τοῦ διδασκάλου καὶ ἱερέως τῶν Τιτάνων Σούκρα· προσεκλήθην δ' ἐνταῦθα εἰς παιδιὰν ὑπὸ τῆς Σαρμαστῆς, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων Βρισσαπάρβα.
78. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἡμέτερα περιβόλαια ἀνετράπησαν, καὶ παρηλλάχθησαν² ὑπὸ φουρήσαντος ἐξαίφνης σφοδροῦ ἀνέμου, ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων, ἡ οὖσα λίαν διάστροφος, ὠργίσθη καὶ, λογομαχίας ἐν ἀλλήλαις γινομένης διὰ τοῦτο, ἔφη·
79. «ὦ σὺ, ἡ οὖσα θυγάτηρ τοῦ ἐρχομένου πρὸς τὸν πατέρα

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ὁ οὐρανὸς, ἐν ᾧ οἰκοῦσιν οἱ θεοί, ἐπὶ τῆς Μερὸς τοῦ ὄρους ἔρεϊδεσται.

2. Λουόμεναι ἔθεντο τὰ περιβόλαια ἐπὶ τῆς ὄχτης ποταμοῦ, ἅπερ ἀνετράπησαν ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου καὶ συνεφύρθησαν, δς ἀνήγειρε κόνιν καὶ σκότος ἐποίησεν· ἡ δὲ Δεβαϊανὴ ἐν τούτῳ, ἀντὶ τοῦ οἰκείου, ἔθετο ἐξ ἀγνοίας τὸ τῆς Βασιλίδος.

» τὸν ἐμὸν εἰς αἵτησιν, ἀτιμάζεις ἐμέ, ὦ μωρά; » Οὕτως
 » εἰπούσα κατ' ὄψιν πολλῶν συμπαιζουσῶν παρθένων,
 » ἔρριψέ με θυμῷ εἰς τὸ φρέαρ».

80. Τοιούτων λόγων ἀκουσθέντων, διαταραχθεὶς λίαν τὴν
 καρδίαν ὁ βασιλεὺς Ἰαϊάτης, εἵλκυσε αὐτὴν τὴν κεχα-
 ριτωμένην κόρην ἀπὸ τοῦ φρέατος, ὡς ἀπὸ καταχθονίου
 κόσμου.

81. Ἡ δέ, πορευθεῖσα οἴκαδε, διηγήσατο τεθλιμμένη τὰ
 περὶ αὐτὴν τῷ πατρὶ Σούκρα. Ὁ δ' ἔφη· «Ὁ Ἰνδρας ἔλαβε
 » φύσιν ἀνέμου διὰ τοῦτο, ἵνα ποιήσειεν ἔχθραν ἐμοὶ
 » πρὸς τοὺς Τιτᾶνας.

82. «Ὅθεν μὴ πληρώσης, ὦ κόρη, τὴν ἐπιθυμίαν ἐχθρῶν,
 » ἀλλ' ἄφες τὸ κακὸν τοῦ θυμοῦ· ὁ γὰρ θυμὸς τῶν φι-
 » λεταίρων παιδίων, ἀκαριαῖός ἐστιν ἐν φίλτρῳ, καθὼς
 » ἡ γραμμὴ ἐν ὕδατι.»

83. Τοιούτων λόγων ἀκούσασα παρὰ τοῦ πατρὸς ἡ λίαν
 ὀξύθυμος αὕτη κόρη, εἶπε, πεπληρωμένη τὰ ὄμματα δα-
 κρύων· «Ἐγὼ ἠτιμάσθην ὑπ' ἐκείνης, εἰπούσης· «Σὺ εἶ
 » θυγάτηρ ἐπαίτου», διὸ οὐ ζῆν φέρω.»

84. Ἰδὼν δ' ὁ Σούκρας τὴν κόρην ἑαυτοῦ θανάτου ἐπιθυ-
 μοῦσαν, εἶπεν ἀσχάλλων τῷ βασιλεῖ τῶν Τιτάνων·
 «Ἡ κόρη σου ἠτίμασε τὴν κόρην μου ἐν ἀθύρμασι. Ἰδοὺ
 » τί ἀγαθὸν ἀπολαμβάνω παρ' ὑμῶν.

85. Οὕτως ἔφη ὁ Σούκρας, θυμῷ κατεχόμενος καὶ βουλό-
 μενος ἀναχωρῆσαι. Προσκυνηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Βασιλέως
 τῶν Τιτάνων καὶ ἐξιλεωθείς, εἶπεν· «Ἐγὼ οὐκ εἰμι τε-
 » θυμωμένος, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ μου θυμῷ σύνεστι.»

86. Ἡ μὲν οὖν θυγάτηρ τοῦ Σούκρα ἐξευμενίσθη ὑπὸ τοῦ
 βασιλέως τῶν Τιτάνων, ὃς παρέδωκεν αὐτῇ τὴν ἑαυτοῦ
 πλημμελίσασαν κόρην, ὡς δούλην. Πρὸς ἣν ἔφη, γελῶσα·
 « Σὺ νῦν δούλη εἶ ἐμοῦ, τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐπαίτου.»

87. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡ Δεβαϊανὴ αὐτῇ, τὸ βασιλείον τοῦ ἔρωτος, πορευθεῖσα εἰς τὸ ἄλλος ἐκεῖνο, εἶπεν ἔρωτομανῶς τῷ Ἰαϊάτῃ, παρόντι ἐκεῖ· «Ἐγὼ εἰμι ὑπὸ τὴν σὴν ἐξου-
» σίαν.»
88. Ὁ δὲ ἔφη· «Ἐγὼ, ὦ εὐόφθαλμε, ὢν ἐκ γένους Ξατρῆ,
» πῶς ἂν γήμαιμι σὲ τὴν θυγατέρα μεγάλου Βραχμᾶ-
» νος;» Τοιούτων λόγων ἀκούσασα, ἐξέφηνε τεθλιμμένη ταύτην τὴν ἑαυτῆς βουλὴν πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι αὐτὸν γήμασθαι βούλεται.
89. Θεωρῶν δ' ὁ Σούκρας τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἐπιθυμίας τῆς θυγατρὸς, ἐσκέπτετο ἐν τῇ καρδίᾳ ταῦτα, τῇ οὔσῃ ὁδῷ τῆς θεωρίας. «Ἄπας ὁ σύλλογος τῶν Τι-
» τάνων ἀνῆρέθῃ πρότερον ἐν πολέμῳ ὑπὸ τῶν στρατῶν
» τῶν θεῶν.
90. «Οὔτοι δὲ οἱ ἀναιρεθέντες Τιτᾶνες, ἀνεζωοποιήθησαν
» ὑπ' ἐμοῦ διὰ τῆς ζωοποιοῦ μου ἐπιστήμης, ἣν μαθησό-
» μενος ἀφίκετο πρὸς με υἱός τις τοῦ Βριχασπατῆ, Κάσας
» τοῦνομα.
91. «Οὗτος, ὃς ἐστάλθη ὑπὸ τοῦ τῶν θεῶν ἀρχηγοῦ Ἰνδρα,
» ἐπιθυμῶν μαθεῖν τὴν ζωοποιὸν τέχνην, ἐποιησέ μοι δια-
» κονίαν χιλιετῇ, ὃν οἱ Τιτᾶνες ἀνεῖλον, φυλάττοντά μου
» τὰς βούς.
92. «Περὶ δὲ τὴν ἐσπέραν ἐλθουσῶν ἀπασῶν τῶν βοῶν εἰς
» τὴν αὐλὴν τοῦ οἴκου, ἄνευ τοῦ Κάσα, ἡ θυγάτηρ μου
» αὕτη, ἡ ἀγαπῶσα αὐτὸν, διὰ τὴν τῶν βοῶν φροντίδα,
» εἶπέ μοι θλιβερῶς τοῦτο·
93. «ὦ πάτερ, ὁ μὲν ἥλιος ἔδυσεν· ὁ δὲ Κάσας οὐκ ἐφάνη
» μέχρι τοῦδε, εἰς χαρὰν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν. Νομίζω
» ὅτι ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν τολμηρῶν Τιτάνων· χωρὶς δὲ
» τούτου οὐ ζήσω σήμερον ἐγώ.»
94. «Βλέπων δ' ἔγωγε τὴν κόρην λίαν θρηνοῦσαν, ἀνεζώωσα

- » τὸν Κάσαν ἐν ἀκαρεῖ, ἀναμνήσει τῆς ζωοποιοῦ τέχνης·
 » κᾶπειτα ἀπέστειλεν αὐτὸν ἡ κόρη μου εἰς τὸν κῆπον,
 » κομίσοντα ἄνθη.
95. « Φονεύσαντες δ' αὐτὸν πάλιν οἱ Τιτᾶνες κατ' ἰδίαν ἐκεῖ,
 » καταλεάναντες αὐτὸν κατακαυθέντα, καὶ οἶνῳ καταμί-
 » ξαντες, ἐπότισάν με. Καταδάντα δ' εἰς τὴν κοιλίαν,
 » ἀνεζώωσα πάλιν αὐτὸν ἐγὼ, παρακληθεῖς ὑπὸ τῆς
 » θυγατρὸς.
96. « Τὴν δ' ἐμὴν γαστέρα διαρρήξας ἐξῆλθεν, ὅς καὶ ἀνεζώω-
 » σέ με, μαθὼν τὴν ὑπ' ἐμοῦ διδαχθεῖσαν ζωοποιὸν ἐπι-
 » στήμην. Κᾶτα ἔφην πρὸς αὐτόν· «Οἱ πίνοντες οἶνον
 » Βραχμᾶνες τεύζονται τοῦ Ἄδου.»
97. « Μαθὼν δὲ τὴν ζωοποιὸν ἐπιστήμην καὶ βουλόμενος
 » ἀπελθεῖν, ᾗτησε παρ' ἐμοῦ ἄδειαν. Τῆς δὲ Δεβαϊανῆς
 » ἐκλιπαρούσης αὐτὸν εἰς γάμον, οὐκ ἠθέλησεν, εἰπὼν·
 » «Σὺ εἶ ἀδελφὴ ἐμὴ, ἐπειδὴ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ σοῦ πατρὸς
 » ὄκησα.»
98. « Ἡ μὲν οὖν Δεβαϊανὴ κατηράσατο αὐτοῦ, εἰποῦσα· «Εἴη
 » ἀνωφελὴς ἡ μάθησις σοῦ, τοῦ ἀποδοκιμάσαντος τὴν
 » ἐμὴν θέλησιν.» Ὁ δὲ Κάσας ἀντέφη αὐτῇ, ἐπαρασά-
 » μενος· «Αὕτη ἡ ἀρὰ οὐκ ἂν γένοιτο ἐμοί, ὥς ὄντι ἀθώῳ·
 » ἔστω δέ σοι ἀνὴρ ἐκ γένους ἐλάττονος.»
99. « Ἐξ ἐκείνης ἄρα τῆς ἀρᾶς ἠράσθη αὕτη ἀνδρὸς Ξατρῆ·
 Ταῦτα σκεψάμενος ὁ Σούκρας ἐν ἑαυτῷ, εἰπὼν τῇ θυγα-
 τρὶ, «Οὐκ ἔστι σὸν ἔγκλημα τοῦτο,» ἐξέδωκεν αὐτὴν τῷ
 Ἰαϊάτῃ σὺν τῇ γενομένῃ δούλῃ Σαρμαστῇ.
100. Ἡ μὲν οὖν θυγάτηρ τοῦ Σούκρα ἔτεκεν υἱοὺς δύο τῷ
 Ἰαϊάτῃ ἐκ διαλείμματος, τὸν Ἰαδοῦν καὶ τὸν Τουρβα-
 σοῦν· ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Βρισσαπάρβα, ἡ λεληθότως
 ἐρωμένη, ἔτεκε τρεῖς, τὸν Δρουχέαν, τὸν Ἄννοῦν καὶ τὸν
 Πουροῦν.

101. Γνοῦσα δ' ἡ Δεβαϊανὴ τὸ ῥαδιούργημα τῆς Σαρμαστῆς, ἀγανακτήσασα, ἀπέδρα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός. Πα-
ραγενομένῳ δὲ τῷ βασιλεῖ εἰς ἐξιλέωσιν, εἶπεν ὀργιζό-
μενος ὁ Σούκρας·
102. «Κωλυθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, δόντος σοι ταύτην τὴν κόρην, τοῦ
» συνεῖναι τῇ Σαρμαστῇ, σὺ ὅμως, ἀνόητε, ἐκ τοῦ οἴστρου
» τῆς νεότητος, τοῦτο τὸ τόλμημα ἔπραξας· ἔσο οἴκημα
» τοῦ γήρατος διὰ τοῦτο.»
103. Ἐξευμενισθεὶς δ' ὁ Σούκρας ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἔφη·
» Θεὶς τὸ γῆρας ἔν τινι υἱῷ, καὶ γενόμενος νέος καὶ
» ὥραϊος, καὶ τρυφᾶς τρυφήσας, καὶ κορεσθεὶς, λάβε πά-
» λιν τὸ γῆρας εἰς μετάνοιαν καὶ ἐγκράτειαν.»
104. Τῶν μὲν δὴ τεσσάρων υἱῶν φοβουμένων τὸ γῆρας, καὶ
ἀποποιοιουμένων, τοῦ δὲ Πουροῦ δόντος τὴν ἑαυτοῦ νεό-
τητα, ὥραιότατος καὶ χαριέστατος ἐγένετο τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς τῶν τῆς πόλεως γυναικῶν ὁ βασιλεὺς.
105. Ἐκ δὲ τῆς ἀρᾶς τοῦ βασιλέως βδελυρία καὶ ἐξαγιστία
ἐγένετο πρὸς τοὺς προῤῥηθέντας τέσσαρας υἱοὺς, ἐξ ὧν
ἐγένοντο ἐπὶ γῆς οἱ Παράδαι, καὶ Μλέσαι, καὶ Σάκαι,
καὶ Ἰαβάναι, γένη βάρβαρα.
106. Χιλιετίαν δὲ μετέπειτα ἐντρυφήσας τοῖς τοῦ κόσμου ὁ
βασιλεὺς Ἰαϊάτης, ἐγκρατὴς γενέσθαι θελήσας καὶ ἀπα-
θῆς, λαβὼν πάλιν τὸ γῆρας, ἔδωκε τὴν νεότητα τῷ Που-
ροῦ καὶ τὴν βασιλείαν ὁμοῦ.
107. Τυχὼν δὲ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀπαθείας,
καταπέπτωκεν, ἀρὰν λαβὼν παρὰ τοῦ Ἴνδρα, ἐπειδὴ
ἐπῆναι ἑαυτόν. Χάριν δ' αἰτήσας παρὰ τοῦ Ἴνδρα συνεῖναι
ἀγαθοῖς ἀνδράσι, κατενεχθεὶς εἰς τὴν θυσίαν, τὴν ὑπὸ
τῶν θυγατριδῶν ¹ αὐτοῦ τελουμένην, καὶ διηγησάμενος

1. Θυγατριδοῦς ἦν ὁ περίφημος Σιθῆς, καὶ ἄλλοι.

τὰ καθ' ἑαυτὸν, οὐκ ἔλαβε τὸν παρ' ἐκείνων διδόμενον
καρπὸν τῶν ἀγαθῶν ἔργων· ἐκ δ' ἐκείνης τῆς μεγαλο-
φροσύνης ἐγένετο πάλιν οὐράνιος.

Τέλος τοῦ πρώτου Κεφαλαίου τοῦ πρώτου Βιβλίου

τοῦ μεγάλου Ποιήματος,

ὃ ὠνομάσθη Βαλαβαράτα καὶ ἐποιήθη

ὑπὸ τοῦ, ὡς κορυφαίου πολυτίμου λίθου, Ποιητοῦ

ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ,

μαθητοῦ τοῦ σοφοῦ Ζηναδάττα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

*Ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ ὀκτωκαίδεκα βασιλέων
ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ.*

1. Διατηροῖν τοὺς Κόσμους ἐπὶ μήκιστον ὁ Βεάσας, οὗ
τῷ, ὡς ὠκεανῷ, ἀμβροσίῳ νοὶ ἐφιλοχῶρει ἡ θεὰ τοῦ
λόγου ¹, παίζουσα, ὡς ἐν ὑδροπαιδιᾷ, καὶ διὰ τοῦτο
ἐξέπεσον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ὡς σταγόνες ἀμβροσίας,
αἱ ἀρχαιογονικαὶ βίβλοι.
2. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Πουροῦς, ἅμα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Καουσ-
σαλεᾷ, ἐτρύφα τῶν τῆς γῆς· οὗ οἱ ἐχθροὶ, ἐρχόμενοι
ἐναντίον τῆς ἀκωκῆς τῆς ῥομφαίας, ἐγίνοντο θεοί ².
3. Οὗτος καθιλαρύνετο, βλέπων τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν
ἀποστρεφόμενας, καὶ ἀμιλλωμένας εἰσδύναει εἰς τὴν κοι-

(1) Ἡ θεὰ τῆς γλώττης, κατὰ λέξιν, ἦτοι ἡ Σαρασβατή.

(2) Ὁ γὰρ θανὼν γενναίως ἐν πολέμῳ, θεὸς γίνεται.

λίαν διὰ τοῦ στόματος ¹, ὡς δι' ὁδοῦ, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν δακτύλων, τῶν τιθεμένων ἐν τοῖς ὁδοῦσι.

4. Ὁ Βραχμᾶς, προσενεγκὼν τῷ Σίβα ἀπαρχὴν ² ἐκ τῆς πλαστικῆς ὕλης τῆς θερμουργίας τούτου, ἵν' αἷσιον τέλος λάβοι, προσκολλήσας αὐτὴν τὴν, ὡς ἀπαρχὴν, μοῖραν τῆς ὕλης, τῷ μετώπῳ τοῦ Σίβα, ἐποίησε *Τιλακάρ*, ἣν οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουσιν ὀφθαλμὸν πύρινον.

5. Ὁ γενναῖον ἑαυτὸν νομίζων Ἔρως, ὃς ἔλαβεν ἀνθ' ὅπλων τὰ θέλγητρά τῶν γυναικῶν, ἔτρεμεν ἐκ πολλοῦ φόβου τούτου, ὃν οὐκ ἠδύνατο νικῆσαι καὶ ἐν ὁμιλίᾳ τῆς νομίμου γυναικὸς ³.

6. Εἶτα δ' ἐγένετο βασιλεὺς, ὀνόματι Ζαναμεζαΐας, σύζυγος τῆς Ἀναντᾶς, οὗ τὸ ἐντεινόμενον τόξον ἐν πολέμῳ εἶχε σχῆμα, ὡς κύκλον περίξ τῆς Σελήνης, σημεῖον τῆς βροχηδὸν ἐσομένης ὑπερφουῦς βολῆς τῶν βελῶν.

7. Τούτου ἡ προσταγὴ ἀνέτως διῆκεν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ἥ ἦν ἄμοιρος ἀκανθῶν ⁴, κατακεκαυμένων τῇ θερμότητι αὐτοῦ, καὶ ἀναψυχομένη, ὡς ὕδατι, τῷ κλέει αὐτοῦ, καὶ ὁμαλὴ καὶ εὐθεΐα κατὰ τὰ τραχέα καὶ δυσδιάβατα ὄρη, καταπατηθέντα ὑπὸ τῶν στρατῶν καὶ ἐλεφάντων αὐτοῦ.

8. Ὁ Σίβας ἰδὼν τὴν ἀναιρετικὴν δύναμιν τῆς ῥομφαίας τούτου, δραστηκωτέραν τῆς ἄκρας τῆς γλώσσης τοῦ θα-

1. Ὁ φοβούμενος τίθησι τοὺς δακτύλους ἐν τοῖς ὁδοῦσι· καὶ ἐν πολέμῳ δὲ ὁ θεὸς τοὺς δακτύλους ἐν τοῖς ὁδοῦσιν οὐκ ἀναιρεῖται, ἀλλ' ἐλεεῖται καὶ ἀφίεται.

2. Ἀπαρχὴν ἔδωκε καὶ λατρείαν ἐποίησεν, ἵν' αἷσιον τέλος λάβοι τὸ ἔργον αὐτοῦ.

3. Οὐκ ἦν δηλονότι λάγνος, οὐδὲ προσηλωμένος, οὐ μόνον πόρναις, ἀλλ' οὐδὲ τῇ ἑαυτοῦ νομίμῳ γυναικί.

4. Ἄμοιρος δηλονότι κλεπτῶν καὶ κακῶν ἀνθρώπων.

νάτου, ἐσάλευσεν λίαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἣν οὐκ ἐσάλευσεν ¹ οὐδ' ἐν τῇ καταπόσει τοῦ φαρμάκου.

9. Οὗτος ἠδύνετο, ὥσπερ ἐὶ ἡδονικὸς, παίζων ² ἐν γυναιξὶν ἐαλωκυαῖς αὐτοῦ, καὶ περ μὴ ἐαλωκῶς αὐτῶν. Ἦν δὲ κακίαν ³ τῶν γυναικῶν λέγουσιν οἱ σοφοί, αὕτη ἦν ὁδηγὸς αὐτῷ εἰς ἀρετὴν ⁴.

10. Οὗτος ἐποίησε τρεῖς ἱπποθυσίας καὶ ἐκ καρδίας καθ' ἐκάστην ἐσέβετο τὸν τριόφθαλμον Σίβαν, ὀνομαστός τε ἦν κατὰ τὴν διοίκησιν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις· καὶ ἡ μὲν εὐκλεία αὐτοῦ ἀμιλλᾷτο τῇ Γαγγᾷ ⁵, ἡ δ' ὀξύτης τῷ Ἡλίῳ.

11. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Πρασήνας, ὁ τῆς Ἀσμακῆς ἀνὴρ, ὃς ὑπέρτατος ὢν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἑρωτος, καὶ τὸν τριόφθαλμον Σίβαν ἐνίκησεν ἐκ διαμέτρου κατὰ τὴν πολλὴν εὐκλείαν ⁶, τὴν οὖσαν λευκὴν δίκην Σελήνης.

12. Ὃς γέλως ἐγένετο ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν, βλεπόντων ἐν πολέμῳ τοὺς λίαν ὑπερηφάνους καὶ γενναίους ἐχθροὺς αὐτοῦ τρέμοντας καὶ φεύγοντας, οὗτος ἐγένετο θαυμασία εὐκλεία ⁷.

13. Τοῦτου ἐν τῇ γῇ τὸ μὲν πῦρ τῆς ἀδικίας ἐσβέσθη τοῖς πολλοῖς δάκρυσι τοῖς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν κλεπτῶν ⁸, ἡ δὲ σποδὸς τοῦ σβεσθέντος πυρὸς ἤφα-

1. Ἐπὶ θαύματος ἢ φόβου σαλεύουσι τὴν κεφαλὴν οἱ ἄνθρωποι.

2. Παίζων καὶ οὐχὶ σπουδάζων δηλαδὴ.

3. Ἡ κακία τῶν γυναικῶν ἐστὶ τὰ ἐρωτικὰ θέληγτρα.

4. Ἐγίνωσκε δηλονότι πόσον κακὰ ἦν τὰ θέληγτρα τὰ γυναικεῖα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεῖχεν αὐτῶν, ἦν ἐγκρατής.

5. Λευκὸν τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς, λευκὴ καὶ ἡ εὐκλεία.

6. Λευκὸς ὁ Σίβας, λευκὴ καὶ ἡ εὐκλεία. Διὰ τῆς πολλῆς λευκότητος τῆς εὐκλείας αὐτοῦ οὐδ' ὁ λευκὸς Σίβας ἐφαίνετο.

7. Λευκὸς ὁ γέλως, λευκὴ καὶ ἡ εὐκλεία.

8. Καὶ οἱ κλέπται· δηλ. ἐκολάζοντο, καὶ αἱ μοιχαλίδες.

νίσθη, διασκεδασθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀναστεναγμῶν τῶν μοι-
χαλίδων, ὡς ὑπ' ἀνέμου.

14. Ἐπὶ τούτου τοῦ μεγαλοδώρου οὕτως ἔλεγον οἱ ἄνθρωποι·
« Ἄρα ὁ βασιλεὺς ματαίως ἐπόνησε, καθελὼν τὸν Βα-
» λήν; ἢ ὁ οὐρανὸς τέσσαρα ἔχει πάνδωρα δένδρα ¹; ἢ
» ἡ γῆ ἄλλον τοιοῦτον πάνδωρον ἀδάμαντα ἐγέννησε ;
15. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐβασίλευσεν ὁ Σαμπατῆς, Σελήνη ὦν
τῆς γῆς, καὶ ἀνὴρ τῆς Βαραγγῆς, οὗ ἐκ τῆς ῥομφαίας,
ὡς ἐκ μάστιγος, προτρεπόμεναι καὶ ἡ εὐκλεία καὶ
ἡ πληθὺς τῶν πολεμίων, ἐπορεύοντο εἰς τὸν οὐρανόν,
θέουσαι καὶ ἀμιλλώμεναι λίαν, ποτέρα τάχιον πορευ-
θεῖν ².
16. Ἐγὼ νομίζω, ὡς ἐν τῇ ὑπερβολικῇ λευκότητι τῆς εὐ-
κλείας τούτου ³ οὐ διεκρίνοντο τὰ τοῦ Σίβα λευκὰ πράγ-
ματα, ἡ Σελήνη, ἡ Γαγγά, ὁ Ὄφης, καὶ ὁ Ταῦρος· δι' ἣν
αἰτίαν ὁ Σίβας ἐθαύμαζε καὶ ἀνεπὶ δα, διανοούμενος, ὡς
καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἀπώλεσε ταῦτα.
17. Οἱ μυθευόμενοι ὑπὸ γῆν ὄφεις, αἱ ῥομφαῖαι εἰσι τῶν
ἐχθρῶν τούτου, αἱ κατήσθιον τὴν πνοὴν τῶν ἀντικειμέ-
νων· μὴ δυνάμεναι γὰρ ἐνεργῆσαι κατὰ τούτου ⁴, ἔπεσον
ἐπὶ γῆν ἐξ αἰσχύνης.
18. Καὶ αὐτὸς ὁ Ναλακουβάρας, αἰσθόμενος ὡς ἡ Ῥαμβά
ἦρα τούτου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθλίβετο τῇ ἀπουσίᾳ, ἀφείς

1. Ὁ μεγαλόδωρος δηλ. Βαλῆς πάλιν ἦλθεν; ἢ ἐν πάνδωρον δέν-
δρον τοῦ οὐρανοῦ; πέντε γὰρ εἰσὶν.

2. Καὶ ἡ φήμη δηλονότι, καὶ οἱ ἀναρεθέντες ἐχθροὶ ἀμιλλῶντο
πρὸς ἀλλήλους, τίς αὐτῶν προλάβοι τὴν ἄνοδον.

3. Ἡ εὐκλεία τούτου λευκοτέρα ἦν τῶν λευκῶν πραγμάτων τοῦ
Σίβα· τὸ δὲ λευκὸν οὐ διακρίνεται ἐν μέσῳ τοῦ λευκοτέρου.

4. Ἀμβλεῖς δηλαδὴ ἐγένοντο κατὰ τούτου.

τὴν ἔριν, ὡς νουνεχῆς, ἔλαβε τὴν μορφὴν τούτου, καὶ ἐτρώ-
φα ἐκεῖνης ¹.

19. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο τῆς γῆς ὁ Ἀχαμιάτης, ὁ τῆς
Βχνουματῆς ἀνὴρ, οὗ τῇ ῥομφαίᾳ ἐμβόῃναι, τουτέστι προσελ-
θεῖν βουλόμενος ὁ ἐχθρὸς, ἐνεβίβαζε πρότερον ἄλλον ἑαυτὸν,
ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς σκιᾶς αὐτοῦ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ ².
20. Οἱ γενναῖοι ἐχθροὶ, ποιήσαντες ἐχθραν μετὰ τούτου με-
γάλη ἀνοία, ὡς βόες ἦσαν· διὰ τοῦτο κύψαντες καὶ τῆς
γῆς ἀψάμενοι ταῖς χερσίν, ἔθεντο ἐν τοῖς στόμασιν αὐτῶν
χόρτον ³, καὶ ἐγένοντο ἀληθῶς βόες τετράποδες.
21. Πῶς ἂν τὸ ξίφος τούτου ⁴, ὃ ἔτεμε πολλοὺς λαίμοὺς γεν-
ναίων ἀνδρῶν, συγκριθεῖν τῷ φαρμάκῳ ἐκεῖνῳ, ὃ κατα-
πιὼν ὁ Σίδας μόνος μέχρι τοῦ λαιμοῦ, εὐλαιμος ἐπωνο-
μάσθη;
22. Τούτου ἐν τῇ γῇ οἱ οἴκοι, ἔχοντες ἀνοικτὰς τὰς θύρας,
ὡς ἀκάμμυστα ὄμματα, ἡγρύπνουν ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς,
μήπως τὸ κάλλος αὐτῶν συληθεῖν ὑπὸ τῶν θείων ὀχη-
μάτων ⁵, τῶν φερομένων ἐπὶ τοῦ αἰθέρος.

1. Εὐμορφότερος δηλονότι ἦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ναλακουδάρρα, ὃς
λέγεται πάγκαλος· ἔστι δὲ υἱὸς τοῦ Κουδέρα, θεοῦ τοῦ πλούτου· ἡ δὲ
Ῥαμβά ἐστὶ θεία νύμφη, λίαν θελξίνους.

2. Ἐφοδεῖτο ἐλθεῖν πλησίον τῆς ῥομφαίας τούτου, καὶ διὰ τοῦτο
εἰσεβίβαζεν ἑαυτὸν πρότερον εἰς τὴν ῥομφαίαν, ὡς κατάσκοπον, ἵν' ἴδοι
ὅποια ἐστίν· ἐννοεῖται δὲ ἡ σκιά αὐτοῦ, ἡ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ, ἰσταμένου
ἔμπροσθεν.

3. Ἐν πολέμῳ ὅστις τίθῃσι χόρτον ἐν στόματι, οὐκ ἀναιρεῖται, ση-
μαίνων διὰ τούτου ὡς βοῦς ἐστίν· ὁ δὲ βοῦς, κατὰ τὸν νόμον τῶν Ἰνδῶν,
οὐκ ἔστιν ἄξιος ἀναίρέσεως.

4. Τὸ ξίφος δηλ. τούτου ἀναιρετικώτερον ἦν τοῦ φαρμάκου.

5. Οὕτε φόβος δηλ. ἦν κλεπτῶν, καὶ οἱ οἴκοι λαμπρότεροι ἦσαν τῶν
θείων ὀχημάτων.

23. Μετὰ δὲ ὁ βασιλεὺς Σαρῶδαβούμας, ἀνὴρ ὢν τῆς Σουναν-
δῆς, ἐκυβέρνηα τὴν γῆν, ὃς εἵλκυε τὴν βασιλείαν τῶν κατ' ὀ-
ψιν ἐχθρῶν ἐν πολέμῳ, καθὼς τὴν χορδὴν τοῦ τόξου.
24. Ὑπὸ τούτου ἡ γῆ ἐβαστάζετο ἐν χειρὶ εὐχερῶς, καὶ τοι-
ῆν πεφορτισμένη τῷ βάρει τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ, καὶ συμ-
πεφυρμένη τοῖς ῥέουσιν αἵμασι τῶν ἐχθρῶν, καὶ καταβε-
βρεγμένη τοῖς δάκρυσι τῶν γυναικῶν ἐκεῖνων.
25. Αἱ θήλειαι τῶν αἰθερίων θεῶν, οἳ ὀνομάζονται Βιδεα-
δάραι ¹, πολλοὺς τρόπους ποιήσασαι εἰς τὸ ἡδύναι τὰς
ἑαυτῶν φίλας, αἱ ἔπασχον τῷ πρὸς τοῦτον τὸν βασιλέα
ἔρωτι, οὐκ ἡδυνήθησαν λαβεῖν τὴν τούτου μορφήν, ὃς ἦν
ἀσύλητος παντὶ τεχνάσματι διὰ τὴν ἣν εἶχεν ἀρετὴν.
26. Πόνος ἐγένετο τῷ βαστάζοντι τὸ σκιάδιον, ὃς περιέφε-
ρεν αὐτὸ πολλάκις τῇ δε καὶ κεῖσε, κατὰ τὰς ἡλιακὰς
ἀκτῖνας, ἐπειδὴ οὐκ ἔβλεπε σκιὰν ², ἀφανίζομένην ἐκ
τῆς αὐγαζούσης λάμψεως τοῦ σώματος τούτου.
27. Μετὰ τοῦτον ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Ζαῖατσένας (Νικόστρα-
τος), ὁ ἀνὴρ τῆς Σούσσουβᾶς, καὶ νικητὴς τῶν ἐχθρῶν,
οὗ ἡ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν διαθέουσα προσταγὴ οὐ παρε-
βαίνετο οὐδὲ τοῖς κραταιοῖς βασιλεῦσιν.
28. Οἱ ἐχθροὶ διδασχθέντες ἐν πολέμῳ τῇ μὲν ὀφρῦϊ ³ τούτου

4. Οἱ Βιδεαδάραι, θεοὶ αἰθέριοι, εὐειδεῖς καὶ παντόμιμοι, ὧν αἱ μὲν
θήλειαι ἀρπάζουσιν ἐπὶ φιλότῳ ὠραίους ἀνδρας, οἳ δ' ἄρρενες ὠραίους
γυναῖκας· οὐκ ἡδυνήθησαν ὅμως οὐδὲ ἀρπάσαι ἢ ἀπατῆσαι τοῦτον, οὐδὲ
μεταμορφωθῆναι κατὰ τὴν μορφήν αὐτοῦ· ἀμίμητος δηλ. ἦν κατὰ τὴν
μορφήν καὶ ἀσύλητος διὰ τὴν ἣν εἶχεν ἀρετὴν.

2. Οὐκ ἔβλεπε σκιὰν, ἐπειδὴ ἠφανίζετο ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ προσώ-
που τούτου, καὶ διὰ τοῦτο ἠπόρει καὶ οὐκ ᾔδει ποῦ θῆ τὸ σκιάδιον.

3. Ἐκ μὲν τῆς τροπῆς τῶν ὀφρῶν αὐτοῦ οἱ ἐχθροὶ ἔτρεπον τὰ νῶτα
εἰς φυγὴν· ἐκ δὲ τῆς κινήσεως τοῦ ξίφους αὐτοῦ ἔτρεμον· ἐκ δὲ τῆς
κάμψεως τοῦ τόξου, ἔκαμπτον τοὺς ἀυχένους καὶ προσεκύνουν.

τὰς τροπὰς, τῷ δὲ ξίφει τοὺς τρόμους, τῷ δὲ τόξῳ τὰς κάμψεις τοῦ σώματος, ἔθεντο αὐτοδιδάκτως χόρτον ἐν στόματι ¹.

29. Τί οὖν; αἱ ἑφοροὶ θεαὶ τῶν γυμναστηρίων, τῶν λειμῶνων καὶ τῶν ὑδάτων, ἔρωτι ἐρεθιζόμεναι, οὐκ ἐπεθύμουν τῶν παιδιῶν τούτου τοῦ εὐειδοῦς, αἱ ἐγίνοντο ἐν γυμνασίοις, ἐν ἀνθολογίαις καὶ ὑδροπαιδιαῖς (ἐν λουτροῖς) ;

30. Ὁ παντσειδῆς Βισνοῦς, ὡς δοκεῖ, ποιήσας τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὁμοειδὲς τῷ τούτου σώματι ² συνεγένετο τῇ Λαζμῇ· διὰ τοῦτο ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ Βισνοῦ, ὁ Ἑρως, ὁμοιος τούτῳ τῷ βασιλεῖ κατὰ τὸ θαυμάσιον εἶδος ἐγένετο ³ καὶ νικητῆς τῶν τριῶν κόσμων.

31. Ἐπειτα δ' ἐγένετο δυνατὸς βασιλεὺς, Ῥοσῆνας τοῦνομα, ἀνὴρ δύω γυναικῶν, τῆς Μαριαδᾶς ⁴ καὶ τῆς Οὐρβῆς, οὗ τὸ ξίφος τρέμον ἐπιπτεν ἐπὶ τῶν δύω ἄκρων ⁵ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος τοῦ ἐχθροῦ, διὰ τὸ ὑπονοεῖν, ὅτι μαστοὶ εἰσι γυναικός.

32 Οὗτος ἐν πολέμῳ ἠγλαΐζετο, ὡς οἶκος λαμπρᾶς νίκης ⁶, οὗ ἡ μὲν ἐξωμὶς ἀνεπετάννυτο ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὡς σημαία,

1. Ἐν πολέμῳ, ὡς προεῖρηται, δς ἂν ῥίψῃ τὰ ὅπλα καὶ θῇ χόρτον ἐν τῷ στόματι, οὐκ ἀναιρεῖται.

2. Ἀφῆκε πᾶσαν ἄλλην μορφὴν καὶ ἔλαβε τὴν τούτου μορφὴν.

3. Πάγκαλος ἦν δηλαδὴ καὶ παγκόσμιος νικητῆς, ὡς ὁ Ἑρως.

4. Μαριαδὰ λέγεται ὁ ὄρος, τὸ ὄριον, καὶ ἡ αἰδώς. Οὐρβὴ δὲ λέγεται ἡ γῆ.

5. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐλέφαντος, ἐκατέρωθεν τοῦ μετώπου, δύω ἐξοχαὶ ὀστώδεις πρόκεινται, ὡς μαστοί.

6. Ὁ μὲν βασιλεὺς ἐν πολέμῳ ἦν, ὡς οἶκος βασιλικός, ἐν ᾧ ἵσταται ἡ νικητικὴ σημαία· ὁ δὲ βραχίων αὐτοῦ, ὡς ὁ κοντὸς τῆς σημαίας· ἡ δὲ ἐξωμὶς αὐτοῦ, ὡς τὸ ἱστίον τῆς σημαίας· ὁ δὲ στέφανος αὐτοῦ, ὡς ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς σημαίας λόφος.

ὁ δὲ μακρὸς βραχίων ἦν, ὡς κοντός, ὁ δὲ λιθοκόλλητος στέφανος, ὡς λόφος.

33. Πλάττων τὸ τούτου θερμουργὸν ὁ Σίβας, θερμανθεὶς, ἐξέμαξε τῇ χειρὶ τὸ μέτωπον, ἰδρῶτι περιρρέομενον· προσκολλήσει δὲ μορίου τῆς πλαστικῆς ὕλης, ἐγένετο τὸ ἐν μετώπῳ πύρινον αὐτοῦ ὄμμα.

34. Οἱ ἄνθρωποι ἀποτελέσειαν ἂν κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἔφρουν διὰ μὲν τῆς διεσπαρμένης δυσκλείας τῶν ἐχθρῶν τούτου μέγα σκότος ¹, διὰ δὲ τῆς τούτου θερμουργίας ἡλιακὸν φῶς, διὰ δὲ τῆς τούτου εὐκλείας σεληνιαίαν λάμψιν.

35. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο Βαούμας, ὁ ἀνὴρ τῆς Σουΐα-γναῖς, ὅξυς ὢν ὡς ὁ ἥλιος· οὗ οἱ ἐχθροὶ κατακαϊόμενοι ἐν δεινοῖς, κατέβρεχον τὸ ἑαυτῶν σῶμα δάκρυσι πολλοῖς ².

36. Ἡ εὐκλεία τούτου ἡγλαΐζετο ὡς ἡ Σιδὰ ³, ἀφικνουμένη ἀκωλύτως καὶ εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους· πιούσα δὲ διὰ τῆς ἑαυτῆς ἀγλαΐας τὴν ἀγλαίαν τῆς ἀμβροσίας ⁴, διαμένει εἰς αἰῶνας αἰώνων.

37. Αἱ γυναῖκες τῶν ἐφόρων τῶν τῆς γῆς μερῶν θεῶν ἡγ-καλίζοντο σφοδρῶς καὶ ἡδέως καὶ λίαν περιχαρῶς αὐ-τούς, ἀγλαΐζομένους πάντα τὰ μέλη, διὰ τῆς εἰς τοῦτον εἰσδύσεως ⁵.

1. Οἱ Ἴνδοι ἀναφέρουσι τὸ μὲν σκότος, ὡς μέλαν, εἰς τὴν δυσφημίαν· τὸ δὲ ἡλιακὸν φῶς, ὡς θερμαντικόν, εἰς τὴν ὀξύτητα, εἰς τὴν θερμουργίαν· τὸ δὲ σεληνιακὸν φῶς, ὡς λευκὸν καὶ δροσερὸν, εἰς τὴν εὐφημίαν.

2. Πολλὰ δηλ. πάσχοντες δεινὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκλαιον.

3. Ὡς ἡ Σιδὰ, ἡ θαυματουργὸς γυνή.

4. Ὑπερβᾶσα δηλ. τὴν λευκότητα τῆς ἀμβροσίας, διαμένει εἰς αἰῶνας αἰώνων, καθὼς ἡ Σιδὰ ἀφικνεῖται καὶ εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους, καὶ πιού-σα τὴν ἀμβροσίαν διαμένει εἰς αἰῶνας αἰώνων.

5. Οἱ ἔφοροι τοῦ Κόσμου θεοὶ εἰσδύουσι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, ὡς φρονοῦσι.

38. Οὗτος ὁ πολύνους, ὃς ἐγίνωσκεν ὡς ψευδῇ εἰσι πάντα τὰ ἐν τούτῳ τῷ, ὡς δράματι, κόσμῳ φαινόμενα ¹, παντὸς πάθους ἀμέτοχος ἦν ². ἐδείκνυε δὲ χαρὰν καὶ ὀργὴν καὶ τὰ λοιπὰ πάθη προστηκόντως τῷ καιρῷ.

39. Μετὰ δ' ἐγένετο βασιλεὺς Αἰουταΐαζης ³ τοῦνομα, ἀνὴρ ὢν τῆς Ταπᾶς· ὃν ἰδὼν ὁ Ἐρως καὶ φοβηθεὶς, μήπως ἰδοῦσα τοῦτον κάκεινον ἡ Ῥατῆ, ἄθυμος γένοιτο, ἀμελής ἐγένετο ⁴.

40. Ἐχλευάζοντο ὑπὸ τῶν θεαινῶν αἱ γυναῖκες τούτου τοῦ βασιλέως, ἐπειδὴ ὁ ὕπνος αὐτῶν ἐμπόδιον ἦν τῆς θεωρίας αὐτοῦ· ἀντεχλευάζοντο δὲ καὶ αἱ θεαὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν καυχωμένων, ὅτι καὶ ἐν ὕπνῳ ἔχουσιν αὐτόν ἐν ἀγκάλαις ⁵.

41. Οὐκ ἔστι παράδοξον, ὡς τὸ κλέος τούτου ἔθαλλεν ὡς φυτὸν, ἀρδόμενον τοῖς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν δάκρυσι τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὕδασιν ἐκ νεφῶν· τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον, ὅτι τὸ ὡς πῦρ θερμουργὸν τούτου ἐξήπτετο τοῖς ὕδασιν ἐκείνων τῶν δακρύων.

42. Οἱ θεοὶ ἐν τῇ μελλούσῃ γεννήσει ⁶ τὸν μισθὸν διδόασιν τοῖς σεβομένοις αὐτούς· τοῦτο δὲ τὸ μέγα ἑαυτῶν στίγμα

1. Δράμα ἐστὶν οὗτος ὁ Κόσμος· δραματοῦργος δὲ ὁ Θεός.

2. Οὐκ ἦν δηλ. προστηλωμένδς τοῖς τοῦ κόσμου πάθεσι.

3. Αἰουταΐαζης ἐφερμηνεύεται, ὁ ἐκτελεστῆς δεκακισχιλίων θυσιῶν, Μυριοθύτης.

4. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· ὁ γὰρ Ἐρως λέγεται καὶ Ἀνάγκας, τουτέστιν ἀμελής ἢ λυσιμελής.

5. Οἰοῦναι ἔλεγον· ἡμεῖς μᾶλλον μακάριαι ἐσμὲν ἢ ὑμεῖς· ὑμεῖς μὲν γὰρ αἶε τοῦτον βλέπετε, ὡς ἄυπνον· ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον τοῦτον βλέπομεν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀγκάλαις ἔχομεν, οὐ μόνον γρηγοροῦσαι, ἀλλὰ δὴ καὶ ὑπνοῦσαι.

6. Οἱ γὰρ Ἴνδοι δοξάζουσι τὴν μετεμψύχωσιν.

ἐξαλειψαί θελήσαντες, ἔλαβον τὴν μορφὴν τούτου, ὃς εὐθέως ἀντέμειβε τοὺς αὐτὸν θεραπεύοντας.

43. Μετὰ τοῦτον ἀνεδέξατο τὴν φροντίδα τῆς γῆς ὁ Ἀκροδανᾶς (Ἀόργητος), ἀνὴρ ὢν τῆς Καρενουκάς, οὗ τὴν μεγαλοδωρίαν ἀδουσῶν τῶν ὑπὸ γῆν θηλέων ὄψεων ἀκούσας ὁ Βαλῆς, ἀφῆκε τὴν ἔπαρσιν.

44. Τούτου ἡ εὐφημία καὶ θερμουργία ἐπαιζέτην καθ' ἐκάστην ἐπὶ τῆς αὐλῆς τοῦ οὐρανοῦ μετὰ λαμπρῶν σφαιρῶν, ἀναδυομένων ἐκ τοῦ βάθους τῆς γῆς, καὶ καταδυομένων, αἱ εἰσιν ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη¹.

45. Ὑπὸ τούτου οὐχ ἡρπάζετο οὐδὲ ὁ πλοῦτος, ὃς κατηναλίσκετο εἰς ἀγαθὰ ἔργα, τῶν ἀγαθουργῶν καὶ θεοσεβῶν ἐχθρῶν, ἡττηθέντων ἐν πολέμῳ καὶ ὑποταγέντων.

46. Οὗτος ἐν μὲν ἡμέρᾳ μεγάλῳ πόνῳ συνῆν ἐκ τοῦ οὗ ἔφερε μεγάλου φορτίου τῆς γῆς· ἐν δὲ νυκτὶ χαίρων ἔβλεπε κατ' ὄναρ καὶ ὕπαρ τὸν Θεόν, ὄντα ἐν ἀνεικέστῳ χώρῳ τοῦ οὐρανοῦ.

47. Μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεὺς τῆς γῆς ἐγένετο ὁ Δεθατίτης², συζευχθεὶς γυναικὶ καλουμένην Βασᾶ· πρὸς ὃν ἔριν θέμενοι ἐν πολέμῳ οἱ ἐχθροὶ, ἐγένοντο καὶ αὐτοὶ Δεθατίται.

48. Ἐν τῇ διασπαρθείσῃ εὐφημίᾳ τούτου, εἰπούσης τῆς θεᾶς Παρθενῆς τῷ Σίβᾳ· « Ἄρα τὸ μέλαν τοῦ λαιμοῦ σου ἐξήλειπται σήμερον ; » εἶδεν ἑαυτὸν ὁ Σίβας σὺν χαρᾷ εἰς

1. Ἡ θερμότης ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἥλιον, ἡ δὲ εὐκλεία εἰς τὴν Σελήνην.

2. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· Δεθατίτης γὰρ λέγεται κατ' ἐτυμολογίαν Θεόξενος, τουτέστιν ὁ ξενιζόμενος παρὰ τῷ Θεῷ· διὰ τοῦτο ἐπάγει ὅτι ἐγένοντο καὶ αὐτοὶ Δεθατίται, τουτέστιν, ἀποθανόντες ἐν πολέμῳ ἐξενίσθησαν παρὰ τῷ Θεῷ, ἐγένοντο οὐράνιοι· οἱ γὰρ θανόντες ἡρώϊκῶς ἐν πολέμῳ, εἰς τὸν οὐρανόν, λέγουσι, πορεύονται.

τὴν πολύτιμον λίθον, τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ περὶ τὸν τράχηλον ὄφειος.

49. Τούτου ὁ θυμὸς ἐν δεινῷ πολέμῳ ἀπεπαύετο, λέγοντος τοῦ ἐχθροῦ· « Τί ἀναιρεῖς ἐμέ, ὅς κατὰ τὸ ἔθος τῆς πρὸς » τοὺς ἐφόρους τῆς γῆς θεοὺς λατρείας, σοὶ αὐτῷ ἐλάτρευ- » σα ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐμαυτοῦ ἐξόδου ¹; »
50. Ὁ παντογνώστης Σίδας, ὁ πενταφυῇ μορφήν ἔχων ² χοὺς, ὕδατος, πυρὸς, αἰθέρος καὶ ἀέρος, ἀριθμήσας τὰ ἄτομα τοῦ χοὺς, τοῦ ὕδατος, τοῦ πυρὸς καὶ τοὺς ἀστέρας, εἶ- πεν, ὅτι τὰ προτερήματα τούτου ἀναρίθμητά εἰσιν
51. Ἐπὶ τοῦ θρόνου δὲ τούτου τοῦ βασιλέως Δεβχατίτου ἐκά- θισεν, ὡς λέων ἐπ' ὄρους, ὁ Σρηρούσας, ὁ σύζυγος τῆς Δε- βᾶς, ὅς διακόψας τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν, ὡς ἐλεφάντων ἀγέλην, διέσπειρεν ἐπαίνους λευκοὺς ὡς μαργαρίτας.
52. Τούτου τῶν ποδῶν οἱ δέκα ὄνυχες, πλυθέντες τοῖς τῶν ἐχθρῶν δάκρυσι, καὶ στιλβωθέντες ταῖς προστρι- βαῖς ³ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῶν λίθων, ἐγένοντο ἕκα- στος κάτοπτρον τῶν δέκα μερῶν τοῦ κόσμου.
53. Ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες ἔβλεπον τοῦτον ἀσκαρδαμυκτὶ, διὰ τοῦτο εἰκάζετο, ὡς αἱ θεαὶ εἰσέδυσαν αὐτάς, ὥστε θεάσθαι τοῦτον ⁴. ἀλλὰ καὶ αἱ θήλειαι τῶν ὑπὸ γῆν ὄφειων ἔβλεπον τοῦτον διὰ τῆς ἀκοῆς τῆς τούτου εὐμορφίας ⁵.

1. Λατρεύσας τοῖς ἐφόροις τοῦ κόσμου θεοῖς, σοὶ αὐτῷ ἐλάτρευσα. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἐν σοὶ εἰσι.

2. Αὐτὸς δηλ. ἐστι τὰ πάντα.

3. Οἱ ἥττονες Ἰνδοὶ προσκυνοῦντες τοὺς κρείττονας προστρίβουσι τὸ μέτωπον τοῖς δακτύλοις τῶν ποδῶν· οὗτοι δ' ὄντες βασιλεῖς, καὶ λιθο- κολλήτους ἔχοντες στεφάνους, προσκυνοῦντες ἀποστίλδουσι τοὺς ὄνυχας τούτου, διὰ τῆς προστρίψεως τῶν ἐν τοῖς στεφάνοις λίθων.

4. Οἱ γὰρ θεοὶ ἀκοιμήτους ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμούς.

5. Λέγουσιν ὡς οἱ ὄφεις οὐκ ἔχουσιν ὦτα· ἀκούουσι δὲ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.

54. Τούτου τὸ θερμουργὸν νεοφανὴς ἥλιος ἦν, ἀνατολὴν μὲν ἔχων πανταχοῦ, δύσιν δὲ οὐδαμοῦ. Ὅστις δὲ τῶν βασιλέων τὸ βασιλικὸν ἀπέρριπτε σκιᾶδιον ¹, εἰς τοῦτον, οὐ διῆκεν ἡ θερμότης.
55. Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ βασιλεὺς Ἀξαρᾶζας, ὁ ἀνὴρ τῆς Σθαλάς ² ἐξῆψε τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν ἐν τῷ ἐχθρῷ, ὡς φλόγα ἐν δρυμῷ, οὐ ἐν τῇ λευκῇ εὐκλείᾳ οὔσα ἡ Σελήνη, ἐτύγχανεν ἀνέσεως, ὡς οἰκοῦσα ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάσῃ ³.
56. Ὁ εἰρημένος ἐχθρὸς τούτου ⁴ καὶ λέοντας ἀνείλεν ἐν δρυμῷ εὐμαρῶς, οὐ δι' ὄπλου, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς χειρὸς αὐτοῦ, οἱ ἐπέδραμον, ἰδόντες τοὺς μαστοὺς γυναικῶς, πλησίον τούτου ἰσταμένης, καὶ νομίσαντες τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐλέφαντος μαστώδεις ἐξοχάς.
57. Ὅ,τε Σίβας καὶ ὁ Βισνοῦς, ἰδόντες τὸ κάλλος τούτου, ὁ μὲν μελαγχολῶν ἦν ὅλως ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γυναικείαν ὅλην φύσιν οὐκ ἔλαβεν ⁵. ὁ δὲ Βισνοῦς ἐγνω-

1. Τὸ γὰρ σκιᾶδιον, ὃ κρατοῦσιν ἐπὶ κεφαλῆς εἰς ἀποσκίασιν τοῦ ἡλίου, βασιλικὸν ἐστὶ παράσημον ἐν Ἰνδοῖς· δηλονότι, ὅστις πᾶσι βασιλέων προσκυνῶν ὑπετάγεται τούτῳ τῷ Σρηρούσῃ, ἐκείνῳ φίλος ἦν.

2. Σθαλὰ λέγεται ἡ φλόξ· ὅθεν ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

3. Ἐπεὶ θάλασσαί μυθεύονται παρ' Ἰνδοῖς· ὧν μία ἐστὶ καὶ ἡ ἐκ γάλακτος, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἡ Σελήνη.

4. Ἐνταῦθα λέγει ὑποῖός τις ἦν ὁ τούτου ἐχθρὸς, περὶ οὗ εἶρηκεν ἀνωτέρω, ὅτι κατηθάλωσεν αὐτὸν ἡ τούτου ἀνδρεία, καθὼς ἡ φλόξ τὴν ὕλην· δηλονότι τοσοῦτον γενναῖος καὶ φοβερὸς ἦν ὁ τούτου ἐχθρὸς, ὥστε οὐχὶ δι' ὄπλου, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐνίκησε λέοντας, οἳ οὐκ ἐφοβοῦντο οὐδὲ τοὺς ἐλέφαντας. Ὅρα δὲ πῶς κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς παίζει· ἐπειδὴ γὰρ εἶρηκεν ἀνωτέρω, παραβάλλων τὸν ἐχθρὸν τούτου δάσει κατακεκαυμένῳ ὑπὸ πυρὸς, διὰ τοῦτο ἐπύγαγεν ἐνταῦθα, καὶ λέοντας καὶ ἐλέφαντας, οἱ διαιτῶνται ἐν δάσεσι.

5. Ἡ εἰκὼν τοῦ Σίβα ἐνίοτε γράφεται διφυής, κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν μέρος ἀρσενικῇ, κατὰ δὲ τὸ ἀριστερὸν θηλυκῇ· διὰ δὲ τούτου ὑπανίστανται, ὡς ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεος τὸ πᾶν συνίσταται.

σιμάχει, ὅτι λαβὼν ποτε γυναικείαν φύσιν, ἀφῆκεν αὐτήν¹.

58. Ἐν τῇ γῇ τούτου ὁ θάνατος ἐν ὥρᾳ ἔκλειεν, ὡς ὕπνος, τὰ ὄρματα τῶν ἀνθρώπων², ἀγαθοῖς ἔργοις διαπρεπόντων, μηδὲν πάθος μήτε βλεπόντων, μήτ' ἀκουόντων, καὶ χρηστολογίαις καὶ εὐπροσχηγόραις χαιρόντων.

59. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Ματινάρας, ὁ ἀνὴρ τῆς Σαρασβάτης, οὗ ἐν τοῖς τῶν ποδῶν ὄνυξιν, ὡς ἐν χαρίεσι λιμνιδίοις, ἀντέλαμπεν ἡ δεκαμερὴς βασιλεία, διὰ τῆς τῶν βασιλέων προσκυνήσεως³.

60. Καταφρονήσας οὗτος ἐν πολέμῳ τοῦ μὲν ξίφους, ἐπειδὴ ἔτρεμε, τοῦ δὲ τόξου, ἐπειδὴ τὰ νῶτα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐδείκνυεν, ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς βασιλεῖς τῇ ὀφρῷ αὐτοῦ.

61. Τίς ἐρωτικῇ οὐ περιεπτύσσετο πολλάκις τοῦτον, τὸν ἐκ τῶν προτερημάτων ἑαυτοῦ ὄντα ἐν καρδίᾳ παντὸς ἐρωτικοῦ; Τίς οὐκ ἐφίλει πλεονάκις κατ' ἰδίαν τὸ στόμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, τὸ ὄν πλῆρες ἀσμάτων τῶν πλεονεκτημάτων τούτου⁴;

62. Καὶ αὐτὸς ὁ Βραχμᾶς⁵, ὁ παντογνώστης, οὐκ ἐγίνωσκε

1. Ὁ Βισνοῦς ἔλαβε γυναικείαν φύσιν, εἰς ἀπάτην τῶν δαιμόνων, ὅτε ἐξῆλθεν ὡς ἀμβροσία ἐκ τῆς θαλάσσης.

2. Οὐκ ἀπέθνησκον δηλ. παρ' ὥραν οἱ ἄνθρωποι νέοι ὄντες, ἀλλὰ γηράσκοντες.

3. Δηλονότι πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς οἱ βασιλεῖς προσεκύνουν τοὺς πόδας αὐτοῦ.

4. Δηλονότι περιπτυσσόμεναι τοὺς ἑαυτῶν ἀνδρας, ὧν ἐν τῇ διανοίᾳ ἦν οὗτος, ἕνεκα τῶν ἑαυτοῦ προτερημάτων, τοῦτον περιεπτύσσοντο.

5. Καὶ αὐτὸς ὁ Βραχμᾶς, ὅστις πεποίηκε τὰ προτερήματα τούτου καὶ εἶρκεν αὐτὰ πολλάκις, οὐκ εἶχεν αὐτὰ ἐν μνήμῃ, διὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν πολύν.

τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεποιημένων τε καὶ λελεγμένων προτερημάτων τούτου, καὶ ἱκανῶν ὄντων εὕκοσμον τὸν κόσμον καταστῆσαι.

63. Μετὰ τοῦτον ἐκόσμησε τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς Σισσοῦς, ὁ ἀνὴρ τῆς Ἰαμουναῆς, οὗ εἰς τὴν λαμπρότητα, τὴν οὖσαν ὡς λαμπρὸς λύχνος τῶν τριῶν κόσμων, ἐμπίπτων ὁ Ἥλιος, ἐφαίνετο ὡς πυραλλίς ¹.

64. Τούτου ἡ ῥομφαία, ποιήσασα λατρείαν τῇ γῇ τοῦ πολέμου, ὡς δι' ἀνθρώπων ² τῶν μαργάρων, πεσόντων ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος ³, πληγέντος, κατέπιε τῶν ἐχθρῶν τὸ πῦρ, ὡς τερατουργὸς ⁴, τὸ καταναλίσκον τοὺς ἐχθρούς.

65. Ἐπὶ τούτου τοῦ λαμπρῶς νικήσαντος τὴν ἄγνοιαν, τὴν νικῶσαν τὸν κόσμον, ἐπίπτον πανταχόθεν τὰ θέλη τοῦ Ἐρωτος καὶ ἐν καιρῷ τῆς μετὰ γυναικῶν παιδιᾶς, ὡς ἀνθοβολίαί ⁵.

66. Οὗτος ὁ μέγας αἰθὴρ λέγεται ὑπὸ τῶν σοφῶν, τοῦ μὲν Βισνοῦ ποῦς, τοῦ δὲ Σίβας, θριξ τῆς κεφαλῆς· ἀλλὰ καὶ οὗτοι οἱ μεγάλοι θεοὶ ἐφαίνοντο, ὁ μὲν Βισνοῦς, ὡς βομβύλιος, ὁ δὲ Σίβας, ὡς χλὴν ⁶, ἐπὶ τοῦ λωτοῦ τῆς

1. Λαμπρότερος δηλ. καὶ θερμότερος ἦν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἥλιου. Ἀστέως ἔχει τὸ πρωτότυπον· Πατάγγα γὰρ λέγεται καὶ ὁ Ἥλιος καὶ ἡ πυραλλίς τῷ αὐτῷ ὀνόματι.

2. Οἱ γὰρ Ἰνδοὶ λατρεύοντες τοῖς θεοῖς, προσφέρουσιν ἄνθη.

3. Μυθολογοῦσιν ὡς ἐν μὲν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος μαργαρίται εἰσιν, ἐν δὲ τῇ κεφαλῇ τοῦ ὄφεως, πολῦτιμοι λίθοι.

4. Εἰσὶ τινες τῶν τερατοποιῶν ἐν Ἰνδία, οἱ πυρσὸν μέγαν τῇ χειρὶ φέροντες, περιφέρονται γυμνοὶ, ὡς δαιμονόληπτοι, καὶ ἐντιθέασι τὴν φλόγα τῷ σώματι καὶ τῷ στόματι, μηδαμῶς φλεγόμενοι.

5. Οὐκ ἦν δηλ. γυναικομανής, ἀλλὰ σώρων καὶ ἐγκρατής.

6. Μέλας ὁ Βισνοῦς, μέλας καὶ ὁ Βομβύλιος, ὅς περιίπταται ἐπὶ τοῦ

εὐκλείας τῆς μεθ' ὕδατος γινομένης πολυδωρίας τούτου¹.

67. Μετὰ δ' ἐγένετο βασιλεὺς τῆς γῆς ὁ πανέκλαμπρος Ἀλῆνας, ὁ ἀνὴρ τῆς Ῥαθανταρῆς, οὗ ὁ θυμὸς² καὶ τὸ ξίφος ἐν πολέμῳ ἀνῆγον εἰς οὐρανὸν τοὺς ἀντικειμένους, καθὼς τὸ πῦρ καὶ ὁ καπνὸς τῆς θυσίας τοὺς θύοντας³.

68. Τούτου τὸ τόξον τίνι ἂν συγκριθεῖη; οὐ γὰρ πώποτε τοιοῦτον ἀνεφάνη τόξον. Τὸ μὲν γε τόξον τοῦ Σίβα κατερράγη ὑπὸ τοῦ Ῥάμα, καὶ παιδίου ὄντος· ποῦ δὲ χορδὴ καλὴ τῷ τόξῳ τοῦ Ἰνδρα⁴; τὸ δὲ τόξον τοῦ Βισνοῦ, ἡ Σάργκα, λέγεται μὲν, ὡς ὑπερφυῆς ἐστίν, οὐδεὶς δ' ὁμῶς αὐτὸ εἶδεν.

69. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπῶντες τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὑπελαμβάνοντο ὑπ' αὐτῶν, ὅτι εἰσὶν αὐτὸς ὁ Ἀλῆνας· ἄρα οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις οὐχ ἤδοντο ἀλλήλοις ὁμοίως, ὁμοίως ἀλλήλους ἀγαπῶντες;

70. Καὶ τοι δ' οὗτος κατεβρέχετο τῷ χυμῷ τῶν ἀγαθῶν ἔργων, θερμαινόμενος ὁμῶς τῷ βάρει τῶν ἐπτὰ νησιῶν γαιῶν⁵, ἔπινεν ὅλη ψυχῇ τὸν θυμὸν τῆς ἀμβροσίας τῶν

ἀνθους λωτοῦ. Λευκὸς ὁ Σίβας, λευκὸς καὶ ὁ χῆν, ὃς ἐμφιλοχωρεῖ τῷ ὕδατι, ἐν ᾧ φύεται ὁ λωτός.

1. Ὡς μικροὶ ἐφαίνοντο οἱ μεγάλοι οὗτοι θεοὶ ἐν τῇ εὐκλείᾳ τούτου, δηλ. ἡ εὐκλεία τούτου ἄπειρος ἦν καὶ ἀπεριόριστος. Ὑπερβολὴ τοῦτο. Σημεῖωσαι ὡς οἱ Ἰνδοὶ διδόασιν τὰ δωρήματα τοῖς Βραχμᾶσι μεθ' ὕδατος ἐν παλάμῃ.

2. Ὁ θυμὸς ἐστίν ὡς τὸ πῦρ, τὸ δὲ ξίφος ὡς ὁ καπνός.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει πολλὴν χάριν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Ἀ σ α β ἄ γὰρ λέγεται καὶ ἡ μάχη καὶ ἡ θυσία.

4. Τὸ τόξον τοῦ Ἰνδρα, ὅς ἐστιν ὁ ὄμβριος Θεὸς, ἡ Ἴρις ἐστίν, ἡ ἐν αἰθέρι φαινόμενη μετὰ τὴν βροχὴν.

5. Καθὼς ἐπτὰ θαλάσσας μυθολογοῦσιν οἱ Ἰνδοί, οὕτω καὶ ἐπτὰ γαίας, περιρρέομένας κατὰ μέρος ὑπὸ τῶν θαλασσῶν.

γυναικείων χειλέων, εἰς ἄνεσιν τοῦ πόνου, μηδαμῶς προσηλωμένος αὐταῖς.

71. Μετὰ τοῦτον βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Δουσσέντας, ὁ ὀλέτωρ τῶν στρατιῶν τῶν πολεμίων βασιλέων, ὃς ἠγλαΐζετο μετὰ τεσσάρων νεωτέρων ἀδελφῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καθὼς ὁ τετράχειρ Βισνοῦς ¹ ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς Λαξμῆς.

72. Τούτῳ ὕμνον οἱ σοφοὶ Βραχμᾶνες ἐποιοῦν, χρίοντες τὸ μέτωπον αὐτοῦ χρόκῳ, διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ μικροῦ δακτύλου, καὶ τιθέντες ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ.

73. Ἐν μέσῳ θαυμασίων ὀϊστῶν, ἀφιεμένων, ἡ τοῦ Ἰάμα ὀφρὺς, ὡς δραματουργὸς γυνὴ ², ἤρχετο εἰς τὸ τῆς τούτου, ὃ ἦν ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, καὶ ἐδραματούργει, ἀναστρέφον τάγματα τῶν πολεμίων.

74. Τὰ ὦτα τῶν ὑπὸ γῆν ὄψεων ἠνώθησαν τοῖς ὄμμασιν ἐθελουσίως ³, ἵν' ἴδοιεν εἰς θυμηδίαν κατὰ κόρον τὸ ἀνέκφραστον κάλλος τούτου, ὅτε ἐξεστράτευσεν εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον.

75. Κατὰ τὸ ὃ εἶχεν ἰδίωμα τοῦ ποιῆσαι τοὺς τρεῖς κόσμους λευκοὺς, ἡ εὐκλεία τούτου εἰσέβη καὶ εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ Βισνοῦ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἔλαμπεν ὁ ἐν τῷ ὀμφαλῷ τοῦ Βισνοῦ λευκὸς λωτὸς, ὃς ἐστὶν ὁ ποῦς τῆς εὐκλείας ταύτης ⁴;

1. Ὁ Βισνοῦς τετράχειρ γράφεται, διὰ τὸ πολυδύναμον καὶ παντοδύναμον. Παράκοιτις τούτῳ ἐστὶν ἡ Λαξμῆ, καθὼς τῷ Διὶ ἡ Ἥρα.

2. Οἱ δραματοῦργοι ἔχουσι καὶ γυναικας συνερίθους.

3. Ἐπειδὴ οἱ ὄφεις λέγονται, ὅτι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀκούουσι, διὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς ἀστείως ὑποτίθουσιν, ὅτι τὰ ὦτα τῶν ὄψεων, μὴ δυνάμενα ἀκοῦειν τοῦ κάλλους τούτου, ὅπερ ἦν ἄρρητον καὶ ἀνέκφραστον, ἠνώθησαν τοῖς ὄμμασιν, εἰς τὸ ἰδεῖν τὸ κάλλος αὐτοῦ.

4. Δηλονότι ὁ ἐν τῷ ὀμφαλῷ τοῦ Βισνοῦ λωτὸς οὐκ ἐστὶν ἄλτῃς

76. Τούτου τῆς φήμης ἐπὶ τῇ πολυδωρίᾳ ἀδομένης ἐν οὐρανῷ, τὸ μὲν πάνδωρον δένδρον ἐποίει τὸ ἔργον τῆς ἀποσμήξεως τοῦ ἰδρωτός διὰ τῶν κλάδων, ὡς δι' ἄκρων ἱματίου ¹. ἡ δὲ πάνδωρος βοῦς ἐρρίπιζε τῇ οὐρᾷ ². τὸ δ' ἔργον τῆς διὰ φωτὸς λατρείας ἐποίει ὁ οὐράνιος ἀδάμας, ὁ ὢν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν θεῶν, ἅς ἐσάλευον ἐκ χαρᾶς ³.

77. Οὗτος κυκώσας καὶ ἀναταράξας, ὡς θάλασσαν, τὴν βαθεῖαν στρατιὰν τῶν πολεμίων βασιλέων πάντων, καὶ

λωτὸς, ἀλλ' ὁ ποὺς τῆς φήμης, ἥτις εἰσέδω καὶ εἰς αὐτὸν, ὡς ἀπανταχοῦ παρόντα, διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ ἔμεινεν ὁ ποὺς αὐτῆς ἔξω. — Μυθολογοῦσιν, ὅτι ὁ Βισνοὺς ἦν ἐν τοῖς ὕδασιν, ἐπαναπαυόμενος ἐπὶ ὤμου ὄφως χιλιάδας χιλιάδων ἐτῶν. Τελευταῖον δὲ ἀνεβλάστησεν εἰς λωτὸς ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ αὐτοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ ἄκρου τοῦ λωτοῦ ἐγεννήθη αὐτοφυῶς ὁ Βραχμᾶς, ὃς ἐποίησε τὸ πᾶν τοῦτο· ὅθεν ὁ Βραχμᾶς λέγεται καὶ αὐτοφυῆς καὶ λωτοφυῆς.

4. "Ἐστι καὶ τοῦτο μία θεραπεία πρὸς τοὺς κρείττονας, τὸ ἀποσμήχειν τὸν ἰδρωτά· διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Θεοῦ ἐν λατρείᾳ ἵσταται καὶ εἷς, ἔχων καψιδρώτια τῇ χειρὶ καὶ περιφέρων αὐτὰ φαίνεται ὥσπερ εἰ ἀποσμήχει τὸν ἰδρωτά.

2. Ἐπειδὴ ἐν Ἰνδίᾳ ἐθίζουσι ῥιπίζειν εἰς τιμὴν τοὺς μερίζοντας καὶ ἡγεμόνας λευκῇ οὐρᾷ βοῶς, ὡς εἴρηται πρότερον, διὰ τοῦτο ὑποθετικῶς ὁ ποιητὴς λέγει ἐνταῦθα, ὅτι ἡ πάνδωρος βοῦς, ἀκούσασα τῆς φήμης τούτου, ἐρρίπιζε τῇ ἑαυτῆς οὐρᾷ, ἐποίει δηλονότι ἔργον δουλικόν, μὴ οὔσης ἐν χρεΐᾳ τῆς πανδωρίας αὐτῆς.

3. Οἱ Ἰνδοὶ λατρεύουσι τοῖς θεοῖς, ἐγχέοντες ὕδωρ, προσφέροντες ἄνθη, ἢ φύλλα, ἢ καρποὺς, θυμιῶντες, χρίοντες χρώμασιν εὐανθέσιν, ἢ καὶ μύροις ἀλείφοντες. "Ἐστι δὲ καὶ αὕτη μία λατρεία, ἡ διὰ φωτός· ἄπτοντες γὰρ λύχνον, βούτυρον ἔχοντα ἀντὶ ἐλαίου, περιάγουσι τοῦτον, ὡς τὸ θυμιατήριον, πρὸ τῶν θεῶν. "Ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς οὗτος ῥαψιδεῖ, ὅτι ὁ πάνδωρος ἀδάμας, ὡς φωσφόρος καὶ πολύφωτος, ἐγίνετο ἡ διὰ φωτὸς λατρεία, ἐποίει ἔργον δουλικόν δηλαδὴ, μὴ οὔσης ἐν χρεΐᾳ τῆς πανδωρίας αὐτοῦ.

παγκόσμιον αὐτοκρατορίαν κτησάμενος, πολλὰς θυσίας ἐτέλεσεν. Ὅθεν ἔγωγε οἶομαι, ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐφόρου τῆς θυσίας Βισνοῦ μέλαν προσεγένετο ἐκ τῶν ἀνισταμένων κυματοειδῶν καπνῶν τῶν θυσιῶν τούτου, ὃ μέχρι τῆς σήμερον ἐξαλειψαὶ ὁ Βισνοῦς οὐ δύναται ¹.

78. Ἐκ τοῦ βάρους τῆς δυνάμεως τούτου, τῆς σφαίρας τῆς γῆς σειομένης, ἡ μὲν θάλασσα ἐκυματίζετο ὑψοῦ λίαν, καὶ κατεπόντιζε τὰ πλοῖα· τὰ δὲ ὑψηρεφῇ ὄρη διεκλονοῦντό τε καὶ ἀνετρέποντο· τὰ δὲ συνηρεφῇ ἄλσῃ κατεκαίοντο ἐκ τῶν προστριβομένων κλάδων τῶν δένδρων· οἱ δ' ἐχθροὶ διὰ τοῦτο εἰς τοῦτον κατέφευγον παραιτία ².

79. Ἐπειδὴ ἡ Σελήνη, ἡ γαλακτώδης θάλασσα, ὁ Καϊλάσας ³, ὁ βασιλεὺς τῶν ὄψεων Σέσσας ⁴, ἡ οὐρανία Γαγγὰ, τὸ οὐράνιον δένδρον, ἡ Μανδάρα, οἱ ἐκ μαργάρων ὄρμοι, τὰ ἄστρα, καίπερ ὄντα ὑπέρλαμπρα καὶ λευκὰ, οὐκ ἐφαίνοντο ἐν τῇ εὐφημίᾳ τούτου τοῦ ἡρώϊκοῦ, τῇ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις περιεχυμένῃ· διὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως ταῦτα πάντα ἐγένοντο ὡς ἄτομα ποιητικὰ καὶ συστατικά ⁵ τῆς εὐφημίας τούτου.

80. Οὗτος ὁ ἐκτεταμένος οὐρανός, ὡς ἄρουρά ἐστιν, ἔνθα ὁ μὲν Γαλαξίας ἐστὶν ὡς ὀχετὸς, ἡ δὲ Σελήνη, ὡς πηγὴ

1. Ὁ Βισνοῦς μέλας γράφεται, ἐπειδὴ ὁ Κρισναῖς μέλας ἦν, ὃς ἦν αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας Βισνοῦς.

2. Κατέφευγεν εἰς τοῦτον, ἐπειδὴ οὐκ ἦν ἄλλη καταφυγή.

3. Καϊλάσας, ὄρος ἐξ ἀργύρου, ἐνδιαίτημα τοῦ Σίβα.

4. Λευκὸς καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν ὄψεων, λευκὸν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς, λευκὸν καὶ τὸ μυθευόμενον οὐράνιον πάνδωρον δένδρον, ὃ ἐστὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν Ἀμαλθείας κέρας.

5. Ἔστι καὶ τοῦτο δόγμα ἐν Ἰνδίᾳ φιλοσόφων, ὡς τὸ πᾶν ἐξ ἀτόμων συνίσταται.

ἀμβροσίας, τὸ δὲ σεληνιαῖον σέλας, ὡς ὕδωρ, οἱ δὲ λαμπροὶ ἀστέρες, ὡς σπόροι, ἔνθεν ἀναδοθήσονται, ὡς πολυειδῆ φυτὰ αἱ πολυειδεῖς εὐφημίαι τῶν πολυειδῶν προτερημάτων τούτου.

81. Καί περ ἐμβεβυθισμένοι τὴν καρδίαν οἱ ἐχθροὶ τῷ χυμῷ τῆς ἀπλέτου ἡδονῆς, διὰ τοῦ καθορᾶν κατ' ἰδίαν τὴν καλὴν πλοκαμίδα τῆς γυναικὸς ¹, ἄμοιροι ὅμως ἔρωτος ἐξαίρνης ἐγίνοντο, κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ σκυθρωπάζοντες καὶ δειλιῶντες ἐκ τῆς ἀνχμνήσεως τῆς ἐν πολέμῳ φρικώδους τούτου ῥομφαίας.

82. Τοῦ κλέους ² τούτου περιοδεύοντος τοὺς τρεῖς κόσμους διεγίνωσκον, οἱ μὲν ὄφεις τὸν βασιλέα τῶν ὄφρων ³ τῷ συριγμῷ· ὁ δ' εὐσεβὴς τὴν Γαγγάν τῷ ῥοίζῳ· ὁ δ' Ἰνδρας τὸν οἰκεῖον Ἐλέφαντα, τῇ ὠρυγῇ· οἱ δ' ἀστέρες ἀποροῦντες, πῶς ὑπ' αὐτῶν διαγινώσκοντο ἡ κυρία Σελήνη ⁴, ἔθεντο ἐπ' αὐτῆς γνώρισμα διὰ τοῦ στίμμιος ⁵.

83. Ἡ ἀφειδῶς διδομένη παρὰ τούτου Λαξμή, καίπερ εὐμετάστατος, ἀμετάστατος ἔμενεν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν αἰτούντων, καὶ ἐπαιζεν, ἡδομένη ἐν λίμναις μετὰ λωτῶν,

1. Βλέποντες τὴν γυναικεῖαν πλοκαμίδα, ἡδύνοντο· λαμβάνοντες δ' εἰς μνήμην ἐν ταυτῇ τὴν τούτου ῥομφαίαν, ἐλυποῦντο καὶ ἀνέραστοι ἐγίνοντο. Τὴν πλοκαμίδα τῇ ῥομφαίᾳ εἰκάζει ὁ ποιητής.

2. Τοῦ κλέους ὄντος ὑπὲρ τὸ μέτρον λευκοῦ, οὐ διεκρίνοντο ταῦτα ἥττονα ὄντα τῇ λευκότητι.

3. Λευκὸς γὰρ ὢν Σέσας ὁ ὄφις, λευκὸν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς, λευκὸς καὶ ὁ ἐλέφας, τὸ ὄχημα τοῦ θεοῦ Ἰνδρα.

4. Ἡ γὰρ Σελήνη κυρία λέγεται καὶ ἡγεμὼν τῶν ἀστέρων, ὡς λάμπουσα ἐν νυκτί.

5. Διὰ τούτου ἐμφαίνει τὰ ἅπερ ἔχει μελανίσματα ἡ Σελήνη. Ἡ δὲ Στίμμη μέλαινα βαφὴ ἐστὶ, δι' ἧς βάφουσι τὰ ὄμματα αἱ γυναῖκες.

ἐν ὑψιτένουσιν ἐλέφασιν, ἐν σεληνοπροσώποις γυναιξὶ καὶ
ἐν τοῖς ξίφεσι τῶν θυροφυλάκων ¹.

84. Ἦσθεις τοῖς ἀδομένοις προτερήμασι τούτου τοῦ ἀνδρείο-
τάτου βασιλέως, ὁ ὅφρις Σέσσας ² μέχρι τῆς σήμερον διὰ
τῶν ὑποσειομένων ἀδαμαντοφόρων κεφαλῶν ἑαυτοῦ, ὡς
διὰ φώτων, λατρεύων τιμᾷ τὸ θερμουργὸν τούτου, ὃ
ἐστὶ τὸ τοῦ Σίβα πύρινον ὄμμα, καθήμενον ὡς βασιλεὺς
ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡς ἐπὶ θρόνου, καὶ ἔχον τὴν Σελήνην,
ὡς σκιάδιον βασιλικόν· ὁ δὲ ῥοῖζος τῆς Γαγγᾶς, ὡς
ἡγός ἐστι κόγχου.

Τέλος τοῦ δευτέρου Κεφαλαίου, τοῦ πρώτου Βιβλίου
τοῦ μεγάλου Ποιήματος,

ὃ ὠνομάσθη Βαλαβαράτα, καὶ ἐποιήθη

ὑπὸ τοῦ, ὡς κορυφαίου πολυτίμου λίθου, ποιητοῦ

ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ,

μαθητοῦ τοῦ σοφοῦ Ζηναδάττα.

1. Δηλονότι πλοῦτον ἀνεξάντλητον καὶ πολὺν ἔδωκε τοῖς αἰτοῦσι, δι' οὗ
ἐκτήσαντο καὶ λίμνας θυμηδεῖς, καὶ γυναῖκας εὐειδεῖς, καὶ μεγάλους ἐλέ-
φαντας, καὶ ὑπηρέτας ξιφηφόρους.

2. Μυθολογεῖται, ὡς ὁ Σέσσας, ὁ βαστάζων τὴν γῆν ἐπὶ τοῦ νώτου,
ἀδάμαντας ἔχει ἐπὶ τῶν χιλίων κεφαλῶν ἑαυτοῦ. Εἶδος λατρείας ἐστὶ
καὶ τὸ φῶς παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς· ποιοῦσι δ' οὕτως· ἐν ἑπταφώτῳ λυχνία
βούτυρον τιθέασιν ἀντ' ἐλαίου, καὶ περιφέρουσιν αὐτὴν ὡς θυμιατή-
ριον. Εἶδος δὲ λατρείας ἐστὶ καὶ ἡ ἔμπνευσις κόγχου, ὅς ἐστι νίκης
σύμβολον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

Ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ ὀκτωκαίδεκα βασιλέων

ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ.

1. Σέβεσθε τὸν Βεάσαν, ὃς ἐστὶ τὸ ξίφος τῆς ἀρετῆς, ἡ ἀκωκὴ τῆς ἐγκρατείας, καὶ ὁ μυστοπόλος τῆς θεᾶς Σαρρα-
σβατῆς, εἰ ἡ καρδία ὑμῶν ταραττεται νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ἐκ φόβου τῶν ἐντὸς περιπολούντων ἐχθρῶν, καὶ προθυ-
μουμένων ὑπερσχύσαι.
2. Τῶν δὲ πολεμίων βασιλέων μὴ ἀντωπούντων ἐν πολέ-
μῳ διὰ φόβον, ὁ βασιλεὺς οὗτος Δουσέντας, ἐφιέμενος
μεγαλουργίας, ἀναλαβὼν τὸ τόξον, ἐπορεύθη ποτε εἰς
τὴν ὕλην ἐπὶ θήρα λεόντων.
3. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς οὗτος, ὁ ἔχων σῶμα ἐραστὸν τῶν
ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, φέρων τόξον ἀνὰ χεῖρας, ἰτα-
μὸς ἦν εἰς ἀναίρεσιν ἐχθρῶν τῶν ἐλάφων¹, καὶ διὰ
τοῦτο τηνικαῦτα ἐρυθρὸς ἐγένετο θυμῷ, ὡς εἰκός.
4. Ἀναιρῶν δὲ λέοντας, διεζεύχθη τῶν ἑαυτοῦ στρατευ-
μάτων, καὶ ἀφικόμενος εἰς τι ἄλλος, δι' οὗ ἔρρει ποτα-
μὸς, Μαλινὴ τοῦνομα², εἶδε παρθένον πάγκαλον πα-
ρὰ τῇ μυνῇ τοῦ μεγάλου ὀσίου Κάμβα.
5. Θαυμάζων δὲ καὶ ἐνατενίζων εἰς τὴν θεάν αὐτῆς, διε-
λογίζετο ἐπὶ πολὺ ταῦτα· «Αὕτη ἡ ἔχουσα μαστοὺς μὲν
» στρογγύλους, ὡς δύο δεσμοὺς ἀνθέων, καὶ ὡς ζεῦγος

1. Τῶν ἐλάφων ἐχθροὶ εἰσιν οἱ λέοντες. — Οἱ καλοὶ ὀφθαλμοὶ παρα-
βάλλονται τοῖς τῶν ἐλάφων, διὰ τοῦτο ἰταμὸς ἦν εἰς ἀναίρεσιν λεόντων,
ἐχθρῶν τῶν ἐλάφων.

2. Τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν παρ' Ἰνδοῖς θηλυκὰ εἰσι τῷ γένει· διὸ
δὴ καὶ ὁ Γάγγης, Γαγγὰ λέγεται θηλυκῶς, ὡς προσέρῃται.

» χηναλωπέκων ¹, ὄμματα δ' ὅμοια τοῖς τοῦ νεβροῦ καὶ
» τῷ κυανῷ λωτῷ ².

6. « Χεῖρας δὲ καὶ πόδας ὡς τὸν λωτὸν καὶ τὸ ἀρτιθαλ-
» λές φύλλον, καὶ βαδίζουσα ἐφάμιλλα τῷ ἐλέφαντι καὶ
» τῷ χηνί, αὕτη ἡ κατὰ ταύτην τὴν ὕλην διατρέβουσα
» πρὸς τῷ χεῖλει τοῦ ποταμοῦ, ἄρα θεὰ ἐστὶ τῆς ὕλης;
» ἢ θεὰ τοῦ ὕδατος; »

7. Ἡ δὲ, ἐπάρασα τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδοῦσα ἐξαίφνης
τὸν βασιλέα, κάλλος ἔχοντα ἀνείκαστον, θαύματι μετὰ
πολλοῦ φίλτρου συνεσχέθη κατὰ τὴν καρδίαν, ἐν ἣ οἰκεῖ
ὁ Ἔρως.

8. Καθίσας δ' ὁ βασιλεὺς, ἔφη αὐτῇ, ἡ ἐποίησε τὰ προσή-
κοντα τῷ ξένῳ ³. « Ποῦ δὲ νῦν, ὦ ἐλαφρόφθαλμε, ὁ ὅσιος
» Κάμβας; ἡ γὰρ καρδία ἡ ἐμὴ ἐπιθυμεῖ τοῦ προσκυνῆ-
» αὐτόν ».

9. Ἡ δ' εἰς τὸ πλάγιον ὑποστρέψασα τὴν ὄρασιν, αἰδουμέ-
νη τὸ χάριεν αὐτοῦ τῆς θεάς, ἀπεκρίνατο. « Ὁ πατήρ μου
» ἐπορεύθη εἰς τὸ ἄλσος, συλλέξων καρπούς· ἐλεύσεται δὲ
» ὅσον οὔπω ».

10. Φαμένου δὲ τοῦ βασιλέως, ὡς ἔδει, « Πῶς δ' ἄρα σὸς
» πατήρ, ὃς κατεπάτησε τὸν Ἑρωτα παιδιόθεν; » ἐξηρεύζατο

1. Ἀεὶ τὸ ζευγὸς τοῦτο σύνεστι καὶ οὐδαμῶς χωρίζεται, καὶ διὰ
τοῦτο εἰκάζεται τῷ ζεύγει τῶν μαστῶν.

2. Ὁ κυάνεος λωτὸς ἀναφέρεται εἰς τὸ καλὸν ὄμμα· διάφορος γὰρ
ὁ Λωτὸς τοῖς εἶδεσιν· ἄλλος μὲν κυάνεος, ἄλλος δὲ λευκός, ἄλλος
δ' ὑπέρυθρος. Ὁ ὑπέρυθρος λωτὸς καὶ τὸ ἀρτιθαλλές φύλλον, ὃ ἐστὶν
ὑπέρυθρον καὶ ἀπαλόν, εἰκάζεται τῇ καλῇ χειρὶ, ἥτις ὑπέρυθρός ἐστι
κατὰ τὴν παλάμην καὶ κατὰ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων, καὶ τῷ καλῷ
καὶ ἀπαλῷ ποδί.

3. Τὸ ποδόνηπρον καὶ ἡ καθέδρα ἐστὶ τὰ προσήκοντα τῷ ἐλθόντι
ξένῳ.

το αὕτη λόγον ἐκ τοῦ ἔρκους τῶν λευκῶν ὀδόντων, ὃς ἦν ἡδύτερος τῆς ἀμβροσίας.

11. « Πάλαι ὁ Ἴνδρας, ἐμπόδισμα ποιῆσαι βουλόμενος τῇ
 » ἀσκήσει τοῦ βασιλέως Βισμαμίτρα, υἱοῦ τοῦ Κουσσικᾶ,
 » ἐξαπέστειλε πρὸς τοῦτον τὴν Μενακάν, ἥ ἐστι τὸ μέγα
 » ὄπλον τοῦ ἀνδρείου Ἔρωτος, καὶ ἡ κορυφή πασῶν τῶν
 » Ἀψαρῶν ¹.

12. « Ἠγάλλετο δ' αὕτη ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄλλει, ἔνθα ἐμόναζεν
 » ἐκεῖνος ὁ ἀσκητὴς βασιλεὺς, ὥσπερ μία κινητὴ ἀναθεν-
 » δράς· τὰ δὲ νικητικὰ μειδιάματα αὐτῆς ἦσαν ὡς ἄν-
 » θη, ἐξ ὧν γίνονται τὰ ἀνθίνα βέλη τοῦ Ἔρωτος.

13. « Εἶχε σῶμα λεπτὸν, βάδισμα ἄβρὸν καὶ πρόσωπον λαμ-
 » πρὸν καὶ εὐωδίαν πνέον, εἰς δ' ἐπεφοίτων οἱ ἱομβύλιοι
 » θυμῷ δῆθεν, οἰόμενοι ὡς ἡ Σελήνη ἐστίν, ἥ κλείει τοὺς
 » λωτοὺς, τοὺς ὄντας ἀγγεῖα γλυκέος ποτοῦ.

14. « Ταύτην τὴν γυμνωθεῖσαν σφοδρότητι ἀνέμου, πεμφθέν-
 » τος ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα, καὶ φανεῖσαν ὡς ἄλλην Σελήνην,
 » ἐξαχθεῖσαν ἐκ νέφους, καὶ συσταλεῖσαν ἐξ αἰδοῦς, ἰδὼν
 » ὁ ὅσιος βασιλεὺς ἐταράχθη τὴν καρδίαν.

15. « Ἡ δὲ, κατακληθεῖσα τῇ ἀμβροσιολογίᾳ τοῦ ὀσίου βα-
 » σιλέως, ἔρωτι κατόχου, καὶ προσλιπαρηθεῖσα, συνῆν
 » αὐτῷ ἐπέκεινα ἑκατὸν ἐτῶν· ἐν δὲ τῷ τέλει μιᾶς τῶν
 » ἡμερῶν ἔδυσεν ὁ ἥλιος ².

16. « Τότε ἐπιβαλλομένου τοῦ Βισμαμίτρα ἐκτελέσαι τὴν
 » εἰωθυῖαν πάλαι ἐσπερινὴν εὐχὴν, γελάσασα ἐκείνη ἔφη·
 » ὦ φιλότης, τί τοὔτό σοι σήμερον τὸ ἀσύνηθες; » Τοῦ

1. Ἀφάρᾳ λέγεται ἡ Νηρηΐς.

2. Τὸ πρωτότυπον φέρει αὐτολεξεί· «ὁ ἥλιος ἐφάνη ὑπέρυθρος ἐν τῷ τέλει τῆς ἡμέρας», περιφραστικῶς, ἀντὶ τοῦ ἔδυσεν.

» δὲ ὀργισθέντος ἐπ' ἀναμνήσει, ὅτι διὰ πολλοῦ τὰ πρα-
 » κτέα παρέλιπε, καταπτοηθεῖσα ἐκείνη ἔφυγεν ὡς ἀ-
 » στραπή.

17. «Πεσοῦσα δ' ἐγὼ ἐκ τῆς μήτρας ἐκείνης, ἐνθάδε εἰς τὸ
 » χεῖλος τοῦ ποταμοῦ Μαλινῆς, καὶ παροραθεῖσα διὰ
 » φόβον, κατετρυχόμην ὑπὸ πτηνῶν· ἀνελήφθην δ' ἔπειτα
 » ὑπὸ τοῦ ὀσίου Κάμβα, καὶ ὠνομάσθην ὑπ' αὐτοῦ Σα-
 » κουνταλά¹.

18. «Ταῦτα δ' ἐγὼ οἶδα ἐκ στόματος τοῦ Κάμβα.» Ἀκούσας
 δ' ὁ βασιλεὺς τοῦ λόγου αὐτῆς, περιχαρὴς γενόμενος,
 ἔφη· «ὦ βασιλικὴ κόρη, σὺ ἀρμόζουσα εἶ ἐμοί· ἐγὼ
 » γάρ εἰμι ὑπὸ τὴν σὴν ἐξουσίαν· ἔσο οὖν ἐμὴ κυρία,
 » χαίρουσα.

19. «Ὁ δ' ἐκ σοῦ γενησόμενος υἱός, βασιλεὺς τῆς γῆς ἀτρε-
 » κῶς γενήσεται.» Οὕτως ἦσας τὴν Σακουνταλάν ὁ βα-
 σιλεὺς, ἔγημεν ἐκείνην ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τὸν ἐρωτικὸν γάμον,
 χαίρων χαίρουσαν.

20. Ἐκβεβακχευμένος οὖν τῷ ἔρωτι ὁ βασιλεὺς, κατεφίλει αὐ-
 τήν, μικρόν τι ἀναπεπταμένους ἔχουσιν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 ἐξ ἡδονῆς², καθὼς ὁ νέος βομβύλιος καταφιλεῖ τὸν
 ὑποκεχνηνότα κάλυκα τοῦ λωτοῦ, γευόμενος τοῦ γλυκέος.

21. Καὶ περιεπτύσσετο αὐτήν, ἣ ἦν ἡδονῆς κατάπλεως, καὶ
 εἶχε τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου μέλαιναν κόμην διακεχυμένην,
 καὶ ὑπέτρεμε κατὰ τὸ σῶμα, καθὼς ὁ ἐξ ὄρους Μα-
 λαΐα³ πνέων εὐώδης καὶ ψυχρὸς ἀὴρ περιπτύσσεται τὴν

1. Σακούντα λέγεται τὸ πτηνόν, τὸ ὄρνειον.

2. Οἱ γὰρ ἡδυνόμενοι ὑποκλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς καὶ οἱ με-
 θύοντες.

3. Ἡ Μαλαΐα τὸ ὄρος, κατὰ τὸ νότιον μέρος κεῖται τῆς Ἰνδίας, καὶ
 ὀνομαστόν ἐστιν, ὡς ἔχον τὸ Σάνδαγον, ὅ ἐστι δένδρον εὐώδες, ὡς
 κυπάρισσος.

ἐν ἄλσει Μαδαβὴν ¹, ἣ κινεῖται ἡρέμα, καὶ ἐφ' ἣν περιίπτανται βομβύλιοι ².

22. Πάντως γε ὁ Ἔρως ἐχόρευεν, ὡς ὁ ταῶς, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν παχέων γλουτῶν αὐτῆς· ὅθεν τὰ ἔχνη τῶν νυκτικῶν ὀνύχων ³, τὰ γεγεννημένα ὑπὸ τούτου τοῦ ἔραστοῦ, ἦσαν ἔχνη λαμπρὰ τῶν ποδῶν τοῦ ταῶ ἐκείνου.

23. Εἵτα δ' εἰπὼν ὁ βασιλεὺς ἐκείνη, « Ἐγὼ πέμψω τα-
» χέως ὄχημα εἰς κομιδὴν σου, » ἐπορεύθη εἰς τὴν πό-
λιν· ἀλλ' ἡ καρδία αὐτοῦ ἀλωτὴ ἦν ἐκείνη, κυρία γὰρ ἦν
αὐτοῦ.

24. Ἐλθὼν δ' ὁ ὄσιος Κάμβας, καὶ ἰδὼν αὐτὴν σημεῖα ἔχου-
σαν ἔρωτος ⁴, καὶ φαιδρυνομένην τῷ τοῦ βασιλέως φίλτρῳ,
ἔγνω ⁵ τῷ νοὶ σύζευξιν εὐάρμοστον, καὶ ἐχάρη τὴν καρ-
δίαν, ὣν ὠκεανὸς τῆς εὐσπλαγχνίας.

25. Παρακληθεὶς δ' ὑπὸ ταύτης οὗτος ὁ ἔχων καρδίαν λευ-
κὴν ⁶, ὡς Σελήνην, εὐλογίαν δοῦναι τῷ βασιλεῖ, ἔφη,
εὐζάμενος· « Εἴη ἀμετάπτωτος ἡ βασιλεία ἐν τῇ γενεᾷ
» ἐκείνου μετὰ νομίμων, καλῶν καγαθῶν ἔργων.»

26. Γεγεννημένης δὲ ταύτης τῆς εὐχῆς, ἡ Σακουνταλὰ ἐγέν-
νησεν ἐν καιρῷ υἱόν, ὡς ἡ Ἀνατολὴ τὴν Σελήνην, λαμ-

1. Μαδαβή, εἶδος ἀναδενδράδος, ἔστι δὲ ἀνθοφόρος.

2. Αἱ διακεχυμέναι τρίχες, οἱ βομβύλιοι εἰσιν, ὅτε περιίπτανται ἐπὶ ἀνθοφόρου δένδρου· τὸ δ' ὑποτρέμον σῶμα, ἡ ἀναδενδράς, ἣ ὑποτείεται ὑπὸ πνέοντος ἡρέμα ἀέρος.

3. Εἰς ἐρεθισμὸν τοῦ ἔρωτος, νύττουσι διὰ τῶν ὀνύχων τοὺς γλουτοὺς καὶ τὸ στῆθος τῆς γυναικός.

4. Σημεῖα ἀνδρικῆς ὁμιλίας.

5. Ἔγνω, ὡς κρυφιογνώστης, ὡς ἡ βασιλικὴ κόρη συνεγένετο βασι-
λεῖ, καὶ χαρεῖς ὡς ἀρμοδία ἦν ἡ σύζευξις, οὐδὲν εἶπεν αὐτῇ εἰς ὄνειδος,
ὡς εὐσπλαγχος.

6. Τουτέστι καρδίαν καθαράν.

πρότερον ὄντα καὶ τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γεννήσεως λύχνου ¹.

27. Οὗτος ὁ παῖς, ὁ ὢν τὸ ἀγλαῖσμα τῆς κατὰ τὸ ἄλσος τοῦ Κάμβα γῆς, ἐπειδὴ ἐπεχείρει καταδαμάζειν σκύμνους λεόντων, ἔδωκεν, ὡς διδασκάλια, χαρὰν καὶ ἄνεσιν τοῖς ἐλέφασιν, τοῖς διδάξασιν αὐτὸν σοβαρὸν βᾶδισμα ².

28. Τελευταῖον δὲ πεμφθεῖσα ἡ Σακουνταλὰ παρὰ τοῦ ὁσίου Κάμβα μεθ' ἐνὸς μαθητοῦ, ἀφίκετο σὺν τῷ οἰκίῳ υἱῷ εἰς τὴν πόλιν τὴν βασιλικήν, βασιλικῷ καὶ χαρίεντι ἥθει διαπρέποντι.

29. Προσελθοῦσα δὲ τῷ βασιλεῖ ἔφη· « Οὗτος ὁ ἐξ ἐμοῦ
» γεννηθεὶς, υἱὸς ἐστὶ σός, ἀγλαῖσμα ὢν τοῦ γένους, ὡς
» τὸ Σάνδανον τοῦ ἄλσους· φύλαξον οὖν σήμερον τὸν
» ἐπηγγελμένον σοι λόγον ἐκεῖνον, ὃ βασιλεῦ, οὗ μάρτυς
» ἐστὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ τῆς ἐρασμίας Μαλινῆς. »

30. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, καίπερ ἐνθυμούμενος, ἔφη· « Οὐδέ γε
» σὺ ἔρχῃ εἰς τὴν ἐμὴν μνήμην· πόθεν δ' ἄρα υἱός ; »
Ἡ δὲ Σακουνταλὰ, τρέμουσα θυμῷ, ἐξεγερθέντι ἐκ τοιούτου λόγου, ἔλεξε λόγον χαλεπόν.

31. « Τὸ πρόσωπον τούτου, τὸ δὲ ὅμοιον τῷ σῷ βασιλικῷ
» κατὰ τὸ εἶδος καὶ κατὰ τὴν ἀγλαίαν, λέγει πρὸς τὰ
» ὄμματα τῶν ἐπὶ τῆς συνόδου, ὅτι σός ἐστὶν υἱός· σὺ δέ,
» μὴ λέγων τὴν ἀλήθειαν, γέλωτα ὀφλήσεις.

32. « Ἀλλ' ἐὰν καὶ οὗτος ὁ ἡλιοειδὴς παῖς καταφρονῇται
» ὑπὸ σοῦ ἐξ αἰτίας ἐμοῦ, ἣν πρὸ πολλοῦ ἐμίσησας, ἐγὼ
» ἀπέρχομαι· ἔχε γοῦν τοῦτον παρὰ σεαυτῷ. » Ταῦτα λέγουσα, ἔκλαιε, στυγνὸν ἔχουσα πρόσωπον.

1. Μέχρι δέκα ἡμερῶν λύχνος καλεῖ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γεννήσεως.

2. Δηλονότι καὶ ἀνδρείαν εἶχε καὶ βᾶδισμα σοβαρὸν.

33. Φωνή δ' ἠκούσθη ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα. « Διατὶ αὕτη σή-
 » μερον ἢ σώφρων γυνὴ καὶ μήτηρ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως
 » θλίβεται σκωπτομένη; » Ἐκ ταύτης τῆς φωνῆς θαυμά-
 σας ὁ βασιλεὺς, ἐτίμησε καλῶς τὴν γυναῖκα, τὸ σεληνιαῖον
 φῶς τῶν ὀμμάτων ¹.
34. Ὡνόμασε δ' αὐτὸν τὸν υἱὸν Βαράταν ², ἐπειδὴ εἶχεν
 ἐν παλάμῃ σημεῖα βασιλικῆς κηδεμονίας· ὃν καὶ χρίσας
 βασιλέα ἐν καιρῷ προσήκοντι, ὥδευσε τὴν εἰς ἔρημον ³
 ὁδὸν, μετὰ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, ἀρνησάμενος τὸν κό-
 σμον.
35. Οὗτος μὲν οὖν ὁ Βαράτας, ὁ παιδρύνων τὸ γένος τοῦ
 Ἀλήνα ⁴, ὡς ὁ ἥλιος τὸν λωτὸν, καὶ ὄλεθρος ὢν τῷ ἐχ-
 θρῷ, ὡς τὸ πῦρ τῷ ξηρῷ χόρτω, καὶ ὁμοιος τῷ Βισνοῦ
 κατὰ τὰ κατορθώματα, βασιλεύσας κόσμος ἐγένετο τῆς
 Βαρατακάνδας ⁵.
36. Ἐχαίρει δ' ἐκ καρδίας οὗτος ὁ βασιλεὺς τῇ καλῇ καὶ
 ὀρθῇ διοικήσει, καὶ τῇ θυμηδεῖ ἑαυτοῦ γυναικὶ Σουνανδᾶ,
 ἣ εἶχε σῶμα ἄβρὸν καὶ ἀγλαόν, καὶ λίαν ἐφοβεῖτο ἀλλό-
 τριον ἄνδρα.
37. Οὗτος, ὀλέσας τοὺς ἐχθροὺς ἐν πολέμοις, βασιλεὺς ἐγένε-
 νετο ἀπάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκάλλυνεν αὐτὴν δίκην βασι-

1. Ἦδονται δηλ. οἱ βλέποντες ταύτην, ὡς τὴν Σελήνην.

2. Βαράτας ἐφερμηνεύεται Κηδεμών.

3. Ἐγένετο ἐρημίτης καὶ μοναστής.

4. Οὗτος ἦν πατὴρ τοῦ Δουστέντα καὶ πάππος τοῦ Βαράτα τούτου, περὶ οὗ προεῖρηκεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ.

5. Βαρατακάνδα λέγεται ἡ Ἰνδία· ἐτυμολογεῖται δὲ ἐκ τοῦ Βαράτα, τούτου τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ ἐκ τοῦ Κάνδα, ὅ ἐστι Τμήμα· οἱ γὰρ Ἰνδοὶ ἄπασαν τὴν γῆν εἰς ἑννέα τμήματα διαιροῦσιν, ὧν ἓν τμήμα ἐστι καὶ ἡ Ἰνδία.

λίσης, ὡς στεφάνῳ ¹, τῷ ποδὶ ἑαυτοῦ, οὗ οἱ ὄνυχες ἦσαν ὡς ἀδάμαντες.

38. Ὁ λαμπρὸς τροχὸς ² (δίσκος) τοῦ Βαράτα, αὐτὸς ἦν ὁ Ἥλιος, ὃν ἐποίησεν οὗτος ὑπουργὸν τῆς ἑαυτοῦ προσταγῆς, ὡς ὑπερβαίνοντα τῇ λάμπει τὴν Σελήνην, τὴν πρόγονον τῆς γενεᾶς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ὁ Ἥλιος ἐκ λύπης διηρέθη (διεῤῥάγη) εἰς πολλὰς λεπτοειδεῖς μορφάς, αἱ εἰσιν αἱ ἀκτῖνες.

39. Οὗτος ὁ τροχοφόρος βασιλεὺς, μέλας γενόμενος ἐκ τῶν πολλῶν θελκτικῶν ὁράσεων τῶν μελανοφθάλμων γυναικῶν ³, ἐθεραπεύετο ὑπὸ τῆς Λαξμῆς, ἡ ἀπάτη τοῦ νοῦς ἐγκατέλιπε τὸν Βισνοῦν, λευκὸν γενόμενον ἐκ τῆς λευκῆς τούτου εὐφημίας.

40. Τούτῳ τῷ πολεμικῷ δίσκῳ οἱ ἐν πολέμῳ πίπτοντες ἐχθροὶ, πορευόμενοι ταχέως εἰς τὸν οὐρανόν, διέτεμνον θυμαιοδῶς πῶς τὸν δίσκον τοῦ ἐν οὐρανῷ Ἠλίου ⁴, νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τὸ φοβερόν τούτου ὄπλον, τὸ τοὺς λαιμοὺς αὐτῶν τεμνόν.

1. Καὶ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως φέρει στέφανον.

2. Ὅπλον ἐστὶν ἐν Ἰνδίᾳ, ὃ Ἰνδιστὶ λέγεται Σάκρα, τουτέστι τροχός· ἐστὶ δὲ ὡς δίσκος κυκλικός, ὃς ὡς κατὰ τὴν ἴσυν καὶ ἔχων ὀπὴν ἐν μέσῳ, δι' ἧς περιφερόμενος ἐν τῷ λιχανῷ δακτύλῳ, ῥίπτεται καὶ διατέμνει τὸν ἀντικείμενον.

3. Δηλονότι βλεπόμενος ἡδέως ὑπὸ μελάνων ὀμμάτων γυναικῶν, ἐγένετο μέλας τὴν ὄψιν, ᾧ καὶ συνώκει ἡ Λαξμῆ, νομίζουσα αὐτὸν εἶναι τὸν Βισνοῦν. Καὶ τροχὸν εἶχεν ἐν χειρὶ καὶ μέλας ἦν, καθὼς καὶ ὁ Βισνοῦς, οὗ τὸ ἐξαίρετον ὄπλον ἐστὶν ὁ τροχίσκος.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· κυκλικόν ἐστι τὸ πολεμικὸν ὄπλον, κυκλικὸς καὶ ὁ Ἥλιος, ὃς θύρα ἐστὶ τοῦ οὐρανοῦ τοῖς ἡρωϊκῶς ἐν πολέμῳ θνήσκουσιν· οἱ γὰρ ἡρωϊκῶς θνήσκοντες, εἰσέρχονται εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ Ἠλίου, ὡς μυθολογοῦσιν οἱ Ἰνδοί.

41. Οὐ μόνον αὐτὸς τροχοφόρος ἦν, ἀλλὰ καὶ ἡ φήμη αὐτοῦ ¹, φέρουσα τὸν τροχὸν τῆς γῆς, τὸν ὄντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλείως τῶν ὄφειων, καὶ ὀμφαλὸν μὲν ἔχοντα τὸ ὄρος τῶν θεῶν ², ἔτυν δὲ τὴν θάλασσαν, κνήμας δὲ τὰς ῥοὰς τῶν ποταμῶν, οἳ εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν.
42. Πάντως γε ὁ Ἔρως, ὅς ἦν οὗτος ὁ Βαράτας, μὴ ἀγαπῶν τὸ ἐπίθετον τοῦτο, *Ἀνάγκας* ³, σαρκωθεὶς ἐπὶ γῆς τοιαῦτα μεγαλουργήματα ἐτέλεσεν, ὥστε καὶ τὸν Σίβαν πτοηθῆναι κατὰ τὴν καρδίαν, καὶ ἀπορῆσαι ⁴.
43. Βλέποντες οἱ ἐχθροὶ τὴν ὀφρὺν τῶν εὐοφρύων γυναικῶν αὐτῶν, θυμῷ κυρτουμένην, τὸ κυρτὸν τούτου τόξον νομίζοντες, ἔδακνον τοὺς δακτύλους αὐτῶν φρόβῳ ⁵, καὶ ἐδείκνυον αὐταῖς ὑποταγὴν.
44. Τοῦ Σίβα, ὅς μόνος πάντων πάντα γινώσκει, ἐπιβαλλομένου ἀριθμῆσαι τὰ ἄπειρα τούτου προτερήματα, εἰς θυμηδίαν τῆς Παρβατῆς, εἰσέβη εἰς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ ὁ αἰθὴρ ⁶, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ οὗ ἔχει κυανοῦ χρώματος.
45. διαλογιζομένου δὲ τοῦ Βαράτα, πότερον γλύκιόν ἐστι,

1. Ἡ ἐπιδειξιότης αὐτοῦ εἰς τὸν τροχὸν διεσπάρθη εἰς τὸν τροχὸν τῆς γῆς, διὰ τῆς φήμης.

2. Τὸ ὄρος τῶν Θεῶν ἐστὶν ἡ Μερὸν, ἡ κεῖται ἐν τῷ ὀμφαλῷ, τουτέστιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς γῆς, καὶ ἐνδιαίτημά ἐστι τῶν θεῶν.

3. Ὁ ἐστὶν ἀμελής, λυσιμελής, μὴ ἔχων μέλη ἢ σῶμα· ἔστι δ' ἐπιθετικὸν ὄνομα τοῦ Ἑρωτος, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται.

4. Δηλονότι καὶ εὐειδὴς ἦν καὶ ἡρωϊκός.

5. Ὁ ἄνθρωπος φοβούμενος δάκνει τοὺς δακτύλους αὐτοῦ.

6. Τοῦ μὲν αἰθέρος ἰδίωμα ἡ φωνή, τοῦ δ' αἰέρος ἡ ἑλξίς, τοῦ δὲ πυρὸς τὸ σχῆμα, τοῦ δ' ὕδατος ἡ γεῦσις, τῆς δὲ γῆς ἡ ὁσμή.

τὸ ποτὸν τῆς ἀμβροσίας, ἢ τὸ χεῖλος τῶν θεινῶν ¹, ὁ
πολλὰς θυσίας τελέσας βασιλεὺς Βουμανοῦς, ἔθετο ἐπὶ
τῆς χειρὸς αὐτοῦ τὴν γῆν ², ἢ ἦν ὡς βομβύλιος ἐπὶ
λωτοῦ.

46. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐκέκτητο λίαν γηθοσύνης καὶ γυναῖκα,
ὡς φιλήδονος, Ζαΐαν τοῦνομα, ἢ ἡγαυίζετο τῇ πολλῇ
ἐρωτικῇ χάριτι καὶ τῇ εὐμελείᾳ τοῦ σώματος, καὶ ῥομ-
φαίαν, ὡς φιλοπόλεμος, ἢ ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ νικητικῇ
ἐνεργείᾳ καὶ ὀξύτομιά ³.

47. Ἡ ῥομφαία τούτου, ἀρχομένη καταφαγεῖν τὴν ὀξύτάτην
θερμότητα τῶν ἐχθρῶν, ἔρριπτε τὴν πρώτην ἔνθεσιν εἰς
τὴν αὐλὴν τοῦ μεγάλου οὐρανοῦ· διὰ δὲ ταύτης τῆς ῥι-
πτομένης πρώτης ἐνθέσεως, ἢ ἐστὶν ὁ φαινόμενος θερμὸς
ἥλιος, μέχρι τοῦ νῦν παίζει ὁ χρόνος, ὡς κολοῖός ⁴.

1. Ἀποθανῶν δηλ. ἔπινεν ἀμβροσίαν καὶ ἐφίλει τὰ χεῖλη τῶν Νυμφῶν.

2. Ἐλαφρὸν δηλ. ἦν αὐτῷ τὸ φορτίον τῆς βασιλείας, ὡς φροντίζοντι
καλῶς τῆς διοικήσεως.

3. Τὸ πρωτότυπον χαριέστατόν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις
ὁ ποιητής.

4. Οἱ Ἴνδοι εἰώθασιν, ὅτε ἄρχονται ἐσθίειν, ῥίπτειν τὴν πρώτην ἔν-
θεσιν τοῦ βρώματος, ἣν λαμβάνουσιν ἀνὰ χεῖρα, ἵνα καταφάγῃ αὐτὴν ὁ
κολοῖός. Ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς παραδειγματικῶς καὶ πάνυ ἀστείως λέγει,
ὅτι ἡ ῥομφαία τούτου, ὅτε ἤρχετο κατεσθίειν τὸ θερμουργὸν τῶν ἐχθρῶν,
ἔρριπτε μοῖραν κατὰ πρῶτον ἐκ τοῦ θερμουργοῦ αὐτῶν εἰς τὸν αἰθέρα,
ἐξ ἧς συνέστη οὗτος ὁ ἥλιος, δι' οὗ ἥλιος παίζει ὁ χρόνος μέχρι τοῦ νῦν,
ἄνω καὶ κάτω φέρων αὐτόν, δηλονότι ποτὲ μὲν εἰς τὴν ἀνατολὴν, ποτὲ
δ' εἰς τὴν δύσιν, καθὼς καὶ ὁ κολοῖός, λαμβάνων τὴν ῥηθεῖσαν ἔνθεσιν
τοῦ βρώματος, παίζει δι' αὐτῆς, ἄνω καὶ κάτω φέρων αὐτὴν, ποτὲ μὲν
δηλονότι κρατῶν αὐτὴν ἐν τοῖς ὄνυξι, ποτὲ δὲ ἐν τῇ ῥάμφει. Οἶονεῖ
ἔλεγεν· ὁ φαινόμενος οὗτος καὶ λεγόμενος ἥλιος μοῖρα ἐστὶ τοῦ θερμουρ-
γοῦ τῶν ἐχθρῶν, ἣν ἔρριπτεν εἰς τὸν αἰθέρα τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἀπαρχὴν,

48. Ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τούτου, κατὰ τινα γῆν ἔρημον ἀνθρώπων, ἔπесεν ἐξ ἀγνοίας ὄρμος τις ἐκ σαπφείρων, ὃν εὐρών ὀφιοῦχος τις, ἀνέλαβεν αὐτὸν, νομίσας ὅφιν· γνοὺς δ' ἔπειτα, ὅτι ὄρμος ἐστίν, ἀφῆκεν αὐτὸν εὐθέως ¹.
49. Φθονῶν ὁ Βισνοῦς τοῖς ὕμνοις τῶν ἀρετῶν τούτου τοῦ ἐνδόξου, ἔβυσε τὰ ὦτα ἀμφοτέραις ταῖς χερσίν· ἀκούων δὲ πάλιν φωνῆς ὕμνούσης τοῦτον, ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ ἐντὸς τῆς κοιλίας ἑαυτοῦ, ἐγένετο ἀτεχνῶς μέλας ².
- 50 Πηλώδους ὑπὲρ τὸ μέτρον γεγονότος τοῦ ὕδατος τῆς Γαγγῆς ἐκ τῆς ἀνισταμένης πολλῆς τῶν πολλῶν τούτου στρατῶν κόνιος, ἀναρίθμητοι λωτοὶ ἀνεφάνησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα, εἰς ἀδιάλειπτον λατρείαν καὶ τιμὴν αὐτοῦ ³.
51. Οὗτος ἀκούσας παρὰ τῶν φιλοσόφων καὶ θεολόγων, ὡς ὁ κόσμος οὗτος ἐνύπνιον ἐστὶ, ποιῶν καὶ ἐν ἐνυπνίοις χάριτάς τε καὶ εὐεργεσίας πολλὰς, οὐδεμίαν διαφορὰν εἶχε τῆς ἐγρηγόρσεως καὶ τῆς ὑπνώσεως.

ἡ ῥομφαία τούτου, σφάττουσα αὐτούς. Διὰ ταύτης δὲ τῆς ὑπερβολῆς ἀποδείξει βούλεται ὁ ποιητής, ὅτι οἱ ἐχθροὶ, οὓς ἐνίκα οὗτος ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἦσαν ἀπλῶς ἐχθροὶ, ἀλλὰ λιαν θερμουργοὶ καὶ δραστήριοι.

1. Ἐκ τούτου ἀποδείξει βούλεται ὁ ποιητής, ὅτι ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τούτου τοῦ Βασιλέως κλέπται οὐκ ἦσαν παντελῶς, οὐχὶ μόνον κατὰ τὰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἐρήμους, ἕνεκα τῆς καλῆς διοικήσεως καὶ φροντίδος αὐτοῦ. Σημείωσαι, ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ ἐστὶ καὶ γένος ὀφιούχων, διαιτῶμενον ἐν ἄλσεσιν· οὗτοι κρατοῦντες ὄφεις, διδάσκουσιν αὐτοὺς χορεῦν· ἐρχόμενοι δ' εἰς τὰς κώμας, χορεύειν ποιῶσιν αὐτοὺς, ἐμφυσῶντες αὐλῶ τινι, συνηρμοσμένῳ περὶ τὸ μέσον κολοκύνθῃ· ἡ δὲ φωνὴ αὐτοῦ ὁμοία ἐστὶ τῇ τοῦ ἀσκαύλου. Οὗτοι δ' οἱ ὀφιοῦχοι ἐσθίουσι καὶ ὄφεις, καὶ πᾶν ἄλλο εἶδος ζώου.

2. Μέλας ἐγένετο ἐκ μελαγχολίας.

3. Ἐν ὕδατι ὑφ' ᾧ πηλός ἐστι γεννᾶται ὁ λωτός. — Ὁ Γάγγης, ὡς μυθολογοῦσιν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐστὶ τοῦ Σίβα.

52. Γράψαντος δὲ τούτου τὴν εἰωθεῖαν γραφὴν ἐπὶ τῶν μα-
στῶν τῶν θειαινῶν ¹, ἣ ἐξηλείφθη ἐξ αἰτίας τῶν ὑπερι-
σχυσάντων δαιμόνων, ἐβασίλευσεν ὁ Σαχάτρας, ὃς ταῖς
πολλαῖς εὐφημίαις ἀπετέλεσε τοὺς ἐλέφαντας τῶν ἐφό-
ρων τοῦ κόσμου θεῶν λευκοὺς, ὡς τὸν τοῦ Ἰνδρα.
53. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὁ παυσίλυπος τῶν ἀνθρώπων, ἠγλαί-
ζετο σὺν τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ Σουβαρνᾶ ², ἐχούσῃ χρῶμα
χρυσουγέστατον καὶ πρόσωπον ἀνθηρότατον, ὡς τὸν λω-
τὸν, καθὼς ὁ ἥλιος ἀγλαΐζεται σὺν τῇ ἑαυτοῦ λαμ-
πηρόνι.
54. Τούτου ὁ ἐχθρὸς ἐν πολέμῳ ἐγίνετο Κρισνᾶς, τουτέστι
μέλας καὶ ἄτιμος· καὶ ἀφιείς τὸν ὄλβον καὶ τοὺς περὶ
ἑαυτὸν, καὶ τὸ ἄρμα, καὶ τὸν ἵππον, κατέφευγε μόνος
καὶ πεζὸς εἰς τὸν ὠκεανόν ³.
55. Οὗτος ἐποίησεν ἐπὶ γῆς εὐετηρίαν ἀένναον διὰ νεφῶν ⁴,
συνισταμένων ἐκ τε τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν Ου-
σιῶν, καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ὑδάτων καὶ ἀέρων τῶν ἐκ
τῶν στομάτων καὶ ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν.

1. Τουτέστιν ἀποθανόντος. — Κατατρυχομένων τῶν θεῶν ὑπὸ τῶν δαιμόνων, αἱ θεαῖναι οὐκ ἐκοσμοῦντο ἐκ λύπης· γενομένου δὲ θεοῦ τούτου τοῦ ἡρωϊκωτάτου, οἱ θεοὶ ἔλαβον θάρρος, καὶ διὰ τοῦτο αἱ θεαῖναι πάλιν ἐκοσμοῦντο. Σημείωσαι, ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας βάφουσιν εἰς κόσμον τὸ μέτωπον καὶ τὸ στήθος· νῦν δ' ἐθίζουσι τὴν ἐν τῷ μετώπῳ βαφὴν μόνον.

2. Σουβαρνᾶ, κατ' ἐτυμολογίαν, λέγεται Χρυσῇ, ἣ φερωνύμως εἶχε καὶ χρῶμα χρυσουγές.

3. Οὐκ εἶχεν ἄλλο καταφύγιον ἐν γῇ, καὶ διὰ τοῦτο κατέφευγεν εἰς τὸν ὠκεανόν.

4. Τὸ γὰρ νέφος συνίσταται, λέγουσιν, ἐκ πυρὸς, ἐξ ὕδατος, ἐκ καπνοῦ, τουτέστιν ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς, καὶ ἐξ ἀέρος· ἀέρα δὲ ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὸν ἀναστεναγμὸν, ὕδωρ δὲ τὰ δάκρυα.

56. Εὐφραίνων δὲ πολλαῖς θυσίαις τοὺς θυσιοφάγους θεοὺς, καὶ ἀπατῶν τὸν δαίμονα Ῥαχοὺν ταῖς οἰκείαις εὐφημίαις, ἐποίησεν ἀκριβῆ διατήρησιν τῆς προγόνου ἑαυτοῦ Σελήνης, τῆς κυρίας τῆς νυκτός ¹.
57. Πάντως γε ὁ ποιητὴς Βραχμᾶς θαυμαστὸν κατὰ τὴν ποίησιν πεποίηκε τοῦτον ἐκ τοῦ θείου πυρὸς, τοῦ διαχθέντος ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ Βισνοῦ, ὡς διὰ χράνου τοῦ λωτίου καυλοῦ, τοῦ πολλοὺς καὶ λεπτοὺς πόρους ἔχοντος.
58. Ὅσας μαθήσεις οὗτος ἔμαθε, ταύτας καὶ ἐν τῷ ἀριθμεῖν πόνον ἔλαβεν ὁ Βριχασπατῆς· διὰ τοῦτο, διαῤῥήξας τὸν ἐκ μαργαριτῶν ὄρμον, δι' οὗ ἠρίθμει, διεσκόρπισεν εἰς τὸν αἰθέρα τοὺς μαργαρίτας, οἳ εἰσιν ἐν οὐρανῷ λαμπροὶ ἀστέρες.
59. Προσάψαντος τούτου τὴν χεῖρα τοῖς ὁμοφυέσιν ἀρτιθαλέσι φύλλοις τοῦ οὐρανίου δένδρου ², ἐβάσταξε τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς Χαστῆς, ὁ ἔννατος μετὰ τῶν ὀκτῶ ἐλεφάντων, τῶν βασταζόντων τὴν γῆν ³.
60. Ἠγλαΐζετο δ' οὗτος ὁ βασιλεὺς καθ' ἐκάστην καὶ γυναικὶ νομίμῳ, Ἰασσοδαρᾷ τοῦνομα, ἥ ἦν περιφανῶς κεκοσμημένη, καὶ ἐρασμιωτέρα πάντων τῶν ἐρασμίων, καὶ ἐπικρατεία γῆς, ἥ ἦν ἡγλαΐσμένη περικαλλέσι κήποις καὶ ὑπερτέρα πασῶν τῶν ἄλλων γεῶν ⁴.

1. Ἐπειδὴ οἱ θεοὶ ἐκορέννυντο ἐν ταῖς θυσίαις τούτου, διὰ τοῦτο οὐκ ἐγέοντο τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαχοὺς οὐ διεγίνωσκε τίς ἦν ἡ Σελήνη, εἰς τὸ καταφαγεῖν αὐτήν· ἐπειδὴ πάντα λευκὰ ἐγένοντο ἐκ τῆς εὐφημίας τούτου.

2. Δηλ. ἀποθανόντος. — Ὅμοιοις κατὰ τὴν ἀπαλότητα καὶ κατὰ τὴν δωρεάν.

3. Χαστῆς λέγεται ὁ ἐλέφας.

4. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

61. Ἰπὸ τούτου ἐπὶ γῆς ἐκτίσθη καλὴ καὶ μεγάλη πόλις, Χαστιναπούρα τοῦνομα, ἐπέχουσα τὸ αἰσχροῦργόν καὶ ἀκόλαστον τῶν μοιχαλίδων ἐκ τῶν ἀκτινοζολιῶν τῶν πολυτίμων λίθων ¹, οἷς ἐπέστρωτο καὶ ἔκτιστο, καὶ μηδαμῶς δεομένη τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου τε καὶ τῆς Σελήνης.
62. Οὗτος ἔθυσεν, ὡς ζῶα ², πολλοὺς ἐχθροὺς, ἐν τῷ ὡς πυρὶ θερμουργῶ αὐτοῦ, τῷ ἀνακαιομένῳ ὑπὸ πολλῶν ὄπλων, ὡς ὑπὸ καυστικῶν ξύλων τοῦ δένδρου Παλάσσα (Σαμίτ) ³, καὶ ἐποίει, ὡς λίμνην, τὸν σφαιροειδῆ οὐρανὸν, ὡς ὕδασι, τοῖς ἐγκωμίοις.
63. Ἰπὸ τίνος μέχρι τοῦ νῦν οὐ τιμᾶται ἄνθεσι τὸ ξίφος ⁴ τούτου, τὸ φερόμενον ἐπὶ τῶν κορυφῶν ἐν σχήματι πλοκάμου ⁵, διάβροχον ὃν αἶι τῇ ἀμβροσίᾳ τῇ ἀναπηγάζουσῃ ἐκ νέων ὕμνων, καὶ ἀποτρέπον τὸν τάραχον τῶν κακοποιῶν;
64. Ὁ ἀρχαῖος Θεὸς, ὁ φύσιν ἔχων τὴν ἄνεσιν, βλέπων τὸν κόσμον θλιβόμενον αἶι τῇ πολλῇ θερμουργίᾳ τούτου, οὐκ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ ἐνδομήχου τοῦ οἰκείου δίσκου, ὅς ἐστιν ὁ Ἡλῖος ⁶.

1. Λαμπούσης δηλ. τῆς πόλεως, αἱ μοιχαλίδες οὐκ ἠδύναντο ἐξελθεῖν διὰ νυκτὸς καὶ διαλαθεῖν τοὺς ἀνθρώπους.

2. Νόμος ἐστὶ τοῖς βασιλεῦσι θυσίας τελεῖν, καὶ λίμνας ποιεῖν, καὶ φρέατα, κ. τ. λ.

3. Εἶδος δένδρου, οὗ τῷ ξύλῳ χρῶνται ἐν τῷ πυρὶ τῆς θυσίας.

4. Μελανοειδής πως γάρ ἐστιν ὁ σίδηρος, ἐξ οὗ πεποιήται τὸ ξίφος, καθὼς καὶ ὁ πλόκαμος· μακροειδὲς δὲ προσέτι τὸ ξίφος, καθὼς καὶ ὁ πλόκαμος.

5. Ἐπὶ τοῦ πλοκάμου τιθέασι καὶ ἄνθη εἰς κόσμον.

6. Ἐν τῇ Βέδα λέγεται, ὡς ὁ Θεὸς ἐν τῷ Ἡλίῳ οἰκεῖ· καὶ ἐπειδὴ αἶι οἰκουρεῖ, διὰ τοῦτο ἀόρατός ἐστι καὶ ἀφανής.

65. Ἐν τῇ γῇ τούτου τὰ ἐν τοῖς δάσεσι δένδρα φύσιν εἶχον τοῦ οὐρανοῦ πανδώρου δένδρου, κοσμούμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων παντοίοις κοσμήματι καὶ φορέμασι καὶ βρωσίμοις, εἰς χρῆσιν τῶν ἐκ ξένης γῆς ἐρχομένων ἀπόρων καὶ ἐνδεῶν.
66. Ἀμβλύναντος (ἀποκλείσαντος) ¹ δὲ τούτου ἐν οὐρανῷ τῷ ἑαυτῷ λαμπρῷ φωτί, τῷ ὑπερβαίνοντι τὸ τοῦ Ἡλίου, τὰ χίλια ὅμματα τοῦ Ἰνδρα, βασιλεὺς τῆς γῆς ἐγένετο ὁ Βικουνσάνας ², ὃς ἀνέτρεψε στρατοὺς πολεμίων βασιλέων.
67. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἠγλαΐζετο, ὡς ἡ λίμνη, θήλει χηνὶ λευκοπτερύγῳ ³, γυναικὶ πάνυ καλῇ, Σουδεβᾶ καλουμένη, ἀβρῶς καὶ σοβαρῶς περιπατούσῃ, ἡμεροέσση οὔσῃ καὶ ἐξ εὐγενῶν γονέων καταγομένη.
68. Ἡ ῥομφαία τούτου μέχρι τοῦ οὐρανοῦ ἐξηκόντιζε λαμπρῶς μαργαρίτας ὁμοῦ καὶ σπινθῆρας, τοὺς ἐκ τῆς πληγείσης κορυφῆς τοῦ ἐλέφαντος, ὥσπερ πολλὰ τμήματα τῆς συντριβείσης μεγάλης ὀξύτητος καὶ εὐφημίας τῶν ἐχθρῶν.
69. Ὁ αἰθεροστάσιος Δουνδουμάρας ⁴, ὁ υἱὸς τοῦ Τρισσανκοῦ

4. Δηλονότι ἀποθανόντος. — Οὐκ ἠδύναντο δηλ. ἀντωπῆσαι ὁ Ἰνδρας.

2. ἔτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Βικουνσάνας γὰρ λέγεται ὁ ἀνατρέπων καὶ ἀφανίζων καὶ ἀπολλύων.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει μεγάλην χάριν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Ὁ Δουνδουμάρας, ὁ ἐκ τῆς τοῦ Ἡλίου γενεαλογίας καταγόμενος, βασιλεὺς ἦν μέγας· ὃς, λαβὼν ἄρὰν παρὰ τοῦ ὀσίου Βασίστα, ἐξέπεσε τῆς θείας χάριτος. Ποιήσας δὲ θυσίας πολλὰς, διὰ παραινέσεως καὶ ὁδηγίας τοῦ ὀσίου Βισμαμίτρα, ἀνήχθη εἰς τὸν οὐρανόν. Γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ Βασίστας, εἶπε θυμῷ· «Κατάπεσον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.» Ἐν δὲ τῷ καταπίπτειν, μεταξὺ ὄντος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἔφη ὁ Βισμαμίτρας· «Στῆθι αὐτοῦ, ἄλλος γὰρ οὐρανὸς ἔσεται σοι.» Οὕτως οὖν ἴσταται μέχρι τῆς σήμερον ἐν αἰθέρι ὁ Δουνδουμάρας, ἐπειδὴ οἱ θεοὶ ἐκώλυσαν τὸν Βισθαμίτραν τοῦ ποιῆσαι οὐρανόν.

μέγα θαῦμα ἔλαβεν ¹ ἐκ τῆς ἐξανισταμένης κόνιος τοῦ στρατοῦ τούτου, λέγων· « Αὕτη ὅλη ἡ γῆ ἔρχεται εἰς « τὸν οὐρανὸν ἐκ τῶν ἀρετῶν τούτου· πῶς οὖν ἀνώτερος « ἐμοῦ οὐκ ἔστιν οὗτος ταῖς ἀρεταῖς ; »

70. Τούτου τὸ ἀπανταχοῦ μέγα πυροειδές, ἐξαφθὲν λίαν καὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Σίβα, ἐν ᾗ ἐστι τὸ πᾶν, ἐξῆλθε διὰ τοῦ ἄκρου τῆς φλογός, διατεμὸν τὸ μέτωπον τοῦ Σίβα, ὃ ἐστὶ τὸ φαινόμενον ἐκείνου πύρινον ὄμμα.

71. Ὅ,τι σῶμα ἄπειρον τοῦ Σίβα λέγουσιν, οὗ μία θριξ πολ-
λοὶ τοιοῦτοὶ εἰσιν αἰθέρες ἐκτεταμένοι, ἐν τούτῳ ἐστὶν ὁ ἔπαινος τούτου, ὃς ἐστὶ τὸ λευκὸν ὄρος ², ὁ Ταῦρος, ὁ ὄφις Σέσσας, ἡ Σελήνη, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς.

72. Ὑπὸ τούτου τοῦ εὐσπλάγχχνου ἐλυτροῦντο οἱ κακοῦργοι καὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ δεινῶν καὶ κολάσεων, ποιούν-
τος παιδείαν πρέπουσαν, καὶ ἀπροσωπολήπτου ὄντος.

73. Ἀφελόντος δὲ τούτου τοῦ καρδιοθέλκτου βασιλέως τὴν λύπην τῶν θεαινῶν ³, διότι ἀκαμμύστους εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνεδέξατο τὸ ἔαρος τῆς γῆς ἐν τῇ χειρὶ ὁ Ἀξαμήδας, ὁ ὢν ἄλλος Ἥλιος τῆς γῆς.

74. Ὅ,τι μέγα θερμουργὸν, ἐντὸς ὃν τῶν ἐχθρῶν τούτου, ἀπεπλύθη τοῖς ἐξ αἵματος ποταμοῖς, τοῦτο ἐκβαλὼν εἰς τὴν θάλασσαν, καίει μέχρι τῆς σήμερον, ὃ ἐστὶ τὸ τῆς θαλάσσης πῦρ.

75. Τῆς θαλάσσης γεγонуίας χέρσου ἐκ τῆς πολλῆς κόνιος,

1. Ἐθαύμασεν, ὅτι ἡ γῆ ἔρχεται ἐκ τῶν ἀρετῶν τούτου εἰς τὸν αἰθέ-
ρα, ἵνα αὐτὸς ἐπ' αὐτῆς εἴη ἱστάμενος, ὃς ἀπηρεῖτο.

2. Ὁ ἀργυροῦς Καϊλάσας, τὸ ὄρος, ἐν ᾧ οἰκεῖ ὁ Σίβας. Καὶ τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ λευκά ἐστίν, ὥς καὶ ἡ εὐφημία.

3. Δηλαδὴ ἀποθανόντος καὶ ἀπελθόντος εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐγένετο βα-
σιλεὺς ὁ Ἀξαμήδας. Ἐχάρησαν ὅτι ἀκαμμύστους ἔχουσι τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αἱ θεαί, εἰς τὸ ὁρᾶν αὐτὸν τὸν εὐειδέστατον ἀσκαρδαμυκτί.

τῆς ἀνισταμένης ἐκ τῶν ὀπλῶν τοῦ ἱππικοῦ στρατοῦ τούτου, ὁ ἐφ' ὕδατος ἀναπαυόμενος Βισνοῦς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τῆς ἐκ τῶν δακρυῤῥοϊῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν συστάσης, καὶ μέλας, ὡς ἔοικεν, ἐγένετο ἐκ τῆς ἀποσμηχθείσης στίμμιος.

76. Τὸ πῦρ, βουλόμενον νικῆσαι τὸ θερμουργὸν τούτου τοῦ βασιλέως, ἐλάτρευε καὶ τῷ Σίβᾳ μοίρα τινι τοῦ ἑαυτοῦ σώματος, ἥ ἐστι τὸ φαινόμενον ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐκείνου ὄμμα· μὴ δυνάμενον δὲ νικῆσαι ¹, δεικνύει μέχρι τοῦ νῦν ἐν παντὶ τόπῳ δυσφημίαν διὰ τοῦ πολλοῦ καπνοῦ.

77. Λογιζομένη ἡ Σελήνη τοῦτον τὸν βασιλέα μᾶλλον ἀδιάκριτον πάντων τῶν καταγομένων ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐν ἑαυτῇ λέγουσα· «Ὅποια πολυδωρία τούτου ², ὅτε ὁ Σίβας, ἐφ' οὗ
» ἐγὼ εἰμι, ἔχει δέρμα ζώου, ὡς κάλυμμα, καὶ κρανίον
» ἀνθρώπου, ὡς κόσμημα;» Οὕτω λογιζομένη, ἔσχε μελαγχολίαν, ἥ ἐστιν ἡ μελανότης, ἣν ἔχει ἐν ἑαυτῇ.

78. Οὗτος ἔγραψεν ἑαυτῷ ἐπιγραφὴν, ἥς γράμματά ἐστι τὰ ἄστρον, διὰ λευκοῦ χρώματος, ὃ ἐστιν ἡ εὐφημία αὐτοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐν πίνακι, τῷ μελανθέντι ἐκ τῆς, ὡς μέλανος, δυσφημίας τῶν πολεμίων βασιλέων.

79. Ἐγένοντο δὲ τούτῳ τῷ βασιλεῖ τῆς γῆς υἱοὶ ἑκατὸν ἐκ γυναικῶν τριῶν· τούτων δ' εἷς, Σαμβαράνας τοῦνομα, ἐγένετο βασιλεὺς, πλήρης ὢν χαρίτων, καὶ φιλογενής.

80. ὑπὸ τούτου τοῦ Σαμβαράνα βασιλέως, τοῦ πολλὰς εὐποιίας ποιοῦντος αἰεὶ ἅπασιν τοῖς ἀνθρώποις, εὐφημία πολ-

1. Οὐκ ἠδυνήθη δηλονότι νικῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο δυσφημίαν ἐκτίησας, ἣν σημαίνει ὁ καπνός.

2. Ἐκ τούτου ἀποδείξαι θούλεται ὁ ποιητής, ὅτι οὗτος ὁ βασιλεὺς πολύδωρος ἦν· μόνος γὰρ ὁ Σίβας ἔμεινεν ἀδώρητος, ὃς ἔζη ἀκτήμων καὶ ἀπέριτος.

λή ἐσωρεύθη, δι' ἧς τὸ ἐν τῇ προγόνῳ αὐτοῦ Σελήνῃ μέγα στίγμα ἐξήλειπται.

81. Τούτῳ τῷ λίαν εὐτόλμῳ ὄντι, καὶ ἀνέκφραστα ἐπὶ γῆς ἐκτελέσαντι κατορθώματα, ὕμνος ἔστω τὸ σιωπηλὸν στόμα τῶν σοφῶν ¹, τῶν ἀπειρους ἐπισταμένων ἐπιστήμας.
82. Καί ποτε οὗτος ὁ φιλοπόλεμος, οὐ οἱ ἐχθροὶ ἐγένοντο φυγοπόλεμοι, ἐπορεύθη εἰς ἄγραν· ἐκπνεύσαντος δὲ τοῦ ἵππου αὐτοῦ ἐκ πολλοῦ πόνου, ἀνέβη εἷς τι ὄρος πεζός, ὡς λέων.
83. Ἐνταῦθα εἶδε μίαν παρθένον, ὥσπερ ἐξαίρετον κειμήλιον τῶν τριῶν κόσμων, πρόσωπον ἔχουσαν λαμπρὸν, ὡς Σελήνην, καὶ λευκὴν σειρὰν ὀδόντων, ὡς τὴν γαλακτώδη θάλασσαν, καὶ χεῖλη γλυκέα, ὡς τὴν ἀμβροσίαν.
84. Αὕτη ἡ ἔχουσα πρόσωπον ἀνθηρότερον τοῦ λωτοῦ καὶ σῶμα ὑπερβαῖνον τὴν ἀγλαίαν τῶν νεοκατασκευάστων χρυσῶν ἐνωτίων, ἐνεπάγη ὡς βέλος ἄνθινον εἰς τὴν καρδίαν τούτου ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, φθονοῦντος ἐπὶ τῷ κάλλει.
85. Διαταραχθεὶς μὲν οὖν τὴν καρδίαν ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, προσελθὼν εἶπεν αὐτῇ ἡδέως· «ὦ ἀγλαά, τίνος » εἶ θυγάτηρ; ἢ διατί ἐνταῦθα διατρίβεις; θές ἐν τῇ » καρδίᾳ σου τῆς σὺ ἡ ἐρωτικῇ τὸν ἐρωτόληπτον ἐμέ ».
86. Ἡ δ' ἐλαφόφθαλμος αὕτη κόρη, αἰσχυνθεῖσα ἐκ τοιούτων ἡδέων λόγων τοῦ βασιλέως, ἔστη ἐν ὀλίγῳ ἄφωνος, κλίναςά κάτω τὸ πρόσωπον, καὶ ἐξαίφνης ἐν τῷ αἰθέρι ἄφαντος ἐγένετο, ὡς ἀστραπή.
87. Εἰπὼν δ' ὁ βασιλεὺς, « Ποῖ ἐπορεύθης, ὦ ἀγλαά »; ἐνητένιζεν εἰς τὰς δέκα διαστάσεις τοῦ τόπου ὁμμασιν ἐκστατικοῖς καὶ γοργοῖς· μὴ βλέπων δ' αὐτήν, λύπη κατεσχέθη, καὶ εἰπὼν « Ἰοῦ, ἰοῦ! » ἔπεσε κατὰ γῆς λειποθυμῶν.

1. Τούτέστιν ἡ σιωπὴ τῶν σοφῶν ἔστω ἔπαινος τούτου.

88. Ἡ δὲ παρθένος ἐκείνη, ἥ οὖσα πηγὴ τῆς ἀνδρείας τοῦ Ἑρωτος ¹, ἰδοῦσα τὸν βασιλέα οὕτω διακείμενον, κατελθοῦσα ἐκ τοῦ αἰθέρος, ἐξηρέύξατο λόγον ἀμβρόσιον, ἀναζωοποιήσαντα τὸν βασιλέα.

89. « Ἐγὼ μὲν θυγάτηρ εἰμὶ τοῦ Ἥλιου, Ταπατὴ τοῦνομα·
 » σὺ δὲ κατὰ γῆ ἐκ τῆς Σελήνης, ὑπερύμνητος ἐν γῇ·
 » ἀρμόδιος ἄρα ἦν ἐκ τούτου ὁ γάμος ἡμῶν. Ἀλλ' ἡ πρὸς
 » τὸν πατέρα μου ὑποταγὴ ἐμπόδιον ποιεῖ.»

90. Ἡ μὲν οὖν Ταπατὴ, τοιαῦτα εἰποῦσα, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ δὲ βασιλεὺς, λειποθυμήσας πάλιν ὑπὲρ τὸ μέτρον μετὰ τὴν πρώτην λειποθυμίαν καὶ τὴν χαρὰν τῆς θεωρίας, ἐγένετο τοιοῦτος, οἷον τὸ δένδρον, κατακαϊόμενον ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ Ἥλιου καὶ τὴν ἀναψυχὴν τῆς βροχῆς.

91. Ἐνταῦθα ἐλθὼν ὁ Ὑπάτος μετὰ τοῦ στρατεύματος, ἀνέστησε τὸν βασιλέα ὀροσιστικοῖς καὶ ἀναψυκτικοῖς. Θελγείς δὲ τῇ Ταπατῇ ὁ βασιλεὺς, ᾗρξατο ποιεῖν λατρείαν τῷ Ἥλιῳ ², πεισθεὶς τῷ τοῦ Ὑπάτου λόγῳ, ὃν περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο.

92. Λαβὼν δ' ἐν νοῦ τὸν πνευματικὸν πατέρα Βασίσταν, ἄσιτος ὢν ἐν δώδεκα ἡμέραις, ἐλάτρευε τῷ Ἥλιῳ, ἐπὶ ἐπιτεύξει τῆς Ταπατῆς, ὑψοῦ ἔχων τὰς χεῖρας τεταμένες, ὥς αἰσίαν σειρὰν ἐκ φύλλων ἐπὶ θύρας ³.

1. Ἐξ ἧς γενᾶται ὁ Ἑρως.

2. Τρεῖς εἰσιν οἱ τρόποι τῆς πρὸς τὸν Ἥλιον λατρείας· ἐν μὲν τῇ ἀνατολῇ, ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας, συζευγνύντες τὰς παλάμας, ἱστάμενοι καὶ ἀφορῶντες πρὸς τὸν Ἥλιον· ἐν δὲ τῇ μεσημβρίᾳ, ἀνατείνουσι τὰς χεῖρας, τρέποντες τὰς παλάμας πρὸς τὸν Ἥλιον· ἐν δὲ τῇ δύσει, ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας, ἄνω ἔχοντες τὰς παλάμας.

3. Καθὼς ἡ σειρὰ ἐκ φύλλων ἐκτείνεται ἐπὶ θύρας, ἐπὶ ἐπιτεύξει ἐνδόξου τινος, οὕτω καὶ οὗτος, ἐξέτεινε τὰς χεῖρας ἐπὶ ἐπιτεύξει τῆς Ταπατῆς.

93. Γνούς δ' ὁ πνευματέμφορος Βασίστας τοῦτο, προσελθὼν τῷ Ἡλίῳ, ἡτήσατο τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· ὁ δὲ, εἰπὼν, «Καὶ ἡ ἐμὴ βουλή τοιαύτη ἦν,» ἐξέδωκε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα τῷ βασιλεῖ Σαμβαράνα.
94. Διὰ μὲν οὖν τῆς εὐχολογίας τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς Βασίστα γάμος ἐγένετο ἀμφοτέροις, τῷ τε βασιλεῖ καὶ τῇ θυγατρὶ τοῦ Ἡλίου, οἱ πεσόντες εἰς τὸν δεινὸν τάραχον τοῦ Ἑρωτος, σφόδρα ἡσθησαν, τυχόντες τοῦ ἐφετοῦ.
95. Ἦδετο δὲ μετ' αὐτῆς ἐν τῇ ἀγλαᾷ χώρᾳ τοῦ Ἰνδρα¹ δώδεκα ἔτη· ἐλθὼν δ' εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν μετὰ ταῦτα, ἡ κατετρώχετο ἀνομβρία, ἐποίησεν εὐθέως εὐετηρίαν λαμπράν.
96. Αὕτη ἡ ἐρασμία Ταπατὴ ἡμιλλᾷτο τῇ γῇ, ἡ ἦν ὡς δευτέρα γυνὴ τοῦ βασιλέως². μεγαλόφρων γὰρ ἦν, ὡς ἡ γῇ μεγαλοδοῆς, καὶ ὄρμους εἶχεν ἐκ μαργάρων καθειμένους, ὡς ἡ γῇ τοὺς καταρρέοντας πίδακας ἐξ ὕρεων, καὶ μαστούς, ἐν οἷς ἔπαιζεν ὁ Ἑρως, ὡς ἡ γῇ τὰ ὄρη, ἐν οἷς παίζει ὁ ἐλέφας.
97. Ὁ ἐχθρὸς βασιλεὺς, ὁ νικηθεὶς καὶ φυγὼν εἰς ὄρος, πάλιν ἐτύγχανε τῆς ἑαυτοῦ δόξης παρὰ τούτου τοῦ εὐσπλαγχνου, ἱκετεύων καὶ λέγων ἐκ στόματος τῶν πρέσβειων· «Ἔσο προστάτης ἐμοῦ τοῦ ἀπροστατεύτου· σὺ γὰρ εἶ ὁ « ἄξιος προστάτης.»
98. Τούτου ἡ φήμη, λογιζομένη τὸ ἄπειρον τῶν κόσμων, τοὺς τε τρεῖς κόσμους τούτους τοῦ Ἰνδρα, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπουρανίους, τὸν τοῦ Βραχμᾶ, τὸν τοῦ Σίβα, καὶ τὸν τοῦ Βισνοῦ, ἐχάρη, ὅτι ὕλην ἔχει πολλήν, ὥστε λυκαῖναι μόνη τὸ πᾶν τῷ ᾧ ἔχει ἔθει.

1. Ἐν τῷ οὐρανῷ ἐτελέσθη ὁ γάμος.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ Ποιητής.

99. Τοῦ Ἰνδρα, ὃς πρότερον ἤκουε τῶν ἀρετῶν τούτου τοῦ βασιλέως, ἰδόντος αὐτὸν τοῖς οἰκείοις ὄμμασιν ¹, ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Κουροῦς, ὃς ἐκυβέρνησα διὰ προσταγῆς τὴν ὑποκειμένην γῆν, ὡς γυναῖκα φιλτάτην.
100. Γυνὴ δ' ἦν τούτῳ, Ἀμριτὰ τοῦνομα, ἣ ἥδυνεν αὐτὸν ταῖς ἐρωτικαῖς παιδιαῖς ², ὡς ἡ στρατιὰ ταῖς πολεμικαῖς, ἔχουσα μαστοὺς ὡς δύο μαστώδεις ἐξοχὰς ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος, καὶ κόμην ὡς περισειομένην μάχαιραν, καὶ ὀφθαλμοὺς, ὡς ἵππους γοργοὺς ³.
101. Ὁ ἥλιος, ὡς πυγολαμπίς, ἔλαμπεν ἐν ὄλῳ τῷ αἰθέρι, περιεκαλυμμένη ὑπὸ τῆς, ὡς μελαίνης νεφέλης, ἐκτεταμένης πολλῆς δυσφημίας τῶν πολεμίων βασιλέων.
102. Μωρός ἐστίν, ὃς ποιεῖ ψευδῶς ὁμοίωσιν τῆς λαμπρότητος τούτου τῇ τοῦ Ἥλιου· λάμποντος μὲν γὰρ τούτου ⁴, ἡ ὡς βαθὺ σκότος δυσφημία τῶν πολεμίων βασιλέων ὑπερῆζαντο· λάμποντος δὲ τοῦ Ἥλιου, τὸ σκότος διασκεδάννυται.
103. Τὸ ξίφος τούτου ἦν βρέχον φήμην μεγάλην, ὡς τὸ νέφος ῥαγδαίαν βροχὴν, καὶ λάμπον ὑπερφυῶς τῇ ὀξύτητι, ὡς ἡ ἀστραπή, καὶ ἀφανίζον τοὺς βασιλεῖς ταῖς διατομαῖς τῶν ἐν τοῖς στρατοῖς ἀγλαοπροσώπων, καθὼς ἡ ῥαγ-

1. Δηλ. ἀποθανόντος.

2. Παιδιαί· εἰσι τοῦ ἔρωτος τὸ νύττειν διὰ τῶν ὀνύχων, τὸ δάκνειν διὰ τῶν ὀδόντων, κ. τ. λ.

3. Ἐπειδὴ ὁμοίωσε τὴν γυναῖκα στρατῷ, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε καὶ ἐλέφαντα, καὶ μάχαιραν, καὶ ἵππον, ἃ εἰσιν ἴδια τοῖς στρατοῖς καὶ τοῦ πολέμου.

4. Παρόντος γὰρ τοῦ Ἥλιου, τὸ σκότος διασκεδάννυται· τούτου δὲ τοῦ βασιλέως παρόντος, ἡ ὡς σκότος δυσφημία τῶν πολεμίων βασιλέων διέμενε· διὰ τοῦτο οὖν ἀνοίκειός ἐστιν ἡ ὁμοίωσις τούτου τοῦ βασιλέως ἐκείνῳ τῷ Ἥλιῳ.

δαία βροχή ἀφανίζει τοὺς χῆνας ταῖς διαρρήξεσι τῶν ἐν ὕδασι λωτῶν.

104. Αἰσχύνην δὲ τούτου δόντος ἐν οὐρανῷ ἐξάπινα τῷ Ἴνδρᾳ τῇ λαμπρότητι τοῦ ἑαυτοῦ προσώπου¹, ἀνεδέξατο τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς Ἀρουνῶν τοῦνομα, ὁ κατορθώματα ἐκτελέσας ἄπειρα, ὡς πελάγη.
105. Ἡ κτίσις πᾶσα, ὡς γυνή, ἐνατενίσασα εἰς τὴν δυσθέατον τούτου λαμπρότητα διὰ τοῦ Ἡλίου, ὡς δι' ὀφθαλμοῦ, ἔχυσεν ὕδωρ, μεμιγμένον μελαίνῃ στίμμει, ὃ ἐστὶν ἡ Ἰαμουνα², ὁ ποταμός³.
106. Τούτου ἐν τῇ γῇ καὶ τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν πίπτοντα πολύτιμα πετράδια οὐκ ἐλαμβάνετο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων³, ὑπερηφάνων ὄντων, ἵνα μὴ φανεῖεν ταπεινοί· ἐκ δὲ τῆς πολλῆς λάμψεως τῶν πιπτόντων πολυτίμων λίθων, ἕξοδος οὐκ ἐγένετο τῶν μοιχαλίδων ἐν ταῖς νυξίν.
107. Ὁ ὄφις ἐρίζων τῷ ξίφει τούτου κατὰ τὰ προτερήματα ταῦτα, κατὰ τὴν ταχύτητα, κατὰ τὴν μελανότητα, καὶ κατὰ τὴν ἀθροποκτονίαν, ἡττηθεὶς, ἔκρυψε πῶς τοὺς πόδας αὐτοῦ, φοβηθεὶς μὴ δεθεῖν ἀλύσει.
108. Ἡ εὐφημία τούτου, ὥσπερ ἐν ἐκστρατεῖᾳ, πρῶτον μὲν ἐποίησεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῆς τοὺς τρεῖς κόσμους, εἶτα δ' ὤκησεν ἐν τῷ ἐκτεταμένῳ αἰθέρι, καὶ ἐκράτησεν ὁμοῦ καὶ τῆς δυσκρατήτου καρδίας τῶν θεωρητικῶν καὶ ἀπαθῶν⁴.

1. Ἀποθανόντος δηλ.

2. Ἡ Ἰαμουνα θυγάτηρ λέγεται τοῦ Ἡλίου, καὶ μελανοειδὲς ἔχει ὕδωρ.

3. Οὐκ ἔκυπτε τις ἀναλαβεῖν τὸ πεσὸν πολύτιμον πετράδιον ἐκ τῆς χειρὸς, ἵνα μὴ φανείη ταπεινός.

4. Δηλ. καὶ οἱ θεωρητικοὶ καὶ ἀπαθεῖς, οἳ οὐδενὸς τῶν τοῦ κόσμου φροντίζουσιν, ἐπὴνουν τὸν βασιλέα καὶ ἐτίμων αὐτόν.

109. Ἀφελόντος δὲ τούτου ἐν οὐρανῷ τῷ περικαλλεῖ αὐτοῦ σώματι τὴν λύπην τοῦ Ἔρωτος, τοῦ μὴ ἔχοντος σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο αἰσχυνομένου ¹, βασιλεὺς ἐγένετο ὁ Παριξίτ, ὃς ἦν ἀναιρέτης τοῦ ἐχθροῦ ἐκ τοῦ προχείρου, ὡς ὁ λέων τοῦ ἐλέφαντος.
110. Καθὼς οὗτος ἤψατο χειρὸς γυναικὸς ἐν γάμῳ, ὑπὸ μαρτυρίαν τοῦ λαμπροῦ πυρὸς, ἣ ἦν εὐόφθαλμος καὶ φιλόφρων, καὶ ἐκαλεῖτο Σουϊασσά, οὕτως ὑπὸ χεῖρα ἐποίησε καὶ πληθύν πολεμίων βασιλέων, εὐφήμων καὶ θυμοειδῶν, ὑπὸ μαρτυρίαν τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ῥομφαίας καὶ τοῦ μεγάλου κράτους.
111. Τούτου τὸ ξίφος ἐν πολέμῳ ἐχόρευεν, αἷμα πίνον, ὡς οἶνον, ἐκ τοῦ τραύματος τῆς κορυφῆς τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ἔχον ὥσπερ ὀδόντας τοὺς προσκολληθέντας μαργαρίτας, τοὺς ἐκ τῶν πληγέντων τὴν κάραν ἐλεφάντων, καὶ ὡς γέλωτα πλατύν, τὸν λαμπρὸν ἔπαινον ².
112. Ῥίπτων δὲ τὸ θυμοειδὲς αὐτοῦ εἰς τὸν στρατὸν τῶν πολεμίων, ὡς ζῶπυρον εἰς χόρτον ξηρὸν, οὕτως ἐξῆψε τὸ ὡς πῦρ θερμουργὸν αὐτοῦ ἐν γῇ, ὥστε τὸ πῦρ φαίνεσθαι, ὡς πέρ σπινθῆρα.
113. Τί εἶπω; καὶ ἡ ἐν Σελήνῃ ἔλαφος ἐφοβήθη καὶ ἔφυγε, καὶ ὁ τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Ἰνδρα ῥέων ἐκ μανίας χυμὸς, ἀφανῆς ἐγένετο ἐκ τοῦ φοβεροῦ ὀνόματος τούτου τοῦ βασιλέως, ὃ περιεφέρετο ὥσπερ σκύμνος λέοντος εἰς ὄρυμόν, εἰς τὸν μέγαν αἰθέρα.
114. Τούτου τοῦ βασιλέως ἡ παιδεία πρὸς τὸν πταίσαντα ἐγένετο πάνυ ἁρμοδία· πρῶτον μὲν φοβερὰ τῷ λόγῳ, εἶτα

1. Ἰδὼν τοῦτον ὁ Ἔρως τὸν ἀγλαόμορφον, ἀφῆκε τὴν ἣν εἶχε λύπην, ὅτι οὐκ ἔχει σῶμα· ἅπαντες γὰρ οἱ θλέποντες, νομίζουσιν ὡς αὐτός ἐστιν ὁ Ἔρως, σῶμα λαβὼν. — Τουτέστιν ἀποθανόντος.

2. Ἡ ὁμοίωσις πάνυ οἰκεία· ὁ γὰρ πίνων καὶ χορεύει, καὶ γελᾷ, καὶ τοὺς ὀδόντας προφαίνει ἐν τῷ γελᾶν.

δ' ἰλαρὰ τῷ ἔργῳ, καὶ ὠφέλιμος εἰς τὸ μέλλον, καθὼς ὁ ὑποκριτικὸς θυμὸς τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν.

115. Ἰν' ἐθίσωσί πως ἑαυτοὺς εἰς τὸ ἀνασχέσθαι τῆς δυσανα-
σχετήτου γεννησομένης θερμουργίας τούτου τοῦ βασιλέως,
ὁ μὲν Βισνοῦς εἰσέδου ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν Ἥλιον ¹, ὁ δὲ Σί-
βας ἔθετο πῦρ ἐν τῷ ἑαυτοῦ ὀφθαλμῷ.
116. Τούτου δ' ἐν οὐρανῷ θέντος τὰς χεῖρας ἐν τοῖς, ὡς στά-
μνοις, πλήρεσι θέλκτρου μαστοῖς τῶν θεαινῶν ², ἐγένετο
βασιλεὺς τῆς γῆς ὁ Βήμας, ὁ φοβερός τοῖς ἔργοις καὶ
ὀλέτῳ τῆς δόξης τῶν ἐχθρῶν.
117. Οὗτος ὁ λαμπρὸς καὶ εὐκλεὲς ἠγλαΐζετο γυναικὶ Σου-
κουμαρικᾷ τοῦνομα, ἀγαθῇ οὔσῃ, καὶ λαμπρυνομένη κο-
σμήμασι χρυσοῖς καὶ μαργαρίταις, καθὼς ἡ λαμπρὰ Σε-
λήνη ἀγλαΐζεται νυκτὶ, μὴ ἐχούσῃ σκότος, καὶ κοσμου-
μένη πολλοῖς ἀστράσιν.
118. Οὗτος διὰ τῆς ἑαυτοῦ ὀξυθυμίας καὶ ἀνδρείας καὶ ῥομ-
φαίας, ὡς διὰ χειρομύλης ³, συνέτριβεν ἐν πολέμῳ
τὴν φήμην τῶν ἐχθρῶν εἰς λεπτά, ἃ εἰσιν οἱ μαργαρίται,
οἱ διασπειρόμενοι ἐκ τοῦ κρανίου τοῦ ἐλέφαντος πληγέντος.
119. Ὁ Βραχμᾶς, ὁ γράφων ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν ἀνθρώπων,
ὡς ἐπὶ πίνακος, τὸ ἐκ τῶν καλῶν ἔργων τῆς πάλαι γεν-
νήσεως γεννησόμενον, προσεπέγραφε καὶ τοῦτο, «ὅτι διὰ τῆς
» πρὸς τὸν πόδα τούτου τοῦ βασιλέως θεραπείας ἡ ἐπίτευ-
» ξις τῆς βασιλείας γενήσεται ⁴.» ἄλλως γὰρ ἐφοβεῖτο ⁵.

1. Ὁ Βισνοῦς ἐν τῷ Ἥλίῳ ἐστίν, ὡς εἴρηται πρότερον.

2. Ἀποθανόντος δηλ.

3. Ὁ μὲν ἄνω μυλῆτης λίθος, ἡ ὀξυθυμία ἐστίν· ὁ δὲ κάτω λίθος, ἡ ἀνδρεία, ἡ δὲ λαβὴ τῆς χειρομύλης, ἡ ῥομφαία τούτου.

4. Δηλονότι, ὅστις εὐπειθὴς ᾔην τσούτῳ τῷ βασιλεῖ, ἐκεῖνος ἐβασίλευεν.

5. Εἰμὴ ἔγραψε δηλ. οὕτως ἐφοβεῖτο· ἤθετε γὰρ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ προωρισμένον.

120. Ἡ μάχαιρα τούτου, ὡς ὄφρις ἐφαίνετο ἐν πολέμῳ· ἔσθυε γὰρ πρότερον τὴν λαμπρότητα τῶν ἐχθρῶν, ὡς λύχνον, ὅτε ἔμελλε πιεῖν, ὡς γάλα, τὸ κλέος αὐτῶν, καὶ ὡς ἀέρα τὴν πνοὴν αὐτῶν.
121. Ἐμβεβυθισμένος τῷ ὑπνω ὁ ἐχθρὸς, βλέπων τοῦτον τοξοφόρον ἐν ὀνείροις, ἀνίστατο εὐθέως· βλέπων δ' ἐν ταυτῷ τὸν Ἑρωτα γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, τί οὐκ ἐποίει ἐκ φόβου ¹;
122. Ἦνπερ Λαξμήν², εὐμετάστατον οὔσαν, ἀπέβαλεν οὗτος ὀρθῶς, αὕτη ἐγέννησεν ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ υἱόν, ὅς ἐστιν ὁ ἔπαινος· τούτου δὲ τοῦ υἱοῦ τοῦ λόγου, καὶ περ ὀρθοῦ ὄντος, οὐκ ἤκουεν οὗτος ³. Ἰδιον τοῦτο τῶνόντι μεγαλοφρόνων ἀνδρῶν.
123. Διατεμόντος δὲ τούτου τὸν Ἥλιον, τὸν ἐρίζοντα ὑπὲρ λαμπρότητος, καὶ πορευθέντος εἰς τὴν ὑψίστην χώραν ⁴, ἔλαβε τὴν γῆν, ὡς γυναῖκα σώφρονα, ὁ βασιλεὺς Πρατίπας, ὁ ὢν ὄλεθρος, ὡς τὸ πῦρ τοῖς δένδρεσι, τοῖς πολέμοις βασιλεῦσιν.
124. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὁ ὑπὸ βασιλέων πολλῶν προσκυνούμενος, χαίρων ἡγλαΐζετο γυναικὶ ἀγλαᾶ καὶ χαριέσῃ, Σουμουδᾶ τούνομα, καθὼς ἀγλαΐζεται ἡ σημαία τοῦ Ἰνδρα ἀγλαᾶ καὶ λαμπρᾶ (λευκῇ) ὀθόνη.
125. Τούτου τὸ ξίφος ἔπινεν, ὡς ὕδωρ, τὸ πολὺ κλέος τῶν

1. Ἰδὼν τὸν Ἑρωτα, ὅς ἦν ἐν εἰκόνι γεγραμμένος μετὰ τοῦ τόξου αὐτοῦ, ἐνόμιζεν ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτός ἐστιν, ὃν εἶδεν ἐν ὀνείρῳ τοξοφόρον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπορεύετο τῇ δε κακείσῃ εἰς τὸ κρύπτεσθαι φοβούμενος.

2. Λαξμή ἐνταῦθα ἐννοεῖται ὁ ὄλθος καὶ ὁ πλοῦτος, ὃν ἀπερῖριπτεν ἐπὶ ὧρεᾶ καὶ χάριτι.

3. Τουτέστιν, οὐκ ἤθελεν ἐπαίνων ἀκούειν ἐπὶ ταῖς διδομέναις δωρεαῖς.

4. Ἀποθανόντος δηλ.

πολεμίων διὰ τῆς ἐκτάσεως, ὡς διὰ κοίλης χειρὸς ¹. οἱ δὲ πίπτοντες μαργαρίται ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος, πληγέντος ἐν πολέμῳ, ἦσαν ὡς λαμπραὶ πολλαὶ σταγόνες ².

126. Καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰνδρα πολυάριθμα ἐγένοντο, θυμοειδῆ, καὶ ἱκανὰ εἰς ἀναιρέσιν τῶν Τιτάνων, ἐκ τῶν πολλῶν ἐχθρῶν, οἳ ἐγένοντο θεοὶ, ἀναιρεθέντες ἐν πολέμῳ διὰ τῶν πολλῶν βελῶν τῶν ἐκ τοῦ κυρτουμένου τόξου ὑπὸ τῆς χειρὸς τούτου, ἣ ἦν ὡς στύλος, ὁ ἐμπηγνύμενος τῇ γῇ ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ³.

127. Τοῦ βασιλέως τούτου λίαν θυμουμένου, ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Λάτας ἐκολάκνευεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μαγάδας ἐγίνετο ἐξω φρενῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Ἀγγας ἐγκατέλειπε τὴν βασιλείαν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μιτιλᾶς ἐγίνετο λειπόσαρκος· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Βάγγας ἐγίνετο φυγοπόλεμος· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Κασμείρας ἐπελανθάνετο τῶν παιδικῶν.

128. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι ὑπὸ μὲν πασῶν τῶν θεαινῶν ὕμνος τῆς πολυδωρίας τούτου, λευκότερος καὶ αὐτῆς τῆς Σελήνης, ἦδετο αἰεὶ ἡδέως ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Ἰνδρα· τὸ δὲ οὐράνιον δένδρον ἔσειε μετὰ χαρᾶς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ⁴ διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ μετὰ θαύματος ἔλεγε διὰ τῶν βόμβων τῶν βομβυλίων· «Εὐγε! εὐγε!»

1. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· ἡ γὰρ ἐν τῷ Ἰνδικῷ πρωτοτύπῳ λέξις σημαίνει τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν κοίλην χειρᾶ.

2. Πίνοντος τοῦ ἀνθρώπου ὕδωρ κοίλῃ χειρὶ, πίπτουσι σταγόνες διὰ τῶν δακτύλων.

3. Ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου στύλον ἴστησιν ὁ ἐχθρὸς, ἐκ δὲ τούτου σημαίνει, ὅτι πόλεμον ζητεῖ. — Σημείωσαι ὅτι ἕκαστος τῶν τεσσάρων ποδῶν τοῦ στίχου τούτου συνίσταται ἐξ ἐπτακαίδεκα συλλαβῶν.

4. Ὁ ἡδόμενος ἐπ' ἄσματι σείει τὴν κεφαλὴν, καὶ εὐφημεῖ τὸν ἄδοντα.

129. Ἡ μεγάλη ἔνδεια τῶν πτωχῶν, φεύγουσα διὰ τῆς πολυδωρίας τούτου τοῦ ἀγαθοῦργου, κατέφευγεν εἰς τοὺς πολεμίους βασιλεῖς· ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν βασιλέων ἔφευγε βία, διὰ τῆς εὐμενείας καὶ ἐπιεικείας τούτου· ἡ δ' ἔνδεια, μὴ ἔχουσα τόπον, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἠφανίζετο.
130. Πόσοι κόσμοι οὐκ ἐγένοντο εὐθυμοὶ, ἀκούσαντες τῆς ἐκ τῶν ἑκατὸν θυσιῶν πολλῆς φήμης τούτου ¹, τῆς ἀδομένης ἡδέως ὑπὸ τῶν θηλειῶν; Ὁ Ἴνδρας ὁμως, φοβούμενος τὴν πτώσιν τῆς δόξης αὐτοῦ ², ταπεινὰ ἐφρόνει· ὁ δὲ Βαλῆς ἐλυπεῖτο, διανοούμενος ἀπόττειν τοῦ θρόνου τοῦ Ἴνδρα ³.
131. Ἀναρίθμους τελέσας θυσίας εἰς τρυφὴν τῶν θεῶν, καὶ ποταμούς ποιήσας τοῖς, ὡς ὕδασι, δάκρυσι τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, εἰς ἐνοίκησιν τῶν ἐνύδρων, καὶ ὁδὸν ἀέρος τοῖς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων λάκκοις, εἰς τροφὴν τῶν ὑπὸ γῆν ὄφρων, ποῦ οὗτος ὁ μέγας ἦρως καὶ ἄξιος, εὐθηνίας χαρὰν οὐκ ἐποίησεν;

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος
 Βαλαβαράτας τοῦνομα,
 τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ ἡμιθέων
 καὶ ἡρώων.

-
1. Ὁ γὰρ ἑκατὸν ἱποθυσίας ποιήσας, "Ἰνδρας ἔσεται.
 2. Ὁ γὰρ Βαλῆς "Ἰνδρας ἔσεται.
 3. Οὗτος ὁ στίχος συνίσταται τέσσαρσι πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα συλλαβαῖς.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

*Ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ γέννησις τῶν υἱῶν τοῦ Παρθοῦ
καὶ τοῦ Δρυταράστρα.*

1. Ὑμνήσωμεν τὸν υἱὸν τοῦ Παρασσάρα, τὸν ὄντα μὲν ὡκεανόν, ἔχοντα δ' ἀνθρώπου μορφὴν, ἐξ οὗ ἐξηρεύχθησαν οἱ λόγοι τῆς Μαχαβαράτας, ὡς μαργαρίται βεβρεγμένοι ἀμβροσίᾳ.
2. Πάλαι ποτε βασιλεὺς τις ἄριστος ἐν τῇ γενεᾷ τοῦ βασιλέως Ἰξβακοῦ, Μαχαμίσσας ὀνόματι, εὐποιῆας ποιήσας πολλὰς καὶ ἀπαθὲς γενόμενος, ἔτυχε τοῦ οὐρανοῦ.
3. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἐπορεύθη μετὰ τῶν θεῶν εἰς τὸ βῆμα τοῦ Βραχμᾶ, ἔνθα ἰδὼν ἐπιθυμίᾳ τὴν Γαγγᾶν ἐλ-
4. θοῦσαν, ἧς ὁ πέπλος ὑπ' ἀνέμου ἀναπεπταμένος ἐγένετο, καὶ τοι οἱ θεοὶ κάτω ἔκλιναν τὴν ὄψιν, ἔπесεν ἐξ οὐρανοῦ τῇ ἀρᾷ τοῦ Βραχμᾶ.
5. Πίπτων δ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, εὐχόμενος ἐν ἑαυτῷ τοῦτο· « Εἴθε υἱὸς γενοίμην τοῦ βασιλέως Πρατίπα », συνελήφθη, ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Σουνανδᾶς ¹.
6. Ἐγένετο οὖν οὗτος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς γῆς Πρατίπα, καὶ ὠνομάσθη Σαντανοῦς, κραταιότατος ὢν καὶ λαμπρότατος ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τῆς Σελήνης.
7. Γηράσαντος δὲ τοῦ Πρατίπα, καὶ ἀναχωρήσαντος εἰς ἔρημον ἐπ' ἀσκήσει, βασιλεὺς γενόμενος ὁ Σαντανοῦς, εἰς ὄλεθρον ἤγαγε πάντας τοὺς ἐχθροὺς.
8. Οἱ γὰρ ἐχθροὶ οὐδαμῶς ἀσινεῖς ἀπηλλάττοντο ἔμπροσθεν τῶν βελῶν τούτου, καθὼς οὐδὲ οἱ χρεῶσται ἔμπροσθεν τῶν δανειστῶν.
9. Τῇ δ' ἀφῇ τῆς θαυμαστῆς τῇ δυνάμει χειρὸς τούτου οἱ

1. Ἡ Σουνανδᾶ, ὃ ἐστὶν Εὐφροσύνη, ταυτόσημόν ἐστι τῇ Σουμανδᾷ.

γέροντες εὐθέως νεότητος ἐτύγχανον, καθὼς τὸ φυλλοβο-
λοῦν δένδρον ἀναθάλλει τῇ ἐλεύσει τοῦ ἔαρος.

10. Πάλαι οἱ ὀκτὼ θεοὶ Βασαβαὶ ¹ ἐπορεύθησαν πρὸς δια-
τριβὴν εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Βασίστα, περὶ τὴν γῆν τοῦ ὄρους
Μεροῦ ², μετὰ τῶν ἑαυτῶν ἀγλαῶν γυναικῶν.

11. Ἐνταῦθα ἰδοῦσα τὴν δάμαλιν τοῦ Βασίστα ἡ γυνὴ τοῦ
ὀγδόου θεοῦ Βασοῦ, ἔφη αὐτῷ· «ὦ ἄνερ, εἰπέ μοι τὴν οὐ-
» σαν ἀρετὴν (ὑπεροχὴν) ταύτης.»

12. Ὁ δ' ὀγδοὸς Βασοῦς, ὃ ὄνομα ἦν Δεάους, ἀπεκρίνατο
ἡδεὶ λόγῳ· «Αὕτη ἡ βοῦς τοῦ Βασίστα ὀνομάζεται Ναν-
» δινῇ, διότι εὐφραίνει τὸν κόσμον ³.

13. «Ὁ γὰρ ἄνθρωπος, ὃ τιμήσσεα, ὁ πίνων ταύτης τὸ
» ἀξιάγαστον γάλα, ζῇ ἀγῆρως περίπου δεκακισχίλια ἔτη».

14. Ἡ δὲ ἀκούσασα ἔκλειψε ταύτην τὴν βοῦν, διὰ τῶν χειρῶν
τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, εἰς τὸ ποτίσαι γάλα τὴν θυγατέρα τοῦ
βασιλέως Οὐσσινάρα, ἣ ὄνομα Ἀξινάβατῃ, καὶ τὰς φί-
λας αὐτῆς.

15. Μὴ βλέπων δ' ὁ ὅσιος τὴν βοῦν ἐν τῷ ἄλσει, γνοὺς διὰ
τῆς θεωρίας τὴν αἰτίαν, κατηράσατο τῆς Βασαβῆς, λέγων·
«Οἰκησάτωσαν οὗτοι ἐν γαστρὶ γυναικός».

16. Φοβηθέντες δ' οὗτοι τὴν ἐν γῇ οἴκησιν, κλίναντες τὴν
κεφαλὴν λίαν εὐλαβῶς, προσεκύνησαν ταπεινῶς καὶ οἰκ-
τρῶς τὸν ἀρασάμενον ὅσιον.

17. Ὁ δὲ Βασίστας, ὁ κορυφαῖος τῶν θεωρητικῶν, λόγον
ἔλεξεν ἱλαρῶς τοιοῦτον·

18 «Ἐχετ' ἀτρέμας, ὦ υἱοί· παρακαλέσατε δὲ τὴν Γαγγάν,

1. Βασαβαί, εἶδος θεῶν· εἰσὶ δὲ ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν. Βασοῦς λέγεται
ἐνικῶς.

2. Μεροῦ ἢ Μερόη, ὄρος μυθεύμενον παρ' Ἰνδοῦς περὶ τὸ βόρειον
μέρος, ἐνδιαιτήμα τῶν θεῶν, ὡς ὁ Ὀλυμπος παρ' Ἑλλήσι.

3. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Νανδινῇ γὰρ λέγεται εὐφραντικῇ.

- » ἵνα αὕτη, λαβοῦσα μορφὴν γυναικὸς καὶ συμμιγεῖσα τῷ
 » βασιλεῖ Σαντανοῦ, ῥίψῃ ὑμᾶς ἐν τοῖς ἑαυτῆς ῥεῖθροις.
19. « Ὁ δὲ Δεάου, ὃς ἔκλεψε τὴν ἐμὴν βουὴν, ὁ λίαν πλεο-
 » νέκτης καὶ ἀντίθεος, καὶ περ Θεὸς, διατριβὰς ποιεῖτω
 » ἐπὶ γῆς ἐπὶ πολὺ. »
20. Ἡ μὲν οὖν Γαγγὰ, παρακληθεῖσα ὑπὸ τούτων, ἐνεφάνι-
 σεν ἑαυτήν, ἐν σχήματι γυναικὸς εὐειδοῦς, ἐκείνῳ τῷ Σαν-
 τανοῦ, διατρίβοντι ἐν τῇ ὄχθῃ αὐτῆς.
21. Οὗτος δ' ὁ ἄριστος ἐν βασιλεῦσι καὶ ἐν μαχηταῖς, τρω-
 θεὶς τοῖς θέλεσι τοῦ Ἑρωτος, ἠράσθη αὐτῆς, καθὼς ὁ
 Βισνοῦς τῆς Λαξμῆς.
22. Καὶ συνήνεσεν αὐτῇ, τοιαύτην συνθήκην προτεινάσῃ· « Ὡς
 » εἰ κωλυθεῖν ὑπ' ἐκείνου, ἐργασαμένη τι εὐπρεπές, ἢ
 » ἀπρεπές, ἀναχωρήσει. »
23. Τῶν μὲν οὖν Βασαβῶν συλληφθέντων κατὰ μέρος ἐπὶ
 τῆς ἀρᾶς, καὶ γεννηθέντων υἱῶν, ἡ γυναικόμορφος Γαγ-
 γὰ, ῥίψασα τοὺς ἐπτά, ἕνα ἕκαστον εἰς τὴν Γαγγάν, ἐλύ-
 τρωσεν αὐτοὺς τῆς ἀρᾶς ¹.
24. Βουλομένη δὲ ῥίψαι καὶ τὸν ὄγδοον υἱὸν γεννηθέντα,
 κωλυθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐστηρῶς, εἰσέδου εἰς τὸ
 ὕδωρ ἅμα τῷ υἱῷ.
25. Στερηθεὶς δὲ ταύτης ὁ βασιλεὺς, στυγνὸς ἐγένετο ἐκ
 λύπης, καθὼς ἡ Σελήνη, στερηθεῖσα τῆς νυκτὸς, στυγνὴ
 γίνεται ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ Ἡλίου, καὶ ἐπιπλήττων
 ἔλεγε·
26. « Διατί αὕτη ἡ Γαγγὰ, ἥ ἐστι καὶ θηλεοκτόνος, καὶ ἐμ-
 » βρυοκτόνος, οὐ ζηραίνεται; Ὁ Ἥλιος ἄρα οὐκ ἔστιν αὐ-

1. Θανόντες ἐν τοῖς ὕδασι, ἔλαβον πάλιν τὴν προτέραν ἑαυτῶν θείαν φύσιν.

- » τόπτῃς τῶν ἔργων πάντων, διότι οὐ ζηραίνει αὐτήν ¹.
27. « Ἐχέτω αὐτὴν ἐπὶ κεφαλῆς ὁ Σίβας, ὁ ἔχων στολὴν
 » σποδὸν καὶ κρανία ². ὄνειδός ἐστὶ σοι, ὦ ὑπεράνθρωπε
 » Βισνοῦ, ὃς θήγεις αὐτῆς καὶ τῷ ποδὶ ³.
28. « Τὸ παράπτωμα τῶν ἀνθρώπων ἀπαλλάττεται τῇ προσ-
 » ψαύσει τοῦ ὕδατος ταύτης· ταύτης δὲ τὸ παράπτωμα
 » κατὰ πάντων ἔχει τὰ νικητήρια ἐκ τοῦ οὗ ἐπράχθη ξέ-
 » νου τρόπου ⁴.
29. « Οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ Ἄδῃ τόπος οὐκ ἔστι τῷ τοιοῦτον ἀμ-
 » πλάκημα πράξαντι· παράδοξον ἄρα, ὅτι ὁ θάνατος πρὸς
 » τὸ Θεῖον ἄγει τὸν ἀποθανόντα ἐν τῇ ὄχθῃ αὐτῆς ⁵. »
30. Οὕτως ὀνειδίζων αὐτὴν τὴν Γαγγὰν ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν
 ἐν τοιούτῳ δεινῷ, ἐνουθετήθη ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐχε-
 φρόνων βουλευτῶν ⁶.
31. « Ἄρα αὕτη, ἔφασαν, οὐκ ἔστι καὶ ἄλλων πολλῶν ἀμαρ-
 » τημάτων ποιήτρια; καὶ ἡ Ἰαμουνα γὰρ καὶ ἡ θάλασσα
 » μέλαιnai ἐγένοντο ἐκ τῆς συμμίξεως αὐτῆς ⁷.
32. « Ὀνειδίζων ὁμῶς οὕτω τὴν προσκυνητὴν Γαγγὰν, μὴ

1. Ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, ἡ σκιά τοῦ ἀνθρώπου, ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα, μάρτυρες εἰσι, λέγουσι, παστῶν τῶν πράξεων.

2. Ὁ Σίβας γράφεται σποδῷ ἡληλιμμένος καὶ ὄρμον κρανίων περὶ τὸν λαίμῳ ἔχων.

3. Ἡ Γαγγὰ, ὡς μυθολογοῦσιν, ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ ἀναπηγάξει.

4. Τοῦτέστι τὸ ἀμάρτημα ταύτης μεῖζόν ἐστι πάντων.

5. Πολλοὶ ἐν τῇ ὄχθῃ τοῦ Γάγγου ἄσκησιν ποιοῦσι καὶ ἐφίενται θανεῖν, ἵνα τύχῃσι τοῦ ὑψίστου Θεοῦ.

6. Οἱ βουλευταὶ κατ' ἀρχὰς συναινοῦσί πως τῷ βασιλεῖ, πρὸς χάριν, λέγοντες ἀποδεικτικῶς, ὅτι ἡ Γαγγὰ κακοῦργός ἐστι.

7. Τὸ γὰρ ὕδωρ τῆς Ἰαμουνας, ὃ συμμίσγνυνται ἡ Γαγγὰ, περὶ τὴν πόλιν Πράγαν, τὴν νῦν λεγομένην Ἀλαχαβάδαν περσιστὶ, καὶ τὸ τῆς θαλάσσης, εἰς ἣν ἐκβάλλει ἡ Γαγγὰ, μελανοειδὲς φαίνεται καὶ κυάνεον.

» πίπτε ἐν ἀμαρτίαις· αὕτη γὰρ ἀνεχώρησε, διότι ἐμπο-
 » δὼν ἐγένου τῷ βουλήματι αὐτῆς· μέμνησο τοῦ πρώην
 » ἐκείνου λόγου ¹.»

33. Τοιούτοις πολλοῖς λόγοις συμβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν συμ-
 βούλων καὶ ἐξευμενισθεὶς, ἔφη, τιμήσας τὴν Γαγγάν,
 « Σύγγνωθί μου· » κατὰ ἐπανῆλθεν οἴκαδε παραυτίκα.

34. Μετὰ δέ τινα χρόνον, μόνος ὢν ὁ βασιλεὺς αὐτὸς, εἶδεν
 ἓνα παῖδα ἀξιοθέατον τὴν μορφήν,

35. Ἄβρὸν ὄντα τὸ σῶμα, γαύρως τε καὶ ἥρωϊκῶς περιπα-
 τοῦντα, νομίζοντα ἀπὸ γε τοῦ βλέμματος, ὡς κάρφος, τὴν
 δύναμιν τῶν τριῶν κόσμων,

36. Κρεῖττονα ὄντα τοῦ οὐρανοῦ τῇ ἀγλαίᾳ, ἐπειδὴ εἶχεν
 ἐνώτια λαμπρότερα τοῦ ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, καὶ μαρ-
 γαρίας λαμπροτέρους τῶν ἀστέρων ²,

37. Ἀντιλάμπον ἔχοντα τὸ πρόσωπον ἐν τοῖς ὄνυξι τῆς χει-
 ρὸς, τῆς ἐλκούσης τὴν χορδὴν τοῦ τόξου μέχρι τοῦ ὠτὸς,
 καὶ φαινόμενος ὡς τὸν ἐξαπρόσωπον Σκάνδαν, παρὰ τῇ
 μητρὶ Γαγγᾶ ³,

38. Ἀκατάληπτον ὄντα κατὰ τὴν προσαρμογὴν καὶ ἔλκυσιν
 καὶ ἄφεςιν τῶν βελῶν ἐκ τῆς ταχύτητος, καὶ γυμναζόμενον

39. θυμοειδῶς βέλεσιν ἐξέρπουσιν ἐξ ὠτὸς, ὡς ὄφεςιν ἐκ συνη-

1. Ὅτε εἶπε, συμφωνήσαντος καὶ τοῦ βασιλέως, « ὅτι ἀναχωρήσει,
 » εἰ κωλυθήσεται πράξασά τι εὐπρεπές, ἢ ἀπρεπές ».

2. Τουτέστι τὰ ἐνώτια, ἃ εἶχεν, ἦσαν στρογγύλα καὶ λαμπρά, ὡς ὁ
 "Πλ:ος καὶ ἡ Σελήνη· οἱ δὲ τοῦ ὄρμου μαργαρίται, ὡς ἀστέρες λευκοί.

3. Ἐχων ἐν πρόσωπον καὶ πέντε ἔτι ἀντιλάμποντα ἐν τοῖς πέντε
 δακτύλοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς, τῆς ἐλκούσης τὴν χορδὴν μέχρι τοῦ ὠτὸς,
 ἐφαίνετο ἐξαπρόσωπος, ὡς ὁ Σκάνδας, ὃς ἦν καὶ αὐτὸς υἱὸς τῆς Γαγ-
 γᾶς· ἔλκων γὰρ τὴν χορδὴν τοῦ τόξου ὁ τοξότης, προσεγγίζει τὴν χεῖρα
 τῷ ὠτῇ, ὅ ἐστιν ὁ ὅρος τῆς ἐλκύσεως.

ρέφοῦς τόπου ¹, καὶ διήκουσι μεχρι τοῦ καταχθονίου κόσμου. Ἐκ δὲ τούτου ἐφαίνετο, ὡς ὁ Ἔρως μόνος γυμνάζεται, ἐπὶ νίκη κατὰ τοῦ Σίβα.

40. Διελογίζετο δὴ ταῦτα ἐν ἑαυτῷ αὐτὸς ὁ πεδῆσας πολλοὺς ἐχθρούς· « Ἐκτὸς τοιούτων υἱῶν ἡ βασιλεία τῶν » γερόντων καὶ ἡ γῆ δυσβάστακτόν ἐστι φορτίον ».
41. Ἰδὼν δὲ καὶ ὁ παῖς τοῦτον τὸν βασιλέα, κατ' ὄψιν ἐλθόντα, εἰσέδου εὐθέως εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς, ὡς ὑδάτιος ἄνθρωπος.
42. Ἀπορῶν δ' ὁ βασιλεὺς ἐνταῦθα, τί ἄρα εἴη τοῦτο, ἔπιδιὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς διὰ βομβυλίων, τὸ λωτοειδὲς πρόσωπον γυναικὸς, ἀναφανέν ἐν τῇ Γαγγᾷ ².
43. Ἀνέδυσε δ' αὐτὴ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ρείθρου τῆς Γαγγᾶς μετὰ τοῦ παιδὸς ἐκείνου, καθὼς ἡ αὐγὴ τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ μετὰ τοῦ παιδὸς Ἡλίου.
44. Ἰδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν τὸν παῖδα, ἐχάρη μᾶλλον τοῦ πρότερον μὲν ὄντος δυστυχοῦς, εἴτα δ' εὐρόντος τὸν οὐράνιον ἀδάμαντα, καὶ τοῦ ἀποθανόντος, εἴτα δ' ἀναζωωθέντος, καὶ τοῦ πρώην μὲν ἄπαιδος, εἴτα δὲ τυχόντος παιδός.
45. Ἰδοῦσα δὲ καὶ αὐτὴ τὸν βασιλέα, ἡ περιρρέομένη ὕδασι, καὶ τοι ἀνέραςτος αὐτοῦ, ἔδειξε σημεῖα ἔρωτος, ἃ εἰσι τὰ δάκρυα, ὁ ἰδρῶς, ὁ τρόμος καὶ ἡ φρίκη ³.
46. Κᾶππειτα ἔφη ἡ ἐλαφόφθαλμος πρὸς τὸν χαρέντα αὐτῆς

1. Ἐπειδὴ ἡ χεὶρ, ἡ ἔλκουσα τὴν χορδὴν τοῦ τόξου, μέχρι τοῦ ὠτὸς ἐκτείνεται, διὰ τοῦτο εἶπε, γυμναζόμενον θέλεσιν ἐξέρπουσιν ἐξ ὠτὸς, ὡς ὄφρσιν ἐκ θάμνων.

2. Εἶδε δηλ. ἡδέως μίαν γυναῖκα.

3. Πάθη τοῦ ἔρωτος, τὸ δάκρυον, ὁ ἰδρῶς, ὁ τρόμος, ἡ φρίκη, ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη.

- ἄνδρα· «Οὗτος ὁ υἱὸς παρημεύσατο τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῇ μητρικῇ ἐπιμελείᾳ ἐμοῦ.
47. «Οὗτος ὁ υἱὸς σου ἐδιδάχθη παρὰ μὲν τοῦ Βριχασπατῆ
» καὶ Σούκρα τὰς ἐπιστήμας, παρὰ δὲ τοῦ Παρασσουράμα
» τὰ πολεμικὰ, παρὰ δὲ τοῦ Βασίστα τὰς Βέδας πάσας.
48. «Οὗτος ὀνομάζεται Δεβαβράτας ¹, διότι ἔτυχε παρὰ τῶν
» θεῶν τῆς νενομισμένης ἀγιστείας, καὶ Γαγγέγης προ-
» σέτι, διότι ἐγεννήθη ἐξ ἐμοῦ τῆς Γαγγᾶς.
49. «Εἰλήφθωσοι μὲν οὖν οὗτος ὁ ὄγδοος παῖς, εἰδήμων ὢν
» τῶν ἐπιστημῶν, τῶν Βεδῶν, τῆς τοξικῆς, καὶ τῆς βα-
» σιλικῆς διοικήσεως». Ταῦτα εἰποῦσα, ἄφαντος ἐγένετο.
50. Ἀπελθούσης δ' ἐκείνης τῆς γυναικὸς, καὶ ἀφείσης τὸν
υἱὸν αὐτῆς, ὁ βασιλεὺς γέγονε καὶ περιχαρὴς καὶ περί-
λυπος, καθὼς ὁ ἄνθρωπος, ἀφέντος τοῦ Ἥλιου τὴν δευ-
τεραίαν Σελήνην ² καὶ ἔπειτα δύσαντος.
51. Ἠγλαΐζετο δὲ τότε ὁ βασιλεὺς οὗτος τούτῳ τῷ υἱῷ,
τῷ λίαν εὐτόλμῳ ὄντι καὶ ἀναιρέτῃ τῶν ἐχθρῶν, καθά-
περ ὁ Ἥλιος τῇ ἡμέρᾳ.
52. Θεὸς δ' ἔπειτα ὁ ἄριστος οὗτος βασιλεὺς τὸ θάρος τῆς

1. Ἐτυμολογεῖ ἀμφότερα τὰ ὀνόματα ὁ ποιητής. Αὐτὸς ὁ Δεβαβρά-
τας ἐπωνομάσθη ὕστερον Βήσμας, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθήσεται.

2. Ἐπειδὴ οἱ Ἰνδοὶ μυθολογοῦσιν, ὅτι ὁ Ἥλιος, (καθὼς ἅπαντες οἱ
θεοὶ) τρώγει κατ' ὀλίγον τὴν Σελήνην διὰ τὴν ἣν ἔχει ἀμβροσίαν, ὅτε
δηλονότι μειοῦται, καὶ πάλιν ἐμεῖ αὐτὴν καὶ ἀφήσιν, ὅτε δηλονότι αὖξει
καὶ πληροῦται, διὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς λέγει παραδειγματικῶς ὅτι, καθὼς
ὁ ἄνθρωπος καὶ χαίρει καὶ λυπεῖται διότι ἀφήσιν ὁ Ἥλιος τὴν δευτεραίαν
Σελήνην καὶ ἔπειτα δώσει (τὴν γὰρ δευτέραν ἡμέραν τῆς συλλήψεως αὐ-
τῆς ἡ Σελήνη φαίνεται, ἣν βλέποντες οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι, λυποῦνται
δὲ, διότι εὐθὺς ἀφανὴς γίνεται ὁ Ἥλιος), οὕτω καὶ ὁ βασιλεὺς οὗτος
καὶ ἐχάρη καὶ ἐλυπήθη· ἐχάρη μὲν διότι ἔτυχε τοῦ υἱοῦ· ἐλυπήθη δὲ,
διότι ἀπέτυχε τῆς γυναικὸς, ἀφανοῦς γενομένης.

γῆς ἐπὶ τῆς χειρὸς τούτου τοῦ υἱοῦ, ἀνεπαύετο ἡδέως, ὡς ὁ Βισνοῦς, θεὸς τὸ πᾶν τοῦτο ἐπὶ τοῦ ὄψεως Σέσσα.

53. Πάλαι ποτε ὁ ἐγκρατὴς βασιλεὺς τῆς Σέδης, Βασοὺς ὀνόματι, ἐπορεύθη εἰς ἄγραν· ἐνθυμηθεὶς δὲ τὴν γυναικα αὐτοῦ, Γερικάν, οὖσαν ἐν καταμηνίοις, ἔρρευσεν τὸν γόνον ¹.

54. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ βασιλέως, λαβὼν τὸν γόνον ἐκεῖνον, τεθέντα ἐν φυλλίνῳ δεσμῷ ², ὄρνις ἰέραξ ἀπέπτῃ, εἰς τὸ ἐγχειρίσαι αὐτὸν τῇ Γερικᾷ ³.

55. Οὗτος μέντοι γε ὁ φύλλινος δεσμός μετὰ τοῦ γόνου ἔπεν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Ἰαμουναῖς ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ἰέρακος πολεμοῦντος ἐτέρῳ, νομίζοντι κρέας.

56. Ἀψαρχὰ δὲ τις, Ἀδικὰ τοῦνομα, ἡ μετεμορφώθη εἰς θήλυν ἰχθὺν ἐκ τῆς ἀράς τοῦ Βραχμα, προσελθοῦσα, κατέπιεν ἐκεῖνον τὸν γόνον, χυθέντα ἐκ τοῦ φυλλίνου δεσμοῦ.

57. Κᾶπειτα ἀγρευθεὶς ἐν δυκτύῳ ἀλιεῦσιν ὁ θήλυς ἰχθύς αὐτὸς, διετμήθη ὑπ' αὐτῶν, ἐν ᾧ εὐρέθη δύο ἔμβρυα, ἄρρεν καὶ θήλυ, συλληφθέντα ἐξ ἐκείνου τοῦ γόνου.

58. Αὐτρωθεὶς μὲν δὴ οὗτος ὁ θήλυς ἰχθύς τῆς ἀράς, λαβὼν φύσιν θεᾶς, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν ⁴. τὰ δὲ δίδυμα ἐκεῖνα ἐρέφη ἐκομίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀλιέων τῷ βασιλεῖ Βασοῦ.

59. Καὶ τὸν μὲν ἄρρενα ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς, ὃς καὶ ἐκλήθη

1. Μετὰ τὰ καταμήνια νόμος ἐστὶ τῷ ἀνδρὶ συμμιγῆναι τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ εἰς τεκνογονίαν· εἰδὲ μὴ, ἀνομία ἐστί.

2. Μέχρι τοῦ νῦν συρράπτοντες φύλλα, κατασκευάζουσι τρυβλία καὶ ἀγγεῖα, ἐν οἷς τιθέασι καὶ βρώματα καὶ ἄλλα εἶδη· τοσοῦτον δ' εὖ συρραμμένα εἰσὶ καὶ συνηρμοσμένα, ὥστε μηδὲ τὸ ἐντεθὲν ὕγρον διαχεῖσθαι.

3. Ἔστειλε τὸν γόνον, εἰς τὸ φαγεῖν αὐτόν.

4. Μετεμορφώθη εἰς θεᾶν, ὡς ἦν καὶ πρότερον, ἀφ' οὗ ἐπληρώθη ἡ παιδεία τῆς ἀράς.

Ματση¹, καὶ ὥκισε τὴν χώραν Ματσεάν². τὴν δὲ θήλειαν, ὡς ἰχθύοσμον, ἔδωκε τῷ πρώτῳ τῶν ἀλιέων, ὡς μοῖραν αὐτοῦ.

60. Αὕτη δ' ἡ παῖς, ἡ ὀνομαζομένη καὶ Γανδακαλῆ, καὶ Σατεβατῆ, ἀφίκετο μετὰ καιρὸν εἰς ἀκμὴν ἡλικίας, γεννώσης τὸν Ἔρωτα.

61. Περιερχόμενος δ' ὁ ὅσιος Παρασάρας εἰς προσκύνησιν ἁγίων τόπων, ἤλθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐπὶ τὴν ὄχθιν τῆς Ἰαμουναῖς³. μετὰ συνοδίας πολλῶν ὁσίων.

62. Κεκμηκότος δὲ τοῦ πατρὸς, μόνη αὕτη ἡ Σατεβατῆ, διαπορθμεύσασα τοὺς λοιποὺς ὁσίους, ἐπεβάλετο ἔπειτα

63. διαπορθμεῦσαι καὶ τὸν Παρασάραν μόνον, μόνη ἐλαύνουσα τὸ πορθμεῖον. Ταύτην ἐνταῦθα ἰδὼν ὁ ὅσιος, ἐτρώθη τῷ ἔρωτι διὰ τὸ μέλλον ἔσεσθαι⁴.

64. Αὕτη γὰρ ἐφάνη τῷ ὁσίῳ ὥς περ μία μαγευτικὴ ἀναδενδράς, μαστοὺς ἔχουσα ὡς δεσμοὺς ἀνθέων, χεῖρας καὶ πόδας, ὡς τὰ ἀρτιθαλῆ φύλλα⁵, καὶ πλοκαμίδα ὡς πληθὺν βομβυλίων⁶.

65. Παρακληθεῖσα δ' εἰς μίξιν, ἔφη· «ὦ Κύριε, ὅ, τε πα-

1. Τουτέστιν ἰχθύς· ματση γὰρ λέγεται τῇ Ἰνδικῇ γλώττῃ ὁ ἰχθύς.

2. Τουτέστιν ἰχθυώδη· ἴσως ἔστιν ἡ παράλιος Ἰνδικὴ χώρα τῶν ἰχθυοφάγων, περὶ ὧν ἱστορεῖ ὁ Ἀρρίανός.

3. Οὗτος ὁ ποταμὸς συμμύγνυται τῷ Γάγγῃ περὶ τὴν πόλιν Προιάγαν, τὴν νῦν Ἀλαχαβάδαν. Αὕτη ἡ Ἰαμουνα λέγεται νῦν κοινῶς Ζαμουνά.

4. Ἐπειδὴ ἔμελλε γεννήσασθαι ὁ μέγας Βεάσας.

5. Τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ὑπέρυθρά εἰσι καθὼς καὶ τὰ ἀρτιθαλῆ φύλλα.

6. Οἱ βομβύλιοι μέλανές εἰσι, καθὼς καὶ ἡ κόμη, καὶ τοῖς ἀνθεσι τοῦ δένδρου ἐπιφοιτῶσι.

- » τήρμου καὶ οἱ ὅσιοι ἄνδρες καὶ ἄλλοι, ἱστάμενοι παρὰ
 » τῇ ὄχθῃ, βλέπουσι τὴν φανεράν μίξιν ἡμῶν.»
66. Τότε ὁ ὅσιος, ὁμίχλην ποιήσας ἐν τῷ ὀρίζοντι, αὐτὴν δὲ
 τὴν ἰχθύοσμον καταστήσας ὁσμῆς πνέουσιν ἄνθους λω-
 τοῦ, διηκούσης μέχρι ὀκτῶ μιλίων, συνεμίγη αὐτῇ ἐν
 τῷ πορθμείῳ.
67. Τέτοκε δ' αὕτη αὐτίκα υἱὸν, ἴδρυν πασῶν τῶν Βεδῶν
 καὶ ἐπιστημῶν, ὃς καὶ Δθαῖπαῖάνας ¹ ἐκλήθη, διότι
 ἐγεννήθη ἐν νησυδρίῳ τῆς Ἰαμουναῖς ².
68. Παραγγείλας δὲ τῇ μητρὶ τοῦτο αὐτὸς ὁ σοφὸς, «Μέ-
 » μνήσό μου ἐν δεινοῖς,» ἀπῆλθε παραχρῆμα εἰς ἔρημον
 ἐπ' ἀσκήσει, καὶ περ ὧν παῖς.
69. Ἡ δὲ, χάριτι τοῦ ὁσίου Παρασσάρα, καὶ μετὰ τόκον
 πάλιν παρθένος ἦν· ἡ γὰρ δύναμις τοῦ ἁγίου καὶ θείου
 ἀνδρὸς ἀκατανόητός ἐστιν, ὡς ἡ ἐπωδή.
70. Ταύτην τὴν παρθένον, καὶ περ οὔσαν μητέρα, ἰδὼν ὁ
 βασιλεὺς Σαντανοῦς ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐν τῷ καταλύ-
 ματι τῶν ἀλιέων, ἤτήσατο αὐτὴν παρὰ τοῦ πρώτου τῶν
 ἀλιέων.
71. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο τῷ βασιλεῖ· «Ἐγὼ δώσω σοι ταύτην, εἰ ὁ
 » ἐξ αὐτῆς γεννηθησόμενος υἱὸς, κληρονόμος τῆς βασιλείας
 » γενήσεται.»
72. Ἀναπολήσας δ' ὁ βασιλεὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δεβαβράταν ³,
 τὸν ἄξιον ὄντα βασιλείας, κατεφρόνησε τοῦ λόγου ἐκείνου,
 καὶ ἀναστρέψας ἦλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.
73. Τιτρωσκόμενος μέντοι τοῖς βέλεσι τοῦ ὑπερήνορος Ἑρω-
 τος, ἀνακυκλῶν ἐν τῷ νοῦ αὐτοῦ τὴν Σατεβατὴν, οὐκ ἠδύ-
 νατο ὅλως οὐδ' ὑπνῶσαι.

1. Νησυδριογενής. Οὗτός ἐστιν ὁ σοφὸς Βεάσας.

2. ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

3. Λέγεται ὁ θοῦς, ὁ πρῶτος ἔλκων τὸν ῥυμόν.

74. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ὁ Δεβαθράτας, παρὰ τοῦ Εὐλευτοῦ, καλοκᾶγαθος ὢν, ἐξήτησεν αὐτὸς τὴν παρθένον ἐκείνην, χάριν τοῦ ἑαυτοῦ πατρός.
75. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς, ὁ πρῶτος τῶν ἀλιέων, τῶν οἰκούντων παρὰ τὸ χεῖλος τῆς Ἰαμουναῖς, ἔφη αὐτῷ· « Πῶς ἔσεται » ὁ θυγατρίδοῦς μου βασιλεὺς, βασιλέως σοῦ ὄντος; »
76. Εἰρηκότος δὲ τοῦ Δεβαθράτα· « Ἐγὼ οὐ περὶ πολλοῦ » ποιοῦμαι τὴν βασιλικὴν δόξαν· αὕτη δ' ἡ ἐπαγγελία » μου ἀληθὴς ἐστίν, » ὁ τῶν ἀλιέων πρῶτος ἔφη πάλιν·
77. « Σὺ μὲν ἴσως, ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν πατέρα εὐλαβείας, οὐ » γενήσῃ ἑραστῆς τῆς βασιλικῆς δόξης· οἱ δὲ σοὶ υἱοὶ » θυμωθέντες, ὡς ἐλέφαντες, ὑπὸ τίνος κωλυθήσονται;
78. Ὁ δὲ γενναῖος υἱὸς τοῦ Σαντανοῦ εἶπε ταῦτα τῷ πρῶτῳ τῶν ἀλιέων· « Ἐγὼ μέχρι ζωῆς ὑπισχοῦμαι φυλάξειν » παρθενίαν. »
79. Τούτων οὕτω ρηθέντων, οἱ θεοὶ βρέχοντες ἄνθη ἐξ οὐρανοῦ, ἐφώνησαν λέγοντες· « Ὡ τῆς φρικτῆς καὶ θαυμαστῆς » γνώμης τούτου! » Ὅθεν καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸν Βήσμαν¹.
80. Ὁ μὲν οὖν ἀγαθὸς Βήσμας ἐνεχείρισε, χαίρων, τὴν κόρην τοῦ πρώτου τῶν ἀλιέων τῷ βασιλεῖ πατρί· ὁ δὲ ἠῤῥατο, εἰπὼν· « Ὁ θάνατος ἐλθέτω πρὸς σέ, ὅταν σὺ αὐτὸς αὐτὸν » καλέσῃς. »
81. Ἡγλαΐζετο δ' ὁ βασιλεὺς ταύτῃ τῇ συζευθείσῃ γυναικί, τῇ κεχαριτωμένῃ καὶ προσφιλεῖ, καθὼς ἡ λίμνη ἀγλαΐζεται τῷ ἄνθει λωτῷ.
82. Συνὼν δ' αὐτῇ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ἐγέννησεν ἐχομένως

1. Τουτέστι φρικτὸν καὶ θαυμαστὸν· τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα ἔσχε μέχρι τέλους ὁ Βήσμας, αὐτὸς ὁ Δεβαθράτας, καὶ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ἀγλαϊσθήσεται καὶ ὑμνησθήσεται ἐν τοῖς ἐξῆς αὐτὸς ὁ ἡμίθεος καὶ ἥρως, καὶ παρθένος.

- δύω υἱοὺς λαμπροὺς, καθὼς ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ¹ συνὼν ἀσκή-
σει, γεννᾷ δύω λαμπρὰ τέκνα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φήμην.
83. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὠνομάσθη Σιτραγκάδας, ὁ δὲ ἔτε-
ρος Βισιτραβίργης. Διὰ τούτων οὖν τῶν δύο υἱῶν καὶ
διὰ τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, ὁ βασιλεὺς Τραγητανοῦς
ἐγένετο ¹.
84. Λυσιτελὲς δὲ ποιήσαντος τοῦ Σαντανοῦ διὰ τῆς αὐτοῦ
εὐμορφίας τὸ ἀκοίμητον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν θεαινῶν ²,
ἐχρίσθη βασιλεὺς ὁ Σιτραγκάδας ὑπὸ τοῦ Βήσμα, φοβε-
ρὸς ὢν τοῖς ἐχθροῖς.
85. Ὑπὸ τούτου οἱ ἄπειροι ἐχθροὶ κατεκάησαν τῇ ὀξείᾳ θερ-
μουργίᾳ, καθὼς τὰ ἄπειρα πάθη ὑπὸ τοῦ ἀσκητοῦ τῇ
διακαεῖ σκληραγωγίᾳ.
86. Καταφρονῶν δὲ τῆς συμβουλῆς τοῦ Βήσμα ὁ Σιτραγκά-
δας ἐκ τῆς μεγάλης ἑαυτοῦ ὑπερηφανίας, πόλεμον μέγαν
ἤγειρε κατὰ τινος Γανδάρβα, ὀνομαζομένου Σιτραγκάδα,
87. μηνιῶν ὅτι ἔχει τὸ αὐτὸ ὄνομα· ἐφρονεύθη δὲ αὐτὸς ὁ
γενναῖος ὑπὸ τοῦ Γανδάρβα δόλῳ, περὶ τὴν ὄχθην τῆς
Χειρανμαγῆς ³, μετὰ τριετὴ πόλεμον.
88. Ὅθεν ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, Βήσμας, βασιλεία ἐποίησε τὸν
Βισιτραβίργην, ὅς ἦν κόσμος τῇ σφαίρᾳ τῆς γῆς, καὶ
ὀλεθρος τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ὁ ἐλέφας ⁴ τοῖς δένδροις.
89. Τούτου τοῦ βασιλέως ἡ προσταγὴ ὁμοῦ καὶ ἡ φήμη, ἐρί-

1. Τραγητανοῦς λέγεται ὁ ἥλιος· ἐφερμηνεύεται δὲ Τρίσωμος ἢ Τρί-
μορφος· διότι ἐν ταῖς τρισὶ Βέδαις ὑμνεῖται καὶ ὁμολογεῖται, ὡς ὀφθαλ-
μοφανῆς Θεός, ὕπατος καὶ κολοφών.

2. Ἀποθανόντος δηλ. ἔβλεπον αὐτὸν αἱ θεαὶ ἀσκαρδαμυκτί.

3. Ὁνομα ποταμοῦ.

4. Καθὼς ὁ ἐλέφας διαρῥηγνύει τὰ δένδρα τῇ προβοσκίδι καὶ τοῖς
ποσίν, οὕτω καὶ οὗτος τοὺς ἐχθροὺς τοῖς ὅπλοις.

ζουσαι ἀλλήλαις, ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀπάντων τῶν βασιλέων καὶ τῶν ὀρέων ¹.

90. Χάριν τούτου τοῦ Βισιτραβίργη ὁ Βήσμας ἤρπαξεν ἐκ τῆς ἐπὶ αἰρετῷ γάμῳ συνόδου τοῦ βασιλέως τῆς Κασσῆς τρεῖς κόρας, τὴν Ἀμβάν, τὴν Ἀμβαλάν, καὶ τὴν Ἀμβικάν.
91. Ὁρμησάμενοι δ' οἱ ἐπὶ τῆς συνόδου βασιλεῖς περιεκύκλωσαν τὸν Βήσμαν, εἰς τὸ ἀνελεῖν αὐτὸν, ἐντείνοντες τὰ τόξα, καὶ μέγα ἀλαλάζοντες.
92. Ὁ δὲ Βήσμας, κατατροπώσας τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς, ὡς ὁ Ἥλιος τοὺς ἀστέρας, κατέβαλε καὶ τὸν βασιλέα Σάλβαν, ὡς ὁ Ἥλιος τὴν Σελήνην ².
93. Οὕτω μὲν οὖν ὁ μαχητὴς καὶ λαμπρὸς, ὡς ὁ Ἥλιος, Βήσμας, κατατροπώσας τοὺς ἐπιθυμοῦντας λαβεῖν γυναῖκα βασιλεῖς, ἐπανέζευξεν εἰς τὴν οἰκίαν χώραν.
94. Λέγουσα δ' ἡ Ἀμβά, «Νύττειμε, ὡς ἦλος ἐν τῇ καρδίᾳ, » ὁ κύριος τῆς καρδίας μου Σάλβας,» ἀπεστάλθη πρὸς ἐκεῖνον παρὰ τοῦ Βήσμα.
95. Διὸ μόνας δύο ὥραιας παρθένους ὁ γενναῖος Βήσμας συνέζευξε τῷ Βισιτραβίργη, ὥσπερ Πριτὰν καὶ Ρατὴν τῷ Καμαδέβα ³.
96. Προσελθούσῃ δὲ τῇ Ἀμβᾶ, ἔφη ὁ Σάλβας· « Ἐγὼ ἐπειδὴ » ἐζημιώθην σέ, ὡς ἐν κυβείᾳ, ἐν πολέμῳ νικηθεὶς, διὰ

1. Δηλονότι ἅπαντες οἱ βασιλεῖς ὑπεῖχον τῇ προσταγῇ αὐτοῦ καὶ ἐπῆγουν αὐτόν. — Παίξει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

2. Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἥλιου οἱ ἀστέρες ἀφανίζονται, ἐν δὲ τῇ ἀνατολῇ ἀφανίζεται καὶ ἡ Σελήνη.

3. Καμαδέβας, ὁ θεὸς Ἑρως. Ἐτυμολογεῖται παρὰ τῷ Κάμα, Ἑρως καὶ Δέβα, Θεός. Τούτῳ τῷ Καμαδέβα δύο γυναῖκας ἀποδιδόασιν, τὴν Πριτὰν καὶ τὴν Ρατὴν. Πριτά ἐστι, κατὰ σημασίαν, ἀγάπη· Ρατὴ δὲ, ἐπιθυμία.

» τοῦτο οὐ δέχομαι σε· πορεύθητι πρὸς τὸν νικήσαντα
» Βήσμαν.»

97. Ἀποβλήθεῖσα μὲν οὖν καὶ ὑπὸ τοῦ Σάλβα, ταλανίζουσα
ἑαυτήν, ἐπορεύθη πάλιν πρὸς τὸν Βήσμαν, ἐφιεμένη γε-
νέσθαι γυνὴ τῷ Βισιτραβίργῃ, ὡς αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς,

98. Ἀλλ' ἀπεδιώχθη ὑπ' αὐτοῦ λέγοντος· « Ὡς ἡ ἐρῶσα ἄλ-
» λου, οὐκ ἔστιν ἀξία οὐδὲ λόγου ¹. ἡ γὰρ γυνή, καὶ λίαν
» ἐρῶσα, ἀξιόα ἀμφιδάλλεσθαι παρὰ τοῖς φρονίμοις. »

99. Τότε ἡ Ἀμβά οὔτε πρόσω οὔτε ὀπίσω ἠδύνατο πορευ-
θῆναι, ἀποροῦσα καὶ τὴν καρδίαν καιομένη· καὶ ἦν οὖ-
τως, ὡς ἡ ὀπώρα ἡ Βαδάρὰ ἐν τῷ ῥάμφει τοῦ στρουθοῦ ².

100. Τύχη κακῇ ἀμφοτέρωθεν ἐκπεπτωκυῖα, μετὰ πόνου ἐπο-
ρεύθη εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἀναγγείλασα πάντα τὰ
καθ' ἑαυτὴν πρὸς τοὺς ἐκεῖ μοναστάς, ἐζήτει μοναστικὸν
σχῆμα ἀναδέξασθαι.

101. Ἐνταῦθα ἐτύγχανεν ὣν ὁ ὅσιος βασιλεὺς Χοτραβαχάνας,
ὁ προμήτωρ αὐτῆς, ὃς ἀκούσας τῶν κατ' αὐτήν, οἶκτον
λαβὼν ἔφη·

102. « Κατάφυγε, ὦ θύγατερ, πρὸς τὸν Παρασσουράμαν, τὸν
» ἐν τῷ ὄρει Μαχένδρα ³. ἐκείνου γὰρ τῷ λόγῳ δέξεται
» σε ὁ Βήσμας, μαθητῆς ὢν αὐτοῦ. »

103. Μεταξὺ δὲ λέγοντος τούτου ταῦτα, ἐλήλυθε κατὰ συγ-
κυρίαν ὁ μαθητῆς τοῦ Παρασσουράμα, Ἀκριταδράνας τοῦ-
νομα, ὃς μαθὼν τὰ περὶ τὴν κόρην, ἔφη·

104. « Ἀλλ' ὁ Παρασσουράμας αὐτὸς αὖριον πρῶτ' ἀφίξεται εἰς
» τοῦτ' ὁ ἀσκητικὸν ἄλσος. » Μαθοῦσα δ' αὕτη τὴν-τοῦ
Παρασσουράμα ἀφίξιν, ἔμεινεν ἔνθα ἦν, ἀναμένουσα αὐτόν.

4. Οὐκ ἔστιν ἀξία οὐδὲ συλλαλεῖν.

2. Ὃς οὔτε ἀπορρίπτει, οὔτε καταπιεῖν δύναται.

3. Τοῦτο τὸ ὄρος κεῖται κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς Ἰνδίας.

105. Τοῦ δὲ Παρασσουράμα, ὃς ὑπὸ τῶν ὀσίων ἐτιμᾶτο, καὶ φιλοικτιρμῶν ἦν, ἐλθόντος περὶ τὴν ἑω, προσελθοῦσα αὐτῷ ἡ βασιλικὴ αὕτη κόρη, διηγήσατο τὰ καθ' αὐτήν.
106. Ὁ δέ, ἀκούσας τῶν περὶ αὐτήν, εἶπε τάδε· « ὦ ἀγαθή, » ὁ ἐμὸς μαθητὴς Βήσμας δέξεται σε, ὑπέκων τῷ ἐμῷ » λόγῳ.
107. « Ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἔμαι εἰς τὴν τοῦ Κουροῦ γῆν, πρὸς » πλήρωσιν τῆς σῆς ἐφέσεως. » Οὕτως εἰπὼν, συμπαραλαβὼν αὐτήν, ἀπῆει εἰς τὴν γῆν τοῦ Κουροῦ.
108. Ὁ μὲν δὴ Παρασσουράμας, ἐλθὼν εἰς τὴν γῆν τοῦ Κουροῦ, καὶ προσκυνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βήσμα, ἀνήγγειλεν αὐτῷ διὰ πολλῶν λόγων περὶ τοῦ γάμου τῆς Ἀμβᾶς· ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη.
109. Ἀγανακτήσας δ' ὁ Παρασσουράμας, ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα, θάνατον μελετῶν· ἀλλὰ καὶ ὁ Βήσμας καθωπλίσθη εἰς θάνατον αὐτοῦ, ὄντος διδασκάλου, διότι ἐφάνη θανάσιμος ἐχθρὸς¹.
110. Καίτοι δ' ἤκουσε παρὰ τῆς Γαγγᾶς· « Μὴ ποίει, ὦ τέ- » κνον, πόλεμον κατὰ τοῦ Παρασσουράμα, τοῦ ὀλέτορος » τῶν Ξατρῶν, » οὐκ ἐφοβήθη ὅμως, οὐδ' ἠξίωσε φυγεῖν τὸν πόλεμον.
111. Ἄμφω τοίνυν τούτῳ, τὸν μὲν κόσμον φόβῳ ταραττοντε, τὸν δὲ Ναράδαν εὐφραίνοντε, τὸν δ' οὐρανὸν θέλεσιν ἀγλαΐζοντε, ἐμαχέσθην θυμῷ.
112. Τρωθεὶς δ' ὁ Βήσμας τοῖς θέλεσι τοῦ Παρασσουράμα, ἐλειποθύμησεν· ἀναπνεύσας μέντοι καὶ ἀναλαβὼν, τῇ βοηθείᾳ τῆς μητρὸς Γαγγᾶς καὶ τῶν ἐπτὰ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῶν Βασαβῶν, πάλιν ἐμάχετο.
113. Οὕτω θυμῷ μεγάλῳ τούτῳ ἐμαχέσθην τρισὶ πρὸς ταῖς

1. Ὁ ἐχθρὸς ὅστις ἔρχεται ξιφήρης, αὐτολεξεῖ.

- εἴκοσιν ἡμέραις· παρασκευασμένῳ δὲ τὴν Βραχμάστραν, ἐκωλυθήτην ὑπὸ τῶν εὐφρόνων θεῶν.
114. Ἀπελπισθεῖσα δ' ἡ Ἀμβά, τοῦ Παρασσουράμα μηδὲν κατορθώσαντος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον, ἀσκησομένη ἄσκησιν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ θανατῶσαι τὸν Βήσμαν.
115. Ἐλθοῦσα μὲν αὕτη ἡ λωτόφθαλμος εἰς τὴν ὄχθην τῆς Καλινδῆς¹, ἤσκειτο θυμῷ ἄσκησιν σκληρὰν ἔτη δώδεκα.
116. Παραστάντος δὲ τοῦ Σίβα καὶ εἰπόντος, « Αὕτη ἡ ἔφε-
» σίς σου ἐν τῇ δευτέρᾳ γεννήσει πληρωθήσεται²», καῖ-
πειτα ἀφανοῦς γενομένου, εἰσέδου αὕτη εἰς τὸ πῦρ.
117. Πληρώσαντος δὲ τοῦ Σίβα τὴν εὐχὴν τῷ Δρουπάδα, ἐν ἀσκήσει ζῶντι ἐπὶ κτήσει υἱοῦ, εἰπόντος· « Ἡ Θή-
» λειά σου παῖς ἔστω ἄρῃην παῖς », αὕτη ἡ Ἀμβά ἐγένετο αὐτῷ θυγάτηρ³.
118. Καλουμένη δ' αὕτη υἱὸς παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἀνδρικὴν στολὴν ἔχουσα, συνεζεύχθη μετὰ ταῦτα τῇ θυγατρὶ τοῦ Χιρανεβαρμᾶνος, βασιλέως τῆς Δασσάρνας χώρας.
119. Γνόντος δὲ μετὰ καιρὸν τοῦ βασιλέως τῆς Δασσάρνας ταύτην τὴν ἀπάτην, διαφορομένου καὶ διαμαχομένου⁴, καὶ τῶν γεννητόρων λυπουμένων, ἀνεχώρησεν αὕτη εἰς ἔρη-
μον, θανάτου ἐφιεμένη.
120. Ταύτην ταλαιπωρουμένην, ὥστε θανεῖν, ἔδωκεν εὐσπλαγ-
χνίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀρσενικὴν φύσιν, ἕως οὗ καταπαύσῃ ἡ

1. Καλινδῆ λέγεται ἡ Ἰαμουνά.

2. Ἡ ἔφεσις αὐτῆς ἦν τὸ θανατῶσαι τὸν Βήσμαν, τὸν ἐχθρόν· διὰ τοῦτο ἐποίει καὶ ἄσκησιν, ὡς ἔφη ἀνωτέρω.

3. Κατακαεῖσα ἡ Ἀμβά, ἐγεννήθη πάλιν θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Δρουπάδα.

4. Πόλεμον ᾗγειρε κατὰ τοῦ Δρουπάδα ὁ Χιρανεβαρμάν, διὰ τὴν ἀπάτην καὶ φονεΐαν.

διαφορὰ καὶ ἡ μάχη, εἰς Ἰάξας, Στούνας τοῦνομα, οἰκῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐρήμῳ.

121. Ἡ δὲ πορευθεῖσα, ἐγνώρισε τοῦτο τοῖς γεννήτορσιν αὐτῆς· ὅθεν ἀφείς τὸ διαμάχεσθαι ὁ Χιρανεβαρμάν ¹, ἀπῆλθεν οὔκαδε.
122. Ἀναδεξάμενος μὲν οὖν αὐτὸς ὁ Στούνας τὴν θηλυκὴν φύσιν ἐκείνης, εἰσέδω εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ οἴκου καὶ, ἐλθόντος τοῦ Κουβέρα ², οὐκ ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν ἐξ αἰσχύνης.
123. Ἐπιγνοὺς δ' ὁ Κουβέρας τὴν φύσιν αὐτοῦ, ὀργισθεὶς λίαν, κατηράσατο αὐτοῦ, εἰπών· « Σὺ μὲν ἔσο γυνή, ἐκείνη δ' ἀνὴρ μέχρι ζωῆς. »
124. Ὁ δὲ Ἰάξας ἐπαναλαβεῖν οὐκ ἠδύνατο τὴν ἀρσενικὴν φύσιν, ἀποδιδομένην παρ' ἐκείνης· ὅθεν καὶ ἔμεινεν ἐκείνη ἄρρην, Σικανδῆς τοῦνομα ³, ἐπὶ τῷ ἀνελεῖν τὸν Βήσμαν.
125. Φοβεροῦ δ' ὄντος τοῦ Βήσματος εἰς ἀναίρεσιν τῶν ἐχθρῶν, καὶ κατακαίοντος αὐτοὺς δίκην θερμοῦ Ἡλίου, ὁ βασιλεὺς Βισιτραβέργης ἐτρύφα ἡδέως σὺν ἐκείναις ταῖς γυναῖξί ⁴.
126. Θηλυμανῆς δ' ὢν ὁ βασιλεὺς οὗτος, φθίσει περιπεσὼν, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ⁵, ὁψόμενος τὰς περὶ τὴν Ῥαμβάν ⁶ ἀγλαὰς νύμφας.
127. Ὁ δὲ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς Βήσματος, συμβουλευθεὶς ὑπὸ τε

1. Χρυσοθώραξ.

2. Οἱ Ἰάξαι ἀκόλουθοί εἰσι τοῦ Κουβέρα, ὅς ἐστι θεὸς τοῦ πλούτου.

3. Ὑπὸ τούτου τοῦ Σικανδῆ ἀνῆρέθη ὁ Βήσματος ἐν πολέμῳ.

4. Σὺν τῇ Ἀμβάλᾳ καὶ Ἀμβικᾷ.

5. Ἀπέθανε δηλ.

6. Ἡ Ῥαμβά ἐστίν ἡ κορωνὶς καὶ ἡ κολοφὼν τῶν Ἀψαρῶν, τῶν Νηρηίδων.

τῶν βουλευτῶν καὶ τῆς Σατεβατῆς, οὐκ ἤθελεν οὔτε βασιλείαν, οὔτε γυναῖκα, φοβούμενος τὴν ἀναίρεσιν τῆς ὑποσχέσεως αὐτοῦ.

128. Προὔτεινε δὲ τῇ Σατεβατῇ τοῦτο τὸ ῥητὸν τῆς Βέδας·
 «Τὸ γένος διαφυλάττεται ἐκ τοῦ γόνου τῶν συγγενῶν, ἢ
 » τῶν Βραχμάνων.»
129. Κρίνασα τοίνυν αὐτὴ τὸν υἱὸν αὐτῆς Βραχμᾶνα, τὸν Βεάσαν, ἄξιον τοῦ ἔργου τούτου, ὅτε ἐνεθυμήθη αὐτὸν ¹,
 τότε εὐθὺς αὐτὸς παρέστη.
130. Τοῖς δὲ ταπεινοῖς ῥήμασι τῆς μητρὸς καὶ ταῖς προτροπαῖς τοῦ Βήσμα, ἀνεδέξατο τοῦτο τὸ ἔργον αὐτὸς ὁ φύσει προσηνὴς καὶ καλοκάγαθος.
131. Καὶ συνεμίγη τῇ βασιλίσσῃ Ἀμβικᾶ, συζύγῳ τοῦ βασιλέως Βισιτραδίργῃ, ἣ φοβηθεῖσα ὑπέκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐν τῇ συνουσίᾳ, διότι ἦν κακῶς ἐσταλμένος ὁ Βεάσας ².
132. Εἰπὼν δ' ὁ Βεάσας «ὡς ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀόμματος ἔσται», πάλιν ὑπέκλειον τῷ λόγῳ τῆς μητρὸς συνεμίγη τῇ δευτέρᾳ γυναικί, τῇ Ἀμβαλᾶ, ἣ φοβηθεῖσα ὥχρᾳ ἐγένετο ἐν συνουσίᾳ.
133. Καὶ εἶπε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ὁ ὅσιος Βεάσας· «Ὁ υἱὸς ταύτης ὥχρὸς ἔσται.» Ἡ μὲν οὖν Ἀμβικᾶ μετὰ ταῦτα ἔτεκεν υἱὸν ἀόμματον, ὃς καὶ ὠνομάσθη Δρυταράστρας.
134. Ἡ δὲ Ἀμβαλᾶ ἔτεκεν υἱὸν ὥχρὸν τὸ σῶμα, ὃς καὶ ὠνομάσθη Πανδοῦς ³. Παρεκλήθη δ' ὁ Βεάσας πάλιν ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὸ συνεῖναι τῇ Ἀμβικᾶ.

1. Καὶ γὰρ οὕτω παρήγγειλεν αὐτῇ ὁ Βεάσας, ὅτε ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον, ὡς προείρηται, «Μέμνησέ μου ἐν δεινοῖς.»

2. Ἐφοβήθη τὸ ἀτκτητικὸν καὶ πενιχρὸν σχῆμα τοῦ Βεάσα.

3. Ὁ ἐστὶν Ὁχρός.

135. Φοβηθεῖσα δ' ἡ Ἀμβικᾶ, ἔθετο ἐπὶ κλίνης τὴν ἑαυτῆς δούλην, ἥ χαιρούση, συνεγένετο ὁ Βεάσας· ἐγέννησε δ' ἡ δούλη υἱὸν, ὃς ὠνομάσθη Βιδούρας¹, διότι εἰδήμων ἦν τῶν τοῦ νόμου.
136. Εἰπὼν δ' ὁ Βεάσας, « ὡς ὁ υἱὸς αὐτῆς Βιδούρας κληθήσεται, εἰδήμων ὢν τῶν τοῦ νόμου, ὃς ἐστὶν αὐτὸς ὁ Δάρμας², τυχὼν γεννήσεως ἐκ δούλης, ἐκ τῆς ἀρᾶς τοῦ Ἀνιμανδαβέα », ἀνεχώρησεν.
137. Ὁ μὲν οὖν Δρυταράστρας λίαν ἔμφρων ἦν, καὶ δύνάμιν εἶχε σωματικὴν δεκακισχιλίων ἐλεφάντων· ὁ δὲ Βιδούρας ἀναιρέτης πάσης ἀπορίας πασῶν τῶν ἐπιστημῶν.
138. Βασιλεὺς δ' ἐγένετο ὁ Πανδοῦς, ὃς ἦν λίαν ὀξύθυμος, καὶ ἐξήρανε τὴν φήμην τῶν ἐχθρῶν, καθὼς ὁ Ἀγαστέας τὴν θάλασσαν.
139. Τούτου τοῦ Πανδοῦ ἡ δίκην Σελήνης λαμπρὰ φήμη τίνος γλώττη ὑμνηθείη ἄν, δι' ἧς καὶ ἡ νύξ τοῦ Βραχμᾶ³ πάντως λαμπρὰ γένοιτ' ἄν;
140. Καὶ τῷ μὲν Δρυταράστρᾳ συνεζεύχθη ἡ θυγάτηρ τοῦ Σουβαλᾶ, Γανδαρὴ τοῦνομα, ἀρίστη οὔσα, καὶ ἀρίστους καὶ γενναίους τεκοῦσα ἑκατὸν υἱοὺς ἐκ τῆς πρὸς τὸν Σίβαν ὁραπειίας.
141. Ὁ δὲ πρὸς πατρός πάππος τοῦ Κρισνᾶ, Σούρας, ἔδωκε τὴν Πριττάν, τὴν πρώτην ἑαυτοῦ θυγατέρα, ὡς θετὴν τῷ Κουντιβόζᾳ, υἱῷ τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατρός.

1. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής, Βιδούρας γὰρ λέγεται ὁ Εἰδήμων.

2. Δάρμας λέγεται ὁ Νόμος καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἄδου, καὶ κριτὴς τῶν ἐν ἄδου.

3. Τουτέστι καὶ μετὰ τὴν συντελείαν τοῦ αἰῶνος ἔσεται, ἥ γίνεται ὅτε ὁ Βραχμᾶς κοιμᾶται.

142. Ταύτη τῇ Πριτᾷ ἐδόθη ἡδέως παρὰ τοῦ ὁσίου Δουρβά-
σα ¹, ἡσθέντος ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὸν θεραπείᾳ, μία ἐπωδὴ,
δότειρα υἱοῦ, διὰ τῆς ἐπικλήσεως καὶ συνουσίας Θεοῦ
τινος.
143. Ἡ τοίνυν παρθένος, εἰς πίστιν τῆς ἐπωδῆς, καλέσασα τὸν
Ἥλιον, ἐγέννησεν ἐξ ἐκείνου υἱὸν, καὶ ἦν πάλιν παρθένος
τῇ ἐκείνου χάριτι.
144. Τοῦτον τὸν υἱὸν ², ὃς ἐγεννήθη σὺν ἐνωτίοις θείοις, καὶ
θώρακος, ὃς ἦν ἀδιάρρηκτος, ὡς ἀδάμας, τεθέντα ἐν λάρ-
νακι, ἀφῆκεν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Ἀσβαναδῆς, ἐξ αἰσχύνης τῶν
οἰκείων.
145. Λύπην δ' ἔχουσα διὰ τοῦτο ³ τὸ κρύφιον ἔργον, συνεζεύ-
χθη αὕτη ἡ παρθένος, ἐν τῇ ἐπὶ αἰρετῷ γάμῳ συνόδῳ, τῷ
Βασιλεῖ Πανδοῦ.
146. Ἐγχευε δὲ καὶ ἑτέραν ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, Μαδρὴν τοῦ-
νομα, καθὼς ὁ βασιλεὺς τῶν ὁρέων Ἰμαὸς τὴν Μενακάν,
ἐξάκουστον οὔσαν ἐν ἀνεικάστῳ ἀγλαΐᾳ.
147. Ἐλαμπρύνετο δ' ὁ βασιλεὺς ταύταις, καθὼς ἡ δίστομος
ῥομφαία ταῖς δύο ἀκωκαῖς, καὶ ἦν χαίρων, ὥς περ ἐν ἀδια-
λείπτῳ χορῷ Λαξμῆς ⁴ χορευούσης.
148. Ὁ δὲ Βιδούρας, γήμας τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Δε-
βάλα, τὴν ὀνομαστὴν Παρασαβὴν, ἧς καὶ ἦρα σφόδρα,
ἐγέννησεν υἱοὺς πολλοὺς.

1. Ὁ Δουρβάσας ἦν ἐρημίτης, ὃς ἐλθὼν κατέλυσε ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
Κουντιβόζα ἐν ὥρᾳ τῶν ὁμῶν· ἐπειδὴ δὲ ἡ κόρη αὕτη, ἡ Πριτᾶ, θε-
ραπειὰν ἐποίησε τῷ Δουρβάσᾳ, διδοῦσα αὐτῷ τὰ πρὸς τροφήν, διὰ τοῦτο
ὁ Δουρβάσας ἔδωκεν ἀμοιβαίως αὐτῇ ταύτην τὴν ἐπωδὴν.

2. Οὗτός ἐστιν ὁ Καρνᾶς, ὁ ἀήτητος ἥρως.

3. Λύπην εἶχε, διότι ἔρριψε τὸ θρέφος εἰς τὸν ποταμὸν κρυφίως.

4. Ἐν ἀδιαλείπτῳ δηλ. δόξῃ.

149. Καί ποτε ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, ὁ ὢν διάπυρος, ὡς τὸ ἐν ὕλῃ πῦρ, συνεκάλεσε τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ εἰς τὸ θηρεῦσαι.
150. Οἱ δὲ στρατιῶται, τοξοφόροι, καὶ μελανοφόροι, καὶ μέλασιν ἵπποις ὠκυπόοις, δίκην ἀέρος, ἐποχούμενοι, συνῆλθον περὶ τὸν βασιλέα.
151. Λίαν δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς θήραν, ἐπορεύοντο, μέλαν διαυγάζοντες, ὥσπερ ἐνειλημένοι τοῖς ἀμπλακήμασι τοῖς ἐκ τῆς μελετωμένης ζωοκτονίας¹.
152. Πᾶν δέτι εἶδος ζώου ἐν τῇ ὕλῃ, ἀκοῦσαν τοῦ πολλοῦ χρεμετισμοῦ τῶν ἵππων αὐτῶν τῶν ἡρώων, διαταράχθη.
153. Καὶ ἄλλα μὲν τῶν ζώων φεύγοντα ἦσαν καὶ φοβούμενα, ἄλλα δὲ θυμούμενα καὶ ἀμυνόμενα. Τοῖς δὲ λέουσιν, οὔτε φόβος ἐγένετο, οὔτε θυμός.
154. Ῥίψας τις τὸ δόρυ καὶ ἀποτυχὼν, τοῖς ὁδοῦσι διεμάχετο πρὸς σύαγρον ἐξ ἴσου, ὃς διέρρηξε τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου τῷ ὀδόντι.
155. Ἄλλος ὀρμήσας ῥιψοκινδύνως κατὰ πρόσωπον λέοντος, ἀφείλετο καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ τὸ κλέος, καὶ ἔλαβε κρότον μέγαν.
156. Ἄλλος δὲ ἰδὼν λέοντα ἐπερχόμενον μετὰ θυμοῦ, μηδ' ὡς παραχωρήσας, ἀλλ' ἀντωπήσας, ἐκράτησε διὰ τῶν χειρῶν ἐκ τῶν χειλέων, καὶ διέσχισεν αὐτόν.
157. Εἰς δέ τις πάνυ ἀνδρεῖος καὶ τολμηρὸς, διαφυγὼν τὸ στόμα τοῦ λέοντος, ἀναβὰς εἰς τὰ νῶτα αὐτοῦ, ἐπὴννεῖτο μεγάλως.
158. Ἐτερος δέ τις ἄγαν γενναῖος, συμπλεκόμενος λέοντι, ἠγκαλίσατο τὴν λεπτὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, ὥσπερ εἰ τῆς οἰκείας γυναικὸς.

1. Πᾶν κακὸν μέλαν· μέλαινα δὲ καὶ ἡ ζωοκτονία, ὡς κακόν.

159. Ἄλλος εὐστόχως ἐστοχάσατο λέοντος πύξ περὶ τὴν ὀσφύν· ὁ δ' εὐθὺς ἐκτάδην ἔκειτο, ὥσπερ ἐκ λίθου πεποιημένος ¹.
160. Ἄλλος δὲ ἔπληξε στιβαρᾷ χειρὶ λέοντα πόρρωθεν ἐφορμώμενον, ὃς καὶ πέπτωκε παραχρῆμα σκοτοδινήσας.
161. Ἐγὼ νομίζω ὡς, τῶν λεοντοκαρδίων τούτων λεοντοκτόνων γινομένων, ἡ ὀρειογενὴς Παρβατὴ ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸ ὄρος Καλαϊλάσαν, εἰς διατήρησιν τοῦ ἰδίου λέοντος.
162. Διαταραττομένων τὴν καρδίαν τῶν λεόντων ἐκ τῶν ὀπλων καὶ ἐκ τῆς ῥώμης τῶν ἡρώων τοῦ στρατοῦ, καὶ φευγόντων σὺν τοῖς λοιποῖς ζώοις, ἐφάνη τότε, ὡς ἡγεμόνες εἰσὶ τῶν ζώων.
163. Οὐκ ἔστι τοῦτο παράδοξον, ὅτι οἱ λέοντες κατεβλήθησαν ὑπὸ στρατιᾶς βαλλούσης βέλη ἀλλεπάλληλα ².
164. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ τῆς φθορᾶς τῶν ἐλάφων, τῶν χοίρων, καὶ τῶν λεόντων, τεθὲν ζώπυρον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, διεφυλάχθη ἐν τῇ Σελήνῃ, ἐν τῇ Πατάλα, καὶ ἐν τῇ Παρβατῇ.
165. Ὡςπερ βροχὴ δ' ἀνθέων ἐγένετο ὑπεράνω τῶν ἡρώων ἐκ τῶν μαργαριτῶν, οἱ ἐξέρρεον ἐκ τῆς κοιλίας τῶν ἀναρριπτομένων λεόντων τῇ πληγῇ τῆς μαχαίρας, καταβρωθέντων τέως σὺν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος ³.
166. Καὶ αὐτῷ δὲ τῷ φόβῳ, οἶμαι, παραγενομένων ἐνταῦθα, φόβος ἐγένετο, λεόντων βρυχωμένων, καὶ στρατιωτῶν ἐπαλαλάζοντων καὶ ἀλλήλοις παρακελευόντων.

1. *Αφυχος δηλονότι.

2. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

3. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐκλεκτοὶ μαργαριταὶ εἰσιν ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄφους ἀδάμαντες.

167. Τότε καὶ ὁ ἐν τῇ Πατάλα κόσμος τοξοφόρος πῶς ἐγένετο, κρατήσας σφοδρῶς τὸν Σέσσαν εἰς τὸ ἐρεῖσαι αὐτὸν, κυρτωθέντα ἐκ τῆς κυρτωθείσης γῆς τῷ βάρει τῶν ἡρώων.
168. Ὁ λήϊον ἐγένετο ὑπὸ τῶν λεόντων, διασπειράντων τοὺς μαργαρίτας, τοὺς ἐν ταῖς κάραις τῶν ἐλεφάντων, τούτου τὸν καρπὸν, ὅς ἐστιν ὁ ἔπαινος, ἐδρέποντο ἀφθόνως οἱ στρατιῶται τοῖς ξίφεσιν, ὡς δρεπάνοις.
169. Ἐγὼ γ' οἶομαι, ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ μετὰ θηρίων πολέμῳ καὶ αὐτὸς ὁ ἐν Πατάλα χοῖρος ἔτρεμεν ἐκ φόβου· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἢ γῇ ἐσείετο;
170. Ἐπὶ δὲ τῶν κορυφῶν τῶν λεοντοκτόνων ἄνθη ἐξ οὐρανοῦ ἔπιπτον βροχηδόν, ὥσπερ ἰδρῶτες ἀπὸ τῆς Σελήνης, θλιβομένης ἐν τῷ κρατεῖν τὴν ἔλαφον, φοβουμένην, καὶ φεύγειν θέλουσαν.
171. Νικήσαντες μὲν οὖν οἱ στρατιῶται, ἐξήεσαν βοῶντες καὶ χαίροντες καὶ χαίρειν ποιοῦντες τὸν βασιλέα τοῖς ἀλλήλων ἐπαίνοις.
172. Πανυσάσης δ' ἐκείνης τῆς θήρας, οὐδὲν τῶν ζώων προσήει τῷ λέοντι καὶ τεθνεῶτι· ἢ μὲν γὰρ ἔλαφος ζῶσα καὶ ἔλαφός ἐστιν ¹. ὁ δὲ λέων, καὶ τεθνεῶς, λέων ἐστίν ².
173. Εἰθὼς δ' ὁ βασιλεὺς τοιαύτην θεωρίαν καὶ διατριβὴν ποιεῖν, οὐκ ἦν ἡμέρα καθ' ἣν οὐκ ἐποίει τὸ ἔργον τῆς θήρας.
174. Καίποτε ὁ ὄσιος Κιμμάδας, συνῶν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἄλσει, αἰσχυνθεὶς ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως Πανδοῦ, μεταμορφωθείς εἰς ἔλαφον, διεπάρη ὑπ' αὐτοῦ βέλεσιν.
175. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐθλίβη λίαν διὰ τε τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν,

1. Τουτέστιν δειλή.

2. Τουτέστι φοβερός.

καὶ διὰ τὴν ἀράν, τὴν δοθεῖσαν παρὰ τοῦ ὀσίου τούτου οὕτως· «Ἔστω καὶ σοὶ θάνατος ἐκ τῆς μετὰ γυναικὸς
» συνουσίας.»

176. Μετανοῶν δ' ὁ βασιλεὺς ἀφῆκε τὸ βᾶρος τῆς βασιλείας ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Βήσμα· καὶ συμπαραλαβὼν ἀμφοτέρως τὰς γυναῖκας ἐπορεύθη εἰς τὸ ἄλσος, κατὰ τὸ ὄρος Γανδαμάδανον, τὸ ἐν τῷ Ἰμαῷ.

177. Ἐνθα ἔμενε κατὰ τὸ ἑκατοντακόρυφον ἐκεῖνο ὄρος μετὰ μεγάλων ὀσίων, ποιῶν ἀσκησιν καὶ καταβρεχόμενος τὴν καρδίαν τῇ αὐταρκείᾳ, ὥς ἀμβροσίᾳ.

178. Ἡ δὲ καθαρὰ καὶ σώφρων Κουντὴ¹, προτρεπομένη ὑπὸ τοῦ Πανδοῦ, καλέσασα τὸν Δάρμαν διὰ τῆς ἐπωδῆς τῆς δοθείσης παρὰ τοῦ Δουρβάσα, ἐγέννησεν υἱὸν ἐξ αὐτοῦ.

179. Τούτου δὲ γεννηθέντος, φωνὴ ἐξάπινα ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα· «Οὗτος βασιλεὺς ἔσεται, Ἰνδιστίρας τοῦνομα,
» αὐτὸς ὢν ὁ Δάρμας.»

180. Μαθοῦσα δ' ἡ Γανδαρὴ τοιαύτην αὐτῆς γέννησιν, ἥν θρηνηδοῦσα· πλήττουσα δὲ τὴν γαστέρα αὐτῆς ἐξέτρω-
σεν ἀτελές τι ὑμενωδὲς².

181. Τῇ δὲ συμβουλῇ τοῦ Βεάσα ἡ βασίλισσα ἀνεζώωσε τὰ ἔμβρυα, ἐκβλήθέντα ἐκ τοῦ ὑμέρος ἐν καθ' ἓν, ἃ ἦσαν λεπτά, ἑκατὸν ἄρρενα καὶ ἐν θήλυ, θεῖσα αὐτὰ ἐν πίθους βουτύρου.

182. Μετὰ δὲ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Μαρούτα³, κληθέντος τῇ ἐπωδῇ ὑπὸ τῆς Κουντῆς, ὁ Βήμας, φοβερός ὢν ἐκ φύσεως καὶ πελώριος, ὥς ὁ ἐλέφας.

1. Κουντὴ ἐστὶν ἡ Πριτά· καὶ τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα ἔχει. Ὁ Πανδοὺς συνεχώρησεν αὐτῇ μιγῆναι συγγενεῖ τινι εἰς ἀνάστασιν γόνου· τοιοῦτος γὰρ ἦν νόμος πάλαι ἐν Ἰνδοῖς, καθὼς καὶ παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις.

2. Φθονήσασα ἐπληξε τὴν γαστέρα αὐτῆς.

3. Μαρούτας, ὁ Θεὸς Ἀτῆρ.

183. Καὶ τούτου δὲ ἅμα τῇ γεννήσει φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ ἠκούσθη, λέγουσα· « Οὗτος λίαν φιλάδελφος ἔσται, ῥωμαλέος » καὶ ἥρως. »
184. Οὗτος πεσὼν ποτε ἐκ τῆς ἀγκάλης τῆς μητρὸς, ἡ ἐφοβήθη ἐκ τίγριος, ἐποίησε. τὴν πέτραν, ἐφ' ἧς ἔπεσεν, εἰς λεπτά· ἐκ δὲ τούτου ὠνομάσθη Βήμας ¹.
185. Ἐν ἣ δ' ἡμέρᾳ οὗτος ἐγεννήθη ὁ μέγας τὸ σῶμα καὶ ὀξύς ὡς τὸ πῦρ, ἐν ἐκείνῃ ὁ πρῶτος υἱὸς τῆς Γανδαρῆς ἀρτιμελὲς ἐγένετο ².
186. Μετὰ δὲ ἐγέννησεν ἡ Πριτὰ τὸν Ἀρζούναν ἐκ τοῦ Ἴνδρα, κληθέντος τῇ ἐπωδῇ καὶ ἡσθέντος τῇ μεγάλῃ σκληραγωγίᾳ τοῦ Πανδοῦ.
187. Τὰ ἄστρα ἰδόντα τὸ πρόσωπον τούτου τοῦ παιδὸς, νομίζοντα, ὡς Σελήνη ἔστιν, ἡ κυρία αὐτῶν, ἔπιπτον ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν, ἃ ἦσαν τὰ πίπτοντα ἄνθη βροχηδόν.
188. Ὁ δ' Ἴνδρας καὶ οἱ λοιποὶ οὐράνιοι θεοί, ὥσπερ νικηθέντες τῇ λαμπρότητι τούτου τοῦ παιδὸς, ἤρχοντο τότε πανταχόθεν μετὰ μεγάλης χαρᾶς.
189. Ἐν δὲ τῇ γεννήσει τούτου φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ ἠκούσθη λέλέγουσα· « Οὗτος ὁ παῖς νικητὴς ἔσται, διοικητὴς (κυβερνήτης) ἰσχυρὸς, καὶ καθαιρέτης τῆς πληθύος τῶν « ἐχθρῶν, ὡς ὁ ἥλιος τῆς ἰλῦος. »
190. Εὐξάμενοι δ' αὐτῷ πᾶν ἀγαθὸν χαρμοσύνως οἱ λαμπροὶ θεοί, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἀνῆλθον εὐθέως καὶ ταχέως εἰς τὸν οὐρανόν, καθὼς ἡ λάμπουσα καὶ παύουσα ἀστραπή.
191. Καλέσασα δὲ καὶ ἡ Μαδρὴ τοὺς διδύμους υἱοὺς τῆς Ἀσβινῆς διὰ τῆς ἐπωδῆς, ἣν ἔλαβε παρὰ τῆς Πριτᾶς,

1. Ὁ ἔστι φοβερός.

2. Οὗτός ἐστιν ὁ Δουριοδάνης.

αἰτηθείσης, ἐγέννησε διδύμους υἱοὺς ὀνομαστούς, τὸν Νακούλαν καὶ τὸν Σαχαδέβαν.

192. Τότε φωνὴ οὐρανία ἠκούσθη, λέγουσα· « Οὗτοι οἱ δίδυμοι ἔσονται πάντως ἐχθρολέτορες, ὑπερσθενεῖς καὶ ὑπέρ-
» λαμπροί. »

193. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ πέντε λαμπροὶ ἀδελφοὶ ἔπαιζον ἐν τῷ ὄρει Γανδαμαδάνῳ. καὶ ἐφαίνοντο ὡς πέντε μορφαὶ τῶν πέντε πυρῶν τῶν ἀσκητῶν εἰς ἀσκησιν.

194. Καίποτε ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, ἐκβαλχευθεὶς τῷ ἔρωτι ἐν τῷ ἔαρι, συμμιγείς τῇ Μαδρῇ ἰδίᾳ, ἔτυχε πραγματικῶς τῆς ἀρᾶς τοῦ ὁσίου Κιμμάδα ¹.

195. Εἰπούσης δὲ τῆς Πριτᾶς· « ἐγὼ μὲν συμπορεύομαι τῷ
» ἀνδρὶ ἡμῶν, σὺ δὲ φρόντιζε τούτων τῶν πέντε υἱῶν μου », ἔφη πρὸς αὐτὴν ἡ Μαδρὴ·

196. « Οὗτος ὁ ἀνὴρ ἡμῶν ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν, ἔχων τὴν
» ὄρασιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐμὸν πρόσωπον, ὥσπερ μὴ κορεσθεὶς
» τῆς ἐν συνουσίᾳ ἡδονῆς· ἄνευ οὖν τούτου ὁποῖα ἂν ἐμοὶ
» ἀνεσις γένηται » ;

197. « Ἐγὼ μὲν δὴ ἀκολουθήσω τῷ κυρίῳ τῆς ἐμῆς πνοῆς,
» μὴ φέρουσα τὴν διαΐευσιν αὐτοῦ· τούτῳ δὲ τῷ υἱῷ μου
» ἀξίῳ ἐστὸν τῆς σῆς φροντίδος, ὡς υἱῷ σου. »

198. Τοιαῦτα εἰποῦσα, ἀποθανόντος τοῦ Πανδοῦ, ἡ Μαδρὴ εἰσέδου εἰς τὸ πῦρ, καθὼς ἡ λάμψις, δύσαντος τοῦ ἡλίου ².

199. Μετὰ δὲ δεκατρεῖς ἡμέρας οἱ ἐν τῷ Γανδαμαδάνῳ ὄρει ἀσκηταὶ, ἤγαγον ταύτην τὴν δυστυχῇ Πριτὴν μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς πρὸς τὸν Βήσμαν.

200. Ὃς μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ Πανδοῦ, λίαν δηχθεὶς τὴν

1. Τουτέστιν, ἀπέθανε.

2. Ἐν τῇ Βέδα μυθολογεῖται, ὡς δύσαντος τοῦ Ἥλιου ἡ λάμψις αὐτοῦ δύει εἰς τὸ πῦρ· διὰ τοῦτο τὸ πῦρ ἐν νυκτὶ πλέον λάμπει ἢ ἐν ἡμέρᾳ.

καρδίαν, οὐδὲν ἄλλο ἐποίει μετὰ πάντων, ἀλλ' ἡ κλαυθμὸν καὶ ὀδυρμόν.

201. Καὶ πρῶτον μετὰ τῶν λοιπῶν προσήνεγκε τῷ τελευτήσαντι χάρις ὕδατος, ὃ ἐστὶ δάκρυα διὰ τῶν ὀμμάτων, ἐπεὶ δὴ ἦν ἄξιος ὁράσεως· δεύτερον δὲ διὰ τῶν χειρῶν, ἐπεὶ δὴ ἦν ἄξιος δεξιώσεως.
202. Ὅτε δ' ἐγένοντο τὰ νενομισμένα τοῖς νεκροῖς, ἡ Σατεβατή, παρηγορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βεάσα, πένθει καὶ σκληραγωγία ἐχρῆτο μετὰ τῆς Πριτᾶς ἐπὶ τούτου τοῦ λυπηροῦ συμβάντος.
203. Ὁ δὲ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς ἐφρόντιζεν ἀδιαφόρως καὶ τῶν ἑκατὸν υἱῶν τοῦ τυφλοῦ Δρυταράστρα, καὶ τῶν πέντε τοῦ ἀποθανόντος Πανδοῦ.
204. Πάλαι ἄσκησιν ποιῶντος τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ Σαραδβᾶνος¹ καὶ ὁ γόνος ἔρρυσσε καὶ τὸ βέλος ἔπεσεν ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἐκ τῆς θέας τῆς Ἀψαρᾶς Ζαναπαδῆς.
205. Πορευθέντος δ' ἀλλαχόσε τοῦ ἀσκητοῦ, ὁ βασιλεὺς Σαντανουῖς εὑρηκεν ἐν τῇ μονῇ αὐτοῦ δύο βρέφη, ἄρρην καὶ θήλυ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ γόνου ἐκείνου, ὃς διηρέθη εἰς δύο ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ βέλους.
206. Ὄνομάσθησαν δὲ ταῦτα, τὸ μὲν ἄρρην Κριπᾶς, τὸ δὲ θήλυ Κριπῆ, διότι ἀνετράφησαν ἐλέει². Πορευόμενος δ' ὁ Κριπᾶς οὗτος ἐκάστοτε πρὸς τὸν Σαραδβᾶνα, ἐμάνθανε τὴν τοξικὴν.
207. Τούτῳ τῷ Κριπᾶ, ἐμπείρῳ γεγονότι τῆς τοξικῆς, ἐνεχείρισεν ὁ Βῆσμας τούτους τοὺς δυνασχέτους υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, καὶ τοῦ Πανδοῦ εἰς γύμνασιν.

1. Σαραδβᾶν, ἔμπειρος τῶν ὀιστῶν, κατὰ σημασίαν.

2. Ἐτυμολογεῖ τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Κριπᾶ γὰρ λέγεται ἔλεος, οἶχος· ἐξ ἧς λέξεως Κριπᾶ, παράγεται τὸ ὄνομα Κριπᾶς καὶ Κριπῆ.

208. Ὁ δὲ Βήμας ἐν παιδιαῖς ποτὲ μὲν συνέκρουε τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, χαίρων· ποτὲ δὲ κατέρριπτεν αὐτοὺς, ἀναβαίνοντας τὰ δένδρα· ποτὲ δ' εἵλκυεν ἀπτόμενος τοῖν ποδοῖν.
209. Ὑπὸ δὲ τούτων ἄλλοτε μὲν οἶκος παιδιᾶς ἐποιήθη ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς, ὥστε φονεῦσαι τὸν Βήμαν δολίως ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἄκρας ἔχθρας.
210. Ἄλλοτε δ' ἐτέθη ὑπὸ τούτων ἰὸς ἐν τῷ θρώματι τοῦ Βήμα· ὁ δὲ κατέπεψεν αὐτὸν, ὡς ὁ Σίβας· ἄλλοτε κοιμώμενος, δεθείς λύγοις, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν· ἀλλ' ἀνέστη ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ὡς ἐκ κλίνης.
211. Καὶ ἄλλοτε πάλιν, κοιμώμενος ἔν τινι ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς, καλουμένη Πραμανακοτῇ, ἐδάκη ὑπ' ὄφρων, διὰ συνεργείας τοῦ ἡνίοχου τοῦ Δουριοδάνου.
212. Ἐξεγερθεὶς δ' ὁ φοβερός Βήμας, καὶ θυμωθεὶς, τοὺς μὲν ὄφεις κατεπίεσεν, ὡς ἐν παιδιᾷ, τὸν δ' ἡνίοχον ἀπέκτεινε.
213. Ὁ δὲ Σουῖοδάνας ¹ ἄλγος εἶχε κατὰ τὴν καρδίαν, τετρωμένην πως θέλει, ἐπειδὴ οὐκ ἦν δυνατὸν ἀναιρεθῆναι τοῦτον τὸν Βήμαν, οὔτε δόλῳ, οὔτε δυνάμει.
214. Τοιαύτην ἔριν ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, ἐγυμνάζοντο φιλοτίμως παρὰ τῷ Κριπᾷ τὴν τοξικὴν, οἷτε πέντε γενναῖοι ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ οἱ ἑκατὸν ἐκεῖνοι.
215. Πάλαι ὁ ὄσιος Βαραδβάζας ἔθετο ἐν φυλλίνῳ ἀγγεῖῳ τὸν γόνον αὐτοῦ, ρεύσαντα ἐκ τῆς θεᾶς τῆς Ἀψαρᾶς Γριτασῆς ². ἐκ δὲ τούτου ἐγένετο παῖς, Δρόνας τοῦνομα ³.

1. Ὁ Δουριοδάνας λέγεται καὶ Σουῖοδάνας.

2. Γριτασῆς, Βουτυροφάγος, κατὰ σημασίαν.

3. Δρόνας λέγεται τὸ φύλλινον ἀγγεῖον.

216. Μαθητεύσας δ' οὗτος παρὰ τῷ πατρὶ Βαραδβάζα, καὶ τὰς Βέδας ἔμαθε ¹, καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην· ἔμαθε δὲ παρ' αὐτοῦ καὶ τὸν πυροβόλον καταπέλτην.
217. Ἐγήμε δὲ τὴν Κριπὴν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κριπᾶ, ἐξ ἧς ἐγένετο υἱὸς, Ἀσθατάμας τοῦνομα ², διότι ἐφώνησεν ὡς ὁ ἵππος τοῦ Ἴνδρα.
218. Φιλοχρήματος δ' ὢν ὁ Δρόνας, ὥδευσε τὴν πρὸς Παρασουράμαν· ὃς ἀπορῶν χρημάτων, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν τοξικὴν καὶ ἐμυσταγωγῆσε ³.
219. Μὴ τιμηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δρουπάδα αὐτὸς ὁ ἐπιφανέστατος καὶ ἐπιδεξιότατος Δρόνας, ἤλθεν εἰς Χαστιναπούραν, καὶ κατέλυσεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κριπᾶ.
220. Κρυφίως δ' ἐκάστοτε τοὺς παῖδας ἐδίδασκε τὴν τοξικὴν αὐτὸς ὁ ἄριστος τῶν τιμίων καὶ πεπαιδευμένων, μὴ γινωσκόμενος ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ.
221. Καί ποτε ἡ σφαῖρα τῶν παιδίων, παιζόντων, ἔπεσεν εἰς φρέαρ, ἣ ἐξηνέχθη ὑπὸ τοῦ Δρόνα μηχανῇ τινι.
222. Ἐπιγνοὺς δ' ὁ Βήσμας τὴν τέχνην καὶ ἐπιδεξιότητα τοῦ Δρόνα, ἐνεχείρισεν αὐτῷ τοὺς παῖδας, εἰς τὸ γυμνάσαι αὐτοὺς τὴν τοξικὴν.
223. Ἐγυμνάζετο δὲ παρ' αὐτῷ τὸν τοξικὴν καὶ ὁ παρθένιος υἱὸς τῆς Κουντῆς, Καρνᾶς ὀνόματι ⁴, ὃς εὗρέθη ἐν τῷ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου τοῦ Δρυταράστρα, καὶ ἀνετράφη ἡπίως ὑπὸ τῆς Ραδῆς.
224. Ἐγυμνάζετο προσέτι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ ἐξ ἑταίρας υἱὸς

1. Τουτέστιν ἐδιδάχθη.

2. Ἐπειδὴ γεννηθεὶς ἐχρεμέτισε, διὰ τοῦτο καὶ φερωνύμως ὠνομάσθη Ἀσθατάμας, ὃ ἐστὶν ἱππόφωνος.

3. Τουτέστιν ἐδίδαξε πάντα τὰ ἀπόκρυφα τῆς τοξικῆς.

4. Οὗτός ἐστιν ὃν ἔρριψαν ἡ Κουντὴ εἰς τὸν ποταμὸν, συλλαβοῦσα ἐκ τοῦ Ἥλιου πρὶν τοῦ γήμασθαι, ὡς εἴρηται.

τοῦ Δρυταράστρα Ἰουῖουτσοῦς ¹, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πολλῶν ἄλλων τόπων βασιλέων υἱοί.

225. Ἐν ἅπασιν τούτοις διέπρεπε μόνος ὁ Καρνᾶς, καθὼς ἡ Σελήνη ἐν ἄστρασι· τούτου δὲ μᾶλλον διέπρεπεν ὁ Ἀρζούνας, καθὼς ὁ Ἥλιος ².

226. Ἐπειδὴ δ' ἐλογίζετο ὁ Ἀρζούνας, ὡς ἐκ συνηθείας καὶ ἐν θαθεῖ σκότει· ἡ ἔνθεσις τοῦ βρώματος εἰς τὸ στόμα ἔρχεται, διὰ τοῦτο, γυμναζόμενος ἀδιαλείπτως, ἐτόξευεν εὐστόχως πρὸς τὴν φωνὴν καὶ ἐν νυκτί· ἐκ δὲ τούτου ἀγαπητὸς ἦν τοῖς διδασκάλοις.

227. Τὸν μὲν οὖν Ἀρζούναν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀσθατάμαν, ὁ Δρόνας ἐνόμιζεν ὡς δύο ὑποζύγια, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, ἄξια τοῦ ἀναλαβεῖν τὸ βάρος τῆς τοξικῆς τέχνης αὐτοῦ.

228. Ὁ δὲ Βήμας ἄριστος ἦν τῇ ῥοπαλομαχίᾳ, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Δουριοδάνας· ὁ δὲ Νακούλας τῇ ξιφομαχίᾳ· τῇ δὲ ἵππικῇ ὁ Σαχαδέβας καὶ ὁ Ἰνδιστίρας.

229. Καί ποτε ἀφίκετο πρὸς τὸν Δρόναν ὁ τῶν Νισσαδῶν ³ ἡγεμὼν, Ἐκαλαδέας ὀνόματι, μαθεῖν βουλόμενος τὴν τοξικὴν· ἀλλ' ἀπεδιώχθη, ἐξ ἐλαχίστου ὦν γένους.

230. Ἀναστρέψας δὲ ἐποίησε διδάσκαλον πῆλινον ⁴ αὐτὸς ὁ νουεχῆς, καὶ γυμναζόμενος τὴν τοξικὴν, ἐχρημάτισεν ἄριστος ἐν τοῖς τοξόταις.

231. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὁ σύλλογος τῶν μαθητῶν τοῦ Δρόνα, πορευθέντες εἰς τὸ ἄλσος πρὸς γύμνασιν, εἶδον

1. Ἰουῖουτσοῦς, κατὰ σημασίαν Φιλοπόλεμος.

2. Τουτέστιν ὁ Καρνᾶς ὑπερεῖχε πάντων τῇ τοξικῇ, τούτου δὲ ὁ Ἀρζούνας.

3. Νισσάδαι, γένος ἐλάχιστον, διαιτώμενον ἐν δάφεσι.

4. Ἐπ' ὀνόματι τοῦ Δρόνα.

ἓνα κύνα, πεπαρμένον ἑπτὰ βέλεσιν ἐν τῷ ἑαυτοῦ στόματι, ὅτε ἠνέωξεν αὐτὸ, ὑλακτῶν ¹.

232. Διαλογιζόμενοι δ' οὗτοι, τίνος ἄρα εἴη ἡ τοσαύτη ταχύτης εἰς τὴν οἰστοβολίαν, ἀκολουθοῦντες τοῖς ἔχνεσι τοῦ κυνός, εἶδον τὸν Ἑκαλαβέαν ἐκεῖνον γυμναζόμενον βέλεσιν.

233. Ἐρωτηθεὶς δὲ «Σὺ τίς εἶ;» ἀπεκρίνατο· «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἡγεμὼν τῶν Νισσάδων· πατὴρ δ' ἐμὸς, ὁ Χηρανεδαμβά» (Χρυσότοξος)· διδάσκαλός μου δὲ τῆς τοξικῆς ὁ Δρόνας.»

234. Μαθὼν δ' ὁ Δρόνας τὰ κατ' αὐτὸν, ἔλαβεν αἰτήσας τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἀντίχειρα, ὥς δίδακτρον, ἵνα μὴ εἴη ὑπέρτερος τοῦ Ἀρζούνα τῇ τοξικῇ ².

235. Ὁ Ἀρζούνας ποτε, κατευθύνας τὸ ὄμμα καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς τὸν λαιμὸν τοῦ ὀρνέου Βάσα, καθημένου ἐπὶ δένδρου, καὶ στοχασάμενος τούτου, ἔσχε τὰ πρωτεῖα πάντων.

236. Ἄλλοτε πάλιν ὁ διδάσκαλος Δρόνας, λουόμενος ἐν τῷ ὕδατι τῆς Γαγγᾶς, ἦσθη ἐπὶ τῷ Ἀρζούνα, ἀνελόντι βέλεσιν ἓνα φοβερόν κροκόδειλον, ὀρμήσαντα εἰς τὸ λαβέσθαι τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ εἰπὼν, «Οὐδεὶς ἄλλος ὅμοιος ἐστὶ σοὶ τὴν τοξικὴν,» ἐδῶρῃσατο αὐτῷ ἓν βέλος,

1. Πρὶν κλείσῃ ὁ κύων τὸ στόμα, ὁ Ἑκαλαβέας ἐνέπηξεν αὐτῷ ἑπτὰ βέλη, τοσοῦτον ταχύς ἦν ὁ οἰστοβόλος.

2. Ἀκούσας δηλ. ὁ Δρόνας, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἤτησε παρ' αὐτοῦ ὡς διδασκάλια τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ἀντίχειρα· ὁ δὲ τεμὼν, ἔδωκεν αὐτὸν αὐτῷ. — Ὁ διδάσκαλός μου Ῥαμαδάτας ἐπαινεῖ τὸ πρόθυμον καὶ ὑπήκοον τοῦ ἡγεμόνος τῶν Νισσάδων· κατηγορεῖ δὲ τοῦ ἀπαίσιου αἰτήματος τοῦ Δρόνα.

Βραχμασσίρα τούνομα, ἄξιον ῥιφθῆναι κατ' ἐχθροῦ
ὑπερτέρου.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος,
Βαλαβαράτας τούνομα,
τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ ἡμιθέων καὶ ἡρώων,
καὶ ποιηθέντος ὑπὸ τοῦ
ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ,

Διαλαμβάνον περὶ τοῦ αἵρετοῦ γάμου τῆς Δραουπαδῆς.

1. Ἄσμενος ἔστω μοι ὁ υἱὸς τοῦ Παρασσάρα¹, ὁ πρῶτος
τῶν ὁσίων, ὃν θεῖσα καὶ ἡ Σελήνη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς²,
ὅς ἐστιν ὁ φαινόμενος σπῆλος, ἀμβροσίας ἔσχεν ἀκτῖνας,
ἐκ τῆς ἀμβροσίας τῆς ῥεούσης ἐκ τῶν λόγων τῶν ἀρ-
χαιολογικῶν βιβλίων, τῶν σεβαστῶν τῷ κόσμῳ, ὧν αὐτός
ἐστιν ὁ ποιητής³.
2. Ὁ ἀγαθὸς Βήσμας ποτὲ, κατὰ τὸν λόγον τοῦ διδασκά-
λου, κατεσκευάσατο βάθρα πολλὰ ἔντινι πεδιδάδι ἔξω τῆς
πόλεως, δειχθείσῃ ὑπὸ τοῦ Βιδούρα, εἰς τὸ θεάσασθαι
τὴν γύμνασιν τῶν παίδων πάντων.

1. Τουτέστιν ὁ Βεάσας.

2. Τουτέστι τὸ φαινόμενον ἐν τῇ Σελήνῃ μέλαν, αὐτός ἐστιν ὁ Βεάσας·
πάνυ δὲ ἀρμοδίως καὶ ἀστείως λέγει ὁ ποιητής· μέλας γὰρ ἦν καὶ ὁ
Βεάσας.

3. Ὁκτωκχίδεκα βεβλίᾳ ἀρχαιολογικὰ ἐποίησεν, ἃ λέγονται Πουράναι.

3. Πολλῶν δὲ βασιλέων, τοῦτε Βήσιμα, καὶ ἄλλων, ὧν πρόεδρος ἦν ὁ Δρυταράστρας, καθισάντων ἐπὶ τῶν βάθρων, ὁ διδάσκαλος Δρόνας σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, εἰσδύς τὸ γυμναστήριον λαμπρόφορος, ἐποίησε σπονδὴν, κατὰ τὸ ἔθος.
4. Εἷτα, μουσικῶν ὀργάνων συμφωνούντων, εἰσέδυσαν εἰς τὸ γυμναστήριον οἱ παῖδες, ἔμπειροι ὄντες χρήσασθαι παντὸς εἶδους ὅπλου, ἀγαλλόμενοι καὶ ὀρώμενοι ὑπὸ θεατῶν, ὧν οἱ μικρόσωμοι ἴσταντο ἀκροποδιτί.
5. Ἐνταῦθα οἱ ἐμβριθεῖς καὶ μεγαλοφυεῖς παῖδες, ὅ,τε Ἰνδιστίρας καὶ οἱ λοιποὶ, λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ ἀρίστου διδασκάλου, ἐδείκνυν, εἰς χαρὰν τῆς χορείας τῶν βασιλέων, τὰς εὐστροφίας τοῦ σώματος περὶ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις τέχνην.
6. Ὁ μὲν οὖν Βήμας καὶ ὁ Δουριοδάνας, οἱ μεγάλοι ἥρωες, κορούνας φέροντες, ἐδείκνυν, εὐθέως τὴν ἑαυτῶν δυσμείνειαν, μαινόμενοι ὥσπερ δύο ἄγριοι ἐλέφαντες μεγαλοκάρηνοι, καὶ δειμαίνοντες τὴν σύνοδον.
7. Τῷ δὲ λόγῳ τοῦ διδασκάλου ἔσται ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Ἀσθαττάμας, ὥσπερ ὅρος μέγιστον, εἰς τὸ ἐμποδῶν γενέσθαι, μήπως γένηται κίνδυνος τῷ συνεδρίῳ ἐκ τῆς συμβολῆς αὐτῶν τῶν δυσκαθέκτων μεγάλων ἐχθρῶν.
8. Ὁ δ' ἀπαράμιλλος τῇ ἀνδρείᾳ Ἀρζούνας, ὑπεύκων τῇ τοῦ Δρόνα προσταγῇ, ἐδειξεν, ἀγαλλόμενος καὶ μηδαμῶς ἐπαιρόμενος, τὴν διδαχθεῖσαν ὀπλητικὴν τέχνην, τῶν βασιλέων λίαν ἐκπληττομένων καὶ θαυμαζόντων.
9. Τηνικαῦτα, ὡς ἔοικεν, ὁ μὲν ὄγδοος ἵππος τοῦ Ἥλιου ἐφοβήθη ἐκ τῆς δεινῆς κλαγγῆς τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα καὶ ἔφυγε· τοῖς δὲ Πλάνησι, πλάνη ἅμα προσεγένετο ἐκ τῶν ἐν αἰθέρι ἀέρων, τῶν ἐκ τῶν συνεχῶν βελῶν.
10. Τότε ἐν τῷ αἰθέρι, εἰς ὃν διῆκον τὰ πτερωτὰ βέλη, τὰ

ἀφιέμενα ἐκ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα, σφοδρὸς τις ἄνεμος ἐγένετο, ὃς τὰς μὲν κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐκλό-
νει, τὸ δὲ φρόνημα τῶν ἐχθρῶν, ὡς δένδρον ἐξερρίζου.

11. Τὸ βέλος ἦν πρῶτον ὡς ὄρος μέγα, εἴτα λεπτὸν λίαν, ὡς ἄτομον· ἐφαίνετο ἐξαίφνης ὡς ἀστραπή, κατὰ οὐκ ἐφαί-
νετο· ἵπτατο εἰς τὸν αἰθέρα, ὡς ἀετὸς, καὶ εἰσέδυσεν εἰς
τὴν γῆν, ὡς τὸ ὕδωρ τῆς Σαρασβατῆς ¹.
12. Τότε ὁ Ἀρζούνας, ὁ ὢν λαμπρὸς, ὡς ἡ Σελήνη, καὶ ἐν
ὅπλοις περιφανὴς, θυμηδίαν παρέσχε πᾶσι, ποιῶν τὸ μὲν
ὕδωρ εὐφημίαν ἑαυτοῦ· τὸ δὲ πῦρ ὀξύτητα ἑαυτοῦ, ἅπαν
δ' ὄρος σταθερότητα ἑαυτοῦ ².
13. Τούτου, τοῦ ἔχοντος βραχίονας ἀγλαοτέρους τοῦ βασιλέως
τῶν Ὀφρων ³, περιβλέπτου γενομένου τῇ εὐφυεῖ δεξιό-
τητι πρὸς πάντα τὰ ὅπλα, ὁ λαὸς τότε μεγάλην ἔφεσιν
εἶχε τοῦ βλέπειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἔκθαμβος ἔμενε
καὶ ἐκστατικὸς τοῖς παραδόξοις αὐτοῦ πλεονεκτήμασιν.
14. Ἐξω δὲ τοῦ ἀγῶνος κρότος χειρῶν ἐξαίφνης ἐγένετο ⁴,
ἐπηχῶν τὸν αἰθέρα, ἡχωδέστερος τοῦ φοβοροῦ σκηπτοῦ καὶ
τοῦ ταραχου τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ἐν τῇ συντε-
λείᾳ τοῦ αἰῶνος ⁵.

1. Ὄνομα ποταμοῦ, οὗ τὸ ὕδωρ εἰσδύει εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀφανίζεται.

2. Τὸ μὲν ὕδωρ βλέποντες οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον, ὡς ἡ εὐφημία ἐστὶν αὐτοῦ, τὸ δὲ πῦρ, ὡς ἡ ὀξύτης αὐτοῦ, ἅπαν δ' ὄρος, ὡς ἡ σταθερότης αὐτοῦ ἐστὶ.

3. Βραχίονας δηλ. παχυτέρους καὶ μακροτέρους τοῦ ὀφρος· ἡ γὰρ χεὶρ ὁμοιοῦται τῷ ὄφει.

4. Ὁ γυμναστὴς καὶ ἀθλητὴς ἐν Ἰνδίᾳ, ὅταν ἔρχηται εἰς τὸ στάδιον, κρούει τῇ δεξιᾷ παλάμη τὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς μυῶνα· ἐκ δὲ τούτου τοῦ κρούσματος ἤχος μέγας ἀποτελεῖται.

5. Τότε ἡ θάλασσα φυσιωθεῖσα καὶ ὑπερκυματωθεῖσα κατακαλύψει τὴν γῆν, ὡς φασι.

15. Διαιρεθέντος δὲ τοῦ πλήθους εἰς δύο, καὶ ποιήσαντος ὁδὸν, εἰσέδου τὸ γυμναστήριον ὁ Καρνᾶς, ὁ ἔχων ἐνώτια χρυσᾶ ἐκ φύσεως, καὶ ἐπιδερμίδα ¹ σκληρὰν, ὡς θώρακα, γαυριῶν μεγάλως, ὥσπερ μεμηνῶς ἐλέφας.
16. Τούτου τὸ γαῦρον πρόσωπον ὀρώμενον ἦν ὑπὸ πάντων τῶν βασιλέων, λεγόντων· «Τίς οὗτος ὁ μέγας ἦρως;» Οὗτος οὖν ὁ ἀμιλλώμενος τῷ Ἀρζούνα, προσκυνήσας πρῶτον τὸν Δρόναν ² καὶ τὸν Κριπᾶν, ἐτέλεσε τὸν ἐν ἅπασιν τοῖς ὀπλοῖς ἀγῶνα.
17. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἐδωρήσατο τὴν πόλιν Σαμπᾶν αὐτῷ τῷ ἀντιπάλῳ τοῦ Ἀρζούνα ³ καὶ ἡρωῖ, ᾧ φιλοφρόνως διέκειτο. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ἦλθεν ὁ ἡνίοχος τοῦ βασιλέως, ὃν ὁ Καρνᾶς προσεκύνησεν, ὡς πατέρα ⁴.
18. Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα, ὁ Ἀρζούνας, εἶρηκεν ἀγανακτῶν· «Τίνος ἔνεκεν, ᾧ λάγνε, ἡ Σαμπὰ ἐδόθη παρὰ σοῦ τῷ υἱῷ τοῦ ἡνίοχου;» καὶ ἤψατο σὺν τῷ Βήμα τοῦ τόξου· ὁμοίως δὲ ἤψαντο τόξων ὅτε Καρνᾶς καὶ ὁ Δουριοδάνας ὀργιζόμενοι.
19. ἵνα δὲ μὴ ποιήσειαν οὗτοι πόλεμον φθοροποιὸν τοῦ γένους ἐν τῷ ἀγῶνι, τῶν βασιλέων διαταραχθέντων καὶ φοβηθέντων, πυρωθεὶς ὁ ἥλιος τοῖς ὡς πυρσὶ διαπύροις αὐτῶν ἦθεσι, κατέβη εἰς τὸν ὠκεανόν ⁵.

1. Ἐπιδερμίδα εἶχε σκληρὰν, ὡς θώρακα.

2. Τὸν πρῶτον διδάσκαλον αὐτοῦ.

3. Ἀντίπαλος ἦν τοῦ Ἀρζούνα, διότι ἦν ἀμφιδέξιος τοξότης, καθὼς καὶ ὁ Ἀρζούνας. «Κεραμεὺς κεραμεὶ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων,» κατὰ τὸν Ἡσίοδον.

4. Οὗτος γὰρ ἔσωσεν αὐτὸν, ὅτε ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν ὑπὸ τῆς Πριτᾶς, ὡς πρότερον ἐρρίθη.

5. Ὡς εἰς κατάψυξιν· νῦξ δηλ. ἐγένετο.

20. Οἱ μὲν οὖν Καουραβαὶ ¹ καὶ Πανδοῖδαι, οἱ γαῦροι καὶ ἐμβριθεῖς, δείξαντες τὴν ἑαυτῶν ἐπιδεξιότητα ἐν τῷ ἀγῶνι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια· εἰς δὲ διασκεδάσιν τοῦ σκότους τῆς νυκτός, πυρσὸς προηγεῖτο ἑκάστου αὐτῶν.
21. Γνόντες δ' οἱ νέοι Πανδοῖδαι τὴν εἰς τὰ διδασκάλια τοῦ διδασκάλου Δρόνα κλίσιν, νικήσαντες τὸν Δρουπάδαν παρέδωκαν αὐτῷ αὐτὸν ὑπεξούσιον· ὁ δὲ, γελάσας ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν Πανδοῖδων, ἔλεξε πρὸς τὸν Δρουπάδαν·
22. «Πρῶην, ὅτε παῖδες ὄντες ἐπαίζομεν, ἐπήγγελταί μοι
 » ὑπὸ σοῦ φιλικῶς τὸ ἡμῖς τῆς κτηθείσης βασιλείας·
 » τυχὼν δὲ βασιλείας, ὑπερηφάνως καὶ ὀργίλως ἀπεδίω-
 » ξας ἐμέ, προσελθόντα σοι· ἀλλ' ἤδη ἡ ἀνταμοιβὴ ἐγέ-
 » νετό σοι.
23. «Σὺ εἶ φίλος ἐμὸς, καὶ υἱὸς φίλου τούμου πατρός· δια-
 » φύλαξον οὖν, ὦ βασιλεῦ, τὸν ῥηθέντα σοι ἐκεῖνον λόγον.»
 Οὕτως εἰπὼν, χαρισάμενος τῷ Δρουπάδᾳ καὶ τὸ αἰτούμενον ἡμῖς τῆς βασιλείας, ἐξαπέστειλεν αὐτὸν, εὐστοδο-
 μέυοντα τὴν μῆνιν.
24. Ἐννοῶν δ' αἰὶ ὁ Δουριοδάνας τούτους τοὺς δύω υἱοὺς τοῦ Ἰνδρα καὶ τοῦ Μαρούτα ² ὑπερέρους πάντων δι' ἐκείνην τὴν νίκην κατὰ τοῦ Δρουπάδα, καὶ γινώσκων τὴν τῶν πολιτῶν ἔφρσιν πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Δάρμα ³ Ἰνδιστίραν, ἔφη τῷ Πατρὶ αὐτοῦ·
25. «ὦ Πάτερ, οὐδὲ λόγος ἐστὶν ἡμῶν τῶν οἰκογενῶν σου,
 » οἱ γὰρ Πανδοῖδαι παμπόθητοί εἰσι καὶ πανέκλαμπροι·

1. Καουραβαὶ ἐν ἐνὶ ὀνόματι λέγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Δρυταράστρα, ὡς ἀπὸ τοῦ Κουροῦ τοῦ βασιλέως καταγόμενοι· ἔστι δ' ὄνομα προπαππωνυμικόν. Πανδοῖδαι δὲ, οἱ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ.

2. Τὸν Ἀρζούναν καὶ τὸν Βήμαν.

3. Πατὴρ τοῦ Δρουπάδα.

» ἐξορίσας οὖν μακρὰν προφάσι τινη, μετὰστησον αὐτοὺς
» εἰς τὴν πόλιν Βαραναβάταν. »

26. Ἀκούσας τοιούτῳ λόγων τοῦ υἱοῦ ὁ Δρυταράστρας, ἔχα-
ρίσατο τῷ Ἰνδιστίρᾳ τὴν πόλιν ἐκείνην Βαραναβάταν,
λέγων ταῦτα ὁ πάντῃ τυφλός· « Ἡ πόλις αὕτη ἐστὶν ἐπὶ
» γῆς, ὥσπερ θεοῦπολις· οἰκεῖται γὰρ ὑπ' ἀνθρώπων, ὥς
» περ ὑπὸ Θεῶν ¹. »

27. Γνοὺς δὲ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ εἰδὼς
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πολλοὺς ἐπικούρους ἔχοντας, καὶ φύσει
ἐχθροὺς, προσκυνήσας τόντε Κριπᾶν, καὶ ὃν Δρόναν, καὶ
τὸν Βήσμαν, καὶ τοὺς λοιποὺς λογάδας, ὥδευσε τὴν εἰς
τὴν πόλιν Βαραναβάταν ὁδόν.

28. Ἀποπέμψας τε αὐτὸς ὁ παμπόθητος πάντας τοὺς προπέμ-
ψαντας πολίτας, καὶ προσκυνήσας τὸν Βιδούραν, τὸν ἄ-
ξιον σύμβουλον, ἐπορεύετο εἰς ἐκείνην τὴν πάντερπνον πό-
λιν, σὺν τῇ μητρὶ καὶ τῷ χορῷ τῶν ἀδελφῶν.

29. Τούτου δὲ ἀπελθόντος, ἡ μὲν Χαστιναπούρα πόλις ἐγέ-
νετο ἄνολτος, ἡ δὲ Βαραναβάτα πανολβία, καθὼς ὃν μὲν
τόπον ἀφίησιν ὁ ἥλιος, ἐκεῖ ἐστὶ νύξ, ἐνθα δὲ λάμπει,
ἐκεῖ ἡμέρα.

30. Τῇ δὲ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἤχθη ἐπ' οἶκον ἐν ἐκείνῃ τῇ πό-
λει, εὐάρμοστον ὄντα εἰς τὸ κατακαῆναι εὐθέως, ὃς κα-
τεσκευάσθη πρότερον δολίως ὑπὸ τοῦ δολιόφρονος βουλευ-
τοῦ, Πουροσάνα τοῦνομα, προσταχθέντος ὑπὸ τῶν δυσμε-
νῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα.

31. Γνοὺς δ' ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα ἐκ τῆς ὁσμῆς ἐκείνου τὸν
οἶκον, οἶκον πυρὸς, κατεσκευασμένον ἐξ ὕλης σχοίνου ²,

1. Εὐδαίμονας δηλ. ἔχει κατοίκους καὶ μακαρίους.

2. Εἶδος χόρτου, ἐξ οὗ πλέκουσι σχοινία· οὕτω καλεῖται μέχρι τοῦ νῦν.

ρητίνης, λακκίου, κκλάμου, βουτύρου, λίνου, καὶ ἄλλων τοιούτων, εἶπε τάδε τῷ Βήμα καὶ τοῖς λοιποῖς·

32. «Ὅντι μοι ἐν ὁδῷ τότε, ταύτην τὴν συμβουλὴν ἔδωκεν
» ὁ Βιδούρας, λόγοις ἀγνώστοις ¹ καὶ ὑπὸ τῶν ἐμφρόνων·
» «Φοβητέον ἅει ὑμῖν πανταχοῦ ἐκ πυρὸς καὶ ἐκ φαρμάκου·
» «οὐδεμία δὲ ὁδὸς ἀγνωστός ἐστιν ὑμῖν.»

33. «Αὕτη οὖν ἡ συμβουλὴ σήμερον ἐφάνη ἀληθής, τούτου
» τοῦ οἴκου ἐλθόντος ὑπ' ὄψιν τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, κα-
» τασκευασθέντος ἐξ ὕλης καυσίμου. Ἐγὼ νομίζω τοῦτον
» τὸν Πουροσάναν, τὸν γνωστὸν ἐπὶ δολιότητι, ἐπίβουλον
» καὶ ὀλέτορα ἡμῶν.

34. «Οἰκῶμεν δὴ ἐν τούτῳ τῷ οἴκῳ, ὥσπερ μὴδὲν ὑπονοοῦν-
» τες, ὑπερῴζαντες ἕνα ὑπόνομον εἰς φυγὴν. Ἐν δὲ τῇ
» ὥρᾳ τῆς πυρκαϊᾶς, ἀπατήσαντες τὸν Δουριοδάναν καὶ
» τὸν βουλευτὴν, ὅτι τεθνεῶτές ἐσμεν, ἀπέλθωμεν αἰσίως.»

35. Οἰκοῦντος δ' ἐκεῖνον τὸν οἶκον τοῦ Ἰνδιστίρα, προσελ-
θὼν τις ἀγνῶς γεωρῦχος, ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ Βιδού-
ρα, ἔφη· «Ὁ πονηρὸς βουλευτὴς κατακαύσει ὑμᾶς ἐν νυκτὶ
» τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῆς μειουμένης Σελήνης, με-
» τὰ ἐν ἔτος τῆς ἐνταῦθα ὑμῶν οἰκήσεως.

36. «Ὅθεν ἐν ἡ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τοῦ Παλγούνα μηνὸς ἦλθες εἰς
» τὴν δε τὴν πόλιν, ταύτην λάβε κατὰ νοῦν, ὦ Κύριε ²-
» ἐμὲ γὰρ τὸν γεωρῦχον, τὸν ἑαυτοῦ φίλον, ἔστειλεν ἐν
» ἀδημονίᾳ ὁ Βιδούρας, εἰς τὸ ὑπορύξαι ἕνα ὑπόνομον.

37. Ἀποδεξαμένου δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα ὅ,τι εἶρηκεν ὁ γεωρῦ-
χος, καὶ δεῖξαντος ἐν τῷ οἴκῳ τόπον κρύφιον, διωρῦχθη
ταχέως ὑπ' ἐκείνου τοῦ γεωρῦχου ὑπόνομος· ὁ δὲ δόλιος
Πουροσάνας βουλὴν ἔθετο εἰς τὸ ἔργον τῆς πυρκαϊᾶς,

1. Λόγοις γρίφοις καὶ ἀνιγματοδέσει δηλ.

2. Λόγισαι δηλ. πότος χρόνος παρῆλθεν ἀφ' οὗ ἦλθες.

- οἰκῶν ἐν τῷ ὑπερώῳ τοῦ ἐκ Λαγκίου οἴκου ἐκείνου.
38. Περὶ δὲ μέσας νύκτας ὁ εὐφρων Ἰνδιστίρας, κατακλίνας ἐν οἴκῳ μίαν Νισσαδὴν μετὰ πέντε αὐτῆς υἱῶν, ἐπὶ σκῆψει τοῦ δειπνῆσαι, ἀνεχώρησεν ἅμα τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς διὰ τοῦ ὑπονόμου, τοῦ Βῆμα βαλόντος πρῶτον πῦρ εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ βουλευτοῦ.
39. Καταμελάναν δὲ τὸ πῦρ τὸν ὀρίζοντα τοῖς πυκνοῖς καπνοῖς, ὥσπερ φανεραῖς δυσφημίαις τοῦ Δουριοδάνα, κατεπυρόλησε τὸν ἐκ Λαγκίου οἶκον σὺν τῷ κακῷ βουλευτῇ Πουροσάνα.
40. Ὦν δὲ βρόμον ἐποίει τὸ πῦρ τῇ κατακαύσει τοῦ ἐκ καλῶν οἴκου, οὗτος ἦν ὡς κάγχασμα «Ὅτι ὁ μὲν Ἰνδιστίρας ἀνεχώρησεν αἰσίως, ὁ ὦν εὐμενέστατος καὶ βέλτιστος· ὁ δὲ Πουροσάνας κατεκάη ὑπ' ἐμοῦ, ὁ ὦν ἐλάχιστος καὶ κάκιστος». Ἐῖτα δ' ὁ λαὸς ἠθροίσθη λέγοντες·
41. «Ἐπικατάρατον σὺ τὸ πῦρ, τὸ στόμα τῶν θεῶν¹! ἐπικατάρατοι οἱ Βραχμᾶνες, οἱ λατρεύοντες, σπεύδουσὶ σοὶ!
- «Ἐπικατάρατος ὁ καθαρισμός σου, δι' οὗ ὁ ἐρασμιώτατος θεοῖς τε καὶ Βραχμᾶσι καὶ καθαρὸς βασιλεὺς κατεκάη, χάριν τῶν υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, οἱ εἰσιν ἐν σώματι δαίμονες!»
42. Ἡ δὲ φλόξ τοῦ πυρὸς, ὥσπερ γελῶσα² διὰ τῆς λάμψεως τὸν λαόν, τὸν λίαν λυπούμενον, καὶ διδόντα αὐτῷ ψευδῇ φέγῃ (στίγματα), διήκουσα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ κυματίζουσα, ἔβλεπεν ἐκείνους τοὺς Πανδοῖδας ὀδεύοντας ἐν ὁδῷ.
43. Τίνων γὰρ ὀφθαλμοῖς ἐραστοὶ οὐκ ἦσαν ἐπὶ γῆς οὗτοι οἱ

1. Στόμα λέγεται τῶν θεῶν τὸ πῦρ, ἐπειδὴ τὰ προσφερόμενα τῷ πυρὶ ἐν ταῖς σπονδαῖς καὶ θυσίαις ἐσθίουσιν οἱ θεοί.

2. Ἡ λάμψις ἦν ὡς γέλως.

Πανδοίδαι, ἔνεκεν τῆς εὐμορφίας, τῆς εὐγενείας, τῆς εὐλιχρινείας, καὶ ἄλλων ἀρετῶν; ἐγὼ νομίζω, ὡς ἐκ τοῦ βέβαιόν πως εἶναι, ὅτι κατακάησαν ἐκεῖνοι, ὕδωρ ἐχέετο ἐξ ὀφθαλμῶν τῶν πολιτῶν, εἰς σβέσιν τοῦ πυρός.

44. «ὦ φιλάρετε, ἔλεγον ¹, ὦ μόνον προτείχισμα τῶν οἰκείων καὶ φίλων! ² ὦ ἐφάμιλλε τῷ Ἀγαστέα! ³ ὦ δοχεῖα τῆς ἀγλαΐας! ⁴ ποῦ ἐπορεύθητε; » Τοιαύταις φωναῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ νύξ παρῆλθεν ἀνιαρῶς.

45. Ὁ μὲν οὖν λαός, θυμῷ κατεχόμενος, ὅτι οὗτος ὁ Πουροσάνας, ὁ εὐμενὴς τοῦ Δουριοδάνα, ἦν ὁ συνεργός τοῦ ἀναιρεθῆναι τοὺς περὶ τὸν Ἰνδιστίραν, περὶ τὴν ἔω ἔπαιον λάξ τὸ κρανίον αὐτοῦ, καὶ περ κατακακαυμένου τὸ σῶμα.

46. Ἰδόντες δὲ τὴν Νισσαδὴν ἐκείνην καὶ τοὺς πέντε αὐτῆς υἱοὺς κειμένους, ἔκλαιον, νομίζοντες ὡς οἱ Πανδοίδαι εἰσὶ σὺν τῇ μητρὶ αὐτῶν· ὁ γὰρ φρόνιμος γεωρῦχος ἀθέατον ἐποίησε τὴν εἴσοδον τοῦ ὑπονόμου, ἐπισωρεύσας χοῦν πολὺν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

47. Ὁ δὲ τυφλὸς βασιλεὺς ἔκλαιεν ὑπὲρ τὸ μέτρον, τοιούτων λόγων ἀκούων, λεγομένων πρὸς τῶν πολιτῶν. «Ἐγένετό σοι τὸ ἐφετόν· οἱ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανόν, ἔνδον ὄντες τοῦ πυρποληθέντος οἴκου ἐκ συνεργίας σου· σὺ δ' ἔχε βασιλείαν μακροχρόνιον.»

48. Παντός δὲ τοῦ λαοῦ λίαν λυπούμενου, ἐκτὸς τοῦ Δουριοδάνα, καὶ τοῦ Βιδούρα, τοῦ γινώσκοντος τὸ ἀπόρρητον, ὁ βασιλεὺς Δρυταράστρας μόνος πάντα τὰ νενομισμένα τοῖς νεκροῖς ἐτέλεσεν.

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Ἰνδιστίρας.

2. Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀρζούναν.

3. Οὗτός ἐστιν ὁ Βήμας, πολυφάγος γὰρ ἦν, ὡς καὶ ὁ Ἀγαστέας.

5. Οὗτοι δ' εἰσὶν ὁ Νακούλας καὶ ὁ Σαχαδέβας.

49. Οἱ τοίνυν Πανδοῖδαι καὶ ἡ Πριτὰ ἐξελθόντες τοῦ κατα-
κεκαυμένου οἴκου καὶ διαπεράσαντες τὴν Γαγγάν, ὡς ἠδύ-
ναντο, ἐπορεύοντο ἐν καιρῷ θερούς κατὰ τὸ μεσημβρινόν
μέρος, προσέχοντες αἶι, καὶ ἔμειναν κατὰ τὴν ἐσπέραν
ἐπὶ ῥίζης δένδρου Βάτας ¹ ἐντὸς τοῦ δάσους.
50. Ὁ δὲ γενναῖος Βήμας ἦλθε δρομαῖος εἰς τινα λίμνην, ἐξ
αἰτίας τῆς πολλῆς δίψης τῶν οἰκείων, ὁδηγούμενος φωνῇ
γεράνων· ἔνθα λουσάμενος καὶ πίων ὕδωρ καὶ ὑδρευτάμε-
νος ἐν φυλλίνῳ ἀγγείῳ, ἐπανεστρεψεν.
51. Ἰδὼν δὲ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν μητέρα κοιμωμένους
κατὰ γῆς, τοὺς ὄντας ἀξίους κοιμᾶσθαι ἐν κλινῇ ἀπαλῇ
καὶ κοραλλιοκολλήτῳ, ἔκλαιε τοιαῦτα διανοούμενος· « Ἴδ
» τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κακῆς τύχης! Φεῦ τῆς ἐμῆς
» ῥώμης.»
52. Εἷς δέ τις Τιτάν, Χιδάμβας τοῦνομα, ἰδὼν τούτους ἐν
τῷ δάσει, πεινῶν, ἐξαπέστειλε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Χι-
δαμβάν, εἰς τὸ ἀνελεῖν αὐτούς· ἐπειδὴ δὲ ἠράσθη αὕτη
τοῦ Βήμα, ἀγανακτήσας ὁ Τιτάν, ἀνῆρέθη εὐμαρῶς ὑπὸ
τοῦ Βήμα, ὡς ὁ ἐλέφας ὑπὸ λέοντος.
53. Τῇ δὲ κελεύσει τῆς μητρὸς καὶ τοῦ Ἰνδιστίρα, συνῆν
ὁ Βήμας ἐκεῖνη τῇ Χιδαμβᾷ, πασχούσῃ ἔρωτι καὶ δεο-
μένῃ· συνὼν δ' αὐτῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν πολλοῖς μέρεσι
τοῦ δάσους, περὶ τὴν ἐσπέραν ἀφικνεῖτο πρὸς τοὺς οἰ-
κείους.
54. Ἐγεννήθη δὲ ἐκ τούτων υἱὸς Γατοτκάσας ὀνόματι, ῥω-
μαλέος καὶ ἀριστος ἐν τοῖς πολεμισταῖς. Λαβοῦσα δ' ἄ-
δειαν παρὰ τοῦ Βήμα ἢ Χιδαμβᾷ, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ
ἐνδότερον τοῦ δρυμῶνος, καὶ ὁ υἱὸς ὡσαύτως, εἰπὼν τῷ
Βήμα· « Ἐνθυμητέος εἰμὶ ἐν ἀνάγκῃ».

1. Βάτα, δένδρον μέγα, οὗ οἱ κλόνοι κατατεινόμενοι εἰς γῆν ῥιζοῦνται.

55. Τῇ δ' ἐπιταγῇ τοῦ σεβαστοῦ Βεάσα, ὃς ὤφθη ἐν ὁδῷ, ἀναλαβὼν ὁ Βήμας ἐπὶ τοῦ σώματος ἑαυτοῦ τοὺς οἰκείους, ὡς κεκμηκότας, ἔχοντας φλοιούς, ὡς ἱμάτια, καὶ πλοκάμους τριχῶν, ἐβάδιζε ταχέως εἰς τὴν πόλιν Ἐκασακράν, καὶ ἐφάνετο ὡς ὄρος κινητὸν, ἔχον δένδρα μεγάλα.
56. Ἐλθόντες δ' εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, ἐν ἣ ὑδαίμων τις, Βάκας τοῦνομα, κατεβίβρωσκεν ἕνα ἄνθρωπον καθ' ἑκάστην ἐκ συμφωνίας, καθὼς ὁ λάρος τοὺς ἐν λίμνῃ ἰχθύας, κατέλυσαν ἐν οἰκίᾳ Βραχμᾶνος, ζῶντες ἐξ αἰτήσεως, καὶ περ βραχίονας ἔχοντες στιβαρούς.
57. Ἐν ἣ δ' ἡμέρᾳ ὠρισμένος ἦν ὁ Βραχμᾶν, οὗ ἐν τῷ οἴκῳ ὄκουν, εἰς ἐρῶσιν τοῦ δαίμονος, ἀποσταλθεὶς ὁ Βήμας παρὰ τῆς μητρὸς, εἰς σωτηρίαν τοῦ Βραχμᾶνος, ἤλθεν εἰς τὸ ὄρος, ἔνθα ἦν ὁ δαίμων, φέρων πολυειδῆ βρώματα.
58. Καλέσας δὲ τὸν δαίμονα Βάκαν ὁ γενναιότατος Βήμας εἰς ἐρῶσιν τῶν προσφερομένων, ἥσθιεν αὐτὸς αὐτά. Θυμωθέντος δὲ τοῦ δαίμονος, ἀνείλεν αὐτὸν ὁ Βήμας, μετὰ φρικτὸν πόλεμον, καθὼς ὁ σφοδρὸς ἄνεμος ἀναιρεῖ τὸ πυκνὸν νέφος.
59. Ἀναστρέψας δ' ὁ Βήμας, εἶρηκε τῷ Βραχμᾶνι ταῦτα· «Ὁ δαίμων ἐκεῖνος ἀνγρέθη ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ Θεοῦ, ὃς ἐφάρνη μοι ἴλεως». Ἐκεῖθεν δ' ἐπορεύοντο οἱ νεανῖαι οὗτοι εἰς τὴν Πανσάλαν χώραν· οὐ γὰρ καλὸν τοῖς φεύγουσι μένειν ἐν ἐνὶ τόπῳ.
60. Τούτοις διοδεύουσι δάση μεγάλα, ἐπιστάς ὡφθη ὁ κορυφαῖος τῶν ὀσίων Βεάσας, ἡ εἰκὼν τῆς ἀρετῆς, ὁ λιμὴν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κλυδωνιζομένων, καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἰλαρότητος.
61. Ἰδόντες δὲ παρόντα τὸν Βεάσαν οἱ γενναῖοι υἱοὶ τοῦ βασιλέως Πανδοῦ, χαρᾶς ἐπλήσθησαν ἀπείρου, καθάπερ οἱ ταῶ, ἐλέποντες τὸ ὑδροφόρον νέφος, καὶ οἱ Κόγκκαι, τὸν ἀνατέλλοντα Ἥλιον.

62. Τότε οὗτοι οἱ μέλανες γενόμενοι ἐκ τῆς συνεχοῦς πλάνης, καίπερ λευκοὶ ὄντες, ἐκτείναντες τὰς χεῖρας μετὰ μεγάλης χαρᾶς, προσέπεσον τοῖς ποσὶ τοῦ Βεάσα, ὥσπερ οἱ βομβύλιοι ἐμπίπτουσι τοῖς λωτοῖς, ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας.
63. Δοὺς δ' αὐτοῖς εὐλογίαν ὁ ἄριστος τῶν ὁσίων, καὶ γνώστης τῶν παρωχημένων, τῶν παρόντων καὶ τῶν μελλόντων, ἔφη ἡδέως· «Πορεύθητε ταχέως εἰς τὴν πόλιν » τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, ἐπὶ τῷ γῆμαι τὴν κόρην αὐτοῦ, » ἢ ἄλλόν ἐστιν εὐστόχου τοξέυματος ».
64. Πιόντες δ' οὗτοι ἐκ τοῦ λωτίου στόματος τούτου τοῦ ἐγκρατοῦς λόγον γλυκύν, ὡς μέλι μελίσσης, ἐπρорεύοντο χαίροντες πρὸς τὸν ἀνθοῦντα λαμπρᾷ φήμῃ Δρουπάδαν, καθὼς οἱ Βομβύλιοι πρὸς τὸν ἀνθοῦντα λωτόν.
65. Ἀφιγμένους δὲ τούτους περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐπὶ τὴν ὄχθην τῆς Γαγγᾶς, ὁδηγουμένους ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἔχοντος δαυλὸν ἡμμένον, ἐκώλυσεν ἀγανακτήσας, διότι ἐγένετο φῶς, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Γανδαρβῶν, Ἀγκαραπάρνας τοῦνομα, ὃς συνέπαιζε τῇ γυκαικί αὐτοῦ ἐν ἐκείνῳ τῷ ὕδατι.
66. Ὁ δ' Ἀρζούνας κατέκαυσε τὴν ἄμαξαν τοῦ Γανδάρβα τῷ πυρίνῳ καταπέλτῃ· ἐάλω δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς ἐχθρός· ἢ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Κουμβηνασῇ, ἐξελιπάρει ταπεινῶς τὴν Πριτάν καὶ τὸν Ἰνδιστίραν· ὅθεν καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.
67. Φιλίαν δ' ἔπειτα ὁ Ἀρζούνας ἐποίησατο μετὰ τοῦ Γανδάρβα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πυροβόλον ὄπλον μετὰ τῆς ἐπωδῆς· ὁ δὲ ἀντέδωκεν ἐκείνῳ μίαν ἐπωδὴν γνωστικὴν τοῦ παντός· ὑπέσχετο δὲ καὶ πενταχοσίους ἵππους ἀτρώτους ἐν πολέμῳ.
68. Συμπααραλαβόντες δ' οὗτοι οἱ Πανδοῖδαι τὸν ἱερέα Δαου-

μέαν, τὸν ἐπιστάτην τοῦ ἱεροῦ τόπου, καλουμένου Οὐτ-
κοσάκα, κατεφρόνουν τοῖς βουλευτικοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ
τῶν οὐρανίων θεῶν, ὧν πᾶν δεινὸν ἀπαλλάττεται τῇ
βουλῇ τοῦ Βριχασπατῆ ¹.

69. Ἐλθόντες δ' εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, τῇ
ἐκκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ, ἀφέντες τὰ ἔπιπλα καὶ τὴν μητέρα
αὐτῶν ἐν οἴκῳ κεραμέως, ἐπορεύθησαν μετὰ σπουδῆς εἰς
τὸ βασιλικὸν βουλευτήριον, ἐπὶ τὸ λαβεῖν ἄθλον ὠραίαν
κόρην εὐστόχῳ τοξεύματι.

70. Ἰδὼν δ' ὁ Ἰνδιστίρας ἐνώπιον τὸν λαμπρὸν νυμφῶνα
τοῦ αἵρετοῦ γάμου, ἔφη τῷ χορῷ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ·
« Αὐτός που ὁ οὐρανὸς ἠνέχθη ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Δρουπάδα,
» ὃς ὑπερέβηκε τὴν θεῖαν τέχνην τῇ ἀνθρωπείᾳ.

71. « Καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ, ὃ ἐστὶ τὰ πολλὰ λιθοκόλλητα λαμ-
» πρὰ εἶθρα, ὥσπερ λαβὼν πολυειδῆ μορφήν ἐνταῦθα,
» θεωρεῖ μετὰ θαύματος τὰ πολύτιμα πράγματα τοῦ γά-
» μου τῆς κόρης, ἣ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ χωνευτηρίου τοῦ τῆς
» θυσίας πυρὸς ².

72. « Πάντων τῶν βασιλέων κληθέντων τῇ ἐπὶ θύρας σα-
λευρομένη σειρᾷ ἐκ φύλλων, ὥσπερ νεύσει ὄφρυς, ὁ νυμ-
» φὼν οὗτος, μὴ ἐλέπων βασιλέα τινὰ ἄξιον τῆς παρθέ-
» νου, καλεῖ ταῖς ὑψηλαῖς σημαίαις, ὥς χερσὶ, τοὺς θεοὺς
» ἐνταῦθα.

73. « Αἱ δὲ σημαῖαι ³, ἀγλαΐζόμεναι τοῖς πυκνοῖς τούτοις
» θυμιάμασι, διακινεῖνται ἐν αἰθέρι, περιπνεόμεναι ἄερι
» καὶ ὀρώμεναι λίαν χαρμωδύνως ὑπὸ τῶν ἑπτὰ ὀσίων,

1. Τουτέστι βουλευτικώτερος ἦν καὶ τοῦ Βριχασπατῆ, ὃς ἐστὶν ἱερεὺς
τῶν Θεῶν.

2. Θυγάτηρ ἦν τοῦ τῆς θυσίας πυρὸς, καὶ διὰ τοῦτο ἡλθέ πως καὶ
αὐτὸ τὸ πῦρ εἰς τὸν τῆς θυγατρὸς γάμον.

3. Αἱ σημαῖαι λευκαί, ὥς ἡ Γαγγὰ τὸ θυμίαμα μέλαν, ὥς ἡ Ἰαμουνά.

- » ὥσπερ εἰ χίλια Γαγγαί, μεμιγμένα τῇ Ἰαμουνα¹.
74. « Ἦχος δὲ σελπίγγων ἤχεϊ ὀξέως, διήκων μέχρι τοῦ οὐ-
 » ρανοῦ, ὥσπερ ἦχος συναρασσομένων κυμάτων² τοῦ πε-
 » λάγους τοῦ ἔρωτος τῶν βασιλέων, ἀνεγειρομένου εἰς
 » τὸ ἰδεῖν ὅσον οὕτω τὴν σεληνοπρόσωπον βασιλίδα
 » κόρην.
75. « Τὰ δ' ἄστρα, ἅ ἐστι τὰ ἄνθη, τὰ ἐν τῷ ἀγλαῷ νυμφῶ-
 » νι, ἐλθόντα καὶ βεβαιωθέντα, ὅτι τὸ ὑμνολογούμενον
 » σεληνιαῖον πρόσωπον τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρουπάδα λαμ-
 » πρότερόν ἐστι καὶ τῆς λαμπρᾶς Σελήνης, τῆς κυρίας
 » αὐτῶν, μέλανα τὸ πρόσωπον ἐγένοντο ἐκ τῶν βομβυ-
 » λίων³.
76. Τοιαῦτα συνδιαλεγόμενοι οὗτοι οἱ Πανδοῖδαι ὑπερχαί-
 ροντες, ἔχοντες στολὴν Βραχμανικὴν, ἀνεκλίνθησαν ἐπὶ
 κλίνης, ἀγλαΐζομένης συνεδρεούσιν Βραχμαῖσιν· ἡ δὲ κλί-
 νη, ἔχουσα τούτους τοὺς πέντε ἥρωας, ἐφαίνετο ὡς λείαινα
 εἰς ὄλεθρον τῶν ἐχθρῶν, ὡς μεμνηνόντων ἐλεφάντων.
77. Ἐφριέμενος δὲ ὁ Δρουπάδας ἐκδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ θυγατέ-
 ρα τῷ Ἀρζούνα, καὶ βουλόμενος ἀναγνώρισαι αὐτὸν,
 ἄγνωστον ὄντα, ἐποίησεν ἐν μέγα τόξον, καὶ ἔθετο ἐν αἰ-
 θέρι τὸν σκοπὸν⁴, οὗ ὁ στοχασμὸς, ἄθλον ἦν τῆς κόρης
 ὁ γάμος⁵.

1. Σαλεύονται καθὼς χαίρουσιν οἱ ἀσκηταὶ ὅτε λούονται ἐν τῇ συμμί-
 ξει τῆς Γαγγᾶς καὶ τῆς Ἰαμουναῆς.

2. Καθὼς ἡ θάλασσα ἀνεγείρεται φανείσης τῆς Σελήνης· καὶ γὰρ
 πληρουμένης τῆς σελήνης ἡ θάλασσα ἐξοιδοῦται, καὶ συνταρασσομένη κύ-
 μασι, ποιεῖ τὰς ἀμπώτεις.

3. Ἐπὶ τῶν ἀνθέων βομβύλιοι περιέπταντο· ταῦτα δὲ τὰ ἄνθη ἦσαν
 ὡς ἄστρα.

4. Σκοπὸς ἦν ἰχθύς κρεμάμενος.

5. Ἐκηρύχθη πρότερον, ὡς ἐκεῖνος ἄθλον ἔξει τὴν κόρην, ὅς καὶ τὸ
 τόξον ἐντενεῖ, καὶ τοῦ ἰχθύος στοχάζεται.

78. Παρέστη δὲ τῷ θεάτρῳ ἡ κόρη, φέρουσα τῇ χειρὶ ἄνθινον στέφανον τοῦ αἵρετοῦ γάμου, ὥσπερ τόξον τοῦ Ἑρωτος, καὶ περιειλημμένη συγχοῖς βομβυλίοις, ὥσπερ σταγόσιν ἀνισταμέναις ἐκ τῶν κυμάτων τοῦ πελάγους τοῦ Ἑρωτος.

79. Καὶ τὸ μὲν λευκὸν σκιάδιον ἐφαίνετο, ὡς ἡ ἀθρόα μαρμαρυγὴ τῶν μαργαριτῶν ἐστὶ, τῶν ἐπὶ τοῦ στεφάνου τῆς κεφαλῆς αὐτῆς· τὰ δὲ περισειόμενα ἐκατέρωθεν λευκὰ ῥιπίδια ἐφαίνοντο, ὡς ἡ μαρμαρυγὴ ἐστὶ τῶν σαλευομένων λαμπρῶν ἐνωτίων.

80. Ὁ δ' ἐν ταῖς χερσὶ λαμπρὸς ἄνθινος στέφανος ἀντήριζε τῷ ἐκ μαργάρων διαυγεῖ ὄρμῳ· ὁ δ' ἐκ τῆς ζώνης καὶ τῶν περιπεζίων καὶ ψελλίων ἡδὺς ἤχος ¹, ὅμοιος ἦν τῷ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ προδρόμου Ἑρωτος.

81. Τῶν δὲ ἐλεμμάτων τῶν βασιλέων πάντων γενομένων ἐκ τῆς ἀγωνίας ὁμοίων τοῖς συνταραττομένοις κύμασι τῆς γαλακτώδους θαλάσσης, ἡ βασιλικὴ κόρη ἐφαίνετο ὡς ἡ Λαξμή ², ἐτοιμὴ οὕσα γενέσθαι παράκοιτης ἐνί τινι τῶν λογάδων.

82. Οἱ μὲν οὖν βασιλεῖς, οἰστρηθέντες καὶ ἐκβαλχθέντες τὸν νοῦν ἐκ τῆς ὀφews τῶν ὀμμάτων τῆς εὐοφθάλμου κόρης ³, διὰ πολλοῦ πολυειδῆ ἐποίουν σχήματα, πάθη μεγάλα τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ ἄβροῦ Ἑρωτος.

83. Ἄλλος μὲν γὰρ βασιλεὺς, ἔρωτι νικηθεὶς, ἐνασχολούμενος ἐρρύθμιζε τὴν κόμην αὐτοῦ τοῖς ἄκροις τῶν δακτύλων·

1. Ἐν τῇ ζώνῃ καὶ ἐν τοῖς περιπεζίοις κωδωνίσκοι ἦσαν.

2. Καθὼς ἡ Λαξμή, ἐξελθοῦσα ἐκ τῆς γαλακτώδους θαλάσσης παράκοιτις ἐγένετο τοῦ Βισνοῦ.

3. Τὸ μὲν λευκὸν τοῦ ὀμματος ἐστὶν ἀμβροσία, τὸ δὲ μέλαν φάρμακον, τὸ δ' ὑπέρυθρον οἶνος· τοὔτεστι τὸ καλὸν ὄμμα γυναικὸς, μέθην, θάνατον, καὶ ζωὴν προξενεῖ.

διὰ δὴ τούτου ἐσήμαινε, καὶ ὡςπερ εἶλεγεν· « ὦ ἀγλαΐα,
« καίπερ οὐσα ἐπὶ τῆς ἐμῆς κορυφῆς, οὐδὲν ἐάρος μοι
» προξενεῖς ».

84. Ἄλλος δὲ, παραδεδομένος ὅλος τῷ ἔρωτι, ἔβλεπε τὸ λώ-
τιον ἑαυτοῦ πρόσωπον ἐν τῇ πολυτίμῳ λίθῳ τοῦ περι-
καρπίου, εἰς τὸ σκοπῆσαι, εἰ ἐπὶ τοῦ μετώπου γράμματά
εἰσιν ἐγκεχαραγμένα ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, ἐπὶ τῷ τυχεῖν
αὐτῆς.

85. Ἄλλος δὲ, βλέπων ταύτην τὴν κινήτην βασιλεύουσαν πο-
λιν τοῦ βασιλέως Ἑρωτος, ἔτεινε λίαν ἐρωτικῶς τὸ ὄμμα
αὐτοῦ εἰς τὸν ὃν εἶχεν ἐν χερσὶ λωτὸν, ἵν' ἴδοι, εἰ ἡ
ἀγλαΐα τοῦ λωτοῦ ὁμοία εἴη τῇ τῆς κόρης, ἢ μὴ.

86. Ἄλλος δὲ κρατῶν τῇ μιᾷ χειρὶ λωτὸν, ἔψαυεν αὐτοῦ
τοῖς δακτύλοις τῆς ἐτέρας χειρὸς· ἐκ δὲ τούτου ἐσήμαινε,
ὥς οὕτω ψάψει τοῦ μαστοῦ ἐκείνης, οὗ ἐκ τῆς ὁράσεως
πάθος ἐγένετο ἔρωτος.

87. Ἄλλος δὲ ἔθετο ἐν τῷ στόματι κάρφος χόρτου¹, ὥςπερ
βουλόμενος ξέσαι τοὺς ὀδόντας· διὰ δὲ τούτου ὑπεδεί-
κνυε, καὶ ὡςπερ εἶλεγε· « Χόρτον θείς ἐν τῷ ἐμαυτῷ
» στόματι, δουλείαν σοὶ ποιήσω, ὦ εὐόφθαλμε ».

88. Ἄλλος δὲ τρωθεὶς τῷ ἔρωτι, βουλόμενος ἰδεῖν αὐτὴν
τρανῶς, ἣν οὐδέποτε εἶδεν εἰς τὸ φανερόν, ἔτεινε τὸν
ὀφθαλμὸν εἰς τὸ στῆθος αὐτῆς, ἐν ᾧ περιττὸς ἦν ὁ κα-
θειμένος λαμπρὸς ὄρμος, διὰ τὴν ἣν εἶχεν ἀγλαΐαν τὸ
σῶμα.

89. Ἄλλος δ' αὖ πάλιν, ὥςπερ καταφρονῶν αὐτῆς, κλίνας
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, συνελάλει φίλῳ ὑποκαθημένῳ σύνεγ-

1. Ὁ διωκόμενος καὶ καταφεύγων εἰς τινα, ἢ ὁ κινδυνεύων ἐν πολέμῳ
ὑπ' ἀντιπάλου, χόρτον ὀλίγον τίθῃσιν ἐν τῷ ἑαυτοῦ στόματι· ἐκ δὲ τού-
του ὑποδεικνύει, ὥς ὑποκείμενος αὐτῷ ἐστίν, ὥς ὑποζύγιον προηράγον.

γυς, σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι λίαν ὑποκλινῆς τῷ βασι-
λεῖ Ἔρωτι ἐγένετο.

90. Καὶ ἄλλος ἐρωτόληπτος μὲν, καρτερικὸς δὲ, κατέψηχε
τοῖς δακτύλοις τῆς ἀριστερᾶς, τὴν παλάμην τῆς δεξιᾶς,
παραθαρρύνων καὶ ἐπελπίζων αὐτήν, ἣ ἀδημόνως εἶχεν
εἰς τὸ ἄψασθαι τῶν μαστῶν αὐτῆς τῆς βασιλίδος ¹.
91. Ὑπὸ μὲν οὖν τῶν βασιλέων πάντων τῶν ἔρωτι κατεχο-
μένων, οὕτω συνείχετο ἡ νεᾶνις καὶ ὄμματι καὶ καρδίᾳ·
Αὕτῃ δὲ, τοῖς μὲν ὄμμασιν ἔβλεπε τὸ κείμενον τόξον, τῷ
δὲ νοῖ διενεοῖτο τὸ ζεῦγος τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀρζούνα ².
92. Τότε ὁ Δρυσταδιούμνας ³, τιμήσας τὸ τόξον ἄνθεσιν,
ἐπάρας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, εἶπε τάδε ἐν τῷ μέσῳ ἰστά-
μενος· «Ὅστις ἄριστος τοξότης ἐπιθυμεῖ τυχεῖν τῆς θυ-
» γατρὸς τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, οὗτος στοχασάσθω τοῦ
» σκοποῦ. »
93. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ κορυφαίου πάντων τῶν καταγομέ-
νων ἐκ τοῦ Πρισάτα ⁴, τίς τῶν πολυδυνάμων ἐκείνων
βασιλέων τρόπους οὐκ ἐποίησεν εἰς τὸ ἄραι καὶ ἐντεῖναι
τὸ τόξον; ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐφάνη εὐδόκιμος.
74. Ἄλλοι μὲν γὰρ κατησχύνθησαν, μὴ δυνάμενοι ἐντεῖναι
τὸ τόξον· ἄλλοι δὲ οὐκ ἀνέστησαν, φοβούμενοι μὴ που
ἐκπέσειαν τῆς πρώην φήμης αὐτῶν. Μετὰ δὲ τούτους ἀνέ-
στη ἐκ τῆς κλίνης ὁ Ἀρζούνας μετὰ τοῦ Βήμα, βραχμα-
νικὴν ἔχων στολὴν καὶ θαδίζων ὡς ἐλέφας.
95. Τότε οὗτοι, ὅτε Ἀρζούνας, καὶ ὁ Βήμας, εἰς οὐδὲν λογι-

1. Ἐπὶ ἤλπιζε δηλ. αὐτήν, ὅτι τεύζεται τοῦ ποθομένου.

2. Ἀκούουσα τὴν περὶ τὴν τοξικὴν φήμην τοῦ Ἀρζούνα, διενεοῖτο,
ὥς αἱ χεῖρες ἐκείνου ἱκαναί εἰσιν ἄραι καὶ ἐντεῖναι τὸ τόξον.

3. Ὁ Δρυσταδιούμνας υἱὸς ἦν τοῦ Δρουπάδα.

4. Πρισάτας, πάππος τοῦ Δρυσταδιούμνα καὶ πατὴρ τοῦ Δρουπάδα.

ζόμενοι πάντα τοὺς Ξατράς, καὶ ἀπό γε τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἥθους καὶ τοῦ θαδίσματος καὶ τοῦ ἐπιχειρήματος διαγινωσκόμενοι ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ, ὑπὸ τοῦ Βήσμα, καὶ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου Δρόνα,

96. Καὶ ὁρώμενοι ὑπὸ πάντων τῶν βασιλέων διαπορούντων, « Ἄρα ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, θαδίζοντες ἐπὶ γῆς, οὗτοί » εἰσιν, ἢ ἄλλοι Βαλαδέβας καὶ Κρισναῖ; ἢ ὁ Γανέσσας » καὶ ὁ Σκάνδας; ἢ οἱ υἱοὶ τοῦ Δουσσαράτα ἀνεγεννήθη- » σαν, ὅτε Ῥάμας καὶ ὁ Λαζμάν; »
97. Ἠγκαλίσαντο, ὥσπερ δύο χεῖρες τῆς ἀνδραγαθίας, τὴν γῆν τὴν ἔμπροσθεν τοῦ συνεδρίου¹, τὴν ἔχουσιν μίαν ὀφρῦν, τὸ τόξον. Ἐνταθέντος δὲ τοῦ τόξου ὑπὸ τοῦ Ἀρ- ζούνα, ἔφη ὁ Βήμας ἐπηρμένως πρὸς τοὺς βασιλεῖς·
98. « ὦ βασιλεῖς, εἰ δύναμις οὐκ ἔστι τοῖς βραχίουσιν ὑμῶν, » διὰ τί κλίσις ὑμῖν ἐγένετο πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Δρυ- » πάδα; εἰ δὲ κλίσις ἐγένετο, διὰ τί ποτ' ἄρα ἤλθετε; εἰ » δὲ καὶ ἤλθετε, διὰ τί ἄμιλλα ὑμῖν ἐγένετο, τοῦ τό- » ξου ὄντος ἀνωτέρου τῆς δυνάμεως ὑμῶν ;
99. « Οὐδεὶς τῶν βουλευτῶν ὑμᾶς προφάσει τινι ἐκώλυσεν, » εἰδώς, ὡς οὐκ ἔστι τῆς δυνάμεως ὑμῶν τοῦτο τὸ ἐπιχει- » ρημα; Τὸ στήθος ὑμῶν οὐ διεῖράγη σήμερον, ἀχρήστων » ὄντων εἰς τὸ ἐντεῖναι τὸ τόξον ;
100. « Ἐν τῷ ἄθλῳ τούτῳ, τῷ μὲν Δρόνα καὶ Βήσμα αἰσχύνη » ἐστίν· ὁ δὲ Κρισναῖ ὑποκλινής ἐστιν ἐκακίδεκα χιλιάσι » γυναικῶν². ὑμῖν δὲ, ὦ Καυραβαί, τοῖς ἐπαιρομένοις

1. Ἦλθον δηλ. εἰς τὴν γῆν τοῦ ἀγῶνος, εἰς τὸ στάδιον.

2. Χαριζόμενος τῷ Δρόνα καὶ τῷ Βήσμα, λέγει ὁ Βήμας, ὅτι οὗτοι οὐ βούλονται γῆμαι αὐτήν, διότι εἰσὶ γέροντες, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιδεικνύουσι τὴν ἑαυτῶν τοξικὴν, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Κρισναῖ, διότι ἀρκετὰς ἔχει γυναῖκας.

- « ἐπὶ τῇ δυνάμει τῶν βαχίωνων, ἐγένετ' ἄρα τοῦτο
 » τὸ τόξον διδάσκαλος τῆς ἀποσθέσεως τῆς οἰήσεως ;
101. « Διὰ τί δὲ, ὦ Καρναῖ, οὐδέ γε σοὶ αὐτῷ τὸ τόξον ἐντέ-
 » ται σήμερον, τῷ ἔχοντι ὀνομαστοὺς βραχίονας ; ἢ ἔφεις
 » σοὶ ἐγένετο δυσφημίας αἰωνίου, ἀντὶ κοσμήματος αἰ-
 » νίου ;
102. « Ἴδετε, ὦ βασιλεῖς, ὅπως οὗτος ὁ Βραχμάν, ὁ χάριν
 » λαβὼν παρὰ τοῦ διδασκάλου, βουλόμενος λαβεῖν φήμην
 » λευκὴν καὶ οὐ μέλαιναν, στοχάζεται τούτου τοῦ σκοποῦ,
 » ὃς δύναμιν ἔχει συλῆσαι τὸ κλέος πάντων τῶν βασι-
 » λέων. »
103. Ἐν τῷ λόγῳ τούτου, τῷ νικῶντι τὴν βροντὴν, ἀπάντων
 ἐκείνων τῶν Ξατρῶν καὶ τῶν Βραχμάνων ἡσυχία, καὶ
 ἀφωνία χρησαμένων, καὶ κυψάντων εὐθέως τὰ πρόσωπα,
104. Ὁ Ἀρζούνας ἐποίησε κλαγγὴν ἐκ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου,
 ὡς φωνὴν ἀγρίαν τοῦ ἐλέφαντος, τουτέστι τῆς μεγάλης
 αὐτοῦ σταθερότητος, καὶ ὡς βροντὴν τοῦ νέφους εἰς χο-
 ρὸν τοῦ νέου παῶ, τουτέστι τῆς καρδίας τῆς παρθένου,
 καὶ ὡς πάταγον τοῦ καταπίπτοντος κεραυνοῦ ἐπ' ὄρους,
 τουτέστι ἐπὶ τοῦ κόμπου τῶν βασιλέων.
105. Ὁ δὲ σκόπιμος ἰχθὺς ἔπесе κατὰ γῆς, βληθεὶς ἐέλει
 εὐστόχως ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ λαβόντος δύναμιν ἐν
 βραχίουσιν ἐκ τῆς ἀμβροσίας ὀψεως τῆς ἐραστῆς βασιλίδος,
 καὶ μεγαλουργήσαντος εἰς θαῦμα τοῦ βασιλέως Δρουπάδα.
106. Τότε τῶν μὲν ἀνθρώπων σεισθέντων δίκην ὑψηλῆς Τάλας,
 τῶν δὲ θεῶν ἐν οὐρανῷ σαλπισάντων, τῶν δὲ βασιλέων
 καταισχυθέντων, ἡ Κρισνὰ ¹, προστάξαντος τοῦ πατρὸς,
 ἔθετο τὸν γαμήλιον στέφανον ἐν τῷ λαιμῷ τοῦ Ἀρζούνα.

1. Κρισνὰ ὀνομάζετο ἡ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα, ἣ λέγεται πατρωνυ-
 μικῶς καὶ Δραουπαδῇ.

107. Ὀργισθέντες δ' οἱ βασιλεῖς καὶ διαταραχθέντες, ὅτι αὐτοὺς μὲν αὐτὸς ὁ Δρουπάδας ἠτίμασεν ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ γάμου, τὴν δὲ θυγατέρα ἔδωκε Βραχμαῖνι μειρακίσκῳ, ἀψάμενοι ὀπλων, ἔδραμον κατὰ τοῦ Δρουπάδα.
108. Ὁ μὲν οὖν Δρουπάδας κατέφυγε πρὸς σωτηρίαν εἰς τὸν Βήμαν καὶ Ἀρζούναν, τοὺς ὄντας δυσαντιβλέπτους, ὡς τὸν Βισνοῦν καὶ τὸν Σίβαν· ὁ δὲ Βήμας θυμωθεὶς λίαν, ἐκρῖζώσας ἐν μέγα δένδρον, ἀνέτρεψε τὰ στρατεύματα τῶν βασιλέων.
109. Τὸ ἐν χερσὶ τοῦ Βήμα δένδρον ἐκεῖνο, ὥσπερ φθονοῦν, διερρήγνυε θυμῷ τοὺς μὲν ἐξ ἀνθέων στεφάνους τῶν βασιλέων, ἐπειδὴ ἦσαν ὅμοιοι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ, τὰς δὲ κάρας αὐτῶν, ἐπειδὴ ἦσαν ὅμοιαι ταῖς ὀπώραις αὐτοῦ.
110. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ τοῦ Βήμα, τὰ μὲν ἄνθη τοῦ δένδρου ἔπιπτον σὺν τοῖς κλέεσι τῶν βασιλέων, τὰ δὲ φύλλα σὺν τοῖς κοσμήμασιν αὐτῶν· καὶ πρὶν ἢ πεσεῖν τὸ δένδρον ἐπ' αὐτοὺς, αὐτοὶ ἔπιπτον.
111. Ἀναστρέψας τοίνυν ὁ Βήμας ῥώμῃ ταῦτα τὰ ἀθρόα στρατεύματα τῶν βασιλέων, ἐνίκησε μεγάλην μάχην τὸν βασιλέα Σαλέαν· λαβὼν δὲ καὶ ὁ Ἀρζούνας τὸ τόξον ἐκεῖνο, ἐποίησεν ἐν πολέμῳ τὸν Καρνᾶν ἀκλεῆ.
112. Οἱ μὲν δὲ βασιλεῖς οὗτοι, ἐπισχεθέντες τοῦ πολεμεῖν ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ γινώσκοντος τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, καὶ εἰπόντος, ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο ἴδιον ἡρώων, ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια· οἱ δὲ Πανδοῖδαι μετὰ τῆς παρθένου εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως.
113. Τούτοις δ' ἐλθοῦσιν εἶπεν ἡ Πριτά· «Πᾶν τὸ ἐκ τῆς ση-
» μερινῆς αἰτήσεως βρωτέον ἐστὶν ὑμῖν ἅπασι τοῖς πέντε
» ἡνωμένως καὶ συμφώνως.» Ἰνα οὖν μὴ γένηται ψευδὴς ὁ λόγος τῆς μητρὸς, συνέθεντο γῆμαι τὴν παρθένον ἐκείνην καὶ οἱ πέντε κοινῶς.

114. Ἰδούσης δὲ τῆς μητρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰπούσης ἐν ἀδημονίᾳ, «Τί ἐξεφώνησα;» καταπραΰναντες αὐτὴν οἱ παῖδες φρονίμως, ἐξῆλθον εἰς τὴν πόλιν αἰτήσοντες (ἀφ' οὗ ἀπῆλθον ὅ,τε Κρισινᾶς καὶ ὁ Βαλαδέεας, οἳ ἦλθον εἰς ἀσπασμὸν), καὶ πειτα ἐπανάκαμψαν.
115. Περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἔθεντο οὗτοι πᾶν τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστος μέρος τῆς αἰτήσεως πρὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ Ἰνδιστίρα· ἰδοῦσα δὲ τοῦτο ἡ κόρη τοῦ Δρουπάδα, οὐδεμίαν λύπην ἔλαβεν ἐν ἑαυτῇ¹. Τί εἶπω περὶ τῆς γνώμης τῶν ἀγαθῶν γυναικῶν;
116. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ εὐγενεῖς οὗτοι ἀπένειμαν μοῖραν τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς Βραχμῶσι, καὶ τοῖς ἐπαίταις, τότε ἡ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα, τῇ ἐπιταγῇ τῆς Πριτᾶς, τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ βρώματος ἔδωκε τῷ Βήμα², τὸ δ' ἐπίλοιπον ἐποίησεν ἐξαμοιρίαν, χαίρουσα.
117. Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ ἐκοιμήθησαν οἱ ἥρωες οὗτοι, ἐπαναπαυόμενοι ἐπὶ κλίνης, πεποιημένης ἐκ χόρτου Κούσσης, θέντες τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος³. καὶ ἐν μὲν τῇ κεφαλῇ αὐτῶν ἦν ἡ Πριτά, ἐν δὲ τοῖς ποσὶν ἡ Κρισινά, συλλαλούντων περὶ πολέμων, περὶ ὅπλων, καὶ περὶ ἀνδρείας.
118. Τοιούτων λόγων, προσηκόντων βασιλεῦσιν, ἀκούσας ὁ Δρυσταδιούμνας, ἰστάμενος κρύβδην ὅπισθεν τοῦ κατὰ τὸν τοῖχον τοῦ κεραμέως τοίχου, περὶ τὴν ἑω ἀνήγγειλε

1. Ὅτι οὗτοι δηλαδὴ ἐπαῖται εἰσι καὶ πάμπτωχοι.

2. Ὁ Βήμας, καθὸ πολυδύναμος, ἦν καὶ πολυφάγος· ἔτρωγε γάρ, ὅσον ἑξ ἄνθρωποι δύνανται φαγεῖν.

3. Ἦτοι κατὰ τὸ νότιον μέρος δεῖ τιθέναι τὴν κεφαλὴν, ἢ κατὰ τὸ ἑφών, ὅτε κοιμᾶται ὁ ἄνθρωπος.

πάντα τῷ Δρουπάδα, καὶ ὅτι οὗτοι πάντως γε υἱοὶ τινὲς εἰσι βασιλέως.

119. Γνούς δὲ τούτους Ξατράς παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἱερέως, ὃν ἐξαπέστειλεν εἰς ἀναγνώρισιν ὁ Δρουπάδας, καὶ ὑπολαβὼν, ὅτι υἱοὶ εἰσι τοῦ Πανδοῦ, μετεπέμψατο αὐτοὺς ἐφ' ἁμαξῶν καὶ εἰστίασεν. Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Ἰνδιστίρας, εἶρηκε τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν.

120. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρουπάδα· «Αὕτη ἡ κόρη μου δοτέα
» ἐστὶ μὲν τῷ Ἀρζούνᾳ, ὅς ἐστι πανέκλαμπρος καὶ δια-
» καῆς, ὥς ὁ Ἥλιος, καὶ πανευκλεῆς, ὥς ἡ Σελήνη, » ὁ Ἰν-
διστίρας ἀπεκρίνατο· «Αὕτη δέσποινα ἔσται τῶν πέντε
» ἡμῶν, καθὼς ἡ διάνοια τῶν πέντε αἰσθήσεων.»

121. Πελάγει δ' ἀπορίας καὶ ταράχῃ νοῶς ἐμπεσὼν, «Πῶς
» ἄρα ἡ θυγάτηρ μου γυνὴ ἔσται τῶν πέντε; πῶς ἔσται
» οὕτως, ὥς φησιν ὁ Ἰνδιστίρας;» ἀθύμως εἶχεν ὁ Δρου-
πάδας· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δρυστα-
διούμνας.

Τέλος τοῦ Πέμπτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος
Βαλαβαράτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ,

*Ἐρ ᾧ Ἱστορία ἐστὶ τῆς εἰς ἀγίους τόπους περιηγήσεως
τοῦ Ἀρζούνα.*

1. Προσηνὴς ἔστω μοι ὁ μέλας Ὅσιος, παρ' οὗ τόπος ἐδόθη
ἐν τῇ ἐπιδερμίδι τοῦ σώματος ἀπάσῃ τῇ μελανότητι,

τῇ ἐξοικισθείσῃ ἐκ τῶν ἐντὸς τῇ λαμπρότητι τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς, ταῖς εὐφημίαις ταῖς ἐκ τῆς Μαχαβαράτας ¹.

2. Ἐπιστὰς δὲ τότε ὁ Βεάσας τῷ βασιλεῖ Δρουπάδα, διαποροῦντι περὶ τοῦ, τί ποιητέον, καὶ συγκεχυμένῳ τὸν νοῦν, ἔφη αὐτῷ κατ' ἰδίαν, προσκυνήσαντι, γινώσκων τὰ τῆς προτέρας γεννήσεως ἀπόκρυφα.

3. «Πάλαι θυγάτηρ τις ὀσίου μεγάλου, ἄσκησιν ἤσκει εἰς τὸ
» τυχεῖν ἀνδρός· ἀγανακτήσασα δὲ ἐπὶ τῷ μὴ τυγχάνειν
» τοῦ εὐκταίου, εἶπεν, ὡς ἀτυχῆς ², πεντάκις τῷ Σίβα
» ἐπιστάντι· «Δός μοι ἄνδρα.»

4. «Νεύσας δ' εἰς τὸ αἶτημα ἐκείνης τῆς εὐμελοῦς ὁ Σίβας,
» εἶπεν· «ἔσωσάν σοι ἐν ἄλλῃ γεννήσει πέντε ἄνδρες ἥρωες
» καὶ ἀλλήλους ἀγαπῶντες,» καὶ εὐθέως ἄφαντος ἐγένετο.

5. Ἀναπεμπάζουσα δ' αὕτῃ, ὅτι ἐν ἑτέρᾳ γεννήσει πέντε ἄνδρες αὐτῇ ἔσονται, ἡγάπα τῇ ἀσκήσει· μετὰ δὲ θάνατον Νακασρῇ (θεά) ³ ἐγένετο, πλησίον οἰκοῦσα τοῦ Σίβα, ἕνεκα τῆς πολλῆς ἀρετῆς.

6. Πρώην ὁ Ἰάμας ⁴, ἐλθὼν εἰς τὸ ἄλσος, ᾧ ὄνομα Ναῖμισ-
σά, θυσίαν ἐποιεῖ· θανάτου δὲ τούτου ἀπέχοντος ⁵, καὶ
ἐλεήμονος ὄντος, οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐπὶ γῆς ἀθάνατοι, ὡς
θεοί.

7. Οἱ δὲ θεοί, ἡγούμενον ἔχοντες τὸν Ἰνδρην, προσανεκλαίον-
το, ἀχθόμενοι, τῷ Βραχμα, ὡς ἡ γῆ βυθισθήσεται τῷ

1. Ἡ εὐφημία λευκὴ ἐστὶ καὶ λαμπρά· ὅπου δὲ λάμψις, ἐκεῖ σκότους ἀπουσία.

2. Ἀτυχῆς ἦν, διότι οὐκ ἤτησεν ἀθανασίαν.

3. Νακασρῇ, ἧ ἐστὶν οὐρανία λαμπρότης, θεά.

4. Ὁ Ἰάμας ἐστὶ παρ' Ἰνδοῖς ὡς ὁ Ἀἰδωνεύς παρ' Ἑλλήσι.

5. Ἐν γὰρ τῇ θυσίᾳ ἀπέχεσθαι δεῖ παντὸς κακοῦ.

βάρει τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐδεμία ἔσται διαφορὰ θνητῶν καὶ ἀθανάτων.

8. Πρὸς οὓς ἔφη ὁ Βραχμᾶς· «Ὅτε ὁ Ἰάμας οὗτος ἀπολού-
» σεται μετὰ τὴν θυσίαν, τότε οἱ ἄνθρωποι πλήρεις γενό-
» μενοι ἡμερῶν, πεσοῦνται ἐφεξῆς, καθὼς οἱ πέπειροι
» καρποί.»

9. Ἀκούσας τοῦ λόγου ὁ μέγας Ἴνδρας τοῦ Βραχμᾶ, ἀπῆει
χαίρων. Θεωρῶν δὲ περὶ τὴν Γαγγάν, εἶδε χρυσοῦν λω-
τόν, ὅμοιον κατὰ τὴν λαμπρότητα προσώπῳ ὑδατίας
θεᾶς.

10. Καὶ εἰπὼν, «Πόθεν τοῦτο;» εἰσέδου περιχαρῆς εἰς τὸ
ὑδωρ, ἐφ' ᾧ λαβεῖν τὸν λωτόν· εἶδε δ' ἀπέναντι κλαίου-
σαν ἐκείνην τὴν Νακκασρην, φενάκη τοῦ Σίβα ¹.

11. Θαυμάζων δ' ἦν τηνικαῦτα ὁ Ἴνδρας ἐπὶ τοῖς ἀβροῖς δά-
κρυσιν, τοῖς καταπίπτουσιν εἰς τὴν Γαγγάν καὶ γινομένοις
εὐθέως χρυσοῖς πρὸ τῆς σεληνοπροσώπου ἐκείνης.

12. Ἐρωτηθεῖσα δ' ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα, «ᾧ εὔμηρε, τί κλαίεις;
» τίς εἶ;» κλαίουσα ὑπανεχώρει· ὁ δ' Ἴνδρας ἐπορεύετο
κατόπιν αὐτῆς, καθὼς ἡ Σελήνη τῆς Ἑω ².

13. Ἀκολουθῶν δ' αὐτῇ τῇ ἐλαφοφθάλμῳ ὁ Ἴνδρας εἰς τὸ
ὄρος Ἰμαόν, ἰδὼν νέον τινα, καθήμενον ἀκλονήτως καὶ
κυβεύοντα μετὰ γυναικός, ὠργίσθη ἐπ' αὐτόν, ὡς μηδένα
λόγον ἐπ' αὐτοῦ ποιησάμενον ³.

14. Ὀργισθεὶς οὖν ὁ Ἴνδρας, ἐπλήγη τῷ ὄμματι ὑπὸ τούτου
τοῦ νέου, ὅς ἦν ὁ Σίβας, ὥσπερ ὑπ' ὄφews, ἔχοντος ἰὸν ἐν
ὄμματι, καὶ ἔμενεν ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ Ἰμαοῦ, ὡς στύλος
πεπηγὼς, καὶ ὡς νεοφανὴς ἀκρώρεια.

1. Ἐξαπατηθεὶς δηλ. ὑπὸ τοῦ Σίβα.

2. Καὶ ἡ Ἑως, τουτέστιν ἡ ὥρα πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἀφανὴς
γίνεται, καὶ ἡ Σελήνη.

3. Ἐπειδὴ οὐ παρεχώρησεν, οὐδ' ἀνέστη εἰς τὸ δεῖξαι σέβας.

15. Θιγείς μέντοι γε τὸ σῶμα τῇ χειρὶ ὑπὸ τῆς Νακασρῆς ἐκείνης, προστάξαντος τοῦ Σίβα, ἀφοῦ ἔληξε τοῦ κυβεύειν, πέπτωκεν ὁ Ἰνδρας, ὡς στύλος, κοπεῖς τὴν βάσιν.
16. Καῖπειτα ἔφη ὁ Σίβας τῷ Ἰνδρᾷ· «Εἴσιθι εἰς τοῦτο τὸ
» σπήλαιον τοῦ ὄρους· πέντε γὰρ αἰσθήσεις ἔχον ἀναφανή-
» σεται οὕτω τοῦτο τὸ ὄρος, διὰ τεσσάρων ὁμοίων σοι
» προεμβάντων ¹.»
17. Ἐμβὰς δὴ τῷ σπηλαίῳ, συνεθλίβετο ἐκείνοις τοῖς τέσ-
σαρσι, καὶ προσελθὼν ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Σίβα,
λέγων ἐλεεινῶς· «Τί ποιήσω; τί;»
18. Πρὸς δὲ ἔφη ὁ Σίβας· «Φόνος ἐξετελέσθη φανερός πρὸ
» πολλοῦ ὑπ' ἐμοῦ, κόψαντος τὴν κεφαλὴν τοῦ Βραχμᾶ·
» πιὼν δ' αἷματα ὀκτωκαίδεκα Ἀξουχινῶν τὸν ἀριθμὸν,
» ἐξαλειφθήσεται.
19. «Ἕμεῖς τοιγάρ τοι οἱ πέντε Ἰνδραι τρόπους ποιήσατε
» ταχέως ² εἰς ἐξάλειψιν τοῦ δεινοῦ μου φόνου· φανέτω
» ἡ γῆ ταῖς ὑμῶν πέντε παρουσίαις, ὡς μία φοβερά λέαινα.
20. «Αὕτη δ' ἡ Νακασρῆ, λαβοῦσα σῶμα ἐν γῇ, καὶ γενομένη
» γυνὴ κοινὴ ὑμῶν τῶν πέντε, αἰτία γενέσθω πολέμου
» μεγάλου ἐναντίον πολλῶν βασιλέων ³.
21. «Λαβόντων γὰρ ὑμῶν σώματα ἐπὶ γῆς, ὁ κατὰ τοῦ
» Βραχμᾶ ἐμὸς φόνος, ὅς ἐστιν ὡς μία Ἄρπυια αἱμοπότις,
» πιὼν κατὰ κόρον αἷμα ἡρώων, ὡς οἶνον, ἀφήσει ἐμὲ
» εὐθέως, μεθυσθείς.
22. Οἱ μὲν οὖν τέσσαρες Ἰνδραι ὁμολογήσαντες, εἶπον τῷ
Σίβᾳ· «Ἡ γέννησις ἡμῶν ἔστω μὴ ἐξ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐκ

1. Κακῆϊνοι οἱ τέσσαρες Ἰνδραι ἦσαν, οὓς καθεῖρξεν ὁ Σίβας.

2. Δάσσετε δηλ. σῶμα ἀνθρώπινον.

3. Ἡ ἐν τῷ γάμφῳ νίκη τῶν Πανδοῖδων πρώτη αἰτία ἐγένετο τῆς
ἐχθρας πάντων τῶν βασιλέων.

- » τοῦ Δάρμα, ἐκ τοῦ Βάτα, καὶ ἐκ τοῖν υἱοῖν τῆς
 » Ἀσβινῆς ¹.
23. « Ὁ δὲ πέμπτος Ἴνδρας ἔφη· « Ἐγὼ αὐτὸς οὐ γεννηθή-
 » σομαι ἐπὶ γῆς· ἐκ τῆς ἐμῆς δὲ ἀπορροίας γεννηθήτω
 » ἄνθρωπος ², ὃς συνεργήσει εἰς τὸ πρακτέον ³ πολλοῖς
 » κατορθώμασι.
24. « Χαρεῖς λίαν ὁ κύριος τοῦ κόσμου Σίβας, τετελεσμένου
 » πως τοῦ πρακτέου εἰς ἐξάλειψιν τοῦ φόνου, ἔφη· « Ἔστω
 » μὲν τοῦτο οὕτως· ἔστε δὲ καὶ ὑμεῖς νικηταὶ ἐν κόσμῳ. »
25. « Γενέσθω υἱὸς σοῦ τοῦ Ἴνδρα, τοῦ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ
 » Βαῖθασθάτα Μανοῦ, ὁ ὅσιος Νάρας ⁴ ὁ ἐν τῷ ἄλσει Βα-
 » δαρῇ· λαβέτω δὲ σῶμα ἐπὶ γῆς καὶ ὁ Ναραϊάνας ⁵, εἰς
 » βοήθειαν τοῦ φίλου αὐτοῦ Νάρα.»
26. « Ὁ μὲν οὖν Ἴνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σθαῖαμβοῦ
 » Μανοῦ, ὀνομαζόμενος Βισβαβούγ, ἐλθὼν ἐπὶ γῆς ἐν
 » σώματι Ἰνδιστίρα, υἱὸς ἐγένετο τοῦ Δάρμα, ἀγαπητὸς
 » τῷ κόσμῳ.
27. « Ὁ δ' Ἴνδρας, ὁ ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Σβαροκίσσα
 » Μανοῦ, ὀνομαζόμενος Ρίταδάμας, ἐλθὼν ἐπὶ γῆς ἐν
 » σώματι τοῦ Βήμα, υἱὸς ἐγένετο τοῦ Βάτα, νικητῆς
 » πολυαρίθμων ἐλεφάντων ⁶.
28. « Υἱὸς δ' ἐγένετο τοῦ Ἴνδρα, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς δυνα-

1. Δάρμας ἐστὶν ὁ θεὸς Νόμος, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ Ἰνδιστίρας, Βά-
 τας δὲ ὁ θεὸς Ἀῆρ, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ Βήμας· ἐκ δὲ τῶν υἱῶν τῆς Ἀσβι-
 νῆς ἐγεννήθησαν δίδυμοι ὁ Νακούλας καὶ ὁ Σαχαδέβας.

2. Ἐκ τοῦ Ἰνδρα ἐγεννήθη ὁ Ἀρζούνας.

3. Εἰς ἐξάλειψιν τοῦ φόνου σου.

4. Ὃς ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας.

5. Ὁ Κρισνάς.

6. Πολλοὺς ἐλέφαντας τῶν ἐχθρῶν ἀνείλεν ἐν πολέμῳ

- » στείας τοῦ νῦν Βαῖθασθατᾶ Μανοῦ, καὶ ὀνομαζομένου
 » Ταζασόη, αὐτὸς ὁ Ἀρζούνας, ὁ ἔχων τόξον δυσάνεκτον.
29. «Οἱ δὲ δύο Ἰνδραι, ὁ Σαντῆς καὶ Σιθῆς, οἱ ὄντες ἐπὶ
 » τῆς δυναστείας τῶν δύο Μαναβῶν, Ἀουττάμα καὶ
 » Ταϊζάσα, ἐγένοντο διδύμοι υἱοὶ τῶν διδύμων υἱῶν τῆς
 » Ἀσθινῆς, ἐν σώματι Σαχαδέβα καὶ Νακούλα, λίαν πε-
 » ρίφημοι καὶ ὑπέρλαμπροι.
30. «Ἀναπολῶν δὲ τὴν ἣν ἔλαβες ἀτιμίαν ἐξ αἰτίας τοῦ
 » Δρόνα¹, θυσίαν ἐτέλεσας ἐν ἐνὶ ἔτει κατὰ τὴν ὄχθην
 » τῆς Γαγγᾶς, καλέσας τοὺς Βραχμᾶνας, τὸν Ἰάζαν καὶ
 » Οὐπαϊάζαν, ἐπιθυμῶν κτήσασθαι υἱὸν εἰς ἀναίρεσιν τοῦ
 » Δρόνα.
31. «Καὶ τοῦ μὲν Οὐπαϊάζα ἐκτελοῦντος τὰ τῆς θυσίας, τοῦ
 » δὲ Ἰάζα ἐπικαλουμένου τὸν ἔφορον Θεὸν τῆς θυσίας,
 » ἀνεφάνη ἐν τῷ χωνευτηρίῳ ὁ Δρυσταδιούμνας, ἄρμα-
 » τηλάτης, ὀπλοφόρος, καὶ θωρακοφόρος, ἀπόρρηται ὢν
 » τοῦ πυρός.
32. «Τότε δ' ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μέσου τοῦ Θυσιαστηρίου καὶ
 » αὐτὴ ἡ βαθύζωνος² κόρη σου, ἥτις ἐστὶν ἡ Νακασρῆ
 » ἐκεῖνη, ἐφ' ἣ ἦσθη πρότερον ὁ Σίβας, δ' ἦν αἰτίαν αὐτῇ
 » ἔτυχε πέντε ἀνδρῶν. »
33. Τοιαῦτα φαμένου τοῦ Βεάσα καὶ ἀναχωρήσαντος, ὁ Δρου-
 » πάδας ἐτέλεσε τὸν γάμον τῆς κόρης ἑαυτοῦ, μετὰ τῶν
 » πέντε υἱῶν τοῦ Πανδοῦ ἐν πέντε ἑξῆς ἡμέραις, λίαν περι-
 » φανῶς καὶ λαμπρῶς.
34. Διεοδόθη μὲν οὖν ἀπανταχοῦ γῆς αὕτη ἡ φήμη, ὅτι οἱ
 » υἱοὶ τῆς Πριτᾶς πανόλβιοι ἐγένοντο· οἱ δὲ βασιλεῖς οἱ

1. Ὅτε νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Πανδοιδῶν αἰχμάλωτος ἐγένετο, καὶ ἐδόθη
 τῷ Δρόνῳ ὡς προεῖρηται.

2. Βαθύγλουτος, αὐτολεξεῖ.

ἐλθόντες εἰς τὸν αἰρετὸν γάμον, ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, διὰ τὸν φόβον τῶν βελῶν τῶν τοῦ Πανδοῦ υἱῶν.

35. Εἰπὼν δ' ὁ Βεάσας. « Οὗτοι οἱ Ἴρῳες καὶ ἡ κόρη σου, »
 « οἱ τοιοῦτον ἔχοντες τὸ εἶναι, ζήτησαν ἐπὶ μῆχιστον, »
 ἔδειξε τῷ Δρουπάδα, ἐναργῶς φωτίσας τὸν νοῦν αὐτοῦ,
 ὅσα εἴρηκεν.

36. Προτρεπόμενος δ' ὁ τυφλὸς βασιλεὺς καὶ βιαζόμενος ὑπὸ τοῦ δυσαναγώγου Δουριοδάνα, κτεῖναι τοὺς υἱοὺς τῆς Πριτᾶς, συμβούλιον ἐποιήσατο μετὰ τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Βήσματος.

37. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ ἔφη ὁ Βήσματος· « Ὑπὸ τίνος νικηθεῖσαν »
 « ἂν οἱ Πανδοῖδαι, οἱ ἔχοντες ἐπικούρους καὶ ἄλλους »
 « ἥρωας τῆς γενεᾶς τοῦ Πρισάτα καὶ τοῦ Ἰαδοῦ, ὧν ἀν- »
 « δρικότατοι καὶ πολεμικώτατοί εἰσιν ὁ Βήσας καὶ ὁ »
 « Ἀρζούνας ;

38. « Μεταπεμφόμενος τοίνυν τοὺς γενναίους υἱοὺς τῆς Πρι- »
 « τᾶς, τοὺς ὁμοίους κατὰ τὴν λαμπρότητα τῷ Ἡλίῳ, »
 « δὸς αὐτοῖς τὸ ἥμισυ τῆς βασιλείας, καὶ ἀπόσμηξον τὴν »
 « ἄκραν δυσφημίαν. »

39. Φανείσης δ' εὐλόγου ταύτης τῆς βουλῆς τοῦ Βήσματος τῷ νουνεχεῖ Δρόνῳ, ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς Δρυταράστας τότε τὸν Βιδούραν, καλέσοντα τὸν Ἰνδιστίραν.

40. Παραγενόμενος δ' ἐπὶ τὴν πόλιν τοῦ Δρουπάδα ὁ Βιδούρας, τὸ δοχεῖον τῶν ἀρετῶν, ἤνεγκεν ἐφ' ἀρμάτων τοὺς υἱοὺς τοῦ Πανδοῦ μετὰ τοῦ Κρισνᾶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δρυταράστρα, συνόντας στρατεύμασι τοῦ Δρουπάδα.

41. Προσκυνησάντων δὲ τῶν περὶ τὸν Ἰνδιστίραν πάντας τοὺς γέροντας, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Δρυταράστας τὴν Κανδαθαπράσταν χώραν, ὅπως μὴ εἴη ἐν τοῖς ἐξῆς δυσμένεια τῷ γένει.

42. Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν Κανδαθαπράσταν ὁ βασιλεὺς Ἰνδι-

στίρας, οὐ̄ ἐκ τῆς φωνῆς οἱ ἐχθροὶ ἐμβρόντητοι ἐγίνοντο, ἔκτισεν ἐκεῖ μίαν πόλιν Ἰνδραπράσταν τοῦνομα, ὁμοίαν τῇ πόλει τοῦ Ἰνδρα.

43. Καὶ ὁ Ἰνδρας γὰρ ἐφθώνει τούτῳ τῷ Βασιλεῖ, ἔχοντι τοιαύτην πόλιν, δύσκτητον καὶ τοῖς θεοῖς, τοῖς λίαν δυναμένοις εὐθέως τελέσαι, ὅ,τι ἂν θέλωσιν.

44. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ Κρισνᾱ, ἀφ' οὗ̄ εἰσεβίβασεν εἰς τὴν νέαν πόλιν τοὺς υἱοὺς τοῦ Πανδοῦ, τοὺς λαμπροὺς ὡς τὸ πῦρ, ἐπέστη ὁ λίαν εὖσπλαγχνος Ναράδας τῷ βουλευτηρίῳ τοῦ Ἰνδιστίρα.

45. Κατὰ δὲ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ Ναράδα, συνθήκην ἐποίησαντο καὶ οἱ πέντε τοιαύτην· «Ὅστις προσέλθῃ δεύτερος » τῷ συνόντι τῇ Κρισνᾱ, οὗτος ἔστω περιερχόμενος τοὺς » ἁγίους τόπους δώδεκα ἔτη.»

46. Τοιαύτην γνώμην θέμενοι, καὶ προσκυνήσαντες τὸν Ναράδαν, ἀναχωρήσαντα, συνεγίνοντο τῇ Δραουπαδῇ¹ κατὰ τὴν συνθήκην ἐκείνην.

47. Καὶ ποτε βοῶν πολλῶν, ὑπὸ πολλῶν κλεπτῶν κλαπέτων, Βραχμάντις, ὃς κύριος ἦν τῶν βοῶν, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἔκραζε πολλάκις λέγων· «Δράμετε, δράμετε, » υἱοὶ τῆς Πριτᾶς.»

48. Τοῦ μὲν οὖν τόξου κειμένου ἐν τῷ κοιτῶνι, ἔνθα ἦν ὁ Ἰνδιστίρας μετὰ τῆς Δραουπαδῆς, τοῦ δὲ Βραχμᾶνος δεινοπαθοῦντος, ὁ Ἀρζούνας, ἐνθυμούμενος τὴν συμφωνίαν ἐκείνην διηπόρει, λέγων· «Τί ποιήσω; τί;»

49. Ἐννοῶν δ' ὡς ἀρετὴ ἐστὶν ἐκ διαμέτρου, καὶ τὸ πολεμεῖν ὑπὲρ Βραχμᾶνος, καὶ τὸ περιέρχεσθαι τόπους ἁγίους ἐν δώδεκα ἔτεσιν, εἰσελθὼν εἰς τὸν κοιτῶνα ἔλαβε τὸ τόξον, τὰ τὰς κάρας τῶν κακῶν διαπεῖρον.

1. Δραουπαδῇ, πατρωνυμικὸν ὄνομα τῆς Κρισνᾱς ἀπὸ τοῦ Δρουπάδα.

50. Νικήσας δὲ τοὺς κλέπτας ὁ θαρσαλέος Ἀρζούνας, καὶ ἀποδοὺς τὰς βοῦς τῷ Βραχμᾶνι, καὶ περικυλούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἤψατο ὅμως σταθερῶς τῆς εἰς ἔρημον ὁδοῦ μετὰ πολλῶν Βραχμάνων.
51. Πλανώμενος δ' εἰς δρυμοὺς, ὡς ἐλέφας, καὶ ἐκμυζώμενος ὑπὸ Βραχμάνων δῶρα πολλὰ, ὡς ὁ ἐλέφας ἐκμυζᾶται τὸν ῥέοντα χυμὸν ὑπὸ βομβυλίων, ἀφίκετο εἰς τὴν Γαγγαδοαράν¹, πρὸς θεραπείαν τῆς ὀδύνης τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν.
52. Ἐνταῦθα οἱ Βραχμᾶνες, οἱ συνελθόντες τῷ Ἀρζούνα, ἐποιοῦν θυσίας καὶ πυρολατρείας, καὶ ἐξ ἐκείνου, οἶμαι, μέχρι τῆς σήμερον ἡ Γαγγὰ ἀναβράσεις ποιεῖ τοῖς κύμασιν, ὥσπερ θερμαινομένη.
53. Τοῦτον τὸν Ἀρζούναν, ἐμβάντα ἐντὸς τῆς Γαγγᾶς εἰς τὸ λούσασθαι, ἀΰπειτα παιῆσαι λατρείαν τῷ πυρὶ, εἴλε θία θυγάτηρ ὄφρως, Οὐλουπὴ τοῦνομα, οἰστρηθεῖσα τῷ Ἔρωτι.
54. Ἀχθεῖς δ' ὑπ' αὐτῆς αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν τῶν ὄφρων, καὶ ἰδὼν ἐκεῖ πῦρ λατρείας, ἐποίησε σπονδὴν· τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς ποῦ οὐκ ἔστιν ἐκτέλεισις τοῦ πρακτέου;
55. Ἐπειδὴ δέ φασιν, ἑκπτώσις οὐ γίνεται τοῦ τῆς παρθενίας ἔργου τῷ συνόντι· λίαν ἐρώση γυναικί, (καὶ γὰρ ἄνευ τῆς συνουσίας καὶ τῆς περιπτύξεως οὐχ οἶόν τε εἶσθιν αὐτῇ ἔχειν ζωήν)
56. Διὰ τοῦτο, τοῦτο ἀνακυκλῶν ἐν τῷ νοῖ διὰ πολλοῦ, συνεγένετο ὁ εὖσπλαγχνος τῇ θυγατρὶ τοῦ ὄφρως, λίαν ἐλεεινολογούση καὶ πασχούση ἔρωτι.

1. Γαγγαδοαρά κατ' ἐτυμολογίαν, θύρα τοῦ Γάγγου· λέγεται δὲ καὶ Χαρηδοαρά μέχρι τῆς σήμερον· τόπος ἅγιος, κείμενος περὶ τὴν ὄχθην τοῦ Γάγγου, πλησίον τῆς ὑπωρείας τοῦ Ἰμακοῦ, ἐξ οὗ καταρρέει ὁ Γάγγης εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰνδίας. Αὕτη ἡ Γαγγαδοαρά, ἡ καὶ Χαρηδοαρά, οἱ πρῶτοι καταρρέονται εἰς τὸν Γάγγου.

57. Μείνας δ' ἐκεῖ τὴν νύχθ' ὅλην, λαβὼν ἄδειαν παρ' αὐ-
τῆς, ἐν γαστρὶ ἐχούσης, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ κατα-
σκήνωμα. Ἀναγγείλας δ' εὐθὺς τοῖς Βραχμῶσι πᾶν τὸ
γεγονός, ἦλθεν εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Ἰμαοῦ.
58. Ἐλθὼν δ' ἀπὸ τοῦ ἀσκητηρίου τοῦ Ἀγαστέα εἰς τὸ τοῦ
Βασίστα, ἐλούσατο ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ, ᾧ ὄνομα Βρισσα-
τούγκα. Ἰδὼν δὲ καὶ τὸν ἅγιον τόπον τοῦ Χιρανιδίνδο¹,
ἀνέβη εἰς τὸν Ἰμαόν.
59. Στρέψας δὲ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος, ἀφίκετο ἀπὸ πο-
ταμοῦ εἰς ποταμὸν, καὶ εἰς τὸ ἄλσος Ναϊμισσάν, κἀκει-
θεν εἰς τὰς ὄχθας τῆς Νανδᾶς καὶ τῆς Ἀπαρνανδᾶς,
καὶ εἰς τὴν Καουσσικὴν καὶ τὴν Γαϊᾶν καὶ Γαγγάν.
60. Ἰδὼν δὲ τὸν ὠκεανὸν, ἀφίκετο εἰς τὸ μέγα ὄρος Μαχέν-
δραν, κἀκειθεν εἰς τὴν ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης Μανι-
πούραν, καὶ προσεκύνησε πάντας τοὺς ἐκεῖ ἁγίους τόπους.
61. Ἐνθα ἰδὼν ὁ Ἀρζούνας τὴν Σιτραγγάδαν, θυγατέρα τοῦ
Σίτρα, βασιλέως τῆς Μανιπούρας, παίζουσιν ἐρωτικῶς
καὶ ὁμοίαν οὖσαν κατὰ τὴν μορφήν τῇ Ρατῇ, ἡράσθη αὐτῆς.
62. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Σίτρας· « Ἐν τῷ γένει μου ἦν πρότερον βα-
» σιλεὺς ἄπαις, Πραθαγκάρας τοῦνομα. Λατρευθεὶς δ' ὑπὸ
» τούτου ἀσκήσεσιν ὁ Σίβας, ἔδωκεν αὐτῷ τὴν εὐχὴν ταύ-
» την· « Ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ἀπογόνων σου ἐνμόνον τέκνον ἔσω.»
63. « Ἐκείνῳ μὲν οὖν καὶ τοῖς λοιποῖς ἀπογόνοις μέχρι ἐμοῦ
» υἱοὶ ἐγένοντο· ἐμοὶ δὲ μόνη αὕτη ἡ θυγάτηρ. Γέννησον
» οὖν ἐξ αὐτῆς υἱὸν ἐπὶ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ, ὡς κληρονόμος
» ἔσεται τῆς ἐμῆς βασιλείας.»
64. Ἐμεινεν οὖν ἐκεῖ ὁ Ἀρζούνας τρία ἔτη μετ' αὐτῆς, δο-
θείσης παρὰ τοῦ πατρὸς, παρακαλέσαντος. Ἐγένετο
δὲ τούτῳ υἱὸς περιφανής, Βαβροῦς τοῦνομα, ὀλέτωρ

1. Οὗτος μέγας ὄσιος ἦν.

ὣν τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ὁ ἰχνεύμων τοῖς ὄφεσιν¹.

65. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθη ὁ Ἀρζούνας εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων, τῶν ἐν τῇ ἀκτῇ τοῦ ὠκεανοῦ, κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος· καί περ δὲ κωλυόμενος παρὰ τῶν Βραχμάνων, ἐλούσατο ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ Σαουβάδρα.
66. Ἐκράτησε δ' ὁ δυνατὸς τοὺς βραχίονας ἕνα φοβερὸν κροκόδειλον, ὁρμήσαντα κρατῆσαι τὸν πόδα αὐτοῦ, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸν αἰθέρα, ὁ δεξιὸς εἰς ὄλεθρον τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν.
67. Ἀντ' ἐκείνου δὲ τοῦ κροκοδείλου εἶδεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰθέρος μίαν ἀγλαὰν θήλειαν, ἣ ἔλεξε πρὸς αὐτὸν λόγον πλήρη ἡδονῆς καὶ ἀγάπης·
68. «Ἡμεῖς, ὦ γενναῖε, πέντε Ἀψαράι φίλαι ἤμεν ἐνταῦθα, «ὀνομασται ἐν τῷ χορῷ τῶν θεῶν· ὄνομα δ' ἐκάστη ἡμῶν «Δαρμά, Σαουραβάγῃ, Σαμρικῇ, Βουδβουδικῇ, καὶ «Λατά.
69. «Ἵπὸ τινος δὲ Βραχμᾶνος ἀσκητοῦ ἐτιμωρήθημεν ἀρᾷ, «ἐμποδῶν γινόμεναι τῇ ἀσκήσει αὐτοῦ, καὶ ἐγενόμεθα «πέντε κήτη δεινὰ ἐν τούτοις τοῖς πέντε προσκυνητοῖς «τόποις.
70. «Χάρις δ' ὅμως ἐγένετο ἡμῖν ὑπ' ἐκείνου, εἰπόντος· «Ὅτε «γενναῖός τις ἀνὴρ ῥίψει ὑμᾶς εἰς τὸν αἰθέρα, τότε ὑμῖν «λύσις τῆς ἀρᾶς δὴ πού γενήσεται.» Ἐγὼ μὲν οὖν ἐλυτρώθην· λύτρωσον δὲ καὶ τὰς λοιπὰς.»
71. Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας ἐλύτρωσεν ἐκ τῆς ἀρᾶς καὶ τὰς λοιπὰς, τὰς ἐν τοῖς λοιποῖς ἁγίοις τόποις. Ἐκτοτε δὲ μέχρι τῆς σήμερον οὗτοι οἱ πέντε ἅγιοι τόποι λέγονται *Πέντε γυναικῶν*.

1. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Βαβροῦς γὰρ λέγεται ὁ ἰχνεύμων, ἢ Μυγαλῇ.

72. Θεωρήσας δ' ὁ πολεμικώτατος Ἀρζούνας πολλοὺς ἀγίους τόπους, τὸν Γοκαρνᾶν καὶ τοὺς λοιποὺς, ἐπορεύθη εἰς τὴν περιφανῇ Πραβάσαν, κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος ¹.
73. Ἐνταῦθα ἐχάρη ὁ Ἀρζούνας ἰδὼν τὸν ὠκεανὸν, ὃς ἔχει μαργαρίτας, ὡς σταγόνas ἰδρώτος, καὶ φρύττει ταῖς μαρμαρυγαῖς τῶν σμαράγδων, καὶ γνωρίζεται ἐκ τῶν ἐρυθρῶν πολυτίμων λίθων, ὡς ἔρωτα ἔχει καὶ ἐπιθυμίαν μίξεως τῆς ῥοῆς τῶν ποταμῶν ².
74. Οὗ θυγάτηρ μὲν ἐστὶν ἡ ἀμβροσία, υἱὸς δ' ὁ τῆς νυκτὸς φωστήρ, ὃς τόπος ἐστὶ τῶν πολυτίμων λίθων, ἐξ οὗ ἀνατέλλει ὁ ἐν τῇ Βέδᾳ ὑμνούμενος Ἥλιος, ἐν ᾧ οὐχ ἔρπει ὡς ὄφεις ὁ πανδαμάτωρ χρόνος.
75. Ὃς καταφαγὼν πάντας τοὺς κόσμους ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος, ἄσκησιν ποιεῖ μεγάλην ³, φέρων τὸν Βισνοῦν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἀγρυπνεῖ ἐν νυκτὶ, ἔχων, ὡς λύχνον, τὸ πύρινον ὄμμα τοῦ Σίβα ⁴.
76. Οὗ οἱ υἱοὶ μαργαρίται, γινώσκοντες τὸν Κουμβαβάθαν (σταμνογενῆ) Ἀγαστέαν, ἐχθρόν τοῦ πατρὸς, τιθέμενοι εἰς τιμὴν ἐν τοῖς περιδεραίοις, πατοῦσι τοῖς ποσὶ τοὺς τῶν βασιλισσῶν στρογγύλους μαστοὺς, νομίζοντες ὅτι στάμνοι εἰσὶν.
77. Ὃς, γελῶν διὰ τῶν λευκῶν ἀφρῶν τοὺς λόγους τῶν ἀνθρώπων, λεγόντων ὅτι, ὁ ὠκεανὸς ἐστὶν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Κρισνᾶ, λέγει, ὡς τὸν Κρισνᾶν ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ ἑαυτοῦ,

1. Ἐκ τῆς Πραβάσας χώρας ἦν ἡ Πριτά.

2. Σημειῶσαι, ὡς ταῦτα πάντα, ὁ ἰδρῶς, ἡ φρίκη καὶ τὸ ἐρυθρὸν, ἰδιὰ ἐστι τοῦ ἔρωτος.

3. Ἡ κατὰ βρωσις τοῦ κόσμου ἁμαρτία ἐστίν· ὁ δὲ ἁμαρτίαν ποιῶν, ἐγκράτειαν μετέρχεται καὶ σκληραγωγίαν. Τὸ πρωτότυπον ἐννοεῖ εἶδος ἐγκρατείας, ἥ ἐστι τὸ νηστεύειν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ ἐσθίειν τὴν νύκτα.

4. Ἐννοεῖ τὸ πῦρ, τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ.

καὶ διὰ τοῦτο τὸ φύσει λευκὸν ὕδωρ μέλαν ἐγένετο·

78. Ἐν ᾧ ἐφάλλονται τὰ τμήματα τοῦ Ἡλίου, πίπτοντος ἐν ταῖς νυξίν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, συντριβομένου τε καὶ ἐυθιζομένου, ἃ εἰσιν αἱ λαμπραὶ καὶ σπινθηροειδεῖς φρίκαι τῶν συνταραττομένων κυμάτων·

79. Ὃς κατ' ἀρχάς ποιεῖ τοῦτο τὸ πᾶν, καὶ διατηρεῖ αὐτὸ τοῖς νέφεσι ¹, καὶ ἐν τῷ τέλει φθείρει αὐτὸ τοῖς ἀλλεπαλλήλοις κύμασι, γελῶν τοὺς τρεῖς θεοὺς διὰ τῆς ἐκφάνσεως λευκῶν μαργαριτῶν, ὡς ὀδόντων·

80. Οὗ μόνον δῶρὸν ἐστὶν ἡ Καλπαδρούμα, ὁ Σινταμανῆς καὶ ἡ Καμαγαβή, οὗ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐστὶν ὁ Βισνοῦς, ὃς διεφύλαξε τὰ ὄρη ἐκ τοῦ Ἰνδρα· τοῦτον τὸν ὠκεανὸν ἰδὼν ἐνταῦθα ὁ Ἀρζούνας, ἐχάρη.

81. Τοῦτον τὸν Ἀρζούναν ἐλθόντα ἐνθάδε, μαθὼν ὁ Κρισναῖς, ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Δοαραβατῆς, παρεγένετο εἰς τὸ ὄρος, ᾧ ὄνομα Ραϊβατακά, σὺν ἅπασιν τοῖς ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ λογάσι.

82. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ τοῦ Ἰαδοῦ ἀπόγονοι πάντες ἐποίησαν κατὰ τάξιν τῷ Ἀρζούνᾳ τὴν προσήκουσαν δεξιῶσιν· εἶτα δ' ἠνέχθη αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς τὸ δένδρον φέρεται ὑπὸ τῶν ρείθρων τοῦ ποταμοῦ.

83. Καί ποτε οἱ ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ, σὺν γυναιξὶ καὶ τέχνοις ἦκον εἰς τὸ ὄρος Ραϊαβατακάν, πρὸς διατριβὴν καὶ θεωρίαν. Ἐνταῦθα ἡ εὐμελὴς Σουβαδρά, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κρισναῖ, ἐθελξε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀρζούνα.

84. Γνοὺς δ' ὁ Κρισναῖς τὴν τε γνώμην τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τὴν φιλοχρηματίαν τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ ², ἔφη αὐτῷ· «Τῷ ἥρωϊ

1. Νέφη ἐνταῦθα ἐννοεῖ ἐκεῖνα, ἃ ἐκροφῶσιν ὕδωρ ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ ἔπειτα βρέχουσιν ἐπὶ γῆς.

2. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κρισναῖ καὶ λοιποὶ συγγενεῖς ἤθελον δοῦναι τὴν Σουβαδράν εἰς γάμον τῷ Δουριοδάνᾳ, ὃς ἦν πλουσιώτερος.

- » ὁ γάμος ἐπαινόν ἐστι προξενῶν, ἥτοι ἐν αἰρέσει, ἢ ἐν
85. » ἀρπαγῇ· αὕτη δὲ ἐν αἰρετῷ γάμῳ ἥτοι ἐκλέξεταί σε, » ἢ οὐχί· ἀρπαξὼν οὖν αὐτὴν σὺ θίξαι.» Γνωρίσας δὲ ταῦτα τῷ Ἰνδιστίρᾳ ὁ Ἀρζούνας, ἔτοιμος ἐγένετο εἰς ἀρπαγὴν τῆς Σουβαδράς.
86. Καί ποτε ὁ Ἀρζούνας, μαθὼν ὡς ἡ Σουβαδρά ἦκεν εἰς τὸ ὄρος Ραϊδάτακάν, ἐπακολουθῶν ἐπὶ προφάσει θήρας, νικήσας τοὺς σωματοφύλακας, ἥρπαξεν αὐτήν.
87. Τοῦ δὲ Βαλαράμα καὶ τῶν λοιπῶν ἀχθεσθέντων καὶ δραμόντων εἰς πόλεμον, εἶπεν ὁ Κρισνᾶς· «Οὗτος ἀήττητός » ἐστὶν ἅπασιν ἡμῖν, » καὶ καταπραΰνας τὸν Ἀρζούναν δι' ἀγγέλων ἀποσταλθέντων, συνέζευξεν αὐτῷ αὐτὴν τὴν Σουβαδράν.
88. Καταναλώσας δ' ὁ Ἀρζούνας ὅλον ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῆς ὠρισμένης ἀποδημίας ἐν τῇ πόλει τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀγίοις τόποις τῆς Πουσκάρας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰνδρακράσταν μετὰ τοῦ Κρισνᾶ καὶ τῆς Σουβαδράς.
89. Εἰςδὺς δὲ τὰ ἀνακτόρεια, ἐφαιδρύνετο οὗτος ὁ ἥρως ταῖς γηραλείαις γυναιξίν, ἀσχολουμέναις ῥιπίζειν αὐτὸν τοῖς ἄκροις τῶν ἱματίων καὶ ἀποσμήχειν τὸν ἰδρώτα, τὸν ἐκ τοῦ πόνου τῆς ὁδοιπορίας.
90. Ὁ μὲν οὖν μεγαλόψυχος οὗτος Ἀρζούνας ἐποίησε τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς τὴν προσήκουσαν πρόσρησιν· ἡ δὲ Σουβαδρά, προσκυνήσασα τὴν Πριτάν, εἶπε πρὸς τὴν Δραουπαδὴν· «Ἐγὼ εἰμι δούλη σου¹. »
91. Τέτοκε δ' ἡ ὀλβία Σουβαδρά καλὸν υἱόν, Ἀβημανιοῦν τοῦνομα, καταβάλλοντα τὴν ὀφρὺν τῶν ἐχθρῶν, ᾧ ἐνί γε συνῆλθεν ἐν ταύτῳ ἡ δύναμις ἀμφοτέρων, τοῦ τε πατρὸς καὶ τοῦ πρὸς μητρὸς θείου (τοῦ Κρισνᾶ).

1. Ἡ δευτέρα γυνὴ τιμᾶ τὴν πρώτην, ὡς κρείττονα.

92. Ἀμφότεροι γὰρ ἐπαίδευσαν τοῦτον παιδιόθεν πᾶσαν παιδείαν, ὅ,τε Ἀρζούνας, ὡς υἱὸν ἑαυτοῦ, ὅ,τε Κρισνᾶς, ὡς ἀδελφιδοῦν ἑαυτοῦ, καὶ ἐγένετο ὁμοῖος ἀμφοτέροις.
93. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα ἐγέννησεν ἐκ τῶν πέντε τούτων ἀνδρῶν, πέντε υἱούς, ἕνα ἕκαστον ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ἔτει, λαμπρούς ὡς τὸ πῦρ, καὶ παιδείας λαμπρὰ δοχεῖα,
94. Ὦν τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· Προτιβανδέας (πανέκλαμπος), Σρουτασόμας, (περίφημος ὡς Σελήνη), Σρουτακαρμάν, (μεγαλουργὸς ἐν πολέμοις), Σατανίκας, (ἐξάκουστος),
95. Καὶ Σρουτασένας, (ἀναιρέτης τῶν πολεμίων στρατῶν). Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν τῆς Πριτᾶς, οἷς ὁ μὲν ἱερεὺς Δαουμέας πᾶσαν ἀγιστεῖαν ἐτέλεσεν, ὁ δ' Ἀρζούνας πᾶσαν μάθησιν ἔδωκεν.
96. Αὕτη δὲ ἡ πενταπρόσωπος γενεὰ τοῦ Πανδοῦ, παρὰ τίνος προσκύνησιν οὐκ ἐλάμβανε, λαμπρυνομένη τῷ ὁμίλῳ τῶν ἐξ ἡρωϊκῶν παίδων, τῷ ἔχοντι τὴν ἐξαπρόσωπον φύσιν τοῦ Σκάνδα;
97. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Γοβαχάνα, βασιλέως τῆς Σιβῆς χώρας, Δεβικά ὀνόματι, συνεζεύχθη τῷ Ἰνδιστίρα ἐν αἵρετῳ γάμῳ· ἐξ ἧς ἐγεννήθη αὐτῷ υἱός, Ἰανδεῖας τὸ ὄνομα.
98. Ὁ δὲ ἰσχυρὸς Βήμας ἔγημεν ἐν Κασσῇ τῇ πόλει τὴν Σταβιράν, ἣν ἐκτήσατο διὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως· ἐγένετο δ' ἐξ αὐτῆς αὐτῷ υἱός, Σαρβάγκας τὸ ὄνομα, λαμπρὸς ὡς ἥλιος.
99. Ὁ δὲ Νακούλας ἔγημε τὴν Καρενουδατὴν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Σεδῆς χώρας, ἀσύγκριτον τῷ κάλλει, ἐξ ἧς ἐγένετο αὐτῷ υἱὸς νικητῆς τῶν ἐχθρῶν, Νιραμηήτρας ὀνόματι.
100. Ὁ δὲ Σαχαβέδας ἔγημεν ἐν αἵρετῳ γάμῳ τὴν θυγατέρα τοῦ Διουτιμᾶνος, βασιλέως τῆς Μαδρῆς, Βιζαῖαν ὀνόματι, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱὸν Σουχότραν τὸ ὄνομα.

101. Οὗτοι οἱ τέσσαρες υἱοὶ τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, ὅ,τε Ἰαν-
δεΐας, ὁ Σαρβάγκας, ὁ Νιραμήτρας καὶ ὁ Σουχότρας, δι-
δέξαντο τὴν βασιλείαν τῶν πρὸς μητέρων Πάππων.
102. Διὰ πολλοῦ μὲν οὖν οἱ πέντε υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ ἐτέρποντο
ἅμα τῷ Κρισνᾷ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Ἰνδραπράστα· οἱ δὲ
δώδεκα ἥλιοι ¹, οἳ εἰσι τὰ δώδεκα στρογγύλα ἐνώτια
τῶν πέντε Πανδοῖδων καὶ τοῦ Κρισνᾷ, ὥς περ νικηθέντες
τῇ λαμπρότητι αὐτῶν, θεραπείαν αὐτοῖς ἐπόιουν.
103. Ὁ μὲν δὴ Ἰνδιστίρας, ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς ἐκείνης, διου-
κῶν τὴν πολυούλβον καὶ πολυάνθρωπον ἐκείνην πόλιν,
καὶ ἀγαλλόμενος λίαν τῇ κρίσει καὶ τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ
ὀρθότητι, εὐκτητον διὰ τῶν εὐποιῶν ἐποίησε καὶ αὐτὴν
τὴν πόλιν τοῦ Βραχμᾶ.

Τέλος τοῦ Ἑκτοῦ Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος
τοῦ διαλαμβάνοντος περὶ ἡμιθέων
καὶ ἡρώων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ Ἑαρος.

1. Σέβου τὸν σεβαστὸν καὶ τοῖς θεοῖς Βεάσαν, οὗ τὸ τοῦ
σώματος χρῶμα, καὶ περ μέλαν, ἔσχεν ὁμως ἀγλαΐαν,
καὶ διὰ τοῦτο ὑπ' ἀπαξάπαντων εἰς τιμὴν φέρεται ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς, ὃ ἐστὶν ἡ φαινομένη κόμη.

¹ Δώδεκα ἥλιοι, κατ' ἀναλογίαν τῶν δώδεκα ζωδίων.

2. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, ἐπιστάσης τῆς ὥρας Βασάντας ¹, λαβόντες ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα ὅ,τε Ἀρζούνας καὶ ὁ Κρισινᾶς, ἐπορεύθησαν, πρὸς διατριβὴν, μετὰ πολλῶν ἀκολούθων πολιτῶν εἰς τὸ ἄλσος Κανδάβαν, τὸ ῥαινόμενον ῥανίσι τῶν κυμάτων τῆς Ἰαμουναῖς.
3. Ἰδὼν δ' ὁ Κρισινᾶς ἀντικρὺ τὸ ἄλσος ἐκεῖνο, τὸ ὃν κυανοειδὲς ἐκ τῶν κυανοειδῶν ῥευμάτων τῆς διαφύσεως Ἰαμουναῖς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἡλίου, ἔφη τῷ Ἀρζούνα χαρεῖς.
4. «Ἴδὲ ², οὗτος ὁ αἰθὴρ, ὅς ἐστιν ἡ διακινουμένη πυκνὴ
» ἀναδενδρὰς ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς Ἰαμουναῖς, ἐπειδὴ κατε-
» πατεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἡλίου καὶ περιθερμαίνεται, καὶ κατε-
» θλίβεται, ἄσκησιν ποιεῖ ἐνταῦθα ³.
5. «Ὡδὲ οἱ ταῶ θλίβουσι τοὺς ὁδοιπόρους διὰ τῶν ἑαυτῶν
» φωνῶν, καὶ νομίζοντες ὅτι ὥρα τῆς βροχῆς ἐστι, χο-
» ρεύουσιν αἰεὶ, τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἀφανῶν ὄντων,
» ἕνεκα τῶν κλάδων τῶν συνεχῶν δένδρων, καὶ ὅτι θροντή
» ἐστιν ἡ φωνὴ τῶν ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Ἰαμουναῖς ἐλε-
» φάντων.
6. «Αἱ ἐν τούτῳ τῷ δρυμῶνι θυγατέρες τοῦ ἐρημάρχου,
» περιγελῶσι τὰς ἐν ταῖς πόλεσιν, ἔχουσαι ὡς κοσμήματα
» Γούνζας μεμιγμένας μαργαρίταις, ἐξαχθεῖσιν ἐκ τῶν
» κεφαλῶν τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, καὶ ἱμάτια ἐκ δερμάτων
» των παρδάλεων.
7. «Καθὼς τὸ δάσος τοῦτο, καὶ περ ἐκ φύσεως ἀγλᾶτον,
» ἀγλαότερον ὅμως γίνεται ἐκ τῆς ἀγλαΐας τοῦ Ἑαρος,

1. Βασάντα, ἡ ὀκτὼν ὥρα τοῦ Ἑαρος· κατὰ μὲν τὴν Βέδαν, ὁ Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος· κατὰ δὲ τὴν Πουράναν, ὁ Φεβρουάριος καὶ Μάρτιος.

2. Ἐν τοῖς ἐξῆς διεξέρχεται ὁ ποιητὴς ἀστεῖως τὰς χάριτας τοῦ Ἑαρος καὶ τοῦ ἄλσους.

3. Ἀσκησιν ποιεῖ εἰς ἄμυναν τοῦ Ἡλίου.

» οὕτω καὶ τὸ πρόσωπον τῶν γυναικῶν, καὶ περ ἐκ φύσεως
 » λαμπρὸν, λαμπρότερον ὅμως τῆς Σελήνης γίνεται ἐκ
 » τῶν λιθοκολλήτων χρυσῶν ἐνωτίων.

8. « Ἰδὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἑαρος, ἀπελαύνουσιν μὲν τὰς γε-
 » ράνους, ὑπερεκβάλλουσιν δὲ τὰ σμήνη τῶν βομβυ-
 » λίων, ἐξ ἧς καὶ ἡ γῆ τοῦ ἄλλους ἡγλαῖσθη τοῖς ἰλαδὸν
 » ἵπταμένοις χησίν, οἳ εἰσιν οἱ φαινόμενοι οὗτοι ἀνθρώ-
 » δεις βλαστοί.

9. « Ἐγὼ νομίζω ὅτι, τοῦ οὐρανοῦ ἐκταθέντος εἰς τὸ λαβεῖν
 » εὐωδίαν ἐκ τῶν πολλῶν εὐόσμων ἀνθέων, καὶ ἐκ τούτου
 » διὰ μακροῦ τοῦ χρόνου διαπερωμένου ὑπὸ τῶν ἵππων
 » τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου, ἡ ἡμέρα ἀναγκαίως ἠὔξησεν.

10. « Ἡ δὲ νύξ αὕτη ισχνότητα, οἶμαι, ἔχει ἐκ λύπης, βλέ-
 » πουσα τὴν κυρίαν ἑαυτῆς Σελήνην, νικηθεῖσαν ὑπὸ τῆς
 » πολλῆς ἀγλαΐας τῶν προσώπων τῶν γυναικῶν, τῶν
 » ἀγλαΐζομένων ἐξ αἰτίας τοῦ Ἑαρος.

11. « Καθὼς δὲ, ὡς οἶμαι, αἱ ἡμέραι αὗται ἐκάστοτε αὐξά-
 » νουσιν ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑαρος, τὸν αὐτὸν τρόπον
 » καὶ αἱ νύκτες αὗται συστέλλονται ἐξ αἰσχύνης, ὥς περ
 » νεόγαμοι γυναῖκες ¹.

12. « Παρὰ μὲν ταῖς συνούσαις ἀνδράσιν, ἡ μὲν ἡμέρα, καὶ περ
 » μακρὰ, μακροτέρα φαίνεται ². ἡ δὲ νύξ, καὶ περ βρα-
 » χεῖα, βραχυτέρα· παρὰ δὲ ταῖς θλιβομέναις τῇ ἀπουσίᾳ
 » τῶν ἀνδρῶν, ἡ μὲν ἡμέρα, καὶ περ μεγάλη, μικρὰ φαί-
 » νεται ³, ἡ δὲ νύξ, καὶ περ μικρὰ, μεγάλη.

1. Αἱ ἡμέραι, ὡς ἄνδρες, αἱ δὲ νύκτες, ὡς γυναῖκες.

2. Ἀδημονοῦσι πότε ἐλεύσεται ἡ νύξ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα φαίνε-
 ται μακροτέρα.

3. Ἐνασχολοῦνται τοῖς οἰκιακοῖς ἔργοις, ἢ ἐλπίζουσιν ἔλευσιν τοῦ
 ἀνδρός, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα φαίνεται μικρὰ, καὶ περ μεγάλη.

13. « Πολλὴ δέ τις καὶ δριμεῖα θερμότης ἐγένετο τοῦ Ἡλίου ¹,
 » τρεπομένου κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ὥσπερ ὀξυνθεῖσα τῇ
 » θερμότητι τοῦ πυρίνου ὄμματος τοῦ Σίβα, τοῦ ἐνδια-
 » τρίβοντος ἐκείνῳ τῷ βορείῳ μέρει.
14. « Τὰ δ' ἄστρα, ἅ εἰσιν αἱ ῥανίδες τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ
 » ἰδρωτός ², ὥσπερ θερμανθέντα ἐκ τῶν πολλῶν καὶ σφο-
 » δρῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, ἀφῆκαν τὸν οὐρανόν, καὶ
 » προσῆλθον τῷ προσώπῳ τῆς σεληνοπροσώπου, νομίζοντα
 » ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτῶν ἐστὶν ἡ Σελήνη ³.
15. « Καθὼς δὲ τοῦτο τὸ Ἔαρ θίγει καθ' ἐκάστην τὰ πρόσωπα
 » τῶν ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, εἰς τὸ γενέσθαι ὄπλα
 » τοῦ Ἑρωτος, οὕτω καὶ αὕτη ἡ Σελήνη θίγει τὴν στυλ-
 » πνότητα ἑαυτῆς ἐκάστοτε, ὥσπερ ἐρίζουσα.
16. « Ἐν τούτῳ τῷ Ἐαρι, τὸ μὲν σεληνοειδὲς πρόσωπον τῆς
 » γυναικὸς χρίει βασιλέα παγκόσμιον τὸν Ἑρωτα, ταῖς
 » ῥανίσιν τῶν ἰδρωτῶν τῶν ἐκ τοῦ πόνου τῆς μετὰ τοῦ
 » ἀνδρὸς παιδιᾶς· ἡ δὲ Κοκιλὰ ἄδει ⁴.
17. « Ἡ Κοκιλὰ, γενομένη ἐρυθρὰ τὸν ὀφθαλμὸν ⁵ θυμῷ πως,
 » ἄδουσα τοῦτο ἀγορεύει· « Οὗτος ὁ Ἑρως νικᾷ τοὺς τρεῖς
 » κόσμους, χρώμενος, ὡς ὄπλῳ, τῷ ἐμῷ ἱμερόεντι κελαδῆ-
 » ματι· οἱ γε μὴν ἄνθρωποι λέγουσι τοῦτον ὀπλόανθον ⁶. »
18. « Οὗτος ὁ ἀὴρ ὀλισθήσας ἔπεσεν ἐκ τῆς οὐρανομήκους

1. Τὰς θερινὰς τροπὰς ἐννοεῖ.

2. Τὰς ῥανίδας τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ ἰδρωτός ἐκ τοῦ καύματος, ἄστρα ἐννοεῖ, τὸ δὲ πρόσωπον Σελήνην.

3. Τὰ ἄστρα λέγονται Ταρὰ παρ' Ἰνδοῖς ἐπὶ θηλυκοῦ γένους· ἡ δὲ Σελήνη ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ἀνὴρ, τουτέστι κύριος τῶν ἄστρων, διὰ τὴν ἣν ἔχει κρείττονα λαμπρότητα.

4. Κοκιλὰ λέγεται ὁ κόκκυξ, ὃς κρίνεται ἐν Ἰνδία ὡς ἀηδὼν.

5. Ὁ Κόκκυξ ἐρυθρὰ ἔχει τὰ ὄμματα.

6. Λέγουσι δηλονότι, ὅτι διὰ τῶν ἀνθέων, ὡς ὄπλων, νικᾷ.

» κορυφῆς τοῦ ὄρους Βινδεᾶ, καὶ ὠλιγοθύμησεν· εἴτα δ' ἄ-
 » ναπνεύσας, ὡς ῥίπῃσιν, τοῖς ὡσὶ, καὶ ὡς ὕδατι, τῷ
 » ῥέοντι χυμῷ τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, ἡρέμα πνέει.

19. « Οὗτοσί ὁ ἀῆρ, φοβηθεὶς τοὺς ὄφεις ¹, τοὺς ἐν τοῖς δέν-
 » δρεσι Σανδάνοις τοῦ ὄρους Μαλαΐα ἐμφωλεύοντας, ἐου-
 » λομένους αὐτὸν καταπιεῖν, ἐδραπέτευσεν· ἐλέπων δ' ἐν-
 » ταῦθα τοὺς πλοκάμους ² τῶν εὐοφθάλμων γυναικῶν,
 » σαλευομένους ἐν τῷ ἄδειν, ἐκ πολλοῦ φόβου ἡρέμα πνέει.

20. « Οὗτοσί ὁ ἀῆρ, καὶ περ ποθεὶς ἐκ τῶν σπηλαίων τῶν
 » ὀρέων Μαλαΐα, Τρικούτα καὶ Βινδεᾶ, πνέων εὐφραίνει
 » ἡμᾶς, συμμιγόμενος τῷ ἀέρι τῶν ἐκ τῶν κινουμένων μα-
 » στῶν τῶν ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν τῆς Κεραλαῆς χώ-
 » ρας, σαλευομένων ἐν τῇ παιδιᾷ αἰώρᾳ (κρεμαστῇ).

21. « Ἰδὲ, οὗτος ὁ ἐξ ὄρους Μαλαΐα ἀῆρ ἡρέμα πνέει, ἐξ οὗ
 » διαρρεῖ τὰ νέα ἄνθη, τὰ ἐν τῷ δάσει· ὁ δ' Ἔρωσ παίζει,
 » πάθος ποιῶν ταῖς γυναιξί, ταῖς διεζευγμέναις τῶν ἀν-
 » δρῶν, καὶ ἀσχολούμενος βάλλειν ἄνθη, ὡς βέλη, ἐρο-
 » χηδὸν κατ' αὐτῶν.

22. « Ὁ ἐκ τοῦ ὄρους Μαλαΐα οὗτος ἀῆρ, ὁ ὢν ὡς στρατιώ-
 » της τοῦ Ἐρωτος, τοιοῦτον μεγαλουργημα ποιεῖ κατὰ τῆς
 » στρατιᾶς τῶν ζηλοτύπων καὶ ἰσχυρογνωμόνων γυναικῶν,
 » ὥστε καὶ σῶμα ἔχοντα ξύλινον τὰ δένδρα, εὐφημίζειν
 » διὰ τῶν βομβυλίων, καὶ σείειν τὰς κορυφὰς αὐτῶν, ἡδό-
 » μενα ³.

23. « Ἐν τούτῳ τῷ Ἐᾶρι ταῦτα ἀγγέλλεται πρὸς τοὺς ἀποδη-

1. Ὁ γὰρ ὄφις λέγεται ἡεροφάγος, ζῇ δηλονότι ἐσθίων ἀέρα.

2. Ὁ πλόκαμος εἰκάζεται τῷ ὄφει, ὡς μακροειδής.

3. Ἐγκαταλείπουσι τὴν ζηλοτυπίαν καὶ ἰσχυρογνωμοσύνην, καὶ συμ-
 παίζουσι τοῖς ἀνδράσι καθ' ὧν ὠργίζοντο πρότερον, ἐρεθιζόμενοι εἰς ἔρω-
 τα ὑπὸ τοῦ πνέοντος ἡδέως ἀέρος.

- » μῆσαντας περὶ τὴν ἑω ἐν ὥρᾳ αἰσίᾳ ἀνδρας, ὑπὸ τῶν
 » διεξυγμένων γυναικῶν, τῶν πυρουμένων, καὶ ἐκ τῆς
 » ὀράσεως τῶν λωτῶν, καὶ οἰομένων τὴν παρέλευσιν μιᾶς
 » ὥρας ἕνα μῆνα·
24. « Σοῦ πορευθέντος, ὦ κύριε, μακρὰν, καὶ οἱ λωτοὶ, οἱ
 » ὅμοιοι τῷ προσώπῳ σου, θερμότητα προξενούσιν ¹. Ὁ
 » μὴν, μέχρις οὗ ὑπέσχου ἔλθεῖν, πέρας εἴληφε· σὺ δὲ καὶ
 » ἄχρι τοῦ νῦν οὐδ' ὁπωσοῦν μνημονεύεις μου ². »
25. « Ὁ Ἀσσόκας θάλλει φύλλοις ἀθρόοις, λακτισθεὶς ἐκ τῆς
 » ἀγλαΐας τοῦ Ἑαρος, ὥς περ γυναικὸς βεβακχυμένης, ἧς
 » πόδες μὲν εἰσιν οἱ ἀγλαοὶ λωτοὶ, ἡχοῦντα δὲ περιπέ-
 » ζια, οἱ κλάζοντες χῆνες ³. »
26. « Νῦν ὁ Ἑρως εἰσδύει τὴν καρδίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ γυ-
 » ναικῶν, ἀνοίξας τὴν θύραν τοῦ φρονήματος ⁴ αὐτῶν τοῦ-
 » τοις τοῖς ἀγλαοῖς ἀνθεσι τοῦ δένδρου Παλάσσα, ὥς περ
 » κλειδίῳ κυρτοῖς ⁵, πεποιημένοις ἐξ ἐρυθρᾶς λίθου (ἄν-
 » θρακος).
27. « Αὕτη ἡ ἀγλαὰ Σαμπακὰ κατὰ πάντων τῶν ἀνθοφόρων
 » δένδρων ἔχει αἰεὶ τὰ πρωτεῖα τῆς καλονῆς ⁶. ἢ τὸ Ἑαρ,
 » ὥς ἀνὴρ, ποιεῖ κοσμήματα πολλὰ χρυσοειδῆ καὶ εὐώδη,
 » ἃ εἰσι τὰ ἄνθη.
28. « Τίνα ἀστείότητα οὐ ποιεῖ σήμερον ὁ Βακούλας ⁷, ὥς περ

1. Ψυχρὸς γὰρ ὁ λωτός.

2. Νομίζει, ὡς ἡ παρελθοῦσα μία ὥρα εἰς μῆνα ἔστι.

3. Μυθολογοῦσιν, ὡς τοῦτο τὸ δένδρον λακτισθὲν ὑπὸ γυναικὸς μεθυ-
 ούσης, θάλλει καὶ ἀνθοφορεῖ.

4. Τὸ φρόνημα, ὃ εἶχον πρότερον, καὶ οὐκ ἔκλινον εἰς τὸν Ἑρωτα,
 νῦν καταβαλόντες αὐτὸ, ὑποκλινεῖς ἐγένοντο.

5. Ἐρυθρὰ τὰ ἄνθη τοῦ Παλάσσα καὶ κυρτά.

6. Τὸ δένδρον τοῦτο φύει ἄνθη χρυσοειδῆ.

7. Βακούλας, φυτὸν φέρον ἄνθη κιρροειδῆ τὸ χρῶμα.

» μεθύων, μετασχών τοῦ οἴνου τοῦ ἐν στόματι τῆς εὐστό-
 » μου γυναικὸς ¹ ; γελᾷ διὰ τοῦ γάνους τῶν ἠνεωγμένων
 » ἀνθέων, ἄδει διὰ τῶν βόμβων τῶν βομβυλίων, καὶ
 » παραφέρεται τῷ ἄρει ².

29. « Τὸ φυτὸν τοῦτο, ὁ Κουραβάκας, ἀγκάλισθεις ὑπὸ τῆς
 » καλῆς νέας, προσελθούσης, τῆς ἐχούσης μαστοὺς ὡς τὰς
 » ἐξοχάς, τὰς ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Ἰνδρα,
 » ἔτυχεν εὐθέως ἀνθέων λευκῶν ³, ὡς λαμπρῶν ἐγκωμίων.

30. « Ὁ Τίλακᾶς οὗτος, ἰδὼν τὴν καλὴν ρίπτουσαν ἐπ' αὐ-
 » τὸν πολλὰς βολὰς ὀμμάτων, ἐμάνη τῷ ἔρωτι ⁴. ἔρων
 » δ' εὐπρεπείας, θεῖς ἐπὶ κεφαλῆς ἄνθη νέα, τίνι φίλτρον
 » οὐ προξενεῖ;

31. « Ὁ Κουβζακᾶς ⁵ οὗτος, ἔχων ἄνθη πολλὰ, καὶ θυμιώ-
 » μενος θυμιάμασι λιβάνου καὶ καφούρας ⁶, καὶ ἄδων
 » διὰ τῆς γλυκείας φωνῆς τῶν θηλέων βομβυλίων, ἔλ-
 » κει πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἀγλαίαν τοῦ Ἑαρος, ὡς γυναῖκα.

32. « Ὡ καλὸν Ἑαρ, ὦ βασιλεῦ τῶν ὥρων, ὦ ἀδελφε τῆς
 » ἀγλαίας τῆς γῆς ⁷, τοῦτο τὸ δένδρον ὁ Σαχακάρας (ἡ

1. Πλύνασα τὸ στόμα ἡ γυνὴ οἴνω, ρίπτει τὸ ἀπόπλυμα εἰς τὸ δέν-
 δρον· ἐκ δὲ τούτου ἀνθοφορεῖ.

2. Ἰδία ταῦτα τοῦ μεθύοντος· τὸ γελᾶν, τὸ ἄδειν καὶ τὸ παραφέρεσθαι
 καὶ σφαλερῶς βαδίζειν.

3. Διὰ τῆς περιπτύξεως καλῆς γυναικὸς τοῦτο τὸ δένδρον ἀνθοφορεῖ.

4. Δένδρον ἀνθοφόρον· ἀνθοφορεῖ δὲ, ὡς φασι, διὰ τῆς βολῆς τῶν ὀμ-
 μάτων καλῆς γυναικὸς.

5. Ὁ Κουβζακᾶς δένδρον ἀνθοφόρον ἐστί.

6. Οἱ γὰρ φυτοκόμοι ἐν Ἰνδῇ θυμιῶσιν ἔνια τῶν δένδρων, ἡ μέλι τι-
 θέασιν εἰς θεραπείαν. Καθὼς δηλονότι ὁ ἐραστῆς καὶ στεφάνους τίθησιν
 ἐξ ἀνθέων, καὶ θυμῷ τὴν κόμην αὐτοῦ εὐώδεσι θυμιάμασι, καὶ ἄδει εἰς
 τὸ ἀρέσαι τῆς γυναικὸς, οὕτω καὶ τὸ δένδρον τοῦτο κ.τ.λ.

7. Ὅτε γὰρ τὸ Ἑαρ ἐστί, καὶ ἡ ἀγλαία τῆς γῆς πάρεστι.

» Ἄμρα) θάλλει, ἡ δὲ Κοκιλὰ ἄδει μέλος παναρμόνιον,
» συναδόντων τῶν βομβυλίων ¹.

33. « Ἴδὲ, τῶν περιστερῶν ² οἰστρουμένων τῷ πρὸς τὰς θη-
» θηλείας ἔρωτι, μαινομένων τε καὶ φωνουσῶν ἠδέως, ἡ
» Ῥαμβὰ ³ αὕτη, ὥσπερ ἐαλωκυῖα τοῦ Ἑρωτος τῇ σφοδρᾷ
» περιπτύξει τοῦ Ἑαρος, γλυκύτητα δίδωσι τῷ χυμῷ τῶν
» οἰκείων ἀνθέων.

34. « Ἡ νέα Μαδαβὴ ⁴ αὕτη ἀγλαΐζεται ἐν τῇ ἐντεύξει τοῦ
» Ἑαρος, ὡς ἀνδρὸς, ἐκφαίνουσα πολλὰς ῥανίδας ἰδρωτός ⁵,
» αἷ εἰσι τὰ νέα ἄνθη, καὶ φρίκην ἔχουσα, ἥ ἐστιν ἡ πλη-
» θὺς τῶν ἐφιζανόντων βομβυλίων.

35. « Ἴδὲ, αἱ νέαι Ναλικέραι ⁶, μὴ ἔχουσαί πω μαστοὺς, ὅ
» ἐστι καρποὺς, ἀγκαλιζόμεναι, ὡς ἀνήλικες παρθένοι, τὸν
» ἡρέμα πνέοντα ἀέρα, ὡς παῖδα παίζοντα, γελῶσαι, ὅ
» ἐστιν ἀνθοῦσαι, παίζουσι πρὸς ἀλλήλους.

36. « Πόσα σμήνη βομβυλίων οὐ νομίζονται ὡς βέλη παμ-
» πληθῆ ἄνθηνα τοῦ Ἑρωτος, γενόμενα λευκὰ τὸ σῶμα ἐκ
» τοῦ λευκοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθέων τῶν φοινίκων, ἐμβομβοῦν-
» τα καὶ ἀεροποροῦντα ⁷ ;

37. « Τίνος καρδίᾳ χαρὰν οὐ δίδωσι τὸ φυτὸν ὁ Σινδουβά-

1. Οἱ μὲν βομβύλιοι ὡς κιθάραι, αἱ δὲ Κοκιλὰὶ ὡς μουσικοί.

2. Εἶδος περιστερῶν, Παριβὰ κοινῶς ὀνομαζομένων.

3. Ἡ Ῥαμβὰ κοινῶς λέγεται Κιλὰ· χυμὸν δὲ πολὺν καὶ γλυκὺν ἔχει τὸ ἄνθος αὐτῆς.

4. Μαδαβιτατὰ κοινῶς· ἔστι δ' ἀναδενδράς.

5. Πάθη τοῦ Ἑρωτος οἰδῶς καὶ ἡ φρίκη τῇ γυναικὶ ἐν τῇ ἐντεύξει τοῦ ἀνδρός.

6. Αἱ κοινῶς Ναργέλαι, αἱ καρποφοροῦσι τὰ Ἰνδικὰ κάρυα, ἃ εἰσιν ὡς πέπονες.

7. Λευκὸν τὸ ἄνθινον βέλος τοῦ Ἑρωτος· τὸ δὲ βέλος ἀεροπορεῖ, καὶ ἤχον ποιεῖ.

- » ρας ¹, ἔχων ἀνθοφόρους βλαστοὺς σαλευομένους καὶ φέ-
 » ρων, ὥσπερ δοῦλος, τόξα πολλὰ καὶ βέλη τοῦ ἔρωτος, τοῦ
 » νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων ;
38. « Ἰδὲ, ὁ ἀὴρ οὗτος, πιὼν χυμὸν γλυκὺν φύσει, ὡς οἶνον,
 » ἐκ τοῦ δένδρου Μανδούκα ², περὶ ὃ ἐπιφοιτῶσι καὶ ἐμ-
 » βομβοῦσι θήλεις βομβύλιοι, φέρεται ὥσπερ μεθύων ³,
 » καὶ πίπτων ἐξ ὑψηλοῦ μέρους, γελᾷ ποιεῖ τὰ ἄνθη ⁴.
39. « Ἀγλαΐζεται ἡ ἀγλαΐα τοῦ ἔαρος, ὡς γυνὴ πάγκαλος,
 » ἔχουσα χεῖρας τὰ ἀπαλὰ φύλλα τοῦ δένδρου Ἀσσόκα ⁵,
 » καὶ φωνὴν ἀξίαν ἀκοῆς, τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τῆς Κοκι-
 » λᾶς, καὶ πρόσωπον, τὸν γελῶντα λωτὸν, καὶ μαστοὺς,
 » τοὺς καρποὺς τοῦ δένδρου Μανζούλα ⁶, καὶ γραφὰς καὶ
 » χρίσματα ἐκ Σανδάνου καὶ Κρόκου, τὰ πολυποίνιλα ἄνθη.
40. « Ὁ βομβύλιος οὗτος, ἐπιφοιτήσας τοῖς νέοις ἄνθεσι τοῦ
 » Καρνικάρα ⁷, καὶ περ ὄντα ἄνευ εὐωδίας, νομίσας αὐτὰ
 » τὰ ἄνθη τῆς Σαμβάκας, γέυεται ἄσμενος χυμοῦ, ὃς ἐγε-
 » νετο ἡδὺς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, τοῦ ἔχοντος εὐωδίαν
 » ἐξ ἄλλων εὐόσμων ἀνθέων.
41. « Ἰδὲ, ὦ Ἀρζούνα! οὗτος ὁ ἐν τῷ ἄλσει ῥίπτων βέλη

1. Ὁ Σινδουβάρας λέγεται Μιουρὴ κοινῶς· ἔστι δὲ θάμνος ἔχων ἄνθη ἐπιμήκη καὶ βλαστοειδῆ, οὗ ὁ μὲν βλαστός ἐστίν ὡς τόξον τοῦ ἔρωτος, τὸ δ' ἄνθος ὡς βέλος.

2. Μαουβᾶ κοινῶς. Ὁ καρπὸς τούτου τοῦ δένδρου συκοειδής ἐστι καὶ γλυκύς· ἐκ δὲ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ποιοῦσι οἶνον οἱ Ἰνδοί.

3. Καθὼς ὁ μεθύων παραφέρεται καὶ πίπτων γέλωτα προξενοῖ τοῖς ἀνθρώποις.

4. Γανοῖ, ἀνοίγει τὰ ἄνθη.

5. Τούτου τὰ νεογενῆ φύλλα ἐρυθροειδῆ εἰσι, καθὼς καὶ αἱ παλάμαι τῶν χειρῶν.

6. Ὁ καρπὸς τούτου ἐστίν ὡς κυδώνιον, κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα· Βαρῥαχάρα δὲ κοινῶς λέγεται.

7. Cassia fistula ἔσημ. ὁ μεταφρ. εἰς τὸ περιθώριον. (Σημ. τ. ἐκδ.)

- « πολλὰ μέλανα, τρέμειν ποιεῖ τοὺς ὁδίτας ¹. » — « Μήπως,
 « ἔφη ὁ Ἀρζούνας, ἔστι τις Κιράτας ²; » — « Οὐχί, εἶπεν,
 « ἀλλὰ Κιγκράτας, ἐφ' ὃν ἵπτανται μέλανες βομβύλιοι.
 42. « Οὗτος ὁ βομβύλιος περιφοιτᾷ τῇ δε κακεῖσε, ζητῶν
 « τὴν ἀξιοπρέπειαν, ὥςπερ διανοούμενος τάδε ἐν ἑαυτῷ.
 « Ἐν ποτέρῳ ὁ μέλας διαπρέπει ἐν τῷ δένδρῳ Καρουνικᾷ,
 « τῷ ἔχοντι ἄνθη λευκά; ἢ ἐν τῷ Κανσανάρα, τῷ ἔχοντι
 « ἐρυθρά; »
 43. « Ὁ Βομβύλιος, ὥςπερ ἀποσταλθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος, ὅς-
 « φραίνεται ἐπισπερχῶς τῶν ἀνθέων ἐν ἄλσει Καρδαμώμου,
 « Βισικίλα, Πριάλα, Καγκολάκα, Δαμανάκα, καὶ Βαναμα-
 « λίκα, εἰς ἐπίγνωσιν ἀνθέων, γενησομένων ἀξίων θελῶν ³.
 44. « Τέρψωμεν οὖν, ὦ Ἀρζούνα, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τῶν
 « πολιτῶν νῦν ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει, ἐν ᾧ πνέει ἀήρ εὐώδης
 « ἐκ τῶν εὐόσμων ἀνθέων, τῶν ἀνθούτων ἐν τῷ Ἑαρι. »
 45. Τοιούτοις λόγοις εὐφραίνοντες τὴν καρδίαν ἑαυτῶν ὅ,τε
 Κρισνάς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἐποιοῦν μετὰ τῶν λοιπῶν διὰ
 τῆς ἀπολαύσεως λυσιτελῇ τὴν τερπνότητα τοῦ ἄλσους,
 ὃ τερπνὸν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἑαρος.
 46. Χαίροντες δὲ τῇ χάριτι τοῦ χαρμοσύνου Ἑαρος, περιήρ-
 χοντο τὸ ἄλσος Κανδάβαν λίαν σχολαίως οὗτοι οἱ νεανίαι,
 μετὰ γυναικῶν, μύλεις ἔλκοντες τὰ ὄμματα ἑαυτῶν προ-
 σηλωμένα τῇ πρώτῃ θεωρίᾳ, καὶ θαυμάζοντες, ὡς οἴμαι,
 τῇ ἡδονῇ ⁴.

1. Οἱ ἀποχωριζόμενοι τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν καὶ ἐν ὁδῷ ὄντες, βλέποντες τὰ ἄνθη ἐν τῷ Ἑαρι, εἰς ἔρωτα ἔρχονται καὶ τρόμῳ κατέχονται.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ Ποιητής. Σιλιμούκα λέγεται καὶ τὸ βέλος καὶ ὁ βομβύλιος. Κιράτας, ἄγριος ἄνθρωπος ἐν ὕλῃ διαιτώμενος. Κιγκράτας δὲ εἶδος δένδρου.

3. Εἰς τὸ γυνῶναι ποῖον ἄνθος ἀξίον ἔσεται βέλος τοῦ Ἑρωτος.

4. Διὰ τοῦτο λίαν βραδέως ἐπορεύοντο, ἐπειδὴ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν προσηλωμένοι τῷ πρώτῳ τόπῳ καὶ θεβαρυμμένα πῶς τῇ ἡδονῇ τὰ σώματα.

47. «Σήμερον ¹ ὁ σὸς ἐραστὴς ἡδυλογίαις καὶ κολακείαις
 » ἐλκύσαι σε θούλεται πρὸς ἑαυτόν· ἄφες ταύτην τὴν ὑπερ-
 » φροσύνην, ὧ μωρὰ, σκόπησον τοῖς ἐσωτερικοῖς ὀφθαλ-
 » μοῖς τοῦτον τὸν ἐμὸν λόγον, καὶ στέρξον.
48. «Οὐκ οἶδας, ὡς ἡ ἀντερωμένη καὶ ἀντίζηλος ἡδύλογός
 » ἐστίν; οἱ δ' ἄνδρες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑποχείριοι γί-
 » νονται τῇ ἡδυλογίᾳ καὶ κολακείᾳ. Εἰ οὖν αὐτὸς ἐν ταύτῃ
 » τῇ τοῦ Ἐαρος ὥρᾳ συμπαίξει καὶ συνέσται ἐκείνῃ, ἡ δυσ-
 » φημία σου αὕτη οὐκ ἔσται ὡς τύμπανον;
49. «Αὐταὶ αἱ ἡμέραι τῆς χαρᾶς τοῦ Ἐαρος, ὧ φίλη, δυσφύ-
 » ρητοὶ εἰσιν, ἐν αἷς φοβερὰ πῶς πέφυκε πάντα τὰ μέρη
 » τῆς γῆς ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ τόξου τοῦ Ἑρωτος, καὶ ἐκ τῶν
 » φωνῶν τῶν Κοκιλῶν, καὶ ταπεινὸν τὸ φρόνημα τῶν
 » μεγαλοφρόνων γυναικῶν ².
50. «Ἡ καταστροφὴ σου αὕτη ἐστί· τὸ στρῶμά σου, τὸ ἐξ
 » ἀπαλῶν λωτῶν ³, ἐμαράνθη ἐκ τῆς συστροφῆς καὶ περι-
 » στροφῆς τοῦ πεπυρωμένου σου σώματος. Καθ' ἡμέραν
 » λωτοὺς κομίζουσί σοι· ἐγὼ δ' ἐγενόμην, ὧ ὀργίλη, ἐν
 » τῷ κόσμῳ ἀναπολόγητος ⁴.
51. «Πίπτω πρὸ τῶν ποδῶν σου· ποίησόν μοι χάριν· ἔστω
 » σήμερον ὁ ἐχθρός σου ἀτυχῆς τοῦ οὗ ἐφίεται ⁵.» Ἐκ τοιού-
 » των λόγων φρονίμου φίλης εἵλκυσε πρὸς ἑαυτὴν τὸν ἐρα-
 » στὴν ἐρωμένη τις.
52. Ἐραστὴς τις ἀψάμενος ἀμφοτέραις τῶν ποδῶν ἐρωμένης

4. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἡ μαστροπὸς διαλέγεται πρὸς ἐρωμένην ὑπέρφρονα καὶ ἀτεγχτον.

2. Αἱ γυναῖκες δηλ. ἡττονες γίνονται τοῦ Ἑρωτος.

3. Λωτοὺς ὑπετίθη εἰς τὸ καταψύξαι τὸ πεπυρωμένον σῶμα ἐκ τοῦ Ἑρωτος.

4. Δηλονότι, εἰ εἴπωτι τοῖς ἐρασταῖς περὶ σοῦ, οὐκ εἰσακούομαι.

5. Ὁ ἐχθρὸς ἐφίεται τοῦ μὴ πεισθῆναι, μὴδ' ἀρέσαι τῷ ἐραστῇ.

υπερφρονος καὶ ἀτέγκτου, κολακείαις ἐχρῆτο ἐπὶ φιλό-
τητι· ἀναβλέπων δὲ στυγνὸς τὸ πρόσωπον, καὶ μὴ
βλέπων τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐκ τῶν υπερόγκων μαστῶν,
καὶ περ ὄντων ἐφετῶν, ἐλυπεῖτο.

53. Τοιαῦτα δέ τις προὔτεινε, σκηπτομένη¹, εἰσδύσα εἰς
τὸ ἐνδότερον τοῦ ἄλσους, ὅποι ἐπορεύθη πρότερον ὁ ἔρα-
στής, οὗ ἡ δέησις (ἐκλιπάρησις) ἀπερρίφθη· «Σκεπτέον,
» ὦ φίλη, ὁποία τις ἐστὶν ἐκείνη ἡ Κοκιλὰ, ἥς ἡ φωνὴ
» ὁμοιοῦται τῇ ἐμῇ.»

54. Ἐτέρα δέ τις ἐξελιπαρεῖτο ὑπ' ἐραστοῦ, πατίσαντος πρό-
τερον μεγάλη². καὶ τοι δὲ ἐκ λήθης, ὅτε ἰκέτευεν, ἄλλης
ἀντιζήλου ὄνομα ἐξεφώνησεν, αὕτη ὅμως οὐκ ἤκουσεν ἐκ
τοῦ ἥχου τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἑρωτος³, καὶ εἰσέδου
μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἄλσος.

55. «Πῶς αὕτη ἀφαιρέσει τὴν οἴοισιν;» οὕτω λέγων ἐν ἑαυτῷ
ἐραστής τις, κύψας ἔγραφε κατὰ γῆς⁴. ἐν ταύτῃ δ' ἐκεί-
νη, θλιβομένη τοῖς δεινοῖς βέλεσι τοῦ Ἑρωτος, ἐκλιπαρή-
σασα λίαν, ἤγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἐνδότερον τοῦ ἄλσους.

56. Ἄλλος δέ τις, ἐπακολουθῶν ἐρωμένη, ἐβούλετο ἄψασθαι
τῶν μαστῶν αὐτῆς· αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ περ ἐκτετα-
μέναι, μόλις προσεπέλασαν ταῖς μασχάλαις, ἐκ τῶν ἐπι-
προσθούντων μεγάλων αὐτῆς γλουτῶν.

57. Ἄλλη τις, οἰστρηθεῖσα, εἶπε ταῖς φίλαις καθ' ὑπόκρισιν·
«Πόνος ἐστὶ μοι ἐκ τῆς ὁδούσεως.» ἐκτείνουσα δὲ τὰς
χεῖρας, οὐκ ἐξικνεῖτο ἐπιθεῖναι αὐτάς, ὥς ἐρείσμασι, τοῖς

1. Τοῦτο ἦν σκῆψις· ἐκείνης γὰρ ἡ βούλησις ἦν, συνεῖναι τῷ ἐραστῇ,
ὃν πρότερον ἀπέβαλε, καὶ διὰ τοῦτο εἰσέδου τὸ ἄλσος, ὅπου ἦν ὁ ἐραστής.

2. Ἐπταισε, διότι ἠγάπα πλέον τὴν ἀντιζήλον.

3. Ἐμβέθυθισμένη ἦν τῷ Ἑρωτι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἤκουσε.

4. Ἴδιον τῶν συννόων τὸ γράφειν κατὰ γῆς τῷ δακτύλῳ τῆς χειρὸς,
ἢ τοῦ ποδός.

ὅμοις τοῦ ἐραστοῦ, ἐμποδιζόντων τῶν μεγάλων καὶ ὑπε-
ρύγκων αὐτῆς μαστῶν.

58. Ἄλλος τις, μὴ γινώσκων ποῦ ἐπορεύθη ἡ ἐρωμένη, ἢ
ὥδευε λίαν ταχέως, ὡς γεγυμνασμένη τῇ ἀνδρικῇ συνου-
σίᾳ ¹, ἔδραμε, καὶ προσελθὼν ἐξεφώνησεν, ὑποκρινόμενος,
ὡς προσεπλάκη τὸ φόρεμα αὐτοῦ θάμνω τινι· καὶ οὕτως
ἔτρεψε τὰ ὄμματα αὐτῆς πρὸς ἑαυτόν.

59. Ἄλλη τις, βαρυνόμενη τοῖς παχέσι γλουτοῖς καὶ ὑπερόγ-
κοις μαστοῖς, ἐραδέσι ποσὶν ἐβάδιζεν· ὁ δ' ἐραστής, ἔχων
αὐτὴν τοιαύτην ἐν καρδίᾳ, ἐπηκολούθει καὶ αὐτὸς σχο-
λαίως ² ἐξ ἀνάγκης.

60. Καὶ τις σεληνοπρόσωπος, ἢ ἡδονὴν παρεῖχε καὶ αὐτῷ τῷ
Ἔρωτι ἐκ τῆς περὶ τὴν αἰώραν (κρεμαστὴν) παιδιᾶς κατὰ
τὴν τοιαύτην ὥραν τοῦ Ἑαρος, κρατοῦσα τῇ καλῇ χειρὶ τὴν
καλὴν χεῖρα τοῦ ἐραστοῦ περιεπάτει ³.

61. Τὸ Ἑαρ, τὸ ἀνθοῦν εἰς ποίησιν ὄπλων τοῦ Ἑρωτος ⁴ ἠγλαΐ-
ζετο τοῖς ἀσύγκριτον χάριν καὶ ἀγλαΐαν ἔχουσι σεληνοη-
δέσι προσώποις ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, ἐλθουσῶν εἰς τὸ
ἄλσος, τὸ συνηρεφές χαρίεσι δένδρεσι καὶ φυτοῖς.

62. Αἱ ἐλαφρόφθαλμοι καὶ εὐειδεῖς γυναῖκες, αἱ ἐκαλλύνοντο
καλοῖς πολυειδέσι κοσμήμασιν ἐκ πολυτίμων λίθων, καὶ
εὐανθέστερον τοῦ χρυσοῦ εἶχον χρῶμα, ἐπεθύμησαν παῖξαι
ἐπὶ αἰωρῶν, αἱ διακινοῦνται, ὡς ἐνώτια τῆς ἀγλαΐας τοῦ
ἄλσους ⁵.

1. Ἀνδρική συνουσία, ὅτε ὁ μὲν ἀνὴρ κεῖται ὡς γυνή, ἡ δὲ γυνή ἐπί-
κειται ὡς ἀνὴρ.

2. Ἐχων αὐτὴν τὴν βαρύσωμον ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ, ἐβαρύνετο καὶ
αὐτὸς καὶ διὰ τοῦτο σχολαίως ἐβάδιζε.

3. Ἦρχετο εἰς τὸ παῖξαι ἐπὶ τῆς αἰώρας.

4. Τὰ βέλη τοῦ Ἑρωτος, ὡς προσέφηται, ἀνθινά ἐστι.

5. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ ἄλσους ὡς γυνή.

63. Ἔως ἂν ὁ ἔραστῆς ἀναβιβάσῃ τὴν ἔρωμένην, ἐξαναστήσας ταῖς χερσὶν, αὕτη πηδῆσασα ἀνέβη εὐθέως τὴν αἰώραν, καὶ περ βαρυνομένη τοῖς μεγάλοις γλουτοῖς καὶ μαστοῖς, δεικνύουσα τὴν ἣν εἶχεν ἐλαφρότητα ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην γυμνάσεως περὶ τὴν ἀνδρικήν καὶ ἀντίστροφον συνουσίαν.
64. Ἄλλη δέ τις ἔρωμένη, κρατηθεῖσα ταῖς χερσὶν ὑπὸ τοῦ ἔραστοῦ, ἐτέθη ἀσμένως ἐν τῇ αἰώρᾳ, ὡς ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, τοῦ νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων, τίθεται ὄπλον ἐν μηχανῇ, ἀφ' ἧς ἐξικνεῖται ὀρμῇ ἐπὶ μήκιστον.
65. Ἄλλη, βουλομένη ἀνελθεῖν εἰς τὴν αἰώραν, ἔθετο τὸν πόδα αὐτῆς, ὅς ἦν βεβαμμένος βαφῇ ἐρυθρᾷ Λακκίου, ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ ἔραστοῦ· ὃ δ' ἐφαίνετο ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ νώτου ἔχοντος τοῦ ποδὸς καὶ τῶν πέντε δακτύλων, ὥσπερ Ἔρως, ἔχων φαρέτραν πέντε βελῶν.
66. Ἄλλος, δραξάμενος τῆς ἔρωμένης ἐκ τῆς λεπτῆς ὀσφύος, ἀνέστησεν αὐτὴν εὐμαρῶς εἰς τὸ ἐπιθεῖναι τῇ αἰώρᾳ, ἐνταυτῷ δ' ἐνομίσθη μετὰ φόβου καὶ ὑπὸ τοῦ Σίβα, τοῦ νικητοῦ τοῦ Ἔρωτος, ὡς ὁ Ἔρως ἐστὶ, φέρων κεραυνὸν δυνατὸν εἰς νίκην.
67. Τὰ πρόσωπα τῶν ἐπὶ τῆς αἰώρας γυναικῶν, ὄντα ἐν μέσῳ τῶν δύο χειρῶν, αὔ' ἐκταθεῖται, ἐκράτουν τὰ ξύλα ἐκατέρωθεν τῆς αἰώρας, ἐφαίνοντο ὡς λωτοὶ, γεγεννημένοι βέλη ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, καὶ τεθειμένοι ἐν τόξοις πεποιημένοις ἐκ καυλῶν λωτῶν¹.
68. Αὕτη ἡ κατὰ τὴν αἰώραν παιδιὰ ἀνεμίμνησκε τὰς ἐταίρας τῶν τῆς ἀντιστρόφου συνουσίας, ἐν ἧ τὸ μὲν σῶμα ὑποκεκαμμένον ἐστίν, ἡ δὲ κόμη διακεχυμένη, τὰ δὲ

1. Τὰ μὲν πρόσωπα, ὡς βέλη· οἱ δὲ βραχίονες, ὡς τόξα.

περικάρπια καὶ περιπέζια ἠχοῦσιν, οἱ δὲ γλουτοὶ διακινουῦνται.

69. Ἐν τῇ κατὰ τὴν αἰώραν παιδιᾷ, πληττόμενος ὁ αἰθὴρ τοῖς ἄκροις τῶν ποδῶν, ἐφάνη ἐν ἀκαρεῖ πλήρης βανίδων ἰδρώτων, τοῦτ' ἔστι διεσπαρμένων μαργαριτῶν, τῶν διαρραγέντων περιδεραίων τῇ βιαστικῇ κινήσει.
70. Ὁ Ἔρως ἐκ τῆς περὶ τὴν αἰώραν ἀγλαᾶς παιδιᾶς τῶν γυναικῶν, νομίσας ὑποχείριον τὸν τρίτον κόσμον, ἔρριπτεν ἄνθη ἐκ τῆς κόμης αὐτῶν διαλυθείσης, ὥσπερ εἶλκεν αὐτὰ ἐκ τῆς αὐτοῦ φαρέτρας ¹.
71. Καί τις γυνή, τῆς αἰώρας φερομένης ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, ἀφῆκε τὰ ξύλα, ἃ ἐκράτει, καὶ κροτοῦσα τὰς χεῖρας σφοδρῶς, ἐφόδει τὴν ἐν Σελήνῃ ἔλαφον, προσερχομένην ἐκ τῶν ἡδέων ἀσμάτων, ὥσπερ φοβούμενῃ μὴ που γένοιτο καὶ αὕτῃ κατὰστικτος τὸ πρόσωπον.
72. Ἰδὼν δ' ὁ Ἥλιος τὸ ἐρυθρὸν ζεῦγος τῶν ποδῶν τινος καταφερόμενον, ἀφ' οὗ διῆκε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ τῇ φορᾷ τῆς αἰώρας, ἔτρεψε τὴν ὄρασιν εἰς τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ, νομίσας ὅτι ἔπεσον οἱ δύο λωτοί, οὓς ἔχει ἀνὰ χεῖρας ².
73. Αἱ εὐόφθαλμοι καὶ εὐφυεῖς περὶ τὴν τῆς αἰώρας τέχνην γυναῖκες, οὐκ ἠδύναντο διευθετῆσαι τῇ χειρὶ, κρατούσῃ τὸ ξύλον, τὸ ἀναπεπταμένον φόρεμα τῶν ἐκτεταμένων ποδῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὀρθίαι ἐγένοντο.
74. Ὀρθίαι δ' οὔσαι, ἐφαίνοντο ὥσπερ θεαὶ, παίζουσαι ἐν αἰθέρι ἄνευ ἐρείσματος, τῶν αἰωρῶν μὴ ὀρωμένων σαφῶς,

1. Ἐκ τοιαύτης παιδιᾶς ἐρωτικῆς κατὰ πάντων ἄδει τὰ νικητήρια ὁ

Ἔρως· οὐδεὶς ἀνίκητος ἔσεται δηλ.

2. Δύω λωτοὺς ἐρυθροὺς ἔχει ἀνὰ χεῖρας ὁ Ἥλιος.

φῶς, διὰ τὸ εἶναι λίαν στιλπναί, καὶ διαυγεῖς ποιημέναι ἐκ λαμπρῶν πολυτίμων λίθων.

75. Ὁ δὲ πολὺς ἰδρῶς τῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὃς ἐγίνετο ἐκ τῆς συνεχοῦς εἰς τὰ ἄνω καὶ κάτω φορᾶς, ἐξικμάζετο ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἀέρος, τοῦ ἐπιγινομένου ἐκ τῆς κινήσεως τῆς αἰώρας.

76. Τοῦ δὲ ἄσματος, ὃ ἦδον αἱ γυναῖκες ἐκ τῆς ἡδείας παιδιᾶς τῆς πρόσω καὶ ὀπίσω φερομένης αἰώρας, τούτου ἡ ἡχώ ἐξηχεῖτο (ἐξηκούετο) ἔνδοθεν τῶν λαιμῶν τῶν Κοκιλῶν, τῶν τοῖς ἄλσεσιν ἐνδiciaτωμένων¹.

77. Ὡθισμοὶ δ' ἐγίνοντο βίαιοι, οἳ ἦσαν αἱ ὀρμαὶ τῶν αἰωρῶν ἐκ τῆς ἄνω καὶ κάτω φορᾶς, εἰς τὸ ἀποβάλεῖν τὸν ἐκ τῆς ἀντιζήλιας φθόνον τῶν γυναικῶν, ὃς οὐκ ἐξεβλήθη τοῖς τοῦ Ἔρωτος βέλεσι.

78. Τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, πληττόμενον τότε τοῖς στερεοῖς ποσὶ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τῶν λοιπῶν ἡρώων, τῶν σπουδαίων περὶ τὴν ἡδέαν παιδιὰν τῆς αἰώρας, φαίνεται διερρήγμένον πως μέχρι τῆς σήμερον, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν μεταξὺ διεσπαρμένων νεφῶν τῇ δε κακείῃσε.

79. Ὁ Ἔρως αὐτὸς, γενόμενος πολύμορφος, ὃς ἐστὶν αὐτοὶ οἱ νεανῖαι, οἱ φερόμενοι ἐπὶ τῆς αἰώρας, ὥςπερ ἀναπολῶν τὴν παλαιὰν ἔχθραν, ἔφοδον ἐποίει εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ κατάλυμα τοῦ ἐχθροῦ Σίβα, ἔχων τόξον ἄνθινον, ὃ ἐστὶ τὸ κινούμενον ἐκ μαργάρων περιδέραιον.

80. Τοῦ ἔραστοῦ καθημένου ἐν τῷ πλαγίῳ, πλάσμα ἦν ὁ φόβος τῶν γυναικῶν, ὅτι τάχα ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν αἰώραν,

4. Τουτέστιν ἡ γλυκυῖα φωνὴ τῆς Κοκιλᾶς ἡ ἡχώ ἦν τοῦ γλυκέος ἄσματος τῶν γυναικῶν.

καὶ διὰ τοῦτο κάτοχοι ἐγένοντο τρόμῳ, ἰδρῶτι, καὶ φρίκη, καὶ τεταραγμένῳ βλέμματι ¹.

81. Αἱ παλάμαι τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν, ἐκλελυμέναι ὑπὸ τοῦ ἰδρῶτος ἐν τῷ κρατεῖν τὰ ξύλα, εὐτονοι ἐγίνοντο ἐκ τοῦ καταπίπτοντος χνοῦ τῶν ἀνθέων τοῦ δένδρου, κλονουμένου ἐκ τῆς εἰς τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω φορᾶς τῆς αἰώρας.

82. Ὡς περ δὲ θυμωθέντες οἱ νέοι, ἀφέντες τὰς αἰώρας καταβεβρεγμένας, καὶ ἀχρήστους γεγεννημένας εἰς παιδιὰν καὶ θυμηδίαν, ἐκ τοῦ καταρρέοντος γλυκέος χυμοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθέων τῶν δένδρων, κλονουμένων ἐκ τῆς πολλῆς κινήσεως, γνῶμην ἔθεντο δρέψασθαι ἄνθη.

83. Αἱ μὲν οὖν ἐταῖραι, κρατούμεναι ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, τῶν καταβάντων πρότερον, καὶ κινούμεναι, καὶ περ καταβαῖσαι, ἐνόμιζον ὅτι κινούμεναί εἰσιν ἔτι ἐπὶ τῶν αἰωρῶν· αἱ δὲ αἰῶραι, καὶ καταβασῶν πασῶν τῶν γυναικῶν, οὐκ ἐπαύσαντο τῆς κινήσεως ἐπὶ πολὺ.

84. Οὕτως οἱ περὶ τὸν Κρισινᾶν καὶ Ἀρζούναν νεανίαὶ συνέπαιζον ἡδέως ταῖς γυναιξὶν ἐν τῷ ἄλσει, μαινόμενοι τοῖς ἀκκισμοῖς αὐτῶν, καὶ ὁ Ἔρως δὲ ἐνταῦθα συνέπαιζε τῇ Ρατῇ, ὥς περ ἀμιλλώμενος τούτοις τοῖς νεανίαις, οἳ εἶχον σῶμα εὐειδές, ὅμοιον τῷ Ἐρωτι.

Τέλος τοῦ Ἑβδόμου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου τῆς Βαλαβαράτας.

1. Τουτέστιν ὁ τρόμος καὶ ἡ φρίκη, καὶ τὸ τεταραγμένον βλέμμα οὐκ ἦσαν ἴδια φόβου, διότι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν αἰώραν, ἀλλ' ἴδια ἔρωτος, διότι ἐκάθηντο πρὸς τὸ πλάγιον οἱ ἐρασταί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ,

ὁ διαλαμβάνει περὶ ἀνθολογίας καὶ ὑδροπαιδιᾶς.

1. Ἀγνισάτω ἡμᾶς ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ τρανώσας τὴν ἄρρη-
τον φύσιν τῆς θεότητος, οὗ τῶν ποδῶν τῇ κόνιϊ καὶ ὁ
κόσμος οὗτος, ὡς ὠκεανὸς, ξηραίνεται ἐν ἀκαρεΐ.
2. Τὰ δένδρα ἐφάνησάν πως, ὅτι πολλαπλάσια ἄνθη καὶ
νεοθαλῇ φύλλα ἔχουσιν ἐκ τῶν ὀνύχων καὶ δακτύλων ¹
τῶν περὶ τὸν Κρισνᾶν καὶ Ἀρζούναν ἀσχολουμένων περὶ
τὴν ἀνθολογίαν καὶ φυλλολογίαν.
3. Ὅτε αἱ χεῖρες τῶν γυναικῶν ἐξετάθησαν εἰς τὸ λαβεῖν
ἄνθη, ὥς περ φοβηθέντες οἱ ὑποκεκλιμένοι ἀνθρώδεις βλα-
στοὶ, ἀνυψώθησαν, τῶν ἐπικαθημένων βομβυλίων ἀνα-
πτάντων ἐκ τοῦ ἤχου τῶν ψελλίων, ὃν ἐποίησαν αἱ ἐκτα-
θεῖσαι χεῖρες.
4. Τὰ ἄνθη τῶν ἐν τοῖς ἀγλαοῖς ἄλσεσι φυτῶν ἐρυθρὰ ἐγί-
νοντο ἐκ τῶν ἐρυθρῶν δακτύλων τῶν γυναικῶν, ὥς περ εἰ
θυμούμενα, ἐπειδὴ ἐθλίβοντο ἐν τῷ κόπτεσθαι ὑπ' αὐτῶν.
5. Τὰ μὲν οὖν ἄνθη συνελέγετο σπουδαίως καὶ ἀσμέναις
χερσὶν ὑπ' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀμιλλωμένων εἰς τὸ
ποιῆσαι βέλη τοῦ Ἑρωτος, πρὸς ἐπαγωγὴν τῶν ἐρωμένων.
6. Ἀνατεινόμεναι πολλάκις αἱ γυναῖκες εἰς τὸ δρέψασθαι
τῶν ἀνθέων, καὶ ὑποκλινόμεναι πολλάκις τῷ βάρει τῶν
γλουτῶν, ἀνεμίμνησκον τοὺς ἐραστὰς τῆς ἐν τῇ ὀρθῇ συν-
ουσίᾳ ἐρωτικῆς παιδιᾶς.
7. Τοῦ ἔραστοῦ, ὃς ἐκάθητο ἐπὶ κλάδου δένδρου, καὶ ἐδίδω

1. Ὑπέρυθροι οἱ δάκτυλοι, λευκοὶ καὶ οἱ ὄνυχες, καὶ διὰ τοῦτο πολ-
λαπλάσια ἐγίνοντο τὰ φύλλα τὰ ἀειθαλῇ, ἃ εἰσιν ὑπέρυθρα, καὶ τὰ ἄνθη,
ἃ εἰσι λευκά.

ἄνθη τῇ ἔρωμένῃ, ἐκφωνήσαντος ἄλλης ὄνομα, τὰ ἄνθη, ἀναφερόμενα ἐκ τῶν ἀναστεναγμῶν αὐτῆς, ἐγίνοντο ἐπ' αὐτὸν βέλη τοῦ Ἔρωτος.

8. Ἐρασῆς τις μὴ διακρίνας ἔρωμένην, ἰσταμένην παρ' ἀναδενδράσιν, ἐπειδὴ εἶχε σῶμα λεπτὸν ὅμοιον κλαδί, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, νομίσας τοὺς μαστοὺς ἄνθη, καὶ ἀψάμενος ἐποίει ὃ ἔδει ¹.

9. Τοῦ ἀνδρὸς ὄντος ἐπὶ κλόνου ὑποκεκλιμένου εἰς ἀνθολογίαν, ἡ γυνή, νομίσασα νεοθαλὲς φύλλον, ἔνυξε διὰ τοῦ ὄνυχος τὸν δάκτυλον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, ὅς ἐπειράθη ἡδονῆς ἐκ τῆς νύξεως τοῦ ὄνυχος, ἧς οὕτω τέως ².

10. Τοῦ ἔραστοῦ ὄντος ἐπὶ δένδρου, διδόντος τε ἄνθη τῇ ἔρωμένῃ, καὶ λόγους ἡδεῖς λέγοντος, ἡ ἐπιρροή τοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθέων πλάσμα ἐγένετο τῆς ἐξ ἔρωτος φρίκης καὶ τρόμου τῆς ἔρωμένης ³.

11. Ἀποκοπέντος τοῦ ἄνθους, ὃ ἐπ' αὐτῷ βομβύλιος, ἐπικαθίσας τῷ λωτίῳ προσώπῳ τῆς ἔρωμένης, ἐποίει βόμβον· ὃ δ' ἔραστῆς, ἀγκαλισθεὶς ἐκ φόβου κατὰ πρῶτον ὑπ' ἐκείνης, οὔσης νεονύμφου, ἐνόμισε τὸν βόμβον τοῦτον ἄσμα γαμήλιον.

12. Γυνή τις πολὺπειρος οὐκ ἐκίνησε τὴν χεῖρα αὐτῆς, εἰς τὸ ἀποσοβῆσαι τὸν προσελθόντα βομβύλιον ἐκ τοῦ ἀποκοπέντος ἄνθους, ἀλλ' ἠγκαλίσσατο τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ὥσπερ φοβηθεῖσα.

13. Βομβύλιοι πολλοὶ προσήρχοντο, νομίζοντες ἐκείνας τὰς

1. ἔθλιβεν αὐτούς.

2. Διότι οὐδέποτε ἐνύγη ὁ δάκτυλος τοῦ ποδὸς αὐτοῦ.

3. Δηλονότι ἀπέκρυψε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον, ὃν ἔλαβεν ἐπ' ἔρωτι, καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι ἐπεγένετο ταῦτα ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθέων.

- εὐπρωσώπους γυναῖκας, ὡς φυτὰ, ἄνθη φέροντα ¹. καὶ τοὶ δὲ τὰς χεῖρας ἐκίνουν εἰς ἀποσόβησιν, οἱ βομβύλιοι μᾶλλον θαρρᾶλέως προσήρχοντο, νομίζοντες φυτὰ πολλοφόρα.
14. Πόρρωθεν οἱ βομβύλιοι ἐτύγχανον προσιόντες, νομίζοντες ἄνθη λευκὰ τοὺς ἐκ τῶν στομάτων τῶν γυναικῶν ἐξιόντας γέλωτας· βουλόμενοι δ' ἐφιζῆται, τὰς πτέρυγας συνέκλειον, καὶ ἐν τῷ καταπίπτειν ἡρείδοντο ἐπὶ τῶν μαστῶν.
15. Ἀνθέων ριπτομένων ἀπὸ δένδρου ὑπ' ἔραστοῦ εἰς τὴν χεῖρα τῆς ἐρωμένης, καὶ ἐν τῷ ἀναμεταξὺ ἀπορριπτομένων ὑπὸ τῶν ἀναστεναγμῶν ἄλλης ἀντιζήλου, ἡ παλάμη τῆς χειρὸς πλήρης ἀνθέων ἐφαίνετο ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς γελώτων.
16. Ὁ μὲν ἔραστὴς ἀπὸ δένδρου εἰς μάτην ἐνεχειρίζεν ἄνθη τῇ ἐρωμένῃ· ἡ δὲ, μὴ εἰδυῖα ταῦτα πίπτοντα ἐκ τῆς χειρὸς, ὥσπερ λαμβάνουσα αὐτὰ, ἐτίθη ματαίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἀμφοτέρω ὄντες ἐμβεβυθισμένοι τῇ πρὸς ἀλλήλους ὀράσει.
17. Ἐρωτομανὴς τις ἐπὶ δένδρου, συγκλείων ἡδέως τὰ αὐτοῦ χεῖλη, καὶ ποιῶν μίμημα φιλήματος, χαρὰν μεγάλην ἐλάμβανε, τῆς ἐρωμένης ποιούσης τὸ αὐτὸ, ἣ ἀνέβλεπε συλλέγουσα ἄνθη.
18. Ἄλλος ἀναβιάσαι βουλόμενος εἰς τὸ δένδρον τὴν ἐρωμένην, εἶλκεν αὐτὴν τῆς χειρὸς· τρόμῳ δὲ συσχεθεὶς ἐκ τῆς ἀφῆς, καὶ ἀνάσθητος γενόμενος ὑπ' ἔρωτος, ἔπτεσε· τοῦ δὲ περιδεραίου συμπλακέντος κλόνῳ, ἦν ἀπρωρημένος ἐπὶ πολὺ, ὀλίγα πνέων.
19. Νέος, συλλέγων ἄνθη, πέπτωκεν ἐκ τοῦ δένδρου ἀπερι-

1. Τὰ μὲν πρόσωπα, ὡς ἄνθη· αἱ δὲ χεῖρες, ὡς φύλλα.

σκέπτως, βλέπων εἰς ἄλλην· ὅθεν ἐπαίετο ἀνελεημόνως
 λαῖ ὑπὸ τῆς ἀντιζήλου, θυμῷ κατεχομένης.

20. Καί περ μὴ βουλομένου τοῦ ἐραστοῦ ἐγχειρίσαι τῇ ἐρω-
 μένῃ τὰ ἄνθη, ἵνα βλέπῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ἐπὶ πολὺ
 ἀτενίζούτης, ἔπесον αὐτὰ ἐκ τρόμου τῆς χειρός· ἡ δὲ, μὴ
 αἰσθομένη τὰ ἄνθη πεσόντα, οὐχ εἴλκυσε τὸ ἀτενὲς αὐτῆς
 ὄμμα ἐκ τοῦ ὀμματος ἐκείνου ¹.

21. Τοῦ ἐραστοῦ νύττοντος τοῖς ὄνουζι τὰ ἄνθη ἐν τῷ δρέ-
 πτεσθαι, ἡ ἐρωμένη φθόνον ἔσχεν ². πετάσας δ' ὁ βομ-
 βύλιος ἐκ τοῦ ἀποκοπέντος ἄνθους, καὶ ἐπιφοιτήσας
 τῷ λωτίῳ προσώπῳ τῆς ἐρωμένης, ἐφθονήθη καὶ αὐτὸς
 ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ ³.

22. Ἐπιφοιτήσας βομβύλιος τῷ χεῖλει τῆς ἐρωμένης, ἔδακεν
 αὐτὸ, ὑπολαβὼν νεοθαλὲς φύλλον· ὁ δὲ σοφὸς ἐραστὴς
 ἐμύζα αὐτὸ εὐθέως ἐμπροσθεν τῶν λοιπῶν, εἰς τὸ ἀπαλ-
 λάξαι δῆθεν τὸ ἐκ τοῦ δῆγματος ἄλγος.

23. Τῆς ἐρωμένης ἀφορώσης εἰς τὸν κλόνον τοῦ δένδρου,
 τὴν χειρὰ τ' ἀνεχούσης, καὶ τῷ παρεστῶτι ἐραστῇ λεγού-
 σης· « Δὸς μοι ἐταῖρε τοῦτο τὸ κάλλιστον ἄνθος, » ὁ δο-
 λόφρων ἐραστὴς ἐφίλει τὸ χεῖλος ἄλλης.

24. Ἄλλος ἄλλῃ ὠμίλησε κρυφίως· ἰδὼν δὲ τὴν ἑαυτοῦ γυ-
 ναῖκα, ἄλλοθεν ποθεν ἐλθοῦσαν, ἐρυθρὰ ἔχουσαν τὰ ὀμ-
 ματα ἐκ τοῦ ἐμπεσοῦντος χνοῦ τῶν ἀνθέων, ἐνόμισεν ὡς
 ὀργίζεται, γνοῦσα τὸ γεγονός· καὶ ἐκλιπαρῶν αὐτὴν τα-
 πεινῶς, ἀνεκάλυψε τὸ ἑαυτοῦ ἔγκλημα, καὶ μὴ θέλων.

25. Ἐρωτομανὴς τις παροῦργος, προσελθὼν ὥς περ φυσῆσων

1. Ἀμφότεροι ἐμβεβυθισμένοι ἦσαν τῷ ἔρωτι.

2. Ἐφθόνησε ὁ ἐπὶ νύττοντος τοῖς ὄνουζι τὰ ἄνθη καὶ οὐχὶ τὸ πρόσω-
 πον αὐτῆς.

3. Κἀκείνη ἐφθόνησε τοῖς ἄνθεσι, καὶ οὗτος ἐφθόνησε τῷ βομβυλίῳ.

τὸν ὀφθαλμὸν εὐοφθάλμου ἑταίρας, δακρυρροοῦντα διὰ τὸ ἐπιπεσεῖν ἄνθος, ἐφίλησεν αὐτὸν, καλύψας τὸν ἕτερον καθαρά ὀθόνῃ.

26. Τοῦ σώματος ἑταίρας τινος δυσμόρφου γενομένου ἐκ τοῦ πολλοῦ χνοῦ τῶν ῥιπτομένων ἀνθέων ὑπὸ τοῦ ἔραστοῦ, ἑτέρα ἀντιζήλος παρισταμένη ἐλυπεῖτο καὶ τὸν ἑαυτῆς ἀναστεναγμὸν, ὃς διασκεδάννυε τὸν χνοῦν, καὶ ἐκάθαιρε τὸ σῶμα ἐκείνης.
27. Στέφανος ἀβρὸς ἐξ ἀνθέων, τεθεὶς ἐν τῷ λαιμῷ ἐρωμένης ὑπ' ἔραστοῦ καρδιοθέλκτου, διεκινεῖτο ὑπὸ τοῦ στεναγμοῦ ἑτέρας ἀντιζήλου, ὥσπερ εἰ ἐχόρευε χαρεῖς.
28. Χνοὺς ἐξ ἀνθέων ἐρρίφθη ὑπ' ἔραστοῦ εἰς ὄμματά τινος ἑταίρας, ἐπὶ τῷ ἀγκαλίσασθαι ἄλλην· ἡ δὲ σχετλιάζουσα, καὶ στόνοις πολλοῖς αὐτὸν βάλλουσα, ἔχθραν κατ' αὐτοῦ ἔθετο¹.
29. Στέφανος ἀνθινὸς ἐπ' ὀνόματι ἄλλης τεθεὶς ἐπὶ τοῦ σήθους ἐρωμένης ὑπ' ἔραστοῦ, ἐποίει βοήν καὶ θόρυβον διὰ τῶν ἐπιφοιτώντων βομβυλίων, ἵνα μὴ ἀπορρίψειεν αὐτὸν ἐκείνη, ἀκούσασα ὡς ἐτέθη ἐπ' ὀνόματι ἄλλης.
30. Οὐχ οἷόν τε ἦν ταινιωθῆναι στεφάνῳ τὴν κόμην ἐρωμένης ὑπ' ἔραστοῦ, τρέμοντος ἐξ ἔρωτος· χαρὰ δὲ ματαία ἐπεγένετο ἄλλῃ μωρᾷ ἀντιζήλῳ, ταῦτα φρονούσῃ· «Ἐμὲ » οὗτος ἐφοβήθη. »
31. Ἐραστής τις, πλέκων τὴν κόμην τῆς ἐρωμένης, ἀκινήτους ἔσχε τὰς χεῖρας, φοβηθεὶς τὴν βολὴν βλοσυροῦ ὄμματος ἑτέρας ἀντιζήλου· ἡ δὲ, νομίσασα, ὡς ὁ ἔραστής ἐρωτόληπτος γενόμενος ἀκινήτους ἔχει τὰς χεῖρας, στρέψασα τὸ πρόσωπον ἐφίλει αὐτόν.
32. Ἑτέρα δέ τις, κρατηθεῖσα ὀπισθεν τὴν σιαγόνα ὑπὸ τοῦ

1. Ἀφῆκε τὸ ὃ εἶχε φίλτρον καὶ ἔθετο δυσμένειαν.

ἐραστοῦ, καὶ στραφεῖσα τὸ πρόσωπον εἰς τὸ φιληθῆναι, ἐφάνη ὥσπερ ἄλλη Κινναρὴ ¹, τοῦ δεσμοῦ τῆς κόμης ὄντος ἔμπροσθεν ὁμοίου στόματι ἵππου ², καὶ ἄδοντος διὰ τῶν περὶ τὰ ἄνθη τῆς κόμης ὁμοθυλίων.

33. Εὐμπαντες οἱ ἄνδρες τε καὶ αἱ γυναῖκες, ὡς στρατιῶται ἐφαίνοντο τοῦ Ἑρωτος, ἔχοντες στεφάνους ἐξ ἀνθέων, καθειμένους ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ μέχρι τοῦ στήθους, ὡς τόξα, καὶ πλοκάμους ἀνθοπλέκτους, καθειμένους ἐπὶ τῶν νώτων, ὡς φαρέτρας.

34. Ὁ Ἑρως ἀνελών, ὡς δυνατὸς, τὸν δυνατὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, τὸ μέγα φρόνημα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἔχαιρεν, ὡς μεμνῆς χοῖρος, ἐν τῷ σώματι αὐτῶν, πληρώδει γεγεννημένῳ ἐξ ἰδρωτός καὶ χνοῦ τῶν ἀνθέων.

35. Αἱ πολλαὶ κόνεις τῶν ἀνθέων, χαίρουσαι ἐκ τῆς ψαύσεως τοῦ σώματος τῶν γυναικῶν, ὀρχούμεναι ἐν τῷ δάσει ἐκ τῆς φορᾶς τῆς αὐρας, ἐφαίνοντο ὥσπερ τρέμονται ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου.

36. Ἡ οἴησις ³ τῆς ἀντιζήλου ἐσθέσθη εὐθέως, ὥσπερ λύχνος, ἔχων εἰς μάτην πολὺ ἔλαιον, ἐκ τοῦ ἀέρος τοῦ ἀποτελουμένου ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου, εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ καύματος, τοῦ ἐκ τοῦ περὶ τὴν παιδιὰν πόνου ἐτέρας ἐρωμένης, καὶ ψυχροῦ ὄντος ἐκ τῶν δακρύων τῆς χαρᾶς ⁴.

1. Κινναρὰ, εἶδος μουσικῶν θεῶν ἵπποκεφάλων, ἀκολουθῶν τοῦ θεοῦ Κουβέρτα, ὅς ἐστιν ὁ θεὸς τοῦ πλούτου.

2. Πολυειδῶς κοσμοῦσι τὴν κόμην αἱ τῆς Ἰνδίας γυναῖκες· ἄλλαι μὲν γὰρ συμπλέκουσιν αὐτὴν, ἄλλαι δὲ περιδέουσαι ὅπισθεν δεσμὸν, ἀποτελοῦσι στρογγύλον, καὶ ἄνθη ἐντιθέασιν.

3. Ἡ οἴησις, ἣν εἶχεν, ὡς αὐτὴν μόνην ὑπεραγαπᾷ ὁ ἀνὴρ.

4. Ἐκ τῶν δακρύων τοῦ Ἑρωτος.

37. Τοῦ ἐραστοῦ μὴ ὄντος ἱκανοῦ ἐκ τοῦ φίλτρου διακινῆσαι τὸ ὃ ἐκράτει ὀθόνιον, εἰς τὸ ποιῆσαι ἀέρα τῇ ἐρωμένῃ, ὃ ἐκ τοῦ καύματος ταύτης ἰδρῶς ἀπηλλάττετο ἐκ τῶν θερμῶν ἀναστεναγμῶν τῆς ἀντιζήλου.
38. Ὁ ἥλιος ἐθέρμαινεν εἰς ἄμυναν τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, ἔχοντας πρόσωπα σεληνιαῖα, ἀντικείμενα τῷ φίλῳ αὐτοῦ λωτῷ· ὅθεν κακεῖνοι ἀμοιβαίως γνώμης ἐγένοντο ἀνακυκῆσαι καὶ ἀναταράξαι τὴν Ἰαμουαν¹, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἡλίου.
39. Θερμανθέντες οὖν ἐκ τοῦ Ἡλίου, ἐπορεύοντο ἐκ τοῦ ἄλσους εἰς τὸ ὕδωρ, ὡς δένδρα κινητὰ, κλάδους ἔχοντες ἐν χερσὶν καὶ πολλοὺς βομβυλίους περιῖπταμένους περὶ τοὺς ἐξ ἀνθέων στεφάνους, οὓς εἶχον ὡς κοσμήματα.
40. Πορευομένων δὲ τῶν εὐμόρφων γυναικῶν, ἀφ' οὗ ἀφείλον πάντα τὸν πλοῦτον τῶν δένδρων, τὰ ἄνθη παρείποντο αὐταῖς εἰς ἄμυναν, καὶ τὰ δένδρα εἰς τὸ ποιῆσαι ἑνεδραν, ὃ ἐστὶ, τὰ σκιαδία τοῦ ταώ².
41. Πανοῦργος ἐραστής τις, κρατῶν σινδόνα ἐπὶ κεφαλῇς μιᾶς ἐρωμένης, τοῦ Ἡλίου ὄντος κατὰ τὴν δύσιν, ἐποίει σκιὰν ἐτέρα, ἱσταμένη ὀπισθεν, καὶ εὐφραίνεν ἐν ταύτῃ ἀμφοτέρως³.
42. Σινδῶν, τεθεῖσα ὑπ' ἐραστοῦ τρέμοντος ἐξ ἔρωτος, ἐπὶ κεφαλῇς ἐρωμένης, εἰς ἀποσκίασιν τοῦ Ἡλίου, ἐπετάσθη μακρὰν ὑπὸ τῶν ἀναστεναγμῶν ἄλλης ἀντιζήλου.

1. Ἡ Ἰαμουαν, ὁ ποταμὸς, θυγάτηρ ἐστὶ τοῦ Ἡλίου.

2. Οὐρανίσκους εἶχον ἐκ πτερῶν ταώ. — Τὰ πτερὰ τοῦ ταώ πολὺχροά ἐστιν, ὡς καὶ τὰ ἄνθη.

3. Ἡ μὲν ἡγάλλετο διότι ἐκράτει ὁ ἀνὴρ τὴν σινδόνα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ὡς θεράπων· ἡ δ' ἐτέρα, ἡ ἱσταμένη ὀπισθεν, ἐπειδὴ σκιὰν ἐποίει ἐπ' αὐτῆς.

43. Εἶδον δ' ἔπειτα οἱ νεανίαι ἐνώπιον τὴν Ἰαμουνά, ἥ ἦν ὡς λαιμὸς φαιδρὸς τῆς γῆς, τῆς μορφῆς τοῦ Σίβα¹, μέλαινα γενομένη κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ὠκεανοῦ².
44. Καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Κόκκων ὠράθησαν φόβῳ τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν, ὡς πολλαὶ ἐπιδρομὴν ποιοῦσαι Σελῆναι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐν ὕδασι τῆς Ἰαμουναῖς χηνῶν χαρᾶ, ὡς πολλοὶ ἀγλαοὶ λωτοί, τέρψιν ποιῶντες.
45. Αἱ δ' ὑδάτιαι θεαί, αἱ ἐν τοῖς ρείθροις τοῦ ποταμοῦ, ὃ ἐστὶν αἱ ἐν ὕδασι ἀντιλάμπουσαι μορφαὶ τῶν γυναικῶν, ἱσταμένων περὶ τὴν ὄχθην, ἀνιστάμεναι σὺν τοῖς ἀνισταμένοις κύμασιν, ἐφαίνοντο ὥσπερ εἰ ἐποιοῦν ἀνάστασιν ἐξ ἔδρας, εἰς τιμὴν καὶ ὑποδοχὴν αὐτῶν.
46. «Μὴ φοβεῖσθε,» ἔλεγον οἱ ἄνδρες, «ἰδοὺ καὶ ἄλλαι γυναῖκες παίζουσιν ἐν τούτοις τοῖς ὕδασι.» Οὕτως ἀπατήσαντες τὰς γυναῖκας οἱ ἄνδρες, διὰ τῆς δειξέως τῶν ἐν ὕδασι ἀπαυγασμάτων αὐτῶν, εἰσεβίβασαν εἰς τὸν ποταμὸν αὐτάς.
47. Τὸ μὲν οὖν ὕδωρ ἦν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ· πολλῶν δ' ἀνθρώπων εἰσδύντων, ἐγένετο εὐθέως μέχρι τοῦ ὤμου· οἱ δὲ λωτοὶ ἐνεβυθίσθησαν αἰσχύνῃ πως, εἰς τὸ ἀποδεῖξαι λωτοὺς τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν.
48. Ὦν δὲ φλοιῶτον ἐποίησε τὸ ὕδωρ ὑψωθὲν, τῶν ἀνδρῶν πηδησάντων ἐκ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ, οὗτος ἦν τότε

1. Ὁ Σίβας λέγεται ὀκτάμορφος. Τὰ πέντε στοιχεῖα, ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη καὶ αὐτὸ τὸ Θεῖον, φύσις ἐστὶν αὐτοῦ, δηλ. αὐτός ἐστι τὸ πᾶν.—Κυανοῦς ὁ λαιμὸς τοῦ Σίβα, κυανὴ καὶ ἡ Ἰαμουνά.

2. Οἱ ποταμοὶ λέγονται γυναῖκες τοῦ Ὠκεανοῦ, καθὼς εἰσβάλλοντες εἰς αὐτὸν, συμμίγνυνται.

πάντως, ὡς μία κλῆσις πρὸς τὰς γυναῖκας, τὰς βουλομέ-
νας πηδῆσαι μετὰ τούτους.

49. Λάμπων δ' ὁ Κρισνᾶς τοῖς λαμπροῖς ἐκ λίθων κοσμήμασι,
καὶ μέλας ὢν, ἐφαίνετο ἰστάμενος ὡς ἐμμελῆς ¹ ὠκεανὸς
ἐν τῇ ἐρωτικῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρὸς τοῦ Καλίνδα ².
50. Ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, μέλανες ὄντες ἔπαιζον ἐν
τῷ ὕδατι, ὡς δύο ἄγριοι ἐλέφαντες, ῥαίνοντες ὕδωρ λαμ-
πρὸν ταῖς λαμπραῖς αὐτῶν χερσὶ, καὶ λωτοὺς πολλοὺς
κόπτοντες.
51. Ἡ δὲ Ἰαμουνά, ἡδομένη τῇ ἐν ὕδατι ἡδεΐᾳ παιδιᾷ τοῦ
Κρισνᾶ, τῇ γινομένη ἀσμένως δι' ὅλου τοῦ σώματος ἀπὸ
ποδῶν μέχρι κεφαλῆς, ἐγέλα τότε τὴν Γαγγὰν διὰ
τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ, τοῦ ἐκ τοῦ πατάγου τῶν χειρῶν αὐ-
τοῦ ³.
52. Τότε ὁ Κρισνᾶς, παίζων ἐν ὕδασι τῆς Ἰαμουνάς, ἐν νῷ
λαβὼν τὰς ἡδεΐας παιδικὰς παιδιᾶς, οὐ περὶ πολλοῦ
ἐποίητο οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν, τὴν κυβερνωμένην
κατὰ τὴν γνώμην τῶν βουλευτῶν ⁴.
53. Ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, θεωροῦντες τοὺς ἄνδρας καὶ
τὰς γυναῖκας φαιδρυνομένους ἐν ὕδασι τοῦ ποταμοῦ ἡδεΐαις

1. Ἐχων χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὄμματα, τοῦτέστιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς
Ἰαμουνάς.

2. Καλίνδα, ὅρος ἐξ οὗ ἀναπηγάξει ἡ Ἰαμουνά.

3. Λευκὸς ὁ γέλωας, λευκὸς καὶ ὁ ἀφρὸς, ὃς ἦν ὡς γέλωας· τὸ δ' ἐγέλα,
ἀντὶ τοῦ κατεγέλα, οἶονεῖ ἔλεγε· « Σὺ μὲν, ὦ Γαγγὰ, ὑπὸ τὸν πόδα εἶ
» τοῦ Βισνοῦ, ὃς ἐστὶν οὗτος ὁ Κρισνᾶς (ἡ γὰρ Γαγγὰ ἀναπηγάξει,
» ὡς μυθολογεῖται, ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ), ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
» τοῦ Κρισνᾶ φέρομαι.»

4. Κατεφρόνει ἑαυτοῦ, καὶ περ ἔχοντας βασιλείαν, ὡς ὑπεξουσίου
ὄντος τῇ βουλῇ τῶν βουλευτῶν.

καὶ χαρμοσύναις παιδιαῖς, ἀπελάμβανον ἄσμενοι, τὸν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν καρπὸν ¹.

54. Ἐρωμένη τις ἀστεία καὶ σοφιστική, ῥαντιζομένη ἀπατηλῶς ἐν ταῖς τοῦ ὕδατος παιδιαῖς τῇ χειρὶ τοῦ ἑραστοῦ, μὴ δυναμένη ἀντισχεῖν, προσελθοῦσα ἐφύλαξε τὸ λώτιον αὐτῆς πρόσωπον, θεῖσα αὐτὸ ὑπὸ τὸ στήθος αὐτοῦ.
55. Καί τις, νικῆσαι ἀμήχανος οὔσα τὸν πολὺπλοκον ἑραστοὴν ταῖς τοῦ ὕδατος παιδιαῖς, ἔπαιε τὸν μακάριον κατὰ τὸ στήθος, ὥσπερ θυμουμένη, ταῖς σκληραῖς θηλαῖς τῶν μαστῶν αὐτῆς.
56. Ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς πληγέντων τὴν καρδίαν τῇ ἐρωτικῇ ὀράσει ἀλλήλων, τὸ ἐν ταῖς παλάμαις ὕδωρ, μὴ ῥιπτόμενον εἰς παιδιάν, ἔρραινε δάκρυα, ἃ ἦσαν αἱ στάζουσαι σταγόνες ².
57. Ἐρωμένη ἑραστοὴν ἡγκαλίζετο φόβῳ, ἰδοῦσα τοὺς μαστοὺς αὐτῆς ἀντιλάμποντας ἐν τῷ προσιόντι κύματι τοῦ ποταμοῦ, ἐπειδὴ ὑπέλαβεν αὐτοὺς ὡς δύο ἐξοχὰς κεφαλῆς ἐλέφαντος ἐφορμῶντος.
58. Ἐρωτομανῆς, ἰδὼν πρόσωπον γυναικὸς, ᾧ περιέπταντο βομβύλιοι ἐπὶ τῇ εὐώδει ἀναπνοῇ, βεβυθισμένης ἐν ὕδατι ὅλον τὸ σῶμα μέχρι λαιμοῦ, εἶπεν· «Οἷός ἐστιν οὗτος ὁ λωτός! καὶ ὑποκρινόμενος ὡς ὁσφρανθήσεται αὐτοῦ, ἐφίλει αὐτὸ πολλάκις.
59. Τοῦ λειμῶνος τῶν λωτῶν διαφθαρέντος ἐκ τῆς ἐν ὕδατι παιδιᾶς τῶν ἐρωτικῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ ἀγλαΐα τῶν λωτῶν ἦλθεν εἰς τὸν λειμῶνα τῶν λωτοπροσώπων γυναικῶν.
60. Καταθλιβέντων καὶ κλεισθέντων τῶν ὀφθαλμῶν τῶν

1. Ὁ τοῦ ὀφθαλμοῦ καρπὸς ἐστὶ τὸ βλέπειν ἡδέα.

2. ἔμενον ἀκίνητοι καὶ οὗτοι καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν ταῖς παλάμαις.

λοιπῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους σφοδρᾶς ὑδροβολίας, δύο τινες εὐφρεῖς, ἀνὴρ καὶ γυνή, συνευφραίνοντο τότε ἡδέαις περιπτύξεσι καὶ φιλήμασι.

61. Καί τις γυνή ἐν παιδιαῖς πιεσθεῖσα ταῖς πολλαῖς ὑδροβολαῖς τοῦ ἀνδρός, ἔσχε καὶ ἄσθμα καὶ ὄμμα ἐρυθρόν· ἡ δ' ἀντίζηλος, ἐκ φθόνου καὶ θυμοῦ, ἔσχε καὶ ὄμμα ἐρυθρόν, καὶ ἀναστεναγμόν.

62. Ἐραστοῦ τινος ἐν τῷ παίζειν ἐξακοντίσαντος ὕδωρ πρὸς ἐρωμένην ἐπ' ἄλλης ὀνόματι ἐκ λήθης, ὃς οὐδέποτε οὕτως ἔπραξεν, αὐτὴ μὲν ὠργίζετο ἐκ τούτου εὐθέως, ἡ δ' ἄλλη ἡ ἀντίζηλος χαρὰν ἐλάμβανεν.

63. Πολλοὶ ἐρώμενοι φθονοῦσαι, συνελθοῦσαι ἀθρόαι, ἔθλιβον βολαῖς ὑδάτων κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸν ἐραστὴν, τὸν ταῖς γυναιξὶν ἀρεστὸν, διότι ἡδικήθησαν ὑπ' αὐτοῦ πολλάκις.

64. Ἐρωμένη τις, ταῖς ὑδροβολαῖς θλιβομένη, ἔστρεψεν εὐθέως τὸ πρόσωπον· ὁ δ' ἐραστής τῷ ἔρωτι βεβακχευμένος, κατέβρεχεν ἔτι, μὴ διακρίνων, βλέπων ἐνώπιον τὸν λωτὸν, τὸ κόσμημα τοῦ ὠτός ¹.

65. Ἐρωμένη ἀστεία, ἔχουσα τὸ πρόσωπον ὀπισθεν λωτοῦ, κατέθλιβε θυμῆρην ἐραστὴν ὑδροβολαῖς· ὁ δὲ κατέβρεχε συχνάκις τὸν λαμπρὸν λωτὸν, νομίζων αὐτὸν τὸ πρόσωπον τῆς ἐρωμένης.

66. Ἐρωμένη τις ἄπειρος, προτραπεῖσα ὑφ' ἐτέρας, ἔβρεχε τῷ ἐν δρακί ὕδατι τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἐραστοῦ νεόφυτον δένδρον, τὸ φίλτρον. Ἐτέρα δ' ἀντίζηλος ἔβρεχε τῷ ἐν ὀφθαλμοῖς ὕδατι τὰ ἐν τῷ στήθει αὐτῆς δύο ἀρτιφανῆ φυτὰ, τὴν λύπην καὶ τὸν φθόνον.

1. Τὸν λωτὸν ἔβλεπεν ἐπὶ τοῦ ὠτός, στραφέντος τοῦ προσώπου, καὶ ἐνόμιζεν αὐτὸ τὸ πρόσωπον.

67. Ἐκ τοῦ ἀποπλυνομένου στίμμιος, τοῦ ἐπὶ τῶν ὀμμάτων τῶν γυναικῶν, τοσοῦτον μελάνυδρον τὸ ὕδωρ ἐγένετο, ἡ Ἰαμουνα, ὥστε καὶ τὸν ὠκεανὸν μελανόχρουν ἐσχηκέναι τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς συμμίξεως αὐτῆς.
68. Ἐπεγειρόμενον τὸ κύμα ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν λειμώνων πνεόντων ἀέρων, θίγον ἡδέως τῶν μαστῶν τῶν γυναικῶν, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς γραρὰς ἀπαλείφον ταῖς σφοδραῖς ἐπαφαῖς, καὶ περ ταχέως παρήρχετο, νέον πάλιν καὶ πολλάκις ἀνηγείρετο.
69. Πᾶν κύμα ἐγειρόμενον, καὶ περ παιόμενον, ὡς κακὸν καὶ ἐγκληματικόν, ῥαπίσμασιν ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐρυθρῶν οὐσῶν τὰ ὄμματα, ἐγέλα διὰ τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ.
70. Ἐκ τῆς ἡδείας παιδιᾶς τῶν γυναικῶν πᾶν κύμα ἰδροῦν καὶ φρίττον πως ἐφαίνετο διὰ τοῦ χνοῦ τῶν συντριβομένων λωτῶν ¹. καὶ διὰ τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ τῶν ἐκρηγνυμένων κυμάτων.
71. Ἡ ἀγλαΐα ² τοῦ αἰθέρος, ἰδοῦσα τὰ σεληνιαῖα πρόσωπα τῶν γυναικῶν, ἔκλαιε διὰ τῶν πιπτουσῶν ῥανίδων τοῦ ἀνισταμένου ὕδατος, λέγουσα ταῦτα· « Αὕτη ἡ Σελήνη » ἀφεῖσα τὸ ἔμοι συνεῖναι, λαβοῦσα πολλὰς μορφὰς, ἐν » ἀγάλλαις ἔχει ταύτας τὰς Κουμουδθατάς ³.
72. Ὁ Ἔρως ἐγαυρία μεγάλως εἰς νίκην κατὰ τοῦ κόσμου ταῖς ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν γυναικῶν ὑπὸ τὴν φρίκην τῶν τριχῶν νύξεσι τῶν ὀνύχων, αἱ μετὰ τὸ λούσασθαι ἐφαίνοντο ὡς ἡμισέληνοι αἰχμαί ⁴.

1. Ὁ μὲν χνοὺς τῶν λωτῶν ἦν φρίκη, ὁ δ' ἀφρὸς τῶν κυμάτων ἰδρώς.

2. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ αἰθέρος ὡς γυνή, ἡ δὲ Σελήνη ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶ παρ' Ἰνδοῖς· αἱ δὲ πολλαὶ μορφαὶ εἰσιν αἱ γυναῖκες, αἱ εἶχον πρόσωπον Σελήνης.

3. Κουμουδθατὴ λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

4. Ἡ μὲν ἀνισταμένη θριξ ἐκ τοῦ ψύχους ἦν ὡς βέλος, ἡ δὲ τοῦ

73. Ὁ Ἔρως ἀπορρίψας τὰ ἑαυτοῦ βέλη καὶ τὸ τόξον, ἃ ἦσαν τὰ πεσόντα ἄνθη ἐκ τῆς διαλυθείσης κόρης, καὶ οἱ διαρραγέντες καὶ πεσόντες ἄνθινοι στέφανοι, ἐποίησε κομπαστικῶς ὄπλα τὰ ἄθύρματα τῶν γυναικῶν.
74. Ἡ Ἰαμουνὰ λευκανθεῖσα τῷ ἐκ τῶν στηθέων ἐξαλειφθέντι Σανδάνῳ, καὶ ἀγλαΐσθεισα τοῖς ἐκ τῶν διαρραγέντων ὄρμων μαργαρίταις, ἐνίκησε τότε τὴν Γαγγάν, τὴν γαυρῶσαν ἐπὶ τῇ λευκότητι τοῦ ὕδατος, καὶ τὴν Ταμραπαρνήν, διότι γεννᾷ μαργαρίτας.
75. Τὰ ἐξαλειφθέντα ἐν ὕδασι κοσμήματα τῶν γυναικῶν ἀνεπληροῦντο, ἡ μὲν στίμμις τῇ μελανότητι τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸ δ' ἐπὶ τοῦ στήθους Σάνδανον, τῷ λευκῷ μειδιάματι, ὃ δ' ἐπὶ ὠτὸς λωτὸς, τῷ ἐκ πλαγίου βλέμματι ¹.
76. Οὕτως ἠὔξησε τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ πέλαγος τοῦ φίλτρου τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐκ τῆς χαρᾶς τῆς ἐν ὕδασι παιδιᾶς, ὥστε ὑπερχειλὲς ἐωρᾶτο ἀπὸ γε τοῦ ἐρυθροῦ τῶν ὀμμάτων ².
77. Τῶν λωτῶν, οἳ εἰσιν ἀντίμαχοι (ἀντίζηλοι) τῶν καλῶν προσώπων, διαφθαρέντων ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ ὕδروπαιδιᾷ, ὁ φίλος τῶν λωτῶν Ἥλιος, ἐρυθρὸς γενόμενος, ὥσπερ θυμωθεὶς, ἐπέστη τῇ ἀκτῇ τοῦ ὠκεανοῦ ³, ἵν' ἀναστήσειε τὴν Σελήνην, εἰς ἀμίλλαν τῶν προσώπων.
78. Ἐξελθόντος μὲν οὖν τοῦ Ἥλιου ἐκ τοῦ αἰθέρος, ὥς ἐκ λί-

ὄνυχος νύξιος, ὡς ἡμισέληνος αἵχμη τοῦ βέλους· καὶ γὰρ τὸ σημεῖον τῆς τοῦ ὄνυχος νύξεως ἡμισέληνον σχῆμα ἔχει.

1. Ὁ ἀμυγδαλοειδὴς ὀφθαλμὸς εἰκάζεται τῷ λωτῷ.

2. Μετὰ τὸ λούσασθαι ἐρυθρὰ φαίνονται τὰ ὄματα· τὸ δὲ φίλτρον ἐρυθρὸν λέγεται εἰκαστικῶς.

3. Τοῦτέστι ἀφίκετο εἰς τὴν δύσιν.

μνης μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀκτίνων, ὡς γυναικῶν, ἐξῆλθον καὶ οἱ νεανίαὶ μετὰ τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ.

79. Τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ὃ ἐπλημμύρησεν ἐκ τῆς εἰσελεύσεως τῶν θαθυγλούτων γυναικῶν, καὶ κατέκλυσε τὴν παρακειμένην γῆν, ὑποχωρήσαν, ἦλθε πάλιν εἰς τὸν ἑαυτοῦ ὅρον, ἐξελθουσὼν τῶν γυναικῶν.

80. Τότε ἐξελθουσὼν τῶν γυναικῶν, οἱ λωτοὶ, οἳ ἦσαν ἀρρανεῖς ἐκ τῆς πλημμυρήσεως τοῦ ὕδατος, ἀνεφάνησαν, ἐπειδὴ οὐκ ἐφοβοῦντο ἔτι τὴν ἐκ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων προσώπων ἀτιμίαν¹.

81. Ἡ μελανότης², ὃ ἐστὶν ἡ καθειμένη κόμη, ἐπειδὴ ἐτέθη ὀπίσω ὑπὸ τοῦ σεληνιαίου προσώπου τῶν γυναικῶν, ὀδυνημένη ἔρραινε δάκρυα, ἃ ἦσαν αἱ ἀποστάζουσαι σταγόνες.

82. Ἀφαιρουμένου βιαίως ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τοῦ σώματος τῶν γυναικῶν τοῦ βεβρεγμένου καὶ προσκεκολλημένου τῷ σώματι περιβολαίου, αὗται ἐνεκαλύπτοντο εὐθέως ἐτέρω· ποῦ γὰρ αἰδῶς τοῖς σφριγῶσι νέοις;

83. Αἱ ἐρυθραὶ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου ἐν τῇ ἐσπέρᾳ ἐγένοντο ταῖς γυναιξὶ κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν, ὡς στέφανοι ἐξ ἀνθέων ἐρυθρῶν, κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς διηρημένης κόμης ἐπὶ τοῦ βρέγματος, ὡς κιννάβαρις, κατὰ δὲ τὸ μέτωπον, ὡς ἐρυθρὰ πολύτιμα λιθίδια, κατὰ δὲ τὰς παρεῖας, ὡς

1. Τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν λαμπρότερα ἦσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκρύφθησαν οἱ λωτοί, ἵνα μὴ ἀτιμασθεῖεν.

2. Ἡ μελανότης, ἣν ἔχει ἐν ἑαυτῇ ἡ Σελήνη εἰκάζεται τῇ μελαίνῃ κόμῃ· ἐπειδὴ δὲ τὸ καλὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῇ Σελήνῃ, διὰ τοῦτο πλάττει ὁ ποιητὴς ἀστείως, ὅτι ἔρραινε δάκρυα, ἃ ἦσαν αἱ ἀποστάζουσαι σταγόνες, ἐπειδὴ ἐτέθη ὀπίσω, τουτέστι κατεφρονήθη.

γραφαὶ ἐκ κρόκου, κατὰ δὲ τὰ χεῖλη, ὡς βαφὴ ἐκ λακκίου, κατὰ δὲ τὰ ὦτα, ὡς ἐρυθροὶ λωτοί.

84. Οἱ μὲν οὖν ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, ἐμβεβυθισμένοι ἐν τῷ ἐρυθρῷ φωτὶ τοῦ Ἡλίου κατὰ τὴν ἐσπέραν, ὃ ἦν ὡς πέλαγος τοῦ φίλτρου, ἔφεσιν εἶχον τῆς ἐλεύσεως τῆς νυκτός, εἰς τὸ καθηδυπαθῆσαι, καὶ ἔχαιρον νομίζοντες, ὅτι σκότης τότε ἐγένετο ἐκ τῆς μελαίνης ἀγλαίας τοῦ Κρισναῖ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, τῶν ἄρτι λουσαμένων.

Τέλος τοῦ Ὅγδοου Κεφαλαίου,

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς Σελήνης.

1. Προσκυνεῖτε τὸν μέλανα ἐκεῖνον ὅσιον Βεάσαν, οὗ τῶν ποδῶν τοῖς λαμπροῖς ὄνυξι λαμπρυνθεῖς, τίς νουνεχῆς οὐκ ἀπολαμβάνει δύο κορυφαίας γυναῖκας, τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ἀθανασίαν;
2. Τοῦ δ' Ἡλίου κεκμηκότος τῇ ὁδοιπορίᾳ, καὶ ἐπιβεβηκότος τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, ὁ Ἀρζούνας ἱστάμενος ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἴκου, ἔφη τῷ Κρισναῖ.
3. « Ὁ Ἡλῖος οὗτος, ὁ ἔχων ἔχθραν κατὰ σοῦ, διότι ἔχεις
 » τὸ αὐτὸ ὄνομα, χαρεῖς, βλέπων σε ἱστάμενον ὀπίσω τῆς
 » στέγης τοῦ οἴκου, ἀναβαίνει καὶ αὐτὸς τὴν κορυφὴν τοῦ
 » δυτικοῦ ὄρους.
4. « Οὗτος ὁ λιπαυγῆς Ἡλῖος, ὁ βιαζόμενος, ὡς μάστιγι, τῇ

» κακῇ αὐτοῦ τύχῃ, καὶ πίπτων πρηνῆς, ἐκτεταμένης ἔχων
 » ἐν οὐρανῷ τὰς ἀκτίνας, ὡς χεῖρας, πόσον χρόνον ἔτι
 » μενεῖ ¹;

5. « Ὡς περ θιαζόμενος ὁ ἥλιος, ὡς μάστιξι, τοῖς ἀγρίοις ὑπο-
 » βλέμμασι τῶν μοιχαλίδων γυναικῶν, τῶν φίλων τοῦ θα-
 » θεός σκότους, πέπτωκεν εἰς τὸ δυτικὸν ὅρος.

6. « Τοῦ ἡλίου παρισταμένου ἐν τούτῳ τῷ ἡμισφαιρίῳ, ὡς
 » ἀνδρὸς ὑπευθύνου, ἡ λάμψις αὐτοῦ ὑπέρθερμος ἦν, ὡς γυνή
 » ὑπέρφρων· νῦν δ' ἐκείνου ἀποστρέψαντος τὸ πρόσωπον,
 » αὕτη μεμαραμμένη καὶ λελυπημένη ἐστίν, ἀπελπισθεῖσα.

7. « Πάντως γε ὁ ἀήρ, θλιβόμενος τῷ καύματι κατὰ τὴν με-
 » σημβρίαν, ἐκρύβη που· νῦν δέ, τοῦ ἡλίου συσταλθέντος
 » τῇ παρελεύσει τῆς ἡμέρας, ὁ ἀήρ ἀνεφάνη ὀλίγον.

8. « Ἡ λάμψις ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλὰ ἐπὶ τῷ κρημνίσαι ἑαυτὴν
 » δι' ἀντιζήλιαν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡλίου, ψυχροῦ γεγονό-
 » τος, τραπέντος καὶ σχόντος κλίσιν εἰς τὴν δύσιν ².

9. « Ἰδὲ, ἡ ἀγλαΐα τοῦ λωτοῦ, λυπουμένη ἐπὶ τῇ τύχῃ τοῦ
 » ἡλίου, πολλοὺς καπνοὺς ἀνασεναγμῶν ἐκπέμπει, οἱ εἰσὶν
 » οἱ βομβύλιοι, οἱ ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν στομάτων τῶν συμ-
 » μύοντων λωτῶν.

10. « Ἡ Κουμουδβατὴ ³, ὡς περ κελευσθεῖσα τῷ βόμβῳ τοῦ
 » βομβυλίου οὕτως, «Γρηγόρησον», ὑπανοίξασα τὰ καλὰ
 » αὐτῆς ὄμματα, ἀντιφωνεῖ ἡδέως τῇ ἡχοῖ.

11. « Οἱ ὄρνεις Κόκκαι κατὰ συζυγίαν, στυγνοὶ ὄντες τὸ πρό-
 » σωπον, καὶ λυπούμενοι ἐπὶ τῇ μελλούσῃ διαζευξεί, ἀγ-
 » καλιζόμενοι σφοδρῶς ἀλλήλους, ἀνατείνουσι τοὺς ὀφθαλ-
 » μούς αὐτῶν πλήρεις δακρύων εἰς τὸν ἥλιον.

1. Ὁ γὰρ πίπτων ἐκτείνει τὰς χεῖρας.

2. Τὴν δύσιν ἐτέραν γυναῖκα ἐννοεῖ.

3. Εἶδος λωτοῦ ἀνθοῦντος ἐν νυκτί.

12. » Ἰδὲ, πάντα τὰ δένδρα φοβούμενα τὴν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς
 » νυκτὸς ψυχρότητα, τιθέασιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτῶν
 » ταινίας, αἵ εἰσιν αἱ ἐφιπτάμεναι καὶ ἐπικαθήμεναι ἀθρώαι
 » ὄρνεις ¹.
13. » Τὸ λοιπὸν τοῦτο μέρος τῆς ἡμέρας ἄχθεται ταῖς κόνισι
 » ταῖς ἐκ τῶν βοῶν ἐξανισταμέναις ², ὥσπερ προδρόμου
 » μεγάλου στρατεύματος ἐπερχομένου, τοῦ σκότους.
14. » Ἐρχομένου μακρόθεν τοῦ Ἡλίου, τοῦ προσκυνητοῦ θεοῖς τε
 » καὶ δαίμοσιν, ὁ Ωκεανὸς προετοιμάζει αὐτῷ ἔδραν πολύ-
 » τιμον, ἥ ἐστίν ἡ ἐν ὕδατι ἀντιλάμπουσα αὐτοῦ μορφή.
15. » Ἡ δύσις ἐκ φίλτρου καταφιλεῖ, ὥσπερ χεῖλος ἐρυθρόν,
 » τὸ ἐναπολειφθὲν λαμπρὸν σῶμα τοῦ Ἡλίου, τοῦ λαμπροῦ
 » προσώπου τῆς ἡμέρας ³.
16. » Ὁ φαινόμενος ἡμῖς Ἡλιος, ὥσπερ ἀντεστραμμένη στά-
 » μνος ἐστίν ⁴, ἣν παρασκευάζει ἡ ἡμέρα διαπεράσαι τὸν
 » ὠκεανὸν ⁵, βουλομένη πορευθῆναί ποι εἰς ἡδυπάθειαν κα-
 » τὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς ⁶.
17. » Τὸ ἐναπολειφθὲν ἐρυθρόν σῶμα τοῦ ἐρωτικοῦ Ἡλίου φαί-
 » νεται, ὡς σημεῖον ἐρωτικὸν νύξεως ὄνυχος ⁷ ἐπὶ τοῦ δυ-
 » τικοῦ ὄρους, τοῦ ὄντος ὡς μαστοῦ τῆς δύσεως.

1. Ἐν τῇ νυκτὶ αἱ ὄρνεις ἐμφωλεύουσι τοῖς δένδρεσιν.

2. Ἡ κόνις, ἡ ἐξανίσταται ἐκ τῶν βοῶν, περὶ βουλυτὸν ἐπανερχομένων ἀπὸ τῆς νομῆς.

3. Ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὸ ἡμῖς σῶμα τοῦ Ἡλίου, ὡς χεῖλος, οὗ θάτερον ἡμῖς ἔδυσεν· ὁ δ' Ἡλιος κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐρυθρὸς ἐστὶ.

4. Τὰ σταμνία ἐν Ἰνδία στρογγύλα ποιοῦσιν.

5. Ἀντεστραμμένην τὴν στάμνον ποιήσαντες ἐν ὕδατι, καὶ τιθέντες ἐπ' αὐτῆς τὴν κοιλίαν, διαπερῶσι τὸν ποταμὸν, ὡς ἐπὶ σχεδίας.

6. Ἡ ἡμέρα, ὡς μοιχαλὶς, ἡ διαπερᾷ ἐπὶ στάμνου τὸν ποταμὸν εἰς ἔντευξιν τοῦ ἐρωμένου.

7. Καὶ τὸ σημεῖον γὰρ τῆς νύξεως τοῦ ὄνυχος, ὑπέρυθρον φαίνεται.

18. « Οὗτος ὁ ἥλιος, ὥσπερ θερμανθεὶς ἐκ τῶν πυρωθέντων
 » ἡλιολίθων ¹ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, ἐρυ-
 θρὸς γενόμενος, πέπτωκεν εἰς τὸν ὠκεανόν ².
19. « Οὐ εἰς ἀναίρεσιν ἐγὼ περιέρχομαι, τούτου ἔτυχον σή-
 » μερον ³. ποῦ πορεύσεται; » Οὕτω λέγων ὁ ἥλιος, ἐρυ-
 » θρὸς γινόμενος θυμῷ, ἐφώρμησεν ἐπὶ τὸν Ὀκεανόν, νο-
 » μίσας αὐτὸν ζόφον ⁴.
20. « Ὁ ἥλιος πέπτωκεν ἤδη εἰς τὸν ὠκεανὸν ἐλκυστικαῖς πω-
 » ἐπωδαῖς ⁵, εἰρημέναις ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, θλιβομένου ἐν
 » τῷ μέσῳ τοῦ κεκλεισμένου λωτοῦ ⁶, τοῦ ἐπὶ τοῦ ὀμ-
 φαλοῦ τοῦ Βισνοῦ, τοῦ ἀναπαυομένου ἐν τῷ ὠκεανῷ.
21. « Ἡ ἡμέρα ἐπηκολούθησε τῷ Ἠλίῳ, ῥίψασα ἑαυτὴν εἰς τὸ
 » πῦρ ⁷, ὅ ἐστι τὸ τῆς ἐσπέρας ἐρυθρόν, καὶ ἐποίησε μέλαν
 » τὸ πρόσωπον τῶν λαμπρῶν διαστάσεων τοῦ τύπου.
22. « Τῆς ἐσπερινῆς ὥρας ἐλθούσης, εἰ ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος
 » συγκλείων τὰς χεῖρας προσκύνησιν ποιεῖ, ἄρα τοῦτο
 » παράδοξον; καὶ τὸ ὕδωρ γὰρ τὸ αὐτὸ ποιεῖ, συγ-
 » κλείον τὰς χεῖρας, αἱ εἰσιν οἱ συγκλειόμενοι λωτοί.
23. « Ἡ γῆ συνέκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, οἳ εἰσιν οἱ λωτοὶ ⁸,
 » λαβοῦσα ἄνεσιν ἐκ τοῦ ἐκπνεύσαντος καλοῦ καὶ ἀναψυ-

1. Λέγουσιν, ὡς λίθος ἐστίν, ὃς πῦρ ἐξάπτει, ὅτε αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου αὐτῷ προσβάλλουσιν.

2. Ὁ γὰρ θερμαινόμενος ἐμβυθίζεται εἰς τὸ ὕδωρ.

3. Τουτέστι τοῦ σκότους, τοῦ ζόφου.

4. Ὁ Ὀκεανὸς κυάνεος ἐστίν, τουτέστι μέλας· μέλας δὲ καὶ ὁ ζόφος.

5. Λέγουσιν, ὡς ἐπωδήτις ἐστὶ τοιαύτη, ἥ ἔλκει τὰ μακρὰν ὄντα.

6. Εἰλκυσθὴ ὁ ἥλιος εἰς διαπέτασιν (ἄνοιξιν) τοῦ κεκλεισμένου λω-
 τοῦ, ἐν ᾧ ἦν ὁ Βραχμᾶς πιεζόμενος.

7. Ὡς ἡ γυνὴ συγκατακαίεται τῷ ἀνδρὶ ἀποθανόντι, καὶ ἐπακολουθεῖ
 αὐτῷ· αἱ δὲ διαστάσεις, ὡς λοιπαὶ γυναῖκες, αἱ μείνασαι μέλανες ἐγέ-
 νοντο τὸ πρόσωπον, τουτέστι κατησχύνθησαν.

8. Ὁ αἰσθανόμενος ἡδύτης καὶ ἀνέστεως, ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμούς,

- » κτικοῦ ἀέρος ἐν τῇ ἑσπέρᾳ, καὶ καταπαύσαντος αὐτῆς
 » τὴν ὀδύνην τὴν ἐκ τοῦ καύματος τοῦ Ἡλίου.
24. « Τοῦ Ἡλίου, ὅς ἐστι στέφανος τῶν τριῶν κόσμων, πεσόν-
 » τος εἰς τὸν ὠκεανόν, ἀνεβόησαν διὰ τῶν ὀρνέων πᾶσαι
 » αἱ διαστάσεις ¹ τοῦ τόπου· οἱ δ' ἀστέρες ἀκούσαντες
 » ἐξῆλθον εὐθέως εἰς τὸ ἰδεῖν ².
25. « Ἡ ἀγλαΐα ³ τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῆς ἡδείας καὶ σφοδρᾶς πε-
 » ριπτύξεως τούτου τοῦ ἑσπερινοῦ καιροῦ, ὡς ἔρωτικοῦ ἀν-
 » δρὸς, πληρωθεὶς ἀστέρων, ὡς σταλαγμῶν ἰδρωτός, ἡλ-
 » λωιώθη τὸ χρῶμα ἀπὸ γε τοῦ ὀλίγου σκότους ⁴.
26. « Οὗτοι οἱ χοῖροι, καὶ περ ἀγεληδόν ἐξελθόντες ἐκ τελ-
 » ματῶδους λίμνης, ὄντες ἐν σκότει βαθεῖ, νομίζουσιν
 » ἑαυτοὺς ἐμβεδυθισμένους τέλματι, καὶ διὰ τοῦτο σχο-
 » λαίως βαδίζουσιν.
27. « Οἱ ἄρρενες ἐλέφαντες μετὰ τῶν θηλέων πορεύονται, ὡς
 » εἰς εὐνὴν, εἰς τὸ ὕδωρ, ἔνθα λιγυρῶς ἄδουσι βομβύλιοι,
 » ἐγκεκρυμμένοι τοῖς συγκεκλεισμένοις λωτοῖς ⁵.
28. « Τοῦ Ἡλίου ἀποδημήσαντος, καὶ ἐγχειρίσαντος τοῖς Κόκ-
 » καις ἐκ φιλίας, ὡς παρακαταθήκην τὴν περιουσίαν αὐ-
 » τοῦ, τὴν θερμότητα, οὗτοι φυλάττουσιν αὐτὴν ἐν τῇ
 » καρδίᾳ αὐτῶν, ὡς ἐν πυξίδι ⁶.
29. « Ἰδὲ, καὶ τοι ὀλίγον τὸ σκότος ἔξω ἐγένετο ἐκ τοῦ μι-

1. Ὡς αἱ γυναῖκες ἀναβοῶσι θρηγοῦσαι ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός. Δύ-
 σαντος τοῦ ἡλίου καὶ αἱ ὄρνεις κρᾶζουσιν, καὶ οἱ ἀστέρες ἀναφαίνονται.

2. Ἀναβοώντων καὶ θρηγούντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, οἱ ἐν ἐτέροις οἴκοις
 γείτονες ἐξέρχονται εὐθέως εἰς τὸ ἰδεῖν καὶ μαθεῖν τὴν αἰτίαν.

3. Ὡς γυνή.

4. Τὸ ὀλίγον σκότος κατὰ τὴν ἑσπέραν, ὥσπερ ἀλλοίωσίς ἐστι τοῦ
 χρώματος· ὁ δ' ἔρωτι πάσχων, καὶ ἰδρωτὰ ἔχει, καὶ χρῶμα ἡλλοιωμένον.

5. Τῶν βασιλέων ἀναπαυομένων ἐπὶ κλίνης, οἱ μουσικοὶ ἄδουσιν.

6. Ἐννοεῖ τὸ καῦμα καὶ ἄλγος, ὃ ἔχουσιν ἐν νυκτὶ διὰ τὴν διάζευν.

κροῦ ὄμματος τῆς γλαυκός ¹, αὐξάνει ὁμως ἀκολούθως
 » ἐκ τῶν καλῶν ἔργων τῶν μοιχαλίδων ².

30. « Οἱ ἀνθοῦντες ἐν νυκτὶ λωτοὶ ἀπολύουσι τοὺς δεδεμέ-
 » νους βομβυλίου, γνόντες τὸ πρόσκαιρον τοῦ κόσμου ἐκ
 » ταύτης τῆς ἐσπέρας, τῆς ἐνταύτῃ ἐρχομένης καὶ παρερ-
 » χομένης ³.

31. « Τοῦ Ἡλίου, ὃς ἐστὶν ὀφθαλμὸς τοῦ κόσμου, πεσόντος
 » εἰς τὸν ὠκεανόν, οἱ ἄνθρωποι κλίναντες τὰ πρόσωπα,
 » πολλῇ λύπῃ ἀχθεσθέντες, τρίβουσι τὰς χεῖρας πρὸς ἀλ-
 » λήλας, ὃ ἐστὶ στρέφουσι θρυαλλίδα τῶν λύχνων ⁴.

32. « Τὸ ζεῦγος τῶν χειρῶν τῶν γυναικῶν, τὸ συμμιγνύμενον
 » κατὰ τὰς παλάμας, καὶ περιστρέφον θρυαλλίδα τοῦ λύ-
 » χνου, ὥσπερ τροχίσκος ἐστὶν ⁵ ὀπλικὸς τοῦ Ἔρωτος, τοῦ
 » νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων.

33. « Ἄνθη βρογχηδὸν ἐρρίφθησαν, ἃ ἐστὶ τὰ παμπληθῆ ἄστρον,
 » ὑπὸ τῶν θεῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἥρωος Ζόφου, τοῦ
 » νικήσαντος τὸν δυσνίκητον Ἥλιον.

34. « ὦ! ἰδέ! ἀφ' ἐνὸς λύχνου ἐπὶ γῆς πολλοὶ λύχνοι ἐγένον-
 » το, ὥσπερ βέλη πολλὰ ἀφ' ἐνὸς θείου βέλους, ἀφελέντος
 » ὑπὸ τοῦ Ἡλίου εἰς ἀνάίρεσιν τοῦ Ζόφου.

1. Ἡ γλαυὺς λέγεται παρ' Ἰνδοῦς Δινανδὰ, ὃ ἐστὶν ἡμερότυφος. —
 Κατὰ τὴν ἐσπέραν ὀλίγον ἐστὶ τὸ σκότος, κατὰ δὲ τὴν νύκτα αὐξάνει.

2. Αἱ μοιχαλίδες ἐν νυκτὶ διαπορνεύονται. Ἐκ τῶν καλῶν ἔργων αὐ-
 ξάνει ἡ ἀρετὴ, ἐκ δὲ τῶν κακῶν ἡ κακία· ἐνταῦθα δὲ εἰρωνικῶς λέγεται.

3. Καθὼς δηλ. οἱ γινώσκοντες τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἀφέντες
 πάνθ' ὅσα ἔχουσιν, ἀρνοῦνται τὸν κόσμον, ὡς ψευδῆ, οὕτω καὶ οἱ λωτοὶ
 τρόπον τινα ἀφῆκαν ἐξελεῖν τοὺς ἐμμέναντας ἐγκλείστους βομβυλίου
 περὶ τὸ πρῶν.

4. Βαμβάκιον τιθέμενοι ἐν μιᾷ παλάμῃ, καὶ στρέφοντες αὐτὸ διὰ τῆς
 ἐτέρας, θρυαλλίδα τοῦ λύχνου ποιοῦσιν οἱ Ἰνδοί.

5. Τὸ Ἰνδικὸν ὄπλον, ὁ τροχίσκος, ἢ δίσκος, στρεφόμενος ἐν τῷ λι-
 χανῷ, ῥίπτεται κατὰ τοῦ πολεμίου.

35. « ὦ! τὸ σκότος, ὃ ἐρρίφθη ὡς μέγα ὄπλον εἰς τὸν κό-
 » σμον, ἀνῆρέθη ὑπὸ τῶν λαμπρῶν λύχνων, τῶν ποιηθέν-
 » των, ὡς ἀμυντηρίων, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων! ὦ πολέμου
 » θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων!
36. « Τὰ σκότη, τὰ ἀναιροῦντα τὴν δύναναι τῆς ὁράσεως,
 » ἐξαχθέντα ἐκ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν λύχνων, συνῆλθον εὖ-
 » θέως εἰς τὸν οὐρανόν¹.
37. « Σκότος βαθὺ ἐγένετο ἐν αἰθέρι, τῇ μὲν ἐκ τῶν μελά-
 » νων καπνῶν τῶν πολλῶν λύχνων, τῇ δὲ ἐκ τῶν βομβυ-
 » λίων, τῶν ἀφριπταμένων ἀπὸ τῶν συγκλειομένων λωτῶν,
 » τῇ δὲ καὶ ἐκ τῶν κορῶν τῶν ὀμμάτων τῶν γλαυκῶν.
38. « Αὕτη ἡ νύξ καθαίρει ἀείποτε τὰ ἄστρα, ὡς κάτοπτρα,
 » τῷ σκότει, ὡς σποδῷ², τῆς ἐρυθρᾶς ἐσπέρας, ἣ σβέν-
 » νυται ὡς ἀνθρακιά. »
39. « ὦ! ἡ μὲν ἡλιακὴ πέτρα ἀφῆκε τὴν πύρωσιν³. ἡ δὲ φω-
 » τεινὴ βοτάνη ἔλαβε λάμψιν· ἡ δὲ Κουμουδβατὴ ἐγκα-
 » τέλιπε τὴν σύμμυσιν· ἄρα τὸ σκότος οὐκ ἔστι παντὸς
 » πάθους ὀλέθριον;
40. Αἱ μοιχαλίδες, τυχοῦσαι τερατουργικῆς δυνάμεως διὰ
 » τῆς ἀτενοῦς θεωρίας πρὸς τὴν συνουσίαν, περιέρχονται
 » νῦν τὸν κόσμον ἀφανεῖς, ἐπειδὴ ἔχουσιν, ὡς κάλυμμα,
 » τὸ σκότος, τὸ ὑπὸ τῶν θεῶν ποιηθέν.
41. « Ἐπιθυμοῦσα ἡ νύξ τῆς μετὰ τοῦ νυκτερινοῦ φωστῆρος
 » ὁμιλίας, ἔστρωσε πολλὰ ἄστρα, ὡς ἄνθη, ἐν τῇ αὐλῇ

1. Ὁ οὐρανὸς κυάneos, τουτέστι μέλας ἐστί.

2. Ἐπειδὴ τὰ ἀγγεῖα τριβόμενα σποδῷ καθαίρονται, διὰ τοῦτο λέγει ἀστείως, ὅτι τὰ ἄστρα λάμπει μετὰ τὴν ἐσπέραν, ἀφ' οὗ ἐπιστῇ τὸ σκότος.

3. Πέτρα τις, ἣ ἐξάπτει πῦρ διὰ τοῦ Ἡλίου.

» τοῦ οὐρανοῦ, ὃς ἀλληλιμμένος ἐστίν, ὡς βολβίτω, τῷ
» σκότει ¹.

42. « Ἐν τούτῳ τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐν θεάτρῳ, ἔνθα εἰσὶ θεαταὶ
» οἱ ἀστέρες, μικρόν τι ἀνεφάνη τὸ τῆς Σελήνης φῶς,
» ὡς προσελήνιον ², οὗ ὀπισθεν ἵσταται ἡ Σελήνη, ὡς
» τραγωδὸς παρεσκευασμένη, εἰς ἀναίρεσιν τοῦ ζόφου ³.

43. « Ὁ τῆς νυκτὸς ἀστὴρ, κεκρυμμένον ἔχων τὸ σῶμα ὑπὸ
» τὸ ἀνατολικὸν ὄρος, παίζων βάλλει τὴν Ἀνατολὴν ⁴
» ταῖς ἀκτίσιν, ὡς περ ἐκ Σανδάνου ῥαντίσμασιν· αἱ δὲ
» ῥανίδες εἰσὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διεσκορπισμένα ἄστρα ⁵.

44. « Αὕτη ἡ μηνοειδὴς Σελήνη ⁶ προφαίνεται ὡς τόξον τοῦ
» τοῦ Ἑρωτος· ἡ δὲ οὐρανία Σφαῖρα κατεστιγμένη ἐστὶ
» τοῖς ἄστρασιν, ὡς ἀνθίνους ἐλέσει τοῦ Ἑρωτος, ἐπειδὴ
» διεξεύχθη τοῦ Ἡλίου ⁷.

45. « Τὸ ἡμισέληνον ἔχον μελανότητα ἐν μέσῳ, φαίνεται ἐπὶ
» τῆς ἐν τῷ ἀνατολικῷ ὄρει φωτεινῆς βοτάνης ⁸, ὡς περ

1. Οἱ γὰρ Ἴνδοι εἰώθασιν ἀλείφειν βολίτῳ, τουτέστι κόπρῳ βοῶς, τὸν τόπον ἔνθα κάθονται, καὶ μάλιστα ἐνθα ἐσθίουσιν· οἱ δὲ ἑρωτικοὶ ἐπιστρωγνύουσι καὶ ἄνθη ἐπὶ τῆς συνουσίας.

2. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε μικρόν τι ἀνέτειλε προκύψατα.

3. Καθὼς ὁ τραγωδὸς ἵσταται πρὸ τοῦ τῆς σκηνῆς παραπετάσματος παρεσκευασμένος εἰς δραματούργίαν.

4. Τὴν ἀνατολὴν ὡς γυναῖκα ἐννοεῖ.

5. Αἱ μὲν ἀκτῖνες ῥαντίσματα ἐκ Σανδάνου, αἱ δὲ ῥανίδες, ἄστρα· τουτέστι, τὰ ἄστρα εἰσὶν ἐκ τῶν ῥαντισμάτων τῶν ἐκ Σανδάνου.

6. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε τὸ ἡμισυ αὐτῆς ἀνέτειλε προκύψαν.

7. Ἡ Σφαῖρα ὡς γυνὴ ἐκλαμβάνεται, ὁ δ' Ἥλιος ὡς ἀνὴρ.

8. Ἡ λαμπρὰ βοτάνη ἐστὶν ὡς λύχνος. Λέγουσιν, ὡς βοτάνη ἐστίν, ἡ λάμπε· ἐν νυκτὶ, ὡς πῦρ.

- » τμήμα χρυσῆς πιθάκνης ἐπὶ λύχνου, ἔχον στίμμιν ὁμ-
 » ματογράφον τῆς οὐρανίου Σφαίρας ¹.
46. « Τίνι οἷστρον Ἑρωτος οὐ δίδωσιν ἡ μὴ φαινομένη αὕτη
 » μοῖρα τοῦ σώματος τῆς Σελήνης ², ἥ ἐστιν ὡς πρόσωπον
 » τῆς Ἀνατολῆς, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἴνδρα, ἣ ἔκρυψε τὸ χεῖ-
 » λος αἰσχύνῃ, διότι ἐδάκκη ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα ³;
47. « Ἴδὲ ⁴, ταύτης τῆς Σελήνης ὅλης ἡ μορφή, ἰδρυμένη ἐν
 » οὐρανῷ, ἔλαμψεν, ὡς λαμπρὸν κάτοπρον, ἔχουσα τὴν
 » προσπίπτουσαν σκιὰν τῆς Νυκτὸς ⁵, ἥ ἐστιν ἡ μελανό-
 » τής, ἣν ἔχει περὶ τὸ μέσον.
48. « Πάντως γε αὕτη ἡ Σελήνη, ἡ καταγομένη ἐξ Ὠκεανοῦ,
 » τόξον ἐστὶ τοῦ Ἑρωτος, ὃ ἐνταθὲν εἰς νίκην κατὰ τῶν
 » τριῶν κόσμων, στρογγύλον ἐστὶ καὶ διαμέσου κενόν,
 » ὃ ἐστιν ἡ μελανότης τῆς Σελήνης ⁶.
49. « Αὕτη ἡ λάμψις τῆς Σελήνης, μεμιγμένη ἀπακμάζοντι
 » σκότει φαίνεται ⁷, ὥσπερ χοὴ ὕδατος μετὰ μέλανος

1. Σφαῖρα ἡ οὐρανία, ὡς γυνή, ἣ τίθησι τὸ στίμμι περὶ τὰ ὄμματα· αἱ γὰρ γυναικες τῆς Ἰνδίας τιθέασι τμήμα κεραμίου ἐπὶ λύχνου· ἡ δὲ προσκεκολλημένη καπνία γίνεται στίμμις ὁμματογράφος.

2. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε ὀλίγον τι μέρος μένει ἀφανὲς ἔτι, μὴ προκύψασα ὅλη.

3. Τὸ ἐναπολειφθὲν ὀλίγον ἀφανὲς μέρος τῆς Σελήνης, ὁμοιοῦ χεῖλει ἀστείως, ὅπερ κατεκαλύφθη, διότι ἐδάκκη φιληθέν.

4. Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς Σελήνης, ὅτε ὅλη ἀνεφάνη.

5. Ἡ Νύξ, ὡς γυνή, βλέπει εἰς τὴν Σελήνην, ὡς εἰς κάτοπρον, οὗ ἡ σκιά ἐστιν ἡ ἐν Σελήνῃ μελανότης.

6. Ὅτε ἐνταίνεται τὸ τόξον στρογγυλοειδὲς γίνεται. — Τὸ ἐν τῇ Σελήνῃ στίγμα, τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τόξου κενόν ἐστὶ.

7. Ἐλθόντος τοῦ φωτὸς τῆς Σελήνης, τὸ σκότος τῆς νυκτὸς οὐ νεάζει, ἀλλ' ἀπακμάζει· ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ, ὅτε λάμπει ἡ Σελήνη, οὔτε πολὺ φῶς ἐστίν, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὔτε πολὺ σκότος, ἀλλὰ μέσον πως ἐστὶ φωτὸς καὶ σκότους.

» σησάμου, δίδομένη παρὰ τῆς γυναικὸς Ἀτμοσφαίρας τῷ
» Ἡλίῳ τελευτήσαντι ¹.

50 « Φεῦ ! ὁ φύσει ἀκάθαρτος αἰθὴρ ἐποίησε φόνον τοῦ
» σκότους, διὰ τῆς ἀκτῖνος τῆς ξένης Σελήνης ἐλθούσης,
» ὡς ὁ πονηρὸς οἰκοδεσπότης ποιεῖ φόνον τοῦ ἐν οἴκῳ ὄφρεως,
» διὰ χειρὸς ξένου, ἐλθόντος ².

51. « Ὁ κελαινὸς αἰθὴρ, ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ τοὺς τρεῖς κόσμους,
» λαμπρυνθεὶς τῇ Σελήνῃ, ἔλαβεν ὁμοιότητα τοῦ Σίβα, ὃν
» ἐτίμησεν ὁ Βισνοῦς τῇ προσφορᾷ τοῦ οἰκείου ὀφθαλμοῦ ³.

52. « Ἐλθόντος τοῦ Ζόφου εἰς πάσας τὰς διαστάσεις ⁴ τοῦ τό-
» που, ἡ Νῦξ ⁵ ἔθετο τὴν Σελήνην ὡς πρόσωπον ἐρυθρὸν
» ἐκ θυμοῦ· φοβηθέντος δὲ καὶ ἀπελθόντος, ἔθετο αὐτὴν
» ὡς πρόσωπον ὠχρὸν ἐκ λύπης τῆς διαζεύξεως.

53. « Ἡ λάμψις αὕτη τῆς Σελήνης, ὥσπερ φυτὸν λαμπρὸν
» τοῦ Ἑρωτος, ἔχον ἄστρα, ὡς ἄνθη, ἀνέφυσεν ἐκ τῆς Σε-
» λήνης, ὡς ἐκ στρογγύλης ἀμάρας, ἐχούσης τὰ μέλανα
» στίγματα, ὡς κυανᾶ βλαστήματα.

54. « Τῆς Σελήνης ἐλθούσης, τὰ ὄρη ταῦτα, ὥσπερ καίόμενα
» τῷ πυρί, ὃ ἐστὶ τὸ λαμπρὸν τῶν βότανων, κλαίουσιν

1. Τὸν Ἥλιον ποιεῖ ἄνδρα ἐνταῦθα· καὶ γὰρ τῷ ἀποθανόντι ἀνδρὶ ἡ γυνὴ προσφέρει χοὰς ὕδατος καὶ μέλαν σῆσαμον.

2. Ἐπὶ τῶν πονηρῶν τοῦτο λέγεται, ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης εὐρῶν ὄφιν ἐν οἰκίᾳ, οὐκ ἐφόνευσεν αὐτὸν αὐτὸς, ἀλλὰ δι' ἄλλου ξένου κληθέντος.

3. Καθὼς τὸ πᾶν ἐστὶν ἐν τῷ Σίβᾳ, οὕτω καὶ ἐν τῷ αἰθέρι. Λευκὸς ὁ Σίβας, λευκὸς καὶ ὁ αἰθὴρ ἐκ τῆς Σελήνης· ἡ δὲ Σελήνη, ὡς τὸ ὄμμα τοῦ Βισνοῦ.

4. Τὰς διαστάσεις ἐνταῦθα ἐννοεῖ γυναικας· διὰ τοῦτο, ὡς γυνή, καὶ ἡ νῦξ ἐφθόνησε καὶ ἐκ θυμοῦ ἐρυθρὸν ἔσχε πρόσωπον· εἶτα δ' ἀναχωρήσαντος τοῦ σκότους, λευκὸν ἔσχε πρόσωπον, τουτέστι ὠχρὰ ἐκ λύπης. Τοῦτο δὲ δηλοῖ, ὅτι καταρχὰς μὲν, ὅτε ἀνατέλλει ἡ Σελήνη, ἐρυθρὰ ἐστὶν, εἶτα δὲ λευκὴ ἢ ὠχρά.

5. Ἡ Νῦξ γυνὴ ἐστὶ τοῦ Ζόφου.

- » ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ εὐμενοῦς Ἡλίου, διὰ τῶν ὑδάτων
 » τῶν ἐξαγομένων ἐκ τῶν σελινολίθων ¹.
55. « Ὁ τῆς νυκτὸς ἀστὴρ οὗτος πάνυ βραδέως ἀναβαίνει εἰς
 » τὴν κορυφὴν τοῦ οὐρανοῦ, ἐπειδὴ κωλύεται ὑπὸ τῆς
 » ἀγλαΐας τῶν λωτοφθάλμων γυναικῶν, τῶν ἐπὶ τῶν
 » στεγῶν τῶν οἴκων.
56. « Ἡ Σελήνη, ὡς νεφέλη τῆς γαλακτικῆς θαλάσσης, ἔβρεξε
 » λάμψιν, ὡς ἑροχὴν πολλήν, κατακλύσασαν τὸν οὐρανόν,
 » καὶ ποιήσασαν πομφόλυγας, τοὺς ἀστέρας.
57. « Τὸ σκότος, ὃ ἐστὶ τὸ σμῆνος τῶν βομβυλίων ², προ-
 » σανακλαίεται τῇ Κουμουδβατῇ ³ οὕτω· « Φύλαξόν με,
 » φύλαξόν με, ὦ εὐρύθαλμε· ὁ γὰρ ἀνὴρ σου, ὁ τῆς νυκτὸς
 » φωστὴρ, θλίβει με.»
58. « Ἡ πολλὴ λάμψις αὕτη τῆς Σελήνης, πιῶσα τὸν ζόφον,
 » ὡς οἶνον, καὶ μεθυσθεῖσα, σκιρτῶσα ἄνω καὶ κάτω,
 » γελαῖν παιεῖ πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου ⁴.
59. « Αὕτη ἡ Σελήνη, ἡ κυρία τῶν βοτανῶν, θεῖσα ἐν τῷ
 » σκοτεινῷ τούτῳ κόσμῳ, ὥσπερ ἐν σιδηρᾷ βάλῳ, ὀλίγην
 » τινα βοτάνην, ἀργυροῦν ἐποίησεν αὐτὸν, τουτέστι, λευ-
 » κὸν καὶ λαμπρόν ⁵.
60. « Ἡ ἐπιφάνεια αὕτη τῆς γῆς ποικίλη ἐγένετο ἐκ τῶν εὐφη-

1. Εἶδος πέτρας, σταζούσης ὕδωρ ὅτε προσβάλλει ἡ Σελήνη.

2. Μέλαν τὸ σκότος, μέλανες καὶ οἱ βομβύλιοι.

3. Κουμουδβατὴ λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός· πλάττεται δὲ ὡς γυνὴ ἀγαπητὴ τῆς Σελήνης, ἐπειδὴ κατὰ τὴν νύκτα διεκπετάννυται, ὅτε καὶ ἡ Σελήνη λάμπει· ἡ δὲ Σελήνη, ὡς προεῖρηται, ἀρσενικοῦ γένους ἐστὶ παρ' Ἰνδοῖς.

4. Τουτέστι γαννύει, λαμπρύνει τὸ πᾶν.

5. Καθὼς ὁ μυθεύμενος χημικὸς, θεὸς ἐν τῷ σιδηρῷ βοτάνην τινα μεταβάλλει αὐτὸν εἰς χρυσόν, οὕτω καὶ ἡ Σελήνη, ἐκτείνασα τὸ ἑαυτῆς λευκὸν σέλας, λευκὸν καὶ λαμπρόν ἐποίησε τὸν ἐκ τοῦ σκότους μέλανα κόσμον.

» μιῶν τῆς Σελήνης καὶ ἐκ τῶν δυσφημιῶν τοῦ σκότους,
 » αἱ εἰσιν αἱ τῆς Σελήνης αὐγαὶ καὶ αἱ τῶν σωμάτων
 » σκιαί ¹.

61. « Αὕτη ἡ Σελήνη ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, ὡς χειρομύλη,
 » κειμένη ἐπ' ἀτμοσφαίρας, ὡς ἐπὶ δέρρεως, ἥ πτίσσει τὰ
 » ἐν τῷ στέρνει τῶν διεζευγμένων ἐραστῶν ὅστέα εἰς λε-
 » πτά, ὃ ἐστὶ τὰ ἄστρα.

62. « Ἐν οὐρανῷ, ὡς ἐν ὠκεανῷ, νεοφανῇ κύματα λαμπρὰ
 » τῆς Σελήνης ἀνακινοῦνται· ὅθεν συνίημι, ὡς ἐνταῦθα
 » νήχεται ἀπολύτως (ἐλευθέρως) ὁ ἰχθύς, ἡ σημαία τοῦ
 » Ἐρωτος.

63. « Καὶ ὁ ὠκεανὸς διεταράχθη εὐθέως ² ἐκ τῶν προσθαλ-
 » λουσῶν ἀκτίνων τῇν Σελήνης, ἐριζουσῶν ἀλλήλαις τῇ
 » λαμπρότητι, καὶ προθυμουμένων καταδύσασθαι εἰς δια-
 » σκέδασιν τοῦ ἐν τῷ ὑποχθονίῳ κόσμῳ σκότους.

64. « Τὰ ζεύγη τῶν περδίκων, τέμνοντα τὴν λαμπρὰν ἀκτίνα
 » τῆς Σελήνης τοῖς αὐτῶν ἀγλαοῖς ῥάμφεσι, μεταδιδόα-
 » σιν αὐτῆς ἀλλήλαις, ὡς ὄψου, πρὸς τῇ πόσει τοῦ φίλ-
 » τρου, ὡς οἶνου ³.

65. « Αἱ γινόμεναι μέλαιναι σκιαὶ τῶν γυναικῶν ἐκ τῆς σε-
 » ληνιακῆς λάμψεως, αἱ πορεύονται πρὸς τοὺς ἐρωμένους,

1. Τουτέστι λαμπρὸν καὶ σκοτεινὸν ἐγένετο τὸ πᾶν· λαμπρὸν μὲν ἔνθα λάμπει ἡ Σελήνη, σκοτεινὸν δὲ ἔνθα ἐστὶ σκιά.

2. Σημαίνει τὴν ἣν λαμβάνει πλημμύραν ἡ θάλασσα ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς Σελήνης.

3. Ὁ πέρδιξ, λέγουσι, λίαν χαίρει τῇ Σελήνῃ· ὅπου κλίνει ἡ Σελήνη, ἐκεῖ κλίνει καὶ ὁ πέρδιξ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, βλέπων πρὸς τὰς ἀκτῖνας τῆς Σελήνης, ὅθεν καὶ μυθεύεται ὅτι ἔρωτα ἔχει πρὸς τὴν Σελήνην, καὶ διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτῆς ζῇ. Λέγουσιν ὡς τοῦτο τὸ ὄρνεον καὶ ἀνθρακας ἡμμένους συλλέγον κατεσθίει.

- » αἱ γυναῖκες εἰσι τοῦ ἀναιρεθέντος σκότους, αἰκυλίωνται
 » κατὰ γῆς ἐκ λύπης.
66. « Διὰ τί ὁ καιρὸς οὗτος οὐκ ἔστιν ἀμβρόσιος, ὅτε καὶ ἡ
 » σκιά τῶν δένδρων ἄνθη ἔχει, ἃ ἔστιν αἱ στρογγύλαι
 » λαμπηδόνες, αἱ διήκουσαι εἰς τὴν γῆν διὰ τῶν διεχόν-
 » των φύλλων;
67. « Νῦν ὁ Ἔρως, φέρων τὴν Σελήνην, ὡς πολεμικὸν δίσκον,
 » καὶ δυσφόρητος ὢν, ἔχει τὴν παντοκρατορίαν· ὅθεν τὸ
 » πᾶν τοῦτο ταπεινωθὲν, ὑπόκειται τῇ προσταγῇ αὐτοῦ.
68. « Αἱ γυναῖκες ¹, ἐπιθυμοῦσαι ἐν μεγάλῃ ἀδημονίᾳ τῆς
 » τῶν ἀνδρῶν ἀφίξεως, λαμπρύνουσι καὶ τὰ ἐπέισακτα
 » κοσμήματα τοῖς φυσικοῖς αὐτῶν κοσμήμασι, ταῖς τοῦ
 » σώματος ἀγλαΐαις, αἱ εἰσιν ὡς ἀκόνας τῶν βελῶν τοῦ
 » Ἐρωτος.
69. « Ἐκ τῆς μελαίνης κόμης τῶν γυναικῶν ², τῆς εὐθετη-
 » θεΐσης τοῖς δακτύλοις, ἀκτίνες ἐκπέμπονται, αἱ εἰσιν οἱ
 » πόδες τῶν βομβυλίων, τῶν περιῖπταμένων περὶ τὰ
 » εὐώδη ἄνθη, τὰ ἐπὶ τῆς κόμης.
70. « Ὅ,τι κόσμημα καλὸν ἐκ βαφῆς φέρουσιν αἱ καλαὶ γυ-
 » ναῖκες ἐπὶ τοῦ σεληνιαίου αὐτῶν μετώπου, τοῦτό ἐστιν
 » ὡς ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης.
71. « Γραμμαὶ τινες δὺω μέλαιναι, ὡς δὺω εἰσὶ τόξα ³ τοῦ
 » Ἐρωτος καὶ τῆς Ῥατῆς, τῶν νικητῶν τοῦ κόσμου, οἱ
 » οἰκοῦσιν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς.
72. « Ἐπειδὴ αἱ γεγραμμέναι περιπλοκάδες ἐπὶ τῶν παρειῶν
 » φαίνονται, ὡς ἔχουσι τὰ λαμπρὰ ὄμματα, ὡς ἄνθη, διὰ

1. Ἐπαινος τῆς σωματικῆς ἀγλαΐας τῶν γυναικῶν.

2. Ἐν τοῖς ἑξῆς ἔπαινον ποιεῖ τῶν κοσμημάτων, τῶν ἐν ἐκάστῳ μέρει τοῦ σώματος.

3. Δὺω τόξα ἐνταφῶθα ἐννοεῖ τὰς ὀφρῦδας.

- » τοῦτο ἐκ τῆς λάμψεως τῶν ὀμμάτων τὸ ἔαρ ἐποίησεν
 » ἄνθη, κοσμήματα ταῖς γυναίξι, χάριν τοῦ φίλου Ἔρωτος.
73. «Τὸ λαμπρὸν πρόσωπον τῆς γυναικὸς, τὸ ἔχον ἑκατέ-
 » ρωθεν δύο λαμπρὰ ἐνώτια μετὰ μαργάρων, διαπρέπει
 » ὡς δραματοποιὸς τοῦ ἔρωτος, σὺν δύο παραστάταις.
74. «Ὅ,τι ἐρυθρὸν χρίσμα ἐκ τοῦ λακκίου ἔθεντο ἐπὶ τοῦ
 » ἐρυθροῦ χείλους αἱ γυναῖκες, τοῦτό ἐστιν, ὡς τὸ μέλι,
 » μεμιγμένον ἀμβροσίᾳ, καὶ ὡς Σελήνη ἀληλιμμένη Σαν-
 » δάνῳ¹.
75. «ὑπὸ τοῦ λαιμοῦ τῶν γυναικῶν, τοῦ φέροντος περιδέ-
 » ραιον ἐκ μαργάρων, ὡς κομβολόγιον ἐκ κρυστάλλων,
 » καὶ ὑπερβάλλοντος τὸν κόγχον, τίς εὐχὴ ψιθυρίζεται
 » διὰ τοῦ ἤχου τῶν περισειομένων μακρῶν ἐνωτίων, καὶ
 » κρουόντων τὸν ἐν τῷ λαιμῷ χρυσοῦν στρεπτόν²;
76. «Οἱ δύο μαστοὶ τῶν γυναικῶν, οἱ κεχρισμένοι μύσχω,
 » ὡς χυμῷ στρηνιῶντος ἐλέφαντος, ἡγλαΐζοντο ὡς δύο
 » στύλοι παιδιᾶς τοῦ ἀγρίου ἐλέφαντος, τοῦ οὔστρου τῆς
 » νεότητος.
77. «Ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες ἀνέλαβον τὰ πολλὰ τόξα τοῦ Ἰν-
 » δρα, ὃ ἐστὶ πολλὰ λαμπρὰ βραχιόνια, διὰ τοῦτο ὁ
 » ἔρως ἐγένετο πολυόφθαλμος Ἰνδρας, εἰς τὸ τρωῶσαι
 » πολλοὺς τρωτοὺς.
78. «Ὁ λωτὸς, τυχὼν ὀνόματος ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ὡραίας³,

1. Περιττόν ἐστι δηλονότι· τὸ γὰρ χεῖλος ἐρυθρότερόν ἐστι τοῦ λακ-
 κίου, καθὼς ἡ ἀμβροσία γλυκυτέρα τοῦ μέλιτος καὶ ἡ Σελήνη λευκοτέρα
 τοῦ Σανδάνου.

2. Ὁ ἀγλαὸς λαιμὸς εἰκάζεται τῷ λευκῷ κόγχῳ· ὅτε δὲ ἐνίκησε καὶ
 τὸν κόγχον, διατί εὐχεταί πως εἰς νίκην; Ὁ βουλόμενος τυχεῖν ἐπιγείου
 ἢ οὐρανίου δόξης, ἢ νικῆσαι τὸν ἐχθρόν, ἀσκησιν ποιεῖ, ἔχων κομβολό-
 γιον καὶ ὑποτονθορίζων καὶ εὐχόμενος.

3. Καθὼς ἡ καλὴ χεὶρ ὀνομάζεται λωτός.

- » διὰ τῆς ἐν ὕδατι ἀσκήσεως, τιμᾶται ὡς νικητῆς καὶ ὑπὸ
 » τῶν μοιρῶν τῆς Σελήνης, αἵ εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ψελλίοις
 » μαργαρίται ¹.
79. « Περιττὸν κόσμημα ἔθεντο αἱ γυναῖκες εἰς θέλγητρον τὰ
 » λιθοκόλλητα δακτυλίδια ἐν τοῖς δακτύλοις αὐτῶν· ἐπει-
 » δὴ οὗτοι κεκοσμημένοι εἰσὶ ταῖς λαμπρότησι τῶν ὀνύχων.
80. « Ζώνη δέεται περὶ τὴν ὀσφὺν τῆς γυναικὸς ὑπὸ θεραπαι-
 » νίδων, αἱ λέγουσι πρὸς ἀλλήλας, ἡ μὲν «Κράτει κα-
 » λῶς ταύτην τὴν ζώνην· » ἡ δὲ «Δῆσον αὐτήν. »
81. « Ἀγαλλέσθω ² τὸ ζεῦγος τῶν λωτίων ποδῶν τῶν γυναι-
 » κῶν, τὸ ἀγλαϊζόμενον τοῖς περιπεζίοις· ὁ γὰρ ὄλεθρος
 » τῶν λωτῶν, ἡ Σελήνη ³, ταπεινόφρων ἐγένετο ἐκ τῶν
 » λαμπρῶν προσώπων αὐτῶν τῶν γυναικῶν.
82. « Οἱ ἐν τοῖς ἀγλαοῖς ποσὶ τῶν γυναικῶν ἐρυθρὰ βαφὴ τοῦ
 » λακκίου, αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς ἐσπέρας ἐρυθρότης, ἡ ἐνικὴ-
 » θη ὑπὸ τῆς φυσικῆς ἐρυθρότητος αὐτῶν τῶν ποδῶν, καὶ
 » διὰ τοῦτο παρίσταται τιμῶσα καὶ θεραπεύουσα αὐτοὺς
 » δουλοπρεπῶς.
83. « Οὐδὲμία διαφορὰ πέφυκε τοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀλείμμα-
 » τος ἐκ λευκοῦ Σανδάνου καὶ τοῦ ἱματίου τῶν γυναικῶν,
 » μᾶλλον λευκῶν ἐκ τῆς λάμψεως τῆς Σελήνης φαινομέ-
 » νων, καὶ διαφαινόντων ἐκ τῆς λευκότητος τὸ ἀγλαὸν
 » τοῦ σώματος.
84. « Αἱ γυναῖκες κοσμηθεῖσαι οὕτως ἀγλαῶς, καὶ ἰδοῦσαι
 » τὸ σῶμα ἑαυτῶν ἐν λιθοκολλήτῳ κατόπτρῳ, ἐρωτομα-
 » νεῖς γενόμεναι, ἐπεθύμησαν τῆς τῶν ἀνδρῶν ὀψεως.
85. « Ὡ Κρισναῖ, ἄριστε πάντων τῶν ἐν γῇ, καὶ τῶν τρυφῇ-

1. Ἡ γὰρ Σελήνη ἔχθραν ἔχει πρὸς τοὺς ἡμεράνθεις λωτούς.

2. Ὁ λωτὸς λέγει ἐνταῦθα.

3. Ἐχθρὸς τῶν λωτῶν ἐστὶν ἡ Σελήνη.

- » λῶν καὶ φιληδόνων, ἡ νεανικὴ ἡμῶν ἀμφοτέρων ἡλικία
 » ἀπολαυέτω τρυφῆς καὶ ἡδονῆς ἐν τῇ τῶν θηλειῶν θέᾳ. »
86. Τοιαῦτα ἡδέως διαλεγόμενων τοῦ Ἀρζούνα καὶ τοῦ Κρινᾶ, ὧν ἡ διάνοια ἀφεώρα εἰς ἐρωτικὴν παιδιάν μετὰ ἐρωτικῶν, τίνι ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ ἔφεςις οὐκ ἐγένετο τῆς ἀλλήλων θεωρίας, εἰς τὸ καταβαλεῖν τὸ ἀλλήλων φρόνημα;
87. Τί εἶπω περὶ τῆς ἄκρας εὐστοχίας τοῦ Ἔρωτος, ὃς ἔβαλε θέλεισι τὸ στῆθος τῶν ἐλαφοφθάλμων γυναικῶν, κατὰ τὸ μέσον τῶν μαστῶν, οὐ πολὺ τὸ μεταξὺ ἐχόντων;
88. Αἱ γυναῖκες ἐν λόγοις ἀναμνηθεῖσαι τῶν ἐρωμένων, ἐπληρώθησαν ἰδρώτων, ὥσπερ εἰ κατεβράχυσαν τὸ σῶμα σταγόσιν ἐκ τοῦ χυμοῦ τῶν ἀνθίνων ἑλῶν τοῦ Ἔρωτος.
89. Μωροὶ οἱ λέγοντες, ὡς ὁ Ἔρως πέντε ἔχει θέλη· οὗτος γὰρ ἐνέπηξεν ἐν ἑκαστον βέλος ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ πόρῳ τοῦ σώματος τῶν γυναικῶν.
90. «Παράγγειλον ¹ τῇ ἀγγελιαφόρῳ, ἵνα κομίσῃ παντοίῳ
 » τρόπῳ ἐκεῖνον τὸν ἐραστὴν,» ἔφη τις τῶν γυναικῶν πρὸς φίλην· ἑτέρα δέ τις εὐτυχῆς εἶδεν αὐτὸν ἐλθόντα καὶ πεσόντα πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς ².
91. Ἐρωμένη τις, πεπεισμένη ἐκ τοῦ παλμοῦ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ ³, ὡς ἐλεύσεται ὁ ἐραστῆς, καὶ τοι ἦν ἐν ἀθμονία, οὐκ ἀπέστειλεν ὅμως τὴν μαστροπὸν, δεικνύουσα ἐκ τούτου τὸ ὅτι εἶχε μέγα φρόνημα.
92. Ἄλλη, διανοουμένη τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐραστοῦ, τείνασα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀσκαρδαμυκτὶ εἰς τὴν θύραν, ὅλη ἦν πρὸς τὸν

1. Διάλογος τῶν γυναικῶν.

2. Ὃν ἐκείνη ᾔθελε καλέσαι, οὗτος πρὸς ταύτην ἦλθεν αὐτόκλητος, καὶ διὰ τοῦτο εὐτυχῆς ἡ ἐρωμένη αὕτη.

3. Ὁ παλμός τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ τῆς γυναικὸς αἴσιος οἰωνός ἐστι.

- ἐραστήν, μηδαμῶς προσέχουσα τοῖς λόγοις τῆς φίλης, μόνον δὲ κατανεύουσα.
93. Μεγαλόφρων τις ἀφῆκε τὸ ὃ εἶχε μέγα φρόνημα διὰ τῆς ἑαυτοῦ διανοίας, ἥ ἀνέπλαττε τὰς ἀρετὰς τοῦ ἐραστοῦ, καὶ ἐπορεύετο πολλάκις καὶ ἤρχετο, ὡς ἀγγελιαφόρος ¹.
94. Ἐτέρα τις, βλέπουσα διὰ τοῦ προσηλωμένου τῇ θύρᾳ ὀφθαλμοῦ σειόμενον φύλλον τοῦ ἐπὶ τῆς θύρας στεφάνου ἐκ φύλλων, περιχαρὴς γενομένη, ὡς οὗτός ἐστιν ὁ ἐραστής, πολλάκις ἀνίστατο ἐξ ἑδρας.
95. Ἀγγελιαφόροι ἐπέμφθησαν ἐν ταύτῃ ὑπ' ἐραστοῦ καὶ ἐρωμένης· ὅτε δ' ὥράθη ἔμπροσθεν ἡ ἀγγελιαφόρος ἐκατέρων, ἐκότεροι μετενόησαν ἀμοιβαίως, ἐπὶ τῷ ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν ταχέως.
96. Ἐρωμένη τις εἶδε τὸν ἐραστήν ἐπὶ θύρας, καὶ ἐπήνει τὸν κακὸν οἰωνόν, ὡς ὄντα αἴτιον τῆς βραδείας ἐλεύσεως τῆς ἀγγελιαφόρου, ἥ ἐπέμφθη πρότερον ².
97. Αἱ μὲν γυναῖκες παρεσκευάσαντο μαστροπούς, εἰς τὸ πέμψαι μετὰ θελκτικῶν λόγων· ἤλθον δ' ἐν ταύτῃ καὶ οἱ ἐρασταί. Τοῦτο τὸ ἀμοιβαῖον τῆς ἀγάπης ἀλλήλων ἀπαράμιλλόν ἐστι.
98. Τοῦ ἐραστοῦ ἐλθόντος, ἡ ἐρωμένη στρέψασα τὸ πρόσωπον, ἤνεγκεν εἰς τὸ φανερόν τὴν ἣν εἶχεν οἴησιν· ἔδειξε δὲ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ φίλτρον διὰ τοῦ ἐκ πλαγίου βλέμματος εἰς τὸν ἐραστήν.
99. Τοῦ ἀνδρὸς ἐλθόντος εἰς τὴν θύραν, ἑτέρα τις στρέψασα τὸ πρόσωπον, ἔδειξε τὸ ὑπερήφανον· ἐπιθυμοῦσα δὲ τοῦ

1. Ἡ διάνοια ἐγένετο ἀγγελιαφόρος.

2. Δηλονότι ὁ κακὸς οἰωνὸς οὐκ ἦν τῆς βραδείας ἐλεύσεως τοῦ ἐραστοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀγγελιαφόρου.

ιδεῖν αὐτόν, ἔψεγε τὸν ὀφθαλμὸν, διότι οὐ δύναται ἐλῆ-
πειν εἰς τοῦπίσω.

100. Τοῦ ἔραστοῦ ἐλθόντος καὶ βουληθέντος ἀγκαλίσασθαι,
ἐρωμένη τις ὑπερήφανος, ἐκτείνασα τὰς ἀγλαὰς χεῖρας,
οὐκ ἤνεγκε τὸ ὑπερήφανον εἰς τὸ φανερόν, θυμουμένη,
δακρυρροοῦσα καὶ τρέμουςα ¹.

101. Ἄλλη τις οὐχ ἡδυνε πανοῦργον ἔραστην κολακείαις καὶ
περιπτύξεσι πλασταῖς, μὴ δυναμένη, καὶ περ οὔσα λίαν
πανοῦργος, ἀποκρύψαι τρόποις τὸν θυμὸν, τὸν ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς φαινόμενον.

102. Ὁ ἀγλαὸς Ἔρως, ὁ ἐν τῇ καθαῇ καρδίᾳ τῆς ἐρωμένης,
ἀναστάσης ἐξ ἔδρας, αὐτὸ τὸ ἀπεικόνισμα ἦν τοῦ ἀγλαοῦ
σώματος τοῦ ἔραστοῦ, ἐλθόντος καὶ στάντος ἔμπροσθεν ².

103. Τοῦ ἔραστοῦ ἐλθόντος εἰς τὰ πρόσω, ὁ ὀφθαλμὸς ἐρω-
μένης τινος οὕτως ἐξετάθη, ὥστε ὁ ἐν τῷ ὥτῃ λαμπρὸς
λωτὸς μέλος ἐφαίνετο τοῦ ὀφθαλμοῦ.

104. Τοῦ ἔραστοῦ παραστάντος, τὰ μέλη τῆς ἀδημονούσης
ἐρωμένης, ἀναστάσης ἐξ ἔδρας ἡδέως, κρότον ἐποιήσαντο
χαρᾶ πῶς διὰ τοῦ ἤχου τῶν κοσμημάτων.

105. Ἐραστής τις λίαν ἔνοχος, καταφρονηθεὶς ὑπερηφάνως
ὑπὸ τῆς ἐρωμένης, ὑпанεχώρει· ἡ δὲ εἰποῦσα, « Πάλιν
» πρὸς ἐκείνην πορεύη; » λαβομένη αὐτοῦ ἐκ τῆς κόμης,
ἔρριψεν ἐπὶ τῆς κλίνης.

106. Ἡ γυνὴ νοερῶς ἐποίει ἐρωτικὴν ὄψιν καὶ ἀνάστασιν ἐξ
ἔδρας πρὸς τὸν ἄνδρα, παραστάντα, τοῦ μὲν ὄμματος
πλήρους ὄντος δακρύων ³, τοῦ δὲ σώματος χαίνου.

1. Θυμουμένη διότι ἐβράδυνε· ὁ δὲ τρόμος καὶ τὸ δάκρυον ἴδια ἔρωτος.

2. Τουτέστιν εἰλικρινῶς ἡγαπᾶτο ὑπὸ τῆς ἐρωμένης, καὶ διὰ τοῦτο
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἦν.

3. Τὸ μὲν ὄμμα ἦν πλήρες δακρύων, τὸ δὲ σῶμα ἐκκελυμένον ἐξ
ἔρωτος, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ οἷόν τε ἦν τότε ὀρεῖν, οὔτ' ἀνίστασθαι.

107. Ἐκάστη μὲν τῶν γυναικῶν τούτων, αἱ ἦσαν ἀπαράμιλλοι κατὰ τὴν ἀγλαΐαν, ἐκάθισαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης μεθ' ἐκάστου ἀνδρός, ἀφεῖσαι τὸ φρόνημα· ὁ δ' Ἔρωσ, ἰδὼν ταῦτα τὰ ζεύγη, ἀπιδὼν εἰς τὴν Πάτην, καὶ αὐτὸς ὅλος ἐγένετο ἔρωτος.

108. Οὕτως οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, διασκεδάσαντες τὸ σκότος τοῦ φρονήματος ἐκ τῆς αὐγῆς τῆς αὐγαζούσης Σελήνης, καὶ ἀπορρίψαντες τὴν αἰσχύνην ἐκ τῶν πολλῶν βελῶν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἰσχυροῦ Ἐρωτος, ὄντες ἐν ἀκμῇ τῆς ἐπιθυμίας, γνώμης ἐγένοντο γεύσασθαι οἴνου, εἰς τόλμην καὶ μέθην.

Τέλος τοῦ Ἐννάτου Κεφαλαίου

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ συνουσίας.

1. Ὁ Ποιητὴς τῆς Μαχαβαράτας ἔστω μοι ἐπ' ἀγαθῷ, ὃς εἰσέδω τὴν Σελήνην ἀπόγε τῆς φαινομένης μελανότητος¹, ληψόμενος ἀμβροσίαν, εἰς τὸ ἀπαλλάξαι τὸ φάρμακον τῶν δειχθέντων ὑπὸ κακῶν ἔργων, ὡς ὑπ' ὀφρων.

2. Οἱ μὲν δὴ νεανίαί, καταφιλοῦντες ἔρωτικῶς τοὺς ὀφθαλ-

1. Μέλας ἦν ὁ Βεάσας· διὰ τοῦτο πλάττει ὁ ποιητὴς, ὅτι ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης ἐστὶν ὁ Βεάσας, ὃς εἰσέδω ληψόμενος ἀμβροσίαν.

μοὺς τῶν εὐφροδάλμων γυναικῶν, ἐπιθυμήσαντες, ἔθεντο τὸν νοῦν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ γλυκέος οἴνου.

3. Τῶν δὲ γυναικῶν στερεὸν ἔχουσῶν τὸ φρόνημα, ὁ οἶνος, ὅς ἐστι κῆρυξ πρόθυμος τῆς διατηρήσεως τῆς προσταγῆς τοῦ Ἑρωτος, καὶ ὁξὺς ἀναιρέτης τοῦ φρονήματος, παρακέλευσιν ἐποίησε διὰ τοῦ βόμβου τῶν βομβυλίων.
4. Ὁ οἶνος στρατηγὸς ἐγένετο πάντων τῶν στρατῶν τοῦ Ἑρωτος ¹, εἰς ἀναίρεσιν τοῦ φρονήματος τῶν γυναικῶν, καὶ ἐδήλου τὴν ἣν εἶχε νέαν χαρὰν, διὰ τῶν ἀσμάτων τῶν ἀδόντων βομβυλίων.
5. Αἱ γυναῖκες ὥσπερ ὀραθεῖσαι ὑπὸ τοῦ οἴνου ὄμματι θυμοειδεῖ, ὅ ἐστι τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ἐν τῷ οἴνῳ λωτοῦ καὶ τὸ μέλαν τοῦ περιῖπταμένου βομβυλίου ², ἀφῆκαν τὸ ἐντὸς φρόνημα.
6. Γυνή τις, ἐκβαλοῦσα τὰ ἐν τῷ ποτηρίῳ τοῦ οἴνου ἄνθη, ἰδοῦσα τὸ ἀπεικόνισμα τοῦ προσώπου αὐτῆς ἐν τῷ οἴνῳ, ἐνόμισε λωτὸν, καὶ βουλομένη ἀναλαβεῖν αὐτόν, ἤσχύνη ἐν καρδίᾳ, καὶ περ τοῦ ἀνδρὸς μὴ αἰσθομένου ³.
7. Ὁ ἐν οἴνῳ τεθείς λωτὸς εἰς εὐωδίαν, οὐ τοσοῦτον ἐγένετο ἐφετὸς τοῖς ἔρωτι πολλῷ καὶ οἴνῳ κατεχομένοις, ὅσον τὸ λώτιον πρόσωπον τῶν γυναικῶν, τὸ ἀντιλάμπον ἐν τῷ οἴνῳ.
8. Ἡ Σελήνη, ἥ ἐστιν ἡ ἐν οἴνῳ ἀντιλάμπουσα μορφή τοῦ γυναικείου προσώπου ⁴, ἔπεσεν εἰς τὸν οἶνον ἐπὶ τῷ νικῇ-

1. Στρατὸς τοῦ Ἑρωτός εἰσι τὰ ἄνθη, τὸ Ἑαρ, καὶ πᾶν ἄλλο τι ἡδὺ δὲ καὶ θυμῆρες, παροξυντικὸν εἰς ἔρωτα.

2. Τὸ μὲν ἐρυθρὸν τοῦ ἐν οἴνῳ λωτοῦ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ὀμματος ἐκ θυμοῦ· τὸ δὲ μέλαν τοῦ περιῖπταμένου βομβυλίου, εἰς τὴν κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ.

3. Ἐν τούτοις δηλοῖ τὴν παροιμίαν ἀμφοτέρων.

4. Ἡ Σελήνη ἔχθρὰ πλάττεται τοῦ ἡμεράνθους λωτοῦ καὶ τοῦ λαμπροῦ προσώπου.

σαι τὸν ἐν οἴνῳ λῶτόν· οἷα τις μωρὰ ἦν, ἢ, τυφλὴ γενομένη ἐκ τῆς φυσικῆς ἐχθρας, οὐκ εἶδεν ἕξω ἕτερον ἐχθρόν, τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς ¹!

9. Αἱ γυναῖκες ἐποτίζοντο οἶνον πρότερον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τεχνηέντως, ἵνα λάβῃ ὁ οἶνος πλείω γλυκύτητα τῇ προσφάσσει τῶν λωτίων αὐτῶν προσώπων.
10. Ὁ οἶνος ὁ ἐξάπτων τῶν Ἑρωτα, ποθεῖς ὁ ἡμῖς ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἐλήφθη παρὰ τῶν ἀνδρῶν· τεθεῖς δ' ἐν τῷ στόματι, οὐ κατεπόθη εὐθέως, ἵνα διδοίη διὰ πολλοῦ ἡδύτητα τῇ γεύσει.
11. Ὅτε παιδιαὶ ὑγραὶ τοῦ Ἑρωτος ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀμοιβαίως ἐγίνοντο διὰ τοῦ ἐν τῷ στόματι οἴνου, τότε πάντως ἡ ἔνωσις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἐγίνετο τῷ ἀνδρὶ καὶ τῇ γυναικὶ ἐκ φίλτρου.
12. Ἀγάπη ἄδολος οὐκ ἦν τῷ ἀνδρὶ καὶ τῇ γυναικὶ, ἀλλά τ-
τουςιν ὀλίγης χάριτος πολλήν· οὗτοι γὰρ διδόντες ἀλλή-
λοις τὸν ἐν τῷ στόματι οἶνον, ἔπινον ἔπειτα τὸ χεῖλος.
13. Οἷα ἡδύτης, νικῶσα τὴν ἀμβροσίαν, ἐδίδото τῇ γεύσει τοῦ οἴνου παρὰ τοῦ χείλους τῶν γυναικῶν, τοιαύτη ἀμοι-
βαίως, νικῶσα τὴν Σελήνην, ἐδίδото καὶ παρὰ τούτου τοῦ οἴνου τοῖς προσώποις αὐτῶν ².
14. Τῶν ἀνδρῶν γευομένων συχνάκις κατὰ διαδοχὴν τοῦ χείλους καὶ τοῦ οἴνου, ἐγὼ οὐκ οἶδα πότερον ἦν τὸ ὄψον, καὶ πότερον ἦν τὸ πόμα.
15. Ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ ἔπινε τὸ χεῖλος τῆς γυναικὸς ἀδιαλείπτως, ἀλλ' οὐκ ἐκ διαλείμματος καὶ τὸν οἶνον, ὁ οἶνος, ὥςπερ

1. Τίς γὰρ βλέπων ἕξω ἐχθρόν, πίπτει εἰς τὸ ὕδωρ, τοῦ νικῆσαι ἕτε-
ρον ἐχθρόν;

2. Λαμπρότερον τῆς Σελήνης ἐποίει τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

θυμωθεὶς, ἐρυθρὸς ἐγένετο τὸ χρῶμα, καὶ τρέμων διεταράττετο ἐκ τοῦ ῥοίζου τῶν ἐπιφοιτῶντων βομβυλίων.

16. Ἐραστοῦ διδόντος ἐρωμένη τὸν ἡμίποτον οἶνον, ἡ ἀντίζηλος θυμὸν ἔσχε. Πεσούσης δ' ἐξ ἀπροόπτου τῆς φιάλης, ἐχάρη εὐθέως· δόντος δ' ἐκείνου ἐκείνη τὸν ἐν στόματι οἶνον, κατησχύνθη.

17. Βίσελθὼν ὁ οἶνος εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν γυναικῶν μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας, μίαν παράδοξον μέθην τῆς ὑπερηφανίας ἐξήγαγε, καὶ ἑτέραν τῆς οἰνοποσίας ἐπεισήγαγε.

18. Ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ ἔσχε τυφλότητα ἐν καρδίᾳ ἐκ τοῦ σκότους τῆς οἰήσεως, ἔσχεν ἥδη δύναμιν τοῦ βλέπειν τοὺς ἐρῶντας καὶ τοὺς ἐρωμένους, ἐξημμένου τοῦ ἐρωτικοῦ λύχνου ἐκ τοῦ οἴνου.

19. Τὰ ἐρυθρὰ καὶ ἐξύρροπα ὄμματα τῶν γυναικῶν, τῶν ἐχουσῶν σῶμα παράφορον ἐκ μέθης, τυχόντα διπλασίας ἐρυθρότητος ἐκ τῶν ἐξ ἐρυθρῶν λίθων ἐνωτίων, ἔλαμπον ὡς κύματα χυμοῦ μεγάλου φίλτρου¹.

20. Ἐπειδὴ ἡ μέθη ἐγένετο ταῖς γυναιξὶ λίαν ἀπαράμιλλον κόσμημα, διὰ τοῦτο αὐταὶ οὐκ ἀνελάβανον τὰ πίπτοντα καλὰ κοσμήματα καὶ λαμπρὰ ἱμάτια.

21. Καλὴ ἄλωσις τῶν γυναικῶν ἐγένετο, ἀφαιρεθεῖσῶν τὸ ὃ εἶχον, ὡς πλοῦτον, φρόνημα ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, ἀνισταμένων καὶ πορευομένων ἀσκόπως, ἀνευ αἰτίας καὶ χρείας, ἀδιάρθρωτά τε καὶ ἀσήμαντα διαλεγομένων.

22. Βουλομένου τοῦ ἔραστοῦ περιπτύχασθαι, τὸ ὑπερήφανον τῶν γυναικῶν ἀνυπερήφανον ἐγένετο, ἐκλελυμένων τὸ σῶμα ἐκ τῆς μέθης τῆς οἰνοποσίας· ἡ δὲ αἰσχὺνη, ὥς περ αἰσχυνθεῖσα, συνεστάλη ἐν καρδίᾳ.

23. Ἐρωμένην τινα, ἡ ἐφοβεῖτο καὶ συνεστέλλετο, μεθύσας

1. Ἐρυθρὸν καὶ τὸ φίλτρον.

οἶνω ὁ ἔραστῆς, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ περιπτύξασθαι, συνεμίγη αὐτῇ, ὑπερπυρωθείσῃ εἰς ἔρωτα.

24. Ἐρωμένη τις, πίνουσα οἶνον μετὰ προσοχῆς, μέθην ἐπλάσαστο· ἰδοῦσα δὲ τὸν ἔραστὴν μὴ ἐρῶντα ἄλλης, μέθην ἀληθῇ τῆς οἰήσεως ἔλαβεν.

25. Ἐρωμένη τις, ἰδοῦσα τὸν ἔραστὴν ἐρυθρὸν ὄμμα ἔχοντα, νομίσασα, ὡς τεθυμωμένος ἐστίν, ἰκέτευεν, ἀπτομένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ· ἰδοῦσα δὲ τὴν μορφὴν αὐτῆς ἐν τοῖς

26. λαμπροῖς ὄνυξι τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ νομίσασα ἄλλην ἐκ μέθης, ἐκ θυμοῦ ἄπο μέθης ἐγένετο, καὶ ἡσχύνθη ἐλθοῦσα εἰς ἑαυτήν.

27. Γυνή τις πρωτόπειρος, βλέψασα εἰς τὴν ἐν τῷ οἶνῳ σκιὰν τοῦ προσώπου τοῦ ἔραστοῦ, πιοῦσα οἶνον, καὶ παροξυνθεῖσα εἰς ἐπιθυμίαν, ἀφῆκε τὸ αἰσχυντηρὸν, καὶ λαβοῦσα τὸ ἀνάισχυντον, συνῆν αὐτῷ.

28. Τὸ φρόνημα τῶν γυναικῶν, καί περ ἐξελθὸν ἐκ τῆς καρδίας, ἐποίει παιδιὰς διὰ λόγων¹ ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς γλώττης, ὡς ἐπὶ αἰώρας (κρεμαστῆς), ταῦτα διανοούμενον· «Ποῦ πάλιν τοιοῦτος τόπος εὐρεθήσεται;»

29. Δοθείσης τῆς καρδίας παρὰ τῶν γυναικῶν ἐκ μέθης, εἰς οἴκησιν τῷ Ἐρωτὶ ἐν ταῖς ἐρωτικαῖς παιδιαῖς, τὸ φρόνημα παραλαβὸν καὶ τὴν αἰσχύνην ἐξῆλθεν, ἕνεκα τῆς ἀτιμίας, ἣν ἔλαβε παρὰ τῶν γυναικῶν².

30. Ὁ δὲ κρότος τῶν χειρῶν ἀλλήλων, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, ὁ γινόμενος μετ' ἀστεϊσμοῦ καὶ γέλωτος ἐν τῇ

1. Λόγων δηλ. γαύρων· ἐκ τούτου δεικνύεται, ὡς ὁ πίνων μεγαλοῤῥημονεῖ.

2. Τὸ φρόνημα οἰκοῦν ἐν καρδίᾳ, ἐξῆλθεν, ὡς ἀτιμασθὲν, ἐπειδὴ ἡ καρδία ἐδόθη τῷ Ἐρωτὶ εἰς οἴκησιν.

ἔρωτικῇ παιδιᾷ, αὐτὸς ὁ ἦχος ἦν τοῦ ἀφανοῦς τόξου τοῦ Ἔρωτος.

31. Αἱ γυναῖκες λίαν οἰνόφλυγες γενόμεναι, καὶ τῇ μὲν χαίρουσαι, τῇ δὲ ὀργιζόμεναι, τῇ δὲ γελῶσαι, τῇ δὲ κλαίουσαι, φίλτρον προὔξενουν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀνδρῶν.
32. Ὅπερ λέγουσιν, ὡς ἡ ἐρυγὴ γίνεται κατὰ τὸ βρωθὲν, τοῦτο ψευδὲς ἐφαίνετο ἐνταῦθα· αὐταὶ γὰρ αἱ γυναῖκες, καὶ περ οἶνον πιοῦσαι, ἠρεῦγοντο ὅμως ἄσμα, ὡς νέκταρ.
33. Ὅ,τι ἄσμα ἦδον τότε αἱ γυναῖκες λιγηρῶς καὶ ἐκβεβακχευμένως, τοῦτο πάντως γε ἐδιδάσκοντο οἱ βομβύλιοι ἀπὸγε τοῦ περιίπτασθαι περὶ τὸ στόμα, τὸ πνέον εὐώδους οἶνου ¹.
34. Αἱ μὲν γυναῖκες ἐνταῦθα ἦδον ἄσμα ἡδὺ, ἡ δὲ Ῥατὴ συνεκρότει χορὸν ἡδὺν, ὁ δ' Ἔρως ἐποίει ἦχον ἡδὺν, διὰ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου, ὡς μουσικοῦ ὀργάνου, εἰς ἡδονὴν τῶν ἡδονικῶν.
35. Τὰ ὀξύρροπα δίκην ἐλάφων ὄμματα τῶν ἐρωτικῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἵλκοντο ὑπὸ τῶν σωμάτων ἀλλήλων, λαβόντων πλείω ἀγλαΐαν καὶ καλλονὴν ἐκ τῆς οἰνοποσίας.
36. Ἡδονὴ ἐγένετο τοῖς λωτίοις ὄμμασι τῶν ἐραστῶν, τοῖς μὴ προτιμῶσιν ἄλλο τι ἰδεῖν, ἀλλ' ἢ τοὺς μαστοὺς τῶν γυναικῶν, τοὺς ὄντας ὡς στάμνους αἰσίας πρὸ τῆς θύρας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἔρωτος ².
37. Τὸ ζεῦγος τῶν ὀμμάτων τοῦ νεανίου, νηχόμενον ἐν τοῖς κύμασι τῆς μεγάλης ἀγλαΐας τοῦ σώματος τῆς γυναι-

1. Οἶονεῖ ἔλεγεν· οἱ βομβύλιοι οὐ περιίπταντο εἰς τὸ ὀσφραίνεσθαι τῆς εὐωδίας τοῦ στόματος, ἀλλὰ εἰς τὸ διδάσκεσθαι τὸ ἄσμα.

2. Στάμνους πλήρεις ὕδατος τιθέασιν ἐκατέρωθεν τῆς τοῦ βασιλέως θύρας καὶ τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου· ἔστι δὲ τοῦτο αἶσιον.

χός, ἂν βυθισθῇ εἰς τὴν δίνην τοῦ θαλάσσης ὀμφαλοῦ, πῶς ἀναδύσεται;

38. Οὐκ ἦν ἄχθος τῇ δυνάμει τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἀνέβαινεν ἐπὶ τοὺς γλουτοὺς τῶν γυναικῶν, ὡς ἡ ἔλαφος ἐπ' ὄρους· ἄχθος δ' ἦν ἐκ φόβου τοῦ ὀξέος βέλους τοῦ Ἑρωτος ¹.

39. Τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀνδρὸς βλέποντός τι μέλος τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς, αὕτη ἔβλεπε τὸ πρόσωπον ἐκείνου· βλέποντος δὲ πάλιν τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς, αὕτη ἔκλινε κάτω τὸ πρόσωπον αἰσχύνη.

40. Γυνὴ τις νεόγαμος, ἐπιθυμοῦσα μὲν ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς, μὴ δυναμένη δὲ ἰδεῖν ἐξ αἰδοῦς, ἐγυμνάζετο βλέπειν αὐτὸ διὰ τῆς γωνίας τοῦ ὀφθαλμοῦ.

41. Εἰς ὃ, τι μέρος τοῦ σώματος τοῦ ἔραστοῦ προσέβαλλε τὸ ὄμμα τῆς γυναικὸς, τοῦτο, ὡς νύσσα, ἐβάλλετο ὀξέως βέλεσι τοῦ Ἑρωτος ².

42. Αἱ καρδίαι ἔπινον τὸ χεῖλος ἀμοιβαίως, καὶ περ ἐξιμμάσθη, καταποθὲν ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν· ἐποθεῖτο δὲ ποθῆναι καὶ ὑπὸ τῶν στομάτων· ὁ γὰρ οἶνος ἠῤῥανε τὸν χυμόν.

43. Ἐν ὅσῳ διενεοῖτο ὁ ἔραστὴς πιεῖν τὸ χεῖλος χαρᾶ, ἐκβεβακχευμένος τὸν νοῦν, ἐν τοσοῦτῳ εἴλκετο, κρατούμενος ἐκ τῆς κόμης, χειρὶ τῆς ἐρωτολήπτου γυναικὸς.

44. Τοῦ ἔραστοῦ βουλομένου πιεῖν τὸ χεῖλος, ἡ γυνὴ συνεστάλη εὐθέως, ἐξ ὑπερηφανίας καὶ ἀπειρίας· αἰσχυνομένη

1. Καθὼς τῇ ἐλάφῳ οὐκ ἔστιν ἄχθος ἐκ τῆς εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ φόβου τοῦ βέλους τοῦ θηρευτοῦ.

2. Τὸ χειρόγραφον φέρει καὶ ἑτέραν μετάφρασιν τοῦ χωρίου τούτου «ἐπὶ τοῦτο, ὡς ἐπὶ νύσσαν, ἐβάλλοντο ὀξέως τὰ βέλη τοῦ Ἑρωτος.» (Σημείωσις τῶν ἐκδοτῶν).

δὲ καὶ τῷ ἔρωτι πάσχουσα, οὔτε ὥρεγεν, οὔτε ἔστρεφε τὸ πρόσωπον.

45. Ἄνὴρ εἴλκυσεν εἰς ἑαυτὸν γυναῖκά τινα πρωτόπειρον, κα-
λακεύσας αὐτὴν μύροις καὶ ἄνθεισιν ¹. οὐ δυνατὸς δ' ἐγέ-
νετο ὁ Ἔρως τρῶσαι αὐτὴν θέλειςιν, ἔχουσιν, ὡς θώρακα,
τὴν ἀπειρίαν.
46. Ὅτε αἱ γυναῖκες ἔτειναν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς κλῖνας
ἐξ ἔρωτος, τότε αὐταὶ ληφθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν χερσίν,
ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὰς κλῖνας.
47. Νεόγαμός τις, καὶ περ ἐπιθυμοῦσα συνουσίας, πρὸς τὸν ἀγ-
καλισάμενον ἄνδρα ἔλεγεν· «Οὐχί! οὐχί! οὐχί! καὶ ὁ μὲν
τρόμος τοῦ σώματος ἀνεφέρετο εἰς φόβον, ἡ δὲ φρίκη εἰς
ἔρωτα.
48. Οἶους θελκτικὸς λόγους ἐδιδάχθη κατ' ἰδίαν ὑπὸ τῶν
μαστρωπῶν ἢ ἐρωμένων, εἰς τὸ θέλξαι τὸν ἐραστὴν, τού-
τους ἐμελέτα ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς γλώττης, εἰς
τὸ ἐκφωνῆσαι.
49. Οἱ νεανίαί, βαλλόμενοι κατὰ τὰ στήθη ὑπὸ τῶν βολῶν
τῶν ὁμμάτων τῶν γυναικῶν, ὡς ὑπὸ βελῶν τοῦ Ἐρωτος,
τρόμον ἔσχον, καὶ ἰδρῶτα, καὶ δάκρυον.
50. Γυνή τις μηδαμῶς αἰσθανομένη, ὡς ἐλύθη τὸ περίζωμα
αὐτῆς ἐξ αἰτίας τοῦ ἐντὸς Ἐρωτος, ματαίως ἐκώλυε ταῖς
χερσὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἐραστοῦ, βουλομένου ἀφελεῖν τὸ ἐπα-
νωφόριον αὐτῆς.
51. Ἀφαιρῶν τις πολλάκις τὴν μαρμαρυγὴν τοῦ ἐκ μαργά-
ρων καθειμένου περιδεραίου γυναικὸς, νομίζων τὸ ἐπιστή-

1. «Ἀπατίσας ταύτην δώροις» ἑτέρα γραφὴ τοῦ χειρογράφου (Σ. τ.
ἐκδ.).

- θιον¹, γελασθεῖς ὑπ' ἐκείνης ἐπὶ τούτῳ, καὶ αἰσχυ-
θεῖς, καμμύσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἠγκαλίσατο αὐτήν.
52. Βληθεῖς τις τοὺς ὀφθαλμοὺς λωτῶ, ὑπὸ γυναικὸς αἰσχυ-
θείσης, διότι ἀφηρέθη τὸ ἐπιφόριον, καθαρθεῖς τὰ ὄμμα-
τα τῇ ἐξελεύσει τοῦ χνοῦ διὰ τῶν δακρύων, ἐνηγκαλί-
σθη ὑπ' αὐτῆς εὐθέως.
53. Ἄλλος τις ἐν σφοδρᾷ περιπτύξει, βληθεῖς φρικῶδει χειρὶ
ὑπ' ἐρωμένης, θυμῷ ἀβρῶ φίλτρου κατεχομένης, ὥραθη
ὑπ' αὐτῆς βλοσυροῖς ὄμμασι, χέουσι δάκρυα ἀγάπης.
54. Πανοῦργός τις γυνὴ ἠγκαλίζετο σφοδρῶς, μέλεσιν ἀφρίκ-
τοις, ἐραστὴν ἔνοχον μὲν, πανοῦργον δὲ, καὶ συρίζουσα
ἐρωτικῶς, κατεφίλει αὐτόν².
55. Πόρρῳ γεγονότος τοῦ μεγάλου θυμοῦ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς
γυναικὸς, ἔνωσις τῶν καρδιῶν αὐτῶν ἐγένετο, συρραφθει-
σῶν, ὡς ραφίσι, τοῖς βέλεσι τοῦ Ἑρωτος.
56. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐρωτικῶν, πεσόντες εἰς τὰς ὀψεις ἄλ-
λήλων, ὡς εἰς λίμνας ἀμβροσίας, λουσάμενοι τοῖς ἀμβρο-
σίοις δάκρυσι τῆς χαρᾶς, ἀφῆκαν τὸ καῦμα τοῦ θυμοῦ.
57. Τὰ σώματα τῶν νέων, τὰ ὄντα ἀκίνητα μὲν, τρέμοντα
δὲ καὶ ἰδρῶντα, ἐφαίνοντο ὡς δένδρα ἀνθοῦντα, εἰς τὸ
ποιῆσαι θέλη τοῦ Ἑρωτος³.
58. Τηνικαῦτα τὰ φρίκην ἔχοντα καὶ ἄσθημα σώματα τῶν
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐφαίνοντο, ὡς ἀνίσταντο εἰς ὑπο-
δοχὴν καὶ περίπτυσιν ἀμοιβαίαν.

1. Λευκή ἐστὶν ἡ μαργαρυγὴ τοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους καθειμένου περι-
δεραίου, λευκὸν καὶ τὸ ἐπιστήθιον ἱμάτιον.

2. Καὶ ὁ ἀνὴρ ἐγίνωσκεν, ὅτι ὑποκριτικὰ σημεῖα φίλτρου ἐδείκνυν ἡ
γυνή, καὶ αὕτη ἐγίνωσκεν, ὡς πρὸς ἄλλην πορεύεται ὁ ἀνὴρ.

3. Καὶ τὸ δένδρον γὰρ ἐστὶν ἀκίνητον· ὁ δὲ τρόμος τοῦ σώματος ἀνα-
φέρεται εἰς τὸ κλόνημα τοῦ δένδρου· ὁ δὲ ἰδρῶς, εἰς τὰ ἄνθη.

59. Ἐκ τῆς πολλῆς θλίψεως τοῦ Ἔρωτος, οἱ ἄνδρες τε καὶ αἱ γυναῖκες ἐνόμιζον τὰ ἀλλήλων σώματα εὐμορφα, καὶ περ ἄμορφα ὄντα, καὶ τοὺς λόγους κομψοὺς καὶ χαρίεντας, καὶ περ ἀκόμψους ὄντας.
60. Ἡ χεὶρ τοῦ ἐμπλήκτου τὸν νοῦν ἐραστοῦ, ὥσπερ αἰσθητικὴ γενομένη ἐν τῷ ψηλαφᾶν τὰς θηλάς τῶν μαστῶν τῆς ἐρωμένης, ἐψηλάφα κατὰ μικρὸν τὰ κατωτέρω.
61. Τῆς χειρὸς τοῦ ἐραστοῦ ἐκταθείσης, ἡ γυνὴ ἵστατο ἐμβεβυθισμένη τὸν νοῦν κατακλυσμῷ τοῦ Ἔρωτος· τὸ δὲ περιζῶμα εὐθέως ἐλύθη ἐκ τῆς ὀσφύος, ὥσπερ εἰδὸς τὸν καιρόν.
62. Τοσοῦτον σφοδρὰ ἡ περίπτουσις τῶν ἐρωτικῶν ἐγένετο, ὥστε τοὺς μαστοὺς τῆς γυναικὸς βυθισθῆναι ἐν τῷ στήθει, καὶ πᾶν κενὸν τοῦ σώματος πληρωθῆναι ἐκ φρίκης καὶ ἄσθματος, τὰ τε ψέλλια καὶ περιδέραια διαρραγῆναι.
63. Ὁ καταπινόμενος πολὺς γλυκὺς χυμὸς τῶν ἀμβροσίων χειλέων, ἐποίησεν εὐθὺς ἄνεσιν τῇ ψυχῇ, τῇ καταπεπισμένη ἐντὸς ἐκ τῆς τοιαύτης ἔξωθεν σφοδρᾶς περιπτύξεως.
64. Τὰ μὲν ὄμματα ἀπολαμβάνοντα τὴν λαμπρότητα τῶν σεληνιαίων προσώπων, αἱ δὲ ῥίνες τὴν εὐωδίαν τῆς ἀναπνοῆς, τὰ δὲ στόματα τὴν γλυκύτητα τῶν χειλέων, ἡδονὴν μεγάλην ἐποιοῦν τῇ дуάδι τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς.
65. Ἐν τε τῇ περιπτύξει, ἐν τῇ εὐόσμῳ ἀναπνοῇ, ἐν τῇ πολλῇ ἀβρότῃ, ἐν τῇ τῶν χειλέων πόσει, καὶ ἐν τοῖς ἡδέσι ψιθυρίσμασι καὶ βλέμμασιν, ἀγάπη ἀμοιβαία ἐγένετο τῇ дуάδι τῶν νέων.
66. Τοῦ ἐραστοῦ δακόντος τὸ χεῖλος τῆς γυναικὸς, ὅ,τι κίνημα εἰς ἀποτροπὴν ἐγένετο διὰ τῆς χειρὸς αὐτῆς, διὰ τούτου ὁ Ἔρως μᾶλλον εὐθαλὴς καὶ ἀχμαῖος ἐγίνετο.
67. Ὁ ἐραστής ἐφίλει συχνάκις τὰ ὄμματα καὶ τὸ χεῖλος τῆς

ἔρωμένης· ταῦτα δ' ἐγένετο εὐθέως ἐρυθρὰ ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μεγάλης ἔριδος.

68. Ὅ,τι ὁ ἔραστὴς ἐψιθύρισεν ἐν τῇ συνουσίᾳ, νυχθεὶς τὴν μασχάλην τοῖς ὄνυξι, καὶ δηχθεὶς τὸ χεῖλος, τοῦτο ἐπληνεῖτο ὑπὸ τοῦ ἥχου τῆς κινουμένης ζώνης καὶ τῶν περιπεζίων τῆς ἔρωμένης.

69. Ὁ πάντα τελέσας Ἔρως ἐχόρευε μετὰ τῶν ἐφαλλομένων μαργαριτῶν, ὡς μετὰ βελῶν ἀνθίνων, οἱ ἐπιπτον ἐκ τῶν διαρραγέντων περιδεραίων ἐν τῇ συνουσίᾳ.

70. Ὁ Ἔρως ἐχόρευεν ἡδέως, τῶν ἐρωτικῶν ψιθυρισμάτων τῶν ἀνδρῶν ὄντων ὡς ἀσμάτων, τῶν δὲ ἡχούντων περιπεζίων, ψελλίων, καὶ ζωνῶν τῶν γυναικῶν, ὡς διαφόρων μουσικῶν ὀργάνων.

71. Ὁ Ἔρως κατέβρεχεν ἐπὶ κεφαλῆς τὴν ἔρωμένην τῷ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἔραστοῦ ἰδρώτι, ἵνα ἀναψυχὴν καὶ ῥῶσιν εἰς συνουσίαν ἔχοι, ἔχουσα δυσφόρητα βάρη μαστῶν καὶ γλουτῶν.

72. Πολλάκις αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐπάνω τῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ συνουσίᾳ, ὀλίγην ἔχουσαι αἰσχύνην ἐν τοιοῦτῳ ἀναισχύντῳ ἔργῳ¹, ἐπειγόμεναι ὑπὸ τοῦ τολμηροῦ καὶ θυμοειδοῦς Ἐρωτος.

73. Ὅ,τι ἄρρήτον ὁ ἀνὴρ εἶχεν ἐν καρδίᾳ εἰς ἐρωτικὴν παιδιάν, τοῦτο ἐμπράκτως ἐτέλει ἡ γυνή, ὡς περ πεφωτισμένον ἔχουσα τὸν νοῦν ὑπὸ τοῦ Ἐρωτος, τοῦ ἡδομένου ἐν τοιοῦτῳ ἔργῳ.

74. Ἡ ἔρωμένη ἔβρεξε τὸ φίλτρον πραγματικῶς, μὴ χωροῦμενον ἐντὸς, ὃ ἐστὶν ὁ ἰδρῶς ὁ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀνδρὸς, ὁ ἐκ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀντιστροφῆς συνουσίας γενόμενος, καὶ μιχθεὶς τῷ κρόκῳ τῷ ἐπὶ τῶν μαστῶν.

1. Ἐν τῷ εἶναι ἐπάνω δηλαδὴ.

75. Τὸ ζεῦγος τῶν μαστῶν τῆς γυναικὸς, τῆς οὔσης ἐπάνω τοῦ ἀνδρὸς ἐν συνουσίᾳ, κλίνειν κάτω τὴν θηλήν, ὥσπερ λυπούμενον, ἐπειδὴ ἦν πόρρω τοῦ στήθους τοῦ ἐραστοῦ, ἔκλαιε διὰ πολλῶν ἰδρώτων.
76. Οἱ ἐρωτικοί, ἀφέντες τὰς δῆξεις τῶν ὀδόντων, καὶ τὰς νύξεις τῶν ὀνύχων, καὶ τὰ φιλήματα, βλέποντες ἀλλήλους λίαν ἐρωτικῶς, ἐγεύοντο τῆς ἡδονῆς, συρίζοντες.
77. Ὅ,τι ἔλεγον αἱ γυναῖκες ἱκετικῶς, μετὰ μειδιάματος καὶ κλαυθμοῦ, καὶ ἡδονικοῦ συριγμοῦ, εἰς παῦσιν ¹, τοῦτο ἐγίνετο τοῖς ἀσπλάγχχοις καὶ ἐρωτομανέσιν ἀνδράσιμ. ἄλλον ἔξαψις εἰς σκληρότητα.
78. Ἡδονὴ ἐγίνετο ἀμοιβαία ἀμφοτέροις τοῖς ἐρασταῖς ², ἐρωτικούς λόγους λέγουσι χθαμαλῇ τῇ φωνῇ, καὶ τὴν πνοὴν κατέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἐκ τῆς βίας τῆς συνουσίας, καὶ μηδὲν τι ἄλλο διανοούμενοι, ἀλλ' ἢ τὴν συνουσίαν.
79. Καὶ ὁ Ἔρως ἐν τῷ τέλει τῆς συνουσίας τῶν νέων, λειποθυμῶν πῶς ἐγένετο ἐν ἀκαρεῖ ἐκ τῶν σφοδρῶν περιπτύξεων· ἀνέλαβε δὲ ἐκ τοῦ γενομένου λεπτοῦ καὶ ψυχροῦ ἄσθματος, ὡς ἀέρος.
80. Ὁ ἀνὴρ οὐκ ἀφίετο ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐν τῷ τέλει τῆς συνουσίας, βουλόμενος λυτρωθῆναι τῆς περιπτύξεως· ἐλέπων δὲ τὸ πρόσωπον αὐτῆς τὸ ἐρωτικόν, ἐλάμβανε πάλιν ἀκμὴν.
81. Τὰ μετὰ τὴν συνουσίαν τῶν νέων λίαν ἀστείᾳ ἐγένετο, ἔλκοντα τὸν ἔρωτα· ἐμειδίων γὰρ ἐπὶ τῇ ἀλλαγῇ τῶν ἱματίων, ἃ ἔλαβον ταχέως, καὶ ἔστρεφον τὰ πρόσωπα αἰσχύνῃ.

1. Ἰκέτευσεν αὐτοὺς παύσασθαι τοῦ ἐπιβαίνειν, μὴ δυνάμεναι φέρειν.

2. Ὡς ἐπὶ τῶν θεωρητικῶν θεωρεῖται.

82. Εὐκοσμία ἦν τοῖς μέλεσι τῶν εὐμελῶν γυναικῶν, τοῖς οὖσιν ἄνευ κοσμημάτων, αἱ τῶν ὀνύχων νύξεις· τοῖς δὲ κοσμήμασι, τοῖς οὖσιν ἐκτὸς τοῦ σώματος, ἀκοσμία ἦν¹.
83. Ἰδόντες οἱ ἄνδρες τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν, μᾶλλον χαρίεντα ὄντα καὶ προτρεπτικὰ εἰς Ἑρωτα, ἐρωτόληπτοι γενόμενοι, ἐκόμισαν πάλιν καὶ πολλάκις ἐπὶ τὴν κλίνην τὰς γυναῖκας.
84. Καὶ ἡ Σελήνη, ὥσπερ νυστάξασα ἐπὶ τῷ ἀγῶνι τῆς μετὰ τῆς Νυκτὸς² τρυφῆς, ὠχρὸν χρῶμα ἔχουσα³, καὶ ἐκλελυμένας χεῖρας, τουτέστιν ἀκτίνας⁴, βουλὴν ἔθετο δύσαι, εἰς ἀπόλαυσιν ἀέρος, πνέοντος ἐκ τῶν κυμάτων τοῦ ὠκεανοῦ, τῶν ἐπεγειρομένων ἐκ τῆς νήξεως τῶν νηκτῶν.

Τέλος τοῦ Δεκάτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν καθοπλισμὸν τοῦ Κρισνᾶ
καὶ τοῦ Ἀρζούνα.

1. Ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ οἰκῶν ἀενάως ἐν τῇ λωτοειδεῇ καρδίᾳ τῶν ἀγαθῶν, καὶ ὡς ψιτακὸς φθεγγόμενός τι τῶν

1. Τουτέστι τὸ σῶμα ἦν κόσμος τοῖς κοσμήμασιν· ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ἀποβάλλουσι τὰ κοσμήματα.

2. Ὡς γυνὴ ἡ νύξ τῆς Σελήνης.

3. Οὐ γὰρ τοσοῦτον λάμπει περὶ τὸν ὄρθρον.

4. Καθὼς μετὰ τὴν συνουσίαν ὁ ἀνὴρ ὠχρὸν ἔχει πρόσωπον καὶ ἐκλελυμένα μέλη.

ἐν τοῖς ἀρχαιογονικοῖς Βιβλίοις, εἰς διατριβὴν τῆς Θεᾶς γνώσεως, ἔστω εἰς χαρὰν τῆς καρδίας τοῦ κόσμου.

2. Πρὸς δὲ εὐθυμίαν τοῦ Κρισνᾶ ἔπνευσεν ἡδεῖα αὖρα¹, μνηύουσα τὸ τέλος τῆς νυκτός, καταβεβρεγμένης τῷ εὐόσμῳ ἰδρῶτι τῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, τῷ ἐκ τῶν συχνῶν ἀνθίνων βελῶν τοῦ Ἑρωτος.

3. Τὸ τύμπανον ἐκρούσθη² ἐν τῷ κόσμῳ τῇ προσταγῇ τοῦ Ἥλιου, κηρύττοντά δε· « Ἀναχώρει, Νύξ, ἀγλαΐζου, ὦτέ³. » κλείσον ταχέως τὸ στόμα, Κουμουδβατή· ἄφες τὴν τα-
» ραχὴν, Θάλασσα· ἄφες τὸν οὐρανὸν, Σελήνη· περίπτουζαι
» τὸν θῆλυ Κόκκαν, ὦ ἄρρην Κόκκα. »

4. Ὁ ὕπνος ἔτυχε καιροῦ⁴ ἐκ τῆς καμμύσεως τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐραστῶν, πονησάντων ἐκ τοῦ ἀδιαλείπτου ἀγῶ-
νος τοῦ ἔρωτος, ἀπαλῶς συμπεπλεγμένων τὰ μέλη, καὶ
ὥσπερ ἐμβεθυισμένων βεῖθοις ἀμβροσίας.

5. Οἱ ἄνθρωποι τυχόντες αἰσίας ἀναγεννήσεως, τουτέστιν ἐξεγερθέντες περὶ τὸν ὄρθρον, ἀναλαβόντες ἐν νῷ τὸν Θεὸν, καὶ προσευξάμενοι, ἤρξαντο ἐνασχολεῖσθαι ἕκαστος τοῖς ἰδίῳις ἑαυτῶν ἔργοις.

6. Ὁ Ἑρως, ὁ μόνος νικητὴς τοῦ κόσμου, καὶ γνωστὸς τὴν δύναμιν, ἀφείλκε τὸ θέλος θυμῷ, ἔνεκεν τῆς ἀτιμίας, τῆς παρὰ τοῦ Σίβα, γυμναζόμενος ἐν ἀρχῇ τῆς ἡμέρας, δονεῖ

1. Περὶ τὴν ἑω αὖρα ἡδεῖα πνέει.

2. Ἔθος ἔστι κρούειν τύμπανον περὶ τὸν ὄρθρον παρὰ τοῖς ἐνδόξοις.
Ἄγαθος οἰωνός ἐστι βλέπειν τύμπανον περὶ τὸ πρωί, ἢ χρυσίον, ἢ πῦρ, ἢ τὸν ἥλιον, ἢ τὸν διδάσκαλον.

3. Ὁ μὲν λωτὸς κατὰ τὴν ἡμέραν διεκπετάννυται· ἡ δὲ Κουμουδ-
βατὴ συμμύει.

4. Πανσάντων τῆς παιδείας, ὁ ὕπνος ἦλθεν, εὐκαιρίας τυχών.

τὴν ῥομφαίαν, ἣ ἐστὶν ἡ δονουμένη πλεξίς τῶν γυναικῶν, αἱ περιστρέφουσι τὸ πεπηγμένον γάλα ¹.

7. Ὁ μεγαλόφωνος ἀλέκτωρ οὕτως ἐκήρυττε πρὸς τὰς ὑπερηφάνους καὶ ἰσχυρογνώμονας γυναῖκας ἐν ἐκάστω τόπῳ·
 « Ἀφεθήτω ταχέως τὸ ὑπερήφανον καὶ ἰσχυρόγνωμον· ἡ
 » μὲν γὰρ νύξ παρέρχεται, ἡ οὖσα πάνδωρος δάμαλις τῶν
 » γυναικῶν· ἡ δ' ἡμέρα ἀναφαίνεται, ἡ πρόξενος τῆς
 » διαζεύξεως. »

8. Μόλις ὑπνώσασα ἡ ἐρωμένη, ἔδρεν ἐν ὀνείρῳ ἔνοχον ἐραστὴν, προσελθόντα· ἐξεγερθεῖσα δὲ καὶ λυπηθεῖσα ἐπὶ ταῖς πολλαῖς πληγαῖς, ἡγκαλίζετο, ἐρωτὶ πιεζομένη αὐτόν, ὅς, ἐλθὼν κρυφίως, ἐκοιμᾶτο πρὸς ἑνὶ ἄκρῳ τῆς κλίνης.

9. Γυνή τις εἶδεν ἐν ὀνείρῳ ἐραστὴν, συμπαίζοντα ἄλλῃ ἀντιζήλῳ· ἐξυπνήσασα δὲ καὶ ἰδυῖσα τὸν ἐραστὴν παρόντα, ἐλάκτιξε τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου σκιὰν αὐτῆς, νομίζουσα ὡς αὕτη ἐστὶν ἡ ἀντίζηλος.

10. Ἄνθρωποι καὶ γυνὴ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς γρηγορήσαντες ὑπερηφάνως καὶ ἰσχυρογνώμωνως, ὑπνωσαν ὀλίγον ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης· ἐξιλεώσαντες δ' ἀλλήλους ἐν ὀνείρῳ, καὶ περιπτυσσάμενοι, ὁποῖαν παιδιὰν οὐκ ἐποίησαν;

11. Ἡ ἀνατολὴ ἔτυχεν ἐρυθρότητος, ὥς περ ὄραθεῖσα ἐρυθροῖς ὀφθαλμοῖς χηναλωπέκων, διανοουμένων μετὰ θυμοῦ ταῦτα· « Χίλιαι αἰῶνες παρῆλθον· ὁ δὲ φωτοφόρος ἥλιος οὐκ
 » ἔτι ἀνατέλλει ἐν ταύτῃ τῇ ἀνατολῇ; »

12. Ἡ σεληνιακὴ λάμψις, ὥς περ θυμωθεῖσα ἐπὶ τῷ φωστῆρι τῆς νυκτὸς, περιπτυσσομένην ἠδέως τὰς Κουμουδωπάτας, τὰς παρὰ τῇ ἀκτῇ τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτι-

1. Περὶ τὸ πρῶτ' ἐξεγείρονται αἱ γυναῖκες καὶ στρέφουσι τὸ πεπηγμένον γάλα, ἵνα ἐξαγάγωσι τὸ βούτυρον.

κοῦ ὄρους ποταμοῦ, ἰσχυρότητα καὶ ἐρυθρότητα ἔλαβεν ¹.

13. Οἱ ἄνθρωποι συνέλεγον ταχέως ἐν ἀγγείοις τὸ σέλας ² τῆς Σελήνης, ὃ ἐστὶ τὸ ἀμελγόμενον γάλα τῶν βοῶν, ὡςπερ λέγοντες· « Ποῦ πάλιν ἔσται τοῦτο τὸ ἀγλαὸν σέλας τῆς » Σελήνης, τῆς πηγῆς τῆς ἀμβροσίας ἀπελθούσης ; »

14. Ἡ Σελήνη ἦν ἐν οὐρανῷ, ὡς φρέαρ ἐν ἀγρῷ· ἡ δ' ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης, ὡς κηλόνιον, εἰς τὸ ἀντλῆσαι ὕδωρ· Μετὰ δὲ τὴν παῦσιν τῆς λάμψεως τῆς Σελήνης ζόφωσις ἐγένετο, ὡς μετὰ τὸ πότισμα χλόη.

15. Ἡ ἐν οὐρανῷ Σελήνη ἀνεχώρησεν, ἰδοῦσα τὸ μὲν ἑαυτῆς Σέλας καταποθὲν, τὰ δ' ἄστρα καταβρωθέντα ὑπὸ τοῦ ζόφου, ὡς ὁ χὴν ἀναχωρεῖ, βλέπων τὸ μὲν ὕδωρ τῆς λίμνης καταποθὲν, τὰς δὲ ῥίζας τῶν λωτῶν καταβρωθείσας ὑπ' ἐλεφάντων ³.

16. Ἡ ἀνατολὴ ἠγλαίσθη ἐκ τοῦ χνοῦ τοῦ ἐρυθροῦ λωτοῦ, τοῦ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Ἡλίου, (ὃ συμπεραίνεται ἀπὸ τῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων) τοῦ διασκεδαζομένου ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῶν περυγῶν τῶν βομβυλίων, τῶν ἀφιπταμένων ἀπὸ τοῦ ἠδέος χυμοῦ τοῦ Αἰραβάτα ἐλέφαντος, καὶ φοιτῶντων εἰς τὴν εὐωδίαν τοῦ λωτοῦ τοῦ Ἡλίου.

4. Ἡ σεληνιακὴ λάμψις ἐκλαμβάνεται ὡς γυνὴ τοῦ φωστῆρος τῆς νυκτός, τῆς Σελήνης, αἱ δὲ Κουμουδοῦνται, οἱ ἐν νυκτὶ ἀνθοῦντες λωτοί, ὡς ἄλλαι γυναῖκες. Ἡ λάμψις τῆς οὐούσης Σελήνης καὶ ὀλίγη ἐστὶ καὶ ἐρυθρὰ, καθὼς ἐκ ζηλοτυπίας ἰσχυρὴ γίνεται καὶ ἐρυθρὰ ἐκ θυμοῦ ἡ γυνὴ, βλέπουσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα πρὸς ἄλλας κλίσιν ἔχοντα.

2. Λευκὸν τὸ σέλας τῆς Σελήνης, λευκὸν καὶ τὸ γάλα, ὅπερ τὴν εὖ συλλέγουσιν ἀμέλγοντες.

3. Ὁ μὲν οὐρανός ἐστιν ὡς λίμνη, ἡ δὲ Σελήνη ὡς χὴν, τὸ δὲ σέλας τῆς Σελήνης, ὡς ὕδωρ τῆς λίμνης, τὰ δ' ἄστρα, ὡς ῥίζαι λωτῶν, ὁ δὲ ζόφος, ὡς ἐλέφας. Αἱ ῥίζαι τοῦ λωτοῦ στρογγυλοειδεῖς εἰσι καὶ λευκαὶ καὶ βρώσιμοι.

17. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἀνοικτοὶ ὄν-
τες ἐν τῇ νυκτί, καθὼς οἱ νυκτάνθεις λωτοὶ, ἔλαβον
ὀλίγον ὕπνον· εἴτα δὲ ἠνεύχθησαν περὶ τὸ πρῶτόν, εὐστρό-
φους ἔχοντες κόρας, καθὼς οἱ ἡμεράνθεις λωτοὶ, περιϋ-
πταμένους ἔχοντες βομβυλίους ¹.
18. Ἐν τῇ ἀνατολῇ τοῦ Ἡλίου, καὶ τοὶ ἥρξαντο συμμύσαι οἱ
ἐν νυκτί ἀνθοῦντες κυάνεοι λωτοὶ, οὐ καθόλου ὁμως ἠδύ-
ναντο συμμύσαι, ἐξ αἰτίας τῆς ἐξελεύσεως τῶν ἐντὸς πιε-
ζομένων βομβυλίων.
19. Τοῦ Ἡλίου ἀνατείλαντος ἡ φυταλιὰ τῶν ἡμερανθέων λω-
τῶν εἶχε σμήνη βομβυλίων ἐν τοῖς ἄκροις τῶν ἀνθέων,
διὰ τὴν εὐωδίαν τῶν διεκπεταννυμένων φύλλων, ὥς περ
ψέλλια ἐν χερσίν ².
20. Ὁ λύχνος, καὶ περ καίων ἐν ἰδιαιτέρῳ τόπῳ τοῦ κοιτῶ-
νος τῶν ἐραστῶν, ἔτρεμε καὶ ἐφοβεῖτό πως, ὅτι τὰ μὲν
ἄστροα πάντα ἀφῆκαν τὴν πολλὴν λάμψιν, ἡ δὲ Σελήνη
ἀπῆλθε, τοῦ Ἡλίου ἐλθόντος ³.
21. Ὁ ζόφος ὥκησεν εὐθέως ἐντὸς τῶν σπηλαίων τῶν ὀρέων,
ὅς ἦν ὡς καπνὸς τῶν ἀποσβεσθαισῶν λαμπρῶν βοτα-
νῶν ⁴, ἀναιρεθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου,
τοῦ λύχνου πάσης τῆς γῆς.
22. Οἱ νέοι ἐξήρχοντο ἐκ τῶν κοιτῶνων, ἔχοντες ἐπὶ τοῦ
στήθους, ὅπερ ἦν, ὡς λαμπρὸν ἄρμα τοῦ βασιλέως Ἑρω-

1. Μέλαινα ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, μέλας καὶ ὁ βομβύλιος.

2. Καθὼς αἱ γυναῖκες κοσμοῦνται, ἐλθόντος τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ οἱ
λωτοὶ, ἐλθόντος τοῦ Ἡλίου. — Ὁ μὲν Ἥλιος ὡς ἀνὴρ, ἡ δὲ φυταλιὰ ὡς
γυνὴ, τὰ δὲ σμήνη τῶν βομβυλίων ὡς ψέλλια.

3. Ἀμυδρῶς ἔλαμπε· τουτέστι καὶ αὐτὸς οὐδὲν ἔστι πρὸς τὸ φῶς τοῦ
Ἡλίου.

4. Βοτάνη μυθευομένη, ἥ λάμπει ὡς πῦρ ἐν νυκτί.

τος, δύο στρογγυλά σημεῖα, ὡς δύο τροχοὺς, τυπωθέντα ἐν τῇ περιπτύξει ἐκ τοῦ κρόκου τοῦ ἐπὶ τῶν μαστῶν τῶν γυναικῶν.

23. Τὸ πῦρ, ἐξελθὼν ἐκ τῆς καρδίας τῶν χηναλωπέκων ¹, ὥσπερ φοβηθὲν ² ἐκ τῶν κυμάτων τῆς ἀμβροσίας περιπτύξεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ τοῦ Ἡλίου, ἐποίησεν ὀκνησιν ἐν ταῖς δυσβάτοις κορυφαῖς τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, ὅπερ συμπαираίνεται ἐκ τῶν θερμῶν ἡλιολίθων ³.
24. Οἱ ποταμοὶ, οἱ ῥέοντες ἐκ τῶν σεληνολίθων ⁴, ἔπαυσαν σὺν τοῖς ποταμοῖς τῶν δακρύων τῶν θηλέων χηναλωπέκων, ἐκ τῆς διαζεύξεως ἀπὸ τῶν ἀρρένων· ὁ δὲ Ὠκεανὸς ἡσυχίαν σχὼν ⁵, ἔνεκα τῆς στερήσεως αὐτῶν τῶν ποταμῶν, ἔλαβε κατὰστασιν ταπεινὴν.
25. Οἱ ἄνδρες, ἐλθόντες περὶ τὸ πρῶτ' οἴκαδε, σεσημειωμένοι νύξουν ὀνύχων, καὶ δήξουν ὀδόντων ἄλλων γυναικῶν, προσπεσόντες τοῖς ποσὶ τῶν οἰκείων γυναικῶν, περιελαμβάνοντο ἐν ἀγκάλαις ὑπ' αὐτῶν οὐκ ἐκ καρδίας, ἀλλ' ἐπιπλάστως, φοβουμένων τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν γειτονικῶν γυναικῶν ⁶.
26. Ἡ ἡμέρα ἐξῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, ὡς λέων εἰς τὸν δρυμὸν, ἔχουσα τὴν μὲν πληθὺν τῶν ἡλιακῶν ἐρυθρῶν ἀκτίων, ὡς λοφίαν, τὸν δ' ἐξ ἡμισείας ἀναφανέντα Ἡλίον,

1. Τὸ πῦρ δηλ. ὅπερ ἔκαιε τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν νυκτὶ ἐκ τῆς διαζεύξεως.

Τὸ γὰρ πῦρ φοβεῖται τὸ ὕδωρ, ὡς σθεννύμενον ὑπ' αὐτοῦ.

3. Λίθος μυθευόμενος, ὃς ἐξάγει πῦρ ὅτε λάμπει ὁ Ἥλιος.

4. Λίθος μυθευόμενος, ὃς ἐξάγει πῦρ ὅτε λάμπει ἡ Σελήνη.

5. Ἐν νυκτὶ ἀναταραττομένη ἡ θάλασσα, ἡσυχίαν ἔσχε περὶ τὴν ἑω.

6. Ἐφοβήθησαν μὴ αἱ γειτονικαὶ γυναῖκες ὑπερηφανευθεῖεν λέγουσαι·
«οἱ ἡμῶν ἄνδρες σύνεισιν ἡμῖν ἀεὶ, ὁ δὲ σὸς οὐδέποτε σύνοστί σοι.»

ὡς ὀδόντα ἐρυθρὸν ἐξ αἵματος, τοῦ οὗ κατέφαγεν ἐλέφαντος, τουτέστι τοῦ σκότους.

27. Χαρὰν ἐποίησεν ὁ ἥλιος ἅπασιν τοῖς ἐμψύχοις, ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἥμισυ σῶμα κεκρυμμένον ὀπισθεν τῆς κορυφῆς τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, ὥς περ ἱστάμενος ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, εἰς ἀνάπαυσιν τοῦ πόνου, ἐκ τοῦ δολιχοῦ καὶ τοῦ ἀεννάου δρόμου.

28. Ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ὅλος εἰς τὸν οὐρανὸν, ὥς περ πληγεῖς, ὡς ἄκροις τῶν χειρῶν, τοῖς ὑψηλοῖς κύμασι τοῦ Ὠκεανοῦ θυμωθέντος, ὅτι τὰς μὲν γυναῖκας αὐτοῦ, τοὺς ποταμούς, οὗτος αὖτε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ, τὸν φωστῆρα τῆς νυκτός, θλίβει ¹.

29. Ὁ ἥλιος λάμπων ὑψοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, ἐφαίνετο τοῖς ὄμμασι τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν τρεμουσῶν ἀκτινοβολιῶν, ὅτι περιφέρεται, ὡς λαμπρὸς ἄτρακτος.

30. Ἀναρίθμητα ὄρνεα διεσπάρθησαν εἰς τὸν αἰθέρα περὶ τὸ πρῶν, μέλανα ὄντα, ὡς τὰ μέλανα φυτὰ, αἱ Ταμάλαι ², καὶ φαινόμενα ὡς συντρίμματα τοῦ σκότους, συντρίμμενον ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, ὡς ὑπὸ χειρομύλης.

31. Ὁ ὄρθρος διακαύσας τὸν ἐν αἰθέρι ζόρον, ὡς τὸ πῦρ τὸν ἐν δάσει χόρτον, ἀνεπαύθη· καὶ τοι δ' ἦν ὀλιγόλαμπρος ὅτε ἀνεπαύθη, πολύλαμπρος ὅμως ἥλιος ἀνεφάνη εἰς ἔκστασιν τοῦ νοός ³.

32. Ἄ ἡ νύξ προσήνεγκεν εἰς λατρείαν τῷ οὐρανῷ, ὡς φαλῶ

1. Τουτέστιν ἐλαττοῖ καὶ ἁμαυροῖ, τὴν λάμψιν τῆς Σελήνης. Ἡ Σελήνη ἐγεννήθη ἐκ τῆς θαλάσσης.

2. Ταμάλα, εἶδος δένδρου, ἔχοντος μελανοειδῆ φύλλα καὶ φλοιόν· πολλὰ τοιαῦτα δένδρα φύονται περὶ τὰς ὄχθας τῆς Ἰαμουναῖς.

3. Μετὰ τὸν ὄρθρον δηλ. ὁ ἥλιος ἀνεφάνη.

τοῦ Σίβας, πεποιημένῳ ἐκ σμαράγδου, τὸ μὲν σέλας τῆς Σελήνης, ὡς λευκὸν περιβόλαιον, τὰ δ' ἄστρα, ὡς ἄνθη, ταῦτα ἀπορρίψας ὁ Ἥλιος ἔλουσεν αὐτὸν τῷ ἑαυτοῦ ἐρυθρῷ φωτὶ, ὡς ὕδατι μετὰ κρόκου ¹.

33. Τῆς μὲν ἐχθρᾶς Σελήνης πασχούσης, χαρίεις καὶ λαμπρὸς γίνεται ὁ λωτός· τοῦ δ' ἐχθροῦ ζόφου πάσχοντος, ἄχαρις καὶ ἁμαυρὸς γίνεται ὁ λύχνος. Καί τοι δὲ ὅ,τε λωτὸς καὶ ὁ λύχνος ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν ἀγλαΐαν, πολὺ ὅμως τὸ διάφορόν ἐστιν αὐτῶν· ὁ μὲν γάρ, ὡς μικροπρεπῆς, γάννυται ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ οἰκείου ἐχθροῦ· ὁ δὲ, ὡς μεγαλοπρεπῆς, στυγνάζει ².

34. Ἐπειδὴ ἡ Σελήνη ἀφείλετο ἐν νυκτὶ πᾶσαν τὴν ἀγλαΐαν τῶν λωτῶν, διὰ τοῦτο αὕτη, ἐλθόντος τοῦ Ἡλίου περὶ τὸ πρωὶ, πηδήσασα ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ δυτικοῦ ὄρους, ἐφαίνετο ἐμβεβυθισμένη ἡ ἡμίσεια τῇ ἰλύϊ, τῇ παρὰ τῇ ἀκτῇ τοῦ ὠκεανοῦ ³.

35. Τὸ ὄρος τῆς δύσεως ἐφαίνετο, ὡς ὁ Σίβας, ἔχων ἐν μὲν τῇ ὑπωρεΐᾳ τὸ σκότος, ὡς δέρμα ⁴, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τὸ ἡμισέληνον καὶ τὰς χρυσοειδεῖς ἀκτίνας, ὡς ξανθοὺς πλοκάμους.

1. Ἐν τῇ νυκτὶ λατρεύοντες τιθέασι τῇ εἰκόνι ἄνθη καὶ περιβόλαιον, ὥς περ ὑπνίζοντες τὸν Θεόν· περὶ δὲ τὴν ἑὼ ἀποβάλλουσιν αὐτὰ, καὶ λούουσιν αὐτὸν, ὥς περ ἐξεγερθέντα τοῦ ὕπνου· κρόκον τιθέασιν ἐν ὕδατι, ὃ φαίνουσι· σημαίνει δὲ διὰ τούτου τὴν περὶ τὸ πρωὶ ἐρυθρότητα τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τοῦ Ἡλίου.

2. Μικροπρεπῆς νομίζεται ὁ λωτὸς, ἔχων τὸ εἶναι ἐξ ἰλύος· μεγαλοπρεπῆς δὲ ὁ λύχνος, ὡς ἔχων τὸ εἶναι ἐκ φωτός.

3. Ἐφοβήθη, ἐπειδὴ ἦλθεν ὁ Ἥλιος, ὁ φίλος τῶν ἡμερανθέων λωτῶν.

4. Ὁ Σίβας δέρμα ἔχει, ὡς στρῶμα, καὶ πλοκάμους, καὶ τὸ ἡμισέληνον ἐπὶ κεφαλῇς.

36. Ἰδούσης τῆς ἀγλαίας τοῦ οὐρανοῦ ¹ τὸν νέον Ἥλιον, καὶ ἐπιθυμησάσης αὐτοῦ, ὃ τῆς νυκτὸς φωστήρ, ὃς ἦν γέρον καὶ διαρρέουσας εἶχε λευκάς τρίχας, τουτέστιν ἀκτίνας, λυπηθεὶς, ἔπescen εὐθέως ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ὅρους εἰς τὸν ὠκεανόν.
37. Οἱ ἀστέρες, ὥςπερ καιόμενοι ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ Ἡλίου, ἦλθον πρὸς τοὺς ἀνθοῦντας λωτοὺς, τοὺς φύσει ψυχροὺς, οἳ εἰσιν οἱ βομβύλιοι, ὑπὸξανθοι ὄντες ἐκ τοῦ χρυσοειδοῦς χνοῦ τῶν λωτῶν.
38. Αἱ λαμπραὶ ἀκτίνες τοῦ Ἡλίου, φλόγες ἦσαν τοῦ πυρὸς τῆς διαζεύξεως τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, ἀποδεικνύουσαι τὸν κυάνεον οὐρανόν, ὡς καπνόν ².
39. Οἱ ἀστέρες, ὥςπερ φοβηθέντες τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου, κατέφυγον εἰς τοὺς οἴκους, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν μαργαριτῶν, οἳ διεσκορπίσθησαν ἐν οἴκοις ἐκ τῶν διαρραγέντων ὄρμων ἐν τῇ σφοδρᾷ περιπτύξει τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν.
40. Ὁ μὲν πέρδιξ, ἐπέχων θρώσεως, νηστεία ἐχρῆτο ³. ἡ δὲ Κουμούδα ⁴ συμμύουσα θεωρίαν ἐποίει. ἡ δὲ γλαυξ ἐκάθητο ἐν ἡσυχίᾳ, ὡς ἐγκρατῆς ⁵, εἰς τὸ γενέσθαι ἀνατολὴν τῆς Σελήνης, τῆς ποιητρίας τῆς νυκτὸς.
41. Ὁ Ἥλιος, ὥςπερ θερμανθεὶς ἐκ τοῦ πυρὸς τῶν ἡλιολίθων, τῶν ἐν τῷ ἀνατολικῷ ὄρει, πετασθεὶς ἐκ τῆς κορυφῆς

1. Ἡ ἀγλαία τοῦ οὐρανοῦ ὡς γυνὴ ἦν τοῦ τῆς νυκτὸς φωστήρος, ὅτε ἔλαμπεν ἐν νυκτί.

2. Ἴδιον τοῦ πυρὸς, ὃ καπνός.

3. Ὁ πέρδιξ, λέγουσιν, ἡδεται τῇ Σελήνῃ.

4. Κουμούδα λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

5. Καθὼς ὁ ἐγκρατῆς ἀπέχει θρώσεως, καὶ κλείων τὰ ὄμματα θεωρεῖαν ποιεῖ, εὐχόμενος ἵν' ἔλθῃ ἐπ' αὐτὸν ἡ θεία πρόνοια.

αὐτοῦ τοῦ ὄρους, ἀνέβη ταχέως εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀνατολῆς, ὡς ὁ ὄρνις ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου ¹.

42. Ὁ Ἥλιος, ὅς ἐστιν εἰκὼν πάντων τῶν θεῶν, δύναμιν ἔσχε λαμπρότητος μεγάλης, ἐπειδὴ τὸ πῦρ, ὅπερ ἐστὶ στόμα τῶν θεῶν ², κατέβρωσε τὸ προσφερόμενον ὑπὸ τῶν Βραχμάνων περὶ τὴν ἔω.

43. Τῆς Σελήνης πεσούσης, ὡς φύλλου ξηροῦ καὶ μεμαραμένου, οὗτος ὁ Ἥλιος ἐγένετο, οἶμαι, ὡς φύλλον νεοθαλὲς τοῦ οὐρανοῦ, ὡς δένδρου, τοῦ ποτιζομένου τῇ ἀγαθουργίᾳ τῶν τριῶν κόσμων, ὡς ἀμβροσία.

44. Ἐπειδὴ ἡ ἀνθρωπότης ἐποίησε λατρείαν τῷ Ἠλίῳ, διὰ τοῦτο ὁ Ἥλιος ἔθετο ἐν τῇ χειρὶ τῶν ἀνθρώπων ἑαυτὸν πραγματικῶς, ὅς ἐστι τὸ ἀπαύγασμα αὐτοῦ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ἐπὶ τῆς χειρὸς ³, ὡς καρπὸν τῶν καλῶν ἔργων, εἰς λειψίν τῶν δεινῶν.

45. Ἡ ἐκτεταμένη ἐπὶ μήκιστον κατὰ γῆς σκιά τοῦ στελέχους καὶ τῆς στρογγύλης κορυφῆς τοῦ δένδρου ἐφαίνετο, ὡς περ πεπτωκὸς σκιάδιον τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ, τοῦ ζόφου, τοῦ ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ νέου ἥρωος, τοῦ Ἠλίου.

46. Ὁ Ἥλιος ἀνείλε καὶ τὸ ἐν ταῖς ἐνδομούχοις τῶν οἰκων σκότος, ταῖς διὰ τῶν θυρίδων εἰσδουούσαις λάμπεσιν, ὑπερλάμπροις γενομέναις ἐκ τῶν ἀντανακλάσεων τῶν λιθοκολλητῶν ἐνωτίων τῶν περιφερομένων γυναικῶν.

1. Καθὼς τὸ ὄρνεον ἵπταται καὶ κάθηται ἐπὶ κορυφῆς δένδρου εἰς ἀνάπυσιν.

2. Τῶν Πυρολατρῶν δηλονότι, οἱ ἐγγέουσι τῷ πυρὶ γάλα καὶ βούτυρον περὶ τὴν ἔω φαγόντων δὲ τῶν θεῶν διὰ τοῦ πυρὸς, ὡς διὰ στόματος, ἔφαγε καὶ ὁ Ἥλιος, ὅς ἐστιν εἰκὼν πάντων τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔσχε πλείω λαμπρότητα.

3. Οἱ Ἰνδοὶ λαμβάνοντες ὕδωρ κοίλῃ τῇ χειρὶ, χέουσιν αὐτὸ, προσφέροντες τῷ Ἠλίῳ, καὶ ἀτενίζοντες εἰς αὐτόν.

47. Ὁ ἥλιος, ὡς ῥάβδοις σκληραῖς ταῖς ἀκτίσι, ταῖς εἰσδυούσαις διὰ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, συνέτριψε τὸ σκότος, τὸ ἐν τοῖς συνηρεφέσι δάσεσιν, φοβούμενον καὶ τρέμον, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς σκιᾶς τῶν σειομένων φύλλων.
48. Ὁ ἥλιος ἐφόβησε ¹ καὶ τὸ ὀλίγον σκότος, τὸ καταφυγὸν εἰς τὰς βαθείας ὁπὰς τῆς γῆς, καὶ ἐξ ἀφοβίας μεγαλαυχῶν, ταῖς μαρμαρυγαῖς τῶν πολυτίμων λίθων τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄφρων, τῶν εἰσδυσάντων ἐξ αἰτίας τῆς ἡμέρας ².
49. Ὁ ἥλιος, τουτέστιν ἡ τῶν σωμάτων λάμψις τῶν ἐν σπηλαίοις ποιοούντων θεωρίαν ἐκτενῇ ἀσκητῶν, περὶ τὴν ἔω διεσκέδασε τὸ σκότος, καὶ περ εἰσελθὼν ἐν ἀδύτοις σπηλαίοις, προνοούμενον τῆς σωτηρίας ἑαυτοῦ.
50. Ὁ ἥλιος φθορὰν ἐποίησε παντὶ τῷ σκότει, τῷ ὑπὸ γῆν οἰκοῦντι, καὶ περ τεθωρακισμένῳ τοῖς μέλασι σώμασι τῶν ὑποχθονίων ὄφρων, διελθὼν διὰ τοῦ κρυσταλλίνου ὄρους, τοῦ ὄντος διαφανοῦς.
51. Ὁ μὲν δίσκος τοῦ Ἡλίου ἠγλαΐζετο ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς μία χρυσοῦ Τιλακὰ ³ ἐπὶ τοῦ μετώπου γυναικός· ἡ δὲ διακεχυμένη ἐρυθρὰ λάμψις, ὡς ἄλειμμα ἐκ κρόκου ἐπὶ τοῦ σώματος.
52. Ὁ δὲ Κρισινᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας ⁴, προσκυνήσαντες τὸν Θεὸν Σίβαν κατὰ τὸν ὄρθρον, ἐγυμνάσθησαν ὀλίγον ἐν

1. Ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τῆς ἡμέρας ὁ ὄφρις οὐκ ἐξέρχεται τῆς ὀπῆς, τῆς δ' ἡμέρας αἰτίος ἐστὶν ὁ ἥλιος, διὰ τοῦτο λέγει, ὡς ὁ ἥλιος ἐφόβησε.

2. Οἱ γὰρ ὄφρις ἐν τῇ νυκτὶ ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὀπῶν.

3. Τιλακὰ, χρίσμα στρογγύλον, ἐρυθρόν.

4. Νῦν ἔρχεται ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν.

ὅπλοις κατὰ τὴν ἔω· καθίσαντες δὲ παρὰ τῇ Ἰαμουναῖ
ἐποιοῦν δωρεάς, ἀνατείλαντος τοῦ Ἡλίου.

53. Βραχμὰν δέ τις, λαμπρὸς τὸ σῶμα, ὡς Ἥλιος, μεγα-
λόσωμος, μελανείμων, μεγαλόφθαλμος, σύμμετρος τοῖς μέ-

54 λει τοῦ σώματος, σεβάσμιος, ξανθογένειος, σοβαρῶς περι-
πατῶν, πλοκάμους ἔχων, μακρόχειρ, καρδιόθελκτος, πα-
ρέστη τούτοις, τῷ Κρισναῖ καὶ τῷ Ἀρζούνα, τοῖς ὀλέτορσι
πάντων τῶν ἐχθρῶν.

55. Οὗτος οὖν ὁ μελανείμων καὶ ξανθόχρους εἰς ἀπορίαν αὐ-
τοὺς ἤγαγε, λέγοντας ἐν ἑαυτοῖς· «Ἄρα οὗτος τὸ χρυσοῦν
» ἐστὶν ὄρος, ἡ Μερὸν, ἔχον νέφος ὡς περίζωμα; ἢ ὁ
» Ἥλιος, ἔχων ἐν ἀγκάλαις τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἰαμου-
» νάν; ἢ τὸ πῦρ, ἔχον καπνόν;»

56. Ἀφέντες δὲ ἐκ χαρᾶς τὸ συλλαλεῖν, ἀνέστησαν παρατί-
κα, νομίσαντες ἑαυτοὺς μακαρίους, καὶ κλίναντες τὰς
κεφαλὰς, ἤψαντο τοῦ ζεύγους τῶν λωτίων ποδῶν αὐτοῦ,
ὡς βομβύλιοι.

57. Ἀναστήσας δὲ τῇ χειρὶ ἱλαρῶς αὐτοὺς τοὺς ἥρωας ὁ
Βραχμὰν οὗτος, κεχρισμένους τὸ μέτωπον τῇ κόνει τῶν
ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν, ἀνοίξας τὸ στόμα, οὗ τῶν ὀδόντων ἡ
λευκότης, προσβάλλουσα εἰς τὸ μέλαν ἱμάτιον, ἀπεδείκνυσεν
ὡς ἡ Πραϊάγα ἐστὶ μετὰ τῆς Γαγγᾶς καὶ Ἰαμουναῖς ¹.

58. « Πάλαι βασιλεύς τις ἦν Σῆετακῆς τοῦνομα, ὅμοιος τῷ
» Σίβα κατὰ τὸ θερμουργόν, οὗ ἐκ τῶν συνεχῶς γινομέ-
» νων θυσίῶν ἀπέκαμον οἱ θυηπόλοι ².

1. Πραϊάγα, ἡ νῦν Πράγα, ἐντὸς πόλις, ἐνθα συμμίγνυνται ἡ Γαγγὰ
καὶ ἡ Ἰαμουναῖ, οἱ ποταμοί· καὶ ἡ μὲν Πραϊάγα ἀναφέρεται εἰς τὸ ἱερὸν
καὶ σεβάσμιον, ἡ δὲ Ἰαμουναῖ εἰς τὸ μέλαν τοῦ φορέματος, ἡ δὲ Γαγγὰ
εἰς τὸ λαμπρὸν καὶ λευκόν.

2. Δηλ. ἐδάρυνθησαν θυσίας ἐκτελοῦντες.

59. «Ποιῶν δὲ σκληραγωγίαν μεγάλην¹ οὗτος ὁ βασιλεὺς,
 » προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίβα ἡσθέντος, ἔσπενδε τῷ πυρὶ
 » διὰ βουτύρου δώδεκα ἔτη².
60. «Χαρεὶς δ' ἐπ' αὐτῷ τῷ βασιλεῖ ὁ Σίβας, ὄφθεις πάλιν
 » αὐτῷ, ἔφη ἡδέως· «Ἐστω σοι ἐκτέλεισις θυσίας διὰ τοῦ
 » μεγάλου ὀσίου Δουρβάσα, ὃς ἐστὶν ἐμὴ ἀπόρροια.»
61. «Ἀκούσας δὲ τοῦ λόγου τοῦ Σίβα ὁ Βασιλεὺς, ἐποίει θυ-
 » σίας ἑκατὸν ἔτη, τυχὼν Βραχμάνων, ἐλθόντων μετὰ τοῦ
 » ὀσίου Δουρβάσα, τοῦ ὁμοίου τῷ Σίβα.
62. «Βαρυθέν δὲ τὸ πῦρ ἐκ τῶν γεγεννημένων ὑπὸ τοῦ βασι-
 » λέως Σβετακῆ πολλῶν θυσιῶν ἐν ἑκατὸν ἔτεσι, καὶ ἐκ
 » τῶν χαῶν τοῦ βουτύρου ἐν δώδεκα ἔτεσιν, ἐγένετο ὀλί-
 » γης δυνάμεως³.
63. «Μετὰ δὲ πολὺ, λαβὼν τὸ πῦρ συμβουλήν παρὰ τοῦ
 » Βραχμᾶ, εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀτονίας καὶ δυσπεψίας, καὶ
 » τοι ἐπτάκις ἐξήφθη ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει Κανδάβα, ἐσβέ-
 » σθη ὅμως ὑπὸ τῶν φυλαττόντων ἀνθρώπων.
64. «Πιὼν γὰρ τὸ πῦρ τὸ στέαρ πάντων τῶν ζώων τῶν ἐν
 » τούτῳ τῷ ἄλσει, ἀπολήψεται⁴ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν·
 » φυλάττει δ' αἰεὶ τοῦτο τὸ ἄλσος εἰς μέγας δράκων, Τα-
 » ξακᾶς τοῦνομα, ὃ εὐμενὴς ἐστὶν ὁ Ἰνδρας.
65. «Ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνο τὸ πῦρ· εὐρών δ' ὑμᾶς ἀμφοτέρους ἐμοὶ
 » συνερίθους, ὅτι εὐφημοὶ ἐστε, ὡς ἡ λευκότης τῆς Σελή-

1. Μὴ εὐρίσκων Βραχμᾶνας εἰς τὸ ποιῆσαι θυσίας, ἐποίει σκληραγωγίαν.

2. Μὴ εὐρίσκων θυηπόλους Βραχμᾶνας, ἔσπενδε τῷ πυρὶ διὰ βουτύρου.

3. Καθὼς ὁ τρώγων ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀτονεῖ.

4. Ὁ αἷρ λέγεται φίλος τοῦ πυρὸς, καθὼς ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἐξάπτεται μᾶλλον τὸ πῦρ.

- » νης καὶ τῷ χηνός, κατακαύσω ἐν ἀκαρεῖ τοῦτο τὸ δά-
 » σος, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Βραχμᾶ.
66. « Οἱ ἐν τούτῳ τῷ μεγάλῳ δάσει ἄνθρωποι καὶ δαίμονες
 » καὶ ὅφεις διατήρησιν αἰεὶ ποιοῦσιν· ὁ δὲ Ἴνδρας, ὁ φίλος
 » τοῦ Ταξακᾶ, δράκοντος, ἐρέχει ἐν καιρῷ τῆς πυρκαϊᾶς.
67. « ἔχων τοίνυν τὴν μεγάλην βοήθειαν ὑμῶν ἀμφοτέρων,
 » κατακαύσω παντελῶς τοῦτο τὸ δάσος· ὁ γὰρ φίλος μου,
 » ὁ ἀῆρ, καὶ περ λίαν δυνατὸς ὢν, ἀμβλὺς ἐγένετο ἐν ταύ-
 » τη τῇ πράξει. »
68. Ἀκούσας τοῦ λόγου τούτου ὁ περίφρων Ἀρζούνας, εἶπεν
 ἀνοίξας τὸ στόμα, οὗ ἡ λευκότης τῶν ὀδόντων, προσβάλλ-
 λουσα εἰς τὸ μέλαν στήθος αὐτοῦ, ἐφαίνετο ὥς περ εἰ ἐποίει
 κύματα τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς·
69. « Τὸ μὲν τόξον ἐμοῦ, τοῦ δυνατοῦ ἐν ἐρχήσιν, ἀδύνατόν
 » ἐστίν· οἱ δὲ ἀρμάτιοι ἵπποι θραδύποδες· τὸ δ' ἄρμα
 » τοῦτο οὐχ ὑποφέρει δρόμον ταχύν· τὰ δὲ ἐέλη ταῦτα
 » ὀλίγα εἰσὶν ἐν τοιούτῳ μεγάλῳ ἔργῳ πολέμου.
70. « Ἀλλὰ καὶ τούτῳ τῷ Κρισνᾶ μέγα ὄπλον οὐκ ἔστι, ду-
 » νατὸν φέρειν τοὺς δυνατοὺς αὐτοῦ θραχίνους· ποιήσον
 » οὖν τὰ τελεσιουργικὰ ὄργανα, ἵνα γένηται τοῦτο τὸ ἀν-
 » δραγάθημα. »
71. Ἀκούσαν τούτων τὸ πῦρ, ἔδωκε τῷ Ἀρζούνῃ ἄρμα, ὃ
 ἔλαβε παρὰ τοῦ Βαρούνα, ὁ δὲ Βαρούνας παρὰ τῆς Σελή-
 νης, ἔχον ἵππους λευκοὺς καὶ σημαίαν, ἔχουσιν τὸν πί-
 θηκα, καὶ τόξον ἓν, καὶ φαρέτρας δύο ἀκενώτους ¹.
72. Τῷ δὲ Κρισνᾶ ἐδόθη παρὰ τοῦ πυρὸς δίσκος πύρινος,
 καταπληκτικὸς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ κορύνη, Καουμοδακῇ
 τοῦνομα, εἰς φθοράν οὐχὶ μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ θεῶν
 καὶ δαιμόνων.

1. Ἀμφιδέξιος ἦν ὁ Ἀρζούνας, διὰ τοῦτο ἔδωκεν αὐτῷ δύο φαρέτρας.

73. Ὁ μὲν οὖν ἦρως Ἀρζούνας, προσκυνήσας τὸ πῦρ, λαβὼν ἐν χειρὶ τὸ τόξον, θέμενος καὶ τὴν δερματίνην δακτυλήθραν, ἀνέβη εὐθέως ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Κρισναῖς· τὸ δὲ πῦρ γενόμενον ἀνύποιστον διὰ τῆς βοηθείας τούτων, ἔξαφθὲν ἐν ἐκείνῳ τῷ δάσει, φλόγας ἐξέπεμπε, καθὼς ἐν τῇ συντελείᾳ.

Τέλος τοῦ Ἐνδεκάτου Κεφαλαίου,
τοῦ Πρώτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς πυρπολήσεως
τοῦ δάσους Καρδάβα.

1. Ἐστω αἰεὶ εἰς χαρὰν ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ἡ μόνη ναῦς, εἰς διαπόρθμευσιν τοῦ ὡς πελάγους τούτου κόσμου, οὗ ἐκ τοῦ στόματος ἰστίον ἀμόλυντον ἀνεπετάσθη, ὃ ἐστίν ἡ Μαχαβαράτα ¹.
2. Οὕτως οὖν τοῦτο τὸ πῦρ, γνῶμην ποιῆσαν κατακαῦσαι τὸ δάσος, εἶχε κόμην διαλελυμένην καὶ διακεχυμένην ², τουτέστι μέγαν καπνὸν, καὶ θυμῷ κατεχόμενον ἐπὶ τῷ

1. Καθὼς ἐκ τῆς νηὸς ἰστίον ἀναπετάννυται.

2. Καθὼς ὅτε ποιεῖ τις θιαστικῶς καὶ θυμωδῶς διαλέλνυται ἡ κόμη καὶ διακέχεται.

μὴ κατακαῦσαι τὸ δάσος διὰ πολλοῦ χρόνου, ἐφαίνετο ἐρυθρόν.

3. Λίαν δ' ἀφόρητον ἐγένετο τὸ πῦρ, ὥσπερ τρῶγον τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἡλίου ταῖς πυρίναις γλώσσαις, αἷς ἐξέπεμπε, καὶ ὥσπερ καταγελῶν τῇ καυστικῇ δυνάμει τοῦ ἐν τῇ συντελείᾳ πυρός ¹.
4. Φλογίζον δὲ τὸ πῦρ, ἔκοπτε τὰς κεφαλὰς τῶν δένδρων, τῶν τραφέντων ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ὕδατος, τῶν νεφῶν ², καὶ ἔρριπτεν αὐτάς εἰς τὸν αἰθέρα, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν ἀνισταμένων σωμάτων τοῦ καπνοῦ.
5. Τότε τὸ πῦρ φοβεράν καταβοήν ἐποίει τοῖς ἐν θάσει φοβουμένοις ζώοις, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ μεγάλου ἤχου, τοῦ γινομένου ἐκ τῶν ῥηγνυμένων καλάμων ἐν τῷ καίεσθαι.
6. Σύμμικτος δὲ βοή, πρόξενος φόβου παντὶ τῷ κόσμῳ, ἐγένετο τότε ἐν τοῖς τὸ δάσος οἰκοῦσι, περικαιομένοις ἐκ τῆς συμπλοκῆς τοῦ πυρός, τοῦ διήκοντος λίαν ὕψοῦ.
7. Τὸ πῦρ ἐκεῖνο ἔκαιε τὰ ἱμάτια καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐξέσπα τὰ ὄμματα, καὶ τελευταῖον κατέκαιε πάντα τὰ μέλη τῶν ἐν τῷ δάσει.
8. Τὸ δὲ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, τὸ ἔχον ἐπὶ τῆς σημαίας χρυσοειδῆ πίθηκα, περιφερόμενον ταχέως εἰς πᾶν μέρος τοῦ δάσους, ἦν ὡς τεῖχος, κωλύον τοὺς ἀνθρώπους ἀποφυγεῖν τὸν κίνδυνον τῆς πυρκαϊᾶς.
9. Καὶ αἱ μὲν κεκομμέναί πτέρυγες τῶν ὀρνέων, τῶν ἀνιπταμένων ἐκ τοῦ δάσους, ἀνήρχοντο εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῶν πολλῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν κατέπιπτον εἰς γῆν.

1. Δεινότερον δηλ. ἦν καὶ τοῦ ἐν τῇ συντελείᾳ πυρός.

2. Τὸ γὰρ ὕδωρ πολέμιόν ἐστι τῷ πυρί.

10. Ὑδωρ δ' ἔφερον πανταχόθεν μετὰ θυμοῦ ἕκαστος τῶν ἐν τῷ δάσει ἐν ὑδρίαις, ὡς ἠδύναντο, εἰς τὸ ἀποσβέσαι τὸ πῦρ, οἳ τε Ἰάξαι καὶ οἱ Ραξάσαι, καὶ οἱ ἵπποκέφαλοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι.
11. Ἀλλ' οὐδὲ ὀλίγον μέρος ὕδατος ἔπιπτεν εἰς τὸ πῦρ, ριπτομένου ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς ἀπόσβεσιν, ἐπειδὴ ἐξηραίνετο ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς πυρκαϊᾶς, πρὶν τοῦ ἐφικέσθαι.
12. Τὸ δὲ πολὺ ὕδωρ, τὸ χεόμενον ὑπ' ἀθρόων τῶν ἐν τῷ δάσει ἀνθρώπων εἰς τὸ καῖον πῦρ, τὸ καταβιβρώσκον πολλὰ δένδρα, ἐγίνετο ὡς πόσις ἐν ἐρώσει.
13. Ὁ δ' ὕδωρ ἔφερον οἱ ἄνθρωποι ἐν ἀγγείοις εἰς τὸ ἀποσβέσαι τὴν πυρκαϊάν, τοῦτο τότε ἔχον οὐκ ἐπὶ τὰ κατακαϊόμενα πράγματα, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα, καὶ αὐτοὶ κατακαϊόμενοι.
14. Τὰς μὲν χεῖρας τῶν ἐνασχολουμένων τῇ ἀποσβέσει τοῦ πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας τῶν φευγόντων ἀπέκοπτον, ὁ μὲν Ἀρζούνας συνεχέσι βέλεσιν, ὁ δὲ Κρισνᾶς τοῖς ἀλλεπαλλήλοις δίσκοις.
15. Αἱ μὲν ἔλαφοι ἐπήδων ταχυτῆτι εἰς τὸν αἰθέρα, λέξουσαί πως ταῦτα τῷ ἀέρι· «Τὸ πῦρ, ὁ φίλος σου, κατακαίει ἡμᾶς σήμερον· διαφύλαξον οὖν σὺ ἡμᾶς, ὁ ἔχων » ἔλαφον, ἔλκουσαν τὸ ἄρμα σου. »
16. Οἱ δὲ ἵπποι χρεμετίζοντες μεγάλη χαρᾷ, ἔπιπτον εἰς τὸ καῖον πῦρ αὐτοθελήτως· τοῦ γὰρ θανάτου ὄντος ἀφεύκτου, οἱ μεγαλόφρονες οὐκ ἀφιάσιν ἐκ φόβου τὴν μεγαλοφροσύνην !
17. Οἱ δὲ χοῖροι, τοῦ πυρὸς καταπυρπολοῦντος τὸ δάσος, λίαν φοβούμενοι, ἔσκαπτον τὴν γῆν τοῖς ὀδοῦσιν, ὥς περ εἰ ὠρυsson φρέαρ, ἄφρονες !
18. Οἱ δὲ λέοντες, ἀφέντες τὴν ἔχθραν ἐκ φόβου τοῦ πυρὸς, ἤλθον πρὸς τοὺς ἐλέφαντας, ὡς εἰς καταφύγιον, οἳ καὶ

- ἀπωλέσθησαν ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, πεσόντων· τί γὰρ ὄφε-
λος ἔσται τὸ ἀνοίκειον τοῖς ἀφ᾽ ἐσὶ τὸ μέγα φρόνημα;
19. Ἐπειδὴ δὲ ἐξερχόμενοι οἱ ὄφεις ἐκ τῶν ὀπῶν, εἶχον λί-
θους ἐρυθροῦς, ὡς σπινθῆρας, καὶ σῶμα μέλαν, ὡς κα-
πνὸν, διὰ τοῦτο ἐφαίνετο, ὅτι καὶ ὁ κασαχθόνιος κόσμος
κατακαίεται ἐξ ἐκείνου τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους.
20. Τὸ πῦρ ἡγλαΐζετο ἐν τῷ δάσει τότε γλώσση πως ἐρυθρᾷ,
φαγὸν Ναγαβαλὴν ¹ καὶ Πούγαν, καὶ ἄσβεστον, γεγενη-
μένην ἐκ τῶν κατακαιομένων λίθων, καὶ μεμιγμένων τῷ
ὕδατι τοῦ ποταμοῦ.
21. Τὸ πῦρ καταφαγὸν κατὰ κόρον πᾶν τὸ κυανόχρουν δά-
σος, ἐξηρεύετο ἐρυγμὸν κατὰ τὸ ἑρῶμα, τρυτέστι μέλα-
να καπνόν.
22. Καὶ ὁ ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα πίθηκος, ὁ κατα-
καύσας τὴν πόλιν τοῦ Ραβάνα, ἐλέπων τοῦτο τὸ πῦρ,
τὸ κατακαῖον τοὺς τρεῖς κόσμους, ὑπερεθαύμασε.
23. Τὸ πῦρ, τὸ ὃν ἐντὸς τῶν δαιμόνων ἐκ φύσεως, ἐφαίνετο
ὥσπερ εἰ ἐποίει ὑποδοχὴν τοῦ ἐξῴθεν ἐρχομένου πυρὸς τοῦ
δάσους, διὰ τῆς ἐξερχομένης φλογὸς ἐκ τοῦ στόματος
αὐτῶν τῶν δαιμόνων, καιομένων καὶ οἰμώζοντων.
24. Αἱ θήλειαι ἔλαφοι, πίπτουσαι ἐπὶ τῶν νεβρῶν, διετήρουν
αὐτοὺς ἐκ τῆς φλογὸς, εἰς οὐδὲν λογιζόμεναι τὸ πάθος
αὐτῶν· οἱ δὲ ἄρρενες ἔλαφοι ἐπιπτον ἐπὶ τῶν θηλειῶν,
μὴ φέροντες τὴν στέρησιν αὐτῶν.
25. Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ πρὸ πολλοῦ διαζευχθέντες
διαφορᾷ τινι καὶ ἔριδι, περιήρχοντο τὸ δάσος οἰμώζοντες·

1. Ναγαβαλὴ, ὄνομα ἀναδενδράδος καὶ τοῦ φύλλου αὐτῆς, ὅπερ ἐστὶν
ὡς κισσός. Τοῦτο τὸ φύλλον μινύντες Πούγα, ἥ ἐστιν ὡς βάλανος, καὶ
ἀσβέστη, μασσῶνται ἐν Ἰνδῇ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες· ὁ δὲ χυμὸς ἐρυθρὸς
ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τε χεῖλη καὶ ἡ γλῶσσα ἐρυθρὰ γίνεται.

ἐν δὲ τῇ καθ' ὕδον συντυχία ἡγκαλίζοντο ἀλλήλους ἡδέως, ἐπιλαθόμενοι τῶν δεινῶν.

26. Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, ἐν προὔπτῳ κινδύνῳ ὄντες, τοιαύτην ἡδονὴν τῆς περιπτύξεως ἐλάβανον, ὥστε οὐκ ἐγίνωσκον, ὅτι ἡ ζωὴ αὐτῶν ἀπολεσθήσεται ὅσον οὕτω ἐκ τοῦ πυρός.
27. Αἱ γυναῖκες τοῦ δάσους, ἔχουσαι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ἀγκάλαις, ἔπιπτον εἰς τοὺς ποταμούς, νομίζουσαι κάλλιον ἐν ὕδατι θανεῖν, ψυχρῷ ὄντι, ἢ ἐν πυρὶ καίοντι.
28. Τότε οἱ ἐν τῷ δάσει ταῦτα ἔφασκον πρὸς ἀλλήλους· «ὦ μήτηρ! ὦ παῖ! ὦ γύναι! ὦ ἄνερ! ὦ ἀδελφέ! ὦ ἀδελφὴ! τὸ πῦρ κατακαύσει ἡμᾶς!
29. Ὁ θρούς, ὁ γινόμενος ἐκ τῶν μεγάλων ὀρέων, ἀπορρήγνυμένων, συμμεμιγμένος τῇ φωνῇ τῶν ὄρεων, τῶν ἐλεφάντων, τῶν λεόντων καὶ τῶν λοιπῶν ζώων, καιομένων, φόβον τῆς ἀπωλείας τοῦ κόσμου παρεῖχε τοῖς θεοῖς.
30. Ἐν νῷ δὲ λαβὼν ὁ Ἰνδρας διατηρῆσαι τὸ δάσος Κανδάβαν, παρασκευασάμενος ἐν ἀκαρεῖ νέφη πολλὰ, ἔβρεχε ποταμηδὸν ῥαγδαίαν βροχὴν, καθὼς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀρζούνας βέλη.
31. ὦ τῆς τύχης! τοῦτο τὸ ὕδωρ τῶν νεφῶν, καιόμενον ὑπὸ τῶν φλογῶν τοῦ ὑπερκαίοντος πυρός ἐν δάσει, ἔτυχε καὶ ἐν τῷ αἰθέρι τοῦ αὐτοῦ πάθους, ὃ πάσχει ὑπὸ τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρός.
32. Τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα διατείχισμα ἐγίνετο ἐν τῷ αἰθέρι, ἐμποδίζον τὴν βροχὴν· τὸ δὲ πῦρ ἐξήπτετο μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀέρος, τοῦ γινομένου ἐκ τῆς μεγάλης ὀρμῆς τῶν ῥιπτομένων βελῶν.
33. Τοῦ δάσους καιομένου, ὁ μὲν Ταξάκας ὄφεις ἦν ἐν τῇ γῇ τοῦ Κουρού· ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ Ἀσβάσένας εἰσέδου πάλιν διὰ τοῦ στόματος εἰς τὴν κοιλίαν τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς ἐκ φόβου.

34. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ὄφρεως Ταξάκα, εἰς διατήρησιν τοῦ υἱοῦ, ἐπήδησεν εἰς τὸν αἰθέρα ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους· ὁ δ' Ἀρζούνας ἔκοψε καὶ τὴν οὐρὰν τοῦ ὄφρεως, τὴν οὖσαν ἔξω τοῦ στόματος τῆς μητρὸς ἐν τῷ καταποθῆναι, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.
35. Τότε ὁ Ἰνδρας, διαταράξας τὸν Ἀρζούναν ἀνέμῳ σφοδρῶ, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς ἀκεφάλου μητρὸς τὸν υἱὸν Ἀσθασέναν, ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν Ταξάκαν φιλίας.
36. Θυμωθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, ἔτεμεν εἰς τρία τὸν θῆλυν ὄφιν ἐν τῷ αἰθέρι τοῖς θέλεσι. Τηνικαῦτα τὸ πῦρ, καὶ ὁ Κρισναῖς, καὶ ὁ Ἀρζούνας, κατηράσαντο τῷ Ἀσθασένα ὄφει, λέγοντες· «Ἔσο ἀνώνυμος καὶ ἄτιμος.»
37. Θυμωθεὶς μὲν οὖν ὁ Ἀρζούνας, ὡς ὁ Ἰάμας, διότι ἀπάτῃ ἐσώθη ὁ Ἀσθασένας, ἐπλήρωσε τὸν οὐρανὸν φοβερῶν βελῶν, καταθλίβων τοὺς θεούς.
38. Ὁ δ' Ἰνδρας θυμῷ μεγάλῳ ἐρυθρὰ ἔσχε τὰ ἄπειρα ὅμματα τοῦ ἑαυτοῦ σώματος κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, ὥς περ εἰ εἶχε σπινθῆρας τοῦ πυρὸς, τοῦ εἰς οὐρανὸν διήκοντος.
39. Θυμωθεὶς τοίνυν ὁ Ἰνδρας κατὰ τοῦ λεοντοκαρδίου Ἀρζούνα, ἔρριψε κατ' αὐτοῦ ὀρμῇ τὸ νεφοδόλον ἑαυτοῦ ὄπλον, ὃ περιεκάλυψε τὸν οὐρανὸν νέφεσι.
40. Φοβερός δ' ἐγένετο τότε ὁ οὐρανός, ὡς ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος, ἐκ τῶν πυκνῶν νεφῶν, σὺν σμερδαλέοις κεραινοῖς καὶ ἑρισμαράχοις ἀστραπαῖς, καὶ βαρυβρόμοις βρονταῖς, ἃ κατέπληττον τοὺς ἐλέφαντας τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ κόσμου.
41. Τὰ δὲ πυκνὰ νέφη, ἀποκρύψαντα τὸν ἥλιον, σκότος βαθὺ ἐποίησαν, ἐν ᾧ τὸ πῦρ τοῦ δάσους, τὸ λάμπον ἐκ τῶν φλογῶν εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους, ἐφαίνετο ὡς πυγολαμπίς.
42. Αἱ μὲν φλόγες τοῦ πυρὸς ἐπιπτον, ὥς περ ὠθούμεναι τοῖς πολλοῖς ὕδασι τῶν πολλῶν νεφῶν· τὸ δὲ πῦρ, ὀλιγό-

λαμπρον γινόμενον, ἐστέναζεν ἐκ λύπης, τουτέστιν ἔσιζεν ¹.

43. Ἰδὼν δ' ὁ Ἀρζούνας τὸ πῦρ νικώμενον, ὅπερ ἦν πραγματικῶς ἡ αὐτοῦ δύναμις, ἔρριψε τὸ ἀεροβόλον ὄπλον, ὃ ὦν ὀπλων εἰδήμων, καὶ ὁμοιος κατὰ τὴν δύναμιν τῷ Βαλαδέβᾳ.
44. Σφοδρὸς δὲ τότε ἄνεμος ἀνέστη, πλεονάσας τετραχῶς, τῇ τε φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸ πῦρ, καὶ τῷ θυμῷ κατὰ τῶν ἐχθρῶν θεῶν, διότι ἔχουσι τὸ αὐτὸ ὄνομα Μαρούτ ², καὶ τῇ ἐπωδῇ τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τῇ ἑαυτοῦ μεγάλην δυνάμει.
45. Τὸ δὲ μέγα ὄρος, ἡ Μερὴν, τὸ κατασκήνωμα τοῦ Ἰνδρα, ἐκλονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀέρος, ταῦτα διαλογιζομένου· «Φεῦ! » ὑπὸ τούτου τοῦ Ἰνδρα ὁ Ἀρζούνας, ὁ νεώτερος ἀδελφὸς » τοῦ υἱοῦ μου Βήμα, πολεμεῖται ἐχθροδῶς!»
46. Διασκεδάσας δ' εὐθέως τῇ δε κακῆϊσε ὁ ἀὴρ τὰ ὕδατῶδη νέφη τοῦ Ἰνδρα, ἐξῆψεν ἐπὶ πλεόν καὶ τὸ πῦρ, τὸ κατακαῖον τὰ κατὰ τὸ δάσος, καὶ τὸ θερμουργὸν τοῦ Ἀρζούνα.
47. Διασκεδασθέντων δὲ τῶν ἐχθρῶν νεφῶν ὑπὸ τοῦ Αἰέρος, αἱ ἀνιστάμεναι φλόγες τοῦ πυρὸς διῆκον ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατεγέλων καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡλίου.
48. Ὅτε μὲν οὖν τὰ πυκνὰ νέφη ἐν οὐρανῷ διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ νικητοῦ Ἀρζούνα, τότε ὁ Ἰνδρας θυμωθεὶς, ἤψατο τοῦ κεραυνοῦ ³, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἀναβὰς ἐλέφαντος.
49. Τοῦ δ' Ἰνδρα ὀργιζομένου κατὰ τοῦ ἐπιφυσήσαντος ἀνέμου, καὶ πάλλοντος τὸν φρικτὸν κεραυνόν, ἔλαβον καὶ οἱ θεοὶ ἕκαστος τὰ ἴδια ὄπλα, εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀρζούνα.
50. Καὶ ὁ μὲν Ἰάμας ἔλαβε τὴν ῥάβδον ⁴, τὴν γενομένην

1. Ὁχος γινόμενος ὅτε ρίπτεται ὕδωρ εἰς τὸ πῦρ.

2. Μαρούτ, ὄνομα αἰέρος καὶ θεοῦ.

3. Καθὸ οὗτος ἔρριψε τὸ ἀεροβόλον ὄπλον.

4. Τὸ ὄπλον τοῦ Ἰάμα, ὅς ἐστιν ὁ Ἄδης καὶ ὁ θάνατος, μέλαινά ἐστι ῥάβδος, σύμβολον τῆς παιδείας.

μᾶλλον μέλαιναν ἐκ τοῦ προσπελάζοντος πολλοῦ καπνοῦ τῶν θερμῶν ἀναστεναγμῶν τῶν ἀνθρώπων, τῶν θλιβομένων τῷ τε πυρὶ καὶ τῷ θανάτῳ τῶν οἰκείων.

51. Ὁ δὲ Κουβέρας, ὁ φίλος τοῦ Σίβα, ἔλαβε τὸ ἀκαταμάχτην ὄπλον ἑαυτοῦ, τὴν χρυσὴν κορύνην, ὥσπερ εἰ ἐποίησεν αὐτὴν ὁ Σίβας ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ ἑαυτοῦ ὀφθαλμοῦ, τοῦ ὀλέτορος τοῦ κόσμου, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ.

52. Ὁ δὲ Βαρούνας, ὁ λαμπρὸς ὡς ὁ Ἥλιος, ἔλαβε τότε εὐθέως τὸ ὄπλον ἑαυτοῦ, τὸν ἐρόχον, οὗ τῷ φόβῳ οἱ Τιτᾶνες οὐδαμῶς θάτερον τὸν πόδα τιθέασι πρὸ θατέρου ¹, ὡς οἱ χῆνες, ἐλέποντες τὸν ἐρόχον.

53. Οὕτως ἡ σύνοδος τῶν θεῶν μετὰ τοῦ Ἰνδρα, καθωπλισμένη καὶ ἱκανὴ εἰς ἀπόσβεσιν τοῦ ἐν δάσει πυρὸς, ὥρμησεν εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀρζούνα.

54. Ἐξώρμησαν δ' ἐκ τοῦ δάσους θυμῷ, λίαν ὑπερηφανευόμενοι, ἀναπνεύσαντες ὀλίγον ἐκ τῆς ἐροχῆς, οἳ τε Ἰάξαι, καὶ οἱ Ραξάσαι, καὶ οἱ ἄετοί, καὶ οἱ δράκοντες, καὶ ἄλλα τῶν ζώων, εἰς μάχην κατὰ τοῦ Ἀρζούνα.

55. Οἱ μὲν οὖν Ἰάξαι ἤρχοντο εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, ἔχοντες ἐν χερσὶν ῥομφαίας, φοβεροὶ ὄντες καὶ ἐρυθροὶ θυμῷ μεγάλῳ, ὥσπερ φλόγες πυρὸς, μεμιγμένοι καπνῷ ².

56. Οἱ δὲ Ραξάσαι μεγάλην τόλμην εἶχον, φοβεροὶ ὄντες πολυειδέσιν ὅπλοις, ἀλαλάζοντες, ἄγριόν τι βλέποντες, καὶ φλόγας ἐκ τοῦ στόματος ἐκπέμποντες.

57. Οἱ δ' Ἄετοί, δεινὰ ἔχοντες καὶ ῥάμφη, καὶ ὄνυχας, τοσοῦτον ἄνεμον ἐν αἰθέρι ἐποίησαν ταῖς πτέρυξιν, ὥστε

1. Δηλ. οὐ προβάλλουσιν, οὐ προβαίνουσι.

2. Τὸ μὲν ἐρυθρὸν τοῦ προσώπου, ὡς τὸ πῦρ, ἡ δὲ ῥομφαία, μέλανα ἔχουσα σίδηρον, ὡς καπνός.

- τὸ πῦρ ἀποσβέσθῃναι εὐθέως, δίκην φωτὸς λύχνου.
58. Οἱ δ' ὄφεις εἴρποντο εἰς πόλεμον, περιφερόμενοι ταχέως, ὡς μέλαιναί χεῖρες τοῦ βασιλέως θανάτου, ἔχοντες δάκτυλα μὲν τὰς ἀνισταμένας κεφαλὰς¹, ὄνυχας δὲ τοὺς πολυτίμους λίθους.
59. Ὁ δὲ φίλοπλος Ἀρζούνας πόλεμον εὐθὺς συνεκρότησε κατὰ τῶν πολεμικῶν τῶν τριῶν κόσμων, κατὰ τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν, θυμουμένων, καὶ κατὰ τῶν ἔμπροσθεν ὄντων Τιτάνων, δαιμόνων, ἀνθρώπων καὶ ὄφρων.
60. Βροχὴν δ' ἐποίει βελῶν ἐν τῷ ἄμα, ὡς τὰ νέφη τὰ ἐν τῇ συντελείᾳ, εἰς πᾶν μέρος κατὰ τῶν πολεμικῶν τῶν τριῶν κόσμων, φοβερῶν ὄντων ἐκ θυμοῦ, καὶ ταχέων εἰς χρῆσιν τῶν οἰκείων ὅπλων.
61. Καὶ τις δαίμων ὥρμησε κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, ἔχων ἐν χειρὶ ὅρος μετὰ δένδρων ἡμμένων, ἀνασπᾶσας αὐτό· πληγείς δὲ τὴν χεῖρα τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἔπεσε καὶ αὐτὸς καὶ τὸ ὄρος, καὶ κατεκάη.
62. Καὶ ὁ μὲν Ἰάμας ἔτρεμεν ἐν πολέμῳ ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα· πεσοῦσα δ' ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡ ῥάβδος, ἐποίησε γραμμὴν ἐπὶ τῆς γῆς², τοῦτο πῶς δηλοῦσαν· «Οὐ-»
«τος ὁ Ἀρζούνας μόνος ἦρως ἐστίν.»
63. Οἱ δ' ὄφεις, οἳ ἦσαν ὡς ἐρόχοι θανάτου, καὶ δίγλωσσοι, ὡς ψαλίδια, εἰς ψαλισμὸν τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρζούνα, κατετέμνοντο ἐν πολέμῳ τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα.
64. Ὁ δὲ Κουβέρας δειλίαν ἔσχεν, ὡς οὐδέπω πρότερον, ἐλθούσαν διὰ τοῦ βέλους τοῦ Ἀρζούνα, ὡς διὰ μαστρω-

1. Πολυκέφαλοι ὄφεις ἦσαν.

2. Πεσοῦσα γὰρ ῥάβδος ἐπὶ τῆς γῆς σημεῖον ποιεῖ· τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ταῦτά πῶς ἐδήλου· «Οὗτος ὁ Ἀρζούνας ἦρως ἐστί.

- ποῦ ¹. ἡ δὲ κορόνη ² ἦν εἶχεν ἐν χειρὶ ἔπεσε θυμῷ πως ³.
65. Ἐκοψε δ', ὡς εἰκὸς, ὁ Ἀρζούνας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα καὶ τὰς πτέρυγας τῶν αἰετῶν, τῶν ἐν αἰθέρι ἱπταμένων, ὡς μικρῶν ὀρέων, γεννημάτων τῶν μεγάλων ὀρέων ⁴.
66. Ἐπεσε δὲ θυμῷ πως καὶ ὁ ἑρόχος, ὁ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Βαρούνα, φυγόντος ἐκ πολέμου, διὰ τὸν φόβον τοῦ βέλους τοῦ γενναίου Ἀρζούνα.
67. Θυμωθεὶς δὲ καὶ ὁ Κρισνᾶς, θάνατον ἐποίει τοῖς ἐν τῷ δάσει τῇ βολῇ τοῦ δίσκου· τὸ δὲ πῦρ κατηνάλισκεν αὐτοὺς φλογὶ ὀξείᾳ.
68. Διατέμνων δὲ τοὺς ἐχθροὺς ὁ λαμπρὸς δίσκος τοῦ Κρισνᾶ, ἐπανήρχετο πολλάκις εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καθὼς ὁ δίσκος τοῦ Ἡλίου, ἀναιρῶν τὸ ἐν οὐρανῷ σκύτος, ἀνέρεται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους.
69. Οἱ μὲν οὖν οἰκοῦντες τὸ δάσος ἔλαβον φύσιν θεῶν, ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τοῦ δίσκου τοῦ Κρισνᾶ· οἱ δὲ θεοὶ ἤρχοντο πάλιν εἰς πόλεμον μετ' αὐτῶν τῶν νέων θεῶν, λαμπροτέρων καὶ ἰσχυροτέρων.
70. Ἰδόντες δ' οἱ θεοὶ τούτους τοὺς Τιτᾶνας καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν τῷ δάσει, γενομένους θεοὺς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ Ἀρζούνα, πάλιν ἤρχοντο εἰς πόλεμον, γενέσθαι θέλοντες ἀθάνατοι ⁵.

1. Ἡ δειλία ὡς γυνὴ παλλακίς.

2. Ἡ κορόνη ὡς γυνὴ νόμιμος.

3. Ὡς ἀνάξιος ἦν ὁ Κουβέρας ταύτην ἔχειν.

4. Δηλ. καὶ ὁ Ἰνδρας ἔκοψε πρότερον τὰς πτέρυγας τῶν ὀρέων, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀρζούνας τὰς τῶν αἰετῶν, ὡς υἱῶν τῶν ὀρέων. Μυθολογοῦσιν, ὡς τὰ ὄρη εἶχον πρότερον πτέρυγας, ἃς ἔκοψεν ὁ Ἰνδρας τῷ κεραυνῷ, ἐπειδὴ ὅπου καθίπταντο, κατέφθειρον καὶ πόλεις καὶ ἀγρούς.

5. Οἱ θεοὶ λέγονται θνητοὶ ὡς πρὸς τὸν ὕψιστον Θεὸν Βισνοῦν· διὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς πλάττει ἐνταῦθα, ὡς ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἀναιρούμενοι ἐγίνοντο θεοὶ, οἱ θεοὶ ἐνόμιζον, ὡς αὐτοὶ, θεοὶ ὄντες, ἀναιρεθέντες, ἔσονται ἀθάνατοι. Δόγμα ἐστίν, ὡς ὁ ἀναιρεθεὶς ἐν πολέμῳ γενναίως, θεὸς γίνετα·

71. Ὁ δὲ δίσκος τοῦ Κρισνᾶ, ὁ καταπιέζων τοὺς θεοὺς, ἐφαίνετο ἐν οὐρανῷ σὺν τοῖς χρυσοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὡς ἄλλος δίσκος τοῦ Ἡλίου σὺν ἀκτίσι.
72. Καταπιεζόμενοι δὴ οἱ θεοὶ ἐν πολέμῳ τοῖς συνεχέσι δεινοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἃ διερρήγνυον καὶ ἄχρηστα ἐποιοῦν τὰ ἀντικείμενα ὅπλα, κατέφυγον εἰς τὸν Ἴνδραν, ὡς εἰς ἄστυλον.
73. Χαρεῖς δ' ὁ Ἴνδρας ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, βουλόμενος ἰδεῖν ἐπὶ πλέον τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑποκρινόμενος θυμὸν, ἔβρεχε χάλαζαν οὐρανόνθεν.
74. Θυμωθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τούτῳ, τοσοῦτον πληθος βελῶν ἔρριψε βροχηδὸν ταχέως, ὥστε τὴν χάλαζαν διασκορπισθῆναι, ὡς ἄτομα τῇδε καέκεισε ὑπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκ τῶν πτερωτῶν βελῶν.
75. Βῆτα δ' ἀπορρώξ τις μεγάλη τοῦ ὄρους Μερῶ ¹ ἐρρίφθη θυμῷ πως ὑπὸ τοῦ Ἴνδρα, εἰς ἀναίρεσιν τοῦ Ἀρζούνα, ὥς περ μία σιδηρᾶ σφαῖρα πεπτωμένη, καταπλήζασα τοὺς τρεῖς κόσμους.
76. Τῆς δὲ μεγάλης ἀπορρώγος ἐκείνης πεσούσης εἰς τὸ ἐν δάσει πῦρ, πολλοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, τὸ τοῦ Ἴνδρα βούλημα, ἡ πτόησις δηλονότι, οὐκ ἐπληρώθη οὐδὲ ὑπὸ τῶν πανδώρων δένδρων ².
77. Γνοὺς δ' ὁ Ἴνδρας τὸν τε Ἀρζούναν καὶ τὸν Κρισνᾶν δυσνικήτους ἔκ τε τῆς ἀπ' οὐρανοῦ φωνῆς καὶ ἐκ τῆς πείρας, ἀφείδεν τὸ διαμάχεσθαι περαιτέρω, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν θεῶν.
78. Τὸ δὲ πῦρ διῆκε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὸ ἰδεῖν πως τὸν Ἴνδραν φυγοπόλεμον γενόμενον, ὑπερκαῖον ἀνεμποδίστως,

1. Τὸ ὄρος ἡ Μερῶ χρυσοῦν ἐστὶ.

2. Ὅ,τι θέλει ὁ ἄνθρωπος, ἢ οἱ θεοί, τοῦτο δίδωσι τὸ πάνδωρον δένδρον.

καὶ σείον τὴν κορυφὴν τῷ θαύματι τῆς δυνάμεως τοῦ Ἀρζούνα.

79. Πῦρ δέ τι λαμπρὸν ἔλαμπεν ἐπὶ τούτων, τοῦ τε Κρισναῖ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, τῶν νικητῶν τοῦ Ἰνδρα, πρὸς δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τοῦ δάσους ἐφαίνετο λευκὸν, ὡς τὸ ὄρος, ὃ Ἰμαδὸς¹, διὰ τῆς εὐφημίας αὐτῶν.

80. Ὁ δὲ πολὺς καὶ μέγας καπνὸς, ὃ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους, ὃ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ φερόμενος, ἐφαίνετο ὡς δυσφημία πραγματικὴ τοῦ Ἰνδρα, φυγόντος ἐκ τοῦ πολέμου.

81. Ἡ δὲ λευκὴ φήμη ἐγένετο τῷ Ἰνδρα ἐν οὐρανῷ, ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ Τιτᾶνος Ζάμβα, αὕτη ἐτμήθη τοῖς θέεσι τοῦ Ἀρζούνα εἰς πολλὰ τμήματα, ἃ ἐστὶ τὰ ἄστρα.

82. Τοσαύτην δὲ φωνὴν λεόντειον ἐνθουσιαστικῶς ἐξέπεμψαν ὅ,τε Κρισναῖ καὶ ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῇ νίκῃ, ὥστε τοὺς θεοὺς νομίσαι, ὅτι οἱ δύο ἥρωες οὗτοι ἔρχονται εἰς οὐρανὸν πρὸς πόλεμον.

83. Τούτων ὄντων ἐφ' ἄρματος εἰς τὸ κωλύσαι ἐξελθεῖν τοὺς ἐν τῷ δάσει, τὸ πῦρ ἐκπετάσαν φλόγα, ὡς κόμην, μέχρι τοῦ οὐρανοῦ μανιδῶς, θρόμον ἐποιεῖ, καὶ ἔπινε τὸ στέαρ τῶν ζώων.

84. Τὸ ἐν ἐκεῖνῳ τῷ δάσει φαινόμενον μετέωρον φλογερὸν πῦρ, βουλόμενον κατακαῦσαι καὶ τὰ ὑδροφόρα νέφη, ἣν ὥσπερ τὸ πῦρ τὸ τῆς θαλάσσης, τὸ ἔχον ἐχθρὰν κατὰ τοῦ ὕδατος².

85. Ἡ χλαζούσα ἀγλαΐα τοῦ δάσους, φοβηθεῖσα ἐκ τοῦ κατακαίοντος ἐκείνου πυρὸς, προσῆλθε τῇ ψυχρᾷ Ἰαμουναῖ.

1. Λευκὸν λέγεται τὸ ὄρος ὃ Ἰμαδὸς, διὰ τὴν ἣν ἔχει χιόνα.

2. Τὸ γὰρ πῦρ τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ πίνει, καὶ διὰ τοῦτο ἡ θάλασσα οὐκ αὐξάνει.

διὰ τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον ἡ Ἰαμουνα κυανῇ ἐστὶ τὸ ὕδωρ.

86. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἰαμουνα, πιεζομένη τῇ θερμότητι τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους, ἐπορεύθη ταχέως εἰς τὸν οὐρανὸν, περιπτυζομένη πως τὴν φίλην αὐτῆς Γαγγάν, ὃ συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦ πολλοῦ καπνοῦ.
87. Τὸ πῦρ φαγὼν τὸ κρέας πάντων τῶν ἐν δάσει ζώων, ἔπιεν, ὡς διψαλέον, ἡδέως καὶ ἀκορέστως πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν λίμναις, καὶ φρέασι, καὶ πηγαῖς, καὶ ποταμοῖς.
88. Καὶ ὁ Ἥλιος, θλιβείς τότε ἐκ τοῦ πολλοῦ ἐκείνου πυρὸς τοῦ δάσους, μέχρι τῆς σήμερον ἄνεσιν οὐ λαμβάνει ἐκ τῆς πολλῆς ἐν οὐρανῷ θερμότητος, καὶ διὰ τοῦτο καταδύει εἰς τὸν ὠκεανὸν καὶ ἀναδύει.
89. Τότε καὶ ἡ Σελήνη, κερατὴ γενομένη καὶ ἰσχνὴ ἐκ τῆς νυκτὸς, τῆς συσταθείσης ἐκ τῆς θερμότητος, καιομένου ἐκείνου τοῦ δάσους, ὥκησε παρὰ τῇ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς, τῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σίβα.
90. Τὸ πῦρ ἐκεῖνο, καῖον μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, τοσαύτην θερμότητα ἔδωκε τοῖς ἄστρασι τότε, ὥστε τὰ ἄστρα, μέχρι τῆς σήμερον, μὴ φέροντά πως τὸν Ἥλιον, πλανᾶσθαι ἀλλαχοῦ που ἐν τῇ ἡμέρᾳ.
91. Ὁ ἄνεμος, βλέπων τὴν φθορὰν πάντων, ἀρπάξας μίαν ἔλαφον ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ἔδωκεν αὐτὴν τῇ Σελήνῃ ἐκ φιλίας, εἰς τὸ ἐποχεῖσθαι, ἣ καὶ ἐγένετο σημεῖον τῇ Σελήνῃ¹.
92. Ἐξ ἐκείνης τῆς φλογὸς τοῦ πυρὸς, τοῦ κατακαύσαντος τὴν γῆν τοῦ δάσους φαίνεται, ὅτι καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ γαιούχου ὄψεως Σέσσα κατεφλέχθη, καὶ καταφλέγεται.

1. Ὅχημα τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἀέρος ἐστὶν ἡ ἔλαφος. Μυθολογοῦσιν ὡς τὰ μέλανα στίγματα, ἃ ἔχει ἡ Σελήνη, ἔλαφος ἐστὶ.

μέχρι τῆς σήμερον, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τῆς λάμψεως τῶν πολυτίμων λίθων, ὧν ἔχει ἐπὶ κορυφῆς.

93. Καὶ ὁ Βισνοῦς, ὅς ἐστιν ὁ Κρισναῖς, ὁ ὢν πλησίον τότε, τοσοῦτον ἐθερμάνθη ὑπὸ τούτου τοῦ ὀλεθρίου πυρὸς, ὥστε διὰ τοῦτο πάντως ἀναπαύεται μέχρι τοῦ νῦν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ ὠκεανοῦ.
94. Ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ αὐτὸ, πιεζόμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας ἐαυτοῦ θερμότητος, καὶ μὴ δυνάμενον σβεσθῆναι ὑπὸ τοῦ χρομένου ὕδατος, εἰσέδου εἰς τὴν θάλασσαν· διὰ τοῦτο καὶ ἔλαβε τοῦτο τὸ ὄνομα Ἀούρβα ¹.
95. Εἰς δὲ Τιτάν, Μαΐας τοῦνομα ², ἀδελφὸς τοῦ Ναμουσῆ, ἐσώθη ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ πυρὸς, εἰπὼν ταῦτα· «Ὡ Ἄρ-
» ζούνα, ἀξία καταφυγῇ, διαφύλαξόν με ἐκ τοῦ καιομένου
» δάσους· αὐξήσον τὴν εὐφημίαν σου, τὴν ὑπερβαίνουσαν
» κατὰ τὴν λευκότητα τὴν Σελήνην.»
96. Πάλαι Βραχμάν τις, Μανδαπάλας τοῦνομα, καί περ ἄγαμος ὢν ἐκ νεότητος, ἀνελθὼν εἰς οὐρανὸν, οὐκ ἔλαβε τέλειον καρπὸν τῶν μεγάλων τῆς ἐγκρατείας πόνων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦν ἄτεκνος ³. Λαβὼν δ' ἔπειτα φύσιν ὀρνέου ⁴ Σάργκα, εἰς ταχεῖαν τεκνογονίαν, ἐγέννησεν ἐκ τοῦ θήλεος Σάργκα τέσσαρας νεοττοὺς, οἳ καὶ ἐσώθησαν ἐκ τοῦ πυρὸς ταῖς δεήσεσιν αὐτοῦ.
97. Τὸ δὲ πῦρ, τὸ ὃν φοβερόν, ὡς τὸ ὄμμα τοῦ Σίβα θυμουμένου ἐν τῇ συντελείᾳ, καταπυρπολῆσαν ἐν ἑξ ἡμέραις

1. Ἀούρβα λέγεται τὸ ἐν θαλάσῃ μυθευόμενον πῦρ. — Δηλαδή τὸ τῆς θαλάσσης πῦρ, ὃ ὀνομάζεται Ἀούρβα, αὐτὸ ἐστὶ τὸ πῦρ τοῦ δάσους ἑκείνου.

2. Ὁ Μαΐας ἀρχιτέκτων ἐστὶ τῶν Τιτάνων.

3. Ὅστις ἔχει υἱὸν, ἐκεῖνος οἰκεῖ αἰδίως ἐν οὐρανῷ.

4. Ἐλαβε φύσιν ὀρνέου, ἐπειδὴ οἱ ὄρνεις πολύγονοί εἰσι καὶ ταχύγονοι.

πᾶν ἐκεῖνο τὸ δάσος Κανδάβαν, ἐκτὸς τῶν ἐξ τούτων, τῶν τεσσάρων νεοττῶν τοῦ ὄφεως Ἀσθασένα καὶ τοῦ Τι-
τᾶνος Μαΐα, λαβὸν ἄδειαν παρὰ τῶν γενναίων καὶ ἡρώων,
τοῦτε Κρισνᾶ καὶ Ἀρζούνα, τῶν καταγομένων, τοῦ μὲν
ἐκ τοῦ Κουροῦ, τοῦ δὲ ἐκ τοῦ Κουκούρα, ἀνεχώρησε χαῖ-
ρον εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν.

98. Ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ σοφὸς Ἀμάρας σεβέσθω, ὡς ἄλλος
βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ Ζηναδάτα, τοῦ καλοῦ
καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου. Ἐλάβε τέλος τὸ πρῶτον Βι-
βλίον τοῦ μεγάλου ποιήματος τῆς Βαλαβαράτας, ὃ ἐστι
γνώρισμα τῆς γνώσεως τοῦ Ἀμάρα καὶ ἐραστὸν τοῖς με-
γαλόφροσι, καὶ ἀμιλλώμενον τῷ οὐρανῷ τῇ πολλῇ ἡδύ-
τητι, τῇ ἡδυτέρᾳ τῆς ἀμβροσίας ¹.

99. Ἐν τούτῳ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἀριθμὸς ἐστὶ Κεφαλαίων
μὲν δώδεκα, στίχων δὲ χιλίων ἐννεακοσίων καὶ ὀκτῶ,
κατὰ τὸ μέτρον τοῦ στίχου, τοῦ καλουμένου Ἀνουσούπα ².

Τέλος τοῦ Δωδεκάτου Κεφαλαίου

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Οὗτος ὁ στίχος κεῖται ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης Πάρβας, τουτέστι τοῦ πρώτου Βιβλίου, ἔξω τῆς ὑποθέσεως, σημαίνων μόνον τὸ τέλος τῆς Πάρβας.

2. Καὶ οὗτος ὁ στίχος ἔξω τῆς ὑποθέσεως.

BIBΛION ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὁ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ζαρασάνδα.

1. Οἱ λαμπροὶ ὄνυχες τῶν ποδῶν τοῦ Βεάσα, οἱ αὐξάνοντες τὴν ἀρετὴν, ὡς ἡ Σελήνη τὸν ὠκεανόν, καὶ γανοῦντες τὰς καρδίας τῶν ἀγαθῶν, ὡς ὁ ἥλιος τοὺς λωτοὺς, διασκεδασάτωσαν τὸ σκότος, τουτέστι πᾶν πάθος τῶν τριῶν κόσμων.
2. Οἱ μὲν οὖν ὀλβιοι οὗτοι, ὅ,τε Ἀρζούνας καὶ ὁ Κρισινᾶς, καὶ ὁ δαίμων Μαΐας, φιλίαν θέμενοι, ἐκάθηντο παρὰ τὴν ὄχθην τῆς Ἰαμουνᾶς, εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ πόνου, τοῦ ἐκ τοῦ καυθέντος δάσους, φιλικῶς συλλαλοῦντες.
3. Ὁ δὲ δαίμων Μαΐας, γνοὺς ἑαυτὸν ἀναγεννηθέντα, ὡς λυτρωθέντα ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ δάσους, εἶπε λίαν χαίρων τῷ ἡρωϊκῷ Ἀρζούνα πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ Κρισινᾶ·
4. «Τὰ μὲν ὄρη καὶ οἱ ἐλέφαντες, οἱ λεγόμενοι, ὡς βαστάζουσι τὴν γῆν, βάρος εἰσὶ τῆς γῆς¹. ὁ δὲ Σέσσας ὄφρις πῶς
» δύναται βαστάζει τὴν γῆν, ὦν ἀνεμόσαρκος; εἷς δὲ μό-
» νος βαστάζει τὴν λίαν βαρεῖαν γῆν, ὁ ἄλλους εὐεργετῶν.

1. Δηλ. οὐκ ἔστιν ἀληθές, ὡς βαστάζουσι τὴν γῆν οἱ ἐλέφαντες τῶν ὀκτῶ μερῶν καὶ τὰ ὄρη· τοῦναντίον δὲ βάρος εἰσὶ τῆς γῆς.

5. «Ὁς γὰρ χαρὰν λαμβάνει τῷ πρὸς τοὺς ἄλλους κακὰ ποιεῖν,
 » τοῦτου τῷ πολλῷ βάρει βαρυνομένης τῆς γῆς εἰς τὰ κά-
 » τω, εἰς τὸ βαστάζει ταύτην ὁ Θεὸς πολὺμορφος γίνεται,
 » ὃς ἐστὶν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ποιοῦντες ἀγαθὰ πρὸς ἄλλους.
6. «Ὁ ποιῶν εὐεργεσίας οὐδαμῇ πάσχει, οὔτ' ἐν τούτῳ τῷ
 » κόσμῳ, οὔτ' ἐν τῷ μέλλοντι, ἐμβεβαπτισμένος ἐν τῇ
 » εὐφημίᾳ καὶ ἐν τῇ εὐποιίᾳ, ὡς ἐν ἀμβροσίᾳ, καὶ περ τοῦ
 » κόσμου καλόντος δίκην πυρὸς τοῦ δάσους.
7. «Διὰ τί ματαίως οἱ ἄνθρωποι ποιοῦσι μεγάλην σκληραγω-
 » γίαν καὶ ἐγκράτειαν; διὰ τί ματαίως πορεύονται εἰς
 » ἁγίους τόπους; μόνη γὰρ ἡ εὐεργεσία δίδωσιν αἰεὶ ἐκεῖνα
 » τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς¹.
8. «Πολλαὶ εὐεργεσίαι εἰσὶν ἐν κόσμῳ, οἷον ἡ δόσις τοῦ
 » πλούτου, καὶ ἄλλαι τοιαῦται· αὗται δ' ὅμως οὐδέ γε τὸ
 » ἑκατοστημόριον ὅμοιαι εἰσι τῇ εὐεργεσίᾳ, ἥ σώζει τὸν
 » ἄνθρωπον ἐκ κινδύνου ζωῆς.
9. «Οὐδὲ γὰρ ὁ Βραχμᾶς εἶπεν ὠρισμένως ἀνταμοιβὴν τινα
 » ἀξίαν τῆς εὐεργεσίας τοῦ δόντος σωτηρίαν καὶ ἀσφάλειαν·
 » τίνοι οὖν ἀνταμοιβὴ ἀξία τῆς σῆς εὐεργεσίας ἐγὼ εἶην ἂν
 » ἔξω τοῦ χρέους;
10. «Τίς ἀνταμοιβὴ κατάλληλός ἐστι τῷ πατρὶ, τῇ μητρὶ,
 » τῷ διδόντι μάθησιν, καὶ τῷ διδόντι σωτηρίαν; Ταῦτα
 » ἀναλογιζόμενοι οἱ ἄνθρωποι, ἀποβάλλουσι τὸ ἐν τῇ
 » καρδίᾳ αὐτῶν ἄχθος², διὰ τῆς πρὸς τοὺς πόδας αὐ-
 » τῶν θεραπείας.»

1. Ἡ εὐεργεσία μόνη δίδωσι τοῖς ἀγαθοῖς τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ἃ περ ἀπολαμβάνουσι διὰ τῆς σκληραγωγίας καὶ περιηγήσεως, καὶ προσκυνήσεως ἁγίων τόπων.

2. Τὸ ἄχθος, ὃ ἔχουσιν, ὅτι οὐ δύνανται ἀνταμειψαὶ τὴν χάριν τῷ πατρὶ, κ.τ.λ.

11. Εἰπὼν δ' ἔπειτα ὁ Τιτὰν Μαΐας, «Ἐγὼ, ὦ Ἀρζούνα, » προσφορὰν τινα προσοίσω τοῖς ποσὶ τῶν πρεσβυτέρων » σου ἀδελφῶν, καὶ σοὶ αὐτῷ», ἄφαντος ἐγένετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ τότε.
12. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, τιμήσας δώροις τὸν Κρισνᾶν, τὸν βαθίσαντα τῷ Ἀρζούνα ἐν τῇ πυρπολήσει τοῦ δάσους Κανδάβα, ἐξαπέστειλεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Κανδαβαπράστας πόλεως εἰς τὴν Δοαρακάν¹.
13. Ἔστι λίμνη τις, Βινδουσάρα τοῦνομα, κειμένη μέσον τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς ἄρκτου, ἐπ' ὅρους Μαϊνάκα, κατὰ τὸ βόρειον μέρος τοῦ ὅρους Καϊλάσσα.
14. Ἐνταῦθα ἐλθὼν λίαν ταχέως ὁ Μαΐας, ἤνεγκε τρία θαυμαστὰ πράγματα, ἐναποτεθέντα ἐκεῖ πρότερον, κόγχον, κορύνην, καὶ βουλευτήριον.
15. Καὶ τὴν μὲν κόγχον, ἥτις ἦν τοῦ Βαρούνα, καὶ ὠνομάζετο Δεβαδάτα, ἔδωκε τῷ φίλῳ Ἀρζούνα· ταύτης δ' ἐμπνεομένης μακρόθεν, καὶ ὁ ἐλέφας τοῦ Ἰνδρα λειποθυμεῖ.
16. Τὴν δὲ κορύνην, ἥτις ἦν τοῦ βασιλέως Βαβαζανέα, ἔδωκε τῷ Βήμα· ταύτης παλλομένης, τῷ ἥχῳ ὁ κόσμος ἅπας καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες ταραττονται, νομίζοντες συντέλειαν.
17. Τῷ δὲ Ἰνδιστίρα ἔδωκεν ἄσμενος τὸ βουλευτήριον τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων Βρισσαπάρβα, ᾧ ὄνομα ἦν Μαΐα, χιλίων πήχεων ὃν τὸ περίμετρον, ποιηθὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μαΐα ἐν ἐνὶ ἔτει καὶ δύο μηνσί.
18. Τούτου τοῦ βουλευτηρίου, ὅπερ ἦν πραγματικῶς ἐγκώμιον² τοῦ Ἀρζούνα, πεποιημένου ἐκ διαφόρων λαμπρῶν μαρμάρων, φυλακὴν ἐποιοῦν ὀκτακισχίλιοι Ῥάζasai, ὑποκείμενοι τῇ προσταγῇ τοῦ Μαΐα.

1. Ἡ Ἰνδαπράστα λέγεται καὶ Κανδαβαπράστα.

2. Λευκὸν τὸ μάρμαρον, λευκὴ καὶ ἡ εὐφημία.

19. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἄνω μέρος τοῦ τοίχου, κατὰ τὸ στέγασμα, τοῦ ἐκ λευκῶν μαρμάρων, ἦσαν πεποιημένοι κατ' ἀλληλουχίαν λόφοι ¹, φαινόμενοι ὥσπερ ὄρνεις Κόκαι ², καθήμενοι περὶ τὴν ὄχθην τῆς Γαγγᾶς.
20. Ἐν δὲ τῷ λιθοστρώτῳ ἐδάφει ἦσαν λιμνίσκοι, μὴ φαινόμενοι μὲν ἐκ τῶν λευκῶν μαρμάρων ³, διακρινόμενοι δὲ ἐκ τῶν κλαζόντων χηνῶν, ὥσπερ ἡχούντων περιπεζίων τῆς Λαξμῆς, τῆς οἰκούσης ἐν τοῖς λωτοῖς.
21. Ἐν δὲ τοῖς λιμνίσκοις ἦσαν λωτοὶ, ἔχοντες φύλλα μὲν ἐκ σμαράγδων, ἄνθη δ' ἐξ ἀνθράκων, καυλοὺς δὲ ἐξ ἀδამάντων· ἀντὶ δὲ σταγόνων ὕδατος, μαργαρίτας ἐμπεπηγμένους ⁴.
22. Τοὺς δὲ τοίχους καὶ τοὺς στύλους, μὴ διακρινομένους, διὰ τὸ πεποιεῖσθαι ἐκ λαμπρῶν μαρμάρων, καὶ ἐκ τούτου αἰτίους γινομένους προσκρούσεως, οἱ περιπατοῦντες ἄνθρωποι διέκρινον ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης ἑαυτῶν σκιᾶς ⁵.
23. Ἡ δὲ Σελήνη ἦν, ὡς κηπουρὸς, ποτιζούσα ἀφειδῶς ὕδωρ τὰ ἐν τῷ κηπαρίῳ τοῦ βουλευτηρίου δένδρα ἐκ τῶν σεληνολίθων ⁶, ἐξ ὧν ἦσαν πεποιημένοι αἱ ἀμάραι.

1. Σφαιροειδῆ κοσμήματα, τιθέμενα ἐπὶ τοῦ τοίχου περίξ τοῦ στεγάσματος. — Λευκὸν τὸ μάρμαρον, λευκὴ καὶ ἡ Γαγγά. Τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ἐκ μαρμάρων τοίχου ἦν ὡς τὸ χεῖλος τῆς Γαγγᾶς.

2. Κόκαι, ὡς προεῖρηται, λέγονται οἱ χηναλώπεκες.

3. Λευκὸν γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ, λευκὰ καὶ τὰ μάρμαρα.

4. Τὰ φύλλα τοῦ λωτοῦ μεγάλα εἰσὶν, ἐν οἷς αἱ ῥανίδες τοῦ ὕδατος στρογγύλαι γίνονται, ὡς μαργαρίται.

5. Λαμπρὸν τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν λαμπρῶν λίθων, λαμπροὶ καὶ οἱ τοῖχοι καὶ οἱ στύλοι, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διεκρίνοντο ἀπ' ἀλλήλων· οἱ δ' ἄνθρωποι προσέκρουον ἂν αὐτοῖς, εἰ μὴ διεκρίνοντο ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης αὐτῶν σκιᾶς.

6. Σεληνόλιθος, εἶδος λίθου, ἐξ οὗ ἀναβρύει ὕδωρ ὅταν λάμπῃ ἡ Σελήνη.

24. Ἐδέσματα δ' ἐγίνοντο ὑπὸ τῶν μαγείρων, οὐ διὰ πυρός, ἀλλὰ διὰ τοῦ Ἡλίου· τιθέντες γὰρ τὰς χύτρας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τοῦ ἐστρωμένου ἐκ τῶν ἡλιολίθων ¹, ἥδιστα ἐδέσματα ἐποιοῦν, καὶ κατεγέλων τῆς φήμης τοῦ βασιλέως Νάλα ².
25. Ὁ δ' ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουλευτηρίου τούτου πολupoί-κιλος αἰθέρ, ἐκ τῶν ἀγλαῶν μαρμαρυγῶν τῶν διαφόρων πολυτίμων λίθων, ἦν ὥσπερ σκιάδιον νικητικὸν ³, πεποιημένον ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, ἐπειδὴ ὑπαιρέβαινε τῇ ἀγλαίᾳ καὶ τὸ βουλευτήριον τῶν θεῶν.
26. Τούτου τοῦ βουλευτηρίου ἐν τῷ ἐδάφει, τῷ ἐξ ἀνθρώκων λίθων, καὶ ἐν τοῖς κίοσι, τοῖς ἐκ σμαράγδων, τοῖς ὁμοίοις τῷ πυρὶ καὶ τῷ καπνῷ ⁴, ἀναλύσας ὁ Ἔρως τὰς καρδίας τοῦ ἑραστοῦ καὶ τῆς ἐρωμένης, καὶ διαχύσας, ἔνωσιν τούτων ἐποίει ⁵.
27. Οἱ μὲν ἀνθράκινοι κίονες τούτου τοῦ βουλευτηρίου ἐπ' ἐδάφους σμαραγδίνου, ἐφαίνοντο εἰς ἡδονὴν τῶν ὀφθαλμῶν, ὥσπερ ἐκτεταμέναι ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, ἀναδυομένου περὶ τὴν ἔω ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ⁶.
28. Οἱ δὲ σμαράγδινοι στύλοι ⁷ ἐπ' ἐδάφους ἀδαμαντίνου,

1. Ἡλιολίθος, εἶδος λίθου, ὃς πῦρ ἐξάγει ὅταν λάμπει ὁ Ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο ἐνταῦθα οὐκ ἦν χρεια πυρός.

2. Ὁ Νάλας, ὃς ἦν βασιλεὺς, ἔγραψε περὶ μαγειρικῆς.

3. Ὁ νικῶν σκιάδιον λαμβάνει παρὰ τοῦ βασιλέως, ὡς βραβεῖον.

4. Οἱ μὲν ἀνθρακες, ὡς ἐρυθροὶ, ἀναφέρονται εἰς τὸ πῦρ, οἱ δὲ σμαράγδοι, ὡς κυάνεοι, εἰς τὸν καπνόν.

5. τουτέστιν ὁ βλέπων τοιοῦτον κτίσμα ἡδονικόν, ἔρωτι κάτοχος ἐγίνετο.

6. Ἐρυθραὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, ἐρυθροὶ καὶ οἱ κίονες· κυάνεος ὁ ὠκεανός, κυάνεον καὶ τὸ ἔδαφος.

7. Οἱ μὲν σμαράγδινοι στύλοι, ὡς ἐμετὸς τοῦ καταποθέντος σκότους· τὸ δὲ ἀδαμάντινον ἔδαφος, ὡς παρατεταμένη λάμψις τῆς Σελήνης.

ἦσαν ὥσπερ ἔμετοὶ τοῦ πολλοῦ σκότους, τοῦ κατὰ κόρον καταποθέντος ὑπὸ τῆς παρατεταμένης λάμπειος τῆς Σελήνης.

29. Οἱ δὲ πέρδικες ἔπινον τὴν λάμψιν τῆς Σελήνης, τὴν ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν ἐκ μαρμάρου ἀγαλμάτων, ἃ ἐνομίζοντο ὡς σεληναί¹, καὶ εἶχον ὡς μελανα στίγματα τοὺς περιῦπταμένους βομβυλίου, νομίζοντας αὐτὰ ὡς λευκοὺς λωτούς.

30. Ἐν τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ τὰ ἐκ διαφόρων χρωμάτων γεγραμμένα αἶσια τραπέζια ἐπὶ γῆς εἶχον μαργαρίτας², οἱ ἦσαν ὡς σταγόνες ὕδατος, πίπτοντες ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς στέγης οὐρανομήκους σημαίας³, ἥς τὸ ἄκρον ἔθιγε τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς.

31. Οἰκῶν δ' αἰεὶ ἐν τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ ὁ Τουμβουροῦς⁴ διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἀρζούναν φιλίαν, ἥδεν ἐναρμόνια ἄσματα μετὰ τῶν Κιμπουρουσσῶν⁵ καὶ Ἀψαρῶν καὶ Γανδαρῶν.

32. Καὶ οἱ ἐλλόγιμοι καὶ σοφοί, οἱ ἐθεάσαντο τὸ βουλευτή-

1. Τὸ ἀγλὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῇ Σελήνῃ καὶ τῷ λωτῷ.

2. Εἰώθασι γράφειν ἐπὶ γῆς διὰ χρωμάτων, ὡς αἶσια, τετράγωνα σχήματα μυστηριώδη, ὁποῖον τὸ ἐξῆς, Σ β α σ τ ι κ ᾶ ὀνομαζόμενον, ἐν ἐορταῖς ἔμπροσθεν τῶν θεῶν, ἢ ἐν γάμοις, ἔμπροσθεν τῆς καθέδρας τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης· ἐπὶ δὲ τοῦ μέσου ποιοῦσι σταυροειδὲς σχῆμα ἐξ ἀλεύρου ἢ ὀρύζης· ἀντὶ δὲ τούτων ἐνταῦθα ἦσαν μαργαρίται.

3. Ἡ ἐπὶ τῆς στέγης σημαία τοσοῦτον ὑψηλὴ ἦν, ὥστε ἐνομιζέτο ὅτι ἔφαυε τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς, καὶ σειομένη ὑπὸ τῆς αὔρας, ἔρριπνε σταγόνας, αἱ ἦσαν οἱ μαργαρίται.

4. Ἀρχηγός ἐστι τῶν Γανδαρῶν, τουτέστι μουσικῶν θεῶν.

5. Κιμπουροῦσαι ἢ Κιννάραι, θεοὶ μουσικοί.

ριον τῆς Σαρασβατῆς ¹, ἐπαινέσαι τοῦτο τὸ βουλευτήριον οὐκ ἠδύναντο, ἐξιστάμενοι καὶ σειόντες τὴν κεφαλὴν.

33. Ἐμβὰς δ' ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ ἐν αἰσίᾳ ὥρα, δωρεὰς ἐδωρεῖτο ἐν ἑπτὰ ἡμέραις πολλοῖς ἐλθοῦσι Βραχμαῖσιν, ἀγιαστικοῖς ἀπάσης τῆς οἰκουμένης.

34. Καίποτε ὁ Ἰνδιστίρας, ὢν ἐν τούτῳ τῷ βουλευτηρίῳ εἶδε τὸν Ναράδαν, κατιόντα ἐξ οὐρανοῦ, λαμπρότερον ὄντα καὶ τοῦ Ἡλίου τῇ λάμψει τοῦ ἑαυτοῦ σώματος.

35. Οὗ τὸ σεληνιαῖον πρόσωπον ἔβλεπον χαρᾷ οἱ μεγάλοι ἑπτὰ ὅσιοι, οἱ θεωρητικοὶ καὶ φιλήσυχοι, ἀνοίξαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, καθὼς οἱ Κουμουῖδαι ².

36. Οὗ τὸ λαμπρὸν πρόσωπον ἔβλεπον ἐλευθέρως καὶ ἀτενῶς οἱ σώφρονες ἀστέρες ³, νομίζοντες τὴν Σελήνην· βλέποντες δ' αὐτὸ ἄνευ στιγμάτων ⁴, ἀφέντες τὴν δόξαν ἐκείνην, ἔβλεπον φειδομένως.

37. Ὅς, ἰδὼν θεοὺς τινὰς συμπαίζοντας ταῖς θεαίναις, ἀπέκρυψε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἐν τοῖς νέφεσιν, ἵνα μὴ οὗτοι βλέποντες αὐτὸν αἰσχύνονται.

38. Ὅς προσεκυνεῖτο ἐν αἰδοῖ καὶ εὐλαβεῖα ὑπὸ τῶν θεῶν τῇ κλίσει τῆς κεφαλῆς, καὶ ἡνωμέναις ταῖς χερσίν, αὐτὴ εἰλκυσθήσαν ἀπὸ τῶν μαστῶν τῶν θεαινῶν, καὶ ἐτέθησαν ἐπὶ τοῦ μετώπου.

1. Οἱ γὰρ λόγοι ἀξιοὶ εἶσι τοῦ βουλευτηρίου τῆς Σαρασβατῆς, τῆς θεᾶς τοῦ λόγου.

2. Καθὼς οἱ Κουμουῖδαι, οἱ νυκτάνθεις λωτοί, διεκπετάννυνται βλέποντες τὴν Σελήνην, οὕτω καὶ οἱ ἐν θεωρίᾳ ὄντες ἑπτὰ ὅσιοι ἠνέμξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ ἰδεῖν τὸ σεληνιαῖον πρόσωπον τοῦ Ναράδα.

3. Οἱ ἀστέρες θηλυκοῦ γένους ὄντες παρ' Ἰνδοῖς, λέγονται ὡς γυναῖκες τῆς Σελήνης, ἥ ἐστὶν ἀρσενικοῦ γένους παρ' Ἰνδοῖς.

4. Στίγματα ἐννοοῦνται ἐνταῦθα ἡ μελανότης, ἣν ἔχει ἡ Σελήνη.

39. Οὐ τοῦ ζεύγους τῶν λωτίων ποδῶν ἤψατο ἐν οὐρανῷ ὁ ἥλιος προθύμως καὶ εὐλαβῶς, ρίψας τοὺς δύο λωτοὺς ¹, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας.
40. Οὐ τὸ ζεῦγος τῶν λωτίων ποδῶν ἐνιψεν ἡ Γαγγὰ, διεκπετάσασα μακρόθεν ἐν κύμα, ὡς χεῖρα, εἰς τὸ ἀγνισθῆναι, καὶ περ τιμωμένη ὑπὸ τοῦ Σίβας ².
41. Ὃς ἤκουε μὲν τῷ ἐσωτερικῷ ὡτὶ τοῦ ἀρρήτου θεοῦ ὀνόματος, προξένου ἀμυθήτου χαρᾶς, κατεφρόνει δὲ ἡδέϊς φωνῆς τῆς ἑαυτοῦ κιθάρας, πληττομένης ὑπ' ἀνέμου ³.
42. Ὃς ἐφώτιζε τοὺς τῶν θεωρητικῶν τόπους, τοὺς ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς πολυρρείθρου Γαγγᾶς, λευκὸς ὢν τὸ σῶμα, ὡς ἡ Σελήνη, καὶ μόνος ὢν, ὡς ὁ Σίβας μετὰ τὴν διάζευξιν ἀπὸ τῆς Σατῆς.
43. Οὐ τὸ πρόσωπον ἐφαίνετο, ὡς λωτὸς, τοῖς ὄμμασι τῶν ἐνδόξων Βραχμάνων καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐρρίπιζετο ἐν τῷ καταβαίνειν ταῖς σαλευομέναις ἄκραις τῶν ἐπὶ τοῦ βουλευτηρίου σημαιῶν, εἰς ἄνεσιν τοῦ πόνου τῆς ὁδοιπορίας.
44. Καταβὰς οὖν οὗτος ὁ ὅσιος Ναράδας ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δούς εὐλογίαν τῷ βασιλεῖ Ἰνδιστίρᾳ, ἀναστάντι καὶ προσκυνήσαντι, καθεσθεις ἐν πρωτοκαθεδρίᾳ, ἔφη ταῦτα·
45. « Αἱ θεαὶ ἐθεωρήθησαν ὑπ' ἐμοῦ, καταβαίνοντος ἐξ οὐρανοῦ, διδούσαι σοι εὐλογίαν, ἐπειδὴ βλέπουσι τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας γενναίους καὶ ἀνικήτους τοῖς βραχίوشي τῶν δαιμόνων, διὰ τὸ κορέννυσθαι ἀεὶ τῶν θυσιῶν σου ⁴.

1. Δύο ἐρυθροὺς λωτοὺς ἔχει ὁ ἥλιος ἐν χερσὶ.

2. Μυθολογεῖται ὅτι ὁ Σίβας φέρει τὴν Γαγγὰν ἐπὶ κορυφῇς.

3. Ὅτις ὁ Ναράδας αἰθεροβατεῖ, ἡ κιθάρα αὐτοῦ ἤχει, πληττομένη ὑπ' ἀνέμου.

4. Τουτέστιν οἱ θεοὶ, ὄντες δυνατοὶ, διδοὺ καλὰ τρώγουσι καὶ πίνουσιν ἐκ τῶν θυσιῶν σου, νικῶσι τοὺς δαίμονας.

46. « Οἷα τέρψις ἐγένετό μοι ἐν οὐρανῷ ἐκ τῆς θεάς τῶν
 » βουλευτηρίων τῶν μεγάλων θεῶν, ταύτην ἐξήλειψέ μου
 » τοῦτο τὸ βουλευτήριόν σου, τὸ λίαν περιφανές καὶ περι-
 » βλεπτον.
47. « Ὁ βασιλεὺς Πανδοῦς, ὁ πατήρ σου, ὁ καλλύνων τῇ
 » ἑαυτοῦ παρουσίᾳ τὸ βουλευτήριον τοῦ Δάρμα ¹, τοιαύ-
 » τὴν παραγγελίαν εἶπέ μοι πρὸς σέ ἐκ στόματος, κατα-
48. » βαίνοντι εἰς γῆν, ἀπιδὼν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδὼν
 » βασκανίᾳ τὸν Χαρισάνδραν Βασιλέα, καθήμενον ἐν τῷ
 » τοῦ Ἰνδρα βουλευτηρίῳ, καὶ ὑπερβαίνοντα τὸν Ἰνδραν
 » τῇ πολλῇ δόξῃ καὶ λαμπρότητι »
49. « Ὁ κόσμος οὗτος οὐδενὸς μεγάλου πόνου αἰσθάνεται ²,
 » ἀγόμενος ὑπὸ σοῦ ἀπόνως εἰς ὁδὸν δικαιοσύνης, ἔνθα
 » τὰ μὲν καλὰ σου ἔργα εἰσὶν, ὡς πάνδωρα δένδρα, αἱ δὲ
 » εὐφημίαι σου, ὡς ποταμοὶ ἀμβροσίας ³.
50. « Οὐδεὶς ἐν τῇ γῇ σου ὑπέρφρων ὢν, κύπτει εἰς τὸ λαβεῖν
 » τι οἰκεῖον πρᾶγμα, πεσὼν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ κατὰ
 » γῆς, ἵνα μὴ δόξῃ ταπεινός, πολλῷ μᾶλλον ἀλλότριον.
51. « Ἐστὼ σοι πάντοτε ἐν ἐκάστη πόλει καὶ ὁδῷ φήμη τις
 » τῆς καλῆς διοικήσεως ἐκ τῶν ἤχων τῶν πολυτίμων κο-
 » σμημάτων τῶν ἀγλαῶν γυναικῶν, ἀδεῶς περιπατουσῶν ⁴.
52. « Βασιλέως σοῦ ὄντος ἐπὶ γῆς, οἱ ἄνθρωποι ἀδεῶς ὁδεύου-
 » σιν ὁδὸν μακρὰν καὶ ἐν μέσαις νυξὶ, διασκεδάζοντες τὸ

1, Τὸ γὰρ βουλευτήριον τοῦ Δάρμα ἡττόν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου τοῦ Ἰνδρα.

2. Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ παραγγελία τοῦ Πανδοῦ.

3. Ἀνέτως καὶ ἀπόνως ὁδεύεται ἡ ὁδός, ἐν ᾗ ἐστι καὶ ἄνδρα εἰς κατασκίασιν, καὶ ὕδατα εἰς πόσιν.

4. Τουτέστιν ἐκ τούτου δῆλον ἔσται, ὅτι καλὴ διοίκησις ἐστίν, ὅτε οἱ ἄνθρωποι χρυσοφοροῦντες, περιπατοῦσιν ἀφόδως.

« σκότος ταῖς λάμψεσι τῶν ἐν δακτυλοῖς πολυτίμων λί-
 « θων, ὡς λύχνων.

53. « Τοσοῦτον ἡ γῆ εὐφορος καὶ καρποφόρος ἐγένετο ὑπὸ τῆς
 « λαμπρᾶς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης, μὴ φοβουμένης ἐκ τῶν
 « θεῶν ¹, κόρον ἔχόντων ἐκ τῶν θυσιῶν σου, ὥστε περιγε-
 « λᾶ τὸν παράδεισον τοῦ Ἰνδρα.

54. « Καί τοι ὁ Δάρμας ² παίζει αἰεὶ καὶ σκιρτᾷ ἀπολύτως ³
 « ἐπὶ γῆς διὰ τὴν χαρὰν τοῦ γενέσθαι σὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 « βασιλέα, τιμᾶται ὅμως ἀπανταχοῦ, διότι πατήρ ἐστι
 « σὸς, τοῦ βασιλέως τῆς γῆς.

55. « Ποῦ οὐκ ἐγένετο ἡ γῆ *ῥατναγάρβα* ⁴ ἐκ τῶν ὑετίων ὑδά-
 « των, ἀγίνονται πολῦτιμοι λίθοι, ἐλκόμενα ἐκ τοῦ ὠκεα-
 « νοῦ, τοῦ *ῥατνακára*, ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, ἡσθέντος τὴν καρ-
 « δίαν ταῖς θυσίαις σου;

56. « Σοῦ ὄντος βασιλέως τῆς γῆς δικαιοτάτου, πάντα μὲν
 « τὰ δάση γεννῶσιν ἐλέφαντας, πάντα δὲ τὰ ὄρη χρυσόν ⁵.
 « ποῦ δὲ ἡ ἑпарσις τοῦ δάσους Βινδεᾶ ⁶, καὶ τοῦ ὄρους
 « Μεροῦ;

57. « Αἱ πόλεις σου ἔχουσαι γῆν páμφορον, ποτιζομένην ἐκ

1. Οὐ φοβεῖται μὴ πίωσι τὴν ἀμβροσίαν αὐτῆς οἱ θεοί, οἱ κεκορεσμέ-
 νοι εἰσὶν ἐκ τῶν θυσιῶν.

2. Ὁ Δάρμας ἐστὶν ὁ θεὸς Νόμος, καὶ ἡ πρᾶξις τῶν τοῦ νόμου.
 Τουτέστιν οἱ ἄνθρωποι πάντες ἀγαθὰ ἔργα καὶ νόμιμα πράττουσι.

3. Ὅστις γὰρ παίζει καὶ σκιρτᾷ ἀπολύτως, τουτέστιν ὑπὲρ τὸ μέτρον,
 ἐκεῖνος καταφρονεῖται.

4. Ἡ μὲν γῆ λέγεται *ῥατναγάρβα*, ὅ ἐστιν, ἐν γαστρὶ ἔχουσα πολύ-
 τιμα πράγματα· ὁ δὲ ὠκεανὸς *ῥατνακára*, ὅ ἐστι θησαυρὸς πολυτίμων
 πραγμάτων.

5. Τοῦ βασιλέως ὄντος νομίμου καὶ δικαίου, ἡ γῆ ἀγαθὰ γεννᾷ.

6. Ἐν τῇ ὕλῃ τοῦ ὄρους Βινδεᾶ ἐλέφαντές εἰσι πολλοὶ καὶ ἄριστοι·
 τὸ δὲ ὄρος ἡ Μερόη χρυσοῦν ἐστι.

- « τοῦ αἰὶ ῥέοντος γάλακτος ἀπὸ τῶν οὐθάρτων τῶν ἑοῶν,
 « οὐκ ἀναφέρουσιν εἰς τὰ νέφη τὰ ὄμματα ¹.
58. « Σὺ μὲν βασιλεῦ καλῶς καὶ δικαίως βασιλεύεις· ἡ δὲ σὴ
 « χώρα αὕτη ἄδικός πως ἐστίν, ἔλκουσα τὰς καρδίας καὶ τῶν
 « μεγάλων θεωρητικῶν, οἳ παντα ἐξ ἴσου βλεπουσιν ².
59. « Αἱ λύπαι καὶ αἱ νόσοι, βλέπεται πᾶν τὸ ὑπὲρ σου
 « τρεπὸν ἐν τοῖς νομίμοις ἔργοις, αἰσχυνόμεναι, οὐ θλίβου-
 « σιν αὐτοὺς ἐν τῷ ἑαυτῶν σκληρῷ ἔργῳ.
60. « Οἱ ἐπουράνιοι θεοὶ εὐχὰς σοι ἐξερעύγονται, τυγχάνοντες
 « αἰὶ θυμάτων, προσφερομένων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐν παντὶ
 « τόπῳ εὐθύμως, ἐν ἑορταῖς καὶ θαλίαις.
61. « Ἡ μὲν ἐν τῷ στόματι Σαρασβατῇ ³ τῶν ἐν τῇ σῇ ἐπι-
 « κρατεῖα ἀνθρώπων ἐπωφελής ἐστι, διὰ τὸ ποιεῖν σοι
 « ὑμνολογίας· ἡ δ' ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν Λαξμη ἀνωφελής,
 « διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐνδεῇ τινα καὶ ἐπαίτην ⁴.
62. « Ἡ ὡς πάνδωρον δένδρον δικαιοσύνη σου, ἐπειδὴ ἀρδεύε-
 « ται τοῖς καθ' ἡμέραν δάκρυσι τῶν μοιχαλίδων, τῶν μὴ
 « δυναμένων ἐκτελέσαι τὰ τῆς ἐπιθυμίας, διὰ τοῦτο πλη-
 « ροὶ πᾶσαν ἔφρουν τῶν ἀνθρώπων.
63. « Οἷαν ἄνεσιν ἀπολαμβάνουσιν οἱ μονασταὶ καὶ φιλήσυ-
 « χοι ἐν ταῖς ἑαυτῶν μοναῖς διὰ τῆς σῆς καλῆς διοική-
 « σεως, ταύτην πάντως γε γινώσκουσιν, ὡς ἀπαρχὴν προσ-
 « δοκωμένης χαρᾶς τῆς ἀθανασίας.

1. Οὐ δέονται δηλ. βροχῆς.

2. Τουτέστι καὶ οἱ πάντα ἐξ ἴσου βλέποντες ἀδιάφοροί εἰσιν, οὔτε ἀγαπῶσι δηλονότι, οὔτε μισοῦσί τι· ἀλλὰ καὶ τούτων ἤδη ἡ καρδιά εἰλ-
 κύσθη καὶ ἡπατήθη ὑπὸ τῆς σῆς εὐνομουμένης γῆς· ἀγαπῶντες γὰρ
 ἐπαινοῦσι.

3. Σαρασβατῇ, ἡ θεὰ τοῦ λόγου· Λαξμη δὲ, ἡ θεὰ τοῦ πλούτου.

4. Εἰς τὸ μεταδοῦναι αὐτῷ τοῦ πλούτου.

64. « Ὁ ὄφρις Σέσσας ¹, ἀφείς τὴν γῆν, ὡς ναῦν, ἐπὶ τοῦ πελά-
 « γους τῆς δικαιοπραγίας σου, ἀκούει τῶν περὶ σοῦ ἁσμά-
 « των τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, σείων τὰς κεφαλὰς ἐκ θαύ-
 « ματος.
65. « Ἐπιθυμοῦντες αἰεὶ ἐκ καρδίας οἱ θεοὶ οἰκῆσαι ἐν τῇ χαριε-
 « σάτῃ πόλει σου, οὐ δύνανται ἐγκαταλιπεῖν τὸν οὐρανὸν ².
 « τίς γὰρ ἀνοχὴ εἶη ἂν τῆς παραιτήσεως τῆς αὐτῶν ἐπι-
 « στασίας ;
66. « Ποῦ δ' ἔσται σοι ἡδονή, ἀφέντι ταύτην τὴν πόλιν καὶ
 « ἐλθόντι εἰς οὐρανὸν, ὅταν βλέπῃς λύπη ἐνδοξότερον τὸν
 « βασιλέα Χαρισάνδραν, ἐὰν μὴ ποιήσῃς *Ῥαζασουτάρ* ³.
67. « Ἐπειδὴ δ' οὗτος ὁ μέγας βασιλεὺς Χαρισάνδρας νικητῆς
 « ἐγένετο πολλῶν βασιλέων, καὶ μόνος θυσίας *Ῥαζασουτάρ*
 « τελεσιουργός, καὶ λίαν ἀγαθοεργός, διὰ τοῦτο ὑπερέχει
 « τοῦ Ἰνδρά πολλῇ δόξῃ ἐν οὐρανῷ.
68. « Ποίησον οὖν, ὧ εἰδήμων τοῦ δικαίου, ταύτην τὴν βασι-
 « λικὴν θυσίαν, ἵνα γένη συγκάθεδρος τῷ Ἰνδρᾶ· σὺ γὰρ
 « ἄξιός εἰ, ἔχων τετρακτὺν ἀδελφῶν νικητῶν, καὶ τοιαύ-
 « τὴν πλουσίαν βασιλείαν. »
69. « Ταῦτά σοι ἀναγγείλας τὰ παρὰ τοῦ σοῦ πατρὸς, πορεύο-
 « μαι ἀναγγελῶν τι παρὰ τοῦ Ἰνδρά πρὸς τὸν Κρισνᾶν. »
 Ὁ μὲν δὴ Ναράδας τοιαῦτα εἰπὼν, ἄφαντος εὐθέως ἐγέ-

4. Ὁ Σέσσας, ἀκούων ἀδομένων τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀφῆκε τὴν βαστα-
 ζομένην γῆν, ἵνα μὴ πέσοι, περισαλεύων τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἐκ θαύμα-
 τος, καὶ ἔθετο αὐτὴν ἐπὶ τοῦ πελάγους τῆς δικαιοπραγίας σου, ἐφ' ἧς
 πλέει, ὡς ναὺς φερομένη.

2. Οὐ δύνανται δηλ. ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη καὶ πάντες οἱ θεοὶ ἀφεῖ-
 ναι τὴν αὐτῶν ἐπιστάσιαν· εἰ δὲ ᾔκουν, ἂν ἐν τῇ σῇ χαριεστᾷ πόλει.

3. Ῥαζασουτᾶ, εἶδος θυσίας, ἔνθα οἱ ὑποτεταγμένοι βασιλεῖς παρίσαν-
 ται καὶ τέλος διδώσι τῷ τελούντι.

νετο, ὡς ἀστραπή, λαμπρύνων τῇ ἑαυτοῦ λάμπει τὸν αἰθέρα.

70. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐκάλεσε τὸν μόνον φίλον Κρισναῖν, εἰς συμβουλὴν περὶ τῆς δυσκόλου βασιλικῆς θυσίας, ἐπειδὴ ἐγίνωσκεν αὐτὸν ἄξιον τοῦ ἀναδέξασθαι τοιοῦτον μέγα καὶ ἑαρὺ ἔργον.
71. Παρακληθεῖς τοίνυν πρὸς τοῦ Ἰνδιστίρα κατ' ἰδίαν ὁ ἄξιος βουλευτῆς¹ Κρισναῖς, βουλὴν δοῦναι περὶ τῆς παραγγελθείσης θυσίας ὑπὸ τοῦ Πανδοῦ, ἔφη τάδε·
72. « Σὺ, ὦ βασιλεῦ, πᾶσι τρόποις ἱκανὸς εἶ τελέσαι τὴν » βασιλικὴν θυσίαν· ἄνευ δ' ὅμως τοῦ θανάτου τοῦ μεγα- » λοδυνάμου ἐκείνου βασιλέως Ζαρασάνδα, ἡ θυσία αὕτη » οὐκ εἰς τέλος ἤξει.
73. « Τούτου τοῦ βασιλέως ἐκστρατεύσαντος εἰς νίκην κατὰ » τῆς γῆς πάσης, καὶ γνώμην ποιήσαντος πολλοὺς βασι- » λεῖς θύσαι τῷ Σίβα, οἱ μὲν τῶν βασιλέων ὑπετάγησαν » αὐτῷ, οἱ δὲ φοβηθέντες ἔφυγον.
74. « Ὅσοι δὲ ἐπαιρόμενοι τῇ ἑαυτῶν ἀνδρείᾳ καὶ δυνάμει, » ἤλθον ἐνώπιον αὐτοῦ εἰς πόλεμον, οὗτοι πάντες καθείρ- » χθησαν ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ Γιριβράζα, ὄντες ὀγδοήκοντα » καὶ ἑξ τὸν ἀριθμόν.
75. « Ἐως δ' ἂν γένωνται ἑκατὸν καὶ δεκατέσσαρες κατὰδικοι » βασιλεῖς, οὗτος βούλεται θύσαι αὐτούς. Ὅστις οὖν λυ- » τρώσει τοὺς δεσμίους τούτους ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, οὗ- » τος αὐτοκράτωρ ἐπὶ γῆς γενήσεται.
76. « Εἰ μὲν τοι γε οὗτος εἴη κατ' ἰδίαν, δυνατὸν νικηθῆ- » ναι ὑπὸ ῥιψοκινδύνων· ἐν γὰρ πολέμῳ, οὐδ' ὑπὸ τοῦ Σί- » βα ἂν νικηθεῖη. Τούτου τῇ θερμότητι θερμαινόμενος

1. Κατὰ λέξιν· ὁ εἰδημὼν τῆς βασιλικῆς διοικήσεως.

- » ἐγὼ, οἰκῶ παρὰ τῇ θαλάσῃ, ὡς παρὰ δυσφημίᾳ ¹.
77. « Ὁ Βήμας, ὁ λίαν δυνατὸς τοὺς βραχίονας, καὶ ὁ Ἄρ-
 » ζούνας, ὁ μόνος νικητὴς τοῦ κόσμου, καὶ ἐγὼ, ὁ εἰδή-
 » μων τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ πορευ-
 » σόμεθα εἰς θάνατον τοῦ Ζαρασάνδα. »
78. Τῇ μὲν οὖν ἀδείᾳ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ὃς ἔστερξε
 τοιαύτη βουλῇ, ἐπορεύετο εἰς θάνατον τοῦ ἐχθροῦ ὁ Κρι-
 σνᾶς μετὰ τοῦ Βήμα καὶ Ἀρζούνα, ἀγλαϊζόμενος, ὡς ὁ
 ἥλιος, μετὰ τοῦ Σούκρα καὶ Βούδα ².
79. Ἀφίκοντο δὲ τελευταῖον οὗτοι οἱ τρεῖς ἥρωες εἰς τὴν με-
 γάλην πόλιν Γιριβράζαν, τοῦ βασιλέως τῆς Μαγάδας,
 κατὰ τὸ ἔϋον μέρος τῆς Ἰνδίας, τὴν περικυκλουμένην
 πέντε ὄρεσι.
80. Πρὸς ταύτῃ τῇ πόλει ἐπλήττοντο τρία τύμπανα, πεποιτη-
 μένα ὑπὸ τοῦ Ζαρασάνδα ἐκ τοῦ δέρματος καὶ ἐκ τῶν
 ὀστέων τοῦ βασιλέως τῶν Τιτάνων Βρισσάβα, ὃν ἀνείλεν
 ἐν πολέμῳ· ἐπὶ δὲ τούτων τῶν τύμπάνων ἄνθη ἐπιπτον
 ἀπὸ δένδρου μεθορίου.
81. Ἐκρίζωσαντες δὲ τοῖς δυνατοῖς αὐτῶν βραχίοσι τὸ με-
 θόριον ἐκεῖνο δένδρον, τὸ ὃν ἐπὶ κορυφῆς ὄρους, ἀφέντες
 τὴν λεωφόρον, εἰσέδυσαν καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὴν πόλιν
 τοῦ βασιλέως Ζαρασάνδα δι' ἄλλης εἰσόδου.
82. Εἴτα δ' εἰσέδυσαν ἐξαίφνης ἐν σχήματι βραχμάνων καὶ
 εἰς τὸ βουλευτήριον τοῦ βασιλέως οὗτοι οἱ ἥρωες, οἱ εὐσ-

1. Ὁ Κάνσας, ὃς ἦν γαμβρὸς τοῦ Ζαρασάνδα καὶ βασιλεὺς τῆς Μα-
 τουράς, ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ· ὁ δὲ Ζαρασάνδας εἰς ἀμυναν πολλάκις
 ἐξεστράτευσεν κατὰ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ κατετρόπωσεν αὐτόν· ὃς ἀποδράς
 ἦλθε παρὰ τὸν ὠκεανόν, καὶ ἔβρισε τὴν πόλιν Δοαρακάν, ἐνθα καὶ ἐβα-
 σίλευε.

2. Σούκρας, ὁ ἀστὴρ ἡ Ἀφροδίτη· Βούδδας δὲ ὁ Ἑρμῆς.

σοδομεύοντες τὴν ἔχθραν, λαβόντες βίᾳ τοὺς στεφάνους παρὰ τῆς στεφανοπλόκου, φοβηθείσης αὐτούς ¹.

83. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὁ ἡθόμενος τῇ πρὸς τοὺς ξένους τιμῇ, εἶπε πρὸς αὐτούς, εἰσελθόντας καὶ μὴ προσδεξαμένους τὰ ξένια, θαυμάζων κατὰ τὸν νοῦν, καὶ νομίζων αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἥθους υἱοὺς βασιλέως·

84. « Ἀνασπάσαντες τὸ μεθόριον δένδρον, τὸ ὃν κόσμημα τοῦ » ὄρους, καὶ τιμώμενον παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, καὶ » εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν δι' ὁδοῦ ἀδιοδεύτου, οὐ προσ- » δέχεσθε νῦν τὰ νομιζόμενα ξένια.

85. « Ὑμεῖς οὐκ ἔστε Βραχμᾶνες· τὸ γὰρ ὑποκάρπιον τῶν » χειρῶν ὑμῶν, τὸ ἔχον οὐλὴν ἐκ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου, » φαίνεται ὥσπερ γῆ, ἐφ' ἧς ῥέει ὁ μανικὸς χυμὸς τοῦ ἐλέ- » φαντος, τῆς ἀνδρείας ὑμῶν.

86. « Τίνος Ξατρῇ υἱοὶ ὑμεῖς ἐστε; διὰ τί ἤλθετε ἐνθάδε ἐν » σχήματι Βραχμάνων; ἢ διὰ τί ὁ ποὺς ὑμῶν ἐπάτησεν » ἐν πυρὶ, ὑπερφλέγοντι δεινῶς; »

87. Ὁ δὲ Κρισνάς, ὑπήδρα βλέπων καὶ ὑπομειδιῶν, λόγον ἔλεξε τούτῳ τῷ μεγαλαυχῶντι, μηδέπω ἀκουσθέντα τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ.

88. « Οἱ γενναῖοι Ξατραὶ ἐμβαίνουσι τῷ οἴκῳ τοῦ ἐχθροῦ καὶ » δι' ὁδοῦ μὴ τετριμμένης· ἐμβάντες δ' ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ » ἐχθροῦ διὰ τι τέλος, οὐ δέχονται ξένια ².

89. « Σὺ ἐχθρὸς εἶ ἡμῖν, τοῖς φυλάττουσι τὰ τοῦ νόμου, ἔου- » λόμενος ποιῆσαι θυσίαν, ἐναντίον τοῦ νόμου, διὰ φόνου » τοσοούτων βασιλέων, ὃ οὔτε ἠκούσθη, οὔτε ὠράθη πρό- » τερον.

90. « Ἡμεῖς ἤλθομεν τῇ προσταγῇ τοῦ Ἰνδιστίρα, μὴ ὑπο-

1. Εἰσέδυσαν ἐν σχήματι Βραχμάνων ἐστεφανωμένοι.

2. Τουτέστιν ἐμβαίνουσιν ἵνα λάβωσιν ὃ ἤλθον, καὶ οὐχὶ ξένια.

» φέροντες τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ὁμοφύλων Ξατρῶν· ὅθεν
 » ἀπόλυσον τοὺς δεδεμένους βασιλεῖς, εἰς σφαγὴν ἐν θυσίᾳ
 » καὶ μὴ ὅδευσεν τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου.

91. « Ἐγὼ μὲν εἰμι ὁ ἀναιρέτης τοῦ μεγάλου Τιτᾶνος Κάν-
 » σα, οὗτος δὲ ὁ ὀλέτωρ τοῦ Χιδάμβρα, ἐκεῖνος δὲ ὁ κατα-
 » βαλὼν τὴν ἑπαρσιν τοῦ Ἰνδρα, βουλομένου διαφυλάξαι τὸ
 » καίόμενον δάσος Κανδάβαν.

92. « Ἐστάλθην δὲ πρὸς σέ παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, βουλομέ-
 » νου ἐκτελέσαι θυσίαν βασιλικήν· ἡ φόρον οὖν δὸς τῷ Ἰν-
 » δισίρᾳ ἐν θυσίᾳ, ἡ τὸ πνεῦμα τῷ φοβερῷ τοὺς βραχίονας
 » Βήμα ἐν μάχῃ. »

93. Ὁ δὲ δεινὸς ἐν πολέμοις Ζαρασάνδας, ἀκούσας τοῦ λό-
 γου τούτου, πλήξαντος ἄμφω τὰ ὦτα αὐτοῦ, δίκην κε-
 ραυνοῦ, ἔκρουσε τὸν μυῶνα τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῇ παλάμῃ,
 καταπλήττων τοὺς τρεῖς κόσμους.

94. Ἐν ὅσῳ οὖν ἀναστῇ οὗτος, κράζων « Στῆτε, στῆτε, ὦ ῥα-
 » διοῦργοι » ἐν τοσούτῳ ἀνέστη εὐθέως ὁ Βήμας εἰς μά-
 χην, θαρρῶν καὶ χαίρων.

95. Ἐκ δὲ τοῦ ἤχου τῶν συγκρουομένων βραχιόνων ἀμφοτέ-
 ρων τούτων διερράγη τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς,
 ὅπερ δηλὸν ἐστὶν ἐκ τοῦ φαινομένου γαλαξίου.

96. Τότε τοῖς βαρέσι πατήμασι τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἡ κεφα-
 λὴ τοῦ βαστάζοντος τὴν γῆν ὅπως εἰς χιλίας διετμήθη,
 καὶ καθημαγμένη ἐγένετο, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν
 πολυτίμων ἐρυθρῶν λίθων.

97. Ἀλλὰ καὶ ὁ κεραυνὸς, ὁ ὢν ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Ἰνδρα, ὃς
 ἤλθε θεασόμενος τὴν μάχην, ἀφῆκε τὴν ἑπαρσιν ἣν εἶχε
 διὰ τὸ συντρίψαι τὰ ὄρη, ἰδὼν τὰς δεινὰς συγκρούσεις τῶν
 χειρῶν τούτων.

98. Ἐκλελυμένα δ' ἔχων πάντα τὰ μέλη ὁ βασιλεὺς Ζαρα-
 τάνδας ἐκ τῆς τοιαύτης δεινῆς συμπλοκῆς, ἐρρίφθη ὑπὸ

τοῦ Βήμα κατὰ γῆς, μετὰ δεκατεσσάρων ἡμερῶν μάχην.

99. Ἡ δ' ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Ζαρασάνδα σημαία, οὐ συνεπλέκετο τοῖς δένδροις ¹, οὐ διερρήγνυτο ταῖς πληγαῖς τῶν ὀπλῶν, ὁμοιοχρώματος ἦν τῷ τόξῳ τοῦ Ἰνδρα ², ἀρίστη τε πασῶν τῶν ἐν ἄρμασι σημαίων, καὶ ἐφαίνετο ὡς τρόπαιον.

100. Τοῦτο τὸ ἄρμα, παρὰ μὲν τοῦ Ἰνδρα ἔλαβεν ὁ Βασοῦς· παρὰ δὲ τοῦ Βασοῦ ὁ Βριχατράτας· παρὰ δὲ τοῦ Βριχατράτα ὁ Ζαρασάνδας· ἐφ' ὃ ἀναβὰς ὁ Κρισνᾶς, γενόμενος ἡνίοχος, ἀνεβίβασε καὶ τὸν Βήμαν καὶ τὸν Ἀρζούναν.

101. Συνανεβίβασε δὲ καὶ τὸν ὑποταγέντα υἱὸν τοῦ Ζαρασάνδα, τὸν Σαχαδέβαν. Τοῦτο δὲ τὸ ἄρμα ἦν φυλαττόμενον ἑκατὸν δαίμοσι· καλέσας δὲ νοερῶς τὸν αἰτὸν ὁ Κρισνᾶς, ἔθετο αὐτὸν ἐπὶ τῆς σημαίας.

102. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ τρεῖς νικηταὶ τῶν τριῶν κόσμων, οἱ ὅμοιοι τῷ πυρὶ κατὰ τὴν θερμότητα, ἐλευθερώσαντες τοὺς δεσμίους ἐκείνους βασιλεῖς, ἤλθον πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν σὺν αὐτοῖς, ἀμέτρως χαίρουσιν.

103. Εἰποῦσι δὲ τοῖς βασιλεῦσι, «Τί ποιήσωμεν ἡμεῖς οἱ ἐμβληθέντες τῷ ὄρει τῆς Μαγάδας, ὡς ἐν πελάγει, καὶ ἐλευθερωθέντες;» ἔφη ὁ Κρισνᾶς· «Ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἐμοὶ ἡ βασιλικὴ θυσία τοῦ Ἰνδιστίρα· γένεσθε οὖν καὶ ὑμεῖς συνέριθοι.»

104. Τὸ μὲν οὖν ἄρμα ἐκεῖνο ἐδόθη τῷ Κρισνᾶ παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, τὸ δὲ γινώρισμα τῆς νίκης κατὰ τοῦ Ζαρασάνδα· οἱ δὲ βασιλεῖς, τιμηθέντες ἀπῆλθον ταχέως εἰς τὰ ἴδια, χαίροντες.

105. Ἐπανῆλθε δὲ καὶ ὁ Κρισνᾶς εἰς τὴν Δοαρακάν, τῇ ἀδείᾳ

1. Οὐ συνεποδίζετο τοῖς κλάδοις τῶν δένδρων.

2. Τόξον τοῦ Ἰνδρα ἐστὶν ἡ Ἴρις.

τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, δούς αὐτῷ ταύτην τὴν συμβουλὴν· «Ἐξαποστείλας τοὺς τέσσαρας γενναίους ἀδελφοὺς εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς γῆς, καὶ πληρώσας τὸν » θησαυρὸν πλούτου πολλοῦ, ἐκ τῆς δασμολογίας, ἔσο » ἔτοιμος ἐπὶ θυσία.»

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,
τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τοῦ

μεγάλου Ποιήματος Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν νίκην κατὰ τῶν τεσσάρων
μερῶν τῆς γῆς.

1. Ὑμνήσωμεν τὸν Βεάσαν, ὃς, ὢν ὡς νέφος τοῦ ἀμβροσίου ὠκεανοῦ τῆς θείας γνώσεως, ἔβρεξεν ἡδεῖαν ἀμβροσίαν, ἥ ἐστίν ἡ Μαχαβαράτα, εἰς χαρὰν τοῦ κόσμου.
2. Ὁ μὲν οὖν Ἀρζούνας ἐξεστράτευσεν εἰς νίκην τοῦ Βορείου μέρους, οὗ τῷ πολλῷ τετραμερεῖ στρατεύματι ἡ γῆ βαρυνομένη ἐπιέζετο.
3. Καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ὥδευον πληροῦντες τὸν αἰθέρα βοῆς διὰ τοῦ παρακλευσμοῦ, ὥσπερ εἰ ᾗσαν ἐπαίδοι, εἰς τὸ ἐλκύσαι τὸν πλοῦτον τοῦ ἐχθροῦ ¹.

1. Μυθολογοῦσιν ὡς οἱ ἐπαίδοι ἔλκουσι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πλοῦτον ἄλλων, καὶ γυναῖκα, καὶ εἴτι ἄλλο θέλουσι.

4. Τὰ δ' ἄρματα ἔτρεχον, ὥσπερ ποιοῦντα χορεύειν τὴν φήμην τῶν ἀναβατῶν, διὰ τῆς νικήσεως τῶν σημαίων, ὡς χειρῶν, καὶ διὰ τῶν χρεμετισμῶν τῶν ἵππων, ὡς ἀσμάτων.
5. Οἱ δ' ἵπποι ἡγλαΐζοντο, κόνιν ἀνιστῶντες θυμῷ εἰς ἀποσκίασιν τοῦ Ἡλίου, ὥστε ἀποκρύψαι τὴν σκιάν ἑαυτῶν, τὴν ἀμιλλωμένην τῷ δρόμῳ.
6. Οἱ δ' ἐλέφαντες ὠδευον, ῥέοντες μανικὸν χυμὸν μελανοειδῆ, ὥσπερ βουλόμενοι ποιῆσαι μέλαν τὸ, ὡς λευκὸν ἱμάτιον, κλέος τῶν ἐχθρῶν.
7. Πεφρυγμένη δ' ὄρυζα ἐρρίπτετο ἀφειδῶς ἐπὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ Ἀρζούνα ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῆς πόλεως, ὥσπερ σπόροι τῶν μελλόντων δένδρων τῆς νίκης².
8. Ἐλθὼν δ' ὁ ἀπαράμιλλος τῇ ἀνδρείᾳ Ἀρζούνας³ εἰς τὴν χώραν Κουνίνδαν, πολλοὺς τῶν βασιλέων τῆς γῆς ἐνίκησεν.
9. Εἴτα δ' ἐλήλυθεν οὗτος ὁ νικητὴς τῆς ἐπτανήσου γῆς εἰς τὴν χώραν Πραγγεοτίσσαν, οὗ ἐκ τῆς ἐλεύσεως, ὡς νυκτὸς, ὕπνος ἐγένετο τῇ ἀνδρείᾳ τοῦ βασιλέως Σουμανδάλα καὶ ἄλλων ὁμοῦ.
10. Ἐνθα ἐποίησε μᾶλλον εὐώδη τὰ δένδρα ἀγάλλογχα, διὰ διὰ τῶν ῥεόντων χυμῶν τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, τῶν δεδεμένων ἐκείνοις τοῖς δένδρεσιν.
11. Ἐνταῦθα πόλεμον συνεκρότησε κατὰ τοῦ Ἀρζούνα ὁ βασιλεὺς Βαγαδάτας, ὁ φίλος τοῦ Ἰνδρα, βοηθούμενος τοῖς

1. Ἡ ὄρυζα μετὰ τοῦ φλοιοῦ φρυγομένη, λίαν λευκὴ γίνεται καὶ ἀνθοειδής· ἔστι δ' αἷσιον τὸ ῥίπτειν πεφρυγμένην ὄρυζαν.

2. Τὸ Ἰνδικὸν πρωτότυπον φέρει· ὁ τοῦ Βασαβᾶ υἱὸς, δηλαδὴ τοῦ Ἰνδρα.

- ἐγκατοίκους τῆς Κίνας, καὶ τῆς παραλίου χώρας, καὶ πολλοὺς Κιράταις.
12. Τὰ δὲ θέλη; τὰ ἀφιέμενα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἀρζούνα, ἔπεινον τὸν μανικὸν χυμὸν τοῦ Σουπρατίκα ἐλέφαντος τοῦ Βαγαδάτα, ἐφ' οὗ ἦν ἐποχούμενος ¹.
13. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς τῆς Καμαρούπας, ὁ Βαγαδάτας, πόλεμον ποιήσας κατὰ τοῦ Ἀρζούνα ἐν ὀκτὼ ἡμέραις, πρῶτον μὲν ἔδωκεν αὐτῷ νίκην, εἶτα χρήματα ².
14. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἀρζούνας ἐποχούμενος τῷ ἐλέφαντι Σουπρατίκα, ὃς ἦν ὑψηλότερος τῶν ὀρέων, ἐνίκησεν ἐν πολέμῳ τὸν βασιλέα τῆς Κουλουταπούρας, ᾧ ὄνομα Βριχάντας.
15. Νικήσας δ' ὁ λαμπρὸς οὗτος τὸν τε Ράμαδέβαν, καὶ τὸν Σουνάμαν, καὶ ἄλλους πολλοὺς βασιλεῖς, ἐξολόθρευσε καὶ τὸν Σατέαν, τὸν βασιλέα τῆς Διβαπράστας πόλεως.
16. Καταβαλὼν δὲ τήν τε ἑπαρσιν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων, ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνου λύπην ἀντὶ χαρᾶς.
17. Κατὰ ἡ γῆ τῆς Κασμήρας, τῷ ἔρωτι θλιβομένη, ὃ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ οὗ ἔχει κρόκου ³, ἠράσθη τοῦ Ἀρζούνα, ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς κυρίου ⁴.
18. Οἱ δ' ἐκεῖ ῥέοντες ποταμοὶ ὑπερῆξήσαν πρὸς τοῖς ἑαυτῶν ῥείθοις, τοῖς τε δάκρυσιν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοῖς μανικοῖς χυμοῖς τῶν ἐλεφάντων.
19. Ἀποδείξας δὲ τὸν τῆς Καμβήρας βασιλέα ἀνανδρον, καὶ

1. Ἐπληττον δηλ. τὸ μέτωπον αὐτοῦ.

2. Τουτέστι καὶ ἐνίκηθη καὶ ὑποτελὴς ἐγένετο.

3. Τὸ ἐρυθρὸν ἢ ξανθὸν ἰδιὸν ἐστὶ τοῦ Ἐρωτος καὶ τοῦ φίλτρου.

4. Ὡμολόγησε δηλ. αὐτὸν βασιλέα, τοῦ πρώην βασιλέως φυγόντος ἢ ἀναιρεθέντος.

τὸν βασιλέα τῆς Λοχίτας εἰς ἀμηχανίαν ἀγαγὼν, φόβον μέγαν ποιῶν παντὶ τόπῳ, κατέκοψε τοὺς ἥρωας τῆς Τριγάρτας χώρας,

20. Καὶ ὀρμήσας κατὰ τῆς Σιγχαπούρας ¹ πόλεως, ὡς λέων κατὰ τοῦ ἐλέφαντος, ἐποίησε τὸν εὐπόλεμον βασιλέα ἐκείνης τῆς πόλεως ἀπόλεμον ἐν πολέμῳ.
21. Καταβαλὼν δὲ τὸ ὑπέροφρον τῶν εὐοφθάλμων γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς Σόλας χώρας, χηρείαν ποιήσας πάσαις ταῖς γυναιξὶ τῆς Βαλχικᾶς,
22. Ἀρδεύων μὲν τὸ ἑαυτοῦ κλέος, ὡς φυτὸν, τοῖς δάκρυσι τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς χώρας Βρούνας καὶ Χούνης, ἐξάπτων δὲ τὸ ἑαυτοῦ πῦρ τοῖς μεγάλοις ἀναστειναγμοῖς τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς Δαράδας χώρας,
23. Ἦλθεν ὁ γενναῖος Ἀρζούνας εἰς τὴν Καμβόζαν χώραν, τὴν ἔχουσιν καλοὺς καὶ γενναίους ἵππους, καὶ εὐφορωτάτην οὔσαν, ἐπιθυμῶν πλούτου.
24. Οἱ δ' ἐλέφντες τούτου ἐπότιζον τοῖς ἑαυτῶν μανικοῖς χυμοῖς τὰς καρύας, τὰ δένδρα, ἐν οἷς ἦσαν δεδεμένοι· ἴδιον γὰρ τῶν μεγαλοφυῶν τὸ εὐποιεῖν καὶ τοὺς κακὰ ποιοῦντας.
25. Καταβαλὼν δὲ τὸν ἀνδρεῖον βασιλέα τῆς Καμβόζας Σουδαξινάν, ἐνίκησε καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς, τοὺς ὄντας μέσον τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἄρκτου.
26. Δόξαν δὲ λαβὼν μεγάλην ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως τῆς Καμβόζας, ἐπορεύθη ἔπειτα εἰς τὴν Ρίακάν χώραν, ὁ ὅμοιος τῷ Βισνοῦ κατὰ τὰ κατορθώματα.
27. Λαβὼν δὲ ὀκτὼ ἵππους ξανθοὺς, οὓς προσήνεγκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐκείνης τῆς χώρας, ἠγλαΐζετο μᾶλλον τοῦ

1. Αὐτολεξεί, Λεοντοπόλεως.

- Ἡλίου ¹ αὐτὸς ὁ πληρώσας τοὺς τρεῖς κόσμους τῆς ἑαυτοῦ λαμπρότητος.
28. Ἐπειτα δ' ἀνέβη ἐπὶ τὸ χιονῶδες λευκὸν ὄρος ², τὸ οὐρανόμηκες, ὥσπερ ἐπὶ κλέος μέγα ἐκ τῆς ὑποταγῆς τοσούτων τόπων.
29. Ἐνθα ἰδόντες οἱ Κινάραι ³ τοὺς ἵππους τούτου, ἐθαύμασαν, λέγοντες· «Τούτων τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἀρμόδιον » ἀνάλογον τῷ προσώπῳ, ἢ τὸ πρόσωπον τῷ σώματι.»
30. Ἐνταῦθα οἱ ἐλέφαντες τοῦ Ἀρζούνα ἐπληττον τὰ νέφη τοῖς ὁδοῦσι, λίαν θυμούμενοι, ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μανικοῦ χυμοῦ τοῦ ἐλέφαντος, τοῦ βαστάζοντος τὸ μέρος τὸ ἀρκτῶν ⁴.
31. Ἰδατα δὲ ἔνθεν κακείθεν ἀνέβρυν ἐκ τῶν τροχαλιῶν τοῦ ἄρματος τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, εἴμαι, ἡ Γαγγὰ ἐγένετο χιλιόβρυτος ⁵.
32. Οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ Ἀρζούνα, οἱ θερμοὶ τῇ ἀνδρείᾳ, ὅπου ἐτίθεντο τὸν πόδα ἑαυτῶν, εὐφημία τούτων ἐκείθεν ἔρρει, τουτέστιν ἐκ τῆς χιόνος ⁶.
33. Ἐταπεινώθη δὲ τὸ ὄρος ἐκεῖνο, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐλέφαντες

1. Māllon τοῦ Ἡλίου ἡγλαίζετο, ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος ἐπὶ τὰ ξανθοὺς ἵππους ἔχει.

2. Ὁ Ἰμαός ἐστι.

3. Οἱ Κινάραι οὗτοι μυθεύονται ὅτι ἔχουσιν ἄλλοι μὲν πρόσωπον ἵππου, σῶμα δ' ἀνθρώπου· ἄλλοι δὲ σῶμα μὲν ἵππου, πρόσωπον δ' ἀνθρώπου.

4. Βλέποντες τὸ πρὸς τῷ ὄρει Ἰμαῷ νέφος, ἐνόμιζον ὡς ὁ ἐλέφας ἐστιν, ὁ βαστάζων τὸ ἀρκτῶν μέρος, καὶ εἰς ὄργην παρωξύνοντο, ὁσφραϊνόμενοι τοῦ μανικοῦ χυμοῦ τοῦ ἐλέφαντος ἐκείνου. Μέλαν τὸ νέφος, μέλας καὶ ὁ ἐλέφας.

5. Ἡ Γαγγὰ ἐκείνῳ τῷ ὄρει ἀναβρύει.

6. Ἡ γὰρ χιὼν θερμαινομένη, ἢ πατουμένη ἀναλύεται εἰς ὕδωρ. Λευκὴ ἢ χιὼν, λευκὴ καὶ ἡ εὐφημία.

τοῦ Ἀρζούνα ἦσαν ὥσπερ δένδρα Βούρζας ¹, οἱ δὲ περι-
τὸν μανικὸν χυμὸν τῶν ἐλεφάντων βομβοῦντες βομβύ-
λιοι, ὥσπερ ἄδοντες Κιννάραι ².

34. Τὰ δὲ δένδρα ἐπειρῶντο θλίψεως ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων
τοῦ Ἀρζούνα ³, ἧς οὐκ ἐπειράθησαν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἐλε-
φάντων ⁴, διὰ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ Κουβέρα, τοῦ ἐφόρου τοῦ
ὄρους ἐκείνου.

35. Διαβὰς δὲ τὸ λευκὸν ὄρος, καὶ νικήσας τοὺς ἐν τῷ ὄρει
Νισκούτα, ἐνίκησε τὸν Δρουμαπάτραν, βασιλέα ἐκείνης
τῆς χώρας, ἐνθα ὦκουν οἱ Κιμπουροῦσαι.

36. Νικήσας δ' ὁ εὐπόλεμος Ἀρζούνας κατὰ κράτος καὶ τοὺς
Γουχέκας ⁵, τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ Χατάκα, ἀφίκετο εἰς τὴν
περίφημον λίμνην Μανάσαν.

37. Οἱ δ' ἐν τῇ λίμνῃ χῆνες ἐπετάσθησαν εἰς τὸν οὐρανόν,
ὥσπερ ἔπαινοι τοῦ Ἀρζούνα, ἰδόντες τοὺς ἐλέφαντας δια-
ρηγνύοντας φωνὴν, καὶ νομίσαντες αὐτοὺς νέφη ἕξω καιροῦ ⁶.

38. Παίζοντες δ' οἱ στρατιῶται ἐν τῇ χρυσῇ ἄμμῳ ⁷ καὶ
χρῶμενοι ἐνωτίοις τοῖς χρυσοῖς λωτοῖς, ἐφαίνοντο ὥσπερ

1. Βούρζα μέχρι τοῦ νῦν λέγεται· ἔστι δὲ κατεστιγμένον καὶ παρδα-
λὸν κατὰ τὸν φλοιόν, ὡς καὶ ὁ ἐλέφας κατὰ τὸ δέρμα, Ἐν ἐκείνῳ τῷ
ὄρει φύεται τὸ δένδρον ἢ Βούρζα, καὶ ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ ἐκείνου γράφουσιν,
ὥσπερ ἐπὶ χάρτου.

2. Οἱ μυθεύμενοι Κιννάραι κατὰ τὸν Ἴμαὸν διάγουσιν· ἀκόλουθοι
δ' εἰσὶ τοῦ θεοῦ Κουβέρα.

3. Οἱ ἐλέφαντες παίζοντες προσέτριβον τοὺς ὀδόντας καὶ τὰς προδο-
σκήδας τοῖς δένδροις.

4. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι οἱ ἐλέφαντες τοῦ Ἀρζούνα δεινότεροι ἦσαν
τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων.

5. Γουχέκαι, εἶδος θεῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κουβέρα.

6. Ἐν γὰρ τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμῶρων οἱ χῆνες οὐκ ἐνδιατῶνται τῇ λίμνῃ·

7. Ἡ λίμνη ἐκείνη χρυσὴν ἄμμον ἔχει καὶ χρυσοὺς λωτούς.

περικεκαλυμμένοι πραγματικῶς τῷ ἐν αὐτοῖς λάμποντι πυρὶ τῆς ἀνδρείας ¹.

39. Εἴτα δ' ὁ Ἀρζούνας, οὗ τὸ στράτευμα διπλάσιον ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης σκιᾶς ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ ἐκ λαμπρῶν κρυστάλλων ὄρους, ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῇ πύλῃ τῆς πόλεως Ἀλακᾶς ².

40. Οἱ δ' ἐλέφαντες ἔθιγον ἡδέως τῶν ἐαυτῶν σκιῶν, τῶν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ λαμπροῦ ὄρους, ἐν αἷς οὐ διεκρίνοντο οἱ ὀδόντες ³, νομίζοντες θήλεας ἐλέφαντας ⁴.

41. Ἐπιγραφὴ δὲ τῆς νίκης ἐπὶ τοῦ τεύχους τῆς πόλεως Ἀλακᾶς ἐγγράφη ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τοῦ Ἀρζούνα, διὰ τῶν μελανοειδῶν σταγόνων τοῦ μανικοῦ χυμοῦ, τῶν ἐκριπτομένων ὑπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκ τῶν κινουμένων ὤτων.

42. Δοὺς δ' ὁ Κουβέρας πλοῦτον ἀναρίθμητον τῷ Ἀρζούνα, φοβούμενος τὴν διαπόρθησιν τῆς οἰκείας πόλεως, ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ὠνομάσθη φερωνύμως Δανάδας ⁵.

43. Καθυποτάξας δὲ τὴν χώραν τῶν Γανδαρβῶν, ἔλαβεν ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἱππους ποικιλόχρους, γεννηθέντας ἐν ὄρει, οἷς ὄνομα Μανδοῦκαι.

44. Βουλόμενος δὲ πορθῆσαι καὶ τὴν βορειοτέραν χώραν Χαριθαρσάν, λαβὼν παρὰ τῶν θεοειδῶν ἐγκατοίκων, ὡς φόρον, πολλὰ πολύτιμα πράγματα, ἀπέσχετο.

45. Οὕτως οὖν οὗτος νικήσας τὰ βόρεια μέρη, ἐξ οὗ ἐφοβήθη

1. Τουτέστι τὸ θερμουργὸν αὐτῶν ἐφάνη ἔξωθεν πραγματικῶς.

2. Ἀλακά ἐστὶν ἡ πόλις τοῦ Κουβέρα· Καϊλάσσα δὲ, ὄρος, ὅπερ κρυστάλλινον ἢ ἀργυρεόν ἐστι.

3. Λευκὸν τὸ ὄρος, λευκοὶ καὶ οἱ ὀδόντες.

4. Οἱ γὰρ θήλειες ἐλέφαντες οὐκ ἔχουσιν ὀδόντας.

5. Δανάδας, τουτέστι Πλουτοδότης· ὁ γὰρ Κουβέρας ἐστὶν ὁ θεὸς τοῦ πλούτου.

καὶ ὁ Σίβας, κατέβη ἀπὸ τοῦ Καϊλάσσα ὄρους, τιμηθεὶς
ὑπὸ τοῦ θεοῦ Κουζέρα.

46. Ἐστησε δὲ ἐν τρώπαιον ἐνταῦθα αὐτὸς ὁ ὄντως τροπαιοῦ-
χος, ἵνα εἴῃ ὡς στύλος παιδιᾶς καὶ διατριβῆς τῷ υἱῷ
τοῦ Σίβα, Γανέσσα.

47. Ὁ δὲ ἰσχυρὸς Βήμας ἐξεστράτευσε κατὰ τὸ ἀνατολικὸν
μέρος, φρίκη συνεχόμενος ἐκ τῆς περὶ τὸν πόλεμον χαρᾶς,
ὥσπερ εἶχεν ἄγρωστιν αἰσίαν¹.

48. Ἐποχούμενος δ' ἐφ' ἄρματος, ἐπορεύετο ὡς ὄρος, ἔχων
τὸν μὲν στρατὸν, ὡς πίδακα ῥέοντα, τὴν δὲ νίκην, ὡς
μεταλλείαν, τὴν δὲ κορύνην, ὡς ἀκρώρειαν.

49. Ἐν δὲ τῇ ἐξόδῳ τούτου κατὰ τὸ πρῶτῃ, ἡ ἀνατολὴ ἦν
ἐμπροσθεν, ὡς παρθένος, ἔχουσα τὸν ἥλιον ἐπὶ κεφαλῆς,
ὡς στάμνον, ἀγαθὸν οἶωνόν τῆς νίκης².

50. Ἡ δὲ στρατιὰ ἐποίει βοήν, ὡς θάλασσα, βλέπουσα τὸ
σεληνιαῖον πρόσωπον τοῦ Βήμα, ἧς τὰ μὲν λευκὰ σκιαδία
ἦν, ὡς ἀφρός, οἱ δ' ἄττοντες ἵπποι, ὡς κύματα.

51. Ἐν τῇ κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους ἐκστρατεία τοῦ Βή-
μα, κατὰ πρῶτον ὁ ἀνατείλας ἥλιος ἀμαυρὸς καὶ ἀδρα-
νὴς ἐγένετο, κατακαλυφθεὶς τῇ κόνει, τῇ ἀνισταμένη ἐκ
τῆς πορείας τοῦ στρατοῦ.

52. Πολλοὺς δὲ ποταμούς διαβὰς, καὶ πολλὰς δυνάμεις βα-
σιλέων καταβαλὼν, ἦλθεν εἰς τὴν περιφανῆ χώραν Παν-
σάλαν.

53. Καὶ τοὺς μὲν ἐν τῇ Πανσάλα χώρα λεηλατήσας, τοὺς
δ' ἐν τῇ Γανδάκα παιδεύσας, τοὺς δ' ἐν τῇ Βιδέχα

1. Ὅταν ἀποδημῇ τις, ἄγρωστιν φέρουσι πρὸ αὐτοῦ καὶ στάμνον
πλήρη ὕδατος, καὶ δξύγαλα, ἃ εἰσιν οἶωνοὶ ἀγαθοί.

2. Ἀγαθὸς γὰρ οἶωνός τὸ ἰδεῖν στάμνον πλήρη τὸ πρῶτῃ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς παρθένου, ἢ γυναικὸς ἐχούσης ἄνδρα.

αίχμαλωτεύσας, ἀφίκετο εἰς τὴν χώραν Δασσάρναν.

54. Καταβαλὼν δ' ἐν μάχῃ τὸν βασιλέα τῆς Δασσάρνας Σουσσαρμᾶνα, ἔθετο ἐν τῇ πόλει Βιδισσᾶ τὸ ἑαυτοῦ κλέος, ὡς στύλον ἀκράδαντον.

55. Ἐνθα οἱ μὲν βῆες τοῦ στρατοῦ ἔγραφον ἐπιγραφὴν τοῖς κέρασιν ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Βετραβατῆς, οἱ δ' ἐλέφαντες τοῖς ὀδοῦσιν ἐν τοῖς λίθοις τοῦ ὄρους Ἀῤῥα.

56. Ποιήσας δ' ἀρχηγὸν στρατοῦ τοῦτον τὸν Σουσσαρμᾶνα, ἐνίκησε τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀσβαμέδας καὶ Πουρβιδέσσας.

57. Ὑποτάξας δὲ δύο βασιλεῖς τῆς Πουλίνδας πόλεως, τὸν Σουκουμάραν, καὶ τὸν Σουμίτραν, ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῇ χώρᾳ Σέδῃ,

58. Ἐνθα ἔμεινε τριάκοντα ἡμέρας δεδεμένος, ὥςπερ ἐλέφας σχοινίῳ, τῷ μεγάλῳ φίλτρῳ τοῦ βασιλέως Σισσουπάλα.

59. Νικήσας δ' οὗτος ὁ γενναῖος τὸν βασιλέα τῆς Κουμάρας, Σρενημάνταν, καὶ τὸν τῆς Κοσσάλας, Μαχαδβᾶλαν, ἀφίκετο εἰς τὴν Οὔτταρακοσσάλαν.

60. Κατατροπώσας δὲ τὸν βασιλέα Δηργαπράγναν, κατήσχυνε τὴν πόλιν Αἰοδεάν, τὴν ἐπαιρομένην ἐπὶ βασιλεῦσιν ἀνικῆτοις ἐν πολέμῳ.

61. Ἐνταῦθα ἡ Σαραῖοῦ, συγκραθεῖσα τῷ μέλνι χυμῷ τῶν ἐλεφάντων τοῦ Βήμα, ἐγένετο δευτέρα Ἰαμουνά, συμμιγνυμένη τῇ Γαγγᾶ.

62. Ἦλθε δ' ἔπειτα ὁ φιλοπόλεμος Βήμας εἰς τὴν Βαρανασὴν πόλιν, ἀφανίσας τοὺς ἐν μέσῳ βασιλεῖς, τὸν Γυπάλαν, τὸν Κάσαν καὶ ἄλλους, ὡς ἡ Σελήνη τοὺς λωτούς¹.

1. Δηλαδή καθὼς οἱ ἡμερανθεῖς λωτοὶ συστέλλονται, ἀνατειλάσης τῆς Σελήνης, οὕτω καὶ οἱ βασιλεῖς συνεστέλλοντο καὶ ἡρπνίζοντο, φανέντος τοῦ Βήμα.

63. Εὐκλεία δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐξετάθη, ὥσπερ ἄλλη Γαγγά, νικήσαντος τὸν πρῶτον ἀνίκητον βασιλέα τῆς Βαρανασῆς, Σουμαντοῦν τοῦνομα.
64. Ἐνταῦθα προσκυνήσας τὸν Σίβαν, εὐφημίαν καὶ λαμπρότητα ἐκτήσατο, ὑπερλάμπρους γεγεννημένους τῇ λάμψει τοῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Σίβα ὀφθαλμοῦ, καὶ τοῦ ἡμισελήνου.
65. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μοτιλᾶς χώρας, Ζανάκας, κατεκάη τῇ πυροειδεῖ τούτου λαμπρότητι, ἣ κατέκαυσεν, ὡς ξύλα, τοὺς βασιλεῖς Ματσέας καὶ ἄλλων τόπων.
66. Μεγάλη δὲ χαρὰ ἐγένετο τῷ Βήμα, λαβόντι φόρον παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μιτιλαπούρας, ὡς τῷ τοξικῷ Ῥάμα, ἐλκύσαντι τὸ μέγα τόξον, καὶ λαβόντι τὴν γυναῖκα Σητάν ¹.
67. Ὑπέταξε δ' ἔπειτα τὴν Ἰνδραπαρβάταν, τὴν Σουχμάν, τὴν Πρασεσουχμάν, τὴν Σαπαξάκαν, καὶ τὴν Μαγάδαν προσέτι, κατατροπώσας τοὺς βασιλεῖς Δάνδαν καὶ Δανδάραν.
68. Ποιήσας δ' ὑποτελῇ τὸν υἱὸν τοῦ Ταρασάνδα ἐν τῇ Γριβράζα, ἐπορεύετο σὺν ἅπασιν τοῖς ὑποτεταγμένοις βασιλεῦσιν εἰς τὴν χώραν Γαούραν.
69. Καὶ τοὺς μὲν βασιλεῖς καταπτοήσας, τὰ δ' ὄρη διασείσας, ἀφείκετο εἰς τὴν πλουσιωτάτην πόλιν Σαμπάν, τὴν ἐν Γαούρᾳ χώρα.
70. Ἰδὼν δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Σαμπᾶς, Καρνᾶς, τὸν Βήμαν ἐλθόντα, τὸν φοβερόν κατὰ τὰ ὅπλα καὶ κατὰ τὸ σῶμα, ἦν τρέμων, ὡς γυνὴ ἐλέπουσα ἐρωτόμορφον νέον.
71. Ἀκούσας δ' ὁ Βήμας, ὡς ὁ Καρνᾶς, βασιλεὺς τῆς Σαμ-

1. Ὁ μὲν Ῥάμας ἔλαβε γυναῖκα, ὁ δὲ Βήμας φόρον.

πᾶς, φοβηθεὶς ἔφυγεν, ἐνίκησεν ἐν πολέμῳ τὸν Βασουδέ-
βαν, τὸν βασιλέα τῆς Πούνδρας.

72. Κατορθώματα δὲ πολλὰ τελέσας ἐν Καουσσικᾷ καὶ Κα-
σῇ, ἀφίκετο μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Βάγγαν χώραν, τὴν
προσρεομένην τῇ θαλάσσῃ.

73. Ὁ δὲ βασιλεὺς Σαμουδρασένας, ἀφελὼν τὸν ἑαυτοῦ στέ-
φανον καὶ θεὶς αὐτὸν παρὰ τῷ ποδὶ τοῦ μεγαλουργοῦ Βή-
μα, ἔθετο τὴν προσταγὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς.

74. Ἡττηθεῖσα δ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνατολικὴ θάλασσα κατὰ
τὴν βαθύτητα, ἔδωκεν αὐτῷ φόρον πολλὰ πολύτιμα
πράγματα, ἐκριφθέντα τοῖς κύμασιν, ὥς χερσίν.

75. Ἐδῆσε δὲ τὸν ὕμνον αὐτοῦ, ὥς ἐλέφαντα ¹, νικητὴν
τοῦ ἐλέφαντος τῆς Ἀνατολῆς, ἐν στυλῷ νίκης, ὅνπερ
ἔστησεν ἐν τῇ εἰσβολῇ τῆς Γαγγᾶς εἰς τὸν Ὠκεανόν.

76. Τὸ δὲ πῦρ τῆς δυνάμεως τούτου ἐξήφθη μᾶλλον ἐκεῖ
τοῖς ἀνέμοις, τοῖς ἐκ τῶν κυμάτων τῆς ἐώας θαλάσσης·
οἱ δ' ἥλιοι, οἱ ἀνατέλλουσι καθ' ἐκάστην, ὥσπερ σπιν-
θῆρες εἰσιν ἐκείνου τοῦ πυρός.

77. Ὁ μὲν οὖν Βήμας, καταδαμάσας πολλοὺς βασιλεῖς τῇ
δυνάμει τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ὑποτάξας πάντας
τοὺς τόπους τῆς Ἀνατολῆς, ἐπανέζευξεν ἀπὸ τοῦ μεγά-
λου Ὠκεανοῦ.

78. Ὁ δὲ γενναῖος καὶ ἔμφρων Σαχαδέβας ἐποίησε στρατεῖαν ²
εἰς νίκην τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους, ἔχων τετραμερὴ στρατόν.

79. Οὗ τῶν μουσικῶν ὀργάνων ὁ φόρος, ἐποίησε τὰ ὄρη τῶν
πολεμίων βασιλέων ἀκατοίκητα, διακρημνίζων τὰς ἀκρω-
ρείας αὐτῶν.

1. Λευκὸς ὁ ὕμνος, λευκὸς καὶ ὁ ἐλέφας τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους, ὁ
Αἰραβάτας.

2. Αὐτολεξεία, νικητικὴν περιήγησιν.

80. Κόνις δ' ἐφέρετο ἀπὸ τοῦ ὅλου στρατεύματος μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῆς χαίτης τῶν ἱππων, ἐκ τῶν ὠτων τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐκ τῶν σημαιῶν τῶν ἀρμάτων.
81. Ἐνίκησε δ' εὐμαρῶς τοὺς γενναίους στρατοὺς τῶν ἐχθρῶν ἐν τῇ χώρᾳ Σουρασένα, δῆσας τὴν νίκην, ὡς ἐλέφαντα, ἐν τῷ ὄρει Γοβαρδάνα.
82. Μετ' αἰδούς δὲ καὶ χαρᾶς ἐωρᾶτο οὗτος ὁ μέγας νικητὴς καὶ πάγκαλος ὑπὸ τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς πόλεως Ματουῶς.
83. Αἱ δὲ Νύμφαι τοῦ ἄλσους Βρινδαβάνα, βλέπousαι τὰς ὁστώσεις ἐξοχὰς τῶν μετώπων τῶν ἐλεφάντων τούτου, ἀνέφερον τὸν νοῦν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγλαοὺς μαστοὺς τῶν βουκαλικῶν γυναικῶν, τῶν ἡδομένων τῇ θεᾷ τοῦ Κρισνα.
84. Καταθλίψας δὲ τὸν βασιλέα τῆς Ματσέας καὶ τὸν τῆς Ἀχῆς, καὶ ἄλλους ἄλλων τόπων βασιλεῖς, κατεπάτησε καὶ τὸν βασιλέα Βόζαν περὶ τὴν ὄχθην τῆς Σαρμαμβατῆς, ὡς ὁ ἐλέφας τὸν λωτόν.
85. Καὶ ἡ Ἰαμουνα δὲ τρίῳ ῥεῖθρος ἐγένετο, ἔκτε τῶν ἑαυτῆς ὑδάτων, ἐκ τῶν μελάνων χυμῶν τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐκ τῶν μεμιγμένων τῇ στίμμει δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν.
86. Εἴτα δ' ἐπορεύθη εἰς τὴν χώραν Ἀβαντὴν οὗτος ὁ ὢν ὅμοιος τῷ πυρὶ κατὰ τὴν θερμουργίαν· ὁ δὲ στρατὸς αὐτοῦ ὤδευεν ἐν ἀνέσει ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἀνισταμένης κόνιος.
87. Χορεύσαι δ' ἐποίησε τὴν ἑαυτοῦ εὐφημίαν¹, τὴν νικητρίαν τῶν βασιλέων Βίνδα καὶ Ἀνουβίνδα, ἐν τῷ χεῖλει τῆς Σιπρᾶς, ὡς ἐν θεάτρῳ.
88. Ὁρθεῖς δὲ ἡδέως ταῖς ἐταίραις τῆς Οὐζαγίνης πόλεως,

1. Τὴν φήμην ὡς χορεύτριαν παρίστησι.

φρίκη κατάσχετος ἐγένετο· εἴτα δὲ προσεκύνησε τὸν ἐκεῖ
θεὸν Μαχακάλαν ¹.

89. Πόλεμον δὲ συγκροτήσας κατὰ τοῦ Νείλα, τοῦ βασιλέως
τῆς Μαχισματῆς πόλεως, ἐρυθρὸν ἐποίησε τὸν ποταμὸν
ῥεῖδαν ἐκ τῶν αἱμάτων.

90. Πῦρ δ' ἐξήφθη φλογερὸν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Σαχαδέβα, εἰς
εἰς βοήθειαν τοῦ Νείλα, δεδεμένου ὑποσχέσει, ἣν ἔδωκε
τινι τῶν προπατόρων αὐτοῦ.

91. Ἰδὼν δ' ὁ Σαχαδέβας τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν κατατρυχό-
μενον ταῖς ἀλλεπαλλήλοις φλοξὶ τοῦ πυρὸς, λουσάμενος
καὶ καθαρὸς γενόμενος, ἔφη τῷ πυρί·

92. «Αὕτη ἡ παρσκευασμένη ἐκστρατεία διὰ σέ γίνεται, ὦ
» ἀγαπητὲ ἄνερ τῆς Σβαχᾶς· δόξα ἔσω σοι· σὺ εἶ σώμα τῶν
» θεῶν· οὐ δίκαιον οὖν ἐστὶν ἐμποδῶν γενέσθαι τῇ θυσίᾳ. »

93. Σβεσθέντος δὴ τοῦ πυρὸς τοῖς ὕμνοις τοῦ Σαχαδέβα,

ὁ βασιλεὺς Νείλας ἔθετο τὴν προσταγὴν αὐτοῦ ἐπὶ κεφαλῆς.

94. Ποιήσας δ' ὑποτελῆ τὸν βασιλέα τῆς Τριπούρας, ἐξολο-
θρεύσας τε τὸν τῆς Πουνδάνας, καὶ ὑποτάξας τοὺς ἐν
Κενατκᾶ, ἀφίκετο εἰς τὴν Σουράστραν.

95. Κατετρόπωσε δὲ τὸν φίλον τοῦ Ἰνδρα Βισμάκαν, τὸν
βασιλέα τῆς ἐν Σουράστρᾳ Βοζακάτας πόλεως, μετὰ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ Ρουκμῆ.

96. Φιλίαν δὲ ποιησάμενος μετὰ τοῦ βασιλέως Βισμάκα,
τοῦ φιλικῶς διατεθειμένου πρὸς τὸν Κρισνᾶν, πορευθεὶς
εἰς τὴν Σουρπάραν χώραν, ὑπέταξεν αὐτήν.

97. Νικήσας δὲ τοὺς ἐν τῷ Δανδάκα ¹ βασιλεῖς, καὶ προσκυ-
νήσας τοὺς τόπους, ἔνθα διέτριβεν ὁ Ῥάμας, πορευθεὶς εἰς
τὴν Σαγάραν νῆσον, κατέβαλε τὸν βασιλέα Νισσάδαν.

1. Τὸν Σίβαν.

2. Ἐν τούτῳ τῷ ὅσσει ὁ Ῥάμας διέτριψε τέσσαρα ἔτη.

98. Καταβαλὼν δ' ἐν πολέμῳ τοὺς ἐν τῇ Καρναπραβαράνα χώρα, κατεπόρθησε τὰς πόλεις αὐτῶν· καὶ τοὺς ἐν τῇ Καλαμούκα ἐξωλόθρευσεν αὐτὸς ὁ ὢν ὄλεθρος τῶν ἐχθρῶν.
99. Ὑμνούμενος δ' ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τῶν γενναίων ἐγκατοίκων τῆς Μουραβῆς πόλεως, ἡμαύρωσε τὴν λαμπρότητα τοῦ βασιλέως τῆς Τάμρας νήσου, ὡς ὁ ἄνεμος τὴν λαμπηδόνα τοῦ λύχνου.
100. Ἐμβροντήτους δὲ ποιήσας τοὺς ἐν ὄρει Ῥαμακᾶ, ἐκράτησεν ἐν πολέμῳ βέλει τὸν βασιλέα Τιμιγκίλαν, ὡς ὁ ἄλιεύς τὸν ἰχθὺν ἐν θαλάσῃ δυκτίῳ.
101. Εὐσπλαγχνος μὲν γενόμενος τοῖς μονόποσι καὶ ἀπολέμοις, ὑποταγεῖσι, σκληρὸς δὲ τοῖς ἐν Καραχάτα οἰκοῦσι, φόρον ἔλαβε παρ' αὐτῶν χρυσὸν πολύν.
102. Οὕτως ὁ Σαχαβέδας θεῖς, ὡς στέφανον, τὴν προσταγὴν τοῦ Ἰνδιστίρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν βασιλέων, ἀφίκετο εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ ὄρους Μαλαΐα, τοῦ ἀγλαϊζομένου δένδροις Σανδάνοις.
103. Τὰ δὲ Σάνδανα, ἐλευθερωθέντα ἀπὸ τῶν ὄφρων, νομισάντων ταῶνας τὰ ἐκ τῶν πτερῶν αὐτῶν πεποιημένα σκιάδια τοῖς στρατιώταις, καὶ φυγόντων, ἐποίουν θεραπείαν αὐτοῖς ¹.
104. Ἐν δὲ τοῖς ποταμοῖς, τοῖς γινομένοις ἐκ τοῦ χυμοῦ, τοῦ χερομένου ἀπὸ τῶν κοπτομένων Σανδάνων ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, οἱ στρατιῶται ἐλούοντο καὶ ἐχρίοντο ².
105. Ἄνεμοι δ' ἡδεῖς πνέοντες ἐκ πολλῶν δένδρων Ταμαλῶν,

1. Τουτέστιν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῶν ἐκάθειδον οἱ στρατιῶται.

2. Καὶ λουτρῷ καὶ χρίσματι ἐχρῶντο τῷ χυμῷ.

- Καρδαμύμων, καὶ Καρυοφύλλων, ἥδυνον τὸν Σαχαδέβαν.
106. Πυρετῷ δὲ φρικτῷ συσχεθεὶς τὸ σῶμα ὁ βασιλεὺς Πανδέας ἐκ πολλοῦ φόβου, οὐδεμίαν ἐπιτηδειότητα ἔδειξε περὶ τὸ τόξον ἐναντίον τοῦ Σαχαδέβα.
107. Ὁ δὲ ποταμὸς, ἡ Ταμραπαρνή, ἠγλαΐζετο, ἔχων, ὡς πίναξ, ὕμνον τούτου γεγραμμένον, ὡς γράμμασι, τοῖς μαργαρίταις, τοῖς ἐξελθοῦσιν ἐκ τῶν κόχλων¹, τῶν διαῤραγέντων ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων.
108. Εἴτα δ' ἀφίκετο εἰς τὸ ὄρος Σαχέαν, τὸ ἀνεπίδατον πολεμίῳις βασιλεῦσιν· ἐκ τοῦ ἀλαλαγμοῦ δὲ καὶ παρακλευσμοῦ τοῦ στρατοῦ, αἱ ἐν τῷ ὄρει Δαρδούρα λέαινα ἐξέτρωσαν.
109. Ἡ δὲ ὑπώρεια τοῦ ὄρους, γεγεννημένη ὑγρὰ ἐκ τῶν χυμῶν τῶν ἐλεφάντων τοῦ Σαχαδέβα, ἐφαίνετο ὥσπερ ἀφθεῖστα τότε ὑπὸ τῆς θαλάσσης, πληγείσης τῷ βέλει τοῦ Παρασουράμα.
110. Ἐν δὲ τῇ γῇ Δραβήρα κατετρόπωσε τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως τῆς Κανσῆς πόλεως ταῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσι, ταῖς ὁμοιοδυνάμοις τῷ Ἴνδρα.
111. Τὸ δὲ πῦρ τοῦ θυμοῦ, τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τούτου, ἐσβέσθη τοῖς χεομένοις πολλοῖς δάκρυσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῆς Σορῆς χώρας.
112. Ὁ δὲ Ὀκεανὸς ἐστερήθη τῆς ἀγαπητῆς Καβερεῆς, ἥς τὰ ρεῖθρα ἔστη ἐκ τοῦ στρατοῦ, τοῦ διαβαίνοντος διὰ στάμνων καὶ διὰ γεφυρῶν.
113. Ἐν δὲ τῇ Κεράλα χώρᾳ ὑπετάγη μὲν τῷ κάλλει τῶν καλλικόμων γυναικῶν, οὐχ ὑπετάγη δὲ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν πολεμίων ἀνδρῶν.

1. Ἡ διαγεγραμμένη πρώτη γραφὴ τοῦ μεταφραστοῦ ἦν ὁ σ τ ρ έ ω ν, τὴν ὁποίαν νομίζομεν ὀρθωτέραν· διότι ἐκ τῶν ὀστρέων καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν κόχλων γεννῶνται οἱ μαργαρίται. (Σημ. τ. ἐκδ.).

114. Ἡ δὲ Λαξμη¹ τοῦ βασιλέως τῆς Κεράλας ἠνέχθη πρὸς αὐτὸν τὸν Σαχαδέβαν ἐν συνδένδρῳ τόπῳ, πρὸς τῇ ὁχθῇ τῆς Μουραλᾶς, τοῦ ποταμοῦ.
115. Νιφθεις δὲ τοὺς πόδας τοῖς δάκρυσι τῶν βασιλικῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ἄνδρα χώρᾳ, ἐποίησε λατρείαν τῷ θεῷ Βισνοῦ, διὰ τῆς προσφορᾶς τῶν λωτῶν, τῶν ἐν τῷ ποταμῷ Μαχαναδῇ.
116. Ἐκεῖ δ' ἐν τῇ Ἄνδρα, κατὰ τὸν ποταμὸν Γοδαβαρὴν, οἱ ἱπποὶ τοῦ Σαχαδέβα, οἱ ὑπερβαίνοντες τῇ ταχυτῇτι τοὺς ἱπποὺς τοῦ Ἡλίου, ἀπέβαλον τὴν κόνιν, τὴν ἐκ τῆς ὁδοῦ.
117. Πληρώσας δὲ τὸ κενὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐπαίνων τῶν ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἄνδρας, προσεκύνησεν ἐκεῖ εὐλαβῶς τὸν θεὸν Σίβαν.
118. Μετὰ δὲ ταῦτα εὐπειθεὶς τῇ ἑαυτοῦ προσταγῇ ἐποίησε τοὺς βασιλεῖς τῆς Κουντάλας καὶ Καρνάτας, αὐτὸς ὁ ὢν ὅμοιος τῷ Ἰνδρα κατὰ τὴν προσταγὴν, καὶ φοβερός κατὰ τὴν ἀνδρείαν.
119. Ἐκεῖθεν δ' ἐπορεύθη εἰς τὴν Καλίγγαν χώραν, τὴν ἔχουσαν λαμπροὺς Ξατράς, περιγελῶν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει τὸν Σέσσαν ὄφιν, τὸν καταπιεζόμενον ἐκ τῆς γῆς, βαρυνομένης τῷ αὐτοῦ στρατεύματι.
120. Τὸ δ' ἐν τῇ Καλίγγα ὄρος, ὁ Μαχένδρας, νικηθὲν ὑπὸ τοῦ Σαχαδέβα κατὰ τὸ ὕψος, προσεκύνησεν αὐτὸν, ὅπερ εἰκάζεται ἐκ τῶν πολλῶν κορυφῶν, τῶν πιπτουσῶν ἐκ τοῦ μεγάλου πατάγου τῶν μουσικῶν ὀργάνων.
121. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς τῆς Καλίγγης, φέρων ἐλέφαντας πολλοὺς, διαρρήγνυνοντας φωνὴν, ἔβρεχε θέλη κατὰ τοῦ Σαχαδέβα, ὡς ὁ Ἰνδρας βρέχει βροχὴν, φέρων νέφη θροντῶντα².

1. Ἡ Λαξμη, ὡς γυνή. Λαξμη ἐννοεῖται ἐνταῦθα ἡ βασιλικὴ δόξα.

2. Ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἔβρεχε θέλη, ὡς ὁ Ἰνδρας βροχὴν ἀπὸ τῶν νεφῶν.

122. Ὁ δὲ Σαχαδέβας, ἐξάγων τῇ ῥομφαίᾳ μαργαρίτας ἐκ τῶν κρανίων τῶν ἐλεφάντων, ἔσπειρεν αὐτοὺς κατὰ γῆς, ὡς σπόρους δένδρων νίκης.
123. Ἡ δ' ἀγαθὴ νίκη περιέθετο γαμήλιον στέφανον περὶ τὸ δίστομον ξίφος τούτου, ὅπερ εἰκάζεται ὑπὸ τῶν ἄλλε-παλλήλων μαργαριτῶν, τῶν ἐκπιπτόντων ἐκ τοῦ κρανίου τον ἐλέφαντος πληγέντος.
124. Ἀφείς δὲ τὸ διαμάχεσθαι ὁ βασιλεὺς τῆς Καλίγγης, ἐξέμαξε ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς τὸ λώτιον ζεύγος τῶν ποδῶν τοῦ Σαχαδέβα ¹, ἔνθα ὥκει ἡ Λαξμή.
125. Τοῖς δὲ στρατιώταις τοῦ Σαχαδέβα ἀνάμνησίς τις ἐγένετο ² ἐνταῦθα παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης, ἰδοῦσι καρποὺς Ναλικερῆς, καὶ τυχοῦσι Ναγαβαλῆς καὶ Πούγ-γας ³.
126. Νικήσας δ' ὁ μεγαλοδύναμος Σαχαδέβας τοὺς βασιλεῖς Ῥομάνσαν, Καβάσαν, Ρουρῶν, Κάσαν, καὶ ἄλλους ἐν τῇ νήσῳ Σιγγάλα, μάλα ἠγλαΐζετο.
127. Πολλὰ δὲ πολύτιμα πράγματα παρεῖχε τῷ Σαχαδέβᾳ τὸ ὄρος ὁ Ῥοχάνας ἐκ φόβου, τρέμων τὸ μέγα σῶμα ἐκ τῶν πληττόντων ὀδόντων τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ.
128. Ὁ δ' οὐρανὸς ἐπληρώθη, ὡς εὐφημίας, πολλῆς καμφο-ρας, τῆς ἐξερχομένης ἐκ τῶν καμφορικῶν δένδρων, τῶν διαρρήγνυμένων ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων καὶ ἀναρρίπτομένων τῇ προβοσκίδι.
129. Τιμηθεὶς δὲ καὶ προσκυνηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς

1. Δηλ. προσεκύνησεν αὐτόν.

2. Ἀνεμνήσθησαν δηλ. Ἐρωτος.

3. Ναριγέλλιον, ἢ Μαργέλλιον, Πὰν καὶ Σουπαρί. — Ὁ μὲν καρπὸς τῆς Ναλικερῆς ἀναφέρεται εἰς τὸν μαστόν· ἡ δὲ Ναγαβαλὴ καὶ ἡ Πούγ-γα ἀναφέρεται εἰς τὴν ἡδονήν.

Σιγχάλας, ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἀγαστέα, τοῦ μονάζοντος ἐν τῷ ὄρει Ροχάνη· ἔνθεν ἔστειλε τὸν Γατοτκάσαν ¹ εἰς τὴν Λανκάν.

130. Ὁ δὲ Γατοτκάσας, μηδαμῶς ἀποδειλιάσας τοὺς Ράξας, ὑπέταξε τὸν βασιλέα Βιθeshάναν ² διὰ τῆς πολεμικῆς ἐαυτοῦ ἀρετῆς, ἣ ὑπερέβαινε τὴν τοῦ Ράμα.

131. Τὸ δὲ ἐν τῇ Λανκᾷ τρικόρυφον ὄρος, τετρακόρυφον ἀπειργάσατο, στήσας ἐκεῖ τρόπαιον νικητικὸν εἰς ὄνομα τοῦ Ἰνδιστίρα.

132. Οἱ δὲ Ράξαι, οἱ στρατεύσαντες τῷ Γατοτκάσᾳ, ἔβρεχον εὐφημίαν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σουδέλα ³, ὥσπερ τὰ ἀστραπηφόρα νέφη βροχὴν, ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τῶν ἐν τῇ Λανκᾷ.

133. Οὕτωςι οὖν φήμην λευκὴν κτησάμενος ὁ Σαχαδέβας, ἐπανέστρεψε μετ' αὐτοῦ τοῦ δυνατοῦ καὶ νικητικοῦ Γατοτκάσα.

134. Ὁ δὲ Νακούλας, οὗ τὰ κατορθώματα ὑμνοῦνται ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, λαβὼν πολλὰ στρατεύματα, ἐπορεύθη κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος.

135. Τίνες δὲ βασιλεῖς τρέμοντες οὐκ ἐσαλεύοντο, ὥς δένδρα, ὧν αἱ φῆμαι ἀπέρρεον ὑπὸ τούτου, καθὼς τὰ ἄνθη ὑπὸ φουσῶντος ἀνέμου;

136. Ἡ γὰρ Λαξμη ⁴ τῶν ἐχθρῶν προσήρχετο μετὰ χαρᾶς καὶ ἀφοβίας τῷ Νακούλᾳ, τυφλῶν γινομένων ἐκ τῆς κόνιος τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ, καὶ κωφῶν ἐκ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων καὶ τυμπάνων.

1. Γατοτκάσας, υἱὸς τοῦ Βήμα, ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Τιτᾶνος Χιδάμβλα.

2. Οὗτος ἦν ἀδελφὸς τοῦ Ραβάννα.

3. Ἡ Τρικούτα, τὸ ὄρος, λέγεται καὶ Σουδέλα.

4. Ἡ Λαξμη, ὡς γυνή· ἡ γὰρ γυνὴ πορεύεται ἀφόδως πρὸς τὸν ἐρώμενον, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τυφλοῦ ὄντος καὶ κωφοῦ.

137. Ἐπιθυμίαν δὲ προξενῶν τῇ καρδίᾳ τῶν εὐοφθάλμων γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ἐπέστη τῷ ὄρει Ῥοχιτάκα, τῷ ἐνδαιτήματι τοῦ Σκάνδα.
138. Καταβαλὼν δ' οὗτος, ὁ ἔχων φήμην λευκὴν ἐν παντὶ μέρει, τὴν ἐν πολέμοις ὄφρυν τῶν ὑπερφρόνων ἐγκατοίκων τῆς Ῥοχιτακαπούρας,
139. Καὶ ἀνακλίνας τὸ ὄρος Κουλασάλαν τῇ κλίσει τῆς γῆς, ἐκ τοῦ θάρους τοῦ οἰκείου στρατοῦ, ἐπορεύθη εἰς τὴν Μαρουδέσσαν, ἔνθα οἰκοῦσι μεγάλοι Ξατραί.
140. Οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοῦ ἀφῆκαν τὴν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θλίψιν, τὴν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, διὰ τῆς σκιᾶς τῶν δένδρων, τῶν περὶ τὴν μονὴν τοῦ Βασίστα, ἐν τῷ ὄρει Ἀρβούδα, καὶ διὰ τῶν ὀπωρῶν αὐτῶν.
141. Ἐνθα ἔπιε τὴν φήμην τῶν Ξατρῶν¹, τὴν μὴ ποθεῖσαν πρότερον, τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς θυσίας τοῦ Βασίστα, καὶ νικησάντων τὸν Βησμητήτραν.
142. Ποταμοὶ δ' ἔρρεον ἐκ τῶν δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀνύδρῳ τόπῳ, ὑγρῷ γεγεννημένῳ ἐκ τῶν χυμῶν τῶν ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, καὶ ἰλώδει ἐκ τοῦ λύθρου τῶν θανατωθέντων ἡρώων.
143. Ἐνίκησε δὲ καὶ τοὺς Ξατράς, τοὺς ἐν τῇ Σαῖρισσακᾶ καὶ Σιβῇ, καὶ Χαίμα, καὶ Τριγγάρτα, καὶ Ἀμβάστα, καὶ Μαλάββα, καὶ Πανσακαρβατάκα, καὶ Μαδεβάτα.
144. Οἱ δ' ἐν τῷ δάσει Πουσκάρᾳ οἰκοῦντες κατεκαύθησαν τῷ πυρὶ τούτου, οἱ ὑπέφερον καὶ τὸ μέγα πῦρ τοῦ δάσους, τὸ κατακαῖον ἐν ὥρᾳ θέρους.
145. Διατείχισμα δ' ἐγένετο ἡ θάλασσα τοῦ εἰς τὸ πρόσω ἰέναι τῷ ἀπείρῳ τούτου στρατεύματι, τῷ πορευομένῳ εἰς τὸ καθυποτάξαι τὸν κόσμον.

1. Τουτέστιν ἐνίκησε.

146. Θλιβομένη δὲ ἡ θάλασσα τῷ πυρὶ τούτου, τῷ καίοντι τοὺς ἐν τῇ ἀκτῇ βασιλεῖς, ἐνόμισεν, ὡς τὸ πῦρ τὸ θαλάσσιον εἰς παντελῇ ὄλεθρον ἐξήφθη, ἐξελθόν.
147. Οἱ δὲ στρατιῶται, μεθυσθέντες οἶνῳ τῆς Τάλας, καὶ ἐκμανέντες, ἔτρεχον ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης εἰς μάχην, βλέποντες τὰς ἐν ὕδασι σκιάς ἑαυτῶν, καὶ νομίζοντες πολεμίους.
148. Ἐξερρίζωσε δὲ πάντας τοὺς βασιλεῖς, τοὺς παρὰ τῇ ὄχθῃ τῆς Σαρχαβατῆς, ὡς οἱ μεμνηνότες ἐλέφαντες τὰ δένδρα.
149. Καὶ τῶν μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι βασιλέων τὸ ὑπερήφανον ἐταπείνωσε, τὴν δὲ Σουσάν, πόλιν τοῦ Πανσανιδεσσίτα, κατέστρεψε, τοὺς δ' ἐν τῇ Οὐτταραγεοτίσσα κατετρόπωσε, τὸν δὲ βασιλέα τῆς Ἀμαραπερπάτας ταπεινόφρονα ἀπέδειξε, τὸν δὲ βασιλέα τῆς Σεδικατᾶς κατεπίεσε, τοὺς δὲ ἐν Ῥαματᾶ ἀναστάτους ἐποίησε.
150. Διακόψας δὲ τὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων τοῦ βασιλέως Χαραχούνας, καὶ ἀγiasθεῖς τὸ σῶμα τῇ προσκυνήσει πάντων τῶν ἀγίων τόπων τῶν ἐν τῇ Πραβᾶσα χώρα, ἔτερψε κατὰ τὴν καρδίαν τῇ ἀγάπῃ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Δοαρθατῆς Κρισνᾶν, τὸν λίαν πολιτικόν, καὶ τὸν ἐκ μητρὸς θεῖον Σαλέαν, τὸν βασιλέα τῆς Μάδρας.
151. Καταστρέψας δὲ τοὺς ἐν τοῖς δυτικοῖς ὄρεσι πάντας βαρβάρους, δοὺς πτωχείαν τῷ βασιλεῖ τῆς Παλλάβας, γενόμενός τε ὀλέτῳ τοῦ βασιλέως τῆς Βαρβάρας χώρας, καὶ πάντα τὰ μέρη τῆς δύσεως ὑποτάξας, ἔστησε τρόπαιον ἐν τῇ δύσει, κατὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ὄρος ἐῖδον, ὅθεν ἀνατέλλει ἡ θερμότης αὐτοῦ καὶ ἡ φήμη¹, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.
152. Οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἰνδιστίρας, ἐπιθυμῶν ποιῆσαι θυ-

1. Ἡ μὲν θερμότης ὡς ὁ Ἥλιος, ἡ δὲ φήμη, ὡς ἡ Σελήνη.

σίαν, ὑποτάξας πᾶσαν χώραν, ὡς ἔδει, διὰ τῶν τεσσάρων λαμπρῶν καὶ τροπαιούχων ἀδελφῶν αὐτοῦ, κύριος ἐγένετο τῆς γῆς ἀπάσης, ἣ ἐγένετο λευκὴ ὑπὸ τοῦ διασπαρμένου κλέους, ὡς ὑπὸ Σανδάνου.

153. Ὁ δὲ Βήμας, ὁ Ἀρζούνας, ὁ Σαχαδέβας, καὶ ὁ Νακούλας, ἀναστρέψαντες, ἀφοῦ ὑπέταξαν τὴν οἰκουμένην, καὶ προσκυνήσαντες τὸν Ἰνδιστίραν, ἔστησαν σωροὺς χρυσοῦ προῦ αὐτοῦ ἔξω τῆς πόλεως, ὡς ὄρη νίκης ἀγαθῆς κατὰ πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς.

154. Ἀφανίσας δὲ οὗτος ὁ ἥρως πάντα τὰ λευκὰ (ἀργυρᾷ) σκιαδία τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ἔχων αὐτὸς ἐν μόνον χρυσοῦν ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, ἐλάμπρυνε τὴν γῆν, ὡς ἡ ἡμέρα, λάμποντα ἔχουσα τὸν ἥλιον, καὶ ἀφανίσασα τοὺς ἀστέρας.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,

τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν βασιλικὴν θυσίαν.

1. Ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ὡς γαλακτικὴ θάλασσα τῆς γνώσεως, ἔστω εἰς καθαρσιν παντὸς πράγματος, οὐ μιᾷ βανίδι, ἣ ἔστιν ἡ Μαχαβαράτα, τὸ πῦρ τῶν παθῶν ἀποσβέννυται.

2. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, ποιήσας νίκην, καὶ ὑποτάξας τὰ τέσσαρα μέρη τῆς γῆς διὰ τῶν ἀδελφῶν ἑαυτοῦ, ἐποίει παρασκευὴν τῆς θυσίας, εἰς τρυφὴν τῶν θεῶν.

3. Ὅτε δ' ἐπέστη ὁ καιρὸς τῆς θυσίας, τότε παρέστη καὶ ὁ Κρισναῶς τῷ βασιλεῖ Ἰνδιστίρα, ὁ ὢν εἰδήμων τῶν περὶ τὴν θυσίαν.
4. Εἰσβιβάσας δ' ὁ Ἰνδιστίρας τὸν Κρισναῶν ἐν τῷ λαμπρῷ βουλευτηρίῳ, ὃς ἐπελάθετο τῆς ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάσῃ διατριβῆς ¹, καὶ τιμήσας αὐτὸν τὸν τιμητὸν παντὶ τῷ κόσμῳ, εἶπεν, ἡνωμένας ἔχων τὰς παλάμας·
5. « Ἐγὼ τοῦτον τὸν ἀνίκητον κόσμον ἐνίκησα διὰ τῆς σῆς
» χάριτος, καθὼς ὁ Ἀρούνας διασκεδάζει τὸ ἀπανταχοῦ
» σκοτός, καὶ περ χωλὸς ὢν, διὰ τῆς πρὸς τὸν Ἥλιον
» θεραπείας.
6. « Ἡ μὲν οὖν νίκη ἐγένετο· οἱ δὲ μεγάλοι σωροὶ τοῦ χρυσοῦ,
» ὃ φαίνεται ὡς ἡ συληθεῖσά ἐστιν ἐν πολέμῳ ἀγλαΐα τῶν
» πολεμίων βασιλείων, οὐκ εἰσὶ χωρητοὶ ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ ².
7. « Ἐμοῦ πεισθέντος τῇ προσταγῇ σου, νικηθεῖσα, ἦλθεν εἰς
» τὸν ἐμὸν οἶκον ἡ λαμπρότης τῶν ἐνδοξῶν βασιλείων,
» τουτέστι τὰ πολύτιμα αὐτῶν πράγματα.
8. « Οἱ δὲ βασιλεῖς προσήνεγκαν ἐμοὶ δῶρα, ἐλέφαντας
» ἀπαραμίλλους, οἳ ὄντες, ὡς ὄρη μεγάλα, καὶ καλλίνικοι,
» νίκης αἵτιοι ἐγένοντο κατὰ πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς.
9. « Ὅσοι δ' ἵπποι ὅμοιοί εἰσιν ἐν πολέμῳ τῇ καρδίᾳ τῶν
» ἀναβατῶν ³, τούτους, ὡς ἔδει, ἔδωκαν ἐμοὶ οἱ βασιλεῖς,
» ἐκ καρδίας σεβόμενοι τὸν πόδα μου.
10. « Ταῦτα δὲ τὰ ἄπειρα καὶ ἀναρίθμητα χρήματα ἐκ τῆς
» κατὰ τῶν βασιλείων νίκης, ὧ εὐεργετικέ, κτητὰ ἐγένοντο
» τῇ σῇ χάριτι.
11. « Νῦν δ' εἰπέ, ὧ γνωστά τοῦ καιροῦ, ὅ,τι μὲ δεῖ ποιῆσαι

1. Λευκότερον ἦν καὶ τῆς γαλακτικῆς θαλάσσης.

2. Τοσοῦτον δηλ. πολλοί εἰσιν, ὥστε ἀχώρητοί εἰσιν ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ.

3. Τουτέστι γενναῖοι.

» ἐν τῇ θυσίᾳ· σὺ γάρ μοι φίλος εἶ κατὰ τὰς ἀγαθὰς
 » συμβουλὰς, καὶ διδάσκαλος καλῆς διδασκαλίας.

12. « Ἐμοὶ μὲν πολλαὶ θυσίαι ἀεὶ ἐκτελοῦνται ἐκ τῆς σῆς
 » θεάς¹· ἐπιθυμία δ' ὅμως ἔστι ταύτης, ἕνεκα τῆς προστα-
 » γῆς τοῦμοῦ πατρός· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὕτη ἐκτελεσθή-
 » σεται διὰ τῆς σῆς ἐπικουρίας.

13. « Πρόσταξον οὖν εὐθέως, ἵνα ἐκτελέσω ἐγὼ τὴν θυσίαν
 » μετὰ τῆς σῆς βοηθείας, ἣ τέλεσον σὺ αὐτήν· ἐγὼ δ' αὖ-
 » τὸς ὑπουργήσω εἰς ὅ, τι εἴπῃς. »

14. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἀπεκρίνατο
 ὁρῶν ὁ Κρισνᾶς, οὗ οἱ ὀδόντες ἐκφαινόμενοι, χαρὰν δι-
 δόασιν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ κόσμου, καθὼς ἡ Σελήνη τοῖς
 ἀνθρώποις ἐν νυκτὶ λωτοῖς·

15. « Σὺ, ὦ ἀγαθέ, τέλεσον τὴν θυσίαν· οὐδεμία γὰρ δια-
 » φορά ἐστίν ἐν τῇ ἐμῇ ἢ σῇ ἐκτελέσει, καθὼς οὐδεμία
 » διαφορὰ φαίνεται τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς λαμπρότητος αὐτοῦ
 » ἐν τῇ ἀνοίξει τοῦ λωτοῦ.

16. « Εἰ καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐνίκησαν πάντα τὰ μέρη τῆς γῆς
 » ὑπὲρ τῆς σῆς θυσίας, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ αὐτός εἰμι ὁμοιο-
 » γνῶμων αὐτοῖς· ὅστις δὲ βασιλεὺς οὐχ ὑπηρετήσῃ σοι
 » ἐν τῇ θυσίᾳ, τοῦτον ἡμεῖς οἱ πέντε ἀφανίσωμεν. »

17. Οὕτως εἰρηκότος τοῦ Κρισνᾶ, ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, οὗ τῇ
 προσταγῇ ὑπετάγησαν οἱ βασιλεῖς, ἐκάλεσε διὰ μὲν τοῦ ἱε-
 ρουργοῦ Δαουμέα τοὺς Βραχμᾶνας, διὰ δὲ τῶν ἀδελφῶν τοὺς
 βασιλεῖς.

18. Τῇ δὲ συμβουλῇ τοῦ Βήσμα καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων, ὁ
 Ἰνδιστίρας ἤρξατο ποιῆσαι τὴν θυσίαν, καὶ ἐπλήρωσε τὴν
 ὀγδόην μορφήν τοῦ ὀκταμόρφου Σίβας².

1. Δηλ. σὲ μόνον βλέπων, πολλῶν θυσιῶν καρπὸν ἀπολαμβάνω.

2. Ὁκτάμορφος λέγεται ὁ Σίβας, τὰ πέντε στοιχεῖα, ὁ Ἥλιος καὶ ἡ

19. Προσέταξε δ' ἔπειτα τοῖς βασιλεῦσιν ὅ,τι ἦν πρακτέον ἐν τῇ θυσίᾳ, εἰς ἣν παρεσκευάσθησαν ἅπαντα τὰ πρόσφορα ὑπὸ τῶν Βραχμάνων καὶ τοῦ Σαχαδέβα, τῇ προσταγῇ τοῦ Δαουμέα.
20. Καὶ ὁ μὲν νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Δουριοδάνα, Δουσσα-
σάνας, ἐπιστάτης ἦν τῆς παρασκευῆς τῶν βρωμάτων· ὁ
δὲ υἱὸς τῆς Κριπῆς, Ἀσβάτάμας, εἶχε τὴν ἐπιστασίαν
τῆς διανομῆς τῶν πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας δωρημάτων.
21. Ὁ δὲ πολιτικὸς Σανζαΐας ἦν ποιῶν τὰς προσηκούσας τι-
μὰς τοῖς βασιλεῦσι πᾶσι· τῷ δὲ Βήσμα καὶ Δρόνα ἦν ἡ
φροντίς καὶ ἡ ἐπιστασία τῶν προσηκόντων τῇ θυσίᾳ.
22. Ὁ δὲ δεξιὸς Κριπᾶς ἦν ἐπὶ τῶν πρὸς τὸν λαὸν δωρη-
μάτων· ὁ δὲ Βιδούρας ἐθεώρει τὰ νόμιμα· ὁ δὲ βασιλεὺς
Δουριοδάνας εἶχε τὴν ἐπιστασίαν τοῦ λαμβάνειν τὰ προ-
σφερόμενα δῶρα παρὰ πάντων τῶν βασιλέων.
23. Ὁ δὲ Βεάσας, ὁ τιμώμενος ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, ἔλαβε
τὸ ὄνομα τοῦ Βραχμᾶ ἐν τῇ θυσίᾳ, ἥ ἡγλαΐζετο τῇ πα-
ρουσίᾳ τῶν ὁσίων Βραχμάνων, τοῦτε Ναράδα καὶ ἄλλων,
καὶ τῶν βασιλέων, τοῦτε Κρισνᾶ καὶ ἄλλων ¹.
24. Παρεγένετο δ' ἔπειτα σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ὁ Ἰνδιστίρας,
ὁ θύων εἰς τὸ θυσιαστήριον, τὸ εὐτρεπισθὲν ὑπὸ τῶν
Βραχμάνων, ὡς ἦν πρέπον.
25. Καὶ ἡ εἰς τρεῖς ῥύακας διαιρουμένη Γαγγὰ, καὶ καθαί-
ρουσα τοὺς τρεῖς κόσμους, παρεγένετο εἰς ἐκεῖνο τὸ θυσια-

Σελήνη, καὶ ὁ θύων. Ὁ θύων οὐδενὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἐνόσω τελεῖται ἡ
θυσία, καὶ σεβαστός ἐστι παρὰ πᾶσι, καὶ θεοειδὴς κρίνεται.

1. Τεσσαρὲς εἰσι κυρίως οἱ ἱεουργοὶ περὶ τὴν θυσίαν· ὁ μὲν, ὃς λέγε-
ται Βραχμᾶς, θεωρὸς ἐστι καὶ ἐπιστάτης τῶν τελουμένων· ὁ δὲ καλεῖ
τοὺς θεούς· ὁ δὲ χέει εἰς τὸ πῦρ τὰ θύματα· ὁ δὲ ᾄδει τὴν Βέδαν, καὶ
ὑμνεῖ τοὺς θεούς.

στήριον, εἰς κάθαρσιν ἑαυτῆς, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς φωνῆς, τῆς ἐκ τῶν στομάτων τῶν Βραχμάνων, τῶν ἀδόντων τὰς τρεῖς Βέδας.

26. Οἱ μὲν οὖν Βραχμᾶνες, οἱ καθαρὰν ἔχοντες καρδίαν καὶ δύναμιν μεγάλην, ἐπικαλεσάμενοι τοὺς θεοὺς, ἔθουον πολλὰ θύματα, ἀγνὰ γενόμενα ταῖς ἐπωδαῖς.

27. Τὸ δὲ πῦρ, τὸ ἐλευθερωθὲν τοῦ πάθους ἐκ τῆς ποθείσης ὕλης τοῦ δάσους Κανδάβα, διὰ τῆς ἀρωγῆς τοῦ Ἀρζούνα, ἔπινε πολὺ χεόμενον βούτυρον, εἰς εὐτροφίαν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος.

28. Οἱ δ' ἐπικληθέντες θεοὶ, βλέποντες τὸ εἰς τὸ πῦρ χεόμενον, ἔπινον αὐτὸ ἀφειδῶς καὶ ἀκορέστως, εἰσβαλλόμενον ἀφανῶς εἰς τὸ στόμα αὐτῶν.

29. Εὐθέως δ' ἐδέχοντο οἱ θεοὶ τὸ εἰς τὸ πῦρ χεόμενον, βλέπόμενον ὑπὸ τῶν ἀκοιμήτων αὐτῶν ὀφθαλμῶν, καὶ περ καπνοῦ πυκνοῦ ἀνερχομένου.

30. Ἀμβροσία τις ἐκεῖ ἀσύγκριτος ἐπίνετο ὑπὸ τριάκοντα τριῶν Κοτίων θεῶν, μὴ ἐπιθυμούντων ὅλως τῆς ἀμβροσίας τοῦ οὐρανοῦ, μήτε τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης, μήτε τῶν χειλέων τῶν Ἀψαρῶν.

31. Ἡ δ' ἀγλαΐα τοῦ οὐρανοῦ ἀμαυρὰ ἐφαίνετο ἐκ τοῦ τῆς θυσίας καπνοῦ, ἐπειδὴ ἦν διεζευγμένη τοῦ Ἴνδρα ¹, κατερχομένου καθ' ἐκάστην εἰς εὐωχίαν.

32. Τὰ δὲ βρώματα ἐβιβρώσκοντο ὑπὸ τῶν Βραχμάνων, ἀποδιωχθέντων τῶν ἐλαχίστων τῶ γενεῖ ὑπὸ τοῦ Δαουμεία, καθὼς ἡ ἀμβροσία ἐπίνετο ἡδέως ὑπὸ τῶν θεῶν, ἀποδιωχθέντων τῶν δαιμόνων ὑπὸ τοῦ Βισνοῦ.

33. Ἐπειδὴ γὰρ κόρος ἐπαρκῆς οὐκ ἐγένετο τοῖς θεοῖς,

1. Ὡς ἡ γυνὴ ἀκόσμητος μένει, καὶ ῥυπαρὰ φέρει ἄμφια, διαζευχθεῖσα τοῦ ἀνδρός.

ἐσθίουσι δι' ἐνὸς στόματος, τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦτο καὶ
βρώματα κατεσκευάσθησαν εἰς τὸ βρωθῆναι ὑπὸ τῶν
Βραχμάνων ¹.

34. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, ὁ ἀγαθοποιὸς τοῖς τρισὶ κόσ-
μοις καὶ ἀρίστους ἔχων συνέδρους, ἀπολουσάμενος μετὰ
τὴν θυσίαν, ἤρξατο δωρεῖσθαι δωρήματα.

35. Δωρεὰς δ' ἐτίθετο ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Βραχμάνων ἐπὶ
σκοπῷ τοῦ ζηρᾶν ποιῆσαι τὴν θάλασσαν, ἵν' ἀνακαλυφθῶσι
τὰ ἐν αὐτῇ πολύτιμα πράγματα ², καὶ ἵν' αὐξηθῇ ἡ ἀρώ-
σιμος γῆ, ἡ πρόξενος τῶν δωρεῶν ³.

36. Δένδρα δὲ πάνδωρα ἐπὶ γῆς οὐκ ἔφυσαν, καὶ περ ποτι-
ζομένης τῇ ὕδατι τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἰνδιστίρα, διότι ἐνε-
νόουν, ὥς οὐδὲν ὄφελός εἰσι, τοῦ βασιλέως ὄντος φιλο-
δώρου καὶ πολυπλούτου.

37. Τὰ δ' ὄρη, τὰ ἐπέχοντα γῆν πολλήν, θλίψιν παρῆχον τῇ
καρδίᾳ τούτου ⁴, ἔχοντος τὴν γῆν ἐν τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ,
εἰς τὸ δοῦναι αὐτὴν τοῖς Βραχμᾶσι.

38. Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τούτου ἐδόθη πολλοῖς Βραχμᾶσι γῆ
μετὰ πολλοῦ πλούτου, διὰ τοῦτο αὕτη ἡ γῆ πάντως γε
ἔλαβεν ἐν κόσμῳ νέον ὄνομα, Βασιματή ⁵.

39. Ἦν δὲ γῆν ὀλίγην ἐχαρίσατο τοῖς βασιλεῦσιν, ἐναπολει-
φθεῖσαν ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας ἐν τῇ θυσίᾳ δω-
ρεῶν, ταύτην οἱ βασιλεῖς ἐδέξαντο, ὥς πολλήν, κλίναντες
τὰς κεφαλὰς.

1. Οἱ γὰρ θεοὶ ἐσθίουσι καὶ διὰ τοῦ πυρὸς, καὶ διὰ τοῦ στόματος τῶν
Βραχμάνων.

2. Ὅτι δωρεῖται ὁ ἄνθρωπος, διὰ τι τέλος τοῦτο δωρεῖται· οὗτος
δ' ἐδωρεῖτο εἰς τὸ ποιῆσαι ζηρᾶν τὴν θάλασσαν.

3. Φόρον γὰρ λαμβάνων ἐκ γῆς ὁ βασιλεὺς, δωρεῖται τοῖς Βραχμᾶσι.

4. Τουτέστιν ἐλυπεῖτο ὅτι ἅπασα ἡ γῆ οὐκ ἦν ἀρώσιμος.

5. Βασιματή ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ ἔχειν πλοῦτον.

40. Τὸν δὲ πλοῦτον, ὃν οἱ βασιλεῖς ἐξ ἀρχῆς ἐφύλαττον, ὡς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν, προσήνεγκαν τῷ Ἰνδιστίρα ἄσμενοι, ὃν λαβὼν οὗτος μετὰ πολλῆς τιμῆς, ἐδωρεῖτο ἀφειδῶς αὐτὸν τοῖς αἰτούσιν.
41. Ὁν δὲ πλοῦτον ἐδωρεῖτο ἕκαστος τῶν βασιλέων ἐριστικῶς, ἵνα τελεσθεῖν ἡ θυσία διὰ τῆς προσφορᾶς αὐτοῦ μόνου, οὗτος ἐδίδοτο ἐνὶ μόνῳ αἰτοῦντι, παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα.
42. Ὅ,τι δοῦναι ἔφρεσις ἦν τούτῳ, τοῦτο οὐδαμῶς ἦν οὐδ' ἐν τῷ νοῖ τῶν αἰτούντων ¹. καὶ ὅ,τι ἦν ἐν τῷ νοῖ, τοῦτο οὐκ ἦν ἐν τῇ γλώττῃ ². ἡ δὲ δωρεὰ ὑπερεῖχε πασῶν τῶν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις.
43. Οὗτος ἔλεγε τοῖς ὑπηρέταις, «Ὅ,τι αἰτήσῃ ὁ αἰτῶν, τοῦτο » διδόνθω αὐτῷ ταχέως,» καὶ οὐκ ἔλεγε, «Φέρε χρυσίον,» ἵνα μὴ φανεῖν τῇ βραδυτῇτι, ὅτι οὐ βούλεται δοῦναι.
44. ὑπὸ τίνος αὕτη ἡ φιλονεικία διαλυθεῖν, τοῦ μὲν αἰτούντος θέλοντος λαμβάνειν, ὅσου ἐχρῆζε, τοῦ δὲ Ἰνδιστίρα διδόντος πλέον τῆς ἐκείνου χρείας; καὶ τοῦ μὲν λέγοντος, «Ἐγὼ οὐ λαμβάνω,» τοῦ δὲ «Ἐγὼ δίδωμι,»;
45. Ὁ δὲ Χαρῆς τότε, βουλόμενος κυκῆσαι τὴν θάλασσαν, εἰς τὸ πολλαπλασιάσαι τὰ πολύτιμα πράγματα, τὰ διδόμενα παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἐλυπεῖτο, ὅτι οὐκ ἔχει συνέριθον τὸν Βαλὴν ³, ὃν ἔρριψεν εἰς τὰ καταχθόνια ⁴.
46. Τούτου διδόντος ἀδάμαντας, καὶ ἄλλας πολυτίμους λίθους, ὁ μὲν ἀδάμας τοῦ οἴκου ⁵ ἔτρεμεν, ὁ δὲ τῆς ἡμέ-

1. Δηλ. πλέον τοῦ προσδοκωμένου ἐχαρίζετο.

2. Δηλ. πρὶν τοῦ αἰτῆσαι ἐλάμβανον.

3. Δαίμων ἦν οὗτος.

4. Τὸ κείμενον λέγει αὐτολεξεῖ εἰς τὴν ὁπῆν, δηλ. εἰς τὰ καταχθόνια.

5. Ἀδάμας τοῦ οἴκου λέγεται ὁ λύχνος· ἀδάμας τῆς ἡμέρας λέγεται ὁ ἥλιος· ἀδάμας τῆς νυκτός, ἡ Σελήνη.

- ρας ἐξεκαίετο, ὁ δὲ ἀδάμας τῆς νυκτὸς μέλας τὴν καρδίαν ἐγίνετο, φοβούμενοι μήπως καὶ οὗτοι δοθεῖεν.
47. Τοσοῦτον δ' ὑπερχειλῇ ἐποίει τὸν δίσκον ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἄλλοις πολυτίμοις πράγμασιν, ὥστε ἐπλήρου καὶ τὴν γῆν λάμπεως, καθὼς ὁ Ἥλιος ἀνατέλλων περὶ τὴν ἔω.
48. Τοὺς δὲ πτωχοὺς οὕτω πλουσίους ἀπέδειξεν ἐν ἀπάσῃ τῇ γῇ, ὥστε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στάσιν ἅπασιν ἐποίησε, καθὼς τὸ νέφος θρέχον, ἴσα ποιεῖ τὰ βαθέα καὶ ὑπερανέστηκότα μέρος τῆς γῆς.
49. Ἡ δὲ γῆ, ἣ ἔχουσα χοῦν ἐν γαστρὶ, ἐγένετο δεκτικὴ πολυτίμων λίθων, δοθέντων ἀφειδῶς παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα τοῖς αἰτοῦσι, καὶ ἐναποτεθέντων ὑπ' αὐτῶν τῇ γῇ, εἰς τὸ διαμένειν μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος.
50. Τοσοῦτον δὲ πολὺν πλοῦτον ἐδίδω ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, ὥστε τοὺς μὲν ἐν οὐρανῷ αἰτοῦντας καλεῖν Ἰνδιστίραν τὸ πάνδωρον δένδρον, τοὺς δὲ ὑπὸ γῆν καλεῖν Ἰνδιστίραν τὸν Βαλὴν.
51. Ἡ γῆ, ἣ ὑποκεκρυμμένον ἔχει τὸν Βαλὴν, τὸν ποιήσαντα μεγάλην θυσίαν, ἐδείκνυε τότε διὰ τοῦ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ στύλου, ὡς διὰ δακτύλου, ὡς οὗτος μόνος ὁ Ἰνδιστίρας θυσίαν πολυτελῇ τελεῖ.
52. Ἐρωτήσαντι δὲ τῷ Ἰνδιστίρᾳ, τίς τῶν συνέδρων εἶη ἄξιος πρώτης τιμῆς ἐν τῇ τελετῇ τῆς θυσίας, ἀπεκρίνατο μετὰ χαρᾶς ὁ Βήσμας.
53. « Καίτοι γινώσκεις ἄξιον τιμῆς τὸν Κρισναῖν, τὸν σεβαστὸν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν θεῶν, » ἔρωτᾷς ὅμως ἐμέ· οὕτω δὲ ποιῶν, τιμὴν ἀπονέμεις » ἐμοί, ὡς γεραιτέρῳ.
54. « Οὗ τῶν ποδῶν τὸ ἀπόνιτρον, τουτέστι τὴν Γαγγάν, » ἔθετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὁ Σίβας, ὁ ὀλέτωρ τῶν τριῶν κό-

- » σμῶν, τοῦτον τὸν ἀρχαῖον ἄρρενα καὶ ἔφορον τῆς θυσίας,
» τίμησον εὐθέως. »
55. Οὕτως ἐκδηλώσαντος τοῦ Βήσμα, ὅπερ ἦν ἐν τῷ νοῦ τοῦ
Ἰνδιστίρα, θαυμάσας λίαν ὁ Ἰνδιστίρας, ἔδωκεν εὐθέως
πρώτην τιμὴν τῷ Κρισνᾷ ¹.
56. Ὁ δ' ἐν τῇ θυσίᾳ βασιλεὺς Σισσουπάλας, μὴ φέρων ταύ-
την τὴν πρὸς τὸν Κρισνᾶν τιμὴν, ἔδειξε πραγματικῶς
τὸν θυμὸν, σχὼν ὄμματα ἐρυθρὰ καὶ φοβερά.
57. Καὶ, « ὦ βασιλεῦ, ἔφη, διὰ τί ὁ Κρισνᾶς ἐτιμήθη ὑπὸ σοῦ,
» ὅς οὐκ ἔχει οὐδέ γε ἐν τῶν προτερημάτων, ὅσα ἔνεισι
» τοῦτοις τοῖς παροῦσι, τῷ τε Δρουπάδᾳ, καὶ Ἀγαστέᾳ,
» καὶ Βεάσᾳ, καὶ ἄλλοις γέρουσι καὶ σεβασμίῳις θυηπόλοις ;
58. « Εἰ δέ σοι οὗτος τιμητέος ἦν, διὰ τί καλέσας ἡμᾶς
» κατεφρόνησας ; Πήθεν σοι τοῦτο τὸ ὄνομα, υἱὸς τοῦ
» Δάρμα ² ; τὸ ὄνομα τοῦτο λίαν ἡτιμάσθη σοι. »
59. Τοιαῦτα εἰπὼν, ἀνέστη σὺν πολλοῖς βασιλεῦσι, βουλό-
μενος ἀναχωρῆσαι· ἐπισχεθεῖς δ' ὁμῶς ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστί-
ρα, καὶ καταπεισθεῖς λόγοις μελιχίοις, ἔφη θυμωδῶς·
60. « Ἐπειδὴ τῷ ἄ παιδι, οὐκ ἔστι τιμὴ καὶ δόξα ³, διὰ τοῦ-
» το ὁ ἄτιμος καὶ ἄδοξος ⁴ υἱὸς τῆς Γαγγῆς ἔδωκε τοι-
» αὐτὴν συμβουλὴν, εἰς τιμὴν τοῦ Κρισνᾶ, ἵν' ἀφέλοι τὴν
» σὴν εὐδοξίαν ⁵.
61. « Ὁ Κρισνᾶς, ὅς μεγαλοφρονεῖ, ὅτι μεγάλα κατώρθωσεν,
» ἐπειδὴ ἐδάμασε ταῦρον καὶ ἵππον, καὶ διέρρηξεν ἄμα-

1. Ἐχρισεν αὐτὸν καὶ ἔθετο στέφανον ἐξ ἀνθέων περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

2. Δάρμας λέγεται ὁ νόμος.

3. Ἐπίτευξις τοῦ οὐρανοῦ.

4. Ὁ ἀνάξιος τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ οὐρανοῦ.

5. Τὴν ἐπίτευξιν τοῦ οὐρανοῦ. Λέγεται ἐν τῇ Βέδα καὶ ἐν τῷ νόμῳ, ὡς ὁ ἄπαις οὐ τυγχάνει τοῦ οὐρανοῦ.

- » ἔαν, καὶ ἀνεῖλεν ὄφιν, ἐτιμήθη ὑπὸ σοῦ εἰς καταφρόνησιν
 » τοσοῦτων θαυμαστῶν βασιλέων ¹. Ἐπικατάρκτον τοιοῦ-
 » τον ἔργον ! »
62. « Ἀξίως ἐτιμήθη ὑπὸ σοῦ οὗτος, τὸ νέον φυτὸν τῆς ἀρε-
 » τῆς ², ἐν τοιαύτῃ μεγάλῃ τελετῇ θυσίας, ὃς ἐφόνευσε
 » τὴν γυναῖκα Πουτανὴν !
63. « Πρεπόντως τιμητέος σοι ἐστὶν οὗτος, ὃς ἔδωκε τοιαύ-
 » τὴν καλὴν βουλήν, φονεῦσαι ἀπάτῃ τὸν Ζαρασάνδαν· τοι-
 » οῦτου δὲ μεγάλου ἀμπλακῆματος καὶ σὺ μέτοχος εἶ. »
64. Οὕτως εἰρηκότος τοῦ Σισσουπάλα θυμῷ, ἀναστάντα τὸν
 Βῆμαν εἰς τὸ φονεῦσαι αὐτόν, ἐπισχὼν ὁ Κρισνᾶς εὐθέως
 καὶ χειρὶ, καὶ στήθει, καὶ λόγοις πράεσιν, ἔφη αὐτῷ εἰς
 ἡρεμίαν·
65. « Πρότερον τούτου γεννηθέντος ἐν κόσμῳ τριοφθάλμου,
 » τετράχειρος, καὶ ὀνοφώνου, φωνὴ ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ,
 » ἀπαλλακτικὴ τοῦ φόβου τῇ μητρὶ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ,
 » φοβήθεῖσι, τοιαύτη·
66. « Οὗτος ὁ παῖς νικητὴς ἐστὶ τοῦ κόσμου· ἀποκτενεῖ
 » δ' αὐτόν ἐκεῖνος, οὗ ἐν ἀγκάλῃ, ὅταν βασταχθῇ, καὶ ὁ
 » περιττὸς ὀφθαλμὸς, καὶ αἱ περιτταὶ χεῖρες ἐκρυήσονται. »
67. « Τούτων ἀκούσασα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τίνος ἐν ἀγκάλαις οὐκ
 » ἔθετο αὐτόν; Ἐλθὼν δ' οὗτος εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Κρις-
 » νᾶ, ὥς ὁ ἥλιος εἰς τὸ δυτικὸν ὄρος ³, ἐγένετο ἅπο
 » τοῦ περιττοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν περιττῶν χειρῶν.

1. Οὐ θαυμαστὸν καὶ μέγα κατόρθωμα δηλονότι ἐτέλεσεν, εἰ ἀνείλε ταῦρον καὶ ἵππον καὶ ὄφιν· τοῦναντίον δὲ μεμπτὸν καὶ μικροπρεπές. Λέγουσιν ὡς ἀνείλε δύο δαίμονας, ὧν ὁ μὲν εἶχε μορφὴν ταύρου, ὁ δὲ ἵππου· μεμπτὸν δὲ τὸ ἀναιρεῖν ταῦρον καὶ ἵππον καὶ ὄφιν.

2. Εἰρωνία.

3. Καθὼς ὁ ἥλιος ὅταν δύσῃ, καὶ ὁ ὄϊσκος αὐτοῦ, ὅς ἐστιν ὡς ὀφθαλμὸς, καὶ αἱ ἀκτῖνες, αἵ εἰσιν ὡς χεῖρες ἐκτεταμέναι, ἀφανίζονται.

68. « Ἡ δ' ἔφη τῷ Κρισνᾶ, τῷ υἱῷ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς· « Μὴ
 « θανατώσῃς αὐτόν, καὶν πταίῃσιν σοι.» Τότε ὁ Κρισνᾶς
 « ἔδωκεν ὑπόσχεσιν ἀσφαλῆ, ὡς οὐ θανατώσει αὐτόν, ἕως
 « οὗ ἑκατοντάκις πταίῃσιν.
69. « Μὴ τοίνυν θανατώσῃς αὐτόν ἤδη, ὦ Βήμα, τὸν ζήσοντα
 « ἕως ἂν ἑκατοντάκις πταίῃσιν, καὶ σφάγιον γεννησόμενον
 « τῷ Βισνοῦ.» Ὁ μὲν οὖν Βήμας τούτων ἀκούσας, ἤσυ-
 χίαν ἔσχεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σέδης, Σισσουπάλας,
 ἔφη θυμῷ·
70. « Ὡ ἐλάχιστε Βήμα, οὗ οἱ μεγάλοι καὶ ἐνδοξοὶ βασιλεῖς
 « καταφρονοῦσιν, ὡς μηδὲν ἔχοντος προτέρημα, τοῦτον
 « τὸν Κρισνᾶν σὺ τιμῶν, οὐ φονεύῃ ὑπὸ τούτων, διότι
 « εἰ γέρων.»
71. Ἀκούσας τούτου τοῦ ἐπιπληκτικοῦ λόγου ὁ Βήμας, δυσ-
 φόρως ἔσχε, καὶ ἔφη θυμῷ· « Οἷτινες τῶν βασιλέων κατα-
 « φρονοῦσι τοῦ Κρισνᾶ, τούτων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸν πόδα
 « τίθημι.
72. « Ὡ βασιλεῖς, οὗτος ὁ Χαρὴς τίμιός ἐστιν ἐμοί· ὅθεν
 « εἴ τις τούτῳ ἐγκαλεῖ διὰ ταύτην τὴν τιμὴν, οὗτος σή-
 « μερον παρανάλωμα ἔσται τοῦ ἐμοῦ βραχίονος, ὡς βά-
 « τραχος τοῦ ὄφρεως.»
73. Τοῦ μὲν οὖν γέροντος Βήμα τοιαῦτα εἰρηκότος, τῶν δὲ
 βασιλέων θυμοῦ πληρωθέντων, ὁ Σισσουπάλας, ὁ υἱὸς τοῦ
 Δαμαγγόσσα, εἶπε βροντοφώνως πρὸς τὸν Κρισνᾶν·
74. « Διὰ τί δὲ σὺ ἔλαβες τὴν τιμὴν, τὴν δοθεῖσαν παρὰ
 « τούτων ὑπὲρ τὸ πρέπον; ἐγὼ σήμερον κατακαύσω σε σὺν
 « πᾶσι τοῖς Πανδοῖδαις καὶ τῷ Βήμα ἐν τῷ στόματι
 « τοῦ πυρὸς τῆς ἐμῆς δυνάμεως.
75. « Ἐλθέ ταχέως, ὦ οἰηματία, ποιήσον τοῦμὸν βούλημα ¹,

1. Πολέμησον δηλ. μονομάχησον, ὡς ἐγὼ βούλομαι.

» εἴ σοι δύναμις ἐστὶν ἐν πολέμῳ, ἵνα γένηταί σοι ὁ ἐμὸς
 » βραχίων πνευματικὸς πατήρ, εἰς ἄφεςιν τοῦ σοῦ δεινοῦ
 » ἁμαρτήματος, τῆς ἧς ἔλαβες ἀναξίως τιμῆς.

76. «Ὡ! καὶ σὺ, καὶ ὁ Βήσμας, καὶ οἱ Πανδοῖδαι ¹, ἔλθετε
 » ὁμοῦ ἅπαντες εἰς πόλεμον ταχέως, ἢ ἕκαστος κατὰ
 » μέρος, ἵνα πῶ ὑμᾶς ἐν ἀκκρεῖ, καθὼς ὁ Ἀγαστέας τὰς
 » ἑπτὰ θαλάσσας.»

77. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Σισσουπάλα, τοῦ υἱοῦ τῆς Σατε-
 βατῆς βροντοειδῶς, δίκην νέφους, ὁ Κρισναῖς, ὁ ἀναιρέ-
 τῆς τῶν ἀντιθέων, ἐξηρעύξατο, ὡς ὁ ταῶς ², φωνὴν
 ἠδεῖαν πρὸς τὴν Σύνοδον, εἰπών·

78. «Ὡ βασιλεῖς, οὗτος ἐπυρπόλησε τὴν ἐμὴν πόλιν· ἔκλεψε
 » τὸν ἵππον τοῦ πατρός μου ἐκ τῆς ἵπποθυσίας· ἤρπαξε
 » τὴν γυναῖκα τοῦ συγγενοῦς μου Βαβροῦ· τί λέγω μίαν
 » ἐκάστην τῶν αὐτοῦ κακιῶν;

79. «Ἐγὼ ἐκατὸν πταίσματα αὐτοῦ ἠνεσχόμην, ἐπειδὴ υἱός
 » ἐστὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἐμοῦ πατρός· νυνὶ δ' οὐκ ἀνέχο-
 »μαι· καὶ ἡ γαλακτικὴ γὰρ θάλασσα ἐκ τῆς πολλῆς
 » ἀνακυκλήσεως ἰὼν ἐξήνεγκεν.»

80. Ὁ δὲ Σισσουπάλας, τρέμων χεῖρας καὶ πόδας καὶ χεῖλη
 ἐκ θυμοῦ, ἔφη· «Τί φλυαρεῖς; τίς ἀνοχὴ ἐστὶν ἐμοῦ σοὶ
 » τῷ ἐμῷ δούλῳ;

81. «Μὴ ἀνάσχου, ἀλλ' ἀνάστα γενναίως ἐν τάχει.» Ὁ δὲ
 Κρισναῖς ἐκαρatóμησεν αὐτὸν τῇ βολῇ τοῦ πολεμικοῦ δί-
 σκου, ἀψάμενον τῶν ὅπλων.

82. Φῶς δ' ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ἀκεφάλου σώματος τοῦ Σισσουπά-
 λα, λαμπρότερον τοῦ Ἡλίου ³, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν θεῶν

4. Πέντε οἱ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ, ἕκτος ὁ Βήσμας, καὶ ἑβδομος ὁ Κρισναῖς.

2. Ὅτε βροντᾷ καὶ ὁ ταῶς φωνεῖ χαίρων.

3. Τὸ φῶς ἦν ἡ ψυχὴ, ἡ ἡνώθη τῷ Κρισναῖ, ὅς ἦν ὁ Θεὸς σαρκωθεῖς.

καὶ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, χαρέντων, εἰσῆλθεν εἰς τὸ σῶμα τοῦ Κρισνᾶ ὑπ' ὅψιν πάντων.

83. Συνεργήσας δὲ εἰς τὰ περὶ τὴν πυρὰν νόμιμα τῷ υἱῷ τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ ὁ Ἰνδιστίρας, χρίσας βασιλέα τὸν υἱὸν ἐκείνου, Δριστακετοῦν ὀνόματι, καὶ θεὸς ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σὺνοδον.

84. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, τελέσας τὴν θυσίαν τῇ προστασίᾳ τοῦ Κρισνᾶ, τυχὼν αὐτοκρατορίας, ἦν βασιλεὺς βασιλέων, καὶ ἐποίησε τὸ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς μεστὸν πολλοῦ κλέους, ὡς λίμνην γάλακτος ἐν τῷ τέλει τῆς θυσίας.

85. Οἱ δὲ βασιλεῖς, τιμηθέντες πρὸς τοῦ Ἰνδιστίρα, οὐ τὰ λαμπρὰ κατορθώματα ὑμνοῦνται ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, σφόδρα ἐχάρησαν, καὶ προπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Βήμα, Ἀρζούνα, Σαχαδέβα, καὶ Νακούλα ἀσμένως, ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πρώτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν μῆνιν τοῦ Δουριοδάνα.

1. Διαφυλάττοι τοὺς ἐν κόσμῳ ὁ Βεᾶσας, ὅς ἐστιν ἐπὶ παντὸς θεόφρονος, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ λύχνου ἄγγειον, καὶ μέλας ὡς ἡ στίμμις ¹.

4. Ἐπὶ λύχνου καίοντος τιθέασιν ἄγγειον πήλινον ἢ σιδηροῦν, ᾧ προσ-

2. Ἰδὼν δ' ὁ Δουριοδάνας τὴν καλλονὴν τῆς Ἰνδραπράστας πόλεως, ἀφῆκε τὴν οἴησιν, ἣν εἶχεν, ὅτι ἡ πόλις αὐτοῦ Χαστιναπούρα κρείττων ἐστὶ τῆς πόλεως τοῦ Ἰνδρα.
3. Περιπατῶν δὲ ἐν τῷ ἐκ κρυστάλλων ἐδάφει τοῦ βουλευταρίου τοῦ Ἰνδισίρα, ἀνέλαβε τὸ ἱμάτιον ¹, νομίζων ὕδωρ, καὶ ἐγελάσθη ὑπὸ πάντων, καταισχυνθεὶς.
4. Ἰδὼν δὲ δεξαμενὴν κατεσκευασμένην ἐκ πολυτίμων λίθων ἀνθράκων, νομίσας γῆν ἐκ τοῦ Ἡλίου λαμπομένην, ἔπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ.
5. Ἐμπεσόντος δὲ τούτου τῷ ὕδατι, καὶ αἰσχυνθέντος, οἱ Καουραβαὶ ἐγέλασαν τότε, καθὼς καὶ οἱ νυκτερινοὶ λαοὶ γελῶσι ², τοῦ Ἡλίου πίπτοντος εἰς τὸν ὠκεανόν.
6. Γελασάντων δὲ τοῦ τε Βήμα, καὶ Ἀρζούνα, καὶ Νακούλα, καὶ Σαχαδέβα, καὶ ἄλλων πρὸς τούτοις, καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ βουλευταρίου ἐγέλασαν τῇ γενομένῃ ἡχοῖ.
7. Τούτου μὲν οὖν ἐμπεσόντος τῇ δεξαμενῇ, τὸ ὕδωρ ἐταράττετο ³, ὥσπερ εἰ ἔλεγεν, «Οἶμοι! ὅτι ἐγενόμην αἰ-
» τία φθορᾶς βασιλέων πολλῶν.»
8. Ἐγένετο δ' οὗτος ἐν τῇ δεξαμενῇ, ὡς δένδρον σωματικὸν ἔχθρας ἐν ἀμάρα, ἄνθη ἔχον τοὺς καταφρονητικοὺς γέλω-
τας εἰς καρπὸν τινα ⁴.
9. Ἐξελθὼν δὲ ἐκ τῆς δεξαμενῆς καταβεβρεγμένος καὶ ὠρ-
γισμένος, γνώμης ἐγένετο ἀφανίσαι πολλοὺς βασιλεῖς, καθὼς ὁ Ἡλιος ἀναδυόμενος ἐκ τῆς θαλάσσης, ἀφανίζει τοὺς ἀστέρας.

κολλᾶται ὁ ἀναδιόδομος καπνός· τὸ δὲ συνιστάμενον μέλαν ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ ἢ στίμμις ἐστὶ, δι' ἧς θάφουσι τοὺς ὀφθαλμούς.

1. Ἀνέλαβε τὸν ποδῆρήν χιτῶνα, ἵνα μὴ βραχεῖη.
2. Τουτέστιν ἀνθοῦσιν, ἀνοίγουσιν.
3. Αἰτία ἦν τοῦτο τῆς μελλούσης ἔχθρας.
4. Ὁ καρπός ἐστιν ὁ γενησόμενος πόλεμος.

10. Πορευθείς δὲ προσωτέρω, μὴ διακρίνας τὸν κρυστάλλινον τοῖχον, προσέκρουσε τὴν κεφαλὴν, καὶ πάλιν ἐγέλων οἱ ἄνθρωποι.
11. Ὑποκρύψας δ' ὁμῶς τὴν δυσθυμίαν καὶ τὸν θυμὸν, καὶ ὑποκρινάμενος εὐθυμίαν, λαβὼν ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἐπανεστρεψεν εἰς τὴν Χαστιναπούραν.
12. Ἀναπολῶν δὲ συχνάκις τὸν τοιοῦτον ὄλβον τοῦ Ἰνδιστίρα, οὐδαμοῦ ἄνεσιν ἐλάμβανε, καθὼς ὁ θερμαινόμενος ἐλέφας ἐν ἀμμώδει καὶ ἀνύδρῳ τόπῳ.
13. Ἐκ δὲ τῶν θερμῶν ἀναστεναγμῶν ἐφαίνετο, ὡς ἐξέμει φλόγας τοῦ ἐν καρδίᾳ πυρός τῆς ἀνίας ¹, ὥσπερ μὴ δυνάμενος χωρεῖσθαι ἔνδον.
14. Ἰσχνά δὲ γινόμενα τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ κατὰ μικρὸν, ἀφῆκαν τὴν πολλὴν ἀγλαίαν, ἣν εἶχον, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ χειμῶνος.
15. Ἰδὼν δ' αὐτὸν οὕτω κατεσκληρότα ὁ υἱὸς τοῦ Σουβάλα, ὁ βασιλεὺς Σακουνῆς, βιασθεὶς, ἔφη τῷ Δρυταράστρᾳ, ὄν τι κατ' ἰδίαν.
16. «Ὁ σὸς υἱός, καὶ περ πολύολβος ὢν, καὶ πολλαῖς γυναι-
» ξιν ἐντρυφῶν, οὐκ οἶδ' ὅπως πολύσαρκος καὶ παχὺς οὐκ
» ἔστι, καθὼς καὶ ὁ ὠκεανὸς ἐν ὥρᾳ ὁμβρῶν, ὅτε οἱ πο-
» ταμοὶ πλημμυροῦντες εἰσβάλλουσι ².»
17. Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Δρυταράστρας, καλέσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἔφη αὐτῷ· «Ὡ παῖ, καὶ περ ὄλβιος ὢν, διὰ
» τί φθίνεις, καθὼς καὶ ἡ Σελήνη;
18. «Διὰ τί, ὦ τέκνον, ἡ πατρικὴ εὐδαιμονία οὐκ εὐφραί-

1. Ὁ, ἔστιν οἱ θερμοὶ ἀναστεναγμοὶ ἧσαν αἱ φλόγες τοῦ ἐνδομύχου πυρός.

2. Ἐν ὥρᾳ ὁμβρῶν οἱ ποταμοὶ πλημμυροῦντες εἰσβάλλουσιν εἰς τὸν ὠκεανόν· ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ ὠκεανὸς οὐ πλημμυρεῖ, οὐδὰ ἀυξάνει.

» νει σε, ἥ πάρεστί σοι εἰς ἀπόλαυσιν παντὸς ἡδέος, πόρρω
» ἀποδιώξασα τοὺς υἱοὺς τοῦ Πανδοῦ ; »

19. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ἀναστενάξας λίαν θερμῶς πρὸ τοῦ
ἐκφωνῆσαι λόγον, ἔφη δεινοπαθῶς καὶ συγκεχυμένως·

20. « Ἐκεῖνοι οἱ Ξετραὶ ὑμνοῦνται, ὦ πάτερ, οἳ ἐκτῆσαντο
» αὐτοὶ τὸν πλοῦτον, καθὼς οἱ Πανδοῖδαι· ὁ γὰρ μέγας
» πατρικὸς πλοῦτος ἀρμόδιός ἐστιν εἰς καύχημα τοῖς ἐμ-
» πόροις.

21. « Τοσοῦτον οἱ Πανδοῖδαι ἐκαλλώπισαν τὴν Κανδαβα-
» πράσταν πόλιν τῷ κτηθέντι ὄλβῳ, ὥστε καὶ τὸν Ἰνδραν
» ἐπιθυμεῖν οἰκεῖν ἐν ἐκείνῃ.

22. « Τὸ ἐκ μαρμάρων ταύτης τεῖχος, τὸ ἀνεγειρόμενον ἐκ
» μέσου τῆς τάφρου, φαίνεται ὡς δράκων Σέσσας, ἀνέρ-
» πων ἐκ χάσματος, εἰς φυλακὴν τοῦ θησαυροῦ ¹.

23. « Τὰ δ' ἐκ πολυτίμων λίθων σφαιροειδῆ κοσμήματα κρα-
» τοῦνται ὑπὸ τοῦ αἰθέρος ², ὡς κομβολόγια εὐχῆς, δο-
» θέντα παρὰ τοῦ ὑψηλοῦ τείχους, ὡς παρὰ πνευματικοῦ
» πατρὸς, εἰς τὸ ἀποσοβεῖν τὸ σκότος ³.

24. « Τὰ δὲ κύματα τοῦ ὕδατος τῆς τάφρου ἀντιλάμπουσιν
» ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐν κατόπτρῳ ἐκ σαπφείρου, ἃ ἐστιν αἱ
» κυμαίνουσαι σημαῖαι ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ τείχους.

25. « Εἰσδυσίς δ' οὐδὲ τοῦ ἀέρος γίνεται εἰς ἐκείνην τὴν πό-
» λιν, προσκρούοντας τῷ τείχει· οἱ δ' ἄνθρωποι ἐπωφελῇ
» νομίζουσι τὴν τῶν πολεμικῶν θυρίδων κατασκευὴν ⁴.

1. Λέγουσιν, ὡς ὅπου θησαυρὸς, ἐκεῖ καὶ ὄφεις.

2. Ἐκ τούτου δηλοῖ, ὡς τὰ τείχη ἦσαν οὐρανομήκη· περίξ δὲ τοῦ
τείχους, κατὰ τὸ ὕψος, σφαιροειδῆ κοσμήματα τιθέασι.

3. Τουτέστι τὴν ἄγνοιαν. Καθὼς ὁ εὐχόμενος ἀποσοβεῖ τὴν ἄγνοιαν
μετὰ κομβολογίου.

4. Πέριξ τῶν προμαχώνων ὅπας ποιοῦσι, δι' ὧν ῥίπτουσι βέλη κατὰ
τῶν ἐχθρῶν.

26. « Ἡ πόλις ἐκείνη γελᾷ τὰς πόλεις τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων
 » τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς γῆς, διὰ τεσσάρων θυρῶν, ὡς
 » στομάτων ¹, ἔχουσιν, ὡς ὀδόντας, τὰς ἐκ μαργάρων
 » σειράς.
27. « Περὶ δὲ τὴν ἐσπέραν ὁ ἥλιος, κλίνων πρὸς τὴν δύσιν,
 » νομίζεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὥς περ σφαιροειδὲς κόσμη-
 » μα ἐξ ἀνθράκων λίθων, πίπτον ἐξ ὕψους τοῦ τείχους.
28. « Ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ὁ ἔρως περιέρχεται ἀφοβος, γινώ-
 » σκων, ὡς οὐδὲ ὁ Σίβας διακρίνει τοῦτον βαδίζοντα με-
 » ταξὺ τῶν νεανίσκων, ἀμφιβάλλων, τίς τούτων εἴη ².
29. « Ἐνθαῦθα αἱ θεῖαι νύμφαι, ἧ τε Ῥαμξᾶ καὶ αἱ ἄλλαι,
 » οἰκοῦσιν ἐν σχήματι γυναικῶν, ἀφεῖσαι τὴν οὐρανοπο-
 » λίαν, ἵνα γυμνασθῶσι χάριτας.
30. « Ἐνθαῦθα οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, βλέποντες ἀσκαρ-
 » δαμυκτὶ τὸ κάλλος ἀλλήλων ³, νομίζονται, ὅτι θεοὶ
 » καὶ θεαεῖσιν, ἐλθόντες ἐνθάδε, ὡς εἰς ἄσυλον, φοβη-
 » θέντες τοὺς Τιτᾶνας.
31. « Ἐγὼ νομίζω, ὡς αὕτη ἡ πόλις κατὰ μὲν τὰ ἀνώγειω
 » Ἀμαραβατὴ ἐστίν ⁴, κατὰ δὲ τὰ κατώγειω Βογαβατὴ ⁵.
32. « Ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ οἱ παῖδες, τρέχοντες ἐξ ἑκατέρου μέ-
 » ρους τῆς αὐλῆς, σὺν τῷ κινουμένῳ ἀνταυγάσματι τοῦ
 » ἡλίου ἐπὶ τοῦ ἐκ πολυτίμων λίθων ἐδάφους, ἔρχονται

1. Στόματα τέσσαρα ἐννοεῖ τὰς τέσσαρας θύρας· ὀδόντας δὲ τὰς ἐπὶ τῶν ἀνωφλίων σειράς ἐκ μαργάρων.

2. Τουτέστιν ὠραίους καὶ παγκάλους ἔχει τοὺς οἰκήτορας.

3. Οἱ θεοὶ καὶ αἱ θεαὶ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπουσι.

4. Ἀμαραβατὴ μεθερμηνεύεται Θεούπολις· ἐστὶ δὲ ἡ ἐν οὐρανῷ λαμπρὰ πόλις τοῦ Ἰνδρα.

5. Βογαβατὴ ἐφερμηνεύεται Τρυφηλὴ ἢ Ἡδονικὴ· ἐστὶ δὲ ἡ ὑπὸ γῆν μυθευομένη λαμπρὰ πόλις τῶν Δρακόντων.

- » μέχρι τοῦ πέρατος, νομίζοντες ὅτι παιδική ἐστι σφαῖρα¹.
33. « Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ, ὄντες οἱ παῖδες ἐπὶ τῶν στεγῶν, ἐκ-
 » τείνουνσι τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν δίσκον τῆς Σελήνης, νομί-
 » ζοντες ἀγγεῖον ἀργυροῦν, δεκτικὸν στίμμιος.
34. « Οἱ δ' οἴκοι, οἱ διὰ τοῦ ὕψους καταφαγόντες τὸν αἰθέ-
 » ρα², ἐξερεύγονται αὐτόν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ
 » πυκνοῦ καπνοῦ τῶν λιθανωτῶν, τοῦ ἀεὶ ἐξερχομένου.
35. « Αἱ δὲ σφαῖραι, αἱ οὔσαι ὡς κόσμημα ἐπὶ τῆς κορυφῆς
 » τῶν ναῶν, φαίνονται ὡς στάμνοι, ἐναποταμειευμένην
 » ἔχουσαι τὴν ἀρετὴν τοῦ νεωδόμου, ὡς θησαυρὸν³, οὗ
 » εἰς φυλακὴν, ὡς ὄφρις, ἐστὶν ἡ σημαία⁴.
36. « Αἱ ἀργυραῖ στέγαι τῶν οἴκων φαίνονται ὡς σύμμικτοι
 » λαμπρότητες τῆς δικαιοσύνης, τῆς δόξης, καὶ τῆς φή-
 » μης τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα.
37. « Τὰ δὲ λιθοκόλλητα σανδάλια τῶν ἐγκατοίκων τῆς πό-
 » λεως, οἱ εἰσι διδάσκαλοι τῆς πολυδωρίας, πάντως γε
 » φέρονται εἰς τιμὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν πανθώρων δέν-
 » δρων⁵, ἃ ἐστὶ τὰ νεογνὰ τῶν φύλλων.
38. « Τὰ δ' ὕδατα τῶν λιμνίσκων ταύτης τῆς πόλεως, διαρ-
 » ρήξαντα τὴν γῆν, καὶ διαρρέυσαντα εἰς τὴν Πατάλαν⁶,
 » ἐγένοντο ἀναμφιβόλως τὰ ἐν Πατάλα ἀμβρόσια φρέατα.

1. Σφαιροειδὴς ἐστὶν ὁ ἥλιος.

2. Τουτέστιν ὑψηλοὶ καὶ οὐρανομήκεις, οἱ ἐπλήρωσαν τὸν αἰθέρα.

3. Τὸ ἀργύριον ἢ χρυσίον τιθέντες ἐν στάμνῳ ἢ ἐν χύτρᾳ, φυλάττου-
 σιν ὑπὸ γῆν· ποιῶντες δὲ σχῆμα ὅφρατος ἐκ ζύμης, τιθέασιν ἐπὶ τοῦ ἀργυ-
 ρίου ἢ χρυσοῦ, εἰς φυλακὴν.

4. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ναοῦ σημαίαν τιθέασιν τρίγωνον.

5. Καθὼς ὁ διδασκὴς μαθητῆς φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑαυτοῦ τὸ σαν-
 δάλιον τοῦ διδασκάλου.

6. Πατάλα λέγεται ὁ ὑποχθόνιος κόσμος, ἐνθα μυθεύονται ὡς φρέατ' ἀ-
 εἰσι πολλὰ νέκταρος.

39. « Ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ἡ Λαξμή, ἡ θεὰ τοῦ πλούτου, πα-
 » ρίσταται ὡς δούλη πρὸ τῆς Σχρασβατῆς, τῆς θεᾶς τοῦ
 » λόγου, τῆς παιζούσης ἡδέως ἐπὶ τῆς γλώττης τῶν σο-
 » φῶν, ὡς ἐπὶ αἰώρας ¹.
40. « Καὶ ὁ ὄφης Σέσσας, ὁ ἔχων δισχίλια ὄμματα καὶ δι-
 » σχιλίας γλώσσας, ἰδὼν ἀκριβῶς τὴν ἀγλαΐαν ταύτης
 » τῆς πόλεως, οὐκ οἶδεν εἰ δύναται αὐτὴν ἐπαινέσαι ἀξίως.
41. « Ὁ οἰκῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, ἧς οἱ οἴκοι οὐκ ἔχουσι ποτε
 » σκότος, ἐκ τῶν προσκεκολλημένων πολυτίμων λίθων,
 » οὐκ οἶδε τὴν ἀνατολὴν ἢ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου.
42. « Ἡ ἐμὴ πατρικὴ πόλις οὐ συγκρίνεται τῇ πόλει ἐκείνῃ,
 » τῇ πεποιημένῃ ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, καθὼς οὐ
 » συγκρίνεται ὁ πολεμῶν διὰ χειρὸς, τῷ πολεμοῦντι διὰ
 » τόξου.
43. « Αὕτη οὖν ἡ ἀγλαΐα τῆς πόλεως τούτων τῶν φύσει ἔχ-
 » θρῶν συγγενῶν, θλίβει ἐμὲ κατὰ τὴν καρδίαν, εἰς μνή-
 » μην ἀγομένη, καθὼς ἡ δύζα τὸν φιλόδοξον.
44. « Ἦν δὲ δόξαν εἶχεν ὁ Ἰνδιστίρας ἐν τῇ θυσίᾳ, ὣν σὺν τῷ
 » Κρισναῖ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, τοῖς νικηταῖς τοῦ
 » κόσμου, λίαν αὕτη θλίβει με.
45. « Δυνατοὶ δὲ βασιλεῖς τῆς γῆς ἔτερπον αὐτὸν εἰς τιμὴν
 » τῆς θυσίας παντοίοις δοθεῖσι πράγμασι, γινομένοις ἐν
 » τοῖς τόποις αὐτῶν.
46. « Καὶ ὁ μὲν Πανδέας, ὁ βασιλεὺς τοῦ ὄρους Μαλαΐα,
 » προσήνεγκεν αὐτῷ χυμὸν καλοῦ Σανδάνου ἐν στάμνοις
 » χρυσαῖς, ὡς περ εἰ προσήνεγκε τὴν φήμην ἑαυτοῦ ², οὐ-
 » σαν ἐν λαμπρότητι.

4. Τουτέστιν οἱ πλούσιοι τιμῶσι τοὺς σοφοὺς.

2. Ἡ μὲν φήμη λευκή, ὡς ὁ χυμὸς τοῦ Σανδάνου, ἡ δὲ λαμπρότης ἐρυθρὰ, ὡς ἡ χρυσὴ στάμνος.

47. «Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σιγγάλας ἔδωκεν αὐτῷ πολυτίμους
 » λίθους ἄνθρακας, γινομένους ἐν τῇ Ῥαβαναγαγγᾷ, ὥς
48. » περ σημεῖα πραγματικὰ τῆς ἀκραιφνοῦς ἀγάπης αὐτοῦ ¹,
 » πολλοὺς τε προσέτι κυανοὺς λίθους καὶ μαργαρίτας,
49. » γινομένους παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, ὥς περ λευκὰ
 » καὶ μέλανα ἐλέμματα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ², καὶ ἀνα-
 » ριθμήτους ἐκλεκτοὺς λευκοὺς κόγχους, ὥς ῥίζας τοῦ
 » ἑαυτοῦ κλέους.
50. «Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Βαρβάρας χώρας ἔδωκε μαργαρίτας
 » μετὰ σαπφείρων, ὥς περ ἄνθη λευκὰ μετὰ βομβυλίων,
 » δοθέντα παρὰ τοῦ Ὠκεανοῦ τῇ θυγατρὶ Λαῶμῃ, ἣ συνε-
 » ζεύχθη τῷ Ἰνδιστίρᾳ.
51. «Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Καουγγασκουλίκας χώρας, ἔθετο
 » πρὸ αὐτοῦ ξανθὰς πολυτίμους λίθους, εἰπών· «Ἡ ἐμὴ
 » βασιλεία ἐστίν, ὥς χήρα· ταῦτα δ' εἰσὶν αἱ τρίχες
 » αὐτῆς ³.»
52. «Οἱ δὲ τῶν ἐν θαλάσῃ νήσων βασιλεῖς ἔδωκαν τῷ Ἰν-
 » διστίρᾳ δύω ὄρμαθους μαργαριτῶν λευκῶν, ἐξερχομένων
- 53 » ἐκ τοῦ στόματος τῶν κόχλων καὶ τῶν ἰχθύων, καὶ δύω
 » ὄρμαθους κοραλλίων ἐρυθρῶν, δίκην Ἡλίου, δι' ὧν ἡ γλαΐ-
 » ζετο ἡ βουλή ⁴ αὐτοῦ, ὥς διὰ δύω σειρῶν ὁδόντων καὶ
 » χειλέων.
54. «Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σουρπάρας ἔδωκεν αὐτῷ ἀδάμαντας
 » καὶ μαργαρίτας, οἳ ἦσαν λευκοί, ὥς ὁ ἵππος τῆς θαλάσ-
 » σης Οὐτσαῖσραεῖς, καὶ ὑπερέβαινον πάντας τοὺς ἄλλους.

1. Τὸ γὰρ ἐρυθρὸν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀγάπην.

2. Ἡ βασιλεία ὥς γυνή, οἱ δὲ κυανοὶ λίθοι καὶ μαργαρίται, ὥς βλέμματα λευκῶν καὶ μεγάλων ὀμμάτων· τὸ δὲ κλέος, ὥς δένδρον.

3. Ἡ χήρα κείρεται τὴν κόμην.

4. Ἡ βουλή, ὥς γυνή.

55. « Οἱ δὲ βασιλεῖς τῶν ὀρέων ἔδωκαν αὐτῷ, ὡς ὄρη παι-
 » διᾶς τῆς ἀνδρείας ¹, τρεῖς τόπους, ἔνθα γίνονται μαρ-
 » γαρίται, ἐκ καλάμων, ἐκ κεφαλῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐξ
 » ὀδόντων χοίρων.
56. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Περσίας ἔδωκεν αὐτῷ ἵππους, κο-
 » σμήματα ἔχοντας ἐκ μαργαριτῶν, καὶ ἀλτικοὺς ὄντας,
 » ὡς τὰ κύματα τῆς παρὰ τῇ γῇ αὐτοῦ θαλάσσης.
57. « Οἱ δὲ βασιλεῖς τοῦ Ἰμαοῦ ὄρους ἔδωκαν αὐτῷ ἀδάμαν-
 » τας, γενομένους ἐρυθροὺς ² ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἐννοίᾳ· « Εἰ
 » ἡμεῖς ἐδόθημεν, τίς ἡ χρεία βοσείων οὐρῶν, βοτανῶν,
 » καὶ μόσκου ; »
58. « Οἱ δὲ βασιλεῖς τῆς Καλίγγας καὶ τῆς Παουνδράκας
 » ἔδωκαν ἐλέφαντας, κεκοσμημένους πολυτίμοις λίθοις,
 » χρυσαυθέσι, καὶ κυανοχρόοις, γινομένους παρὰ τὴν λίμνην
 » Καμεκάν.
59. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Κοσσάλας ἔδωκεν ἐλέφαντας κυα-
 » νόχρους· ὁ δὲ τῆς Ματάγγας κίρρόχρους· ὁ δὲ τῆς Ρε-
 » θᾶς, τοῦ ποταμοῦ, λευκόχρους· ὁ δὲ τῆς Σαουράστρας,
 » ἐρυθρόχρους.
60. « Ἄλλοι δὲ βασιλεῖς τῆς γῆς ἔδωκαν τὸ κάλλιον τῆς
 » ἑαυτῶν περιουσίας, ἀγάπη φερόμενοι πρὸς αὐτόν, ἰδόν-
 » τες τοιαύτην τελετὴν θυσίας.
61. « Παρὰ δὲ τοῦ Κρισνᾶ ἐδόθησαν δεκατέσσαρες χιλιάδες
 » ἐλεφάντων, οἳ εἶχον κοσμήματα χρυσαυγῇ, ὡς ἀστρα-
 » πὴν, καὶ χρῶμα καὶ μέγεθος, ὡς νέφη ὑδροφόρα.
62. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Γανδαρβῶν Σιτραράτας, ὁ φίλος

1. Ἡ ἀνδρεία ὡς γυνή.

2. Δηλονότι ἀνθρακας· οὐχὶ δὲ μόνον ἀνθρακας ἔδωκαν, ἀλλὰ καὶ
 βοσείας οὐράς, καὶ βοτάνας, καὶ μόσκον, ἃ γίνονται κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη.

- » τοῦ Ἰνδρα, ἔδωκε τετρακοσίους ἵππους, ὑπερβαίνοντας
 » τὸν νοῦν τῇ ταχύτητι.
63. « Ἐδωκε δ' οὗτος καὶ χιλιάδας μεγάλων καὶ λαμπρῶν
 » μαργαριτῶν, ἐξερχομένων ἐκ τῶν νεφῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς
 » τοῦ Ἰμαοῦ.
64. « Ὁ δὲ Τουμβαραοῦς¹ ἔδωκεν ἑκατὸν ἵππους ταχεῖς, ἐφ' οὓς
 » ἀναβῆναι καὶ δραμεῖν, καὶ ὁ ἄνεμος ἐπιθυμίαν ἔχει.
65. « Οὐδεὶς δὲ βασιλεύς ἐστὶν ἐν γῇ, τῇ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
 » ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ ὅρους καὶ ἄλλων ὁρέων, ὅς οὐκ
 » ἔδωκεν αὐτῷ φόρον.
66. « Οὐχὶ δὲ μόνον ἐγὼ τότε ἀπέκαμον, λαμβάνων πράγ-
 » ματα θαυμαστά, ἀ οὐχ ὠράθησαν πρότερον, καὶ ὦν τὸ
 » ὄνομα ἄγνωστον ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ ἐμὲ πάντες.
67. « Ἡ γῇ ἐκείνου ὑπερέβαινε πᾶσαν τὴν γῆν κατὰ τὴν ὁλ-
 » θιότητα, πεπληρωμένη πάντων τῶν ἀγαθῶν, τῶν γι-
 » νομένων ἐν πόλεσιν, ἐν δάσεσιν, ἐν ποταμοῖς, ἐν θαλάσ-
 » σαις, καὶ ἐν ὄρεσι.
68. « Οἱ δ' οὐρανοβάμονες ὅτιοι, ὅτε Ναράδας καὶ ἄλλοι,
 » ἦνεγκαν τότε ὕδωρ ἐκ πάντων τῶν ἀγίων τόπων, εἰς
 » λουτρόν τῷ Ἰνδιστίρᾳ.
69. « Οἱ δὲ μεγάλοι βασιλεῖς τῆς γῆς ἦσαν παρασκευάζον-
 » τες, ὡς δοῦλοι, τὰ εἰς λουτρόν ἐπιτήδεια ἐκείνου τοῦ
 » βασιλέως Ἰνδιστίρα, καὶ τὰ μετὰ τὸ λουτρόν.
70. « Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Καμβόζας ἐξεύγνυε τοὺς ἵπ-
 » πους ὑπὸ τὸ ἄρμα, τοὺς ἐνεχθέντας ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 » τῆς Βαλχικᾶς· ὁ δὲ Σουνίτας παρεσκευάζετο τὴν ση-
 » μαίαν², ὁ δὲ Βασουδάνας τὸν μέγαν ἐλέφαντα.
71. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μαγάδας παρεσκευάσατο τὸν ὄρμον

1. Καὶ οὗτος Γανδάρβας.

2. Τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρματος.

- » καὶ τὸ διάδημα· ὁ δὲ Ἐκαλαθέας τὰ σανδάλια· ὁ δὲ
 » βασιλεὺς τῆς Κασσῆς τὸ τόξον· ὁ δὲ Πανδέας τὸν θώ-
 » ρακα· ὁ δὲ Σικετάνας τὴν φαρέτρην.
72. « Ἀντιλάμπων δὲ ἐν τῷ διστόμῳ ξίφει, τῷ δ' ἔμελλεν
 » ἐγχειρίσαι αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλέας, ἐφαίνετο ὡς τρι-
 » μορφος ¹ εἰς τιμὴν τῶν Βαχμάνων, τῶν ἀναγινωσκόν-
 » των τὴν τριττὴν Βέδαν.
73. « Ἡ δὲ Σελήνη ἦλθεν ἐκεῖ δι' ὅλου λαμπρὰ, ἐν σχήματι
 » τοῦ λευκοῦ σκιαδίου ², ὃ ἐβάσταζεν ὁ βασιλεὺς Σατεκῆς,
 » ὀφομένη τὸν ἀπόγονον, ὃς ἐξήλειψε τὰ στίγματα αὐτῆς
 » δι' ἀγαθῶν ἔργων ³.
74. « Δύω δὲ οὐραὶ βόειαι ἠγλαΐζον τὸν Ἰνδιστίραν, σαλευόμεναι
 » ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Βήμα καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ὡς
 » περ χάριτες τῆς πρὸ ὀλίγου γενομένης θυσίας καὶ δωρεᾶς.
75. « Ἐτοιμασθέντων δὲ τῶν βασιλικῶν συμβόλων, κατὰ τὴν
 » ἐντολὴν τῆς Βέδας ὑπὸ τῶν βασιλέων, ὁ Δαουμέας καὶ
 » ὁ Βεάσας καὶ ἄλλοι βραχμᾶνες, ἔλουσαν καὶ ἔχρισαν
 » τὸν Ἰνδιστίραν.
76. « Τότε ὁ Ωκεανὸς ἔδωκεν αὐτῷ ἐκείνην τὴν κόγχον τοῦ
 » Βαρούνα, ἣν ἔδωκεν ἐν προτέρῳ χρόνῳ ὁ Βραχμᾶς τῷ
 » Ἰνδρᾷ.
77. « Ταύτην τὴν κόγχον λαβὼν ὁ Κρισναῆς, ὁ κοινωνὸς τῆς
 » λύπης καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ Ἀρζούνα, ἐρρᾶντισε (ἔλουσε)
 » τὸν Ἰνδιστίραν ὕδασιν ἁγίων τόπων.

1. Βραχμᾶς, Βισνοῦς καὶ Σίβας· ἐφαίνετο ὅτι ἦλθεν ἡ τριπρόσωπος θεότης εἰς τιμὴν τῶν Βαχμάνων.

2. Οἱ μὲν ἄλλοι βασιλεῖς, ὡς προεῖρηται, ἀργυροῦν σκιαδίων εἶχον· ὁ δὲ Ἰνδιστίρας χρυσοῦν.

3. Οἱ ἀπόγονοι ἐξαλείφουσι τὰ ἐγκλήματα τῶν προπατόρων διὰ νομίμων καὶ ἀγαθῶν ἔργων.

78. « Ἐκ δὲ τοῦ μεγάλου ἤχου τῶν ἐμπνευομένων κόγχων
 » αἰσιῶς ὑπὸ τῶν ἡρώων, καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι βασιλεῖς,
 » λυποθυμήσαντες, ἐπέσομεν ἐπὶ γῆς.
79. « Ἐπειδὴ δ' ἐγὼ λυποθυμήσας ἐγγελώμην ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ,
 » καὶ τῶν Πανδοειδῶν, καὶ τοῦ Σατεκῆ, καὶ Δρυσταδιού-
 » μνα, μὴ λειποθυμησάντων, διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐπι-
 » λαθέσθαι.
80. « Ἢ δ' ἀνθοβολία, ἣ ἐξ οὐρανοῦ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Ἰνδιστίρα,
 » ἐκ τῆς πρὸς τὸν Κρισναῖν τιμῆς ¹, αὕτη θλίβει με· ἦν
 » δ' ὡς διάττων ἀστήρ ², σημαντικὸς τοῦ θανάτου τοῦ
 » Σισουπάλα.
81. « Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ Δραουπαδὴ ἐγέλασεν ἐπ' ἐμοὶ σὺν ταῖς
 » γυναιξί, πεσόντι εἰς τὴν δεξαμενὴν, διὰ τοῦτο, τοῦτο
 » τὸ πάθος οὐκ ἐξέρχεται ἕως τοῦ νῦν ἐκ τῆς καρδίας μου,
 » ὃν ὡς βέλος ὀξύ.
82. « Ἡ καρδία ἡ ἐμή, ἀχθομένη τῇ ἀναμνήσει τούτων καὶ
 » ἄλλων τοιούτων, λίαν ἐκτόπως διαταράττεται.
83. « Ἐμοὶ μὲν οὖν ὁ θάνατος προτιμητέος ἐστίν, ἢ τὸ ζῆν
 » μετὰ τολαύτης λύπης, μὴ ἀπολαύσαντι οὐ τέως ἐπεθύ-
 » μουν ³, καὶ εἰς ὠκεανὸν ἀτιμίας ἐμβυθισθέντι.»
84. Γνοὺς τὸ πάθος τοῦ υἱοῦ ὁ Δρυταράστρας, ὁ υἱὸς τῆς
 'Αμβικᾶς, ἔφη· « Ὁ τέκνον, ἡ ἀλλοτρία εὐδαιμονία αἰτία
 » γίνεται ἀνίας μικροπρεπέσιν ἀνθρώποις.
85. « Ποίησον καὶ σὺ τὴν οἰκείαν πόλιν εὐνομία πολυόλβον·
 » κατασκεύασον καὶ σὺ πολυτίμοις πράγμασι τοιοῦτον
 » λαμπρὸν βουλευτήριον.
86. « Νίκησον πάντα τὰ μέρη τῆς γῆς σὺν τοῖς σεαυτοῦ ἀδελ-

1. Εἶπεν ἐπὶ τῆς θυσίας, ὡς ἀξίός ἐστιν ὁ Κρισναῖς μόνος τιμῆς.

2. Ὁ διάττων ἀστήρ ἀπαίσιόν ἐστι σημεῖον.

3. Ἐπεθύμει τῆς ἀπωλείας τῶν Πανδοειδῶν.

- » φοῖς, καὶ τῷ Κριπᾶ, καὶ Καρνᾶ, καὶ Δρόνᾳ, καὶ Ἀσθα-
 » τάμα¹. Τέλεσον τὴν Σαπταταρτοῦν θυσίαν, καθὼς ὁ
 » Ἰνδιστίρας τὴν Παζασουῖαν.
87. « Μὴ ἀπελπίζου, τέκνον, κτῆσαι ὄνομα δι' ἀνδραγαθίας·
 » χαρὰ δέ σοι ἔστω ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ περ ὄλβιος, ἐπειδὴ
 » ἔστι πρεσβύτερός σου.»
88. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἀπεκρίνατο, ἀποκαλύπτων τὴν μῆνιν
 λόγοις ταπεινοῖς· « Αὕτη ἡ ὀλβιότης, ἣν λέγεις, διὰ
 » πολλοῦ τοῦ χρόνου γένοιτ' ἂν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει· τῆς δὲ
 » ζῶης ταύτης τίς ἐγγυητής;
89. « Πῶς δ', ὦ πάτερ, γενήσεται ὑπὸ τεχνουργῶν ἀνθρώπων
 » τοιοῦτο βουλευτήριον²; πρὸς δὲ, ἅπας τῆς γῆς ὁ ὄλβος
 » κατεπόθη ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων. Τί οὖν ὄφελος τοῖς νικη-
 » ταῖς ὁ κόσμος³;
90. « Ἐγὼ νικήσας τοὺς βασιλεῖς, τοὺς καταπονηθέντας τῇ
 » νίκῃ ἐκείνου τοῦ Ἰνδιστίρα, αἰσχυνθείην ἄν· πρὸς δὲ,
 » αὐτοκράτωρ οὐκ ἂν γενοίμην, ἄνευ τῆς Παζασουῖας θυ-
 » σίας· τί οὖν ὄφελος ἐκ τῆς Σαπταταρτοῦς;
91. « Ποῦ δὲ πρεσβύτερός μου ὁ Ἰνδιστίρας, ὃς ἦν ἀδιάφορος
 » τότε, τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ γελώντων, ὅτε ἐγὼ προσέ-
 » κρουσα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ;
92. « Ὅθεν ἐγὼ μετὰ τοῦ Κριπᾶ καὶ ἄλλων, καταβαλὼν ἐν
 » πολέμῳ τοὺς ἐχθροὺς Πανδοῖδας, λήψομαι καὶ τὴν ἔχου-
 » σαν τοιοῦτο βουλευτήριον πόλιν ἐκείνην, καὶ τὸν πλοῦ-
 » τον, τὸν ἐκ τῆς νίκης κατὰ τοῦ κόσμου συναχθέντα.»
93. Τοῦ δὲ Δρυταράστρα μὴ κρίνοντος ὀρθὸν τὸν λόγον τοῦ-

1. Τῷ υἱῷ τοῦ Δρόνα.

2. Τὸ γὰρ βουλευτήριον τοῦ Ἰνδιστίρα κατεσκευάσθη, ὡς εἴρηται, ὑπὸ τοῦ δαίμονος Μαΐα.

3. Δηλ. οὐδὲν εὐρήθουσι.

τον, καὶ μέλλοντος ἔρεῖν τι, ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς τῆς Γανδάρας ¹, ἔφη πρὸς τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ·

94. « Ἰπὸ τίνος νικηθήσεται ὁ Ἰνδιστίρας, ὁ ὢν ἱκανὸς ἐν
 » θυμῷ κατακαῦσαι τὸν κόσμον, καὶ προασπιστὰς ἔχων ἐν
 » πολέμῳ τὸν Κρισνᾶν, τὸν Βήμαν, τὸν Ἀρζούναν, τὸν
 » Νακούλαν, καὶ τὸν Σαχαδέβαν ;

95. « Ἄλλ' ἔγωγε νικήσας τοῦτον ἐν παιδιᾷ κύβων, τὸν μὴ
 » ἐπιστάμενον κυβεῦσαι, μήτε δυνάμενον ἀνανεῦσαι, εἰ
 » κληθεῖη, λήψομαι πᾶσαν ἐκείνην τὴν περιουσίαν.

96. « Μετάπεμψαι τοίνυν αὐτὸν ἐνθάδε, ἐπὶ προφάσει τοῦ θεά-
 » σασθαι τὸ σὸν βουλευτήριον, ὁμοιοκατασκευάστον ὃν τῷ
 » ἐκείνου· ἐγὼ δὲ τότε πάνθ' ὅς' ἔχει λήψομαι ταύτη γε
 » τῇ μηχανῇ. »

97. Ὁ δὲ τυφλὸς ² Δρυταράστρας, δακνόμενος τὴν καρδίαν,
 ἔφη· « Φεῦ τῆς βουλῆς ὑμῶν ! ὁ γὰρ δίκαιος ἐκεῖνος νι-
 » κητέος ἐστὶν ἀπάτη.

98. « Ἐν τοιούτῳ δ' ἔργῳ ποῦ ἔσται λόγος δικαιοσύνης,
 » ἰσχύος, καὶ ἐπαίνου ³ ; τουναντίον δὲ φανερὰ ἔσεται ἀδι-
 » κία, ἀδυναμία, καὶ κατηγορία. »

99. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρυταράστρα, ἔφη ὁ υἱὸς αὐτοῦ,
 τυφλὸς ὢν ἀριδύλως ἐκ θυμοῦ· « Τίς αὕτη ἡ σκέψις, εἴ τοι
 » δίκαιος εἶη ἢ ἄδικος ὁ ἐχθρὸς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ;

100. « Ὁ γὰρ ἐχθρὸς, ἀνίκητος τῇ δυνάμει, νικητὸς ἔσεται
 » τῇ ἀπάτῃ. Καὶ ὁ Βημάνας ἔδησεν ἀπάτη τὸν δίκαιον
 » καὶ δυνατὸν Βαλὴν.

101. « Ποίησον οὖν παρασκευὴν (ἀρχὴν) ἐν τάχει τοῦ νικῆσαι

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Σακουνῆς, ὁ καὶ Σαουβάλας, ὃς ἦν ἀδελφὸς τῆς Γανδάρᾶς, ἧς υἱὸς ἦν ὁ Δουριοδάνας.

2. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἔχων ὀφθαλμὸν τὸν νοῦν, ὁ τυφλός.

3. Δηλ. οὐδεὶς ἐπαίνεσει ἡμᾶς, ὥς δίκαιους καὶ γενναίους.

- » τούτους τοὺς ἐχθρούς· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς ἀπολεσθησόμεθα
 » ὑπ' ἐκείνων, ὥσπερ ὑπὸ παθῶν, μὴ τυχόντων τομῆς.
102. « Ἄλλ' ἐὰν ἐπισχεθῇς ἀπὸ τούτου τοῦ πρακτέου ὑπὸ τοῦ
 » Βιδούρα, καὶ ἄλλων, ὄντων εἰς βοήθειαν τῶν υἱῶν τοῦ
 » Πανδοῦ, σὺ μὲν ἔσο χαίρων διὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου· ἐμοὶ
 » δ' ἄνεσις ἔστω ὁ θάνατος.»
103. Ὁ δὲ Δρυταράστρας, καὶ γινώσκων, ὡς ἤγγικεν ὁ ὄλεθρος
 τῶν γενναίων τῆς γενεᾶς, ἐκ τῆς κακῆς βουλῆς τοῦ υἱοῦ,
 ἔφη· « Ἔστω οὕτως, ὡς βούλει· ἡ γὰρ ἰσχυρογνωμοσύνη
 » τοῦ υἱοῦ, τίνος πατρὸς νοῦν οὐ διαστρέφει ;

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,

τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐξορίαν (ἐξοίκισιν)

τῶν Πανδοῦδῶν.

1. Ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ μέλας ὢν τὸ χρῶμα, καὶ ὄμματα ἔχων τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην, ἀγνισάτω ὑμᾶς, ὃς ἔλαμπεν ὡς ὁ αἰθέρ, ἔχων ιδιότητα τὴν φωνήν, τουτέστιν τὴν Μαχαβαράταν¹.
2. Τῷ μὲν οὖν Δουριοδάνᾳ κατεσκευάσθη βουλευτήριον κα-

1. Κυάνεός ἐστιν ὁ αἰθέρ, καὶ ὡς ὀφθαλμοὺς ἔχει τὴν Σελήνην καὶ τὸν Ἥλιον ἴδιον δὲ τοῦ αἰθέρος, τουτέστι τοῦ κενροῦ, καὶ ἡ φωνή.

λόν, ὥσπερ εἰ ἔπεσεν ἡ Σουδαρμὰ ¹ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἔνεκα τῆς ἀμίλλης, ἣν εἶχεν ὑπὲρ τοῦ λαμπροῦ βουλευτηρίου τοῦ Ἰνδιστίρα.

3. Ἀπεστάλθη δ' ὁ Βιδούρας, καὶ μὴ θέλων, ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, ἐπὶ τῷ ἀγαγεῖν τοὺς Πανδοίδας πρὸς τὴν κυβείαν, εἰπόντος ταῦτα· « Ἐμοῦ παρόντος καὶ τοῦ Βήσμα, » οὐκ ἂν γένοιτο ἀδικία ² »

4. Λυπούμενος δὲ τὴν ψυχὴν ὁ ἔμφρων Βιδούρας, ἀφίκετο ἐν τάχει ἀπὸ τῆς Χαστιπούρας ³ εἰς τὴν Κανδαβαπρασταπούραν ἐφ' ἄρματος, ἵππους ἔχοντος ὑπερβαίνοντας τὸν αἶρα τῇ ταχύτητι.

5. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, τιμήσας τὸν Βιδούραν, εἰπόντα, « Ὁ » βασιλεὺς Δουριοδάνας, ποιήσας ἐν βουλευτήριον, εἰς κυβείαν τῶν οἰκείων καὶ φίλων, καλεῖσε εὐθέως » ἔφη, γελῶν πῶς·

6. « Ἐγὼ οἶδα δόλον ἐν προφάσει κυβείας, συρράφεντα ὑπὸ » τοῦ Σακουνῆ· φύσις γὰρ αὕτη ἐκείνου ἐστί, τὸ νικᾶν τὸν » ἐχθρὸν ὅπως ἄλλως δύναται, τὸν μὴ νικώμενον ἐν πολέμῳ.

7. « Ὅστις καλούμενος ἐπὶ πόλεμον, ἢ ἐπὶ κυβείαν, ἐνθα » ἐστὶ νίκη ἢ ἥττα, οὐκ ἀποστρέφεται, οὗτος μόνον ἐστὶν » ἀρχηγὸς τοῦ γένους τῶν Ξατρῶν· ὅθεν ἐγὼ ἴημι εἰς » ἐκείνην τὴν πόλιν, εἴ τι καὶ γένοιτο. »

8. Οὕτω γνοὺς, ἀναβὰς ἐφ' ἄρματος, ἐπορεύετο σὺν τῇ Δραουπαδῇ καὶ τοῖς τέσσαρσιν αὐτοῦ ἀδελφοῖς εἰς τὴν Χαστιναπούραν, καθὼς ὁ Ἥλιος εἰς τὸν δυτικὸν ὠκεανόν, ἐπ' ἀπωλείᾳ τῆς οἰκείας λαμπρότητος.

1. Σουδαρμὰ λέγεται τὸ βουλευτήριον τῶν θεῶν.

2. Ὁ Βιδούρας οὐκ ἤθελε πορευθῆναι· ὁ δὲ Δρυταράστρας εἶπεν· « οὐδεὶς φόβος· ἔμοῦ παρόντος καὶ τοῦ Βήσμα, οὐδὲν κακὸν γενήσεται. »

3. Λέγεται ἡ Χαστιναπούρα· ἡ δὲ Ἰνδικὴ λέξις σημαίνει προάστειον.

9. Ἄφ' οὗ δὲ ἐτίμησεν ὁ Ἰνδιστίρας τὸν Βήσμαν καὶ τὸν Δρόναν, καὶ τὸν Δρυταράστραν, καὶ ἄλλους, ἐτίμησεν αὐτὸν ὁ Δουριοδάνας, καθὼς τὸν ἵππον, τὸν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ.
10. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ παραθεῖς ἐν μέσῳ τὸν Σακουνὴν ¹ ὁ Δουριοδάνας, ἐπέβαλετο κυβεύειν μετὰ τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἔνθα παρῆσαν ὅ,τε Δρυταράστρας καὶ ὁ Βήσμας καὶ ἄλλοι.
11. Τότε μὲν δὴ οἱ κύβοι, ῥιπτόμενοι πολλάκις ἐπὶ τοῦ κυβευτικοῦ χρυσοῦ πίνακος, καὶ ῥέποντες σαφῶς εἰς ζημίαν τοῦ ὄλβου τοῦ Ἰνδιστίρα, ἤχον ἐποιοῦν μέγαν, ὥσπερ γέλωτα ².
12. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ βουλευτήριον αἰάζον ἦν, ὅτι θάνατος ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃ συμπεραίνεται ἐκ τῆς ἡχοῦς τῆς γενομένης ἐκ τοῦ ἤχου τῆς μεταθέσεως τῶν πεσσῶν ἀφ' ἐνὸς οἴκου εἰς ἄλλον.
13. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι τῶν πεσσῶν, οἱ μὲν μέλαν χρῶμα ἔσχον, ἐπειδὴ διεννοοῦντο τὸν θάνατον τοῦ κακοῦ βασιλέως, οἱ δὲ ἐρυθρόν, ἐπειδὴ ἐνεννόουν τὴν ζημίαν τοῦ ὄλβου τοῦ Ἰνδιστίρα.
14. Ἐπαιζόν οὖν οἱ δύο οὗτοι πεσσοῖς ἐρυθροῖς καὶ μέλασιν, ἀναλαμβανομένοις, τιθεμένοις, δεσμευομένοις, λυτρουμένοις, ὡς βασιλεῦσι, λίαν προσέχοντες καὶ ἀφανῶς τιθέντες τοὺς πεσσούς, ἔνθα οὐκ ἔδει ³.
15. Ὅ,τι δὲ τίμημα ἐτίθη ὁ Ἰνδιστίρας, τοῦτο ἐκέρδαιεν ὁ δολόφρων Σακουνῆς ⁴, ἄλλων μὲν βασιλέων δικαίων αἰαζόντων, ἄλλων δὲ ἀδίκων καὶ πονηρῶν χαιρόντων.

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Σαουβάλας.

2. Ἐγέλων, ὅτι νικηθίσεται ὁ Ἰνδιστίρας.

3. Δηλ. δόλῳ χρώμενοι.

4. Ὁ Σακουνῆς, ἀντὶ τοῦ Δουριοδάνᾳ ἐκύβευε.

16. Ζημιωθείς δὲ πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ περιουσίαν ὁ Ἰνδιστίρας,
καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀδελφοὺς ἐν τιμῇματι, ἐζημιώθη καὶ ἑαυ-
τὸν, μηδαμῶς δυσχεράνας.
17. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δουριοδάνα πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν,
» Ἔστι σοι ἔτι καὶ ἡ Δραουπαδὴ· κύβευσον καὶ ἐπὶ τιμῇ-
» ματι αὐτῆς, » ὁ Βιδούρας ἔφη θυμῷ.
18. Ὡς τυφλοῦ υἱέ, καὶ τυφλὲ τὸν νοῦν, τίς αὕτη ἡ βουλή
» σου, ἡ σκληρὰ καὶ φθοροποιὰ τοῦ γένους ; διὰ τί ἐξεγεί-
» ρεις λάξ εἰς θάνατόν σου τούτους τοὺς λέοντας κοιμω-
» μένους ;
19. « Μέγα κακὸν πάντως γε, ὅτι, καί τοι ἐγνώσθης ἐκ τῆς
» γεγεννημένης ἐροχῆς αἵματος καὶ ὀστέων ἐν τῷ καιρῷ
» τῆς σῆς γεννήσεως, ὅτι ἔση ἐρυσίβη τοῖς καταγομένοις
» ἐκ τῆς Σελήνης, οὐκ ἀνηρέθης ὑπὸ τοῦ τυφλοῦ πατρός
» σου !
20. « Ὁ Θεός, ὁ νυκτερινὸς φωστὴρ, ὁ γνώστης τῶν τριῶν χρό-
» νων, καὶ χαροποιὸς τῶν τριῶν κόσμων, εἰδώς σε γεν-
» νηθσόμενον ἐν τῷ γένει αὐτοῦ λίαν ἀτάσθαλον, ἔθετο
» πρότερον μελανότητα ἐν ἑαυτῷ ¹.
21. « Ὡς Κουρβαί, εἰ ἔφεσίς ἐστιν ὑμῖν ζωῆς, ἀποκόψατε πρόρ-
» ριζον ὀξείαις μαχαίρας τοῦτο τὸ κακὸν καὶ σκληρὸν ἀπό-
» στημα, τὸ γεγονὸς εἰς θάνατον ἡμῶν ². »
22. Τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Βιδούρα, ὁ κόλαξ Σακουνῆς ἔφη γε-
λῶν πως· « Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ· αὕτη ἡ Δραουπαδὴ ὑποχείριος
» ἐγένετο, τεθεῖσα ὡς τίμημα ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν
» κυθείᾳ. »
23. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἔστειλεν ὑπηρέτην τινα, ᾧ ὄνομα Σαμ-
πρατικάμας, κομίσοντα τὴν κόρην τοῦ Δρουπάδα, ὡς ἀνα-

1. Σημαίνει τὰ μελανοειδῆ στίγματα, ἃ ἔχει ἡ Σελήνη.

2. Τὸν Δουριοδάναν ἐννοεῖ.

δενδράδα φαρμακώδη τοῦ γένους, εἰπὼν, « Αὕτη ἐγένετο
» δούλη μου. »

24. Πορευθέντος δὲ τοῦ ὑπηρέτου καὶ ἀναγγείλαντος πάντα
τὰ τῆς κυβείας, ἡ Δραουπαδὴ ἔφη αὐτῷ· « Ἐρώτησον
» τοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, εἰ, ὅ,τι θῆ τις ὡς τίμημα,
» ἄφ' οὗ δουλώσῃ ἑαυτὸν, τοῦτο λαβεῖν δίκαιον εἴη τῷ
» νικήσαντι. »

25. Ἐπανελθόντος δὲ τοῦ ὑπηρέτου, καὶ ἀπαγγείλαντος ταῦ-
τα, ὁ Δουριοδάνας ἐξάπέστειλε τὸν νεώτερον αὐτοῦ ἀδελ-
φὸν Δουσσασάνα, εἰπὼν· « Κόμισον αὐτήν, ἵνα ἐρωτήσῃ
» αὐτὴ περὶ τούτου τοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. »

26. Πορευθέντος δ' ἐκεῖσε τοῦ Δουσσασάνα, καὶ εἰπόντος θυ-
μῷ· « Ἐλθέ, ἐλθέ· σὺ εἶ δούλη, » ἡ Δραουπαδὴ λίαν φο-
βηθεῖσα, εἰσελθεῖν ἐβούλετο εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ οἴκου.

27. Εἰπὼν δ' οὗτος ὁ ἐλάχιστος καὶ φθορεὺς ἑαυτοῦ, « Ποῦ
» πορεύῃ σὺ ἡ δούλη ; » δραμὼν καὶ ἀψάμενος αὐτῆς ἐκ
τῆς κόμης, εἵλεν αὐτήν, ἣ ἔμελλε γενήσεσθαι θάνατος
τῶν οἰκείων.

28. Καὶ ἡ μὲν ἔλεγεν ἡσύχως· « Μὴ με ἔλκε, ἔχουσιν τὰ
» καταμήνια· » ὁ δ' εἵλεν αὐτὴν βιαίως, χαίρων· τί γὰρ
ἄπρακτον τοῖς κακονόοις ;

29. Τρόμφ δὲ συνεσχέθησαν οἱ βασιλεῖς, ἰδόντες αὐτὴν ἐλ-
κομένην βιαίως ὑπὸ τοῦ Δουσσασάνα, τῇ προσταγῇ τοῦ
Δουριοδάνα, τὴν οὖσαν ὡς καπνὸν πυρὸς τοῦ θανάτου τοῦ
γένους.

30. Καὶ τῷ μὲν Βήσμα καὶ Δρόνα καὶ Κριπᾶ ἀμύθητον ἄλ-
γος ἐγένετο, δηλωτικὸν τῆς ἀπωλείας τοῦ γένους· ἄλλοι
δὲ τινες τῶν ἐπὶ τῆς συνόδου, πλήρη ἐποίησαν οἰμωγῶν
τὸν αἰθέρα.

31. Ὁ δὲ Βιδούρας, ἰδὼν τοῦτο τὸ δεινὸν ἔργον, κλῖνας κά-
τω τὸ πρόσωπον, κατέβρεχε δάκρυσι τὰς ἐπὶ τὴν κοι-

λίαν αὐτοῦ τρίχας, καὶ ἔπαιε σφοδρῶς τὴν κεφαλὴν ταῖς χερσίν.

32. Οἱ δὲ βασιλεῖς, ἐννοοῦντες τὸ ἑαυτῶν στῆθος σκληρὸν, ὡς λίθον, ὃ κατεκαίετο μὲν τῇ λύπῃ, ἀλλ' οὐ κατερρήγνυτο¹, κατέβρεχον αὐτὸ τοῖς ῥέουσι δάκρυσιν ἐξ ὀφθαλμῶν, εἰς τὸ ποιῆσαι κόνιν.

33. Ὁ δὲ λάμπων μέγας γέλως ἐν τοῖς προσώποις τῶν βασιλέων, τῶν ὄντων ἐκ μέρους τοῦ Δουριοδάνα, ἦν ὡς λαμπρὸς ἥχος σάλπιγγος, κηρύττων τὴν ἐντὸς ὀλίγου γεννησομένην ἔξοδον τῆς ζωῆς αὐτῶν.

34. Ἰδὼν δ' αὐτὴν τὴν Κρισνὰν ὁ Βῆμας, ἔφη θυμῷ « Ἐγὼ » κατακαύσω ἀτεχνῶς τὰς χεῖράς σου, ὦ Ἰνδιστίρα, τὰς » ποιησάσας τὴν κυβείαν· κόμισον πῦρ, ὦ Σαχαδέβα.» θυμοῦ γὰρ ὄντος, τίς διακριτικός²;

35. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἀρζούνας· « ὦ Βῆμα, σοῦ ὄντος λίαν δια- » κριτικοῦ, διὰ τί αἱ φρένες σου διαταράττονται; Εἰ ὁ Βα- » σιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐποίησεν ἡμᾶς ὑποδοῦλους ἐν κυβείᾳ, » τοῦτό ἐστιν ἐπαίνου πρόξενον ἡμῖν.»

36. Ἠσυχάσαντος δὲ τοῦ Βῆμα τοιούτοις λόγοις τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Δουσσασάνας ἤγαγεν εἰς τὴν σύνοδον βιαίως τὴν Κρισνὰν, ὡς ῥίζαν ἀναδενδράδος δυσφημίας τοῖς περὶ τὸν Δουριοδάναν.

37. Ἡ δὲ ἀχθεῖσα εἰς τὴν σύνοδον ὑπὸ τούτου τοῦ πονηροῦ, ἐν καταμηνίοις οὔσα, μονοχίτων καὶ ἄνευ τοῦ ἐπιστηθίου, ἔτεινεν ὄμμα θυμοειδὲς καὶ ἐλεεινὸν πρὸς τοὺς πέντε αὐτῆς ἄνδρας, κύπτοντας αἰσχύνῃ.

1. Καθὼς ὁ λίθος καίόμενος, καίπεται βρεχόμενος, κόνις ἄσβεστος γίνεται.

2. Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς γνωμοδοτεῖ· ὁ γὰρ θυμὸς παρεκίνησε τὸν Βῆμαν εἰς τὸ εἰπεῖν τοιαῦτα κατὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ Ἰνδιστίρα.

38. Ἀκούσασα δ' αὕτη ἡ σώφρων παρὰ τοῦ Δουσσασάνα, «Σὺ
» δούλη γενομένη, διὰ τί βλέπεις εἰς τούτους; τείνον τὸ
» ὄμμα πρὸς μόνον τὸν Δουριοδάναν,» προσκυνήσασα τοὺς
γέροντας, ἔφη ὧδε·
39. «Διὰ τί οὗτος καλεῖ ἐμέ δούλην, τὴν θεοφιλῆ, τὴν θυ-
» γατέρα τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, καὶ νύμφην τοῦ βασι-
» λέως Πανδοῦ; ὑμεῖς θεωρήσαντες τὸ δίκαιον, ἐπίσχετε
» τοῦτον τὸν κακόφρονα.»
40. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Βήσμας· «Ἡμεῖς, ὦ τέκνον, καὶ περ
» εἰδότες τὰ τοῦ νόμου, ἀνόητοι ἐγενόμεθα, θεωροῦν-
» τες ἐν νοῖ τὴν φθορὰν τοῦ γένους ἐκ τῆς πρὸς σέ
» ἀτιμίας· ὅθεν οὐκ οἶδαμεν ἀποκρίσιν δοῦναι εἰς ὅ,τι
» ἔρωτᾷς.»
41. Τοῦ δὲ Δουριοδάνα ἐρωτήσαντος περὶ τοῦ δικαίου, «Αὐ-
τη ἐάλω ὑπ' ἐμοῦ ἐν κυθείᾳ; ἢ οὐχί;» ὁ Βικαρνᾶς, ὁ
υἱὸς τοῦ Δρυταράστρα ἀπεκρίνατο, τῶν ἐν συνόδῳ φο-
βουμένων εἰπεῖν τι·
42. «Ὡ συνέδροι, διὰ τί φόβος ἐστὶν ἡμῖν; θεωρήσαντες τὰ
» τοῦ δικαίου, εἵπατε, ὡς ἔχει· αὕτη τεθεῖσα ὡς τίμημα
» ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, δουλωθέντος, οὐ δουλωθήσεται·
» μάλιστα δὲ γυνὴ ἐστὶ τῶν πέντε.»
43. Ἄπαντες μὲν δὴ οἱ ἐπὶ τῆς συνόδου ἐπήνεσαν λίαν τὸν
λόγον τοῦ Βικαρνᾶ. Ὁ δὲ Δουριοδάνας ἔφη θυμῷ· «Οὐκ
» οἶδας, ὦ Βικαρνᾶ, ὅτι καὶ αὕτη ἡ Κρισνὰ πρότερον
» ἐδουλώθη σὺν ἅπασιν τοῖς κτήμασι τοῦ Ἰνδιστίρα, τοῖς
» τεθεῖσιν ἐπὶ τιμήματι;
44. «Πάντα οὖν τὰ ὄπλα καὶ τὰ ἱμάτια τῶν χειρωθέντων
» Πανδοειδῶν παραλάβετε· τίς αὕτη ἡ ἀναβολή; παρα-
» λάβετε δὲ βιαίως καὶ τὸ λαμπρὸν ἱμάτιον ταύτης τῆς
» σώφρονος γυναικὸς τῶν πέντε.
45. «Αὕτη, ἣ λέγεται γυνὴ πολλῶν, καὶ μέγα κτῆμα κρίνε-

»ται, ὡς βοῦς ἐστὶν ¹. ἐλκύσατε οὖν βιαίως τὸ φόρεμα
» ταύτης· ἡ γὰρ βοῦς μᾶλλον διαπρέπει, οὔσα ἄνευ φο-
» ρέματος.»

46. Οἱ μὲν οὖν Πανδοῖδαι, γυμνωθέντες τῶν ἱματίων οἰ-
κειαῖς χερσὶ, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Δουριοδάνα, διέπρεψαν
εὐθέως, καθὼς αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ἀφειθεῖσαι ὑπὸ τῶν
πολλῶν νεφῶν ἐν τῇ ὥρᾳ Σαράδα.

47. Ὁ δὲ Δουσσασάνας εἴλκε τὸ περιβόλαιον τῆς θυγατρὸς
τοῦ Δρουπάδα, τῇ προσταγῇ τοῦ Καρνᾶ, πάντων τῶν ἐν
συνόδῳ καμμυσάντων εὐθέως τὰ ὄμματα, ἵνα μὴ βλέ-
ποιεν, ὡς ὁ τυφλὸς Δρυταράστρας.

48. Οἱ δ' ἐχθροὶ, ἀνοίξαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἡδέως,
ὧν ἡ ἐπιθυμία οὐκ ἐπληρώθη ², ἔβλεπον ἕτερον νεοφανές
ἱμάτιον, καὶ ὁμοιοχρώματον τῷ πρώτῳ ἱματίῳ, καλύπτον
τὰ μέλη αὐτῆς.

49. Ὅσον οὖν οὗτος ὁ Δουσσασάνας εἴλκε εἷα τὸ ἱμάτιον,
τοσοῦτον αὕτῃ τῇ σώφρονι ἄλλο νέον ἁμέσως προσεπε-
γίνετο μᾶλλον λαμπρὸν, καθὼς τὸ ἐν τῷ φρέατι ὕδωρ
μᾶλλον πότιμον γίνεται, ἀντλούμενον.

50. Ἐκ δὲ τῆς προσταγῆς τοῦ ἐλकुσθῆναι τὸ φόρεμα, αἱ
σαλευόμεναι συγχάκεις ἐκ χαρᾶς κεφαλαὶ ³ τῶν περὶ τὸν
Δουριοδάναν ἠνίπτοντο, ὅτι οἱ θεοὶ, οἱ ἔφοροι τῶν ὄπλων
τῶν Πανδοειδῶν, ἤρξαντο ἐκνευρίσαι αὐτάς καὶ ἀνα-
σπάσαι.

51. Θυμωθείς δ' ὁ Βήμας ἐπὶ τῇ βιαίᾳ ἐλκύσει τοῦ ἱματίου,

1. Δηλ. καὶ ἡ βοῦς πολλῶν ἐστὶ, καὶ μέγα τι κτῆμά ἐστι.

2. Οὐ ἐπεθύμουν δηλονότι ἰδεῖν, οὐκ ἔτυχον· ἐπεθύμουν δὲ ἰδεῖν γυ-
μνὸν τὸ σῶμα αὐτῆς.

3. Σημεῖον ἀνέσεως καὶ ἡδύτητος ἡ σάλευσις τῆς κεφαλῆς· ἐχάρησαν
δὲ ὡς ἐχθροὶ, διότι εἴλκετο τὸ περίζωμα τῆς Κρισνᾶς.

- ἔφη· « Ἀκούσατέ μου τοῦ λόγου, ὦ βασιλεῖς, ὅς οὐδέ-
 » ποτε ἦλθεν εἰς τὴν ἀκοὴν ἡμῶν.
52. « Ἄν μὴ πῖω τρεῖς δράκας αἵματος, διαρρήξας τὸ στήθος
 » τούτου τοῦ Δουσσασάνα, ἐγὼ τότε ἔνοχος ἔσομαι τοῦ
 » ἁμαρτήματος τούτου τοῦ δυστρόπου, τοῦ γενομένου ἐκ
 » τῆς πρὸς τὴν Κρισνάν θλίψεως. »
53. Τότε ἀφεθὲν ἔλκεσθαι τὸ πολύτιμον ἐρυθρὸν φόρεμα τῆς
 Κρισνᾶς, ἐφαίνετο ἐν τῇ συνόδῳ ὥσπερ μέγα πῦρ τοῦ
 δάσους αὐτογέννητον, εἰς κατάκαυσιν τοῦ γένους τοῦ
 Δρυταράστρα.
54. Τοῦ μὲν οὖν Δουσσασάνα ἀποκαμόντος τῇ διὰ πολλοῦ
 ἐλκύσει τοῦ ἱματίου, καὶ αἰσχυνθέντος, ἡ Κρισνᾶ ἐθρή-
 νει, λέγουσα· « Οἶμοι! ὅτι οὗτος εἴλκυσεν ἐμὲ τὴν σὺ φρονα
 » καὶ εὐάνδρον, ὡς ἀνάνδρον. »
55. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Καρνᾶ· « Πόθεν σοι σωφροσύνη, τῇ ἐχού-
 » σῃ πολλοὺς ἀνδρας; σὺ δουλωθεῖσα, ἄνεις ἀνδρὸς εἶ·
 » ἔσο οὖν ταχέως μετ' ἀνδρὸς, ἐκλέξας ἓνα τῶν Καου-
 » ραβῶν. »
56. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Καρνᾶ, ὁ Δουριοδάνας, ὁ ὢν τυ-
 φλὸς τῇ ἐπάρσει, καὶ πέλαγος ἁμαρτίας, ἔδειξε τῇ Δρα-
 ουπαδῇ τὸν μηρὸν αὐτοῦ, ὁ μωρὸς καὶ θανατιῶν, εἰπών·
 « Κἀθισον ἐνταῦθα. »
57. Ὁ δὲ Βήμας, πῦρ πνέων θυμῷ ἐξ ὠτων, ἐξ ὀφθαλμῶν,
 ἐκ στόματος καὶ ῥινός, ἐφάνη, καθὼς ὁ Ὀκσιανὸς, ὁ φλό-
 γας ἐξάγων τοῦ ἐν ἑαυτῷ πυρὸς, καὶ ἀφιεῖς τοὺς ἑαυτοῦ
 ὄρους ἐν τῇ συντελείᾳ, καὶ ἔφη·
58. « Ὦν μηρὸν, ὦ Δουριοδάνα, ἔδειξας ἐν συνόδῳ τῇ Δραου-
 » παδῇ γυμνώσας, τοῦτόν σου τὸν ἀριστερόν μηρὸν ἐγὼ
 » συνθλάσω ἐν πολέμῳ ταύτῃ τῇ κορόνῃ. »
59. Ἰδόντες δὲ τοῦτον τοιαῦτα ἀναφωνοῦντα, τρίζοντα τοὺς
 ὀδόντας αὐτοῦ μεγάλῳ θυμῷ, καὶ λίαν μεμηνότα, ἄλλοι

μὲν τρόμον ἔσχον, ἄλλοι δὲ ἔπεσον ἐξ ἑδρας, καὶ ἄλλοι ἐλειποθύμησαν.

60 Ἐκ δὲ τῶν στομάτων τοῦ Βιδούρα, καὶ Βήσμα καὶ Κρι-
πᾶ, καὶ Δρόνα, τοιοῦτοι λόγοι ἐζήρχοντο· « Ἦτοι σήμερον
» ἡ αὔριον θάνατος ἔσται τῶν κακοφρόνων ¹, τῶν ἐκ γένους
» Κουροῦ. »

61 Τότε ἐν τῷ τόπῳ τῆς πυρολατρείας τοῦ Δρυταράστρα κυ-
νόλυκος ὑλάκτει μεγάλα, φλόγας πολλὰς ἐκπέμπων ἐκ
στόματος, ὥσπερ εἶλεγε· « Πῦρ κατακαύσει ἅπαν τὸ γένος. »

62. Ὁ μὲν οὖν Δρυταράστρας, νομίσας τοῦτο ἀπαίσιον οἰώ-
νισμα ², ἀφῆκε τὸ ὃ εἶχε φίλτρον, καὶ ἔφη πρὸς τὸν δύσ-
τροπον Δουριοδάναν, ὄνειδίζων·

63. « Αὕτη ἐστίν, ὡς ἀδελφὴ καὶ ὡς μήτηρ σου, ἃ τε οὕσα
» γυνὴ τοῦ πρεσβυτέρου σου ἀδελφοῦ· ὅθεν σεβαστὴ σοι
» ἔστω, ὡς δεῖ· ὧ ἄφρον, τί τοιαῦτα λέγεις ³ ἐν μέσῳ
» τῆς συνόδου ταύτῃ τῇ σεβαστῇ ἐν μέσῳ πολλῶν σωφρό-
» νων γυναικῶν ;

64. « Σὺ δ', ὧ κόρη Δραουπαδῆ, δυνατὴ εἶ ἀποστερῶσαι τὸν
» κόσμον τῷ οἰκείῳ πυρὶ τῆς σωφροσύνης· χαίρω οὖν ἐπὶ
» σοί, διότι οὐκ ὀργίζῃ τούτῳ τῷ ἀδίκῳ· αἵτησόν με
» χάριν. »

65. Ἡ δὲ νόμιμος γυνὴ τῶν Πανδοϊδῶν ἔφη· « οὐ ἐν ἐκείνῃ
» τῇ θυσίᾳ ἅπαντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ὑπηρεσίαν ἐποίη-
» σαν, οὗτος ἔστω ἀδούλωτος ⁴. »

66. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρυταράστρα, « ὦ κόρη, θαρρῆσασα,
» αἵτησον καὶ ἐτέραν χάριν, » αὕτη ἔφη· « Ἐστῶσαν ἀδού-

1. Τὸ πρωτότυπον φέρει αὐτολεξεί· « τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀφροσύνης. »

2. Αὐτολεξεί· « κακὴν ἐλπίδα. » Κακὸς ἦν οἰωνὸς ἡ ὑλάκη τοῦ κυνολύκου.

3. « Κάθησαν ἐπὶ τοῦ μηροῦ μου. »

4. Μὴ γενέσθω δηλ. δοῦλος, διότι ἐνικῆθη ἐν κυεσίᾳ.

- » λωτοι, ὦ βασιλεῦ, καὶ οὗτοι οἱ λοιποὶ υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ,
 » καὶ λαβέτωσαν τὰ οἰκεῖα ὄπλα καὶ ἐπιπλα ¹. »
67. Τὰ δὲ ῥήματα ταῦτα τῶν ἐπὶ τῆς συνόδου, « Αὕτη ἡ
 » Κρισιὰ πάντως γε ναῦς ² ἐγένετο τοῖς Πανδοΐδαις, τοῖς
 » ἐμβεβυθισμένοις πελάγει δυστυχίας, » ὕλην προσέθεντο
 τῷ ὥς πυρὶ θυμῷ τοῦ Βήμα.
68. Εἰπὼν γὰρ ὁ Βήμας θυμῷ, « Τί δαί; γυνή ἐσται ἡμῖν
 » ναῦς; ἡμεῖς τοῖς ἑαυτῶν στιβαροῖς βραχίοσι διαπλεύ-
 » σομεν τὸ τῆς δυστυχίας πέλαγος, » καὶ ἀψάμενος τῆς
 κορύνης, ἀνέστη εἰπὼν· « Τοὺς ἐχθροὺς ἀναιρῶ. »
69. Τῶν δ' ἐχθρῶν, τοῦ τε Δουριοδάνα, καὶ Καρνᾶ, καὶ Δουσ-
 σασάνα, καὶ ἄλλων τρεμόντων ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν, ὁ Ἰνδι-
 στίρας, κρατήσας τοῦ Βήμα τὰς χεῖρας, ἐμποδὼν ἐγένετο
 τοῦ ἀνελεῖν αὐτούς.
70. Τοῦ μὲν οὖν Ἰνδιστίρα κωλύσαντος τὸν θυμωθέντα Βή-
 μαν, κτεῖναι βουλόμενον τοὺς περὶ τὸν Δουριοδάναν, ὁ
 Δρυταράστρας ἔλεξε λόγον τερπνὸν πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν·
71. « Τίς, ὦ τέκνον, μεγάλους ἔχων ἐπικούρους, καὶ δυνάμε-
 » νος κατακαῦσαι θυμῷ τοὺς κόσμους, οὐ θυμοῦται κατὰ
 » τῶν φθονούντων καὶ ἐκπεμπόντων ῥήματα σκληρά, ὥς
 » βέλη, κατὰ τῆς καρδίας, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπαιρομένων;
72. « Καὶ ὁ σεληνόλιθος ³ τῇ πολλῇ τριβῇ σπινθῆρας ἐξά-
 » γει ἐν νυκτί. Τίς δ' ἐνεργεία συγκριθεῖη ἄν σοι τῷ τοι-
 » ούτῳ ἡμέρῳ κατὰ τὴν καρδίαν;
73. « Ἀάθε ⁴, ὦ βασιλεῦ, μετὰ τῶν ἀδελφῶν τὴν οἰκείαν

1. Κατένευσε καὶ εἰς τοῦτο ὁ Δρυταράστρας, καὶ ἐπέταξε δοῦναι τοῖς Πανδοΐδαις τὰ ὄπλα καὶ ἐπιπλα, ἃ ἀφηρέθησαν.

2. Ναῦς αὐτολεξεῖ, τουτέστι σωτηρία.

3. Ἐν γὰρ τῇ νυκτί, ὅτε ἡ Σελήνη λάμπει, μᾶλλον ψυχρὸς ἐστὶν ὁ σεληνόλιθος.

4. Αὐτολεξεῖ· Τίμησον.

» λαμπράν βασιλείαν, καὶ ποιήσον ταύτην τὴν γῆν καθα-
 » ράν ¹, λαμπρότερος ὢν καὶ αὐτοῦ τοῦ πανεκλάμπρου
 » ἡλίου.

74. «Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐδέποτε ἐκβάλλουσι τοῦ νοὸς τὴν
 » παρ' ἄλλων εὐποιάν, καθὼς οὐδὲ τὸν θεῖον λόγον τοῦ
 » πνευματικοῦ πατρὸς, οὐδ' ἀναπολοῦσι τὴν παρ' ἄλλων
 » κακοποιάν, καθὼς οὐδὲ τὸ διδόμενον τοῖς ἐνδεέσιν.

75. «Ἀνάσχου τῆς ἀδικίας καὶ ἀταξίας τοῦ Δουριοδάνα, καὶ
 » πορεύθητι σὺν τοῖς ἀδελφοῖς εἰς τὴν οἰκείαν πόλιν· καὶ
 » ἡ Πριτὰ γὰρ αὐτῇ, ἡ διεΐεугμένη ἀπὸ σοῦ, ὀλίγην θλί-
 » ψιν ἔξει.»

76. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας τῇ προσταγῇ τοῦ Δρυταράστρα
 ἀνεχώρησεν εὐθέως εἰς τὴν οἰκείαν πόλιν μετὰ τῶν ἀδελ-
 φῶν, λαμπρὰ ὄπλα ἐχόντων, καὶ θυμὸν μέγαν συνεχῶς
 πνεόντων.

77. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, «ὦ πάτερ, ἔφη, οὗτοι ἀναχωροῦσι
 » θυμοειδῶς καὶ δυσθύμως· θάνατος οὖν ἔσται τῷ ἡμετέρῳ
 » γένει. Τὸ ἔργον τοῦ πολέμου μετὰ τούτων δυσκατέργα-
 » στόν ἐστιν· ὥστε ἔστω πάλιν κυβεία.

78. «Καὶ νικηθέντες, διαγέτωσαν ἐν ἐρήμῳ, δερματοφοροῦν-
 » τες ἐπὶ ὁῶδεκα ἔτη· ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ τρίτῳ ἔτει
 » ἔστωσαν ἀγνώτες καὶ ἀφανεῖς, καθὼς οἱ ὄρνεις Κανζάναι
 » ἐν ὥρᾳ θέρους ².

79. «Οὕτω γὰρ ἐγὼ ἀνίκητος ἐκείνοις ἔσομαι ἐν πολέμῳ, συλ-
 » λέξας στρατὸν πολὺν καὶ πάντα τὰ προσήκοντα ἐν ὁῶ-
 » δεκα ἔτεσιν.» Ὁ μὲν οὖν Δρυταράστρας ἐκάλεσε πάλιν

1. Δηλ. ἀνέγκλητον, ἵνα μὴ λέγωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὡς ὁ Δουριοδάνας
 ἔλαβε πᾶσαν τὴν γῆν τῶν ἐξαδελφῶν.

2. Ἐν τῷ Ἰνδικῷ πρωτοτύπῳ ὑπάρχει ὁ μὲν τὸν Ἰούνιον ἀντιστοιχῶν
 Ἰνδικὸς μῆν.

- λιν τὸν Ἰνδιστίραν κατὰ τὸν λόγον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
80. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, ἰδίωμα ἔχων Ξατροῦ ¹, ἀφῆκε τῇ τύχῃ τὸ μέλλον γενέσθαι ², καὶ παρέστη τῷ βουλευτηρίῳ· νικηθεὶς δ' ἐν κυβείᾳ ὑπὸ τοῦ Σακουνῆ, ἤψατο τῆς εἰς ἔρημον σὺν τοῖς ἀδελφοῖς.
81. Παραδούς μὲν οὖν τότε ὁ Ἰνδιστίρας τῷ Δουριοδάνᾳ πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν, φορῶν δέρμα, καὶ ἐν νῷ ἔχων τὴν ἐν ὄρεσι καὶ ἄλσεσι διαγωγὴν, διέπρεπεν ὡς ἄλλος Σίβας.
82. Ὁ δὲ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Δουριοδάνᾳ ³ ἔφη τῇ Δρακουπαδῇ, ἀκολουθούσῃ τοῖς Πανδοΐδαις· «Ἄφες, ἄφες τοὺς τοὺς ἄνδρας τοὺς πένητας, καὶ ἔκλεξον ἓνα, τὸν βασιλέα τῶν Καουραβῶν ⁴.
83. Πρὸς δὲν ἔφη ὁ Βήμας· «Ἐγὼ παροξυνθεὶς εἰς μεγάλην
» ἄμυναν τῷ δεκάτῳ τετάρτῳ ἔτει, πατήσας τοὺς ἀναι-
» ρεθησομένους ἑκατὸν υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, ὀρχήσομαι
» ἐπὶ τοῦ στεφάνου τοῦ Δουριοδάνᾳ.»
84. Τοῦ δὲ Δουσσασάνα ἐκφωνήσαντος, «Οὗτος ὁ δέρμα φο-
» ρῶν ἐπὶ τοῦ σώματος, ὡς βοῦς, καὶ ἀρμόζων διάγειν ἐν
» δάσει, τί μεγαλορῆμονεῖ ἐν ταῦθα;» ἐγέλασαν ὅ,τε Καρνᾶς, καὶ ὁ Σακουνῆς, καὶ ὁ Δουριοδάνας.
85. Θυμῷ δὲ κατασχεθέντες καὶ οἱ τρεῖς νεώτεροι ἀδελφοὶ τοῦ Βήμα, ἐπηπείλησαν ἐν τῇ συνόδῳ φονεύσειν τὸν τε Καρνᾶν καὶ τὸν Σακουνῆν, καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλεῖς, τοὺς λίαν κακούργους.

1. Ἰδιον Ξατροῦ μὴ ἀποποιεῖσθαι πόλεμον, ἢ κυβείαν, ἔνθα ἐστὶ νίκη ἢ ἥττα.

2. Τὴν νίκην δηλ. ἢ τὴν ἥτταν.

3. Οὗτός ἐστιν ὁ Δουσσασάνας.

4. Τὸν Δουριοδάναν δηλονότι.

86. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ Πανδοῖδαι ἄλλους μὲν ἰδόντες, ἄλλους δὲ πρυσκυνήσαντες, τοὺς φίλα φρονούντας ἐν καρδίᾳ ¹, ἀφέντες ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀντιλήπτορος (ὑπερασπιστοῦ) Βιδούρα τὴν ἑαυτῶν μητέρα, ἤψαντο τῆς ὁδοῦ.
87. Ἡ δὲ Πριτὰ ἔφη τῇ Δραουπαδῇ, προσκυνησάσῃ τοὺς πόδας αὐτῆς ἐν τῷ πορεύεσθαι· «Ὡ ἀγαθὴ, τὸ σῶμά σου, » τὸ φοβούμενον στρῶμα ἐξ ἀνθέων, πόνου ἐκ χαλίκων » αἰσθήσεται ².
88. «Πῶς σὺ ἐν ἐρήμῳ ἀνέξῃ τοῦ καύματος τοῦ Ἡλίου καὶ » τοῦ ἰδρωτός, ἢ ἐκ τῆς ἀπαλότητος οὐκ εἶχες φέρειν » οὐτ' ἄλειμμα ἐκ κρόκου, οὔτε κόσμους ἐκ μαργαριτῶν ³;
89. «Οὗτοι, καὶ νικηταὶ ὄντες τοῦ κόσμου, ἀναχωροῦσιν εἰς » ἔρημον, ὡς φροντίζοντες τῆς ἀληθείας· φρόντισον σύγε » ἐμῆς μόνης ἐνταῦθα· διὰ τί καὶ σὺ, ὦ τέκνον, ἐγκα- » ταλείπεις ἐμέ;
90. «Ὡ εὐγενὴς Νακούλα, πῶς τὸ ἐμὸν ὄμμα, τὸ ὃν ὡς ἡ » Κουμούδα ⁴, γανωθήσεται ἄνευ τούτου τοῦ σοῦ σελη- » νιαίου προσώπου, τοῦ λαμπροῦ καὶ ἁβροῦ;
91. «Ὡ ἀγαπητὲ υἱὲ Σαχαδέβα, ἐπειδὴ τὸ ἀληθὲς περὶ πολ- » λοῦ ἐποιήθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ὑπὸ σοῦ τοῦτο » περὶ πολλοῦ ἐποιήθη ὀρθῶς, σὺ μὲν τοι μένων ἐνταῦθα » ἀπάλλαξόν με τοῦ ἄχθους.
92. «Ὡ Ἀρζούνα, σὺ, ὃς ἐλεήμων ἐγένου ἐν τῇ συνόδῳ πρὸς » τὸν κακεργάτην ἐχθρόν, πῶς νῦν ἀνελεήμων γεγονώς, » οὐδὲ βλέπεις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐμὲ κλαίουσαν;

1. Τοὺς εὐνοϊκῶς αὐτοῖς διακειμένους.

2. Κοιμηθήσεται ἐπὶ γῆς δηλ.

3. Αἱ σταγόνες τοῦ ἰδρωτός ὡς μαργαρίται, τὸ δὲ χρῶμα τοῦ κρόκου, ὡς ὁ ξανθὸς Ἥλιος.

4. Κουμούδα, ὡς εἴρηται, λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

93. «Σὺ δ', ὦ Βήμα, ἀρπάξας ἐμέ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κατα-
 » σκευασθέντος ἐκ λακκίου, καὶ φέρων ἐπ' ὤμου νύκτωρ
 » καὶ μεθ' ἡμέραν, τότε λύπην εἶχες· νῦν δὲ πῶς ἐγκα-
 » ταλείπεις ἐμέ κλαίουσιν;
94. «Ὡ Ἰνδιστίρα, τίς προσκυνῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἡμέρας,
 » ὀφεται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄνυξι τῶν ποδῶν
 » μου¹, τοῖς λαμπροῖς καὶ στιλπνοῖς γενομένοις τῇ προσ-
 » θίξει τῷ ἐπὶ κεφαλῇ σου πολλῶν πολυτίμων λίθων;
95. Αὕτη τοίνυν θρηνοῦσα ὑπὲρ τὸ μέτρον, θρηνεῖν ἐποίει καὶ
 τοὺς λίθους. Οὐδὲν τοῦτο θαυμαστόν· λύπη γὰρ ἐγένετο
 τότε καὶ τῷ Δουριοδάνᾳ, καὶ Δουσασάνᾳ, καὶ Καρνᾷ,
 καὶ Σακουνῇ.
96. Ἐκλαιε δὲ καὶ ὁ λαὸς ἅπας τῆς πόλεως, πληρῶν κραυ-
 γῆς τὸ μετὰ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ κενόν, «Οὐαί!
 » κρᾶζοντες, οὗτοι οἱ βασιλεῖς πορεύονται εἰς γῆν ἔρη-
 » μον!!»
97. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐπορεύετο, κεκαλυμμένον
 ἔχων τὸ πρόσωπον ἱματίῳ, ὡς ἡ Σελήνη τῷ νέφει, ἵνα
 μὴ κατακαύσειε τὴν χώραν τοῦ Δρυταράστρα θυμῷδει ὄμ-
 ματι, ὡς στερηθεῖς δολίως τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας.
98. Ὁ δὲ Βήμας ἐπορεύετο, ἐκτεταμένους μὲν ἔχων τὰς χεῖ-
 ρας, ἐρυθροὺς δὲ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμοὺς, τῷ μεγάλῳ
 θυμῷ, σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι ἔσται χρόνος, ὅτε κα-
 ταβρώσεται, ὡς θάνατος, διὰ τῶν πολεμικῶν χειρῶν ἐκεί-
 νων καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ γένος τῶν Καουραβῶν.
99. Ὁ δ' Ἀρζούνας πορευόμενος περιέρριπτε πολλὴν ἄμμον,
 σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι ῥίπτων βέλη ἄπειρα εἰς τοὺς
 στρατοὺς τοῦ Δρυταράστρα, ποιήσει πόλεμον, καταβάλ-
 λοντα τὴν καρτερίαν τῶν δυσφορήτων τοξοφόρων.

1. Τίς δηλ. προσκυνήσει με, σοῦ ἀπόντος.

100. Ὁ δὲ γενναῖος Σαχαδέβας ἐπορεύετο, ἀλείψας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μέλανι, σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι τότε λευκὸν ἔσται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὅταν διατέμῃ ἐν πολέμῳ τὸν Σακουνήν, τὸν ἔχοντα μέγα ὄνομα ἐπὶ τῇ ἐν δόλῳ κυβείᾳ.
101. Ὁ δὲ Νακούλας, ὁ τῇ εὐμορφίᾳ θέλγων τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν, ἐπορεύετο ἡλειλιμμένος τὸ σῶμα κόνει, σημαίνων ὅτι, τῶν ἐχθρῶν εὖ ἐχόντων, ἡ εὐπρέπεια τῶν μελῶν τοῦ σώματος οὐδόλως διαπρέπει τοῖς ἥρωσιν.
102. Ἡ δὲ γυνὴ τῶν Πανδοειδῶν ἐπορεύετο, διαλελυμένην ἔχουσα τὴν κόμην, κλαίουσα καὶ πολλὰς ἀράς τοιαύτας ἐκφωνοῦσα· «Οὕτω θλιβερώς εἰσελθέτωσαν εἰς τὴν Χαστι-»
» πούραν καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Καουραβῶν μετ' ὀλίγας
» ἡμέρας!»
103. Ὁ δὲ ἱεουργὸς Δαουμέας, πορευόμενος ἐν ὁδῷ, ἤδε τὰ τῆς Βέδας Σάμας περὶ τοῦ δεινοῦ Ἰάμα¹, θυμῷ ὦν ἐρυθρὸς, ἔχων κούσσαν ἐν χειρὶ, ἀνατεταμένη κατὰ τὸν Λίβυν², καὶ καταρώμενος ταῦτα· «Τοιαῦτα θρηνώδη
» μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀδέτωσαν καὶ αἱ γυναῖκες τῶν
» Καουραβῶν.»
104. Πολλὰ τε σημεῖα ἀπαίσια γεγόνασιν ἐν τῇ πόλει· ὅ,τε Ναράδας, παραστὰς τῷ Δρυταράστρᾳ, καιομένῳ τὴν καρδίαν ἐκ συννοίας, φθορὰν τοῦ γένους αὐτοῦ μεμήνυκε. Τῶν δὲ περὶ τῶν Δουριοδάναν καταφυγόντων εἰς τὸν Δρόναν τῷ φόβῳ τῶν σημείων, δούς αὐτοῖς αὐτὸς ἀφοβίαν, ὁ ὦν πέλαγος τῆς ἀνδρείας, ἐποίησεν αὐτοῖς ἄνεσιν³.

1. Ὕμνος εἰς Ἰάμαν ἐπὶ θανάτῳ ἐχθροῦ. — Ἄλλως· Ὕμνος εἰς τὸν Ἰάμαν, ὅς ἐστιν αὐτὸς ὁ θάνατος.

2. Ἐνθα οἰκεῖ θανατηφόρος δαίμων, ᾧ ὄνομα Νιρρίτη.

3. Καὶ σοφὸς ἦν καὶ γενναῖος, καὶ Βραχμάν· διὰ τοῦτο καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν ταῖς εὐχαῖς ἐποίησε, καὶ θάρρος δέδωκε.

105. Ὁ Ἀμάρας, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ σοφὸς ἐπιφοιτῶν, ὡς
 βομβύλιος, τῷ λωτίῳ ποδὶ τοῦ καλοῦ διδασκάλου Ζη-
 ναδάτα, τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου· οὗ τῆς πολυφήμου
 Βαλαβαράτας, τοῦ μεγάλου ποιήματος, τὸ δεύτερον βι-
 βλίον, ᾧ ὄνομα Σαββαπάρβα τὸ καταβάλλον τὴν ὁφρὺν
 τῶν σοφῶν, πέρας εἴληφε.

106. Ἐν τούτῳ τῷ Βιβλίῳ ἐμπεριέχονται πέντε μὲν Κεφά-
 λαια, ἑξακόσιοι δὲ καὶ ὀγδοήκοντα τρεῖς στίχοι, κατὰ τὸ
 μέτρον τοῦ Ἄνουσταύπα.

Τέλος τοῦ Πέμπτου Κεφαλαίου

τοῦ Δευτέρου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν τῶν ἁγίων τόπων προσκύνησιν
τοῦ Ἰνδιστίρα.

1. Ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ ὢν ἀπόρροια τοῦ Βισνοῦ, καὶ μᾶλλον ἀξιόμνητος τοῦ Ράμα ¹, ἔστω μοι ἐπ' ἀγαθῷ, δι' οὗ ἐποιήθη γέφυρα, ἡ Μαχαραβάρατα, ἐν τῷ ὡς πελάγει κόσμῳ, ἐπ' ὠφελείᾳ ἄλλων.
2. Συνώδευον δὲ τοῖς Πανδοῖδαις τεσσαρεσκαίδεκα φιλόφρονες ἥρωες μετὰ τῶν γυναικῶν ἑαυτῶν ἐφ' ἀρμάτων, ὅτε Ἰνδρασένας καὶ ἄλλοι, οἱ ὄντες ἱκανοὶ νικῆσαι καὶ τοὺς στρατοὺς τοῦ Ἰνδρα.
3. Δεξάμενοι δ' οἱ Πανδοῖδαι τὰ πεμφθέντα δῶρα ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, ἀμάξας καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα ², ἀποπέμψαντες μετὰ τιμῆς τοὺς προπέμψαντας πολίτας, καὶ τὰς καρδίας αὐτῶν συλήσαντες, ἐπορεύοντο κατὰ τὸ βόρειον μέρος.
4. Στάς δ' ἐν τῇ νυκτὶ ὁ Ἰνδιστίρας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς

1. Ὁ μὲν γὰρ Ῥάμας ἐποίησε γέφυραν ἐπ' ὠφελείᾳ ἑαυτοῦ, ὁ δὲ Βεάσας ἐπ' ὠφελείᾳ ἄλλων διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἀγαθοποιὸς ἐκείνου.

2. Ἴππους δηλ.

Γαγγᾶς ὑπὸ δένδρεν Βάταν, ἀφῆκε τὴν λύπην, τῇ συμβουλῇ τοῦ Σαουνάκα, τοῦ προεστῶτος τῶν ἀκολουθούντων ἐγκρατῶν Βραχμάνων.

5. Περί δὲ τὸ πρῶτον ¹ ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, ἄμειρος πλουτοῦ ὦν, καὶ πολλοῖς Βραχμᾶσι συνὼν, ἔτυχε παρὰ τοῦ Ἡλίου χύτρας ἀκενώτου ², ἱκετεύσας καὶ ὑμνήσας αὐτὸν διὰ τῆς Συμβουλῆς τοῦ Δαουμέα.
6. Προσκυνήσας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας τὴν Κουρου-ζέτραν, τὴν ἐπαινετὴν ποταμοῖς πολλοῖς, ὦν κολοφὼν ἐστὶν ἡ Σαρασβατὴ, ἐπορεύετο εἰς τὸ δάσος Καμεκάν, μεγάλας χάριτας ὁμολογῶν τῇ κυβεῖα ³.
7. Ἐνταῦθα περὶ μέσας νύκτας, κωλύσας τὴν εἰς τὰ πρόσω ὁδὸν τῶν περὶ τὸν Ἰνδιστίραν ὁ γίγας Κιρμήρας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βάκα ⁴ τοῦ ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ Βήμα ⁵, ἐπέμφθη εἰς ἔντευξιν τοῦ Ἰάμα.
8. Μὴ εἰσακουσθεὶς δ' ὁ Βιδούρας ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, λέγων ταῦτα, « Πῶς διοικήσει τὴν γῆν ὁ ἀξιοκατηγόρητος » υἱός σου, ὁ ὦν ἀπόρροια τοῦ Καλῆ Αἰῶνος ⁶; ἀπόβαλε » οὖν αὐτὸν, » ἐπορεύετο εἰς ἐκεῖνο τὸ δάσος πρὸς τοὺς Πανδοῖδας.
9. Παρακληθεὶς δ' ἔπειτα ὁ Βιδούρας ὑπὸ τοῦ Σανζαῖα ⁷, πεμφθέντος παρὰ τοῦ Δρυταράστρα, λυπούμενου ἐπὶ τῇ

1. Τὸ πρωτότυπον φέρει αὐτολεξεί· ἐν αὐγῇ.

2. Αὕτη ἡ χύτρα οὐδέποτε ἐκενοῦτο, ἀλλὰ πάντοτε πλήρης ἦν παντοειδῶν βρωμάτων.

3. Διότι ἐγένετο αἰτία τῆς προσκυνήσεως τοιοῦτου ἀγίου τόπου.

4. Ἀνηρέθη πρότερον ὁ Βάκας ὑπὸ τοῦ Βήμα.

5. Τὸ Ἰνδικὸν κείμενον φέρει αὐτολ. « ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Βάκα », τοῦ Βήμα δηλ.

6. Δηλ. κακεντρεχῆς· οὕτω γὰρ περιφραστικῶς καλοῦσι τὸν δύστροπον,

7. Ὁ Σανζαῖας βουλευτὴς ἦν τοῦ Δρυταράστρα.

ἀπουσία αὐτοῦ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, πρὸς νοθεσίαν τοῦ κακόνους Δουριοδάνα, εὖνους ὦν τοῖς Πανδοῖδαις.

10. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὀρμηθεὶς εἰς ἀνδρείαν τῶν Πανδοῖδων τούτοις τοῖς λόγοις τοῦ Καρνᾶ, « Νῦν εὐχεύωτοί » εἰσιν οἱ ἐχθροί, ὄντες ἄνευ στρατῶν, » ἐκωλύθη εὐθέως ὑπὸ τοῦ Βεάσσα εἰπόντος, « Διατί βούλῃ πεσεῖν εἰς ἑόρβον » ρον ἀδικίας ; »
11. Ἐπειδὴ ὁ μὲν ὅσιος Μαῖτρέγης ἐπὶ συνόδου συμβουλευόντων παρώτρυνε τὸν Δουριοδάναν εἰς τὴν πρὸς τοὺς Πανδοῖδας φιλοφροσύνην καὶ εὖνοιαν, ὁ Δουριοδάνας οὐκ εἰσῆκουεν, » ἀλλ' ἔκρουε τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν τῇ χειρὶ παίζων, διὰ τοῦτο » ὁ Μαῖτρέγης κατηράσατο αὐτοῦ, εἰπών· « Συντριφεῖν » σου ὁ μηρὸς αὐτὸς ἐν πολέμῳ τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα. »
12. Τῶν δὲ Πανδοῖδων πορευθέντων εἰς τὸ ἄλσος Δβαῖταβανᾶν, συνῆλθον πρὸς αὐτοὺς πάντες οἱ φίλοι βασιλεῖς εἰς ἀσπασμὸν, καθὼς εἰς τὴν καρδίαν ἐλθούσης τῆς ἡσυχίας, πᾶσαι πανταχόθεν αἱ ἀρεταὶ συνέρχονται.
13. Ὃς ἐτέλεσε τὴν Ῥάζασουῖαν θυσίαν, καὶ υἱὸς ἦν τοῦ Δάρμα, καὶ ἐφρόνει τὰ τοῦ νόμου, τούτου ἐκ τῆς ὁμιλίας, συλλυπηθέντες, ἀνεχώρησαν οἱ βασιλεῖς.
14. Τότε ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκείαν χώραν, ὅτε υἱὸς τοῦ σεβαστοῦ Δρουπάδα, μετὰ τῶν πέντε υἱῶν τῆς Δραουπαδῆς, καὶ ὁ μεγαλόφρων Κρισνᾶς, ὁ πρῶτος τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ, μετὰ τῆς Σουβαδράς καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἀβιμανιοῦ.
15. Ἐλθὼν δ' ὁ μέλας ὅσιος Βεάσας πρὸς τὸν Ἀρζούναν, ἔβρεξεν ὡς νέφος ¹ αὐτῷ ἐπωδὴν τινα, καλουμένην Πρατισρουτῆν, εἰς ἀνάφυσιν τοῦ φυτοῦ τῆς χαρᾶς, τοῦ κατακαυθέντος τῷ δεινῷ πυρὶ τῶν ἐχθρῶν.

1. Καὶ τὸ νέφος μέλαν ἐστί.

16. Οἱ μὲν δὴ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἄλσος Καμεκάν, τὸ ὃν ἄγνόν ἐκ τοῦ διαρρέοντος ποταμοῦ Σαρασβάτης· ὁ δ' ἐνδοξος Ἀρζούνας ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἴμαδον, μελετήσων τὴν ἐπωδὴν, ἣν ἔμαθε ¹.
17. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἡ διαζεύξις τοῦ Ἀρζούνα ἔκαυσε τὰς ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λύπας ἐπὶ τῇ στερήσει τῆς βασιλικῆς δόξης, καθὼς τὸ πῦρ τὰ ἐν τῷ ἄλσει δένδρα ².
18. Ἐν τούτῳ τὸ ἀναμεταξὺ καταβάς ἐξ οὐρανοῦ ὁ ἄριστος τῶν ὁσίων θεῶν Λομάσσας, γαληνιαῖον ἔχων σῶμα, ἔλεξε τῷ Ἰνδιστίρᾳ λόγον ἀμβρόσιον τῇ ἀκοῇ·
19. «Χαῖρε, ὦ υἱὲ τοῦ Δάρμα, ὁ μέγας καὶ ὀλβιος, καὶ νόμιζε τοὺς ἐχθροὺς ἡττημένους ³· ὁ γὰρ Ἀρζούνας, ὁ νικῶν τοὺς τρεῖς κόσμους τῷ βραχίονι αὐτοῦ, θείων ὄπλων ἔτυχεν, ὦ βασιλεῦ.
20. «Αὐτὸς πορευθεὶς ἐπ' ἀσκήσει εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Ἴμαοῦ ⁴, τὴν λεγομένην Ἰνδρακίλαν, ἐνέτυχε τῷ Ἰνδρᾷ ἐν σχήματι Βραχμᾶνος, εἰπόντι· «Ἄφες τὰ ὄπλα ἐν ἀσκήσει·» μὴ ἀφείς δ' αὐτὰ, ἤκουσε πάλιν παρ' αὐτοῦ, «δείξαντος τὴν ἑαυτοῦ μορφήν· «Σέβου τὸν Σίβαν.»
21. «Μετὰ δὲ ταῦτα, πορευθεὶς εἰς τὴν καλὴν Ταποθάναν ⁵, ἤσκειτο ὅλον ἓνα μῆνα, δεόμενος τοῦ Θεοῦ ταπεινῶς, καὶ ἐσθίων ὀπώρας μετὰ τρεῖς ἡμέρας.
22. «Τῷ δὲ δευτέρῳ μηνί, ποιῶν ἐνταῦθα ἀσκησιν ἀκατα-

1. Παρὰ τοῦ Βεάσα ἔμαθε τὴν ἐπωδὴν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

2. Πάσας δηλ. τὰς λύπας ὑπερέβαλεν ἡ λύπη τῆς διαζεύξεως τοῦ Ἀρζούνα.

3. Ἐν συντομίᾳ λέγει τὴν αἰτίαν τῆς χαρᾶς.

4. Νῦν δὲ ἐκτεταμένως διηγεῖται περὶ τῆς ὑποθέσεως.

5. Ἄλσος ἀσκήσεως.

- » νόητον οὗτος ὁ μέγας ἥρως καὶ ἀσκητῆς, ἥσθιεν ὁπώρας
 » μετὰ ἑξ ἡμέρας.
23. « Τῷ δὲ τρίτῳ μηνὶ ποιῶν ἀσκησιν οὗτος ὁ πανεύφημος,
 » ἥσθιε μετὰ πεντεκαίδεκα ἡμέρας φύλλα ξηρὰ, μηδεμίαν
 » ἔχων φροντίδα τοῦ σώματος, ἀνάγων δὲ τὸν νοῦν αὐτοῦ
 » πρὸς τὸν Σίβαν.
24. « Ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ μηνὶ ἐσθίων τὸν πνέοντα ἀέρα πρὸ
 » προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔχων τὸ σῶμα ὀρθιον καὶ ἀκίνη-
 » τον, μεγάλας ἀσκήσεις ἐποιεῖτο.
25. « Οἱ δ' ἐλέφαντες, ἀφέντες τὰς ἄκρας τοῦ Ἰμαοῦ ὄρους
 » πλήρεις οὔσας χιόνος, καὶ μηδὲν ἡδὺ ἐχούσας, ἐπλητ-
 » τον σφόδρα τοῖς ὁδοῦσι τὸ σῶμα αὐτοῦ τοῦ Ἀρζούνα,
 » νομίζοντες μέλανα λίθον.
26. « Ἀφίεις δὲ πόρῳ τὴν ράγαν ¹ καὶ τὴν τάμαν οὗτος ὁ
 » μεγαλόφρων, ἔσχε τότε ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ σωματικὴν
 » τὴν σάτθαν, τουτέστι τὸν Σίβαν, τὸν συστατικὸν τῶν
 » τριῶν κόσμων.
27. « Πάντα δὲ τὰ εἶδη τῶν ζώων ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἤλευ-
 » θερώθησαν τῆς φυσικῆς ἀντιπαθείας, ἣν εἶχον, φοβη-
 » θέντα, καὶ ὥσπερ πληγέντα τῇ ὀξείᾳ τούτου ἐγκρατεῖα,
 » ὡς ῥομφαία.
28. « Ὁ μὲν γὰρ λέων διέλυε τὴν συμπλεχθεῖσαν οὐρὰν τῆς
 » ἀγρίας βοῆς τῇ βιάτῳ ². τὸ δὲ ζεύγος τῶν στρουθῶν,
 » ἀποκαμὸν μετὰ τὴν συνουσίαν, ἀνεψύχετο ἡρέμα φυσή-
 » ματι τῶν ὄψεων.
29. « Ὁ δ' ἰχθὺς, ἀναλαμβανόμενος ὑπὸ τοῦ Λάρου ἀπὸ λί-

1. Ράγα ἐστὶ τὸ ἐπιθυμητικόν· Τάμα, τὸ θυμικόν· Σάτθα, τὸ λο-
 γικόν, τὸ πρᾶον καὶ ἀπαθές.

2. Ἐν τούτοις σημαίνει, ὅτι ἔχθρα καὶ ἀντιπάθεια οὐκ ἦν.

- » μνης ἀνδρου, ἀφίετο εἰς πολυῦδρον· ἡ δὲ λέαινα ἐγα-
 » λακτοτρόφει ἐλέει τὸν νεβρὸν, ἄνευ μητρὸς ὄντα.
30. Τὰ δ' ἄλση πάντα ἐκοσμοῦντο αἰεὶ πᾶσι τοῖς ὠραίοις
 » καρποῖς ¹, ἀφεισῶν τῶν ὠρῶν τὴν πρὸς ἀλλήλας ἐναν-
 » τιότητα· λευκὴ δὲ φήμη τῷ Ἀρζούνα ἐγένετο, ὃ ἐστι
 » τὰ πολλὰ ἄνθη.
31. «Τοῦτον ἰδόντες οἱ ἔφοροι τῶν ὀκτῶ μερῶν θεοὶ, ἔχοντα
 » ἐφ' ἑκατέρου ὤμου ῥομφαίαν καὶ τόξον, καὶ ἐφ' ἑκατέ-
 » ρας πλάτης δύω φαρέτρας, καὶ τοιαύτας σκληρὰς ἀσκή-
 » σεις ἀσκούμενον, φόβον ἔλαβον.
32. «Ὁ δὲ τριόφθαλμος Σίβας, χαρεῖς ταύταις ταῖς ὑπερφυέ-
 » σιν ἀσκήσεσι τούτου, ἐπιθυμῶν δὲ θεωρῆσαι τὴν ῥώμην
 » αὐτοῦ, ἀφίκετο ἐκεῖ μετ' ἀκολούθων, λαβὼν σχῆμα
 » Κιράτα ².
33. «Ἰταμὸς δέ τις δαίμων καὶ τολμηρὸς, Μουκασούρας
 » τοῦνομα, προσελθὼν ἐνώπιον ἐν μορφῇ χοίρου, πρῶτον
 » μὲν ἐβλήθη τοῖς βέλεσιν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἀρζούνα,
 » εἶτα δ' ὑπὸ τοῦ Σίβα, τοῦ ἔχοντος σχῆμα Κιράτα.
34. «Ὁ δὲ Σίβας προῦκαλέσατο εἰς μάχην τὸν Ἀρζούναν
 » τοιούτοις λόγοις, ἐκ στόματός τινος δούλου, πεμφθέν-
 » τος· «Οὗτος ὁ χοῖρος, ὃν ἐγὼ ἔμελλον ἀνελεῖν, διὰ τί
 » ἀνῆρέθη ὑπὸ σοῦ; τούτου ἕνεκεν ἐγὼ μαχήσομαί σοι.»
35. «Τοῦ μὲν οὖν Σίβα, τοῦ ὄντος ἐν σχήματι Κιράτα, ἀψα-
 » μένου τῶν ὄπλων, ὁ κορυφαῖος τῶν ἡρώων Ἀρζούνας
 » ἐντείνας τὸ τόξον, διετάραξε τοῖς βέλεσι τὴν Βραχ-
 » μάνδαν.
36. «Τοῦ δὲ γίφους παντὸς τῶν δεινῶν Κιρατῶν φοβουμένου,
 » καὶ φεύγοντος τοῖς πολλοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Σί-

1. Δηλ. πάντες οἱ καρποὶ ἐν πάσαις ταῖς ὥραις εὐρίσκοντο.

2. Κιράτας λέγεται ὁ οἰκῶν ἐν ὕλῃ, ὁ ἀγροῖκος.

» βας ἤρπαξεν ἀφανῶς τὸ τόξον καὶ ἀμφοτέρας τὰς φαρέ-
» τρας αὐτοῦ, καταπλαγέντος τὸν νοῦν.

37. « Ἐλύσας δὲ τὴν ῥομφαίαν ἐκ τῆς θήκης ὁ νεώτερός σου
» ἀδελφός, καὶ ἀνατείνας τὴν χεῖρα, ὥρμησε κατὰ τοῦ
» Σίβα, τοῦ φαινομένου Κιράτα, κατακαίων τὸ περιέχον
» μᾶλλον τοῦ Ἡλίου, τῷ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ πυρί.

38. « Ἀφανοῦς δὲ καὶ τοῦ ξίφους γενομένου, ἄρπαγέντος, ὁ
» γενναῖος Ἀρζούνας, ῥίπτων λίθους μεγάλους ταῖς ἀόπλοις
» χερσίν, ἀνθίστατο τῷ Σίβα, πολεμῶν καὶ πνέων θυμόν.

39. « Μὴ ἔχων δ' ὡς ὄπλα, μήτε δένδρα, μήτε λίθους ¹, δε-
» ξιὸς ὢν παλαιστής, ἀψάμενος τῇ χειρὶ τοῖν ποδοῖν τοῦ
» Σίβα, περιέφερεν αὐτόν, ὡς ἱμάτιον, νίκης σημεῖον ἐν
» πολέμῳ ².

40. « Χαρεῖς δ' ὁ Σίβας τῇ εὐψυχίᾳ τοῦ Ἀρζούνα, ἐφάνη αὐτῷ
» ἐν ταυτῷ, ὡς ἔχει φύσεως, ἔχων ῥέουσιν τὴν Γαγγάν
» ἐκ τῆς κορυφῆς, κρανιοφόρος, τριαινοφόρος, πλοκαμο-
» φόρος, σεληνοφόρος, καὶ τριόφθαλμος.

41. « Ἐδῶκε δ' ἔπειτα ὁ Σίβας αὐτῷ τῷ περικλεεῖ υἱῷ τῆς
» Πριτᾶς βέλος, ᾧ ὄνομα *Πασουπάτα*, ἀνολκείον μὲν ῥί-
» πτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους, λαμπρόν δ' ἐπὶ νίκη κατὰ θεῶν
» καὶ ἀντιθέων ὑπερφρόνων.

42. Ἐτιμᾶτο δὲ τότε ὁ Ἀρζούνας καὶ ὑπὸ τῶν θεαινῶν ³
» ἀνθοβολίαις, ἵνα χαρίσῃται αὐταῖς καλοὺς ἄνδρας, καὶ
» τύμπανα ἐκρούοντο ἐν οὐρανῷ, ὡς βροντοειδῇ κηρύγ-
» ματα τῆς ἀγλαΐας τοῦ οὐρανοῦ ⁴.

1. Ὅλα δηλονότι κατηναλώθησαν, ῥιπτόμενα, καὶ δένδρα καὶ λίθοι.

2. Ἐν πολέμῳ νικήσας ὁ ἀντίπαλος περιστρέφει τὸ περιβόλαιον αὐ-
τοῦ, ὡς σημεῖον νίκης.

3. Οἱ ἐν πολέμῳ ἡρωϊκῶς θνήσκοντες σύνεισι θεαῖς.

4. Καὶ ὁ οὐρανὸς δηλ. ἡγλαίσθη καὶ ἐχάρη ἐπὶ τῇ νίκη τοῦ Ἀρζούνα.

43. «Περικυκλωθείς δέ, ἐτιμᾶτο καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν, χαι-
 »ρόντων, οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἴνδρα, ὡς Ἴνδρας· τιμὴ γάρ
 »δίδοται παρὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῷ ἀξίῳ υἱῷ τοῦ βασι-
 »λέως, ὡς αὐτῷ τῷ βασιλεῖ.
44. «Καὶ ὁ μὲν Κουβέρας ἔδωκε τῷ γενναίῳ ἥρωϊ βέλος, ὃ
 »ὄνομα *Πρασβαπάνα* ¹, ὁ δὲ Βαρούνας ἐρόχον, ὁ δὲ Ἰά-
 »μας ῥάβδον, εἰπόντες· «Νίκα τὸν κόσμον τούτοις τοῖς
 »ὅπλοις.»
45. «Ὁ δὲ οὐρανοδеспότης Ἴνδρας, ὁ ὢν μακάριος ἐπὶ τοιού-
 »τῳ υἱῷ, ἀναβιβάσας αὐτὸν ἐφ' ἄρματος, ἡνιόχου ὄντος
 »τοῦ Ματαλῆ, ἤγαγεν εἰς τὴν οἰκείαν χώραν, μεγαλο-
 »φρονῶν, πρὸς ἥτταν πολεμίων γιγάντων ².
46. «Παρεκάθισε δὲ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἰκείου θρόνου, καὶ ἔρω-
 »τήσαντί μοι «Τί τοῦτο ; » διηγήσατο παρρησίᾳ πάντα
 »τὰ κατορθώματα αὐτοῦ, ἃ εἶπόν σοι, καὶ ὅτι ὄνομα αὐ-
 »τοῦ ἐστίν Ἀρζούνας.»
47. Τοῦ δὲ βασιλέως Ἰνδιστίρα μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἐμδυθι-
 σθέντος τὸν νοῦν τῇ ἡδεΐᾳ ἀκροάσει τοιούτων κατορθωμά-
 των, ἔχοντας στόμα ἄφωνον καὶ πρόσωπον μειδιῶν,
 ἔκ τε τῆς χαρᾶς δάκρυα ἐξ ὀφθαλμῶν ῥαίνοντος, καὶ φρίτ-
 τοντος ³,
48. Πάλιν ὁ ὅσιος εἶρηκε· «Ἐμοῦ δ', ὃ βασιλεῦ, κατερχο-
 »μένου εἰς προσκύνησιν τῶν ἐνταῦθα ἀγίων τόπων, πα-
 »ρήγγειλέ μοι ὁ Ἀρζούνας ἀναγγεῖλαί σοι ἐκ στόματος
 »μετὰ τῆς αὐτοῦ προσκυνήσεως ταῦτα·

1. Αὐτολεξεῖ· Ὑπνωτικόν.

2. Ἠγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ νικῆσαι δι' αὐτοῦ τοὺς πολεμίους Γίγαντας.

3. Ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς λέγει· Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται, ὡς ὁ Λομάσ-
 σης ἀπεσιώπησε μικρόν τι, βλέπων τὸν βασιλέα μὴ δυνάμενον εἰπεῖν τι ἐκ
 τῆς χαρᾶς.

49. « Ὅτι γυμνασθεῖς ¹ τὰ διάφορα θεῖα ὄπλα ἐν πέντε ἔτεσι,
 « καὶ πράξας ὅ,τι εὐύλεται ὁ Ἰνδρας ², ποιήσει τὰς τρίχας
 « τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡς βομβυλίου πρὸς τοῖς λωτίοις
 « ποσὶ σου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λευκοῦ ὄρους ³. »
50. Τοιαῦτα τοῦ Λομάσσα εἰρηκότος, χαρεῖς ὁ βασιλεὺς ἔφη·
 « Ἔσο μοι ἴλεως· ἐγὼ σὺν σοὶ περιελεύσομαι τοὺς ἁγίους
 « τόπους, ἵνα ἐξαλειφθῶσιν αἱ πολλαὶ μου ἁμαρτίαι. »
51. Εὐλόγου δὲ φανείσης τῷ Λομάσσα ταύτης τῆς γνώμης
 τοῦ βασιλέως, ἀποπέμψας οὗτος πάντας τοὺς γέροντας
 ἐκ τοῦ ἄλσους Καμεκᾶ, ἔμεινεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, καθα-
 ρὸς γινόμενος τὴν καρδίαν τοῖς λόγοις τοῦ ὁσίου Παρθά-
 τα, καὶ Ναράδα, καὶ ἄλλων.
52. Ἦψατο δὲ τῆς εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, διδασκόμενος
 καθ' ἐκάστην καθ' ὁδὸν τὴν γινώσιν τῶν ὄντων, ὑπὸ τε τοῦ
 Λομάσσα καὶ Δαουμέα, τελευτήσαντος τοῦ Νοεμβρίου,
 καὶ ἀρξαμένου τοῦ Δεκεμβρίου.
53. Προσκυνῶν οὖν πάντας τοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν ἁγίους τό-
 πους, λουόμενός τε καὶ δωρούμενος, ἀφίκετο εἰς τὴν Ναϊ-
 μέσσαν, καθεῖθεν εἰς τὴν ἀλεξίκακον Πραϊάγαν, ἔνθα συμ-
 μίγνυνται τὰ ὕδατα τῆς Γαγγᾶς καὶ Ἰαμουναῶς.
54. Ἐντεῦθεν δ' ἀφίκετο εἰς τὴν ὀρεινὴν Γαῖαν, τὴν οὖσαν
 ἁγίαν διὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Γαῖα, ἔνθα ἐστὶν ἡ Μαχανα-
 δή ⁴. Τότε τὰ νέφη θροντῶντα ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ
 καύματος, ἐκόσμησαν τὸν οὐρανόν.

1. Αὐτολεξεῖ, μαθὼν διδασκαλίαν.

2. Ὁ Ἰνδρας ἤθελε τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Ἀρζούνα, εἰς τροπὴν τῶν
 Δαιμόνων καὶ Γιγάντων.

3. Τουτέστιν ἔλθων προσκυνήσει τοὺς πόδας σου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ
 λευκοῦ ὄρους, ὅ, ἐστὶ μέρος τοῦ Ἰμακοῦ.

4. Ὁ, ἐστὶ Μεγάλος ποταμός.

55. Ὁ δὲ Δαουμέας ἔφη τῷ Ἰνδιστίρᾳ· « ὦ βασιλεῦ, ἡ πε-
 » ριήγησις ἀγίων τόπων ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν, οὐχ ἀρ-
 » μοδία ἐστίν, ὅτε πολυειδῆ ζωῦφια γεννῶνται ἐπὶ τῆς γῆς
 » ἐκ τῶν ὁμβρίων ὑδάτων.
56. « Αὕτη ἡ ὥρα τῶν ὁμβρῶν, ὦ βασιλεῦ, ἡδεῖά ἐστι τοῖς
 » μένουσιν αἵκοι ¹, ἀλλ' οὐχὶ τοῖς περιερχομένοις, πάντα
 » μὲν τᾶλλα ποιοῦσα ἀγαπητὰ τῇ ὁράσει, δυσόδους δὲ
 » τὰς ὁδοὺς ἐκ τῶν πολλῶν ὑδάτων καὶ τελμάτων.
57. « Αὐτίκα καὶ γὰρ ἰδὲ ², αἱ μὲν διαστάσεις τοῦ τόπου ὀρ-
 » χοῦνται, ὡς γυναῖκες ³, σὺν ταῖς βρονταῖς τῶν νεφῶν,
 » ὡς ἥχοις τυμπάνων· ἡ δ' ἀστραπὴ αὕτη περιλάμπει,
 » ὡς λάμπις λιθοκολλήτων κοσμημάτων κινουμένων.
58. « Πάντως γε ⁴ αἱ φλόγες τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρὸς κατεπό-
 » θησαν μετὰ τῶν ὑδάτων ὑπὸ τῶν νεφῶν· ὅθεν πίπτον-
 » τος τοῦ ὕδατος, αἱ φλόγες τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρὸς φωτα-
 » γωγοῦσιν, αἵ εἰσιν αἱ πολλαὶ ἀστραπαί.
59. « Ἰδὲ, πάντα τὰ ὄπλα ⁵ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἑρωτος
 » θήγονται ἐν νεφέλαις, ὡς ἐν ἀκόναις, ὃ συμπεραίνεται
 » ἐκ τῆς ἀστραπῆς· αἱ δ' ἀνιστάμεναι πυγολαμπίδες φαί-
 » νονται ὡς λαμπροὶ σπινθῆρες τῆς θίξεως ⁶,
60. « Ὁ τῶν φῶτων κύριος περιεκαλύφθη τοῖς νέφεσι· τούτου
 » δὲ αἱ ὡς γυναῖκες λαμπηδόνες περιπλανῶνται ἐν τῷ
 » αἰθέρι καὶ λειποθυμοῦσαι πίπτουσιν ἐπὶ τῇ διαζεύξει, ὃ

1. Ἐπαινος τῆς ὥρας τῶν ὁμβρῶν.

2. Αὐτολεξεῖ, παραδείγματος χάριν.

3. Ὅταν αἱ γυναῖκες χορεύωσι, τὰ λιθοκόλλητα αὐτῶν λαμπρὰ κο-
 σμήματα περικινοῦνται, μαρμαρυγὰς ἐκπέμποντα.

4. Ἀτολεξεῖ, ἀναγκαίως, πάντως.

5. Ἡ ἀστραπὴ ἐστίν ὡς ὄπλον.

6. Ἐν ὥρᾳ ὁμβρῶν πολλαὶ γίνονται πυγολαμπίδες καὶ περιίπτανται.

» συμπεραίνεται ἐκ τῆς κόνιος τῶν ἀνθέων τοῦ δένδρου

» Καδάμβας, τῆς πιπτούσης ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου ¹.

61. « Ἰδὲ, οὗτοι οἱ λευκοὶ λάροι ² φαίνονται ὡς ὀδόντες τῶν
» νεφῶν, ἡδέως καγχάζοντων, τουτέστι ἐροντώντων, ὅτι
» ἐνίκησαν τὸ τοῦ δάσους πῦρ, τὸ ὃν πολέμιον τοῖς δέν-
» ῥεσι, τοῖς θετοῖς υἱοῖς αὐτῶν τῶν νεφῶν ³.

62. « Τοῦτο τὸ νέφος οὐκ ἔστι νέφος, ἀλλ' ὁ μέλας Ἀρζούνας,
» ὃς ἔρχεται ἐξ οὐρανοῦ, ἔχων τὴν μὲν ἀστραπὴν ὡς στέφα-
» νον, τὴν δ' Ἴριν, ὡς τόξον, καὶ δεικνύων σοι ἀπὸ γε
» τοῦ κατιόντος ῥαγδαίου ὑετοῦ, ὅτι ἐγυμνάσθη τὴν τῶν
» θεῶν βελῶν βολήν.

63. « Οὗτοι οἱ ταῶνες ἄδουσι καὶ χορεύουσιν, ὄρωντες τὰ ὕδατα
» πίπτοντα, τὰ αἵτια τῆς συλλήψεως τῶν θηλέων ὄφρων
» μαντευόμενοι μέλλουσαν ἀφθονίαν τροφῆς ⁴.

64. « Nūn, ὦ βασιλεῦ, τὰ μεγάλα πελάγη συστέλλονται ἐξ
» αἰδοῦς ⁵ ἀγκαλιζόμενα τοὺς ποταμοὺς, τὰς ἐρασμίας
» θυγατέρας τούτου τοῦ εὐγενοῦς καιροῦ ⁶.

1. Ἡ κόνιος αὕτη ξανθή ἐστι.

2. Οὗτοι οἱ ὄρνεις ἵπτανται ἰλαδὸν ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὄμβρων.

3. Τὰ γὰρ δένδρα καὶ ὑπὸ τῶν νεφῶν τρέφονται, πίνοντα τὸ ἐξ αὐτῶν πίπτον ὕδωρ.

4. Λέγουσιν, ὡς ἐν ὥρᾳ τῶν ὄμβρων σύλληψις τῶν θηλέων ὄφρων γίνεται· ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνουσιν, ὡς πολλοὶ γενήσονται· οἱ γὰρ ταῶνες ὀφιοφάγοι εἰσὶν.

5. Λέγουσιν, ὡς ἐν ὥρᾳ τῶν ὄμβρων, ὅτε τοιοῦτοι ποταμοὶ πλημυροῦντες εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ θάλασσα οὐ πλημμυρεῖ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου μειοῦται· ἐπειδὴ τὰ νέφη ἐκροφοῦσιν ὕδωρ ἐξ αὐτῆς, καίπειτα τοῦτο βρέχουσι.

6. Ἐν γὰρ τῇ καιρῷ τῶν ὄμβρων οἱ ποταμοὶ, οἵ τε ἀέναιοι καὶ χεῖμαρροι, πλημμυροῦντες ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δέ τις γαμεῖ θυγατέρα εὐγενοῦς τινος καὶ ἐνδόξου, συστέλλεται καὶ αἰδεῖται.

65. Ὁ Ἑρως κρατεῖ πρίονα ὀδοντώδη ¹ εἰς τομήν, ὡς φυτοῦ,
 « τοῦ ἥτορος τῆς διεξευγμένης γυναικός, ὅ ἐστι τὸ ἄνθος
 » ἡ Κετάκα ², ὃ μελανοειδές γίνεται ἐκ τοῦ ἐπικαθη-
 » μένου μέλανος βομβύλιου ³.
66. « Ἰδὲ, οἱ ὀδύται ὀδεύουσιν ἐν ὀδῷ στρεβλῶς, ὡς ὄφεις ⁴.
 » ἀφανεῖς ἔχοντες τοὺς πόδας ἐν πολλοῖς τέλμασι, μέ-
 » λανες γινόμενοι ἐκ τῆς λύπης τῆς διαζεύξεως τῶν οἰ-
 » κείων γυναικῶν, καὶ ἀσθμαίνοντες ⁵ ἐκ τοῦ πόνου τῆς
 » ὀδοιπορίας.
67. « Οἱ ὀδοιπόροι κωλύονται τῆς ὁδοῦ ⁶, μὴ δυνάμενοι δια-
 » βῆναι τὸν πλημμυρήσαντα ποταμὸν ἐκ τῶν ὀμβρῶν,
 » ὄντα ὡς ὄρον τῆς προσταγῆς τοῦ Ἑρωτος, ἐπαπειλοῦν-
 » τος διὰ τῶν βροντῶντων νεφῶν, ὡς τὰς ψυχὰς αὐτῶν
 » ἀφαιρήσεται.
68. « Οἱ λευκόπτεροι χῆνες προανεχώρησαν, ὡς δοκεῖ, ἵνα μὴ
 » βλέποιν τὸν τε πόνον τοῦ ὀδοιπόρου, τὸν ἀφανισμὸν
 » τοῦ λωτοῦ, τὴν στέρησιν τοῦ Ἥλιου, καὶ τὴν θολότητα
 » τῶν ὑδάτων.

1, Αὐτολεξεῖ, ἀκανθώδη πρίονα.

2. Τὸ φύλλον τούτου τοῦ ἄνθους μακροειδές ἐστι καὶ ἀκανθῶδες, ὡς ὁ ὀδοντώδης πρίων, ὅπερ ἀνθεῖ περὶ τὸν ὄμβρον σημαίνει δὲ, ὅτι τότε ἡ διεξευγμένη τοῦ ἀνδρὸς γυνὴ θλίβεται τῷ ἔρωτι.

3. Μελανοειδής ἐστι καὶ ὁ σίδηρος.

4. Πάνυ ἀστεία ἡ ὁμοίωσις· στρεβλῶς γὰρ οἱ ὄφεις ἔρπουσι καὶ ἀφανεῖς ἔχουσι πόδας (εἰ γὰρ μὴ εἶχον πόδας, λέγουσιν, οὐκ ἂν ἀναβαίνοντες περιεπάτου ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ δένδρων), καὶ μελανές εἰσιν ἔνιοι, καὶ συρίζουσιν· ὃ σύριγμα ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄσθμα ἐπὶ ἀνθρώπου.

5. Αὐτολεξεῖ, συρίζοντες.

6. Τουτέστιν ἐν ὥρᾳ ὀμβρῶν, οὐδεὶς ἀποδημεῖ, ἀλλὰ μένει οἴκοι καθε-
 δυπαθῶν.

69. « Nūn ὁ Βισνοῦς, ὡς δεκαῖ, κοιμᾶται ¹. διὰ ται τοῦτο οἱ
 » ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, οἱ δύο φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, οὐ φω-
 » τίζουσι φωτὶ πολλῷ τὸ πᾶν τοῦτο, ὃ περ ἐστὶν ἔξο-
 » φωμένον.
70. « Ὑπνώσεν, ὦ βασιλεῦ, ἐκεῖνος ὁ τοῦ κόσμου Κύριος, οὗ
 » εἰσιν ἅπαντες οἱ ἅγιοι τόποι. Μένε οὖν ἐνταυθὶ νυνί-
 » ἐκεῖνου δ' ἀφύπνῳσαντος, περιήγησιν τότε ποιήσον τῶν
 » τόπων τῶν ἁγίων. »
71. Τοιούτοις ῥήμασι τοῦ ἱερέως Δαουμέα, κατέλυσεν ἐκεῖ ²
 τὸ τετράμηνον τῶν ὄμβρων ὁ Ἰνδιστῖρας, ἔνθα ἤκουσεν
 ἐκ στόματος τῶν Βραχμάνων τὰ τῆς ἱστορίας τοῦ ἁγίου
 βασιλέως Γαῖα.
72. Θεωρήσας δ' ἔπειτα οὗτος τὴν μονὴν τοῦ ὁσίου Ἀγαστέα,
 τόν τε ἅγιον τόπον Δουρναίαν, καὶ ἄλλους, ἀκούων καὶ τὰ
 κατορθώματα τῶν παλαιῶν (προγενεστέρων) ἀνδρῶν,
 ἀφίκετο ἔνθα ἡ Γαγγὰ ἐκβάλλει εἰς τὸν ὠκεανόν.
73. Ἐνταῦθα λουσάμενος ἐν πεντακοσίοις ποταμοῖς, καὶ
 ἁγιασθεὶς, παρεγένετο εἰς τὴν χώραν Καλίγγαν. Διαπε-
 ράσας δὲ τὸν ποταμὸν Βαῖταρινὴν, ἐποίει χοὰς καὶ μνη-
 μόσυνα τοῖς τεθνεῶσι, φρονῶν θεῖα.
74. Δύναμις δ' ἐγένετο ἐνταῦθα τούτῳ τῷ βασιλεῖ τοῦ βλέ-
 πειν πάντα τὰ ἐν πᾶσι τοῖς τόποις γινόμενα, καὶ ἤκουε
 πρὸς τούτοις τῶν μυστικῶν εὐχῶν τῶν ἐν ἐγκρατεῖα καὶ
 ἀσκήσει ζώντων, μακρὰν ὄντων ἑξηκοντακισχιλίοις Γα-
 βιούτας ³.
75. Τῷ δὲ λόγῳ τοῦ μεγάλου ὁσίου Ἀκριταθράνα ἔδωκε δω-

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ὁ Βισνοῦς ὑπνῶττει κατὰ τὸ τετράμηνον τῶν ὄμβρων.

2. Αὐτολεξ. ἐν οἴκῳ.

3. Ὁ Γαβιούτης μέτρον ἐστὶ διαστήματος τεττάρων Μιλίων.

ρήματα τοῖς Βραχμᾶσι, κάπειτα ἔμεινεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ὁσίου Κασσέπα, μέχρι τῆς δεκάτης τετάρτης, εἰς ἔντευξιν τοῦ Παρασουράμα.

76. Προσκυνήσας δὲ τὸν Παρασαρούμαν, τὸν λαμπρὸν δίκην Ἡλίου ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ μεγάλου ὄρους Μαχένδρα, οὗτος ὁ ἄριστος τῶν βασιλέων, ἐπορεύθη κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος, εἰς τὸν ποταμὸν Παριζίταν.
77. Λουσάμενος δ' ἐν τῷ ποταμῷ Γοδαβαρῇ, προσκυνήσας τε τὸν ἅγιον τόπον τοῦ Ἀγαστέα ἐν τῇ χώρᾳ Δραβίδα, καὶ ὑμνήσας (ἀφηγησάμενος) τὰ κατορθώματα τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα ¹ ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ Ναρῇ, ἐπορεύθη εἰς τὴν Πραββάσαν ².
78. Ἐνθα δεξιωθείς (ὑποδεχθείς) ὑπὸ τε τοῦ Κρισνα καὶ Βαλαράμα, τῶν εὐπροσηγόρων ³, ἔμεινεν ἐκεῖ δύο καὶ δέκα ἡμέρας, ἄνεμον ἐσθίων καὶ ὕδωρ πίνων.
79. Ἐνταῦθα πορευθείς εἰς τὴν χώραν Βιδάμβαν, ἐλούσατο ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ ποταμοῦ Παῖοσνῆς ⁴, ὅπου ὦν, πάνυ περιχαρὴς ἐγένετο, θεωρήσας τῷ νοῒ τὸν ἀδελφὸν Ἀρζούναν, συγκαθεζόμενον τῷ Ἰνδρα.
80. Ἐπεὶ δὲ τὸ πρόσωπον τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Δρουπάδα ⁵ ὥράθη ὑπὸ τῶν λωτῶν, λουομένης ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τόποις, διὰ τοῦτο ποῦ ἂν εἴη χαροποιὰ αὐτοῖς ἡ Σελήνη ⁶;

1. Τοῦ Ἀρζούνα.

2. Τόπος ἅγιος.

3. Ἑτέρα μετάφρασις· τῶν ὄντων εὐφυῶν εἰς χαροποίησιν. (Σημ. τ. ἐκδ.)

4. Αὐτολεξεῖ, ἡ ἔχουσα θερμὸν ὕδωρ.

5. Ὡς ἐν ἐν παρεκβάσει ἔπαινον ἐνταῦθα ποιεῖ καὶ τῇ Δραουπαδῇ.

6. Δηλ. τὸ πρόσωπον τῆς Σελήνης οὐκ ἐφαίνετο ἤδη τοῖς νυκτερινοῖς λωτοῖς, ὡς τὸ τῆς Δραουπαδῆς.

81. Οὗτος μὲν δὴ ὁ ἄριστος ἐν τοῖς δικαίοις καὶ ἥρωσιν Ἰν-
 διστίρας, ἣν διδοὺς ἐν παντὶ τόπῳ δωρήματα τοῖς Βραχ-
 μάσι, καὶ εὐθύτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους δεικνύων.
 Προσκυνήσας δὲ καθεξῆς καὶ πάντας τοὺς ἁγίους τόπους,
 τοὺς ἐν τῷ βορείῳ μέρει, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σουβαχουπούραν.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Τρίτου Βιβλίου
 τῆς
 Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν εἰς τὸν Ἰμαδὸν ἀνάβασιν
 τῶν Πανδοϊδῶν.

1. Ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ ὢν ὡς κόρη τοῦ νοεροῦ ὀφθαλμοῦ τῶν
 ἀγαθῶν, δειξάτω τὸ πέρας τοῦ πελάγους τούτου τοῦ κόσμου.
2. Ὁ μὲν οὖν ἀνὴρ τῆς Γανδαρῆς ¹, ἀκούσας παρὰ τοῦ Βεά-
 σα τὰ περὶ τοὺς Πανδοΐδας, ἃ ἦσαν πικρὰ τῇ ἀκροάσει,
 διήνυσεν ἐν λύπῃ ἐκείνας τὰς ἡμέρας.
3. Οἱ δὲ Πανδοΐδαι, ἀφέντες, ὡς ἔδει, τὰς ἀμάξας, ἀνέ-
 βησαν πεζοπορία εἰς τὸ ὄρος τὸν Ἰμαδόν, τὸν βασιλέα
 πάντων τῶν ὀρέων.
4. Ἐνταῦθα ὁ Λομάσας ἔφησε πρὸς τὸν ἐκ Σελήνης ἔλκοντα

4. Ὁ Δρυταράστρας. — Τοῦτο τὸ Κεφάλαιον συνίσταται πολυειδέσι
 κατὰ τὸ μέτρον στίχοις.

- τὸ γένος Ἰνδιστίραν, ἐπάραντα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
καὶ ἰδόντα τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο μέγα ὄρος·
5. «Τοῦτο τὸ ὄρος, ὦ βασιλεῦ ¹, βασιλεὺς τῶν ὀρέων πέφυ-
» κεν. Ἐνταῦθα ὁ Πανδοῦς, ὁ σὸς πατὴρ, ἀφείς τὴν βασι-
» λεϊάν, διέτριψεν ἐπὶ πολὺ, ἄνευ τοῦ θηρεύειν· οὐ ταῖς
» λευκαῖς φήμαις, ταῖς ἐκ τῆς πολλῆς ἐγκρατείας, τὸ
» σῶμα τούτου τοῦ ὄρους λευκὸν φαίνεται, ὡς ἡ Σελήνη.
6. «Πάντως γε παρὰ τούτου τοῦ ὄρους, τοῦ ἑαυτῶν γεννή-
» τορος, πορισάμεναι ἐπαγωγούς τινας βοτάνας ², ἡ μὲν
» Γαουρὴ ἔλαβε τὸ ἥμισυ σῶμα τοῦ Σίβα, ἡ δὲ Γαγγὰ
» ἔθετο τὸν πόδα αὐτῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ.
7. «Ἐπεὶ δὲ σὺ, ὦ βασιλεῦ, τυγχάνων παῖς, ἔπαιζες διὰ
» πολλοῦ ἐπὶ τούτου τοῦ ὄρους, διὰ τοῦτο, κατακαϊόμε-
» νόν πως τῇ διαζεύξει σου, ἐξήπλωσεν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ
» σώματος ἄπειρον χιόνα.
8. «Ἡ Γαγγὰ, τοῖς μὲν ἐκ ρίζης τούτου τοῦ ὄρους ἀνα-
» βρύουσι ρεῖθροις ῥεεῖ εἰς τὸν καταχθόνιον κόσμον, τοῖς
» δ' ἐκ μέσου, εἰς τὸν ἐπιχθόνιον, τοῖς δ' ἐκ κορυφῆς, εἰς
» τὸν ὑπερχθόνιον.
9. «Τὰ ἐν τούτῳ τῷ ὄρει σπήλαια, ὦ βασιλεῦ, τὰ ὄντα
» οἰκήματα εἰς ἀνάψυξιν τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων Κιν-
» ναρῶν, τῶν θλιβομένων ἐν τῷ θέρει περὶ τὴν μεσημ-
» ῆριαν ἐκ τῶν θερμῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, χιόνος ἀνα-
» ρίθμοις σταγόσιν ἀγλαΐζονται.
10. «Τοῦτο τὸ ὄρος, ὃ διὰ τὴν πολλὴν καρτερίαν ³, ἣν ἔχει

1. Ἐγκώμιον τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ.

2. Μυθολογοῦσιν, ὡς καὶ ἐπαγωγοὶ τινές εἰσι βοτάναι, αἳ ἔλκουσι τὴν καρδίαν τοῦ ἐρωμένου ἢ τῆς ἐρωμένης.

3. Ἐγκαρτερεῖ γὰρ καὶ τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός.

» περὶ τὴν κακουχίαν, τοὺς ἐπιλέκτους θεοὺς αἰεὶ κατὰ
 » τὴν κορυφὴν ἔχει, καὶ τὴν γῆν συνέχει, ὠρθώθη ἀπα-
 » ραιτήτως, εἰς τὸ θεάσασθαι σέ, ὡς φίλον.

11. « Ἐνταῦθα διάγουσιν ἡδέως αἱ ἐλαφρόφθαλμοι θέαιναι
 » μετὰ τῶν θεῶν τῶν συνεύων, ἐν ἄλσεσιν οἰκοῦσαι, ἀ-
 » γλαοῖς κοσμήμασι λαμπρυνόμεναι, καὶ τῇ λαμπρότητι
 » ὑπερβάλλουσai τὰς ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων
 » ἀκρωρείας.

12. « Ἐνταῦθα ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ὅ,τε λέων καὶ ὁ
 » ἐλέφας συνδιάγουσι, μὴ δυνάμενοι ὁρᾶν ἀλλήλους ἐκ
 » τῆς πολλῆς μαρμαρυγῆς, τῆς ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων.
 » Ταύτην μέντοι γε αἰτίαν οἱ ἄφρονες δοξάζέτωσαν· ἐγὼ
 » δ' οἶδα αἰτίαν τὴν δύναιμι, τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῶν
 » μεγάλων ἀσκητῶν.

13. « Τοῦτο τὸ μέγα ὄρος, τὸ ποτάμια, ὕδατά τε καὶ λίμνας
 » πολλὰς ἔχον, πολλοὺς ἔχει θεοὺς, συναθύροντάς τε καὶ
 » συνηδομένους ταῖς αὐτῶν συζύγοις.

14. « Ἐκ μέσου ¹ τούτου τοῦ ὄρους ποταμοὶ ἐξέρχόμενοι πί-
 » πτουντι πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὡς θυγατέρες ²· φέρον-
 » τες δὲ πολλὰς πολυτίμους λίθους, ὡς κοσμήματα δο-
 » θέντα παρ' αὐτοῦ τοῦ ὄρους, ὡς παρὰ πατρός, πορεύον-
 » ται μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς πρὸς τὸν ἄνδρα ἑαυτῶν
 » Ὠκεανόν.

15. « Τὸ ὄρος τοῦτο ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ὅτε ὁ ἥλιος περιέρχε-
 » ται σκοπῶν, διαφυλάττει ἐντὸς τῶν σπηλαίων τὸ κα-
 » ταφυγὸν σκότος, τὸ πολέμιον τῷ κόσμῳ· ἐν δὲ τῇ νυ-

1. Αὐτολεξεί· ἐκ τῆς ἀγκάλης.

2. Ὡς αἱ θυγατέρες ἐξέρχόμεναι τοῦ οἴκου πρὸς τὸν ἄνδρα, πίπτουντι
 πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρὸς, πολλὰ κοσμήματα φέρουσαι.

- » κτὶ, ὅτε ὁ ἥλιος ἀπέρχεται, ἀποπέμπει αὐτὸ, λάμπον
 » ταῖς λαμπραῖς βοτάναις.
16. « Τοῦτο τὸ ὄρος γάννυται, ὡς τὸ ὄρος ἡ Μερόη, βαστά-
 » ζον τὴν γῆν πᾶσαν, καὶ ἡδὺν ἀέρα ἔχον καὶ Σάνδανα
 » πολλὰ μετ' ὄφρων ἐμφωλευόντων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα
 » δένδρα.
17. « Ἐνταῦθα ἐντὸς τῶν ἄλσεων, ἃ ἡδέα ἐστὶν ἡδέσι δέν-
 »δροις, οἱ θεοὶ ταῖς θεαίναις συνδιατρίβουσι, ἐρυθραῖν-
 » μνοι τῇ τῶν ἐρυθρῶν λίθων θαυμαστῇ μαρμαρυγῇ.
18. « Τοῦτο τὸ ἄλσος ἀγλαΐζεται, ὡς ἡ Μερόη, περιεκα-
 » λυμένη ἄστρασιν ¹, ἔχον κατεστρωμένους μαργαρίτας
 » πολλοὺς, ἐξελθόντας ἐκ τῶν διαρραγέντων καλάρμων ταῖς
 » προβοσκίσαι τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, καὶ ξανθὸν ὃν τῇ
 » κόνιϊ τῶν ἐν λιμῶσιν ἀνθέων ².
19. « Καὶ ὁ λέων ἐνταῦθα οὐκ ἀναιρεῖ τὸ γένος τῶν ἐλεφάν-
 » των, μέγα βοῶντων, ἐγγὺς ὄντων, καὶ μὴ φοβουμένων,
 » ἀποκαμῶν τὸ σῶμα διὰ τοῦ κρούειν τὰ δένδρα καὶ τοὺς
 » λίθους, νομίζων ἐλέφαντας τὰ βροντῶντα μέλανα νέφη ³.
20. « Ὁ ὠκεανὸς ταμεῖον πολυτίμων λίθων ἐγένετο καὶ μέ-
 » λας ἐκ τῶν ρείθρων τῶν ποταμῶν τούτου τοῦ ὄρους,
 » μιγνυμένων τῷ πολλῷ μόσκῳ ⁴, καὶ τοῖς πολυτίμοις
 » λίθοις, τοῖς ἐξαγομένοις ἐκ τῶν λίθων τοῦ ὄρους, διαρ-
 » ρηγνυμένων ταῖς πληγαῖς τῶν μεγάλων ὀδόντων τῶν
 » ἐλεφάντων.

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Μερόης ὁ ἀστεροεὶς ἐστὶν οὐρανός.

2. Ξανθὸν ἐστὶ καὶ τὸ ὄρος ἡ Μερόη, ὡς ὃν χρυσοῦν.

3. Τὰ βροντῶντα μέλανα νέφη, τὰ προσπελάζοντα τῷ ὄρει, ἐνόμιζεν ὁ λέων ἐλέφαντας βοῶντας· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κρούειν τὰ νέφη, ἔκρουε τὰ δένδρα καὶ τοὺς λίθους, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἀποκαμῶν.

4. Μέλας ἐστὶν ὁ μόσχος.

21. « Πῦρ ἐστὶν ἐν τῷ αἰθέρι, ὡς ἐν πελάγει, συμπεραινόμε-
 » νον τοῖς κινουμένοις πυκνοῖς καὶ μέλασι νέφεσιν, ὡς
 » καπνῷ, ταῖς τε ἐκ πολυτίμων λίθων λαμπρότησιν, ὡς
 » φλοξί, καὶ τοῖς ξανθοπτέροις ὄρνισιν, ὡς σπινθῆρσιν.
22. « Ἐν τούτῳ τῷ ὄρει, ὃ ἐστὶν ὡς μέγα στρατόπεδον, οἱ
 » μὲν ὑψηλοὶ λόφοι καὶ ὄχθοι, ὡς ἄνδρες γενναῖοί εἰσιν,
 » ἔχοντες σκιάδια ἐπὶ κορυφῆς, ἃ ἐστὶ τὰ ἰστάμενα δέν-
 » δρα, καὶ ξίφη πάλλοντες, ἃ ἐστὶν οἱ ἔρποντες ὄφεις.
23. « Τοῦτο τὸ ὄρος ἀγλαΐζεται, ἔχον ἐν ἑαυτῷ πᾶν ὅ,τι ὁ
 » τριττὸς κόσμος ἔχει, θεοὺς δηλονότι, καὶ βόας, καὶ λέον-
 » τας, καὶ δράκοντας ¹.
24. « Τοῦ αἰθέρος ὄντος κυανοῦ ἐκ τῶν μαρμαρυγῶν τῶν
 » σαπφείρων, καὶ ῥανίδων ὕδατος τῶν πιδάκων, πιπτου-
 » σῶν ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος, οἱ μὲν ταῶνες ² χορεύουσιν
 » αἰὲ χαρᾶ ἐν τοῖς ἄλσεσι τούτου τοῦ ὄρους, νομίζοντες
 » ἑροχὴν, οἱ δὲ Σατάκαι ³ ἀγάλλονται.
25. « Τοῦτο τὸ ὄρος, ἀναφύσαν τῷ χρόνῳ νέας πτέρυγας ⁴,
 » αἷ εἰσι τὰ νέφη, ὥσπερ νικῆσαν τὸν ἐχθρὸν ἑαυτοῦ Ἴν-
 » δραν, ἐλαφραγώγησε τὰ δύο τούτου ὄπλα, τήν τε Ἴριν,
 » ἣ ἐστὶν ἡ μαρμαρυγὴ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ πολυει-
 » δῶν λαμπρῶν λίθων, καὶ τὸν κεραυνόν, ὅς ἐστιν ἡ ὑπερ-
 » αυγάζουσα ἀστραπή ⁵.

1. Οὗτος ὁ στίχος πολύσημός ἐστι καὶ γρίφος. Χαρὴς γὰρ λέγεται καὶ ὁ ὄφις, καὶ ὁ λέων, καὶ ὁ Ἰνδρας, καὶ ὁ Βισνοῦς.

2. Οἱ ταῶνες βλέποντες νέφη, καὶ οἱ Σατάκαι, λίαν ἀγάλλονται.

3. Ὁρνέου εἶδος, περὶ τὸν καρὸν τῶν ὁμῶν λίαν ἀγαλλομένου, ὡς ἐπιθυμοῦντος πίνειν ὁμῶριμον ὕδωρ.

4. Μυθολογοῦσιν, ὡς τὰ ὄρη πρότερον εἶχον πτερὰ, ἅπερ ὁ Ἰνδρας ἔκοψε διὰ τοῦ κεραυνοῦ.

5. Τὸ τόξον τοῦ Ἰνδρα ἡ Ἴρις ἐστίν, βέλος δὲ ὁ κεραυνός.

26. «Τοῦ μὲν λαμπροῦ Ἡλίου ἀνατέλλοντος, τῆς δὲ Σελήνης
 » δουούσης περὶ τὴν ἔω, τὸ ὅρος τοῦτο, λαμπρυνόμενον
 » ταῖς ἀκτίσιν ἀμφοτέρων, ὁμοιόν ἐστι τῷ Σίβα, τῷ δόν-
 » τι τὸ ἥμισυ τοῦ ἑαυτοῦ σώματος τῇ Παρβατῇ, ἔχον ἐκ
 » μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους τὸν Ἥλιον, ὡς χρυσοῦν ἐνώτιον, ἐκ
 » δὲ θατέρου τὴν Σελήνην; ὡς κρανίον ¹.
27. «Νῦν τοῦτο τὸ ὅρος καλεῖ τοῖς σαλευομένοις κλάδοις τῶν
 » δένδρων, ὡς δακτύλοις χειρῶν, σὲ τὸν προσερχόμενον·
 » διότι ἐξ αἰτίας τῆς ἀσκήσεως τοῦ σοῦ ἀδελφοῦ εἶδε πε-
 » ριχαρῶς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρὸν ² μετὰ πολὺν χρόνον.»
28. Τοιούτοις λόγοις τοῦ Λομάσσα καὶ ἄλλων, ἐπιθυμῶν
 θεάσασθαι τὸ ὅρος ἐκεῖνο ὁ βασιλεὺς, ἀνέβαινεν εὐθέως,
 βαδίσματι χρώμενος τοιούτῳ ³, οὗ μιμητικοὶ ἐγένοντο ἐξ
 ἐκεῖνου οἱ χῆνες.
29. Ἀνέβαινε δ' ἐκεῖνο τὸ ὅρος ὁ βασιλεὺς σὺν ἄλλοις ὁμοῦ
 δι' ὁδοῦ, ἧς τὰ ἀνώμαλα μέρη ἐξωμαλίζοντο τοῖς πατή-
 μασι τῶν ποδῶν τοῦ προπορευομένου Βήμα.
30. Οὗτοι μὲν οὖν πορευόμενοι διὰ τοῦ Γανδαμανδάνου δά-
 σους, ἀπέβαλον τὴν ἐκ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος καὶ κόνιος καὶ
 βροχῆς ταλαιπωρίαν (θλίψιν), τῇ πρὸς τὸν Θεὸν θεωρίᾳ
 καὶ καθαρᾷ καρδίᾳ.
31. Τῶν μέντοι γε Βραχμάνων ταλαιπωρουμένων καθ' ὁδόν,
 καὶ τῆς Δραουπαδῆς κρατουμένης ὑπὸ τοῦ Νακούλα, κιν-
 δυνευούσης πεσεῖν, ἐμνήσθη ὁ Βήμας τοῦ γενναίου Γα-
 τοτκάσα, ὃς καὶ παρέστη εὐθέως.

1. Λευκὸν γὰρ τὸ κρανίον, καθὼς ὄστουν, ὡς καὶ ἡ Σελήνη· ὁ δ' Ἥλιος ἐρυθρὸς, ὡς ὁ χρυσός.

2. Τὸν Σίβαν δηλ. — Ἡ Παρβατῇ, ἡ παράκοιτις τοῦ Σίβα, θυγάτηρ ἐστὶ τοῦ Ἰμαῦ.

3. Δηλ. σχολαίῳ.

32. Ἀναληφθέντες δ' οὗτοι ἐπ' ὤμων ὑπὸ τῶν ἀκολούθων τοῦ Γατοτκάσα, ἀφίκοντο δι' ὁδοῦ, δειχθείσης ὑπὸ τοῦ προπορευομένου Λομάσσα ἐν αἰθέρι, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἰμαοῦ, κατὰ τὸ δάσος Βαδαρὴν, ὥς περ ἀστραπαὶ συμπεριπεπλεγμέναι νέφεσιν ¹.
33. Ἡ δὲ Γαγγὰ εὐδαίμονα ἑαυτὴν ἐνόμισεν, ὅτι ἐλούσατο ἐν αὐτῇ ἡ Κρισνὰ, ἡ σῶφρων, καὶ μηδεμίαν διαφορὰν νομίζουσα τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀνέσεως, χάριν τῶν ἑαυτῆς ἀνδρῶν.
34. Κατὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν εἶδεν αὕτη ἡ Κρισνὰ ἕνα χρυσοῦν λωτὸν, ὅμοιον τῷ ἑαυτῆς προσώπῳ, ἐν τῇ ὑπερεῖᾳ τοῦ ὄρους Καῖλάσα, ἐνεχθέντα ὑπὸ τοῦ βορείου ἀέρος, πνέοντος μέσον τοῦ βορείου καὶ ἐώου μέρους.
35. Ἐνταῦθα κοσμηθεῖσα τοῖς λωτοῖς, τοῖς ἐν τῇ λίμνῃ Βινδοῦ, χαίρουσα ἔβλεπεν ἑαυτὴν, ὥς ἐν κατόπτρῳ, ἐν τοῖς λαμπροῖς λίθοις τοῦ ὄρους Καῖλάσα.
36. Παρακληθεὶς δ' ὁ Βήμας ὑπ' αὐτῆς, ἐνεγκεῖν αὐτῇ τοιούτους χρυσοῦς λωτοὺς, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἀέρα, εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ, ὥς πατρός.
37. Ἀναβὰς δὲ τὸ Γανδαμάνδανον ὄρος, ἐξερεύξατο φωνὴν μετὰ τῆς κόγχου ², καταπλήξασαν τὸν ἐλέφαντα ἐκείνου τοῦ μέρους, καὶ εἰς ἑκστασιν βαλὼν τοὺς Γανδάρβας καὶ Γουχέκας.
38. Ἐξεγερθεὶς δὲ, ἐξέστη λίαν καὶ ὁ Χανουμάν ἐκ ταύτης τῆς φωνῆς, οἰκῶν ἐκεῖ που πλησίον ἐν ἄλλει, ἔχοντι χρυσῆς Ῥαμβάς ³.

1. Τούτους μὲν ποιεῖ ἐρυθροὺς, ὁμοίους τῇ ἀστραπῇ, τοὺς δὲ Τιτᾶνας μέλανας, ὁμοίους τοῖς νέφεσι.

2. Δηλ. καὶ φωνὴν ἐξερεύξατο, καὶ τὴν κόγχον ἐφύσησε.

3. Ῥαμβά, εἶδος φυτοῦ καρποφόρου λέγεται καὶ Καδαβλή.

39. Πλήττων δὲ τὸ ὄρος διὰ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ, ἀνεμίμνησκεν αὐτὸ τοῦ πίπτοντος κεραυνοῦ, καὶ τρέμειν ποιῶν διὰ τοῦ πατάγου τοὺς ἐν οὐρανῷ δαίμονας, τὸν τε Σαγκουκαρνᾶν, καὶ ἄλλους ¹, ἀνέστη.
40. Γνοὺς δ' ὁ Χανουμὰν τῷ νοὶ ² ἐρχόμενον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐξετάθη ἐν στενῇ ὁδῷ, ὥσπερ κοιμώμενος, εἰς τὸ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν.
41. Ὁ δὲ Βήμας ἀπέβαλε τὸν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας πόνον, πιὼν ὕδωρ, καὶ λουσάμενος, ὡς ἐλέφας, ἐν τινὶ που λίμνῃ παρὰ τὴν ὁδὸν, τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ ἄλλος τῶν χρυσῶν Ραμβῶν.
42. Ἐλθὼν δὲ προσωτέρω, εἶδε τοῦτον τὸν μέγαν πίθηκα, ἀποκλείσαντα τὴν μεγάλην ὁδὸν, ὃς ἐφαίνετο ὡς ἡ Μερόη ³, τὸ χρυσοῦν ὄρος, ἐλθὼν εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἰμαοῦ, τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων.
43. Ἴνα οὖν ἀποστῇ τῆς ὁδοῦ ὁ πίθηξ ἐκεῖνος, ὁ Βήμας κραυγάζων, ὑπόδρα βλέπων, πηδῶν καὶ θορυβῶν, εἰς φόβον ἤγαγε πάντα τὰ κατὰ τὸ ὄρος ζῶα.
44. Ὑπανόιξας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πίθηξ, καὶ ἀνεγείρας μισθόν τι τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ἔφη ἡσύχως ἀνθρωπεῖα φωνῇ.
45. «Τὸ μὲν εἶδός σου μεγάλου ἐστὶν ἀνδρὸς, τὸ δ' ἔργον
» σου οὐτιδανοῦ· ματαίως γὰρ θλίψιν ποιεῖς τοῖς ζώοις
» διὰ τῶν κραυγῶν.
46. «Ὡ μωρὲ, τί μέγα καλὸν ἐποίησας, ἐξυπνήσας ἐμὲ, ὃς
» διὰ τοῦ καλοῦ ὕπνου ἀπηλλατόμην μεγάλης ἀσθενείας;
47. «Διὰ τί ἐλήλυθας ἐνθάδε; σὺ μὲν γὰρ τῶν θνητῶν εἶ.
» ὁ δὲ τόπος οὗτος τῶν ἀθανάτων. Ἐπανάκαμψον, ἵνα
» καὶ γὼ ἡδέως ὑπνώσω, καὶ τὰ ζῶα ἡδέως διάγωσιν.»

1. Οὗτοι φονευθέντες ὑπ' αὐτοῦ πρότερον, ἐπορεύθησαν εἰς οὐρανόν.

2. Καθὼ καὶ οὗτος ἀερογέννητος.

3. Ἐρυθρὸς ἦν ὁ Χανουμὰν, ὡς ὁ χρυσὸς, καὶ μέγας, ὡς ὄρος.

48. Ὁ δὲ τῶν ἐχθρῶν ὀλέτωρ Βήμας, δηλώσας τῷ πίθηκι τὸ ἐαυτοῦ γένος καὶ τὸ πρακτέον, ἡτήσατο παρ' αὐτοῦ πάροδον.
49. Ὁ δ' ἔφη πρὸς αὐτόν· «Εἰ οὐχ ὑπερπηδᾷς ἐμέ, διότι
» πνοὴν ἔχω¹, μεταθείς τὴν ἐμὴν οὐρὰν, διάβηθι· ἐγὼ
» γὰρ ἀσθενὴς ὢν, οὐ δύναμαι κινηθῆναι.»
50. Ἐννοήσας οὖν ὁ Βήμας, ὡς οὐ δεῖ ὑπερπηδᾶν ἔμψυχόν τι, ἀψάμενος τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ, ἠβούλετο αὐτὴν μεταθεῖναι, ἔν ἐκεῖθεν διαβῆ.
51. Μεταθεῖναι δ' αὐτὴν μὴ δυνάμενος, περιέστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔνθα καὶ ἔνθα, μήπου ὠράθη ὑπό τινος. Πρὸς δὲν ἔφη ὁ πίθηξ·
52. «Μὴ αἰσχύνου, ὦ υἱὲ τοῦ Ἀέρος· ἐγὼ γὰρ πρესβύτερός
» εἰμί σου ἀδελφός· ἐγὼ εἰμι ὁ θεράπων τοῦ Ράμα· ἦλθον
» δ' ἐνθάδε εἰς σὴν θέαν.»
53. Γανωθεὶς δὲ τὴν καρδίαν ὁ Βήμας ἐκ ταύτης τῆς χαροποιᾶς ἀγγελίας, θεὶς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτοῦ, λόγον ἔλεξε τοιοῦτον·
54. «Καί τοι, Κύριε, εἰδὼν σε μικρὸν τὸ σῶμα, εὐφράθην·
» ὑπερεὐφρανόν με, λαβὼν τὸ ἑλαφρόν καὶ μέγα ἐκεῖνο
» σῶμα, ὅτε τὸν Ὠκεανὸν ἀνεπήδησας².»
55. Τότε ὁ Βήμας εἶδεν ἀφόρῳ καρδίᾳ τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ ὑπέρμεγα, ἀόριστον, ἔχον τὰς μὲν τρίχας ὑπερμεγέθεις, ὡς ὄρη, ἐπὶ δὲ τοῦ λαιμοῦ, ὡς ἀδάμαντα, τὸν ἥλιον³, ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου, ὡς χρῖσμα, τὸ λαμπρὸν στέμμα τοῦ Ἰνδρα⁴, τὸ σῶμα καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ δαίμο-

1. Ἀπηγορευμένον ἐστὶ διασκελίζειν ἔμψυχόν τι.

2. Δηλ. πεδήσας διέβης εἰς τὴν Ταπροδάνην.

3. Δηλ. ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐφαίνετο· ὑψηλότερος δηλ. καὶ τοῦ Ἡλίου ἦν.

4. Ὑψηλότερος δηλ. ἦν καὶ τοῦ Ἰνδρα.

νες ἐφοβοῦντο, ὡς τὸ τῆς συντελείας ἀκάματον πῦρ.

56. Οὗτος, τῇ μὲν διὰ τῶν μυκτῆρων εἰσπνοῇ καὶ ἐκπνοῇ εἰσβάλλων τὰ δένδρα εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐκβάλλων· τῇ δὲ διὰ τοῦ στόματος εἰσπνοῇ καὶ ἐκπνοῇ ἀνασπῶν καὶ κατασπῶν τὴν γῆν, καὶ καταθλίβων οὕτω τὸν γεοῦχον Δράκοντα, καὶ πληρῶν τοὺς ἑπτὰ κόσμους, εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο τὸν Ὠκεανὸν ¹, ὃς ἦν ὡς μία ῥάνις τοῦ ἰδρώτος, τοῦ ἐκρρέοντος ἐκ τοῦ στήθους αὐτοῦ . . . Τί εἶπω ²;

57. Ἐγὼ νομίζω ὡς τότε τῇ μὲν πληγῇ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ διαρῥαγεῖσα ἡ γῆ, ἐξέρρευσεν ὕδατα, ἐξ ὧν συνέστησαν οἱ ποταμοί· τῇ δὲ ἀναπνοῇ αὐτοῦ, ἀναβρασθέντων τῶν ὑδάτων τοῦ Ὠκεανοῦ, συνέστησαν αἱ ἑπτὰ θάλασσαι· τῇ δὲ φωνῇ αὐτοῦ, διαρῥαγέντων τῶν ὀρέων, ἀνεφάνησαν τὰ σπήλαια· ταῖς δὲ πρὸς οὐρανὸν νύξισι τῶν ἄκρων τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐγένοντο ὄπαι, αἱ εἰσι τὰ ἄστρα.

58. Ἰδὼν δ' ὁ Ἥλιος τότε τὴν σκιάν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος ἐκταθεῖσαν ὀπίσω τοῦ ἄρματος ³ ἐκ τῆς ὑπερφυοῦς λαμπρότητος τοῦ Χανουμᾶνος, φοβηθεὶς μήπου ὁ Ῥαχοῦς εἴη, ἐγέλασθη ⁴ ὑπὸ τῆς μακρᾶν οὔσης Σελήνης⁵ σὺν τοῖς ἀστρασιν ⁶;

59. Οὕτως ἡγλαίσθη εἰς χαρὰν τῶν ἀγαθῶν ὁ μέγας πίθηξ καὶ παρθένος ⁶, ὃς ἐποίησε πέντε ἐνθέσεις τὸν αἰθέρα διὰ

1. Δηλ. οὐδὲν ἦν ὁ Ὠκεανὸς ὡς πρὸς αὐτὸν, ὑπέρτερος ἦν καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ.

2. Ἀπορεῖ ὁ ποιητής.

3. Ὅπισθεν τοῦ ἄρματος τοῦ ἡλίου σκότος γίνεται· τότε δὲ φῶς ἐγενετο ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ Χανουμᾶνος.

4. Ἐγέλασεν ἡ Σελήνη, ὅτι ματαίως ἐφοβήθη ὁ Ἥλιος.

5. Ἀκόλουθοι τῆς Σελήνης ἐννοοῦνται τὰ ἄστρα, ὡς γυναῖκες.

6. Παρθένος λέγει, διότι οὐχ ὑπὸ γάμον ἐγένετο.

- τῶν ὀπῶν τῶν ὥτων, τῆς ῥινός, καὶ τοῦ στόματος ¹.
60. « Ἀλλ' ὦ ἄριστε τῶν ἐκ γένους πιθήκων, ἔφη ὁ Βῆμας,
 » ἐθεωρήθη ὑπ' ἐμοῦ ἡ ἀξιοθέατός σου μορφή, ἧς εἰς ἐκ-
 » τράνωσιν καὶ ἡ γλῶσσα τῶν σοφῶν φαίνεται ἀδρανής.
61. « Σὺ ὁ ὢν ἐνδέκατος Ρούδρας ², καὶ ἔχων ὡς οἶκον τὸν
 » αἰθέρα ³, καὶ ὡς σημαίαν τὴν οὐρανίαν Γαγγάν ⁴, ἄφες
 » ταύτην τὴν μορφήν ⁵, καὶ εἰσδυθὶ τὴν καρδίαν τῶν
 » ἀγαθῶν.»
62. Λαβὼν δ' ὁ Χανουμὴν παρὰυτίκα σῶμα μικρὸν, ἐνηγκα-
 λίσατο τὸν Βῆμαν, τοιαῦτα εἰρηκότα, καὶ κατεφίλησε τὴν
 κορυφὴν αὐτοῦ, χέων χαρᾶς δάκρυα.
63. Καί, « ὦ Βῆμα, ἔφη, σὺ εἶδες τὴν ἐμὴν μορφήν, μηδα-
 » μῶς φοβηθεῖς, ἦν καὶ ὁ Ἰνδρας ἰδὼν, ἐφοβήθη· ὅθεν
 » ἐγὼ χαίρων, νομίζω ἑμαυτὸν κατώτερον τῆς σῆς στα-
 » θερότητος.
64. « Ἀπὸ τοῦ νῦν ἡ σὴ λεοντεία φωνή, ἐνωθεῖσα τῇ ἐμῇ,
 » θανάσιμος ἔσται τοῖς ἐχθροῖς, καθὼς τὸ θέλος, τὸ θε-
 » ῥαμμένον φαρμάκῳ.»
65. Τοιαῦτα φαμένον τοῦ Χανουμᾶνος καὶ γενομένου ἀφάν-
 του, τῷ Βῆμα τότε καὶ χαρὰ, καὶ λύπη ὁμοῦ ἐγένετο.
66. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθη ὁ ὀξύνοος Βῆμας εἰς τὸ ἄλσος, ᾧ
 ὄνομα Σαουγανδικά, οὗ ἐν τῇ γῇ ἦσαν ῥαμβαὶ χρυσαῖ,
 ἐν δὲ τοῖς ποταμοῖς λωτοὶ χρυσοῖ.
67. Ἐνταῦθα εἶδε χρυσοῦς λωτοῦς, φυλαττομένους ὑπὸ δαι-

1. Κατέπνευε πάντα τὸν αἰθέρα. Ὁ μέγας αἰθὴρ δηλονότι οὐδὲν ὡς πρὸς αὐτόν.

2. Ἐνδεκα Ῥούδραι εἰσί.

3. Ὡς οἶκον ἔχει τὸν αἰθέρα, τουτέστιν ὁ οὐρανομήκης, ὁ τὸ πᾶν πληρῶν.

4. Εἰώθασιν ἐπὶ τοῦ οἴκου σημαίαν τιθέναι.

5. Τοιαύτην φοβεράν μορφήν λαμβάνει ὁ Σίβας, ὅτε τὸ πᾶν ἀπόλλυσι.

μόνων, ἐν ποταμῷ ῥέοντι ἐξ ἄλλους ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ Κουβέρα.

68. Ἰδὼν δὲ τοὺς χρυσοὺς λωτοὺς, τοὺς ὄντας ὁμοίους τῷ λωτίῳ προσώπῳ τῆς Δραουπαδῆς, ἐχάρη σφόδρα, ὡς πληρώσας τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἡγαπημένης.
69. Οὗτος μὲν οὖν, ὁ ὢν δυνατὸς ἀνελεῖν τοὺς φύλακας δαίμονας, ἤψατο φρικώδει χειρὶ λωτοῦ χρυσοῦ, οὗ ἔμελλεν ἄπτεσθαι χειρὶ ἡ Δραουπαδῆ.
70. Περιεκυκλώθη ¹ δ' εὐθέως, ὡς ὑπὸ κωνώπων ὁ ἐλέφας, ὑπ' ἀθρόων δαιμόνων, οἳ ἦσαν οὐρανομήκεις, καὶ ὄργῃς πλήρεις.
71. Ὁ δὲ περιέφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ὡς τροχὸν, ταχυφερῇ καὶ ὀξυφερῇ τὴν μεγάλην κορόνην, φόβον ποιοῦσαν τοῖς δαίμοσιν.
72. Οἱ δὲ δαίμονες ἔρριπτον κατ' αὐτοῦ, ἀναχωροῦντος, λίθους βροχηδόν, οἳ ἔπιπτον ἐπ' αὐτὸν, καθὼς οἱ λωτοί, οἱ ῥιπτόμενοι ὑπὸ παιζουσῶν γυναικῶν.
73. Πολλῶν δὲ σημείων γεγεννημένων ἀπαισίων, παρεγένετο ἐνταῦθα ὁ Ἰνδιστίρας σὺν πᾶσι τοῖς οἰκείοις, δι' ὁδοῦ, δειχθείσης ὑπὸ τοῦ Βεάσα, φερόμενος ὑπὸ τοῦ Γατοτκάσα.
74. Καταπραΰνας δὲ τοὺς πολεμίους δαίμονας ὁ βασιλεὺς, ἀγκαλίσάμενος τὸν Βήμαν, ἐποίησεν αὐτὸν ἄπο τοῦ θερμοῦ ², καθὼς τὸ νέφος τὸν ἥλιον.
75. Ἡσθέντες δ' οὗτοι οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν τῷ ἡδεῖ καὶ καλῷ ἄλσει τῶν χρυσῶν ῥαμβῶν, ἔμειναν ἐκεῖ, μὴ προτιμῶντες ἐκείνου μηδὲ τὴν βασιλικὴν δόξαν.
76. Δαίμων δέ τις, Ζατασοῦρας τοῦνομα, προσελθὼν αὐτοῖς,

1. Αὐτολεξεῖ, ἐπεσχέθη.

2. Κατέψυξεν αὐτὸν ἀγκαλίσάμενος.

- λέγων ἑαυτὸν μαθητὴν τοῦ Ἡλίου, πλοκάμους ἔχων, καὶ σχῆμα Βραχυμᾶνος, ἔμεινεν ἐνταῦθα δολοφρονῶν.
77. Καί ποτε, τοῦ Βῆμα ἀπελθόντος εἰς θῆραν μετὰ τοῦ Γατοτκάσα, τὸ σῶμα τοῦ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν στρατοῦ ἐφαίνετο ἄνευ δύο βραχιόνων.
78. Ἀπόντος οὖν τοῦ θυμειδοῦς Βῆμα, ὁ Ζατασούρας τότε ἤρπαξε τοὺς Πανδοῖδας μετὰ τῆς Κρισνᾶς, προαφελὼν αὐτῶν τὰ ὄπλα μαγεία.
79. Διακωλυθέντα δὲ ἀπὸ τῆς πορείας ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, καὶ διαταραχθέντα ὑπὸ τε τοῦ Σχχαδέβα καὶ Νακούλα, ἐπιστάς ὁ Βῆμας, ἐποίησεν αὐτὸν εὐθέως ὁδοιπόρον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἰάμα ¹.
80. Πορευθέντες δ' ἔπειτα οὗτοι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Νάρα καὶ Ναραιάνα, διέτριψαν ἐκεῖ τέσσαρα ἔτη, τοιαύτην διομολογίαν λαβόντες παρὰ τοῦ Ἀρζούνα ².
81. Ἐκείθεν δ' ἐπορεύθησαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ μεγάλου ἡσυχαστοῦ Βρισσαπάρβα, ἔνθα ὁ λέων ξύει τοῖς ὄνου τοῦ ψώραν, τὴν ἐν τῷ λαιμῷ τῆς ἐλάφου.
82. Ἐνταῦθα δεξιωθείς ὁ Ἰνδιστίρας ὑπὸ τοῦ Βρισσαπάρβα, καὶ ἑπτὰ μείνας ἡμέρας, ἐπορεύθη ἐν τῷ τέλει τῆς χειμερινῆς ὥρας κατὰ τὸ βορειότερον μέρος, καθὼς καὶ ὁ Ἥλιος.
83. Κᾶπειτα ἀνέβη μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὸ λευκὸν ὄρος, τὸ ὃν λαμπρὸν, καθὼς ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐντεύξεως τοῦ Ἀρζούνα.
84. Ἐντεύθεν δ' ἐπορεύθησαν οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν εἰς τὸ ὄρος Γανδαμάδανον ³, τὸ ὃν ἐνδοξότερον τῆς Μαρῶς, ὡς

1. Ἐξαπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ Ἰλίου, δηλ. ἐφόνευσεν αὐτόν.

2. Αὐτολεξεί, Λευκίππου, παρὰ τοῦ Ἀρζούνα δηλ.

3. Ὁ ἔστι, τὸ θεῖον ἐξ εὐωδίας.

κατοικοῦμενον ὑπὸ τοῦ Σίβα, ἡσθέντος, ὅτε ἔγρημε τὴν Γαουρήν ¹.

85. Ἐνθα καὶ ἔμειναν παρὰ τῇ μονῇ τοῦ μεγάλου ὁσίου Ἀρ-
στισένα, ἐν ᾗ ἡ ἀπορία τῶν ἀναγινωσκόντων παίδων διε-
λύετο ὑπὸ τοῦ λαλοῦντος ψιτακοῦ.

86. Ἡ μὲν οὖν Κρισνά, ἐρασθεῖσα ἀνθέων πενταχρόων, φερομέ-
νων ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ἔπεμψε τὸν Βήμαν εἰς κομιδὴν αὐτῶν.

87. Ὁ δὲ, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ ὕψος τοῦ ὄρους, καὶ ἰδὼν ἀπέναντι
τὴν Ἀλακάν ² πόλιν, ἐφώνησε φωνὴν μεγάλην, ἡ ἀνετά-
ραξε τὸ ὕδωρ τοῦ ὠκεανοῦ· μετὰ δὲ ἐνεφύσησε τῇ κόγχῳ.

88. Τότε τὸ πρόσωπον τούτου, τὸ ἔχον πρὸς τῷ στόματι τὴν
κόγχον, ἡγλαΐζετο, ὥς ὁ λωτὸς, ἔχων παρ' ἑαυτῷ χῆνα.

89. Ἐκ δὲ τῆς μεγάλης καὶ θροντοειδοῦς φωνῆς τῆς κόγχου,
αἱ τε ἐκκαίδεκα μοῖραι τῆς Σιλήνης διηρέθησαν, καὶ τὰ
ἄστρα διεβράγχισαν, καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἡλίου ἐφοβήθησαν.

90. Τὰ δὲ σπήλαια, τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἡχῶ μεγάλην ἐποίουν,
καὶ οὐδεὶς διέκρινε, ποῦ αὕτη ἡ φωνὴ τὸ εἶναι ἔσχεν.

91. Ὁ δὲ Βήμας, οὗ ἡ φωνὴ τῆς κόγχου ἡχῶ μεγάλην ἐποίει,
ἀντιλάμπων ἐν ταῖς λευκαῖς ἀκρωρείαις, ἀπειρόμορφος
ἐφαίνετο εἰς πλήρωσιν τῆς προσταγῆς τῆς ἡγαπημένης.

92. Ἐκ δὲ τῆς ἑαυτοῦ λεοντείας φωνῆς, ἐνωθείσης τῇ φωνῇ
τοῦ Χανουμᾶνος, εἰς ἔκστασιν βαλὼν τοὺς Γανδάρβας,
ἔλαβε μίαν δέσμην ἐκείνων τῶν πενταχρόων ἀνθέων ἀπὸ
τοῦ Γανδαμαδάνου ὄρους.

93. Ὁ δὲ λίαν δυνατὸς Μανιμάν ³, ὁ ἀρχιφύλαξ τοῦ ἐν τῷ
Γανδαμανδάνῳ λειμῶνος, θυμωθείς, τρώσας τὴν δεξιάν

1. Ἡ Παρβατὴ λέγεται καὶ Γαουρῇ, ὃ ἐστὶ λευκὴ.

2. Ἀλακά ἐστὶν ἡ πόλις τοῦ τοῦ Κουβέρα.

3. Δαίμων οὗτος, θεράπων τοῦ Κουβέρα, τοῦ ἐφόρου, θεοῦ τοῦ δορείου
μέρους.

χειρα τοῦ Βήμα τῇ βολῇ τῆς λόγχης, ἐπηνέθη ὑπὸ τῶν θεῶν.

94. Ὁ δὲ Βήμας τῇ λαῖᾳ χειρὶ, τῇ δεξιᾷ οὔτῃ εἰς ἄμυναν, ὥσπερ θυμωθείσῃ ὅτι ἐτρώθη, ἐποίησε τὸ ὄνομα τοῦ Μανειμᾶνος ἔκγραπτον¹ ἐκ τῆς καταγραφῆς τοῦ Σιτραγούπτα².
95. Ὁ μὲν οὖν Βήμας συνεγένετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ³, ἐγκαταλιποῦσι τὴν Κρισνάν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ὀσίου Ἀρστισένα, ὁ δὲ Κουβέρας μαθὼν παρὰ τῶν δαιμόνων ἀναιρεθέντα τὸν Μανειμᾶνα, ἀφίκετο τεθυμωμένος εἰς ἄμυναν.
96. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰνδιστίραν, ἀφείς τὸν θυμὸν, ἔφη ταῦτα· « Πάντως γε εὐδαίμων ἐγὼ εἰμι, διότι παρεγένου ἐνθάδε » σὺ αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Δέρμα.
97. « ὦ βασιλεῦ, ἐντρύφα αἰὶ ἡδέως τούτοις τοῖς τερπνοῖς » λειμῶσιν· ἐνταῦθα γὰρ σοῦ ἐνδiciaτωμένου, μετὰ ἓνα μῆνα « μελισαγίαν δώσει τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα⁴. »
98. Τοῦ δὲ Κουβέρα ἀπελθόντος οἴκαδε, ἀγχαλίσάμενος ὁ Ἰνδιστίρας τὸν ἀνδρεῖον Βήμαν, καὶ καταστορέσας αὐτοῦ τὸν θυμὸν, ἐπανελθὼν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀρστισένα, διέτριψεν ὅλον ἓνα μῆνα, διανοούμενος τὸν Ἀρζούναν, καὶ ἐν ἀδημονίᾳ ὦν τοῦ ἰδεῖν αὐτόν.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,
τοῦ Τρίτου Βιβλίου
τῆς Βαλαβαράτας.

1. Ἐθανάτωσεν αὐτόν.

2. Ὁ Μυστρογράφος (ἴσ. Μυστηριογράφος) τοῦ Ἰάμα, ὁ καταγράφων τὰ καλὰ καὶ κακὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

3. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Βήμα, ἀφέντες τὴν Δραουπαδὴν παρὰ τῇ μονῇ τοῦ Ἀρστισένα ἐπορεύθησαν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Βήμα.

4. Δηλ. ὁ Ἀρζούνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀρζούνα.

1. Ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ ποιήσας, ὡς δημιουργὸς, τὴν θύραν τῆς πόλεως τῆς ἀθανασίας, τουτέστι τὴν Μαχαβαράταν ¹, καὶ ἐνασχολούμενος ἀσμένως ἀπαθείᾳ καὶ θεῖα θεωρίᾳ, ἔστω πᾶσιν εἰς ἄγαθόν.
2. Καί ποτε ὁ Ἰνδιστίρας, διατρέδων ἐν τῷ λευκῷ ὄρει, εἶδε πολλὴν λάμψιν, λάμπουσαν δίκην δώδεκα Ἡλίων, καταπίπτουσαν οὐρανόθεν χύδην.
3. Ἐλαμπε δ' ἐν τῷ κυανῷ αἰθέρι τὸ φῶς ἐκεῖνο, ὥσπερ πυγολαμπὶς ἐν νέφεσι, καὶ θερμὸν ἦν καὶ δυσαντίδλεπτον τοῖς τοῦ κόσμου ὀφθαλμοῖς.
4. Πρὸς δὲ ἐφαίνετο ἐν τῷ αἰθέρι τὸ φῶς ἐκεῖνο, ὡς φλῆξ τοῦ ἐν θαλάσῃ πυρὸς, καὶ ὕδωρ ἔπινεν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ κυανοῦ χρώματος τοῦ οὐρανοῦ· ὁ δ' Ἥλιος ἐφαίνετο σπινθὴρ ὡς πρὸς ἐκεῖνο τὸ φῶς.
5. Ἐν ὅσῳ δ' ὁ Ἰνδιστίρας διελογίζετο, τί ἄρα εἴη τοῦτο, ἐν τοσούτῳ κατῆλθεν ἐξαίρνης ἐνώπιον αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ, ὡς ἐκ νέφους ἢ ἀστραπῇ, τὸ περιλάμπον τὸν κόσμον ἄρμα τοῦ μεγάλου Ἰνδρα.
6. Τοῦ τοίνυν ἄρματος προσπελάσαντος τῇ γῇ, ἰδὼν ἐν ταύτῃ ὁ Ἰνδιστίρας τὸν Ἀρζούναν κυλιόμενον πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἔθετο τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν ², ὃς ἦν ὡς μέλας ὄφις εἰς ὀλεθρον τῶν ἐχθρῶν.

1. Ἡ Μαχαβαράτα εἴσοδος ἐστὶν εἰς τὴν ἀθανασίαν· ὁ Βεάσας ἀείζωνος δοξάζεται.

2. Ὁ κρείττων τίθησι τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἡττονος, εἰς σημεῖον ἀφοβίας.

7. Ἠγκαλίσατο δ' ἔπειτα αὐτὸν μετὰ χαρᾶς ἐγκαρδίου διὰ πολλοῦ, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Κρισνὰ τῇ διανοίᾳ, καὶ περ οὐσα μακρὰν τῷ σώματι.
8. Περίπτυξις δ' αὐτοῦ τότε χαροποιὰ ἐγένετο καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἀδελφῶν, ἡδυτέρα τοῦ Σανδάνου, χαριστέρα τῆς Σελήνης, καὶ ἀσυγκρίτως ὑπερτέρα τῆς ἀμβροσίας ¹.
9. Δεξιωσάμενος δ' ὁ Ἰνδιστίρας, καὶ ἀποπέμψας τὸν ἡνίοχον τοῦ Ἰνδρα Ματαλῆν, ἔφη τῷ Ἀρζούνα, ἀψάμενῳ τῶν ποδῶν τοῦ Βήμα, καὶ προσκυνηθέντι ὑπὸ τε τοῦ Νακούλα καὶ Σαχαδέβα ².
10. «Εἰπέ ἡμῖν ἐν τάχει σὺ, ὁ ὢν δεινὸς κατὰ τῶν πολεμίων, ὡς ὁ λέων κατὰ τῶν ἐλεφάντων, ὅ,τι ποτ' ἐκτήσω μετὰ τὴν διάζευξιν ἀφ' ἡμῶν τῶν πέντε ³, καὶ μετὰ τὴν τοσαύτην ἀσκησιν ⁴ ἐν πέντε ἔτεσι.»
11. Πρὸς δὲν ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρζούνας, οὗ τοῦ μὲν σώματος τὸ μέλαν ἦν, ὡς τὸ ὕδωρ τῆς Ἰαμουναῆς, τὸ δ' ἀποστίλβον εἰς τὸ σῶμα λευκὸν τῶν ὀδόντων, ὡς τὸ τῆς Γαγγᾶς, ἡ δ' ἔνωσις τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡς λωτός.
12. «Αὕτη ἡ ἄφθαρτος τοῦ τόξου χορδὴ ἐδόθη μοι παρὰ τῶν θεῶν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἡ ἀσπίς, ἡ ἄτρωτος τοῖς ἐχθροῖς· καὶ μάθησις δ' ἐγένετό μοι πεντεκαίδεκα ὅπλων ⁵, διὰ τῆς σῆς χάριτος.

1. Ψυχρὰ καὶ ἀναψυκτικὰ ταῦτα.

2. Ὡς πρεσβύτερον ἀδελφὸν προσεκύνησε τὸν Βήμαν, ἀψάμενος τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ὡς πρεσβύτερος αὐτὸς προσεκυνήθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων, Νακούλα καὶ Σαχαδέβα.

3. Ἀριθμουμένης καὶ τῆς Δραουπαδῆς γίνονται πέντε.

4. Αὐτολεξεῖ, πεντάπυρος ἀσκησις, εἶδος ἀσκήσεως.

5. Δηλονότι ἔμαθον τέχνην πεντεκαίδεκα εἰδῶν ὀπλων.

13. « Ἐδόθη μοι καὶ παρὰ τοῦ Ἰνδρα, λίαν χαρέντος, οὗτος ὁ
 » ἐκ χρυσῶν λωτῶν ὄρμος, καὶ αὕτη ἡ μίτρα, ἡ ἀλεξί-
 » κακος.
14. « Θεραπεύσας δὲ τὸν υἱὸν τοῦ Βαράτα ¹ Σιτρασέναν, τὸν
 » ἀγλαΐζοντα τὴν σύνοδον τοῦ Ἰνδρα, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ
 » τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ὀρχηστικὴν, αἱ τέρπουσι λίαν τὸν
 » κόσμον.
15. « Οἱ δὲ Νιβατακαβασαὶ ², οἱ ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης,
 » τρία κόττια τὸν ἀριθμὸν, οἱ νικῆσαντες τοὺς Θεοὺς ἐν
 » πολέμῳ, ἀνῆρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ ὅπλοις, ἔχοντος ἡνίοχον
 » τὸν τοῦ Ἰνδρα.
16. « Διὰ δὲ τῶν πολυειδῶν ζώων, τῶν ἐξερχόμενων ἐκ τοῦ
 » ὅπλου Πασσουπάτα ³, ἀνείλον ἔγω γε καὶ τοὺς Τιτᾶνας,
 » τοὺς ὄντας ἐν τῇ αἰθεροβατούσῃ πόλει, ἡ ὄνομα Χιρανε-
 » πούρα ⁴.
17. « Οὐδέ που δ' ὅμως, ὦ Κύριε, ἐγένετό μοι αὕτη ἡ ἡδο-
 » νή, ἥ ἐστι μοι νῦν ἐν τῇ θέᾳ τοῦ σοῦ ποδός, καθὼς
 » οὐδ' ἂν ἡδονὴ γένοιτό ποτε τῷ ἑομβυλίῳ ἐκ τοῦ χυμοῦ
 » τοῦ ἄνθους Καρνικάρα ⁵, τῷ γευομένῳ τοῦ ἄνθους Πα-
 » ριζάτα ⁶. »
18. Ὁ μὲν οὖν πρῶτος υἱὸς τῆς Πριτᾶς ἔλεξε πρὸς τὸν Ἀρ-
 » ζοῦναν, « Δεῖξον ἡμῖν ἐνταῦθα τὴν μάθησιν τῶν δια-
 » φύρων θείων ὅπλων. » ὁ δ' ἔδειξεν εἰς θεωρίαν τοῦ

1. Βαράτας, Γανδάρδας ἦν, διδάσκαλος τῆς μουσικῆς καὶ ὀρχηστικῆς.

2. Εἶδος δαιμόνων ἐν θαλάσσῃ.

3. Πασσουπάτα, ὄνομα ὅπλου, ὃ ἔδωκε τῷ Ἀρχοῦνι ὁ Σίβας, ὡς
 προσίρηται.

4. Χιρανεπούρα, ὃ ἐστὶ Χρυσόπολις.

5. Κοινῶς Κανέρ, ὃ ἐστὶν ἡ Ροδοδάφνη.

6. Παριζάτα, ἄνθος εὐωδέστατον,

Βασιλέως τὴν ἐνέργειαν τῶν πολυειδῶν θεῶν ὄπλων.

19. Τότε τῇ βολῇ τῶν πολυειδῶν ὄπλων, τῶν βαλλομένων ἐκ τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀρζούνα, ἀνθρωποί τε καὶ θεοί, καὶ δαίμονες ἔτρεμον καὶ ἐταράττοντο, λέγοντες· «Τί; τί ἔσται σήμερον;»

20. Ἐν τούτῳ τὸ ἀναμεταξὺ ἐπιστάς εὐθέως (δρομαῖος), ἔνεκα τῆς ταραχῆς καὶ θλίψεως τῶν ἀδημονούντων θεῶν, ὁ Θεὸς Σίβας, ὁ διδοὺς ἀφοβίαν τοῖς ἐμφύχοις, ἐκτεταμένην ἔχων τὴν χεῖρα, ἔφη·

21. «Ἄφες, ἄφες παραυτίκα τὰ ὄπλα, ὧ τέκνον, μηδ' ἔσο
» ἐπὶ θλίψει τοῦ κόσμου· εἰ γὰρ ὁ ἥλιος ποιήσοι σκότος,
» τίς φωτίσει ἂν τὸν κόσμον τοῦτον;

22. «Τὰ ὄπλα ταῦτα τῶν θεῶν ῥίπτονται κατὰ πολεμίων
» ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κόσμου, καὶ οὐχὶ ἐπὶ κενῷ. Τί δαί;
» τὸ τῆς θαλάσσης πῦρ, ἀφιέμενον μὴ κατὰ τῆς θαλάσσης,
» ἀλλ' ἔξω, οὐ κατακαύσει ἐν ἀκαρεῖ τὸν κόσμον
» ὅλον;»

23. Ὁ μὲν οὖν υἱὸς τοῦ Ἰνδρα, οὕτω συμβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίβα, ἐπέβλεψεν εἰς τὸ λώτιον πρόσωπον τοῦ υἱοῦ τοῦ Δάρμα, καὶ ἰδὼν αὐτὸν κατανέυσαντα, ἀφῆκε τὰ ὄπλα καὶ καθυσύχασεν.

24. Ὑμνηθέντος δὲ τοῦ Σίβα ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀφάντου γενομένου, οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι διέτριβον ἐν ἄλσεσι, λίαν χαίροντες ἐπὶ τῇ ἀλλήλων ἐντεύξει.

25. Ἐπέστη δ' ἡ Βασάντα¹, λέγουσα ταῦτα τοῖς Πανδοῖ-

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει ὁ ποιητὴς περὶ τῶν ἐξ ὥρων τοῦ ἔτους, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ Ἑαρος, ὃ λέγεται Βασάντα παρ' Ἰνδοῖς, καὶ συνίσταται ὑπὸ δύο μηνῶν, τοῦ Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου, ὡς καὶ καθ' ἑξῆς αἱ λοιπαὶ πέντε ὥραι.

δαις διὰ τῶν φωνῶν τῶν ἐν λειμῶσι βομβυλίων· « Ἐγὼ
» ἤλθον ἐνθάδε εἰς θεραπείαν ὑμῶν.»

26. Πάντως αἱ μακραὶ νύκτες τῆς ὥρας Σισσεύρας ¹, τμηθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς ὥρας Βασάντας, ἐσμικρύνθησαν· ἐκείνων δὲ τῶν νυκτῶν τὰ τμήματα, τὰ δένδρα εἰσὶν, ἄνθη δὲ τὰ ἄστρα.

27. Αὕτη ἡ Βασάντα ἔτερπε ² τὸν κόσμον, ἔχουσα τοὺς μὲν ~~Ελαστοὺς~~ τῶν δένδρων χορευτάς, τοὺς δὲ γλυκεῖς βομβυλίους ἀοιδούς, τὸν δ' ἐξ ὄρους Μαλαία πνέοντα ἀέρα ³ δραματουργόν, τὴν δὲ καθαιρέσιν τῆς ὑπερηφανίας τῶν γυναικῶν δραματουργίαν ⁴.

28. Ἰδὼν ὁ Ἥλιος τοὺς φίλους λωτοὺς φυλλοῤῥοοῦντας ⁵, ἐπορεύθη μετὰ πολλοῦ τοῦ θερμοῦ κατὰ τὸν Ἴμαόν τὸ ὄρος ⁶, ἀνελεῖν βουλόμενος τὰς χιόνας.

29. Ἡ μὲν μοιχαλὶς τοιαῦτα διανοεῖτο· «Τίς ἀρμόδιός ἐστι
» καιρὸς τοῦ πορευθῆναι πρὸς τοὺς ἐραστάς;» Ἡ δὲ Κοκιλὰ ⁷, ἡ ἀρίστη τῶν ὀρνίθων, καὶ τὰ τῆς διανοίας γινώσκουσα, ἔλεγε τοιαῦδε φωνῇ, «Κουχοῦ ⁸!

4. Σισσεύρα ἐστὶν ἡ ὥρα τοῦ Φεβρουαρίου καὶ Ἰανουαρίου, ὅτε αἱ νύκτες μακραὶ εἰσι. Τὰ μὲν δένδρα εἰσὶν, ὡς τμήματα ἐκείνων τῶν νυκτῶν· τὰ δ' ἄστρα, ὡς ἄνθη.

2. Αὐτολεξεῖ, ἡδύνα.

3. Τὸν Νότον δηλονότι.

4. Τὸ ὑπερήφανον καὶ ἄτεγκτον τῶν γυναικῶν καθαιρεῖται καὶ καταβάλλεται ἐξ αἰτίας τοῦ Ἑαρος, ὅς ἐστι προτρεπτικὸς εἰς ἔρωτα.

5. Ἐν γὰρ τῇ χειμῶνι οἱ λωτοὶ ἀφανίζονται.

6. Ὁ Ἴμαὸς κεῖται κατὰ τὸ θόρειον τῆς Ἰνδίας, ἐνθα καὶ ὁ Ἥλιος τρέπεται κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς.

7. Κοκιλὰ ἐστὶν ὁ Κόκκυξ.

8. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· Κ ο υ χ ο ὕ γὰρ ἡ φωνὴ τῆς Κοκιλᾶς, (οὕτω γὰρ φωνεῖ Κ ο υ χ ο ὕ), καὶ ἡ Ἀμαθασιὰ, ἡ τελευταία

30. Τῶν θεαινῶν, αἱ ἡδέως συνέπαιζον τοῖς θεοῖς ἐν τῷ Γαν-
δαμινδάνῳ ὄρει, ὁραθεισῶν ἐριστικῶς ὑπὸ τῆς Κρισνᾶς,
τῆς συζύγου τῶν Πανδοειδῶν, οὗτοι ἡσθάνοντο πληγῆς
τῶν πέντε βελῶν τοῦ Ἔρωτος ¹.

31. Ἐπεὶ δὲ τοῦ Ἐαρος ἀκμάζοντος, ἡ ἀγλαὰ ἡμέρα ἐπῆρ-
θη ², διὰ τοῦτο οὗτος ὁ Ἥλιος θυμωθείς πως, μείζονα
ἔλαβε θερμότητα ³.

32. Καὶ αἱ μὲν κλώνες τῶν δένδρων ἐφαίνοντο μὴ εὐαρε-
στούμεναι ⁴ τοῖς ὡς κοσμήμασιν ἄνθεσι, διότι τὸ Ἐαρ ⁵
ἀνεχώρησέ που, μεμαραμμέναι τε καὶ ἐξηραμμέναι ἦσαν,
ὥσπερ ἐκ κατεφλέγησαν τῇ ὡς φλογὶ ἀπουσίᾳ τοῦ ἀγαπη-
τοῦ Ἐαρος.

33. Τὸ Θέρος, νικῆσαν τὸ Ἐαρ ἐπέστη, ὡς βασιλεὺς, ἡλια-
κὴν ἔχον θερμότητα, εὐφημούμενον αἰσίοις τυμπάνοις,
τοῖς ἡχοῦσι κύμασι τῆς ταραττομένης θαλάσσης ⁶.

34. Πιεζόμενος ὁ Ἔρως τῇ τοῦ Θέρους θερμότητι, ἔβρεχε ⁷

ἡμέρα τῆς μειουμένης Σελήνης, δηλονότι ἐν ἀφεγγεῖ καὶ ἀσελήνῳ νυκτὶ
ἀρμυδιόν ἐστι πορευθῆναι, πρὸς τὸ μὴ ὁρᾶσθαι. Ἡ Κοκιλὰ ὁμοία ἐστὶ
τῷ Κολοιῷ τὸ χρῶμα, ἥττων δ' ὅμως τῷ σώματι· λέγουσιν ὅτι ἐν μόνῳ
τῷ ἔαρὶ γλυκύφωνός ἐστιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ὥραις τοῦ ἔτους.

4. Ἐρωτι κάτοχοι δηλ. ἐγένοντο οἱ ἄνδρες αὐτῆς.

2. Δηλ. ἡῤῥηξε. — Ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς διμήνου ὥρας τοῦ θέ-
ρους, ἣ λέγεται Γρίσμα παρ' Ἰνδοῖς, ὅ ἐστι, καῦμα.

3. Ἐγένετο δηλ. ἀναίσχυντος, ἡράσθη τοῦ ἀκμάζοντος Ἐαρος. Ὅσον
τὸ Ἐαρ αὐξάνει, τοσοῦτον καὶ ἡ ἡμέρα· ἡ δ' ἡμέρα πλάττεται ὡς γυνὴ
τοῦ Ἥλιου.

4. Αὐτολεξεῖ, κακῶς διατεθειμέναι.

5. Ὡς ἄνδρα ποιεῖ τὸ Ἐαρ.

6. Ἐν τῷ θέρει μᾶλλον ταραττεται ἡ θάλασσα καὶ σφοδρότεραι τότε
αἱ ἀμπώτεις ἐπισυμβαίνουσι.

7. Ὡς ἐθίζουσι καταβρέχειν τὴν γῆν οἱ ἄνθρωποι ἐν ὥρᾳ θέρους.

τοῖς χυμοῖς τῶν ἀνθέων τὰ ἑαυτοῦ οἰκήματα, τὰ στῆ-
θη τῶν γυναικῶν· ἄλλως γὰρ πῶς ἂν εἶησαν ταῦτα
ψυχρά ¹;

35. Αἱ ἡμέραι ἐπαχύνθησαν ², ὡς τέκνα τοῦ Ἡλίου, ποιου-
σαι ὕδατα ἀφειδῶς, βρεχθέντα ἐν λίμναις ἐκ τῶν με-
λάνων νεφῶν, ὡς γάλακτα ἀμελχθέντα ἐν ἀγγείοις ἐκ
τῶν βουβάλων ³.

36. Τὰ ὕδατα τοῦ κόσμου, φοβηθέντα τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ
Ἡλίου θερμότητα, κατέδυσαν ἀθρόα διὰ τῶν πόρων τῆς
γῆς, καὶ κατέφυγον εἰς τὸν ὑδρομέδοντα Ὠκεανόν ⁴· ὅθεν
καὶ ὑπερῆξησεν ἡ θάλασσα ⁵.

37. Ἀγλαΐα καὶ φαιδρότης ἐγένετο τῷ σώματι τῆς Δραου-
παδῆς ἐκ τῶν ὁμοιοχρῶν ἀνθέων ⁶ τοῦ δένδρου Πατάλα
καὶ Βισακίλα, τῶν δοθέντων παρὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς,
καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἀνθέων ⁷ τοῦ δένδρου Σιρίσσα, ἃ ἦν
ὅμοια κατὰ τὴν ἀπαλότητα.

1. Λέγουσιν οἱ ἔρωτικοί, ὡς τὸ γυναικεῖον στῆθος ἐν μὲν τῷ θέρει
ψυχρόν ἐστι· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι θερμόν.

2. Περὶ τὸν Μάιον καὶ Ἰούνιον μηχανύονται αἱ ἡμέραι· ἐν καιρῷ τῶν
ὁμβρῶν αἱ λίμναι πληροῦνται ὕδατος· ἐν δὲ τῷ θέρει ξηραίνονται.

3. Τὸ γάλα τῆς βουβάλου παχύνει τὸν πίνοντα.

4. Διὰ τούτου σημᾶναι βούλεται, ὅτι αἱ λίμναι καὶ οἱ χεῖμαρροι ἐν τῷ
θέρει ξηραίνονται.

5. Λέγουσιν ὅτι ἡ θάλασσα ἐν μὲν τῷ θέρει αὐξάνει, ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ
τῶν ὁμβρῶν ἐλαττοῦται· τοῦτο δὲ θεωρεῖται ὡς πρὸς τοὺς ποταμούς·
οὔτοι καὶ γὰρ ἐν μὲν τῷ θέρει ἐλαττοῦνται· ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν
αὐξάνουσι καὶ πλημμυροῦσιν, ὅτε ἡ θάλασσα μένει ἐν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ
στάσει, ἐν ᾗ ἦν καὶ πρότερον.

6. Κυανᾶ (ἴσ. γραπτέον ροδόχροα) τὸ χρῶμα καὶ ταῦτα τὰ ἄνθη καὶ
ἐν τῷ θέρει γινόμενα.

7. Λίαν ἀπαλὸν ἐστὶ καὶ ὑπόλευκον τοῦτο τὸ ἄνθος. Ἐκ τούτου δη-
λοῦται, ὡς ἀπαλὸν σῶμα εἶχεν ἡ Ἑρισνά.

38. Τὸ τετριμμένον Σάνδανον, φοβηθέν πως λίαν τὴν θερμότητα τοῦ φοβεροῦ θέρους, ἀνεπαύετο ἐν τοῖς ματιτοῖς τῶν γυναικῶν, τοῖς οὖσι ψυχροῖς τὴν φύσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ¹.
39. Οὕτω τὸ πᾶν τοῦτο ὑπὸ τῆς πολλῆς θερμότητος ἐθερμάνθη, τῆς συμβαινούσης ἐν τῷ θέρει, ὥστε μὴδὲ τὴν νύκτα ἀναπαύεσθαι ἐπὶ πολὺ, καὶ περ ἔχουσαν, ὡς ἄλειμμα Σανδάνου, τὸ σεληνιακὸν σέλας ².
40. Ἡ νεοφανὴς συννεφία τοῦ καιροῦ τῶν ὁμβρῶν ³, ἐπελθοῦσα, ὥς περ ἔφοδος στρατοῦ βασιλέως, ἐσύλησε τὸν τοῦ θέρους ὄλβον, ὃς ἐστὶν ὁ θερμὸς ἥλιος ⁴.
41. Ἡ μὲν γῆ, ἰδοῦσα τὸν ὀξὺν ἥλιον ἐξαίφνης ἀποσκιασθέντα ὑπὸ νεοφανῶν νεφῶν, χαίρουσά πως, ἡγλαΐζετο τῇ ἀνθηρᾷ χλόῃ ⁵, οἱ δὲ ποταμοὶ ἀνεσκίρτων τῷ ὕδατι ⁶.
42. Ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια ἡγλαΐζετο ὑπὸ τῶν ταῶνων, χορευόντων, ὅτε εἶδον τὸ φίλον νέφος ἑτοιμον εἰς νίκην κατὰ τοῦ θέρους, καὶ ἐξαπλούντων κυκλικῶς τὰ οὐραῖα πτερὰ, ὅμματα ἔχοντα καλὰ καὶ διάχρυσά ⁷.

1. Ψυχρὸν ὂν τὸ Σάνδανον ἀλείφεται ἐν τοῖς στήθεσι τῶν γυναικῶν συντριβόμενον ὕδατι.

2. Σημαίνει ὅτι καὶ κατὰ τὴν νύκτα θερμότης ἐστὶν ἐν θέρει. Τὸ σεληνιακὸν σέλας λευκὸν ἐστὶν, ὡς καὶ τὸ Σάνδανον.

3. Νῦν δὲ λέγει περὶ τῆς ὥρας τῶν ὁμβρῶν, ἣτις λέγεται παρ' Ἰνδοῖς Βαρσά, ὃ ἐστὶ βροχὴ, καὶ σπνίσταται ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου. Ὡς νέος βασιλεὺς πλάττεται ὁ καιρὸς τῶν ὁμβρῶν ὁ δὲ καιρὸς τοῦ θέρους, ὡς βασιλεὺς παλαιὸς νενικημένος.

4. Τουτέστιν ἀπέκρυψε τὸν ἥλιον.

5. Ἀπασα ἡ γῆ χλοάζει ἐν ὥρᾳ ὁμβρῶν.

6. Ἐπλημμύρουν δηλ.

7. Τὰ οὐραῖα πτερὰ κύκλους ἔχει χρυσαυγεῖς.

43. Φερέτω τὸ νέφος ¹ μελανότητα· ἡχείτω λίαν ἰταμῶς· ἀφαιρείτω τὴν τοῦ Ἡλίου λαμπρότητα· ἔδωκεν ὅμως ἐν τι καλόν, δι' οὗ οἱ κόσμοι ἐχάρησαν.
44. Τὰ πολλὰ τμήματα τοῦ Ἡλίου, τοῦ κατατριβέντος ἐκ τούτων τῶν συγκρουμένων πυκνῶν νεφῶν, ἐκόσμησαν πάντα τὰ μέρη, ἃ ἔστιν αἱ κινούμεναι ἐν τῷ αἰθέρι πυγολαμπίδες ².
45. Τὸ ἐκ τοῦ καπνοῦ συστάν νέφος ³, ἐπαρθὲν, εἰς ὄλεθρον ἤγαγε τὸν προπάτορα ἑαυτοῦ, τὸ πῦρ, τὸν ἐνοικοῦντα τοῖς δάσεσι ⁴. Φεῦ τῆς ἀδιακρίτου ἐπάρσεως τῶν ἐσκοτισμένων!
46. Οἱ Πανδοῖδαι ἀνεπαύοντο, ὡς ἐν οἴκοις, τοῖς σπηλαίοις, ὧν τὸ σκότος διεσκεδάννυτο τῇ λαμπρότητι τοῦ σεληνιακοῦ προσώπου τῆς Δραουπαδῆς, καὶ εἰς ἃ οὐκ εἰσῆρχετο οὐδὲ βρυχύ τι ὕδωρ τῶν νεφῶν.
47. Ὁ ἦρως Ἔρως, κοσμηθεὶς τοῖς πέντε αὐτοῦ βέλεσι, τοῖς ἄνθεσι, τῷ Ἰουτικᾷ, τῷ Κουταζᾷ, τῷ Κετακᾷ, τῷ Ζατακῇ, καὶ τῷ Νείπα ⁵, παρασκευὴν ἐποιήσατο εἰς νίκην κατὰ τῶν τριῶν κόσμων.
48. Καί ποτε, ἀφ' οὗ ἔπαυσαν τὰ νέφη βρέχοντα ῥαγδαίως,

1. Ἐγκώμιον τοῦ νέφους. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ καὶ τὸ νέφος μέλαν ἐστὶ· εἰ καὶ ἡχεῖ λίαν ἰταμῶς, δηλ. θροντᾷ· εἰ καὶ ἀποσκοιάζει τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, ἔχει ὅμως ἐν ἀγαθόν, δι' οὗ οἱ κόσμοι χαίρουσι, δηλ. τὸ ὕδωρ δὲ βρέχει· τὸ δὲ ἐν καλὸν ὑπερτερεῖ τῶν τριῶν κακῶν.

2. Διὰ τούτου σημάνα· βούλεται, ὅτι ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν αἱ πυγολαμπίδες ἵπτανται, αἱ εἰσιν, ὡς τρίμματα τοῦ κατατριβέντος Ἡλίου ἐν τῇ συντριβῇ τῶν νεφῶν.

3. Τὸ νέφος λέγουσιν ἐκ τοῦ καπνοῦ γίνεται.

4. Ἐν γὰρ τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν, οὐκ ἐπισυμβαίνει πυρκαῖα τοῖς δάσεσιν.

5. Ὀνόματα ἀνθῶν, ἃ γίνονται ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ὁμβρῶν. Ἡ Νείπα λέγεται καὶ Καδάμβα· ἡ δὲ Κετακᾶ, λέγεται καὶ Κεβρά.

ψεκάδες ὕδατος ἀφίεντο ὑπ' αὐτῶν, πίπτουσαι εἰς ἀνά-
παυσιν τῶν νεμομένων ὀρνίθων ἐπὶ λόφων ¹.

49. Ἡ δὲ γῆ ἐφαιδρύνετο πανταχοῦ τοῖς ἀνθεσι Σιλίνδραις ².
τοῖς ἐρυθροῖς τὸ χρῶμα, καὶ τοῖς ἐφιζάνουσι βομβυλίοις,
ὡς κοσμήμασιν ἐξ ἐρυθρῶν καὶ κυανῶν πολυτίμων λίθων.

50. Ἐπεὶ δὲ τὸ νέφος ³, τὸ ὑπερβαῖνον καὶ τὴν θάλασσαν,
ἔδωκε τὸ ἐφετὸν ὕδωρ εἰς τροφοδοσίαν τοῦ κόσμου ⁴, διὰ
τοῦτο, ὡς δοκεῖ, εὐθέως ἔλαβε λευκότητα, ἐκ τῆς λευκῆς
φήμης ⁵.

51. Ὁ καιρὸς τῶν νεφῶν, ἀγκαλίσάμενος, ὡς μοιχὸς ⁶, ἐν
λειμῶσι τὴν Σαράταν ὥραν, ἐπιστάσαν, ἔφυγεν ἐν ταύτῃ,
ἀκούσας κλαγγῆς χηνῶν ⁷.

52. Ἐλύληθεν ἡ Σαράτα, ἔχουσα τὴν μὲν λαμπρὰν Σελήνην
πρόσωπον, τὸν δ' Ἥλιον κάτοπτρον, τὴν δ' Ἴριν διαάδη-
μα ⁸, τὴν δ' ἔλλην τῶν χηνῶν, λευκὸν ὄρμον ἐκ μαργάρων,
τάς δ' αὐτῶν κλαγγάς, ἤχους περιπεζίων.

53. Ἀναφανέντος τοῦ Ἀγαστέου ⁹, ἡ θάλασσα εὐθέως ἐφυσώθη

1. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι μετὰ τὴν ῥαγδαίαν βροχὴν ἐνίστε ψεκάζει.

2. Σιλίνδρα λέγεται τὸ ἀνθος τῆς Κεδαλῆς, ὃ ἐστὶν ἐρυθρόν.

3. Νῦν δὲ λέγει περὶ τῆς ὥρας Σαράτας, ἥτις συνίσταται ὑπὸ τοῦ
Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου.

4. Τὸ γὰρ νέφος βρέχον, πάντα πλήρη ὑδάτων ἀποτελεῖ.

5. Ὅταν γὰρ τὸ νέφος ὕδωρ μὴ ἔχῃ, λευκοειδὲς ἐστὶ· ἐκ δὲ τούτου συμ-
περαίνεται, ὅτι ἔπαυσεν ἡ ὥρα τῶν ὀμβρῶν· ὁ δὲ ἀγαθοποιῶν εὐφημεῖται.

6. Οὐχ ὡς ἀνὴρ (γνήσιος), ἀλλ' ὡς μοιχός.

7. Οἱ γὰρ χῆνες τότε χαίρουσιν, ὅτε εὐδία ἐστί.

8. Ἀνεφέλου γὰρ ὄντος τότε καὶ καθαροῦ τοῦ οὐρανοῦ, οὗτοι οἱ φω-
στῆρες ὑπερλάμπουσιν· ἀφ' οὗ γὰρ ἡ συννεφία διασκεδασθῇ, τότε λάμπει
καὶ ἡ Ἴρις, ἥτις λέγεται τόξον τοῦ Ἴνδρα.

9. Ἀγαστέας, ἄστρον ἀνατέλλον περὶ τῶν Σεπτέμβριον· ὅταν δ' ἀνα-
τείλῃ τοῦτο, σημεῖον ὅτι ἔπαυσαν οἱ ὀμβροί.

λίαν¹, καὶ περ κατεσκληκυῖα ὑπὸ τῶν νεφῶν², λέγουσα ταῦτα μετὰ χαρᾶς· « Μακαρία ἐγὼ, ὅτι πολὺ ὕδωρ ἔχω » νυνὶ, ἔνεκα τούτου τοῦ Ἀγαστέου!»

54. Τὸ διειδὲς καὶ πότιμον ὕδωρ ἔβλεπεν, ὡς ὀφθαλμοῖς, τοῖς ἠνεωγμένοις λωτοῖς, τὴν ὁδὸν τῶν ἐλευσομένων καλῶν χηνῶν³.

55. Διεῖράγη κατὰ τὴν καρδίαν ἡ ἱλὺς, μελανθεῖσα καὶ ξηρανθεῖσα τῇ στερήσει τῆς ὑγρότητος, ἐλθοῦσης κατ' ὄψιν τῶν δεινῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου⁴.

56. Τὰ πτερὰ τῶν ταύωνων, διανοούμενα ταῦτα, « Τίς ὠφέ- » λεια τῇ ζωῇ ἡμῶν οὗτος ὁ καιρὸς ; » πεσόντα ῥιψοκινδύνως ἐν τοῖς ἄλσεσιν, ἔλαβον τόπον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βασιλέως, συμπλεχθέντα εἰς σκιάδιον⁵.

57. Αἱ ἀγροῖκοι γυναῖκες φυλακὴν ἐποιοῦν τῆς ἐν ἀρούρα ὀρύζης⁶ τοῖς ἄσμασι καὶ τοῖς χοροῖς, τὰς μὲν ἐλάφους

1. Μετὰ τοὺς ὄμβρους αὐξάνει λέγουσιν ἡ θάλασσα· τοῦτο δὲ θεωρεῖται ὡς πρὸς τοὺς ποταμοὺς, ὅτε οὗτοι μειοῦνται.

2. Καθὸ τὰ νέφη ἔλκουσιν ὕδωρ ἀπ' αὐτῆς.

3. Δηλοῖ διὰ τούτου, ὅτι ἐν τῇ ὥρᾳ Σαράτα, τὸ ὕδωρ καθαρὸν ἐστὶ, καὶ οἱ λωτοὶ ἀνθοῦσι, καὶ οἱ χῆνες ἥδονται νηχόμενοι.

4. Καὶ γὰρ ὁ ἱλώδης τόπος διασχίζεται ὑπὸ τοῦ αὐράματος, ἀφ' οὗ ἐξικμασθῇ.

5. Ἐκ τούτου δεικνύει, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ οὐκ ἀγάλλονται οἱ ταῦνες, καὶ τὰ πτερὰ αὐτῶν πίπτουσι, καὶ ἔπειτα καινὰ ἀναφύουσιν· ἐκ δὲ τούτου ἀστεῖως ὑπαινίττεται καὶ τὸ δόγμα τῆς μετεμψυχώσεως, ὅτι πολλοὶ πίπτοντες εἰς χιόνα, ἢ εἰς ὕδωρ, ἢ εἰς πῦρ, ἀπολαμβάνουσιν ἐν τῇ μετὰ ταῦτα γεννήσει ἀμοιβὴν ἀξίαν, καὶ στάσιν ὑψηλὴν, καθὼς καὶ τὰ πτερὰ τῶν ταύωνων πεσόντα, ἐτέθησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βασιλέως, γενόμενα σκιάδιον.

6. Εἶδος ὀρύζης, σπειρόμενον περὶ τὸν Ἰούνιον καὶ θεριζόμενον περὶ τὸν Ὀκτώβριον.

ιστᾶσαι τῇ ἡδύτητι τῶν ἁσμάτων, τοὺς δὲ ψιτακοὺς ἀποδιώκουσαι τῷ ἡχῷ τῶν κινουμένων ψελλίων.

58. Ὁ κόσμος οὗτος, ἔχων τοὺς γλυκεῖς καὶ χαρίεντας Σακχαροκαλάμους ¹, ἐγέλα διὰ τοῦ λευκοῦ Κάσα ², τὸν οὐράνιον κόσμον, καὶ τὸν καταχθόνιον, ὧν ὁ μὲν ἔχει πηγὴν ἀμβροσίας ³, ὁ δὲ τὴν Σελήνην, τὴν ἀμβροσίαν ἔχουσαν ἀκτίνας ⁴.

59. Αὕτη ἡ Σαράτα, ⁵, ἔχουσα ὄμματα τῆς Ἰϋγγος (σεισopygidas ⁶), ἐπειδὴ περιπάτει ἐν ταῖς ἄλσεσι, διὰ τοῦτο οἱ χερσαῖοι λωτοὶ ⁷ ἔλαβον τὴν ἀγλαίαν τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν αὐτῆς.

60. Ὁ βομβύλιος προσεφοῖτα πολλάκις τῷ ἄνθει Σαπταπάρνα ⁸, τῷ εὐώδει δίκην χυμοῦ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ἀνεχώρει μετὰ φόβου, νομίζων ὡς τὰ κινούμενα φύλλα αὐτοῦ, ὧτά εἰσιν ἐλέφαντος ⁹.

61. Τοῦ προσώπου ταύτης τῆς Σαράτας ¹⁰ ἔχοντος ὄμματα

1. Ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ὥρᾳ, περὶ τὸν Ὀκτώβριον οἱ σακχαροκάλαμοι πεπαίνονται.

2. Κάσα, ἄνθος λευκὸν, ἀνθοῦν περὶ τὸν Σεπτέμβριον.

3. Μυθολογοῦσιν ὅτι ὑπὸ γῆν ἔστιν ἡ ἀμβροσία.

4. Τὸ μὲν ἄνθος Κάσα αἰνίσσεται τὴν Σελήνην, ὁ δὲ σακχαροκάλαμος τὴν ἀμβροσίαν.

5. Ὡς γυνὴ πλάττεται ἡ Σαράτα ὥρα.

6. Τὸ δ'εξύρροπον γυναικεῖον ὄμμα εἰκάζεται τῇ Ἰϋγγι, τῇ σεισopyγίδι.

7. Τουτέστιν οἱ χερσαῖοι λωτοὶ τὰ ἰχνη τῶν ποδῶν αὐτῆς εἰσιν ἐρυθροὶ δ'εἰσί. Λέγουσιν ὡς καὶ χερσαῖοι λωτοὶ εἰσιν σπάνιοι δ' ὁμως.

8. Ἄνθος μακροειδές, ὡς κῶνος, πολύφυλλον καὶ σκληρόφυλλον.

9. Ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ ἄνθους ἐνόμιζεν, ὡς χυμὸς ἔστιν ἐλέφαντος, καὶ διὰ τοῦτο ἔφευγε, μήπως πληγείη ὑπὸ τῶν σαλευομένων ὕτων.

10. Ἡ Σαράτα, ὡς γυνή.

μὲν τὰ ἄνθη Βαναπάτρα, χρῶμα δὲ τὸ χρυσαυγὲς ἄνθος Ἀσάνα ¹ τὰ Βανδουζίβα ἄνθη ² ἀνεπλήρωσαν τὴν ἀγλαίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐρυθροῦ χρίσματος.

62. Ὁ βομβύλιος περιϋπτάμενος περὶ τὸ χεῖλος τῆς Δραουπαδῆς, νομίζων αὐτὸ, ὡς ἄνθος Ζαπά ³ ἐστίν, οὐκ ἠδύνατο ἀποσοβηθῆναι οὐδ' ὑπὸ πέντε ἡρώων ἀπογόνων τοῦ Κουροῦ, κινούντων τὰς χεῖρας.

63. Ἡ Σαράτα, γνοῦσα ἑαυτῆς μέγα σφάλμα, ὅτι ἐγέννησε τοὺς ἀγλαοὺς καὶ ἡδεῖς λωτοὺς, ἀναφανέντος τοῦ ἐχθροῦ τῆς τῶν ἀνθέων ἀγλαίας ⁴, βουλήν ἔθετο ἀναχωρῆσαι, φοβηθεῖσά πως λίαν.

64. Ἡ ὥρα τοῦ χειμῶνος ἐπέστη ⁵ εἰς ἡδονὴν τῶν ἐραστῶν, καταστήσασα τὴν μὲν νύκτα μερίζονα, τοὺς δὲ μαστοὺς τῶν γυναικῶν, καὶ ψύχους ὄντος, θερμούς.

65. Ἀναπολῶν ὁ βομβύλιος τὴν ἀγαπητὴν Ζαπάν ⁶, οὐκ ἐτίθη τὸν πόδα ἐπὶ τῆς Φαλινῆς ⁷. λευκὸς δὲ γενόμενος τὸ σῶμα τῇ προσαφθείσῃ κόνει τῆς Ρόδρας ⁸, περιήρχετο τὸ δάσος, ὡς γυμνοσοφιστής ⁹.

1. Κυανᾶ ταῦτα τὰ ἄνθη.

2. Ἐρυθρᾶ ταῦτα τὰ ἄνθη. Ταῦτα τὰ ἄνθη κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἀνθεῖ.

3. Λίαν ἐρυθρόν ἐστὶ τοῦτο τὸ ἄνθος.

4. Τῶν ἀνθέων ἐχθρός ἐστὶν ὁ χειμῶν.

5. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει περὶ τῆς ὥρας τοῦ χειμῶνος, ὃς λέγεται Χεῖμα παρ' Ἰνδοῖς.

6. Ἡ Ζαπά ἄνθος ἐστὶν ἀνθοῦν ἐν τῇ ὥρᾳ Σαράτα.

7. Οὐ προσεφοῖτα τῇ Φαλινῇ, ἥ ἐστὶ μέλαν ἄνθος, καὶ εὐωδίαν οὐκ ἔχει.

8. Ρόδρα, ἄνθος, ἀνθοῦν πρὸς τὸν χειμῶνα. Πάλαι αἱ γυναῖκες τὴν λευκὴν κόνιν τούτου τοῦ ἄνθους ἐτίθεσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν.

9. Ὡς ὁ ἄνθρωπος, στερηθεὶς τῆς ἀγαπητῆς, ἀφίησι τὸν κόσμον καὶ ἐρημίτης γίνεται. Οἱ ἐρημίται χροῖουσι τὸ σῶμα σποδῶ.

66. Καὶ ὁ ἥλιος ἀσθενὴς πως ὢν ἐκ τοῦ ψύχους, περιεπάτει κατὰ τὴν γωνίαν τοῦ οὐρανοῦ ¹, ὅς ἐστιν ὡς οἶκος αὐτοῦ· ὅθεν οὐδὲ πῦρ ἐξήρχετο ἐκ τῶν ἡλιολίθων, ἐλεπόντων τὸν ἥλιον ἐν τοιαύτῃ στάσει.
67. Ὁ ἥλιος ἐπορεύθη κατὰ τὸ μέρος τοῦ πυρὸς ², τοιαύτην σκέψιν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ θέμενος· «Εἰ ἐγὼ καὶ τοῦτο συν-»
» νείημεν, οὐκ ἂν ὑπὸ τοῦ ψύχους νικηθείημεν ³.»
68. Ἡ τε ἐν οὐρανῷ Σελήνη καὶ ὁ ἐν ὕδατι λωτὸς ἀπώλεσαν τὴν χάριν ἐκ τῆς πολλῆς ψυχρότητος· τούτων δ' ἡ χάρις ἐωρᾶτο ὑπὸ τῶν Πανδοειδῶν, προσφῦσα τῷ προσώπῳ τῆς Δραουπαδῆς ⁴.
69. Ὁ μὲν χειμῶν ἀνεχώρησε μετανοῶν ⁵ καὶ ἐννοῶν ταῦτα·
«Διὰ τῆς γεννήσεως ἐμοῦ τὸ πᾶν τοῦτο ἐπίεσθη· ἤδη
» δὲ ὁ καιρὸς τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ἀσκήσεως ⁶ ἐλήλυ-
» θεν, ἐλθόντος τοῦ γήρατος ⁷.»
70. Ὁ δὲ παῖς Σισσεύρας ⁸ ἤλθεν, ἔχων ὀδόντας μὲν τὰ ἀρτιφυῆ ἄνθη Κούνδα ⁹, πόδας δὲ τοὺς ἀδρανεῖς λωτοὺς,

1. Καθὼς ὁ ἀσθενὴς οὐ δύναται περιέρχεσθαι ὅλον τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀλλὰ μόνον τὸν κοιτῶνα, ὅς ἐστι μέρος τοῦ οἴκου.

2. Τὸ μέρος τοῦ πυρὸς τὸ μέσον τῆς ἀνατολῆς ἐστιν καὶ μεσημβρίας· ἑφορός δ' ἐστὶν ὁ Θεὸς Ἀγνῆς, τουτέστι τὸ Πῦρ.

3. Δύο γὰρ ὄντες, ἀντισταίησαν ἂν ἐνὶ ἐχθρῷ.

4. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἦν σεληνοειδὲς καὶ λωτοειδές.

5. Αὐτολεξεῖ, περίλυπος σύννους.

6. Τάπα λέγεται καὶ τὸ καῦμα, καὶ ἡ ἀσκησις, καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

7. Καθὼς τις μετανοῶν ἐφ' οἷς ἔπραξεν ἁμαρτήμασιν, ἀναχωρεῖ εἰς ἔρημον ἐν γήρατι.

8. Νῦν δὲ λέγει περὶ τῆς τελευταίας ὥρας τοῦ ἔτους, ἣτις λέγεται Σισσεύρα, καὶ συνίσταται ὑπὸ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου· ἐπειδὴ δὲ νεωστὶ ἀνεφάνη, διὰ τοῦτο καὶ παῖς πλάττεται.

9. Ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἀναφύονται τὰ τε ἄνθη Κούνδα, καὶ οἱ Λωτοί.

καὶ ἀπαλὴν καὶ λεπτὴν χαίτην, ἥτις ἐστὶν ἡ κόνις τοῦ Μοσκοκαρφίου, ἡ διὰ τοῦ ἀέρος διασκεδαννυμένη.

71. Πάντως ὁ ἥλιος ἐν νυκτὶ κάτεισιν εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον· καὶ ἐπειδὴ μένει ἐκεῖ διὰ πολλοῦ, διὰ τοῦτο ἐν τῷ χειμῶνι τὸ ἐν τοῖς φρέσιν ὕδωρ θερμὸν καθίσταται τὴν φύσιν· ἐξ ἐναντίας δὲ ἐν τῷ θέρει ψυχρόν.

72. Ἀριδῆλως τὸ πῦρ τῆς πείνης ἤφθη ἀφ' ἑαυτοῦ ἐντὸς τῶν σωμάτων κατὰ τὸ πρῶτ', ἐκ τοῦ φόβου τοῦ ψύχους· ὅθεν τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τῶν ἀνθρώπων ἀχνῶδες ¹, ὡς καπνός ἐστιν ἐκείνου τοῦ πυρός.

73. Ἡ ὥρα αὕτη ἐνίκησε τοῦτον τὸν κόσμον τῇ δυνάμει τοῦ ψύχους, οὐχὶ δ' ὁμως καὶ τοὺς μαστοὺς τῶν γυναικῶν· ἐν γὰρ ἐκείνοις πῦρ ἐξῆπται μέγα, ὃ ἐστὶν ἡ φαινομένη ἐρυθρὰ βαφὴ τοῦ κόκκου ².

74. Ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ πολλοὶ σωροὶ Κρισναλῶν ³ ἐν παντὶ τόπῳ ταῖς μὲν πίθηξιν ἐνομίζοντο ὡς πυρὰ, ταῖς δὲ γέαις τῶν ἀλσέων ἦσαν, ὡς μαστοί, βεβαμμένοι ἐρυθρᾷ βαφῇ ⁴.

1. «Ἀναθυμίασις» ἐσθμ. ὁ μεταφραστὴς εἰς τὸ περιθώριον. (Σημ. ἐκδ.)

2. Αἱ γὰρ Ἰνδικαὶ γυναῖκες χρίουσιν εἰς κόσμον τὸ περὶ τὴν θηλὴν τῶν μαστῶν ἐρυθρῷ χρώματι.

3. Κρισναλὰ, λέγεται καὶ Γούνζα, εἶδος καρποῦ δένδρου μεγάλου, σκληροῦ τὴν φύσιν, ὡς ὄστρακον, πάνυ ἐρυθροῦ τὸ χρῶμα, στρογγύλου τὸ σχῆμα, τὸ δὲ μέγεθος ὡς μικρὸν φασιώλιον, μέλαν στίγμα ἔχον περὶ τὸ μέσον. Τοῦτον τὸν καρπὸν συνάγοντες οἱ πίθηκες περὶ τὸν χειμῶνα σωρηδόν, καὶ περικαθήμενοι πυροῦνται, νομίζοντες πῦρ. Τούτῳ τῷ κόκκῳ χρῶνται ἐν Ἰνδία οἱ χρυσοχόοι καὶ οἱ ἀργυραμοιβοὶ ἐν τοῖς ζυγοῖς, ὡς ἐν ἄλλοις τόποις τῷ τοῦ σίτου. Λέγουσιν ὡς, εἴ τις κατατρίψας φάγοι ἓνα μόνον κόκκον τούτου τοῦ καρποῦ, ἀποκαθίσταται κωφός. Τοῦτο τὸ δένδρον ἀνθεῖ περὶ τὸν Σεπτέμβριον.

4. Τὰς γέας τῶν ἀλσέων ὑποτίθησιν ὁ ποιητὴς ὡς γυναῖκας, τοὺς δὲ σωροὺς τούτου τοῦ ἐρυθροῦ καρποῦ, ὡς μαστοὺς, βεβαμμένους ἐρυθρᾷ βαφῇ, ὡς ἐθίζουσιν αἱ Ἰνδικαὶ γυναῖκες.

75. Βαβαί! καὶ τὸ πῦρ, ὥς περ θλιβόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχους, ἠγρύπνει τὰς μεγάλας νύκτας, καὶ περ περικεκαλυμμένον διὰ χειρὸς τῶν γυναικῶν ἐν ταῖς ἐστίαις σποδῶ, ὡς παχεὶ ἱματίῳ ¹.

76. Ἐκ τοῦ φόβου τοῦ ψύχους καὶ ὁ Ἔρως ἔθετο πυρεῖον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ οἴκοις, τοῖς τῶν γυναικῶν στήθεσιν· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἦν θερμὸν τὸ ζεύγος τῶν γυναικείων μαστῶν, εἰς ἡδονὴν τῶν ἀνδρῶν;

77. Θλιβομένη ἡ Δραουπαδὴ τῷ ψύχει ἐν τῷ χιονόδει ὄρει, ἰδοῦσα ἐν νυκτὶ φοτεινὰς βοτάνας ² προσέδραμε, νομίσασα ἀνθρακιάν, καὶ διὰ τοῦτο ἐγέλᾳτο πολλάκις ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς.

78. Ὁ δὲ Σισσεΐρας, ὁ κατακαίων τῷ ψύχει καὶ ἄνθη, καὶ φυτὰ, καὶ πᾶσαν χλόην, γνοὺς τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἑάρου, τοῦ ἀνθοποιοῦ καὶ πασῶν τῶν ὥρων τοῦ ἔτους κυρίου, φοβηθεὶς ἀνέχωρησεν.

79. Ὑπὸ μὲν οὖν τῶν Πανδοειδῶν διηνύθησαν ἐνταῦθα τέσσαρα ἔτη μετὰ χαρᾶς, τῆς Δραουουπαδῆς ³ φωνὴν μὲν ἐχούσης ὁμοίαν τῇ τῆς Κοκιλᾶς, τρίχας δὲ λεπτὰς, ὡς τὴν κόνιν τοῦ ἄνθους Σιρίσσης ⁴, κόμην δὲ πυκνὴν, ὡς τὴν οὐρὰν τοῦ ταῶ, ὄμματα δὲ, ὡς τὸ σῶμα τῆς σεισοπυγίδος ⁵, γέλωτα δὲ, ὡς τὴν λευκὴν κόνιν τοῦ ἄνθους Ῥόδρα, ὀδόντας δὲ, ὡς τὰ ἄνθη Κούνδα.

1. Τὸ πῦρ ἐθλίβετο ψύχει, καὶ περ κεκαλυμμένον· καλυπτόμενον γὰρ τὸ πῦρ σποδῶ, οὐκ ἀποσθέννυται.

2. Αἰγούσιν ὡς βοτάνη ἐστίν, ἥ λάμπει ἐν νυκτὶ, ὡς πῦρ.

3. Ἐν τούτῳ τῷ στίχῳ ἑπαινὸς ἐστὶ τῆς Δραουπαδῆς, χάριτας ἐχούσης ἀναλόγως ταῖς τῶν ἐξ ὥρων τοῦ ἔτους.

4. Κατὰ τὴν ἀπαλότητα.

5. Τὸ ὀξύρροπον τοῦ σώματος τῆς Ἰύγγος ἐννοεῖ.

80. Γνόντες δ' οὗτοι οἱ πέντε ἥρωες, ὡς δέκα ἔτη ἐπληρώθησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κυβείας, ἀφέντες τὸ ὄρος Ἰμαὸν, ἔμειναν ἓνα μῆνα ἐν τῷ ἄλσει Βαδαρῇ. Καταβάντες δ' εἶτα ἐκεῖθεν, ἔλαβον τὰς ἀμάξας, ἃς ἀφῆκαν ἐν τῇ πόλει τοῦ βασιλέως Σουβαχοῦ, καὶ ἀποπέμψαντες τὸν υἱὸν τοῦ Βήμα ¹, ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ὄρος Ἰαμουνά.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου
τοῦ Τρίτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐμφάνειαν τοῦ Δάγμα.

1. Σέβομαι τὸν μέλανα ἐκεῖνον ὄσιον, οὗ τοῦ σώματος τὴν μελανότητα, ὡς Σιδδανζάναρ ², θεὸς ὁ ἄνθρωπος ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, βλέπει ἀμέσως τοὺς τρεῖς κόσμους ³.
2. Οἱ δὲ Πανδοῖδαι διῆγον ἐντροφῶντες τοῖς ἄλσεσι τοῦ ὄρους Ἰαμουνάς, ὧν πάντα τὰ ἄνθη ἡγλαΐζοντο τῷ πρὸς ἀλλήλους ἀβρῶ καὶ λαμπρῶ μειδιάματι.
3. Ἐνταῦθα τούτων διατριβόντων τε καὶ συλλαλούντων ἀλλήλοις ἠδέως, αἱ ἑοτάναι ἐνόμιζον τὸν οἰκεῖον τόπον μακάριον ⁴.

1. Τὸν Γατοτκάσαν.
2. Σιδδανζάνα, τελεσιουργικὴ βαφὴ τῶν ὀμμάτων.
3. Ὁ βάπτων τὰ ὄμματα τοιαύτη βαφῇ, βλέπει καὶ τὰ ὑπὸ γῆν.
4. Ὅτι ἐκεῖ ἤλθον ἐκεῖνοι, ἔνθα αὐταὶ ἔφυσαν.

4. Ἐνταῦθα καὶ ἡ Κρισνᾶ, ἄβρωῶς περιπατοῦσα, καλοῦσα τοὺς χῆνας τῷ ἤχῳ τῶν περιπεζίων, καὶ ὥσπερ διδάσκουσα αὐτοὺς τὸν περίπατον διὰ τῶν ἡχούντων περιπεζίων, ὡς διὰ γλώσσης λαλούσης, ἐγένετο αὐτοῖς διδάσκαλος.
5. Ἀκούοντες δ' οἱ τοῦ ἄλλους θεοὶ τῆς γλυκειᾶς καὶ χαριέσσης φωνῆς τῆς Κρισνᾶς, μεγάλην τερπωλὴν αἰεὶ ἐλάμβανον, νομίζοντες αὐτὴν ὡς μέλι.
6. Ἡ δὲ Κρισνᾶ, στεφανουμένη ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἑαυτῆς, ἀνθεσι τοῖς προσήκουσι τῇ ὥρᾳ, περιπατοῦσα ἐκόσμει, ὡς κινητὴ ἀναδενδράς, τὸ ἄλλος.
7. Ἐνταῦθα μὲν οὖν ὑπὸ τούτων τῶν ἐνδόξων ἀπογόνων τῆς Σελήνης, πολυειδῶς εὐφραينوμένων, διηνύθη τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς ἐξορίας.
8. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, πορευθὺς ὁ Βήμας ἐν θήρᾳ, εἶδεν ὄφιν μεγαλόσωμον, κείμενον ἐν τινι σπηλαίῳ τοῦ ὄρους.
9. Προσεπέλασε δ' ὁ Βήμας ἐπὶ θεωρίᾳ ἀκριβεῖ ἐκείνῳ τῷ ὄφει, τῷ ἔχοντι σῶμα ὅμοιον τῷ σιδηρῷ τείχει τῆς πόλεως τοῦ Ἰάμα.
10. Ἰδὼν δὲ τὸν Βήμαν ὁ δυσαντίβλεπτος ὄφης, ὁ ἔχων ἐρυθρὸν λίθον ἐπὶ κεφαλῆς, ὁμοιοφανῆ τῇ φλογὶ τοῦ θυμοῦ, τῇ ἐξιούσῃ ἐκ τοῦ βρέγματος, ἔδραμε κατ' αὐτοῦ.
11. Ἐδραμε δὲ καὶ ὁ Βήμας θυμῷ, κρατῶν τὴν κορύνην, εἰς τὸ ἀνελεῖν αὐτόν, τὸν ἔχοντα δύο γλώσσας ἐν στόματι, ὡς δύο χεῖρας τοῦ θανάτου.
12. Ἡ δὲ κορὺνὴ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀέρος ἔπεσεν ἐκ τοῦ ἀέρος, τοῦ γενομένου ἐκ τοῦ συρίγματος τοῦ ὄφρεως· καὶ ὁ οἰκεῖος γὰρ, συνὼν τῷ ἐχθρῷ, ἐχθροῦ φύσιν εἴληχε.
13. Βουλόμενος δ' ὁ Βήμας ἀνελεῖν τὸν ὄφιν τῷ βραχίονι, περιελίχθη ὑπὸ τοῦ σώματος τοῦ ὄφρεως ἀπὸ ποδῶν μέχρι λαιμοῦ.

14. Δεδεμένος δ' ὑπ' ἐκείνου τοῦ ἀνεμοφάγου ¹ ὄφως, ἀνα-
ταράττων τὸ σῶμα σφοδρῶς, οὐκ ἦν δυνατὸς λυτρωθῆναι,
καίπερ υἱὸς τοῦ μεγάλοδυνάμου Ἀέρος.
15. Ἐλθὼν δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα ἐκ τῶν ἀπαισιῶν σημείων,
ὧν εἶδεν, εἶδε τὸν Βήμαν δεδεμένον τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ
ὄφως, καὶ νενεκρωμένον πάντα τὰ μέλη.
16. Διανοησάμενος δὲ ταῦτα, « Ποῦ ὄφρις δυνατὸς κατισχύ-
»σαι τοῦ Βήμα; Θεὸς δέ τις ὀργισθεὶς », ἔφη ὁ Ἰνδιστί-
ρας τῷ ὄφει· « Τίς εἶ σύ; ἢ διὰ τί οὗτος δεδεμένος; »
17. Ὁ δ' ὄφρις ἀπεκρίνατο τῷ βασιλεῖ ἀνθρωπεῖα φωνῇ· « Ἐγὼ
» ὦ μεγαλοβραχίων, ὄφρις εἰμὶ οἰκῶν ἐν τούτῳ τῷ δάσει.
18. « Πάντα τὰ ζῶα ἐρώσιμά μοι ἐστίν· οὗτος δὲ, φονεύων
» ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο ἔνοχος ὢν, ἐδέθη ὑπ' ἐμοῦ· ἢ
» γὰρ πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἔφεσις, ἔχθρα μεγὰ-
» λη γίνεται ².
19. « Οὐδέποτε δ' ἔγωγε ὑπ' ἐνός τινος ζώου ἐκορέσθην· σή-
» μερον δὲ, πληρώσας τὴν γαστέρα ὑπὸ τούτου, τοῦ ἔχον-
» τος μέγα σῶμα, κοιμηθήσομαι ἐν ἀκαρεῖ.
20. « Ἐκείνῳ μὲν τοι γε δώσω, ὥς εὐχαριστήριον, τοῦτον τὸν
» ὄντα ἐμοὶ βρῶμα, ὃς ἀπόκρισιν κατὰλληλον ³ δώσει μοι
» πρὸς τὰς ἐρωτήσεις. »
21. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ βασιλεὺς ⁴. « Εἰ οὕτως ἔχει, ἐρώτα· ἐγὼ
» γὰρ ταπεινὴν ποιήσομαι, ὦ ὄφι, τὴν ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει
» σου ἔπαρσιν.

1. Ὅτι τὸν Ἄνεμον τρώγει, τὸν πατέρα τοῦ Βήμα, πολλῶ μᾶλλον
τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν Βήμαν.

2. Ἡ πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἔφεσις δύο ἀνθρώπων, ἔχθρα
γίνεται.

3. Αὐτολεξεῖ, εὐφυῶ.

4. Αὐτολεξεῖ, ἰ. Σελήνη τῆς γῆς.

22. « Ἀβέβαιος δ' ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος· « Ἄρα καὶ ἐκ τοῦ
 » ἰοῦ ἀμβροσία ἂν γένοιτο ¹ ; » Ἐἵτα δ' ἔφησε πρὸς τὸν
 βασιλέα ὁ ὄφης·
23. « Τίς Βραχμάν; καὶ τίς Σούδρας; τίς φίλος; καὶ τίς ἐχ-
 » θρὸς; τίς εὐφρων; καὶ τίς ἄφρων; τίς ἀνδρεῖος; καὶ
 » τίς δειλός;
24. « Τίς ἀλήθεια; καὶ τί ψεῦδος; τίς ἀρετή; καὶ τίς κα-
 » κία; τίς ὀδύνη καὶ τίς ἄνεσις; τίς ἀπάθεια; καὶ τίς
 » ἐμπάθεια; »
25. Τοῦ μὲν ὄφews ἐκείνου ἐρωτήσαντος τοιαύτας διττὰς
 » ἐρωτήσεις, διότι καὶ διττὴν γλῶσσαν ἔχει, ὁ εὐφρων
 Ἰνδιστίρας ἀπεκρίνατο μειδιῶντι προσώπῳ·
26. « Ἐγὼ ἐκεῖνον γινώσκω Βραχμᾶνα, οὗ ἡ ἐγκράτεια ἀνυ-
 » πόκριτός ἐστιν· ἀλλὰ καὶ ὁ Σούδρας βραχμανικὴν τάξιν
 » εἴληχε διὰ τῆς ἐγκρατείας, εἰ ἀνυποκρίτως αὐτὴν ποιεῖ.
27. « Σούδραν δ' ἐκεῖνον γίνωσκε, ὃ ὄφρων βασιλεῦ, ὅς ἰτα-
 » μός ἐστι, καὶ φαῦλα πράττει· καὶ οἱ γινώσκοντες γὰρ
 » τὰς τρεῖς Βέδας Σούδρα τάξιν εἴληχασιν, ὄντες φαι-
 » λόβιοι (κακεργάται).
28. « Ἡ μὲν πρὸς τὰ καλὰ ἔργα ἐπιμέλεια καὶ φροντίς, φίλος
 » ἐστὶν, ἡ δ' ἀμέλεια καὶ ἀκηδία, μέγας ἐχθρός. Εὐ-
 » φρων δ' ἐστὶν ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν ² καὶ εὐσεβής·
 » ἄφρων δὲ τἀνάπαλιν, ὁ ἀσεβής καὶ ἄθεος.

1. Τουτέστι δύναται γενέσθαι ἀμβροσία καὶ ἐκ τοῦ ἰοῦ; Ἐπειδὴ ὁ ὄφης
 εἶπεν· « Ἐγὼ δώσω σοι τοῦτον τὸν ὄντα ἐμὸν βρῶμα, ἂν ὄψῃ μοι ἀπό-
 » κρισιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις », τὸ δὲ βρῶμα τοῦ ὄφews δυσασπώσαστόν ἐστιν
 καὶ δυσάφετον· διὰ τοῦτο λέγει ὁ Ἰνδιστίρας, ὅτι « καὶ ἐκ τοῦ ἰοῦ ἀμβρο-
 » σία ἂν γένοιτο; » οἶονεῖ ἔλεγεν· ἐπὶ σοὶ κεῖται δοῦναί μοι τὸν ἀδελφὸν
 σῶον καὶ ζῶντα.

2. Ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν θαδίζει τὴν εὐθεΐαν καὶ ποιεῖ τὰ τοῦ νόμου.

29. « Ἀνδρεῖός ἐστιν ἐκεῖνος, δοκεῖμοι, ὃς ἀναιρεῖ τοὺς ἐσω-
 » τερικοὺς ἐχθροὺς, τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὰ λοιπὰ πάθη,
 » τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὴν καρδίαν διὰ τῆς κατανέυσεως
 » τῶν αἰσθήσεων ¹.
30. « Ὅστις δ' ἀφείς τὴν καρτερίαν, ὧ ὄφι, τρέμει ἐκ τοῦ
 » ἰδεῖν ἐρωτικά ἐλέμματα γυναικῶν, οὗτός ἐστι πάντως
 » γε δειλός.
31. « Ὅστις δὲ λόγος, καὶ περ ψευδῆς, λέγεται εἰς σωτηρίαν
 » ζωῆς ἀνθρώπου, οὗτος ἀλήθειά ἐστι· ψεῦδος δὲ τάνά-
 » παλιν, καὶ περ ἀλήθειά ἐστιν, ὃ γίνεται εἰς ἐλάβην
 » ἄλλων.
32. « Τὸ δὲ μὴ καταφρονεῖν Θεοῦ ἄλλων, ἢ τοῦ καταγομένου
 » ἐκ γένους βασιλικῷ, ἥτε δωρεὰ πρὸς καλὸν ἄνδρα καὶ
 » ἄπορον, καὶ ἡ ἀνοχή, αὕτη ἀρετὴ ἐστὶ μεγάλη.
33. « Κακίαν δὲ λέγω, ὧ ὄφι, τὴν ἀχαριστίαν πρὸς τὸν εὐερ-
 » γέτην, τὴν ἀπάτην πρὸς τὸν ἐμπιστευσάμενόν τι τινὶ ²,
 » καὶ τὴν ἐκ μεγάλου ἐαυτοῦ ὑπεροψίαν πρὸς τὸν ἄξιον
 » τιμῆς ³.
34. « Ἡ δὲ πρὸς πάντα μετριότης, ἀνεσίς ἐστιν· ἡ δὲ πλεο-
 » νεξία, ὀδύνη· ἀπάθεια δὲ, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν θεωρία· ἐμ-
 » πάθεια δὲ, ἡ πρὸς τὰ πάθη ἀσχολία τοῦ νοός. »
35. Τοιαύταις ἀποκρίσεσιν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὥς περ ἐπω-

1. Ὅστις οὐκ ἔστι κύριος τῶν αἰσθήσεων, ἀλλ' αἱ αἰσθήσεις εἰσὶ κύριαι, οὗτος ὅ,τι προστάττουσιν αἱ αἰσθήσεις, τοῦτο καὶ πράττει, δηλονότι, οὐ αἰσθάνεται καὶ ἐπιθυμεῖ, τοῦτο καὶ εἰς ἔργον ἐάλλει.

2. Ἐνέπιστευσάτο τις τινὶ χρήματα ἢ παρακαταθήκην, οὗτος δὲ κατέφαγεν αὐτὰ ἢ ἡρνύσατο.

3. Νομίζει, ὅτι αὐτὸς μέγας τις ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταδέχεται τιμῆσαι τὸν ἄξιον τιμῆς, εἴτε βασιλεὺς ἐστὶν οὗτος, ἢ Θεός, ἢ πατήρ, ἢ διδάσκαλος.

δαῖς τισιν, εἶδε τὸν Βήμαν ἀπόλυτον ἀπέναντι, τὸν δ' ὄφιν οὐκ εἶδε.

36. Καί τις Θεός, καθήμενος ἐπὶ φορείου, ἐκφωνήσας, «Νίκα, » νίκα, βασιλεῦ,» ῥίπτων ἄνθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἰνδιστίρα, ἔφη αὐτῷ χαίροντι·

37. «Πάντων τῶν ἑκατὸν Καουραβῶν κεκραμμένων λίαν τοῖς » πάθεσι, σὺ μόνος εἶ, ὦ τέκνον, ὡς περ εἰς λαμπρὸς » μαργαρίτης ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γεννεᾷ ¹.

38. «Ἐγὼ εἶμι ἐκεῖνος ὁ προγενέστερός σου Ναχούσσας ², δι- » διὰ τῶν ἀσκήσεων ἔτυχον τῆς λαμπρᾶς δόξης τοῦ Ἰν- » δρα ³.

39. «Ἐφερόμην δ' ἐπὶ Βιμᾶνος ⁴, θασταζομένου ὑπὸ Γανδαρ- » βῶν, καὶ θεῶν, καὶ μεγάλων ὀσίων, ἐπιθυμῶν συνεῖναι » τῇ Σακῇ ⁵.

40. «Εἰπόντος δέμου τῷ Ἀγαστέα, «Πορεύου πορεύου ⁶,

1. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

2. Ὁ βασιλεὺς Ναχούσσας, περὶ οὗ ἐν τῷ πρώτῳ Βιβλίῳ ἱστορεῖται, ἐκ τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἐγένετο θεός. Ἐν δὲ πολέμῳ, νικηθεὶς ὁ Ἰνδρας ὑπὸ τῶν Γιγάντων, ἔφυγε καὶ ἐκρύβη ἐν καυλῷ λωτοῦ ἐπὶ λίμνης. Οἱ δὲ θεοὶ ἔθηκαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἰνδρα τὸν Ναχούσσαν, ὃ οὐκ ἤθελε συνεῖναι ἢ Σακῇ, ἢ γυνὴ τοῦ Ἰνδρα, γινώσκουσα, ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ζῇ. Βιαζομένης δὲ ὑπὸ τοῦ Ναχούσσα, ὁ Βριχασπατῆς συνεβούλευσεν αὐτῇ εἰπεῖν τῷ Ναχούσσα, ὡς τότε στέργει, ὅταν ἔλθῃ αὐτὸς ἐπὶ Βιμᾶνος, φερομένου ὑπὸ θεῶν καὶ βραχμᾶνων ὀσίων. Ὁ δὲ οὕτω καὶ ἐποίησεν, ἀγαρεύσας θεοὺς καὶ βραχμᾶνας εἰς τὸ ἄραι τὸ φορεῖον· καὶ ἀρὰν λαβὼν παρὰ τοῦ Ἀγαστέου, κατέπεσεν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἐγένετο ὄφης.

3. Ἐγενόμην δηλ. Ἰνδρας.

4. Βιμάν λέγεται τὸ φορεῖον.

5. Τῇ γυναικὶ τοῦ Ἰνδρα.

6. Σάρπα δηλοῦ, ἔρπε, πορεύου, Σάρπα δὲ λέγεται καὶ ὁ ὄφης.

» ταχέως,» οὗτος θυμῷ κατασχεθεὶς, κατηράσατο, εἰπὼν,
 « Ἔσο ὄφρις ⁷. »

41. « Ἦν δὲ χάριν δέδωκέ μοι τότε ὁ ὅσιος Ἀγαστέας ², ἵκε-
 » τευθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, αὕτη ἐφάνη ἡδὴ ἐμπράκτως ἐκ τῶν
 » εἰς τὰς ἐμὰς ἐρωτήσεις ἀποκρίσεων σου, αἱ ἔδωκάν μοι
 » τὴν λύτρωσιν.

42. « Ὅθεν πορεύου, ὦ τέκνον, καὶ φρόντιζε τῶν πρακτέων καὶ
 » νίκα.» Ταῦτα εἰπὼν ὁ μορφὴν Θεοῦ ἔχων Ναχούσσας,
 ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

43. Οἱ μὲν οὖν Πανδοίδαι, χαρέντες τῇ ἱστορίᾳ ἐκείνου τοῦ
 Ναχούσσα, ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ἄλσος Καμεκάν, ἔνθα καὶ
 ἐδεξιώθησαν ³ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν.

44. Ὁ δὲ Κρισνᾶς, καὶ Ναράδας, καὶ Μαρκάνδας, καὶ ἄλλοι
 ὅσιοι, ἐλθόντες καὶ διςξελθόντες αὐτοῖς πολλὰς ἱστορίας,
 ἀπῆλθον ὅθεν ἦλθον.

45. Πεισθεὶς δὲ τῷ λόγῳ τοῦ Καρνᾶ ὁ Δουριοδάνας, λαβὼν
 ἄδειαν παρὰ τοῦ πατρὸς, ὡς δῆθεν ὀψόμενος τὰς ἐν τῇ
 ἐπαύλει βούς, ἐπορεύθη μετὰ στρατοῦ εἰς τὸ ἄλσος Δβαί-
 ταν, πρὸς ἀναίρεσιν τῶν Πανδοϊδῶν.

46. Βουλόμενος δὲ καταλύσαι παρὰ τὸ χεῖλος τῆς λίμνης,
 τῆς ἐν τῷ ἄλσει Δβαίτᾳ, ἐκωλύθη ὑπὸ τῶν ἀκολούθων
 τοῦ Σιτρασένα Γανδάρβα, τοῦ διατριβὰς ποιοῦντος ἐκεῖ
 τότε.

47. Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ, τῷ συγκροτηθέντι ἐκ ταύτης τῆς

1. Ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶπε, « Σάρπα, σάρπα, » τουτέστιν πορεύου, πορεύου,
 διὰ τοῦτο καὶ οὗτος ἔφη « Ἔσο Σάρπα, τουτέστιν ὄφρις, κατηράσατο κα-
 ταλλήλως τῇ λέξει ἐκείνου.

2. Αὕτη ἦν ἡ χάρις· ὅταν τις δῶ σοι κατάλληλον ἀπόκρισιν τῆς ἐρω-
 τήσεώς σου, τότε λυτρωθεῖς τῆς ἀρᾶς.

3. Αὐτολεξεῖ, ἠρωτήθησαν περὶ τῆς ὑγείας ἐαυτῶν.

αίτίας, διαρρήξας ὁ Σιτρασένας τὰ ἄρματα τῶν προμάχων ἡρώων, ἤρπαξεν ἔμπροσθεν τοῦ στρατοῦ τὸν Δουριοδόαναν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

48. Αἱ δὲ γυναῖκες τῶν Καουραβῶν, προσελθοῦσαι τῷ Ἰνδιστίρα, ὄντι ἐν τῷ ἄλσει Δθαίτα, καὶ θύοντι ἐκείνην τὴν ἡμέραν θυσίαν μεγάλην, ὠδύροντο.

49. Μαθὼν δ' ὁ Ἰνδιστίρας τὰ περὶ αὐτῶν, καταπαύσας τὸν Βήμαν γελῶντα¹, ἔπεμψεν αὐτὸν, μετὰ τοῦ Ἀρζούνα καὶ Νακούλα καὶ Σαχαδέβα, εἰς λύτρωσιν τῶν συγγενῶν.

50. Βροχὴ δ' ἐγένετο εἰς τὸν αἰθέρα τοῖς βέλεσιν ὑπὸ τούτων τῶν ὀλεθρίων ἐχθρῶν, ὥς περ ὑπὸ νεφῶν ἀντιστροφῶν².

51. Ἐκ δὲ τοῦ φόβου τῶν βελῶν ὁ Ἥλιος ψυχρὸς ἐγένετο πολλῷ ῥέοντι ἰδρῶτι, καὶ ὁ ἡνίοχος τοῦ Ἥλιου³, φοβηθεὶς, φυγεῖν ἤθελεν ἐκ τοῦ ἄρματος· ἄπους δ' ὢν⁴ οὐκ ἠδύνατο.

52. Εὐνάπαντα δὲ τὰ ἄστρα βουλὴν ἔθεντο ἀθρόα πορευθῆναι εἰς τὸ ἔτερον πλάγιον τοῦ ὄρους Μεροῦ, καὶ εἰπεῖν τῇ Σελήνῃ· «ὦ Κυρία, οἱ ἔλκοντες τὸ γένος ἐκ σοῦ ἀναιροῦσιν» ἡμᾶς.

53. Στραφεῖς δ' ὁ Σιτρασένας, κατέκοπτε τὰ βέλη τῶν Πανδοιδῶν, τὰ θλίβοντα τὴν στρατιάν τῶν Γανδαρβῶν, τῶν πολλῷ θυμῷ ὀρμωμένων.

54. Διασκεδάσας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα τὸ τοῦ ἐχθροῦ μαγικὸν σκότος τῷ πυρίνῳ θέλει, ἐφόνευσεν ἑκατὸν μυριάδας Γανδαρβῶν.

1. Ἐγέλα, διότι οὕτω καὶ ὁ Δουριοδόανας ἐγέλα, ὅτε ἡ Δραουπαδὴ ὠδύρετο.

2. Οἱ περὶ τὸν Σιτρασέναν ἔφερον εἰς τὸν αἰθέρα τοὺς περὶ τὸν Δουριοδόαναν· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἐτόξευον κάτωθεν.

3. Ἀρούνας λέγεται ὁ ἡνίοχος τοῦ Ἥλιου· ἔστι δ' ἄπους καὶ ἀσκελὴς· τοῦτο δ' ὑπαινίττεται, ὡς αἰεὶ ἡμιοχεῖ καὶ ἐλαύνει τὸ ἡλιακὸν ἄρμα.

4. Αὐτολεξεῖ, χλωδός.

55. Τὸν δὲ Σιτρασέαν ὁ Ἀρζούνας, τὸν ἔμπειρον κορυφήτην, καίπερ ὄντα φίλον, ἀμύχανον ἐποίησεν ¹, ὥσπερ ὁ Ἑρως τὸν ἐραστὴν τοῖς βέλεσι, καίπερ ἀνθίνοις.
56. Πρὸς δὲ ἔφησεν ὁ Σιτρασέας· « Μὴ παραφρόνει, ὦ Ἀρζούνα, ἐν τῷ οἰκείῳ ἀγαθῷ ². τίς γὰρ φρόνιμος ἐξάγει » ἐξ ἰλῦος τὸν ὄφιν, τὸν ἄξιον θανάτου ;
57. « Ὁ ἐχθρὸς οὗτος, ὁ Δουριοδάνας, ἤλθε στερήσων ὑμᾶς τῆς βασιλικῆς δόξης, ὃς ἐάλω ὑπ' ἐμοῦ τῇ προσταγῇ τοῦ Ἴνδρα· διὰ τί οὖν σὺ ἀγωνίζῃ τοσοῦτον εἰς λυτρωσιν αὐτοῦ ;
58. « Ὁ δὲ Καρνᾶς, ὃς ἐστὶν ἡ ρίζα, ἐξ ἧς ἔφυσαν τὰ πρὸς ὑμᾶς » κακὰ, οὐχ ἐάλω ὑπ' ἐμοῦ τότε, ἐπεὶ περ ἔφυγε ταχέως. »
59. Ἀπεκρίνατο δ' αὐτῷ ὁ Ἀρζούνας· « Οἱ ἥρωες οὐκ ἀνέχονται νικηθῆναι τὸν ἐχθρὸν ὑπ' ἄλλων· τίς γὰρ ἀνάσχοι » το οἰκεῖον ἐρῶμα ἐρωθῆναι ὑπ' ἄλλων ;
60. « Ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους διαφοραῖς ἡμεῖς οἱ πέντε καὶ » ἐκεῖνοι οἱ ἑκατὸν διηρημένοι ἐσμέν· καταδιωκόμενοι » δ' ὑπ' ἄλλων, ἐνούμεθα, ὡς δεῖ.
61. « Τίς ἔτι χρεῖα πολλῶν λόγων ; ἐγὼ γνώμης ἐγενόμην » τοῦτον λυτῶσαι, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ὃς ἐστὶ τὸ πέλαγος τοῦ ἐλέους. »
62. Ἀφεθεῖς δ' ὁ Δουριοδάνας μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπὸ τοῦ Σιτρασέαν, καὶ ἀχθεῖς πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, ἦν κεκυφώς ³ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ⁴, ὥσπερ παρακαλῶν τὴν αἰσχύνην μένειν αἰεὶ ἐν αὐτῷ.

1. Δηλ. καίτοι· οὐκ ἔτρωσεν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησεν ἐν ἀμύχανίᾳ.

2. Οἰονεῖ ἔλεγε· ἐγὼ μὲν τὸν ἐχθρόν σου ἤρπαξα· σὺ δ' ἀνελεῖν βούλει ἐμέ ;

3. Αὐτολεξεῖ, κύπτων τὸ πρόσωπον.

4. Ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ Ἰνδιστίρα, ὃς ἐποίησε καὶ τότε θυσίαν, ὡς προεῖρηται.

63. Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα· « Μὴ ποίει ¹ εἰς τὸ ἐξῆς
 » τοιοῦτον, ὧ οὗτος, » ὁ Δουριοδάνας, δακτεῖς τὴν καρδίαν
 αἰσχύνη, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.
64. Ὑπερόφρων δ' ὢν, ἐκάθησε καθ' ὁδὸν ἐπὶ στρώματος ἐκ
 Κούσσης, ἀφείς τὴν ἔφρσιν τοῦ πολέμου, θανεῖν θέλων,
 ὅτι ἐλυτρώθη διὰ βοηθείας ἐχθρῶν.
65. Καίπερ δὲ νοθετούμενος ὑπὸ τοῦ Καρνᾶ, ὃς ἤλθέ ποθεν,
 μαθὼν τὰ συμβεβηκότα, καὶ ὑπὸ τοῦ Δουσσασάνα καὶ
 Σακουνῆ, καὶ ἄλλων, οὐκ ἀνίστατο.
66. Οἱ δὲ Σουβραδανάξαι ², οἱ μεγαλοσθενεῖς καὶ ἀπαλ-
 λάττοντες τὴν ἀπόνοιαν τῶν ἀνθρώπων, ἐλθόντες νύκτωρ,
 κατέπεισαν αὐτὸν μαγείᾳ, εἰπόντες·
67. « Σὺ μεγαλόψυχος ὢν καὶ γενναῖος ἐν πολέμοις, μὴ ἔσο μι-
 » κρόψυχος καὶ ταπεινὸς ἐν δεινοῖς· ἡμεῖς γὰρ ἐπικουρίαν
 » σοι ποιήσομεν εἰς πόλεμον. »
68. Οὕτω συμβουλευθεῖς τε καὶ ἀποπεμφθεῖς ὑπὸ τῶν μεγα-
 λουργῶν ἀντιθέων Τιτάνων, ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν πό-
 λιν, ἐλπίζων ἐπ' αὐτοὺς ἐν πολέμῳ.
69. Πρὸς ὃν ἔφησεν ὁ Βήσμας ἐπὶ συνόδου· « Ἴβ βασιλεῦ,
 » εὐθύμως ἔχεις καὶ ὑγιῶς; ὥράθη σοι τοιοῦτον ἀνδραγά-
 » θημα τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα;
70. « Νῦν μέντοι διαλλαγὴν ποιήσον καὶ εἰρήνην, καὶ δὸς
 » τὸ ἐπιβάλλον μέρος τοῖς προσήκουσι, μηδ' ἀφάνιζε τὸ
 » γένος μίσει καὶ θυμῷ, ὥς πυρί. »
71. Καταφρονηθέντος δὲ τοῦ Βήσμα ἐπὶ τῷ εἰπεῖν τοιαῦτα, καὶ
 ἀναχωρήσαντος, ὁ Δουριοδάνας ἔφη τῷ Καρνᾶ, μᾶλλον ἔξα-
 φθεῖς εἰς ἐχθραν τῇ ἀναμνήσει τοῦ λόγου τῶν Τιτάνων ³.

1. Μὴ ποίει δηλ. πόλεμον κατὰ τῶν Γανδαρῶν, οἳ εἰσι θεοί.

2. Εἶδος Τιτάνων.

3. Ὅτε ὑπέσχοντο, ὅτι συμμαχήσουσιν αὐτῷ.

72. « Ὁ Ἰνδιστίρας ἐνικήθη μὲν πρότερον ἐν κυβείᾳ· νικηθή-
 » σεται δ' ἔπειτα καὶ πολέμῳ· νῦν δὲ νικητέος ἐστὶ καὶ
 » κατὰ τὴν τελετὴν τῆς Ῥάζασουίᾳς θυσίας, τῆς προστατ-
 » τομένης ὑπὸ τοῦ νόμου.
73. « Ἐγὼ γὰρ τελέσω Ῥάζασουίαν θυσίαν, ἀνωτέραν τῆς τοῦ
 » Ἰνδιστίρα· ἴθι οὖν ἐπὶ νίκη κατὰ πάντων τῶν με-
 » ρῶν τῆς γῆς, καθὼς ὁ Βήμας, Ἀρζούνας, Νακούλας,
 » καὶ Σαχαδέβας. »
74. Ἐπιβαλλομένου δὲ ποιῆσαι τοῦ Καρνᾶ τὸ μέγα τοῦτο
 ἔργον τῆς κατὰ τῶν μερῶν τῆς γῆς νίκης, ὁ Πουροχίτας¹
 ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ, τῷ ἐφιεμένῳ Ῥάζασουίᾳς·
75. « Ἐνὸς ὄντος τοῦ αὐτοκράτορος, ἔτερος αὐτοκράτωρ οὐ
 » γίνεται· ὅθεν μὴ ἔσο, ὦ βασιλεῦ, τελεσιουργὸς τῆς Ῥάζα-
 » σουίᾳς θυσίας. »
76. Ἐτέλεσεν οὖν θυσίαν οὗτος ὁμοίαν τῇ Ῥάζασουίᾳ, ἐν ἣ ἦν
 πολλὰ θύματα πρόσφορα τῷ Ἰνδρᾷ, καὶ εἰς ἣν οἱ Παν-
 δοῖδαι οὐκ ἤλθον, κληθέντες.
77. Μετὰ δὲ τὴν θυσίαν ἔφη ὁ Καρνᾶς τῷ Δουριοδάνᾳ·
 « Τοῦ Ἰνδιστίρα ἀναιρεθησομένου ἐν πολέμῳ, καὶ τῆς Ῥά-
 » ζασουίᾳς τελεσθησομένης σοι, χαρὰν μεγάλην ἐν καρδίᾳ
 » λήψομαι. »
78. Ἀκούσας δὲ τοῦ Καρνᾶ, εἰπόντος καὶ τοῦτο, « Ἐγὼ τοὺς
 » ἑμαυτοῦ πόδας οὐ νίψω, ἐὰν μὴ ἀποκτείνω ἐν πολέμῳ
 » τὸν Ἀρζούναν, » ὁ μωρὸς Δουριοδάνας ἐνόμισε τὴν νί-
 » κην ἐν χειρί.
79. Ὁ δ' εὖσπλαγχνος Ἰνδιστίρας, παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν ζώων,
 ἃ ἀπεκτάνθησαν ἐν θήρᾳ, καὶ ἐνεφανίσθησαν αὐτῷ κατ'
 ὄναρ κατὰ τὸ ἄλσος Δβαΐταν, ἀνεχώρησε κατὰ τὸ

1. Ὁ Ἱερεύς.

ἄλλος Καμεκάν, κατὰ τὴν λίμνην τοῦ Τριναβινδοῦ.

80. Ἀφέντες δ' οἱ Πανδοῖδαι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Τριναβινδοῦ τὴν Κρισνάν, ἀπῆσαν θηρεύοντες, εἰς τὸ εἶναι γεγυμνασμένοι ἐν καιρῷ πολέμου ¹.

81. Πορευόμενος δ' ὁ βασιλεὺς Ζαῖατράτας ² διὰ ταύτης τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν χώραν Σάλθαν ἐπὶ γάμῳ, ἤρπαξε τὴν Κρισνάν, καὶ ἀπώλεσε τὸ μέγα κλέος, ὃ εἶχεν, ὡς λευκὸν ὄρμον ἐκ μαργάρων.

82. Ἀπολέσας δ' οὗτος ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρυταράστρα πολὺν στρατὸν ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων, ἐρχομένων κατόπιν, στρέψας τὸ ἄρμα ὥρμησε κατ' αὐτῶν θυμῷ.

83. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται τούτου ἔπιπτον ὑπὸ τῶν συνεχῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, καθὼς τὰ ζῶα ὑπὸ τοῦ ραγδαίου ὑετοῦ, μὴ ὄντα ὑπὸ σκέπῃν.

84. Ὁ δὲ Βήμας, συντρίψας τὸ ἄρμα τοῦ Ζαῖατράτα τῇ πληγῇ τῆς θαυμαστῆς κορύνης, ἀπέλυσεν αὐτὸν, εἰπόντα· « Ἐγὼ εἰμι δοῦλος σός.»

85. Ἀναλαβόντες δ' οὗτοι τὴν ἑαυτῶν γυναῖκα λίαν ἀγαλλομένην ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν ἑαυτῆς ἐνδόξων ἀνδρῶν ³, ἐπανεστρέψαν εἰς τὸ οἰκεῖον κατάλυμα.

86. Ποιῶν δ' ἐγκράτειαν καὶ ἄσκησιν ἐν τῇ ὄχθῃ τῆς Γαγγᾶς ὁ Ζαῖατράτας, ἐμφανέντος τοῦ Σίβας, ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ νίκην κατὰ τῶν Πανδοῖδων.

87. Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ὁ Σίβας· « Σὺ ἐν πολέμῳ νικήσεις » τοὺς τέσσαρας μόνον Πανδοῖδας· ὁ γὰρ Ἀρζούνας, ὁ

1. Οὐχὶ διὰ κρέας δηλ. ζώων. ἀλλὰ διὰ γύμνασιν τοῦ σώματος.

2. Νικόδιφρος.

3. Αὐτολεξεῖ, στεφανουμένην τῇ φρίκῃ ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ τῶν ἑαυτῆς ἀνδρῶν.

- » φίλος τοῦ Κρισναῖ, ὑπὸ τίνος νικηθεῖν ἂν, ὑφ' οὗ καὶ
 » ἐγὼ ἐνικήθην ¹; »
88. Τοῦ μὲν οὖν κορυφαίου πάντων τῶν θεῶν ἀφάντου γενο-
 μένου μετὰ τὸ ἐπαγγείλασθαι ταῦτα, ὁ Ζαῖατράτας ἐπο-
 ρεύθη εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ὥς περ ἀπολαύσας οὗ ἐπε-
 θύμει.
89. Βραχμὰν δέ τις προσελθὼν, ἔφη τῷ Ἰνδιστίρα, ὄντι ἐν
 τῷ ἄλσει Δοαῖτα· « Ἐλαφός τις ἀφείλετό μου τὴν Ἄρα-
 » ρὴν ², συμπλεχθεῖσαν τοῖς κέρασιν αὐτῆς. »
90. Δραξάμενοι δ' οἱ Πανδοῖδαι παραυτίκα τῶν δεινῶν τό-
 ξων, καὶ δραμόντες κατόπιν τῆς ἐλάφου, οὐκ εἶδον αὐ-
 τήν, καθὼς οἱ θεράποντες κακοῦ κυρίου ἄνεσιν οὐ βλέ-
 πουσι.
91. Καθισάντων δ' εἰς ἀνάπαυσιν ὑπὸ δένδρον Βάταν, ἐν
 ὑπωρείᾳ τινι, ἐπορεύθη ὁ Νακούλας εἰς κομιδὴν ὕδατος·
 μὴ ἐπιστρέψαντος δὲ διὰ πολλοῦ, ἐπορεύθη ἕκαστος τῶν
 ἀδελφῶν κατὰ διαδοχὴν ³ εἰς ἀναζήτησιν.
92. Πορευθεὶς δὲ τελευταῖον καὶ ὁ Ἰνδιστίρας, εἶδεν ἀθρόους
 τοὺς ἀδελφοὺς παρὰ τινι λίμνῃ πεπτωκότας, ὥς μεγάλους
 ἐλέφαντας.
93. Διαλογιζομένῳ δὲ τούτῳ ἐν καρδίᾳ, τί ἄρα εἶη τοῦτο,
 φωνὴ ἐγένετο αὐτῇ οὐρανόθεν, εἰς ἀπορίαν αὐτὸν ἄγουσα·
94. « Ἐγὼ, ὦ βασιλεῦ, ἰάξας εἰμί· τοῖς δὲ βουλομένοις
 » πιεῖν ὕδωρ, θάνατος ἐπιγίνεται, ἂν μὴ διαλύωσι τὰ μὰ
 » προελήματα· διάλυσον δὴ ταῦτα, καὶ πίε ὕδωρ ὅσον
 » βούλει. »

1. Ὅτ' ἐν σχήματι Κιράτα ἦλθε κατ' αὐτοῦ.

2. Ἀραγῇ, εἶδος ξύλου, ἐξ οὗ συντριβομένου ἐξάγουσι πῦρ εἰς θυσίαν.

3. Τουτέστιν εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐπορεύετο.

95. «Θανόντων τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, τί δεῖ-
 » μοι τούτου τοῦ ὕδατος; ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐγὼ διαλύσω
 » τὰ ἀγαπητά σοι προβλήματα· πρότεινε οὖν ὅ,τι εὐέλπει.»
96. Τοιαῦτα φημένου τοῦ Βασιλέως, ἐκ μὲν τοῦ οὐρανοῦ
 ἐρωτήσεως λόγοι ἐγίνοντο, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίδωκε εὐθέως
 τὴν ἀπόκρισιν εἰς ἐκάστην ἐρώτησιν.
97. «Τίς Θεός ¹; — «Ἡ ψυχὴ αὐτῇ, ἣτις γινώσκειται τῇ ἐρ-
 » μηνείᾳ τοῦ καλοῦ διδασκάλου.» — «Τίς εἰμαρμένη; —
 » Τὸ προγεγονὸς ἔργον ², ὃ οὐ δύναται τις ἀποφυγεῖν,
 » οὔτε Θεός, οὔτε Δαίμων.—
98. «Τίς ὀλβίος;» — «Ὁ ἐγκρατὴς τῶν αἰσθήσεων ³.» — «Τίς
 » καθαρός; — «Ὁ λουόμενος ἀεὶ ἀληθολογίᾳ (ἀληθοει-
 » πία), ὡς ὕδατι τῆς Γαγγῆς.»
99. «Τίς εὐδαιμονία;» — «Ἡ πρὸς πάντα ὀλιγάρκεια (αὐ-
 » τάρκεια).» — «Τίς κακοδαιμονία;» — «Ἡ πλεονεξία.»
 — «Τίς λύτρωσις ⁴;» — «Ἡ διάξευξις τοῦ νοδὸς ἀπὸ πά-
 » σης μερίμνης βιωτικῆς ⁵.»
100. Πάλιν δ' οὐρανόθεν αὐτῇ ἡ φωνὴ ἐγένετο· «Ἐγὼ ἐχάρην
 » ἐπὶ ταῖς σαῖς ἀποκρίσεσιν εἰς τὰς ἐμὰς ἐρωτήσεις· ὅθεν
 » χάριτι ἐμῇ ζήτω εἰς τῶν ἀδελφῶν σου, ὃν θέλεις.»
101. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας, μελετῶν μὲν θάνατον ἑαυτοῦ ἐπὶ τῇ
 ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἀνία, ἐφιέμενος δὲ διαμονῆς τοῦ γέ-
 νους, ἔφη· «Ζήτω ὁ ἀγαπητός μοι ἀδελφός, ὁ υἱὸς τῆς
 » Μαδρῆς ⁶.»

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς ἔστιν ἐν ταύτῳ ἐκάστη τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων.

2. Ὅπερ ἔπραξεν ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ προτέρᾳ ζωῇ.

3. Ὁ κρείττων καὶ χαλιναγωγὸς τῶν παθῶν, ὃ δουλείᾳ οὐ γίνεται
 ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν.

4. Πρώτη μετάφρασις· «Τίς ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐνωσις;» (Σ. ἐκδ.)

5. Πρώτη μετάφρ. «ἡ τοῦ νοδὸς ἀμεριμνία πάντων.» (Σ. ἐκδ.)

6. Ὁ Νακούλας ἐννοεῖται, ὃς ἦν ἑτερομήτριος καὶ νεώτερος.

102. Χαρεῖς δ' ὁ Δάρμας ἐπὶ τῇ πρὸς ἑτερομήτριον ἀδελφὸν πλειονί ἀγάπῃ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἣ πρὸς ὁμομήτριον, ἐμφανὲς αὐτῷ γενόμενος, ἔλεξε λόγον εἰλικρινῶς ¹.
103. « Ἐγὼ εἰμι ὁ Δάρμας· τῇ δὲ λαμπρότητι τοῦ σεληνιαίου ² προσώπου σου τοῦ ἐμοῦ υἱοῦ, ἀπηλλάγη τὸ πολὺ » ἄχθος καὶ τὸ σκότος τὸ ἐκ τῆς πρὸς ἐμὲ ἀρᾶς τοῦ Μαν- » δαξέα ³.
104. « Ὑπ' ἐμοῦ μεταμορφωθέντος εἰς ἔλαφον, ἀφῆρέθη ἡ Ἀρανῇ, » εἰς τὸ ἰδεῖν σε· ἀλλὰ καὶ οὗτοι οἱ ἔνδοξοι ἀδελφοί σου » ὑπ' ἐμοῦ ἐθανατώθησαν, βουλόμενοι ὕδωρ ποιεῖν, τεθλιμ- » μένοι τῇ δίψῃ.
105. « Ἰδὼν δ' ἔγωγε τὴν ὁσιότητά σου καὶ τὴν ἀγαθότητά » σου, ἐχάρην· νῦν οὖν λάβε τὰ βραβεῖα τῆς ἀρετῆς, καὶ » ζήτωσαν οἱ ἀδελφοί σου. »
106. Εἰπὼν μὲν οὖν ὁ Δάρμας τῷ Ἰνδιστίρα καὶ τοῦτο· « Διὰ- » τριψον ἐν ἔτος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βασιλέως Βιράτα ἀγνώ- » ριστος, τῇ ἐμοὶ χάριτι, » καὶ δούς αὐτῷ ἐκείνην τὴν Ἀρανῇ, ἄφαντος ἐγένετο.
107. Ὁ δ' ἐπανέκαμψεν εἰς τὸ οἰκεῖον κατάλυμα μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἀναστάντων, καὶ ἐνεχείρισεν ἐκείνῳ τῷ Βραχ- μᾶνι τὴν Ἀρανῇ, ὡς ζώην.
108. Εἰδὼς δὲ πεπληρωμένην τὴν δωδεκαετίαν ὁ βασιλεὺς ⁴ Ἰνδιστίρας, εἰπὼν τῷ μὲν Δαουμέα, λαβόντι τὸ ἄσθε- στον, οἰκῆσαι ἐν τῇ πόλει τοῦ βασιλέως Δρουπάδα, μέχρι ἐνὸς ἔτους, ταῖς δὲ ἀκολούθοις ἡρῶσι, τῷ τε Ἰνδραξένα

1. Πρότερον ψευδῶς εἶπεν, ὡς Ἰάξας ἐστίν.

2. Καὶ ἡ Σελήνη χαρὰν τε δίδωσι, καὶ τὸ σκότος ἀποπέμπει.

3. Εἰς τὸ περιθώριον τοῦ χειρογράφου ἐσημείωσεν ὁ Μεταφραστὴς· « Ἐπιστὴς· οὗτος ἠράσατο τῷ Δάρμα. » (Σημ. τ. ἐκδ.)

4. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἡγεμὼν τῆς γῆς.

καὶ τοῖς λοιποῖς, πορευθῆναι εἰς τὴν Δοαρθατὴν, ἐμε-
λέτα τὴν ἀπόκρυφον διατριβήν.

109. Σεβέσθω, ὡς ἄλλος ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ
Ζηναδάτα, τοῦ σοφοῦ καὶ καλοῦ διδασκάλου, καὶ ὀρθο-
δόξου, ὁ λίαν ἐγκρατῆς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας, οὗ τοῦ με-
γάλου ποιήματος τῆς Βαλαβαράτας τὸ τρίτον Βιβλίον τέ-
λος εἴληψε, τὸ ἀποβάλλον τῇ ἡδύτητι τὴν λύπην τῆς
καρδίας.
110. Ἐν τούτῳ τῷ Βιβλίῳ, τῷ ὀνομαζομένῳ *Araneā*, τέτ-
ταρα μὲν εἰσι κεφάλαια, τετρακόσιοι δὲ καὶ ἑβδομήκοντα
ἑπτὰ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,

τοῦ Τρίτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἀπόκρυφον τῶν Παρδοϊδῶν.

1. Εἴη ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς εἰς ἀγαθὸν ὑμῶν, ὃς ἐξέρου-
ξάμενος τὴν Μαχαβαράταν, τὴν εὐφροσύνην τοῦ κόσμου,
ὡς ἀμειροσίαν, ἀπαλλάττει τὰ, ὡς φάρμακα, ἀμαρτήμα-
τα τοῦ κόσμου.
2. Οἱς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἠνωμένας τὰς χεῖρας,
ἠρώτησε τὸν Ἰνδιστίραν· « Τίσι τρόποις, ὦ κύριε, ἔση
» κεκρυμμένος ἐπὶ γῆς, καθὼς ὁ ἥλιος τοῖς νέφεσιν ἐν οὐ-
» ρανῶ ; »
3. Πρὸς δὲ ἔφη ὁ Ἰνδιστίρας· « Ἐγὼ ἔσομαι εἰς τῶν συνέ-
» δρων τῆς Ματσέας χώρας », εἰπὼν αὐτῷ ταῦτα· « Γίνω-
» σκε ἐμὲ Βραχμᾶνα, Κάγκαν τοῦνομα, ὄντα ἓνα τῶν
» συνέδρων τοῦ Ἰνδιστίρα. »
4. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Βήμας, ἔσομαι μάγειρος ἐκείνου τοῦ
» βασιλέως, Βαλλαβᾶς τοῦνομα. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Ἀρζού-
» νας, ἔσομαι χοροδιδάσκαλος τῆς θυγατρὸς τοῦ βασι-
» λέως, Βριχαναδὰ τοῦνομα. »
5. « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Σαχαδέβας, ἔσομαι ἐπιστάτης τῶν
» βοῶν, Ταντραπάλας τοῦνομα. » « Ἐγὼ δέ, ἔφη ὁ Να-
» κούλας, ἔσομαι ἐπιστάτης τῶν ἱππῶν, Γραντίκας
» τοῦνομα. »

6. « Ἐγὼ δὲ, ἔφη ἡ Κρισινά, ἔσομαι θεράπεινα τῆς γυναικὸς
 » τοῦ βασιλέως, Μαλινῇ τὸ ὄνομα· ἡ δὲ θεραπεία μου αὐ-
 » τη ἔσται ἐπὶ ἀφόγου καὶ εὐπρεποῦς ἔργου ¹. »
7. Τοιαῦτα τούτων πρὸς ἀλλήλους εἰπόντων μυστικῶς,
 προσκυνησάντων τε τοὺς ὁσίους, καὶ ἐτοιμασθέντων ἀνα-
 χωρῆσαι, ὁ Δαουμέας, τὸ δοχεῖον τῆς φρονήσεως, ἔλεξε
 λόγον συμβουλευτικόν, ἀμβροσίας πλήρη·
8. « Ἡ πρὸς τὸν βασιλέα θεραπεία γενέσθω ὑφ' ὑμῶν εὐ-
 » λαβῶς, νουνεχῶς καὶ προσεκτικῶς· ἡ γὰρ βασιλικὴ θε-
 » ραπεία ταχεῖα ὁδὸς ἐστὶν ἐπὶ θάνατον τοῖς ἐξολισθη-
 » σαι τοῦ ὀρθοῦ, καθὼς τοῖς ἀναβᾶσιν εἰς ὄρος ὑψηλόν,
 » καὶ ἐξολισθήσασιν.
9. « Ὡ! ἡ πρὸς τὸν βασιλέα θεραπεία πλέον ἐπικίνδυνος
 » ἐστὶ τῆς μετὰ τῶν ὄψεων ὁμιλίας· ὁ μὲν γὰρ δειχθεὶς
 » ὑπὸ τοῦ ὄψεως, μόνος αὐτὸς θνήσκει· ὁ δὲ δειχθεὶς ὑπὸ
 » τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτὸς, καὶ πάντες οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ
 » καὶ φίλοι θνήσκουσι.
10. « Μὴ θιγέσθω ὁ βασιλεὺς μηδὲ τῷ ἄκρῳ τοῦ δακτύλου
 » σου· καὶ ὁ λύχνος γὰρ, θιγείς κατακαύσει σε, ἂν νομι-
 » σῃς, ὅτι ὑπὸ σοῦ ἐν ἀρχῇ ἤφθη, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κα-
 » τακαύσει σε, κἂν καταφρονῇ ².
11. « Τὸ μὲν δένδρον Σάνδανον ἐγένετο εἰς εὐφροσύνην αἰεὶ τῶν
 » ἐπὶ γῆς, τῇ ἥ ἔχει εὐωδία· οὐδεὶς δ' ὁμῶς ἔσται αἰετόπω-
 » σουν εἰς εὐφροσύνην τῶν βασιλέων, ὃ τινι ποτ' ἂν ἔχη
 » προτερήματι.

1. Οὐχὶ εἰς τὸ σαροῦν δηλ. τὴν οἰκίαν, ἢ εἰς τὸ νίπτειν τοὺς πόδας
 τῆς βασιλίσσης, ἢ εἰς τὸ ἐσθίειν τὰ λείψανα τῆς τραπέζης.

2. Μὴ νομίσης δηλ. ὅτι ἀγαπᾷ σε ὁ βασιλεὺς, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν
 κακὸν πείσῃ, ἐὰν καταφρονήσῃς αὐτοῦ. Καὶ τὸν λύχνον γὰρ σὺ ἄπτεις·
 ἀλλ' ἐὰν θίξῃς αὐτοῦ, κατακαυθήσῃ.

12. « Καθὼς τὸ εἰς φρέαρ πῆδημα ἰδιόν ἐστι τοῦ μὴ εὐρί-
 » σκοντος ὕδωρ, καὶ δῖψαν μεγάλην ἔχοντος, καὶ ῥιψοκί-
 » δύνου ὄντος, οὕτω καὶ ἡ πρὸς τὸν βασιλέα θεραπεία
 » ἰδιόν ἐστι τοῦ μὴ εὐρίσκοντος τὰ πρὸς ζωάρκειαν ἐν μη-
 » δενὶ ἄλλῳ τόπῳ, καὶ λίαν ὄντος πλεονεκτικοῦ καὶ ῥιψο-
 » κινδύνου ¹. »
13. « Πονηρὸς δέ τις καὶ δόλιος, μηδόλως φροντίζων εἴ τι
 » μέγα ἀγαθὸν, ἢ κακὸν γένοιτο τῷ βασιλεῖ, καὶ μὴ ἔχων
 » μήτε ἀμιλλαν, μήτε μέγα φρόνημα ², ἴσως ποτ' ἀπο-
 » λαύσειεν ἂν καρποῦ τινος βασιλικῆς ὑπηρεσίας. »
14. Ὁ μὲν οὖν Δαουμέας, τοιαῦτα εἰπὼν, λαβὼν τὰ τῆς πυ-
 ρολατρείας ὄργανα, ἐπορεύετο ἀγνώριστος τῇ προσταγῇ
 τοῦ Ἰνδιστίρα εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πανσάλα ³. ὁ δ' Ἰνδρα-
 σένας καὶ οἱ λοιποὶ, μετὰ τῶν ἐπίπλων, εἰς τὴν πόλιν
 τοῦ Κρισνᾶ.
15. Αὐτοὶ δ' υἱοὶ τοῦ Πανδοῦ, παραλαβόντες τὴν Κρισνάν,
 ἐπορεύοντο ἀγνώριστοι εἰς τὴν πόλιν τοῦ Βιράτα, χαρ-
 ακτηρίζοντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ λωτοὺς πολλοὺς τοῖς ἔχνεσι τῶν
 καθημαγμένων ποδῶν.
16. Παρακαταθέντες δὲ πάντα τὰ ὄπλα αὐτῶν αὐτοὶ ἐπὶ
 δένδρου Σαμῆ, ἐν νεκρικῷ τόπῳ ⁴, φυλαττόμενα κρεμα-
 μένῳ νεκρῷ ⁵, ἐφαίνοντο ὡς ὁ ἥλιος ἄνευ ἀκτίνων ⁶.

1. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριεν ἐστίν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

2. Ὁ μικροπρεπὴς καὶ μικρόφρων.

3. Ὁ Μεταφραστὴς ἐσημείωσεν εἰς τὸ περιθώριον τοῦ Δρυπάδα.
 (Σημ. τ. ἐκδ.).

4. Οὐδείς γὰρ ἐπορεύετο ἐκεῖ, διότι ἦν τόπος νεκρῶν.

5. Ἐκρέμασαν ἐν νεκρὸν σῶμα, εὐρεθὲν ἐν τῷ νεκρικῷ τόπῳ, εἰς φόβον.

6. Τὰ ὄπλα ὡς ἀκτῖνες.

17. Καῖπειτα ἐπορεύοντο χωρίς, τήν τε στολήν ἀλλάξαντες, καὶ μυστικά θέντες ἐν ἑαυτοῖς ὀνόματα ¹ τοιαῦτα· Ζαΐας, Ζαϊάντας, Βιζαΐας, Ζαϊατσένας, καὶ Ζαϊατβάλας ².
18. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, ἔχων σχῆμα βραχμανικὸν καὶ κύβους ἐκ πολυτίμων λίθων, εἰσδύς τὸ συνέδριον τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεάς, καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, τίς εἴη, ἀπεκρίνατο λόγοις πλήρεσιν ἀμβροσίας·
19. «Ἐγὼ Βραχμάν εἰμι, Κάγκας τοῦνομα, ἀγαπητὸς τῷ
» Ἰνδιστίρα, καὶ ὀνομαστὸς ἐπὶ κυβεΐα· ἐκ δὲ τῆς πτώ-
» σεως τῆς βασιλείας ἐκείνου παρεγενόμην πρὸς σέ, ὦ
» ἄριστε βασιλεῦ. »
20. Πρὸς ὃν ἔφη χαίρων ὁ Βιράτας· «Σήμερον μετὰ πολὺν
» χρόνον ὠράθη μοι ὁ Ἰνδιστίρας, ἐπειδὴ σὺ ὠράθης, ὁ
» φίλος ἐκείνου· ἡ δὲ μορφή σου ἀξία ἐστὶ φιλίας.
21. «Ὡ ἀξιολέγετε, ἡ ὄρασίς μου χαρὰν ἔχει, ὀρωμένου σου,
» καθὼς ἡ Κουμούδα, φαινομένης τῆς Σελήνης· ὅθεν συνέ-
» ριθος καὶ μοι γινόμενος ἐν κυβεΐα, καὶ συμπαίζων μοι,
» τρύφα ἡδέως ταύτης τῆς ἐμῆς δόξης. »
22. Οὕτω δὴ δεξιωθέντος τοῦ Ἰνδιστίρα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βιράτα, καὶ μείναντος ἐκεῖ, τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ παρέστη καὶ ὁ Βῆμας, σχῆμα μάγειρου ἔχων, διακρινόμενος ἐκ τοῦ οὗ εἶχε δίδοικος ἀνὰ χεῖρας.
23. Εἰπὼν δὲ, ὡς τὸ μὲν ὄνομα Βαλλαβᾶς, τὸ δὲ ἐπάγγελμα μάγειρος καὶ παλαιστής, ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ μάγειρος καὶ παλαιστής. Προσελθοῦσα δὲ καὶ ἡ Κρισνὰ τῇ γυναικὶ τοῦ βασιλέως, ἠτήσατο ἔργον θεραπαίνης.
24. Ἰδοῦσα δ' ἡ βασίλισσα Σουδεσνὰ ταύτην τὴν Κρισνάν,

1. Τῶν μὲν πρώτων τριῶν ὀνομάτων ἕκαστον σημαίνει, Νικητής· τῶν δ' ὑστέρων δύο ἕκαστον, Νικόστρατος.

2. Γνωστὰ μὲν ἑαυτοῖς, ἄγνωστα δὲ τοῖς ἄλλοις.

ἔφη, θαυμάζουσα· «Τοῦτο τὸ σῶμά σου, ὦ γύναι, τὸ πά-
 » νυ ἀγλαόν, ἀνοίκειόν ἐστι ποιεῖν ἔργον δούλης.

25. «Ὁ χαρακτήρ οὗτος τῆς μορφῆς σου, ὁ εὐτυχῆς ὅρος ἐστὶ
 » τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου¹, καὶ ὁ ἄρτιος ὅρος τῆς
 » ποιήσεως τοῦ ποιητοῦ Βραχμᾶ², ὑπερβαίνων πᾶσαν σύγ-
 » κρισιν ταῖς κατὰ μέρος καλλοναῖς³.

26. «Πάντως γε ὁ Ὠκεανὸς, ποιήσας τὴν καλὴν Λαξμήν, καὶ
 » λίαν γυμνασθεῖς, ἐποίησε μετὰ πολλῆς τέχνης σὲ αὐτήν,
 » ἥ ἔχεις μορφήν κεχαριτωμένην ἅπασι τοῖς ἐκλεκτοῖς χα-
 » ρακτηρίσμασι τοῦ θήλεος, τοῖς θεωρουμένοις ἐν τῷ συ-
 » σιογνωμικῷ βιβλίῳ.

27. «Τοῦτό σου τὸ σῶμα, κοσμούμενόν ποτε, κοσμεῖ τὰ κο-
 » σμήματα⁴, λίαν ἀνοίκειον ὄν, ὡς πολύλαμπρον, τοῖς
 » λιθοκολλήτοις κοσμήμασιν, ὡς ὀλιγολάμπροις.

28. «Καὶ αἱ γυναῖκες, ὦ γύναι, ἐλέπουναι σέ, ἀνδρικής φύ-
 » σεως ἐφίενται. Ἐγὼ νομίζω, ὡς ἡ θεὰ Σακτὴ⁵ διὰ τῆς
 » σῆς θεωρίας ἐν τῷ νοῖ ἐγένετο μὲν Κρισναῖς, οὐκ ἔτυχε
 » δὲ γενέσθαι σοῦ ἀνὴρ· ποῦ γὰρ τοιαύτη τύχη;

29. «Ἡ μὲν δὴ εὐμορφία οὐκ ἐστὶν εἰς ἐγκράτειαν⁶· σὺ δ' ἡ
 » τοιαύτη, εὐμορφος καὶ εὐφυής, πῶς μενεῖς ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ,
 » ἄνανδρος οὖσα, τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς ὄντος ἐμμανοῦς τῇ δόξῃ;

1. Δηλ. ὠραιότερον ἄλλο τούτου οὐκ ἔχουσιν ἰδεῖν.

2. Δηλ. ἄλλο κάλλιον οὐκ ἔχει ποιῆσαι.

3. Παν μέλος οὐκ ἔχει σύγκρισιν, ὁ ὀφθαλμὸς δηλ. τῷ λωτῷ, τὸ πρόσωπον τῇ σελήνῃ, κ.τ.λ.

4. Κόσμος ἐστὶ τοῖς κοσμήμασι τὸ σῶμά σου.

5. Παράδειγμα μυθικὸν φέρει ὁ ποιητής. Οἱ δοξάζοντες τὴν φύσιν καὶ φρονούντες ἄκρον ἀγαθὸν τὴν ἡδονήν, μάλιστα οἱ λεγόμενοι Καουλίκαι μυθολογοῦσιν, ὡς ἡ θεὰ Σακτὴ (Δύναμις) ἔλαβε φύσιν ἀνδρικήν ἐπὶ τοῦ Κρισναῖ, εἰς τὸ ἐντρυφῆσαι ταῖς βουκολικαῖς γυναῖξιν.

6. Δηλαδὴ, οὐ δύναται παῖσιν ἐγκράτειαν ἡ εὐμορφία.

30. Ἡ δ' ἔφη· «Πέντε θεοὶ Γανδάρβαι, ἄνδρες ἐμοῦ, ἐπισκέ-
 » πτονταί με, ὧ βασιλίσσα, ἀόρατοι καθ' ἐκάστην ὄθεν
 » οὐδείς ἂν βλάψει με, τούτων παρόντων, καθὼς οὐδὲ ἡ
 » Σελήνη τὴν ἀγλαίαν τοῦ λωτοῦ, παρόντος τοῦ Ἡλίου.»
31. Τοιαῦτα εἰπούσῃ αὐτῇ, καὶ ὅτι ὄνομα αὐτῇ ἐστὶ Μαλινῆ,
 ἔδωκεν ἡ βασιλίσσα ἐπιστάσιαν τῶν ἀρωματικῶν ἐλαίων,
 ἐπὶ συμφωνίᾳ, ὥς οὔτε τοὺς πόδας νίψει, οὔτε τὰ λείψανα
 τῶν βρωμάτων φαγεῖται.
32. Τῇ δ' ἐφεξῆς ἡμέρα παρεγένετο ὁ πρεσβύτερος τοῦ Να-
 κούλα, Σαχαδέβας, καὶ ἔφη, ὡς ὀνομάζεται Γαντραπάλας,
 ὃς καὶ ἐψηφίσθη πρὸς τοῦ βασιλέως ἐπιστάτης τῶν βοῶν,
 ἀφ' οὗ ἔδειξε τὴν ἣν εἶχεν ἐπιτηδειότητα.
33. Τῇ δ' ὑστεραία ἀφίκετο εἰς τὴν βουλὴν τοῦ Βιράτα ὁ Ἀρ-
 ζούνας ἐν σχήματι εὐνούχου, κεκοσμημένος γυναικείοις
 κοσμήμασιν, ἔχων πεπλεγμένην τὴν κόμην¹ καὶ ποδήρη
 χιτῶνα.
34. Εἰπὼν δέ, «Ἐμοὶ μὲν ὄνομα ἐστὶ Βριχανναδᾶ, ἐκ δὲ τῆς
 » πρὸς τοὺς οὐρανίους Γανδάρβας ὀμιλίας, ἔμαθον τὴν
 » μουσικὴν καὶ χορευτικὴν τέχνην,» ἐψηφίσθη τῷ βασιλεῖ
 διδάσκαλος τῆς θυγατρὸς Οὐτταρᾶς, περὶ τὴν μουσικὴν
 καὶ ὀρχηστικὴν.
35. Ἐλθὼν δὲ πρὸς ἐκεῖνον τὸν βασιλέα καὶ ὁ Νακούλας, καὶ
 εἰπὼν, ὡς ὄνομα αὐτῷ ἐστὶ Γραντίκας, καὶ ἔμπειρος τῆς
 ἵππικῆς καὶ τῆς ἀρματλητικῆς, ἐγένετο ἐπιστάτης τῶν
 ἵππων καὶ τῶν ἀρμάτων.
36. Ἠδέως δὲ τούτων διατριβόντων ἀγνωρίστων περίπου τέτ-
 ταρας μῆνας, ἤλθον πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην
 παλαισταὶ, πανηγύρεως οὐσης.
37. Ὁ δ' ἐν ἐκείνοις ἀρχιπαλαιστής Ζιμούτας ἐκομπάζετο·

1. Ὡς αἱ γυναῖκες εἰσβάσιν.

βοῶν ἐροντοειδῶς ¹, καὶ αἷτιος γινόμενος τῆς ἀποκρύψεως τῆς λαμπρότητος τοῦ βασιλέως ², ὡς Ἡλίου, καὶ τῆς εὐκλείας αὐτοῦ, ὡς Σελήνης, καὶ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ, ὡς ἄστρων.

38. Πολλῶν γὰρ παλαιστῶν καταβληθέντων εὐμαρῶς, οὐδεὶς ἀντίπαλος στήναι ἐτόλμα πρὸ τούτου, τοῦ ὑπερβαίνοντος πάντων τὴν λαμπρότητα, δίκην Ἡλίου.

39. Μὴ εὐρίσκοντος μὲν οὖν τὸν ἀντίπαλον τοῦ παλαιστοῦ ἐκείνου, καὶ ἐκ τούτου λίαν γαυριωμένου, καὶ σοβαρῶς περιπατούντος ἐν τῇ παλαίστρᾳ, ἔφη ὁ Βιράτας τῷ Βήμα, αἰσχυρόμενος ³. «Παυσάσθω, ὦ Βαλλαβᾶ, οὗτος ὁ θρασὺς παλαιστής.»

40. Ὁ δὲ Βήμας, ἐρεθιζόμενος τριχῇ, τῇ τε προσταγῇ τοῦ βασιλέως, καὶ τῇ θεωρίᾳ τῶν θεωρῶν, καὶ τῷ γαργαλισμῷ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, θαρρῆσας ἐπορεύθη εἰς καθαίρεσιν τῆς ἐπάρσεως ἐκείνου.

41. Τότε ὁ ἥχος, ὁ ἐκ τοῦ κρουομένου μυῶνος τοῦ Βήμα ⁴ διέρρηξε τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων· τί θαυμαστὸν τοῦτο, ὅτε διὰ τοῦ ἤχου ἐκείνου κατεβλήθη διαρραγείσα καὶ ἡ ὡς ὅρος μεγάλη ἔπαρσις τοῦ Ζιμούτα;

42. Ρίψας δ' αὐτὸν τὸν ἀρχιπαλαιστήν, τὸν μέγα βοῶντα, καὶ δεινὸν ὄντα ἐν πάλαις, ἔθλιβεν ὁ Βήμας διὰ τῶν χειρῶν, καθὼς τὸ ὅρος τὸν μέγαν ἐλέφαντα διὰ τῆς διαρραγείσης καὶ πεσούσης πέτρας ἐκ τῆς πληγῆς τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὀδόντων.

1. Δηλ. καλῶν μεγαλοφώνως τὸν παλαίσοντα, ὡς ἔθος.

2. Ἐνταῦθα παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Ζιμούτα γὰρ λέγεται καὶ τὸ νέφος.

3. Αἰσχύνῃ γὰρ νομίζεται τῷ βασιλεῖ καὶ ἀτιμία, ἐὰν μή τις εὐρεθῇ καταβαλεῖν ἐν πάλῃ τὸν ἐξ ἁλλοδαπῆς ἐλθόντα.

4. Οἱ παλαισταί, ὡς προείρηται, ἐν Ἰνδίᾳ κρούουσι ταῖς χερσὶ τοὺς μυῶνας, ἐξ ὧν ἥχος ἀποτελεῖται σφοδρός.

43. Ἦσχύνετο δ' ὅμως οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀέρος, ὑμνούμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ ἐνὸς Ζιμούτα, οὗ ὁ πατὴρ διὰ σκεδάζει ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλήθει νεφῶν ¹.
44. Ὑπερησθεὶς δ' ὁ βασιλεὺς, ἔρριπτε βροχηθὸν κατὰ τοῦ Βήμα ἀνθη χρυσᾶ. Τίς οἶδεν, εἰ οἱ θεοὶ ἐξ αἰσχύνης ἐποίησαν τότε βροχὴν ἐξ ἀνθέων, ἢ οὐχί ²;
45. Οἱ δ' ἐν τῇ βασιλείῳ αὐλῇ ἐλέφαντες καὶ λέοντες, οἱ διωρισμένοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς μάχην ἐπὶ θεωρίᾳ, ἐφοβήθησαν, τοῦ Βήμα φωνοῦντος λεοντίως, καὶ λάμποντος τὰ ὄμματα, δίκην τοῦ ἐν ὕλῃ πυρός.
46. Τούτοις μὲν δὴ τοῖς Πανδοΐδαις, τοῖς εὐφραίνουσι τὸν βασιλέα τοιαύταις ἡδείαις καὶ σπουδαίαις διατριβαῖς, καὶ ταῖς παρ' αὐτοῦ πολλαῖς τιμαῖς ἀντεψφραينوμένοις, δέκα μῆνες ἐγένοντο, ἅφ' οὗ παρεγένοντο.
47. Γυναικάδελφος δέ τις καὶ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεάς, Κησάκας τοῦνομα, ὢν πρεσβύτερος ἑκατὸν καὶ ἐξ ἀδελφῶν, ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.
48. Καί ποτε οὗτος εἶδεν, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἀδελφῆς Σουδεσναῆς, τὴν θυγατέρα τοῦ Δρουπάδα, οὖσαν ὡς φυτὸν Σάνδανον, καὶ περιπεπλεγμένην ἔχουσαν τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, ὡς μέλανα ὄφιν ³.

1. Παίζει κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς πρὸς τὴν λέξιν· Ζιμούτα γὰρ λέγεται καὶ τὸ Νέφος, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ σχολίῳ. — Ὁ πατὴρ τοῦ Βήμα ὁ Ἄνεμός ἐστιν.

2. Εἰς πλείονα ἔπαινον ὑποτίθησιν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς, ὅτι ἴσως οἱ θεοὶ ἡσχύνοντο, διότι ὁ βασιλεὺς ἔρριπτεν ἀνθη χρυσᾶ, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔρριψαν τότε ἀνθη ἐκ λειμῶνος. Σημείωσαι, ὅτι μέχρι τοῦδε ῥίπτουσιν ἀνθη πεποιημένα ἐκ χρυσοῦ κατὰ τῶν νεκρῶν, τῶν ἐν δόξῃ καὶ τιμῇ καὶ πλούτῳ γεγηρακότων, ἅπερ ἀρπάζουσιν οἱ ἐνδεεῖς· ῥίπτουσι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἡρώων καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν.

3. Ἐπὶ γὰρ τοῦ δένδρου Σανδάνου ὄφεις οἰκοῦσιν.

49. ἰδὼν τοίνυν τὴν ἀσύγκριτον ταύτης εὐμορφίαν, ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ἑαυτοῦ, ὥς περ βληθεὶς ἐν τῷ στήθει τοῖς βαλλομένοις βέλεσι τοῦ ἐμμανοῦς Ἑρωτος.

50. Βλέπων δὲ ταύτην ἀσκαρδαμυκτὶ, ἐπλήγη τὴν καρδίαν ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος τοῖς πέντε βέλεσιν, ὥς ὑφ' ἑκάστου τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀνδρῶν ἑκάστω βέλει.

51. Ἐκ δὲ τῆς πρώτης θεωρίας αὐτῆς ἡ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιθυμία, ἐξελθοῦσα ἀνεφάνη, ἥ ἐστὶν ἡ ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐκχυσὶς τῶν δακρύων.

52. «Τίς αὖτις ἐνταῦθα, ἡ εὐπάρειος, καὶ εὐόφθαλμος, καὶ
» ἀπαλὴ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἥ, ὥς κινητὴ οὐρα-
» νία ἀναδενδράς, διαταράττει τὴν ἐμὴν καρδίαν, ὥς ἑομ-
» βύλιον;»

53. Ταῦτα ἐρωτήσας τὴν Σουδесνάν, καὶ χαρεῖς, μαθὼν τὰ περὶ αὐτὴν, ἐγένετο λίαν διαταραγμένος τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ γεννηθέντος Ἑρωτος.

54. Φλεγόμενος δὲ τῷ πυρὶ τοῦ Ἑρωτος, ἔφη τῇ θυγατρὶ τοῦ Δρουπάδα, τῇ μόνῃ ἀμβροσίᾳ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου, τῇ εὐεῖδεϊ καὶ εὐφρεῖ.

55. «Σὺ, ὦ γύναι, οὔσα ἀμβροσισταλάκτος, σεληνοπρόσω-
» πος, λωτόφθαλμος, λωτόχειρ, λωτόπους ¹, καὶ μηροῦς
» ἔχουσα ὡς Ῥαμβάς ², διὰ τί εἰσδύσα, κατακαίεις τὴν
» ἐμὴν καρδίαν;

56. «Πῶς δὲ σέ, ὦ ἀπαράμιλλε καὶ ἀγαθὴ, ὁμοιώσω τῇ
» ἐμαυτοῦ ζωτικῇ ψυχῇ; ἡ μὲν γὰρ ζωτικὴ ψυχὴ, ἐλθοῦσα
» πρὸς τῷ λαιμῷ, θάνατον δίδωσι· σὺ δὲ, προσελθοῦσα

1. Ταῦτα πάντα ψυχρά εἰσι.

2. Το φυτὸν ἡ Ῥαμβά, ἡ καὶ Καδαλὴ λέγεται, περὶ μὲν τὰ κάτω παχυτέρα ἐστὶ, περὶ δὲ τὰ ἄνω λεπτοτέρα ἀναλόγως, καὶ διὰ τοῦτο εἰκάζεται τῷ μηρῷ.

» τῷ λαίμῳ, ζωοποιεῖς ¹. Ὡς πρὸς σέ ἄρα ζωτικὴ ψυχὴ
» οὐδέν ἐστιν.

57. « Ἡ γύναι, ἐγὼ ἐπιθυμῶ θεῖναι σέ αὐτὴν ἔξω τοῦ στή-
» θους μου ². ἔνδον γὰρ οὕσα θλίβεις με σφόδρα, ὥς
» ἥλος.

58. « Εἰ δ' οὐ περίπτουξιν σφοδρὰν ποιήσεις τοῦ ἐμοῦ σώ-
» ματος, ὧ εὐσώματε, τῷ ζεύγει τῶν χειρῶν σου, ἐγὼ
» ὑπερπληρούμενος ἐκ τῆς ἐπιθυμίας διαρράγῃσομαι.

59. « Ποίησον τοιγάρ τοι, ὧ νέα, ἔλεος τῇ ἐμῇ πνοῇ· δέξαι με
» κατακαιόμενον τῷ Ἔρωτι· οὐ γὰρ διαπρέπει ἡ γυνὴ ἄνευ
» ἀνδρός, καθὼς οὐδ' ἡ νύξ ἄνευ σελήνης. »

60. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Δρουπάδα ἔλεξε λόγον σκληρόν ἐκ
θυμοῦ· « Ὁ νοῦς σου ἐπιβαίνει ἀδίκων· ἐπικατάρατος σὺ,
» καθὼς καὶ ὁ Βαβάνας.

61. « Οἱ πέντε κρύφιοι ἄνδρες μου Γανδάρбай, οἱ μὴ κατα-
» βαλλόμενοι τὴν δύναμιν μηδ' ὑπὸ τῶν θεῶν, θανάτῳ
» παραδώσουσι σέ τὸν ἐμμανῆ. »

62. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὴν αἰσχύνην ἐκ τῆς κατὰ τὴν καρδίαν
νύξεως τοῦ βέλους τοῦ Ἐρωτος, ἐξήγγειλεν αὐτίκα τῇ
Σουδесνᾷ τὴν πρὸς τὴν Δραουπαδὴν κλίσιν αὐτοῦ.

63. Ἰδοῦσα δ' ἡ Σουδесνὰ τὸν ἀδελφὸν μὴ ἀνεχόμενον τοῦ
Ἐρωτος, ἔφη αὐτῷ· « Αὕτη πεμφθήσεται ³ εἰς τὸν σὸν
» οἶκον, εἰς κομιδὴν οἴνου, ἐπὶ προφάσει μεγάλης εὐωχίας.

64. « Ἴνα δὲ μὴ αὕτη ἡ εὐπρόσωπος τὸ πρόσωπον ἀποστρέψῃ
» ἀπὸ σοῦ, ὥς ὁ λωτὸς ἀπὸ τοῦ βομβυλίου, κολακευτέα
» λόγοις εὐπρεπέσι, πολυειδέσι καὶ μελειιδέσι. »

65. Παρηγορηθεὶς οὗτος οὕτως ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς, ἀπῆλθεν

1. Ἐὰν περιπτύξῃ με δηλονότι.

2. Τουτέστιν ἀγκαλίσσασθαι σε.

3. Αὐτολεξεῖ, πεμπτέα ἐστί.

οἰκαδε, καὶ περ δεδεμένος, ὡς ὑποζύγιον, σχοινίῳ δυνα-
τῶ, τῶ κάλλει τῆς Δραουπαδῆς.

66. Καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Κητάκα προσηλώθη ἐκείνη τῇ κεχα-
ριτωμένη ἡ διάνοια· ἐκ δὲ τῆς προσηλωθείσης διανοίας
ἐφαίνετο ἕκαστον τῶν ὑπ' ὅψιν αὐτοῦ πιπτόντων, ὡς
ἐκείνη ¹.
67. Ἀνάψυξις δ' οὐκ ἐγένετο τῶ κατακαιομένῳ τούτου στή-
θει ἅπανσι τοῖς ἐντιθεμένοις ἀναψυκτικοῖς εἵδεσι· τούναν-
τίον δὲ τὰ ψυχρὰ, θερμὰ καθίσταντο ἐκ τῆς θερμότητος
τοῦ στήθους.
68. Πρὸς δὲ τοὺς δούλους, τοὺς παρασκευάζοντας ταχέως τὰ
ψυκτήρια, ἔλεγε τότε ὀλίγους, ἑλεινούς, σχετλιαστικούς
καὶ συγκεχυμένους λόγους, πάσχων ὑπὸ τοῦ μεμνηνότες
Ἔρωτος·
69. « Ἡ ἐξωτερικὴ αὕτη θεραπεία ἀνάρμοστός ἐστι καὶ ἄχρη-
» στος εἰς ἀπαλλαγὴν ἐσωτερικοῦ πάθους ². δότε μοι τὸ
» κυρίως φάρμακον, τὸν χυμὸν τῶν γλυκέων καὶ ἀμβρο-
» σίων χυλίων ἐκείνης.
70. « Διὰ τί κινεῖτε ταῦτα τὰ φύλλα τῆς Ῥαμβᾶς ³; ἐκ γὰρ
» τούτου τοῦ ἀέρος τὸ πάθος μου τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ οὐκ
» ἀποσθέννυται, ὡς λύχνος, ἀλλ' αὐξάνει μάλιστα, ὡς
» τὸ ἐν ὕλῃ πῦρ.
71. « Θερμότητα μᾶλλον προξενεῖ τὸ ἔμπλαστρον ⁴ τοῦ Σαν-
» δάνου ἐν τοῖς τραύμασι, τοῖς ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Ἐρωτος

1. Δηλ. πᾶν ὅ,τι ἔβλεπεν ἐνόμιζεν ὡς ἐκείνη ἐστί.

2. Οἱ γὰρ ὑπέρεται ἐπὶ τοῦ στήθους ἑρῶνινον ψυχρὰ ὑγρὰ, ἐτίθεσαν
ψυχρὰ ἔμπλαστρον.

3. Ἐρῶνιζον αὐτὸν φύλλοις τῆς Ῥαμβᾶς, ἣ λέγεται καὶ Καδαλὴ·
αὕτη ψυχρὰ ἐστὶ φύσει καὶ κατὰ τὰ φύλλα, ἃ πλατύτατά εἰσι, καὶ κατὰ
τὸν καρπὸν. Τοῦτο τὸ φυτὸν φύει καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, ὃ περ λέγεται Μούζα.

4. Τὸ ἐξ ὕλης ὑγρᾶς τοῦ Σανδάνου ἔμπλαστρον, ὃ ψυχρὸν ἐστι.

» κατὰ τὴν ἐμὴν καρδίαν, τὴν ἔχουσαν τοὺς μαστοὺς ἐκεί-
 » νης ἐντετυπωμένους ¹, καὶ τὸ πῦρ τῆς διαζεύξεως ὑπερ-
 » φλέγον πνεύματι τετραγαγμένῳ.»

72. Τοιούτοις τούτου ἐλεεινοῖς λόγοις αἱ οἰκοὶ γυναῖκες ἐξή-
 λειψαν τὴν ἣν εἶχον ἐντετυπωμένην οἴησιν ², θρηνοῦσαι,
 καὶ δάκρυα χέουσai ἐξ ὀφθαλμῶν.

73. Παρὰ δὲ τῶν θεραπεόντων, τῶν ἀχθομένων τὴν καρδίαν
 ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ἑαυτῶν δεσπότου, ἐπέμφθη εὐθέως μία
 τις ἀγγελιαφόρος, ἥ ἐλθοῦσα, ἔφη τῇ Κρισναῖ·

74. « Ἀφ' οὗ ὥράθης, ὧ καλὴ, τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ Κησάκα ³,
 » ἀπ' ἐκείνου ἐκεῖνος τοῦ χρόνου φερώνυμος ἐγένετο, δια-
 » παρεῖς τοῖς βέλεσι τοῦ Ἑρωτος ⁴.

75. « Τῆς δὲ καρδίας ἐκείνου, ὧ εὐόδου, πεπαρμένης βέλεσι
 » πολλοῖς τοῦ Ἑρωτος, καὶ γεγεννημένης δίκην κοσκίνου,
 » τὸ πνεῦμα οὐκ ἐξῆλθεν εἰσέτι διὰ τῶν ὀπῶν, ἐπισχεθὲν
 » τῆς ἐξόδου τῇ πρὸς σέ ἐλπίδι.

76. « Καί τοι δὲ σὺ ἀδύνατος, καθὼ γυνή, δυνατὴ ὅμως εἶ
 » σῶσαι τὸν πρόσφυγα, ἧς ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ ἀντίληψιν
 » καταφυγὴν ἐφίεται καὶ ὁ Κησάκας, διὰ τὸν φόβον τοῦ
 » ἑροτολοιγοῦ Ἑρωτος.

77. « Ὡς περὶ τὴν λίμνην ἐκεῖνος, φιλεῖ τὸν λωτὸν, ὡς πρό-
 » σωπόν σου, ἄπτεται τῶν χηναλωπέκων, ὡς μαστῶν σου,
 » καὶ τίθησι τὴν Κουμούδαν ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς χεῖρά
 » σου, διατετραγαγμένος τὸν νοῦν.

1. Διὰ τῆς ἀναπολήσεως.

2. Τὴν ἣν εἶχον οἴησιν, ὅτι αὐταὶ ὥραϊα εἰσιν, ἀκούουσαι ἤδη, ὅτι
 ἄλλη ὥραιότερα ἐστίν, ἣς ὁ ἀνὴρ αὐτῶν ἐρᾷ.

3. Κησάκα λέγεται καὶ ὁ διάτρητος κάλαμος, ὃς ἡχεῖ πνέοντος ἀνέμου.

4. Διαπαρεῖς τοῖς βέλεσι τοῦ Ἑρωτος, διάτρητος ἐγένετο, ὡς ὁ διά-
 τρητος κάλαμος, ὃς λέγεται Κησάκας.

78. « Ἄφες, ὦ ἀγαθὴ, εὐθέως τὸ ταπεινὸν τοῦτο ἔργον τῆς
 » δούλης, ἵνα καὶ αἱ σεληνοπρόσωποι ἐκείνου γυναῖκες
 » προσκυνήσωσι τοὺς σους λωτίους πόδας.
79. « Γεῦσαι ζακόρως τῆς ἐραστῆς ἀμβροσίας μετ' ἐκείνου,
 » τουτέστι τῆς περιπτύξεως, ἐξ ἧς ρέουσι σταγόνες ¹, αἷ
 » εἰσιν οἱ πίπτοντες μαργαρίται ἐκ τοῦ διαρρήγνυμένου
 » λαμπροῦ ὄρμου ².
80. « Σὺ ἡ δυναμένη ἐξάλειψαι τὸ ἐν τῷ στήθει μέγα ἐκείνου καὶ
 » καυστικὸν πάθος τοῦ Ἑρωτος διὰ μόνης τῆς ἀφῆς, τὸ μὴ
 » ἐξάλειφθὲν διὰ τῶν ἐπιτιθέντων λωτῶν πολλῶν, καὶ
 » φύλλων νεογνῶν, διὰ τί οὐ γίνῃ ἡ ἀπαράμιλλος χεὶρ;
 81. « Νεῦσον, ὦ ἐλαφόφθαλμε· πάντα δὲ ταῦτα, ἅπερ εἶπον,
 » πληρωθήσεται καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κησάκα, καὶ ἐκ
 » τῶν λόγων προσέτι τῆς Σουδενῆς, τῶν ρηθέντων διὰ
 » τὴν ἐξάλειψιν τοῦ πάθους τοῦ ἀδελφοῦ.
82. « Βί ζῶν ἐστὶ ἐκείνῳ τῷ καταπιεζομένῳ ἐκ τῶν ἀθρόως
 » βαλλόντων βελῶν τοῦ Ἑρωτος, ἐστὶ αὕτη οὐκ ἄλλως
 » πως, ἀλλ' ἢ διὰ τῆς ἀναβάσεως εἰς τοὺς δυσβάτους
 » σου μαστοὺς, ὡς εἰς φρούρια.
83. « Ἀγλαϊζέσθω, ὦ ἀγλαόμορφε, τὸ στήθος ἐκείνου, ὡς ἐξ
 » αἰλείμματος τοῦ καλοῦ Σανθάνου, ἐκ τῆς προστριβῆς
 » τῶν ἐν ὀρμῳ ἀνθέων, ὑποθεβρεγμένων τῷ ὕδρῳτι, ἐν
 » τῇ σφοδρᾷ περιπτύξει.
84. « Ἐνθες τὸ ζευγὸς τῶν μαστῶν ἐν τῷ στήθει ἐκείνου, ὦ
 » εὐμορφε καὶ ὀλβία, ὡς ἔμπλαστρον, εἰς θεραπείαν τοῦ
 » πάθους τοῦ Ἑρωτος, καὶ δῆσον περισφίγξασα, ὡς ται-
 » νίαν, τὸ ζευγὸς τῶν χειρῶν σου ἐπὶ τοῦ νώτου ἐκείνου.

1. Πίνοντος γὰρ τινος πίπτουσι σταγόνες.

2. Ἐκ γὰρ τῆς σφοδρᾶς περιπτύξεως διακόπτεται ὁ ἐκ μαργαριτῶν ὄρμος.

85. «Μηδὲ φοβηθῆς ἐκ τοιούτου καυστικοῦ πάθους ἐκείνου
 » ἐν τῇ περιπτύξει, ὧ εὖοφρου· ἐκ μόνης γὰρ τῆς σῆς θέας
 » ψυχρὸς ἰδρῶς αὐτῷ ἔσεται.
86. «Ποίησον οὖν τοῦτο ἐκουσίως· ἐκεῖνος γὰρ, δυνατὸς ὢν,
 » εἰς ἀλήψεται σε, καὶ εἰς οὐδὲν μετρήσει, οὔτε τὴν Σου-
 » δεσνάν, οὔτε τὸν Βιράταν, οὐδὲ μὴν τὴν σὴν ἀπο-
 » ποίησιν ¹.
87. «Διάρρηξον, ὧ ἐρωτική, τὸν ἐν τῷ στήθει ἐκείνου κα-
 » θεϊμένον ὄρμον, τὸν ἐμποδίζοντα τὴν περίπτουξιν ², διὰ
 » τῆς σφοδρᾶς προστριβῆς τῶν μαστῶν, τῶν ἐντὸς ὄντων
 » σκληρῶν.
88. «Νῦν, ὧ εὐόδους, ἡ ζωὴ ἐκείνου μέχρι τοῦ λαιμοῦ ἦλθε·
 » σὺ δὲ προσεγγίσασα τῷ λαιμῷ, γενοῦ ζωὴ ἐκείνω τα-
 » χέως.
89. «Καὶ πρότερον διὰ τῆς σῆς εἰς τὰ ἐντὸς ἐκείνου εἰσδύ-
 » σεως ἡ καρδία αὐτοῦ ἐθλίβη· καὶ νῦν πάλιν διὰ τῆς
 » περιπτύξεως θλίψον ἔξω αὐτοῦ τοὺς βραχίονας.»
90. Πανσάσης λέγειν ταύτης τῆς μαστροποῦ, ἔφη ἡ ἄμωμος
 καὶ καθαρὰ τοῖς ἔργοις· «Φοβοῦμαι, μήπου αὐτὸς ἀναι-
 » μεθῇ πρὸς τῶν πέντε Γανδαρβῶν, τῶν ἀνδρῶν μου.»
91. Τὸ πλῆθος τῶν λόγων ἐκείνης τῆς μαστροποῦ ἀνωφελές
 ἐγένετο διὰ τοῦ ἐνὸς ταύτης λόγου, καθὼς τὸ πολὺ καὶ
 βαθὺ σκότος διὰ τοῦ λαμπροῦ λύχνου.
92. Ῥηθέντος δὲ τοῦ λόγου τῆς Δραουπαδῆς, ὡς εἶχεν, ὑπὸ
 τῆς ἀγγελιαφόρου, ἐλθούσης, ὁ Κησάκας μεγάλως ἐξε-
 καύθη, καὶ περ καθήμενος ἐπὶ στρώματος λωτῶν.
93. Ἐφη δὲ φανεῖται τῇ Σελήνῃ, νομίζων τὸ πρόσωπον τῆς Μα-
 λινῆς, ἐλθούσης· «Ἐλθε, ἐλθε, ἐρασμία, ταχέως· ἀπόμα-

1. Ἐνταῦθα φόβον αὐτῇ δίδωσιν, ἐὰν μὴ νεύσῃ.

2. Τὸν ὄντα μεσότοιχον τῆς περιπτύξεως.

» ξον τὰ δάκρυα ἐκ τῆς παρειᾶς, τὰ συμμιγέμεντα τῇ
» στίμῃ ^{1.}»

94. Ἰδὼν δ' αὐτὴν ἐν ὕπνῳ κατὰ τύχην ἄπαξ, ἀφύπνῳσας,
οὐκ εἶδεν αὐτήν· πολλάκις οὖν καμνύσας τὰ ὄρματα,
ὑπνῳσας τε καὶ ἀφύπνῳσας, οὐκ εἶδεν αὐτήν καὶ τὸ
δεύτερον.

95. Καί, «ὦ ποιητὰ, ἔφασκεν, ὦ Πάτερ Βραχμᾶ, αὕτη ἡ
» Σελήνη ² αἰτία γίνεται τῆς συστολῆς τοῦ λωτοῦ, ἐφ' οὗ
» κἀθήσαι· ποίησον τέλειον τὸ σῶμα τοῦ Ῥαχοῦ ³, ἵνα
» καταποθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, μὴ ἀνατείλῃ ἐς αὖθις αὕτη.

96, «ὦ Σίβα, τί ποιεῖς; σὺ, ὡς θεός, αἰεὶ τιμᾷ ὑπ' ἐμοῦ·
» Διὰ τί φέρεις τὴν Σελήνην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς; διὰ τί
» πάλιν οὐ κατακαίεις τοῦτον τὸν Ἔρωτα;»

97. Τοιαύταις πολλαῖς μεμφιμοιρίαις καὶ δεινολογίαις τοὺς
οἰκέτους πάντας ταλαιπωρῶν, δεινῶς διήνυσε τὴν νύχθ'
ὅλην, ἐοικυῖαν ἑκατὸν αἰῶσιν.

98. Ἐπέμφοθ' ἡ Μαλινὴ βιαίως πρὸς τὸν Κησάκαν ἐπὶ
προφάσει οἴνου παρὰ τῆς Σουδεσναῖς, ἐλεησάσης αὐτὸν,
καὶ περ ἀντιτείνουσα καὶ προτείνουσα τὴν δυστροπίαν
ἐκεῖνου.

99. Καὶ ἡ μὲν Κρισνὰ ἐβάδιζεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κησάκα

1. Διὰ τῶν μελάνων δακρύων σημαίνει ὁ ποιητὴς τὰ ἐν τῇ Σελήνῃ
μελανίσματα· ὁ δὲ Κησάκας νομίζει, ὅτι κλαίει ἐκείνη ἐκ τῆς διαζεύ-
ξεως αὐτοῦ.

2. Δεινοπαθοῦσι κατὰ τῆς Σελήνης οἱ πάσχοντες τῷ ἔρωτι, καὶ μὴ
τυγχάνοντες τῆς ἐρωμένης· βλέποντες γὰρ τὴν Σελήνην, ἀναπολοῦσι τὸ
πρόσωπον τῆς ἐρωμένης, καὶ διὰ τοῦτο τήκονται.

3. Κατατομηθέντος τοῦ Ῥαχοῦ ὑπὸ τοῦ Βισνοῦ, ἡ μὲν κᾶρα λέγεται
Ῥαχοῦς, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα Κετοῦς. Διὰ τοῦτο, καταπινομένη ἡ Σελή-
νη ὑπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ῥαχοῦ, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ τετμημένου λάρυγγος.

περι δείλῃν ἑσπέρας, ἐπικαλουμένη τὸν ἥλιον ¹. ὁ δ' ἥλιος ἐξαπέστειλεν ἕνα Δαίμονα εἰς φυλακὴν αὐτῆς.

100. Ἰδὼν δ' ἐκεῖνος τὸ λαμπρὸν καὶ σεληνιαῖον πρόσωπον αὐτῆς, ἐλθούσης, ἀνέστη εὐθέως ἀπειροπλασίῳ χαρᾷ, καθὼς ὁ ὠκεανὸς ἀνίσταται ἄλλεπαλλήλοις κύμασιν, ἀναφανείσης τῆς Σελήνης.

101. Τότε οἱ θραχίονες ἐκείνου ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς φρίκης διέρρηξαν ἐν τῷ ἅμα τὰ θραχιόνια ², ἵνα μήπου εἴη ἐμποδὸν τῇ περιπτύξει τῆς ἐρωμένης.

102. Θλιβόμενος δὲ τῷ ἔρωτι, ἔφησε πρὸς αὐτὴν τὴν σώφρονα, τείνουσαν τὰ ὄμματα κατὰ γῆς. « Πρὸσιθι, πρὸσιθι, » ἀγλαόμορφε, ἄφες τὴν αἰδῶ, περίπτυσταί με.

103. « Κατάδεξαι ταῦτα πάντα εἰς χαρὰν τῆς ἐμῆς καρδίας, » ἐμὲ αὐτὸν, ταύτην τὴν περουσίαν, ταύτην τὴν πολλὴν » θεραπείαν, καὶ τοῦτόν μου τὸν οἶκον. »

104. Ἡ δὲ ἀποβλέψασα πρὸς ἐκεῖνον, τοιαῦτα λέγοντα, ἀδημονοῦντα εἰς τὴν μέλλουσαν συνουσίαν, καὶ ἐρυθρὸν λίαν ὄντα ἐκ τῶν λιθοκολλήτων χρυσῶν κοσμημάτων, ἐνόμισεν αὐτὸν, ὡς τὸ ἐν ὕλη πυρ, ἡ οὖσα ὡς ἀναδενδράς σωφροσύνης.

105. Ἐλκων δ' ὁ Κησάκας τὸ ἱμάτιον αὐτῆς, πέπτωκε κατὰ γῆς ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἁμαρτήματος, ὡς κάλαμος ὑπ' ἐλέφαντος ³. τότε ἡ Κρισνὰ ἔθεν ἐπὶ τὴν βασιλείον αὐλήν.

106. Ὁ δὲ ἐκκαυθεὶς διπλασίως, τῷ τε ἔρωτι καὶ τῷ θυμῷ, ἐπιδραμὼν εἴλκεν αὐτὴν τῆς κόμης καὶ ἔπαιεν αὐτὴν λάξ, (ἄθλιος!) ὡς περὶ τὴν ἑαυτοῦ εὐδαιμονίαν.

1. Ὁ γὰρ Ἥλιος ἦν προστάτης, ὃς ἔδωκε καὶ τὴν ἀκένωτον ἐκείνην λοπάδα, ὡς ἑρρέθη πρότερον.

2. Ψέλλια, θραχιόνια.

3. Παίζει κἀνταῦθα πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Κησάκας γὰρ λέγεται ὁ κάλαμος.

107. Τηνικαῦτα ἐξελθὼν ἐξαίφνης ὁ φύλαξ ἐκεῖνος Δαίμων ἐκ τοῦ σώματος τῆς Δραουπαδῆς, ἔρριψεν αὐτὸν κατὰ γῆς ἀναίσθητον, ὡς ἀμπλάκημα ἔνσωμον.
108. Παρὼν δ' ὁ γενναῖος Βήμας ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ Βασιλέως, ἐθεάσατο τὴν ἀτιμίαν τῆς οἰκείας γυναικός· ἀφελὲς δὲ τὴν ἐν καιρῷ ὑπόκρισιν, καὶ δηλώσας τὸν πυροειδῆ αὐτοῦ θυμὸν, ἐκωλύθη νεύματι ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,

τοῦ Τετάρτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Κῆσακα.

1. Ἐστω εἰς χαρὰν ἡμῶν ὁ υἱὸς τοῦ Παρασσάρα, ὃς τιμᾶται ὑπὸ τοῦ ξίφους, ὃ ἐστὶν ἡ μελανότης ¹, τοῦ καταφαγόντος τὴν στίμμιν τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ὡς περ νικηθέντος τῇ ὀξείᾳ αὐτοῦ ἐγκρατείᾳ.
2. Ἀναστᾶσα μὲν οὖν εὐθέως ἡ γυνὴ τῶν Πανδοιδῶν, κεκοινιαμένη τὸ σῶμα, θρηνωδοῦσα, παρέστη τῇ συνόδῳ τοῦ Βασιλέως, ἐν ᾗ παρῆσαν καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆς.

1. Ἡ μελανότης τοῦ Βεάσα μελαντέρα ἐστὶ τοῦ σιδηροῦ ξίφους, ὃ κατέφαγε τὴν στίμμιν, τὴν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ἐξῆλειψε δηλ. τὴν μέλαιναν βαφὴν τῶν ὀφθαλμῶν τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν, ἀναρεθέντων ἢ δ' ἐγκράτεια τοῦ Βεάσα σκληροτέρα καὶ ὀξύτερα ἐστὶ τοῦ ξίφους.

3. Καὶ « ὦ βασιλεῦ » ἔκραξε φωνῇ ἑλεεινῇ καὶ θυμοειδεῖ, ἀποβλέπουσα πρὸς τὸν Βῆμαν ἀγρίῳ ὄμματι, « Σὺ βλέ-
» πεις ἐμὲ τετυμμένην· σήμερον ἐλέπω καὶ ἐγὼ τὴν δι-
» καιοσύνην σου. »
4. Εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως, « Ἡ μάχη ὑμῶν, Μαλινῇ,
» κατ' ἰδίαν ἐγένετο ¹. ὅθεν εἶπε, τίς ἡ αἰτία ; » πάλιν
ἡ Δραουπαδὴ ἔλεξε τάδε·
5. « Εἰ ὁ πρῶτος ² τῶν πέντε μου θεοειδῶν ἀνδρῶν, καὶ
» κρυφίων ἐν τῷ κόσμῳ, οὐκ ἦν ἥσυχος, τίς τολμηρὸς
» ἔπραξεν ἂν τοιοῦτον ;
6. « ὦ ἄνερ Βῆμα ³, σὲ οἱ ἀδελφοὶ λέγουσι νικητὴν μέγαν
» ἐν πολέμῳ· καταφρονήσας οὖν τοῦ λόγου τοῦ ἀρχηγοῦ ⁴,
» ἄνελε ταχέως τὸν θλίψαντά με ἐχθρόν. »
7. Τοιαῦτα ἀκατάληπτα λεγούσῃ ἐκείνῃ θυμοειδῶς καὶ γορ-
γῶς, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰνδιστίρας ὑποκριτικῶ θυμῷ·
8. « Εἰ τις ἀνὴρ σοὶ τυγχάνει Βήμας, περιφανὴς ἐν πολέμῳ,
» πληρωσάτω σοὶ ἐκεῖνος ταύτην τὴν ἔφρσιν· νῦν δ' ἄπιθι,
» μὴδὲ θορύβει ἐν τῇ κυβείᾳ ⁵. »
9. Ἡ δὲ πεισθεῖσα τῷ λόγῳ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀνεχώρησε τε-
λευταῖον, λίαν μηνιῶσα, καὶ ἐλθοῦσα ἀνήγγειλε τῇ γυ-
ναικὶ τοῦ βασιλέως τὴν ῥαδιουργίαν τοῦ Κησάκα.
10. Πλύνασα δ' ὕδατι τὰ ἱμάτια αὐτῆς, τὰ μολυνθέντα χειρὶ
ἄλλοτρίου ἀνδρός, καὶ λουσαμένη, ἐπορεύθη νύκτωρ πρὸς
τὸν Βῆμαν εἰς τὸ μαγειρεῖον.

1. Μὴ ὄντος ἐμοῦ δηλ. αὐτόπτου.

2. Τὸν Ἰνδιστίραν ἔννοεῖ.

3. Τοῦ βασιλέως ἀσχολουμένου περὶ τὴν κυβείαν, καὶ μὴ προσέχον-
τος, ἡ Δραουπαδὴ ἀγανακτοῦσα λέγει λόγους, ἐξ ὧν οὐ δύναται κατα-
νοῆσαι οἱ παρестῶτες περὶ τίνος λέγει.

4. Τοῦ Ἰνδιστίρα δηλ.

5. Ὁ Ἰνδιστίρας συνεκύβευε τῷ βασιλεῖ.

11. Κοιμώμενος δ' ὁ Βήμας ἠδέως κατὰ γῆς τοῦ μαγειρείου, ἐνηγκαλίσθη ὑπ' ἐκείνης, ὡς ἀνὴρ, καὶ ἐπίεσθη κατὰ τὸ στῆθος.
12. Ἀνοίξας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἰδὼν τὴν ἡγαπημένην, μετὰ πολὺν χρόνον ἐλθοῦσαν οἴκοθεν, ἀπέβαλε τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ ἄλγος τῇ συμπλοκῇ τῶν βραχιόνων.
13. Τότε ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Δρουπάδα ἐξηρεύετο πρὸς τὸν Βήμαν λόγον ἀδιάρθρωτον καὶ ἀσαφῆ, καταπνιγμένη τῇ ἐκ τῆς ὀδύνης δακρυρροίᾳ.
14. « Εἰ σὺ ὁ θυμειδῆς ¹ παρέβλεψας πρότερον τὸν Δουσσα-
» σάναν, ἰδὲ γοῦν νῦν τὰς ἐμὰς χεῖρας, ὄζους ἐχούσας ἐκ
» τῆς τριβῆς τοῦ Σανδάνου.
15. « Ἄρτι δὲ καὶ ὁ Κησάκας εἵλκε με ἐκ τῆς κόμης, καὶ λάξ
» ἔπαιε με· ἄρα τὸ στῆθός σου οὐ διερράγη, παρόντος,
» καὶ μηδαμῶς ἀμυνομένου;
16. Ἀκούσας ταῦτα παρὰ τῆς συζύγου, ἀχθεσθεὶς καὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς πολλῆς τλαιπωρίας τῶν ἀδελφῶν, ἔφη, ἀναστενάζων, καὶ τείνων συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τοὺς βραχίονας ².
17. « Ἡμεῖς, ὦ φιλτάτη, τί ποιήσωμεν ἐν ταύτῃ τῇ ἀτιμίᾳ,
» οἱ ἀπειργόμενοι ὑπὸ τοῦ φιλησύχου Ἰνδιστίρα, ὡς ἀγάλ-
» ματα λίθινά ³ ἐσμεν, καὶ περ ὄντες ὀπλικοὶ ⁴;
18. « Δὸς, ὦ ἐλαφόφθαλμε, ἐκείνῳ τῷ Κησάκᾳ λόγον ψευδῆ
» ἐπὶ συνουσίᾳ νύκτωρ ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ ⁵, ἵν' ἐμβάλω αὐ-
» τὸν, ὡς ψωμὸν, εἰς ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἰάμα.

1. Ὁ μέγας ἀναιρέτης, αὐτολεξεῖ.

2. Ὅτι τοιοῦτους βραχίονας ἔχει στιβαροὺς.

3. Ὡς ἄψυχοι δηλονότι καὶ ἀναίσθητοι.

4. Ὀπλικοὶ, φιλοπόλεμοι.

5. Ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ.

19. Ἡ δὲ Δραουπαδῆ, ἐξακесαμένη τὴν φαρμακώδη οὐδύνην τοῖς ἀμβροσίοις λόγοις τοῦ Βήμα, ἐπανῆλθεν εὐθέως καὶ κρυφίως, ὡς ἦλθεν, εἰς τὸν οἶκον τῆς γυναικὸς τοῦ Βιρά-
τα μετὰ χαρᾶς.
20. Τῇ δ' ἐφεξῆς ἡμέρα, ὥσπερ ἐρῶσα, ἔφη κατ' ἰδίαν λό-
γοις μελιδιδέσει τῷ Κησάκκ, ἐλθόντι εἰς τὸν οἶκον τῆς
Σουδεσναῖς·
21. « Πῶς σὺ, ὦ ὠραιότατε τῶν ἐπὶ γῆς, εἰπές μοι τότε τοι-
αῦτα ἐν παρῶυσίᾳ ἀνθρώπων ; ἐλθὲ διὰ νυκτός, κατὰ τὴν
» ἐμὴν ἐπιθυμίαν, εἰς τὸ θέατρον, ἔνθα οὐκ εἰσιν ἄν-
» θρωποι. »
22. Χαρεῖς δὲ ὁ γυναικάδελφος τοῦ βασιλέως τοῖς λόγοις
τῆς Δραουπαδῆς, ἔλεξε λόγον ἡδὺν καὶ τρανὸν, ἐξιόντα
ἐκ λάρυγγος, οὗ ἡ ζῶη ἦλθεν ἐν τῇ ἑαυτῆς στάσει καὶ
σωτηρίᾳ ¹.
23. « Σήμερον τοῖς μὲν καλοῖς μου ἔργοις ὕψωσις ἐγένετο, τοῖς
» δὲ κακοῖς ταπεινώσις ². καθὼ ἐγὼ ὀρῶμαι ὑπὸ σοῦ ὄμ-
» ματι ἱλαρῶ, πρὸς ὃ ἡ βασιλεία τῶν τριῶν κόσμων χόρ-
» τος ἐστίν.
24. « Ἐγὼ τοὺς λωτοὺς ποιοῦμαι κατωτέρους τῶν σῶν ὀφθαλ-
» μῶν, ὦ εὐόφθαλμε, τῶν λαμπρῶς καὶ διαυγῶς κινου-
» μένων τῇ πρὸς ἐμὲ ἐνατενίσει.
25. ³
26. « Βαβαί ! τοῦτο τὸ ἀγλὰν στόμα σου, ὦ εὐπρόσωπε, τὸ

1. Πρότερον μὲν γὰρ ἦν τεθνεώσ πως, διότι ἀπέτυχεν ἡρῆ δὲ ἐμβίος καὶ εὐτυχῆς, διότι τυγχάνει τοῦ ποθομένου.

2. Ἡ ἀρετὴ μου τὰ πρωτεῖα ἔλαβεν, ὑπερίσχυσεν· ἡ δὲ κακία ἐταπεινώθη, παρεχώρησε.

3. Οὗτος ὁ στίχος παραλείπεται, ὅς καὶ συμπεραίνεται, ὡς περιττός ἐστί.

- » λαλοῦν, ἐν μὲν τῇ παρωχηκυῖα ἡμέρᾳ ἦν ἀδελφόν πως τοῦ ἰοῦ, σήμερον δ' ἀδελφὸν τῆς ἀμβροσίας.
27. « Ἡ γέννησίς μου, ἡ ζώή μου, ἡ δόξα μου, ἡ εὐμορφία
» μου καὶ ἡ ὑπερηφάνειά μου ἐπικερδῆς ἐγένετο, καθότι
» ὁ λόγος σου καὶ ὁ ὀφθαλμός σου ἐβάπτισέ με εἰς χαρᾶς
» ἀμβροσίαν.
28. « Διὰ μόνου τοῦ λόγου τῆς περιπτύξεως ἡ μὲν καρδία
» μου ἐγανώθη, τὸ δ' ἄλγος μου ἀπηλλάγη, καὶ ἡ χαρά
» μου ἐξετάθη· τί δ' ἄρα γενήσεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου
» τῆς περιπτύξεως;
29. « Λαμπρὰ ἡδονὴ ἐγένετο ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἀμοιβαίως
» διὰ τῆς ἡδείας ὁμιλίας· ὅτε δ' αὕτη ἐμπράκτω; καὶ
» τοῖς σώμασι γένοιτο, ὅποια ἄρα ἔσται ἐκείνη ἡ ὥρα; »
30. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κησάκας, ἀποπεμφθεὶς σπουδαίως¹ ὑπὸ
τῆς εὐφοράλου Δραουπαδῆς, ἐπορεύετο οἴκαδε σχολαίως,
δεδεμένος τὴν καρδίαν, ὡς σχοινίους, ταῖς χάρισιν
ἐκείνης.
31. Περὶ δὲ πρῶτῶν ἡρώτα ὁ ἄφρων συνεχῶς λόγοις, λύπην
παρέχουσι τῷ ζεύγει τῶν χηναλωπέκων, τῶν ἐνδιαιωμέ-
νων τῷ κατὰ τὸν οἶκον χαρίεντι λιμνίσκῳ· « Ἐγένετο
» λῆξις τῆς ἡμέρας; »
32. Καὶ ὁ μὲν Ἥλιος, ἐννοῶν τὸν θάνατον τοῦ Κησάκα, γενη-
σόμενον ἐν νυκτί, ἐλέει κινούμενος, ἐποίει τὴν ἡμέραν
μακράν· ὁ δὲ ἐνόμιζεν αὐτὸν ἀνελεήμονα.
33. Ὑπὸ δὲ τοῦ θανάτου ἐκείνου, τοῦ γενησομένου ἐν τῷ και-
ρῷ τῆς νυκτός, βιαίως ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὁ
Ἥλιος, ὁ πατὴρ τῶν φώτων, εἰς τὸν ὠκεανόν.
34. Σὺν δὲ τῇ χαρᾷ τοῦ Κησάκα, τοῦ κοσμοῦντος ἑαυτὸν

1. Σπουδαίως ἀπεπέμφθη, ἵνα μὴ ἐκκεντούμενος τότε τῷ ἔρωτι, ποιήσῃ τι ἀπείσιον.

κοσμήμασιν ἀπαρμιλλοῖς, καὶ μηδὲν ἕτερον, ἢ τοῦτο, διανοομένου, ἠΰξανε καὶ ἡ νύξ, λαμπруνομένη λαμπρᾷ σελήνῃ.

35. Περὶ δέ που τὸ μεσονύκτιον ἐπορεύθη εἰς ἐκείνην τὴν διωμολογημένην ὀρχήστραν, ἥτις ἦν τόπος φοβερός ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ φοβεροῦ Βήμα, ἐλθόντος ἐκεῖ ἐπὶ μάχῃ, ὡς εἶρηκε τῇ Δραουπαδῇ.

36. Τὰ δὲ καθ' ὁδὸν ἀπαίσια πολλὰ σημεῖα εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν αὐτῷ, καὶ ἡ τῶν φρονίμων συμβουλὴ οὐκ εἰσηκούσθη, ἔκ τε τῆς προτροπῆς τῶν πορνοβοσκῶν, καὶ τῆς ἐξ ἔρωτος τυφλότητος.

37. Εἰσέδου οὖν τὸ θέατρον μόνος, ἀποπέψας πάντας τοὺς περὶ αὐτόν, ὀλισθαίνων ἐκ πολλῆς τῆς ἀδημονίας, καὶ ἐκφωνῶν· «Ποῦ ἐλαφόφθαλμε εἴ;»

38. Ψηλαφῶν δ' ὡς τυφλός, ἤψατο ἄκρα χεῖρὶ τοῦ Βήμα ἐκείνου, καὶ ἔφη· «Ἐγὼ, λωτόφθαλμε, ἐκ τῆς πολλῆς ἀδημονίας οὐκ ἐφόρεσα κοσμήματα τοσαῦτα, ὅσα » ἔδει. »

39. «Σὺ δ' ἄρα σῶμα σκληρὸν τὴν ἀφὴν ἔσχεις, ἐπειδὴ ἡ » διάνοιά σου ἦν ἐμβεβυστισμένη εἰς ἐπίτευξιν ἐμοῦ· τὸ » ἐμὸν μὲν τοι σῶμα σκληρὸν πέφυκεν ἐκ τῶν πόνων τοῦ » ἀναιρεῖν δεινούς ἐχθρούς ἐν πολέμῳ.»

40. Τότε τὸ θερμοειδὲς τοῦ θυμοῦ τοῦ Βήμα ἐξήφθη τριχῶς, τῇ τε πρὸς τὴν γυναῖκα ἀτιμίᾳ ¹ τοῦ Κησάκα, τῇ τε εὐωδίᾳ τῶν μύρων, ὧν εἶχεν εἰς ἡδονὴν τῆς ἐρωμένης, καὶ τῇ περὶ πολέμου ἀφηγήσει ².

41. Θεὶς δ' ὁ Βήμας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ἔφη

1. Ὅτε ἔλκων αὐτὴν ἐκ τῆς κόμης, ἔπαιε λάξ.

2. Ὅτε εἶπεν ὅτι, ἐκ τῶν πόνων τοῦ πολέμου τὸ σῶμα αὐτοῦ σκληρόν ἐστι.

χθαμαλῇ τῇ φωνῇ· «Ἐγνώσθη τὸ θαυμαστόν σου σῶμα
καὶ ἡ δύναμίς σου· νῦν δ' ἄρξαι μάχης».

42. Τότε χειρομαχία αὐτεῖν ἐγένετο, καθ' ἣν ἡ μὲν γῆ ἔτρε-
μεν ἐκ τῆς τῶν ποδῶν βάσεως, ὁ δ' οὐρανὸς ἤχει ἐκ τῆς
τῶν χειρῶν συγκρούσεως, οἱ δὲ νυκτοποροῦντες δαίμονες
ἐφοβοῦντο.
43. Ὁ δὲ Κησάκας ἤμει αἶμα, ὃ ἐστὶ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ φίλτρον¹ πρὸς τὴν Δραουπαδὴν, ἐκ τῶν πολλῶν
καὶ σφοδρῶν πληγῶν τῆς τοῦ Βήμα χειρὸς, ἣ ἦν ὡς
μοχλὸς μέγας.
44. Πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ Κησάκα εἰσέδυσαν εἰς τὸ ἐντὸς²,
ἐκ τῶν πληγῶν τῆς χειρὸς τοῦ Βήμα, ἐπὶ τῷ τυχεῖν
τῆς ἐρωμένης, ἥς οὐκ ἠδύναντο τυχεῖν ἕξωθεν³.
45. Τοῦ δὲ Κησάκα ἐπιλαθομένου τῶν χαρίτων τῆς Δραου-
παδῆς, διὰ τὸ συνήδεσθαι ταῖς θεαίναις⁴, ἀναγγείλας,
χαίρων, τὰ κατ' αὐτὸν τῇ Δραουπαδῇ ὁ Βήμας, ἐπανελ-
θὼν ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ μαγειρείῳ.
46. Περὶ δὲ τὴν ἔω, ἰδόντες ἅπας ὁ λαὸς τὸν Κησάκαν τε-
θνεῶτα, ἀγγελθέντα ὑπὸ τῆς Δραουπαδῆς, χαιρούσης,
ἐφοβήθησαν, ἐλυπήθησαν καὶ κατεπλάγησαν.
47. Αἶτε γυναῖκες τούτου καὶ οἱ ἀδελφοὶ μετὰ τῆς Σου-
δεσνᾶς, οἰμῶζοντες καὶ ἐλεεινῶς θρηνοῦντες, ἐπορεύθησαν
ταχέως εἰς τὸν οἶκον τῆς ὀρχήσεως.
48. Ἐκ δὲ τῆς ἡχοῦς τοῦ κλαυθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, ὁ-
δυρομένων λίαν ἐν παντὶ τόπῳ, ἐδόκει, ὅτι ἔκλειον
καὶ ὠδύροντο αἱ τε πύργοι, καὶ τὰ ὄρη, καὶ οἱ βω-

1. Ἐρυθρὸν εἰκονίζεται τὸ φίλτρον, καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν.

2. Τουτέστι συνεστάλησαν, συνεθλάσθησαν.

3. Ἐν τῇ καρδίᾳ ἦν ἡ ἐρωμένη Δραουπαδῆ.

4. Τουτέστιν, ἀποθανόντος.

μοί· αἱ δὲ γαμεταὶ αὐτοῦ τάδε ἔλεγον, ὁδυρόμεναι·

49. «Ὡ νικητὰ τοῦ δυνατοῦ Σουσσάρμα¹, καὶ ὠραιότερε τοῦ
» Ἑρωτος, ἄρα αἱ ἀκοίμητοι τοὺς ὀφθαλμοὺς θέαιναι κα-
» λαί σοι ἔδοξαν σήμερον;

50. «Εἰ παρὰ τοῦ Ἰνδρα ἐξητήθης εἰς τὸ νικῆσαι τοὺς Τιτᾶ-
» νας ἐν τῷ οὐρανῷ, πῶς σὺ, ὦ ἀγαπητὲ, ἐπορεύθης ἄνευ
» τοῦ ἐξερεύξασθαι λόγον πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄνευ τοῦ περι-
» πτύξασθαι λίαν ἡμᾶς;

51. «Αἱ γυναῖκες ἐπὶ γῆς ἐνόμιζον σὲ αὐτὸν, τὸν ἀσώματον
» Ἑρωτα ἐν σώματι· νῦν δὲ καὶ αἱ θεαὶ τοιοῦτόν σε νομί-
» ζουσιν, οὗ ἀπῆλαυσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ἀγαθῆς τύχης.

52. «Βαβαί! ἴδιον τοῦτο τῶν θεῶν, τὸ τυχεῖν τοῦ ποθου-
» μένου διὰ τοῦ νοός². πῶς γὰρ εἶν ἄλλως σὺ, ὦ ἀγα-
» πητὲ, περίπτυσιν ἐλάμβανες αὐτομάτως ἤδη παρὰ τῶν
» θεαινῶν³;

53. «Εἰ δὲ ἐπιθυμία ἦν σοι τῶν θεαινῶν, τῶν μὴ καμμου-
» σῶν τὰ ὄμματα, ἐλθὲ, ὦ μεγαλόφυχε, ταχέως ἐνθάδε·
» καὶ ἡμῶν γὰρ αὐτῶν τοῖς ὄμμασι κάμμυσις οὐ γίνεται
» ἐκ λύπης.»

54. Τηνικαῦτα ἐκ τῶν μεγάλων θλιβερῶν κλαυθμῶν τῶν
γυναικῶν τούτου, ὅτε αἰθὴρ διηρέθη πῶς εἰς δύο, καὶ
τὰ μέρη τοῦ κόσμου διεῖράγησαν.

55. Τὸ δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ θεάτρῳ αἶμα ἐξεπλύθη ἐκ τῶν πο-
ταμῆδὸν χυθέντων δακρύων πάντων τῶν περιστώτων
οἰκείων, ὁδυρομένων.

56. Ἰδόντες δ' οἱ ἑκατὸν καὶ πέντε ἀδελφοὶ τοῦ Κησάκα πα-

1. Βασιλεὺς ἦν οὗτος ὁ Σουσσάρμας.

2. Ὅ,τι οἱ θεοὶ ἐν νῷ λαμβάνουσι, τοῦτο καὶ ἀπολαμβάνουσι.

3. Τουτέστιν ἔλαβον ἐν νῷ αἱ θεαὶ μιγῆναί σοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀπῆλθες
πρὸς αὐτάς.

ροῦσαν τὴν Μαλινὴν, καὶ κρύπτουσαν τὴν ῥίνα ἐν τοῖς
δακτύλοις ¹, βουλὴν ἔθεντο κατακαῦσαι αὐτὴν μετὰ τοῦ
νεκροῦ ἐν τῇ αὐτῇ πυρᾷ.

57. Εἶλκον οὖν αὐτὴν ἄθροοι θυμῷ, εἰς τὸ κατακαῦσαι ἐν τῇ
πυρᾷ τοῦ Κησάκα, ἐννοοῦντες, ὥς αὕτη ἀνελοῦσα αὐτὸν
διὰ τῶν πέντε αὐτῆς ἀνδρῶν, ἦλθεν ἐνταῦθα, ὀψομένη,
χαίρουσα.

58. Ἦχθη δὲ πρὸ τῆς πυρᾶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κησάκα,
κλαιόντων, ἀναβοώντων, καὶ ταραττομένων, δίκην θα-
λασσίων κυμάτων, κλαίουσα καὶ αὕτη, καὶ ἐπικαλουμένη
τοὺς οἰκείους ἄνδρας τοῖς ἀγνώστοις ὀνόμασιν.

59. ὤρμησε δὲ τότε εὐθέως ὁ Βήμας ἐπ' ἐκείνην τὴν πυρὰν,
πηδῆσας ἀφ' ὑψηλοῦ τόπου, κρατῶν ἐν χειρὶ ἀνθ' ὅπλου
δένδρον, ὃ ἀνέσπασεν, εὐρεθέν που καθ' ὁδόν· ἐκ δὲ τῆς
ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ κόνιος σκότος ἐγένετο.

60. Οἱ δὲ, ἰδόντες τὸν Βήμαν, φοβερὸν ὄντα, ὥς Ἰάμαν,
νομίσαντες αὐτὸν μέγαν Γανδάρβαν ², ἀφῆκαν καὶ τὴν
θυγατέρα τοῦ Δρουπάδα, καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς
ἐαυτῶν.

61. Ἀνελὼν δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἀέρος τοὺς περὶ τὸν Κησάκαν
βιαίως δεκαοργυίῳ δένδρῳ, παρηγορήσας τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ, ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν.

62. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, φοβηθεὶς, οὐδέν τι εἶπε τῇ Δραου-
παδῇ αὐτὸς, γνοὺς ἐκείνους φονευθέντας ὑπὸ Γανδάρβα·
ἐξοικιζομένη δ' ὑπὸ τῆς Σουδесναῆς τῇ προσταγῇ τοῦ
βασιλέως, ἔφη τάδε·

63. « Ὑπομενέτω, ὦ βασίλισσα, ὁ βασιλεὺς μέχρι δεκατριῶν

1. Ὡσπερ αἱ ὤζεν.

2. Ὁ Βήμας ἥλλαξε τὴν μορφήν αὐτοῦ καὶ στολὴν, καὶ διὰ τοῦτο
οὐκ ἐγνωρίσθη.

» ἡμερῶν· τότε γὰρ οἱ ἐμοὶ γενναῖοι ἄνδρες, τυχόντες
 » τῆς ἑαυτῶν δόξης, ἐξάξουσί με ἐντεῦθεν, χαίροντες· σὺν
 » δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς οὗτος Βιράτας νίκης τεύξεται·
 » ὑπόμεινον οὖν καὶ σύ.» Ἡ δὲ Σουδεσνά ἔστη ἄφωνος ¹
 ἐν τῷ λόγῳ αὐτῆς.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,

τοῦ Τετάρτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν νίκην τῶν Πανδοϊδῶν κατὰ τῶν συλη-
 σάντων τὰς ἐκ βορρᾶ καὶ νότον βοῦς τοῦ Βιράτα.

1. Προσκυνήσατε, ὦ ἄνθρωποι, τὸν μέλανα ἐκεῖνον ὄσιον, οὗ
 ἢ ἐπὶ τῆς γλώσσης ἀμβροσία, ἢ ἡδέϊα, καὶ δροσερά, καὶ
 οἰειδῆς, καὶ εὐώδης, ἐγένετο ἐραστή καὶ τοῖς ὡσί, διὰ τῆς
 ἐξιστορήσεως τῆς Μαχαβαράτας.
2. Μαθίων δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων ὁ Δουριοδάνας, ὡς
 οὐδέ που φαίνονται ἐκεῖνοι οἱ Πανδοῖδαι, θορυβηθεὶς τὸν
 νοῦν, ἠρώτησεν ἐν βουλῇ τὸν Βήσμαν καὶ ἄλλους, ποῦ
 εὔροι αὐτούς.
3. Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ὁ Βήσμας· «Εὐκτητός ἐστὶν ὁ Ἴνδι-
 » στίρας, τὸ τῆς ἀγαθότητος δοχεῖον, καὶ τῆς γῆς ὁ πο-
 » λύτιμος λίθος καὶ κόσμος· ἀνιχνεύθη δ' ὅμως ὑπὸ κα-

1. Οὐδὲν ἀπεκρίνατο, σιωπὴν ἔσχεν· διάφοροι γραφαὶ τοῦ μετα-
 φραστοῦ. (Σημ. τ. ἐκδ.)

» τασκόπων ἀνοήτων ἐν ὄρεσιν, ἐν ὄχθαις ποταμῶν, καὶ
» ἐν ἄλσεσιν.

4. «Εὐκτητός ἐστιν, ὅπου ὁ δυνατὸς ἥλιος, ἡδόμενος τῇ
» ἀναγινωσκομένῃ Βέδα ὑπὸ Βραχμάνων ἀγνῶν καὶ ἐννό-
» μων, δίδωσιν ἐν καιρῷ ὑετὸν, ψύχος, καὶ καῦμα, μὴ
» παρέχοντα θλίψιν τοῖς ἀνθρώποις ¹.

5. «Εὐρεθήσεται ἐν γῇ, ποτιζομένη ἐς βάθος ὑπὸ γαλάτων,
» χεομένων αὐτομάτως ἐκ τῶν οὐράτων τῶν βοῶν, καὶ
» ἐν πηγαῖς, ἔνθα ὕδωρ ἀναβρύει ὁμοιον τῇ ἀμβροσίᾳ, τῇ
» ἀναβρουούσῃ ἐν τῇ Πατάλα ².

6. «Ἐκεῖ ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Νόμου, ἔνθα ἐστὶν ὁ Νόμος ³, ὁ
» ἔχων σῶμα μὲν τὴν ἀγαθουργίαν, χαρακτῆρα δὲ τὴν
» πολλὴν εὐτυχίαν, φύσιν δὲ τὴν φιλοστοργίαν, καὶ πό-
» δας τὴν ἀλήθειαν καὶ καθαρότητα.»

7. Ὁ δὲ Σουσσάρμας, ὁ Βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας, ἔφησε πρὸς
τὸν Δουριοδάναν, ἡνωμένος ἔχων τὰς παλάμας· «Ἰπὸ
» τῶν ἐμῶν κατασκόπων διηγγέλθη, ὥς ἡ Ματσέα χώρα
» ἐπαινεῖται νῦν, ὥς κρείττων πασῶν τῶν χωρῶν τῆς γῆς.

8. «Πάντως γε ἐκεῖ ὁ Ἰνδιστήρας αὐτὸς σὺν τοῖς αὐτοῦ
» ἀδελφοῖς διάγει ἐν ἀποκρύφῳ τρόπῳ· οὐδενὶ που δὲ
» θεατὸς ἐστὶ κατ' οὐδένα τρόπον, καθὼς ὁ Βισνοῦς τοῖς
» μὴ θεωρητικοῖς.

9. «Ἀρπάζωμεν τὴν ἀγέλην τῶν βοῶν ἐκ τῆς πόλεως τοῦ
» βασιλέως τῆς Ματσέας· καὶ εἰ μὲν οἱ ἐχθροὶ σου πάρει-
» σιν ἐκεῖ, ὁ Ἀρζούνας ἐλεύσεται εἰς τὸ φανερόν παρὰ
» καιρὸν, θυμούμενος τῇ τῶν βοῶν ἀρπαγῇ·

10. «Εἰ δ' οὗτοι, ὧ γενναιότατε, οὐκ εἰσιν ἐνταῦθα, ὁ κό-

1. Μέτρια δηλ.

2. Πατάλα λέγεται ὁ καταχθόνιος κόσμος.

3. Ἐνθα φυλάττεται ὁ Νόμος, ἐκεῖ ἐστὶν ἡ ἀγαθουργία, κ.τ.λ.

- « σμος ἐστὶν ἀναμφιβόλως ἄνευ τῶν Πανδοῖδων ¹. ἄν
 » δὲ πολεμήσῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, καὶ αὐτὸς ὑπὸ
 » χεῖρα ἡμῶν ἔσεται, καὶ ἡ πολύολβος αὐτοῦ πόλις.
11. « Ὃς γὰρ ἦν στρατηγὸς τῷ βασιλεῖ ἐκείνῳ, ὁ πολύλαμ-
 » πρὸς καὶ ἀήττητος ἐν κόσμῳ Κησάκας, οὗτος, κακῇ
 » αὐτοῦ τύχῃ, ἐγένετο ἐν τῷ θυμῷ τοῦ Γανδάρβα, ὡς πυ-
 » ραλλὶς ἐν τῷ πυρί ².
12. « Ὡν δ' ἄνευ τοῦ Κησάκα ὁ Βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, ἔσται
 » ἡμῖν ὡς σάκχαρον ἄνευ κάρφους· τοῦτο δὲ τὸ σάκχαρον
 » πῖε, ὦ γενναῖε, σὺν τῷ ἐγκωμίῳ, ὡς γάλακτι, πειθήσας
 » θερμὸν διὰ τῆς οἰκείας θερμουργίας ³.
13. « Ἐγὼ μὲν συλήσας τὰς βουῖς, ἐφελκύσω τὸν Βιράταν καὶ
 » τὸν στρατὸν αὐτοῦ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, πόρρω τῆς
 » πόλεως· σὺ δ' ἐκ θατέρου μέρους, παρασκευασάμενος,
 » παράλαβε τὴν πολύολβον ἐκείνου πόλιν.»
14. Ἀποδεξάμενος δ' ὁ Δουριοδάνας τὴν γνώμην ταύτην τοῦ
 Σουσάρμα, προτραπείς καὶ ὑπὸ τοῦ Καρνᾶ καὶ ἄλλων
 ὁμοῦ, ἤψατο τῆς ὁδοῦ, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ συλῆσαι τὰς βουῖς,
 μετὰ στρατοῦ δυσκλεοῦς, ὡς ποταμοῦ θολεροῦ.
15. Ὁ μὲν δὲ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας ἐσύλησε τὰς βουῖς,
 τὰς νεμομένας κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως
 τοῦ Βιράτα, ὡς περὶ ἐσύλησε τὴν ἑαυτοῦ ἀπανταχοῦ με-
 γάλην φήμην καὶ ἀρετήν.
16. Τοῦτο δ' ἐγένετο, πληρωθέντος τοῦ τῆς ἀποκρύψεως
 ἔτους τοῦ Ἰνδιςτίρα. Ἐλθὼν δ' ὁ ἀρχιβουκόλος εἰς τὸ
 βουλευτήριον ἡλλοιῶμένος τὸ πρόσωπον ⁴, ἀναβοῶν ἔφη

1. Οὐδαμοῦ δηλ. εὐρεθήσονται.

2. Ἦκούσθη γὰρ ὅτι οὗτος ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ Γανδάρβα.

3. Καθὼς τὸ γάλα θερμαίνοντες πίνουσι, συμμιγνύοντες αὐτῷ καὶ σάκχαρον.

4. «Τεταραγμένος τὴν ὄψιν» πρώτη μετάφρ. (Σ. τ. ἐκδ.).

τῷ βασιλεῖ, γλώσση συγκεχυμένη πολλῶ τῷ ἄσθματι·

17. «Ὁ βασιλεὺς, ὦ βασιλεῦ, τῆς Τριγάρτας, ὃς ἀπεδείχθη
» πρότερον δυσκλεῆς ὑπὸ τοῦ Κησάκα, ὡς λίμνη θολερὰ
» ὑπ' ἐλέφαντος, ἐσύλησεν ἄφοβος τὰς βοῦς τῆς πόλεώς
» σου. »

18. Οὐμῷ δὲ μεγάλῳ κατάσχετος γενόμενος ὁ βασιλεὺς Βι-
ράτας, ἐξεστράτευσε, συνὼν τοῖς κεχυρμένοις Πανδοί-
δαις, κατάφρακτον καὶ δυσφόρητον ἄγων στρατιάν, καὶ
πληρῶν τὸν αἰθέρα ἤχου τῶν τόξων ¹.

19. Συνὼν δὲ καὶ τοῖς τρισὶν υἱοῖς αὐτοῦ, τῷ τε Σουρία, καὶ
Σάγγα, καὶ Μαδηνράσβα, ἐπέστη τῷ πολεμίῳ στρατῷ, καθὼς
ὁ Ἥλιος μετὰ τῆς Σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων, τῆς Ἀφρο-
δίτης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, περὶ τὸν ὄρθρον, ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέ-
ρᾳ τῆς μειουμένης Σελήνης.

20. Ἐλκοντες δ' οὗτοι τὰ τέσσαρα τόξα, ἐφαίνοντο ὡς Ἰά-
μας τετράστομος, εἰς τὸ καταφαγεῖν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ
τὸ τετραειδὲς στράτευμα τοῦ βασιλέως Σουσσάρμα ².

21. Τῶν μὲν οὖν ἡρώων πάντων ἱσταμένων ἐπὶ γῆς, τῶν
δὲ θεαινῶν ἐν οὐρανῷ, οἱ τέσσαρες οὗτοι κατεσκεύασαν
καταπέτασμα ³ ἐν τῷ αἰθέρι διὰ τῶν συνεχῶν βελῶν, εἰς
τελετὴν τοῦ γάμου αὐτῶν ⁴.

1. Τουτέστι μέχρι τοῦ οὐρανοῦ διῆκεν ἡ κλαγγὴ τῆς χορδῆς τῶν
τόξων. Ὅτε ἐντείνουσι τὸ τόξον, ἔλκουσι τὴν χορδὴν καὶ ἀφιᾶσιν αὐτὴν,
καὶ οὕτω ἤχος ἀποτελεῖται.

2. Τὸ συνιστάμενον ὑπὸ πεζῶν, ἱππέων, ἐλεφάντων καὶ ἄρμάτων.

3. Ἐν τῷ νυμφῶνι ἱστᾷσι καταπέτασμα ἐξ ὀθόνης, καὶ ἔνθεν μὲν ἵστα-
ται ὁ νυμφίος, ἔνθεν δὲ ἡ νύμφη· ὅταν δ' ὁ ὤροσκοπος εἴπῃ ὡς αἰσία ἐστὶν
ἡ ὥρα, τότε αἶρουσι τὴν ὀθόνην· ὁ δὲ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη βλέπουσιν
ἀλλήλους· καὶ περὶ ταῦτα τελεῖται τὰ τοῦ γάμου.

4. Τῶν ἡρώων καὶ τῶν θεαινῶν· ὅταν γὰρ ἐν πολέμῳ θνήσκουσιν οἱ
ἥρωες, συζεύγνυνται ταῖς θεαῖς.

22. Ἀπείρους οὖν τὸν ἀριθμὸν ἥρωας ἔκτεινεν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσέας θυμῷ, ἐμπείρους λίαν τῶν πολεμικῶν ἔργων, ὥστε ἐνεγκεῖν τὸ ἑαυτοῦ κλέος ἐπ' ἄπειρα στόματα κατ' ἔριν τῆς Γαγγᾶς ¹.
23. Ἰδὼν δ' ὁ πολύλαμπρος Ἥλιος τὸν βασιλέα τῆς Ματσέας, πολύλαμπρον γενόμενον ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τοσοῦτων πολλῶν ἡρώων, ἐπήδησεν εἰς τὸν ὠκεανόν ² ἐξ αἰσχύνης.
24. Εἶτα δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας ἔδραμεν εὐθέως κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ματσέας θυμῷ, περικυκλώσας θέλεσιν ὀξέσι τοὺς ἐχθροὺς, φοβερὸν ποιῶν τὸ πρόσωπον τῇ ἀνακάμψει τῶν ὀφρύων, καὶ ἄγριόν τι βλέπων.
25. ὦ! πολλάκις οἱ ἵππεῖς, ρίπτοντες μακρόθεν τὸν κοντὸν κατὰ τοῦ στήθους τῶν ἐχθρῶν, ἐλάμβανον πάλιν αὐτὸν ἐν χειρὶ τῷ δρόμῳ τῶν ἵππων, ἐξελθόντα ὀπισθεν τῆς ῥάχιος ³.
26. Οἱ δ' ἐφ' ἀρμάτων ρίπτοντες θυμῷ τὸ βέλος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πρόσω καὶ πόρῳ ἵσταμένου, ἔβλεπον τῇ ταχυδρομίᾳ τῶν ἵππων, καὶ τὸ ἀφεθὲν βέλος, καὶ τὸν ἐχθρὸν τεθνεῶτα, εἰ ἔστρεφον τὸ πρόσωπον ⁴.
27. Τότε ἡ μὲν ἑσπέρα αὐτῇ ἠφάνισθη, ὥσπερ νικηθεῖσα ὑπὸ τῶν ποταμηδὸν ῥεόντων αἱμάτων τῶν ἡρώων ⁵. ἠφάνισθη δ' εὐθέως καὶ ἡ πολλὴ κόνις, ἡ ἐκ τοῦ πολέμου, ὥσπερ νικηθεῖσα ἐκ τοῦ πολλοῦ σκότους.

1. Καθὼς ἡ Γαγγὰ ὑποδιαιρεῖται εἰς πολλὰ στόματα καὶ ῥύακας.

2. Ἐγένετο δηλ. νύξ.

3. Τουτέστι, ὁ ἵππος ἔθεε ταχύτερον τοῦ κοντοῦ.

4. Τουτέστι, τὸ ἄρμα ἔτρεχε ταχύτερον τοῦ βέλους· διεπέρα τὸ ἄρμα τὸν ἐχθρὸν καὶ ἔπειτα διῆκε τὸ ἀφεθὲν βέλος εἰς αὐτόν.

5. Ἐρυθρὸν γὰρ τὸ αἷμα, ὡς καὶ ἡ ἑσπέρα· τὸ αἷμα ἐρυθρότερον ἢ τῆς ἐρυθρᾶς ἑσπέρας.

28. Ἀγλαΐα δ' ἐγένετο ἐκ τῶν ἄστρων, ὥσπερ ἐκ σταγόνων ἰδρωτός τοῦ οὐρανοῦ, θλιβομένου ἐκ τῶν ἀλλομένων κεφαλῶν τῶν ἡρώων, τεμνομένων, καὶ ἐκ τῶν μαργαριτῶν, τῶν ἐξερχομένων ἐκ τῶν κροτάφων τῶν ἐλεφάντων, κοπτομένων τοῖς ξίφεσι τῶν ἡρώων.
29. Οἱ δὲ γενναῖοι μαχηταί, διαῤῥαγέντων τῶν ξιφῶν, ἐμάχοντο ξιφιδίοις· τούτων δὲ διαῤῥαγέντων, σφοδραῖς ταῖς πυγμαῖς· ἀδυνάτων δὲ καὶ τῶν χειρῶν γενομένων, τοῖς ὀδοῦσιν ἐπολέμουν, ὡς ἐλέφαντες.
30. Τοῦ μὲν τοι στρατοῦ τοῦ Βιράτα λαβόντος εὐθέως φόβον ¹ ἐκ τῆς ἐφόδου τοῦ ἰσχυροῦ Σουσσάρμα, μόνος ἔστη ὁ βασιλεὺς Βιράτας, καθὼς ἡ Σελήνη ἐν τῷ ὄρθρῳ ², ἄνευ τῶν ἀστέρων.
31. Τότε οἱ δύο βασιλεῖς τῆς Ματσεάς καὶ Τριγάρτας συνεκρότησαν μανιωδῶς πόλεμον θανάσιμον ³, ἐν ᾧ καὶ τὸ βαθὺ σκότος τῆς νυκτὸς διεσκεδάσθη ἐκ τῶν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν πολυτίμων λίθων, καὶ λαμπρῶν κοσμημάτων.
32. Τοῦ μὲν οὖν ἐριστικοῦ βασιλέως τῆς Τριγάρτας ρίπτοντος ἐέλη βροχηδὸν μετὰ θυμοῦ, ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, διαταραχθεὶς καὶ συσταλεις, ὥσπερ ὁ ὄρνις θλιβόμενος τῷ ὑετῷ, ἦν ἐν κακῇ καταστάσει.
33. Ἡ δὲ Σελήνη ἀνέτειλεν, ὥσπερ εἰπεῖν βουλομένη ταῦτα τοῖς Πανδοσίδαις, τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐξ αὐτῆς καταγομένων· «Οὐ ἐν τῷ οἴκῳ ἐμείνατε ἐν ἔτος, καὶ τὰ σι-
» τία ἐφάγετε, διὰ τί οὗτος παραβλέπεται ὑφ' ὑμῶν ἐν
» πολέμῳ; »

1. Τρέψαντος τὰ νῶτα.

2. Ἐν τῷ ὄρθρῳ· τότε γὰρ οὐ λάμπει τὰ ἄστρα.

3. Αὐτολεξεί· ἐνθα ἐστὶν ὁ φοβερός ποῦς τοῦ θανάτου.

34. Ἡ Σελήνη ἀνέτειλεν ὥσπερ εὐφημία πωματικὴ τοῦ Σουσσάρμα, τοῦ κορυφαίου τῶν ἡρώων· ἡ δὲ δυσφημία τοῦ Βιράτα, ἣ ἐστὶν ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης, ἐνηγκαλίσσατο αὐτὴν τὴν Σελήνην ἐκ φίλτρου ¹.
35. Ὁ μὲν δὲ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, στερηθεὶς τοῦ ἄρματος, κατεαγόςτος πολλοῖς θέλεσιν, ἡττηθεὶς τε τῇ ξιφρομαχίᾳ, καὶ ἄλλῃ ὀπλομαχίᾳ, καταβλήθεῖς ἐν πάλῃ, παλαιστικῇ τῇ τέχνῃ, ἐλήφθη ζῶν καὶ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Σουσσάρμα.
36. Τοῦ δ' ἐχθροῦ Σουσσάρμα ἀπιόντος, ἀφ' οὗ δῆσας, ἔθετο τὸν Βιράταν ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ἔφη ὁ Ἰνδιστίρας τῷ Βήμα· «ὦ! ἐπειδὴ οὗτος ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, παρόντων ἡμῶν, διὰ τοῦτο ὁ οὐρανὸς γελαῖ διὰ τῆς λαμπρότητος » τῆς Σελήνης ².
37. Οὕτως εἰπὼν ὁ Ἰνδιστίρας, χιλίους ἥρωας τοῦ Σουσσάρμα διὰ τῆς τῶν θελῶν ὁδοῦ ἔπεμψεν εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ δὲ Βήμας ἐν ταυτῷ ἐπτακοσίους, τῷ δ' υἱῷ τῆς Μαδρῆς, χιλίους.
38. Ἀνελὼν δ' ὁ Βήμας τοὺς ἵππους καὶ τὸν ἡνίοχον, καὶ τὸ ἄρμα συντρίψας τοῦ Σουσσάρμα, ὃς ἐπέδραμεν, ἔπαιε λαῖξ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, πεσόντος δίκην ἡμιθνήτου ἐλέφαντος.
39. Ἀπολύσας δὲ τὸν βασιλέα τῆς Ματσεάς, ἀφῆκεν ἐλεύθερον ὁ ἐχθρὸς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἐκεῖνον Σουσσάρμαν, προσταγῇ τοῦ εὐσπλάχνου καὶ καλοκαγαθοῦ Ἰνδιστίρα, εἰπόντα ταπεινῶς· «Ἐγὼ εἰμι δοῦλος σός.»

1. Ἡ εὐφημία καὶ ἡ δυσφημία ὡς δύο ἀδελφοὶ ἐνηγκαλίσσαντο ἀλλήλαις.

2. Ἡ λάμψις τῆς Σελήνης ὡς γέλως ἐστὶ καθ' ἡμῶν.

40. Χαίρων δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Ματσεάς, ἔφη τοῖς περὶ τὸν Κάγκαν· ὁ Λάβετε τὴν ἐμὴν ταύτην βασιλείαν· ἔγω γε
 » γὰρ ἐκ τῆς δυνάμεως ὑμῶν καὶ ἐν φήμῃ διάγω καὶ ἐν
 » ἀνθρώποις ¹.»
41. Οὕτως ὁ βασιλεὺς Βιράτας ἐλύτρωσε τὰς βοῦς· ἔξαγγέλλας δὲ δι' ἀγγέλων τὴν χαροποιὰν νίκην τῇ πόλει, ἔμεινεν ἐκεῖ ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, ἔχων φήμην πραγματικὴν, ἥ ἐστὶν ἡ φαιδρότης καὶ ἡ χαρὰ τοῦ στρατοῦ.
42. Περὶ δὲ τὴν ἑω, ἐλθὼν ἕτερος ἀρχιερατοῦ εἰς τὴν πόλιν, ἔλεξε λόγον συγκεχυμένον πρὸς τὸν ἐν τῇ γυναικωνίτιδι υἱὸν τοῦ Βασιλέως Οὐτσαρᾶν, τρέμων ἐκ θυμοῦ καὶ φόβου πολλοῦ·
43. « Ὁ Δουριοδάνας διὰ πολλοῦ στρατοῦ ἐνώσας τὴν γῆν
 » τῇ θαλάσῃ ², ἤρπαξε τὰς βοῦς ἐκ τοῦ βορείου μέρους,
 » ὦ Κύριε, διπλασιάσας τὴν μελανότητα, τὴν ἐν τῇ προ-
 » γεννητρίᾳ αὐτοῦ Σελήνῃ.
44. « Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς, ὁ πατήρ σου, ἐφώρμησεν, ὡς λέων,
 » εἰς πόλεμον κατ' ἐκεῖνο τὸ μεσημβρινὸν μέρος· οὗτος
 » δ' ὁ Δουριοδάνας ἀνεφάνη, ὡς ἐλέφας ἄφοβος, κατὰ
 » τοῦτο τὸ βόρειον ³· ἀγνοεῖ δὴ πού ὄντα ἐνταῦθα σὲ τὸν
 » κολοφῶνα τοῦ γένους, ὦ σκύμνε λέοντος.»
45. Ὁ δ' υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεάς Οὐτσαρᾶς, τείνων τοὺς ὀφθαλμοὺς πολλάκις εἰς τοὺς βραχίονας ἑαυτοῦ,

1. Τουτέστιν οὐτ' ἀκλεῆς ἐγενόμην, καὶ ἔζησα.

2. Τοτέστι ποιήσας τὰ ἄνω κάτω· τοῦτο λέγεται ἐπὶ τῆς παραχῆς καὶ ἀνωμαλίας, καὶ ἐπὶ τῆς συντελείας, ὅτε ἡ γῆ ἐνοῦται τῇ θαλάσῃ.

3. Τὸ στρατεῦμα τῶν Καουραβῶν ἦν διηρημένον εἰς δύο σώματα· καὶ τὸ μὲν ἤρπαξε τὰς βοῦς ἐκ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους, ὃν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Σουσσάρμα βασιλέως, τὸ δὲ ἤρπαξε τὰς βοῦς ἐκ τοῦ βορείου μέρους, ὃν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Δουριοδάνου.

ἔφησε πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰς λοιπὰς γυναῖκας, λαμπρόνων τὴν ὁμήγουριν τῇ αἵγλῃ τῶν ὀδόντων·

46. « Τέως οἱ ἐχθροὶ ἐξεγερθεῖσαν ἄν, παροξυνόμενοι εἰς πόλεμον, ἕως τὰ θέλη μου οὐκ ἐνεργοῦσι· καὶ εἴ μοι σήμερον ἦν κατάλληλος ἡνίοχος, ἐποίησα ἄν ἐκείνους τοὺς περὶ τὸν Δουριοδᾶναν νομίσαι, ὅτι ὁ Ἀρζούνας ἀνεφάνη. »

47. Τοιούτων εἰρημένων λόγων ἔμπροσθεν τῶν γυναικῶν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως, κατὰ σύγκρισιν τοῦ Ἀρζούνα ¹, ἡ σώφρων καὶ μεγαλόφρων Δραουπαδὴ ἀπεκρίνατο, γεγανωμένη τὴν καρδίαν·

48. « Ὅστις ἐ χρημάτισεν ὀνομαστὸς διδάσκαλος τῆς ἀδελφῆς σου περὶ τὴν ὀρχηστικὴν, οὗτος, ἡ Βριχαναδὰ ², ἐπείχε πρότερον τὸν τόπον τοῦ ἡνίοχου παρὰ τῷ υἱῷ τοῦ Ἰνδρα, ἐν τῇ πυρπολήσει τοῦ δάσους Κανδάβα. »

49. « Ὅστις οὖν ἐγένετο ἡνίοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, τοῦ διαπείραντος τοὺς ἐχθροὺς τοῖς θέλεσιν, ἄρα οὗτος οὐκ ἂν εἴη ἄξιος ἡνίοχος σοῦ αὐτοῦ; Αἵτησον ἐκεῖνον ἡνίοχον, ἐξαποστείλας τὴν Οὔτταρᾶν, ἧς ὁ λόγος ἀναμφιβόλως εἰσακουσθήσεται. »

50. Ἀκούσας ὁ Οὔτταρᾶς τοῦ λόγου αὐτῆς, ἐξαπέστειλε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ἥτις καὶ ἤγαγε τὴν Βριχαναδὴν ταχέως· παρακληθεὶς δὲ ὁ Ἀρζούνας πάσῃ μηχανῇ, ἀνεδέξατο τὴν ἡνιοχίαν.

51. Πᾶσαι δ' αἱ ἐν τῷ βασιλικῷ οἴκῳ νεάνιδες ἐγέλων λίαν, διότι ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα ἐτίθη τὸν χρυσοῦν θώρακα ἄλλην καὶ ἄλλην ³, ὑποκρινόμενος ὅτι οὐ γινώσκει.

1. Συγκρίνοντος δηλ. ἑαυτὸν τῷ Ἀρζούνῃ.

2. Θηλυκῇ μὲν γένει χρῆται ὁ ποιητὴς, ὅτι γυναικεῖαν εἶχε στολὴν ἀρσενικῇ δὲ, ὅτι ἄρῃην ἦν, εὐνοῦχος δοκῶν.

3. Ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δηλ., ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ὤμου, κτλ.

52. Πρὸς ὃν ἔφη ἡ Οὐτταρά, καθήσαντα ἐπὶ τοῦ σηματοφόρου ἄρματος, μειδιώντα ἔχουσα τὰ χεῖλη· «Σκύλευσον, ὦ Βοι-
» χαναδά, τὰ ἱμάτια τῶν πολεμίων ἐν πολέμῳ, διὰ τὰ
» ἐμὰ εἰδωλικά παίγνια.»
53. Ὁ δ' υἱὸς τοῦ Πανδοῦ, νέυσας εἰς τὸν λόγον τῆς Οὐτταράς,
ἀναβάντος τοῦ Οὐτταρά ἐπὶ τὸ ἄρμα, οὕτως ἤλασε τοὺς
ταχεῖς ἵππους, ὥστε τρέχειν, ὡς μὴ θίγοντας τῆς γῆς.
54. Ὁ δὲ Οὐτταράς, καί τοι· αὐτὸς οὐκ ἐπλησίασε τοῖς πο-
λεμίοις, ἐπλησίασεν ὅμως διὰ τῆς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν
ἵππων πολλῆς κόνιος, τῆς προπεμπομένης ὑπὸ τοῦ ὀπι-
σθεν πνέοντος σφοδροῦ ἀνέμου.
55. Ἐλθὼν δ' ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ματσέας ἔξω τῆς πό-
λεως, πλησίον δένδρου Σαμῆ, κατὰ τὴν γῆν τῶν νεκρῶν,
εἶδε τὸ στράτευμα τῶν πολεμίων, ἄπειρον ὃν, ὡς πέλα-
γος, καὶ ἐκφοβοῦν τὸν κόσμον τῇ ἑοῇ.
56. Εἶδε δ' εἰς τὸ πρόσω ὁ Οὐτταράς τὸ στράτευμα, ὅμοιον
ὃν τῷ ἐν τῷ κόσμῳ ἐκτεταμένῳ σκότει τῆς νυκτός, διὰ
τῶν μελάνων μετώπων τῶν ἐλεφάντων¹, ἔχον τὸν ὀρί-
ζοντα ὡς περιβόλαιον, κόνιος πλήρη τῆς ἐκ τῶν ποδῶν
τῶν ἵππων, θεόντων,
57. Ἐχον ὡς πῦρ τὴν ἀνδρείαν ἐξαπτομένην ταῖς κινουμέναις
σημαῖαις² πολλῶν καὶ καλῶν ἄρμάτων, καὶ τόξα καμ-
πύλα, ὡς στόματα ἠνεωγμένα τῶν διακόνων τοῦ δυνατοῦ
καὶ ἑμμανοῦς Ἰάμα,
58. Ἐπαιρόμενον τῇ παρουσίᾳ τοῦ Βήσμα, καὶ Κριπᾶ, καὶ Δρό-
να, καὶ Ἀσβατάμα, καὶ Καρνᾶ, καὶ τῶν Καουραβῶν.
Ἰδὼν ὁ Οὐτταράς τὸ στράτευμα εἰς τὸ πρόσω, φόβῳ κα-
τασχεθεῖς, ἔφη τῷ υἱῷ τοῦ Ἰνδρα·

1. Τὸ μέτωπον τοῦ ἐλέφαντος μελάντερόν ἐστι τοῦ λοιποῦ σώματος.

2. Αἱ σημαῖαι ἦσαν ὡς ῥιπίδες.

59. «Ὁ Βριχαναδᾶ, ἐλέποντος ταύτην τὴν στρατιάν, τὴν
 » πλήρη οὔσαν ξιφῶν, λαμπόντων δίκην ἀκτίνων τοῦ
 » Ἡλίου, τρέμει ἐκ φόβου ἡ καρδία μου· ἐπανάγαγε
 » τὸ ἄρμα ἐξ ὁδοῦ, ἀγούσης εἰς τὴν πόλιν τοῦ θα-
 » νάτου. »
60. Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας τοῦ λόγου τοῦ Οὐτταρᾶ, ἔφη
 αὐτῷ τεταραγμένῳ τὴν ὄψιν· «Ὁ υἱὲ βασιλέως, ἐγὼ
 » αἰσχύνομαι φυγεῖν ἐκ πολέμου, τοῦ θεάτρου τῶν
 » ἡρώων.
61. «Τὸ μὲν κλέος τῶν ἀνθρώπων διαμένει εἰς ἀπείρους
 » αἰῶνας· τὸ δὲ σῶμα ἄστατόν ἐστι, καθὼς τὸ εὐκίνητον
 » οὐς τοῦ μεμνηνότες ἐλέφαντος· ἐγκαρτέρει τῷ πολέμῳ,
 » μηδὲ ποιεῖ τὸ οἰκεῖον γένος κατὰστικτον φυγῇ.
62. «Ἐάν γάρ μὴ καθαρθῇ ἄνθρωπος ὅπλοις ἐν πολέμῳ, οὐκ
 » ἂν γεύσαιτο οὔτε τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης, οὔτε
 » τῶν χειλέων τῶν θεαινῶν, τῶν διδομένων ἐκ φίλτρου
 » περὶ τὰς διατριβὰς ἐν τῷ οὐρανίῳ παραδείσῳ¹.
63. «Φεῦ! σὺ μὲν γὰρ τότε καυχήματα μεγάλα ἔλεγες πρὸ
 » τῆς μητρὸς, καὶ τῆς ἀδελφῆς, καὶ τῶν λοιπῶν γυναι-
 » κῶν! νῦν δὲ φυγεῖν βούλει· ἀλλ' ἡ φιλοζωΐα τῶν ἀψύ-
 » χων ἐπονείδιστός ἐστι. »
64. Τούτων ἀκούσας ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ὃς ἀπώλεσε τὸ
 τόξον, πεσὼν ἐκ τῆς χειρὸς τῇ ταραχῇ τοῦ νοός, σκοπῶν
 ἐνώπιον τὴν στρατιάν τοῦ Δουριοδᾶνα, πλήρη βοῆς φο-
 βερᾶς ἡρώων μεγάλων, ἔφη.
65. « Ἡ εὐκλεία προέρχεται ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ σώματος²,
 » ταύτης τίς ἐφίεται, φθοροποιᾶς οὔσης τοῦ αἰτίου³, καὶ

1. Αὐτολεξεῖ, ἐν τῷ τῷ οὐρανίῳ λειμῶνι.

2. Τὸ θανεῖν καὶ κλέος λαβεῖν.

3. Αἴτιον γὰρ ἦν τὸ σῶμα τῆς εὐκλείας.

- » ὁμοίας τῷ πεπείρῳ καρπῷ τῆς Ραμβᾶς ¹, καὶ ἀδελφῆς
 » τοῦ πῶλου τῆς ἡμίονου ²;
66. « Τί ὄφελος ἐκ τῆς εὐκλείας τῷ ἀποθανόντι ³, ἢ οὐκ εἰς-
 » δύει τὴν ὀπὴν τοῦ ὠτός αὐτοῦ; ἄρα ὁ ἀπὸ τοῦ τρα-
 » χήλου ἐπικαθειμένος ἐκ μαργάρων ὄρμος ἡδονὴν ποιεῖ
 » τῷ ἐκπνεύσαντι ἀνθρώπῳ;
67. « Τίνες δ' οὐ καυχῶνται πρὸ τῶν γυναικῶν τὴν δύναμιν
 » τῶν βραχιόνων αὐτῶν ⁴; τὸ ἔργον ὁμῶς τοῦ πολέμου
 » δυσκατέργαστόν ⁵ ἐστι, τὸ αἷτιον τῆς ἐκπνεύσεως τοῦ
 » ἀνθρώπου ἐκ τοῦ νηλεῶς παίοντος ξίφους.
68. « Ἄπαντες, ὅ, τε Δρόνας, ὁ Βήσμας, ὁ Κριπᾶς, ὁ Καρνᾶς,
 » καὶ ὁ Δουριοδάνας, παρίστανται πληρώσαντες βελῶν τὸν
 » οὐρανόν· τούτων δ' ἐνός γε τίς ἀνάσχοιτ' ἂν ἐν πολέ-
 » μῳ, ὢν πρὸ προσώπου καὶ ὁ Ἰνδρας γένοιτ' ἂν κατα-
 » πλῆξ καὶ μικρόψυχος; »
69. Τοιαῦτα λέγων, στυγνὸν πρόσωπον ἔχων καὶ ξηρὸν χεῖ-
 » λος, ἐπήδησεν εὐθέως ἀπὸ τοῦ ἄρματος, καὶ ἔτρεχε φεύ-
 » γων· καὶ ἐνόμιζεν ὡς τιτρώσκεται τὰ νῶτα βέλεσι, πι-
 » πτόντων ἀνθέων ἐκ τῆς διαλελυμένης αὐτοῦ κόμης ⁶.
70. Ἐτρεχε δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Πανδοῦ, ἀναπε-
 » πταμένην τὴν κόμην ἔχων, καὶ τὸ ἐρυθρὸν περιδόλαιον.

1. Πεπείρου τοῦ καρποῦ γενομένου τῆς Ραμβᾶς, αὕτη ξηραίνεται.

2. Λέγουσιν, ὡς ἄνποτε ἡ ἡμίονος κυοφορήσῃ, ὁ πῶλος διαρρήγνυσαι τὴν κοιλίαν αὐτῆς, καὶ οὕτως ἐξέρχεται.

3. Θανὼν οὐκ ἀκούει τῆς εὐκλείας, καὶ εἰ οὐκ ἀκούει, τίς ἡ χρεῖα ἀποθανεῖν ὑπὲρ αὐτῆς;

4. Τοῦτο λέγει πρὸς ὃ εἶπεν ἀνωτέρω ὁ Ἀρξούνας· « φεῦ τῶν λόγων, » ὢν εἶπας πρὸ τῆς μητρὸς, κ. τ. λ.

5. Αὐτολεξεῖ, οὐ δυνατόν τελεσθῆναι.

6. Οἱ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους οὐ κείρουσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ κομῶσι.

Τοιοῦτο θέαμα παράδοξον καὶ ἀκατανόητον θεώμενοι οἱ
Καουραβαί, ἐγέλων μεγάλως.

71. Ἄλλ' ὁ Δρόνας καὶ ὁ Κριπαῖς καὶ ὁ Βήσιμας ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· « Πάντως γε οὗτος ὁ κρυπτόμενος ὑπὸ γυναι-
» κείαν στολὴν, ὁ Ἀρζούνας ἐστίν· μεγαλοβραχίων γάρ
» ἐστι καὶ θαδίξει ὡς ἐλέφας· οὗτος ἐπαφήσει τὸν θυμὸν
» αὐτοῦ καθ' ἡμῶν πολλοῖς τοῖς βέλεσι. »

72. Ληφθεὶς δ' ὁ Οὔτταρᾶς ἐκ τῆς κόμης ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
τρέχοντος ὀπισθεν, ἔλεγεν ἐλεεινῶς· « Ἄφες με, ἄφες· ἐγὼ
» δέ σοι δώσω ἐλέφαντας, ἄρματα, ἵππους, χρυσίον, καὶ
» λίθους πολυτίμους πολλούς. »

73. Ἀκούων δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα τῶν ἐλεεινῶν φωνῶν αὐτοῦ,
ἔφη μειδιῶντι προσώπῳ· « Μὴ φόβον ἔχε· κυβέρνα αὐτὸς
» τοὺς ἵππους· ἐγὼ δέ σοι πόλεμον ποιήσω ὀλέθριον τοῖς
» πολεμίοις. »

74. « Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τούτου τοῦ δένδρου Σαμῆ καίμενά μοι
» ἐστι τὰ ὅπλα πάντα τῶν Πανδοῖδῶν· δός μοι ἐκ τού-
» των τὸ καλὸν τόξον τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, τὴν Γαρδῆ-
» βαν¹, τὸ ἀρμόδιον τῇ ἐμῇ χειρί. »

75. « Τὰ γὰρ ὅπλα ταῦτα ἐτέθησαν ὑπ' ἐμοῦ αὐτοῦ κυρίως·
» νεκροῦ δὲ κρεμαμένου ἐνταῦθα, μὴ φόβον ἔχε. Ἀλλὰ μὴ
» πορεύου· ἐγὼ γὰρ οὐ πέμψω σέ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως
» εἰς ἔργον ἀπρεπές². »

76. Ὑπακούσας δ' ὅμως τῷ λόγῳ τοῦ Ἀρζούνα ὁ υἱὸς τοῦ βα-
σιλέως τῆς Ματσέας³, ἀνέβη προθύμως εἰς τὸ δένδρον,

1. Ὄνομα τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα.

2. Εἰς ἔργον δουλικὸν δηλαδὴ.

3. Καίτοι ὁ Ἀρζούνας, μεταμεληθεὶς, ἀπηγόρευσε τὸν Οὔτταρᾶν τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ δόξῃ πέμπειν αὐτὸν εἰς ἔργον δουλικόν, ὁ Οὔτταρᾶς ὅμως ὑπακοὴν καὶ προθυμίαν δεῖξαι βουλόμενος, ἐπορεύθη.

ἐνθα εἶδε, λίαν θαυμάζων, θαυμασιὰ τῇ αἵγλῃ ξίφει,
βέλη, καὶ τόξα.

77. Διαγνοὺς δ' ἐξ ὧν γνωρισμάτων εἶρηκεν ὁ Ἀρζούνας,
ἔλαβεν ἐκείθεν τὴν Γανδήβαν μετὰ τῆς φαρέτρας, τῆς
ἀκηνώτου βελῶν ἐν πολέμῳ. Καταβάντι δ' ἐκ τοῦ δένδρου,
καὶ ἐρωτήσαντι, « Ποῦ τυγχάνουσιν ὄντες οἱ πέντε ἐκεῖ-
» νοι ; » ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρζούνας·
78. « Ὁ μὲν Βραχμὰν Κάγκας, ὁ Ἰνδιστίρας ἐστί· ὁ δὲ μά-
» γειρος, ὁ Βήμας· οἱ δ' ἐπιστάται τῶν ἵππων τε καὶ
» βοῶν, ὁ Σαχαδέβας καὶ ὁ Νακούλας· ἐγὼ δὲ ὁ Ἀρζούνας.
» ἔν δ' ἔτος παρώχην, ἀφ' οὗ ἐσμεν κεκρυμμένοι ἐκ συμ-
» φωνίας.
79. « Ἐμοὶ δέκα ὀνόματα ἀποδιδόασιν ἐν κόσμῳ, ἅ εἰσι τά-
» δε· Βηββατσοῦς, Φαλγούνας, Κυρήτης (Στεφανίτης),
» Ζισνοῦς (Νικητής), Κριτνᾶς (Μέλας), Ἀρζούνας, Βιζα-
» γῆς (Καλλίνικος), Σαβεσακῆς (Ἀμφιδέξιος), Δαναν-
» ζάτας (Πλουτονίκης), καὶ Βαλαξαβαχάν (Λεύκιππος).
80. « Ἐχε σταθερότητα· κυβέρνηα τοὺς ἵππους· ὄρα τὴν στρα-
» τιάν τῶν Κουαραβῶν, καταπιεζομένην τοῖς ἐμοῖς οἰ-
» στοῖς. » Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἀναβάν-
τος ἐφ' ἄρματος, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἤλαυνε τοὺς ἵπ-
πους χαίρων.
81. Ἐπὶ δὲ τῆς σημαίας ἐπεκάθισεν ὁ Χανουμάν, ὥσπερ
ἐρυθρὸς πολύτιμος λίθος¹, μετὰ πολλῶν ἀκολούθων δαι-
μόνων, οὗ ταῖς λαμπρότησι, λαμπροῦ ὄντος τῇ νίκῃ καὶ
τῷ κλέει, ὁ οὐρανὸς ἐφαίνετο, ὥσπερ εἰ εἶχε Τιλακάν²
ἐρυθράν.
82. Κατὰ διεφύσησε τὴν κόγχον ὁ Ἀρζούνας, καὶ ἐποίησε

1. Ἐρυθρόχρους γὰρ ὁ Πίθηξ.

2. Τιλακὰ λέγεται τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου χρίσμα.

τοὺς μὲν ἐλέφαντας τῶν μερῶν τοῦ κόσμου διασπαλύνειν
λίαν τὰ ὦτα, τὰ δ' ὄρη καὶ τοὺς συνδένδρους τόπους
ἀντηχεῖν τοὺς δ' ὄφεις ἄχθεσθαι τοὺς ὀρθαλμούς ¹.

83. Ἀναψύζας δὲ τὸν Οὐτταράν, λειποθυμήσαντα ἐκ τῆς φω-
νῆς τοῦ κόγχου, καὶ ἐν νῶ λαβὼν εὐλαβῶς πάντας τοὺς
θεοὺς, τοὺς ἐφόρους τῶν θείων ὅπλων, δραξάμενος τοῦ
μεγάλου τόξου, ἐνέτεινεν αὐτό.

84. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ δεινοῦ ἤχου τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ
Ἀρζούνα μέγας τρόμος ἐπέπεσε τῷ κόσμῳ· ἐκ δὲ τῶν
πολλῶν ἀναφανέντων ἀπαισιῶν σαμείων, φοβηθεὶς ὁ Δρό-
νας, ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ·

85. « Ἐπειδὴ νῦν, ὦ ἄριστε τῶν Καουραβῶν, πολλὰ κακὰ ση-
» μεῖα ἐν κόσμῳ συμβαίνει, διὰ τοῦτο ἐγὼ προβλέπω
» πόλεμον φοβερὸν, ἐν ᾧ περιελεύσονται πλήθη δαιμόνων
» εἰς βρώσιν σαρκῶν ἀναριθμήτων ἡρώων.

86. Οὗτος ἐκεῖνος ὁ Ἀρζούνας ὁράται, ὦ Δουριοδάνᾳ, ὁ ἔχων
» τὸν Πίθηκα ἐπὶ σημαίας, ὁ φιλοπόλεμος· οὗτος διὰ τῆς
» ὀπλικῆς τέχνης ποιῆσει τοὺς ἀρίστους τῶν Καουραβῶν
» ἐν τῷ ἀπλέτῳ αὐτοῦ θυμῷ, ὡς ἄχυρα ἐν πυρὶ φλογερῷ.

87. « Ἐκεῖνα τὰ θέλη ἔρχονται τοῦ Ἀρζούνα κατὰ σοῦ, ἃ
» συνήργησαν ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τοῦ Κιράτα, καὶ ἀνέιλε
» τοὺς ἐμμανεῖς Νιβατακαβάσας καὶ τοὺς ὑπέρφρονας Τι-
» τᾶνας, τοὺς ἐν τῇ Χειρανεπούρα ².

88. Ἀκούσας τῶν τοῦ Δρόνα λόγων ὁ Δουριοδάνης, ἔφη τῷ
Βήσμᾳ λίαν θυμούμενος· « Πόλεμός ἐστι σήμερον ἡμῖν
» μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεάς· διὰ τί δὲ ὁ Ἀρζού-
» νας οὕτως ἔρχεται μαχεσόμενος ;

1. Οἶοναί τὰ ὦτα· διὰ τῶν ὀρθαλμῶν γὰρ ἀκούουσιν οἱ ὄφεις.

2. Περὶ ὧν ἔφη πρότερον.

89. « Ἄλλ' εἰ μὲν ὁ Ἀρζούνας, ἐπιλαθόμενος τῆς συνθήκης
 » ἔρχεται, ὅποια ζημία ἡμῖν; πάλιν γὰρ ἀπελευσεται εἰς
 » ἔρημον. Οὗτος δὲ ὁ διδάσκαλος διὰ τί λέγει ἔπαινον
 » εἰς ἔχθρὸν ἐν πολέμῳ συγκροτούμενῳ; »
90. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δουριοδάνα, ἀκούων ὁ Βήσμας τοῦ
 τόξου τοῦ Ἀρζούνα, ἔφη· « Ὁ χρόνος, ὃ βασνλεῦ, ὡς ὥρι-
 » σται, διήνυται ὑπὸ τῶν Πανδοιδῶν, καὶ τινες μῆνες
 » πρὸς ¹.
91. « Οὗτός ἐστιν ἐκεῖνος ὁ Ἀρζούνας, ἔτοιμος ὢν εἰς πόλε-
 » μον, καὶ ἦχον φοβερὸν ποιῶν διὰ τῆς ἀνεμιζομένης θαυ-
 » μαστῆς σημαίας, τῆς φερούσης τὸν πίθηκα. Ποίησόν γε
 » νῦν εἰρήνην, ἐξ ἧς τὸ πᾶν τοῦτο χαρήσεται. »
92. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δουριοδάνα, «Οὐχ οὕτως ἔσεται,» ὁ υἱὸς
 τῆς Γαγγᾶς ἐννοήσας τὴν τύχην ἐναντίαν, ἔφη· « Παρα-
 » σκευασάσθωσαν οἱ στρατιῶται, ἵν' ἀντιπαραταχθῶμεν
 » τούτῳ τῷ Ἀρζούνῳ.
93. « Nūn δὲ πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν βοῶν ἀγέτω εἰς τὴν Χα-
 » στανιπούραν, φυλαττομένη τεταρτημορίῳ τοῦ στρατοῦ·
 » οἱ γὰρ φρόνιμοι προνοοῦνται κατὰ πρῶτον τῆς φυλακῆς
 » τοῦ πράγματος ἐκεῖνου, ὑπὲρ οὗ πόλεμος γίνεται.
94. « Ἀγέτω δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἐλεφαντόπολιν,
 παρσπεπόμενος ὑφ' ἑτέρου τεταρτημορίου τοῦ στρατοῦ· αὕτη
 » καὶ γὰρ νίκη ἐστὶν ἐν πολέμῳ, ἢ κατὰ πάντα τρόπον
 » διατήρησις τοῦ βασιλείως.
95. « Ἐγὼ δὲ σὺν τῷ Δρόνῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἥρωσιν ἀντέχω
 » πρὸς τὸν Ἀρζούναν, ὡς ποταμὸν ἱπιφερόμενον. » Τοιαῦ-
 τα εἰπόντος τοῦ Βήσμα, ὁ Δουριοδάνας φόβῳ συνεχό-
 μενος, ἐποίησεν οὕτως εὐθέως.

1. Τοῦτο θεωρεῖται κατὰ τὸ Σεληνιακὸν μέτρον.

96. Ἰδὼν δ' ἐκείνον ὁ Ἀρζούνας, ταχέως ἀποχωριζόμενον, γελάσας μεγάλως, ἔφη τῷ Οὐτταρᾷ· « Αὐτὸς, παραλα-
 » βὼν τὰς βοῦς ἀποδιδράσκει περίφοβος· τούτου δ' ἀπο-
 » δράσαντος μετὰ τῶν βοῶν, τίμοι ὄφελος ἐκ τοῦ πολέμου;
97. « Εὐθυνον ταχέως τοὺς ἵππους ἐπ' αὐτόν, ἵνα μὴ φύγῃ
 » μακρὰν, ὥς ἔλαφος. » Ἀκούσας τούτου ὁ Οὐτταρᾶς, ἤλαινε τοὺς ἵππους, τοὺς ὄντας πτερωτοὺς, κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, φεύγοντος δρομαίως.
98. Προσπελάσαντος δὲ τοῦ ἄρματος τῇ ταχύτητι τῶν τα-
 χυπόδων ἵππων, τάδε ἔφησεν ὁ τοξικὸς Ἀρζούνας πρὸς τὸν Δουριοδάναν καταπλαγέντα·
99. « ὦ, στῆθι, στῆθι· ἐκ τοιούτων, οἷος σὺ, ἀπογόνων ἡ Σε-
 » λήνῃ πάνυ κατὰστικτος ἐγένετο· τέως μὲν ἡρπαζας τὰς
 » βοῦς· νῦν δ' ἐπικαταληφθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, φύγεις, ἐλάχιστε.
100. « Ἄψαι τοῦ τόξου, πολεμιστὰ, καὶ πολέμησον ἐμοί· δυ-
 » σέυρετος γὰρ οὗτος ὁ καιρὸς· ἔγωγε μὲν εἰς εἰμι, ὅς εἰς
 » πόλεμον ἔτοιμός εἰμι· ὑμεῖς δὲ τοξοφόροι ἀνάρηθμοι.»
101. Τοιούτοις πολλοῖς λόγοις καὶ ὀνειδιστικοῖς ὁ Δουριοδάνας οὐ παρωξύνθη εἰς πόλεμον· θυμωθείς δ' ὁ Ἀρζούνας ἐκ τούτου, ἐπέστη ἀντιπρόσωπος αὐτῷ ὀρμῇ τοῦ ἄρματος.
102. Ἰδόντες δ' οἱ περὶ τὸν Βήσμαν τὸν Ἀρζούναν ἀφέντα ἐν ἀριστερᾷ τὴν στρατιάν, καὶ ἐφορμήσαντα κατὰ τοῦ Δουριοδάναν, περιεκύκλωσαν εὐθέως τὸν βασιλέα τοῖς ταχέσιν αὐτῶν ἄρμασι.
103. Χαρεῖς δ' ὁ Ἀρζούνας τὴν καρδίαν, ἐπειδὴ εἶδεν ἀθρόαν τὴν στρατιάν ἐν ἐνὶ τόπῳ, διεφύσησε παραυτίκα τὴν Δεβαδάτα¹, καταπλήττουσάν τε καὶ καταταράττουσαν θεοὺς ὁμοῦ καὶ δαίμονας.

4. Δεβαδάττα ὀνομάζεται ἡ κόγχος τοῦ Ἀρζούνα, κατὰ σημασίαν Θεόδοτος.

104. Ὁ γὰρ κόσμος ἐφοβήθη, μήπου διερράγη ἡ Βραχμάνδα ¹,
ἔκτε τοῦ ἤχου τῆς Δεβαδάτας, καὶ ἐκ τῶν φωνῶν τοῦ
Χανουμᾶνος καὶ τῶν λοιπῶν ἐνόντων τῇ σημαίᾳ πολλῶν
δαιμόνων.
105. Ἐντείνας δὲ τὸ τόξον ὁ Ἀρζούνας, τοσοῦτον ἤχον ἐποίησε
διὰ τῆς χορδῆς, ὥστε τὰς βοῦς εὐθέως, ἄρασαι τὰς οὐ-
ρὰς, ἐπαναδραμεῖν χαρᾷ εἰς τὴν πόλιν Ματτέαν.
106. Τῆς μὲν οὖν ἀγέλης τῶν βοῶν ἀπελθοῦσης, πλήθος θε-
λῶν ὁ Ἀρζούνας ἐπαφῆκεν εἰς τοὺς στρατοὺς τῶν ἐχθρῶν,
ὥς περὶ ἔβρεχε θυμὸν, γεγεννημένον ἐκ τῆς πρὸς τὴν Κρισ-
νὰν ἀτιμίας ἐκείνης.
107. Ὅσα δὲ βέλη ἐρρίφθησαν, ἀποκρύψαντα τὸν ἥλιον, ὑπὸ
τοῦ Ἀρζούνα, ἐνὸς ὄντος, καὶ κατατιτρώσκοντος ἅγαν
τοὺς ἐχθροὺς, τοσαῦτα οὐκ ἐρρίφθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν,
πολλῶν ὄντων, καὶ μὴ κατατιτρωσκόντων τὸν ἐχθρόν.
108. Ὁ γὰρ Ἀρζούνας, κόπτων διὰ τοῦ μνηοειδοῦς βέλους, τοῦ
καλουμένου *Αῤδδασάνδρα*, ἐποίει ἄχρηστα τὰ παμπληθῆ
βέλη τῶν ἐχθρῶν, τὰ ἐπερχόμενα πάνυ ὀξέως καὶ κατ'
εὐθεΐαν. Πῶς ἂν ὑμνηθεῖται οὗτος ὁ κορυφαῖος τοῦ γένους
ἑαυτοῦ;
109. Οὐκ ἦν ἵππος τις, οὐκ ἦν ἐλέφας τις, οὐκ ἦν στρατιώτης
τις, οὐκ ἦν ἄρματι, οὐκ ἦν μέλος τι ἐκείνων τῶν πολεμίων,
ᾧ τὰ τοῦ Ἀρζούνα βέλη οὐκ ἐδίδosan ἄλγος καὶ τραῦμα.
110. Τότε τὸ μέγα ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, καὶ ἐν ὃν, ἦν ὥς περ
λέων, ἔχων ὡς οὐρὰν ὀρθὴν τὴν σημαίαν, καὶ ξηραῖνον
τὴν οἴησιν τῶν πολεμίων βασιλέων, ὡς ὁ λέων τὸν ἐκ
μανίας ῥέοντα χυμὸν τῶν ἐλεφάντων ².

1. Βραχμάνδα λέγεται ἡ ἐπίγειος καὶ οὐράνιος σφαῖρα, ὅ ἐστι, κατ'
ἐτυμολογίαν, θεῖον ὦν.

2. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· μάδα γὰρ λέγεται ἡ μανία καὶ

111. Διέτεμε δὲ θέλεισιν ὁ Ἀρζούνας τὴν κεφαλὴν ἐχθροῦ, λιθοκόλλητον στέφανον ἔχουσιν, ἄγριόν τι βλέπουσιν, τὰς τε ὀφρῦς ἐπαίρουσιν, καὶ τὰ χεῖλη ἐκ θυμοῦ δάκνουσαν ¹.
112. Διαπαρεῖς οὖν ὁ Σαγκραμαζίτης (Πολεμονίκης) πολλοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, πεσὼν, ἐλήφθη ἐν ἀγκάλαις ἀδεῶς ² ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, διότι ἦν υἱὸς τοῦ Σούτα, τοῦ θετοῦ πατρὸς τοῦ ἡλιογενοῦς Καρνᾶ.
113. Ἡ δ' εὐκλεία τῆς στρατιᾶς ἐκείνης, ἡ οὔσα ὡς λευκὸς λωτὸς ἐν τῷ ὥτῃ καλῆς καὶ εὐοφθάλμου γυναικὸς, ἐγένετο λίαν μέλαινα ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἀρζούνα ἀφιεμένων βελῶν, ὡς ὁ λευκὸς λωτὸς μέλας γίνεται ἐκ τῶν ἐπικαθημένων βομβυλίων.
114. Ὁ δὲ Δρόνας, ὁ διδάσκαλος, ἦν ιστάμενος ἐν πολέμῳ πρὸ τοῦ μαθητοῦ ἑαυτοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα· ἡ δὲ νίκη, ὡς γυνή, καὶ περ ἐφιεμένη συνεῖναι τῷ Δρόνα, οὐ συνῆν ὁμῶς ἐξ αἰσχύνης, παρόντος τοῦ μαθητοῦ.
115. Τί δ' ὁμῶς ἠδύνατο ποιῆσαι ὁ Δρόνας ³, καταθλιβεῖς ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, σκοτισθεῖς ἐκ τῆς στερήσεως τῆς λαμπρότητος αὐτοῦ, καθὼς τὸ πᾶν σκοτίζεται ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ Ἡλίου, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπικούρων ἐγκαταλειφθεῖς;

ἡ οἴησις, καὶ ὁ ἐκχεόμενος χυμὸς τοῦ ἐλέφαντος, ὅτε μαίνεται.

1. Οὗτός ἐστιν ὁ Σαγκραμαζίτης.

2. Ἀδεῶς λέγει, διότι ἦν νεκρὸς, ὃς νομίζεται ἀνάθαρτος.

3. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ Ποιητής· Δρόνας λέγεται καὶ ὁ Κόραξ. Πάξα δὲ λέγεται καὶ ἡ πτέρυξ καὶ ὁ βοτῆς καὶ ἐπίκουρος. Καθὼς δηλ. ὁ Κόραξ ἐν νυκτὶ στερηθεῖς τῆς ὀπτικῆς δυνάμεως, διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἡλίου, τίλλεται τὰ πτερὰ τῶν πτερύγων ὑπὸ τῆς γλαυκῆς, ἣ φύσει ἀντίμαχός ἐστι, καὶ καταβάλλεται, οὕτω καὶ ὁ Δρόνας, κ.τ.λ.

116. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τοῦ Δρόνα, τὸν ὄντα ὡς μόνον ὀφθαλμὸν τοῦ πατρὸς ¹ ἐταλαιπώρει ὁ τοξικὸς Ἀρζούνας· τὸν υἱὸν τοῦ Δρόνα, τοῦ μηδαμῶς φοβουμένου καὶ ἀγαπῶντος τὸν θάνατον ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, εἰς κτῆσιν φήμης.
117. Τότε οἱ ἄνθρωποι ἔβλεπον τὸν υἱὸν τῆς Γαγγᾶς Βήσμαν, τὸν ὄντα ὡς ἐγκόσμημα λαμπρὸν τῆς στρατιᾶς ², καὶ ὡς μέγα κύμα διαυγές, ἀμαυρὸν γεγονότα, ἀφαιρεθείσης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, καθὼς τὸ χρυσοῦν κόσμημα τῆς γυναικὸς ἀμαυρὸν καὶ ἄχαρι φαίνεται, ἀφαιρεθείσης τῆς πολιτίμου λίθου.
118. Βρέξας δ' ὁ Ἀρζούνας βέλη πάμπολλα εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου, καὶ ἀποδείξας ἐπληρμένον τὸν Οὐτταράν, ἐποίησε τὸν Δουριοδάναν ἄπορον καὶ ἔμφοβον, καθὼς τὸ μέγα νέφος τὸ ἐκ τοῦ βορείου ἐπιφερόμενον, ἐρέχον βροχὴν ῥαγδαίαν εἰς λίμνην, καταπλήττει καὶ ἀναταράττει τὸν χῆνα ³.
119. Ὁ μὲν οὖν υἱὸς τοῦ Ἰνδρα διὰ τῶν ἀντιπεμφθέντων βελῶν ἐνίκησεν εἰς μάχην ἕνα ἕκαστον, καὶ πολλοὺς ὁμοῦ ἀθρόους, πληρώσαντας τὸν αἰθέρα πολλῶν βελῶν θαυμασίων.
120. Πολλὰ κεφαλὰ βασιλέων ἡρωϊκῶν, πεσοῦσαι ἐκ τῶν

1. Παίζει κἄνταῦθα πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· ὁ γὰρ Κόραξ, ὅς λέγεται Δρόνας, διὰ τοῦ ἑτέρου ὀφθαλμοῦ βλέπει, λέγουσιν.

2. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν· Γαγγεῖα γὰρ λέγεται καὶ ὁ Βήσμας καὶ ὁ χρυσός.

3. Κἄνταῦθα παίζει πρὸς τὰς λέξεις· Δαρταράστρας γὰρ λέγεται ὁ υἱὸς τοῦ Δρυταράστρα, ὁ Δουριοδάνας, καὶ ὁ χῆν· Οὐτταρά δὲ λέγεται καὶ τὸ βόρειον μέρος.

ἐπιπιπτόντων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα ἐν τῇ γῇ τοῦ πολέμου, ἔνθα παίζει ἡ ἀνδρεία, ἡ γλαΐζοντο, ὡς πολλοὶ λωτοὶ ἐν λίμνῃ, ἔνθα παίζει ἡ ὠραία.

121. Οἱ ἐξερχόμενοι μαργαρίται ἐκ τῆς πληγείσης κάρας τῶν ἐλεφάντων, ἐφαίνοντο ὡς περ σταγόνες τοῦ τῆς νίκης ἰδρωτός, τοῦ συμβάντος ἐκ τῆς πρὸς τὸν Ἀρζούναν περιπτύξεως ¹.

122. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δουσσασάναν ἀπέδειξαν τὸν Ἀρζούναν τοῖς φερομένοις πανταχόθεν περιχρύσοις τὴν γλυφίδα πολλοῖς ἐέλεσιν, ὡς ὄρος μέλαν ἐκ στίμμιος, ἀγλαϊζόμενον ταῖς φωτειναῖς ἑοτάναις ἐν νυκτί ².

123. Εἷς δ' ὁ Ἀρζούνας, ἐποίησεν αὐτίκα τοὺς περὶ τὸν Δουσσασάναν ἀμείρους λαμπρότητος τοῖς πολλοῖς ἐέλεσι, καθὼς ὁ Ἥλιος περὶ τὴν ἕω τοὺς ἀστέρας ταῖς πολλαῖς καὶ λαμπραῖς αὐτοῦ ἀκτίσιν.

124. Αἱ δὲ πεσοῦσαι ἐν πολέμῳ λευκαὶ ἐόειαι οὐραὶ, καὶ σημαῖαι, καὶ οὐρανίσκοι, ἃ ἀπεκόπησαν τῷ πλήθει τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, ὡς γέλιος ἦν λαμπρὸς τῶν δαιμόνων, χαιρόντων μεγάλως, ὅτι τραφήσονται σαρκοφαγία.

125. Εἷς δ' ὁ Ἀρζούνας, ἓνα ποταμὸν ἐκ στρατοῦ, κυματίζοντα ταῖς φάλαγξι τῶν ἵππων, ἐξήρανε τῷ πλήθει τῶν ἐελῶν, καὶ ἕτερον ποταμὸν ἐξ αἵματος ἀνέβλυσεν ἐν πολέμῳ, ἔχοντα, ὡς λωτοὺς, τὰς τετμημένας κάρας τῶν ἐχθρῶν.

126. Ἄπαντες δ' οἱ περὶ τὸν Βήσμαν, οἱ νικῶντες καὶ τὸν Ἴνδραν τῇ ἀνδρείᾳ, ἀγανακτήσαντες μεγάλως ἐπὶ τῇ ἡττῇ, περιεκύκλωσαν ἄθροοι τὸν Ἀρζούναν, τοξοφοροῦντες.

1. Δηλαδή ἡ Νίκη περιεπτύξατο σφοδρῶς τὸν Ἀρζούναν, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ὡς σταγόνας ἰδρωτός τοὺς ἐκπίπτοντας μαργαρίτας.

2. Μέλας γὰρ ἦν ὁ Ἀρζούνας.

127. Ἡ δ' ἀνδραγαθία τοῦ Ἀρζούνα, ὃς βλέπων πάλιν ἐκεί-
 νους ἀθρόους, ἐφώρμα ἐν ταύτῳ πρὸς ἕνα ἕκαστον, ὥσπερ
 μερίσας ἑαυτὸν εἰς πολλοὺς, ἐτιμᾶτο θαυμασίως ὑπὸ τῶν
 λογάδων θεῶν πολλῇ ἀνθοβολίᾳ.
128. Εἰς μὲν οὗτος ὁ φοβερός, βάλλων δ' ἐν ταύτῳ ἐβέλη
 πολλὰ, καὶ τέμνων κεφαλὰς πολλὰς βασιλέων, ὥσπερ εἰ
 ἦσαν πολλοὶ οἱ βάλλοντες, ἐνομιζέτο ὑπὸ τῶν πολεμίων,
 ὡς ἔχει χιλίους βραχίονας, καὶ ὀφθαλμοὺς ἀθεάτους τοῖς
 ἀνθρώποις.
129. Τῶν δὲ βασιλέων ἐκείνων ἐπιθυμούντων ἐνὸς μόνου, τοῦ
 θανάτου, ὁ Ἀρζούνας, ἐλέει κινούμενος, προτῆρσε τῇ
 χορᾷ τοῦ τάξου τὸ ἑκαστὸν βέλος τῷ Κάμα¹, ᾧ ὄνομα
 Σαρμυχάντα².
130. Ἐπιπλοῦσα δ' ἡ χάσμη, ἡ προάγγελος καὶ πρόξενος
 τῆς ἐλεύσεως τοῦ ὕπνου, τοῖς στόμασι τῶν ἐχθρῶν, ἐπλή-
 ρωσεν εὐθέως τὰ ὄμματα αὐτῶν δακρύων³, γινομένων
 ἐξ ἀκηδείας.
131. Καὶ ποτὲ μὲν οἱ ἐχθροὶ ἔκλειον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῆς
 ἐλεύσεως τοῦ θεοῦ Ὑπνου, ποτὲ δὲ ἠνέφγον αὐτοὺς, βλέ-
 ποντες καὶ αἰσθανόμενοι⁴. τοῦτο δ' ἐποίουν πολλάκις
 μέχρι μιᾶς ὥρας.
132. Ριφθέντος οὖν τοῦ ὑπνωτικοῦ βέλους ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
 οἱ ἐχθροὶ εὐθέως ἠσπάζοντο τὸν ὕπνον ἐν πολέμῳ. Οἱ

4. Κάμας, ὁ θεὸς Ἑρως.

2. Ὁ, ἐστὶ παρανοητικόν, νυστακτικόν, ὑπνωτικόν· διὰ τοιούτου γὰρ
 βέλους βάλλει ὁ Ἑρως.

3. Ἐν γὰρ τῇ ἐλεύσει τοῦ ὕπνου πρῶτον μὲν χάσμη συμβαίνει τῷ
 στόματι, ἔπειτα πλήρωσις τοῖς ὀφθαλμοῖς δακρύων.

4. Οὕτω γὰρ ὁ νυστάζων ποιεῖ· ποτὲ μὲν κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς
 ποτὲ δ' ἀνοίγει.

δὲ Πρέται ¹, οἱ συνελθόντες ἐπὶ τῇ συνήθει σαρκοφαγίᾳ, ἔφρευγον ἐκ τῶν μεγάλων ῥόγχων τῶν ὑπνούντων.

133. Οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐκοιμῶντο ἡδέως, ἐρείδοντες ἀλλεπάλληλα τὰ σώματα· οἱ δὲ ἐλεφαντηλάται ἀνεκλίνοντο ἐπὶ τῶν δύο ἐξοχῶν τοῦ μετώπου τῶν ἐλεφάντων, νομίζοντες ὅτι ἔτυχον τῶν δύο μαστῶν τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν.

134. Τότε ὕπνος τις ἡδὺς ἐγένετο καὶ τοῖς ἵπποις ἐκ τοῦ βέλους τοῦ Ἀρζούνα, ἐξ οὗ μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἐν τῷ περιπατεῖν οἱ ἵπποι ὑποκλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥσπερ νυστάζοντες ².

135. Οἱ δ' ἵππεῖς ἐκλινον ἐξ ὕπνου τὰ πρόσωπα ἑαυτῶν ἐπὶ τῶν τραχήλων τῶν ἵππων, εἰς τὸ διαφυλάξαι τὸ τῆς νίκης ἐγκόλπιον, ὥσπερ ἐλκόμενον εἷα ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.

136. Τὰ μὲν τόξα ἐντεινόμενα τὴν χορδὴν μέχρι τοῦ ὠτός, ἔπιπτον ἐξ ὕπνου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἄρματηλατῶν· τὰ δὲ βέλη ἐφέροντο κατὰ τὴν νύσσαν εὐστόχως ³.

137. Στρατιωτῶν ἡρώϊκῶν, ὧν τὰ σώματα ἦν ὡς ὄρη μεγάλα, πιπτόντων τότε ἐξ ὕπνου ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ὁ Σέσσας δράκων τοξοειδὴς ἐγένετο, ἐπικαμφθεὶς ⁴ ἐκ τῆς ὑποκλινούσης γῆς ἑάρει δυσφόρῳ.

138. Μνημονεύσας δ' ὁ Ἀρζούνας τοῦ λόγου τῆς Οὐτταρᾶς, ἔφη τῷ Οὐτταρᾶ, τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως, χαίρων· «Σχύ-
» λευσον τὰ ἄρᾶ καὶ μαλακὰ, ὡς τὰ φύλλα τῆς Ραμβᾶς,
» ἄμφια τοῦ Δουριοδάνᾳ, καὶ τὰ χρυσοειδῆ τοῦ Καρνᾶ.

139. «Τούτων δὲ τῶν βασιλέων μόνος ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς οὐχ

1. Πρέται, εἶδος δαιμόνων· ὅσοι τῶν τεθνεώτων οὐ τυγχάνουσι τῶν νομίμων, Πρέται γίνονται.

2. Ὑποκλείουσι γὰρ αἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ἵπποι, ὡς περ νυστάζοντες.

3. Τουτέστιν ἐν ταύτῃ τὸ βέλος ἐρρίφθη, καὶ τὸ τόξον ἔπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς, ἐλθόντος τοῦ ὕπνου.

4. Δίκην χελώνης, αὐτολεξεί.

- » ὑπνώττει· ἄφεις οὖν τοῦτον, πάντων τῶν ἄλλων βασι-
 » λέων τὰ πολυποίκιλα ἱμάτια σκύλευσον τοῖς ὅπλοις. »
 Ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτως εὐθέως, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀρζούνα.
140. Ἀφελὼν μὲν οὖν τὰ ἱμάτια, ἀναβὰς ἐφ' ἄρματος, ἤλαυ-
 νεν ὀπίσω τάχιστα τοὺς ἵππους τῇ προσταγῇ τοῦ Ἀρ-
 ζούνα. Τοῦ δὲ Βήσμα τοξεύοντος ὀπισθεν, ἀναστρέψας
 ὁ Ἀρζούνας ἀνέϊλε τοὺς ἵππους αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε νι-
 κητής.
141. Ἐξεγερθεῖς δὲ τοῦ ὕπνου ὁ Δουριοδάνας, μὴ εἰδὼς τὰ
 γεγενημένα, ἔφη· « Διὰ τί ἀφεθεῖς ἀπέφυγεν ὁ ἐχθρός; »
 Μαθὼν δὲ παρὰ τοῦ Βήσμα συληθέντα τὰ ἄμρια, φοβή-
 θεις ἔφευγεν ἅμα τῇ στρατιᾷ.
142. Φεύγοντος δὲ, ἀπεκόπη ἡ κορυφή τοῦ διαδήματος αὐτοῦ
 βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα. Τεθέντων δ' ἔπειτα τῶν ὅπλων πάν-
 των ἐπ' ἐκείνου τοῦ δένδρου Σαμῆ, ὡς ἦν τέως, ἤρχετο
 εἰς τὴν πόλιν ὁ Ἀρζούνας.
143. Ἐπαναστρέψας δ' ὁ βασιλεὺς Βισάτας εἰς τὴν πόλιν,
 ἀφ' οὗ τοὺς ἐχθροὺς ἐνίκησε, μαθὼν ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπο-
 रेύθη εἰς πόλεμον κατὰ τῶν περὶ τὸν Βήσμαν, ἡνίοχον
 ἔχων τὸν εὐνοῦχον, περίλυπος ἐγένετο· οὐχὶ δὲ καὶ ὁ
 Ἰνδιστίρας¹.
144. Ἔως δ' ἂν ὁ βασιλεὺς συναγάγῃ τὰ στρατεύματα, θε-
 βαιωθείς δι' ἀγγέλων τὴν νίκην τοῦ υἱοῦ, χαρὰν μεγά-
 λην ἐν τῇ πόλει γενέσθαι ἐπιτάξας, συνεκύβευε τῷ Κάγκᾳ.
145. Κυβεύων δ' ὁ βασιλεὺς ἔφη τῷ Κάγκᾳ· « Ἰδὲ, ὁ ἐμὸς
 » υἱὸς ἐνίκησεν ἐν πολέμῳ ἐκείνον τὸν Δουριοδάναν. » Ὁ
 δ' ἀπεκρίνατο· « Πάντως γ' ἀπονητὶ ἐνίκησεν, ἐπεὶ ἦν
 » τοιοῦτος ἡνίοχος, ἡ Βριχαναδά. »

1. Ἐλυπήθη, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ νικηθήσεται, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὁ Ἰνδιστί-
 ρας, γινώσκων τὴν φύσιν τοῦ Ἀρζούνα.

146. Εἰπὼν οὖν ὁ Βραχμὰν Κάγκας αἰτίαν τῆς νίκης τὴν ἡνιοχίαν τοῦ εὐνούχου, ἐπλήγη κατὰ τὸ μέτωπον κύβω ὑπὸ τοῦ βασιλέως, δυσφορήσαντος, καὶ ἐφαίνετο ἐρυθρὸς τὸ μέτωπον τῷ καθήμαγμένῳ τραύματι, ὡς ὁ Σίδας τῷ πυρίνῳ ὄμματι.
147. Δεχόμενος δ' ὁ Ἰνδιστίρας τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑαυτοῦ, ἵνα μὴ συμμιγέντος τῇ γῇ, κακὸν τι γένοιτο τῇ χώρᾳ ἐκεῖνῃ, ἐφαίνετο ὡς περὶ εἶχε κρόκον ¹ διὰ τὴν ἐλευσομένην Λαξμήν ².
148. Τὸ δ' ἐκρῆϋσαν ἐκ τοῦ τραύματος αἷμα ἐκεῖνο ἔχυσεν ἄσμενος, ὥς περ πραγματικὸν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ φίλτρον μετὰ πολὺν χρόνον, εἰς χρυσοκατασκευάστον ἀγγεῖον, κρατούμενον ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρουπάδα, ἐλθούσης ταχέως.
149. Ἀναβιδάσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸν Οὐτταρᾶν ἐπὶ τοῦ δίφρου, ἐκέλευσε μὴ δῆλον ποιῆσαι αὐτὸν πρότερον, ἀλλ' ἢ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἡνιοχῶν αὐτὸς, εὐθυνε ταχέως τὸ ἄρμα ἐπὶ τὰ βασίλεια ³.
150. Τοῦ δὲ θυρωροῦ ἀγγεῖλαντος τῷ βασιλεῖ ἐπὶ συνόδου τὴν ἔλευσιν τοῦ Οὐτταρᾶ μετὰ τοῦ εὐνούχου, ἥσθεις ἐς τὰ μάλιστα ὁ βασιλεὺς, ἐκέλευσεν αὐτοὺς εἰσελθεῖν.
151. Ὁ δὲ Ἰνδιστίρας ἔφη τῷ ἐγγέλῳ· «Μὴ ἀφεθήτω εἰσελθεῖν ὁ εὐνούχος ἐκεῖνος· ὃς γὰρ ποιεῖ τραῦμα ἐν τῷ ἐμῷ σώματι, τοῦτον ἐκεῖνος εἰς τὸν οὐρανὸν ἐξαποστέλλει· λειπὸν πᾶσι τοῖς περὶ αὐτόν.»

1. Ξανθὸς ἐστὶν ὁ κρόκος, ὡς καὶ τὸ αἷμα.

2. Ὡς ὁ ἐρωτομανὴς ἔχει κρόκον ἐν χειρὶ ἑτοιμον, εἰς τὸ ἀλεῖψαι τὴν προσδοκωμένην ἐρωμένην.

3. Ὁ μὲν Οὐτταρᾶς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ δίφρου, ὡς πρότερον, ὁ δ' Ἀρζούνας ἐδέξατο τὰς ἡνίας.

152. Πεισθείς δὲ τῷ λόγῳ τοῦ ἀγγέλου, εἰσέδου μόνῃς τὸ βουλευτήριον ὁ Οὐτταρᾶς, καὶ εἶδε τὸν Ἰνδιστίραν, ὡς ἐλέφαντα, ἔχοντα προβοσκίδα, ἥ ἐστίν ἡ καταρρόη τοῦ αἵματος ἀπὸ τοῦ μετώπου.
153. Μαθὼν δ' ὁ Οὐτταρᾶς τὸ συμβάν τοῦ Ἰνδιστίρα, ἔφησε πρὸς τὸν πατέρα· «Διὰ τί ὁ Βραχμὰν παροργίζεται; κα-
» θιλεύσθω οὗτος.» Ἐκ δὲ τοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ συγγνώ-
μην ἤτησε παρὰ τοῦ Κάγκα ὁ βασιλεύς.
154. Καί τοι δ' ἡδύνατο τὸν κόσμον ὅλον ἀποτερεῶσαι ὁ Πανδοίδης διὰ μόνου τοῦ θυμοειδοῦς βλέμματος, θεὸς ὅμως κατάδεσμον εἰς τὸ τραῦμα ἐφάνη κολοφῶν τῶν ἀνεξικάκων.
155. Καλυφθέντος, δὲ τοῦ τραύματος εἰσῆλθεν εἰς τὸ βουλευτήριον ὁ εὐνοῦχος τῇ προσταγῇ τοῦ βασιλέως, κατακαίων μὲν τοὺς ἐχθροὺς, ὡς πῦρ τοῦ δάσους τὰ δένδρα, ἡδύνων δ', ὡς ἄλλο, τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως.
156. Κᾶπειτα ἠρώτησε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς, «ὦ τέκνον,
» πῶς οἱ περὶ τὸν Βήσμαν, οἱ ὄντες ἱκανοὶ τοὺς τρεῖς
» κόσμους νικῆσαι, ἐνικήθησαν ἐν πολέμῳ ὑπὸ σοῦ, κα-
» θῶς τὸ βαθὺ σκότος ὑπὸ τοῦ Ἡλίου;»
157. Ἐγέλασε δὲ, ἀκούσας ταύτης τῆς ἀποκρίσεως τοῦ υἱοῦ·
» Οἱ ἐχθροὶ ἐνικήθησαν ὑπότινος οὐρανίου ἀνδρὸς ἀνδρείου,
» παραστάντος διὰ τὴν ἐμὴν ἀρετὴν· δῆλος δὲ γενήσεται
» οὗτος μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τριῶν.»
158. Ὁ Κάμας ¹ αὐτὸς ἀγορέστως ἐποίει παιδιὰς ἡδείας μετὰ μόνῃς τῆς Ρατῆς ². πεμφθεῖσα δ' ἡ Πριτὴ ³ ὑπὸ τῆς κατὰ τῶν γενναίων ἀγαθῆς νίκης τοῦ γενναίου νέου Οὐτταρᾶ,

1. Κάμας, ὁ Ἔρως.

2. Ρατή, ἡ Ἐπιθυμία.

3. Πριτὴ, ἡ Ἀγάπη, ἀμφοτέρω γαμεταὶ τοῦ Ἑρωτος.

ἀποδιώξασα τὸν Κάμαν καὶ τὴν Ῥατὴν, λίαν ζηλοτυ-
ποῦσα, ὥρκησεν αὐτὴ τότε ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν πολιτῶν ¹,

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου
τοῦ Τετάρτου Βιβλίου
τῆς
Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν γάμον τοῦ Ἀθημαριού.

1. Ἐστω ἡμῖν εἰς χαρὰν ὁ μέλας ὄσιος, οὗ ταῖς λαμπρό-
τησι τοῦ ἀγλαοῦ σώματος καὶ τῶν ὀνύχων, καὶ τῶν
ὀδόντων κεκοσμημένοι, ὡς πολυειδέσι κοσμήμασιν ἐκ πο-
λυτίμων λίθων, τίνες οὐκ ἂν γένοιτο ἀρεστοὶ τῇ καλῇ
ἀθανασίᾳ²;
2. Κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν περὶ τὸ πρῶτ', ὁ βασιλεὺς
Ἰνδιστίρας λουσάμενος, ἱμάτιά τε λευκὰ ἐνδυσάμενος, καὶ
ἀνθίνους στεφάνους περιθέμενος, ἐκαθίσθη ἐπὶ τοῦ θρόνου
τοῦ βασιλείως τῆς Ματσέας ὑπὸ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ
ἀδελφῶν³.

1. Ἐν τούτῳ τῷ στίχῳ ἀποδεικνύει δι, οἱ ἐν τῇ Ματσέᾳ πόλει ἐν οὐ-
δενὶ ἄλλῳ ἡσχολοῦντο, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ἀγαπᾶν τὸν Οὐτταρᾶν καὶ τοῦ ἐπαι-
νεῖν αὐτόν.

2. Θεωροῦντες δηλ. αὐτὸν, τυγχάνουσι τῆς ἀθανασίας. — Ὡς οἱ λαμ-
πρῶς κεκοσμημένοι ἀρεστοὶ φαίνονται τῇ γυναικί.

3. Διὰ τῆς προσταγῆς τοῦ βασιλείως Βιράτα τοῦτο ἐγένετο.

3. Μαθὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς Βιράτας τὰ περὶ τοὺς Πανδοΐδας, ἐξιστορηθέντα ὑπὸ τοῦ Οὐτταρᾶ, ἀπείρως ἠγαλλιόασατο, καὶ ἔλθων προσέπεσε τοῖς ποσὶ τοῦ Ἰνδιστίρα, λέγων πολλάκις· «Σύγγνωθι.»
4. Ἐμβυθισθεὶς δὲ τότε ὁ βασιλεὺς Βιράτας, καθάπερ ἐν ὕδασι, ταῖς λαμπρότησι τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀνηγέρθη ὑπὸ τῶν λαμπρῶν καὶ στιβαρῶν τοὺς βραχίονας τεσσάρων Πανδοΐδων.
5. Θεὶς δὲ τὰς χρυσοειδεῖς χεῖρας ἐπὶ τοῦ διαδήματος αὐτοῦ, τὰς ὄνυχας ἐχούσας, ὡς ἀδάμαντας, ἔφη τῷ Ἰνδιστίρα, ποιήσας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς ὄρμον ἐκ μαργάρων, τῇ αἴγλῃ τῶν ὀδόντων.
6. «Καὶ ἐγὼ, καὶ ἡ χώρα, καὶ ἡ πόλις, περιφανεῖς ἐγένον· μεθὰ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις ἐκ τῆς σῆς παρουσίας· ποίησον νυνὶ λαμπρὸν καὶ τὸ γένος μου· ἐγὼ ἐκδίδωμι τῷ Ἀρζούνα τὴν ἑμαυτοῦ θυγατέρα.»
7. Ἀπείρου δὲ χαρᾶς ἔμπλεως γενόμενος ὁ Ἰνδιστίρας ἐκ τοιούτων λόγων τοῦ βασιλέως Βιράτα, ἔτεινε πολλάκις εἰς τὸ λώτιον πρόσωπον τοῦ Ἀρζούνα, τὸν ὡς βομβύλιον χαρίεντα ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ.
8. Ὁ δὲ κριτικὸς Ἀρζούνας ἔφη, ἐκφήνας τῷ χεῖλει τοὺς ὀδόντας, τοὺς ποιοῦντας διὰ τῆς αἴγλης χάριν ἀντὶ χάριτος τῷ ἔρκει τῶν ὀδόντων ¹.
9. «Οἱ φρόνιμοι τὴν μαθήτριαν ὡς θυγατέρα λογίζονται· εἰ δ' ἔστιν ἀπαραίτητος αὕτη ἡ ἐπιγαμία ἐν τῷ νοί τοῦ Βιράτα, εἰς αὕξησιν τῆς ἀγάπης, δότω τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ τῷ ἐμῷ υἱῷ Ἀβήμανιου, τῷ ὄντι ὁμοίῳ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ κατὰ τὴν εὐμορφίαν.

1. Ἐρκος τῶν ὀδόντων ἐστὶ τὸ χεῖλος, ὃ χάριν ποιεῖ τοῖς ὀδοῦσι, ὅν ὡς περιδόλαιον αὐτῶν.

10. Θεωρήσας τε καὶ κρίνας ὀρθὸν τοῦτο ὁ Ἰνδιστίρας, ἐξά-
πέστειλεν εὐθέως ἀπόστολον εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κρισνᾶ,
ἐπὶ κομιδῇ τοῦ υἱοῦ τῆς Σουββαδράς, τοῦ ἔχοντος μορ-
φὴν τοῦ Ἐρωτος.
11. Μαθὼν δ' ὁ Κρισνᾶς παρὰ τοῦ θυρωροῦ ¹ τὴν ἔλευσιν
τούτου τοῦ ἀποστόλου, ἐλθόντος ταχύτερον ταχυπόρου
νῆος καὶ βέλους, ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸ βου-
λευτήριον.
12. Ὁ δὲ, προσκυνήσας ἔφη, ποιήσας κρίσματα ἐν τῇ συνόδῳ
διὰ τῆς αἰγλης τῶν ὁδόντων, ὡς διὰ Σανδάνου, συμ-
μιγέντα τῇ ἀγλαᾷ μελανότητι τοῦ Κρισνᾶ, ὡς εὐώδει
μόσχω ².
13. Ὁ λαμπρὸς, ὡς ὁ ἥλιος, Ἰνδιστίρας, ὃ εὖβουλε, πλη-
» ρώσας τὸν χρόνον τῆς ἀποκρύψεως, καὶ ἐμφανῆς γενό-
» μενος, ἀπέσταλκεν ἐμὲ ἐνθάδε, ἅμα τῇ βουλῇ τῶν
» ἀδελφῶν.
14. Ὁ γὰρ Βιράτας σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ προσέπεσε τοῖς ποσὶ
» τοῦ Ἰνδιστίρα, εἰς τὸ ἐκδοῦναι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ
» Ἀρζούνα, τῷ δοξασθέντι ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ Δουριο-
» δάνα, τοῦ γαυριωμένου διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν βρωῶν.
15. Ἄλλ' ὁ Ἀρζούνας οὐκ ἔνευσε λαβεῖν ταύτην τὴν βασι-
» λικὴν κόρην, προτείνων, ὅτι ἡ μαθήτρια ὡς θυγάτηρ
» ἐστίν· ᾗτησε δὲ ταύτην τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἡ γὰρ γυνὴ τοῦ
» υἱοῦ, ὡς θυγάτηρ κρίνεται παρὰ τοῖς ἀγαθοῖς.
16. «Πέμψον τοίνυν παρυστικά τὸν οἰκεῖον ἀδελφιδοῦν, τὸν
» υἱὸν τῆς Σουββαδράς, ὃ μόνε Κύριε τοῦ κόσμου, καὶ
» ἄξιε κυβερνήτα, οὗ εἰς κομιδὴν ἐγὼ ἐλήλυθα.»
17. Ἐκείνη ἡ κόρη, αἰσχυνομένη ἐν ἑαυτῇ ἰδεῖν τὸ πρόσω-

4. Τουτέστι παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως.

2. Μέλας καὶ ὁ μόσχος.

» πον ἐν τῷ κατόπτρῳ κατ' ὄψιν τῆς τροφοῦ, ἀποτείνει
 » πολλάκις τὸ ἀγλαὸν αὐτῆς ὄμμα εἰς τὰ λιθοκόλλητα
 » ψέλλια ¹.

18. « Οἱ δύο ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης, ὡς ἔλαφοι, αἰσθόμενοι τὸ
 » στρατόπεδον τοῦ βασιλέως Ἑρωτος ἐν τῷ στήθει ², ὅπερ
 » διαγινώσκεται ἐκ τῶν ἐξογκωμένων μαστῶν ³, ὡς ὑψη-
 » λῶν σκηνῶν, ἀφέντες τὸ σχολαῖον κίνημα, ἤλθον ὀξέως
 » εἰς τὸ οὖς, ὡς εἰς προκάλυμμα ³.

19. « Οὕσα δὲ μέσον τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας, θλι-
 » βομένη τε λίαν ἐν μέσῳ τούτων, καὶ διαταραττομένη
 » τὸν νοῦν καὶ τὴν ὄρασιν, ζητεῖ ἀψασθαι χειρὸς ⁴ οὕτι-
 » νος ἂν τύχῃ.

20. « Καὶ ποτὲ μὲν πρὸς διατριβὴν καὶ παιδιὰν ἐκτείνει τὴν
 » χεῖρα εἰς τὴν χρυσὴν παιδικὴν σφαίραν καὶ εἰς τὸ στρογ-

1. Ἐν μὲν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ἡ θήλεια καὶ αἰδῶ οὐκ ἔχει, καὶ εἰς παιδιὰς κλίνει· ἐν δὲ τῇ νεανικῇ καὶ αἰδῶ ἔχει, καὶ εἰς κοσμήματα ἀφορᾷ.

2. Ὅταν ἐκφύσωσιν οἱ μαστοὶ, τότε ἡ γυνὴ ἀνδρομανεῖ.

3. Οἱ ἐξογκωμένοι μαστοὶ, ὡς δύο σκηναὶ εἰσι τοῦ Ἑρωτος, ὃς στρατοπεδεύει ἐν τῷ στέρνει τῆς καλῆς, ὡς βασιλεὺς ἐν πεδίῳ, ὃς διαγινώσκεται ἐκ τῶν ὑψηλῶν σκηνῶν ἐξελθὼν εἰς θήραν. Καθὼς δ' αἱ ἔλαφοι, αἰσθόμεναι τὸν τοξοφόρον θηρευτὴν, ἀφείσαι τὸ σχολαῖον βάδισμα, θέουσαι φεύγουσιν εἰς τὸ δάσος, ὡς εἰς προκάλυμμα, οὕτω καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης, αἰσθόμενοι τὸν τοξοφόρον Ἑρωτα, ἔδραμον εἰς τὸ οὖς, ὡς εἰς προκάλυμμα· ἐκ δὲ τούτου ὑπαινίττεται τὸ ὀξύρροπον τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὃ ἰδιὸν ἐστὶ τῆς νεότητος, ἢ ὀργῇ πρὸς ὁμιλίαν, πρὸς δὲ καὶ τὸ μακροειδὲς τοῦ ὀμματος, ὡς τὸ τῆς ἐλάφου, ὅπερ ἐπαινεῖται παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς· διὰ τοῦτο ὑπερβολικῶς λέγουσιν, ὡς ἐξετάθη μέχρι τοῦ ὠτός.

4. Πανιγραχανὰ, κράτησις χειρὸς· μεταφορικῶς δὲ καὶ ὁ γάμος· Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· καθὼς δηλονότι ὁ πιεζόμενος ζητεῖ χεῖρα βοηθείας, οὕτω καὶ ἡ σφριγῶσα θήλεια ζητεῖ ὁμιλίαν οὕτινος ἂν τύχῃ.

- γύλον ἐνώτιον ¹. πολλάκις δὲ τείνει τὸ ὄμμα εἰς τὸν
 » οἶκον καὶ εἰς τὸ σῶμα, τὰ λαμπρῶς κεκοσμημένα ².
21. « Ἐκείνην τὴν νέαν ὁ νέος οὗτος γήμας, ἀγλαΐζέσθω ἐν
 » κόσμῳ, ἔχων αὐτὴν ἐπὶ τοῦ γένους ἑαυτοῦ, ὡς σημαίαν
 » ἀγλάν ἐπὶ τοῦ ὑπερώου, καὶ ὦν μετέωρος, ὡς ἡ ὑψηλὴ
 » σημαία ³. »
22. Τούτων ἀκούσας ὁ Κρισινᾶς, καὶ συναινέσας, τὸν μὲν
 ἀπόστολον ἀπέπεμψε, δωρησάμενος αὐτῷ τὰ ἃ ἐφόρει
 κοσμήματα· τῷ δὲ βουλευτῇ Οὐδῳδᾶς, τῷ τῆς φρονή-
 σεως δοχείῳ, ἐπέταξε διδάξαι τὸν Ἀθημανιοῦν τὰ κα-
 θήκοντα.
23. Λαβὼν δ' ἄδειαν παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ εὐβουλος καὶ κο-
 λοφῶν τῶν βουλευτῶν Οὐδῳδᾶς, ἔλεξε λόγους ἀμβρο-
 σίους, θέλων διδάξαι τὸν υἱὸν τῆς Σουβθαδραῖς τὰ τῆς
 πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς φιλοσοφίας·
24. « Μὴ πίστευε τῇ Λαξμῇ, ἢ τῇ γυναικί, ταῖς ἐχούσαις
 » δύναμιν ἐπὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ λίαν ἀστάτοις
 » οὔσαις ⁴. αὗται καὶ γὰρ διδόασιν τοῖς ἀνθρώποις με-
 » γάλα δεινὰ, καὶ ἀγαπῶσαι καὶ μὴ ἀγαπῶσαι.
25. « Καὶ τῷ μεγαλόφρονι ἀκολασία γίνεται ἐκ τῆς μετὰ
 » ἀκολάστου ὁμιλίας, ᾧ τέκνον· καὶ ἡ Σελήνη γὰρ ἀκα-
 » τάστατος φαίνεται, μέσον οὔσα τῶν νεφῶν, τῶν φερο-
 » μένων ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.
26. « Ἡ βασιλικὴ διοίκησις μένει στερεὰ ἐπὶ πολὺ, ᾧ ἀγαθὲ,
 » παλαιῶν ὄντων τῶν βουλευτῶν ⁵. καὶ τὸ ὕδωρ γάρ,

1. Ἴδιον τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

2. Ἴδιον τῆς νεανικῆς ἡλικίας.

3. Μεγαλόφρων δὲ τοιαύτην ἔχει γυναῖκα.

4. Τῇ βασιλείᾳ, δηλ. τῇ δόξῃ, ἢ τῷ πλούτῳ.

5. Ἐγγεγυμνασμένων τοῖς πράγμασι.

- » τιθέμενον ἐν καινοῖς σταμνίοις, εἰς παντελῇ ἔρχεται
» φθοράν ¹.
27. «Μὴ ἔσο ἄεργος, ἢ ἄφροντις ², ὃ ἐξαίρετε τῶν ἡρώων,
» νομίζων ὅτι οἱ ἐχθροὶ σου πάντες ἠφάνισθησαν· καὶ τοῦ
» ἡλίου γὰρ δύσαντος, πάλιν τὸ προαφανισθὲν σκότος
» ἐπείσέρχεταιί ποθεν πολὺ.
28. «Οἱ γενναῖοι, ὃ τέκνον, καρτερίᾳ χρῶνται εἰς αὖξιν
» τῆς οἰκείας δόξης, ἀλλ' οὐκ εἰς συλλογὴν χρημάτων·
» καὶ ὁ λέων γὰρ ἀναιρεῖ πολλοὺς ἐλέφαντας τοῖς ὄνυξιν,
» οὐ διὰ τοὺς μαργαρίτας, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς
» οἰκείας φήμης καὶ δόξης.
29. «Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐ ποιοῦσιν ὅπωςδ' ἴποτε κυβεῖαν,
» οὐδ' ἐν παρέργῳ. Ἴδὲ, οἱ σοὶ πατέρες εἰς ὠκεανὸν ἀτυ-
» χίας ἐμπεπτώκασι, διὰ τὴν εἰς κυβεῖαν κλίσιν.
30. «Ὁ λαὸς διάγει καλῶς ἢ κακῶς (σκολιῶς), κατὰ τὴν
» φύσιν τοῦ βασιλέως ³. Ἴδού, κατὰ τὸν καιρὸν, οἱ μὲν
» ἡλιόλιθοι πῦρ ἐξάγουσιν, οἱ δὲ σεληνόλιθοι ὕδωρ.
31. «Ἄτοπον ⁴, λέγουσιν οἱ σοφοί, τὸ ὑπὲρ τὸ μέτρον γινόμε-
» μενον, καί περ ὃν ἐπαινετὸν ἔργον· αὐτίκα καὶ γὰρ ὁ μὲν
» Ῥάμας εἰς ἐρημίαν ἀπῆλθε, ποιήσας τὸν παράλογον
» λόγον τοῦ πατρός· ὁ δὲ Βαλῆς τῆς βασιλείας ἐκπέ-
» πτωκεν ἐκ τῶν ἀμέτρων δωρεῶν.»
32. Γνοὺς δ' ὁ Κρισναῖς τὸν ἀδελφιδοῦν εἰδήμονα ἐπὶ γῆς
ἐκ τοιούτων παραινέσεων τοῦ ἀρχιβουλευτοῦ, γυμνάσας
δὲ καὶ αὐτὸς αὐτὸν εἰς πολλὰ καὶ καλὰ ὄπλα, ἐξαπέ-
στειλεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός.

1. Ξηραίνεται.

2. Ἀπαράσκευος, αὐτολεξεῖ.

3. Τουτέστι θαδίζει ὀρθῶς ἢ σκολιῶς, κατὰ τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως.

4. Αὐτολεξεῖ, ἀλγεινὸν κακόν.

33. Μετὰ δέ τινων ἡμερῶν ὁδὸν, ἐν ᾗ ἀπεκρύπτετο ὁ ἥλιος ἐκ τῆς κόνεως τῆς ἀπὸ τῶν καταπατούντων τὴν γῆν ἵππων, ἀφίκετο ὁ νεανίας πλησίον τῆς τοῦ βασιλέως Βιράτα πόλεως.
34. Ὁ μὲν οὖν στρατὸς τοῦ βασιλέως Βιράτα συνήνητησεν ἐπὶ τῶν ὁρίων, ἐρχομένῳ τῷ στρατῷ τούτου τοῦ νεανίου, ὡς ὁ Ὠκεανὸς τῷ εἰσβάλλοντι ποταμῷ ¹.
35. Ἰδὼν δ' ὁ διάπυρος νεανίσκος τὸν Ἰνδιστίραν, καταβάς ἀφ' ἵππου, κλίνας τὴν κεφαλὴν μέχρις ἐδάφους τῆς γῆς, προσεκύνησεν αὐτὸν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν Βήμαν καὶ τοὺς λοιποὺς κατὰ τάξιν.
36. Τὸν δὲ Βιράταν περιεπτύξατο ὁ φρόνιμος οὗτος καὶ πολιτικὸς Ἀθημανιοῦς, ὑποκλίνας τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ θείς τὰς χεῖρας περὶ τὴν ὀσφὺν ἐκείνου, ἔχοντος τὸ σῶμα ἀκλινές ².
37. Ποιήσας δ' ἀσπασμὸν καὶ περίπτουξιν καὶ μετὰ τοῦ Οὐτταραᾶ ἐν ὁμοίᾳ στάσει ³ ὁ νεανίας, ἀνέστη πάλιν ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν ἵππον, τῇ προσταγῇ τοῦ Ἰνδιστίρα.
38. Ἡ δὲ πόλις, ὡς γυνή, λίαν εὐφραινομένη καὶ ἀγαλλομένη, σταγόνας εἶχεν ἰδρωτὸς ἐν τοῖς μέλεσιν ⁴, αἱ εἰσιν οἱ λευκοὶ μαργαρίται, ἐξ ὧν πεποιημένη ἦν ἡ Σθαστικὰ ⁵ πρὸ τῶν θυρῶν πάντων τῶν οἴκων.

1. Ὁ γὰρ Ὠκεανὸς ἐπὶ τῶν ὁρίων αὐτοῦ συμμίγνυται τῷ εἰσβάλλοντι ποταμῷ.

2. Ὁ ἥττων ὑποκλίνει τὸ σῶμα ἐν τῇ περιπτύξει τοῦ κρείττονος.

3. Ἄνευ τοῦ ὑποκλίνειν τὸ σῶμα· ὁμήλικες γὰρ ἦσαν.

4. Ὡς ἡ εὐφραινομένη γυνὴ ἰδρωτὰ ἔχει ἐπὶ τῇ ἐντεύξει τοῦ ἐρωμένου.

5. Ἐν γάμοις πρὸ τῆς θύρας σχηματίζουσι τὸ ἐξῆς μυστηριῶδες σχῆμα ἐξ ἀλεύρου ἢ ὀρύζης, ὅπερ νομίζεται αἷσιον· ἀντὶ δὲ τούτων ἐνταῦθα μαργαρίται ἦσαν· ἡ Σθαστικὰ ἐφερμηνεύεται εὐεξία, σωτηρία.

39. Ἡλλοιωμένη δὲ τὴν μορφήν ἐγένετο ¹ καὶ πιναρὰ ἐκ τῆς πολλῆς κόνεως, τῆς ἐξανισταμένης διὰ τοῦ ἀέρος ἐκ τῆς κομπομένης γῆς τοῖς ποσὶ τῶν ἀναριθμῆτων ἵππων.
40. Ἐτρεμέ τε σφόδρα, τῆς γῆς περισειομένης τῷ βαρεῖ βαδίσματι τῶν ὑπερόγκων ἐμμανῶν ἐλεφάντων, συλλήβδην ἐρχομένων.
41. Καὶ φρίκην πολλὴν ἔσχεν, ἥ ἐστὶν ἡ μαρμαρυγὴ τῶν σαπφείρων καὶ ὑακίνθων λίθων, τῶν ἐν ταῖς παραστάσι καὶ ἀνωφλίσι τῶν θυρῶν.
42. Πρὸς δὲ καὶ δάκρυα ἔρραινεν ἐκ τῶν ὁδῶν, ὡς ὀφθαλμῶν, ἃ εἰσὶν οἱ μαργαρίται, οἱ πίπτοντες ἐκ τῶν διαρρήγνυμένων ὄρμων τῶν συνειλεγμένων ἀνθρώπων, ἀλλήλους ὠθούντων, καὶ ὑψούντων τὰς κεφαλὰς εἰς θεωρίαν.
43. Εἰσδύντος δὲ τοῦ εὐειδεστάτου τούτου νεανίου, ἐξέτεινεν ἡ πόλις, ὡς γυνή, τὰς δύο χεῖρας, αἱ εἰσὶν αἱ δύο σειραὶ τῶν καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς ὁδοῦ θεωρούντων ἀνθρώπων.
44. Οὗτος μὲν οὖν, ὃν ἄλλος ἔρωσ κατὰ τὴν μορφήν, καὶ πολλοῖς κοσμήμασι κοσμούμενος, εἰσέδου τὴν καρδίαν τῆς πόλεως, ὡς γυναικὸς, διὰ τῶν καλῶν ὁδῶν, ὡς δι' ὀφθαλμῶν.
45. Αἱ δὲ γυναῖκες, κληθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἡχων τῶν διαφόρων μουσικῶν ὀργάνων, ἀφῆκαν τὴν πρὸς τὰ οἰκεία ἔργα ἀσχολίαν, καὶ δραμοῦσαι, ἤλθον ἐπὶ τὰς θυρίδας, ὀφόμεναι τὸν νεανίσκον.
46. Καὶ τις γυνὴ ἐκ τῆς πολλῆς σπουδῆς ἔθετο τὸν μόσκον ² ὃν ἔλαβεν ἐν χειρὶ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ ἐν μετώπῳ χρίσμα, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, νομίσασα στίμμιν, καὶ ἔδωκεν ἐκείνοις τὴν φύσιν τῆς ἐλάφου ³.

1. Ἡ γυνὴ ἐκ τῆς ἐντεύξεως ἐρωμένου ἀλλοιοῦται τὴν μορφήν.

2. Μέλας γὰρ καὶ ὁ μόσκος.

3. Καθὸ ὁ μόσκος ἐξ ὀμφαλοῦ γεννᾶται ζώου ἐλαφοειδοῦς ἐν τῷ ὄρει Ἰμαῳ.

47. Ἄλλη δέ τις εὐπρόσωπος, φέρουσα ἐν χειρὶ ἐν κυκλοει-
δὲς ἐνώτιον, ἔτρεχε μετὰ σπουδῆς, ὡς στρατιὰ ὀπλοφόρος
τοῦ βασιλέως Ἑρωτος, τοῦ νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων ¹.
48. Ἐτέρας τὸ πρόσωπον ἠγλαΐζετο μεθ' ἐνὸς ἀπηρωρημένου
ἐνωτίου ἐπὶ τοῦ ὠτός, ὥσπερ εἰ ἦλθεν ἡ Σελήνη μετὰ τοῦ
Ἡλίου ² ἐπὶ τῷ ἰδεῖν τὸν χαριέστατον νέον.
49. Καὶ ἄλλη ἐβάδιζε, θεῖσα ἐκ σπουδῆς περὶ τὸν λαιμὸν,
ἀντὶ τοῦ ὄρμου τὴν χρυσὴν ζώνην, ἠχούσαν τοῖς κωδω-
νίσκοις· ταύτην δὲ φέρουσα, ἠγλαΐζετο ὡς ἄλλος ἐλέφας
τοῦ Ἑρωτος ³.
50. Ὁ Ἑρως, ἔνεκα διατριβῆς καὶ θεωρίας, ἀνέβη εἰς τὸν
ὀφθαλμὸν τῶν γυναικῶν, ὡς εἰς θυρίδα τῶν ἑαυτοῦ οἴκων,
ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης μορφῆς τοῦ
Ἀρζούνα ἐν τοῖς ὄμμασι τῶν γυναικῶν, ὅς ἐβλέπετο
ἀσκαρδαμυκτί.
51. Ἡ ἀγλαῶπις Σελήνη, πολλὰς μορφὰς λαβοῦσα, αἱ εἰσι-
τὰ πρόσωπα τῶν σεληνοπροσώπων γυναικῶν, εἰς τὸ θεά-
σασθαι τοῦτον τὸν νεανίαν, τὸν ἑαυτῆς ἀπόγονον, οὐκ
ἐκορέσθη χαρᾶς.
52. Ὁ μὲν οὖν νεανίας αὐτὸς, καταποθεὶς ὑπὸ τῶν εὐκόμων
καὶ ἐρωτολήπτων γυναικῶν, εἰσδύς εἰς τὰ ἐντὸς ⁴ ἀφα-
νῆς ἐγένετο, συλήσας τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐφεξῆς.
53. Αἱ δὲ γυναῖκες, πιοῦσαι διὰ πολλοῦ τοῖς ὀφθαλμοῖς,
ὡς κοίλαις χερσὶ, τὸν χυμὸν τῆς καλλονῆς, ὥσπερ μὴ κο-

1. Ἦν δηλ. ὡς τροχίσκος, ἢ δίσκος, τὸ πολεμικὸν ὄπλον.

2. Τὸ μὲν πρόσωπον ἡ Σελήνη, τὸ δὲ χρυσοῦν ἐνώτιον ὁ Ἡλιος.

3. Καὶ γὰρ ὄρμον χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν τιθέασι περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ
ἐλέφαντος μετὰ κωδῶνων.

4. Τουτέστιν εἰς τὰ βασίλεια, ὥσπερ εἰς τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν,
διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.

ρεσθεῖσαι, οὐκ ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, ἔνθα ἦσαν, καὶ περ τοῦ νεανίου ἀπελθόντος.

54. Εἰσέδου τοίνυν εἰς τὰ ἐκ πολυτίμων λίθων βασιλεία προσκυνούμενος τὸν πόδα ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος, ὃς ἐστὶν ἡ ἐν τῷ λαμπρῷ ἐδάφει ἀντιλάμπουσα αὐτοῦ μορφή, ἐπειδὴ ἐνίκηθη κάλλει τοῦ σώματος αὐτοῦ.
55. Τῶν δὲ Βραχμάνων, τῶν εἰδημόνων ὠροσκόπων (ἀστρολόγων)¹, θεωρούντων τὴν αἰσίαν ὥραν, εἰς ἑναρξιν τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, οἱ βασιλεῖς, ὅ,τε Ἰνδιστίρας καὶ ὁ Βιράτας, ἐν ἀγωνίᾳ ἦσαν καὶ ἀδημονία².
56. Τάχιστα δὲ τότε συνῆλθον εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως τῆς Ματσεᾶς οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, χαίροντες, ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ ἄλλοι, σὺν πᾶσι τοῖς οἰκείοις.
57. Ἐν τούτῳ τῷ γάμῳ καὶ ἡ καλῶς κεκοσμημένη βασιλικὴ οἰκία ἐχώρευεν³, ἔχουσα ὀφρύας μὲν κινουμένας τὰς ἐπὶ τῶν θυρῶν σειράς, χεῖρας δὲ σαλευομένας τὰς ὑψηλὰς σημαίας.
58. Τὰ μὲν δὴ εἰς θεραπείαν καὶ εὐπρέπειαν τῆς Οὐτταρᾶς ἐγίνοντο ἐν αἰσίᾳ ἡμέρᾳ ὑπὸ γυναικῶν, αἱ ἡγαπῶντο ὑπὸ τῶν οἰκείων υἱῶν, ὡς ἡ Γαγγὰ ὑπὸ τῶν χηνῶν, καὶ προσηλωμέναι ἦσαν τοῖς ποσὶ τῶν ἑαυτῶν ἀνδρῶν, ὡς ὁ βομβύλιος τοῖς λωτοῖς⁴.
59. Ἀληλιμμένη δὲ τὸ σῶμα ἡ καλὴ Οὐτταρὰ ἐλαίῳ, καὶ σινῇπει καὶ ἀγρώστει, καὶ βέλῳ κρατοῦσα⁵, ἐφαίνετο ὡς οἰκία τοῦ Ἑρωτος, ἔχουσα σημαίαν καὶ σκεύη ἐκ χρυσοῦ καὶ σαπφείρων.

1. Οἱ ἀστρολόγοι γράφοντες φέρουσιν ἐν χάρτῃ, ὅτι ἡ δεῖνα ὥρα αἰσία ἐστίν.

2. Ἐν ἀδημονίᾳ ἦσαν πότε ἐλεύσεται ἡ ὥρα.

3. Ὡς γυνή.

4. Αἱ εἶχον δηλ. καὶ υἱοὺς καὶ ἄνδρας ζῶντας.

5. Βέλῳ κρατεῖ ἢ μαχαιρίδιον, ὡς φυλακτῆριον, κατὰ πονηρῶν πνευμάτων, ἢ κατὰ βασκανίας.

60. ἔχουσα δὲ τὸ σῶμα ἀπεσμηγμένον καὶ κεκαθαρμένον τοῦ ἐλαίου διὰ τοῦ Ῥαούδρα¹, ἐν τῷ λούσασθαι, καὶ ἀλληλιμμένον ἔπειτα κρόκῳ, ἐφαίνετο αὐτόχρημα φίλτρον, ἐξεληθὸν εἰς τὸ φανερόν διὰ τῶν χαρμοσύνων μουσικῶν ὀργάνων.
61. Ταύτην τὴν καλὴν νεάνίδα, ἣ ἦν ἐρυθρὰ ἐκ τοῦ χρίσματος τοῦ κρόκου, ἔχουσιν τὸ φύλον τῶν γυναικῶν ὕδατι, ἐκχεομένην ἐξ ἀργυροῦ στάμνου, καθὼς ὁ οὐρανὸς λούει τὴν ἐρυθρὰν ἐσπέραν τῇ ἐκ τῆς Σελήνης διαχέομένη αἴγλῃ².
62. Φορέσασα δὲ φορέματα λαμπρὰ καὶ λευκὰ αὕτη ἡ σεληνοπρόσωπος, εἰσέδω τὸν τετράστυλον λαμπρὸν νυμφῶνα³, ὡς ἡ ἐνσέλῃνος νύξ τὸν τετραμερῆ αἰθέρα⁴.
63. Ὃς δὲ πολυειδὴς κόσμος ἐτέθη γηθυσύνως ὑπὸ τῶν συγγενικῶν γυναικῶν ἐπὶ ταύτης τῆς σεληνομόρφου, καθημένης καὶ βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς, οὗτος ἔλαβε κόσμον τὸ σῶμα αὐτῆς⁵.
64. Κοσμηθεῖσα δὴ τὸ σῶμα ἡ εὐσώματος, καὶ ἰδοῦσα ἑαυτὴν ἐν λιθοκολλήτῳ κατόπτρῳ, ἠῦξάτο τότε περιχαρῶς ἀγάπην (ἀρέσκειαν) τοῦ Ἀθημανιοῦ πρὸς ἑαυτὴν, καὶ ἑαυτῆς ἀγάπην (ἀρέσκειαν) πρὸς τὸν Ἀθημανιοῦν.

Βασκανίας. — Τὸ μὲν θέλος ἀναφέρεται εἰς τὴν σημαίαν, τὰ δὲ ἐκ χρυσοῦ κοσμήματα εἰς τὸ ὑπέρυθρον ἔλαιον, τὰ δ' ἐκ σαπφείρων εἰς τὸ πρασινόχρουν τῆς ἀγρώστεως.

1. Εἶδος σμηκτικοῦ, (εἶδος σινήπεως) δι' οὗ ἀποσμήχεται τὸ ἔλαιον. Λέγουσιν, ὡς τὸ τὸ βόειόν ἐστι γάλα, ὃ σμηκτικόν ἐστι τοῦ ἐλαιώδους χρίσματος.

2. Ἡ μὲν σεληνιαία αἴγλη τὸ ὕδωρ, ἣ δὲ Σελήνη τὸ ἀργυροῦν ἀγγεῖον.

3. Ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ οἴκου ἐπὶ γῆς κατασκευάζεται ὁ νυμφῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ νυμφῶνος ὁθόνη ἐκτετεταμένη ἐστίν. ἐπὶ τессάρων στύλων.

4. Ἡ μὲν Σελήνη τὸ πρόσωπον, ἣ δὲ νύξ τὸ σῶμα. τῆς Οὐτταρᾶς.

5. Δηλ. ὁ κόσμος ἐκοσμήθη ὑπὸ τοῦ σώματος αὐτῆς.

65. Ὅτε δ' ἡ μήτηρ ἐποίησε τὴν ἐπὶ γάμῳ Τιλακὰν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς, τῷ κρείττονι καὶ αὐτῆς τῆς Σελήνης, τότε ὁ Ἔρως προσελθὼν μετὰ τῆς Ρατῆς, ἀνεπαύετο ἡδέως, καθάπερ ἐν κλίνῃ, ἐν ἐκείνῳ τῷ προσώπῳ.
66. Ἦνίκα δ' ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐτέθη περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ τὸ μάλλινον νῆμα τοῦ γάμου¹, ὡς ἐθίζεται ἐν τῇ ἀρχῇ, τηνικαῦτα τὰ λιθοκόλλητα ψέλλια οὐδεμίαν εἶχον σύγκρισιν ἐκείνῳ.
67. Τῇ προσταγῇ τῆς μητρὸς προσεκύνησεν ἡ Οὐτταρὰ κατ' ἀξίαν τὰς συγγενικὰς γυναῖκας, αἱ ἡγκαλίσαντο αὐτήν· ἀλλὰ καὶ αἱ θεαὶ αὐταὶ αὐτὴν ἡγκαλίσαντο, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς ἀντιλαμπούσης αὐτῆς μορφῆς ἐν τοῖς ἐκ πολυτίμων λίθων ἀγάλμασι τῶν θεαινῶν.
68. Ἐκοσμεῖτο δὲ μετὰ χαρᾶς καὶ ὁ Ἀβημανιοῦς, ὁ ὢν ὅμοιος κατὰ τὴν λαμπρότητα τῷ Ἰνδρᾷ, ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δρουπάδα, κοσμήμασι πολλοῖς καινοῖς, προσθήκουσι τῷ γάμῳ.
69. Οὗτος ὁ ἦρως, οὗ τὸ μὲν πρόσωπον ἦν ἀκάλυπτον, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα κεκαλυμμένον λευκοῖς ἱματίοις, ἡγλαΐζετο, ὡς τὸ ἀνατολικὸν ὄρος, τὸ λαμπρυνόμενον τῇ σεληνιαίᾳ λάμπει, καὶ τὴν Σελήνην ἔχον ἐπιλάμπουσιν.
70. Τότε τὸ πρόσωπον τούτου, οὗ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐτέθη ἡ ἐκ λευκοῦ Σανθάνου Τιλακὰ² ὑπὸ τῆς μητρὸς, ἐφαίνετο ὑπέρτερον τῆς λαμπρᾶς Σελήνης μιᾷ μοίρᾳ.
71. Τότε καὶ ὁ ἀστερόεις κυάνεος οὐρανός, νικηθεὶς κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἐποίει θεραπείαν ἐκείνῳ τῷ νέῳ, γενόμενος

1. Τῆς μὲν νύμφης περὶ τὸν καρπὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τιθέασιν τὸ μάλλινον νῆμα, τοῦ δὲ νυμφίου, περὶ τὸν καρπὸν τῆς δεξιᾶς.

2. Ἐχον τὴν Τιλακὰν, τὸ χρίσμα τὸ λευκόν, ὑπέρτερον ἦν τῆς Σελήνης μιᾷ μοίρᾳ.

μικρὸς, ὃς ἐστὶν ἡ δεδεμένη κόμη μετὰ τῶν ἀνθέων ¹.

72. Ὁ δ' ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐκεῖνου καθεμιένος πολύστιχος ὕρμος ἐκ μαργάρων, καὶ λευκὸς ὡς ἡ Καπούρα, ἐφαίνετο ὡς ἀμβροσία ῥέουσα ἐκ τῶν, ὡς σεληνολίθων, πολυτίμων λίθων, τῶν ἐν τοῖς ἐνωτίοις, τῇ παρουσίᾳ τοῦ ὡς Σελήνης προσώπου αὐτοῦ.

73. Καὶ ἐν μὲν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ παρῆν ἡ Σελήνη ἐκ τῆς εἰς τὸ γένος εὐμενείας· ἐν δὲ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ὁ Ἰνδρας, ἐκ τῆς πρὸς τὸν υἱὸν φιλοστοργίας, ἐν δὲ τῷ σώματι αὐτοῦ ὁ Ἔρως, ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἀδελφιδοῦν τοῦ πατρὸς ἀγάπης ².

74. Ὑπὸ δὲ τοῦ πρὸς μητρὸς θεοῦ ³ ἐστάλθη συνεσταλμένος καὶ ὑπήκοος πρὸς ἐκεῖνον τὸν Ἀθημανιοῦν ὁ Ὠκεανὸς μετὰ τοῦ Σέσσα ὄφρα, ὃς ἐστὶν ὁ λιθοκόλλητος οὐρανίσκος μετὰ τοῦ στυλεοῦ.

75. Ἀναβὰς δ' ἐπὶ τὸν ἐλέφαντα, ὅς, ἐπειδὴ ἦν λευκὸς ἐκ τῶν μαργάρων, καὶ ἐφαίνετο ὅτι τέσσαρας εἶχεν ὀδόντας ἐκ τῆς ἀλλήλων ἀντανεκλάσεως, διὰ τοῦτο ἐνομιζέτο, ὡς αὐτός ἐστιν ὁ Ἀῖραβάτας ⁴, δοθεὶς παρὰ τοῦ Ἰνδρα χάριν τοῦ υἱωνοῦ.

76. Καὶ ἐπόμπευε, βλεπόμενος συνεχῶς συγγενικῇ στοργῇ ὑπὸ τῆς Σελήνης, ἥ ἐστι τὸ λευκὸν στόμα τῆς αἰσίας στάμνου ⁵, τῆς φερομένης καὶ περιφερομένης ὑπὸ παρθένου.

1. Ἡ μὲν μέλαινα κόμη ὁ κυάνεός ἐστιν οὐρανός, τὰ δὲ λευκὰ ἄνθη, τὰ ἄστρα. Ἔθος ἐστὶ κοσμεῖν τὴν κόμην ἄνθεσι.

2. Ὁ γὰρ Ἔρως υἱός ἐστι τοῦ Βισνοῦ, ὃς ἐστὶν ὁ Κρισναῖς, οὗ ἀδελφοῦς ἐστὶν ὁ Ἀθημανιοῦς.

3. Τοῦ Κρινᾶ, ὃς ἐστι Θεός.

4. Ὁ Ἀῖραβάτας τέσσαρας εἶχει ὀδόντας.

5. Στάμνος πλήρης ὕδατος φέρεται ὑπὸ νεάνιδος, καὶ περιφέρεται πρὸ προσώπου τοῦ νυμφίου· αἷσιον δὲ τοῦτο κρίνεται.

77. Προαγγελλθείσης δὲ τῆς ἐλεύσεως τοῦ καλοῦ τούτου νυμφίου ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν μουσικῶν ὀργάνων, ὡς ὑπ' ἀγγέλου, μεγάλη χαρὰ ἐγένετο ἀπάσαις ταῖς ἀβρααϊσὶ γυναιξὶ τῆς γενεᾶς τοῦ Βιράτα.
78. Καταβὰς δ' οὗτος ὁ ἐκλαμπρὸς ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐλέφαντος, ὡς ὁ ἥλιος ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ὅρου, εἰσῆλθε πεζὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βιράτα, καθὼς ὁ ἥλιος ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ὅρου εἰς τὸν αἰθέρα.
79. Ἦχθη δὲ ὁ Ἀβημανιοῦς πρὸς τὴν νύμφην ὑπὸ τῶν συνελθόντων ἐνδοξοτέρων, ὡς ὁ βομβύλιος πρὸς τὸν λωτὸν ὑπὸ τοῦ εὐώδους ἀέρος.
80. Πάντων δὲ τῶν παρεστώτων ἐν ἀφασίᾳ ὄντων, δίκην ἀψύχων ἀγαλμάτων, τῶν δὲ ὠροσκοπῶν ἐκφωνούντων ἐκ διαλείμματος τὰ ἐλλείποντα λεπτὰ τῆς ὀρισμένης ὥρας,
81. Ὁ ἱερεὺς, γνοὺς τὴν αἰσίαν ὥραν, πάντων κροτούντων τὰς χεῖρας, καὶ κυμβαλιζόντων, συνέζευξε ¹ τὰς δύο χεῖρας τοῦ νυμφίου καὶ τῆς νύμφης, κρατουμένας ταῖς χερσὶ τοῦ Βιράτα ².
82. Τότε τὰ ὄμματα αὐτῶν ἐκ τῆς διὰ πολλοῦ δίψης ἔπινον τὴν ἀγλαίαν ἀλλήλων ἀκορέστως, ἐκ διαλειμμάτων πολλάκις ἐνατενίζοντα, καὶ πολλάκις ἐξ αἰδοῦς κάτω νεύοντα.
83. Καῖπειτα τὸ ζεῦγος (τὸ ἀνδρόγυνον) λευκοφοροῦν, ἡγλαΐ-

1. Τῆς κόρης ὁ πατὴρ συζεύγνυσι τὰς χεῖρας τῇ προσταγῇ τοῦ ἱερέως.

2. Ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη τῆς Βραχμανικῆς φυλῆς, κρατοῦντες ἀλλήλων τὰς δεξιὰς χεῖρας, περιέρχονται τὸ τοῦ γάμου πῦρ· οἱ δὲ τῆς πολεμικῆς, κρατοῦντες βέλος ἐξ ἑκατέρου μέρους· οἱ δὲ τῆς γεωργικῆς, κρατοῦντες βούκεντρον· οἱ δὲ τῆς δουλικῆς, συνδεδεμένα ἔχοντες τὰ κράσπεδα τῶν ἑαυτῶν περιβολαίων.

ζετο ἐκ δεξιού περιερχόμενον τὸ πῦρ, καθὼς τὸ ζευγος τῶν λευκῶν χηνῶν περιερχόμενον τὸν ἐρυθρὸν λωτόν.

84. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ ἱερέως ἔρριψεν ἡ κόρη δράκκα ὀρύζης ¹ πεφρυγμένης εἰς τὸ κατὸν πῦρ· ὃν δὲ καπνὸν ἐλάμβανεν ἀναδιδόμενον, οὗτος ἦν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς, ὡς ἡ μελανότης ἐν τῇ Σελήνῃ.

85. Εἴτα δ' ὁ υἱὸς τῆς Σουβαδράς, ὁ ὢν χαροποιὸς ἐν τῷ γένει αὐτοῦ, ὡς ἡ νεφέλη τοῖς φυτοῖς, καὶ φήμης ὑπερπλήρης ἐν γῇ καὶ ἐν οὐρανῷ ², ὡς ὁ Ὠκεανὸς ὑδάτων, καὶ θησαυρὸς ἀρετῶν, προσεκύνησε μετὰ τῆς κόρης τοῦς γεραιτέρους καὶ ἐνδοξοτέρους, προσταγῇ τοῦ ἱερέως.

86. Σέβοιτο, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ Ζηναδάτα, τοῦ καλοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας, ἐξ οὗ τῆς γνώσεως, ὡς ἐκ τῆς Γαγγᾶς, ἐξέῤῥευσε τὸ μέγα ποίημα, ἡ Βαλαβαράτα, ἧς τὸ τέταρτον Βιβλίον, ὃ ὀνομάζεται Βιράτα, πέρας εἴληψε,

87. Ἐν τούτῳ τῷ Βιβλίῳ, τῷ ὀνομαζομένῳ Βιράτα, τέσσαρα μὲν εἰσι κεφάλαια, πεντακόσιοι δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἐξ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,

τοῦ Τετάρτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Orija (ὀρύϊα) λέγουσιν οἱ Βραχμᾶνες τὴν ὄρυζαν, καὶ Κούρ τὴν κόρην οἱ Κασμήριοι.

2. Δηλ. πανταχοῦ ἡ φήμη αὐτοῦ διῆκε.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν σέλλλογον τῶν στρατῶν.

1. Ἐστω εἰς χαρὰν ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ὡς νῆσος ἐν τῷ ὡς πελάγει κόσμῳ, ὅς, καίπερ ὢν ἀδιάφορος καὶ πρὸς ἐχθροὺς καὶ πρὸς φίλους, εὐφραίνει ὅμως τοῖς συγγράμμασι, τοῖς ὁμοίοις τῇ ἀμβροσίᾳ, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν.
2. Εἰς νοῦν λαβὼν ὁ Ἰνδιστίρας συμβούλιον ποιῆσαι¹ περὶ τῶν ἐχθρῶν, εἰσέδου τὸ βουλευτήριον μετὰ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν, τοῦ τε Βαλαράμα, Κρισνᾶ καὶ Σατεκῆ.
3. Τοῦτο δὲ τὸ βουλευτήριον ἠγλαΐζετο τούτοις τοῖς πανευφήμοις βασιλεῦσι τῆς γῆς, ὡς ἡ γῆ τοῖς συνέχουσιν αὐτὴν ὀκτὼ μεγάλοις καὶ ὑψηλοῖς ὄρεσιν.
4. Ὁ μὲν οὖν Ἰνδιστίρας, ὁ γινώσκων τὰ τοῦ δικαίου, ἐξηρεύξατο λόγον, φέροντα κλέος λευκότερον τῆς ἀμβροσίας, ὃ ἐστὶν ἡ αἵγλη τῶν ὀδόντων.
5. « Ὅ,τι εἶπω πρὸ τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ εἰδότος πᾶσαν μάθησιν
» καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην, τοῦτο ὅμοιον ἂν εἴη, εἰ παρὰ
» θείῃ τις ὀλίγον ὕαλον τῷ ἐκ πολυτίμων λίθων ὄρει.
6. « Ἄλλ' ἐξ ἀγάπης λέγω τι πρὸ τοῦ κυρίου τῶν τριῶν
» κόσμων· τίς γὰρ εἰς τιμὴν ὕδωρ οὐ προσφέρει τῷ

1. Σκέψασθαι τὸ ποιητέον.

- » Σίβα, τῷ ἔχοντι τὴν Γαγγάν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ¹ ;
7. « Πόλεμος κατὰ συγγενῶν οὐ δοκεῖ μοι εὐλογος· εἰ γὰρ
» νίκη ἔσοιτο ἢ ἥττα, φθορὰ ἔσεται τῆς ἐκ Σελήνης κα-
» ταγομένοις ἡμῖν ² .
8. « Οὐ γὰρ ἂν εἶη εἰς καλὸν ἡμῖν ὁ πόλεμος μετὰ τῶν
» ἡμετέρων τούτων συγγενῶν, καθὼς οὐδ' ἂν τοῖς λέουσι
» μετὰ τῶν ἐαυτῶν σκιδῶν.
9. « Οὐκ ἀναιρετέοι εἰσὶν οἱ συγγενεῖς, καὶ περ ἁμαρτόντες
» τοῖς συγγενέσι· τίς γὰρ ἐξορύττει τὸν ὄνυχά ἐαυτοῦ, τὸν
» ἐξορύξαντα ἐξ ἀπροόπτου τὸν ὀφθαλμόν ;
10. « Ἡ δυσφημία τῶν συγγενῶν ἐκείνων, ἡττηθέντων, καὶ
» ἡμῶν καθάπτεται, καθὼς τὸ ἐν ὕδατι ἢ κατόπτρῳ
» ἀπαύγασμα τοῦ σώματος, τοῦ ἀλληλιμμένου βορβόρῳ,
» καίπερ αὐτὸ μὴ ἀλληλιμμένον, ὡς ἀλληλιμμένον ὅμως
» φαίνεται.
11. « Δικαιοσύνη ἐστὶ, τὸ μὴ πολεμεῖν καὶ τῷ ἐχθρῷ, μηδὲ
» μὴν ἀνθεσι· πῶς οὖν ἡμεῖς πολεμήσωμεν συγγενέσιν
» ὅπλοις δυσφορήτοις ;
12. « Αὐτίκα καὶ γὰρ ὁ Ἑρως ἀνθεσιν ³ ἐπολέμησε τῷ Σίβα·
» ἀλλ' ἐγένετο ἀμελής. Ἡ ἐμὴ ἄρα γνώμη κλίνει εἰς
» διαλλαγὴν, εἰ καὶ ἀδιάλλακτός ἐστιν ἐκεῖνος.
13. « Δότω ὁ καλὸς συγγενὴς ἡμῖν τοῖς πέντε, πέντε κώμας·
» καὶ τῷ βασιλεῖ γὰρ ἀρκεῖ ὀλίγον μόνον εἰς ἀνεσιν· τὰ
» δὲ περιττὰ ἄχθος ἐστί· (Τὸ δὲ πλεον τούτου ἄχθος ἐστὶ.)
14. « Τίς δ' ἔφεςις τῆς πολλοὺς ἐρωμένους ἐχούσης γῆς

1. Δηλονότι, καθὼς τῷ Σίβα χέουσιν ὕδωρ εἰς τιμὴν ἐξ ἀγάπης,
καὶ τοί φέρει τὸν Γάγγην, οὕτω καὶ γὰρ λέγω λόγον πρὸ σου, τοῦ εἰδότος
πᾶσαν μάθησιν.

2. Αὐτολεξεῖ, τὸ σεληνιακὸν γένος.

3. Παράδειγμα φέρει, ὅτι καὶ ὁ πόλεμος διὰ τῶν ἀνθέων βλάβην
ἐπιφέρει.

- » δίκην πόρνης, ἢ ἀφείσα τὸν δυστυχῆ ἄνδρα, ἡδεταί τῷ
 » εὐτυχεῖ;
15. « Εὐτυχεύσαν ἀεὶ ἐκεῖνοι οἱ συγγενεῖς ἐμοῦ καὶ φίλοι
 » τῆς γῆς· ἔστωσαν ἐκεῖνοι οἱ ἑκατὸν ἐν ἀνέσει ἐκ τῆς
 » ταλαιπωρίας ἡμῶν τῶν πέντε. »
16. Βουλομένων δὲ λέγειν τοῦ τε Κρισναῖ καὶ τοῦ Βαλαράμα,
 ὑπολαβὼν ὁ Σατεκῆς, ἔφη, γενόμενος ἐρυθρὸς τὸ χρῶμα,
 ὡς σπινθὴρ, ἐκ θυμοῦ, ὡς πυρὸς·
17. « Ὁ γενναῖος ἐκπέμπει λόγους εἰς ἑκκαῦσιν μόνῃν τῶν
 » δεδεμένων τὰ ὄμματα τῇ δικαιοσύνῃ, ὡς ταινία, κα-
 » θὼς ὁ Ἥλιος ἐκπέμπει ἀκτῖνας εἰς θερμότητα μόνῃν
 » τῶν τυφλῶν, καὶ οὐκ εἰς φῶς τῶν ὀμμάτων αὐτῶν ¹.
18. « Ἀλλὰ καὶ οὕτω λέγω ². Τίς ὢν ἐν δικαιοσύνῃ, ὡς ἐν
 » ὕλῃ, οὐ καίεται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ὑπὸ πυρὸς τῆς ὕλης,
 » ἥσυχος ὢν, καὶ μηδέν τι ἐνεργῶν ³;
19. « Ἐν μὲν τῇ εὐταξίᾳ ἔστω δικαιοσύνη καὶ εὐθύτης, ἐν
 » δὲ τῇ ἀταξίᾳ ἔστω ἀνδρεία ⁴. αὐτίκα γὰρ καὶ ὁ ὄφις,
 » ὁ σχολαίως καὶ ἡσύχως ἔρπων, ἀνίσταται εὐθέως εἰς
 » ἄμυναν, καὶ φυσίγναθος γίνεται, θιγόμενος τῇ ἄκρᾳ τῆς
 » χειρός.
20. « Τὸ ἀψυχὸν ξύλον καλὸν ἔστι καὶ τίμιον, διότι πῦρ
 » ἐξάγει προστριβόμενον ⁵. τοὺς δὲ μὴ κατεξανισταμένους

1. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις· Σούρα γὰρ λέγεται ὁ ἥρως καὶ ὁ Ἥλιος, γὰρ δὲ ὁ λόγος καὶ ἡ ἀκτίς.

2. Δηλ. εἰ καὶ ὁ λόγος τοῦ ἀνδρείου δάκνει, ἀλλὰ καὶ οὕτω λέγω.

3. Μὴ ποιῶν δηλ. τρόπον εἰς τὸ ἀποσβέσαι τὴν φλόγα.

4. Ὅταν δηλ. ἡ τις ἥσυχος καὶ εὐτακτος, ἔστω δικαιοσύνη, ὅταν δ' ὑπέρφρων καὶ ἄτακτος, ἔστω ἀνδρεία.

5. Τὸ ξύλον προστριβόμενον, ὥς περ θυμούμενον, πῦρ ἐξάγει, καὶ διὰ τοῦτο καλὸν ἔστι καὶ τιμᾶται.

- » ἐν τῇ καταφρονήσει, καὶ ἰδόντες οἱ ἀγαθοί, λούονται ¹.
21. « Οἷς δὲ, οὓσιν ἡσύχοις, οὔτε δύναμις ἐστίν, οὔτε φρόνη-
 » μα, τούτοις καταφρονουμένοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, λίαν
 » καλὴ ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ εὐθύτης ².
22. « Εἰ δικαιοσύνη στέργεται ὑπὸ σοῦ, καὶ εἰ ἐχθρὸς ἐστι
 » φύσει ὁ συγγενής ³, οὗτος ὁ Δουριοδάνας, ἀναφανείς
 » πραγματικῶς ἐχθρὸς, παραδοτέος ἐστὶ τῷ θανάτῳ.
23. « Ὁ γὰρ φιλοδίκαιος, καὶ ἐκείνους αὐτοὺς, οὓς σέβεται,
 » ἀναιρεῖ, γενομένους ἐναντίους ἐξάπινα. Οἱ πυρολάτραι
 » οὐ σθεννύουσι τὸ πῦρ, καῖον τὸ σῶμα αὐτῶν ;
24. « Ἐγὼ τοῦτο οἶδα· ἡ γνώμη μου οὐ κλίνει εἰς διαλλαγὴν
 » πρὸς τοιοῦτους διαστρόφους ἐχθροὺς, τοὺς μόνῃ τῇ κο-
 » ρύνῃ τοῦ Βήμα εὐθεῖς ἐσομένους.»
25. Τοῦ μὲν οὖν Σατεκῆ παύσαντος λέγειν, ὡς νέφους παύ-
 σαντος ἐρέχειν, ὁ Κρισνᾶς ἐξηρεύξατο φωνὴν ἡδεῖαν,
 ὡς χῆν ⁵.
26. « Ποῦ τόπος τοῦ ἐμοῦ λόγου; τά τε γὰρ περὶ τοῦ δι-
 » καίου εἶρηκεν ὁ Βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, τά τε περὶ τῆς
 » ἀνδρείας ὁ Σατεκῆς· ἀλλὰ καὶ οὕτω λέγω, μήπως ἀδιά-
 » φορος φανῶ.
27. « Ἡ μὲν δικαιοσύνη ἄνευ ἀνδρείας, χήρα ἐστίν· ἡ δ' ἀν-
 » δρεία ἄνευ δικαιοσύνης, ἀλυσιτελής (ἄτελής)· συναμφότε-
 » ρον δὲ, ἥτε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία, γεννᾷ φήμην λευκὴν.

1. Ὡς οἱ ἀπτόμενοι ἀκαθάρτου τινος, καὶ ἀπαίσίον τι βλέποντες, λούονται ἀποτροπιαζόμενοι.

2. Τὸ μηδὲν τι ποιῆσαι εἰς ἄμυναν, τὸ ἡσυχίαν ἔχειν.

3. Ἄπας συγγενὴς λέγεται φύσει (ἄνευ αἰτίας) ἐχθρὸς, διὰ τὴν κληρονομίαν.

4. Ὁ γινώσκων τὰ τοῦ νόμου.

5. Ἀγαλλόμενος γὰρ ἡδέως φωνεῖ ὁ χῆν μετὰ τὴν ὥραν τῶν ὀμβρῶν, ὅτε εὐδία ἐστὶ.

28. «Καθὼς ὁ ποῦς, θέων ἐπ' ὄρους μεγάλου ἐν σκότει,
 » ἄνευ λύχνου, προσκρούει καὶ συντρίβεται ¹, οὕτω καὶ ἡ
 » ἀνδρεία, θέουσα ἐν θυμῷ, ἄνευ δικαιοσύνης, ἐπὶ βασι-
 » λείῳς μεγάλου.
29. «Ἡ δικαιοσύνη ἀγλαΐζεται τῇ ἀνδρείᾳ, καθὼς ὁ λωτὸς
 » τῷ Ἡλίῳ, ἐφ' ἑαυτὴν ἐπάγουσα πάντας τοὺς βασιλεῖς,
 » ὡς ὁ λωτὸς τοὺς χῆνας.
30. «Ἡ ἀνδρεία ἐστὶν ἐν τῇ χειρὶ ἡμῶν· συζευγνύσθω ταύτη
 » καὶ ἡ δικαιοσύνη, εἰ οἱ υἱοὶ τοῦ τυφλοῦ βασιλέως θέ-
 » λουσι διαλλαγὴν.»
31. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Κρισναῖ, ἡ Δραουπαδῆ, προσκα-
 θημένη τῷ ὑποποδίῳ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἔφη θυ-
 μοειδῶς, ἐρυθρὰ γενομένη τὸν κανθὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ·
32. «Ἡ δικαιοσύνη πεσέτω κατὰ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν· ἡ φρό-
 » νησις ὑμῶν ἔτω εἰς ἀπώλειαν· ἡ βουλὴ ὑμῶν ἐς Πατά-
 » λαν ² χωρεῖτω· ἡ μάθησις ὑμῶν ἐρρέτω.
33. «Εἰ ἀνδρεία ὑμῖν οὐκ ἦν τότε, ὅτε εἶδετέ με ἐν συνόδῳ
 » ἐλκομένην ἐκ τῆς κόμης καὶ τῶν ἱματίων ὑπ' ἐκείνων
 » τῶν περὶ τὸν Δουριοδάναν, πῶς ἡ καρδίᾳ ὑμῶν οὐ διερ-
 » ράγη αἰσχύνῃ;
34. «Ὡν ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἄνευ φρονήματος, διαλλατ-
 » τέσθω τοῖς ἐχθροῖς ἐκείνοις· ἐγὼ δ' ἀνελεῖν ἑμαυτὴν
 » βούλομαι σήμερον ἐν πυρί.»
35. Ἐξάψας δ' ὁ Βήμας θυμὸν ἐκ τῶν ἀναστεναγμῶν τῆς
 Δραουπαδῆς, τοιαῦτα εἰπούσης, ὡς τὸ πῦρ φλόγα ἐκ τοῦ
 ἀέρος, ἐφλογίζετο λίαν.
36. Φλογερούς δ' ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς τὸν πύρινον ὀφ-
 θαλμὸν τοῦ Σίβα, καὶ τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ πῦρ ἐν τῇ συν-

1. Αὐτολεξεῖ, διαρρήγνυται.

2. Ἐς κόρακας

τελεία τοῦ αἰῶνος, ἔφη, δάκνων τὸ χεῖλος τοῖς ὁδοῦσι,
καὶ τὸ μέτωπον ταῖς ὀφρύσι·

37. «Μέχρι τῆς σήμερον ἄλγος μοι ἐστὶν ἐκ τοῦ ἰοῦ, τοῦ
» δοθέντος παρ' ἐκείνων ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ· μέχρι τῆς
» σήμερον τὸ ἐμὸν σῶμα κατακαίει τὸ πῦρ τὸ ἐκ τοῦ
» οἴκου, τοῦ κατασκευασθέντος ἐκ λακκίου.
38. «Μέχρι τῆς σήμερον ὕπνος μοι οὐ γίνεται ἐκ τοῦ ἤχου
» τῶν δολίων ἐκείνων κύβων· μέχρι τοῦ νῦν ἐγὼ βλέπω
» τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα θλιβομένην ἐξ αἰτίας τῶν ἐχθρῶν.
39. «Μὴ πῖω νῦν γε τὸ αἶμα τῆς καρδίας τοῦ Δουσασάνα;
» μὴ συντρίψω τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνα τῇ κορύνῃ τῇ-
» μερον;
40. «Ἐως ἂν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὁ ἀπόλεμος, ποιήσῃ διαλ-
» λαγὴν, εἰς λεπτὰ ἔγωγε ποιήσω τοὺς ἐχθροὺς ἐπὶ γῆς,
» ἐπίκουρον ἔχων τὴν κορύνην.»
41. Διαταράξας δὲ τὸν Σέσσαν ὄφιν ὁ Βήμας τῇ τῆς χειρὸς
διαράξει κατὰ γῆς, καὶ ἤχον φοβερὸν ποιήσας τῇ περι-
δινήσει τῆς κορύνης, ἀνέστη ὑπερπλήρης θυμοῦ.
42. Ἐκράτησε δὲ τοῦτον ταῖς χερσὶν ὁ Βαλαδέβας, τὸν δυ-
νατὸν ἀναταράξαι ἀπείρους ἐθχροὺς, καθὼς ὁ Βισνοῦς τὸν
Μανδάραν, τὸ ὄρος, τὸ ἀνακυκῆσαν τὸν Ωκεανόν.
43. Ὃς καὶ ἔλεξε λόγον ἀμβρόσιον τοῖς ὡσὶ τῶν ἐπὶ συνόδου,
ἀποδείξας τοὺς ὁδόντας ἐν τοῖς χεῖλεσιν, ὡς ἄνθη ἐν
νεογνοῖς φύλλοις ¹.
44. «Σὺ ὦν καὶ ὀνόματι καὶ πράγματι Βήμας ², τὸν κόσμον
» ὅλον νικάς· ὁ λόγος ὅμως τοῦ μεγάλου καὶ σεβαστοῦ
» ἀθετούμενος, ἐπ' ἀτιμία σοί ἐστι ³.

4. Τὰ νεογνὰ φύλλα ὑπέρυθρά εἰσι.

2. Τουτέστι, φοβερόν.

3. Τουτέστιν ἐπὶ σμικρότητι.

45. « Ἐπειδὴ ἐκεῖνοι καὶ δύναμιν ἔχουσι, καὶ στρατηγήματα
 » οἶδασι, διὰ τοῦτο οὐκ ἂν νικηθῇσαν ἀπλῶς καὶ ὥς
 » ἔτυχεν ¹. ὅθεν δεῖ ἡμῖν, τοῖς ἔχουσι καὶ δύναμιν καὶ
 » στρατεύματα, καὶ διαλλαγὴν προτείνουσι, διαίρεσιν
 » τινὰ ποιῆσαι ἐν ἐκείνοις, καὶ διχόνοιαν.
46. « Ὁ Βήσμας ὁ αὐτός ἐστι ² καὶ πρὸς ἐκείνους τοὺς Καου-
 » ραβὰς καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς Πανδοῖδας, ὡσαύτως δὲ καὶ
 » ὁ Δρόνας, ὁ διδάσκαλος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα· εἰδέ γε
 » οὗτοι ἀδιαφορίαν ἔξουσιν,
47. « Οἱ περὶ τὸν Καρνᾶν διασκορπισθῇσονται ὑπὸ τῶν βε-
 » λῶν τοῦ Ἀρζούνα, ὡς ἄχυρα ὑπ' ἀνέμου· τηνικαῦτα οἱ
 » Καουραβαὶ οὗτοι παρανάλωμα γενήσονται τῆς σῆς κο-
 » ρύνης.
48. « Νῦν μὲν οὖν στέρξον τῷ λόγῳ τοῦ ἀρχηγοῦ Ἰνδιστίρα,
 » εἴτα δὲ ποιήσον ὅ,τι ἀρέσκει σοι· ἀκχεῖνοι γὰρ οἱ Καου-
 » ραβαί, ὡς σύ, οὐκ ἔχουσι γνῶμην περὶ εἰρήνης, φρονη-
 » ματίαι ὄντες.»
49. Ἄπο θυμοῦ δὲ γενομένου τοῦ Βήμα τῷ λόγῳ τοῦ Βα-
 λαράμα ³, καὶ καθίσαντος, ὁ Ἀρζούνας ἔλεξε λόγον πο-
 λεμικὸν καὶ διαλλακτικόν·
50. « Στρατὸς ἰσχυρὸς καὶ δεινὸς εἰς πόλεμον καταλεχθήτω,
 » καὶ ἀπόστολος πρὸς τοὺς ἐχθροὺς σταλθήτω, ἄξιος εἰ-
 » πεῖν ἃ δεῖ.
51. « Εἰ μὲν οὖν ἐκεῖνοι οἱ μωρόφρονες διαλλαγὴν οὐ ποιήσου-
 » σιν, ἀναιρετέοι εἰσὶ τότε παραχρῆμα· καὶ ὁ σαλευόμε-
 » νος γὰρ ὁδοὺς, ἔὰν μὴ ἐκριζωθῇ, ἄνεσιν οὐ δίδωσι τῷ
 » ἀνθρώπῳ.

1. Εὐμαρῶς δηλ.

2. Αὐτολεξεί, ἰσοστάσις, τουτέστι φιλόφρων.

3. Ὁ Βαλαδέβας λέγεται καὶ Βαλαράμας, ἀδελφὸς ὢν τοῦ Κρισνα.

52. « Εἰ δὲ ἐκεῖνοι σέβονται τὸν πρεσβύτερον ἡμῶν, πνοαί
 » εἰσιν ἡμῶν· καὶ ἡ πνοὴ γὰρ, σεβομένη τὴν θύραν τοῦ
 » στόματος ¹, καίπερ ἀφιεμένη, πάλιν ἀναλαμβάνεται.
53. « Ἡ ταχύτης ἐνταῦθα μέγα ἐστὶν ἔργον· ὁ γὰρ Ῥαχοῦς,
 » ὁ μὴ ἔχων πλήρες τὸ σῶμα, νικᾷ τὴν ἐν οὐρανῷ πλήρη
 » Σελήνην ², διὰ τὴν βραδύτητα καὶ ἀκηδεῖαν. »
54. Αὕτη ἡ γνώμη τοῦ Ἀρζούνα, ἀκουσθεῖσα ἀσμένως ὑπὸ τε
 τοῦ Ἰνδιστίρα, τῆς Δραουπαδῆς, τοῦ Βήμα, τοῦ Νακούλα,
 τοῦ Σαχαδέβα, τοῦ Κρισναῖ, καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπηνέθη.
55. Ἀπεστάλη δ' ὑπὸ τῶν Πανδοῖδων ὁ Πουροχύτας τοῦ
 Δρουπάδα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, εἰς θεθαίωσιν τῆς γνώμης
 αὐτῶν, ἥτοι περὶ εἰρήνης ἢ περὶ πολέμου.
56. Τοῦ δὲ Κρισναῖ ἀποφνηαμένου τὸ πρακτέον, καὶ ἀναχωρή-
 σαντος εἰς τὴν οἰκείαν πόλιν, οἱ Πανδοῖδαι οὗτοι μετε-
 πέμποντο πολλοὺς βασιλεῖς εἰς συμμαχίαν.
57. Καὶ ὁ μὲν Δρουπάδας μετὰ τῶν πέντε υἱῶν αὐτοῦ, ἦλ-
 theoretical εἰς βοήθειαν τῶν πέντε γαμβρῶν κατὰ τῶν ἐχθρῶν,
 ὡς λέων κατὰ τῶν ἐλεφάντων.
58. Ταῖς δὲ δύο Ἀξουχιναις ³ τῶν βασιλέων, τοῦτε Δρου-
 πάδα καὶ τοῦ Βιράτα, ἐνωθεῖσα καὶ ἑτέρα Ἀξουχινὴ
 τοῦ Σατεκῆ βασιλέως, ἐποίησε τριποταμίαν ⁴.
59. Πρὸς δὲ τούτοις συνῆλθον πρὸς τοὺς Πανδοῖδας, ὅτε

1. Εἰ γὰρ ἐξέλθῃ τοῦ στόματος καὶ περάσῃ τὰ ὅρια, ἀπόλλυται.

2. Ἡ μὲν Σελήνη πλήρης οὔσα βραδικίνητός ἐστι· ὁ δὲ Ῥαχοῦς, ἀπλήρης, ταχυκίνητος, καὶ διὰ τοῦτο καταλαμβάνει τὴν Σελήνην. Ὁ Ῥαχοῦς, καίτοι ἀπλήρης, νικᾷ, ὡς θερμουργὸς, τὴν Σελήνην, καίπερ οὔσαν πλήρη· διότι ψυχρά ἐστι καὶ ἀκηδής.

3. Ἀξουχινὴ, ὄνομα στρατιᾶς, ἣ συνίσταται ὑπὸ πεζῶν 409, 350, ἱππέων 65,640, ἄρματηλατῶν 21,870, καὶ ἐλεφαντηλατῶν 21,870.

4. Ὅπου γὰρ συμμίσγυνται τρεῖς ποταμοὶ, τὸ λούεσθαι ἐκεῖ ἁγια-
 στικὸν καὶ ἐπωφελές ἐστι.

Δριστακετοῦς, ὁ βασιλεὺς τῆς Σέδης, καὶ ὁ Σαχαδέβας,
ὁ υἱὸς τοῦ Ζαρασάνδα· ἀμφοῖν δὲ τούτοις ἐκαστος εἶχε
μίαν Ἀξουχινήν.

60. Ὅτε βασιλεὺς τῆς Μαχισματῆς, ὁ Νείλας, καὶ οἱ πέντε ἀ-
δελφοί, οἱ βασιλεῖς τῆς χώρας Κεκαίτας, ὧν τὰ ὀνόματα, Βαρ-
δαξεμῆς, Κουντηβόζας, Σρενημάν, Σιθῆς, καὶ Παουράβας.

61. Οὗτοι αὐτοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοῦ βασιλεῖς ὁρεινῶν καὶ ἐπι-
πέδων τόπων, συνελθόντες ἀπέδειξαν τὴν Ἰνδιστίραν
ἡγεμόνα ἐπὶ τὰ Ἀξουχινῶν.

62. Ἐν ταύτῃ δὲ ὅτε Δουριοδάνας καὶ ὁ Ἀρζούνας παρεγέ-
νοντο πρὸς τὸν Κρισνᾶν, καλέσοντες αὐτόν· ὃν καὶ εὖρον
κοιμώμενον ἐντὸς τοῦ οἴκου.

63. Καὶ ὁ μὲν Δουριοδάνας κατεκλήθη πρὸς τῇ κεφαλῇ αὐ-
τοῦ, ὁ δ' Ἀρζούνας πρὸς τοῖς ποσὶ· πρῶτος δ' ὁ Ἀρζού-
νας ὠράθη ὑπ' αὐτοῦ, ἐξεγερθέντος.

64. Ἐρωτήσας δ' ἄσμενος (περιχαρῶς) τὸν Ἀρζούναν ὁ Κρισ-
νᾶς, εἰ καλῶς ἔχει, εἶδεν ἔπειτα τὸν Δουριοδάναν, ἐρη-
ρισμένον ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς κλίνης ¹.

65. Παρακληθεὶς δ' ὑπ' ἀμφοτέρων εἰς τὸ γενέσθαι ἐπίκουρος
ἐν πολέμῳ, ἐπιστραφεὶς ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ·

66. «Εἰ καὶ σὺ πρῶτος μὲν ἐλήλυθας, ὕστερος δ' ὁ Ἀρζού-
» νας, οὗτος ὅμως ἔχει ἐμὲ σύμμαχον, διότι πρῶτον εἶ-
» δον αὐτόν.

67. «Ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους εἰμὶ ἐγὼ μόνος καὶ ἄοπλος·
» ἐκ δὲ τοῦ θατέρου, ἡ ἐμὴ Ἀξουχινή· ὄντος οὖν ὁμοίου
» τοῦ μερισμοῦ, λάβε τὴν Ἀξουχινήν ².»

1. Ἴδιον τοῦτο ὑπερηφανίας, τὸ ἐπερίδεσθαι.

2. Οἰονεὶ ἔλεγεν· ἐπειδὴ ἐγὼ οὐ πολεμήσω ὅπλοις, ἀλλὰ μόνον θεω-
ρὸς ἔσομαι τοῦ πολέμου, διὰ τοῦτο λάβε σὺ τὴν Ἀξουχινήν, ἥ ἔσται
σοι πρὸς πλείω βοήθειαν. Εἷς ἥρως στρατηγὸς ἰσοστάσιός πως ἐστὶ τῷ
ὕλῃ στρατεύματι.

68. Ἀκούσας ὁ Δουριοδάνας, παρέλαβε χαίρων τὴν Ἀξαου-
χινὴν τοῦ Κρισνᾶ, ἧς ἡγεμὼν ἦν ὁ Κριταβάρμας, καὶ
ἀνεχώρησεν.
69. Ἐπανεστρεψε δὲ καὶ ὁ Ἀρζούνας πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν,
εἰδὼς τοὺς ἐχθροὺς νικηθησομένους, παρόντος τοῦ Κρισνᾶ,
ὃς ὑπέσχετο ἔσεσθαι αὐτῷ ἡνίοχος.
70. Ἐρχομένου δὲ τοῦ Σκλέα πρὸς τοὺς Πανδοῖδας, ἀπαν-
τήσας αὐτῷ καθ' ὁδὸν ὁ Δουριοδάνας, ἤτησεν αὐτοῦ τὴν
βοήθειαν ἥδεσι λόγοις καὶ θωπικοῖς.
71. Προσελθὼν δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Μάδρας οὗτος Σαλέας ¹
τῷ Ἰνδιστίρᾳ, εἰς τὸ δηλῶσαι ταῦτα, ἤκουσε παρ' αὐ-
τοῦ, «Πορεύθητι ἢ ἀγαπᾶς ².
72. «Ἴν' ὅμως χάριν ἡμῖν ποιήσης, καὶ τοι σύμμαχος εἴ τοῖς
» Καουραβαῖς, γενέσθω τὸ φρόνημα τοῦ Καρνᾶ ταπεινὸν
» ἐν πολέμῳ λόγοις ὀνειδιστικοῖς.»
73. Ὁ δὲ, ταῦτα ἐπαγγειλάμενος, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Δου-
ριοδάναν, πρὸς ὃν πόσοι φίλοι βασιλεῖς οὐκ ἦλθον παντα-
χόθεν ³;
74. ἦλθον ὅτε Βαγαδάτας, ὁ ὢν φίλος τοῦ Ἰνδρα καὶ τὸ
καταφυγίον τοῦ κόσμου, ὁ Ζαῖατράτας, ὁ βασιλεὺς τῆς
χώρας Σινδοῦ, ὁ ὢν ὀλέτωρ τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ ἐλέφας
τῶν δένδρων.
75. Ὁ Βίνδας, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀνουβίνδα, ὁ
βασιλεὺς τῆς Ἀβαντῆς, καὶ εἰδήμων τῆς ὀπλικῆς· ὁ Σα-
λέας ⁴, ὁ βασιλεὺς τῆς Μάδρας, ὁ ὢν ὡς ἦλος τῇ καρ-
δίᾳ τῶν ἐχθρῶν.

1. Ὁ Σαλέας ἀδελφὸς ἦν τῆς Μαδρῆς.

2. Ποίησον ὡς βούλει.

3. Πολλοὶ δηλ.

4. Σαλέας ἐφερμηνεύεται ἦλος.

76. Ὁ Κριταβάρμας, ὁ ἄριστος ἐν τῇ γενεᾷ Βρισνῇ, ὁ Σου-
δεξινᾶς, ὁ βασιλεὺς τῆς Καμβόζας, ὁ Βουρισράβας, ὁ
υἱὸς τοῦ Σομαδάττα, καὶ ὁ Σάλας, ὁ ὑπερδύναμος.
77. Οὗτοι οἱ εἰρημένοι βασιλεῖς συνῆλθον, ἡγεμόνες ὄντες
ἕκαστος μιᾶς Ἀξουχινῆς· καὶ ἄλλαι δὲ τρεῖς Ἀξου-
χιναὶ συνηριθμήθησαν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν ἄλλων βα-
σιλέων.
78. Ταύταις ταῖς ἑνδεκα Ἀξουχιναις ὁ βασιλεὺς Δουριοδά-
νας ἐβρενθύετο ¹, οἰόμενος τὸν τε ἑαυτοῦ τόπον διαφυ-
λάξειν, καὶ πάντα τὰ τοῦ κόσμου μέρη ὑποτάξειν.
79. Ὁ δὲ Πουροχύτας, ὁ σταλθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, εἰρη-
κε προσήκοντα τῷ Δρυταράστρα, παρόντι μετὰ πολλῶν
βασιλέων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ·
80. «Ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, προσφέρων τὰς ἑαυτοῦ προσκυ-
» νήσεις καὶ προσαγορεύσεις τοῖς συγγενέσι κατ' ἄξιαν, τά
» δε λέγει περὶ εἰρήνης·
81. «Ὁλβιος ἐγώ εἰμι, λέγει, ὃς διὰ τῆς θεωρίας τῶν ἁγίων
» τόπων ἁγιασμὸν ἐκτησάμην ἐξ αἰτίας τῶν συγγενῶν,
» οἱ ἀνεδέξαντο τὸ μέγα βάρος τῆς γῆς.
82. «Αἱ ὀρισθεῖσαι ἡμέραι ἐν τῇ κυθείᾳ ἐπληρώθησαν ² ὑπ'
» ἐμοῦ· νῦν οὖν δοθήτω μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς γῆς ³.
83. «Ἐγὼ οἶδα, ὡς βασιλεύσω τῆς καλῆς καὶ μεγάλης γῆς
» μετὰ τῶν ἑκατὸν καὶ τεσσάρων οἰκείων ⁴, ὑποκλινεῖς
» ἔχων τοὺς ἐχθρούς.
84. «Εἷς γὰρ οὐ δύναται μόνος τρυφῆσαι τῆς γῆς ἀπάσης·

1. Ἐγλαΐζετο, ἡλαζονεύετο.

2. Ἐπληρώθησαν, ἡνύσθησαν.

3. Αὐτολεξεῖ, τῆς ἐχούσης περιβόλαιον τὴν θάλασσαν, τῆς γῆς.

4. Ἐννοεῖ τοὺς ἑκατὸν υἱοὺς τοῦ Δρυταράστρα, καὶ τοὺς τέσσαρας
αὐτοῦ ἀδελφοὺς.

- » ὄντων δὲ συγγενῶν, τίς ἀνέξεται ἄλλοτρίου, τρυφῶντος
 » τοῦ ἐπιβάλλοντος τοῖς συγγενέσι μέρους;
85. « Ταῦτα λογισάμενος ἐν σεαυτῷ μετὰ τῶν σεαυτοῦ φί-
 » λων, τῶν γινωσκόντων τὸ ὀρθόν, μῆνυσόν μοι τὸ ὀρθόν
 » καὶ τὸ δίκαιον, τὸ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀρέσκον. »
86. Οὕτως ἀγγείλας τὴν παραγγελίαν τοῦ ἑαυτοῦ βασιλέως
 ὁ ἐν λόγοις δεινὸς Πουροχύτας, ἔτεινε τὰ ὄμματα αὐτοῦ
 πρὸς πάντας, εἰς τὸ κρῖναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.
87. Ὁ δ' υἱὸς τῆς Γαγγᾶς ἔλεξε λόγον ὅμοιον τῷ λευκῷ κύ-
 » ματι τῆς Γαγγᾶς, δηλῶν διὰ τούτου, ὅτι ἅπαντες γί-
 » νονται κατὰ τὴν φύσιν τῶν ἑαυτῶν γεννητόρων.
88. « Χαίρω, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ κορυφαῖοι ἥρωες, καταβαλόντες
 » τῇ δυνάμει τῶν βραχιόνων τὰ ἀντιπίπτοντα πολλὰ
 » κύματα, ἐξῆλθον εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τῶν
 » δεινῶν.
89. « Χαίρω προσέτι, ὅτι εἰρήνην αἰτοῦσιν ἐκεῖνοι, οἱ ὄντες
 » ἀκαταμάχητοι ἕνεκα τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀρζούνα· πλέον
 » δὲ χαίρω, ὅτι οἱ βασιλεῖς οὐκ ἔπесον εἰς τὸν θυμὸν
 » ἐκείνων, ὡς εἰς πῦρ. »
90. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ
 ἡλίου¹ ἐξηρεύξατο λόγον ἱταμόν, ἀγριωπῶς βλέπων, καὶ
 τὰς ὀφρῦς ἀνασπῶν.
91. « Τίνος ἔνεκεν, ὦ Βῆσμα, λέγεις πρὸς ἡμᾶς τοὺς Παν-
 » δοῖδας φοβερούς τινας, τοὺς φοβουμένους ἐν καρδίᾳ τὸν
 » πόλεμον, καὶ διὰ τοῦτο ταπεινῶς αἰτοῦντας ὀλίγην
 » γῆν;
92. « Δεινότεροι τούτων εἰσὶν ἥρωες, καὶ ἔσχοι πολλαῖς ταῖς
 » ἀρεταῖς· διὰ τί οὖν, ὦ πολιεῖ, οὐκ αἰσχύνῃ, ἐπαινῶν
 » τοὺς Πανδοῖδας;

4. Ὁ Καρνᾶς.

93. « Ἡ τοὺς μὲν Καουραβᾶς κακῶς λέγεις, τοὺς δὲ Παν-
 » δοίδας ἐπαινεῖς, ἐπειδὴ, ὅς τις τῶν υἱῶν ἀδύνατός ἐστιν,
 » οὗτος περισπούδαστός ἐστι τῷ πατρὶ, καὶ προστατεύε-
 » ται ὑπ' αὐτοῦ ¹; »
94. Ὁ δὲ Βήσμας ἔλεξε λόγον ἀνθηρόν τῷ μειδιάματι ².
 » Διὰ τί, ὦ Καρνᾶ ³, ἄχθος σοι ἐπιγίγνεται ἐκ τῶν πρὸς
 » τοὺς Πανδοίδας ἐπαίνων ;
95. « Ἄς ψυχᾶς (πνοᾶς) εἰς οὐδὲν λογίζονται οἱ μεγάλοι
 » ἥρωες ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ταύτας οἱ Πανδοίδαι
 » διασκεδάζουσι τοῖς οἴστοις, ὡς ἀνέμοις σφοδροῖς.
96. « Ἰδὼν ἔγω γε τὴν δύναμίν σου ἐν τῷ κατὰ τὴν ἔπαυλιν
 » τῶν βοῶν πολέμῳ, καὶ ἐν τῇ τῶν βοῶν ἀρπαγῇ ⁴, οὐκ
 » οἶδα νῦν, εἰ ἐκείνοι φόβον ἔχουσι, ταπεινωθέντες ⁵. »
97. Τοιαῦτα σκωπτικὰ εἰρηκότος τοῦ Βήσμα, καὶ πάντων
 μὲν τῶν ἐπὶ συνόδου γελασάντων ἐντὸς ⁶ τοῦ δὲ Καρνᾶ
 ἀλλοιωθέντος τὴν μορφήν, ὁ Δρυταράστρας ἔφη·
98. « Ὦν λόγον εἶπεν ὁ Βήσμας, οὗτος ὕδωρ ἐστὶ τῷ πυρὶ τοῦ
 » γένους, καὶ ὠφέλιμος ἀπαξάπασιν τοῖς βασιλεῦσι, τοῖς
 » ἐν συννοίᾳ ⁷ τυγχάνουσιν.

4. Ἡ ἐπειδὴ ὅς τις τῶν υἱῶν ἀδύνατός ἐστιν, οὗτος προστατεύεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς, διὰ τοῦτο τοὺς μὲν δυνατοὺς Καουραβᾶς κακῶς λέγεις, τοὺς δ' ἀδυνάτους Πανδοίδας ἐπαινεῖς ; — Ὁ Βήσμας πατὴρ ἐκαλεῖτο καὶ ἐνομίζετο ὑπὸ τῶν Καουραβῶν καὶ Πανδοιδῶν.

2. Εἶπε μειδιῶν.

3. Ὡ υἱὲ τῆς Ῥαδᾶς, αὐτολεξεῖ.

4. Ὅτε ὁ Σιτραράτας Γανδάρβας ἔδῃσε τὸν Δουριοδάναν, καὶ ὅτε ἐξεστράτευσεν εἰς τὸ ἀρπάσαι τὰς βοῦς τοῦ Βιράτα.

5. Εἰρωνία ταῦτα.

6. Ἐγέλασαν ἐπὶ τῇ εἰρωνίᾳ κρυφίως, ἵνα μὴ ἄχθος εἴη πλεῖον τῷ τε Καρνᾶ καὶ τῷ Δουριοδάνᾳ.

7. Ἐν φροντίδι περὶ τοῦ πολέμου.

99. «Οἱ, καὶ περ ἔχοντες δύναμιν ζωῆς καὶ θανάτου παντὸς
 » τοῦ κόσμου, οὐκ ἐφίενται πολέμου φθοροποιῶ τῷ γένει,
 » διὰ κτῆσιν δόξης καὶ βασιλείας.
100. «Οὗτοι οἱ Πανδοῖδαι μὴ παροξυνέσθωσαν εἰς ὄλεθρον τοῦ
 » κόσμου, καθὼς ἡ γαλακτικὴ θάλασσα, δινηθεῖσα καὶ
 » παροξυνθεῖσα, ἐξήγαγεν ἰόν.
101. «Ἀπίτω δὴ ὁ Σανζαΐας ἐκεῖσε, καὶ ἱλαρυνάτω τοὺς
 » Πανδοῖδας, τοὺς φύσει ὄντας ἱλαροὺς, καθὼς τὰ νέφη,
 » ἀπιόντα ¹, ἱλαρύνει τὰς ἀκτίνας τῆς Σελήνης.»
102. Τοιούτοις λόγοις εὐφράνας τὰς καρδίας τῶν ἐπὶ τῆς συνό-
 δου ὁ Δρυταράστρας, ἐξαπέστειλε πρὸς τοὺς Πανδοῖδας
 ὑπὲρ εἰρήνης τὸν Σανζαΐαν, οὗ πρότερον ἀπέπεμψε τὸν
 Πουροχύταν.
103. Ἐλθὼν δ' ὁ Σανζαΐας εἰς τὴν πόλιν Οὐπαπλαθέαν ²,
 προσεκύνησε κατὰ πρῶτον τὸν βασιλέα Ἰνδιστίραν, συ-
 νόντα φίλοις καὶ συμβούλοις.
104. Ὃς καὶ ἐρωτηθεὶς πρὸς τοῦ βασιλέως, εἰ εὔῃ ἔχοιεν οἱ ἐν
 τῷ γένει προσήκοντες, καὶ εἰ ἔχοι τι εἰπεῖν, λόγον ἔλε-
 ζεν ἡδύτερον τῆς ἀμβροσίας·
105. «Πῶς οὐκ ἂν εἴη, ὦ Βασιλεῦ, εὐεξία τῷ γένει, ὅτε δι-
 » καιοσύνη καλὴ λάμπει ἐκ σοῦ, τοῦ ἄπειρα ἔχοντος
 » πλεονεκτήματα;
106. «Ταῦτα ἀγγέλλει σοι ὁ βασιλεὺς, ὁ πρεσβύτερος ἀδελ-
 » φός τοῦ Πανδοῦ, ὃς ἄχθεται ἐφ' υἱῷ λίαν δυστρόπῳ
 » καὶ ῥαδιούργῳ ³.
107. «Οἱ ὅμοιοί σοι, οἱ γινώσκοντες τὸ χρῆμα τῆς δικαιοσύ-

4. Ἐν ὧρα Σαράδα μετὰ τοὺς ὄμβρους, ὅτε ἀνέφελός ἐστιν ὁ οὐρανός.

2. Ἐν ταύτῃ ἦσαν οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν.

3. Ἐννοεῖ τὸν Δουριόδαν.

» νης ¹, καὶ ὄντες κρείττονες τῆς ἐπιθυμίας τῆς βασιλικῆς δόξης ², τῆς ἀνατρεψάσης πολλοὺς ἄλλους ³, προσκυνητοὶ εἰσι τοῖς ἐν κόσμῳ.

108. « Σὺ ὁ μιμητὴς τοῦ Σίβα, παρὰ τίνος προσκύνησιν οὐ λαμβάνεις, οὗ ἢ δόξα, καὶ ἐν ἐρημίᾳ διάγοντος, οὐ κατεφρονήθη ὑπ' οὐδενός ;

109. « Τίς ἀνελεῖν βουλόμενος συγγενεῖς, ἐπιθυμῶν γῆς ἀσάτου, καὶ ἐκ χοδὸς συνισταμένης, οὐκ ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῆς εὐκλείας, τῆς λευκῆς δίκην σελήνης, καὶ ἀενάου ;

110. « Οἱ λελουμένοι ἐν ἀγαθοεργίαις, ὥς περ ἐν ὕδασι, καὶ κεκαθαρμένοι, οὐκ ἐπιθυμοῦσι δόξης νίκης, κεχραμμένης παρουσίᾳ τῶν δαιμόνων ⁴.

111. « Οἱ μὲν αὐτάρκεις ἀγαπῶσι τῇ αὐταρκειᾷ, ἣ ἐστὶν εὐκτητος βασιλεία παντὸς τοῦ κόσμου ⁵. οἱ δὲ πλεονέκται ἐπιθυμοῦσι δεσποτείας ὀλίγης γῆς, κινδύνῳ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς.

112. « Ταῦτ' ἄρα οὐ δεῖ ἐπερείδεσθαι καὶ ἐλπίζειν εἰς πόλεμον κατὰ συγγενῶν, διὰ κτήσιν δόξης· τίς γὰρ γνώμην ποιήσει περὶ πολέμου, τῆς γῆς οὔσης ἐκ τύχης ⁶ ; »

113. Ταυτὶ τούτου εἰπόντος, καὶ σιωπὴν σχόντος (σιωπήσαντος), ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας ἐξηρεύξατο λόγον, ὃς ἦν

4. Κολακεύει αὐτὸν ἀπατηλῶς, ὅτι οὐκ ἔστι πλεονέκτης, ἵνα μὴ ἀτήσῃ γῆν.

2. Οἱ μὴ ἐφιέμενοι δηλ. τῆς Λαξμῆς, τῆς βασιλείας.

3. Ἄλλους μὲν ἀνάγει, ἄλλους δὲ κατάγει.

4. Ἐν πολέμῳ, ἔνθα νίκη γίνεται, Δαίμονες πάρεισιν εἰς πόσιν αἱμάτων καὶ βρωσιν σαρκῶν.

5. Ὁ κόσμος διὰ μὲν πολέμου δύσκτητός ἐστι· διὰ δὲ τῆς αὐταρκειᾶς εὐκτητος· ὁ γὰρ αὐτάρκης νομίζει ὡς παντὸς τοῦ κόσμου κύριός ἐστι.

6. Τουτέστι ἡ βασιλεία τῆς γῆς ἐκ τύχης ἐστίν· ὁ γὰρ πολεμῶν ὑπὲρ γῆς, δύνатаι καὶ ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ, ἄνευ τοῦ κτήσασθαι γῆν.

- ἡδὺς τῇ ἀκοῇ τῆς ὁμηγύρεως ¹, ὡς τὸ ἄνθος ἀγλαόν ἐστὶ κόσμημα τῷ ὥτι τῆς θηλείας·
114. « Πότε λόγοι ἐρρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ περὶ πολέμου κατὰ τῶν
 » υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, ὅτε αὐτὸς ὁ πατήρ μου τοιαῦτα
 » πολλὰ ἀπαγγέλλει ἐμοὶ περὶ ἰλαρότητος καὶ εἰρήνης;
115. « Οὐδέ γε διὰ λόγου ἐστὶ μοι νῦν ὑπόθεσις (παρασκευή)
 » πολέμου· καθὼ αὐτὸς ὁ πατήρ μου πρότερον ² ἐπηγγεί-
 » λατό μοι δώσειν τὴν ἐμὴν γῆν.
116. « Ἐάν δὲ μὴ δῶ τὴν γῆν ὁ γέρων, νικώμενος τῇ πρὸς
 » τοὺς υἱοὺς φιλοστοργία, ὁ παλαιὸς οὗτος ἄνθρωπος ³ γνώ-
 » μην δότω ἡμῖν περὶ τοῦ πραχτέου.»
117. Ὁ δὲ Κρισνᾶς ἔλεξε λόγον ἡδὺν ταῖς ἐν ὁμηγύρει, λέ-
 ξεσιν ἀνθηραῖς τοῦ νοῦς, καθὼς ὁ στεφανοπλόκος πλέκει
 στέφανον ἀνθεσι λαμπροῖς τοῦ φυτοῦ ⁴.
118. « Ἐάν δοθῇ σοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς γῆς, ἐγὼ πολ-
 » λῶν παραπτωμάτων τοῦ Δουριοδάνα ἀνέξομαι, ὧν πρῶ-
 » τόν ἐστιν ἡ ἔλκυσις τῆς Δραουπαδῆς ἀπὸ τῆς κόμης.
119. « Δοθήτωσαν αὐται αἱ πέντε πόλεις, ἡ Ἰνδραπράσθα, ἡ
 » Ἰᾶσπαπράσθα, ἡ Μακανδᾶ, ἡ Βαραναβάτα ⁵, καὶ ἡ Παν-
 » σάμα προσέτι.
120. « Μὴ δόντων δ' ἐκείνων μὴδὲ ταῦτα, σκέψις καὶ γνώμη
 » περὶ τοῦ πραχτέου ἔσται τῇ τε κορύνῃ τοῦ Βήμα, καὶ
 » τῷ τόξῳ τοῦ Ἀρζούνα ⁶.»

4. Ἡ ὁμηγυρίς ὡς γυνή.

2. Πρὶν τῆς ἀποδημίας, πρὶν τῆς ὑπερορίας.

3. Ὁ Κρισνᾶς ὁηλ. καθὼ Θεός· τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα εἰς Θεὸν ἀνα-
 φέρεται.

4. Τὸ πρωτότυπον ἔχει χάριν μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν
 ὁ ποιητής.

5. Χαστιναπούρα.

6. Πόλεμος δηλαδὴ ἔσεται.

121. Ὁ μὲν οὖν Σανζαΐας, ἀκούσας τῶν λόγων τοῦ Κρισναῖ καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰνδιστίραν, ἀνεχώρησεν ἐφ' ἄρματος ταχυτέρου καὶ τοῦ νοός.
122. Ὁ δὲ Δρυταράστρας ἀπέπεμψε τοῦτον, ἐλθόντα περὶ τὴν ἐσπέραν, εἰπών· « Πάντων παρόντων ἐπὶ συνόδου, εἰρήσθω σοι τὰ περὶ τῆς πρεσβείας. »
123. Σκεψάμενος δ' ὁ Δρυταράστρας τὸ δίκαιον τῶν Πανδοϊδῶν, καὶ τὸ τοῦ πολέμου αὐτῶν κράτος, Ὀλιβεῖς ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βιδούραν, τὸν γνώστην τῶν ὄντων (φιλόσοφον).
124. « Ὃς ἐστὶ δίκαιος, ἔφη, οὗτος ἔσται καὶ νικητὴς, οἷον » ὁ Ἰνδιστίρας· τούναντίον δὲ, ὁ ἐμὸς υἱὸς Δουριοδάνας.
125. « Τί ποιήσω; ποῖ πορευθῶ; ὁ υἱός μου ἄδικός ἐστι· τὸ » δεινὸν τοῦτο τοῦ γένους ταραττεῖ μου τὸν νοῦν. »
126. Ὁ δ' εὐφρων Βιδούρας, εἰς τὸ παραμυθῆσθαι τὸν βασιλέα, ἐν ἀθυμίᾳ ὄντα, ἐποίησε τὸ στόμα ἑαυτοῦ τῇ εὐγλωττίᾳ δεκάτην πηγὴν ἀμβροσίας ¹.
127. « Μὴ παρανόει, ὦ βασιλεῦ, ἐκ τοῦ ἰοῦ τῶν δεινῶν ἔχε » καρτερίαν ². ἐκεῖνοι δ' εἰσὶ καρτερικοὶ ἐν γῇ, οἳ οὐ δεδιττονται τὰ δεινά.
128. « Οἱ καρτερικοὶ ἄνδρες οὐδενὶ γνωρίζουσιν, ὥς ἐν θλίψει » εἰσὶ καὶ περιστάσει· οἱ ἵπποι, καὶ περ κεκομμένοι τὰς » πτέρυγας ³, ὥς πτηνοὶ θέουσιν.
129. « Ὃστις ἰσοστάσιός ἐστιν ἐν εὐτυχίματι καὶ ἐν δυστυχίματι, καθὼς ὁ ὀλέπων τῶ νοὶ ἰσοστάσιός ἐστιν ἐν φωτὶ » καὶ ἐν σκοτίᾳ, κατὰ τούτου οὐκ ἰσχύουσι τὰ ὑπὸ τὴν » αἴσθησιν, ἃ θέλουσιν αὐτὸν καταβαλεῖν.
130. « Ὃστις διαφορὰν οὐκ οἶδε τῆς εὐτυχίας καὶ ἀτυχίας, κα-

1. Ἐννέα πηγαὶ ἀμβροσίας ὑπὸ γῆν μυθολογοῦνται.

2. Φιλοσοφεῖ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Βιδούρας.

3. Μυθολογοῦσιν, ὥς οἱ ἵπποι πρότερον πτέρυγας εἶχον.

- » θῶς οὐδὲ τοῦ οἰκείου καὶ ἀλλοτρίου, οὗτός ἐστι σεβα-
 » στός, προσκυνητός, ὑμνητός, ἐγκρατής, καὶ ἀγνός.
131. « Ἄρα χαίρει ἐπ' ὀλίγη εὐτυχίᾳ, ἢ λυπεῖται ἐπ' ὀλίγη
 » ἀτυχίᾳ ἑαυτοῦ ἐκεῖνος, ὃς βλέπει τὸν κόσμον ἐν εὐτυ-
 » χίᾳ ἢ ἀτυχίᾳ ὄντα, ὡς ἑαυτόν ;
132. « Ἐκεῖνοι ἥρωές εἰσιν, οἳ ἐρχομένου μακρόθεν τοῦ ἐχθροῦ,
 » τοῦ πάθους· γελῶντες καὶ χαίροντες κατὰ πρόσωπον αὐ-
 » τοῦ χωροῦσιν.
133. « Ἐκεῖνοί εἰσι σοφοί, ὧ Δρυταράστα, οἳ οὐ καταπονοῦνται ¹
 » τοῖς πάθεσι, καὶ ἰσοστάσιοί εἰσιν ἔντε χαρᾶ καὶ ἐν λύπῃ.
134. « Ἐκεῖνός ἐστι σοφὸς καὶ τὴν ψυχὴν ἀγνός, ὃς τὴν μὲν
 » εὐτυχίαν νομίζει ἀτυχίαν, τὴν δ' ἀτυχίαν εὐτυχίαν,
 » τὴν γενομένην ἐκ τῶν πρώτῃν καλῶν ἢ κακῶν ἔργων.
135. « Οὐδενὸς μὲν ἐστὶν ἡ ψυχὴ· τῆς δὲ ψυχῆς οὐδεὶς ἐστι·
 » μάταιον ἄρα τοῦτο, « Οὗτός ἐστιν ἐμοῦ, » καὶ, « ἐγὼ
 » εἰμι ἐκεῖνου. » Αὕτη ἐστὶν ἡ γνώμη τῶν φιλοσόφων.
136. « Ἡ γὰρ ψυχὴ αὕτη ἑαυτῆς ἐστὶν ². Εὖ φρόνει δὴ, ὧ
 » βασιλεῦ, ἀλλὰ μὴ παραφρόνει, ὅτι ὁ υἱός σου νικητέος
 » ἐστὶν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πανδοῦ. »
137. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βιδούρα, ἐμφανισθεὶς ὁ ὅσιος
 Σανατσουζάτης ἐκ τῆς διὰ τοῦ νοὸς ἐπικλήσεως τοῦ Βιδού-
 ρα, ἐμήνησε τὸν βασιλέα τὰ τῆς θείας γνώσεως.
138. Τὴν μὲν οὖν νύχθ' ὅλην διήνηυσεν εὐφρόνως ὁ βασιλεὺς
 Δρυταράστρας, κατασβέσας, ὡς τὸ πῦρ, τὸ ἐντὸς πολὺ
 ἄχθος τοῖς περὶ θείας γνώσεως λόγοις, τοῖς ἐκ τοῦ στό-
 ματος τοῦ ὁσίου ἐκρεύσασι.
139. Περὶ δὲ τὸ πρῶτ', περικυκλωθέντος τούτου τοῦ βασιλέως
 ὑπὸ πάντων τῶν βασιλέων ἐν συνόδῳ, ὁ Σανζαΐας, ὡς

1. Οὐ νικῶνται.

2. Οὐκ ἔστιν ἄλλος κύριος αὐτῆς, ἀλλ' αὕτη ἑαυτῆς, αὐτοδέσποτος.

προσετάγη, ἀπήγγειλε τὰ παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα καὶ Κρισναῶ.

140. Ἀπήγγειλε δὲ καὶ τῷ Δουριοδάνᾳ, ὃς ἦν ἐνσώματος τύφος, ἐν ἑκάστῳ τῶν ῥηθέντων ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν Πανδοιδῶν.
141. « Ὁ μὲν Ἰνδιστίρας τάδε λέγει πρὸς σέ, χαίρων. « Τοῦ
« φορτίου τῆς γῆς ἀναδεχθέντος ὑπὸ σοῦ, ἡμεῖς περιήγη-
« σιν ἐποησάμεθα τῶν ἁγίων τόπων· ὅθεν σὺ ἐραστὸς εἶ
« ἡμῖν, ὡς αὐτὸς σεαυτῷ.
142. « Εἴτις σοι, ἀδελφε, πόνος ἐγένετο ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ,
« τούτου τὸ θάρος ἀφεθὲν, ἀναδέξασθαι ἐτοιμοί ἐσμεν
« ἡμεῖς οἱ πέντε. »
143. « Ὁ δὲ Βήμας τάδε λέγει. « Εἰ οὐ δύνασαι ἀφεῖναι τὸ
« φερόμενον φορτίον, εἰπέ· ἔγωγε γὰρ καταβιβάσω αὐτὸ
« ἀπὸ σοῦ τῇ δυνάμει τῶν βραχιόνων. »
144. « Τάδε λέγει καὶ ὁ Ἀρζούνας. « Εἴ σοι ἔφεσις ἐστὶ τὸ
« φορτίον φέρειν τῆς γῆς μέχρι τέλους εἰς ἄνεσιν ἡμῶν,
« ἡμεῖς ἐν ἀνέσει καὶ ἡσυχίᾳ ἐσόμεθα μετὰ τὸν θάνατον
« τοῦ Καρναῶ. »
145. Ἐπαινῶν δὲ τὸν Ἰνδιστίραν ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, περιέ-
σειε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ¹, ἵν' ὑπερπληρώσειε τὰ ὦτα τῶν
θαυμαστῶν λόγων ἐκείνου.
146. Πρὸς δὲ τὸν Δρυταράστραν ἐξεφώνησε λόγους χαλεποὺς,
περιβλέπων ἅπαντας τοὺς βασιλεῖς ταυρηδόν.
147. « Οἱ μὲν Πανδοῖδαι ἐν τῇ κατὰ τὴν κυβεῖαν καταφρονή-
« σει εἰς οὐκ ἐχρήσαντο, ἔνεκα τῆς πρὸς σέ αἰδοῦς· σοὶ
« δ' ὅμως, ἀναίσχυντε, ἄλγος οὐκ ἐγένετο ἐπ' ἐκείνους,
« ἀπιοῦσιν εἰς ἔρημον.

1. Ὅτε γὰρ θαυμάζει τις, σείει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἵνα πληρωθῇ
καλῶς τὸ ἀγγεῖον, περισείεται καὶ περισκαλεύεται.

148. « Ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦδε ἐκεῖνοι οὐκ ἀφίᾳσι τὸν ὅρον
 » ἐκ τῆς πρὸς σέ μεγάλης τιμῆς· λογίζονται γὰρ σέ μὲν
 » τὸν Πανδοῦν, τὸν δὲ Πανδοῦν σέ.
149. « Πάντως προσήκουσά ἐστιν ἡ εἰρήνη μετ' ἐκείνων τῶν
 » μεινάντων ἡσύχων καὶ δικαίων μέχρι τοῦ νῦν· ἐκεῖνοι
 » γὰρ οἱ ἔνδοξοι νικηταί, ὡς αἱ πέντε αἰσθήσεις, ὑπὸ τί-
 » νος ἂν νικηθείησαν ;
150. « Οἱ υἱοί σου ἀναιρεθέντες ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ ἀτιμασθέν-
 » τες, πῶς ἂν σωθείησαν (λυτρωθείησαν) ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
 » Καρνᾶν, οἱ παρανάλωμα γενήσονται τῇ χορδῇ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα, καθὼς τὰ στυπεῖα ¹ τῇ φλογὶ τοῦ πυρός ; »
151. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βήμα, ἀπεκρίνατο ὁ Καρνᾶς· « Οἱ
 » Καουραβαὶ οὗτοι ἀξιοὶ εἰσι διαφυλάττεσθαι ὑπὸ σοῦ ἐν
 » πολέμῳ ². σοῦ δὲ κοιμηθέντος ³ ἐπὶ τῶν βελῶν τοῦ
 » Ἀρζούνα, ὡς ἐπὶ κλίνης, τότε ἐγὼ πόλεμον ποιήσω. »
 καὶ ἔρριψε τὸ τόξον καϊόμενος φθόνῳ ⁴.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Αὐτολεξεῖ, ὁ Βάμβας.

2. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ ἐγὼ οὐδὲν εἶμι ἐν πολέμῳ, σὺ διαφύλαξον τούτους τοὺς Καουραβάς· εἰρωνία δὲ τοῦτο.

3. Δηλ. ἀναιρεθέντος.

4. Διότι ἐπῆγει τοὺς Πανδοίδας ὁ Βήσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸ δυσθιάβετον τοῦ Δουριοδάνα.

1. Ἐστω ἐπ' ἀγαθῷ ὁ υἱὸς τοῦ Παρασάρχα, οὗ ἡ φωνὴ διεχύθη ἀπανταχοῦ, ὡς ἡ ἔνδοξος Γαγγὰ, ἡ ἐκ τοῦ Ἴμαου, ἀμέτρητος οὖσα τὴν δύναμιν, καὶ μόνῃ καθαίρουσα τὸν κόσμον.
2. Ὑπὸ δὲ τοῦ δικαίου καὶ λίαν εὐσπλάγχχνου Ἰνδιστίρα ἐπέμφθη ὁ μελίφρων Κρισνᾶς πρὸς τοὺς συγγενεῖς, τοὺς ἀμοίρους φρονήσεως, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ποιῆσαι διαλλαγὴν.
3. ἔχων δὲ δεκαεξακισχιλίους καὶ δέκα πεζοὺς, ἵππεις, καὶ ἄρματῆλάτας, καταλύσας τῇ νυκτὶ ἐν τῇ πόλει Βριχασθάλα, τῇ ἐξῆς εἰσέδου τὴν πόλιν τῶν Καουραβῶν.
4. Καὶ ἐν ἐκείνῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ εἰστιάθη ὁ ἀνὴρ τῆς Λαξμῆς Κρισνᾶς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βιδούρα, λίαν εὐλαβῶς καὶ προθυμῶς, διανοουμένου ταῦτα· «Ἐγὼ εἰμι μακάριος· ἐγὼ » εἰμι ἔνδοξος.»
5. Ἡσθέντος δὲ τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ τοῦ Βιδούρα, καὶ εἰπόντος αὐτῷ αἰτῆσαι χάριν, ὁ Βιδούρας ἔφη ἄσμενος· «Ἐστω μοι ἀγάπη πρὸς σέ, καὶ παιδία πολλὰ θλί- » θοντά με ἐπὶ τραπέζης, καὶ ὁ οἶκός μου πλήρης ξένων.»
6. Περὶ δὲ τὴν ἐπιούσαν εἰσέδου τὸ βουλευτήριον ὁ Κρισνᾶς, τὸ ἀγλαϊζόμενον ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, δεξιωθεὶς πρὸς τῶν περὶ τὸν Βῆσμαν, ἀναστάντων εὐθέως μετὰ χαρᾶς ἅμα τῷ ἰδεῖν αὐτόν.
7. Εἶδε δὲ πάντας τοὺς βασιλεῖς ὑπεροπτικῶς, τοὺς ἀσυγκρίτους τῇ δυνάμει, ὡς ἐλέφαντας, καὶ ἐκάθισεν ἔπειτ' ἐπὶ θρόνου, ὡς λέων ἐπ' ὄρους κορυφῆς (ἀκρωρεῖας).
8. Προσέχοντας δὴ τοῦ Δρυταράστρα σὺν πᾶσι τοῖς συνεληλυθόσι μεγάλοις βασιλεῦσιν, ἤρξατο λέγειν ὁ Κρισνᾶς

περὶ τῆς ὑποθέσεως ὑπὲρ τῶν Πανδοιδῶν, ἀμβροσίαν ῥέων ἀπὸ γλώττης·

9. « Πόσοι ἄνδρες τῆς γῆς ¹ πρότερον οὐκ ἐγένοντο; ἀλλ' οὐ-
 » δὲν ἐκείνων ἡ γῆ αὕτη ἠκολούθησε ². τοῦ γὰρ πρώην
 » ἀνδρὸς ἀποικομένου, ἡ γῆ, μὴ ἔχουσα αἰσχύνην, ἄλλον
 » καὶ ἄλλον λαμβάνει ³.
10. « Πόσοι δ' ἄνδρες οὐκ ἐθανατώθησαν ὑπὸ ταύτης τῆς
 » γῆς, ἐρώσης ἄλλων; καὶ πόσους οὐκ ἐγκατέλιπεν αὕτη
 » ἀνελπίστως, ἐραστὰς ὄντας, πλήρεις τε πολλῶν ἀρετῶν,
 » καὶ ζῶντας ἔτι;
11. « Ὅστις βουλόμενος ὀλίγον ὕμνον ⁴, θλίβει καὶ τοὺς ἐχ-
 » θροὺς ἐπὶ τούτῳ, οὗτος οὐκ ἄξιός ἐστιν ὑμνεῖσθαι ⁵
 » πάντως· ὃς μὲν τοι θλίβει τὸ γένος αὐτοῦ, οὗτός ἐστιν
 » ἀποφράς καὶ ἀποτρόπαιος.
12. « Καὶ δεσποτείας οὔσης ἀπάσης τῆς γῆς, ὁ ἄνθρωπος
 » ἔχει γῆν εἰς ἀνάπαυσιν ἔσθην τῇ κλίνῃ ⁶. καὶ πλούτου
 » ὄντος πολλοῦ, οὐδὲν ὄφελος γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ πλέον
 » τῆς ἐρώσεως τῆς συστατικῆς τῆς ζωῆς ⁷.
13. « Εἰ δὲ ἑпарσεις γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ, διότι ἔχει κτή-
 » ματα πλείω πρὸς ζωάρκειαν, καὶ νομίζει, ὅτι οἱ-
 » κεῖά ἐστι ταῦτα, καὶ ὁ πᾶμπτωχος ⁸ ἐπαίροιο ἄν,

1. Δηλ. βασιλεῖς τῆς γῆς.

2. Ὡς ἡ σώφρων γυνὴ τῷ ἀνδρὶ ἀκολουθεῖ μετὰ θάνατον.

3. Νέον βασιλέα δηλ. λαμβάνει, ὡς ἀνάσχοντος γυνὴ ἕτερον ἄνδρα λαμβάνει μετὰ θάνατον τοῦ πρώτου ἀνδρός.

4. Βούλεται κτήσασθαι τι ἐπὶ τῷ δοξασθῆναι καὶ ὑμνηθῆναι.

5. Αὐτολεξεῖ, ὑμνητὸς, τουτέστιν ἀποφράς, κατ' εὐφημολογίαν, μα-
 κρόθεν δηλ. προσκυνητέος, ἀλλὰ μὴ προσιτέος. Ἰδιωτισμός.

6. Δηλ. κοιμᾶται ἐπὶ γῆς, ὅσῃν περιέχει ἡ κλίνη.

7. Δύναιται δηλ. τρώγειν καὶ πίνειν καλῶς, καὶ οὐδὲν πλέον τούτου.

8. Ἀπορος, ἐνδεής.

- » λέγων, « Ἡ γῆ αὕτη πᾶσα κτῆμά ἐστιν ἐμόν. »
14. « Ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστίρας, προσφέρων καὶ ἐκ στόματος
 » ἐμοῦ σοὶ μὲν αὐτῷ προσκυνήσεις, τοῖς δὲ λοιποῖς συγ-
 » γενέσι περιπτύξεις, ἀπαιτεῖ πέντε κόμας πρὸς ζωάρ-
 » κειαν ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν.
15. « Πόσον μέρος τῆς γῆς ἄχρηστον οὐκ ἔστιν ἐξ αἰτίας
 » τῶν ποταμῶν, τῶν δρυμῶν, καὶ τῶν θαλασσῶν; Καὶ
 » τοῦτο ἄρα τὸ αἰτούμενον ὀλίγον μέρος τῆς γῆς λογι-
 » σθήτω, ὡς ἐκεῖνο τὸ ἄχρηστον πολὺ μέρος, καὶ ἀφε-
 » θήτω ὁ ἐμφύλιος πόλεμος.
16. « Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἀνοικειός ἐστιν, ὃν πᾶσι τοῖς ἐχ-
 » θροῖς, ὡς πάνδωρον δένδρον ¹. ποῖον γὰρ τῶν ζώων,
 » τῶν ἐν ὕλῃ θιούντων, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ διὰ πολλοῦ δει-
 » νῇ μάχῃ δύω λεόντων;
17. « Ἡ γνώμη αὕτη, ὅτι ὁ συγγενὴς φύσει ἐχθρὸς ἐστιν ²,
 » ἔστω παρὰ τοῖς ἐκ πλεονεξίας κακὰ φρονοῦσιν· ὁ γὰρ
 » κόσμος, ὁ συνιστάμενος ὑπ' ἀνθρώπων μειζόνων, ἰσο-
 » στασίων, καὶ ἐλαττόνων, κρίνεται παρὰ τῷ εὖ φρονοῦντι,
 » ὡς πατήρ ³, φίλος, καὶ συγγενής ⁴.
18. « Πρὸς μὲν τοὺς ἔχοντας γνώμην πλεονεκτικὴν καὶ οἱ
 » ὁμογενεῖς μεγάλην ἐχθραν ἔχουσι· πρὸς δὲ τὸν ὀλιγαρχῇ
 » καὶ φρόνιμον, καὶ οἱ ἑτερογενεῖς οἰκειότητα ⁵ δεικνύουσι.

1. Τουτέστι ὅτι ἤθελον οἱ ἐχθροὶ ἀπέλαβον, τὴν φθορὰν ὑμῶν.

2. Ἄνευ πολέμου ἐχθρὸς ὁ συγγενὴς πέφυκεν, ἕνεκα κληρονομίας.

3. Τοὺς μεγάλους ὡς πατέρας, τοὺς ἰσοστασίους ὡς φίλους, καὶ τοὺς μικροὺς ὡς συγγενεῖς.

4. Νόημα τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος στίχου, τοῦ δοκοῦντος περιττοῦ, ἔχον-
 τος δὲ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν.

« Παρὰ τοῖς εὐφροσι, τοῖς μὴ ἔχουσι πλεονεξίαν, ὅμοιον δοκεῖ τοῦτο
 » τὸ πᾶν, τὸ ἔχον ἀνθρώπους μείζους, ἰσοστασίους, καὶ ἐλάττους. »

5. Οἰκειότητα, συγγένειαν.

19. «Οὐδείς γὰρ ἄλλος ἐχθρὸς ἐπὶ γῆς τοῖς ἀνθρώποις πέ-
 »φυκε κρείττων τῆς πλεονεξίας, ἢ ἐπάγουσα εὐθέως πρὸς
 »ἑαυτὴν, ἐχθροὺς ποιεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς συγγενεῖς.
20. «Μὴ τοίνυν διῆσχυρίζεσθε εἰς πόλεμον πρὸς συγγενεῖς
 »ἐπὶ κτήσει ὀλίγης γῆς, οἰόμενοι ὅτι βασιλεῖς ἐστε,
 »καὶ ὑπὸ πολλῶν βασιλέων βοηθούμενοι ¹. ἡ γὰρ νίκη
 »ἀμφίβολος.
21. «Οἱ τε ἐχέφρονες ἄνδρες τὸν ὑπὸ πολλῶν περιεπόμενον,
 »ὥς ἓνα ἐν πολέμῳ μετροῦσιν ², ὑποκείμενον ἐνὶ τῶν
 »πολλῶν βελῶν τῶν ἐναντίων, τῶν πληρούντων τὸν
 »αἰθέρα.
22. «Οἱ τε φρόνιμοι στρατιῶται, καὶ πολλοὶ ὄντες, οὐ κα-
 »ταφρονοῦσιν ³ ἐν πολέμῳ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐνὸς ὄντος.
 »Ἄρα ἡ Σελήνη οὐ καταπίνεται ὑπὸ μόνου τοῦ Ῥαχοῦ,
 »πολλῶν παρόντων ἀστέρων;
23. «Καὶ ἀπάσης τῆς γῆς ἡ βασιλεία στάσιμος οὐκ ἔστιν.
 »εἰ δέ που καὶ εἴη στάσιμος, στάσιμος ἂν εἴη μέχρι
 »ζωῆς· ἡ ζωὴ δ' ὅμως τῶν πολεμικῶν ἀστατός ἐστι,
 »παρομοίως τῷ βέλει, τῷ ἐκ τοῦ τόξου ἀφεθέντι.
24. «Τοιγάρ τοι μὴ γνώμην ἔχε περὶ πολέμου, βασίλευε δὲ
 »τῆς γῆς ⁴ ἅμα τοῖς συγγενέσιν· οἱ γὰρ φρόνιμοι καὶ
 »τοὺς ἐχθροὺς ἐστιῶσιν ⁵, ἀφικμένους εἰς τὸν οἶκον
 »περὶ τὴν ὥραν τοῦ ἀρίστου.
25. «Ὅστις σκληρὸς τὴν καρδίαν, καὶ τυφλὸς τὸν νοῦν, κα-
 »ταφρονῶν τῶν συγγενῶν, μόνος αὐτὸς καταπίνει τὸν

1. Αὐτολεξεῖ, περιεπόμενοι.

2. Μετροῦσι λογιζονται.

3. Εἰς οὐδὲν μετροῦσι, καταφρονοῦσι.

4. Ἡ γῇ βασίλευέσθω.

5. Ἐστιῶσι σιτίζουσι.

» κληῖον ὄλον, οὗτος κατακκίνεται ὑπὸ τῶν οἰκείων, κα-
 » θῶς ὁ κολοῖδς, ὁ θέλων μόνος καταφαγεῖν τὸ ριπτόμενον
 » βρωμα, κατακκίνεται ὑπὸ τῶν λοιπῶν κολοῖδων, παρο-
 » ξυνομένων καὶ ἐκμαινομένων ¹.

26. « Οἵτινες ἔχθραν ἔχοντες πρὸς τοὺς οἰκείους, ὦ βασιλεῦ,
 » διάγουσιν ἐν γῇ ὡς σοφοί, οὔτοι ἄσοφοί εἰσιν ἐν παντί
 » τόπῳ, καὶ ὑπὸ τῶν νηπιοφρόνων κατηγορούμενοι, καὶ
 » πάσης δόξης στερούμενοι.

27. « Ἡ γῇ, καθάπερ σώφρων γυνή, ἐκείνον τὸν σπουδαῖον
 » περὶ τὰ ἔργα σέβεται, καὶ ἐκείνου ἐπὶ τῇ ἐν ὀλίγῳ
 » ἀπουσίᾳ θλίβεται, ὃς ἐπὶ μὲν τὴν τρυφὴν ὕστερος ἔρ-
 » χεται τῶν συγγενῶν ἐαυτοῦ, ἐπὶ δὲ τὸν πόλεμον πρῶτος.

28. « Ὅστις θλίβει τοὺς οἰκείους, τούτῳ τίς γίνεται οἰκεῖος;
 » ὁ γὰρ ἀλλότριος, ἀλλότριός ἐστιν. Οἱ μὲν χῆνες ἀνα-
 » χωροῦσί που ἐν τῷ θέρει ². ὁ δὲ χλοάζων εὐρὺς ἅμα
 » τῷ ὕδατι ξηραίνεται ³.

29. « Οἵτινες οὐχ ἥδονται τῷ ἀσπασμῷ καὶ τῇ ὁμιλίᾳ
 » τῶν συγγενῶν ⁴, ὑπέρογκοι ὄντες τῷ ὀλίγῳ πλού-
 » τῳ, οὔτοι ὡς σκοτεινότητά εἰσι νέφη, ἐν οἷς οὐ δια-
 » λάμπει οὐθ' ἡ Σελήνη, οὐθ' ὁ ἥλιος, ἀλλὰ μόνη ἡ πυ-
 » γολαμπίς ⁵.

1. Ὁ Ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

2. Οἱ χῆνες δηλ., οἱ ἐν ὕδασι διαιτῶμενοι, ἀναχωροῦσί που ἐκ τῶν λι-
 μνῶν, ἀνίχμων γινομένων ἐν θέρει· οὔτοι δὲ λέγονται ὡς οἰκεῖοι τοῦ ὕδατος.

3. Ὁ δ' εὐρὺς ξηραίνεται· οὗτος δ' ἐκλαμβάνεται ὡς ἀλλότριος, κα-
 θότι γίνεται ἐκ τῆς βροχῆς ἐν ταῖς ἄκραις τῶν ὕδατωδῶν τόπων, ἐφ' οὗ
 ὁ ποῦς πατῶν ὀλισθαίνει· ξηραίνεται δὲ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς βροχῆς. Ἐη-
 λονότι ὁ ἀλλότριος, ὅσον καὶ ἂν γίνεται οἰκεῖος, πάλιν ἀλλότριος λέγεται.

4. Δηλ. οὐκ ἀγαπῶνται ὑπὸ τῶν συγγενῶν.

5. Ἐν τοῖς θερινοῖς ὄμβροις πολλὰι πυγολαμπίδες γίνονται καὶ ἀνί-
 πτανται εἰς τὸν αἰθέρα.

30. « Οἷαν ἡδονὴν ποιεῖ ἢ μετὰ συγγενοῦς ὁμιλία ¹, καὶ
 » λίαν δυσκόλου ² ὄντος, τοιαύτην οὐ ποιεῖ οὐδ' ἡ ἀμβρο-
 » σία· καὶ ὁ λωτὸς ³ γὰρ οὐχ ἡδεταὶ τοῦ μὲν Ἡλίου
 » δύνοντος ⁴, τῆς δὲ Σελήνης ἀνατελλούσης, τῆς ἀμβρο-
 » σίας ἀκτίνας ἐχούσης.
31. « Ταῦτ' ἄρα δὸς τοῖς σεαυτοῦ συγγενέσι πέντε γοῦν κώ-
 » μας ὑπὲρ εἰρήνης· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὁ μεσίτης
 » ἐναντίος ἔσομαι ἐξ ἀνάγκης τῷ δοκοῦντί σοι ἀγαθῷ.»
32. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, καὶ περ συμβουλευθεὶς πρότερον ὑπὸ
 τῶν περὶ τὸν Ναράδαν, ἐξ ἀπροόπτου ἐλθόντων, ἀπε-
 κρίνατο πρὸς τὸν Κρισνᾶν ὀργίλως, τετυφλωμένος τὸν
 νοῦν·
33. « Διὰ τί, ὦ Κρισνᾶ, χάριν τῆς πρὸς τὸν Ἀρζούναν φι-
 » λίας, τοσαῦτα σοφᾶ ⁵ προτείνεις περὶ εἰρήνης; Παρα-
 » σκεύασαι εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ πολέμου αὐτοὺς τοὺς θαυ-
 » μαστοὺς ἐν ὅπλοις, καὶ ἀγαθοὺς ἐν νίκῃ.
34. « Οὗτοι οἱ σοφοί, οἱ κρύφιον ἔχοντες καὶ δεινὸν φθόνον,
 » σήμερον αἰτοῦσιν ὀλίγην γῆν, ἔνθα στερεὸν θέντες τὸν
 » πόδα, στρατὸν συλλέξουσιν εἰς τὸ ἀνατρέψαι καὶ κατα-
 » στρέψαι τὸν ἐμόν.
35. « Πῶς ἔπειτ' ἔγωγε νῦν εἰς μέγαν βαθμὸν ἀναβιδάσω
 » τούτους τοὺς ἐχθροὺς, τοὺς λεγομένους συγγενεῖς; Τίς
 » αὐξάνεται καὶ ἐκτρέφει τὸ ἐπισυμβᾶν δεινὸν πάθος τοῦ
 » ἑαυτοῦ σώματος, τὸ θανάτου πρόξενον;»
36. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δουριοδάνα, ὁ Κρισνᾶς, χαλεπή-

1. Συναστροφή.

2. Λίαν πικροῦ, δυσκόλου, σκληροῦ.

3. Ὁ λωτὸς, ὁ ἀνθὼν ἐν ἡμέρᾳ.

4. Ὃς ἐστὶν ὀξὺς τὰς ἀκτίνας καὶ φλογερός.

5. Σοφᾶ καὶ χαρίεντα.

νας, λόγον ἔλεξε πικρὸν, χειρονομῶν καὶ ἔχων τὸν σεληνιαῖον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν ὁμοιον τῷ Ἡλίῳ·

37. « Ἄριστος φίλος ἐμοί ἐστιν ὁ Ἀρζούνας, οὗ χάριν καὶ αὐ-
» τῇ ἡ ζωὴ καταφρονηθεῖν ἂν ὑπ' ἐμοῦ· καὶ ὁ ὕψιστος γὰρ
» τόπος τοῦ Ἴνδρα ἀλυσιτελής ¹ ἐστιν ἐκείνῳ, ᾧ φίλος
» οὐκ ἔστι τοιοῦτος.

38. « Οἱ μὲν εὐγνώμονες λέγουσιν, ὡς ἡ ἀμβροσία οὐδέν ἐστι
» πρὸς τὴν μετὰ φίλου ὁμιλίαν, οὗ τῆς ἡδονῆς γευσασμέ-
» νοις τοῖς φρονίμοις, ἔφεςις οὐ γίνεται τοῦ χυμοῦ τοῦ χεί-
» λους τῆς γυναικός.

39. « Ἐγὼ γε δὲ λέγω, ὡς ἡ ἀμβροσία, ἡ ποθεῖσα, ἀκοιμή-
» τους ἀποτελεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ², ἥκιστα ὑπερτέρα ἐστὶ
» τῆς μετὰ φίλου ὁμιλίας.

40. « Ἐκ τοιαύτης οὖν φιλίας πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἴνδρα, πάν-
» τα ἂν ποιήσαιμι, ἐκτὸς ἐπαίνων ³. ὁ γὰρ φρόνιμος ἐπαί-
» νους οὐ λέγει· τὸ γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ὑποκείμενόν ἐστι
» τῷ προτέρῳ ἔργῳ.

41. « Ἐγὼ γε δὲ ταῦτα εἶπον περὶ εἰρήνης, χάριν ὑμῶν· ἀλλ'
» ἂν ὑμῖν ἐφετῇ ἢ ἐν πολέμῳ ἢ ἐν χειρὶ κορύνῃ τοῦ Βή-
» μα, ἡ τῶν ἐχθρῶν ὀλεθρία, ἔστω οὕτως.

42. « Ὅποιος φθόνος δ' ἂν εἴη τοῖς υἱοῖς τοῦ Πανδοῦ, ὑμῶν
» ὄντων ἐναντίων; ὁ γὰρ λέων οὐκ ἂν ποτε παροργισθεῖν
» μυῶν ἐπικαθημένων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

43. « Τίς δὲ συλλογὴ στρατοῦ γένοιτ' ἂν ὑπὸ τῶν Πανδοῖ-
» δῶν εἰς ἥτταν ὑμῶν; πόσον στράτευμα ἄξει ὁ λέων
» εἰς τὸ καταβαλεῖν τὴν ἑπαρσιν τῆς ἀγέλης τῶν σκιρ-
» τόντων ἐλάφων;

1. Ἀηδής.

2. Θεοὺς δηλ. ποιεῖ τοὺς πεπωκότας.

3. Ἐγὼ δηλ. καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν θύσαι· τοιμός ἐμι· ἐπαίνους δὲ οὐ λέγω.

44. «Ὅποῖον στράτευμα συνέλεξεν ὁ Ἀρζούνας ἐν τῇ ἄρπαγῇ
 » τῶν ῥοῶν, εἰς νίκην καθ' ὑμῶν τῶν πολὺ στράτευμα
 » ἐχόντων; αὐτὸς τυχῶν καιροῦ, μόνον τὸ διάδημά σου
 » ἐσκύλευσε, μεγάλῳ ἐλέει ¹, καὶ τοῦτο χάριν τῆς Οὐτ-
 » ταράς.
45. «Βλεπόντων δὲ πάντων τῶν περὶ σὲ γενναίων βασιλέων,
 » τοῦ τε Κριπᾶ, τοῦ Δρόνα, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Καρ-
 » νᾶ, ὁ Ἀρζούνας ἠλευθέρωσέ σε ἰσχύϊ, ἄρπαγέντα εἰς τὸν
 » αἰθέρα· οὐδὲ γε τοῦτο μνημονεύεται σοι;
46. «Ὅστις κακότροπος ὢν, ὥς σὺ, τοῖς μὲν κακοτρόποις
 » σύνεστι καὶ συνήδεται, τοῖς δὲ λόγοις τῶν καλοκἀγά-
 » θων συγγενῶν δυσχεραίνει, οὗτος πάντως γε θυμωδῶς
 » καὶ ἀγριωπῶς ἐλέπεται ὑπὸ τῆς κακῆς τύχης.
47. «Ὅ,τι λέγουσιν, ὅτι μεταβολὴ τῆς φύσεως γίνεται ἐν
 » ὥρᾳ θανάτου, τοῦτο ψευδὲς ἐστὶν ἐπὶ σοί ². ἡ γὰρ κακὴ
 » σου φύσις, ᾧ θανατόβλεπτε ³, ἀπὸ γενέσεως μέχρι τοῦ
 » νῦν οὐδεμιᾶς ἀγαθότητος ἐλλήγε.
48. «Ἄρα οἱ Πανδοῖδαι οὗτοι ἐφίενται προδιβασθῆναι ὑπὸ
 » σοῦ, καὶ ὑψίστου βαθμοῦ πυχεῖν διὰ σοῦ; τίς βουλόμενος
 » ἀναβῆναι εἰς δένδρον, ἅπτεται ἀράχνης εἰς ἔρεισμα ⁴;
49. «Ὁ μωρὸς τυχῶν τῆς Λαξμῆς ⁵, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὠκεα-
 » νοῦ, τοῦ κυρίου τοῦ ὕδατος, ἢ φύσιν ἔχει ῥέειν εἰς τὰ

1. Καὶ οὐκ ἔκοψε δηλ. τὴν κεφαλὴν σου· τοῦτο δηλοῖ τὸ, μεγάλῳ ἐλέει.

2. Λέγουσιν, ὥς ὁ ἄνθρωπος μεταβάλλει τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἐκ καλοῦ δηλ. γίνεται κακὸς, ἢ ἐκ κακοῦ καλὸς, ὕπερ σημεῖόν ἐστι θανάτου.

3. Θανατόβλεπτος, ὁ ὢν ἐγγὺς θανάτου, ἐν ὥρᾳ θανάτου.

4. Δηλονότι οὗτοι εὐκόλως δύνανται τυχεῖν βασιλείας, διὰ τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς σῆς βοηθείας.

5. Ἡ Λαξμὴ λαμβάνεται καὶ ἐπὶ πλούτου, καὶ ἐπὶ ἀξίας καὶ ἐξουσίας.

» κάτω, πῶς ἂν ἀναβιβάσειεν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν
 » τοὺς οἰκείους, ὅστις ἐνεχθήσεται αὐτὸς ταχέως εἰς τὰ
 » κάτω ¹;

50. « Ὁ ἀγαθὸς τὴν φύσιν ὦν, καὶ ἐφ' ὑψηλοῦ βαθμοῦ ἐδρεύων,
 » συνεδρεύων κακοτρόποις, κακότροπος γίνεται καὶ δυσ-
 » μένειαν δεικνύει πρὸς τοὺς οἰκείους, καθὼς τὸ ἐκ φύ-
 » σεως καθαρὸν καὶ λευκὸν νέφος ², τὸ ὑψοῦ ἰστάμενον
 » μέλαν γίνεται διὰ τῆς ἐντεύξεως τοῦ ὕδατος ³, καὶ
 » βρέχον ὕδωρ, κατασθεννύει τὸ πῦρ, οὗ ἐκ τοῦ καπνοῦ
 » τὸ εἶναι ἔχει ⁴.

51. « ὦ! τὸ πῦρ, τὸ ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους θυμοῦ γινό-
 » μενον, οὐκ ἀποσθέννυται, ἐὰν μὴ καταναλώσῃ ὅλον τὸ
 » γένος ⁵, καθὼς τὸ πῦρ, τὸ ἐξαπτόμενον ἐκ δύο προσ-
 » τριβομένων καλάμων, καταπίμπρησι τὸ δάσος ὅλον.

52. « Τηνάλλως δ' ἔγωγε λέγω τοιαύτην συμβουλὴν πρὸς
 » τοιοῦτον, οἷος σὺ, περὶ εἰρήνης· ἡ ἐν χειρὶ κορύνη τοῦ
 » Βήμα, ὡς ἔχιδνα ἐν κλάδῳ δένδρου, κατεδεῖται ὅλον
 » τοῦτό σου τὸ γένος.»

53. Τοιαῦτα πολλὰ σκληρὰ εἰρηκότος τοῦ Κρισναῖ, ἡ σύνοδος

1. Ἐκ προγόνων δηλ. φύσιν ἔχει ῥεῖν εἰς τὰ κάτω, ἐπιρρεπὴς, ἄστα-
 τὸς ἐστί.

2. Δύω παραδείγματα ἐννοοῦνται ἐνταῦθα τῆς πρὸς τοὺς οἰκείους
 ἔχθρας· ἐν μὲν τὸ νέφος, ὃ βρέχων σθεννύει τὸ πῦρ, ἐξ οὗ τοῦ καπνοῦ
 ἐγένετο (ἐκ τοῦ καπνοῦ γὰρ γίνεται τὸ νέφος, λέγουσιν οἱ Ἰνδοί· ὅθεν
 πρὸς τοῖς ἄλλοις ὀνόμασιν ἔχει καὶ τοῦτο· Δουμαῖονῃ, τουτέστι, καπνο-
 γενές)· ἕτερον δὲ, ἡ βροχὴ, ἡ γινομένη ἐκ τοῦ καύματος (ἐκ τοῦ καύ-
 ματος γὰρ γίνεται βροχὴ, λέγουσιν οἱ Ἰνδοί, ὅθεν καὶ μετὰ τὴν ὥραν τοῦ
 καύματος τοῦ θέρους ἐν Ἰνδία ὕετοί πίπτουσι) παύει τὸ καῦμα πίπτουσα.

3. Τὸ ὑδροφόρον νέφος μέλαν γίνεται.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής.

5. Τουτέστι τὸ πῦρ, τὸ ἐκ τοῦ πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν φλόγου κατακαύ-
 σαι ὅλον τὸ γένος.

τότε ἐκείνη ἐγίνετο πελιδνὴ ἐκ θυμοῦ, ὥσπερ φιληθεῖσα ὑπὸ θανασίμου αἵτης (ὑπὸ κηρός).

54. Τὸ δὲ ἐρυθρὸν πρόσωπον τοῦ Δουριοδάννα, τὸ ἐξάψαν ἐκ τοῦ δεινοῦ θυμοῦ, ἐφαίνετο ὡς πῦρ, τὰ δὲ ἐπληρμένα ὀφρύδια, ὡς τόξκ δεινά.

55. Τοσοῦτον δ' ἐπλατάνησεν ἡ παλάμη τοῦ Δουριοδάννα, ἡ κρούσασα τὸν μηρὸν θυμῷ, ὥστε τὸν Κρισνᾶν νομίσαι, ὡς ὁ μηρὸς αὐτοῦ οὐ συντριβήσεται οὐδέ γε αὐτῇ τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα ¹.

56. Τοσάυτῃ δὲ φρίκῃ ἐκ θυμοῦ ἐγένετο τοῖς βραχίοσι τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Δουριοδάννα, ὥστε διαῤῃχέντων τῶν βραχιονίων, πεσεῖν τοὺς πολυτίμους λίθους, καὶ ἐκ τούτου φανῆναι, ὡς σπηνθηρεὶς ἐξῆλθον δεινοῦ πυρός.

57. Ὁ δ' υἱὸς τῆς Κριπῆς ², ὁ ὢν ἀπόρροια τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Ἑρωτος ³, ἀνυλογιζόμενος τὸν πατέρα τοῦ Ἑρωτος ⁴, ἀγανακτήσας φρικτὸν ἔσχε τὸν ἐν μετώπῳ πύρινον ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ⁵.

58. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Κάρνα, σπινθηρας πολλοὺς ἐκπέμπων ἀπὸ στόματος, ἀναδιδόμενους ἐκ τοῦ μετὰ θυμοῦ τριγμοῦ τῶν ὀδόντων, ἐφαίνετο ὅτι ἐροχὴν πυρὸς ἐξάισιον ἐρέχει ἐκ τοῦ, ὡς Σελήνης, προσώπου αὐτοῦ ⁶.

59. Ἡ μέντοι σύνοδος, ἡ διαταράττετο ταῖς ἐκ θυμοῦ ἀγρίαις

1. Τουτέστι σκληρὸς καὶ δυνατὸς μηρός.

2. Ὁ Ἀσθατάμας ἦν οὗτος.

3. Ἐχθρὸς τοῦ Ἑρωτός ἐστιν ὁ Σίδας, ὃς κατέκαυσεν αὐτόν.

4. Πατὴρ τοῦ Ἑρωτός ἐστιν ὁ Βισνοῦς, ὃς ἐστιν ὁ Κρισνᾶς.

5. Τὸ ἐρυθρὸν χρίσμα ἔννοεῖ, ὃ εἶχεν ἐν μετώπῳ. — Ἴσως ἐστὶν ἡ Τίλακά.

6. Τὸ πρόσωπον ἐκλαμβάνεται ὡς Σελήνη· ἀπαίσιον δὲ ἐκ τῆς Σελήνης πῦρ ἐξείναι, ἢ ἀμβροσίαν ῥέει.

φωναῖς πολλῶν βασιλέων, καθάπερ ὀγκηθμοῖς ὄνων, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ ὄμματι ἰλαρῷ.

60. Γινούς δὲ ὁ Κρισνᾶς, ὡς ὁ βαρύμηνις Δουριοδάνας συλλαβεῖν αὐτὸν βούλεται, ἔχων βρόχον ἀνὰ χεῖρας, τοῦ Σατεκῆ τοῦτο ἐκδηλώσαντος, θείαν μορφὴν ἔλαβεν ἐξάπινα.
61. Φέρων δὴ ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου τὸν Βραχμᾶν καὶ τὸν λαμπρὸν οὐρανόν, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς ἀκάμκτον πῦρ φλέγον, εἰς ἑκπληξιν καὶ φόβον ἤγαγε τοὺς ἐν συνόδῳ.
62. Φοβερός ἦν ἐξ ὄψεων πολλῶν, περιπεπλεγμένων δίκην ὄρμων περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Σίβα ¹, ὃν ἔφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους, οἱ ἀπεδείκνυνον πλείονας τοὺς πολλοὺς αὐτοῦ βραχίονας ².
63. Ἐν ἐκάστη δὲ χειρὶ πολυειδῆ εἶχεν ὄπλα, λαμπρὰ καὶ δειμαλέα, ὥς περ βουλόμενος ἀνελεῖν καθάπαξ ἀπαξάπαντας τοὺς ἐχθροὺς τοῖς παντοειδέσιν ὅπλοις.
64. Ἐκ δὲ τοῦ στόματος ἐξῆγε πολλάκις πολλοὺς ἀπογόνους τοῦ Βρισνῆ ³ καὶ τοῦ Πανδοῦ, πυροειδεῖς καὶ πλήρεις δυνάμεως δυσανασχέτου, εἰς ἐξολόθρευσιν τῆς στρατιᾶς τῶν ἀπηνῶν Καουραβῶν.
65. Ἰδόντες τοῦτον οἱ Καουραβαὶ, οὐδὲν διὰ τοῦ ἠνεργμένου στόματος καὶ φαραγγῶδους λάρυγγος ἐφαίνοντο ἐν τοῖς ἐντοσθίοις οἱ τρεῖς κόσμοι, καταπλαγέντες, δεινὰς φωνὰς ἐξηρεύοντο.
66. Καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Δρόνα, καὶ Βήσμα, καὶ Βιδούρα, καὶ Σανζαῖα ἐωρᾶτο χαρᾶ· ὑπὸ δὲ τοῦ Ἰνδρα καὶ τῶν λοιπῶν οὐρανίων θεῶν ὑμνεῖτο, εἰς ἐξιλέωσιν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ.
67. «Σοῦ ἐκ τῆς κοιλίας ἐξῆλθεν ὁ Βραχμᾶς, οὐ θυγάτηρ

1. Τὸν μὲν Βραχμᾶν εἶχεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, τὸν δὲ Σίβαν ἐπὶ τοῦ στήθους.

2. Πολλοὺς βραχίονας εἶχεν, ὡς μορφὴν θείαν λαβῶν· ὁ γὰρ θεὸς λέγεται χιλιόβραχιον καὶ χιλιόχειρ, διὰ τὸ παντοδύναμον· ὅθεν περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Σίβα μακροειδεῖς ὄφεις ἐφαίνοντο, ὡς ἄλλοι βραχίονες.

3. Βρισνῆς, ὄνομα προγόνου τῆς γενεᾶς τοῦ Κρισνᾶ.

- ἐστὶν ἡ ἔφορος τοῦ λόγου Σαρασβατή· ταύτης τῇ ὀλίγῃ
 » χάριτι ὃ ὦν σοφὴς, πῶς δύναται ὑμνήσαι σε κατ' ἀξίαν ;
 68. « Καθὼς, καὶ τοι ὁ τριττὸς κόσμος ἐν τῇ σῇ ἐστὶ κοιλῇ,
 » οἰκεῖς ὁμῶς ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, αἷ εἰσιν ὡς ἄτο-
 » μα ¹, οὕτω γίνῃ, ὅταν δοκῇ σοι, ὑποκείμενον καὶ τῇ
 » ἡμετέρᾳ γλώττῃ ², καὶ ὑμνοῦμέν σε, χαίροντες ³.
 69. « Τίς ἀγαθὸς αὐτὸς ἐαυτὸν ἐπαινεῖ, ὅτε καὶ ὁ παρ' ἄλ-
 » λων γινόμενος ἔπαινος οὐκ ἀρεστὸς δοκεῖ τοῖς ἀγαθοῖς ;
 » διὰ τοῦτο, σὺ ὁ ὦν αὐτὸς ὁ τριττὸς κόσμος, οὐ δίδως
 » γινώσιν εἰς ἔπαινόν σου κατ' ἀξίαν ⁴.
 70. « Τί γὰρ σοὶ ἐκ τοῦ πρὸς σέ ἐπαίνου ; ἔλεως οὖν γενοῦ σὺ
 » ὁ φιλευσεβῆς, ὁ ἔχων τὴν Λαξμήν, ὡς τὸ νέφος τὴν
 » ἀστραπὴν ⁵. ἄφες τὸν θυμὸν τοῦτον σὺ, ὁ ὦν ἡ ἀναψυ-
 » χὴ τοῦ κόσμου.
 71. « Τί ὀργίζῃ ἐναντίον τῶν Καουραβῶν σὺ, ὁ διατεμὼν εἰς
 » λεπτὰ τῇ ἀξίνῃ τὰς χεῖρας τοῦ Τιτᾶνος Βάνα ⁶ ; τί
 » ὀργίζῃ σὺ, οὗ ἐκ τοῦ προσώπου φυγοπόλεμος ἐγένετο ὁ
 » Σίβας ⁷, ἰδὼν διὰ τοῦ ἐν τῷ μετώπῳ ὀφθαλμοῦ τὰ ἐν
 τῷ μετώπῳ γεγραμμένα ⁸;

1. Ἡ διάνοια, λέγουσιν, λεπτή ἐστίν, ὡς ἄτομον.

2. Τουτέστι σὺ δύναμιν δίδως ἡμῖν λόγου, χαριζόμενος, ὅταν εὐδοκῇς.

3. Δηλ. ὑμνεῖν σε τολμῶμεν.

4. Ἐπειδὴ σὺ εἶ τὸ πᾶν, διὰ τοῦτο οὐ δίδως δύναμιν λόγου, ἵνα μὴ δοκῇς, ὅτι σὺ αὐτὸς σεαυτὸν ἐπαινεῖς.

5. Μέλας ὁ Κρισναῖς, καθὼς τὸ νέφος· καθὼς τὸ νέφος λαμπρύνεται τῇ ἀστραπῇ, οὕτω καὶ σὺ τῇ λαμπρᾷ Λαξμῇ.

6. Βάνας, Τιτὰν πολυδύναμος, ὃς ἐν πολέμῳ χιλίας χεῖρας εἶχε, καὶ λατρευτὴς ἦν τοῦ Σίβας.

7. Τούτῳ (τῷ Βάνα) ἐβοήθησεν ὁ Σίβας ἐν πολέμῳ ἐναντίον τοῦ Κρισναῖ, ἀλλὰ φυγοπόλεμος ἐγένετο, γνοὺς, ὡς ἐκεῖνος νικηθήσεται ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ.

8. Ἐγὼ δηλ. ὅτι γεγραμμένον ἦν, ὡς ὑπ' ἐκείνου νικηθήσεται ἐκεῖνος ὁ Βάνας.

72. « Σὺ ὀργίζῃ κατὰ τῶν Καουραβῶν, καὶ ἡμεῖς οἱ θεοὶ
 » λίαν φοβούμεθα· μὴ δὴ ὀργίζου· ἓνα γὰρ οἶκον κατὸν τὸ
 » πῦρ, φόβον δίδωσιν ἀπάσῃ τῇ πόλει.»
73. Οὕτως ἐξίλεσθαις ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἴνδραν θεῶν, καὶ
 τιμηθεὶς ὑπὸ τε τοῦ Δρόνα καὶ Βήσμα καὶ Βιδούρα,
 ἀπῆλθεν ἐκ τῆς συνόδου ὁ Κρισναῖς.
74. Εἰσελθὼν δὲ τῆς συνόδου, καὶ λαβὼν ᾄδειαν παρὰ τῆς
 Πριτᾶς, ἐξῆλθε καὶ τῆς πόλεως· ἔνθα καλέσας τὸν Καρ-
 νᾶν, ἔφη αὐτῷ, ὅτι ἡ γέννησις αὐτοῦ ἐγένετο, ὡς ᾄδεται,
 ἐξ ἐκείνης τῆς Πριτᾶς.
75. Μαθὼν δὲ τὰ τῆς ἑαυτοῦ γεννήσεως ἐκ τῆς Πριτᾶς ὁ
 Καρναῖς, ἔφη δεινοπαθῶς· « Οὐαὶ μοι! ὅτι ὑπ' ἐμοῦ το-
 » σαύτη θλίψις ἐγένετο τοῖς ἀδελφοῖς μου ἐκείνοις, ἀγνο-
 » οῦντος.
76. « Οἶμοι! ὅτι ὑπ' ἐμοῦ, χαίροντος, ἐωρᾶτο τότε ἡ Δραου-
 » παδὴ θλιβομένη! Οἶμοι! ὅτι ἐγκαταλιπὼν τοὺς ἀδελ-
 » φούς, ὤκειώθην τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς! »
77. Πρὸς δὲν, ἡλλοιωμένον τὴν ὄψιν ἐκ τῆς ἀναπολήσεως
 τοιούτων ἀμπλακημάτων¹, καὶ τεθλιμμένον μεταμε-
 λεία, λόγια ἔλεξεν ὁ Κρισναῖς² λευκά, ὡς τὰ κύματα τῆς
 Γαγγᾶς, τῆς ρεύσεως εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους, οἳ εἰσιν ἐν
 τῇ γαστρὶ αὐτοῦ·
78. « Μὴ ἐγκάλει αὐτὸς σεαυτῷ, Καρναῖ· ἐγκλημα γὰρ ἔστι
 » σοι οὐδέν· ἀγάπα δέγε νῦν τοὺς οἰκείους ἀδελφούς· οἱ
 » γὰρ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν πρυσκυνήσουσί σε, ὡς πρεσβύ-
 » τερον ἀδελφόν, καὶ ἀρμύζοντα βασιλεία.
79. « Καὶ ἐκεῖνοι μὲν οἱ ἀδελφοί σου δυσνίκητοι ἔσονται τοῖς
 » ἐχθροῖς, ὧ γενναῖε, συνόντες σοὶ τῷ πρεσβυτέρῳ ἰσχυρῷ

1. Αὐτολεξεῖ, ἀναπωλοῦντα τοιούτων ἐγκλημάτων, σιγμάτων.

2. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἐπὶ τῆς θαλάσσης κοιμώμενος.

» ἀδελφῶ· ἡ δὲ Πριττὰ ἡ μήτηρ σου χαρὰν ἔξει, ὅτι
» ἅπαντες οἱ υἱοὶ αὐτῆς ζήσονται ¹.

80. « Πρὸς δὲ τούτοις σοῦτε καὶ τοῦ Ἀρζούνα ἀπεχόντων
» τῆς ἀλληλομαχίας καὶ τοῦ ἀλλήλων ὀλέθρου, ὥς γινώ-
» μην ἐποιήσατε, φιλία ἔσεται, ὦ γενναῖε, καὶ τῷ χι-
» λιοφθάλμῳ Ἰνδρα, καὶ τῷ χιλιάκτινι Ἡλίῳ ². »

81. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ ἐχθροῦ τῶν Τιτάνων Κρισναῖ, ὁ
» Βασιλεὺς τῆς Ἀγγας λόγον ἐξηρεύξατο στένων· « Πῶς ἐγώ
» νῦν, εἰπέμοι, ἐοικησώ τοῖς ἀδελφοῖς ἐν καιρῷ ἀναφα-
» νέντος πολέμου ³;

82. « Ἐὰν ἐγκαταλίπω ἤδη ἐν καιρῷ ἀνάγκης τοῦτον τὸν
» Δουριοδάναν, ὃς ἐχθρὸν ἔχει πρὸς ἐκείνους τοὺς νικητάς,
» λογιζόμενος ἐμὲ ἄριστον ἐν πολέμῳ, καὶ εὐμενῇ ἐκ
» παιδικῆς ἡλικίας, ἡ καρδίᾳ μου διατρήγνυται αἰσχύνη.

83. « Οἱ γινώσκοντες τὴν ὀρθὴν καὶ τὸ δίκαιον, ἰδόντες ἐμέ,
» τὸν ἄκρον φίλον καὶ πιστὸν ἐταῖρον, ἐγκαταλιπόντα τὴν
» φιλίαν τοῦ Δουριοδάνα, καὶ προσελθόντα τῷ Ἰνδιστίρᾳ,
» παρὰδειγμα ἔξουσιν ἐμὲ τῆς ἀπιστίας, ὥς γυναῖκα ⁴.

84. « Καὶ οἱ ἀδελφοὶ γίνονται ἐχθροὶ, ἐξ ἐπιθυμίας ὀλίγου
» πλούτου· μόνος δ' ὁ φίλος ἔχει τὰ πρωτεῖα ⁵, ἐξ οὗ ἡ
» ζωὴ τοῦ κόσμου ἀπρωρημένη ἐστίν ⁶.

85. « Ὡ! εἰ ἐγὼ ἐγκαταλίποίμοι τὸν Δουριοδάναν, τίς ἐξε-

1. Εἰ γὰρ σὺ εἶ ἐκ τοῦ ἐναντίου μέρους, ἢ σὺ θνήξῃ ὑπὸ τινος τού-
των, ἢ ὑπὸ σοῦ τις τούτων θνήσκειται.

2. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ ὑμεῖς ἐπὶ γῆς πολεμήσετε, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
ἐν οὐρανῷ πολεμήσουσιν, ὅτε Ἰνδρας καὶ ὁ Ἥλιος.

3. Δηλ. ἔσομαι ἀχάριστος τῷ Δουριοδάνᾳ.

4. Ὅσῃν ἀγάπην δεικνύει ἡ γυνή, οὐ δεῖ πιστεῦειν αὐτῇ.

5. Δηλ. ὑπέρτερός ἐστιν ὁ φίλος καὶ τῶν συγγενῶν.

6. Ἐξ οὗ ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου ἀπρωρημένη ἐστίν· ἐκ φιλίας γὰρ ἵστα-
ται ὁ κόσμος.

» λάσει τὴν ἐν καρδίᾳ μεγάλην λύπην τοῦ ἀνθρώπου,
 » τοῦ κόσμου ἀποστρέψαντος τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς φι-
 » λίας¹; »

86. Τοιαῦτα φαμένου τοῦ γενναίου Καρνᾶ, καὶ ἐπαινεθέντος
 ὡς ὀρθῶς εἴρηκεν, ἀσπασάμενος αὐτὸν ὁ Κρισνᾶς ἀνεχώ-
 ρησε· καὶ σπεύσας πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, ἐγένετο αἷτιος
 τῆς ἐκστρατείας, εἰς πόλεμον ὀλέθριον τῆς δόξης τῶν
 Καουραβῶν.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐκστρατείαν τῶν Παρδοῦδων.

1. Διαφυλάττοι τὸν κόσμον ὁ Θεός, ὁ ἐνανθρωπήσας ὑπὸ
 τὸ σῶμα τοῦ ὁσίου Βεάσα, ὅς, πονήσας λίαν διὰ τῶν
 πολλῶν ἐπὶ γῆς παρουσιῶν ἑαυτοῦ εἰς ἀναίρεσιν τῶν Τι-
 τάνων, εἰσέδω τὴν ἀμβροσίαν γαλήνην² γαλήνην καὶ
 ἄνεσιν ἑαυτῷ ποιῆσαι βουλόμενος.
2. Προετοιμασθεῖς οὖν κατὰ τὸν νόμον ὁ βασιλεὺς Ἰνδιστί-
 ρας ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ εἰς πόλεμον καὶ ὄλεθρον τῶν ἐχθρῶν,

1. Οὐδεὶς ἔπειτα φίλιαν σέβεσθαι μέλλει.

2. Ἡ ἀμβροσία γαλήνη ἐστὶν ὁ Βεάσας· ὑπὸ γὰρ τούτου τὴν μορ-
 φὴν ἢ τοῦ θεοῦ παρουσία οὐδένα ἀνεῖλεν· φιλόσοφος γὰρ ἦν ὁ Βεάσας
 καὶ οὐχὶ πολεμικὸς, ὡς ὁ Κρισνᾶς, καὶ ὁ Ῥάμας.

ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα, ἐκστρατεῦσαι σκοπῶν εἰς Κουρουξέτραν.

3. Περιεῖπον δὲ τοῦτον ἄμα οἱ τέσσαρες εὐψυχοὶ ἀδελφοί, καθὼς τὴν τοὺς πολεμίους πλήττουσαν προβοσκίδα τοῦ οὐρανοῦ ἐλέφαντος οἱ τέσσαρες ὀδόντες, οἱ νίκην ποιοῦντες ἐν πολέμῳ.

4. Παρεῖποντο δ' αὐτῷ καὶ ὁ Βιράτας, ὁ Πανδέας, ὁ Δρουπάδας, καὶ ἄλλοι ὁμοῦ βασιλεῖς κραταιοί, φοβεροὶ ὄντες ταῖς χερσίν, αἱ εἶχον τόξα, ὡς ὀφρύας ¹, ἐπηρμένους δεινῶς ἐκ θυμοῦ, εἰς ἀπώλειαν τῶν πολεμιῶν στρατῶν.

5. Συνῆλθον δ' οὗτοι, ἔχοντες στράτευμα τετραειδὲς ² μίξαντες τὴν ἰδίαν εὐκλειαν, τὴν ἁβρὰν, ὡς τὴν νεογενῇ Σελήνῃ, τοῖς ῥεῖθροις τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς, ἣ ἐστὶν ἡ ἀναπεπταμένη ἐκάστου σημαία ³.

6. Ὁ δὲ Κρισναῖς ἐωρᾶτο πρὸς τῶν θεῶν ἀσμένως προηγούμενος, ἔχων τὴν πολεμικὸν δίσκον ἀνὰ χεῖρα, ἐννοῶν τὸν θάνατον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐκλαμπρος ὢν ὑπὲρ πάντας.

7. Οὗτος ὁ πολὺς στρατὸς τίνι ἄλλῳ σύγκρισιν λάττοι ἂν κατὰ τὸν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐμπρησμὸν καὶ κατὰ τὸ βάθος ⁴, οὗ προεπορεύετο καὶ τὸ πῦρ τοῦ Ὠκεανοῦ ⁵, καὶ αὐτὸς ὁ Ὠκεανός, τουτέστιν ὁ Κρισναῖς ⁶ καὶ ὁ ἐκεῖνου πολεμικὸς δίσκος ⁷;

1. Τὰ τόξα ἦσαν ὡς ὀφρύες ἐπηρμέναι τῶν χειρῶν.

2. Ἐλεφαντικόν, ἄρματικόν, ἵππικόν, καὶ πεζικόν.

3. Λευκὴ ἡ σημαία, ὡς τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς.

4. Ἀσύγκριτος δηλ. ἦν τῇ δυνάμει τὸ στράτευμα τοῦ Ἰνδιστίρα, ἔχων τοιοῦτον ἡγούμενον, τὸν Κρισναῖν, μετὰ τοῦ θαυμαστοῦ ὅπλου, τοῦ τροχοῦ.

5. Αὐτολεξεῖ, τὸ πῦρ τῆς θαλάσσης.

6. Κυανόχρους γὰρ ἦν ὁ Κρισναῖς, ὡς ὁ Ὠκεανός.

7. Κατέκαie γὰρ τοὺς ἐχθροὺς ῥιπτόμενος ὁ τοῦ Κρισναῖ πολεμικὸς δίσκος.

8. Τοῦ μὲν οὖν Ἡλίου ὄντος εἰς τοὔπισω ¹, ὥσπερ νικηθέντος τῇ λαμπρότητι τοῦ Ἰνδιστίρα, τῆς δὲ Σελήνης εἰς τὸ πρόσω, ἐκ τῆς χαρᾶς πως τῆς ἐξόδου τῶν ἑαυτῆς ἀπογόνων, τοῦ δὲ Ῥαχοῦ καὶ τῆς Ἰογινῆς ² ἀφέντων τὸ πρόσω ἐκ φόβου πως, τοῦ μὲν Ῥαχοῦ ὄντος ἐκ δεξιῶν, τῆς δὲ Ἰογινῆς ἐξ ἀριστερῶν,
9. Ὁ μὲν κόγχος ἐνεπνέετο ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ εἰς ἀγαθὸν καὶ αἰσιμον τέλος ³, αἰσθομένου τὸν ἀριστερὸν μυκτῆρα καθαρῶς εἰσπνέοντα ⁴, τὸ δ' ἄρμα τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου.
10. Φερώνυμος δὲ τότε ἐγένετο ὁ Τραγιτανοῦς ⁵ Ἥλιος, οὗ ἐν ἄρματι ἡχῶ ἐγένετο τῆς φωνῆς τῶν τριῶν Βεδῶν, ἃς ἀνεγίνωσκον μεγαλοφώνως πολλοὶ Βραχμᾶνες, χαίροντες, ἅτε πολλὰ δωρήματα λαβόντες.
11. Ὁ δ' ἥχος τῶν τυμπάνων ⁶ ἐν τῇ κινήσει τοῦ στρατοῦ, ἐμβαίνων τοῖς ὡσὶ τῶν στρατιωτῶν, ἐξήρχετο διπλασίως ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἐνθουσιαστικοῦ ἀλαλαγμοῦ.
12. Ἡ μὲν δὴ στρατιὰ, ἡ ἀγαπῶσα τὸν βασιλέα, ὡς ἀγαθὴ γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ἤψατο τῆς ὁδοῦ, ἔχουσα τὰς

4. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει, ὅτι αἴσια ἦν πάντα, ὅτε ἐξῆλθεν ὁ στρατός.

2. Ἄστρα ἀπαῖσια παρὰ τοῖς ἀστρολόγοις· ὁ Ῥαχοῦς καὶ ἡ Ἰογινὴ θαίμονες ἀπαῖσιοί εἰσιν.

3. Ἡ ἔμπνευσις τοῦ Κόγχου αἰσία· ἔστι δὲ σημεῖον τῆς κινήσεως τοῦ στρατοῦ.

4. Ὁ μὲν Ἥλιος ἐν τῷ δεξιῷ μυκτῆρι, ἡ δὲ Σελήνη ἐν τῷ ἀριστερῷ· μυκτηροπνοησκοπία τοῦτο. Ἀγαθὸν σημεῖον ὅτε εἰσπνέει ὁ ἀριστερὸς μυκτῆρ· ὅτε μὲν γὰρ ὁ δεξιὸς, ὅτε δὲ ὁ ἀριστὸς εἰσπνέει.

5. Τραγιτανοῦς, ἐτυμολογικῶς, Τρισώματος, διότι ἐν ταῖς τρισὶ Βέδαις ὑμνεῖται.

6. Ἡ τῶν ἁρμάτων πάντων.

μὲν ἐπὶ τοῦ μετώπου κούμβας τῶν ἐλεφάντων, ὡς μαστούς, τοὺς δὲ περιφερομένους τροχούς τῶν ἀρμάτων, ὡς ἐνώτια, τοὺς δὲ ταχεῖς ἵππους, ὡς ὀφθαλμούς ¹.

13. Οἱ δὲ πολίται τῆς Οὐπαπλαθείας ² ἦσαν ἰστάμενοι ἐπὶ τῶν θυρῶν, καὶ θυρίδων, καὶ στεγῶν τῶν οἰκῶν, καὶ ἐν ἑκατέροις μέρεσι τῶν ἀγυιῶν, θεωροῦντες τὸν βασιλέα λίαν ἀτενῶς, μὴ καμνύοντες τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς θεοί.

14. Ἠγλαΐζετο δ' ὁ ἀγαθὸς καὶ λαμπρὸς βασιλεὺς κόκκοις ὀρύζης πεφυργμένης, ῥιπτομένοις ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δωμάτων γυναικῶν, ὡς περὶ ἐρριπίζετο ὑπὸ θεαινῶν οὐρανίαις βοεῖαις οὐραῖς ³.

15. Ἡ μεγάλη στρατιὰ ἐν μὲν τοῖς στενωποῖς ἦν συνημμένη καὶ συνεσταλμένη· ἐξελθοῦσα δὲ τοῦ τείχους τῆς πόλεως ⁴, ἦν ἐκτεταμένη καὶ πλατεῖα, καθὼς τὸ συνιστάμενον πολὺ ὕδωρ, διαλυθέντος τοῦ φραγμοῦ.

16. Πορευομένη ἡ στρατιὰ ἐφαίνετο, ὡς ἀκόντιον ⁵, ἀναιρετικὸν τῆς ζωῆς τῶν ἐχθρῶν, παχεῖα μὲν οὖσα ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν, λεπτή δὲ ἐν τῷ μέσῳ, κατὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως.

17. Ἐχων δ' ὁ στρατὸς ἐν μέσῳ τὸν δίκαιον Ἰνδιστίραν, καθὼς ὁ θεωρητικὸς ⁶ ἐντὸς (ἐν ἑαυτῷ) τὴν θείαν γινῶσιν, ἐβάδιζεν ἡσύχως, ἄνευ τοῦ κόπτειν ἐκ τῶν δένδρων βλαστὸν τινα ἢ κλάδον.

18. Πολὺς δ' ἐγένετο ὁ στρατὸς ἐκ πολλῶν πολυαρίθμων

1. Προσωποποιεῖ τὴν στρατιάν, ὡς γυναῖκα.

2. Οὐπαπλαθεία, ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς.

3. Λευκὴ ἡ πεφυργμένη ὄρυζα, λευκὴ καὶ ἡ ῥιπίς.

4. Τὸ τεῖχος ἦν ὡς φραγμός.

5. Τὸ ἀκόντιον λεπτότερόν ἐστι κατὰ τὸ μέσον, ἐνθα ἐστὶν ἡ λαβή.

6. Οἱ θεωρητικοὶ καὶ ἀπαθεῖς ἐν Ἰνδίᾳ, οὔτε κλάδον ἢ βλαστὸν δένδρου κόπτουσιν, οὔτε βοτάνην, φρονοῦντες ὅτι ζωτικὴν ψυχὴν ἔχει ταῦτα,

ἄλλων στρατῶν βασιλείων, ἐξελθόντων ἐκ τῶν ἀγυιῶν τῶν πόλεων, καθὼς ὁ Ὠκεανὸς πολὺς γίνεται ἐκ πολλῶν πολυρρεΐθρων ποταμῶν, ἐκρεόντων ἐκ τῶν φαράγγων τῶν ὀρέων.

19. Πόρρω δὲ γεγονότος τῆς ὀφείας τῶν πολιτῶν τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἡ πόλις ¹ ἐρήμη πως ἐγένετο ἐκ τῆς διαζεύξεως αὐτοῦ, καὶ γυμνή πως τὴν κεφαλὴν ἐφαίνετο ἐκ τῆς κατὰβάσεως πάντων τῶν θεατῶν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τεύχους.

20. Ὁ δὲ στρατὸς ἐβάδιζε σχολαίως, καὶ ἀνακάμπτων συνεχῶς τὸν τράχηλον, ἔτεινε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὴν πόλιν, σκοπῶν πόσῃ ὁδῶν διήνυσεν.

21. Οἱ ἐλέφαντες ² ἡγλαΐζοντο δίκην τοῦ Αἰραβάτα ἐν τῷ στρατῷ, ὃς ἦν ἄπειρος καὶ θαυρὸς, ὡς ὁ Ὠκεανὸς, καὶ οὐκ ἐφοβεῖτο οὔτε θεοὺς, οὔτε δαίμονας ³, λίαν προμηθεῖς ἔχοντες ὀδόντας δύο, διπλασίους γεγεννημένους τῷ ἐν τοῖς χρυσοῖς κοσμήμασι ἀνταυγάσματι ⁴.

22. Πορευομένου δὲ τοῦ στρατεύματος, οἱ μὲν ἐλέφαντες τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ⁵ ἐφοβήθησαν ἐκ τῶν φωνῶν τῶν

1. Ἡ πόλις ἐστίν, ὡς γυνή, τὸ δὲ ὑψηλὸν τεῖχος, ὡς κεφαλὴ, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τεύχους θεωροὶ, ὡς κάλυμμα τῆς κεφαλῆς· ἡ γὰρ γυνή, ἀποδημῶντος τοῦ ἀνδρὸς ἐρήμη γίνεται, ἔνεκα τῆς διαζεύξεως, καὶ ἀσκεπτῆς τὴν κεφαλὴν, τοῦ καλύμματος πίπτοντος ἐκ λύπης καὶ μελαγχολίας.

2. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφει ὁ Ποιητὴς τὴν φύσιν καὶ τὸ ἦθος τῶν ἐλεφάντων.

3. Οὐκ ἐφοβεῖτο μὴ ἀναταραχθεῖν ὑπὸ θεῶν καὶ ὑπὸ Δαιμόνων, ὡς ὁ Ὠκεανὸς περιεδινίθη πρότερον.

4. Ἔθος γὰρ ἐστὶ περιτιθέσθαι ψέλλια χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ περὶ τοὺς ὀδόντας τοῦ ἐλεφάντος.

5. Μυθολογοῦσιν ὡς ἐπὶ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου τέσσαρας ἐλέφαντας ἡ γῆ ἔχει, εἰς τὸ μένειν ἐν ἰσορροπίᾳ· φυγόντων δὲ τῶν ἐλεφάντων ἡ γῆ οὐκ εἶχε τὸ ἰσορροπικόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐσειέτο, ἰσταμένη, ὡς ἐφ' ἡλίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Δράκοντος Σέσσα.

ὀρωρύχων ἐλεφάντων τοῦ στρατοῦ, καὶ ἔφυγον· ἡ δὲ σφαί-
ροειδὴς γῆ, ἡ ἱσταμένη, ὡς ἐφ' ἡλου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς
τοῦ βασιλείως τῶν ὄψεων, ἐσειέτο.

23. Ἡ γῆ, ἡ λειποθυμήσασα πρὸ πολλοῦ τοῖς ὤμοις ἔργοις
τοῦ Δουριοδάνα, τυχοῦσα ἤδη ῥαντίσματος ἐκ τοῦ χυμοῦ
τῶν ἐλεφάντων, ὡς ὕδατος, καὶ ἀέρος ἐκ τῶν σαλευο-
μένων ὤτων, ὡς ῥιπιδίων, ἐκίνησεν ὀλίγον τὸ σῶμα ¹.
24. Εἰς τῶν ἐν τῷ στρατῷ εὐφρων, κρατηθεὶς ὑπ' ἐλέφαντος,
πάντων λεγόντων, ὡς ὁ ἄνθρωπος ἀπώλετο, ἐλύτρωσεν
ἑαυτὸν εἰς θαῦμα παντὸς τοῦ στρατοῦ, δακῶν τὸν δά-
κτυλον τῆς προβοσκίδος τοῦ ἐλέφαντος· ἄοπλος γὰρ ἦν ².
25. Ἐτερος δέ τις, ληφθεὶς ἀπρίξ ἐκ τῆς κόμης τῇ προβο-
σκίδῃ τοῦ ἐλέφαντος, ἐρχομένου ὀπισθεν ἡσύχως, σπα-
σάμενος τὴν μάχαιραν, καὶ διακόψας τὴν κόμην, ἐλυ-
τρώθη εὐθέως.
26. Ἄλλος, λίαν ἰσχυρὸς, ἐλύτρωσε τὴν χεῖρα τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ
ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἐλέφαντος, κρατηθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς ³.
τῆς γὰρ χειρὸς τοῦ ἐλέφαντος κρατηθείσης στερεῶς ὑπ'
ἐκείνου, ὁ ταλαίπωρος ἐλέφας τί ἠδύνατο ποιῆσαι, μίαν
μόνην ἔχων χεῖρα ⁴;

1. Ἀνέλαβεν ὀλίγον καὶ ἀνέπνευσε, καθὼς ὁ λειποθυμήσας, ἀναψυχό-
μενος ὕδατι καὶ ῥιπιδί, κινεῖ τὸ σῶμα καὶ ἀναλαμβάνει.

2. Τοσοῦτον ἀπαλὸς ἐστὶν ὁ δάκτυλος τῆς προβοσκίδος τοῦ ἐλέφαν-
τος, ὥστε οὐδὲ μύρμηκος, ἐὰν δάκη, ἀνέχεται διὰ τοῦτο λέγουσιν ὡς,
ὅταν κοιμᾶται, τίθησιν ἐν τῷ στόματι τὸν δάκτυλον τῆς προβοσκίδος.
Ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ δακτύλου δύο ῥώθωνές εἰσι, δι' ὧν ἔλκει τὸ ὕδωρ ἐν τῇ
προβοσκίδι, καὶ ἔπειτα ἐγχείει αὐτὸ τῷ στόματι.

3. Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, κρατήσας τὴν προβοσκίδα, ἐλύτρωσε τὴν
ἐτέραν, ἣ ἐκρατήθη.

4. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής· κάρα γὰρ λέγεται καὶ ἡ χεὶρ
καὶ ἡ προβοσκίς.

27. Ἄλλος δέ τις ἄφοβος, ἰστάμενος πρὸ ἐλέφαντος ἐπερχομένου, ἀπεσώβει τὴν προσοκίδα δι' ἱματίου, καὶ οὕτω ἤλλετο εἰς τὰ πλάγια καὶ ὀπίσθια τοῦ ἐλέφαντος, ταχύς ὢν τοὺς πόδας, καὶ εὐστροφος καὶ ὀξύς τὸ σῶμα.
28. Ἰνα δ' ἡ γῆ μὴ καταβυθισθῇ εἰς τὸν καταχθόνιον κόσμον, βαρυνομένη τοῖς ἐλέφασιν, οἱ ἐν τῷ στρατῷ ἵπποι ἐπίεισαν αὐτὴν ἐλαφρὰν τῇ ἐκ τῶν ποδῶν ἀνισταμένη κόνει ¹.
29. Ἐν δὲ τοῖς θεοῖς, βλέπουσι τὴν πολλὴν κόνιν, τὴν ἀνισταμένην ἐκ τῆς κοπτομένης γῆς τοῖς ποσὶ τῶν θεόντων ἵππων, λόγος ἐγένετο τοιοῦτος, ὥς ἡ θάλασσα ξηρὰ γῆ γενήσεται.
30. Ἴππου τινος θεόντος ἐν ἀμίλλῃ, ὁ ἕτερος ἵππος, ὑπερβάς αὐτὸν δρόμῳ, ἐπήδησεν ἀνθρωπὸν τινα, τυχόντα εἰς τὸ πρόσω, μὴδὲν τι παθόντα τὴν κεφαλὴν, ἢ ὅλως βλαφθέντα.
31. Ἴππος ἕτερος, ὑπερπηδήσας ταχεῖ δρόμῳ φρέαρ ἀπήδητον, καὶ περ τυφθεὶς μάστιγι, οὐκ ἐδάκην τὴν καρδίαν, θαυμάζων τὴν καρτερίαν τοῦ ἱππέως ².
32. Ἄλλος τις ἵππος οὕτως ἔθιε τοῖς τρισὶ ποσὶν, ἔχων τὸν ἕνα ὑψοῦ, ὥστε θαῦμα γενέσθαι καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν ζωγράφων περὶ τῆς γραφῆς τοῦ τοιοῦτου ³.
33. Ἄλλος ἵππος, εἰπὼν τοῖς ὄμμασι τῶν θεατῶν, «Δράμετε σὺν ἐμοί», τάχιον τοῦ ἀνέμου ἔδραμεν, ἀποκλείσας ὀπισθεν τὰ ὄμματα αὐτῶν τῶν θεατῶν τῇ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πολλῇ κόνει.

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφονται αἱ ἀρεταὶ καὶ ἀμιλλαι ἵππων καὶ ἱππέων.

2. Ἐτύφθη εἰς τὸ πηδῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐθαύμασε τὴν καρτερίαν τοῦ ἱππέως, μὴδ' αὖτως δυσχεράνας.

3. Οἱ ζωγράφοι ἠγόρουν πῶς ἂν γραφείη τοιοῦτος ἵππος οὕτω θεῶν.

34. Ἴππος τις, ὑπερβᾶς ἕτερον ἵππον ἐν ἀμίλλῃ δρόμου, καὶ περ ἀναχαιτιζόμενος, οὐκ ἀφῆκε τὸν δρόμον· ἔστη δέ ποτε, θλιβείς τὴν κοιλίαν τοῖς ποσὶ τοῦ γενναίου ἱππέως.
35. Δύω ἀγαθοὶ καὶ εὐφρεῖς ἵπποι ἀμιλλώμενοι ἀλλήλοις ἐπ' ἀγῶνος δρόμου, συνθέοντες ἐκ παραλλήλου εἰς τὸ πρόσω ¹, ἐφαίνοντο ὡς ὀξύρρεπες ὀρθαλμοὶ τῆς στρατιᾶς, ὡς εὐοφθάμου γυναικός.
36. Ἐνὸς ἵππου, καὶ περ μείναντος ὀπίσω ἐν ἀμίλλῃ δρόμου, ὁ ἕτερος, θυμοειδὴς ὢν, οὐκ ἀφῆκε τὸν δρόμον, βλέπων τὴν ἑαυτοῦ σκιαν ἐπὶ γῆς, καὶ ἀκούων τοῦ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πατάγου ².
37. Τὰ δ' ἄρματα ³, ἵππους ἀκαμάτους ἔχοντα, ἔτρεχον ἀκαταπαύστως, ἄνευ τοῦ προσπταίνειν ποι τοὺς τροχοὺς, τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν κοιλοτήτων πληρωθεισῶν τῆς ἐξανισταμένης κόνιος τῆς κοπτομένης γῆς, ὡς ἀξίναις, ταῖς ὀπλαῖς τῶν ἵππων.
38. Ἑρωτικῶν δ' ἔργα ἐποιοῦν τὰ ἄρματα, τὴν μὲν γῆν ⁴ κοσμοῦντα ταῖς τροχαλιαῖς, ὡς νεοφανέσιν ἀγλαῖς στεφάνοις· ἐν δὲ τῇ ἀγλαΐᾳ τοῦ αἰθέρος ⁵ ποιοῦντά πως τιλακὰς ⁶, αἱ εἰσὶν αἱ σημαῖαι.
39. Παραβάτης τις, κόψας μακρόθεν ὀπώραν πέπειρον ἀπὸ δένδρου δι' ὀξέος βέλους, ἔλαβεν αὐτὴν ἐν χειρὶ πίπτουσαν, ἐλθὼν δρόμῳ τῶν ἐξευγμένων ἵππων.
40. Ἡνίοχός τις παρέδραμε τὸ ἄρμα τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, πα-

1. Οὐθ' ὁ εἷς δηλ. οὐθ' ὁ ἕτερος ὑπερέβαινε.

2. Ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἀνταγωνιστὴς συντρέχει περὶ τὸ πλάγιον.

3. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφονται αἱ ἀρεταὶ καὶ ἁμιλλαι ἀρμάτων καὶ ἀρματαηλατῶν.

4. Ἡ γῆ ὡς γυνή.

5. Ἡ ἀγλαΐα τοῦ αἰθέρος ὡς γυνή.

6. Τιλακὰ λέγεται τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου χρίσμα.

ροτύνας τοὺς ἐξευγμένους ἵππους· ἐκ δὲ τῆς ταχύτητος ἀπολέσας τὰς ἡνίας, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ῥυμὸν, ἤλαυνεν ἀδιὰ-κόπως.

41. Ἐτέρος ἡνίοχος, ἐλαύνων τοὺς ἵππους, καὶ περ ἐξελθόν-τος ἐνὸς τροχοῦ, καταβὰς ἀνέλαβε τὸ ἄκρον τοῦ ἄξονος, καὶ κρατῶν αὐτὸ τῇ χειρὶ, παρήλασε τὸν ἀνταγωνιστὴν, ὦν ὠκύπους, ὡς ἄνεμος.
42. Καί τις λίαν δυνατὸς ἡνίοχος, ἀποκαμόντων τῶν ἵππων αὐτοῦ, καὶ στάντων ἐν ὁδῷ, κρατήσας τὸ ἄρμα τοῦ ἀνταγωνιστοῦ θεὸν ὁρμῇ, ἔστησεν αὐτὸ ἰσχυρῶς.
43. Ἄλλος ἡνίοχος, ἐλάσας τοὺς ἵππους ταχύτητι δίκην ἀνέμου, καὶ παρελάσας τὸν ἀνταγωνιστὴν, διεφύλαξε τὸν παραβάτην ἀπὸ τῶν κλάδων προκειμένου δένδρου, τῇ περὶ τὴν ἡνιοχίαν ἐπιδεξιότητι.
44. Ἄλλος ἡνίοχος, ἐκ τοῦ μεγάλου πατάγου τοῦ θεόντος ἄρματος, μὴ ἀκούων τῆς φωνῆς τοῦ παραβάτου, οὐ τὸ ἰμάτιον συνεπλάκη τῷ τροχῷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ πεσόντος εἰλκύετο, ἔλαβεν εἰδῆσιν παρ' ἄλλου ἀνθρώπου.
45. Δυσπόρου οὔσης τῆς πορείας ἐκ τῶν συνεχῶν ἀρμάτων, φιλονεικούντων δύο ἄρματηλατῶν, καὶ δεινὰς φωνὰς θυμῷ ἐκπεμπόντων καὶ ξιφουλκούντων, ὡς εἰς μάχην, ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον ὁ ταξίαρχος, ἐπέσχεν αὐτοὺς πράξει λόγους.
46. Οἱ δὲ πεζοὶ στρατιῶται ¹ προηγοῦντο θέοντες, ὡς ἄρματα, ὧν οἱ μὲν τρέχοντες πόδες ἦσαν ὡς ἵπποι, αἱ δ' ὀρθοὶ ρομφαῖαι ἐν χερσίν, ὡς σημαῖαι ².
47. Ἀνασκιρτῶντες δὲ, καὶ γυμνὰς μαχαίρας ἐν χερσίν ἀνέχοντες, ἐφαίνοντο, ὥς περὶ ἔτεμνον εἰς τμήματα τὸν

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς περιγράφει τὰ ἥθη καὶ ἀρετὰς τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ.

2. Ἐπὶ τοῦ ἄρματος καὶ σημαία ἐστὶ.

- αἰθέρα εἰς ἑκτασιν τοῦ κλέους τοῦ ἑαυτῶν δεσπότου ¹.
48. Ἐν οὐδενὶ δ' ἐτίθεντο τοὺς τρεῖς κόσμους, γαύρως θαδίζοντες, στεντορίως ἀναβοῶντες, καὶ ἀλαλάζοντες, καὶ τὸν αἰθέρα ταῖς μαχαίραις κόπτοντες.
49. Καὶ αὐτὸς ὁ πάντολμος καὶ παντολέτωρ Ἰάμας, φοβηθεὶς ἐν καρδίᾳ, ἐλάθετο τῆς δεξιᾶς τῶν στρατιωτῶν ², εἰς τὸ γενέσθαι σύμμαχος ἐν πολέμῳ, ὅπερ εἰκάζεται ἐκ τῆς ἀνὰ χεῖρας αὐτῶν μαχαίρας ³.
50. Ὁ στρατὸς, ἔχων ἐκ τῆς πολλῆς εἰας ἐν ἐνώτιον καὶ μέλανα ἱμάτια ἐκ τῶν ἀπαυγασμάτων τοῦ περὶ τὴν ὄσφυν ἀκινάκου, ἐφαίνετο ὡς Βαλαδέβας ⁴, ἔλκων τὴν Ἰαμουναὴν, ἣ ἐστὶν ἡ μάχαιρα ⁵.
51. Καὶ τις στρατιώτης, ἀναρρίπτων ἐν ταύτῳ πολλάκις τὸ ξίφος καὶ τὴν ἀσπίδα διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς χειρὸς, ἐδέχετο αὐτὰ ἐναλλάξ ⁶, καὶ ἐπληνεῖτο, ὡς λίαν ἔμπειρος καὶ γεγυμνασμένος.
52. Βουλόμενός τις καταπτοῆσαι εἰς ἀστειότητα παῖδα μαχαίροφόρον, ὃς ἐπεῖχε τὸν τόπον τοῦ τεθνεῶτος πατρὸς ἑαυτοῦ, ἐλθὼν ὅπισθεν ἀνεξόησεν ἐξαίφνης φοβερώς· ὁ δὲ

1. Ἔτεμνον τὸν αἰθέρα, εἰς τὸ ἔχειν χώραν τὸ κλέος καὶ ἐν τῷ αἰθέρι.

2. Φοβηθεὶς δηλ. φιλίαν ἐποίησε μετ' αὐτῶν.

3. Μέλας γὰρ ὁ σίδηρος, ἐξ οὗ ἡ μάχαιρα, ὡς καὶ ὁ Ἰάμας, ὁ ἔχων σύμβολον τὸν Βούβαλον, καὶ θανατηφόρος ἡ μάχαιρα, ὡς καὶ ὁ Ἰάμας.

4. Ὁ Βαλαδέβας ἓνα εἶχεν ἐνώτιον καὶ μέλανα ἄμφια· καὶ ποτε, καρθηβαρῶν ἐξ οἴνου, ὑπὸ δένδρον ἔκειτο· διψήσας δὲ εἴλκυσε διὰ τοῦ ἀρότρου τὴν Ἰαμουναὴν εἰς τὸ πιεῖν ὕδωρ. Ὅπλον αὐτοῦ ἦν τὸ ἄροτρον.

5. Μέλαινα γὰρ ἡ Ἰαμουναὴ, ὡς καὶ ὁ σίδηρος τῆς μαχαίρας.

6. Τὸ μὲν διὰ τῆς δεξιᾶς ῥιφθὲν ἐδέχετο διὰ τῆς ἀριστερᾶς· τὸ δὲ διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἐδέχετο διὰ τῆς δεξιᾶς.

- παῖς, μηδαμῶς φοβηθεὶς, εἰς θάμβος ἤγαγε τοὺς στρατιώτας ¹.
53. Ἄλλος στρατιώτης γενναῖος, ῥίψας εἰς ὕψος τὸ δόρυ, ἀναπηδήσας εὐθὺς, ἔλαβεν αὐτὸ τῇ χειρὶ, ἀναφερόμενον ², θεωρούμενος μετὰ θαύματος ὑπὸ πάντων τῶν στρατιωτῶν.
54. Ἄλλος, κατασημήνας τοῖς εἰς τὸ πρόσω πορευομένοις ἀνθρώποις, ἔρριψε τὸ ἀκόντιον, καὶ δραμὼν, ἔλαβεν αὐτὸ ἔμπροσθεν ἐν χειρὶ, ὥς περ εἰ ἔρρίφθη παρ' ἄλλου, διαφυλάττων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.
55. Τοῦ μὲν δὴ νικητοῦ βασιλέως πορευομένου, ὁ κόσμος ἐφαίνετο, ὅτι εἶχεν ἐν σκιάδιον ἐκ τῆς ἐξανισταμένης πολλῆς κόνιος ἀπὸ τοῦ πολλοῦ στρατοῦ, ἐπικαλυψάσης τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἡλίου.
56. Ἡ γῆ, ἀποτιναχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὄψεως, ὑπὸ τῆς χελώνης, καὶ ὑπὸ τοῦ συός ³, ἐπειδὴ κατεπίεσθησαν τῷ βάρει τοῦ πολλοῦ στρατοῦ, ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῶν μεγάλων ὄρέων, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς πολλῆς κόνιος.
57. Τὰ ὄρη τριπλασίως ὑψηλὰ ἐγένοντο, τῶν μὲν ὑπωρειῶν διορυχθεισῶν εἰς βάθος ταῖς ὀπλαῖς τῶν πολλῶν ἵππων, τῶν δ' ἀκρωρειῶν ὑψωθεισῶν τῇ ἐπισωρευθείσῃ κόνει.
58. Οἱ ἵπποι τοῦ Ἡλίου, ὧν οἱ πόδες ἔρεισμα εἶχον τὴν βαθεῖαν καὶ παχεῖαν κόνιν, τὴν ἀνισταμένην μέχρι τοῦ οὐ-

1. Ἐκ τούτου δηλοῦται, ὡς καὶ οἱ παῖδες, οἱ ἐν τῷ στρατῷ, ἀνδρεῖοι ἦσαν.

2. Οὐχὶ ὅτε κατεφέρετο τὸ δόρυ, ἀλλ' ὅτε ἀνεφέρετο ἐλάμβανεν αὐτό· τὴν ὀξύτητα δὲ δηλοῖ καὶ κουφότητα τοῦ σώματος.

3. Οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ τῇ κεφαλῇ δράκοντος ἵσταται ἡ γῆ· οἱ δὲ ἐπὶ τῶν νώτων χελώνης, οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ ὀδόντος χοίρου.

ρανοῦ ἀπὸ τῆς πορείας τοῦ πολυαρίθμου στρατοῦ, ἤδον-
το, νομίζοντες, ὅτι πατοῦσι κατὰ γῆς.

59. Καὶ ὁ νάνος ἄνθρωπος, διήκων ἐδράττετο τῶν ὀπωρῶν
τῶν λίαν ὑψηλῶν δένδρων, πληρωθέντων ἀπὸ ρίζης μέχρι
τῶν κλάδων κόνιος, ἐξανισταμένης ἐκ τοῦ στρατοῦ.

60. Ἡ γῆ, καίπερ εἰς τὸν αἰθέρα ἀνελθοῦσα διὰ τῆς ἀνιστα-
σταμένης κόνιος, ἄρα οὐκ ἦν 'Ρατναγάρβα ¹ διὰ τοῦ
Ἡλίου καὶ διὰ τῆς Σελήνης, ἃ εἰσιν ὡς πολύτιμα κειμή-
λια; οὐδαμῶς γὰρ ἂν γένοιτο ψευδὲς τὸ ὄνομα τοῦ
Βραχμᾶ, ὅπερ ἔθετο αὐτῇ ².

61. Ἡ κατὰ πρῶτον ἀνεγερθεῖσα κόνις εἰς τὸν αἰθέρα ἐφαί-
νετο ὡς νέφος, ὃ ἔβρεξε βροχήν, τῆς γῆς πελωρώδους γε-
γεννημένης τοῖς ἐκρέουσι χυμοῖς τῶν ἐλεφάντων.

62. Ὁ μὲν οὖν βασιλικὸς στρατὸς ἠγλαΐζετο ἐν τῷ κονιορ-
τῷ, ὥσπερ ἐν οἴκῳ κινητῷ, ἔχοντι σημαίαν ³ τὴν ἐν οὐ-
ρανῷ Γαγγάν, (ἢ τὸν γαλαξίαν), καὶ λόφον χρυσοῦν, τὸν
δίσκον τοῦ Ἡλίου.

63. Ἐλαύνων δὲ ἡρέμα τοὺς εὐηνίους ἵππους, ἔχων ἄρμα
ὁ ἡνίοχος ἐν ὁδῷ εὐθείᾳ καὶ ἐξισωμένη ⁴, ἔλεγεν ἐπὶ
διατριβῇ πρὸς τὸν βασιλέα, θεωροῦντα γηθοσύνης τὸν
στρατόν·

1. 'Ρατναγάρβα λέγεται ἡ γῆ· ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἔχειν ἐν κοι-
λίᾳ πολυτίμους λίθους. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν αἰθέρα ἡ
γῆ, ἐν δὲ τῇ γῇ εὐρίσκονται πολύτιμα λιθάρια, τὸ ὄνομα ὅμως 'Ρατ-
ναγάρβα, ὅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ ὀνοματοθέτου Βραχμᾶ, οὐκ ἀπώλεσεν·
εἶχε γὰρ πάλιν πολύτιμα πράγματα, ἃ ἐστὶν ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη,
καὶ τὰ ἄστρα.

2. Ὁ Βραχμᾶς, καθὸ ποιητῆς, ἔστι καὶ ὀνοματοθέτης.

3. Ἐπὶ τοῦ οἴκου σημαίαν τιθέασι, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέγης μίαν
σφαῖραν, ὡς κόσμημα.

4. Ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξισώθη πρότερον.

64. « Ἰδὲ, ὦ βασιλεῦ ¹, τοῦ ἵππου ἐκείνου ἐφορμῶντος ὀπι-
 » σθεν δρομαίως, ἡ γυνή αὕτη, στρέψασα τὸ πρόσωπον
 » ἐκ φόβου, τοσοῦτον ἐκίνησε τὸν ὀφθαλμόν, ὥστε τὸν
 » ἵππον πλησιάσαντα στήναι αἰδοῦ πῶς ².
65. Οὗτος ὁ ἐλέφας, ἀκούσας φωνῆς καμήλου, ὅπισθεν ἐρχο-
 » μένης, ἔστρεψεν ἐπ' αὐτὴν θυμῷ· ἰδὼν δ' ἐποχουμένης
 » γυναικὸς τοὺς δύο μαστοὺς, ἐφοβήθη, νομίσας αὐτοὺς
 » ὡς προμετωπίους ἐξοχὰς ἄλλου ἐλέφαντος ³.
66. « Ἰδὲ, οὗτος καθήμενος ὑπὸ δένδρου κεκμηκῶς, οὐκ ἐπεί-
 » σθη τῷ λόγῳ τοῦ φίλου ἀναστῆναι, ἐρχομένου μανικοῦ
 » ἐλέφαντος· βλέπων δὲ τὸν ἐλέφαντα μανικῶς ἐπερχό-
 » μενον, καὶ μὴ βλέπων τὸν φίλον ἀπέναντι, ἐφοβήθη καὶ
 » ἔφυγε.
67. « Τῶν ἀνθρώπων λεγόντων ἐλσεινῶς, « Οὐκ ἔστιν ὅλως
 » ἔγκλημα φόνου τῷ ἐλέφαντι, ἀλλὰ τῷ κακῷ ἐλεφαντη-
 » λάτῃ, » ἡ γυνή αὕτη ἐσώθη ἀπὸ τοῦ ἐλέφαντος ὑπὸ
 » τοῦ ἐλεφαντηλάτου, πλήξαντος αὐτὸν τῷ ἐλεφαντοπλή-
 » κτρω ⁴.
68. « Ἀστεῖός τις, περισείων κλόνον δένδρου πρὸ προσώπου
 » ἐλέφαντος, καὶ παροξύνων αὐτὸν εἰς θυμὸν, ἀποφεύγει
 » πολλάκις τὴν ἐκτεινομένην προσοσκίδα, διαβαίνων διὰ
 » τῶν τεσσάρων ποδῶν αὐτοῦ.
69. « Οὗτος, ὑπερπηδῶν ταχυτῇτι πολλὰ ἄρματα θέοντα, καὶ
 » ἐκ τούτου ἐπαιρούμενος καὶ καυχώμενος, τυχὼν εἰς τὸ

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει ἀστεῖα συμβάματα ἐν τῇ στρατιᾷ.

2. Τὸ ὀξύρροπον ἔννοεῖ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ταχυτέρου ὄντος καὶ αὐτοῦ τοῦ ταχέως ἵππου, ὅς, αἰδεσθεὶς ἔστη.

3. Ἐνόμισεν ὡς ἄλλος ἐλέφας ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἐφοβήθη.

4. Φαίνεται ὅτι ἡ γυνή αὕτη ἐκρατήθη ὑπ' ἐλέφαντος· ὁ δ' ἐλεφαντηλάτης ἔσωσεν αὐτήν, νύξας τὸν ἐλέφαντα τῷ σιδηρῷ πλήκτρῳ.

- » πρόσω δύο καμήλων, στρεφομένων φόβῳ ἐλέφαντος,
 » ὁρᾶται ὑπὸ τῶν γρατιωτῶν μετὰ κραυγῆς καὶ γέλωτος ¹.
70. « Ὁ παραβάτης οὗτος, ἰδὼν τὴν τρίβον διοχλουμένην
 » πολλαῖς ἀμάξαις, ἐλαύνει εἰς γῆν ἀνωφερῇ καὶ κατωφερῇ,
 » καὶ χαίρει, περιλαμβάνων πολλάκις τὴν γυναῖκα, τα-
 » ραττομένην, προσκρούοντος τοῦ τροχοῦ ².
71. « ὦ! οὗτος ὁ μέγας ἐλέφας, ἔδραμε θυμῷ κατ' ἐλέφαν-
 » τος θήλως, ὄντος μακρὰν, νομίσας αὐτὸν ἄρρενα· αἰ-
 » σθόμενος δ' ἐκ τοῦ πλησίον, ὅτι θήλυς ἐστίν, ψαύει
 » αὐτοῦ προσηνῶς τῇ προβοσκίδι.
72. « Οὗτος ὁ ἡμίονος, ὁ βαρεῖ φορτίῳ πεφορτισμένος, ὁ φο-
 » νεύων τὴν μητέρα καῖπειτα γεννώμενος, ἰδὼν ὄνον καὶ
 » ἵππον ὁμογενεῖς τοῖς ἑαυτοῦ γονεῦσι, φωνεῖ ὁμοιοφώ-
 » νως αὐτοῖς. »
73. Ἡδύνων μὲν οὖν τὸν στρατὸν ὁ Ἰνδιστίρας βλέμματι
 ἱλαρῷ καὶ χαρίεντι, ἑωρᾶτο ἡδέως πανταχοῦ ὑπὸ πάντων
 ἀθρόων, καίτοι πλειστάκις ³ ὥράθη.
74. Ἦκε δὲ ὁ στρατὸς πλησίον κώμης, δι' ὁδοῦ ἐχούσης ἑκα-
 τέρωθεν ἀρούρας, αἷς τὰ ἐνεσπαρμένα ἡρδεύοντο ἀφθόνως
 τοῖς ῥέουσι χυμοῖς τῶν ἐλεφάντων.
75. Οἱ δ' ἐν ταῖς ἀρούραις φύλακες, ἰδόντες ἵππους καὶ
 ἐλέφαντας, ἐφοβήθησαν καὶ κατεπλάγησαν, λέγοντες·
 « ὦ! ποῦ τοσαύτη δύναμις, ὥστε διαφυλάξαι ταῦτα
 » τὰ σπαρτὰ ἐκ τοιούτων μεγάλων χοίρων καὶ δορ-
 » κάδων ⁴. »

1. Οἶονεῖ ἔλεγον· « Πήδησον καὶ ταύτας, εἰ δύνασαι. »

2. Φαίνεται ὅτι καὶ γυνὴ ἦν ἐπὶ τῆς ἀμάξης πρὸς τῷ παραβάτῃ.

3. Αὐτολεξεῖ, ἑκατοντάκις καὶ μεταφορικῶς, πλειστάκις.

4. Μὴ ἰδόντες πώποτε, ἐνόμισαν τοὺς μὲν ἐλέφαντας χοίρους μεγάλους, τοὺς δὲ ἵππους δορκάδας.

76. Ὁ Κρισναῶς, καίπερ νῦν ὢν βασιλεὺς, ἰδὼν κοράσια εὐε-
δῆ ἄνευ κοσμημάτων, ὄντα ἐν τοῖς λητοῖς, ἐπεθύμησε
τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἐν ᾗ παιδιαὶ ἐν ἀπλότῃτι ἦθους γί-
νονται.
77. Τῶν δὲ γυναικῶν καὶ παίδων ἐρωτώντων πολλάκις περὶ
τῶν ἐλεφάντων καὶ ἵππων, τί ἄρα εἶη ταῦτα, οὐδ' ὁ γέ-
ρων τῆς κόμης ἔδωκέ τινα ἀπόκρισιν, ἀγνοῶν καὶ ἐνα-
σχολούμενος αἰεὶ πράσει βοῶν.
78. Ὁ στρατὸς ἅπας ἦν θεωρούμενος ἡδέως ὑπὸ τῶν ἐγκατοι-
κῶν ἀνθρώπων τῆς κόμης, ὄρμασιν ἀτενέσιν· ἡ δὲ ἐκτε-
ταμένη γῆ, ἐν ᾗ κατεσκήνωσεν ὁ στρατὸς, ἐγένετο ἐξαίφνης
κόσμος τῆς γῆς ἐρήμου.
79. Οἱ θήλυες πίθηκες, περιφέροντες πόαν ¹ πρὸ τῶν τέκνων
αὐτῶν, συμπεπλεγμένων τοῖς λαιμοῖς ², ἔρριπτον αὐτήν·
ἡ δὲ πόα ἐκείνη ἦλος ἐγένετο εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἐν τῷ
στρατῷ ἀτέκνων γυναικῶν.
80. Σκύμνοι λεαίνης, βαθὺν ὕπνον ὑπνούσης, ἐξανιστάμενοι
ἐκ τῶν μαστῶν αὐτῆς, ἔτρεχον πολλάκις κατὰ τῶν ἐλε-
φάντων, καὶ ἤγοντο πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν ἀσμένως
ὑπὸ τῶν παίδων τῶν στρατιωτῶν ³.
81. Ὁ μὲν ἐποχος ⁴ τῆς καμήλου ἦγε πολλάκις τὴν κά-
μηλον ἐπὶ τὴν Ἄμραν, βουλόμενος δράξασθαι ὀπωρῶν·
ἡ δ' ἐπορεύετο εἰς τὴν Νίμβαν ⁵. πόθεν δ' ἄρα ἐν

4. Περιέφερον τὴν πόαν εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς βασκανίας, ὡς ἔθος ἐστὶ
ταῖς γυναιξὶ περιφέρειν ἄλας ἢ σίνηπι πρὸ τῶν παιδίων.

2. Αὐτολεξεῖ, ἀπηρωρημένων ἐκ τῶν λαιμῶν.

3. Ἐκ τούτου συμπεραίνεται, ὅτι καὶ οἱ παῖδες τῶν στρατιωτῶν
γενναῖοι ἦσαν καὶ ἄφοβοι.

4. Αὐτολεξεῖ, ἀναβάτης καμήλου.

5. Δένδρον πικρόφυλλον, οὗ τῇ γεύσει χαίρει λίαν ἡ κάμηλος.

- ἔργον ἐκτελεσθεῖη ὑπὸ δύω διαφερόντων τῇ γνώμῃ ;
82. Τὰ δ' ὄρη διέβαιναν ὁ στρατὸς ἐν ἀνέσει καὶ εὐρυχωρίᾳ, ἐξισωθέντα ἐν τοῖς ἀνίστοις μέρεσιν ἐκ τῆς πολλῆς κόνεως, τῆς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων.
83. Ἀκουσθέν δ' ἐν ὁδῷ, ὅτι τὸν δεῖνα ποταμὸν διαβάντες, ἐπὶ τὴν δεῖνα πόλιν ἀφίξεσθε, αἱ προκείμεναι μόνον πόλεις ἐβλέποντο ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ποταμοί, οἳ ἐγένοντο ξηρὰ γῆ ἐκ τῆς πολλῆς κόνεως.
84. Πολλῶν δ' ὀρυγμάτων γεγεννημένων πλησίον πόλεως ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων, ἡ περὶ τὴν πόλιν τάφος οὐ διεκρίνετο ¹ ἀκριβῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ στρατοῦ ἐκ τῆς πεσούσης κόνεως.
85. Νέος τις ἐλεφαντηλάτης, ὁραθεὶς ἐρωτικῶς ὑπὸ γυναικὸς τῆς πόλεως, θεωρούσης τὸν στρατὸν, περιέλαβε τὰς προμετωπίους δύο ἐξοχὰς ² τοῦ ἐλέφαντος, ἐμβλέψας αὐτῇ· ἡ δὲ φρίκην ἔσχεν ³.
86. Ἰππεύς τις νέος καὶ εὐειδής, ἐλαύνων τὸν ἵππον βάδην καὶ σοβαρῶς, ἑωρᾶτο ἐρωτικῶς ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῆς πόλεως, ζηλοτυπίαν ἔχουσῶν πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ καρδίᾳ.
87. Ἔτερός τις ἦν θαδίζων σχολαίως καὶ σοβαρῶς, καὶ ἐμβλέπων γυναιξὶ τῆς πόλεως, αἱ ἴσταντο ἔνθα καὶ ἔνθα, θεωροῦσαι τὸν στρατὸν, λαμπρῶς κεκοσμημέναι.
88. Διαβὰς δ' ὁ Ἰνδιστίρας κώμας, δάση, ὄρη, ποταμοὺς,

1. Οὐ διεκρίνετο δηλονότι πότερον, τάφος ἐστὶν ἢ ὀρυγμα, ἐπειδὴ καὶ ἡ τάφος ξηρὰ ἐφαίνετο ἐκ τῆς πεσούσης κόνιος.

2. Ὡς μαστοὺς.

3. Ἡ φρίκη πάθος ἔρωτος.

καὶ πόλεις, καὶ ἐν ἐκάστω τόπῳ συμμιγείς ἀπαραβλήτοις
 ἡγεμόσι μαχίμων στρατιωτῶν, ἀφίκετο μετ' ὀλίγας ἡμέ-
 ρας εἰς τὴν Κουρουξέτραν, παρὰ τὴν ὄχθην τῆς θυγατρὸς
 τοῦ Βραχμᾶ ¹.

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου,

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν κατασκήνωσιν τῆς στρατιᾶς
 τῶν Παρδοῦδῶν.

1. Ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ ὢν μέλας, ὡς νέφος, πῶς οὐκ
 ἂν γένοιτο εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς θλίψεως τοῦ πυρὸς τοῦ
 κόσμου, οὗ τὰ χαροποιὰ ἀρχαιογονικὰ εἰδῆ εἰσέγοντο
 ὡς ὑετοὶ ἀμβροσίας τῷ κόσμῳ;
2. Ἡ μὲν οὖν στρατιὰ τοῦ βασιλέως Ἰνδιστίρα, ἡ ἐπιθυ-
 μοῦσα καταλύσαι παρὰ τῇ Σαρασβατῇ, ἐμιμεῖτο πῶς αὐ-
 τήν ². ἐλέφαντας γὰρ εἶχε, καὶ πολεμικοὺς ἄνδρας, καὶ
 ἄρματα, καὶ ἵππους, ὡς ἡ Σαρασβατὴ ἀγλαὰ ὕδατα, καὶ
 ὄρνεις, καὶ ταχέα ρεῖθρα ³.
3. Ἐπέμφθη δ' ὁ ἀὴρ εἰς τιμὴν καὶ ὑποδοχὴν ⁴ τοῦ Ἰνδι-

1. Δηλαδή τῆς Σαρασβατῆς, τοῦ ποταμοῦ.

2. Ὅστις συνοικεῖ τινι, μιμεῖται τοῦτον κατὰ πάντα.

3. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις
 ὁ ποιητής.

4. Εἰς προαπάντησιν.

στίρα καὶ τοῦ στρατοῦ παρὰ τῆς Σαρασβατῆς, δοῦλός πως αὐτῆς γενόμενος, ὡς νικηθεὶς τῇ ταχυτῇτι ¹, δροσερόν πνέων ἐκ τῶν ὑδάτων, καὶ εὐῶδες ἐκ τῶν λωτῶν.

4. Ἐξιμάσας δ' ὁ ἀὴρ εὐθέως τὸν ἐν τοῖς σώμασι τῶν βασιλέων καὶ τοῦ στρατοῦ πολὺν ἰδρῶτα, τὸν ἐκ τοῦ κάματος, ἔπνεε ῥαίνων ψεκάδας ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς Σαρασβατῆς.

5. Ἀγαπητός ² δ' ἦν ταῖς γυναῖξι τοῦ στρατοῦ ὁ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀὴρ, πνέων ἡδὺ καὶ δροσερόν, χρυσοειδὴς ὢν τῷ ἐκ τῶν λωτῶν χνοί, καὶ ἄδων διὰ τῶν περιῖπταμένων βομβυλίων.

6. Ἡ στρατιὰ ³, περιλαμβάνουσα τὸν ἀέρα, δροσοφόρον ὄντα, διὰ τὸ πνέειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ὑπέκλειε τοὺς ὀφθαλμούς ⁴ ἡδομένη· ἡ γὰρ θήλεια ἐρᾷ τοῦ ἐρώντος ἄρρενος.

7. Ὁ μὲν οὖν στρατὸς τοῦ βασιλέως ἐφῆδετο τῇ χλοαζούσῃ καὶ εὐδένδρῳ ὄχθῃ τῆς Σαρασβατῆς ⁵, τρεμούσῃ τῇ ἡδεΐᾳ αὔρα, καὶ ἰδρῶτος σταγόσι περιεομένη, αἱ εἰσι τὰ ἄνθη.

8. Τὰ δὲ σώματα τοῦ στρατοῦ ⁶ ἐφαίνοντο, ὅτι ἦσαν τὰ ἑπτὰ ὅρη ⁷, δυσωποῦντα τὴν θυγατέρα τοῦ Βραχμᾶ οὕτως· «Τὸ ἰππόμορφον πῦρ, ὃ θεᾷ, ἐρρίφθη ὑπὸ σοῦ εἰς τὸν ὠκεανόν ⁸, ῥίψον καὶ τὸν κέραυνόν εἰς χαρὰν ἡμῶν ⁹.

1. Δηλονότι τὸ ῥεῦμα τῆς Σαρασβατῆς ταχύτερον θέει τοῦ ἀέρος.

2. Καθὼς ὁ ἀνὴρ ἀγαπητός ἐστι ταῖς γυναῖξιν, ὁ εὐόσμοις ἀρώμασι κεχρισμένος, καὶ κεκοσμημένος χρυσῷ, καὶ ἄδων λιγυρῶς.

3. Ἡ μὲν στρατιὰ ὡς γυνή, ὁ δὲ ἀὴρ, ὡς ἀνὴρ.

4. Ὁ ἡδόμενος ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμούς.

5. Ὡς γυναῖκα ποιεῖται τὴν ὄχθην, τὸν δὲ στρατὸν, ὡς ἄνδρα. Τὰ φυτὰ ἐσαλεύοντο τῇ πνεούσῃ αὔρα· τὰ δὲ ἄνθη ἦσαν, ὡς ἰδρῶτες.

6. Αἱ ἑπτὰ Ἀξασυχίνοι δηλ.

7. Τὰ συνέχοντα τὴν γῆν.

8. Ἡ Σαρασβατὴ ἐρρίψε τὸ πῦρ εἰς τὴν θάλασσαν.

9. Εἰς ἄνεσιν ἡμῶν, αὐτολεξεί.

9. Ἠράθησαν δ' ἔμπροσθεν ἀσμένως ὑπὸ τῶν βασιλέων πάντων πάντα τὰ σκηνώματα, ὥσπερ εἶπεσον ἐξ οὐρανοῦ ¹ ἀνορθωθέντα ἀνεπαισθήτως καὶ καταλλήλως.
10. Εἰσῆλθον δ' ἔχομένως ἕκαστος τῶν βασιλέων εἰς τὰ εὐτρεπισθέντα ² ἰδιασκηνώματα, ὥσπερ καλοῦντα αὐτοὺς, καθάπερ χειρὶ, τῇ ἐπὶ τοῦ καστηνώματος τοῦ Ἰνδισίρα σημαίᾳ.
11. Ἐν ὅσῳ δ' ἐρώτησῃ ὁ ἡνίοχος ἐν ὁδῷ, ἀγνοῶν τίς εἴη ἡ σκηνὴ τοῦ δεσπότου αὐτοῦ, ἐν τοσοῦτῳ εὐθέως ἤγετο τὸ ἄρμα ὑπὸ τῶν ἵππων, μὴ ἀγνοούντων, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ οἰκείου καταλύματος.
12. Τά γε μὴν κατασκηνώματα τῶν βασιλέων, ἅπερ εἶχον πολλὰ ἰδιαιτέρα, ἀποκεκληρωμένα τοῖς ἐλέφاتي, τοῖς ἵπποις, τοῖς θεράπουσι, καὶ αὐτοῖς τοῖς δεσπόταις, ἐφαίνετο ὥσπερ θεῖα οἰκήματα τῆς θεᾶς Νίκης.
13. Ὁ μὲν δὴ ἐλέφας, καθὼς ὀκλάζων ἀνεβίβαζε τὸν ἀνκβάτην, καὶ περ παιόμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς, οὕτω πάλιν καὶ κατεβίβαζεν αὐτὸν εὐθέως. Ἐπαινέτόν ἐστι τὸ ἔργον τῶν μεγαλοπρεπῶν ³.
14. Ὁ δ' ἵππος, καθὼς ταχὺς ἦν ἐν ὁδῷ, φέρων τὸ φορτίον, οὐχ' οὕτως ἦν ἐκφορτισθείς· οἱ γὰρ μεγαλόφρονες καὶ μελοφυεῖς ἐν καιρῷ μεγαλουργίας τὸ μέγα αὐτῶν φρόνημα δεικνύουσι.
15. Οἱ δ' ὑπὸ τὸ ἄρμα ἵπποι, οἱ μὴ καμόντες ἐν ὁδῷ μακρᾷ, ἀλλὰ νομίσαντες ὡς ἤδη ὑπεξεύχθησαν, ἀκίνητοι τότε τοὺς πόδας ἐγένοντο τῷ σημείῳ τοῦ ἑαυτῶν ἡνιόχου, τοῦ παραβάτου πλησιάσαντος τῇ σκηνῇ.

1. Τὸ ταχὺ δηλοῖ τῆς σκηνοπηγίας, παρευθὺς δηλ. καὶ αἱ σκηναὶ ἔτοιμοι ἐγένοντο.

2. Αὐτολεξεῖ, εἰς τὰ κατασκευασθέντα.

3. Οἱ γὰρ μεγαλοπρεπεῖς ἀνέχονται.

16. Αἱ δὲ κάμηλοι, καθὼς πολλὰς καὶ ἀγρίας φωνὰς ἐξέπεμπον, ἀνατιθεμένου τοῦ φορτίου, οὕτω καὶ ἀποτιθεμένου· ποῦ γὰρ γινώσις τῷ δολειχοδεΐρῳ ὄντι, καὶ εἰς τὸν αἰθέρα ἀναβλέποντι ¹ ;
17. ὑπὸ δὲ τῶν ἀνδρῶν, φριττόντων ², κατεβιάζοντο ἐν ἀγκάλαις ἐκ τῶν ὀχημάτων αἱ γυναῖκες, ὑποκλείουσαι τοὺς ὀφθαλμούς, ὧν οἱ μαστοὶ ἐκρέμαντο εἰς τοὺς λαιμούς αὐτῶν.
18. Καὶ ἡ μὲν γῆ αὕτη ἐδέχετο τὸν στρατόν· τὰ δὲ φοβούμενα καὶ φεύγοντα ἄγρια ζῶα οὐκ ἐκτείνοντο ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, λογιζομένων, ὅτι ἐν πολέμῳ ἀνοίκειός ἐστιν ὁ φόνος τοῖς φοβουμένοις.
19. Οἱ δ' ἔμποροι, στήσαντες τὰς σκηνάς, καὶ εὐτρεπίσαντες τὰ ὄνια, ἦσαν φροντίζοντες τοῦ ἀρέσασθαι τῷ ἐλευσομένῳ ὠνητῇ, καθὼς αἱ πόρναι ἴστανται πρὸ τῶν θυρῶν κεκοσμημέναι καλοῖς ψελλοῖς καὶ ἐνωτίοις, εἰς τὸ ἀρεστὰς φανῆναι τῷ ἐρχομένῳ.
20. Τῶν δὲ δούλων πάντων πορευθέντων εἰς κομιδὴν σιτίων, ὕδατος, ξύλων, καὶ πυρὸς, οἱ ἄνδρες εὐθέως φιλότῃ συνεμίγνυντο ταῖς ἑαυτῶν γυναῖξιν ἐν ταῖς σκηναῖς ⁴.
21. Ἔως δ' ὁ αἰθὴρ καθαρισθῇ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ πολλῆς κόνεως, καὶ λαμπρὸν σχῆ τὸν ἥλιον, κατεζοφώθη εὐθέως ἐκ τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ, ἀπὸ τῶν μαγειρείων.
22. Λουόμενοι δ' οἱ στρατιῶται ἐν τοῖς ὕδασι τῆς θυγατρὸς

1. Τουτέστιν ὁ ὑψηλόσωμος ἄνους.

2. Ἐρωτι κατεσχέθησαν καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες.

3. Καθὼς ἐν πολέμῳ οὐ κτείνεται ὁ φοβούμενος καὶ φεύγων πολέμιος, οὕτω καὶ οὗτοι ἐν τῷ περὶ τὴν ὄχθην δάσει, ἔνθα ἐσκήνωσαν, οὐκ ἔκτενον τὰ φοβούμενα καὶ φεύγοντα ζῶα, ἀλλὰ τὰ ἀμυνόμενα.

4. Αὐτολεξεῖ, ἐν τοῖς ἐξ ὁθόνης οἴκοις.

τοῦ Βραχμᾶ, εἰς τὸ ἀποσμηῆσαι τὸν ἐκτὸς τοῦ σώματος πολλὸν ῥύπον, ἀπέσμηχον ἐν ταύτῳ καὶ τὸν ἐντός· ἡ γὰρ πρὸς τὸν ἀγαθὸν δεσπότην θεραπεία, ἀπόλαυσις γίνεται πλειόνων, ὧν ἐφίεται ὁ ἄνθρωπος ¹.

23. Πίνοντες δ' οἱ στρατιῶται ὕδωρ ἡδὺ καὶ ψυχρὸν, πύχοντο τὴν μὲν φύσιν τοῦ ποταμοῦ πολυῦδριν, ὡς τὴν τοῦ ὠκεανοῦ, τὴν δ' ἑαυτῶν, ὡς τὴν τοῦ Ἀγαστέα ².

24. Ἡ δ' ἀγέλη τῶν ἐλεφάντων ἐφώρμα, ὡς θάλασσα, εἰς τὸν ποταμὸν, μέλανες ὄντες τὰ σώματα, ῥηγνύντες φωνήν, καὶ τὸ περιέχον ὕδατος πληροῦντες ταῖς ἀναπεμπομέναις ψεκᾶσιν ἐκ τῶν σαλευομένων προβοσκίδων, ὡς κυμάτων.

25. Πολλὰ δ' ὄχθαι διεῖρῃγγυντο θυμῷ ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων, νομιζόμεναι ὡς ἄλλοι ἐλέφαντες, τῷ τε μεγέθει, καὶ τῇ ὀσμῇ τοῦ μανικοῦ χυμοῦ, τῇ προσκολληθείσῃ ἐκ τοῖς προστρίψεως τῶν κροτάφων τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων, καὶ τῷ ἥχῳ τῶν κυμάτων τοῦ ποταμοῦ, ὡς φωνῇ ἐλεφάντων.

26. Καίπερ δὲ κεκμηκότες ἐκ τῆς ὁδοῦ οἱ ἐλέφαντες, διεῖρῃγγυνον τὰ δένδρα θυμῷ, νομίζοντες, ὡς ἐλέφαντές εἰσι τοῦ δάσους, ἀπόγε τῆς ὀσμῆς τοῦ προσκεκολλημένου χυμοῦ ἀγρίων ἐλεφάντων· ἐπὶ δὲ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ἀριστευσάντων ³, ἄνθη ἐροχηθὸν ἐπιπτον ἄνωθεν τῶν δένδρων.

27. Τὰ δ' ἔχνη τῶν ποδῶν τῶν ἐλεφάντων ἐπὶ τῆς μαργαροειδοῦς λευκῆς ἄμμου ἠγλαΐζοντο ὥσπερ εἰ πολλὰ σελή-

1. Δηλαδή μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου Ἰνδιστίρα ἦσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἡξιώθησαν λούσασθαι ἐν τοῖς ἁγίοις ὕδασι.

2. Ὁ Ἀγαστέας ἔπιεν ὅλην τὴν θάλασσαν· δηλ. οὐκ ἐκορέννυντο πίνοντες.

3. Ἐρίστευσαν διαῖρῃζαντες τὰ δένδρα, καὶ διὰ τοῦτο ἄνθεσιν ἐβάλλοντο ἄνωθεν, καθὼς οἱ ἀριστεύσαντες ἄνδρες, ἄνθεσι βάλλονται.

ναι, ἐλθοῦσαι, πρὸς τὴν Σαρασβατὴν, αἰτήσουςαι ὁμοιωθῆναι τῇ εὐκλείᾳ τοῦ Ἰνδιστίρα ¹.

28. Οἱ δ' ἐν τῷ ποταμῷ χῆνες, φοβηθέντες ὅτε εἶδον τοὺς ἐλέφαντας, νομίσαντες αὐτοὺς νέφη, ἢ ἡττηθέντες αὐτῶν τῷ σοβαρῷ βαδίσματι, ἐπετάσθησαν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὡς εἰς λίμνην, πλήρη ἀνθ' ὕδατος, τῆς φήμης τοῦ Ἰνδιστίρα ².

29. Οἱ ἐλέφαντες, εἰσδύντες εἰς τὸν ποταμὸν ἀνακινουμένοις τοῖς ὡσί, καὶ στερηθέντες τοῦ μανικοῦ χυμοῦ, ἐφαίνοντο ὡς μικρὰ ὄρη, εἰσδύντα ἀναπεπταμέναις ταῖς πτέρυξι, φοβηθέντα τὸν Ἰνδραν, καὶ στερηθέντα τῆς ἐπάρσεως. ³.

30. Καταδυόμενοι δ' εἰς τὸ ὕδωρ, εἶχον τὸ ἄκρον τῆς προβοσκίδος ἔξω τοῦ ὕδατος, ὃ ἐπεφοίτων βομβύλιοι, νομίζοντες λωτόν ⁴. ἀναδυόμενοι δὲ, περιέσειον τὴν προβοσκίδα, καὶ φωνὴν ἐρρήγνυνον ⁵.

31. Ὁ ἐλέφας καὶ ἡ καλὴ Σαρασβατὴ ἀπέβαλον τὸ πολὺ, ὃ εἶχον καῦμα, καὶ ἀνεψυγμένοι ἐγένοντο ταῖς πρὸς ἀλλήλους παιδιαῖς, καὶ ταῖς ἀλλήλων συνεχέσι περιπτύξεσιν ⁶.

32. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἐλέφας ἀφείλετο τοὺς λωτοὺς τοῦ ὕδατος,

1. Ὡςπερὶ πρὸς τὴν θεὸν ἐπορεύθησαν, αἰτήσουςαι ταύτην τὴν χάριν.

2. Μέχρι τοῦ οὐρανοῦ διήλθεν ἡ φήμη αὐτοῦ.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει πάνυ χαριέντως· ἡ γὰρ λέξις μάδα σημαίνει καὶ τὴν ἑπαρσιν, καὶ τὸν χυμὸν τοῦ ἐλέφαντος· ὁ δὲ ἐλέφας στερεῖται τοῦ χυμοῦ ἐν τῷ ὕδατι.

4. Τὸ ἄκρον τῆς προβοσκίδος ἐνόμιζον λωτὸν οἱ βομβύλιοι.

5. Ὁ ἐλέφας ἥρεται ἐν τοῖς ὕδασι καὶ καταδυόμενος ἔχει τὸ ἄκρον τῆς προβοσκίδος ἄνω τοῦ ὕδατος.

6. Ὁ μὲν ἐλέφας ὡς ἀνὴρ, ἡ δὲ Σαρασβατὴ ὡς γυνή. Ὅταν ὁ ἥλιος βάλλῃ θερμὰς τὰς ἀκτίνας, τὸ ὕδωρ ἄνωθεν μὲν θερμόν ἐστι, κάτωθεν δὲ ψυχρόν.

τοὺς ἀδομένους ὑπὸ τῶν βομβυλίων, διὰ τοῦτο καὶ τοῦτο τὸ ὕδωρ ἀφείλετο τοῖς συνεχέσι κύμασι τὸν εὐώδη χυμὸν τούτου τοῦ ἐλέφαντος.

33. Τῷ δ' εὐώδει χυμῷ, ὡς μόσκῳ, ἐποίει ὁ ἐλέφας γραφὰς εἰς τοὺς μαστοὺς ¹, οἳ εἰσιν αἱ ἀντιλάμπουσαι δύω κοῦμαι τῆς Σαρασβατῆς, τῆς ἐχούσης ὀφθαλμοὺς τοὺς κινουμένους ἰχθύας.

34. Ἀπολαύσας δ' ἡδέως τῆς Σαρασβατῆς ὁ ἐλέφας, ἧς τὸ μὲν πρόσωπον ἦν ὁ λωτὸς, αἱ δὲ σταγόνες τοῦ ἰδρώτους ², οἱ πομφόλυγες, ἐξῆλθε περιειλημμένος βομβυλίοις, ἐπιφοιτῶσι τῷ εὐώδει αὐτοῦ χυμῷ.

35. Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἐλεφάντων, ἡ Σαρασβατὴ διηγήσατο τὰ κατ' αὐτοὺς πρὸς τὰς χῆνας ³, ὡς πρὸς φίλας ἐλθούσας ποθεν εὐθέως διὰ τῆς φωνῆς τῶν βομβυλίων, τῶν ἐκτεβακχυμένων τῷ ἐν ὕδατι χυμῷ τῶν ἐλεφάντων.

36. Ἐδέθησαν δ' ὑπὸ τῶν ἐλεφαντοκόμων οἱ ἐλέφαντες μακράν που τῶν ἀνθρώπων, τῶν κατημένων ὑπὸ δένδρα καὶ ἀσθμαινόντων, καὶ ἐντεῦθεν μὴ δυναμένων ἀναστῆναι, ὡς κεκμηκότων τῇ ὁδοιπορίᾳ.

37. Ἠγλαΐζοντο δ' οἱ ἐλέφαντες ὑπὸ τὰ δένδρα, ἔχοντες βομβυλίους ἐπικατημένους ἐπὶ τῶν νώτων, ἕνεκα τῆς γλυκυτάτης ὁσμῆς τῶν πιπτόντων πολλῶν ἀνθέων, καὶ ἐκ τούτου φαινόμενοι ὥσπερ εἶχον ἐπισάγματα, καὶ περ ὄντες ἄνευ ἐπισαγμάτων ⁴.

1. Ὡς ἀνὴρ ποιεῖ διὰ τοῦ μόσκου γραφὰς εἰς τοὺς μαστοὺς τῆς γυναικὸς, παίζων. Ἐνταῦθα δὲ ὁ μὲν ἐλέφας ὡς ἀνὴρ, ἡ δὲ Σαρασβατὴ ὡς γυνή.

2. Ἴδιον τῆς ὁμιλίας τοῦ ἄρβενος καὶ τοῦ θίλεις ὁ ἰδρώς.

3. Ὡς ἔθος ἐστὶ τῇ γυναικὶ λέγειν ταῖς φίλαις τὰ συμβάντα. Οἱ μὲν ἐλέφαντες, ὡς ἄνδρες· ἡ δὲ Σαρασβατὴ, ὡς γυνή.

4. Οἱ ἐπικατήμενοι βομβύλιοι ἐπὶ τῶν νώτων, εἰς ἐκμύζησιν τῶν ἀνθέων, ἐφαίνοντο ὡς ἐπισάγματα.

38. Τὰ δένδρα πάντα ἐποτίζοντο ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων διὰ τοῦ καταρρέοντος χυμοῦ, ὥσπερ ὑπὸ νεφῶν ¹, κατελθόντων παρὰ τὴν ῥίζαν· εἰ γὰρ ἔβρεχον ἄνωθεν, οὐκ ἂν ἤρχετο ἡ βροχὴ εἰς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων, ἕνεκα τῶν συνεχῶν καὶ πυκνῶν φύλλων.
39. Οἱ μὲν ἐλέφαντες, ὑποκλείσαντες ἡδέως τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥς οἱ θεωρητικοί, τό τε ἄκρον τῆς γλώττης προσαρμόσαντες τῷ οὐρανίσκῳ, καὶ τὸ σῶμα χαυνώσαντες, ἵσταντο ὑπὸ τὰ δένδρα, καταφρονοῦντες τοῦ προσφερομένου φωμοῦ ².
40. Οἱ δ' ἐλεφαντοκόμοι, ῥαπίζοντες τὸν ἐλέφαντα, ῥαθύμως ἔχοντα, ἐπίτιζον καὶ μὴ θέλοντα, ὥς παιδίον μικρὸν, φωμίῳ διαβρόχοις βουτύρῳ, φερομένοις ἐν χερσίν ³.
41. Οἱ δ' ἵπποι ἀνέσκαπτον ταῖς ὀπλαῖς τὴν ὄχθην τῆς Σαρραβατῆς, τὴν ἐξισωθεῖσαν τοῖς πατήμασι τῶν ἐλεφάντων· οἱ γὰρ ἄτακτοι ἀνατρέπουσι τὸ κατορθωθὲν ὑπὸ τῶν φρονίμων.
42. Οἱ ἵπποι ἔνυττον ταῖς ὀπλαῖς τὴν γῆν· ἡ δ' ἔτρεμε καὶ ἵδρου, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τῆς ἀνισταμένης κόνιος

1. Ὁ ἐλέφας εἰκάζεται τῷ νέφει, διὰ τὸ μέλαν, καὶ τῷ ὄρει, διὰ τὸ μέγεθος.

2. Ὁ ἐλέφας σοβαρός ἐστι καὶ τὸ ἦθος καὶ τὸ βᾶδισμα· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ πάνυ μικρός ἐστιν ὡς πρὸς τὸ σῶμα καὶ θολερὸς, καὶ εἰς τὰ ἄνω ἔχει τὴν γλῶσσαν. Καὶ ὁ θεωρίαν δὲ ποιῶν, τῷ οὐρανίσκῳ προσαρμόζει τὴν γλῶσσαν, καὶ ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἵνα μὴ βλέπῃ τὰ ὑπὸ τὴν ὄρασιν.

3. Ἄρτους ποιοῦσι, καὶ διατέμνοντες αὐτοὺς, διδῶσιν τοῖς ἐλέφασιν διὰ τῶν χειρῶν καὶ οἱ μὲν ἐλέφαντες, ὑπονυστάζοντες, καὶ τὴν προδοσκίδα διασαλεύοντες, ὑποκρίνονται, ὡς οὐκ ἐθέλουσιν· οἱ δ' ἐλεφαντοκόμοι, τῇ μὲν παίοντες, τῇ δὲ κολακεύοντες, σιτίζουσιν αὐτούς.

- καὶ ἐκ τοῦ μετ' ἀφροῦ φρυάγματος, καὶ περίπτουξιν αὐ-
τῆς ἐποιῶντο, ἥ ἐστιν ἡ κύλισις ¹.
43. Στρέφοντες δ' εἰς τὸ ἄνω τοὺς πόδας καὶ τὸ πρόσωπον
οἱ ταχεῖς ἵπποι, καὶ κυλιόμενοι ἐπ' ἄμμου λευκῆς, ὥς
περ κρυσταλλοστρώτου γῆς, ἐφαίνοντο ὥσπερ εἰ ἦσαν ἀπαυ-
γάσματα τῶν ἵππων τοῦ Ἡλίου.
44. Ἡ δὲ Σαρασβατὴ αὐτὴ ἔλουεν εὐθέως τὸν ἵππον, προσ-
ελθόντα, καὶ περ υἱὸν ὄντα τῆς Σρῆς ², ῥερυπωμένον ἐκ
τῆς περὶ τὴν κόνιν κυλίσεως· ὁ γὰρ προσερχόμενος τοῖς
ἀγαθοῖς, εἰ καὶ ἀλλότριος, ὥς οἰκεῖος κρίνεται.
45. Οἱ μὲν οὖν ἵπποι καὶ τὰ κύματα περιεπτύσσοντο ἀλλή-
λους, μηδεμίαν διαφορὰν δεικνύοντες τοῦ ἑαυτῶν σώμα-
τος ³ τῇ τε ταχύτητι, ἣν εἶχον, καὶ τῇ ἡδείᾳ καὶ γεν-
ναίᾳ, καὶ θαθείᾳ φωνῇ, ἣν ἐποίουν.
46. Ἰδοῦσα δ' ἡ στρατιὰ μακρόθεν ταύτην τὴν ἀγέλην τῶν
ἵππων, ἐξελθοῦσαν ἐξαίφνης τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὑπερβᾶσαν
τὴν ὄχθην, ἐφοβήθη, νομίσασα πληθὺν κυμάτων, ἐκρεύ-
σασαν.
47. Ἐδέθησαν δ' ἔπειτα οἱ ἵπποι πάντες ὑπὸ τῶν ἵπποκόμων
ἱμάσιν ἐν παττάλοις ὀργυιαίοις, παγεῖσιν ἐπὶ γῆς, ἀπέ-
χοντες ἀλλήλων δύο πήχεις.

1. Τὸν μὲν ἵππον ποιεῖ ὡς ἄνδρα, τὴν δὲ γῆν ὡς γυναῖκα, ἡ δὲ κύ-
λισις ἐστιν ἡ περίπτουξις· τρόμος δὲ ἡ ἐξανισταμένη κόνις· τὸ δὲ φρυάγ-
μα, τὸ ἄσθημα· ὁ δ' ἀφρός, ὁ ἰδρώς· τὸ δὲ πλήττειν τὴν γῆν ταῖς ὀπλαῖς,
ἡ ὀνουχουξία, ἃ ἰδίᾳ ἐστὶ τῆς μετὰ γυναικὸς τοῦ ἀνδρὸς περιπτύξεως καὶ
συνουσίας.

2. Τῆς ἐχθρᾶς δηλαδὴ· ἐχθραν γὰρ ἔχουσιν ἡ Σαρασβατὴ (ἡ ἐστιν ἡ
μάθησις) καὶ ἡ Σρῆ, (ἡ ἐστιν ὁ Πλοῦτος)· ὅπου γὰρ μάθησις, οὐκ ἐστὶ
πλοῦτος, καὶ ὅπου πλοῦτος, οὐκ ἐστὶ μάθησις· υἱὸς δὲ λέγεται τῆς Σρῆς
ὁ ἵππος, καθὼς ὁ ἔχων Σρῆν, δηλ. πλοῦτον, ἔχει καὶ ἵππον.

3. Ὁ ἵππος εἰκάζεται τῷ κύματι, διὰ τὴν ταχύτητα.

48. Πήρα δὲ θρωσίμου ἐτέθη εὐθέως ἐν τοῖς στόμασι τῶν ἵππων ¹, μὴ ἐσθιόντων πόαν, στρεφομένων ἔνθεν καὶ ἐκεῖθεν, χρεμετιζόντων καὶ τὴν γῆν ἀνορυπτόντων ταῖς ὀπλαῖς ².
49. Αἱ δὲ κάμηλοι, καταπραγοῦσαι τὰ φύλλα τῆς κορυφῆς τῶν δένδρων, ἀπέδειξαν αὐτὰ ὥσπερ εἰ ᾗσαν ἐν χαρᾷ τῆς κατὰ πρῶτον κουρείας ³, τῶν διαστάσεων τοῦ τόπου ἀδουσῶν διὰ τῶν φωνῶν τῶν ὀρνέων.
50. Καὶ ὁ ἐλεφαντοκτόνος λέων, κάμηλον ἰδὼν ἐν τῷ δάσει, φοβηθεὶς, ἔφυγε μακράν, λογιζόμενος ἐν ἑαυτῷ· «Τί » τοῦτο τὸ ζῶον; τί βλέπει εἰς τὰ ἄνω, δολιχόδειρον ὄν, » μαινόμενον, καὶ μεγάλους ἔχον ὀδόντας;»
51. Οἱ δὲ νέοι ταῦροι, χαίροντες ἐφίλουν ⁴ τὴν περὶ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ γῆν ⁵, φρίκην ἔχουσαν καὶ ἰδρῶτα, τουτέστι χλόην κατὰ ὄροχον τῷ ὕδατι.
52. Οἱ δ' ἀγαθοὶ ἄνδρες, παραβλέποντες τὴν ἑαυτῶν πεῖναν, ἐσίτιζον μέχρις ἐσπέρας διὰ τοῦ θρώματος, ὃ κατεσκεύασαν ἑαυτοῖς, τοὺς ἐρχομένους κατόπιν, κεκμηκότας ἐκ τῆς ὁδοῦ· τούτοις ἐπέσθη λαμπρὰ Σελήνη ⁶, ὡς φήμη γαλακτώδης ⁷.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου

τοῦ Πέμπτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Ἐν Ἰνδία οὐ κριθὴν, ἀλλ' ἐρέβινθον διδῶσι τοῖς ἵπποις.

2. Ἀτακτούντων, δάκνειν βουλομένων.

3. Μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ γεννήσεως χαρὰ μεγάλη γίνεται, ὅτε κατὰ πρῶτον ξυρᾶται τὸ παιδίον τὴν κεφαλὴν· ἀντὶ δὲ γυναικῶν ἀδουσῶν, αἱ διαστάσεις τοῦ τόπου ᾗδον διὰ τῶν ὀρνέων.

4. Ἐβόσκον δηλ.

5. Οἱ ταῦροι ὡς ἄνδρες· ἡ δὲ γῆ, ὡς γυνή.

6. Νύξ δηλ. ἐγένετο.

7. Τουτέστι λευκή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ,

Διαλαμβάνον τὴν ἔταρξιν τοῦ πολέμου.

1. Διαφυλάττοι ἡμᾶς ὁ υἱὸς τῆς Σατεβατῆς, ὁ γενόμενος μέλας ἐκ τῆς μελανότητος τοῦ Βισνοῦ ¹, τοῦ ὄντος αἰεὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, διεξιούσης πως διὰ τῶν πόρων, ὡς διεξόδων.
2. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, καὶ περ ἐκωλύετο τῆς ἐξόδου ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Βήσμαν, οὐκ εἰσήκουεν· ἄρα ὁ μέγας ἐλέφας, ὁ πίπτων ἐκ κορυφῆς ὑψηλοῦ ὄρους, ἐπέχεται ὑπὸ θάμνων;
3. Εἰπόντος δὲ τοῦ Βιδούρα, «Οὗτος ὁ σκληρὸς καὶ ἀπει-
» θὴς Δουριοδάνας οὐκ ἀκούει τοῦ καλοῦ ἡμῶν λόγου, ὡς
» παιδίον, διὰ τοῦτο ἐν τῷ συγκροτηθησομένῳ πολέμῳ
» τῶν Καουραῶν καὶ Πανδοῖδων ἅπασα ἡ γῆ αὕτη ἀπο-
» λεσθήσεται,»
4. Τούτου τοῦ λόγου τοῦ Βιδούρα ἀκούσασα ἡ Πριτᾶ ², λίαν σύννους ἐγένετο, καὶ ἀναστᾶσα ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄχθην τῆς Γαγγᾶς, πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἥλιου Καρνᾶν, ποιοῦντα εὐχὰς ἐκεῖ τῷ Ἥλιῳ.
5. Ἰστατο δ' ἐκεῖ αὕτη ἡ φιλόστοργος, καιομένη τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ Ἥλιου, βλέπουσα τὸν Καρνᾶν ἐνασχολούμενον τῇ πρὸς τὸν ἀνατείλαντα Ἥλιον λατρείᾳ, μέχρις οὗ ἔλθῃ ὀπισθεν τῶν νώτων ³.
6. Ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς εὐχῆς ἔφη αὐτῷ τῷ Καρνᾷ ἡ Πρι-

1. Μέλας γὰρ καὶ ὁ Βισνοῦς, ὅς ἐστιν ὁ Κρισναῖς.

2. Ἐν τῷ οἴκῳ γὰρ ἦν τοῦ Βιδούρα.

3. Ἀρχόμενος τῆς λατρείας ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἥλιου, ἐπαύετο μετὰ τὴν μεσημβρίαν.

τά· «Σὺ υἱὸς εἶ ἐμὸς, γεννηθεὶς ἐξ ἐμοῦ, οὔσης παρθένου·
 » πατὴρ δὲ σὸς ἐστὶν τοῦ πολυλάμπρου, ὁ χιλιάκτιν
 » οὗτος Ἥλιος, καὶ οὐχὶ ὁ Σούτας ¹.»

7. Βεβαιωθέντος δὲ τούτου τοῦ λόγου καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ
 θεοῦ Ἥλιου ἐκ μέσου τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Καρνᾶς φρίκη συσχε-
 θείς, προσεκύνησε τοὺς πόδας τῆς μητρὸς, νομίσας αὐ-
 τοὺς ὡς ἑκατὸν ἁγίους τόπους ².
8. Τοῦ δὴ Καρνᾶ ἔχοντος κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἐν τοῖς
 ποσὶ τῆς μητρὸς, ἡ Πριτὰ ἐκρέυσασα παραχρῆμα γάλα ἐκ
 τῶν μαστῶν ³, ἔφη θαυμάζουσα ἐκ χαρᾶς· «ὦ τέκνον,
 » ἀνάστησον ἐντεῦθεν τὴν κεφαλὴν.»
9. Ὁ δ' ἔφη· «Διὰ τί, ὦ μῆτερ, ἀναστήσω ἐντεῦθεν τὴν
 » ἐμαυτοῦ κεφαλὴν, ἐφ' ἧς ῥέει τὸ γάλα σου, τὸ ὃν μᾶλ-
 » λον ἀγνιστικὸν τῆς ἐν οὐρανῷ Γαγγᾶς, τὸ ἀπαράμιλλον
 » τοῖς ἐν τρισὶ κόσμοις, καὶ ἀπαλλακτικὸν πάντων τῶν
 » ἁμαρτημάτων;
10. «Οἱ ἀδελφοί μου, οἱ πίνοντες τὸ γάλα σου, μακάριοι ἐγέ-
 » νοντο καὶ νικηταὶ τοῦ κόσμου· μακάριος δὲ καὶ γὰρ σὴ-
 » μερον καὶ νικητῆς, διότι νῦν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου
 » καταβρέχομαι ὑπὸ τούτου τοῦ γάλακτος.
11. «Εἰ ἄπαξ γε ἔπιον τὸ γάλα σου, ὦ μῆτερ, ὑπὸ τίνος ἂν
 » ἐνικώμην ἐν γῇ; ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπιον, νικάτωσαν ἐν πο-
 » λέμῳ, διὰ τοῦ ἐμοῦ θανάτου, ἐκεῖνοι οἱ πέντε νεώτεροι
 » ἀδελφοί.»
12. Τοιαῦτα εἰπόντα τὸν Καρνᾶν, κεκλιμένην ἔχοντα τὴν

1. Ὁ Σούτας, ὃς ἦν ἡνίοχος τοῦ Δρυταράστρα, υἱὸν θετὸν ἐποίησε τὸν Καρνᾶν.

2. Ἡ προσκύνησις τῶν ποδῶν τῆς μητρὸς ἀνωτέρα ἐστὶ τῆς προσκυ-
 νήσεως χιλίων ἁγίων τόπων.

3. Λέγουσιν, ὡς ἡ μήτηρ ἐκ φιλοστοργίας ῥέει γάλα αὐτόματον.

κεφαλὴν, ἀναστήσασα εὐθέως ταῖς χερσὶν ἡ Πριτά, καταφιλήσασα τὴν κεφαλὴν περιρρέομένην δάκρυσιν, ἔφη αὐτῷ τῷ υἱῷ, στυγνάζουσα·

13. « Κατάπτυστος οὗτος ὁ λόγος, ὃν εἶπας ¹. ὅς γὰρ ἐχθρός »
 » ἐστὶν ὑμῶν τῶν ἑξ, οὗτος θανάτῳ τυχέτω· ἐκεῖνοι γὰρ
 » οἱ νεώτεροι ἀδελφοί, δοῦλοι εἰσὶ σοῦ τοῦ πρεσβυτέρου
 » ἀδελφοῦ καὶ βασιλέως.
14. « Σοῦ δὲ ἐλθόντος πρὸς ἡμᾶς, τίνος δυνάμει πεποιθὼς ὁ
 » Δουριοδάνας, πόλεμον ποιήσῃ; σὺ οὖν αὐτὸς, καὶ οἱ
 » πέντε ἐκεῖνοι, καὶ οἱ ἑκατὸν υἱοὶ τοῦ Δρυταράστρα,
 » ποιήσαντες διαλλαγὴν, κυβερνᾶτε τὴν γῆν. »
15. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Καρνᾶς· « Μὴ λέγε, ὦ μήτερ, τοιαύτην
 » κακὴν βουλήν· ἐμοῦ γὰρ ἀφέντος σήμερον τὴν φιλίαν
 » τοῦ Δουριοδάνα, τοιοῦτος λόγος τοῦ κόσμου ἔσεται εἰς
 » σὸν στίγμα· « Οὗτος δυσγενής ἐστίν. »
16. « Ἐγκαταλιπόντος δ' ἐμοῦ τοῦ υἱοῦ σου ἤδη τὸν Δουριο-
 » δάναν, τὸν ἄριστον ὄντα ἐν πολέμοις, καὶ ἐμοὶ μόνῳ
 » πεποιθότα, καὶ ἐχθροῦ γενομένου, ἄρα, οὐκ ἔσεται στιγ-
 » ματίας καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος, καθὼς καὶ ἡ Σελήνη;
17. « Ὡ γυναικεῖ μήτηρ, μὴ ἔσο ἀγενεὺς μήτηρ ἐκ τοιούτων
 » λόγων τῶν πολυπραγμόνων ἀνθρώπων, ὅτι ὁ Καρνᾶς
 » ἐκ φόβου τοῦ πολέμου κήτομόλησε πρὸς τοὺς Παιδοῦ-
 » δας, προτείνων ἤδη ἀδελφικὴν συγγένειαν ².
18. « Αὐτομολήσας ἔγωγε πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, τὸν ἀληθοει-
 » πῃ, καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς, τοὺς πληροῦντας
 » τὴν ἑαυτῶν ὑπόσχεσιν, αἰσχυνοίμην ἂν ψεύστης φανείς,

1. Δηλ. « Νικάτωσαν ἐκεῖνοι διὰ τοῦ ἐμοῦ θανάτου. »

2. Δηλ. ἂν εἶπω, ἀδελφοί μου εἰσὶν, οὐδεὶς πιστεύσει, ἀλλ' ἔρει, ὅτι προκαλύμμά ἐστι τοῦτο καὶ πρότασις ψευδής· ὁ γὰρ κόσμος οἶδεν, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀδελφοί μου οἱ περὶ τὸν Ἰνδιστίραν.

» καθ' ὃ ἐπηγγειλάμην, ὅτι βοηθῆσαι δώσω τοῖς Καου-
» ραβαῖς ἐν πολέμῳ.

19. « Ἐκεῖνος ὁ γενναῖος Δουριοδάνας, ὁ μεγάλῳφρων ¹ καὶ
» καρτερόφρων, μεγάλους ἔχων ἐπικούρους, τὸν τε Κρι-
» πᾶν, καὶ τὸν Δρόναν, καὶ τὸν Βήσμαν, καὶ τὸν Ἀσβα-
» τάμαν, καὶ χωρὶς ἐμοῦ δυνατός ἐστιν ἀπολέσαι ἀμφό-
» τερα τὰ μέρη ².

20. « Ἡμεῖς μόνοι οἱ ἐξ, ὦ μῆτερ, υἱοί σου ἐσμέν; ἐκεῖνοι
» δ' ἄρα οἱ ἑκατὸν, ὦ θεσπεσία, οὐκ εἰσιν υἱοί σου;
» Ἐὰν οὖν ἀφείλῃ τοὺς ἑκατὸν ἐκείνους, βοηθήσω τοῖς
» πέντε ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ γένους ἡμῶν, ὅποια αὕτη
» κρίσις;»

21. Ἡ δὲ σώφρων αὕτη ἔφη τῷ υἱῷ αὐτῆς, χαίρουσα· « Ὅρθά
» εἴρηκας, καὶ ἴδια ἀνδρείων καὶ γενναίων· ἀνθ' ὧν ἔστω
» σοι ἰλεως καὶ εὐμενής ὁ γεννήτωρ σου Ἥλιος, ὁ αὐτό-
» πτης παντὸς ἔργου, καὶ ὀφθαλμὸς τοῦ κόσμου.

22. « Λίτῳ δ' ἔγωγέ τινα χάριν παρὰ σοῦ, τοῦ μένοντος ἐπὶ
» τῶν ἐπηγγελημένων, καὶ ποιούντος τὸ ἔργον τῶν ἡρώων.
» Ἔσο μὲν ἐπὶ πολὺ στερεὸς ἐν τοῖς φίλοις σου, τέκνον·
» δὸς δ' ὅμως σωτηρίαν τινα καὶ ἀσφάλειαν τοῖς νεωτέ-
» ροις σου ἀδελφοῖς ³.»

23. Πρὸς ἣν ἀπεκρίνατο ὁ υἱὸς τοῦ Ἥλιου· « Διὰ τί, ὦ μῆ-
» τερ, ματαίως παρακαλεῖς με; Τοῖς μὲν υἱοῖς σου σω-
» τηρία, ἡμῖν δὲ κίνδυνος ἐν πολέμῳ παρὰ τῆς εἰμαρμέ-
» νης πάλαι δέδοται.

24. « Ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, ὦ μῆτερ, ἀλλεπάλληλα σημεῖα

1. Αὐτολεξεῖ, ὑψηλόφρων.

2. Καὶ τοὺς ἐξυτοῦ δηλ. καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἰνδιστίραν πάντας δύ-
νεται ἀπολέσαι, ὡς βασιλεὺς.

3. Μὴ θανατώσης δηλ. αὐτούς.

- » φοβερά ἐπισυμβαίνει τοῖς Καυραβαῖς καθ' ὥραν ¹. Ἡ
 » πρόγονος τῶν ἐκ τοῦ Κουροῦ Σελήνης, εἰρήνης ἐφιεμένη,
 » θερμὴ γίνεται ἐν νυκτί, ὡς περ θυμουμένη ².
25. «Οἱ κύνες τρέχουσι πόρρωθεν κατὰ τῶν κακούργων Καου-
 » ραβῶν, ὑλακτοῦντες, ὡς κατὰ κυνοφάγων ³. οἱ λύκοι
 » ἐφορμῶσι κατ' αὐτῶν, ὡς κατὰ θνησιμαίων, δεινὰς
 » φωνὰς ἐξευρόμενοι.
26. «Ἡμεῖς ἐλέπομεν ἐν λαμπροῖς κατόπτροις τὸ ἑαυτῶν
 » σῶμα ἀκέφαλον, μὴ δυνάμενοι δεῖξαι μηδέγ' ἑαυτοῖς
 » τὸ ἑαυτὸν πρόσωπον, ὥς περ οἱ αἰσχυρόμενοι ἐπὶ ταῖς
 » κακουργίαις, οὐ δεικνύουσι πρὸς ἄλλους τὸ οἰκεῖον πρό-
 » σωπον.
27. «Αἱ ἐν τοῖς ναοῖς εἰκόνες τῶν θεῶν, ὥς περ πνεύματι
 » πονηρῷ κατεχόμεναι, ἐκ τῆς κακῆς ἡμῶν τύχης, ἰδρῶ-
 » σι, τρέμουσι, γελῶσιν, αἶμα ἑμοῦσι, καὶ κατὰ γῆς
 » πίπτουσιν.
28. «Ἡ πανσέληνος τοῦ Καρτίκα ⁴ μηνὸς ἐγένετο ὁμοία τῇ
 » Ἀμβασιᾷ ⁵, ὡς περ χρανθεῖσα ἐκ τῆς δυσφημίας ἡμῶν
 » καὶ διάττοντες ἀστέρες πίπτουσιν, ὡς φλόγες πυρὸς
 » ἐκ φοβεροῦ στόματος τοῦ Δαίμονος, τοῦ καιροῦ τῆς
 » ἀπωλείας ἡμῶν.
29. «Καὶ ὁ Βραχμαῆς δέ, ὥς περ μωρανθεὶς, ἄνθη ποιεῖ ἐν
 » τοῖς δένδροις ἀντεστραμμένως ⁶ καὶ παρὰ καιρὸν, καὶ

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητὴς σημεῖα ἀπαίσια διηγεῖται.

2. Κακὸν σημεῖον ἡ θερμότης τῆς Σελήνης ἐν νυκτί.

3. Οἱ Κυνοφάγοι ἐν Ἰνδίᾳ καταδιώκονται ὑπὸ τῶν κυνῶν, διακρινόμενοι τῇ ὁσφρήσει, ὡς εἰκε.

4. Καρτίκας λέγεται ὁ Ὀκτώβριος· ἐν ἐκείνῳ γὰρ τῷ μηνὶ ἡ Σελήνη λάμπει μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς.

5. Ἀμβασιᾷ λέγεται ἡ ἔνη καὶ νέα, ὅτε σκοτομηνία ἐστί.

6. Ἐν ἐνὶ δένδρῳ ἑτεροειδοῦς δένδρου ἄνθη γίνονται.

» ἔμβρυα τῶν ἐγκύων περιττὰ καὶ ἐλλιπῇ τοῖς μέλεσι
» παρὰ φύσιν ¹.

30. « Ἐκ μιᾶς γυναικὸς πολλὰ θήλεα παιδιά γεννώμενα,
» χορεύουσιν εὐθέως, καὶ γελῶσιν, ὡς χορεύτραι ὁρά-
» ματος, τῆς ἀπωλείας τῆς ζωῆς ἡμῶν, εἰσελθεῖν εἰς
» τὸν κόσμον, ὡς εἰς θέατρον.

31. « Πῦρ πολύφλογον, ἀναβάν τὸν αἰθέρα, ὃ ἐστὶ τὸ πυ-
» ροειδὲς χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ ², βλέπει ἡμᾶς καὶ ἐν ἐσπέ-
» ρᾳ καὶ πρωτὶ, τοὺς ὄντας ἐγγὺς θανάτου, βουλόμενον
» καταναλῶσαι ἡμᾶς μετὰ θάνατον ³.

32. « Οἱ μὲν Καουραβαὶ οὗτοι ὠράθησαν ὑπ' ἐμοῦ ἐν ὕπνῳ,
» ἐρυθρὰ ἔχοντες κοσμήματα καὶ ἄμφια, ἐποχούμενοι ὑψη-
» λαῖς καμηλοῖς, καὶ πορευόμενοι μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ νό-
» τιον μέρος, ὡς εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως τῶν νεκρῶν.

33. « Οἱ δὲ νεώτεροί μου ἐκεῖνοι ἀδελφοὶ ὠράθησαν ὑπ' ἐμοῦ
» ἐν ὄνειρῳ, καθήμενοι, ὡς νικηφόροι, ἐπ' οἰκίας χιλιω-
» ρόφου ⁴, ὡς ἐπὶ πραγματικῆς ἐαυτῶν ἀρετῆς.

34. « Ὠράθησάν μοι ἐν ὕπνῳ, ὁ μὲν Ἰνδιστίρας, βασιλεὺς
» ὢν τῆς γῆς, ὁ δὲ Βήμας ἐπ' ὄρους, ὁ δ' Ἀρζούνας βού-
» τυρον καὶ ὀρυζόγαλα ἐσθίων, ὁ δὲ Νακούλας καὶ ὁ
» Σαχαδέβας ἐπ' ἐλεφάντων, ὁ δὲ Κρισνᾶς καὶ ὁ Σατα-
» κῆς ἐπὶ φορείων.

35. « Ἐν μὲν τῷ στρατῷ τῶν σῶν υἱῶν ἑπτὰ οὗτοι ὠράθησαν
» ὄναρ, ἔχοντες λευκὰ περιβόλαια, καὶ χρίσματα ⁵, καὶ

1. Ἐξω τοῦ γένους, παρὰ φύσιν· ἐκ μὲν βοῶς ὄνος, ἐξ ὄνου δὲ βοῦς.

2. Ἡ ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωτὶ ἐρυθρότης τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν μέρος, σημεῖον κακόν.

3. Αὐτολεγεῖ, βουλόμενον καταφαγεῖν ἡμᾶς μετὰ θάνατον.

4. Χιλιωρόφου οἴκου, ὑψηλοῦ.

5. Ἐκ Σανδάνου λευκοῦ.

- » στεφάνους ἐξ ἀνθέων, λευκῶν· ἐν δὲ τῷ στρατῷ τοῦ Δου-
 » ριοδάνα τρεῖς ¹, ὁ Κριπᾶς, ὁ υἱὸς τῆς Κριπῆς ², καὶ
 » ὁ γενναῖος Κριταζάρμας.
36. » Οὗτοι οἱ δέκα ἥρωες, οἱ ἐγκαλειφθέντες ὑπὸ τοῦ θανά-
 » του, κορεσθέντος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, ζώπυρον
 » ἔσονται ἐπὶ γῆς τῆς φθαρείτης φυλῆς τῶν Ξατρῶν ³.
37. » Τοιγάρ τοι μὴ φοβοῦ, μῆτερ· ὁ γὰρ θάνατος, φοβού-
 » μενός πως, οὐκ ἐλεύσεται πρὸς τοὺς πέντε Πανδοίδας·
 » πορεύσεται δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς ἑκατὸν Καουραζᾶς·
 » τίς γὰρ οὐκ ἔρχεται κατὰ τὸ μέρος τῶν πολλῶν ἐν πο-
 » λέμῳ ; »
38. » Εἰ καὶ τοῦτό ἐστιν, ἔφη ἡ Πριτά, δὲς ὁμῶς ἀσφάλειαν
 » (ἀφοσίαν) τοῖς νεωτέροις σου ἀδελφοῖς· τοῦ γὰρ υἱοῦ,
 » καίπερ ἐν ἀγαθοῖς ὄντος, ἡ καρδιά τῶν γονέων ὑποψίαν
 » ἔχει κακῶν.
39. » Ἐγὼ δεδεμένος εἰμὶ λόγῳ, ἔφη ὁ Καρνᾶς, εἰς ἀναιρέσειν
 » τοῦ Ἀρζούνα, ὃ μῆτερ· ὅθεν ἐκτὸς τούτου, τοῖς λοιποῖς
 » τέσσαρσιν, οἷσιν ἐν κινδύνῳ, ἀσφάλεια δίδεται παρ' ἐμοῦ.
40. » Αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν παραζᾶς ἐν πολέμῳ τὸν λόγον, ὃν
 » ἐπηγγειλάμην ⁴ ἐνώπιον πολλῶν βασιλέων· ἀλλὰ μηδὲ
 » μικρός τις φόβος ἔστω σοι πάλιν, ὃ μῆτερ· οὗτος γὰρ
 » ὁ Ἀρζούνας οὐ τεθνήξεται ὑπ' ἐμοῦ.
41. » Πρότερον ἐν τῇ περὶ τὰ ὄπλα γυμνάσει ⁵ ἐκ τῆς ἧς εἶ-
 » χον ἔριδος πρὸς τοῦτον τὸν Ἀρζούναν, ὥς οἰηματίας,
 » ἤτησα πολλὰς δεήσειςι τῷ διδασκάλῳ Δρόνα τὴν

1. Ἐχοντες τὰ αὐτὰ λευκὰ ἄνθη καὶ κοσμήματα.

2. Ὁ Ἀσθατάμας.

3. Ἀναστήσουσι σπέρμα ἐν τῇ φυλῇ τῶν Ξατρῶν.

4. Ἐπηγγέλατο, ὥς ἀναιρέσει τὸν Ἀρζούναν.

5. Ἱστορίαν λέγει ὁ Καρνᾶς, εἰς πληροφίαν τῆς μητρός.

- » Βραχμάστραν¹ τὴν διδαχθεῖσαν αὐτῷ τῷ Ἀρζούνᾳ.
42. «Καταφρονήσεις δ' ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐκ τῆς πρὸς τὸν
 » Ἀρζούναν ἀγάπης, εἰπόντος, ὡς οὐ διδακτέα πως ἐστὶν
 » ἅπαντα ἡ μάθησις τῷ μὴ γινώσκοντι τὸ ἑαυτοῦ γένος,
 » ἐπορεύθην εἰς τὸν Μαχένδραν, τὸ ὄρος, ἔνθα ἦν ὁ Πα-
 » ρασουράμας.
43. « Εἰδὼς δ' ἔγωγε, ὡς οὗτος οὐ διδάξει με τὴν Βραχμά-
 » στραν, ὡς μέγας ὢν ἐχθρὸς τῶν Ξατρῶν, ἔχων στολὴν
 » βραχμανικὴν, καὶ ἡδύνων τὸν διδάσκαλον πολλῇ θερα-
 » πείᾳ, ποίαν τοξικὴν μάθησιν οὐκ ἔμαθον ;
44. « Καὶ ποτε βουῖς τις θήλεια ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ, περιερχο-
 » μένου τὸ δάσος, καὶ παραφρονοῦντος ἐξ ἄκρας οἰήσεως
 » τῆς πρὸς ἐμὲ χάριτος τοῦ διδασκάλου· ὁ δ' ἄρρην βουῖς,
 » φοβηθεὶς, ἔφυγε ταχέως.
45. « Εἶτα δὲ Βραχμάν τις, ὃς ἦν κύριος τῆς βουῖς, τρέμων
 » ἐκ δεινοῦ θυμοῦ, καὶ ταραττόμενος τὸν νοῦν, κατηρά-
 » σατό μου λέγων· « Ἐν τῷ πρὸς ἐκεῖνον² πολέμῳ, ὃν νι-
 » κῆσαι ἐπιθυμεῖς, εἰσδύτωσαν εἰς τὴν γῆν αἱ τροχοὶ τοῦ
 » ἄρματος σου. »
46. « Καὶ περ δ' ὑπ' ἐμοῦ ἰκετευόμενος ἐκεῖνος ὁ Βραχμάν
 » λόγοις μειλιχίοις, οὐκ ἀφῆκεν ὁμως τὸν θυμόν· τὸ γὰρ
 » πῦρ, τὸ ἐξαφθὲν ἐν δάσει ὄρους, οὐ καταπαύεται ὕδα-
 » τος προσχύσεσιν, ἐὰν μὴ κατακαύσῃ.
47. « Καὶ τοι δ' ἡ ἐμὴ καρδία ἤλγει ἐκ τῆς ἐμπαγείσης ἐκεί-
 » νης ἀρᾶς, δίκην ἡλου, καὶ τεταραγμένος ἦν τὸν νοῦν,
 » πολλὰς ὁμως ὀπλικὰς μαθήσεις κατὰ τάξιν ἔμαθον πρὸς

1. Ἡ Βραχμάστρα ἐπωδῆέστιν, ἢ φερομένη μετὰ τοῦ ὅπλου, οὐδέ-
 ποτε ἀνεμώλιος εἴη ἄν.

2. Δηλ. τὸν Ἀρζούναν.

- » τῇ Βραχμάστρα, χάριτι τοῦ διδασκάλου, ὥστε ὡς ἄ-
 » θέρα νομίζειν τὸν Ἀρζούναν.
48. « Καί ποτε ὁ διδάσκαλος ὑπνωττεν ἡδέως, ἔχων τὴν ἑαυ-
 » τοῦ κεφαλὴν τεθειμένην ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ μηροῦ· ἐγένετο
 » δέ μοι ἐξαίφνης ἄλγος κατὰ τὸν μηρὸν, ἀνώτερον τοῦ
 » ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκ τῆς ἀρᾶς.
49. « Ἔως οὖν σκέψωμαι τί εἴη τοῦτο τὸ ἄλγος, μηδαμῶς
 » σαλευόμενος, ἵνα μὴ ἀφυπνώσῃ ὁ διδάσκαλος, ἐν το-
 » σούτῳ ἐξῆλθεν εἰς σκώληξ ὀκτάπους, διατεμών μου τὸν
 » μηρὸν, Μανουκάξας τοῦνομα, στόμα ἔχων ὡς κεραυνόν.
50. « Ἀφυπνώσαντος δὲ τοῦ διδασκάλου, θυμωθέντος λίαν,
 » διὰ τὸ εἶναι καθημαγμένος τῇ ἐκ τοῦ μηροῦ αἰμορροΐᾳ,
 » καὶ πυθομένου τί εἴη τοῦτο, ἐδείχθη ὑπ' ἐμοῦ ὁ κεραυ-
 » νόστομος ἐκεῖνος σκώληξ, ὁ δακὼν με.
51. « Ἀποτεφρωθεὶς δ' ὁ σκώληξ ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ ὀσίου, ἐμ-
 » βλέψαντος βλέμματι θυμῶδει, ἔλαβε σῶμα καλὸν λυτρω-
 » θεὶς τοῦ κακοῦ· καὶ προσκυνήσας τὸν διδάσκαλον, ἔφη
 » αὐτῷ·
52. « Ἐγὼ, ὦ μέγα ὅσιε, δαίμων εἰμὶ, Βαρτσοῦς ὀνόματι ¹,
 » ὃς μέγα ἁμαρτῶν, ἄρὰν ἔλαβον παρὰ τοῦ Βριγοῦ· νῦν
 » δὲ λυτρωθεὶς τῆς φύσεως τοῦ σκώληκος, χάριτι τῆς σῆς
 » ὀράσεως, ἔχω τὴν πρώτην φύσιν. » Ταῦτ' εἰπὼν ἄφαν-
 » τος ἐγένετο.
53. « Ἀπιδὼν δ' ἔπειτα εἰς ἐμὲ ὁ μέγας ὀσιος βλέμματι θυμῶ-
 » δει καὶ ὀξεῖ, ἔφη· « Σὺ οὐκ εἶ Βραχμάν, ἀλλὰ Ξατρῆς,
 » ὃς καὶ δειχθεὶς, ἀκλόνητος ἔμεινας· ποῦ γὰρ τῷ Βραχ-
 » μᾶνι τοσαύτη καρτερίᾳ ;

1. Ἐνιοὶ λέγουσιν, ὡς ὁ Ἰνδρας μετεμορφώθη εἰς τοῦτον τὸν σκώ-
 ληκα, ἵνα καταράσῃται ὁ Παρασσουράμας τοῦ Καρνᾶ, ὃς ἐμάνθανεν τὴν
 ὀπλικὴν εἰς ὀλεθρον τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

54. « Ὡς κάκιστε, αὕτη ἡ καλὴ καὶ ἄμωμος μάθησις, ἣν με-
 « μάθηκας, ὡς ἡβούλου, ἀπάτη χρησάμενος, ἔστω σοι
 « ἄχρηστος, καθὼς ἡ ὑπερλάμπουσα Σελήνη, τοῦ οὐρανοῦ
 « ὄντος ἐπινεφέλου.
55. « Ἦν Βραχμᾶστραν βραχμανικῶ σχήματι ἐδιδάχθης, αὕτη
 « ἐν καιρῷ μεγάλου πολέμου, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανά-
 « του σου ἀπολεσθήσεται, καὶ ἀσύμφορος ἔσεται εἰς ἀνάλρε-
 « σιν τῶν ἐχθρῶν.»
56. « Μετὰ τοσαύτην θεραπείαν πρὸς τὸν διδάσκαλον, ὦ μῆ-
 « τερ, ἀρά μοι ἐγένετο εἰς θλίψιν, ἀναιρετικὴ τῆς ὀπλι-
 « κῆς μαθήσεως· τῶν γὰρ ἀτυχῶν, φασι, πᾶσα σπουδὴ
 « καὶ ἐπιμέλεια εἰς μείζω ἀτυχίαν ἐπιγίνεται.
57. « Πρὸς δὲ τούτοις, τῶν Πανδοϊδῶν πορευομένων εἰς ἔρη-
 « μον, καὶ περ κωλυθεῖς νύκτωρ ἐν ὀνείρῳ ὑπὸ τοῦ
 « Ἡλίου, ἐν ἡμέρᾳ ὅμως ἔδωκα τῷ Ἰνδρᾷ, αἰτήσαντι ἐν
 « σχήματι Βραχμᾶνος, ἄμφω τὰ ἐνώτια καὶ τὸν θώρακα ¹.
58. « Ἐκ μὲν δὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ Βραχμᾶνος ἡ γῆ καταπιεῖται
 « τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρματος μου ἐν πολέμῳ· ἐκ δὲ τῆς
 « ἀρχῆς τοῦ διδασκάλου, ἄχρηστος ἔσται μοι ἡ Βραχμᾶ-
 « στρα· τὸ δὲ ζευγὸς μου τῶν ἐνωτίων ἀπώλετο, τὸ λάμ-
 « πον, ὡς Ἡλίου, ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν.
59. « Ἀπώλετο καὶ ὁ θώραξ, ὁ ἀδιάρρηκτος καὶ τῷ κεραυνῷ,
 « τῷ ῥιπτομένῳ μετὰ θυμοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα. Τίνι τοίνυν
 « πλεονεκτήματί μου νικηθεῖν ἂν ἐν πολέμῳ ὁ Ἀρζούνας,
 « ὅφ' οὗ ἐνικήθη καὶ αὐτὸς ὁ Ρούδρας;
60. « Χαρεῖς δ' ὅμως ἐπὶ τῇ ἐμῇ καρτερίᾳ ὁ Ἰνδρας, τοῦ τὰ

1. Μεγαλόδωρος γὰρ ἦν καὶ φιλόδωρος ὁ Καρναῶς. Ὁ Ἰνδρας ἠπάτη-
 σεν αὐτὸν εἰς νίκην τοῦ υἱοῦ Ἀρζούνα· ὁ μὲν γὰρ θώραξ ἦν ἀδιάρρηκτος,
 τὰ δ' ἐνώτια, ὡς δύο ἥλιοι, εἰς ἀμβλυωπίαν φέροντες τοὺς ἀντιβλέ-
 ποντας.

» μὲν ὧτα ¹ διασχίσαντος, τὸ δὲ σῶμα ἐκδείραντος ²,
 » καὶ δόντος αὐτῷ τά τε ἐνώτια καὶ τὸν θώρακα, ἀντέ-
 » δωκέ μοι μίαν λόγχην, ἀναιρετικὴν ἐνὸς ἥρωος· αὕτη
 » ἐστὶν ἡ ἐμὴ ἐλπίς ³.

61. « Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ λόγχη οὐκ ἰσχύει ἀπαραιτήτως (ἀναγ-
 » καίως) κατὰ τοῦ Ἀρζούνα, φυλαττομένου ⁴ τῇ συμβου-
 » λῇ τοῦ Ἰνδρα· ὅθεν οἱ νεώτεροί μου ἀδελφοί, νικήσαν-
 » τες πάντας παντοίως, πάντων τῶν μερῶν τῆς γῆς βα-
 » σιλεύουσιν.

62. « Ἐγώ γε μὲν οὖν γινώσκω τὸν ἐμαυτοῦ θάνατον, ὁραθέν-
 » τα ἐν ὄνειρῳ· ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁλλυῖός εἰμι, μῆτερ, διότι
 » σὺ, ἡ οὖσα ἀγιωτέρα πάντων τῶν ἀγίων τόπων, ὁρᾷ
 » ὑπ' ἐμοῦ νῦν ἐν καιρῷ τῆς ἐξορμήσεως. »

63. Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Καρνᾶς, προσκυνήσας τοὺς πόδας τῆς
 μητρὸς, προσέταξεν ἐξοδὸν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ· ἡ δὲ Πρι-
 τὰ, λαβούσα ἐκ τοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ καὶ χαρὰν, καὶ λύπην
 μεγάλην ⁵, ἀνεχώρησεν οἰκαδὲς.

64. Ἐχων δ' ὁ Πουροχύτας ἀνὰ χεῖρας στάμνον πλήρη ὕδα-

4. Τὼ ὧτε, ἐν δυϊκῷ ἀριθ. φέρει τὸ πρωτότυπον.

2. Σὺν τούτοις ἐγεννήθη, διὸ καὶ προσκυλλημένα ἦσαν τῷ σώματι αὐτοῦ.

3. Ἵνα μὴ εἴπῃ, ἐπειδὴ τόν τε θώρακα καὶ τὰ ἐνώτια ἀπώλεσας, καὶ ἀρὰς ἔλαβες, διὰ τί θούλει πολεμεῖν; διὰ τοῦτο ἐπιφέρει, ὅτι μία μόνη μοι ἐλπίς λείπεται, ἡ λόγχη, ἣν ἐχαρίσατό μοι ὁ Ἰνδρας, ἀναιρετικὴ οὕσα ἐνὸς ἥρωος.

4. Φυλαττομένου, προσέχοντος. Οἶονεῖ ἔλεγεν· ἐγὼ δι' ἐκεῖνον φυλάττω αὐτήν· ἀλλ' ἐνδέχεται μὴ τυχεῖν ἐκεῖνον ἐνώπιόν μου ἐν ἀνάγκῃ, ἀλλ' ἄλλον τινα ἥρωα· προσέχει γὰρ ἐκεῖνος, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔρχεται ἐνώπιόν μου ἀπλῶς, καὶ ὥς ἔτυχε.

5. Χαρὰν μὲν, ὅτι οἱ πέντε ζήσονται, λύπην δὲ, ὅτι ὁ Καρνᾶς τεθνήσκει.

τος ¹, ὃ ἐμιάνη τῇ δακρυρροΐᾳ τῶν πασχόντων ὀφθαλμῶν ἐκ τῆς κόνεως, τῆς ἐξανισταμένης ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου, ἔλουνεν ἐν τῇ ἐξόδῳ τὸν βασιλέα Δουριοδάναν ἄνευ ἐπωδῆς· ἐπελάθετο γάρ ².

65. Τῶν δὲ πρὸς τοῦτον σωτηριωδῶν εὐχῶν μὴ ἐξερχομένων ἐκ τῶν στομάτων τῶν Βραχμῶνων, ἵνα μὴ φανεῖεν ψευδεῖς, οἱ Βραχμᾶνες, ἔλκοντες ταύτας βία, χθαμαλῇ τῇ φωνῇ ἐξεφώνουν, ὥςπερ πολὺ πονήσαντες ³.

66. «Σὺ μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐν τούτῳ τῷ δεινῷ πολέμῳ, κα-
» τὰ βαλὼν ἐχθροὺς ἀπείρους, καὶ ἀνελὼν γενναίους ἥρωας,
» βασιλεὺς ἐπὶ μήκιστον μετὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς γῆς
» ἀπάσης ⁴.»

67. Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὢν ἐφ' ἄρματος, ὥς ἐπ' οἴκου θανάτου, ἔχαιρεν (ἄφρων!), ἀκούων τῶν εὐχολογιῶν τῶν εὐχολόγων ⁵, ἃς οἱ φρόνιμοι, ἐξηγουντες τούναντίον ⁶, ἤχοντο.

68. Ἡ πρήγονος Σελήνη, ἥ ἐστι τὸ σκιαδίων τούτου τοῦ Δουριοδάνα, ἔπασεν εἰς γῆν, ὥςπερ λέγουσα ἀριδήλως· «Ὅς
» τις ποιεῖ πολλὰ κακὰ, οὗτος αἰτία γίνεται τῆς πτώ-
» σεως τῶν προπατόρων ⁷.»

1. Ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει ὁ ποιητὴς τὰ συμβάντα κατὰ σημεῖα ἐν τῇ ἐξόδῳ τοῦ στρατοῦ.

2. Σημεῖον κακὸν, τὸ μινθῆναι τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ σφοδρὸς ἄνεμος, καὶ τὸ ἐπιλαθέσθαι τῆς μυστικῆς εὐχῆς, τῆς ἐπωδῆς.

3. Καὶ τοῦτο κακὸν σημεῖον, τὸ ἐκφωνεῖν φωνῇ χθαμαλῇ τὰς εὐχάς.

4. Αὕτη ἐστὶν ἡ εὐχή.

5. Ὑμνολόγων.

6. Ἐ τῆς συνθέσεως καὶ σημασίας τῶν λέξεων καὶ ἄλλη ἔννοια ἐννοεῖται· «Σὺ μετὰ τοῦ στρατοῦ, καταβληθεὶς ὑπ' ἐχθρῶν ἀπείρων, ἀπό-
» λαυσον τοῦ οὐρανοῦ, διαβάς τὸν θερμὸν ἥλιον.»

7. Ὁ γὰρ υἱὸς, ποιῶν κακὰ, αἴτιος γίνεται τῆς πτώσεως τῶν πατέρων ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν.

69. Ἡ δὲ παρθένος, ἣ ἤρχετο ἐνώπιον τοῦ Ἰνδιστίρα ἐπ' ἀγαθῷ, ὡς ἀγαθὴ νίκη, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς στάμνον πλήρη ὕδατος, προσκρούσασα καὶ πεσοῦσα, ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει μεγαλοφώνως ¹.
70. Ἐπεςε δὲ καὶ τὸ καλὸν διάδημα, ἐγκαταλιπὼν τὴν κεφαλὴν τούτου τοῦ βασιλέως ἐκ φόβου, διότι κακὸν ἔμελλεν ἔσεσθαι αὐτῷ ἐκ τῶν πληγῶν τῶν πολεμίων ἡρώων.
71. Ἐπεςε πρὸς τούτοις καὶ ὁ αἷσιος λαμπτήρ ², ὁ ὢν σύμβολον τῆς λαμπρότητος τοῦ βασιλέως, ἐκ τῆς τρεμούσης χειρὸς τοῦ λαμπαδούχου, φοβηθέντος ἐξ ἀγρίας φωνῆς δύο γαλῶν, σύνεγγυς μαχομένων ³.
72. Ὁ δ' ἦχος τοῦ τυμπάνου, ὁ σημαντικὸς τῆς ἐξόδου, ἀπηχῆς ἦν καὶ ἄχαρις, καὶ ὥσπερ κλαυθμὸς τῆς ἀγαθῆς νίκης, διαῤῥαγέντος τοῦ τυμπάνου ἐκ τοῦ σφοδροῦ κρούσματος τοῦ ὑπερηφάνου τυμπανιστοῦ.
73. Καί τοι δ' ἐκωλύετο οὗτος ὁ Δουριδάνας, ὑπὸ τε τῶν συνεχῶν κακῶν οἰωνῶν καὶ ὑπὸ τῶν συμπορευομένων πολυνόων καὶ πολυόπλων, τοῦ τε Βήσμα, καὶ Δρόνα, καὶ Κριπᾶ, ἐπορεύετο ὅμως ὁ ἄφρων.
74. Τότε ἐκ τῶν θηλέων ἐλεφάντων πολὺς χυμὸς ἀνεφάνη ⁴, καὶ ἐφαίνετο, ὡς περ εἰ ἐδόθη αὐταῖς ὁ χυμὸς παρὰ τῶν ἀρρένων ἐλεφάντων, ἐξιόντων εἰς πόλεμον, ὡς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς, ἀποδημοῦντος, δίδοται ἡ περιουσία τῇ γυναικὶ ⁵.

1. Καὶ τοῦτο κακὸν σημεῖον.

2. Ἡ ἐπτάφωτος λυχνία.

3. Δύω ἀπαίσια, καὶ ἡ πτώσις τοῦ λαμπτήρος, ὅς προηγείται, ὡς αἷσιος, καὶ ἡ μάχη παρουσῶν δύο γαλῶν· ἀπαίσιον γὰρ κρίνεται τὸ διῆναι γαλῆν ἐν ἐξόδῳ τινός.

4. Ἐκ τούτου σημαίνει βούλεται, ὅτι κακὸν σημεῖον καὶ τοῦτο ἦν· οἱ γὰρ θήλυες ἐλέφαντες οὐκ ἐκρέουσι χυμόν.

5. Καθὼς ὁ ἀποδημῶν ἀφίησι τὴν περιουσίαν παρὰ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ.

75. Ἐκ δὲ τῶν συνεχῶν πυρκαϊῶν, αἱ συνέβησαν τότε, θερμότης μεγάλη ἐγένετ' ἂν ἐν γῇ, εἰ μὴ ὕδωρ ἔπιπτε πολὺ ἀπὸ τῶν ὀρμάτων τῶν ἐαδιζόντων ἵππων ¹.
76. Ὑπὸ δὲ τῶν ἵππων, φοβηθέντων ἐκ δεινῶν φωνῶν δύω ἐλεφάντων μαχομένων, ἐφέροντο τὰ ἄρματα ἀτάκτως, ὧν οἱ μὲν τροχοὶ ἦσαν κατεαγότες, ἡ δ' ἡνίοχοι ἐμβρόντητοι, οἱ δὲ ζυγοὶ σεντετριμμένοι, οἱ δὲ χαλῖνοι διερρήγμενοι ².
77. Ἐγὼ νομίζω, ὅτι πορευόμενοι οἱ στρατιῶται, οὕτως ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τῶν σημαιῶν, τῶν σαλευομένων διὰ τοῦ ἀέρος, τοῦ πνέοντος ἔμπροσθεν ³. «Μὴ πορεύεσθε εἰς τὸ πρόσω, ἀλλὰ στρέψατε εἰς τοῦπίπῳ· ἀποθανεῖσθε ἢ γὰρ πάντως.»
78. Ἀφίκετο δ' ὁ Βασιλεὺς Δουριοδάνας εἰς τὴν Κουρουζέτραν, ληψόμενος δόξαν, εὐφραινόμενος, καὶ λίαν ἐπαιρόμενος, μετὰ τοῦ στρατοῦ, ὃς ἐστρατοπέδευsen ἐν γῇ πάντα ἐχούσῃ τὰ ἀγαθὰ.
79. Ἔσθη οὖν ὁ ἀπέραντος, ὡς Ὠκεανὸς ⁴, στρατὸς τοῦ βασιλέως, βοὴν ποιῶν καὶ διακυμαινόμενος τοῖς πηδητικαῖς ἵπποις, καὶ ἀγλαϊζόμενος τοῖς ἐλέφασιν, ὡς νέφεσι, καὶ ταῖς σκηναῖς, ὡς ὄρεσι, καὶ λάμπων τοῖς ὅπλοις, ὡς πυρί.
80. Καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Δουριοδάνᾳ χειροτονήθη ἀρχιστράτηγος ὁ υἱὸς τῆς Γαγγῆς, εἰπὼν τάδε· «Ἐγὼ γε τοὺς μὲν
» Πανδοίδας οὐκ ἀναίρεσω ⁵. τῶν δὲ λοιπῶν πολεμικῶν ἐν
» μιᾷ ἡμέρᾳ μίαν μυριάδα ὀλέσω.»

1. Καὶ τοῦτο κακὸν σημεῖον, τὸ δακρυρροεῖν ὑπὲρ τὸ μέτρον τοὺς ἵππους.

2. Κακὸν σημεῖον καὶ τοῦτο.

3. Κακὸν σημεῖον καὶ τὸ πνέειν ἔμπροσθεν τὸν ἀέρα.

4. Ἐπὶ γὰρ τοῦ Ὠκεανοῦ νέφη κατιᾶσιν, εἰς τὸ λαβεῖν ὕδωρ, καὶ ὄρη εἰσὶ, ὅηλ. νῆσοι, καὶ πῦρ ἐστὶ, καὶ τὰ κύματα ἤχον ποιοῦσι.

5. Δηλονότι τρώσω αὐτοὺς πολεμικῶν, ἀλλ' οὐκ ἀφαιρέσω τὴν ζωὴν αὐτῶν.

81. Ὑπὸ δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα ἐπτὰ στρατηγοὶ ἐχειροτονήθησαν, ὁ γενναῖος Σατεκῆς ¹, ὁ βασιλεὺς τῆς Μαγάδας, ὁ Δρουσταδιούμενας, ὁ Βιράτας, ὁ Δρουπάδας, ὁ Σικανδῆς, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σέδης.
82. Τὴν δ' ἀρχιστρατηγίαν ἔλαβεν ὁ Ἀρζούνας, χαρεῖς ἐπὶ τῷ ὑποσχέσθαι τὸν Κρισνᾶν γενήτεσθαι ἡνίοχον. Τούτοις δὴ τοῖς ὀκτὼ στρατηγοῖς περιεπόμενος ὁ Ἰνδιστίρας, ἡγλαΐζετο, καθὼς ὁ ἥλιος τοῖς ὀκτὼ πλάνησι.
83. Γνώμης δὲ περὶ πολέμου γεγενημένης ἐν ἀμφοτέροις τοῖς στρατοῖς, ὁ Βαλαράμας ², ἀχθεσθεὶς ἐπὶ τοῖς δεινοῖς τοῦ οἰκείου γένους, λαβὼν ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀνεχώρησεν εἰς προσκύνησιν ἀγίων τόπων, τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς ὁχθῆς τῆς Σαρασβατῆς.
84. Ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς Ρουκμῆς ³, ἔχων μίαν Ἀξκουχινὴν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν, ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ τε τοῦ Ἰνδιστίρα καὶ τοῦ Δουριοδάνα, εἰπὼν ἑκατέρῳ· «Ὁμολόγησον ἐμέ καταφύγιον ⁴, καὶ τότε βοηθήσω σοι.»
85. Ὁ μὲν οὖν Δουριοδάνας ἠρώτησε τοὺς λογάδας ἥρωας· «Διὰ πόσου χρόνου ἕκαστος ὑμῶν τῶν θυμυειδῶν οἷός τέ » ἐστὶ τὰς ἐπτὰ νικῆσαι Ἀξκουχινᾶς τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν τῷ » μεγάλῳ τούτῳ πολέμῳ; »
86. Ἀπεκρίναντο λέγοντες, ὁ μὲν Βήσμας καὶ ὁ Δρόνας, ἱκανοὶ εἶναι εἰς ὅλεθρον τοῦ ἐχθροῦ, ἐν τριάκοντα· ὁ δὲ Κριπᾶς, ἐν ἐξήκοντα· ὁ δὲ Ἀσβατάμας ἐν δέκα· ὁ δὲ Καρνᾶς ἐν πέντε ἡμέραις.

1. Ὁ υἱὸς τοῦ Ζαρασάνδα.

2. Ὁ Βαλαράμας ἀδελφὸς τῆς τοῦ Κρισνᾶ, καὶ διδάσκαλος τοῦ Δουριοδάνα εἰς τὴν ῥοπαλομαχίαν.

3. Ὁ Ρουκμῆς ἀδελφὸς ἦν τῆς Ρουκμινῆς, γυναικὸς τοῦ Κρισνᾶ.

4. Ὅτι δι' ἐμοῦ νικήσεις δηλ.

87. Διακριθέντων δὲ τῶν Μαχαράτων ὑπὸ τοῦ Βήσματος, τοῦ σιλέως ἐρωτήσαντος, ἀριθμηθεῖς ὁ Καρνᾶς ἐν τοῖς Ἀρδδαράταις, ἐβεβαίωσε πάλιν θυμῷ τὸν πρῶτον ἐκεῖνον λόγον ¹.
88. Ἐξαποσταλεις δ' ἄγγελος, ᾧ ὄνομα Οὐλούκας, παρὰ τοῦ Δουριοδάνα, ἐτοίμου ὄντος εἰς πόλεμον, εἶρηκε τῷ Ἰνδιστίρα, ὄντι ἐν συνόδῳ, ῥήματα πικρὰ καὶ θυμοδακῆ·
89. «Τίνος δυνάμει πεποιθώς, ὦ βασιλεῦ, βούλει πόλεμον
» ποιῆσαι κατὰ τοῦ Δουριοδάνα, τοῦ ἐλέφαντος; οὐκ ἔστι
» τοῦτο κυβεῖα· νικηθεῖς γὰρ ἤδη, οὐκ ἀπελεύσῃ ζῶν σὺν
» τοῖς οἰκείοις ἀδελφοῖς.
90. « Ἄπιθι ἐν τάχει ζῶν· ἄφες τὴν περὶ πολέμου γνώμην·
» ἔσθις πάντοτε ² ἡδέα βρώματα, διδόμενα παρὰ τῆς
» χειρὸς τοῦ Βήμα, τοῦ ὄντος μαγείρου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
» βασιλέως Βιράτα.
91. « Διδότω ἡ καλὴ Δραουπαδὴ σοὶ τῷ ἐν σχήματι ὄντι Βραχ-
» μᾶνος, καινὰ ἱμάτια λευκὰ, ὑφανθέντα ἐκ τῶν νημάτων
» ἐάμβασκος, τοῦ ξινομένου τῇ χορδῇ τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα.
92. « Ἐχεις ἀφροντίστως ἱμάτια καὶ βρώματα ἀρκετά· μὴ
» ἔχε φροντίδα βασιλείας, πρόξενον θανάτου. Διὰ τί, ὦ νή-
» πιε, ποιεῖς παρανάλωμα θανάτου καὶ τούτους τοὺς περὶ
» σὲ ἐνδόξους βασιλεῖς;
93. « Εἰ δέ σοι ἔφρεσίς ἐστιν ἀναβῆναι ἐφ' ἄρμα, ἐφ' ἵππον,
» ἐπ' ἐλέφαντα καὶ ἐπὶ φορεῖον, ποιήσον δουλείαν τῷ Δου-

1. Ὃν εἶπαν, ὅτι τότε πολεμήσει, ὅταν ὁ Βήσματος ἀποθάνῃ. Ἐρωτήσαντος τοῦ βασιλέως, τίνες εἰσὶ Μαχαράται, καὶ τίνες Ἀρδδαράται, ὁ Βήσματος ἄλλους μὲν εἶπε Μαχαράτας· τὸν δὲ Καρνᾶν Ἀρδδαράταν. Μαχαράτας δ' ἐτυμολογεῖται, ὁ μέγας εἰς τὸ ἄρμα, τουτέστιν ὁ ἐντελής εἰς τὴν ἐφ' ἄρματος μάχην· Ἀρδδαράτας δὲ, ὁ ἡμιτυς εἰς τὸ ἄρμα, τουτέστιν ὁ ἀτελής εἰς τὴν ἐφ' ἄρματος μάχην.

2. Αὐτολεξεῖ, ὅσον ἐφίη.

» ριοδάνα, ὅς ἐστιν ἡ Καμαδδενου ¹ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ
» ὑπηρέτας. »

94. Ἐκ τοιούτων λόγων σκληρῶν ἡ ὄψις τῶν ὁμμάτων τῶν
ἡρώων, θυμοῦ πληρωθέντων, ἐρυθρὰ ἐγένετο ἐν μέσῳ τοῦ κό-
σμου, ὡς ἐσπέρα τῆς νυκτὸς τοῦ θανάτου τῶν Καουραβῶν.

95. Τίνος δὲ τῆς κόρης τῶν ὁμμάτων ἡ γλῆνη, μεμιγμένη τῷ πυ-
ρὶ τοῦ θυμοῦ, οὐκ ἔπεσεν εὐθέως ἐπὶ τὸν ἄγγελον ἐκεῖνον, ὡς
ῥάβδος σιδηρὰ τοῦ Ἰάμα, μεμιγμένη τῷ πυρὶ τῆς συντελείας;

96. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Σέδης ἤψατο θυμῷ τῆς Σαταγ-
γνῆς ², σημαίνων διὰ τούτου, ὡς οἱ ἑκατὸν Καουραβαὶ
ἀναιρεθήσονται, καὶ ἐποίησε σημεῖον ἐπὶ γῆς πέντε δα-
κτύλων τῷ κρούσματι τοῦ ποδὸς, σημαίνων ὡς οἱ πέντε
Πανδοῖδαι στερεοὶ ἔσονται (σωθήσονται).

97. Ὁ δὲ Δρυστακετοῦς ἔδακνε θυμῷ τοῖς ὁδοῦσι τὸ ξίφος,
σπινθήρας ἐκπέμπον· τοῦτο δὲ ὑπὸ τίνος τῶν ἐπὶ τῆς
συνόδου οὐκ ἐνομίσθη ὡς στύλος καπνοῦ τοῦ πυρὸς τῆς
ἀνδρείας, τοῦ ἀπτομένου ἐν καρδίᾳ ³;

98. Ὁ δὲ Δρυσταδιούμνας τοιοῦτον ἱταμόν καὶ χαλεπὸν σχῆ-
μα ἐποίησεν ἐκ θυμοῦ, ὥστε ἡ ἐν τῷ γυμνῷ ξίφει ἐμπε-
σοῦσα αὐτοῦ μορφή ἐφαίνετο, ὡς περ εἴ ἦν ὁ Ἰάμας, τρέμων
καὶ λέγων, « Τί ποιήσω ; »

99. Ὁ δὲ θυμοειδὴς Ἀθημανιοῦς, τὴν μὲν κόρην τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ στρέφων ὡς Σελήνην, τὴν δὲ ὀφρὺν κυρτῶν, ὡς τόξον ⁴,

1. Καμαδδενου, μυθευομένη δάμαλις, ἥ ἐστι πάνδωρος, ὡς τὸ τῆς
Ἀμαλθείας κέρα.

2. Σαταγγνῆ, ἐπίθετον λόγχης· ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἀναιρεῖν
ἑκατόν. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

3. Μέλας ὁ σίδηρος, μέλας καὶ ὁ καπνός.

4. Τὸ μὲν σεληνοειδὲς τῆς κόρης ἀναφέρεται εἰς τὸν Κρισανῶν, ὃς ἦν
ἔμπειρος τοῦ πολεμικοῦ δίσκου, τὸ δὲ τοξοειδὲς τῆς ὀφρὺς, εἰς τὸν
Ἀρζούναν, ὃς ἦν ἔμπειρος τοῦ τόξου.

ἐγένετο ὁμοιος τῷ πρὸς μητρὸς θεῖῳ καὶ τῷ πατρί.

100. Οἱ δὲ πέντε υἱοὶ τῆς Κρισινᾶς εἶπον θυμῷ τάδε· «Ὁυ-
» τοι οἱ ἑκατὸν ἐχθροὶ ἀναιρετέοι εἰσὶν ἐν πολέμῳ, οἱ μὲν
» ἐπιτετριμμένοι τοῖς δακτύλοις τῶν ποδῶν ἡμῶν, οἱ δὲ
» τοῖς τῶν χειρῶν ¹».

101. Ὁ δὲ Κρισινᾶς ἐκίνει θυμῷ τάχιστα τὰ ἐλέφαρα τῶν
ὀφθαλμῶν, τὰ πρωταίτια τῆς φορᾶς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς
νυκτὸς ², βουλόμενος πλήρη ποιῆσαι ἐν ἀκαρεῖ τὴν μακρὰν
ζωὴν τῶν ἐχθρῶν, ἣν αὐτὸς ἐποίησεν ³.

102. Ὁ δὲ Βήμας ἡ παλάμη ἔκρουσε τὸν μέγαν μηρὸν αὐτοῦ
θυμῷ, ταύτης ἐκ τοῦ ἤχου, εἰ παρῆσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Δρυ-
ταράστρα, ἐτεθνήκεισαν ἂν τῷ φόβῳ.

103. Ἡ δὲ γλῶσσα τοῦ Σατεκῆ, διακινουμένη ἐν τῷ ἡνεωγ-
μένῳ στόματι αὐτοῦ, εἰπεῖν τι βουλομένου, ἐφαίνετο ὡς
πραγματικὸν πῦρ τοῦ θυμοῦ τῆς καρδίας, ἐξελθὸν εἰς
τὸ κατακαῦσαι τὸ γένος τῶν ἐχθρῶν.

104. Ὁ δὲ Νακούλας καὶ ὁ Σαχαδέβας, οἱ δίδυμοι, ἐφάνησαν
ὡς δύω χεῖλη τοῦ θανάτου, ὅς ἐστιν ὡς ὄφις, πίνοντα
τὴν πνοὴν τοῦ κόσμου, καθὼς τὰ χεῖλη τοῦ ὄφεως τὸν
ἀέρα· καὶ ἀπέδειξαν τὴν δυάδα τῶν ἑαυτῶν γυμνῶν ῥομ-

1. Τούτων γὰρ τῶν πέντε οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν
ἑκατὸν συμποσοῦνται.

2. Ἡ ῥοπή τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ ἐλάχιστον καὶ πρώτιστόν ἐστι μέτρον
τοῦ χρόνου, ᾧ μετρεῖται ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἣτις συμποσοῦται ἑκα-
τὸν ἔτεσιν· ἐκ μὲν γὰρ τῶν ῥοπῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ συνίσταται τὸ λεπτόν·
ἐκ δὲ τῶν λεπτῶν, ἡ ὥρα· ἐκ δὲ τῶν ὥρῶν, τὸ ἡμερονύκτιον· ἐκ δὲ τοῦ
ἡμερονυκτίου ὁ μῆν· ἐκ δὲ τῶν μηνῶν, τὸ ἔτος· ἐκ δὲ τῶν ἐτῶν ὁ αἰὼν·
οἷον· εἶλεγε, διὰ τῆς ταχείας ἀνοιγοκλείσεως τῶν ὀφθαλμῶν ἐσήμαινε τὴν
ταχείαν συμπλήρωσιν τῆς ζωῆς τῶν Καουραβῶν, τουτέστι, τὸν θάνατον
αὐτῶν.

3. Ὁ Κρισινᾶς αὐτός ἐστιν ὁ Βισνοῦς, ὁ ὕπατος τῶν θεῶν.

- φαιῶν, ὡς δίκηλον γλῶσσαν ὄφειως, λείχουσιν τὸν αἰθέρα.
105. Ἐξαίσιος δὲ θυμὸς ἐγένετο τῷ Ἀρζούνα, οὗ ἡ μὲν ὀφρὺς ἐχόρευεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡς χορεύτρια ἐπὶ θεάτρου· δραματουργὸς δ' ἦν τὸ τόξον, ἡ Γανδίβα· δράμα δὲ, ἡ ἀπώλεια τῶν ἐχθρῶν.
106. Γνοὺς δ' ὁ Οὐλούκας πρῶτον ἑαυτὸν γεννησόμενον καὶ θυμὰ καὶ σφάγιον εἰς τὸν μέγαν θυμὸν τούτων, ὡς εἰς πῦρ ἀνθρωποθυσίας, φοβηθεὶς, ὑπανεχώρησε, τῇ νεύσει τῶν ὀφρύων τοῦ Ἰνδιστίρα.
107. Ἀναστάντος δὲ τοῦ Ἀρζούνα εὐθέως, καὶ ἐπαπειλήσαντος πρὸ τοῦ Ἰνδιστίρα, οὕτως, « Ἐγὼ ἅπασαν τὴν πληθὺν » τῶν ἐχθρῶν ἐχθρικῶς ἐν ἀκαρεῖ ἀπολέσω, τυχὼν τῆς » ἑοθητίας μόνου τοῦ Κρισνᾶ, » οἱ ἡγεμόνες παρέτατον πάντα τὸν στρατὸν προθύμως.
108. Σεβέσθω, ὡς ἑομεύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ καλοῦ διδασκάλου, τοῦ ὀρθοδόξου Ζηναδάττα, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας, παρ' οὗ ἔλαβε τέλος τὸ πέμπτου Βιβλίου τοῦ μεγάλου Ποιήματος Βαλαβαράτας, ἣ ἐστὶν ὡς σειρὰ μαργάρων, ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ νοὸς ἐκείνου, ὡς ἐξ ὠκεανοῦ, καὶ ἀναιρετικὴ τῆς ἀγνοίας.
109. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ πέντε μὲν εἰσι κεφάλαια, ἑξακόσιοι δὲ καὶ τριάκοντα πέντε στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον τῆς Ἀνουστούπας ¹.

Τέλος τοῦ Πέμπτου Κεφαλαίου, τοῦ Πέμπτου
Βιβλίου τῆς Βαλαβαράτας,
ἣ ἐμπεριέχονται ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε
τριάκοντα Κεφάλαια.

1. Πάντοτε ὁ μεταφραστὴς ἐκφέρει ἀρσενικῶς τὴν λέξιν· τὸ ὅ Ἀνουστούπα, ἢ ἀνάρθρως, Ἀνουστούπα· ἐνταῦθα δὲ κατὰ παραδρομὴν ἴσως, τὴν ἐκφέρει θηλυκῶς. (Σημ. τ. Ἐκδ.)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

διαλαμβάνον τὸν πόλεμον τῆς πρώτης ἡμέρας.

1. Ἀγαθὰ ποιεῖτω ὁ ποιητῆς τῆς Μαχαβαράτας, ὁ ὢν κάτ-
οπτρον τῆς γνώσεως τῶν ὄντων, ἐν ᾧ πάντα τὰ ἐν κό-
σμῳ, καὶ περ καλυπτόμενα ὑπὸ τε τοῦ χρόνου καὶ τοῦ
τόπου, φαίνονται, ὡς ἔχουσι φύσεως.
2. Τῶν μὲν οὖν βασιλέων πάντων συνελθόντων μετὰ νέων
καὶ γερόντων εἰς τὴν γῆν τοῦ Κουροῦ τὴν ἁγίαν, παρα-
στάς ὁ υἱὸς τοῦ Παρασάρα, ὁ Βεάσας, εἶρηκε τῷ Δρυτα-
ράστρᾳ.
3. «Θεῖον ὄμμα δίδωμί σοι, ἵνα βλέπῃς τὰ ἐν ἐν τῷ πολέ-
μῳ γινόμενα.» Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ ὀσίου, «Οὐ δύ-
ναμαι πάντως γε, ἔφη ὁ Δρυταράστρας, τὴν φθορὰν τοῦ
» γένους καθορᾶν.»
4. Δοὺς δ' ὁ μέγας ὀσιος ὄμμα θεῖον τῷ Σανζαΐᾳ ¹, μέχρι
τέλους τοῦ πολέμου, καὶ τῷ βασιλεῖ εἰπὼν, «Οὗτος ἀναγ-
» γελεῖ σοι πάντα,» ἄφαντος εὐθέως ἐγένετο.
5. Ἐλθὼν δ' ὁ Σανζαΐας τῷ νοῖ εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου,
καὶ ἐπανελθὼν, ἤρξατο διηγεῖσθαι τὴν φθορὰν τῶν ἡρώων
τῷ βασιλεῖ, ἔνδον ὄντι τοῦ οἴκου ² καὶ μεγαλαυχοῦντι.

1. Ὁ Σανζαΐας ἀρχιβουλευτῆς ἦν τοῦ Δρυταράστρα.

2. Αὐτολεξεῖ, ὄντι ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ οἴκου.

6. « Ἄκουσον, ὦ βασιλεῦ βασιλέων· οἱ βασιλεῖς συμφωνή-
 » σαντες ἀλλήλοις, ὥς εἴ τις τρέψει τὰ νῶτα ἐκ πολέ-
 » μου, καὶ ἐν δεινῇ στάσει εἴη, οὗτος οὐκ ἀναιρετέος,
 » ἡλάλαξαν τὸ πολεμικόν.
7. « Ἐκ μὲν οὖν τῶν στρατοπέδων ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν
 » ἐξήεσαν ἐπὶ μάχην, ὥς ἐνσώματοι ἀνδρεῖαι, ἄνδρες γεν-
 » ναῖοι, θαρραλέοι, καὶ εὐθυμοί.
8. « Ἴδὲ θαυμαστὴν γλυκύτητα τοῦ πολέμου, ἧς εἰς γεῦσιν
 » πρόθυμοι ὄντες, οὐδ' ἅπαξ ἔπιον τὸ ἐφετὸν ποτὸν τῶν
 » γυναικείων χειλέων, καὶ περ κρατούμενοι ὑπ' αὐτῶν!
9. « Ὁ μὲν γὰρ τῶν ἡρώων εἵλκετο ταχέως τῆς πολεμικῆς
 » σάλπιγγος τῷ μεγάλῳ ἥχῳ, περὶ μηδενὸς ποιούμενος
 » τὰ δάκρυα τῆς γυναικὸς, τοῦ τε ἔρωτος εὐθέως ἐπιλαν-
 » θανόμενος, καὶ φοβερὸς εἰς πόλεμον γινόμενος.
10. « Ὁ δὲ γενναῖος ὢν, ἀγκαλίσάμενος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
 » καὶ ἐκ τῆς θίξεως τῶν δύο μαστῶν εἰς νοῦν λαβὼν τὰς
 » κούμβας τοῦ ἐλέφαντος ἐν πολέμῳ, ἀφῆκε τὸ ἐρωτι-
 » κόν, καὶ λαβὼν τὸ ἀνδρικόν, ἐξῆλθε σπουδαίως.
11. « Ἔτερος ἀπῆει εὐθυμῶν καὶ ἀδημονῶν, ἐπειγόμενος τῇ
 » σάλπιγγι· καὶ τῇ μὲν μητρὶ χαρὰν παρεῖχεν, ὅτι μήτηρ
 » ἐστὶν ἥρωος· τῇ δὲ γυναικὶ, ὅτι γυνὴ ἐστὶν ἥρωος.
12. « Ἄλλος ἐπορεύετο ἐπισπερχῶς ἐπὶ μάχην, προτρεπόμενος
 » πρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, λεγούσης· « Εἰ ἐγὼ εἰμι φιλτά-
 » τη σοι, συντρίψας τὰς κούμβας τοῦ ἐλέφαντος, τοὺς
 » ὑπερόγκους ἐχθροὺς τῶν ἐμῶν μαστῶν, κόμισόν μοι
 » πολλοὺς μαργαρίτας.»
13. « Ἄλλος δ' ἐπορεύετο γελῶν ἐπὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, λεγού-
 » σχ· « Σὺ, βαλλόμενος τῇ βολῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, φοβού-
 » μενος, πίπτεις εἰς τοὺς πόδας μου, τρέμων· πῶς δ' ἄρα
 » πολεμήσεις ἀντιπρόσωπος τοῖς θέλεσι; »
14. « Ἄλλος καὶ εἰς τὸν ἔρωτα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ὢν ἐπιρ-

- » ῥεπῆς, καὶ τὴν γνῶμην ἀμφιῤῥεπῆς, ἔβλεπε καὶ τὴν γυ-
 » ναῖκα, καὶ τὴν ῥομφαίαν, κρατουμένην τῇ χειρὶ, λάμ-
 » πουσιν καὶ τρέμουσιν.
15. « Ἄλλος δ' ἐγέλα ἐπὶ τοιούτοις λόγοις τῆς γυναικός· « ὦ
 « ἄνερ, μὴ ποιῇς σεαυτὸν ματαίως κατεστιγμένον ἐν πο-
 « λέμῳ, θεὸς ἐμὲ ἐν τῇ σαυτοῦ καρδίᾳ ¹. σὺ γὰρ εἶ τὸ
 « ἐμὸν ἔρεισμα καὶ τούτῳ καὶ τῷ μέλλοντι βίω.»
16. « Καὶ τινος τὴν καρδίαν ἐτάραξεν ἐριστικῶς ἢ τε στρατιὰ
 » τῶν πολεμίων, καὶ ἡ γυνή· ἡ μὲν φέρουσα πλόκαμον
 » ἀβρόν, ἡ δὲ ξίφος λαμπρόν· καὶ ἡ μὲν ἀγλαΐζομένη ταῖς
 » κούμβαις τῶν ἐλεφάντων, ἡ δὲ τοῖς μαστοῖς· καὶ ἡ μὲν
 » ἐκπέμπουσα βολὰς ἐξ ὀμμάτων, ἡ δὲ θέλη ἐκ τόξων.
17. « Ἐτέρῳ δέ τινι ταῦτα ἔλεγεν ἡ μήτηρ, θεῖσα πρότερον
 » ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ Τιλακὰν ² καὶ ὀρυζαν· « Ἐγὼ εἰμι
 » θυγάτηρ πατρὸς ἥρωος, καὶ γυνὴ ἀνδρὸς ἥρωος· ποίησόν
 » με δὲ καὶ μητέρα ἥρωος, πολεμῶν ἐκ καρδίας.»
18. « Ἐτέρα δέ τις ἔλεγε τῷ υἱῷ πρὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὃς ἦν
 » πάνυ ἀνδρεῖος· « Τοσαύτην ἀνδραγαθίαν, τέκνον, καὶ εὐ-
 » πολμίαν δεῖξον ἐν πολέμῳ, ὥστε μηδεμίαν εἶναι διαφο-
 » ρὰν σοῦ τε καὶ τοῦ πατρός.»
19. « Οὕτως δ' ἄλλη ἔφασκε πρὸς τὸν υἱόν· « Ἐν ἀθημονίᾳ
 » εἰμὶ τοῦ δεῦσαι τὰς μὲν προσθίους σοι πληγὰς νέκταρι,
 » τὰς δ' ὀπισθίους φαρμάκῳ, ἡντρεπισμένοις τῇ δυνάμει
 » τῆς ἐμῆς σωφροσύνης ³.»
20. « Ἄλλος ἐνόμισε τὴν εὐχὴν καὶ τὴν Τιλακὰν τῆς μη-
 » τρὸς κρείττους τοῦ θώρακος, δι' ὧν οὗτος ἐν πολέμῳ ὑπε-

1. Καὶ θάνῃς δηλ. πρὸς σὲ ἐλεύσομαι.

2. Ἡ Τιλακὰ τῆς μητρὸς, ὡς εὐχῆ ἐστι καὶ ἀμυντήριον.

3. Ἡ γὰρ σωφροσύνη δυνατὴ ἐστι κτήσασθαι νέκταρ καὶ φάρμακον ἐν ἀκαρεΐ.

- » ράσπισιν ἐποίησε τοῖς συστρατιώταις ἀνδραγαθῶν.
21. «Καί τις παῖς, ἔχων ἐν χειρὶ ξυλίνην μάχαιραν, ἠκολού-
» θησε τῷ ἑαυτοῦ πατρὶ, δεικνύων τὴν πρὸς τὸν πατέρα
» φιλοστοργίαν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀνδρείαν, καὶ λέγων· «Ἄνα-
» ρέσω ἔγωγε τὰ παιδία τῶν ἐχθρῶν·» ἀλλ' ἐκρατήθη ὑπὸ
» τῆς μητρός.
22. «Πορευόμενοι δ' οἱ στρατιῶται, τὰ ἀπαίσια καὶ κακὰ ση-
» μεῖα αἴσια καὶ καλὰ ἐνόμιζον, λέγοντες· «Ζήσασι μὲν
» φῆμαι ἀτρεκέως ἔσονται ἡμῖν· τελευτήσασι δέ, καὶ φῆ-
» μαι, καὶ θεαί.»
23. «Ἐκάτεροι δ' αἱ φάλαγγες, αἱ ταχθεῖσαι, ἡ μὲν ὑπὸ Βή-
» σμα εἰς σχῆμα κεραυνοῦ, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα εἰς σχῆμα
» ὀβελίσκου, διέπρεπον τοῖς μαχηταῖς, τοῖς τε πεζοῖς, τοῖς
» ἐφ' ἄρμάτων, τοῖς ἐπ' ἐλεφάντων, καὶ τοῖς ἐφ' ἵππων.
24. «Ἀμφότεροι δ' οὗτοι οἱ στρατοί, οἱ τοιοῦτοις μαχίμοις
» συνταχθέντες, θαυμαστοὶ ἦσαν καὶ φοβεροὶ, καλοῦντες
» ἀλλήλους εἰς πόλεμον, καθάπερ χερσὶ, ταῖς σαλευομέναις
» σημαίαις.
25. «Φοινικόεντες δ' ὄντες οἱ στρατοὶ οὗτοι ἐκ τῶν χρυσῶν
» θωράκων, καὶ σημαίας ἔχοντες ἀναπεπταμέναις, ἐφαί-
» νοντο, ὥς γλῶσσαι πυρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Ρούδρα ¹,
» εἰς παρανάλωμα τοῦ παντός ².
26. «Ἦν δὲ συμπαρακέλευσιν πολλάκις ἐποιοῦν οἱ στρατιῶ-
» ται, ταυρηδὸν ἐλέποντες, καὶ τὰ χεῖλη τρέμοντες, αὐτὴ
» ἦν πάντως, ὥς μία ἐπωδὴ, εἰς ἔλкусιν τῆς ἀγαθῆς νίκης
» τῶν ἀντικειμένων.
27. «Ίσταμένων δ' ἀντικρυ τῶν πολεμίων, ὥς πολέμιοι ἐνο-

4. Ὁ Ῥούδρας, ὅς ἐστιν ὁ Σίβας, τὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου ὀφθαλμὸν
ἔχει πύρινον, ὃν ὅτε ἀνοίγει κατακαίει τὸ πᾶν.

2. Εἰς πανωλεθρίαν.

- » μίζοντο οἱ ἡγεμόνες ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ἐν θυμῷ ὄν-
 » των, καὶ ἡρμένους ἐπὶ μάχῃ τὰς χεῖρας ἐχόντων, ὥς μὴ
 » διδόντες τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου.
28. « Ἐνταῦθα ὁ γεραίτατος ἐν τοῖς τοῦ Κουροῦ Βήσματος, κο-
 » ρυφὴ ἦν τοῦ πολέμου, ἀργυροῦν μὲν ἄρμα ἔχων, λευκὸν
 » δὲ διάδημα, λευκὸν θώρακα, καὶ λευκοὺς ἵππους, ση-
 » μαίαν δὲ, ὥς Τάλαν ¹, πέντε λευκοὺς λόφους ἔχουσαν
 » χρυσοδέτους.
29. « Ὁ δ' Ἀρζούνας σκοπεύσας, ὥς ἐχθροὺς, ἱσταμένους εἰς
 » μάχην τὸν διδάσκαλον, τὸν προπάτορα Βήσμαν, καὶ
 » τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς, ἀφῆκεν εὐθέως δάκρυα πολλὰ ἐξ
 » ὀφθαλμῶν, καὶ τὰ ὅπλα ἐκ τῶν χειρῶν.
30. « Ἰδὼν δ' αὐτὸν ὁ Κρισνᾶς ἐξάπινα ἰλαρὸν, ἄμαχον, καὶ
 » ἄτονον, ἀπορήσας ², ἔφη· « Λάβε τὰ ὅπλα, ὦ γενναῖε,
 » μνήσθητι τοῦ φιλοσοφικοῦ ἐκείνου δόγματος· « Οὐδέν τι
 » οὐδενός τινός ἐστιν ἴδιον. »
31. « Ταῦτα εἰπὼν ὁ Χαρής, ἔδειξεν αὐτῷ τὴν μεγάλην ἑαυτοῦ
 » φύσιν, τὴν φύσιν τοῦ παντός, πάντα τὰ ἔχοντα πνοὴν
 » γινόμενα καὶ ἀπογινόμενα.
32. « Ἐλθὼν δ' εἰς ἑαυτὸν ὁ Ἀρζούνας τοῖς παραινετικοῖς λό-
 » γοις τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τῇ μεταμορφώσει, καὶ ἀναμνησθεὶς
 » τῆς μεγάλης ἐχθρας τῶν ἐχθρῶν, ἤψατο τοῦ τόξου, φο-
 » βερὸς γενόμενος, ὥς Ἰάμας.
33. « Ἡνίκα δ' οἱ μὲν Πανδοῖδαι ἠλάλαξαν, ὁ δ' Ἀρζούνας
 » ἐπεβάλλετο πολεμεῖν, τῆνικαὐτὰ ὁ Ἰνδιστίρας, ἀφείς τὸν
 » θώρακα καὶ τὸ τόξον, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἄρματος,
34. « Καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βήσμαν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς, εἰς
 » ἀπορίαν βαλὼν τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας, λέγοντας ὧδε·

1. Τάλα, δένδρον ὑψηλόν, καὶ κλάδους ἔχον ὥς ὁ φοῖνιξ.

2. Φοβηθεὶς, διαταραχθεὶς, αὐτολεγεῖ.

- « Ποῦ νῦν οὗτος ὁ βασιλεὺς πορεύεται, τῶν ἐχθρῶν τὰς
 « χεῖρας ἐκτεταμένους εἰς μάχην ἔχοντων, καὶ μνηϊόντων; »
35. « Οἱ δὲ Καουραβαὶ φωνὰς νίκης ἐξηρεύοντο, λέγοντες·
 » Ὁ ἐχθρὸς οὗτος κατέφυγε· εἰς τὸν Βήσμαν. » Ἔθετο δὲ
 » τὸν λώτιον πόδα τοῦ Βήσμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτοῦ ὁ
 » Ἰνδιστίρας, τὸν δίδοντα νίκην.
36. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα, « Εἰ καὶ ἐγὼ, ὦ προπάτωρ,
 « πολεμῶ σοι, δὸς μοι ἐντολὴν εἰς νίκην ¹. » « Φρόντισον
 « τῶν τοῦ πολέμου, ἔφη ὁ Βήσμας, καὶ νίκησεν ἡμᾶς.
37. « Ὡ ἄριστε βασιλέων, εἰ μὴ ἦρχου εἰς πόλεμον, ἐγὼ κα-
 « τηρώμην ἄν σου ² ! νῦν δὲ χαίρω, διότι φρονίμως τὰ
 « δέοντα πάντα πράττεις ³. Τί ἄλλο ἐφετόν σοι ποιήσω; »
38. « Τοιαῦτα εἰρηκότι τῷ Βήσμα, ἔφησεν ὁ ἐχέφρων Ἰνδιστί-
 » ρας, ἐνώσας τὰς παλάμας· « Εἰ φιλόφρων εἶ πρὸς με,
 « εἰπέ μοι τὸν κυρίως τρόπον τοῦ θανάτου σου. »
39. « Ἐγὼ οὐκ ἂν τεθναίην, ἔφη ὁ Βήσμας, οὐδ' ὑπὸ θεῶν,
 « πολεμοῦντων· ἐλθὲ ὁμῶς καὶ ἄλλοτε πάλιν πρὸς ἐμέ ⁴. »
 » Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Βήσμα, ἐπορεύθη ὁ Ἰνδιστίρας
 » πρὸς τὸν Δρόναν, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.
40. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰνδιστίρα τὰ αὐτὰ, καὶ τὰ αὐτὰ ἔρω-
 » τήσαντος τὸν Δρόναν, ἅπερ καὶ εἶπε, καὶ ἠρώτησε τὸν
 » Βήσμαν, ὁ Δρόνας ἀνεκάλυψε τὸν τρόπον τοῦ θανάτου
 » αὐτοῦ. « Εἰ βούλεταί τις, ἔφη, θανατῶσαί με ἐν πολέμῳ,
 « θάνατός μοι ἔσεται ὅταν ἀφῶ τὰ ὄπλα.

1. Ἐπάγγεilaί μοι, ὅτι νικήσω, εἰ ἐγὼ πολεμήσω σοι.

2. Ἀγανακτήσω κατὰ σοῦ.

3. Οἶονεὶ ἔλεγε· μὴ νομίσης, ὅτι ἐγὼ εἰμι σεβαστὸς καὶ αἰδέσιμος παρ' ὑμῖν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ βούλει πολεμῆσαι· ἀλλὰ πολέμησον γενναίως, καὶ νικήσεις.

4. Καὶ τότε δηλ. λέξω σοι τὸν τρόπον.

41. « Τότε δ' ἔγω γε ἀφήσω τὰ ὄπλα ἐν πολέμῳ, ὅταν ἀ-
 « κούσω ἄχαρί τι ¹ ἐξ ὁμοίου σοι φιλαλήθους ² ἀνδρός·
 « φρόντισον οὖν τούτου, καὶ νίκησον τοὺς οἰκείους ἐχ-
 « θρούς. »
42. « Μαθὼν οὖν ὁ Ἰνδιστίρας τὸν βέβαιον (ἀληθῆ) τρόπον
 « τοῦ θανάτου τοῦ Δρόνα, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Κριπᾶν· προ-
 « σκυνησας δ' αὐτόν, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ εὐχὴν, ἐπο-
 « ρεύθη ἀμέσως πρὸς τὸν Σαλέαν.
43. « Ἡσθέντος δὲ τοῦ Σαλέα ἐπὶ τῷ ταπεινῷ ἀσπασμῷ τοῦ
 « βασιλέως Ἰνδιστίρα, καὶ προθύμου ὄντος διδόναι, εἴτι
 « αἰτοίη, ὁ Ἰνδιστίρας, βουλόμενος νίκην, ἀνέμνησεν αὐτόν
 « τοῦ λόγου ἐκείνου, ὃν εἶπε πρότερον ³.
44. Πρὸς δὲ τὸν Καρνᾶν ἐπορεύθη ὁ Κρισναῖς, καὶ ἔφη αὐτῷ,
 « χαρέντι· « Πάντως γε σὺ οὐ πολεμήσεις, ἐν ὅτῳ ζῇ ὁ
 « Βήσμας· ἀφ' οὗ δ' ἐκεῖνος ἀποθάνῃ, ποιήσον τὸ δο-
 « κοῦν σοι. »
45. « Τοῦ δὲ Καρνᾶ ὁμολογήσαντος ταῦτα, ὁ Κρισναῖς ἦλθε
 « πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν, ὃς καὶ διεκήρυξεν, εἰπὼν· « Ὅς τις
 « φιλικῶς νῦν αὐτομολήσῃ πρὸς ἡμᾶς ἐκ τοῦ πολεμίου
 « στρατοῦ, τοῦτον ἡμεῖς φιλικῶς δεχόμεθα. »
46. « Ἐνταῦθα ὁ εὐφρων Ἰουῖουτσοῦς, ὁ ἑτερομήτριος ἀδελφός
 « τῶν κακοφρόνων υἱῶν τοῦ Δρυταράστρα, ἐκγαταλιπὼν
 « τὸν στρατὸν τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν, ἡτομόλησε σὺν τῇ
 « ἑαυτοῦ στρατιᾷ πρὸς τὸν Ἰνδιστίραν.
47. « Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰνδιστίρας εἰς τὸν οἰκεῖον στρατὸν, ἀνα-
 « λαβὼν τὸν θώρακα, καὶ ἀναβάς ἐφ' ἄρματος, ἔτοι-
 « μος ἐγένετο εἰς πόλεμον, καὶ ὕμνησε τὸν ἑλεφαντοπρό-

4. Ἀχαρι, ἀηδὲς.

2. Αὐτολεξεῖ, ἀπαραβλήτου τὴν ἀλήθειαν.

3. Ποιῆσαι δηλ. ταπεινὴν τὴν οἴησιν τοῦ Καρνᾶ, λόγοις ὑβριστικοῖς.

- » σωπον Γανέσσαν, εἰπὼν, «Νίκα, νίκα, θησαυρὲ νοός.»
48. «Τότε οἱ περὶ τὸν Ἀρζούναν, οἱ ἐφ' ἄρμάτων, ἐφύσησαν
» τοὺς μεγαλοφώνους κόγχους· ὁ δ' αἰθὴρ ἐφαίνετο, ὅτι
» ἔμελλε διαρρήγνυσθαι ἐκ τοῦ οἰκείου ιδιώματος ¹.
49. «Καὶ ὑπὸ τῶν Καουραβῶν δὲ ἄπλητοι φωναὶ τῶν κόγχων
» ἐγίνοντο, καταπιέζουσαι τὸν αἰθέρα· ἐκ δὲ τοιούτου με-
» γάλου ἤχου ἐφαίνετο, ὡς ἡ φωνὴ οὐκ ἔστιν ἴδιον τοῦ
» αἰθέρος· τούναντίον δὲ ὁ αἰθὴρ ἴδιον τῆς φωνῆς ².
50. «Ἡ δὲ μεγάλη καὶ ἐνθουσιαστικὴ βοή τῶν στρατιωτῶν
» ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, τῶν ἐχόντων ἔχθραν καὶ
» φιλίαν ³, συμμιγεῖσα ἐν αἰθέρι, οὐ διεκρίνετο ἐκ τίνος
» ἐγίνετο, πότερον ; ἐκ θυμοῦ, ἢ ἐκ χαρᾶς ;
51. «Αὕτη δ' ἡ σύμμικτος βοή τῶν στρατιωτῶν ἐξ ἀμφοτέ-
» ρων τῶν στρατῶν ἐβυθίσθη, ὡς ποταμὸς εἰς τὴν θάλασ-
» σαν, εἰς τὴν βοήν τοῦ Βήμα ⁴, ἐπιστάντος θυμῷ εἰς τὸ
» στάδιον τοῦ πολέμου.
52. «Ἐκατέρωθεν ἔπειτα ἐξώρμησαν ἀνάριθμοι στρατιῶται,
» ἐνθουσιαστικοὶ ὄντες εἰς ἀνδραγαθίαν, καὶ φιλοπόλεμοι,
» ὥστε ἀγλαϊσθῆναι, καθάπερ ἀγλαΐαις, τοῖς αὐτῶν ὑψη-
» λοῖς καὶ λαμπροῖς βραχίοσι.
53. «Μονομαχία δ' ἐγίνετο τούτοις, ἱππεὺς δηλονότι ἐμάχε-
» το ἱππεῖ, καὶ ἄρματηλάτης ἄρματηλάτῃ, καὶ ἐλεφαν-
» τηλάτῃς ἐλεφαντηλάτῃ, καὶ πεζὸς προσέτι πεζῷ.
54. «Καὶ τις ἐλέφας, ὡς ἐλέφας οὐράνιος ἐφαίνετο, φέρων πρὸς

1. Ὁ ἥχος μείζων ἐγένετο τοῦ αἰθέρος. — Ἰδιὸν ἔστι τοῦ αἰθέρος, τοῦ κενοῦ, ἢ φωνῆς.

2. Τὸ μέγα τοῦ ἤχου δηλοῖ καὶ ἀπεριόριστον· ἡ φωνὴ δηλ. οὐ πε-
ριωρίζετο ἐν τῷ αἰθέρι, ἀλλὰ τοῦταντίον ὁ αἰθὴρ ἐν τῇ φωνῇ.

3. Φιλίαν μὲν πρὸς τοὺς οἰκείους, ἔχθραν δὲ πρὸς τοὺς ἐναντίους.

4. Δηλονότι ἡ βοή τῶν στρατῶν οὐδὲν ἦν ὡς πρὸς τὴν τοῦ Βήμα.

- » τοῖς ἑαυτοῦ ὁδοῦσιν ἐμπεπηγμένους τοὺς ὀδόντας πολε-
 » μίου ἐλέφαντος, οὗς ἀπέκοψε ῥιζόθεν ἡμισελήνοις βέλε-
 » σιν ὁ ἀναβάτης.
55. « Ἔτερος ἐλέφας, μὴ ποιῶν πόλεμον ὥς ἔδει, προθύμως,
 » ἐπαίετο κατὰ τῆς κεφαλῆς, ὥς περ ἄγανακτοῦντι, τῷ ἑαυ-
 » τοῦ ὀδόντι, ὃς ἐκριζωθεὶς, ἐκρατεῖτο τῇ προβοσκίδι πολε-
 » μίου ἐλέφαντος ¹.
56. « Τὰ βέλη ἀρματηλάτου τινος γενναίου οὐκ ἔτυχον πιεῖν
 » ἡδὺ αἷμα τῶν ἐχθρῶν, προεκπνευσάντων τῇ δεινῇ κλαγ-
 » γῇ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου, ἐντεινομένης καὶ ἀνιεμένης.
57. « Ἄλλος τις, οὗ τὸ ἄρμα κατεάγη ἐν πολέμῳ, ἀνείλε τὸν
 » ἐχθρὸν, ἀναβάς εὐθέως ἕτερον ἄρμα ἐκ τῶν συμμάχων, ὃν
 » ἄνευ ἀναβάτου, ἵππους τε ταχεῖς ἔχον, καὶ δεξιὸν ἡνίοχον.
58. « Δύω τινες ἵππεῖς, ὧν τὰ μακρὰ δόρατα ἐνεπάγησαν εἰς
 » τὰ πρόσωπα ἀλλήλων, προσπελάσαντες καὶ συμπλακέν-
 » τες θαρράλως, ἀλληλοκτονίαν ἐποίησαν τοῖς ξιφιδίοις.
59. « Ἴππεύς τις οὐκ ἔτυχε τῆς χαρᾶς τοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν
 » θανάτου τῇ οἰκείᾳ χειρὶ, τῶν ἐναντίων ἱππέων πιπτόντων
 » ἐκ τῆς ὀρμῆς τοῦ ἵππου αὐτοῦ, θέοντος καὶ χρεμετίζοντος.
60. « Πεζὸς τις ἀνδρεῖος, οὗ ὁ πυῦς ἐτμήθη ἐν πολέμῳ, ἐρεί-
 » δων τὰς χεῖρας ἐπὶ γῆς, ἔδραμε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀπιόν-
 » τος, καὶ ἀνείλεν αὐτὸν λακτίσματι θατέρου τοῦ ποδός.
61. « Πολέμιόν τινα γενναῖον ἰδόντες οἱ στρατιῶται, εἰσπη-
 » δήσαντα ξιφῆρη ἀθρόον εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, ἔμπληκτοι
 » ἐγένοντο, νομίσαντες κεραυνὸν ἄνωθεν ἐπισκῆψαι ².
62. « Εἰς φάλαγγα μεμηνότων ἐλεφάντων, ὥς εἰς ἀλληλουχίαν

1. Κεχαυνωμένος καὶ ἀπρόσεκτος ἦν ὁ ἐλέφας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ὁδοῦς αὐτοῦ ἐξερριζώθη ὑπὸ τῆς προβοσκίδος πολεμίου ἐλέφαντος, δι' οὗ καὶ ἐπαίετο.

2. Ὡς κεραυνὸν ἐνόμισαν τὸ λάμπον αὐτοῦ ξίφος.

» νεφῶν ἡ Σελήνη, εἰσδύς τις τῶν στρατιωτῶν ἐξαίφνης,
 » ἐποίησε τὴν ἑαυτοῦ φήμην περίλαμπρον, ὥς λάμψιν σε-
 » ληναίαν.

63. « Ἐτερός τις ἀνδρεῖος, ἐπιπεσὼν εἰς τὸ ἵππικόν τῶν πολε-
 » μίων, ἀπέκτεινε πολλοὺς τῶν ἐφίππων, θαίνων ἐπὶ κεφα-
 » λῶν τῶν ἵππων, μὴ ὄντος κενοῦ τόπου ἐν γῇ ¹.

64. « Ὑπὸ δέ τινος ἐτέρου πολεμικοῦ ἐν τῷ πολεμίῳ στρατῷ
 » ἐγένοντα τὰ ἄρματα ἔρημα τῶν παραβάτων, ὥς περ ἦσαν
 » πρὶν τοῦ πολέμου, ἐκτὸς τῶν ἡνιόχων καὶ τῶν ἵππων,
 » οὓς οὐκ ἀπέκτεινεν, ἐλεήσας, ὥς ὄντας ἀμάχους, καὶ
 » ἔπραξεν ὥς ἀληθὲς Ξατρός ².

65. « Δύω θεαὶ ἐφιλονεῖκουν περὶ ἐνὸς στρατιώτου, πεσόντος
 » γενναίως ἐν πολέμῳ, ποτέρα τοῦτον ἄνδρα λάβοι· ἡ δὲ
 » γυνὴ ἐκείνου, προλαβοῦσα, διέλυσε τὴν φιλονεικίαν τῶν
 » θεαινῶν διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ πυρός ³.

66. « Γενναῖός τις στρατιώτης, ἰδὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀγ-
 » καλιζομένην τὸ ἀκέφαλον αὐτοῦ σῶμα, ἠγάπησε μᾶλ-
 » λον αὐτήν, ἢ τὴν θεάν, ἣν ἐν ἀγκάλῃ εἶχε τῆς ἀριστε-
 » ρᾶς χειρός.

67. « Ἐτέρα τις θεὰ, ταῦτα διαλογιζομένη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς·
 » Τοῦτον λάβω, ἐπιδεξαμένη; ἢ ἐκείνον; » ἠπατήθη καὶ
 » ἀπέτυχε· οἱ γὰρ ἥρωες ἔπεσον, οὗτοι ἐλήφθησαν εὐθέως
 » ὑπ' ἄλλων θεαινῶν.

68. « Στρατιῶταί τινες δειλοὶ πόλεμον ἐποίησαν, ὥς ἀνδρεῖοι,
 » ἐξ αἰσχύνης τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν, παρουσῶν, καὶ ἐξήλει-

1. Πυκνὴ ἦν ἡ ἵππικὴ φάλαγγξ.

2. Τοὺς μὲν παραβάττας ἀπέκτεινεν, ὥς πολεμοῦντας· τοὺς δ' ἡνιόχους καὶ τοὺς ἵππους οὐκ ἀπέκτεινεν, ὥς μὴ πολεμοῦντας· νόμος γάρ ἐστι τοῖς Ξατραῖς, τουτέστι τοῖς πολεμικοῖς, μὴ ἀναιρεῖν τοὺς ἀπολέμους.

3. Δηλ. συγκατεκάη αὐτῷ, καὶ συνῆν αὐτῷ καὶ ἐν οὐρανῷ.

» ψαν τὸ δ' εἶχον τέως στίγμα, διὰ τῆς καταφορᾶς τῆς
» ῥομφαίας.

69. « Ἐτερος γενναῖος ἐξεδειμάτωσε τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν,
» ἰστάμενος στερεὸς, ὡς σιδηροῦς στύλος, καὶ ἑαυτὸν μὲν
» διαφυλάττων, τὰ δὲ φερόμενα ὅπλα τῶν ἐναντίων ἀνε-
» νέργητα ποιῶν τῇ ταχείᾳ περιφορᾷ τῆς ῥομφαίας.

70. « Καί τις ὑπνωττε τὸν ἑσχατον ὑπνον ἐπὶ τοῦ ὀδόντος
» τοῦ ἐλέφαντος ¹, ὡς ἐπὶ κλίνης, μὴ μείνας ὑπόχρεως τῷ
» κυρίῳ αὐτοῦ ², ῥιπιζόμενος τοῖς ὡσὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ
» ἁδόμενος τοῖς βομβυλίοις, τοῖς ἐπιφοιτήσασιν τῷ χυμῷ
» τοῦ ἐλέφαντος ³.

71. « Ὁ δ' Ἀθημανιοῦς ⁴ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους, ἐάλλων ὡς ὁ
» ἥλιος ἀκτῖνας, καθεῖλε τὸ μέγα θράσος τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ
» ἥλιος τὸ σκότος ⁵ καὶ ἐποίησε λαμπρὸν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.

72. « Μόνος δ' οὗτος ἀνετάραξε κατὰ τάχος τὸν ἀλαζόνα στρα-
» τὸν τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὸ ἀναλαβεῖν τὴν νίκην, καθὼς ὁ
» Μανδάρας τὸ ὄρος ἀνετάραξε τὸν βαθὺν Ὀκεανὸν, εἰς
» τὸ ἐξαγαγεῖν τὴν Λαξμήν ⁶.

73. « Δύω δ' ἑνδοξοὶ τότε ἀρματηλάται, ὁ Βριχατβάλας, καὶ
» ὁ Κριπᾶς, ὁ μὲν Βραχμάν, ὁ δὲ Ξατρής, ἐπέπεσον θυμῷ
» κατὰ τούτου τοῦ κραταιοτάτου, ὡς δύω ὀξεῖς ὀφθαλμοὶ
» τῆς στρατιᾶς τῶν Καουραβῶν.

1. Δηλ. ἔκειτο τεθνεώς, διαπαρεῖς τῷ ὀδόντι τοῦ ἐλέφαντος.

2. Δηλ. ἐπλήρωσε τὸ δ' εἶχε χρέος, τὸ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

3. Καθὼς ὅστις ἐπὶ κλίνης ἀναπαύεται, ῥιπίζεται καὶ ἄδεται, οὕτω κἀντούτῳ, τὰ μὲν ὥτα τοῦ ἐλέφαντος ἦσαν ὡς ῥιπίδες, οἱ δὲ βομβύλιοι ὡς ἀοιδοί.

4. Υἱὸς ἦν τοῦ Ἀρζούνα.

5. Τάμα, καὶ σκότος καὶ ὀργὴν σημαίνει.

6. Ὃς ἐξήγαγε τὴν Λαξμήν, ἣν ἔλαθεν ὁ Βισνοῦς.

74. « Καὶ τῷ μὲν Βριχατβάλα ἀντέστη ὁ μεγάλوثυμος καὶ
 » μεγαλοσθενὴς Ἀβημανιοῦς, τῷ δὲ Κριπᾶ, ὁ βασιλεὺς τῆς
 » Κεκαΐας χώρας, ἐλθὼν εἰς βοήθειαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα.
75. « Τότε τὰ στίφη τῶν θεῶν ἐθεώρουν τούτους τοὺς τέσσαρας
 » πολεμικοὺς, ὡς τέσσαρας ὀδόντας τῶν, ὡς μεμνηνόντων
 » ἐλεφάντων, δύο στρατῶν τῶν Καουραβῶν καὶ Πανδοῖδῶν.
76. « Καὶ τοὶ κατεῆλθον ἀμοιβαίως τὰ ἄρματα τοῦ τε βα-
 » σιλέως τῆς Κεκαΐας χώρας καὶ τοῦ Κριπᾶ, οὗτοι ὅμως
 » τοῖς ξίφεσι τοιοῦτόν τινα πόλεμον ἐποίουν, ὥστε ἐθεωροῦν-
 » το ὑπὸ πάντων τῶν πολεμικῶν, τὸν πόλεμον ἀφέντων.
77. « Ἐπιστάντος δὲ τοῦ Δουρμούκα, τοῦ υἱοῦ τοῦ Δρυταρά-
 » στρα, εἰς βοήθειαν τοῦ Βριχατβάλα, ὁ Σαχαδέβας ἀνεῖ-
 » λε θέλει εὐθέως τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ θυμῷ.
78. « Τοῦ δὲ Ἀβημανιοῦ βάλλοντος βέλη συνεχῇ, καὶ κατα-
 » βάλλοντος τὰ τάγματα τῶν πολεμίων τῷ ἤχῳ τῆς χορ-
 » δῆς, ὁ βασιλεὺς Βριχατβάλας διέτεμε τοῖς βέλεσιν ἐν
 » ταῦτῳ καὶ τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ καὶ τὴν σημαίαν.
79. « Ἄλλ' ὁ τοξικὸς Ἀβημανιοῦς τοιοῦτον ἀπαράμιλλον πό-
 » λεμον ἐποίησεν, ἀμυνόμενος καὶ θυμούμενος, ὥστε ἐκάλυ-
 » ψε τὸν οὐρανόν, καθάπερ νέφesi, τοῖς πυκνοῖς βέλεσιν.
80. « Οἱ δ' ἐχθροὶ ἐφαντάζοντο τὸν ἀπαράβλητον τὴν δύναμιν
 » Ἀβημανιοῦν, πρὸ ἐκάστου ὄντα, καὶ ἓνα ὄντα, ὡς πολ-
 » λούς, καὶ ὥς περ μέλλοντα καταβαλεῖν τοῖς πολλοῖς βέ-
 » λεσι τὸ μεθόριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.
81. « Κατασκευάσας δὲ κατὰ στραῶμα ἐπὶ τοῦ αἰθέρος τοῖς βέ-
 » λεσιν, ἀδιάρρηκτον καὶ ὑπὸ ῥαγδαίας χαλᾶζης, ἔρριψε τὸν
 » ἑαυτοῦ θυμὸν κατὰ τοῦ πολεμίου στρατοῦ, ὡς πῦρ κατὰ
 » τοῦ δάσους, κατὰ μίμησιν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ
 » πατρὸς μητρὸς θεοῦ.
82. « Τοῦ μὲν οὖν στρατοῦ τῶν Πανδοῖδῶν χαίροντος ἐπὶ τῇ

- » τροπῇ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ἐκ τῆς δυνάμεως
 » τῶν συνεχῶν βελῶν τοῦ Ἀβημανιοῦ, ὅς ἦν ὡς περ με-
 » μηνῶς καὶ δειμαλέος ἐλέφας.
83. « Ἐπέστη τὸ ἄρμα τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, φοβερόν ἦχον
 » ποιῶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ διαρρήγνυον τὰς καρδίας τῶν
 » τε ζώντων καὶ τεθνεώτων τῇ φορᾷ τῶν τροχῶν ¹.
84. « Ἐπεισπεσὼν δὲ μετὰ θορύβου ὁ ἀπαράμιλλος καὶ ῥωμα-
 » λέος υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ἀνέστρεψε τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς
 » αὐτῶν στρατοὺς, καθὼς ὁ ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος
 » σφοδρὸς ἄνεμος ἀναστρέφει τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ².
85. « Πόνος δ' οὐκ ἐγένετο τῷ Βήσμα ἐκ κάμψεως τοῦ τόξου ³,
 » ἡ βολῆς τῶν βελῶν, τῶν πολεμίων τρεψάντων τὰ νῶτα
 » τῇ βολῇ τῶν ὁμμάτων αὐτοῦ, καὶ τῇ κάμψει τῶν ὀφρύων.
86. « Ἄπασα δ' ἡ στρατιὰ τοῦ Ἰνδιστίρα, ἀσταθῆς γεγεννημένη
 » ἐν πολέμῳ, καὶ τεταραγμένη καὶ τετρωμένη τοῖς δει-
 » νοῖς ἐέλεσι τοῦ φοβεροῦ Βήσμα, θρῆνον ἐποίει.
87. « Τοῦ μὲν οὖν Βήσμα, τοῦ φοβεροῦ ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις,
 » ἐάλλοντος ἐέλη φθοροποιᾶ, ὁ Ἥλιος ἀνέβη εἰς τὸ ὕψιστον
 » τοῦ οὐρανοῦ ⁴, θεωρὸς γενέσθαι βουλόμενος τοῦ πολέμου.
88. « Ὁ δ' Ἀβημανιοῦς, ἰδὼν τὰ τάγματα πάντα τεταραγμέ-
 » να, ἐπέσῃ ἐφ' ἄρματος κατὰ τοῦ προπάππου Βήσμα, μὴ
 » ἀγαπήσας μὴδ' ὅλως τῷ πρὸς τοὺς ἄλλους ἥρωας πολέμῳ.
89. Τρωθεὶς δὲ τὸ στήθος ὁ Βήσμας τῷ ἐέλει τοῦ ἐγγόνου ⁵

1. Καὶ τῶν τεθνεώτων τὰς καρδίας διερρήγνυε, φερόμενον ἐπὶ τῶν νεκρῶν σωμάτων.

2. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής.

3. Δηλονότι οὔτε τὸ τόξον ἐνέτεινεν, οὔτε ἐέλη ἔβαλε.

4. Εἰς τὸ μεσουράνημα.

5. Ὁ μεταφραστὴς ἐξηγῶν τὴν ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ χειρογράφου Ἰνδοῖς γράμμασι κεκραμένην λέξιν, σημειοῖ δισέγγονον. (Σημ. τ. ἐκδ.)

» αὐτοῦ, περισεΐσας τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ἐπιδεξιότητά
 » ἐκείνου, ἐνομίσθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ὡς
 » καὶ αὐτὸς ἐπτοήθη ἐν τοιοῦτῳ πολέμῳ ¹.

90. « Τρωθέντες δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Βήσμαν, ὅ, τε Κριπᾶς, ὁ
 » Κριταδάρμας, ὁ Δουρμούκας, ὁ Βιμβίσσατης, καὶ ὁ Σα-
 » λῆας, τοῖς βαλλομένοις βέλεσι τοῦ Ἀβημανιοῦ, φόβον
 » μέγαν ἔλαβον.

91. « Βαλλόμενος δ' ὁ Ἀβημανιοῦς πανταχόθεν, ὑπερκόντισε
 » θυμῷ καὶ τὸν Ἰάμαν, τὸν ποιῶντα τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος,
 » καὶ διέτεμεν ἐν ταύτῳ τοῖς βέλεσι τὸν τε ἡνίοχον τοῦ
 » Δουρμούκα, τὴν σημαίαν τοῦ Βήσμα, καὶ τὸ τόξον τοῦ
 » Κριπᾶ.

92. « Ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ Βήσμα ἐπὶ τῇ πτώσει τῆς ση-
 » μαίας, καὶ βέλη βάλλοντος ὅμοια τῇ ῥάβδῳ τοῦ Ἰάμα ²,
 » δέκα λαμπροὶ ἀρματηλάται ἐκ τοῦ στρατοῦ τῶν Πανδοῖ-
 » ῶν συνῆλθον εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρζούνα.

93. « Ἐπιπεσὼν δ' ὁ Βήμας, ὡς αὐτὸς, καὶ τοι ἡ σημαία αὐτοῦ
 » πέπτωκε τοῖς βέλεσι τοῦ Βήσμα, τσαύτην ὅμως ἀνδρα-
 » γαθίαν ἐποίησε πολεμῶν, ὥστε ἐνομίσθη αὐτὸς ὁ ἔφορος
 » τῆς ἀνδρείας Θεός.

94. « Ουμωθεὶς δ' ὁ Σαλέας, ἀφῆκε τὸ χρυσοῦν δόρυ κατὰ τοῦ
 » Οὔτταρᾶ, υἱοῦ τοῦ Βιράτα, ὃς καθεῖλε διὰ τοῦ οἰκείου
 » ἐλέφαντος τοὺς ἵππους καὶ τὸ ἄρμα, καὶ τὸν ἡνίοχον
 » αὐτοῦ.

95. « Τῇ δὲ βολῇ τοῦ ὀξέος δόρατος τοῦ Σαλέα ἔπεσεν ὁ Οὔτ-
 » ταρᾶς ἐξ ἐκείνου τοῦ ἐλέφαντος, ὥσπερ ἡ ἀκρώρεια ἐξ
 » ὑψηλοῦ ὄρους τῷ κατασκήπτοντι κεραυνῷ.

1. Ὁ μὲν Βήσματος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν, θαυμάζων τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ Ἀβημανιοῦ· οἱ δὲ στρατιῶται ἐνόμισαν ὅτι ἐφοβήθη.

2. Θανατηφόρα δηλαδή· ἡ γὰρ ῥάβδος τοῦ Ἰάμα θανατηφόρος ἐστί.

96. « Διατεμόντος δὲ τοῦ Σαλέα τῇ ῥομφαίᾳ καὶ τὴν προ-
 » βοσιδίᾳ τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Οὔτταρᾶ, καὶ ἀναβάντος ἐπὶ
 » τὸ ἄρμα τοῦ Κριταβάρμα, ἀχθεσθεῖς ὁ Σάγγχας ἐπὶ τῷ
 » θανάτῳ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοῦ, ἐπέδραμε κατ' αὐτοῦ· ἀλλ'
 » ἐκωλύθη παρὰ τοῦ Βήσμα.
97. « Εἰς δ' ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ Σάγγχα ἀντέστη εὐ-
 » θέως ὁ Ἀρζούνας τῷ δυσφορήτῳ Βήσμα· ἀμφοῖν δὲ τού-
 » τοιν μάχη διὰ τῶν θελῶν συνεκροτεῖτο, παρεμφερῆς τῇ
 » συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ¹.
98. « Ἀπολέσας δ' ὁ Σάγγχας τὸν τε ἡνίοχον ἑαυτοῦ καὶ τοὺς
 » ἵππους τῇ κορύνῃ τοῦ Σαλέα, θς ἦν πεζός, λαβὼν τὴν
 » μάχαιραν αὐτοῦ. ὡς ζῶν, ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα.
99. « Ἀφείς δὲ τὴν πρὸς τὸν Ἀρζούναν μάχην ὁ υἱὸς τῆς Γαγ-
 » γᾶς, ἡλάλαξε πρὸς τὸν στρατὸν τῶν Πανδοῖδων, φέρων
 » τόξον ἐντεταμένον, καὶ οὔιστους ὡς στόμα ἡνεωγμένον,
 » καὶ ὀδόντας τοῦ χαλεποῦ Ἰάμα.
100. « Ἦν δ' ὁ Βήσμας ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὡς ὁ πί-
 » πτων κεραυνός, τοὺς μὲν ἐλέφαντας διωθῶν, τοὺς δὲ πο-
 » λεμικοὺς ἀναιρῶν, τὴν δὲ πορείαν τῶν ἁρμάτων ἐπέχων,
 » τοὺς δ' ἵππους ἀνατρέπων.
101. « Τῶν μὲν οὖν θελῶν τῶν ἐκ τοῦ τόξου τοῦ τεθυμω-
 » μένου Βήσμα καλυψάντων τὸν οὐρανόν, καὶ αὐτὸς ὁ
 » ἥλιος, ὡς περ φοβηθεῖς, εἰσέδου τὸ σπήλαιον τοῦ δυτικοῦ
 » ὄρους.
102. « Οὕτω τοῦ λίαν φοβεροῦ Βήσμα ἀποδείξαντος τοῖς βέ-
 » λεσι τὸν αἰθέρα πλήρη φλογῶν πυρός, ὁμοίου τῷ ἐπὶ τῆς
 » συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἐν ᾧ ἀνέτειλεν ἡ Σελήνη ἐκ τοῦ

4. Πανώλεθρος δηλ.

» ἀνατολικοῦ ὅρους εἰς τὸ ἐπισχεῖν τοῦ πολέμου τοὺς ἑαυ-
 » τῆς ἀπογόνους, ἐν τούτῳ ἐκεῖνοι οἱ ἐνθουσιῶντες ἥρωες
 » ἐπαύσαντο πολεμεῖν αἰσχύνη πῶς. »

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,
 τοῦ Ἑκτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

*Διαλαμβάνον τὰς ἀνδραγαθίας καὶ τὸν θάνατον
 τοῦ Βήσματος, μετὰ δέκα ἡμερῶν πόλεμον.*

1. Ὁ Βεάσας, ἡ ἀπόρροια τοῦ Θεοῦ Κρισναῖ, ὁ διαδοὺς τὴν
 Μαχαβαράταν, τὴν οὔσαν ἀμβροσίαν, συλλεχθεῖσαν ἐκ
 τῆς διὰ πολλοῦ ὑπνώσεως ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάττῃ,
 ἔστωμοι ἐπ' ἀγαθῷ.
2. « Τὸν μὲν οὖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ μαρानθέντα βασιλέα Ἰνδιστί-
 » ραν ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ, ὡς Ἡλίου, Βήσματος, κατέψυ-
 » ξεν ὁ Κρισναῖ ἐν νυκτὶ, καθά περ ὕδασι τοῖς λόγοις ¹.
3. « Ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς νυκτός, ἅμα Ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅς
 » ἐστι θύρα τῆς ἀθανασίας τῶν ἡρώων ², οἱ Πανδοῖδαι
 » καὶ οἱ Καουραῖαι συνέμιξαν, στήσαντες τὰς φάλαγγας
 » τῶν στρατῶν εἰς σχῆμα Κραοῦνσης ³.

1. Καθὼς ἐν μὲν τῇ ἡμέρᾳ διὰ τοῦ Ἡλίου ἡ χλόη μαραίνεται, ἐν δὲ
 τῇ νυκτὶ θάλλει διὰ τῆς δρόσου.

2. Οἱ θανόντες ἐν πολέμῳ γενναίως, εἰσδύουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ
 τοῦ Ἡλίου, ὡς διὰ θύρας, ὡς προεῖρηται.

3. Κραοῦνσα ἡ δὸς ὀρνέου φιλύδρου.

4. « Ὁ μὲν οὖν υἱὸς τῆς Γαγγᾶς ἔρριπτε ταῖς βολαῖς τῶν
 » βελῶν τὰς κάρας τῶν βασιλέων, ὡς ὀπώρας δένδρων
 » Ναλικερῶν.
5. « Ἀνεφέροντο δ' εἰς τὸν οὐρανὸν αἱ κεφαλαὶ τῶν τῷ πο-
 » λέμῳ χαιρόντων βασιλέων, κοπτόμεναι τοῖς βέλεσι τοῦ
 » Βήσματος, εἰς τὸ ἰδεῖν πῶς τὰς θεάς, σὺν αἷς ἔμελλον
 » ζευχθήσονται.
6. « Φρίττων ¹ δ' ἔβλεπεν ὁ Βήσματος τὰ ἐκ θυμοῦ ἐρυθρὰ ὄμ-
 » ματα τῶν ἀλλομένων εἰς τὸν αἰθέρα κεφαλῶν τῶν βασι-
 » λέων, ἀποβλέποντα εἰς αὐτὸν ἐν τῷ πίπτειν.
7. « Ὁ δ' οὐρανός, ὁ ἔχων τὸν ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην ὡς
 » καρπούς, ἐφκίνετο ὡς δένδρον πολύκαρπον, ἐκ τῶν ἀ-
 » γλαῶν κεφαλῶν τῶν βασιλέων, τῶν ἀλλομένων τοῖς βέ-
 » λεσι τοῦ Βήσματος.
8. « Ἰδὼν δ' ὁ Ἀρζούνας ² τὴν στρατιὰν τετραγαμμένην τοῖς
 » ἐμπίπτουσιν ὅϊστοις τοῦ Βήσματος, ὡς θάλασσαν τοῖς ἀνέ-
 » μοις, ἐπέδραμε θυμῷ.
9. « Ὃς, καὶ περ βαλλόμενος ἐκ τοῦ πρόσω τοῖς καιρίως ἐβάλ-
 » λουσι βέλεσι τῶν ἐχθρῶν, ἐφόρμα χεῖρων, ὥς περ εἰ ἐβάλ-
 » λετο βολαῖς ὀφθαλμῶν εὐοφθάλμου γυναικός.
10. « Τὸ δ' αἶμα, τὸ ῥέον ἐκ τῶν σωματῶν τῶν ἐχθρῶν,
 » βαλλομένων τοῖς βέλεσιν, ἐγίνετο ὡς χοὴ ὕδατος τῇ ἐκ
 » θυμοῦ θερμαινομένη καρδίᾳ αὐτοῦ ³.
11. « Ἐπέδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ θυμῷ ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ῥίπτων
 » ὅϊστους ἀλλεπαλλήλους, ὡς ὄφεις ὄξεις καὶ δραστηρίους.

4. Φρίκη γίνεται ἐκ φόβου, ἐξ ἔρωτος, καὶ ἐξ ἀνδρείας.

2. Τὸ Ἰνδικὸν κείμενον ἐκφέρει περιγραφτικῶς ὁ ἔχων σημαίαν τὸν Χανουμᾶνα, ὁ Ἀρζούνας δηλ. (Σημ. τ. ἐκδ.)

3. Δηλ. ἐδρόσιζεν, ὡς ὕδατι, τῷ αἵματι, τὴν ἐκ θυμοῦ φλέγουσαν αὐ-
 τοῦ καρδίαν.

12. « Ἐκ δὲ τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα φερόμενα διεσκηδάννυντο
 » τὰ ἑέλη, ὡς ἐκ τοῦ ὄρου τοῦ Ωκεανοῦ τὰ κύματα, εἰς κα-
 » τακλυσμὸν τοῦ παντός ¹, μηδαμῶς ἀνακοπτόμενα, πολ-
 » λούς δὲ καταβάλλοντα.
13. « Τοιοῦτόν τι δ' ἀποτέλεσμα ἀνδραγαθίας ἀμφοῖν τούτοις
 » ἐγένετο, ὥστε καὶ τὸν οὐρανὸν φαίνεσθαι ἐκ τῶν πολλῶν
 » βελῶν, ὡς πεφρικότα.
14. « Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἥρωες ἐγεύοντο τοῦ χυμοῦ τῆς μονομα-
 » χίας ², τοῦ πινομένου διὰ μόνης τῆς ἀναιρέσεως, γλυκέος
 » ὄντος, καὶ ἀποτελοῦντος αὐτοὺς ἀθανάτους.
15. « Ὁ δὲ Βήμας ἔπαιζε μετὰ τῆς ἐνδόξου νίκης ³, ὡς ἐν πο-
 » ταμῷ, ἐν τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως τῆς Καλίγγας, τὴν
 » ὑδροπαιδιάν, ἧς ῥανίδες ἦσαν οἱ ἀναρρίπτομενοι μαργα-
 » ρίται ⁴ ἐκ τῆς πληττομένης κάρας τῶν ἐλεφάντων.
16. « Ἐνταῦθα οἱ τεθνεῶτες σωτηρία ἐγίνοντο τῆς ζωῆς τῶν
 » ζώντων, τῶν ἐμπίπτοντων τοῖς ποταμίοις αἵμασι πολ-
 » λῶν ἐλεφάντων, οἳ ἀνηρέθησαν ὑπὸ τοῦ Βήμα ⁵.
17. « Οἱ ἀναιρούμενοι ἐλέφαντες ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ ριπτόμε-
 » νοι εἰς τὸν αἰθέρα, ὡς νέφη, κακὸν τινα οἰωνὸν ἐποιοῦν
 » τῆς ἐκ Καλίγγας χώρας ἐκ τῶν βροχιδὸν καταχεομέ-
 » νων αἱμάτων ⁶.

1. Τοῦτο ἐννοεῖται ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ὅτε ὁ ὤκεανός ὑπερ-
 βαίνει τὰ ὅρια, κατακλύει τὸ πᾶν.

2. Δηλ. ἐμονομάχουν καὶ ἐθησκον, θεοὶ ἀθάνατοι γινόμενοι.

3. Ὡς μετὰ γυναικὸς παίζει ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ ποταμῷ.

4. Λευκοὶ οἱ μαργαρίται, λευκαὶ καὶ αἱ σταγόνες τοῦ ὕδατος.

5. Καθὼς ὁ ἐμπίπτων τῷ ποταμῷ ἐπιστηριζόμενός τινα σώζεται, οὕτω
 οἱ ἐμπίπτοντες τοῖς ποταμιδὸν ῥέουσιν αἵματι, ἐσώζοντο ἐπιστηριζόμε-
 νοι τοῖς ἐπιφερομένοις νεκροῖς σώμασι· καὶ γὰρ τὸ νεκρὸν σῶμα ἐπιπολά-
 ζει τῷ ὕδατι.

6. Κακὸν γὰρ σημεῖον τὸ βρέχειν αἷμα.

18. « Φώνῃς δ' ἀρθείσης, ὅτι ὁ Βήμας ἀνεῖλε τὸν Σακραδέβαιν
 » καὶ τὸν Βανουμᾶνα ¹, δύω βασιλεῖς, οἱ θεοὶ ἔτεινον τὰ
 » ὄμματα αὐτῶν εἰς τὸν Ἴνδραν καὶ εἰς τὸν Ἥλιον.
19. « Βοῆν δ' ἐβόησεν ὁ Βήμας, ἐξ ἧς οἱ μὲν ἤρωες ἔπεσον
 » λειποθυμήσαντες, οἱ δ' ἐλέφαντες τῶν μερῶν τοῦ κό-
 » σμου ἐνητένησαν εἰς τὸν αἰθέρα, φοβηθέντες, μήπου
 » διερράγη ἡ Βραχμάνδα.
20. « Ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς Κετουμάν, ὁ ἀγλαὸς οἶκος τῆς ἀν-
 » δρείας, πέπτωκεν ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ὡς ἐν
 » κήπῳ τοῦ Ἰάμα ², ὑπὸ τοῦ Βήμα, ὡς ὑπ' ἐλέφαντος
 » μεγάλου.
21. « Συντριβεῖς δὲ τὸ ἄρμα ὁ Βήμας τοῖς ὅπλοις τοῦ Βήσμα,
 » ὑπερέκαιεν ἐκείνην τὴν στρατιάν, καθὼς ὁ Ἥλιος δια-
 » σκεδασθέντος τοῦ νέφους ὑπ' ἀνέμου ³.
22. « Ὁ δὲ παῖς τοῦ βασιλέως Δρυταράστρα ⁴, κατεπιέζετο
 » τῷ πλήθει τῶν βελῶν τοῦ υἱοῦ τῆς Σουβαδράς, ὡς τὸ
 » ἀπαλὸν φυτὸν τῷ ῥαγδαίῳ ὕετῳ.
23. « Ἰπτάμενα δ' ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὰ βέλη τῶν περὶ τὸν Δου-
 » ριοδάναν, ἐρρίπιζον, ὡς ριπίδια, τῷ ἐκ τῶν πτερῶν ἀέρι,
 » τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρζούνα, κεκμηκότα τῷ πολέμῳ.
24. « Ὡς ἀὴρ δὲ τάχιστα ἐπέστη ἐνταῦθα ὁ Ἀρζούνας, κατα-
 » βάλλων τὰ τῶν βασιλέων κλέη, ὡς δένδρων ἄνθη.
25. « Τὰ μὲν οὖν βέλη τῶν ἐχθρῶν οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἐποιοῦν
 » κατὰ τούτου, καθὼς οὐδ' ἡ τῆς γυναικὸς βολὴ τῶν ὁμ-
 » μάτων κατ' ἀνδρὸς μὴ ὄντος φιληδόνου.

1. Σακραδέβας λέγεται ὁ Ἴνδρας, καὶ Βανουμάν ὁ Ἥλιος. διὸ οἱ θεοὶ ἐφοβήθησαν μήπως αὐτοὶ ἀνηρέθησαν.

2. Ἐν τῷ λειμῶνι τοῦ Ἰάμα· ὁ γὰρ πόλεμος, ὡς λειμὼν ἐστὶ τοῦ Ἰάμα.

3. Μετὰ γὰρ τὸ νέφος θερμότερός ἐστὶν ὁ Ἥλιος.

4. Ὁ Δουριοδάνας δηλ.

26. « Τὰ δὲ βέλη τοῦ Ἀρζούνα ἔπιπτον κατὰ πάντων τῶν πο-
 » λεμίων, εἰς τὸ ἀνασπᾶσαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ταῖς ὀξείαις
 » ἀκίσιν, ὡς ὄνυξι χειρῶν τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἰάμα.
27. « Ἐνοχλούμενος δὲ τότε συνεχῶς ὁ Ἥλιος ¹ ὑπὸ τῶν ἐν-
 » δόξων ἡρώων, τῶν ἀναιρουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, εἰσέ-
 » δυ τὰ σπήλαια τοῦ δυτικοῦ ὄρους ², ὥς περ πεπληγῶς.
28. « Ἐπισημῆναντες δὲ τοῦ Βήσμα τὸ ἀνακλητικόν, οἱ ἥρωες,
 » θερμότεροι τοῦ πυρός, ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰς ἐαη-
 » τῶν κατασκηνώσεις.

Δευτέρα ἡμέρα.

29. « Πρόθυμοι δ' ὄντες οἱ ἥρωες εἰς τὸν δειμαλέον πόλεμον,
 » καθοπλισθέντες περὶ τὸν ὄρθρον, ἀπεσκέδασαν τὸ λοιπὸν
 » σκότος τῆς νυκτὸς ταῖς μαρμαρυγαῖς τῶν λιθοκολλήτων
 » θωράκων.
30. « Καὶ ὁ μὲν Βήσμας ἔστησε τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα Γα-
 » ρούδα, ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ ὡς ὄφειος ³ κόμβου τῶν ἐχθρῶν·
 » ὁ δὲ Ἀρζούνας εἰς σχῆμα ἡμισελήνου, εἰς τὸ ἐκτραχη-
 » λίσαι ἐκείνην τὴν φάλαγγα.
31. « Συνεπλάκησαν δ' οἱ στρατιῶται ἀμφοτέρων τῶν στρα-
 » τῶν χαίροντες, ἀλλήλους ἐπαινοῦντες, καὶ φιλοφρόνως
 » πῶς πρὸς ἀλλήλους διακείμενοι ἐπὶ τῇ ἀμοιβαίᾳ χά-
 » ριτι τοῦ ἐφετοῦ πολέμου ⁴.
32. « Τῶν δ' εἰς τὰ σώματα αὐτῶν τραυμάτων οὐκ ἠσθάνοντο,

1. Οἱ ἥρωες, διὰ τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας, εἰσδύουσιν εἰς τὸν οὐρανόν, θανόντες ἐν πολέμῳ.

2. Νῦξ ἐγένετο.

3. Ὁφιοφάγος γὰρ ἐστὶν ὁ Γ' αρουῖδας.

4. Καθὼς οὗτος χάριν ἐνόμιζε καὶ μέγα δῶρον τὸν ἐφετὸν πόλεμον, οὕτω καὶ ἐκεῖνος ἀμοιβαίως· καὶ διὰ τοῦτο φιλοφρόνως πῶς πρὸς ἀλλήλους διέκειντο, ὡς ἀπολαμβάνοντες τὸ ἐφετόν.

- » τοῦ αἵματος μὴ διακρινομένου, ἕνεκα τῶν προσβαλλου-
 » σῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων τοῦ ἀνατείλαντος τότε Ἡλίου.
33. « Εἰσέδυσαν δ' ἅμα εἰς τὸ στράτευμα τῶν Καουραβῶν,
 » ὅ,τε Βήμας καὶ ὁ Γατοτκάσας, ὡς ἀμφοτέραι αἱ χεῖρες
 » τοῦ παιδίου εἰς τὸ ἔδесμα ¹.
34. « Πόσοι δὲ ἐν πολλῇ οὐκ ἦσαν ἀγωνία τοῖς ἀπὸ τῶν τόξων
 » τούτων ἐπιπίπτουσι συνεχῶς βέλεσιν, ὡς οἱ ἐμβλεπó-
 » μενοι βλέμμασιν ὀξέσι τῶν ὀμμάτων τῆς νυκτὸς τοῦ
 » θανάτου ²;
35. « Τὰ μὲν τοι συνεχῇ βέλη τῶν πολεμίων βασιλέων ἐπι-
 » πτον ἐπὶ τούτους ἀνωρελῇ, καθὼς ἡ βροχὴ τοῦ νέφους
 » εἷς τε τὴν θάλασσαν, καὶ εἰς τὴν ἀμμώδη γῆν.
36. « Ἡ δὲ λειποθυμία τοῦ βασιλέως Δουριοδάνα ἐκ τοῦ βέ-
 » λους τοῦ Βήμα, ἐμπαγέντος τῷ στήθει αὐτοῦ, ἐστάλη
 » ὡς ἄγγελος τοῦ θανάτου.
37. « Τούτου δ' ἀπαχθέντος ἀπὸ τοῦ πολέμου ὑπὸ τοῦ ἡνιό-
 » χου, λειποθυμοῦντος καὶ ἐκτάδην κειμένου ἐπὶ τοῦ ἄρ-
 » ματος, ὁ στρατὸς ἐσώθη ὑπὸ τῶν περὶ τῶν Κριπᾶν πο-
 » λεμικῶν.
38. « Παρακληθεὶς δ' ἔπειτα ὁ Βήσμας ὑπὸ τοῦ βασιλέως,
 » ἀπαλλαγέντος τῆς λειποθυμίας, ἠψατο τοῦ δεινοῦ τό-
 » ξου, τοῦ περιεκτικοῦ τῆς ἡρωϊκῆς ἀρετῆς ³.
39. « Τὸ μὲν δὴ τόξον τοῦ Βήσμα ἀνιέμενον καὶ ὑφιέμενον ⁴

1. Τὸ γὰρ παιδίον ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας ἐμβάπτει τῷ τρυβλίῳ, καὶ χανδὸν ἐσθίει· οἱ γὰρ Ἴνδοι διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐσθίουσι.

2. Νῦξ τοῦ θανάτου, περιφραστικῶς ὁ θάνατος, ὅς ἐστιν ὁ ἔσχατος καὶ αἰώνιος ὕπνος.

3. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

4. Ὅτε μὲν ἡ χορδὴ ἔλκεται, τὸ τόξον ἀνίσταται, ὅτε δὲ τὸ βέλος ἀφίε-
 ται, ὑφίεται, καθὼς καὶ ὁ ἄνθρωπος τῇ ἀνοίξει καὶ κλείσει τοῦ στόματος
 μασσᾶται.

- » πολλάκις ταῖς βολαῖς τῶν βελῶν, ἐφαίνετο ὡς στόμα
 » τοῦ Ἰάμχ, μασσώμενον ἄλλεπαλλήλους ἥρωας.
40. « Καταβυθίσαι δ' ἠβούλετο ὁ Βήσμας τὸ ἱππικόν, πεζι-
 » κὸν καὶ ἄρματικὸν τοῦ Ἰνδιστίρα ἐν τῷ ὡς Ωκεανῷ αἵ-
 » ματι τῶν ἐλεφάντων, οἳ ἐκτείνοντο ἀνὰ τρεῖς ἐκάστῳ
 » βέλει.
41. « Ἐν δὲ τούτῳ ἤλασε τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα ὁ Κρισναῶς
 » ἐναντίον τοῦ ἄρματος τοῦ Βήσμα, ἐπικαλούμενος δεινο-
 » παθῶς οὕτως ὑπὸ βασιλέων, ὄντων ἐν πολλοῖς δεινοῖς·
42. « ὦ Κύριε τοῦ κόσμου, ὁ ὢν ἡ ναῦς τῆς διαπλεύσεως
 » τοῦ πελάγους τοῦ κόσμου τούτου, διὰ τί οὐ γίνῃ ἡμῖν
 » ναῦς, τοῖς κλυθωνίζομένοις ἐντὸς τῶν κυμάτων τῶν
 » βελῶν τοῦ Βήσμα; »
43. « Ὅρμων μὲν οὖν ὁ Βήσμας εἰς τὸ πρόσω, ὡς πῦρ τῆς ὕλης,
 » οὗ φλόγες ἦσαν τὰ διασπειρόμενα βέλη, ἀπείρχθη, κα-
 » θάπερ πνοὴ σφοδροῦ ἀνέμου, τῇ φορᾷ τῶν οἴστων τοῦ
 » Ἀρζούνα.
44. « Διεφυλάχθη δ' ἡ ζωὴ τοῦ στρατοῦ τῶν Πανδοῖδων, ὡς
 » ἐν προτειχίσματι, ἐν τῷ πλήθει τῶν βελῶν τοῦ τοξο-
 » φόρου Ἀρζούνα, βαλλόντων τοὺς ἐχθρούς.
45. « Καὶ τὰ μὲν βέλη τοῦ Βήσμα διαῤῥηγνύων, τοὺς δ' ἐναν-
 » τίους τοῖς βέλεσι διαπεύρων ὁ Ἀρζούνας, ἔδειξε καὶ
 » τὸ πρὸς τὸν γέροντα σέβας, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιδεξιό-
 » τητα¹.
46. « Ὁ δὲ Βήσμας, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ φόβος φοβεῖται, κατέκλει-
 » σεν ἀμφοτέρους τοὺς μέλανας² ἐν τῷ πλήθει τῶν βελῶν

1. Οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ θέλω, καὶ σὲ ἀναιρῶ, ὡς τοὺς λο:ποῦς, ἀλλὰ σέβομαί σε, ὡς γέροντα, καὶ διὰ τοῦτο μόνον τὰ βέλη σου διαῤῥηγνύω.

2. Μεγάγχρους ἦν καὶ ὁ Ἀρζούνας, καὶ ὁ Κρισναῶς· καὶ ὁ ψιττακὸς κυανόχρους ἐστί.

- αὐτοῦ, ὡς ψιττακοὺς ἐν κύρτῃ, εἰς παιδιὰν καὶ διατρι-
 » βὴν τῆς ἑαυτοῦ καλῆς ἀνδρείας καὶ νίκης ¹.
47. « Διάδροχοι δὲ γεγονότες αἵματι ἐκ τῶν παρὰ τοῦ Βή-
 » σμα τραυμάτων οὗτοι οἱ δύο μέλανες, ἐφαίνοντο ὡς
 » δύο βραχίονες τοῦ Κάλα ², ἐρυθραίνόμενοι τῷ ἐκ θυμοῦ
 » ἐρυθρῷ βλέμματι τῆς Καλῆς.
48. « Τότε ἐκ τῆς ἀθρόας βολῆς τῶν βελῶν, τῶν ἀφιεμένων
 » ὑπὸ τοῦ Βήσματος, ἡ στρατιὰ τῶν Πανδοιδῶν ἔστρεψε
 » τὸ πρόσωπον, ὡς ἡ πόρνη ἀπὸ τοῦ ἀχρημάτου ³.
49. « Τοῦ μὲν οὖν Ἀρζούνα ραθύμως πολεμοῦντος, διὰ τὸ
 » πρὸς τὸν γέροντα σέβας, τοῦ δὲ στρατοῦ ἀχθομένου ἐκ
 » τῶν χαλεπῶν τοξευμάτων τοῦ Βήσματος,
50. « Ἐφη ὁ Κρισναῶς· «Μὴν ἔκλειςας ἐν πολέμῳ τοὺς ὀφθαλ-
 » μούς, ὧ Ἀρζούνα, εἰς ἀπώλειαν τοῦ οἰκείου στρατοῦ,
 » καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέχεις τοῦτον τὸν οὕτω γαυρικῶς
 » καὶ μανικῶς ἐπερχόμενον γέροντα ;
51. « Ἐγὼ τοῦτον σήμερον ἀναιρέσω· τί γίνεται παρὰ σοῦ ⁴ ; »
 » Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Χαρῆς, φέρων τὸν ἡλιοειδῆ δίσκον, τὸν
 » φλογίζοντα καὶ τὸν οὐρανόν,
- 52 « Κατέβη θυμῷ τάχιστα ἀπὸ τοῦ ἄρματος, ὀρώμενος μετὰ φό-
 » βου καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν θεῶν, ὑποκυψάντων τοὺς αὐχένας ⁵.

1. Καθὼς τις ἔχων δύο γυναῖκας, κλείει εἰς διατριβὴν αὐτῶν ἐν κύρτῃ
 δύο ψιττακοὺς· ἡ γὰρ ἀνδρεία καὶ ἡ νίκη, ὡς δύο γυναῖκες ἐκλαμβάνονται.

2. Μέλανες γὰρ οἱ βραχίονες τοῦ Κάλα, τοῦ θανάτου. — Κάλας
 μέλας. Καλὴ δὲ, μέλαινα. Κάλας λέγεται καὶ ὁ Χρόνος, καὶ ὁ Θάνα-
 τος. Καλὴ δὲ, ἡ δύναμις τοῦ Θανάτου, ἡ ἀποδίδοται αὐτῇ, ὡς γυνὴ
 συμβολικῶς.

3. Τὸ πρωτότυπον ἔχει μεγάλην χάριν· ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέ-
 ξεις ὁ ποιητής.

4. Δηλ. οὐδὲν γίνεται.

5. Ὡς ὅταν τις βλέπῃ ἐξ ὕψους κάτω, κάμπτει τὸν αὐχένα ὀλίγον.

53. « Ἰδὼν δ' ὁ Βήσμας τοῦτον ἐπιόντα, μηδαμῶς διατα-
 » ραχθεὶς, κρατῶν τὸ λαμπρὸν τόξον, μειδιῶν, χαίρων,
 » χάριεν ἐλέπων, καὶ φρίττων ¹,
54. « ὦ Κύριε, ἔφη, ἐλθέ, ἐλθέ· δότω μοι ταχέως τὴν λύ-
 » τρωσιν ἢ Σουδαρσανά σου ². Μωροὶ εἰσιν οἱ χρόνιῳ σκλη-
 » ραγωγίᾳ χρώμενοι, ἐπιθυμοῦσιν ἰδεῖν διὰ τῆς θεωρίας
 » τὴν σὴν αὔλον θέαν.
55. « Ὅλβιος ἐγώ! ὑπὸ μὲν γὰρ ἄλλων καὶ θεραπευόμενος
 » διὰ τὴν ταχείαν λύτρωσιν, λίαν ὀργίζῃ ³ κατ' αὐτῶν·
 » κατ' ἐμοῦ δέ, καὶ πλημμελοῦντος ⁴, ὀλίγον τι ὀργίζῃ. »
56. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βήσμα μετ' εὐλαβείας καὶ ἐφέ-
 » σεως τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ δίσκου, κλίνοντός τε τὴν κε-
 » φαλήν, καὶ ἀγαπῶντος τὴν καλὴν λύτρωσιν,
57. « Πηδῆσας ὁ Ἀρζούνας ἐκ τοῦ ἄρματος καὶ δραμῶν, ἀνέ-
 » λαβε τὸν Κρισναῖν· καὶ ἐπαναβιβάσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἄρ-
 » ματος, θέαμα ἄξιον ἔδειξε παντὶ τῷ κόσμῳ ⁵.
58. « Καὶ, « ὦ Κύριε τοῦ κόσμου, ἔφη, τί τοῦτο τὸ ἐγχείρημα;
 » ἄφες τὸν τοιοῦτον θυμὸν, καὶ ἰδὲ μετὰ ταῦτα τὴν δύ-
 » ναμίν σου, ἥτις ἀντιστρέφει εἰς ἐμέ ⁶. »

1. Ἡ φρίκη ἴδιον τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀνδρείας.

2. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Σουδαρτσανὰ γὰρ λέγεται ἡ κα-
 λὴ θέα καὶ ὁ τροχίσκος τοῦ Κρισναῖ· τουτέστιν ἀνελέ με διὰ τοῦ τροχί-
 σκου σου, ἵνα λυτρωθῶ τοῦ σώματος· ὁ γὰρ Κρισναῖς αὐτὸς, ὡς Θεὸς
 δοξάζεται, σαρκωθεὶς ἐπὶ γῆς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων.

3. Ὡς ὅτε τις ἐνοχλούμενος παροργίζεται.

4. Πολεμοῦντος δηλ.

5. Πρῶτερον ὁ Κρισναῖς ὑπέσχετο ὡς οὐ πολεμήσει, ἀλλὰ μόνον ἡνί-
 οχος ἔσεται· ὁ δὲ Βήσμας εἶπεν, ὡς ἀναγκάσει αὐτὸν πολεμῆσαι· νῦν δ' ὁ
 Ἀρζούνας ἐπέχει αὐτὸν, εἰς τήρησιν ἐκείνου τοῦ λόγου.

6. Τουτέστιν ἐγὼ διὰ τῆς σῆς δυνάμεως, συνόντος μοι, ποιήσω ὅ, τι
 βούλει, δηλ. ἀφανίσω τοὺς ἐχθρούς· ἔχε δὲ μόνον ὑπομονήν.

59. « Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, αἱ θεαὶ ἀπηλπίσθησαν
 » τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ἀρίστου ἥρωος ¹. Καὶ ὁ μὲν Κρισναῶς
 » ἐνέπνευσε τῇ κόγχῃ χαίρων· ὁ δὲ Ἀρζούνας ἐκλαγξε διὰ
 » τῆς νευρᾶς τοῦ τόξου.
60. « Ἦ οὖν χεὶρ τούτου, οὔσα ἐν τῷ ἐντεταμένῳ τόξῳ, ὡς
 » ἔχιδνα ἐν τρώγλῃ, ἐγέννησεν ὄφεις, οἷστοὺς δυσφορήτους
 » καὶ τοῖς μεγάλοις ἥρωσιν.
61. « Ἐπεσχέθη δ' ὅμως αὐτὸς ὑπὸ πολλῶν βασιλέων, συνελ-
 » θόντων μετὰ θυμοῦ, καθὼς ὁ Ἰνδρας ὑπὸ τῶν δαιμό-
 » νων ², βαλλόντων βέλη ἐν ταύτῳ.
62. « Ἐβαλε δ' ἔπειτα τὸν οἷστον *Μαχένδραν* τούνομα, τὸν
 » δυνατὸν ὀλέσαι τὸν κόσμον, κατακόπτοντα σώματα
 » ἐχθρῶν, ὑποζύγια, ὅπλα, καὶ σημαίας.
63. « Φωνὴ δέ τις ³ ἐγένετο τῶν ἐχθρῶν, βαλλομένων τοῖς
 » βέλεσι τοῦ Πανδοῦδου, ὡς φωνὴ κόγχων, ἐμπνεομένων
 » ὑπὸ τεχνιτῶν.
64. « Οἱ δὲ Πισσάκαι ἤλθον χαίροντες εἰς τοὺς ποταμοὺς τῶν
 » αἱμάτων, καταβρωσόμενοι, ὡς ἰχθύες, τὰ πεπτωκότα
 » σώματα τοῦ στρατοῦ.
65. « Ἀφῆκαν δὲ οἱ ἥρωες τὴν ἣν εἶχον οἴησιν ἐπὶ τῇ περὶ τὰ
 » ὅπλα γυμνάσει τῶν χειρῶν ἐν τῇ νίκῃ τοῦ Ἀρζούνα, κα-
 » θὼς οἱ κολυμβηταὶ ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Ὠκεανοῦ.
66. « Τότε ὁ Ἥλιος, ἐρυθρὸς γεγεννημένος, ὥσπερ κατακεχραμ-
 » μένους τοῖς αἵμασι τῶν ἀναιρεθέντων πολλῶν ἡρώων τοῖς

1. Ἀφ' οὗ εἶδον αἱ θεαὶ, ὅτι ὁ Κρισναῶς ἀνέβη εἰς τὸ ἄρμα, ἀπηλπίσθησαν τῆς συνουσίας τοῦ Βήσμα, ὃς ἦν πρόθυμος ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Κρισναῶ.

2. Οἱ γὰρ δαίμονες καὶ Γίγαντες πολλάκις ἀντέστησαν τῷ Ἰνδρᾷ πολεμοῦντες.

3. Ἀσαφὴς καὶ ἀναρθρὸς, οἰμωγαὶ δηλονότι καὶ κλαυθοί.

• ὕπλοις τοῦ Ἀρζούνα, εἰσέδου τὸν ὠκεανὸν ¹, λούσασθαι
• βουλόμενος.

67. « Ἐπιστάσης δὲ τῆς νυκτὸς τῷ ὠκεανῷ τοῦ πολέμου, τὸ
• ζεῦγος τῶν στρατῶν ², ἀχθεσθὲν διεζεύχθη μέχρι τῆς
• ἐώας, καθὼς τὸ ζεῦγος τῶν χηναλωπέκων. »

Τρίτη ἡμέρα.

68. « Ἐξελθόντες ³ δ' ἐκ τοῦ πολέμου, ὃν ἔβλεπον ἐν νυκτὶ
• καθ' ὕπνου, οἱ μὲν Καουραβαὶ ἔταξαν τὸν στρατὸν εἰς
• φάλαγγα βαθεῖαν, οἱ δὲ Πανδοῖται εἰς ἡμισέληνον.
69. « Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Βήσμαν καὶ Ἀθμانيοῦν πόλεμον
• μέγαν συνεκρότησαν, γενόμενον τοῖς Πισσάκαις εἰς χρεῖαν
• ἐωθινήν ⁴, τοῖς ποταμηδὸν ῥέουσιν αἵμασιν.
70. « Ὁ δὲ Βήσμας ἐπολέμει τῷ Ἀρζούνα ⁵, καθὼς ὁ ὄχλος
• τῶν περισπασμῶν τῇ ψυχῇ ⁶, διδοὺς ἐωθινὸν ἄριστον,
• ὡς παιδίῳ ⁷, τῷ Κάλα, ἐκ τῶν σωματῶν τῶν βασιλέων.
71. « Ἦδοντο δ' οὗτοι ἐπὶ πολὺ, ὥς περ παίζοντες, τοῖς ἀμοι-
• βαίοις πλεονασμοῖς ⁸ τῆς μάχης, καθὼς δύο φίλοι τῇ
• ἀμοιβαίᾳ πλεονάσει τῆς φιλίας.
72. « Καὶ ὁ μὲν Ἀθμانيοῦς κατεκάλυψε τοῖς βαλλομένοις
• ὀϊστοῖς τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν, εἷς ὢν, καθὼς τὰ πλήθη

4. Νύξ ἐγένετο.

2. Δηλ. ἀμφοτέρω ὁ στρατὸς, καθὼς τὸ ζεῦγος τῶν χηναλωπέκων
διαζεύγνυται ἐπιστάσης τῆς νυκτὸς τῷ ποταμῷ ἢ τῇ λίμνῃ.

3. Τουτέστιν ἀφουπνώσαντες· παίζει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

4. Χρεῖα ἐωθινή ἐστι, τὸ νίπτειν τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον ὕδατι·
τοῖς δὲ Πισσάκαις ἀνθ' ὕδατος αἱμά ἐστιν, ᾧ καὶ χαίρουσι· δηλονότι·
αἱματοχυσία πολλὴ ἐγένετο.

5. Ὁ Ἀρζούνας ἦλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀθμانيοῦ.

6. Πολέμια γὰρ τὰ ἔργα τῇ ψυχῇ.

7. Τὸ γὰρ παιδίον περὶ τὴν ἑω ἐσθίειν φιλεῖ.

8. Ποτὲ μὲν ὁ εἷς ἀντέπαμπε πλείω θέλη, ποτὲ δὲ ὁ ἕτερος.

- » τῶν ἀστέρων ἀφανῇ ποιεῖ ὁ Ἥλιος ταῖς ἀκτίσι.
 73. « Ὁ δὲ Δρυσταδιούμενος ἀνείλε τὸν Δαμάναν, τὸν υἱὸν
 » τοῦ Παουραβέα, καὶ τὸν βασιλέα Σανγεμινὴν, καὶ αὐτὸς
 » γνωστικὸς τὸν χρόνον καὶ τὸ ἔργον ¹.
 74. « Χαρὰν δ' ἔσχεν ὁ Βήμας ἐπὶ τοῖς μεγάλαις ἐλέφασιν
 » τοῦ βασιλέως τῆς Μαγάδας, ἐπιδραμοῦσι κατ' αὐτοῦ,
 » καθὼς ὁ ὄφις ἐπὶ τοῖς βατράχοις.
 75. « Καὶ οἱ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ἐλέφαντες ² καὶ ὁ ὑπὸ
 » γῆν Σέσσας ἔτρεμον ἐκ τοῦ βαδίσματος αὐτοῦ, πεζῇ πο-
 » ρευομένου, καὶ κορύνην ἐν χειρὶ φέροντος.
 76. « Ἡ δὲ φήμη, ἡ γεγενημένη ἐκ τῆς νίκης κατὰ τῶν ἐλε-
 » φάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ἔπιπτε τότε ἀπὸ τῶν
 » ἐλεφάντων τούτων ³, διατεμνομένη τῇ παιούτῃ κορύνῃ,
 » ὃ συμπεραίνεται ἐκ τῶν πιπτόντων μαργαριτῶν ⁴.
 77. « Ὡς δὲ θλίψις ἐγένετο τῷ ὑπὸ γῆν ὀφιοδρασιεῖ ἐκ τοῦ
 » βαδίσματος τοῦ Βήμα, τοσαύτη οὐκ ἐγένετο ἐκ τῆς
 » πτώσεως τῶν ἐλεφάντων, ὡς ὀρέων, ἀναιρουμένων τῇ
 » κορύνῃ τοῦ Βήμα.
 78. « Τούτου δὲ κτείνοντος ἀφειδῶς, βλέποντες οἱ θεοὶ τοὺς
 » ἐλέφαντας καταβυθίζομένους εἰς τὰ ποταμηδὸν ῥέοντα
 » αἷμματα, ἐνεθυμήθησαν τὸν Ἰνδραν, ῥίπτοντα τὰ ὄρη εἰς
 » τὴν θάλασσαν ⁵.

1. Τουτέστι τὸν θάνατον καὶ πᾶσαν πρᾶξιν κατὰ τὸν νόμον, δηλ. τὸ λούεσθαι καὶ τότε ἐσθίειν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ὁ γὰρ θεόφρων τότε θνήσκει, ὅταν θέλῃ (ἴσ. ὅτε θέλει), οὐδὲ θεωρεῖ ὅσα ἀπαγορεύει ὁ νόμος.

2. Οἱ ἐλέφαντες οἱ βασιλεύοντες τὴν γῆν.

3. Δηλ. καὶ ἐκείνους ἐνίκησαν οὗτοι οἱ ἐλέφαντες, οὓς ἀπέκτεινεν ὁ Βήμας.

4. Λευκὴ ἡ φήμη, λευκοὶ καὶ οἱ μαργαρίται.

5. Τὰ ὄρη φεύγοντα τὸν Ἰνδραν, κόπτοντα τὰ περὰ αὐτῶν, ἔπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς εἰς καταφυγὴν· ἐκ δ' ἐκείνων ἐγένοντο αἱ νῆσοι.

79. « Ὁρμησαν δὲ κατὰ τοῦ Βήμα οἱ περὶ τὸν Δουριοδάναν,
 » μαινομένου δίκην τοῦ Ἰάμα, καὶ ἐπαπειλοῦντος ἀναιρέ-
 » σειν πάντας τοὺς ἐλέφαντας.
80. « Βληθεὶς δὲ θέλει ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ Δουριοδάναν, καὶ ἀλ-
 » γήσας, ἦν ἐστὼς ἐν ὀλίγῳ, ὥσπερ ἐννοῶν τὸν τρόπον τοῦ
 » θανάτου ἐκείνου.
81. « Τρωθεὶς δὲ καὶ ὁ Δουριοδάνας θέλει τὸ στήθος ὑπὸ τοῦ
 » Βήμα, ἀναβάντος εἰς τὸ ἄρμα, λειποθυμίαν ἔσχεν, ὡς
 » μηνύτριαν τοῦ θανάτου.
82. « Τὸν δὲ Σεναπατήν, τὸν Σουέναν, τὸν Ζαλασάνδαν, τὸν
 » Σουλοσάναν, τὸν Βήμαν, τὸν Οὔγραν, τὸν Βημαράταν,
 » τὸν Βημαβαχοῦν, τὸν Ἀλολούπαν,
83. « Τὸν Σάμαν, τὸν Βιβιτσοῦν, τὸν Βικάταν, τὸν Δουρ-
 » μούκαν, καὶ τὸν Δουπραδαρσσάναν, τούτους τοὺς δεκα-
 » τέσσαρας ἐξαποστείλας, ξενισθησομένους παρὰ τῷ ἄδῃ,
 » ἅμα τοῖς δεκατέσσαρσιν υἱοῖς αὐτῶν,
84. « Φωνὰς λεοντίους¹ ἐξέπεμψεν ὁ Βήμας, διηκούσας μετὰ
 » τῶν φημῶν² εἰς τοὺς δεκατέσσαρας κόσμους.
85. « Ἐφορμήσαντος δὲ τοῦ Βαγαδάτα, τοῦ πεῖραν ἔχοντος
 » δεινῶν ὀπλων, ἡ στρατιὰ τοῦ Βήμα συνεστάλη, ὡς ἡ
 » ἄπειρος καὶ πρωτόπειρος γυνὴ συστέλλεται ἐξ ἀνδρὸς,
 » ἔρωτι μαινομένου³.
86. « Τούτου τῷ θελεῖ ἐλθθεὶς τὸ στήθος ὁ Βήμας, ἐλειποθύμη-
 » σε· καὶ ἐπερειδόμενος τῇ σημαίᾳ⁴, καὶ παράφορον ἔχων τὸ
 » σῶμα, ἐφαίνετο ὡς μεμηνὼς ἐλέφας, δεδεμένος ἐν σύλῳ.

1. Ἀλααγμὸν ἐπινίκειον.

2. Ἄς ἔλαβεν ἐν τῷ κτεῖναι τοσούτους βασιλεῖς.

3. Τὸ πρωτότυπον χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιη-
 τής.

4. Ἡ σημαία ἐτίθετο ὀπιθεν τοῦ ἄρματος.

87. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Γατοτκάσας ἐπὶ τῷ πατρὶ, ἀντέστη
 » τῷ Βαγαδάτα ἐποχούμενῳ ἐλέφαντι, ἐποχούμενος θεῖῳ
 » ἐλέφαντι, καὶ τοὺς περὶ ἑαυτὸν ἔχων ἐποχούμενους τοῖς
 » ἐλέφασιν τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, ὡς μάγος.
88. « Τοῦτου ἐκ τῶν βροχηδὸν πιπτόντων βελῶν ὁ Βαγαδά-
 » τας, καὶ ὁ ἐλέφας αὐτοῦ Σουπρατίκας, ὁ κλάδος καὶ ἡ
 » ῥίζα τῆς ἀνδρείας, ὑπερήκμαζον καὶ ὑπερέθαλλον ¹ (ἐπί-
 » δοσιν ἐλάμβανον).
89. « Τότε οἱ μὲν βασιλεῖς καὶ οἱ ἐλέφαντες ἄψυχοι ἐγένοντο
 » ταῖς ὑπερφυεῖσι (ἀλλοκοτοῖς) φωναῖς τοῦ τε Βαγαδάτα
 » καὶ τοῦ Σουπρατίκα.
90. « Ἡ δὲ γῆ ζόφου τῆς νυκτὸς πληρωθεῖσα, ἐφαίνετο ὅτι
 » ἐδυθίσθη εἰς τὸν Ὠκεανὸν, ὥςπερ ἀφεθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐλς-
 » φάντων, τῶν βασταζόντων αὐτήν, βαλλομένων ὑπὸ τοῦ
 » Γατοτκάσα.
91. « Ἐπαύσατο δ' εὐθέως ὁ Βήσμας τοῦ πολέμου, φοβηθεὶς
 » τὸν Γατοτκάσαν, τὸν υἱὸν τοῦ Βήμα· ἡ γὰρ νύξ, ὡς ἡμέ-
 » ρα ἐστὶν εἰς νίκην ἐν πολέμῳ τοῖς μαγικοῖς δαίμοσι ².
92. « Καὶ οἱ μὲν Καουραβαὶ ὄχοντο ἀπιόντες, ἐννοοῦντες, ὅτι
 » οἱ ἐχθροὶ οὐκ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπεκτάνθησαν, οἱ δὲ
 » Πανδοῖδαι, ὅτι τῇ ἐπιούσῃ ἐκείνους ἀποκτενοῦσι.

Τετάρτη ἡμέρα.

93. « Περὶ δὲ τὴν νύκτα ἐρωτηθεὶς ὁ Βήσμας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ

1. Ὅμοιοι μεταφορικῶς καὶ πάνυ ἀστείως ὁ ποιητὴς τὸν μὲν Βαγαδάταν τῷ κλάδῳ τοῦ δένδρου, τὸν δὲ Σουπρατίκαν, τὸν ἐλέφαντα αὐτοῦ, τῇ ῥίζῃ· καὶ καθὼς τὸ δένδρον ὑπερακμάζει ἐκ τῆς βροχῆς, οὕτω καὶ οὗτοι ἐκ τῶν βροχηδὸν πιπτόντων βελῶν. Ὁ ἐλέφας τοῦ Βαγαδάτα, ὁ ὀνομαζόμενος Σουπρατίκας, ὑπερεῖχε πάντων τῶν ἐν τοῖς στρατοῖς τῇ τε δυνάμει, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ πολεμικῇ ἀρετῇ.

2. Βλέπουσι γὰρ ἐν νυκτὶ οἱ δαίμονες.

- » σου ¹, « Ἄρα ἐκεῖνοι νικήσουσιν; » ἔλεξε λόγον λευκὸν,
 » τουτέστι καθαρόν, ὡς τὸ τῆς Γαγγῆς ὕδωρ·
94. « Πάλαι ὁ Βισνοῦς, ληφθεὶς ἐν τῷ νοὶ παρὰ τοῦ Βραχμᾶ,
 « ὥστε ἀνελεῖν τὸ τῆς γῆς ἄχθος, ἐνεφανίσθη αὐτῷ, ὃν
 « καὶ ὕμνησεν, εἰπὼν·
95. « ὦ Κύριε τοῦ παντός, ἡ ψυχὴ τοῦ παντός, ὁ ὢν αὐτός
 » τὰ πάντα, ὁ γινώσκων τὰ πάντα, ἡ γένεσις, ἡ ὑπαρξις,
 » καὶ ἡ φθορὰ τοῦ παντός, νίκα.
96. « Δόξα σοι ὁ Θεός, ὁ Κύριος τῶν νοητῶν καὶ αἰσθητῶν,
 » ὁ πάσης γνώσεως δοτὴρ, ἡ τρυφή τῶν τρυφόντων καὶ
 » ὁ τρυφῶν τῆς τρυφῆς, δόξα σοι!
97. « Οἱ δαίμονες ἀνῆρέθησαν ὑπὸ σοῦ, Κύριε, εἰς ἄνεσιν τοῦ οὐ-
 » ρανοῦ· οὗτοι ἐνανθρωπήσαντες, ἄχθουσι νῦν τὴν θεὰν γῆν.
98. « Ἐνανθρόπησον, ὦ Θεέ, εἰς τὸ ἀνελεῖν τὸ ἄχθος ταύτης
 » τῆς γῆς, ἧς τὸ μὲν ὄρος, ἡ Μερόη, ὠμός ἐστιν, ὁ δ' οὐ-
 » ρανὸς κεφαλὴ, ἡ δὲ Πατάλα ² ποῦς. »
99. « Τοιαῦτα εἰρηκότος αὐτοῦ τοῦ Βραχμᾶ, αὐτὸς ὁ Ναראϊά-
 « νας ³ ἐγένετο μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Ναρα ⁴ κόσμημα
 « τῆς γῆς ⁵.
100. « Τούτοις οὖν, τῷ τε Ναראϊάνα καὶ τῷ Νάρα, οἵ εἰσιν
 « ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, βοηθοῦ-
 « μενος ὁ Ἰουδιστίρας ⁶, νικήσει· ὅθεν ἡ μετὰ τούτου εἰρήνη
 « οἰκεία ἐστὶ. »

1. Ὁ Σανζαίας λέγει πρὸς τὸν Δουριοδάναν.

2. Πατάλα λέγεται ὁ καταχθόνιος κόσμος.

3. Ναראϊάνας ἐστὶν ἡ γενικὴ ψυχὴ, τουτέστιν ὁ Θεός.

4. Νάρας δὲ ἡ μερικὴ ψυχὴ, ἡ ἐν πᾶσι τοῖς ἐμψύχοις.

5. Ἐνθρόπησε δηλ.

6. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι Ἰουδιστίρας καὶ οὐχὶ Ἰνδιστίρας, ὡς μέχρι τοῦδε ἐσφαλμένως ἐτυπώθη, ἕνεκα τῆς οὐ διφθόγγου, τὴν ὅποian ὁ μεταφραστὴς γράφει ἀπαράλλακτον μὲ τὸ ν. (Σ. τ. ἐκδ.)

101. « Ἐννοήσας δ' ὁ βασιλεὺς Δουριοδάνας ἐκ τούτου τοῦ λόγου
 » τοῦ Βήσματος τὴν δύναμιν τοῦ Κρισναῖ, ἐλθὼν οἶκαδε, διήνυσσε
 » τὴν νύχθ' ὅλην ἐπαινῶν καὶ παραθαρρύνων τοὺς ἥρωας.
102. « Κατὰ δὲ τὴν ἔω, ὃ βασιλεῦ, ἐξελθὼν ἐκάτερος ὁ ἡρωϊ-
 » κὸς στρατὸς, ἐτάχθη ὁ μὲν εἰς σχῆμα ἰέρακος, ὁ δὲ εἰς
 » σχῆμα κροκοδείλου, τῇ ἐπιταγῇ τοῦ Βήματος καὶ Βήσματος.
103. « Τότε ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ὃ ἦν ὡς ἄλσος ἡδὺ
 » τοῦ θανάτου, βέλη ἐπιπτον ἀμοιβαίως (ἐκατέρωθεν) κατὰ
 » τῶν ἡρώων, οἳ ἦσαν ὡς δένδρα, ἔχοντες τὰ κλέη ὡς
 » λευκὰ ἄνθη.
104. « Ἐκ δὲ τῶν ρέοντων πολλῶν αἱμάτων ἀπὸ τῶν μετώπων
 » τῶν ἐλεφάντων, νυττομένων τοῖς βέλεσιν, ἡ γῆ ἐδόκει ὡς
 » ποτιστήριον τοῦ Ἰάμα, ψυχαγωγίαν παρέχον τοῖς Πραϊταῖς¹.
105. « Οἱ δ' ὀλιγόψυχοι στρατιῶται, νυττόμενοι τοῖς ὁδοῦσι
 » τῶν ἐλεφάντων, ἠνδρίζοντο ὑπὸ τῶν μεγαλοψύχων, λε-
 » γόντων· « Τοῦτο οὐκ ἔστιν αἶμα ἀπὸ τῆς νύξεως τῶν
 » ἐλεφάντων, ἀλλὰ φῶς ἐρυθρὸν τοῦ Ἡλίου². »
106. « Ἐκάτερον δὲ τὸ στράτευμα ἀνετρέπετο ὑπὸ τῶν περὶ
 » τὸν Βήμαν καὶ Βήσμαν, βέλη βαλλόντων, καὶ τεμνόν-
 » των τὰς κάρας τῶν βασιλέων, καθὼς ὁ ποταμὸς ἀνα-
 » τρέπεται ὑπ' ἐλεφάντων, κοπτόντων τοὺς λωτούς.
107. « Ὁ δὲ Σατεκῆς ἔπεμψε πρὸς τὰς θεάς μίαν μυριάδα
 » ἄρματηλατῶν εὐτόξων, οὔστοβόλων, καὶ μεγαλοψύχων.
108. « Τοῦτον δ' ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς ὁ Βουρισραβᾶς, ὁ ἔμπει-
 » ρος τῶν τοῦ πολέμου, κατακαλύπτων τοὺς ἐχθροὺς
 » τοῖς βέλεσι, καὶ πᾶν μέρος, καθ' ὃ φυγεῖν ἤθελον.

1. Ἐν καιρῷ θέρους, πίθους ὕδατος πληροῦντες κατὰ τόπους, ὕδωρ διανέμουσιν εἰς ἔλεος τοῖς διψῶσιν ὁδοιπόροις· οἳ δὲ Πραῖται, καθὼ δαίμονες, αἱματοχαρεῖς καὶ αἱμοπόται εἰσὶ.

2. Καὶ γὰρ περὶ τὴν ἔω ἐρυθραὶ εἰσὶν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου.

109. « Δέκα δὲ υἱοὺς τοῦ Σατεκῆ, ἐπιδραμόντας εἰς μάχην,
 » ἐποίησεν ὁ Βουρισραβᾶς τοῖς βέλεσι προσφοράς πως
 » καὶ σπονδὰς τοῖς ἐφόροις τῶν δέκα διαστάσεων τοῦ
 » τόπου θεοῖς.
110. « Ἀμφοτέροι δ' οὗτοι οἱ ἥρωες ἐπῆρσαν πεζῇ κατ' ἀλ-
 » λήλων ξιφῆρεις, μετὰ μεγάλης ὀρμῆς καὶ ὀργῆς, κα-
 » τεαγόντων τῶν ἀρμάτων αὐτῶν.
111. « Τούτων δ' ἐκ τοῦ βάρους κατακαμφθέντων τῶν τὴν γῆν
 » βάσταζόντων ἐλεφάντων, τῆς χελώνης, τοῦ ὄφως, τοῦ
 » χοίρου καὶ τῶν ὀρέων, ἡ γῆ ἐβυθίζετο ἂν, εἰ μὴ ἐρεί-
 » δετο ἐπὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἀληθείας αὐτῶν ¹.
112. « Ἀναληφθέντες δ' ἐκάτεροι εὐθέως ἐπὶ τῶν ἀρμάτων
 » ὑπὸ τοῦ Βῆμα καὶ Δουριοδόνα, ἐνόμιζον τὴν ζωὴν ἐπαχ-
 » θεστέραν τοῦ θανάτου ².
113. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν
 » υἱῶν τοῦ Σατεκῆ, ἐπέστη, ὡς πῦρ δεινόν, εἰς τὸ κατα-
 » καῦσαι, ὡς δένδρα, τοὺς Καουραβᾶς.
114. « Ἐκ δὲ τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ ἔχοντος τόξον δεινόν, καὶ
 » ἡχητικόν, οἷστοι ἐπιπτον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν βασι-
 » λέων, ὡς σκηπτοὶ ἐκ νέφους, τοῦ ἔχοντος τὴν Ἴριν, καὶ
 » βροντῶντος ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων.
115. « Τηνικαῦτα ἡ στρατιά σου ³, βαλλομένη τοῖς βέλεσι
 » τοῦ Ἀρζούνα, καὶ καταθλιβομένη, συνεστάλθη ⁴, καὶ
 » ἐγένετο ὡς ἔνθεσις βρώματος τοῦ θανάτου.
116. « Δισμύριοι γὰρ καὶ πεντακισχίλιοι τῶν βασιλέων ἀνῆρέ-

1. Ἐπὶ τῆς ἀληθείας ἐρείδεται ἡ γῆ.

2. Ἦσχύνοντο δηλ.

3. Ὁ Σανζάας λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν.

4. Καθὼς ἡ ὄρυζα συστέλλεται καὶ συνάγεται, ὡς βῶλος, διὲ τῶν δα-
 κτύλων, καὶ οὕτως ἐντίθεται τῷ στόματι.

» θησαν τότε ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, μαχομένου ἐκ
» καρδίας.

117. « Τότε ἡ κακοβουλία σου ¹ τὰ μὲν χεόμενα αἵματα τῶν
» βασιλέων ἔσχεν, ὡς φύλλα νεογνά, τοὺς δ' ἐκ τῶν ὄρ-
» μων μαργαρίτας, ὡς ἄνθη, τὰς δὲ κάρχας, ὡς ὀπώ-
» ρας.

118. « Οὕτω μὲν δὴ τοῦ Ἀρζούνα ἀναιροῦντος πλήθη δεινῶν
» ἡρώων, ὁ Ἥλιος φοβηθεὶς κατέφυγεν εἰς τὸν Ὠκεανόν,
» ὡς εἰς φρούριον ἔρυμνόν ².

119. « Οἱ δ' ἥρωες ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια βραδέως, καίπερ
» σπεύδοντες, δεινὰ παθόντες πλείω ἐν τῷ λύθρῳ τοῦ
» αἵματος, ἢ ἐν τῷ πολέμῳ ³.

Πέμπτη ἡμέρα.

120. « Πάλιν δὲ περὶ τὴν ἕω καθοπλισθέντες οἱ Πανδοῖδαι
» καὶ οἱ Καουραβαί, ἐπολέμουν πλείονι θυμῷ, τάξαντες
» ἐκάτερον τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα Κραοίνσης καὶ κροκο-
» δείλου.

121. « Φιλοκίνδυνοι δ' ὄντες, ἐδίδοσαν τὰ αὐτῶν σώματα,
» οἰονεὶ ἄχυρα ⁴, τοῖς ὀξέσι στόμασι τῶν θελῶν, τοῖς
» παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐρχομένοις, καθὼς οἱ φιλόδωφοι δι-
» δόασι καὶ τὸ σῶμα ἑαυτῶν τοῖς αἰτοῦσιν, εἰ καὶ παρ' ἐχ-
» θρῶν ἔρχονται, καὶ σκληρὰ λέγουσι ⁵.

1. Ὁ Σανζάτας λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν· δηλονότι εἰ καλῶς
συνεβούλευες, πόλεμος οὐκ ἐγίνετο, οὐδὲ τοσοῦτος φόνος.

2. Νῦν δηλ. ἐγένετο. — Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει, ἐπειδὴ παίζει
πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

3. Οὐκ ἠδύναντο πορεύεσθαι εὐμαρῶς, διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ἰλὸν ἐκ
τῶν αἱμάτων.

4. Εἰς οὐδὲν δηλ. αὐτὰ τιθέμενοι.

5. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

122. « Τίνων δὲ παίζοντων ἐν ταύτῃ τῇ γῇ τοῦ πολέμου, ὥς
 » ἐν λίμνῃ παιδιᾶς τοῦ Ιάμα, τὸ αἶμα οὐκ ἐξεμύζησαν
 » τὰ βέλη, ὥς βδέλλαι;
123. « Ἐπήεσαν δὲ κατὰ τῶν Καουραβῶν ὅ,τε Βήμας καὶ ὁ
 » Δρουπάδας, ἐρυθροὶ ὄντες ἐκ πολλοῦ θυμοῦ, καὶ ἐφαί-
 » νοντο αὐτοὶ μὲν, ὥς δῦο ὀφθαλμοὶ, τὰ δὲ τόξα αὐτῶν,
 » ὥς δῦο ὀφρύες τοῦ Ιάμα.
124. « Ἡ δὲ στρατιὰ ἐκείνη, θλιβομένη σφοδρὰ ὑπὸ τῶν δῦο
 » τούτων, ὥς γυνὴ ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ἀνδρός, ἴδρου,
 » ἔτρεμε, καὶ ἐν ἀγωνίᾳ ἦν ¹.
125. « Περιεκύκλωσε δ' ὁ Δουριοδάνας πολλοῖς ἐλέφασιν τὸν
 » Βήμαν, τὸν ὀλλύοντα τὸν στρατὸν, καθὼς ὁ καιρὸς τῆς
 » βροχῆς τὸν ἥλιον νέφεσι, τὸν ξηραίνοντα τὸν ποτα-
 » μόν ².
126. « Ὁ δὲ, πλήττων σφοδρῶς τοὺς ἐλέφαντας κατὰ τὰ μέ-
 » τωπα τῇ κορύνῃ, ἐνεπήγνυνεν αὐτοὺς τῇ γῇ, ἵνα συνοι-
 » κήσαιεν τοῖς ὄφουσιν ³.
127. « Ἀναρρίπτομένων δὲ τῶν ἐλεφάντων ὑπὸ τούτου, φόβος
 » ἐγένετο τοῖς θεοῖς, ἀφεῖσι τὴν θεωρίαν, καὶ φυγοῦσι τῇ
 » δε καχεῖσε, μήπου τὰ φορεῖα αὐτῶν συντριβεῖεν.
128. « Ζῶντες δ' οἱ ἐλέφαντες ἀνερρίπτοντο εἰς πᾶν μέρος
 » ὑπὸ τῆς κρατούσης χειρὸς τούτου, ὥσπερ δοθησόμενοι
 » τοῖς ἐφόροις τῶν μερῶν θεοῖς, εἰς ἄνεσιν τῶν ἐλεφάν-
 » των αὐτῶν ⁴.
129. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ἐξάψας θυμῷ, ὥς πυρὶ, μετὰ τῶν

1. Ταῦτα ἀκολουθεῖ καὶ τῇ γυναικὶ ἐν περιπτύξει.

2. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

3. Παίξει πρὸς τὴν λῆξιν ὁ ποιητής· ἡ γὰρ Ἰνδικὴ λέξις τοῦ κειμένου σημαίνει τὸν τε ἐλέφанта καὶ τὸν ὄφιν.

4. Ἵνα ἐποχούμενοι τούτοις, ἄνεσιν δοῖεν τοῖς ἑαυτῶν ἐλέφασιν.

- » ἐαυτοῦ ἀδελφῶν, ἔβαλλε βέλη πολλὰ κατὰ τοῦ Βήμα,
 » τοῦ ἀναρρίπτοντος πολλοὺς ἐλέφαντας.
130. « Νενυγμένος δ' ὁ Βήμας κατὰ πᾶν μέρος τοῖς παρὰ τοῦ
 » Δουριοδάνα βέλεσιν, ἐφαίνετο ὥσπερ Ἰνδρας, ἔχων χι-
 » λίους ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἐκ θυμοῦ ¹.
131. « Ὁ δὲ Δρουπάδας ἐσκοτίσε τοὺς Καουραβὰς τῇ *Μοχα-*
 » *ράστρᾳ* ², καθὼς ὁ ἥλιος τῇ ἀκτινοβολίᾳ τοὺς νυκτε-
 » ρινοὺς λωτούς ³.
132. « Ἐκ δὲ τούτου οἱ Καουραβαὶ συνωθοῦντο ⁴ ἀλλήλοις
 » καὶ συνεθλίβοντο, καθὼς οἱ ἀναφυόμενοι ὀξεῖς ὀδόντες
 » τοῦ παιδίου ⁵.
133. « Τότε ὁ διδάσκαλος Δρόνας, ὁ ποιῶν ἀπαλλαγὴν τῆς
 » μωρίας, ἤνεγκεν εἰς τὸ λογικὸν ταχέως τοὺς Καουρα-
 » βὰς, διὰ τῆς ἀφέσεως τοῦ νοητικοῦ (γνωστικοῦ) βέλους.
134. « Διαθρύψας δ' ὁ Βήμας τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως τῶν
 » Καουραβῶν, λυποθυμῆσαι ἐποίησεν αὐτὸν τοῖς βέλεσι,
 » λέγων· « Ἐγὼ οὐκ ἀφήσω τοῦτον σήμερον ζῶντα. »
135. « Τοῦ μὲν οὖν Δουριοδάνα ἀναχθέντος ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ ἐπὶ
 » τὸ ἄρμα, τοῦ δὲ Βήμα ἀναβρόχσαντος χαρᾶ, ἡ μὲν γῆ
 » ἔτρεμεν, ὥσπερ φοβηθεῖσα, τὰ δ' ὄρη διεῖρρήγνυντο ⁶.
136. « Παραστάντος (ἀναφανέντος) δὲ τοῦ γέροντος Βήμα,
 » ἡ χαρίεσσα στρατιὰ τῶν Πανδοῖδῶν λυσιμελὲς πῶς ἐγέ-

1. Χιλιόφθαλμος γάρ ἐστιν ὁ Ἰνδρας.

2. Μοχανάστρα, μωραντικὸν ὄπλον.

3. Ἐμώρανε δηλ. τῇ τῆς μωρίας βέλει τοὺς Καουραβὰς, καθὼς ὁ ἥλιος τῇ ἀκτινοβολίᾳ σκοτίζει, τουτέστι κατακλείει τοὺς λωτούς, τοὺς ἀνθοῦντας ἐν νυκτί.

4. Ἐπειδὴ ἐμωράνθησαν, διὰ τοῦτο συνωθοῦντο ἀλλήλοις.

5. Συσφίγγει γὰρ αὐτοὺς τὸ παιδίον, ἐκ τῆς ἀναφύσεως κναιόμενον.

6. Ἐκ τῆς βοῆς τοῦ Βήμα ἡ γῆ ἐσειέτο καὶ τὰ ὄρη διεῖρρήγνυντο.

» νετο ἐκ τῶν βελῶν αὐτοῦ, διαπειρόντων τὰς κάρας.

137. « Ὁ μὲν οὖν Βήσμας, ὃν ὁ κόσμος ἐφοβεῖτο, ποσαύτην
» σφαγὴν ἐποίησε τῶν βασιλέων, πτοηθέντων, ὥστε ἐπλή-
» ρωσε τὸν οἶκον τοῦ Ἰάμα ¹.

138. « Τοσοῦτος γεμὴν πόλεμος τῶν υἱῶν τῆς Δραουπαδῆς
» κατὰ τῶν Καουραβῶν ἐγένετο, ὥστε τοὺς ὀφθαλμοὺς
» τῶν θεῶν ἐλκυσθῆναι εὐθέως ἀπὸ τῶν περὶ τὸν Βήσμαν
» ἐπ' αὐτοῦς ².

139. « Κρυβέντος δὲ τότε ὑπὸ τὸ δυτικὸν ὄρος τοῦ Ἡλίου,
» ὥσπερ μὴ δυναμένου εἰλέπειν τὴν πολλὴν σφαγὴν (ἀν-
» δροκτασίαν) τῶν τῆς Δραουπαδῆς, οἱ Μαχαράται ³ ἐπαύ-
» σαντο πολεμοῦντες.»

Ἑκτη ἡμέρα.

140. « Παρηγορήσας δ' ὁ Βήσμας, τὸν Δουριοδάναν, νικηθέντα
» ὑπὸ τοῦ Βήμα, περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἔταξε τὸν
» στρατὸν εἰς σχῆμα κύκλου, ὃ δ' Ἰουδιστίρας εἰς σχῆμα
» κεραινοῦ.

141. « Τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, ὥσπερ τεμνόμενον τοῖς ῥιπτομένοις
» ὀξέσι βέλεσι τῶν ἡρώων, διεχέετο κατὰ γῆς, ῥέον τῇδε
» κακεῖσε, ὃ ἐστὶ τὸ αἶμα ⁴.

142. « Πόλεμος δὲ συνεκροτήθη τῷ Βήμα καὶ τῷ Ἀρζούνα,

1. Πολλὰς ψυχὰς αἶδι προΐαψε.

2. Ἀφῆκαν δηλ. βλέπειν τὸν Βήσμαν ἀνδραγαθοῦντα, καὶ ἔτρεψαν τὰ ὅμματα πρὸς τοὺς Πανδοῖδας, ἀνδραγαθοῦντας μᾶλλον.

3. Μαχαράτας ἐφερμηνεύεται, Μεγαλόδιφρος· ἐπίθετον δ' ἔστιν ἥρωος.

4. Τὸ χεόμενον δηλ. αἶμα, οὐκ ἦν αἶμα, ἀλλὰ φῶς τοῦ Ἡλίου, τεμνόμενον τοῖς ὀξέσι βέλεσι· καὶ γὰρ τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν ἑω ἐρυθρόν ἐστι.

» τῷ μέλανι καὶ τῷ λευκῷ, ὥσπερ τῷ Ἡλίῳ καὶ τῷ Ῥα-
» χοῦ ¹.

143. « Τὰ δὲ χρυσᾶ βέλη τοῦ Βήσματος καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ὡς
» περ λυποθυμοῦντα ἐκ τῆς πολλῆς αὐτῶν θερμότητος,
» πίπτοντα ἐξ οὐρανοῦ κατὰ γῆς ἐφαίνοντο, ὡς ἀκτῖνες
» τοῦ Ἡλίου ².

144. « Ὁ δὲ Βιράτας, οὗ τὸ ὄχημα κατεάγη τοῖς βέλεσι τοῦ
» Δρόνα, καὶ ἐβυθίσθη, ὡς ἐν ὠκεανῷ, ἐν τῷ πολέμῳ,
» κατέφυγεν (ἄφρων!) πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σάγχαν ³
» ἐπὶ ζωῇ.

145. « Ὁ δὲ διδάσκαλος Δρόνας ἐπολέμει τούτοις ἐν ἐνὶ ἄρ-
» ματι οὔσι, τῷ τε Βιράτᾳ καὶ τῷ Σάγγᾳ, τῷ υἱῷ καὶ τῷ
» πατρὶ, καθὼς ὁ Διδάσκαλος τῆς θεωρητικῆς τῇ ἀγνοίᾳ
» καὶ τῷ ἔργῳ τοῦ μαθητοῦ.

146. « Κατεβύθισε δ' εὐχερῶς τὸν Σάγχαν ⁴ ὁ Δρόνας εἰς τὸ
» μὴ ὄν, τῇ τε ἑαυτοῦ εὐκλείᾳ, τῇ οὔσῃ λευκῇ, ὡς Καφού-
» ρα, καὶ τῷ βέλει ⁵.

1. Ὁ μὲν λευκὸς ὢν, ὡς Ἥλιος, ὁ Βήσματος· ὁ δὲ μέλας, ὡς ὁ Ῥα-
χοῦς, ὁ Ἀρζούνας. Ῥαχοῦς ἐστὶν ὁ μυθεύμενος δαίμων, ὁ ἐχθρὸς τοῦ
Ἡλίου, ὃς ὁρμᾷ καταπιεῖν τὸν Ἥλιον, καὶ ἐκ τούτου γίνεται ἐκλειψις.

2. Περὶ γὰρ τὸ πρῶτ' ἐρυθραὶ εἰσιν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου.

3. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Σάγχας γὰρ λέγεται καὶ ὁ μέ-
γας κόγχος. Ταλανίζει δὲ αὐτὸν, διότι πρὸς τὸν οὐ δυνάμενον σῶσαι ἑαυ-
τὸν κατέφυγε· αὐτὸς γὰρ ὁ Σάγχας μετ' ὀλίγον ἀναιρεθήσεται ὑπὸ τοῦ
Δρόνα.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν· Σάγχας γὰρ λέγεται, ὡς προεῖρηται, ὁ μέ-
γας κόγχος. Τουτέστι τὸ κλέος τοῦ Δρόνα ἦν λευκότερον, δηλ. ὑπέρτερον
τοῦ Σάγγα· λευκὸς γάρ ἐστι καὶ ὁ κόγχος· κατεπόντισε δὲ οὐχὶ εἰς τὸν
πόντον, ἐνθα γεννᾶται καὶ ζῇ ὁ κόγχος, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὄν, εἰς τὸν θά-
νατον.

5. Δηλονότι τῇ ἐπιδειξιότητι.

147. « Ὁ δὲ Σικανδῆς, οὗ τὸ ὄχημα κατεάγη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ
 » τοῦ Δρόνα, κατέφυγε πεζὸς εἰς τὸν πολυῖδριν περὶ τὰ
 » ὅπλα Σατεκὴν, καθὼς ὁ ὄρνις, οὗ τὸ πτερύγιον κα-
 » τεάγη ὑπὸ κόρακος, καταφεύγει πεζὸς εἰς πολὺκλαδον
 » θάμνον ¹.
148. « Ὁ δὲ Σατεκῆς ἐνίκησε τῷ ἰνδρικῷ ὅπλῳ ² τὸν δαίμονα
 » Ἀλαμβοῦσαν, ἐπιόντα μετ' ὀργῆς, καὶ μαγικῶς ἔχοντα
 » ὄρος ἀνθ' ὅπλου.
149. « Ὁ δὲ Ἰραβὰν ³, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρζούνα καὶ τῆς Πανναγῆς,
 » ἐνίκησε τὸν Βίνδαν, καὶ τὸν Ἀνουβίνδαν, τοὺς βασιλεῖς
 » τῆς Ἀβαντῆς, καθὼς ὁ θεωρητικὸς νικᾷ τὸ καλὸν καὶ
 » κακὸν ἔργον ⁴.
150. « Ὁ δὲ Βαγαδάτας καὶ ὁ Γατοτκάσας, συγκροτήσαντες
 » πρὸς ἀλλήλους μέγαν πόλεμον, ἐξ οὗ καὶ ὁ θάνατος
 » αὐτὸς, μεγάλως φοβηθεὶς, ἔφυγεν, ὥρμησεν ἐκάτερος
 » ἐφ' ἐκάτερον τὸν πολέμιον στρατόν ⁵.
151. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Μάδρας, συντρίψας τὸ ἄρμα τοῦ
 » Νακούλα, ἔδραμε φεύγων, συντριβείς τὸ ἑαυτοῦ ἄρμα
 » ὑπὸ τοῦ Σαχαδέβα· οὐκ ἀνῆρθε δὲ, διότι ἦν ἀδελφὸς
 » τῆς μητρός ⁶.
152. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, νικήσας τὸν Σαταϊούσσαν, ἐκράτησε

1. Παίζει κἄνταῦθα πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής. Σικανδῆς γὰρ λέγετα καὶ ὁ ὄρνις· Δρόνας λέγεται καὶ ὁ Κόραξ· Πάτρα δὲ λέγεται τὸ ὄχημα καὶ τὸ πτερόν, καὶ ἡ πτέρυξ.

2. Ἰνδρικὸν ὅπλον ἐστὶν ὁ κεραυνός.

3. Ὁ Ἰραβὰν ἐγεννήθη ἐν τῷ Γάγγῃ, ὡς πρότερον εἴρηται.

4. Οὐδὲν ποιεῖ, οὔτε καλὸν, οὔτε κακὸν ἔργον.

5. Ἐφοβήθη ὁ θάνατος, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἤλθεν, οὔτε πρὸς τοῦτον, οὔτε πρὸς ἐκείνον· καὶ ὁ μὲν Γατοτκάσας ὥρμησεν ἐπὶ τὸν στρατὸν τοῦ Δουριοδάνα, ὁ δὲ Βαγαδάτας ἐπὶ τὸν τοῦ Ἰουδιστίρα.

6. Ἡ ὠνομάζετο Μαδρή.

» τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καθὼς ὁ Ωκεανὸς τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ,
 » μὴπως ἀπολεσθῇ ὁ κόσμος.

153. « Καὶ αἱ μὲν χεῖρες καὶ αἱ κοιλίαι τῶν βασιλέων, αἱ
 » κοπεῖσαι ταῖς βολαῖς τῶν ὀπλῶν τοῦ Βήσμα, ἐγένοντο
 » δοίδικες καὶ πίνακες ¹ ἐν τῇ τραπέζῃ ² τοῦ Ἰάμα.

154. « Τὸ δ' ἐκχεόμενον αἷμα τῶν βασιλέων τοῖς βέλεσι τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἐγένετο πόμα τοῦ Ἰάμα, ἀρυόμενον μὲν τῇ
 » ἀκίδι τοῦ βέλους, ψυχραίνόμενον δὲ τῷ ὑπὸ τὴν γλυ-
 » φίδα πτερῶ ³.

155. « Τότε τοῦ Ἡλίου θερμανθέντος πως ταῖς ἐκ τούτων τῶν
 » δύο στρατῶν ὀξείαις θερμότησι, καὶ εἰς θάλασσαν κα-
 » καταδύσαντος, οἱ βασιλεῖς παῦσιν τοῦ πολέμου ἐποιή-
 » σαντο. »

Ἐβδόμενῃ ἡμέρᾳ.

156. « Κατὰ δὲ τὴν ἕω, τάξαντος τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς τὸν
 » στρατὸν εἰς σχῆμα θαλάσσης, ὁ υἱὸς τοῦ Δρουπάδα ⁴
 » ἔταξε τὸν οἰκεῖον στρατὸν εἰς σχῆμα τρίγωνον.

157. « Καὶ τὰ μὲν τόξα πληρωθέντα κατὰ τὸ ἐν μέσῳ κενὸν
 » τῆς λαμπρότητος τοῦ σώματος τῶν ἡρώων, τρυβλία
 » ἐγένοντο τοῖς ἀκολούθοις τοῦ Ἰάμα ⁵, οἳ ἐκλήθησαν εἰς
 » ἐστίασιν.

158. « Οἱ δ' ἄλλοι προύχουσιν ἐν ἀνέσει, καταστορεσθείσης

1. Αἱ μὲν χεῖρες, αἱ δοίδικες, αἱ δὲ γαστέρες, ὡς τρυβλία.

2. Αὐτολεξεῖ, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἐστιάσεως.

3. Τὸ δ' αἷμα τῶν βασιλέων, τὸ ἀρυόμενον μὲν τῇ ἀκίδι τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, ψυχραίνόμενον δὲ τῷ ὑπὸ τὴν γλυφίδα πτερῶ, ἐγένετο πόμα τοῦ Ἰάμα· θερμὸν γὰρ τὸ αἷμα.

4. Ὁ Δρυσταδιούμας.

5. Τὸ τόξον ἐλκόμενον στρογγυλοειδὲς πως γίνεται, ὡς τρυβλίον.

- » τῆς κόνιος τῆς γῆς, ἣ ἐβράχῃ τοῖς ποταμηδὸν χεομέ-
 » νοις αἵμασιν ἐκ τῶν βελῶν ἐκατέρου τοῦ στρατοῦ.
159. « Ἐκ δὲ τῶν οἷστων τοῦ Βήσμα, τῶν καταβαλλόντων
 » κάρας βασιλέων, ὡς ὁπώρας Ναλικερῶν, ἣ στρατιὰ τῶν
 » ἐναντίων ἤρξατο ὀκλάζειν.
160. « Οἱ δὲ διάκονοι τοῦ Ἰάμα ἔπαιζον, καθάπερ σφαίραις
 » καὶ κογχυλίοις, ταῖς κεκομμέναις κάραις ὑπὸ τοῦ Βή-
 » σμα, καὶ τοῖς διερῖρηγμένοις κατὰ τὴν γαστέρα ἀκεφά-
 » λοις σώμασιν ¹.
161. « Ἀπέστρεψε δὴ τὸ πρόσωπον ἣ στρατιὰ τῶν Πανδοῖδῶν
 » ἀπὸ τούτου τοῦ γέροντος, καμπύλον τὸ τόξον ποιοῦντος,
 » καὶ φρικτὸν πόλεμον ἀποτελοῦντος.
162. « Φυγόντος μὲν οὖν ἐκείνου τοῦ στρατοῦ, τερπόμενος ὁ
 » Βήσμας ἐν τῷ ἑαυτοῦ κλέει, ὡς ἐν ἀπεράντῳ πελάγει,
 » μόνον τὸν Βήμαν εἶδεν ἀπέναντι, ὡς ἀνταύγασμα
 » ἑαυτοῦ ².
163. « Πληγέντος δὲ τοῦ στήθους τοῦ Βήμα θέλει τοῦ Βή-
 » σμα, αἱ ἀναχύσεις τοῦ αἵματος ἐφαίνοντο ὡς φλόγες
 » θυμικοῦ πυρὸς, ἀναδιδόμεναι εἰς πυρπόλῃσιν τῶν
 » ἐχθρῶν.
164. « Τὸ δ' ἄρμα τοῦ Βήσμα, οὗ ὁ ἡνίοχος παρανάλωμα ἐγέ-
 » νετο τῷ θέλει τοῦ Βήμα, εἰλκύσθη ἀπὸ τοῦ πολέμου
 » ὑπὸ τῶν ἵππων, δόντων κλέος τοῖς πολεμίοις.
165. « Τότε ³ τὸ πῦρ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βήμα, τοῦ ἀνελόντος

1. Αἱ μὲν κάραι, ὡς σφαῖραι παιδιᾶς· τὰ δὲ ἀκέφαλα σώματα, ὡς κογχύλια, διερῖρηγμένα κατὰ τὴν κοιλίαν· καὶ τὸ κογχύλιον γὰρ διερῖρηγμένον ἐστὶ κατὰ τὸ μέσον θατέρου μέρους. Ἐν Ἰνδία παίζουσι καὶ τοῖς κογχυλίοις, ῥίπτοντες αὐτὰ ὡς κύβους.

2. Ὡς περ ἐν ὕδατι βλέπει τις τὴν σκιὰν ἑαυτοῦ.

3. Ὁ Σανζαῖας λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν.

- » ἐπτά σου παῖδας, τὸν Βαχβασσὴν ¹, τὸν Κουνδαδάραν,
166 » τὸν Βισσαλάξαν, τὸν Ἀπαράζιταν, τὸν Μαχοδάραν,
 » τὸν Πανδιτάκαν, καὶ τὸν Σουνάβαν, ἐξήφθη ὡς ἐπτά-
 » φλογον πῦρ, τοῖς ἐκχεομένοις ἐκείνων αἵμασιν.
- 167.** « Εἶτα ὁ θρασύμαχος υἱός σου Ἀδιτεκετοῦς, ἀγανακτή-
 » σας λίαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν
 » ἐναντίον, ἐπέμφθη καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν Ἥλιον ὑπὸ τοῦ
 » Βήμα ².
- 168.** « Φοβήσας δ' ὁ φοβερός Βήμας τὸν πολέμιον στρατὸν,
 » ἀνεβόησεν ἐπὶ μέγα, ἐπάρας τὸν πύρινον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν
 » ἄχρι τοῦ μετώπου ³, καὶ ἐφαίνετο ὡς ὁ Σίβας ἐπὶ τῆς
 » πανωλεθρίας.
- 169.** « Ἀνεφάνη δ' ἐν τῷ αἰθέρι ὁ Ἰραβάν, ὁ υἱὸς τῆς Οὐλου-
 » πῆς, τοῦ θήλεος ὄφεως, ὃς ἐκλήθη εἰς συμμαχίαν ὑπὸ
 » τοῦ πατρὸς Ἀρζούνα.
- 170.** « Λάμπων δ' οὗτος ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολυτίμων
 » λίθων, καὶ ἱππεῖς ἔχων καταχθονίους, εἰσέδου τὴν πο-
 » λεμίαν στρατιάν, ὡς τὸ πῦρ τὴν ὕλην,
- 171.** « Καὶ κατέκαie τοῖς πίπτουσι φλογεροῖς ὅπλοις τὸν
 » στρατὸν τοῦ Σακουνῆ, βασιλέως τῆς Γανδάρας, τὸν
 » ἔχοντα τάγματα ἵππων, ὡς κύματα, καθὼς τὸ πῦρ
 » ταῖς φλοξὶ κατακαίει καὶ καταξηραίνει τὸν ὠκεανὸν ἐν
 » τῇ πανωλεθρίᾳ.
- 172.** « Ἀνελὼν δ' ἐπτά υἱοὺς τοῦ Σακουνῆ, βοῶν ἐπὶ μέ-
 » γα, ὑπὸ τίνων οὐχ ὠράθη ὁκτάμορφος ἐκ τῆς ἀντι-

1. Πολυφάγον. (Τὰ λοιπὰ ὀνόματα δὲν μεθρμηένευsen ὁ μεταφρα-
 στής. (Σ. Τ. ἐκδ.).

2. Ἀνῆρθη δηλ. διὰ γὰρ τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας, εἰσέρχονται εἰς
 τὸν οὐρανὸν οἱ θεοὶ ἐν πολέμῳ γενναίως.

3. Σημεῖον θυμοῦ.

- » λαμπούσης αὐτοῦ μορφῆς εἰς τὸ ἐκχεόμενον ἐκείνων
 » αἷμα ¹;
173. « Περμφεῖς δ' ὁ Ἀλαμβούσας παρὰ τοῦ Δουριοδάνα, ἀντέ-
 » στη αὐτῷ περιεπόμενος πολλοῖς δαίμοσι μαχηταῖς,
 » ἀναβάταις ἱπῶν μαγικῶν.
174. « Φθορὰ δ' ἐγένετο τοῖς ὄφεσι καὶ τοῖς δαίμοσιν, ἀλλή-
 » λους πολεμοῦσιν ὅπλοις δεινοῖς, φαρμάκῳ καὶ πυρὶ, ἐξερ-
 » χόμενοις ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.
175. « Διατεμὼν δ' ὁ Ἰραβάν τῷ ξίφει τὸ τόξον τοῦ πρω-
 » τοστάτου τῶν δαιμόνων, ἀγαλλόμενος, φωνὰς ἐξέπεμ-
 » पे, φόβον ποιῶν.
176. « Ἀναπηδήσαντος δὲ τοῦ Ἀλαμβούσα ἐκ φόβου, καὶ
 » αἰθεροβατήσαντος δίκην ὀρνέου, ἐπετάσθη καὶ ὁ Ἰρα-
 » βάν κατόπιν ἐκείνου, δίκην ἱέρακος, ἔχων ξίφος ἀντὶ
 » ῥάμφους.
177. « Καίτοι διχότμητος ἐγένετο ἐκεῖνος ὁ ἐν αἰθέρι δαίμων
 » τῷ ξίφει τοῦ Ἰραβᾶνος, ὡς ὁ Ἥλιος τῷ νέφει, πάλιν
 » ὀλομελὴς ἐωρᾶτο ².
178. « Ἀκατατροπώτου οὖν ὄντος καὶ θρασυμάχου αὐτοῦ τοῦ
 » μάγου, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρζούνα ἐκάλεσε τοὺς ὄφεις,
 » τοὺς ὄντας ὡς δεινοὺς βραχίονας τῶν ὑπουργῶν τοῦ
 » Ἰάμα ³.
179. « Οἱ δ' ὄφεις, οἱ ἔχοντες ἐπὶ κορυφῆς λαμπροὺς λίθους ⁴,
 » ὡς ἀστέρας, ἔβρεχον κατ' ἐκείνου φάρμακον δεινὸν εἰς

1. Μία μορφὴ ἦν εἶχε, καὶ ἑπτὰ ἕτεραι, αἱ φαινόμεναι ἐν τοῖς ἑπτὰ ἐκείνων αἵμασι, καὶ οὕτως ἐφαίνετο ὀκτάμορφος, ὡς ὁ Σίβας.

2. Ὡς ὁ Ἥλιος διχότομος γίνεται ἐμπεσόντος ἐν τῷ μέσῳ νέφους· παρελθόντος δὲ τοῦ νέφους, ὁ Ἥλιος ὀλομελὴς ὀρᾷται.

3. Μακροειδὴς γὰρ ὁ βραχίων, ὡς ὄφις.

4. Ἡ λάμψις τῶν λίθων ἦν ὡς ἡ ἀστραπὴ τοῦ νέφους.

- » ἀποτέφρῳσιν ¹, ὥς τὰ νέφη λάβρον ὑετὸν καὶ κατακλυ-
 » στικὸν ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
180. « Εἶδε δ' ὁ Ἰραβὰν πίπτοντας βροχηδὸν, ὥς ἀστέρας
 » ἐν ἡμέρᾳ ², τοὺς λίθους τῶν ὄφρων, καταβιβρωσκομένων
 » ὑπὸ τοῦ Ἀλαμζούσα, γενομένου Γαρούδα ³.
181. « Καταφαγὼν δ' ὁ σαρκοφάγος δαίμων πολλοὺς ὄφεις,
 » ὁ φοβεράν ποιήσας τὴν ἑαυτοῦ μορφὴν, ἀνέκραξεν εὐθέως,
 » φόβον ποιῶν τοῖς τρισὶ κόσμοις.
182. « Κᾶτα μετατρεψάμενος ἑαυτὸν μαγικῶς εἰς πολλὰς πο-
 » λεμικὰς μορφάς, διατεμὼν μαχαίρᾳ τὴν κεφαλὴν τοῦ
 » Ἰραβάνος, ἔρριψεν αὐτὴν μετὰ τῶν ἐνωτίων.
183. « Ἰδὼν δὲ ὁ Γατοτκάσσα ἀναιρεθέντα τὸν Ἰραβᾶνα,
 » ῥήξας φωνὴν ἀναταράξασαν τοὺς τὴν γῆν βαστάζοντας
 » ἐλέφαντας, ὥρμησε μετὰ θυμοῦ εἰς ἀναίρεσιν τοῦ πολε-
 » μίου στρατοῦ.
184. « Ὃς καὶ ἀνέτρεψε τὴν πολεμίαν στρατιάν, τέρπων τοὺς
 » οἰκείους σαρξὶ τῶν βασιλέων, αἱ ἦσαν ἡδεῖαι καὶ εὐχυ-
 » μοι, ἐκ τῶν πολυειδῶν ἠρωμάτων, ὧν ἦσθιον.
185. « Ἐδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Δουριοδάνας, καθὼς
 » ὁ Ἰάμας κατὰ τοῦ θανάτου, πολλοὺς ἔχων ἐλέφαντας,
 » φωνὰς ἐκπέμποντας, γαυριῶν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρυ-
 » θροὺς ἔχων ἐκ θυμοῦ.
186. « Τέσσαρας δὲ γενναίους ἄνδρας τοῦ Γατοτκάσσα, ὄντας
 » ὥς στύλους τοῦ λαμπροῦ οἴκου τῆς ἀνδρείας, ἔκτεινεν
 » οὗτος ὁ μεγαλουργός, ὥς Ἰνδρας.
187. « Δόρυ δὲ ῥιφθὲν βίᾳ ὑπὸ τοῦ Γατοτκάσσα κατὰ τοῦ

1. Ὁ γὰρ φαρμακωθεὶς μελάγχρους φαίνεται καὶ κατακεκαυμένος.

2. Ἀπαίσιον τοῦτο, τὸ πίπτειν ἄστρα ἐν ἡμέρᾳ.

3. Ὁ φιοφάγος γὰρ ὁ Γαρούδας. — Ὅτε καταβιβρώσκεται τὸ σαρκῶ-
 δες, ἀπορρίπτεται τὸ ὀστέωδες.

» Δουριοδάνα, ἀνεῖλεν ἐλέφαντα, ἀφεθέντα εἰς τὸ μέσον,
 » ὡς ἀποτείχισμα, ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Βάγκας Βαγα-
 » δάτα.

188. « Ἐπιδραμούσης δὲ τῆς πολυπληθοῦς στρατιᾶς τοῦ Γα-
 » τοτκάσσα, ἡ ἐναντία στρατιὰ ἔτρεψε τὰ νῶτα, ὡς ἡ ῥοή
 » τοῦ ποταμοῦ ἀναστρέφει, τῆς κυματώδους θαλάσσης
 » ὑπερβαίνουσης τὰ ὅρια ¹.

189. « Τότε ἡ μάχη φρικτὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος Γα-
 » τοτκάσσα καὶ τοῦ βασιλέως Βαγαδάτα, ἡ ἐποίησε
 » τὴν μὲν γῆν καταβυθίζεσθαι, τὴν δὲ θάλασσαν κλυ-
 » δωνίζεσθαι, τὰ δ' ὄρη διαρῥηγνύεσθαι, τὸν δὲ κόσμον
 » δεδίττεσθαι.

190. « Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
 » Ἰραβᾶνος, καλέσας τὸν Ἰάμαν εἰς εὐωχίαν, ἐποίησε τὴν
 » γῆν πλήρη κρανίων βασιλέων, ὡς στρογγύλων γλυκα-
 » σμάτων ².

191. « Ὅργισθεις δὲ καὶ ὁ Βήμας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ υἱοῦ
 » τοῦ ἀδελφοῦ ἑαυτοῦ, ἀνελὼν ἐννέα σου υἱούς, ὧς μέγα
 » βασιλεῦ, τὸν Αὐαβριστὴν, τὸν Κουνδαλὴν, τὸν Βιουδό-
 » ραν ³, τὸν Δουργαλοσάναν, τὸν Κουνδαβέδαν, τὸν Δουρ-
 » γαβαχοῦν, τὸν Σουβαχοῦν, τὸν Κανακαδβάζαν, καὶ τὸν
 » Βιράζαν, κατέστρεψε τὴν στρατιάν σου.

192. « Τοῦ δ' Ἥλιου καταδύντος εἰς τὸν ὠκεανόν, ὧς βασιλεῦ,
 » ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς υἱούς σου οἴκτου, ἀναιρουμένους ὑπὸ
 » τῶν Πανδοῖδων, οἱ βασιλεῖς ἐπαύσαντο πολεμοῦντες.

1. Τοῦτο θεωρεῖται ἐπὶ τῆς ἀμπώτιδος τῆς θαλάσσης.

2. Ἐν Ἰνδία κατασκευάζουσι γλυκάσματα σφαιροειδῆ.

3. Εὐρύτερον. Τὰ λοιπὰ κύρια ὀνόματα δὲν μετρηρμήνευσεν ὁ με-
 ταφραστής. (Σημ. τ. ἐκδ.)

Ὁ γ' δὲ ὁ η' Ἡμέρα.

194. «Κληθεὶς δὲ νύκτωρ ὁ Καρνᾶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δου-
 » ριοδάννα, καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ἥττης τῶν Πανδοϊ-
 » δων, ἀπεκρίνατο· «Ἐγὼ μόνος ἀναιρέσω τοὺς ἐχθροὺς,
 » ἐὰν ἀφῇ τὰ ὅπλα ὁ Βῆσμας.»
195. «Λαμπρυνόμενος δ' ὁ βασιλεὺς κοσμήμασι καὶ πυρσοῖς
 » πολλοῖς, ἐπορεύθη σὺν βασιλεῦσι πρὸς τὸν Βῆσμαν, καὶ
 » ἐτιμῆθη πρὸς αὐτοῦ βασιλικῶς.
196. «Πρὸς ὃν καὶ ἔφη· «ὦ πάτερ, ὁ τῶν ἑκτρῶν ὀλέτωρ
 » Παρατσουράμας, ὁ ὢν ἀπόρροια τοῦ Βισνοῦ, ὑπὸ τοῦ
 » βαρχιόνος σου τούτου κατεβλήθη.
197. «Εἰ οὖν σὺ, καὶ δυνάμενος, τοὺς ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ βοη-
 » θουμένους Πανδοῖδας οὐκ ἀναιρεῖς εὐμενείᾳ, ὁ Καρνᾶς
 » ἀνέλτοι ἂν τούτους τῇ προσταγῇ σου.»
198. «Τοιούτων λόγων ἀκούσας παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ Βῆσμας,
 » καταβαλὼν τὴν ἐξαψὶν τοῦ θυμοῦ, ἔφη· «Τίνι νικητὸς
 » ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας; τὰ ἐμὰ βέλη ὁμῶς ὁρατὰ ἔσονται
 » περὶ τὸ πρῶτ¹ .»
199. «Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως μετὰ χαρᾶς, ὁ μὲν
 » Βῆσμας περὶ τὸ πρῶτ¹ ἔταξε τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα, ὃ
 » καλεῖται Σαρβατοβάδρα, ὁ δὲ Ἰουδιστίρας εἰς σχῆμα,
 » ὃ καλεῖται Πρατιβιούχα.
200. «Τότε τὸ ἐκχεόμενον αἷμα, ὡς λάμψις ἔλαμπε τῶν
 » λαμπρῶν λίθων, τῶν ἐν τῇ γῇ κρυπτομένων², ἀνο-
 » ρυττομένη ὑπὸ τῶν πατούντων στρατῶν.

1. Οἶοναί· ἔλεγεν· ἐγὼ πολεμῶ πάντως γε ἐκ καρδίας, ὡς ὄψει αὐριον
 τὸ πρῶτ¹· ἀλλ' ὁ Ἀρζούνας ἀήττητός ἐστιν.

2. Τὸ πρωτότυπον ἔχει πάνυ ἀστείως καὶ ἀραρότως· Πα τ ν α γ ά ρ β α
 γάρ λέγεται ἡ γῆ· ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ ἔχειν λίθους πολυτίμους ἐν
 τῇ κοιλίᾳ. Ἐρυθρόν ἐστι τὸ αἷμα καὶ λαμπρόν, ὡς καὶ ἡ πολύτιμος λίθος.

201. « Ὁ γέμην στρατὸς τοῦ Δουριοδάνᾱ ¹, καταπλαγεῖς,
 » ἐφέρετο τῇ δε καέϊσε ἐκ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν ἀλλεπαλ-
 » λήλων ὄϊστῶν τοῦ Ἀθημανιοῦ, καθὼς ὁ ἐσμὸς τῶν χη-
 » νῶν ἐκ τοῦ βραγδαίου ὑετοῦ τοῦ νέφους.
202. « Πειμφθεὶς δ' ὁ Τιτάν Ἀλαμβούσας παρὰ τοῦ Δουριο-
 » δάνᾱ, μετὰ θυμοῦ ἔδραμεν ἐπ' αὐτὸν τὸν Ἀθημανιοῦν,
 » ἀφαιρῶν πνοᾶς βασιλέων μόνη τῇ φωνῇ.
203. « Ἐπισχέθεις δὲ μικρόν τι ὑπὸ τῶν μεγαλοφρόνων υἱῶν
 » τῆς Δραουπαδῆς, ἐποίησε τὸ ἄρμα τοῦ Ἀθημανιοῦ τοῖς
 » ἐμπεπηγόσι βέλεσιν, ὡς ἀκανθόχοιρον.
204. « Καταστάς δὲ τοῖς ἐμπεπηγόσι βέλεσι τοῦ Ἀθημανιοῦ,
 » ὡς κορυφῇ ὄρους ² πλήρης μεγάλων ῥιπῶν, ἐποίησεν ἐκ
 » φόβου σκότος μαγικόν.
205. « Ἐξαπλωθὲν δὲ λίχν τότ' ἐκεῖνο τὸ σκότος, καὶ ἀπο-
 » σκιάσαν τὸν Ἥλιον, ἐφαίνετο ὡς καπνὸς ἐαθὺς (ἀναθυ-
 » μίσις) τοῦ πυρὸς ἐκ τοῦ στόματος τῶν δαιμόνων.
206. « Διαταραχθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς ἐκ τῶν δαιμόνων, ὧν
 » τὰ ὄμματα ἥστραπτεν ἐν τῷ ἐαθεῖ σκότει, ὁ υἱὸς τοῦ
 » Ἀρζούνα ἔβαλε τὸ ἡλιακὸν βέλος.
207. « Τότε τὸ ἐαθὺ ἐπὶ γῆς σκότος κατεβρώθη ὑπὸ πολλῶν
 » ἡλίων, ἀνατειλάντων πανταχόθεν, ὥς περ λεγόντων μετὰ
 » γέλωτος· « Ποῖ τοῦτο πορεύσεται; »
208. « Τοῦ μὲν οὖν σκότους καταβρωθέντος ὑπὸ πολλῶν ἡλίων,
 » ἰδὼν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὁ δαίμων Ἀλαμβούσας σκοτει-
 » νὸν καὶ μέλαν, φόβῳ κατασχεθεὶς, ἔφυγεν ³.

1. Τὸ Ἰνδικὸν κείμενον ἔχει λέξιν σημαίνουσαν τὸν υἱὸν τοῦ Δρυτα-
 ράστρα καὶ τὸν χῆνα· ὅθεν ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν. (Σ. ἐκδ.)

2. Γιγαντιαῖος γὰρ ἦν καὶ πελώριος, ὡς ὄρος ὑψηλόν.

3. Ἐφοδῆθη, μήπως καὶ αὐτὸς, ὡς σκοτεινὸς καὶ μέλας, καταβρω-
 θεῖη ὑπὸ τῶν ἡλίων, καθὼς τὸ σκότος.

209. « Ὁ δ' Ἀθημανιοῦς, καί περ καταθλιβόμενος ὑπὸ τῶν
 » περὶ τὸν Βῆσμαν μαχίμων, ἔμενεν ἀκλόνητος, καθὼς
 » τὸ ὄρος, καταπατούμενον ὑπὸ μεγάλων ἐλεφάντων.
210. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῷ υἱῷ, οὕτω κα-
 » ταπιεζόμενῳ, ἔρριψε τὸ ἀνεμοβόλον ὄπλον, εἰς φθοράν
 » τῶν σωματίων τῶν ἐχθρῶν.
211. « Οἱ δ' ἄνεμοι, μεμιγμένοι κονιορτῷ, ἀναρρίπτοντες τὰ
 » σκιαδία, ὡς κλέη¹, τῶν ἀνατρεπομένων βασιλέων,
 » ἐποιοῦν αὐτὰ ῥυπαρὰ καὶ ἀκάθαρτα.
212. « Ὄρη δὲ, ῥιπτόμενα ὑπὸ τοῦ Δρόνα ἀπὸ τοῦ ὀροβόλου
 » ὄπλου, ἀποτεριζίντα τὸν ἄνεμον, ἔθεον εἰς τὸ κατα-
 » χῶσαι τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα, διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἰνδραν δυσ-
 » μένειαν.
213. « Ἐκ δὲ τῶν συνεχῶν κεραυνίων ἐελθὼν τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἐξ ὧν τὰ ῥιπτόμενα ἐνεῖνα ὄρη κατεθραύοντο, καὶ ἐπι-
 » πτον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἡ ἀντικειμένη στρατιὰ ἔπασχε,
 » καὶ ἐφθείρετο.
214. « Ποταμοὶ δ' αἵματος ἔρρεον ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν ἐλεφάν-
 » των, τῶν πληττομένων τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα, ἀφρόν
 » ἔχοντες τὸν πολὺν γέλωτα τῶν Πραιτῶν².
215. « Ὁ δὲ Βήσμας ἐποίησε τὴν γῆν τοῦ πολέμου, κῆπον λα-
 » χάνων τοῦ Ἰάμα· αἱ μὲν γὰρ ἀποκεκομμέναι κάραι τῶν
 » βασιλέων ἦσαν ἀντὶ ὑδροπεπόνων, αἱ δὲ κοιλίαι ἀντὶ
 » κολοκυνθῶν, οἱ δὲ βραχίονες ἀντὶ σικυῶν.
216. « Ἡ δὲ γῆ ἐπληρώθη σκιαδίων καὶ βοσείων οὐρῶν τῶν
 » βασιλέων, ἃ ἔπιπτον ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Βήσμα,

1. Λευκὸν τὸ βασιλικὸν σκιαδίον, λευκὸν καὶ τὸ κλέος.

2. Λευκὸς ὁ ἀφρός, λευκὸς καὶ ὁ γέλως, ὃν ἐποιοῦν οἱ Πραιταὶ ἐπὶ τῇ
 σαρκοφαγίᾳ καὶ αἰμοποσίᾳ.

- » ὥςπερ κεφαλαὶ καὶ κόμαι τῶν εὐφημιῶν ἐκείνων ¹.
217. « Ἀποκτείνων τοίνυν ὁ Βήσμας τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν,
» εὐλογίας ἐλάμβανε παρὰ τῶν γυναικῶν τῶν γερόντων Βε-
» τάλων ², θεμένων τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου.
218. « Ἀναμιμνήσκων δ' ὁ Κρισναῖς τὸν Ἀρζούναν τοῦ οὐ εἶ-
» πε λόγου ³, ἤγαγεν αὐτὸν ταχέως ἐναντίον τοῦ Βήσμα,
» ἀναιροῦντος τοὺς ἥρωας.
219. « Ὅμοιος δ' ἐφαίνετο ὁ Ἀρζούνας τῷ δένδρῳ Σανδάνῳ,
» τῷ περιπεπλεγμένῳ ὄφεισιν, ἐκ τῶν πολλῶν θελῶν τοῦ
» Βήσμα, τῶν κατὰ πᾶν μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐμ-
» πεπηγότων.
220. « Τοῦ μὲν οὖν Ἀρζούνα ἀτονήσαντος, τοῦ δὲ Βήσμα
» μᾶλλον ἐντονήσαντος, ἀφείς τὸ ἄρμα ὁ Κρισναῖς, ἐδρα-
» μεν, ἔχων ἐν χειρὶ τὴν μάστιγα.
221. « Ἰδὼν δ' ὁ Βήσμας τοῦτον, ἐπιόντα θυμῷ εἰς ἀναίρεσιν,
» φρίκην ἔσχεν ἐν τῷ σώματι, καὶ τινάσσων τὸ τόξον, ἔφη·
222. « Ἐλθέ, ἐλθέ, Κύριε, παιδευσον ἐμέ τῇ μάστιγι, τὸν
» ἀργῶς βιοῦντα ἐν κόσμῳ, ὡς βούν ἐν δάσει. »
223. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βήσμα, προσελθὼν παραυτίκα
» ὁ Ἀρζούνας, καὶ προσκυνήσας, ἀνήγαγε τὸν Κρισναῖν
» εἰς τὸ ἄρμα, ὑπισχνούμενος πολεμήσειν.
224. « Χορευόντων δὲ τῶν ἀκεφάλων σωματῶν, κεφαλαὶ
» πολλὰ βασιλέων τεμνόμεναι θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἐπι-
» πτον ἐπ' αὐτά, ὡς λωτοί ⁴.
225. « Τοῦ δὲ Ἥλιου ιδόντος πολλὰς κεφαλὰς βασιλέων, ἀ-

1. Τὰ σκιαδία ἦσαν ὡς κεφαλαί, τὰ δὲ ἐξ οὐρῶν ριπίδια, ὡς κόμαι.

2. Βετάλαι, εἶδος δαιμόνων σαρκοφάγων.

3. « Ἐχε ὑπομονήν· ἐγὼ ποιήσω ὅ,τι βούλει, » τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Βήσμα δηλ.

4. Καθὼς ἄνθη ῥίπτονται ἐπὶ τοὺς χορευόντας, ἡ ἡρώϊκῳς θνήσκοντας.

» ναῖριπτομένας τοῖς θέλεσι τοῦ Βήσματος, καὶ ἐκ τούτου
 » δύσαντος φόβῳ πολλῶν Ῥαχούων, ἔληξαν οἱ βασιλεῖς
 » τοῦ πολέμου. »

Ἐννάτη ἡμέρα.

226. » Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ, ἐννοῶν ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας τὴν κα-
 » ταστροφὴν τῆς στρατιᾶς, ἔφη, δυσθυμῶν, τῷ Κρισινᾶ·
227. » Ἄν καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα τῶν τριῶν κόσμων, ἐνωθεῖσα,
 » πολεμήσῃ ὁλοψύχως, οὐδέγε μία θριξ τοῦ υἱοῦ τῆς
 » Γαγγᾶς ὀλεθρον ἔξει.
228. » Αὕτη ἡ περὶ τῆς κατὰ τοῦ Βήσματος νίκης ἡμῶν τῶν
 » ματαιοφρόνων γνώμη εἰς ἀπώλειαν ἡμῶν ἐστι, καθὼς ἡ
 » τῷ λύχνῳ προσφοίτησις τῶν πυραλλίδων, νομιζουσῶν πο-
 » λύτιμον λίθον. »
229. » Πρὸς δὲν ἔφη ὁ Κρισινᾶς· « Τί, δεινοπαθῶν, ταῦτα λέ-
 » γεις ; αὐρίον τὸ πρῶτ' ἀποκτενῶ ἔγωγε τὸν υἱὸν τῆς
 » Γαγγᾶς· ὁποῖα γὰρ διαφορὰ τοῦ Κρισινᾶ καὶ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα ¹ ; »
230. » Ἐγὼ οὐ ψευδῇ λέγω ² πρὸς σέ, ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας·
 » ὅθεν ἐρωτητός ἐστὶν ὁ Βήσματος περὶ τοῦ τρόπου τῆς
 » κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀνίκητου νίκης. »
231. » Οὕτως ἐγνωκὼς ὁ βασιλεὺς, πορευθεὶς κρυφίως μετὰ
 » τοῦ Κρισινᾶ καὶ τῶν ἀδελφῶν, ἠρώτησε τὸν Βήσμαν τὸν
 » τρόπον τῆς κατ' αὐτοῦ νίκης.
232. » Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· « Ἐμέ οὐκ ἂν τις νικήσειεν ἐν με-

1. Ἵνα μὴ λογίσηται ὁ Ἰουδιστίρας, τί ἂν εἴη μέγα, εἰ ὁ Βήσματος νικηθήσεται ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ καὶ οὐχὶ ὑπό τινος τῶν Πανδοιδῶν, διὰ τοῦτο λέγει τοῦτο.

2. Τουτέστιν ἀληθῇ λέγω, ὅτι ἀνίκητός ἐστιν ὁ Βήσματος.

- « γάλῳ πολέμῳ ¹· νικηθήσομαι δὲ ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ ²,
 « τοῦ γυναικείαν φύσιν ἔχοντος πρότερον, καὶ διὰ τοῦτο
 « ἀναξίου ὄντος ἀναιρεθῆναι. »
233. « Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς κατησχύνθη ³, καὶ προσκυνήσας
 » τὸν Βήσμαν, ἐπανεστρέψεν εἰς τὸ στρατόπεδον. Περὶ
 » δὲ τὸ λυκόφως, παραταχθέντες οἱ ἦρωες, ἵσταντο
 » ἔτοιμοι εἰς μάχην.
234. « Οἱ μὲν γὰρ σπινθῆρες ἐκ τῶν ἀφιεμένων ἀθρόων βελῶν
 » ὑπὸ τῶν ἠρώων ἑκατέρου τοῦ στρατοῦ, καὶ προστριβο-
 » μένων ἀλλήλοις ἐν αἰθέρι, ἐφαίνοντο ὡς ἀκτῖνες τοῦ
 » Ἡλίου.
235. « Αἱ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς σκιαὶ τῶν βελῶν, τῶν φερομένων
 » ἑκατέρωθεν διὰ τοῦ αἰθέρος ὑπὸ τῶν ἠρώων, ᾗσαν ὡς
 » χεῖρες τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἰάμα.
236. Τὰ δὲ χεόμενα αἵματα εἰς τὴν γῆν, τὴν ἀνωρορυγμένην
 » ἐπὶ τοῦ κινουμένου στρατοῦ, ἐφαίνοντο ὡς λαμπρότητες
 » πολυτίμων λίθων τοῦ βασιλέως τῶν ὄψεων.
237. « Βέλους πολεμίου πλῆξαντος τὸ σῶμα στρατιώτου, ἐξ
 » οὗ αἷμα ἔρρει, οἱ ἐκ τοῦ πλησίον ὄντες, βλέποντες τὴν
 » ἐπὶ τῶν σωματῶν ἑαυτῶν ἐρυθρὰν λάμψιν τοῦ Ἡλίου ⁴,
 » ἐνόμισαν, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐπλήγησαν.
238. « Τὸ δὲ στράτευμα τῶν Καουραβῶν, τρέψαν τὰ νῶτα ἐκ
 » τῶν περὶ τὸν Σικανδὴν καὶ Ἀρζούναν, παραθαρρύνας ὁ
 » Βήσμας, ἀντέστη γενναίως κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

1. Οὐδεὶς δηλ. ἦρως δύναται με καταβαλεῖν.

2. Οὗτος γυνὴ ἦν ἐν τῇ προτέρᾳ γεννήσει, ὡς ἔρρεθη πρότερον· ἡ δὲ γυνὴ οὐκ ἀναιρεῖται κατὰ τὸν νόμον.

3. Ἐσχύνθη ἀκούσας, ὅτι ὁ Βήσμας νικηθήσεται ὑπ' ἀνάνδρου τὴν φύσιν, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τινος τῶν Πανδοϊδῶν.

4. Ἐρυθρὸς γὰρ ὁ Ἥλιος περὶ τὸ πρῶτ.

239. « Οἱ ἐπιφερόμενοι ἄλλεπᾶλληλοι οἷστοι αὐτοῦ εἰσέδουν
 » εἰς τὰ σώματα τῶν ἡρώων, καθὼς οἱ καταφερόμενοι
 » ὑετοὶ ἐκ τῶν νεφῶν εἰσδύουσιν εἰς τὴν ἀμμώδη γῆν.
240. « Ἐπληττε δὲ ὁ Βήσμας τὸ στράτευμα τῶν ἐχθρῶν ταῖς
 » ἐκ τῶν θελῶν¹ πιπτούσαις κεφαλαῖς τῶν βασιλέων,
 » ὡς στρογγύλαις ἐκ σφενδόνης.
241. « Ἦλθε δὲ ὁ Σικανδῆς, ὡς σαύρα², κατέναντι τούτου,
 » ὅς ἦν λαμπρὸς, ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ κατέθλιψε τὸν κόσμον
 » τοῖς ὀξέσιν αὐτοῦ θέλεσιν, ὡς ὁ Ἥλιος ταῖς ὀξέσιν αὐ-
 » τοῦ ἀκτίσι³.
242. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Βήσμας· « Ἄνελέ με, ὡς εὐούλει· οἱ ἐμοὶ
 » οἷστοι οὐκ ἔρχονται πρὸς σέ, καθὼς οὐδ' ὁ πλοῦτος τοῦ
 » ἀγαθοῦ πρὸς κακόν⁴. »
243. « Ὁ δὲ » Πολέμει μοι, ὦ Βήσμα, ἔφη, ἕως οὗ ζῆς· οὐ
 » γὰρ ἀπελεύση σήμερον ἀπ' ἐμοῦ ζῶν. » Οὕτως εἰπὼν,
 » ἔβαλε θέλεσιν αὐτὸν, προτραπείς πρὸς τοῦ Ἀρζούνα.
244. « Ἄλλ' ὁ Βήσμας πολλοὺς ἀνῆρει τῶν ἡρώων, θυμοῦ
 » πληρῶν ἀμφοτέρους τοὺς μέλανας, τὴν τε Κρισνᾶν καὶ
 » τὸν Ἀρζούναν, διότι τὰ θέλη τοῦ Σικανδῆ κατεθραύον-
 » το ἐκ τῆς ἄκρας τῶν τριχῶν τοῦ σώματος τοῦ Βήσμα.
245. « Μάχη δὲ δεινὴ ἐγένετο ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν· ἡ
 » δὲ κόνις, ἣ περιέλαβε τὸ περιέχον, ἐφαίνετο, ὡς βαθὺ
 » σκότος χάους τῆς γῆς, καμφθείσης ἐκ τοῦ θάρους καὶ
 » σχισθείσης.
246. « Τῇ δὲ προστιαγῇ τοῦ Δρόνα, ὅς ἐφοβήθη ἐκ τῶν ἀπαι-

1. Βέλη ἦσαν εἰς σχῆμα ἡμισελήνου, καὶ ὀξέος μαχαριδίου.

2. Ἡ σαύρα ἀντιβλέπει εἰς τὸν Ἥλιον.

3. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Ὅστις δωρεῖται, δωρεῖται τῷ ἀγαθῷ καὶ ἀξίῳ.

- » σίων φανέντων σημείων, σπεύσαντες οἱ Καουραβαὶ ἐγένε-
 » νοντο περὶ τὸν Βήσμαν, ὡς περιτείχισμα.
247. « Οἱ δὲ σωροὶ τῶν σωμάτων τῶν λαμπρῶς κεκοσμημέ-
 » νων βασιλείων, καὶ ἀνηρημένων τοῖς ἐέλεσι τοῦ Βήσμαν,
 » ἐφαίνοντο ὡς λαμπρὰ ἀκρόρειαι, πεμφθεῖσαι παρὰ τοῦ
 » ὄρους τῆς Μερόης, καλέσους αὐτόν.
248. « Προσελθὼν δὲ μακρόθεν ὁ Βήσμαν τῷ Ἰουδιστίρᾳ, ἔφη
 » ἐλεεινῶς· « Θλίβομαι, ὦ τέκνον, ἐκ ταύτης τῆς σφαγῆς·
 » ἀνελέ με σύ ¹. »
249. « Τοιαῦτα εἰπὼν, καίπερ κεχαυνωμένος βάλλων, ὅλε-
 » θρος ἐγίνετο πολλοῖς, καθὼς ὁ ἐλέφας, καὶ παίζων,
 » ἐκρίζωσιν ποιεῖ ὅλων δένδρων.
250. « Φρικτὰ δ' ἦν τὰ ἄλλεπάλληλα βέλη τοῦ Ἀρζούνα, ἐξ
 » ὧν ἐν τῷ αἵματι ἐβυθίσθησαν ἐλέφαντες μεγάλοι, ὡς
 » ὄρη ἐν ὠκεανῷ.
251. « Φέρων δ' ὁ Βήσμαν θεῖα ὄπλα, δραμῶν εἰς ἀναίρεσιν τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἀπείρχθη ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ, ἐλθόντος εἰς τὸ
 » μέσον, καθὼς ὁ σπεύδων εἰς πόσιν ἀμυροσίας ἀπείρ-
 » γεται ὑπὸ τοῦ οἴνου, ὄντος ἐν τῷ μέσῳ.
252. « Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἔφασαν αὐτῷ ἡδέως οἱ Βασα-
 » βαί ², ἐλθόντες· « Ὁ καιρὸς οὗτος, μακάριε, ὁ ἐφετὸς
 » ἡμῖν καιρὸς ἐστὶ τῆς ἀφέσεως τοῦ πολέμου καὶ παντὸς
 » ἄλλου ἔργου. »
253. « Χαυνωθείς τοιγαροῦν ὁ Βήσμαν ἐβάλλετο ἐέλεσι πολ-
 » λοῖς τοῦ Σικανδῆ, καθὼς ὁ κηπουρὸς βάλλεται πολ-
 » λοῖς ἀνθεσι, πίπτουσιν ἐξ ἀέρος.
254. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, οὗ ἡ ἀνδραγαθία ἐχόρευεν, ἥ ἐστι τὸ

1. Ἄχθομαι δηλονότι, πολλοὺς ἀνελών· λίαν πεπόνηκα, καὶ ἐχαυνώθην.

2. Οἱ ἐπὶ τὰ Βασαβαὶ θεοί, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Βήσμαν.

» ἀναχεόμενον αἷμα ἐκ τῶν πιπτουσῶν κεφαλῶν¹, θρηνεῖν
 » ἐποίει τὴν τῶν πολεμίων στρατιὰν τοῖς ἀλλεπαλλήλοις
 » βέλεσιν.

255. « Ὅ,τι δ' ὄπλον ἐκρατεῖτο ὑπὸ τοῦ Βήσμα, τοῦτο ἀπέ-
 » κοπτεν ὁ Ἀρζούνας, καθὼς ὁ πεπαιδευμένος ἀναιρεῖ
 » τὸ δόγμα, τὸ δοξαζόμενον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου.

256. « Τὰ βέλη τοῦ Ἀρζούνα, τὰ μὲν ὄπλα τοῦ Βήσμα κό-
 » πτοντα, τοὺς δὲ πολεμίους βασιλεῖς τιτρώσκοντα, καὶ
 » τοῦ κερανοῦ ὑπερέχοντα, ἐπληροῦντο ὑπὸ τῶν θεῶν.

257. « Τὰ βέλη τοῦ Ἀρζούνα ἐπιπτον κατὰ τοῦ Βήσμα, συμ-
 » μιγνύμενα λεληθότως τοῖς τοῦ Σικανδῆ, καθὼς τὰ βέ-
 » λη τοῦ Ἑρωτος κατὰ τοῦ ἀπόντος τῆς γυναικὸς ἑαυ-
 » τοῦ, συμμιγνύμενα ταῖς ἀκτινοβολίαις τῆς Σελήνης.

258. « Τὰ ἀφιέμενα βέλη τοῦ Ἀρζούνα κατὰ τῶν περὶ τὸν
 » Δρόναν, ἐπιπτον λεληθότως ἐπὶ τὸν Βήσμαν, καθὼς τὰ
 » ἐρωτικὰ ἐλέμματα τῆς γυναικὸς, τῆς βλεπούσης τὸν ἑαυ-
 » τῆς ἄνδρα, ἀποτείνεται λεληθότος ἐπὶ τὸν ἐρωμένον.

259. « Βαλλόμενος δ' ὁ Βήσμας τοῖς βέλεσιν ἐκείνου, καθὼς
 » τὸ ὄρος ταῖς βολαῖς τοῦ κερανοῦ, ἔφη, γελῶν, τῷ
 » Δουσσασάνα, παρισταμένῳ·

260. « Ταῦτα τὰ βέλη, ἃ εἰσδύουσιν εἰς τὰ καίρια μέρη τοῦ
 » σώματός μου, καθὼς οἱ ὄφεις καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου
 » εἰς τὰς ὁπὰς, οὐκ εἰσι βέλη τοῦ Σικανδῆ².

261. « Ταῦτα βέλη εἰσὶ τοῦ Ἀρζούνα, ὅμοια ὄντα τοῖς ἐν τῷ
 » πολέμῳ κατὰ τοῦ Κιράτα καὶ τοῖς σκηπτοῖς, δο-
 » θέντα, ὡς δοκεῖ, παρὰ τοῦ Ἰνδρα ἐκ φιλοστοργίας. »

1. Ἡ ἀνδραγαθία εἰκονίζεται ἐρυθρὰ, ὡς καὶ τὸ αἷμα ἐρυθρόν ἐστι.

2. Ἡ, οὐκ εἰσὶ ταῦτα βέλη τοῦ Σικανδῆ, ἃ εἰσδύουσιν εἰς τὰ καίρια μέρη τοῦ σώματός μου, καθὼς οἱ ὄφεις καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου εἰς τὰς ὁπὰς.

262. « Θυμωθείς δ' ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ἔρριψε τὸ δόρυ κατὰ
 » τοῦ ἐγγόνου, ὥσπερ διδάξειν αὐτὸν τοῦτο· « Διὰ τί ἡ
 » βολὴ τῶν βελῶν σου ὑφειμένη ἐστί ; »
263. Διατεμὼν δ' αὐτὸ τριχῇ ὁ Ἀρζούνας, ἐπλήρωσε βελῶν
 » ἐκάστην τῶν τριχῶν τοῦ σώματος τοῦ Βήσμα, ἐπειγό-
 » μενος πολλάκις ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ.
264. « Τότε τῶν μὲν βασιλέων μὴ αἰσθανομένων τοῦ ἑαυτῶν
 » σώματος, πλήρους ὄντος τραυμάτων, καὶ παρακελεύον-
 » των ἀλλήλους ἐπὶ μάχην μεγαλοφώνως καὶ ἐνθουσια-
 » στικῶς, ὥσπερ εἰ εἶχον ἐν ἑαυτοῖς εἰσδύσαντα τὸν Ἰά-
 » μαν ¹.
265. « Τοῦ δὲ θεοῦ Ἡλίου δεικνύοντος ἐν ἑαυτῷ ὁπὴν τινα
 » περὶ δεῖλῃν ἐσπέραν, ὡς εἴσοδον τῶν θανόντων πολλῶν
 » ἡρώων ἐν τῷ δεινῷ πολέμῳ·
266. « Τετρωμένος τὸ σῶμα ὁ Βήσμας βέλεσι τοῦ Ἀρζούνας,
 » ἔπεσε κατὰ γῆς ἐν τῷ τέλει τῆς ἡμέρας, καθὼς ὁ Ἥλιος,
 » ἀδρανεῖς ἔχων τὰς ἀκτίνας.
267. « Τούτου δὲ τοῦ ἥρωος ἀναπαυομένου ἡδέως, ὡς ἐπὶ κλί-
 » νης, ἐπὶ τῶν εἰς τὰ νῶτα ἐξεληόντων πολλῶν βελῶν,
 » οἰμωγὴ ἐγίνετο, κατατέμνουσα τὰς καρδίας πάντων
 » τῶν ἡρώων.
268. « Τῶν μὲν οὖν βασιλέων τρυχομένων φόβῳ καὶ λύπῃ, δά-
 » κρυα ἔξ ὀφθαλμῶν ῥακινόντων, εἰς ἀμηχανίαν τε μεγά-
 » λην ἐμβυθιζομένων, καὶ τρεμόντων,
269. « Τοῦ δὲ Βήσμα ἐμπνέοντος ἔτι, καὶ παιδοῦ ὄντος,
 » φωνὴ ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ, λέγουσα· « ὦ μέγα θεωρητι-
 » κέ, ἔχε πνοὴν μέχρι τῆς εἰς θερινὰς τροπὰς τοῦ Ἡλίου.»
270. « Τοιούτων δὲ ῥηθέντων, καὶ ὑπὸ μεγάλων ὁσίων χηνο-

4. Ὡς περὶ δαιμονόληπτοι.

» μόρφων ¹, πεμφθέντων παρὰ τῆς Γαγγᾶς, ὁ θεωρητι-
 » τικὸς Βήσμας ἔφη· « Μένω μέχρι τῆς εἰς θερινὰς τροπᾶς
 » τοῦ Ἡλίου ².»

271. « Παρηγορήσας δ' ὁ Βήσμας τοὺς Καουραβᾶς καὶ Παν-
 » δοῖδας θλιβομένους, ἔφη· « Ἡ κεφαλὴ μου κλίνει δεινῶς
 » εἰς τὰ κάτω· ὅθεν στερεώσατε αὐτήν.»

272. « Δραμόντων δὲ τῶν βασιλέων εἰς κομιδὴν προσκεφα-
 » λαίου, ὁ σοφὸς Ἀρζούνας ἐστερέωσε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
 » ἐπὶ τριῶν βελῶν.

273. « Ἐπαινέσας δὲ τοῦτον ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς, ἔφη τοῖς Καου-
 » ραβαῖς· « Ἡ ἔχθρα ὑμῶν ἔστω μέχρι τῆς τελευτῆς μου,
 » καθὼς καὶ ἡ τῶν γυναικῶν μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ
 » ἀνδρός ³.

274. « Τῶν δὲ βασιλέων κομισάντων τούτῳ, αἰτήσαντι κατὰ
 » τὴν νύκτα, ὕδωρ ἐν χρυσῇ ὑδρίᾳ, ὁ Ἀρζούνας ἔδωκεν
 » αὐτῷ πιεῖν ὕδωρ οὐράνιον, ἀναβλύσαν ἐκ τοῦ ὑδροποιοῦ
 » αὐτοῦ ἐέλου ⁴.

275. « Τοῦ μὲν δὴ Ἀρζούνα ἐπαινεθέντος ὑπὸ τοῦ Βήσμα,
 » τῶν δὲ βασιλέων ἀναχωρησάντων, προσελθὼν ὁ Καρ-
 » νᾶς, ἐξιλέωσεν αὐτόν, ἐνώσας τὰς παλάμας.

276. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Βήσμας· « Ἀφεθήτω, ὦ τέκνον, ἡ παροῦ-
 » σά σοι μεγάλη ἔχθρα πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου Πανδοῖ-
 » δας.»

277. « Ὁ δὲ, « Οὐδεμία μοι ἐστὶν ἔχθρα, ἔφη, ὦ Κύριε, πρὸς
 » τοὺς ἐμοὺς ἀδελφούς· δός μοι δὲ προσταγὴν εἰς πόλεμον,
 » ὑποκείμενος γάρ εἰμι μόνῃ τῇ φιλίᾳ τοῦ Δουριοδάνα. »

1. Πολιῶν δηλ. τὴν κόμην γερόντων.

2. Οἱ γὰρ θεωρητικοὶ ὅτε θέλουσιν ἀφῆσι τὸ πνεῦμα.

3. Ὅταν εἷς ἀνὴρ ἔχῃ πολλὰς γυναῖκας.

4. Ἐτόξευσε τὴν γῆν, ἐξ ἧς καὶ ἀνέβλυσεν ἐν ῥεῦμα τῆς Γαγγᾶς.

278. «Συναινέσαντος δὲ τοῦ υἱοῦ τῆς Γαγγᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ
 » Ἡλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὸν στρατὸν ἐφ' ἄρματος, θέοντος
 » ὑπὲρ τὸν ἄνεμον.
279. «Δύσαντος δὲ τοῦ λαμπροῦ Βῆσμα, ὡς Ἡλίου, ὁ νοῦς
 » τῶν στρατιωτῶν τοῦ Δουριοδάνα, ὁ τεταραγμένος ὡς ἐκ
 » σκότους ἐκ τῶν ὀπλῶν τῶν πολεμίων βασιλέων, ἀτά-
 » ραχος ἐγένετο ἐκ τοῦ ἐξαίφνης ἀναφανέντος λαμπροῦ
 » Καρνᾶ, ὡς Σελήνης.»
280. Σέβοιτο, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ καλοῦ δι-
 δασκάλου, τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου Ζηναδάτα, ὁ λίαν
 ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος τοῦτο τὸ ἔκ-
 τον Βιβλίον, τὸ ὀνομαζόμενον Βῆσμα, τοῦ μεγάλου ποιή-
 ματος τῆς Βαλαβαράτας, ἐξ ἧς ῥέει πᾶσα ἡδύτης, καὶ ἐν
 ᾗ φαίνεται, ὡς ἐν κατόπτρῳ, ἡ γνῶσις ἐκείνου τοῦ
 Ἀμάρα.
281. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἐμπεριέχονται δύο μὲν Κεφάλαια,
 τετρακόσιοι δὲ καὶ εἴκοσι ἑξ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον
 Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου

τοῦ Ἐκτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν ἐν δυσὶν ἡμέραις πόλεμον
τοῦ Δρόνα.

1. Ὁ ὅσιος ἐκεῖνος Βεάσας, ὁ λίαν ἀνεκτικὸς καὶ ἔξοχος πά-
ση ἐπιστήμη καὶ ἀρετῇ, καὶ ἱστορικὸς τῆς γενεαλογίας
τοῦ Βαράτα ἐν τῇ ἑκατονταβίβλῳ Μαχαβαράτα, ἔστω
τοῖς ἀγαθοῖς εἰς ἐπίτευξιν τοῦ ἄκρου ἐφετοῦ.
2. Ὁ δὲ Σανζαῖας εἰς αἴσθησιν ἀγαγὼν τὸν Δρυταράστραν,
λειποθυμήσαντα, ὅτε ἤκουσε τῆς πτώσεως τοῦ Βήσμα,
ἀπελθὼν πάλιν τῷ νοῦ, καὶ ἐπανελθὼν, ἀφ' οὗ εἶδε τὰ
τοῦ πολέμου, ἔφη ἐκείνῳ τῷ βασιλεῖ.
3. « Δύσαντος τοίνυν τοῦ Ἡλίου, τοῦ Βήσμα, ὦ βασιλεῦ, οἱ
» υἱοὶ σου ἐβουθίσθησαν εἰς μέγα σκότης ἀγνοίας καὶ ἀμη-
» χανίας· χαρέντες δ' ὅμως, ἐπιστάντος τοῦ λύχνου, τοῦ
» Καρνᾶ, ἐβουλεύοντο πάλιν περὶ τῶν πρακτέων.

Πρῶτη ἡμέρα τοῦ Δρόνα.

4. « Τῇ δὲ συμβουλῇ τοῦ Καρνᾶ, χειροτονηθεὶς ἀσμένως ἀρ-
» χιστράτηγος, ὡς ἔδει, ὁ Δρόνας, ἠτήσατο ταύτην τὴν
» χάριν παρὰ τοῦ Δουριοδᾶνα· « Κρατήσας ζῶντα τὸν Ἰου-
» διστίραν, ἐγχέρισον τοῦτον ἐμοί. »
5. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρόνα, « Ὅτε ὁ Ἀρζούνας οὐκ ἔστι πα-
» ραστάτης καὶ προασπιστῆς τοῦ Ἰουδιστίρα, τότε ἐγὼ κρα-
» τήσω αὐτόν, » ἀνέκραξαν χαίροντες, ἡ στρατιὰ τῶν Κα-
» ουραβῶν.

6. « Μαθὼν δὲ ταῦτα ¹ ὁ Ἰουδιστίρας, ἦν διαφυλαττόμενος
 » πρὸς τοῦ Ἀρζούνα. Περὶ δὲ τὴν ἑω ἔταξε τὸν στρατὸν
 » εἰς σχῆμα Κραούνης· ὁ δὲ στρατὸς τῶν Καουραβῶν
 » ἐτάχθη ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα εἰς σχῆμα ἀμάξης.
7. « Ἠγούμενος δ' ἦν ὁ Δρόνας, μέλας τὸ χρῶμα, λευκὸς
 » τὴν τρίχα μέχρι τοῦ ὠτὸς ², ἐρυθροὺς ἔχων ἵππους, καὶ
 » χρυσοῦν θώρακα καὶ ἄρμα· ἐπὶ δὲ τῆς σημαίας χρυσὴν
 » ὑδρίαν, καὶ ἐστίαν, καὶ τόξον ³.
8. « Τὰ μὲν οὖν βέλη ἐξ ἐκατέρων τῶν πολεμίων στρατῶν
 » ἐξηκοντίζοντο, ὡς μεγάλαι φλόγες πυρὸς τοῦ ἐν τῷ στή-
 » θει θυμοῦ τῶν πολεμικῶν, ἐξερχόμεναι ταχέως ἐκ τῶν
 » ὀφθαλμῶν.
9. « Τὰ δὲ συνεχῇ καὶ ἀλλεπάλληλα βέλη, τὰ ἀφιέμενα ὑπὸ
 » τοῦ Δρόνα, πίπτοντα κατὰ τῶν πολεμίων στρατῶν,
 » ἀναιρέσεως ζωῆς πολλῶν ἐγίνοντο παραίτια.
10. « Ὁ δ' Ἀβημανιοῦς ἔτερπε τὸν Ἰάμαν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡ-
 » λίου, τοῦ φίλου τῆς θερμότητος ⁴, τὸν ἐπὶ τῆς χειρὸς
 » ὄντα, ὃς ἐστὶν ἡ ῥομφαία δι' αἵματος, ὡς οἴνου, ἐν τῷ
 » κρανίῳ τοῦ βασιλέως Παουραβᾶ.
11. « Τοῦτου ἡ ῥομφαία, ἡ πεφυρμένη τῷ αἵματι τῶν ἀπο-
 » κτανθέντων ἡνιόχων καὶ ἵππων τοῦ βασιλέως τῆς Μά-

1. Ὅτι ὁ Δρόνας μελετᾷ κρατῆσαι αὐτὸν, ὅτε ὁ Ἀρζούνας οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

2. Δηλ. καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ ὠτὸς τρίχες λευκαὶ ἦσαν.

3. Ἡ ὑδρία καὶ ἡ ἐστία, ἥτοι τὸ θυσιαστήριον, ἐν ᾧ θύουσιν, ἴδιον σύμβολόν ἐστι τῶν Βραχμάνων· τὸ δὲ τόξον, τῶν Ξατρῶν καὶ τῶν πολεμικῶν.

4. Θερμὸς ὁ ἥλιος, θερμουργὸς καὶ ὁ Ἀβημανιοῦς, καὶ διὰ τοῦτο φίλος· τὸν υἱὸν τοῦ φίλου ὁ φίλος ἐν χειρὶ κρατεῖ, καὶ τέρπει αὐτὸν ποτῶ ἢ βρωτῶ τι· ἡ δὲ ῥομφαία, αὐτός ἐστιν ὁ Ἰάμας· καθὼς γὰρ ὁ Ἰάμας ἀναιρεῖ, οὕτω καὶ τὸ ξίφος.

- » δρας, καὶ τοῦ Ζαΐατράτα, ἐφαίνετο, ὡς φλόξ πυρός,
 » σπιθηρας ἐξάγουσα τοὺς πίπτοντας λαμπροὺς βασιλεῖς.
12. « Ἐδραμον δὲ κατ' ἀλλήλων πεζῇ οὗτοι οἱ φοβεροί, ὅτε
 » Βήσματος καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Μάδρας, ὧν ταῖς μὲν
 » κραδαινομέναις κορύναις ἐφοφήθησαν ὅτε Ἥλιος καὶ ἡ
 » Σελήνη, καὶ τὰ ἄστρα· τοῖς δὲ πατήμασι τῶν ποδῶν,
 » βαρυνομένης τῆς γῆς, ἔτρεμον ὅτε Σέσσας ὄφρις, καὶ
 » ὁ χοῖρος καὶ ἡ χελώνη.
13. « Στροφάς δ' οὗτοι ποιοῦντες ποτὲ μὲν ἐξ ἀριστεροῦ, ποτὲ
 » δ' ἐκ δεξιῶν¹, συμπεσόντες καὶ συγκρούσαντες ἀλλή-
 » λους, ἔπεσον, καθὼς δύο ἀνιστάμενα κύματα θαλάσ-
 » σης, συρρήγνυμένα, πίπτουσιν, ὑπὸ δύο ἀντιπνεόντων
 » ἀνέμων.
14. « Ἀναβιθασθέντος δὲ τοῦ Σαλέα ἐπὶ τὸ ἄρμα ὑπὸ τοῦ
 » Κριταβάρμα, ἀναβὰς καὶ ὁ Βήσματος ἐπὶ τὸ οἰκεῖον ἄρ-
 » μα, ἀνῆρει τὸν ἀντικείμενον στρατὸν, βαρὺς ποιῶν ἐρυ-
 » θράς, διὰ τοῦ ἀναχωρομένου αἵματος πάσῃ διαστάσει τοῦ
 » τοῦ τόπου².
14. « Ὁ δὲ γενναῖος υἱὸς τοῦ Καρνᾶ Βρισσασένας, ἔθλιβε βέ-
 » λεσι τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δραουπαδῆς, τοὺς ὄντας ὡς
 » πέντε αἰσθήσεις τῆς κακουμένης στρατιᾶς τῶν ἐχθρῶν³.
15. Ὁ δὲ Δρόνας, κρατῆσαι ἐφιέμενος τὸν Ἰουδιστίραν, εἰς
 » ἐκπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ ὑποσχέσεως, ἔκτεινε τρεῖς βα-
 » σιλεῖς, τὸν Σίγχαν, τὸν Ἰνγαδάραν, καὶ τὸν Βεάγραν,
 » καθὼς ὁ φιλάρετος κτείνει τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν πλεο-
 » νεξίαν, καὶ τὴν ἀκηδίαν.
17. « Τούτου τοῖς βέλεσιν ἀναιρουμένου τοῦ στρατοῦ, οἱ

1. Ὡς ἔθος ἐστὶ μονομαχοῦσι.

2. Ὡς γυναικί.

3. Ὁ νέος πρὸς τοὺς νέους ὥρμησε.

» Πισσάκαι ἔπινον αἶμα ἀμυστί, ὥς διὰ προχοῖδων, τῶν
 » προβοσκίδων τῶν ἐλεφάντων, εὐῶδες γεγενημένον ἐκ
 » τῶν ἀνθίνων στεφάνων τῶν ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν βα-
 » σιλέων.

18. « Κορεσθέντες δ' οἱ Πισσάκαι κρέατος καὶ αἵματος, ῥιπι-
 » ζόμενοι ὑπὸ τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν τοῖς κεκομμένοις
 » ὥσπερ τῶν ἐλεφάντων ¹, ἤκουον εὐφραινόμενοι, κλάζοντες
 » τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα ².

19. « Οἱ δ' ἀνδρεῖοι στρατιῶται, οἱ ὄντες φύσει ἑκτραί, του-
 » τέστι πολεμικοί, θεωροῦντες εἰς τὸ πρόσω τὸν Κοισῶν,
 » αὐτὸν τὸν Θεὸν, ἀναιρούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἐπο-
 » ρεύοντο εἰς τὴν χώραν, τὴν οὖσαν ἀνωτέραν τῆς τῶν
 » θεοφρόνων ³.

20. « Ἐπειδὴ δ' ὁ Ἥλιος ἔδυσεν, ὥςπερ εἰ ἐξώσθη ἐκ τῆς
 » πληρωσάσης τὸν αἰθέρα ἑοῆς ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν,
 » τῶν ἀναιρουμένων ὑπὸ τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἔληξαν τῆς μάχης οἱ μαχηταί.

Δευτέρα ἡμέρα τοῦ Δρόνα.

21. « Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ εἰπόντες τοῦ Δρόνα τῷ Δουριοδάνᾳ, ὡς
 » οὐχ οἶόν τέ ἐστι κρατηθῆναι τὸν βασιλέα Ἰουδιστίραν,
 » φυλαττόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ὁ βασιλεὺς τῆς Τρι-
 » γάρτας ἔφη τῷ Δουριοδάνᾳ· « Ἐγὼ καλέσω τὸν Ἀρ-
 » ζούναν εἰς πόλεμον ⁴. »

22. « Περὶ δὲ τὴν ἑω, τάξας ὁ βασιλεὺς τῆς Τριγάρτας

1. Τὰ ὄτα τῶν ἐλεφάντων ὡς ῥιπίδια.

2. Ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς φαγοῦσι καὶ πιοῦσιν ἀκούειν μουσικῶν ὀργάνων.

3. Καθὼς ὁ θεωρῶν τὸν Θεὸν ἐν ὥρᾳ θανάτου παρεύεται εἰς τὴν χώ-
 ραν τῶν δικαίων.

4. Σὺ δὲ δηλαδὴ τότε κράτησον αὐτὸν τὸν Ἰουδιστίραν.

- » Σουσσάρμας τὸν στρατὸν εἰς σχῆμα ἡμισελήνου, ἔχων
 » τριτμύριζ ἄρματα, ἐκάλει εὐθέως τὸν Ἀρζούναν εἰς
 » πόλεμον φωνῇ μεγάλῃ τοῦ στρατοῦ, σκληροτάτῃ καὶ
 » ἐριστικωτάτῃ ¹.
23. « Ὁ μὲν οὖν Ἀρζούνας, καλέσας τὸν ἡρωϊκώτατον βα-
 » σιλέα Σατεζίταν, καὶ θεῖς αὐτὸν εἰς προάσπισιν καὶ
 » διατήρησιν τοῦ Ἰουδισίρα, ἐπορεύθη αὐτὸς ἐναντίον τοῦ
 » Σουσσάρμα, ἔχων, ὡς ὁ θάνατος, τὸ στόμα ἠνεργμένον,
 » ὃ ἐστι τὸ τόξον, εἰς βρώσιν τοῦ στρατοῦ ἐκείνου.
24. « Οἱ δὲ περὶ τὸν Σουσσάρμαν ῥωμαλέοι πάντες, γελῶντες,
 » ἐρρίψαν ἐν ταύτῃ ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν βέλη πολλὰ ²,
 » ὅμοια μοχλοῖς, καθὼς ἐπὶ τὸ καῖον πῦρ ρίπτουσι πολλὰ
 » φρύγανα.
25. « Τότε ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα ἡ Δεθαδάτα, ³ ἢ
 » τὰ μὲν ῥεῖθρα τῶν ποταμῶν ἀνεχαίτισε, τὸν δ' ἐν αἰ-
 » θέρῃ ἀέρα ἔστησε, τὰ δ' ἄστρα πάντα διεσκέδασε, τὴν
 » δὲ γῆν ἔσχισε, τὸν δὲ τριττὸν κόσμον ἐκώφωσε.
26. « Ἐπιγραφὴν δέ πως ἐχάραττε τῆς ἑαυτοῦ ἀνδρείας ὁ
 » Ἀρζούνας τοῖς θέλεσιν, ὡς γλυφεῖοις, ἐν τοῖς σώμασι
 » τῶν ἐχθρῶν, τοῖς μεΐνασιν, ὡς στύλοις ἀκινήτοις ἐκ
 » τοῦ μεγάλου ἤχου τῆς κόγχου.
27. « Τίνες δ' ἀντικείμενοι οὐκ ἀνηροῦντο, καὶ οὐκ ἐκαίοντο
 » ὑπὸ τῶν συνεχῶν βελῶν ἐκατέρων τῶν μερῶν, τῶν
 » σκληρὰν ἀκωκὴν, δίκην κεραυνοῦ ἐχόντων, καὶ πῦρ ἐκ-
 » πεμπόντων ἐκ τοῦ ἀλλήλοισ προστρίβεσθαι;
28. « Τότε ἀνεφάνη τὸ σκότος, ὃ ἐστὶν ὁ φαινόμενος κυάνεος
 » οὐρανός, ἐκ τῆς κοιλίας τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, αἱ

1. Διὰ τῆς ἐριστικῆς φωνῆς τοῦ στρατοῦ ἐκάλεσεν εἰς πόλεμον.

2. Ἐρρίψαν εἰς μᾶλλον ἔξαψιν δηλ.

3. Ὄνομα τῆς κόγχου τοῦ Ἀρζούνα.

- » κατεβίβρωσκον αὐτὸ καθ' ἐκάστην, ἥδη δὲ ἐκόπτοντο
 » τοῖς βροχηθδὸν φερομένοις θέλεσι τῶν μαχίμων ἡρώων ¹.
29. « Ὁρμῶν δ' ὁ δεινὸς Ἀρζούνας, ἔχων τόξον τοῦ Βισθα-
 » κάρμα ² ἀνὰ χειρας, καὶ θάλλων θέλη ὀξεία ἐφ' ἑκαστον,
 » ἐφαίνετο ὑφ' ἐκάστων τῶν ἡρώων, ὡς ὁ Ἥλιος, ὃς θάλ-
 » λει ὀξείας τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ πάντας περὶ τὴν μεσημ-
 » βρίαν ³.
30. « Ἐρρίψε δὲ τὸν σπόρον τῆς ἑαυτοῦ ἀνδρείας, ὡς φυτοῦ,
 » τουτέστι, τὴν ἀγλαὰν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως Σουδαμ-
 » θάνος ⁴ ἐπὶ τῆς γῆς, τῆς ἀροτριωθείσης τοῖς τροχοῖς
 » τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, καὶ ποτισθείσης πολλοῖς τοῖς αἰ-
 » ματιν.
31. « Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα τῆς Τριγάρτας χώρας ἀνῆρουν
 » τῶν ἀπάλιν τοὺς οἰκείους τοῖς ῥιπτομένοις θέλεσιν ἔνθεν
 » καὶ ἔνθεν, ἀ ἀντεπέστρεφον ὑπὸ τοῦ ἀνεμοδόλου θέλους
 » τοῦ Ἀρζούνα.
32. « Κεφαλαὶ δὲ λαμπραὶ τῶν βασιλέων, καὶ σκιαδία, καὶ
 » σημαῖαι ἔπιπτον, κοπτόμενα τοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα,
 » ὥς περ καρποὶ, καὶ ἄνθη, καὶ φύλλα τοῦ δένδρου τοῦ
 » κλέους τοῦ βασιλέως τῆς Τριγάρτας ⁵.
33. « Ταχθέντα δὲ τὰ περὶ τὸν Ἰουδισίραν καὶ Δρόναν στρα-

1. Δηλ. ὁ φαινόμενος κυάνεος οὐρανός, τὸ σκότος ἦν ἐκεῖνο, ὃ κατε-
 β. θρώσκετο καθ' ἐκάστην ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἥδη δ' ἐξέρρεεν ἐκ
 τῆς κοιλίας αὐτῶν, κοπτομένων τοῖς θέλεσι.

2. Βισθακάρμας ἐφερμηνεύεται Παντουργός· ἔστι δὲ ἀρχιτέκτων τῶν
 θεῶν.

3. Περὶ γὰρ τὴν μεσημβρίαν ὁ Ἥλιος ὀξείας τὰς ἀκτῖνας βάλλει.

4. Σουδαμβάν, Εὐτοξος.

5. Τὸ κλέος ἐστὶν ὡς δένδρον, οὗ αἱ μὲν καρποὶ, ὡς κεφαλαί, τὰ
 δ' ἄνθη, τὰ σκιαδία, τὰ δὲ φύλλα, τὰ ἱστία τῶν σημαίων.

- « τεύματα, τὸ μὲν εἰς σχῆμα Κραδύνσης ¹, τὸ δὲ εἰς
 « σχῆμα ἡμικύκλου, συνεπλάκησαν ἀλλήλοις· τὸ δὲ ῥέον
 « αἷμα ἐφαίνετο, ὅτι τὸ εἰς τὸν πόλεμον φίλτρον ἦν ², θεόν
 « εἰς τὸ πρόσω.
 34. « Ἐπελθὼν δ' ὁ Δρόνας, ὡς σφοδρὸς ἄνεμος, καὶ τοὺς
 « μὲν βασιλεῖς ἐκριζώσας, ὡς δένδρα, τοὺς δὲ στρατιώ-
 « τας διασκορπίσας, ὡς ἄχυρα, ἐπεσχέθη ὑπὸ τοῦ ῥωμα-
 « λέου Σατεζίτα, ὡς ὑπ' ὄρους.
 35. « Ἄπειρα δὲ θέλη τούτου τοῦ βασιλέως τῆς Πανσάλας,
 « τοῦ γενναίου καὶ θεοειδοῦς Σατεζίτα ἐρόπιπτοντο κατὰ
 « τοῦ Δρόνα, μηδεμίαν ἐνέργειαν ποιοῦντα ἐν τῷ θί-
 « γειν, καθὼς αἱ φλόγες τοῦ κεραυνοῦ κατὰ ἀδάμαν-
 « τίνου ὄρους.
 36. « Τότε ὁ Δρόνας ἔτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ Σατεζίτα, ἣ
 « ἦν, ὡς ἁμαξὰ τῆς ἀγαθῆς ἀνδρείας, ἔχουσα τοὺς μὲν
 « ὀφθαλμοὺς, ὡς ἵππους ³, τὰ δ' ἐνώτια, ὡς τροχοὺς ⁴,
 « τὴν δ' ἐπὶ πολέμῳ Τιλακάν, ὡς σκημαίαν ⁵.
 37. « Φυγόντος δὲ τοῦ Ἰουδιστίρα ⁶, ὁ Δρόνας, ὁ ὢν ἡ μόνη
 « χαρὰ τοῦ Δουριοδάνα, ἀνείλε τούτους τοὺς τέσσαρας
 « βασιλεῖς, οἳ ἦσαν στύλοι τῆς νίκης, καθὼς οἱ τέσσα-
 « ρες ἐλέφαντες τῆς τετραμεροῦς γῆς, τὸν Σατανίκαν ⁷,
 38. « ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Βιράτα, τὸν γενναῖον Δριδαςέναν,

1. Κοινῶς Carankool.

2. Τὸ αἷμα δηλ. οὐκ ἦν αἷμα, ἀλλὰ τὸ φιλοπόλεμον· τὸ γὰρ φίλτρον ἐρυθρὸν εἰκονίζεται.

3. Ὁξύρροποι οἱ ἵπποι, ὡς καὶ οἱ ὀφθαλμοί.

4. Στρογγύλον τὸ ἐνώτιον, ὡς καὶ ὁ τροχός.

5. Τὸ ἐν μετώπῳ ἐρυθρὸν χρίσμα ἐννοεῖ, ὅπερ τιθέασιν ὡς αἷσιον.

6. Θανόντος τοῦ προασιπιστοῦ Σατεζίτα, ὁ Ἰουδιστίρας ἔφυγε.

7. Πολύστρατον. (Τὰ λοιπὰ κύρια ὀνόματα δὲν μεθληρμήνευσεν ὁ μεταφραστὴς (Σ. τ. ἐκδ.).

- » τὸν ἀρειμανῆ Ξατραδέβαν, καὶ τὸν θερμουργὸν Βασου-
 » δάναν, σὺν τοῖς στρατοῖς αὐτῶν.
39. « Ὡν δ' ὁ στρατὸς ἅπας ἄνευ κυβερνήτου, καὶ ἐν ἀμνη-
 » χανία, διωθούμενος ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τοῦ Δρόνα, ὡς ὑπὸ
 » ρεύματος ποταμοῦ, προσώκειλε τῷ Βήμα, ὡς μεγάλη
 » νήσω.
40. « Ὁ δὲ, περικυκλούμενος ἥρωσιν, ὡς διαπύροις ἑαυτοῦ δυ-
 » νάμεσιν, ὥρμησε βάλλων πύρινα βέλη, καὶ κατέκαυσε
 » κατὰ κράτος τὰ στρατεύματα τοῦ Δρόνα, καθὼς τὸ
 » πῦρ τὰ δάση τοῦ ὄρους.
41. « Ἐκοψε δ' ὁ φιλοπόλεμος Βήμας τοὺς τε δύο βραχίονας ¹
 » τοῦ προκειμένου ἐχθροῦ Δρόνα, δηλονότι τὸν Σουβα-
 » χῶν ² καὶ τὸν Κριταβαχοῦν ³, καὶ τὴν κόμην αὐτοῦ
 » μετὰ τῆς λιθοκολλήτου μίτρας, δηλονότι τὸν ἄριστον
 » ἐλέφαντα μετὰ τοῦ ἐπικαθημένου βασιλέως τῆς Βάγ-
 » κας ⁴.
42. « Ὀρμήσας οὖν ὁ Βήμας μετὰ τῶν ἐπτὰ Ἀξουγιῶν, ὡς
 » ἐπτὰ θαλασσῶν, ἀποδείξας Καλαρατρὴν ⁵ ἐκ τῆς ζο-
 » φερᾶς κόνεως, καὶ ἀναστρέψας θίᾳ ἅπαν σύνταγμα τῶν
 » πολεμίων, ἀνελεῖν ἠΐδούλετο καὶ τὸν Δρόναν, τὸν διδά-
 » σκαλον τοῦ κόσμου.

1. Ὡς δύο βραχίονες ἦσαν οὗτοι τοῦ Δρόνα· παίζει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

2. Σουβαχοῦς, Καλλιβραχίων.

3. Κριταβαχοῦς, Τελεσιοβραχίων.

4. Ὡς κόμη ἦν μετὰ τῆς ἐπικειμένης λιθοκολλήτου μίτρας τοῦ Δρόνα, ὁ ἐλέφας μετὰ τοῦ ἐπικαθημένου βασιλέως τῆς Βάγκας. Μέλαινα ἡ κόμη, ὡς καὶ ὁ ἐλέφας· λαμπροφόρος ὁ βασιλεὺς, ὡς ἡ μήτρα.

5. Καλαρατρὴ ἐφερμηνεύεται μέλαινα νύξ· ἀλληγορικῶς δὲ λέγεται ἡ πικνωλεθρία, ὅτε ἔρεβος καὶ χάος γίνεται τὸ πᾶν.

43. « Ὀρώμενος δὲ θυμῷ, ἐξ αἰτίας τοῦ βάρους τῆς γῆς ὁ
 » ἐλέφας Σουπρατικός ¹ ὑπὸ τῶν παίδων τοῦ Σέσσα
 » ὄφως ², οἳ εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ποσὶν ὄνυχες, ἔχων τὸν
 » Σέσσαν ὄφιν ἐπὶ τοῦ στόματος, συρίζοντα θυμῷ ἐκ τοῦ
 » βάρους τῆς γῆς, ὅς ἐστιν ἡ προβοσκίς ³.
44. « Ἀναιρῶν τὴν Μάδα ⁴ τῶν ἐλεφάντων τῶν μερῶν τῆς
 » γῆς τῇ πολλῇ ὁσμῇ τῆς ἑαυτοῦ Μάδας, τῇ πεμπομένη
 » ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τοῦ ἐκ τῶν κινουμένων ὠτίων· θερα-
 » πευόμενος ὑπὸ τῆς ῥάβδου τοῦ Ἰάμα, ἥ ἐστιν ἡ οὐρά,
 » ὡς ἡτομένης κατὰ τὴν σκληρότητα ⁵, καὶ διὰ τοῦτο
 » κατόπιν αἰεὶ πορευομένης.
45. « Ὡς ἄλλος πανδαμάτωρ χρόνος, φέρων διὰ τοῦ
 » στόματος, ὡς διὰ θυρίδος, δύο ῥάβδουσι δὴ φῶτα ⁶ (ἃ
 » εἰσιν οἱ δύο λιθοκόσμητοι ὀδόντες) τῶν ἡμερῶν τῆς
 » ἐν τῇ γαστρὶ αὐτοῦ κοσμογονίας, τῆς γεγεννημένης καὶ
 » τῆς γενησομένης ⁷.
46. « Ἐχων ἀμφοτέρας τὰς κούμβας λίαν ἐρυθράς τῇ κιννα-
 » βάρει, ὥς περ διανοουμένης τὴν ἀναίρεσιν τῆς ζωῆς τῶν

1. Ἐν τοῖς ἑπτὰ στίχοις τοῖς ἀκολουθοῦσι, ἔπαινός ἐστι τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Βαγαδάτα, ὅς ἦν ἐξάρετος ἐν τῷ στρατῷ τῶν ἐχθρῶν, Σουπρατικός τοῦνομα.

2. Ἐβάρυνε τὴν γῆν πατῶν, καὶ διὰ τοῦτο τάχα ἐθυμώθησαν οἱ, τε Σέσσας καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ· λευκοὶ δ' εἰσίν.

3. Καὶ ὁ ἐλέφας συρίζει διὰ τῆς προβοσκίδος.

4. Μάδα λέγεται ὁ μανικὸς χυμὸς τοῦ ἐλέφαντος.

5. Τὴν οὐρὰν τούτου τοῦ ἐλέφαντος ποιεῖ σκληροτέραν τῆς ῥάβδου τοῦ Ἰάμα. Ἰδιόν δ' ἐστὶ τῶν νικωμένων τὸ γίνεσθαι δούλους· τῶν δὲ δούλων ἴδιον τὸ ἀκολουθεῖν τῷ δεσπότῃ.

6. Ῥάβδοι δὲς φῶς τὸ σέλας, ὃ εἰσδύει διὰ θυρίδος ῥάβδοι δὲς πως ἐρί.

7. Δηλ. ἡ κοιλία τοῦ χρόνου δοχεῖόν ἐστιν ἀπάσης τῆς ὕλης· εἰς αὐτὴν ἀναλύεται τὸ πᾶν, καὶ ἐξ αὐτῆς πάλιν συντίθεται.—Οἱ Ἰνδοὶ πολλὰς κοσμογονίας δοξάζουσι.

- » ἐχθρῶν ¹, ὥσπερ θυμουμένος φθόνῳ τῶν σκληρῶν μα-
 » στῶν τῆς γυναικὸς τοῦ Κάλᾶ (θανάτου) ².
47. « Ἰπανοίγων τοὺς ὀφθαλμοὺς, φοβερὸν εἶδος ἔχοντας
 » ταῖς κόραις, αἱ ἦσαν ὡς πνοαὶ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ
 » Ἰάμα, καὶ ὥσπερ σκοπῶν ³, τίς οὗτος ὁ πόλεμος·
48. « Οὗτος ὁ Σουπρατίκας ἐλέφας, ἀγόμενος ὑπὸ τοῦ βασι-
 » λέως τῆς Πραγγοτίσης εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Βήμα,
 » ἄγριον φωνῶν, παροτρυνόμενος ἀμφοτέροις τοῖς μεγά-
 » λοις δακτύλοις τῶν ποδῶν, καὶ τῷ πλήκτρῳ, καὶ τῷ
 » παρακελεύσματι ⁴,
49. « Ὁρμησε βαίνων τέσσαρσι ποσίν, ὥσπερ αὐτὸς ὁ χρόνος,
 ὁ βαίνων τοῖς τέσσαρσιν αἰῶσι, καὶ ἀναστρέφων τὸ
 » πᾶν, καὶ ἄλλους μὲν ἀνάγων, ἄλλους δὲ κατάγων.
50. Ἀναιρῶν δὲ τοὺς προστυγχάνοντας, ἦλθεν ἐπὶ τὸν Βή-
 » μαν, νομιζόμενος τοῖς πολεμίοις, ὡς οὗτος, καὶ εἰς
 » ὦν, δυνατός ἐστιν ἀνελεῖν τὰς ἐπτὰ Ἀξουχινὰς τῇ
 » προδοσικίδι, τοῖς ὁδοῦσι καὶ τοῖς ποσίν ⁵.
51. « Ἐδραμον οὖν κατ' ἀλλήλων, ἐνθερμοὶ ὄντες εἰς μάχην
 » μεγάλην, ὅτε ἐλέφας, καὶ ὁ Βήμας, ὁ μὲν ἀνατεί-

1. Ἡ διάνοια καὶ ἡ καρδία τοῦ φονέως ἐρυθρὰ λέγεται.

2. Ἰδιον τοῦ θυμοῦ ἡ ἐρυθρότης. — Οἱ μαστοὶ συγκρίνονται ταῖς
 x ο ὑ μ β α ι ς· διὰ τοῦτο καὶ ἕρις ἐστὶν αὐτοῖς.

3. Ὁ σκοπῶν τὰ πόρρω ὑποκλείει τοὺς ὀφθαλμούς· ὁ δὲ ἐλέφας
 φύσει ἔχει ὑποκεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς.

4. Ὁ ἐλεφαντηλάτης κάθεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἐλέφαντος καὶ
 πλήττει αὐτὸν τῷ σιδηρῷ ἐλεφαντοπλήκτρῳ καὶ τοῖς μεγάλοις δακτύ-
 λοις τῶν ποδῶν, καὶ κατευθύνει· πρὸς δὲ, καὶ τῇ παρακελευστικῇ
 φωνῇ.

5. Τέσσαρες πόδες, δύο ὀδόντες καὶ μία προδοσικίς, ἐπτὰ καὶ ταῦτα
 συμποσοῦνται.

- » νων τὸν βραχίονα, ὁ δὲ περιστρέφων τὴν προβοσκίδα,
 » ὥς ὁ Ἰάμας καὶ ὁ Βαρούνας, ὁ μὲν ἔχων θρόνον, ὁ
 » δὲ ῥάβδον ¹.
52. « Ἐμάχοντο δ' ἀλλήλοις, μηδαμῶς διαγινωσκόμενοι
 » κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἐπιτηδειότητα, ἐκ τῆς ζοφεῆς
 » κόνεως τῆς ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν, εἰκαζόμενοι δ' ὅτι
 » ἀγωνίζονται ἐκ τῶν βροντοειδῶν αὐτῶν φωνῶν.
53. « Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν Μαχαρατῶν ἐπιδραμόν-
 » των θυμῷ, ἀφείς ὁ ἐλέφας τὸν Βήμαν, ὥρμησε κατ'
 » αὐτῶν, ρίπτων κατὰ γῆς τοὺς ἐκ τῶν πλαγίων φύλα-
 » κας τῷ αἵρι τοῦ σώματος αὐτοῦ ².
54. « Ἀμάχων δὲ γενομένων τοῦ Σατεκῆ καὶ τοῦ βασιλέως
 » τῶν Δασσάρχων, ὧν τοῦ μὲν τὸ πνεῦμα κατεπόθη ³,
 » ὥς ὑπ' ὀφείας, ὑπὸ τοῦ δόρατος τοῦ Βαγαδάτα· τοῦ δὲ
 » τὸ ὄχημα κατεβρώθη ⁴ ὑπὸ τοῦ Σουπρατίκα, τοῦ ἔχον-
 » τος θυμὸν, ὥς πῦρ,
55. « Οἱ Πισάκαι ἔπινον ἀχορέστως αἷμα θερμὸν, ὑπο-
 » κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡδέως, χεόμενον ἐκ τῶν σω-
 » μάτων τῶν βασιλέων, τριτρωσκομένων τῷ δόρατι τοῦ
 » Βαγαδάτα.
56. « Πόσας δὲ λίμνας αἵματος οὐκ ἐποίησεν ὁ Σουπρατί-
 » κας εἰς τέρψιν τῶν δαιμόνων ⁵, οὗ ἢ προβοσκίς ἐδο-

1. Τοῦ μὲν Βαρούνα ὄπλον ἐστὶ θρόνος, σύμβολον πνιγμοῦ τοῦ θυ-
 θιζομένου ἐν ὕδασι· τοῦ δὲ Ἰάμα ῥάβδος, παιδείας σύμβολον.

2. Ἐν ἀμφοτέροις τοῖς πλαγίοις φύλακας ἔχει ὁ πολεμικὸς ἐλέφας
 καὶ τὸ πολεμικὸν ἄρμα.

3. Ὁ Σατεκὴς ἐστὶν οὗτος, ὃς ἐλυποθύμησε.

4. Τουτέστι κατεθραύσθη.

5. Καθὼς ποιοῦσι λίμνας καὶ φρέατα καθ' ὁδὸν εἰς χρῆσιν τῶν ἀν-
 θρώπων.

- » ξάσθη ¹ πολλαῖς ἀνθρωποθυσίαις, ἐλεφαντοθυσίαις καὶ
 » ἵπποθυσίαις ², αἱ ἐγένοντο ἐν τῷ διαπύρῳ αὐτοῦ θυ-
 » μῷ, ὡς ἐν πυρί ;
57. « Πόρρῳ δ' ἀποστάντων τῶν περὶ τὸν Βῆμαν, διὰ τὸ
 » φοβηθῆναι τοὺς ἐν ἄρμασιν ἵππους ἐκ τῶν ἀγρίων φω-
 » νῶν καὶ συριγμῶν τοῦ Σουπρατίκα, θόρυβος καὶ τάρα-
 » χος τότε ἐγένετο ἐξαίφνης τῷ στρατῷ τοῦ Ἰουδιστίρα.
58. « Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας τοῦ θορύβου, νικήσας τοὺς περὶ
 » τὸν βασιλέα τῆς Τριγάρτας τῷ κεραυνίῳ ὄπλῳ, ἐπῆλθε
 » ταχέως, δίκην ἀνέμου, ἐπὶ τὸν Βαγαδάταν, ὡς ὁ μεμη-
 » νὼς Σαράβθας ³ ἐπὶ τὸν λέαντα.
59. « Ἐπιὼν δ' οὗτος, οὗ οἱ μὲν τροχοὶ τοῦ ἄρματος πάταγον
 » οὐκ ἐποιοῦν, ἐκ τοῦ λύθρου τῶν αἱμάτων τῶν ἀναιρουμέ-
 » νων ἡρώων, τῷ δὲ ἤχῳ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου ἐμβρόντη-
 » τος ἐγένετο ὁ Σουπρατίκας, ἐωρᾶτο ὑπὸ μὲν τῶν οἰκείων
 » εἰς ἄνεσιν, ὑπὸ δὲ τῶν ἐναντίων εἰς ἄχθος.
60. « Τῇ δ' εἰς τὸ πλάγιον ἐλάσει τοῦ ἄρματος, ἀποφυγὼν
 » ὁ θεὸς Κρισναῶς τὴν ἔφοδον τοῦ Σουπρατίκα, ὃς ἤγετο
 » ὡς ὄρος μέγα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βαγαδάτα, ἦλθε πά-
 » λιν ἐναντίον.
61. « Ῥίψας δ' ἀναρίθμητα βέλη κατὰ τοῦ Ἀρζούνα ὁ γεν-
 » ναῖος Βαγαδάτας, ἔρριψε τελευταῖον καὶ τὸ θεῖον ὄπλον
 » Ναραϊάνα, ὅπερ ἐδέξατο ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ ὁ
 » θεὸς Κρισναῶς, ὡς χερσοῦν σπαρτίον.
62. « Δεινοπαθῶς δ' εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, « Ἐγὼ ἀνοί-
 » κειος ἄρα εἰμὶ πολεμεῖν ⁴. διὰ τοῦτο σὺ ἐδέξω ἐπὶ

1. Καθὼς οἱ ποιοῦντες θυσίας τοῖς θεοῖς δοξάζονται.

2. Πολλοὺς δηλ. ἀνεῖλεν ἀνθρώπους, ἐλέφαντας καὶ ἵππους.

3. Σαράβθας, ζῶν μυθευόμενον ὀκτάπουν.

4. Ἀνάξιός εἰμι πολέμου, καὶ διὰ τοῦτο σὺ ἐδέξω τοῦτο τὸ ὄπλον ;

- « τοῦ στήθους τοῦτο τὸ ὄπλον ¹, » ὁ Κρισνᾶς λόγον ἔλε-
 » ξε, κατὰ βροχὸν τῇ ἄμβροσίᾳ τῆς ἐν γαστρὶ αὐτοῦ γα-
 » λακτικῆς θαλάσσης·
63. « Τοῦτο τὸ ὄπλον ἐδόθη παρ' ἐμοῦ, ἱκετευθέντος πρὸς
 « τῆς Γῆς, τῷ γηγενεῖ Τιτᾶνι Ναράκᾳ ². παρὰ δ' ἐκεί-
 « νου ἐδόθη τούτῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Τοῦτο οὖν τὸ οἰκεῖον
 « ὄπλον ἐγὼ ἐδεξάμην· σὺ δὲ νῦν νίκησον τοῦτον. »
64. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κρισνᾶ, οἱ θεοὶ διεσκεδάσθη-
 » σαν ³, τῇδε καὶ κεῖσε εἰς τὸν αἰθέρα ἐκ τῶν αἰθερο-
 » βατούντων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα ⁴, ἅπερ καὶ ἔτρωσαν
 » τὸν τε Βαγαδάταν καὶ τὸν ἐλέφαντα αὐτοῦ.
65. « Κοπεῖς δὲ καὶ ὁ κώδων ⁵ τοῦ ἐλέφαντος ἐκείνου τοῖς βέ-
 » λεσι τοῦ Ἀρζούνα, καὶ πεσὼν κατὰ γῆς, ἐσκέπασε τέσ-
 » σαρα ὠὰ ⁶ ὀρνέου, πεσόντα ἐν ταύτῳ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τοῦ
 » λύθρου, ἐξ ὧν ἐγένετο ἡ Μαρκάνδα Πουράνα ⁷.
66. « Τότε ὁ Βαγαδάτας καὶ ὁ ἐλέφας αὐτοῦ, οἱ τετρωμένοι
 » τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἀναβοῶντες ἀνέστρεφον (ἀνε-

1. Τό ἀφ' ἐκεῖνο ὑπὸ τοῦ Βαγαδάτα θεῖον ὄπλον ἔλαβεν ὁ Κρι-
 σνᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ἠγανάκτησεν ὁ Ἀρζούνας· οἷονεῖ ἔλεγε· ἢ σὺ πο-
 λέμῃσον, ἢ ἐγώ· εἰ γὰρ σὺ πολεμεῖς, καὶ οὐ διοικεῖς τὸ ἄρμα, πῶς
 ἐγὼ πολεμήσω;

2. Ὁ μὲν Ναράκας ἦν υἱὸς τῆς Γῆς, ὁ δὲ Βαγαδάτας υἱὸς τοῦ Να-
 ράκα.

3. Τουτέστιν οἱ θεοὶ, οἱ θεωροῦντες ἐφοβήθησαν ἐκ τῶν βελῶν τοῦ
 Ἀρζούνα καὶ διὰ τοῦτο παρεχώρησαν.

4. Ὑψηλὸς ἦν ὁ ἐλέφας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἀρζούνας ὑψοῦ ἐρρίπτει
 τὰ βέλη.

5. Δύω κώδωνας κρεμῶσιν ἑκατέρωθεν τῶν νώτων τοῦ ἐλέφαντος.

6. Ταῦτα συνέγραψαν τὴν Μαρκάνδαν Πουράναν, ἐρωτῶντα τὸν ὁ-
 σιον Μαρκάνδαν.

7. Ἡ Μαρκάνδα διαλαμβάνει τὰ τῶν δεκατεσσάρων Μανούων.

- » στρεφείτην), ὡς θάλασσαν, τὴν στρατιὰν τῶν ἐχθρῶν,
 » τὴν ἔχουσαν πολλὰ δένδρα κοράλλιου, ὃ ἐστὶ τὸ ἐκ-
 » χέμενον πολὺ αἶμα ¹.
67. « Ἀτονήσας μὲν οὖν τὸ σῶμα ὁ ἐλέφας ἐκ τοῦ θέλουσ
 » τοῦ Ἀρζούνα, εἰσδύσαντος τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐξελθόντος
 » ὀπίσθεν τῶν ἰσχύων, ἔπесεν εὐθέως, καθὼς ἡ κορυφὴ
 » μεγάλου ὄρους ἐκ τοῦ κεραυνοῦ.
68. « Τὴν δὲ κοτήεσσαν ψυχὴν τοῦ Βαγαδάτα, τοῦ βασι-
 » λέως τῆς Πραγγεοτίσσης ἐξεῖλεν ἐν τάχει ὁ Ἀρζούνας
 » τῷ ἡμισελήνῳ βέλει, ὃ ὦν ὑπέρλαμπρος τὸ κλέος, δί-
 » κην χιλίων σεληνῶν.
69. « Πεσόντος δὲ τούτου τοῦ ἐνδόξου βασιλέως τῆς Καμα-
 » ρούπας, ἡ στρατιὰ τῶν ἐχθρῶν, πιεζομένη τοῖς ἄλλε-
 » παλλήλοις βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, οὐδὲν καταφύγιον εὔ-
 » ρισκε, καθὼς ἡ ἀγέλη τῶν ζώων, τῷ ῥαγδαίῳ ὑετῷ τοῦ
 » νέφους ἐν γῇ ἀμμώδει καὶ ἀδένδρῳ ².
70. « Δύω δ' ἄνδρας τῆς Γανδάρας χώρας, γνωστοὺς ἐπ' εὐ-
 » τολμῇ καὶ πολεμικῇ ἀρετῇ, ὧν ὁ μὲν ἐκαλεῖτο Βρις-
 » σάκας, ὁ δὲ Ἀσάλας, κατέβαλεν ὁ Ἀρζούνας ἐνὶ βέ-
 » λει, οἳ ἦσαν ὡς δύο ὀδόντες ³ τοῦ δίκην ἐλέφαντος
 » στρατοῦ τῶν πολεμίων.
71. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Γανδάρας ⁴ ἐπὶ τῷ
 » θανάτῳ τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν, πολεμῶν μαγικοῖς στρα-
 » τηγήμασι, μαγικοῖς ὄπλοις, καὶ μαγικῷ σκότει, ἐνική-
 » θη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα δυνάμει τοῦ ἡλιακοῦ ὄπλου.

4. Ἐρυθρὸν γὰρ τὸ αἶμα, καθὼς καὶ τὸ κοράλλιον· ἵνα δὲ ἐξέλθῃ τὸ κοράλλιον ἀναστρέφουσι τὴν θάλασσαν, καὶ ἀνασπῶσιν ἐκεῖνο τὸ φυτόν.

2. Ἐνθα οὐκ ἐστὶ δένδρον, εἰς ὃ καταφεύζονται.

3. Πρόμαχοι δηλ. καὶ προασπισταί.

4. Ὁ Σακουνῆς.

72. « Τρόποις δὲ ποιῶν ὁ Δρόνας εἰς τὸ κρατῆσαι τὸν Ἰουδι-
 » στίραν, ἐμβὰς τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως τῆς Πανσά-
 » λας ¹, κατέθλιβε πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου ἐκ τῶν
 » ῥιπτομένων, ὡς λωτῶν, κεφαλῶν τῶν ἡρώων.
73. « Ὁ δὲ Νείλας ², ὁ βασιλεὺς τῆς Μαχισματῆς, ἔχων
 » μέλανα ἱμάτια, μέλαν ἄρμα, μέλανα ἡνίοχον, καὶ μέ-
 » λανας ἵππους, ἐρέχων θέλη, κατεπίεζε τὴν στρατιὰν
 » τοῦ Δρόνα τοῖς πυροβόλοις ὅπλοις, ὡς ἀστραπηόλον
 » νέφος ³.
74. « Ὀρμήσας δὲ ξιφήρης, ὁ ὦν μέλας, ὡς ὁ Ἰάμας, οὗ τὸ
 » σκιαδῖον καὶ ἡ σημαία, καὶ τὸ τόξον κατεκόπη, ἀνῆρέ-
 » θη ὑπὸ τοῦ Ἀσβατάμα, ὃς ἦν ἀπόρροια τοῦ Σίβα.
75. « Τοῦ μὲν οὖν Νείλα κοπέντος τὴν κεφαλὴν, ὃς ἦν ὡς
 » πολύτιμος κυάνεος λίθος τῆς κεφαλῆς τῆς στρατιᾶς τῶν
 » Πανδοιδῶν, τῶν δὲ Καουραβῶν ἀναβοησάντων, ἐπέπε-
 » σεν ὁ Ἀρζούνας ἐνθάδε, ὡς σκηπτὸς, ἀφ' οὗ κατέστρε-
 » ψε τὴν στρατιὰν τοῦ βασιλέως τῆς Τριγάρτας.
76. « Εἷς μὲν ὦν, ἰσοστάσιος δὲ ἅπασι τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς
 » Γίγασι, καὶ φίλος τοῦ Κρισναῖ, τοσοῦτον ἀνετάραξεν,
 » ὡς θάλασσαν, τὴν στρατιὰν, ὥστε τὸν αἰθέρα γενέσθαι
 » πλήρη πολλῶν σεληνῶν, αἵ εἰσιν αἱ ἀλλόμεναι κεφαλαὶ
 » τῶν ἡρώων.
77. « Τήτε ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου, ἔχων δύναμιν πυρὸς, ἔρριψε
 » τὸ πύρινον ὄπλον· οἱ δ' ἥρωες, καϊόμενοι καὶ λαμπό-
 » μενοι ἐξ ἐκείνου τοῦ πυρίνου βέλους, ἐνόμισαν ὅτι εἷς-

1. Τοῦ Δρουπάδα.

2. Νείλας κατ' ἐτυμολογίαν, κυάνεος ἢ μέλας.

3. Μέλας ἦν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπήγαγε τὸ μέλαν νέφος· ἔβρεχε θέλη, καθὼς τὸ μέλαν νέφος θρέχει καὶ ἀστράπτει.

- » δυσις αὐτοῖς γίνεται εἰς τὸν Ἥλιον ἐξ αἰτίας τοῦ πο-
 » λέμου ¹.
78. « Ἀποσβέσας δ' ἐκεῖνο τὸ πῦρ ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα τοῖς
 » ὑδροβύλοις βέλεσιν, ὡς νέφεσι, καὶ ἀποδείξας τὸν Καρ-
 » νᾶν τοῖς βέλεσιν, ὡς δρυμῶνα ἐκ καλάμων, πόσους
 » ποταμοὺς αἱμάτων οὐκ ἐποίησεν ἐκ τῶν ἀναιρεθέντων
 » βασιλέων, ῥέοντας εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ὡς πέ-
 » λαγος ;
79. « Ἐνταῦθα ἀνεῖλεν ὁ γενναῖος Ἀρζούνας τοὺς νεωτέρους
 » ἀδελφοὺς τοῦ Καρνᾶ, τὸν Ἀβαράζαν, τὸν Βιπάταν, τὸν
 » Σατρουνζαίαν, καὶ τὸν Βηραζαίαν, ὄντας ὡς ἄνδρας τῆς
 » λαμπρᾶς βασιλείας τῶν πολεμίων βασιλέων ².
80. « Ἀμφοτέροις οὖν τοῖς ἀνδρικοῖς στρατοῖς τῶν ἀνδρείων
 » στρατηγῶν, τοῦ τε Καρνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, πόλεμος
 » φθοροποιὸς συνεκροτήθη, ἐν ᾧ φωνὰς χαρᾶς ἐποιοῦν
 » οἱ Νισσασάrai ³, καὶ οἱ Πισσάκαι.
81. « Τότε τοῖς ῥείθροις τοῦ ποταμοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ τῶν
 » πολλῶν αἱμάτων, πολλὰ σώματα νεκρὰ ἡρώων ἐφέρετο,
 » ὡς εἰκὸς ⁴, ἅπερ ἐδάκκσαν ⁵, καθάπερ ὄφει, τοῖς ὀϊ-
 » στοῖς τῶν ἀντικειμένων.
82. « Ὁ δὲ μεγαλοβραχίων Βήμας, βροῶν, καὶ μαινόμενος,

1. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν ἐν πολέμῳ εἰσδύει εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ Ἥλιου, ὡς διὰ θύρας.

2. Ὡς γυναῖκα ποιεῖ τὴν βασιλείαν, τούτους δ' ὡς ἄνδρας. δηλ. ὑπε-
 ρασπιστάς.

3. Νισσασάrai, Νυκτοπόροι κατ' ἐτυμολογίαν, ὡς ἐν νυκτὶ περιπο-
 λοῦντες, καὶ ἐν σκότει.

4. Νόμος· γάρ ἐστι μὴ κατακαίσθαι τὸ σῶμα τοῦ θανόντος ὑπ' ὀφews, ἢ ἀναιρεθέντος ὑπὸ τινος ἄλλου θηρίου, ἢ καταπεσόντος, ἢ λεπροῦ ὄν-
 τος, ἀλλὰ ῥίπτεσθαι εἰς τὸν ποταμὸν, διὰ τοῦτο εἶπεν «ὡς εἰκὸς.»

5. Ὡς ὁ ὀφιόδηκτος ῥιπτόμενος εἰς τὸν ποταμὸν φέρεται τῷ ῥείθρῳ.

» ἀνέστρεφε τὴν στρατιὰν τῶν πολεμίων, κατακόπτων
 » βραχίονας ἡρώων, καὶ διαρρήγνυν τὰ ἵππικὰ τάγμα-
 » τα, καθὼς ὁ μεγάλην ἔχων προβοσκίδα ἐλέφας, βοῶν
 » καὶ μαινόμενος, ἀναστρέφει τὴν λίμνην, κατακόπτων
 » καυλοὺς λωτῶν, καὶ διαρρήγνυν τὰ κύματα ¹.

83. « Θρῆνος δὲ καὶ κλαυθμὸς ἐγένετο ἐν πολέμῳ τοῦ πολε-
 » μίου στρατοῦ, βαλλομένου τοῖς ἐέλεσι τοῦ Ἀρζούνα,
 » ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα πίθηξ ἀνε-
 » μνήσθη τοῦ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ τῶν κατοίκων τῆς
 » Ταπροβάνης, πυρπολουμένων τῷ πυρὶ αὐτοῦ.

84. « Τοῦ μὲν οὖν στρατοῦ τῶν πολεμίων φοβουμένου τὴν
 » ἀνδραγαθίαν τοῦ Ἀρζούνα, τῶν δὲ ὀρέων τῆς γῆς πάν-
 » των σειομένων, ὁ μὲν Ἥλιος ἔπεσεν ἐκ τοῦ ὄρους ², οἱ
 » δ' ἥρωες ἐπαύσαντο τοῦ πολέμου. »

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου,

τοῦ Ἑβδόμου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· ὁ μὲν Βῆμας, ὡς ἐλέφας με-
 μνηνός· ὁ δὲ βραχίων τοῦ Βῆμα, ὡς ἡ προβοσκίς τοῦ ἐλέφαντος· ἡ δὲ
 στρατιὰ, ὡς λίμνη· οἱ δὲ βραχίονες τῶν ἡρώων, ὡς καυλοὶ λωτῶν, τὰ δὲ
 ἵππικα τάγματα, ὡς κύματα.

2. Κατὰ τὸ ὄρος τὸ δυτικὸν ἐσεῖοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἔπεσεν ἐξ αὐτοῦ
 ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ὠκεανόν. Νῦν δὲ ὁηλ. ἐγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ἀθημαριού.

1. Ἐφίεμενος ποιητικῆς δυνάμεως, θεὸς ἐν καρδίᾳ τὸν Βεάσαν, τὸν μέγαν ὄσιον, καὶ ποιητὴν τῶν νομικῶν Βιβλίων· ἡχῶ γὰρ τῆς ποιητικῆς μελέτης ἐκείνου ἡχήσει ἐν τῷ στόματί σου, ὡς ἐν σπηλαίῳ ¹.
2. « Ἐπαγγειλάμενος δ' ὁ Δρόνας τὴν ἄλωσιν (σύλληψιν) »
 » τοῦ Ἰουδιστίρα, ὅταν ὁ Ἀρζούνας κληθῇ εἰς πόλεμον
 » ὑπὸ τῶν πολεμικῶν ², καὶ χαροποιήσας τοὺς περὶ τὸν
 » Δουριοδάναν, ἔταξεν εἰς σχῆμα τροχοῦ τὸν στρατὸν,
 » ἡμέρας διαλαμψάσης.
3. « Καὶ ὁ μὲν Δουριοδάνας ἦν ὁμφαλὸς τοῦ τροχοειδοῦς
 » στρατοῦ ³, ὡς ἡ σύριγξ τοῦ τροχοῦ, περιεχόμενος ὑπὸ
 » τῆς στρατιᾶς, ὡς ὑπ' ἄντυγος· δεκακισχίλιοι δὲ βα-
 » σιλεῖς ἦσαν περὶ τὰ πλάγια, ὡς κνήμαι τοῦ τροχοῦ ⁴.
 » ὁ δὲ θροῦς τοῦ στρατοῦ (καὶ ὁ ἦχος τῶν κυμαίνουσῶν
 » σημαίων) ἦν ὡς ὁ πάταγος τοῦ τροχοῦ.
4. « Ὁ δὲ στρατηγὸς Δρόνας ἠγλαΐζετο πρὸ τοῦ μετώπου
 » ἐκείνου τοῦ τροχοειδοῦς στρατοῦ, συνὼν τριάκοντα
 » ἀδελφοῖς τοῦ Δουριοδάνα, γενναίοις καὶ ἐνδόξοις, ὡς
 » θεοῖς, καὶ τῷ βασιλεῖ τῆς Σινδοῦς, τῷ Ζαῖατράτα.
5. « Ἰδὼν δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐναντίον ἐκεῖνον τὸν στρατὸν

1. Θεὸς δηλ. ἐν τῇ καρδίᾳ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, ποιητὴς ἔστι· ὅσα γὰρ ἐκεῖνος ἔνδον μελετᾷ καὶ φθέγγεται, ἐξελεύσονται διὰ τοῦ στόματος σου.

2. Ὅταν ὁρμήσῃ ἐναντίον τῶν πολεμίων ἀλλαχόσε.

3. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυκλικοῦ στρατοῦ ἦν ὁ Δουριοδάνας.

4. Δέκα δὲ εἰσι καὶ τὰ πλάγια ξύλα τοῦ τροχοῦ, ἃ καλοῦνται κνήμαι.

- » τῶν πολεμίων, τὸν συγκεκροτημένον πολλοῖς ἥρωσι,
 » καὶ δυσνίκητον, ὡς τὸν κόσμον ¹, ἀποβλέψας πρὸς τὸν
 » υἱὸν τῆς Σουβαδράς Ἀθημανιοῦν, ἔφη αὐτῷ·
6. « Ὁ Βισνοῦς, ὁ Ἀρζούνας, καὶ ὁ Κάμας ² δυνατοὶ εἰσι
 « κατατροπῶσαι τὸν στρατὸν τοῦτον, καὶ σὺ πρὸς τού-
 « τοις· τοῦ δὲ πατρός σου ὄντος νῦν μακράν, ἀνάδεξαι
 « τοῦτο τὸ βᾶρος σὺ, ὁ λῖαν κραταιός.»
7. « Πρὸς δὲν ἀπεκρίνατο ἄσμενος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρζούνα· « Ἐγὼ
 « διατεμὼν τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν, εἰσδύσαιμι ἂν
 « εἰς αὐτὴν εὐθέως ³· ἐξαγεῖν ὅμως ἐμαυτὸν οὐκ οἶδα·
 « ἀκολουθήτωσάν μοι οὖν καὶ ἄλλοι ἥρωες ἐφ' ἄρ-
 « μάτων.»
8. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰουδιστίρα· « Οὕτως ἔστω,» ἐντεινας
 » τὸ τόξον ὁ Ἀθημανιοῦς ⁴, ἐπέταξε τῷ ἡνιόχῳ ἐλάσαι
 » τοὺς ἵππους, ὡς ἄχυρα ⁵· ἐλέπιον τὰ στίφη τῶν ἀντι-
 » κειμένων βασιλέων.
9. « Φωτίζων δὲ πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου, ὥσπερ εἰ
 » ἐποιήθη ἐκ φωτὸς ἡλιακοῦ ὑπὸ τοῦ τέκτονος τῶν θεῶν
 » Βισθακάρμα, τεκτονικῷ τόνῳ καὶ γλυφεῖω, σῶμα φέ-
 » ρων δυσαντίβλεπτον τοῖς ἡρωϊκοῖς ἐχθροῖς καὶ μα-
 » κρόθεν,
10. « Χρυσοῦν μὲν ἔχων θώρακα καὶ ἄρμα, καὶ χρυσοῦν τό-

1. Δυσνίκητος λέγεται ὁ κόσμος, δηλ. τὰ πάθη.

2. Ὁ Κάμας, τουτέστιν ὁ θεὸς Ἑρως, νικᾷ τὸν κόσμον, τουτέστι πάντας.

3. Δηλ. ἐγὼ δύναμαι εἰσδύσαι εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ἀνατρέψαι αὐτόν· ἐξελεθεῖν ὅμως οὐ δύναμαι.

4. Ἀθημανιοῦς, Ὑπέρθυμος κατ' ἐτυμολογίαν.

5. Εἰς οὐδὲν δηλ. τιθέμενος.

- » ζον, καὶ ὄρνιν ἐπὶ τῆς σημαίας, ξανθοὺς δ' ἵππους,
 » ἐμφαίνων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὸ ἐντὸς αὐτοῦ διάπυρον
 » τῆς ἀνδρείας, ὡς φλόγα πυρός,
11. « Κρατῶν τὸ κραταιὸν τόξον, ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Βαλα-
 » ράμας, τὸ ὃν διάπυρον τῷ ἐκ θυμοῦ αὐτοῦ διαπύρω
 » βλέμματι, καὶ ἀγκύλον, ὡς στόμα θυσιαστηρίου σφα-
 » γίων πολεμίων,
12. « Κατακαλύπτων τὸν Ἥλιον τοῖς πολλοῖς βέλεσιν, ἐρί-
 » ζοντα τῷ φωτὶ αὐτοῦ, καὶ καταφύγιον ὦν πάντων θεῶν
 » τε καὶ δαιμόνων, φοβουμένων, καὶ ὄντων ὡς μαθητῶν
 » αὐτοῦ ἐν πολέμῳ,
13. « Ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τεταραγμένους τῇ ἀπλέ-
 » τῳ φλογὶ τοῦ πυρός, τῇ ἐκ τοῦ στόματος τῶν δαιμό-
 » νων ¹, καὶ τοῦ θανάτου ², παρεπομένην ἔχων τὴν σκιάν
 » τοῦ ἑαυτοῦ σώματος, ὡς ἡττημένην τῇ αὐτοῦ ταχυτῇτι ³.
14. « Βοῶν οὖν ὁ νεανίας, καὶ γελῶν, καὶ κλαγγὴν ποιῶν
 » διὰ τοῦ τόξου, καὶ βέλη βάλλων συνεχῇ, διεσκέδασεν
 » εὐθέως τοὺς πολεμίους, καθὼς ὁ ῥιπτόμενος λίθος τοὺς
 » κολοιούς.
15. « Τούτου τοῖς πίπτουσι ταχέως μεγάλοις βέλεσι πλητ-
 » τόμενον τὸ πολέμιον στράτευμα, ὠδύρετο καὶ ἐθρήνει,
 » προσπίπτον, ὡς μικρὸν παιδίον πααῖσαν.
16. « Καταρρήξας δ' οὗτος ὁ βασιλικὸς νεανίας, ὡς μέγας
 » ἐλέφας, τὴν δύναμιν τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ζαῖατράτα, ὡς
 » πύλην ⁴, περιήρχετο τὴν στρατιὰν ἐκείνην, ὡς πόλιν.

1. Οἱ ἦλθον εἰς σαρκοφαγίαν.

2. Ὅς ἦλθεν εἰς θάνατον αὐτῶν.

3. Ὁ νενικημένος δοῦλος γίνεται, ὁ δὲ δοῦλος ἀκολουθεῖ τῷ δεσπότη.

4. Οὗτοι οἱ δύο ἴσταντο πρὸ τοῦ μετώπου τῆς φάλαγγος, ὡς προεί-
 ρηται.

17. Ἡ δὲ δόξα ἐφίλει τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀθημανιοῦ, ὃς ἦν
 » μόνος ¹, ἐπειδὴ οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ εἰς ἐοθήειαν,
 » ἐνικῆθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ δυσφορήτου
 » Ζαΐατραῶτα, διὰ τὴν ἣν ἔλαβε χάριν παρὰ τοῦ Σίβα.
18. « Τούτου τὸ ἄρμα φόβον ἦν παρέχον ταῖς φάλαγξι τῶν
 » ἐχθρῶν, πάταγον ποιοῦν ποβερόν, καὶ ἀναπεπταμένην
 » ἔχον τὴν σημαίαν, ὡς διαλελυμένην κόμην, ἅτε δια-
 » νοούμενον φθορὰν τοῖς ἀντιπάλοις ².
19. « Λόγοι δὲ τῶν βασιλέων ἐγίνοντο περὶ αὐτοῦ τοιοῦτοι·
 » Οὗτος ἐπέρχεται! ἰδοὺ προσέρχεται! Οὗτος ἀναιρεῖ
 » ἱταμῶς! Ω! ἡμεῖς ὀλλύμεθα ὑπὸ τούτου! Λάβε, λάβε
 » τοῦτον! Ἄνελε, ἄνελε τοῦτον ³!»
20. « Τούτου τοῖς ἐέλεσιν αἱ μὲν κεφαλὰι τῶν βασιλέων
 » μετὰ τῶν σαλευομένων ἐνωτίων ⁴, κοπτόμεναι κατέπι-
 » πτον, ὡς νεοσσοὶ τοῦ Γαρούδα ⁵, εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέ-
 » μου, ἔνθα ἔκειντο οἱ κεκομμένοι βραχίονες, ὡς ὄφεις.
21. « Τότε οὗτος ὁ ἥρως τὴν μὲν γῆν ἐποίησε κατὰστρωτον
 » κεφαλαῖς καὶ ἀκεφάλοις σώμασι, τὸν δ' αἰθέρα πλήρη
 » βελῶν, πᾶσαν δὲ διάστασιν τοῦ τόπου αἵματοσταγῇ.
22. « Τούτου τοῖς φερομένοις ἐέλεσι, αἱ διαρρηγνύμεναι
 » κούμῃαι τῶν ἐλεφάντων, ἐγέλων διὰ τῶν ἀναφαινο-
 » μένων μαργαριτῶν, ὡς ὀδόντων ⁶, τουτέστιν ἐμακάρι-

1. Ἐδοξάσθη δηλ. διότι μόνος εἰσέδω τὴν στρατιὰν τῶν πολεμίων.

2. Καθὼς ὁ διανοούμενος ὄλεθρον τοῖς ἐχθροῖς, οὐδεμίαν φροντίδα ἑαυτοῦ ἔχει.

3. Ἄλλος μὲν τοῦτο ἔλεγεν, ἄλλος δ' ἐκεῖνο.

4. Τὰ σαλευόμενα ἐνώτια ἦσαν ὡς πτέρυγες.

5. Ὁ Γαρούδας, ὅς ἐστιν ὁ αἰετὸς, ὀφιοφάγος λέγεται· ὁ δὲ βραχίων εἰκάζεται τῷ ὄφει.

6. Ὁ γελῶν ἐκφαίνει τοὺς ὀδόντας, οἱ δὲ λευκοὶ μαργαριται, ὡς ὀδόντες, τὸ δὲ λευκὸν ἀναφέρεται εἰς τὸν γέλωτα, δηλονότι διὰ τούτου

- » ζον τοὺς ἑαυτῶν ἀναβάτας, ὧν ἡ χεὶρ ἐρεισθήσεται ἐπὶ
 » τῶν μαστῶν τῶν θεαινῶν.
23. « Καὶ οἱ γενναῖοι θεοὶ, ἐλέποντες σώματα ἀνδρῶν ἀκέ-
 » φαλα, καὶ κάρας ἐλεφάντων, ἃ διατμηθέντα τοῖς ἐλέ-
 » σι τούτου, παρέκειντο, ἐφοβήθησαν, λογιζόμενοι ἀπώ-
 » λειαν τοῦ γένους ¹ τοῦ ἐλεφαντοπροσώπου θεοῦ ².
24. « Ἡ γῆ ἐκείνη, πλήρης οὔσα κειμένων σωμάτων ἀκεφάλων,
 » καὶ κεφαλῶν ἵππων καὶ ἀνθρώπων, ἀποτμηθέντων τοῖς
 » ἐλέσι τούτου, ἐφαίνετο, ὡς γῆ πολέμου τῶν Κιμπουρου-
 » σῶν ³, τῶν ἐχόντων σώματα μὲν ἀνθρώπεια, κεφαλὰς
 » δ' ἵππειας, ἢ σώματα δ' ἵππεια, κεφαλὰς δ' ἀνθρωπείας.
25. « Καὶ ὁ μὲν Ἀσβατάμας, ὁ Καρνᾶς, ὁ Κριπᾶς, καὶ ἄλλοι,
 » φοβηθέντες τοῦτον πολεμοῦντα, καὶ τιτρώσκοντα ὅπλοις
 » μεγάλοις, ἔφευγον, κατηγοροῦντες τῆς βραδυπορίας
 » τῶν ἑαυτῶν ἵππων, τῶν θεόντων ταχύτερον τοῦ ἀνέμου.
26. « Ὁ δὲ Ἀθημανιοὺς ἐποίησε τὸν αἰθέρα, ὡς λίμνην λω-
 » τῶν, εἰς τέρψιν τῆς ἑαυτοῦ εὐκλείας ⁴ ταῖς λωτίαις
 » κεφαλαῖς τῶν περὶ τὸν βασιλέα Ἀσμάκαν, ταῖς ἀνα-
 » πηδώσαις ἐκ τῆς τομῆς, ὧν τῶν λιθοκολλήτων κοσμη-
 » μάτων ἡ μαρμαρυγὴ ἦν ὡς ὕδωρ ⁵.

ἐμκαρίζοντο οἱ ἀναβάται τῶν ἐλεφάντων, ὅτι ἀπιθανόντες ἐν πολέμῳ,
 θήσουσι τὰς χεῖρας οὐχὶ ἐπὶ τῶν κουμβῶν τῶν ἐλεφάντων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν
 μαστῶν τῶν θεαινῶν.

1. Μυθολογοῦσιν, ὅτι καὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ ἐλεφαντοπροσώπου Γα-
 νέσσα, ἐλεφαντοπρόσωποί εἰσιν.

2. Τοῦ Γανέσσα, ὅς σῶμα μὲν ἔχει ἀνθρώπου, κεφαλὴν δ' ἐλέφαντος.

3. Κινάραι, ἢ Κιμπουροῦσαι, κατ' ἐτυμολογίαν κατὰ μέρος ἄν-
 θρωποι, ἢ ἡμιάνθρωποι· ἔχουσι γὰρ οἱ μὲν σῶμα μὲν ἀνθρώπου, κεφα-
 λὴν δ' ἵππου· οἱ δὲ κεφαλὴν μὲν ἀνθρώπου, σῶμα δ' ἵππου.

4. Ἡ εὐκλεία ὡς γυνή.

5. Καὶ γὰρ οἱ λωτοὶ ἐν ὕδατι εἰσιν.

27. « Πάλιν δ' ἐλθόντες, ὅ,τε Κριπᾶς, ὁ Ἀσφατάμας, ὁ
 » Καρνᾶς, ὁ Δρόνας, ὁ Σαλέας, ὁ Σάλας ¹, καὶ ὁ Σακου-
 » νῆς, καὶ ἄλλοι ὁμοῦ, ἐδιπλᾶσίαζον τὴν ἐν τῷ σώματι
 » αὐτοῦ λαμπρότητα χρυσοῖς πολλοῖς θέλεσι.
28. « Τρωθέντες δὲ τοῖς θέλεσι τούτου οὔτοι οἱ ἄριστοι τῶν
 » Καουραβῶν, φεύγοντες ἐκ φόβου ταχέως, οὐ κατελαμ-
 » βάνοντο οὐδ' ὑπὸ τῶν ἀεροβατούντων δαιμόνων, οἳ
 » ἐπεθύμουν τὸ αἶμα αὐτῶν πιεῖν, ὡς οἶνον.
29. « Ἀνελὼν δ' οὔτος ὁ ἐκλαμπρος τοὺς νεωτέρους ἀδελφοὺς
 » τοῦ βασιλέως τῆς Μάδρας καὶ τοῦ Καρνᾶ, ἀφθονίαν
 » ἐποίησε σαρκῶν καὶ αἱμάτων ἐκ τοῦ στρατοῦ τῶν Καου-
 » ραβῶν τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως τῶν Πραιτιῶν Ἰάμα.
30. « Διεσκόρπισε δὲ πάλιν, ὡς ἄχυρα, τῷ ἀέρι τῶν βελῶν
 » αὐτοῦ τὸν Καρνᾶν, τὸν Σακουνῆν, τὸν Δουριοδάναν, καὶ
 » ἄλλους ἥρωας τῶν Καουραβῶν, ζύμπαντας ἐλθόντας,
 » καὶ ἕνα καθ' ἕνα.
31. « Τούτου οὖν βάλλοντος βέλη, οἱ Πισάκαι ἔπινον αἶματα
 » πανταχοῦ, ῥέοντα ποταμηδόν, διϋλιζόμενα ἐν τοῖς
 » κρανίοις διὰ τῶν πεπτωκότων ὥτων τῶν ἐλεφάντων,
 » ἃ ἦσαν τετρυπημένα τοῖς θέλεσι ².
32. « Τοῦ μὲν δὴ κόσμου πληρωθέντος σκότους ἐκ τῆς κό-
 » νεως, τοῦ δὲ πλήθους τῶν πολεμίων ἡρώων φυγόντος
 » ἄνευ αἰσχύνης, ὁ Ἀβημανιοὺς ἔθετο ἐν τῷ στόματι τὴν
 » κογχρον, εἰς τὸ ἄσαι τὰ νικητήρια, ὡς ἔνθεσιν ἐδέσμα-
 » τος, τοῦ κλέους τῶν ἐχθρῶν ³.

1. Πατὴρ τοῦ Σακουνῆ.

2. Ὡς τὸ θολερὸν ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ διϋλίζεται ὁθόνῃ· τὰ δὲ κρανία
 ἦν ὡς τρυβλία.

3. Ἡ κόγχρος στραγγυλὴ ἐστὶ καὶ λευκὴ, ὡς καὶ ἡ ἐξ ὀρύξης ἐνθεσις
 τῆς τροφῆς.

33. «Φυσῶν δὲ τὴν κόγχον, ὥσπερ διαρρήγνυνται τὰς δέκα
 » διαστάσεις τοῦ τόπου, εἶδε φρίκη τὰ ἀκέφαλα σώματα
 » καὶ τὰ κεκομμένα κρανία πολλῶν ἡρώων, σπαίροντα καὶ
 » λαρυγγίζοντα.
34. «Ἐρμησαν δὲ πάλιν κατ' αὐτοῦ οἱ ἀντικείμενοι ἡρωῖκοὶ
 » βασιλεῖς, ὡς ὄφεις κατὰ τοῦ Γαρούδα, ἀσχάλλοντες ἐκ
 » τῆς ἐμφυσήσεως τοῦ κόγχου, καὶ φρικώδεις ὄντες ἐκ
 » τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολυτίμου λίθου, τοῦ λάμποντος
 » δίκην πυρός ¹.
35. «Τότε οὗτος, ὁ ἔχων καὶ ὄνομα, καὶ δύναμιν, καὶ τόξον
 » φοβερόν, οὗ ἐναντίον στήναι εἰς πόλεμον οὐκ ἠδύνατο
 » οὐδ' ὁ Σίβας, ἔκοπτε κάρας, ὡς ὁπώρας τοῦ ἀγλαοῦ κή-
 » που τῆς δόξης τῶν Κουραβῶν.
36. «Οὗτος οὖν ὁ γοργός, διασκεδάσας, ὡς ὁ ἀῆρ τὰς τολύ-
 » πας ², τοὺς περὶ τὸν Βρισασέναν, τὸν υἱὸν τοῦ Καρνᾶ ³,
 » ἔρριψεν, ὡς ἄνθος, τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως Βασαν-
 » τῆ, τοῦ ὄντος φυτοῦ τῆς δόξης.
37. «Ἐκοψε δὲ θέλεσιν οὗτος ὁ εὐφρημος νικητῆς βασιλέων
 » πολλῶν, καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως
 » Ρουκμαράτα, υἱοῦ τοῦ Σαλέα, αἰ πεσοῦσαι κατὰ γῆς,
 » ἦχον ἐποίησαν ἐκ τῶν λιθοκολλήτων κοσμημάτων, ὡς
 » θρῆνον ⁴.
38. «Ἐκατὸν δὲ ἑταίρους τοῦ υἱοῦ τοῦ Σαλέα, υἱοὺς βασιλέων,
 » δραμόντας εἰς ἄμυναν τοῦ φίλου, ἐποίησε περιχαρεῖς,

1. Καὶ ὁ μυθεύμενος ὄφει ἔχει ἐπὶ κορυφῆς πολυτίμον λίθον.

2. Τολύπας θάμβηκος.

3. Ὡς πρότερον ἔφη, ὡς ὁ Βρισασένας ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου τοῦ Ἀθμανιοῦ.

4. Ἡ μὲν χεῖρ εἶχε βραχιόνια λιθοκόλλητα· ἡ δὲ κεφαλὴ μίτρην λιθοκόλλητον.

- » δείξας αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ φίλου ¹ διὰ τοῦ βέλους,
 » ὧ ὄνομα Γανδάρβα.
39. « Τηνικαῦτα οἱ μὲν θεοὶ, ἐκπληττόμενοι τὴν καρδίαν
 » τοῖς ἀνδρικοῖς τούτου πλεονεκτήμασιν, οἱ δὲ βασιλεῖς,
 » πληττόμενοι τοῖς βέλεσι, σείοντες ἐτύγχανον τὰς κεφα-
 » λὰς αὐτῶν ².
40. « Ἦλθε δὲ κατ' αὐτοῦ, τοῦ ἔχοντος βραχίονας, ὡς ὁδόν-
 » τας τοῦ ἐλέφαντος τῆς ἀνδρείας, ὁ υἱὸς τοῦ Δουριοδά-
 » να Λαξμάνας, ὁ ὦν νεογνὸν φύλλον ³ τοῦ φυτοῦ τῆς
 » ὠραιότητος ⁴, καὶ λωτὸς τῆς λίμνης τοῦ ἀγλαοῦ
 » Ἐρωτος.
41. « Ἀποκρυπτομένου δὲ τοῦ Ἡλίου τοῖς συνεχέσι βέλεσι
 » τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Λαξμάνας, ὡς δόλιος ἐρα-
 » στῆς, ἐν ταύτῳ τῷ μὲν σώματι ἠγκαλίσσατο τὴν γῆν,
 » τῇ δ' ἀναρρίφθεις κεφαλῇ ἐφίλησε τὴν ἀγλαίαν τοῦ
 » αἰθέρος ⁵.
42. « Ἐπέδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ σὺν πολλοῖς Μαχαράταις
 » ἀθρόοις ὁ Δουριοδάνας, ἐρυθρὸς ὦν τοὺς ὀφθαλμοὺς θυ-
 » μῳ, ὡς φλόξ πυρὸς, διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
43. « Ἐκ δὲ τῶν χρυσῶν βελῶν τῶν ἐχθρῶν, τῶν ἐμπαγέ-
 » των παντὶ πόρῳ τοῦ σώματος, ἐφαίνετο οὗτος ὁ Ἄβη-

1. Δηλ. θανατώσας ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐνθα ἐπορεύθη ὁ φίλος αὐτῶν
 Ῥουκμαράτας.

2. Οἱ μὲν θεοὶ ἔσειον τὰς κεφαλὰς ἐπὶ θαύματι, οἱ δὲ βασιλεῖς ἐπὶ
 ἄλγει.

3. Δηλ. νέος.

4. Δηλ. εὐμορφος.

5. Ὁ δόλιος ἐραστῆς, σκότους ὄντος, τὴν μὲν ἀγκαλίζεται, τὴν δὲ
 φιλεῖ. Δηλ. ἐν ταύτῃ ἠθέλησεν ἀπολαῦσαι ἐρωμένων δύω, καρατομηθεὶς
 καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ ἔπεσε κατὰ γῆς· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀνεπτίσθη
 εἰς τὸν αἰθέρα.

- » μανιοῦς, ὅτι εἶχεν, ὡς φρίκην, ἐκφρεῖσαν τὴν ἐντὸς ἑαυ-
 » τοῦ χαίρουσαν γενναίαν ψυχὴν.
44. » Τότε τούτου τοῦ μεγαλουργοῦ ὁ βραχίων ἔκαιε τῷ πυ-
 » ρίνῳ θέλει τὰ πλήθη τῶν ἐχθρῶν, τῷ ἐκπεμπομένῳ
 » ἐκ τοῦ τόξου, ὡς ὁ φαρμακερὸς τὸν ὀφθαλμὸν ὄφρις ¹
 » τῇ ἐξ ὀφθαλμοῦ φαρμακερᾷ βολῇ.
45. » Τότε τῷ Λαξμάνῃ, τῷ τοῦ πρὸς πατρός θεοῦ υἱῷ,
 » χοὴν μὲν ἔδωκεν οὗτος διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Δουριοδά-
 » να ², τοῦ ἐλθόντος εἰς ἄμυναν, πόπανον δὲ διὰ τῆς κε-
 » φαλῆς τοῦ Βριχατβάλα, βασιλέως τῆς Κοσσάλας.
46. » Τοῦ δὲ Καρνᾶ πιεζομένου λίαν τοῖς δηγμοῖς τῶν ἐκ
 » τῶν λωτίων χειρῶν τοῦ Ἀθημανιοῦ βελῶν, καὶ δια-
 » ταραττομένου, ἡ στρατιὰ ἅπασα τῶν Καουραβῶν ἔτρε-
 » μεν ἐκ φόβου (ἐξ ἀπορίας).
47. » Τότε ἡ γῆ, διὰ τὸ εἶναι μορφὴ τοῦ τριοφθάλμου Σί-
 » βα ³, λέλονται ὑπὸ τούτου τῷ αἵματι τῶν βασιλέων
 » τῆς στρατιᾶς τοῦ Καρνᾶ, ὡς κρουωτῷ ὕδατι, καὶ τε-
 » τμήνται, ὡς λωτοῖς, ταῖς κάραις αὐτῶν.
48. » Τρώσας δὲ τὸν βασιλέα Βόζαν, καὶ τὸν ἐλέφαντα αὐ-
 » τοῦ, καὶ τὸν βασιλέα Κετοῦν, νικήσας τε τὸν υἱὸν τοῦ
 » Δουσσασάνα, καὶ τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως τῆς Μάδρας
 » καταθραύσας, ὥς περ ἀποκαμῶν, ἐλούσατο ἐν τῷ ὠκεα-
 » νῷ τῆς εὐκλείας ⁴.

1. Τὸ τόξον, ὡς ὄμμα τοῦ ὄφριος Βασιλίσκου.
2. Ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς νεκροῖς διδόναι χοὰς ὕδατος καὶ πόπανα· δηλ.
 τὸν μὲν Δουριοδόξαν ἔτρωσε, τὸν δὲ Βριχατβάλαν ἐκαρπτόμηνε.
3. Ἡ γῆ ἐν τῶν πέντε στοιχείων ἐστίν, ἡ μορφὰ εἰς τοῦ Σίβα, αὐ-
 τὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν. Ἡ γῆ ὡς θεὸς, τὸ δ' ἄγαλμα τῆς θεᾶς λούουσιν
 ὕδατι μετὰ κρόκου, ὡς εὐώδους, καὶ τιμῶσι προσφοραῖς ἀνθέων.
4. Καθὼς ὅταν τις ἀποκάμῃ, λούεται εἰς ἀνάπαυσιν τοῦ σώματος.
 Μεγάλην εὐκλειαν ἔλαβε.

49. « Ἐφυγε δὲ καὶ ὁ Σακουνῆς, τρωθεὶς τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ-
 » του, τοῦ διαφθεύραντος τὴν στρατιάν αὐτοῦ, καὶ ἀνε-
 » λόντος τοὺς βασιλεῖς, τὸν τε Μαγγαθέγαν, τὸν Βιδου-
 » κετοῦν ¹, τὸν Σουζάρσαν ², τὸν Σαουριασατροῦν, καὶ
 » τὸν Ζαΐαν.
50. « Ἐπιόντος μὲν οὖν τούτου, καὶ βάλλοντος θέλη πολλὰ,
 » φωναὶ ἐλεειναὶ ἐγίνοντο μεγάλων ἡρώων, φοβουμένων,
 » καὶ διαλελυμένην τὴν κόμην ἐχόντων, « Χή! χά! χα-
 » χαχά ³! »
51. « Καὶ ὁ Καρνᾶς, ὁ ἥρως ἐν τοῖς τριπὶ κόσμοις, ἰδὼν τὰ
 » δεινὰ ταῦτα, ἀπηλλάγη τοῦ πελέμου· ὅς, προσελθὼν τῷ
 » Δρόνα, ἔλεξε λόγον ἀδιάρθρωτον, μέγα πνευστιῶν·
52. « Ὡ τάτα, ὁ ὑπέρχολος Ἀβιμανιοῦς, ὁ κολοφὼν τῶν
 » ἡρώων, ὁ ἄλλος Ἰνδρας κατὰ τὰ μεγάλα κατορθώματα,
 » ὁ δεινὸς ἐν πολέμῳ, ὁ καταβάλλων καὶ τὸν Ἰάμαν ⁴,
 » ἐργόμενον εἰς πόλεμον, εἰς δειλίαν καὶ φυγὴν τρέπει ἡμᾶς.
53. « Τὰ θέλη τούτου οὐχ ὁρῶνται ἐν τῇ προσαρμόσει, καὶ
 » ἐλκύσει, καὶ ἀφέσει ἐκ τοῦ καμπύλου τόξου, οἷκοθέν
 » πως ἐξιόντα ταχέως ἐκ τῆς φαρέτρας, εἰθισμένα γεύε-
 » σθαι τοῦ αἵματος τῶν ἐχθρῶν ⁵.
54. « Μῶν οὗτος, ὃν θάνατον ἐποίησεν ἀνδράσι, στρατιωτι-
 » κοῖς, καὶ ἵπποις, καὶ ἐλέφασι, διὰ τούτου λαμπρόν καὶ

1. Σημαιοσέληγον.

2. Καλλίλαμπρον. Τὰ δύο λοιπὰ ὀνόματα δὲν ἐτυμολογεῖ ὁ μεταφρα-
 στής. (Σ. τ. ἐκδ.)

3. Σχετλιασμός ἐπὶ φοβουμένων καὶ μὴ δυναμένων λαλῆσαι, — Ὁ
 φοβούμενος καὶ κινδυνεύων οὐδεμίαν φροντίδα ἔχει ἑαυτοῦ.

4. Αὐτολεξεῖ, ὁ ὢν Ἰάμας κατὰ τοῦ Ἰάμα.

5. Διηλονότι, ἐπειδὴ ἐγεύταντο πρότερον τῆς γλυκύτητος τοῦ αἵματος
 τῶν ἐχθρῶν, διὰ τοῦτο οἷκοθέν πως ἐξέρχονται. Τὴν ταχύτητα δηλοῖ τῆς
 ἀφίεως τῶν δειλῶν.

- « βασιλικὸν ἠθέλησε ποιῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰάμα, εἰς
 « τὸ ἔχειν ἐλεφαντοστάσια, ἵπποστάσια, καὶ στρατόπεδα ; »
- 55 « Βοή δ' ἤδη σύμμικτος ἐγένετο τῶν βασιλέων, ἀπαλ-
 « λαττομένων ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ βλεπόντων τοὺς οἰ-
 « κείους φεύγοντας, καὶ τοιαῦτα λεγόντων· « Οὗτος θάνατός
 « ἐστίν ! οὗτος Ἰάμας ἐστίν ! οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τῆς συν-
 « τελείας τοῦ αἰῶνος ! »
56. « Πάντως γε ἡ ἔφρσις τούτου πολλῶν φόνων οὐκ ἐγένετο
 « πλήρης ἐκ τοσούτων ἐλεφάντων καὶ ἡρώων· διὰ τοῦτο
 « τὰ τούτου βέλη διήκουσι καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου,
 « διαταράττοντα τοὺς ἐλέφαντας τῶν μερῶν τοῦ κόσμου
 « καὶ τοὺς ἐφόρους αὐτῶν θεοὺς ¹. »
57. « Ἐπειδὴ οὖν οὗτος, ὢν πάθος φθοροποιὸν τῆς στρατιᾶς
 « ἡμῶν, οὐκ ἄξιός ἐστι παραβλεφθῆναι, διὰ τοῦτο εἰπέ
 « τρόπον ταχέως, εἰς παντελεῖ ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ. »
58. « Τοιαῦτα τοῦ Καρνᾶ εἰπόντος, ὁ Δρόνας ἔφη· « Οὗτος ὁ
 « νεανίας, ὁ ὢν ὅμοιος τῷ πατρὶ καὶ τῷ πρὸς μητρὸς
 « θείῳ, ἀφανιεῖ τὸν στρατὸν ἡμῶν ἐν πολέμῳ ἐντὸς ὁ-
 « λίγου. »
59. « Οὗτος ὁ θανατηφόρος υἱωνὸς τοῦ Ἰνδρα, ὁ θαυμαστός
 « ἐν πολέμῳ, καὶ θαυμαστὸν ἔχων θώρακα, καὶ ἄρμα, καὶ
 « τόξον, καὶ σημαίαν, οὐκ ἂν νικηθεῖν οὐδ' ὑπὸ θεῶν καὶ
 « δαιμόνων. »
60. « Εἰ δέ γε τὸ ἄρμα, ἢ τὸ τόξον, ἢ ὁ θώραξ τούτου διαρ-
 « ραγείη, νικητὸς ἐστὶν ὅπως οὖν. » « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Δρό-
 « νας, ἐντείνας τὸ τόξον, ἔδραμε μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἥλιου
 « κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀρζούνα. »
61. « Ἐδραμε δὲ καὶ ὁ ὑπέρλαμπρος υἱωνὸς τοῦ Ἰνδρα κατὰ
 « τοῦ Δρόνα, ὄντος μετὰ πολλῶν ἰσχυρῶν Μαχαρατῶν,

1. Δηλονότι καὶ ἐκείνους ἀνελεῖν βούλονται.

- » καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς τρέψαι τὰ νῶτα ἐκ τῶν δεινῶν οἵστων,
 » οἱ δ' ἀκνόντες ἀνῆρουν, ὡς δεινοὶ ὀδόντες τοῦ Ἰάμα.
62. « Ἀφέντες δὲ τὸ κατ' ὄψιν τούτου τοῦ θυμωμένου, ὡς παι-
 » δὸς ὄφεως, καὶ ἐλθόντες εἰς τὰ πλάγια οἱ ἐχθροὶ, ὁ
 » μὲν Κριταβάρμας εἰς λεπτὰ ἐποίησε τὸ ἄρμα αὐτοῦ, ὁ
 » δὲ Κριπᾶς τὸν ἡνίοχον, ὁ δὲ Καρνᾶς τὸ τόξον.
63. « Φέρων δὲ ὁ Ἀθημανιοὺς τῇ μὲν ἄσπίδα χρυσῇ, τῇ
 » δὲ ξίφος, καταρρήξας τὰς φάλαγγας τῶν ἐχθρῶν ἐφέ-
 » ρετο τῇ δε κακείσε, καὶ ἐφαίνετο ὡς τὸ ὄρος ἡ Μερόη ¹,
 » τὸ ἔχον ἐν μὲν τῷ ἐτέρῳ πλαγίῳ τὴν ἡμέραν, ἐν δὲ
 » θατέρῳ τὴν νύκτα.
64. « Ἀνεπήδα δὲ καὶ κατεπήδα τῇ δε κακείσε, ὡς κεραυνο-
 » φόρος ἀστραπῇ, καταιθαλῶν τὰ πλήθη τῶν ἐχθρῶν,
 » ὡς δένδρα, καὶ καταρρήγνυν τοὺς ἐλέφαντας, ὡς ὄρη.
65. « Ἀναπηδῶν οὖν πρὸς τοὺς ἐν αἰθέρι θεοὺς, καὶ κατα-
 » πηδῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ γῆς στρατοὺς καὶ κατακλίνων
 » τὴν γῆν τοῖς τῶν ποδῶν πατήμασι, φόβον παρεῖχε καὶ
 » τοῖς ὑπὸ γῆν ὄφεσιν ²
66. « Ἐπειδὴ δὲ ἐγέλασαν αἱ Κοῦμβαι τῶν ἐλεφάντων, καὶ
 » τοι ἐπλήγησαν τῇ ὀξείᾳ ῥομφαίᾳ τούτου, ἐξ ὧν προ-
 » φάνησαν μαργαρίται, ὡς ὀδόντες, καὶ λευκαὶ ἐγένοντο,
 » διὰ τοῦτο ἀγάλλονται, τεθεῖσαι ἐν τῷ στήθει τῶν
 » θεαινῶν ³.

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς τοῦτο τὸ ὄρος ἐν μέσῳ κεῖται τῆς γῆς, ὅπερ περιέρχεται ὁ ἥλιος· καὶ ὅπου μὲν ἐστὶν ὁ ἥλιος, ἐκεῖ ἡμέρα ἐστίν· ὅπου δ' οὐκ ἐστίν, ἐκεῖ νύξ. Ὁ μὲν λαμπρὸς ἥλιος, ὁ ποιῶν τὴν ἡμέραν, στρογγύλος ἐστὶ καὶ περιφερὴς, ὡς καὶ ἡ χρυσῇ ἀσπίς· ἡ δὲ μέλαινα νύξ, ἡ ῥομφαία ἐστὶ· μέλας γὰρ καὶ ὁ σίδηρος.

2. Οὐ μόνον φόβον παρεῖχε τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς στρατοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑπὸ γῆν ὄφεσι.

3. Καθὼς ὁ πολεμῶν γενναίως καὶ θνήσκων περιχαρῶς, λευκὸς γί-

67. * Ἐπεὶ δὲ τὸ ξίφος αὐτοῦ κατεάγη τοῖς ἐλέεσι τοῦ Δρό-
 » να, φέρων τὸν τροχίσκον, ὡς ἄλλος Βισνοῦς, καὶ διαχ-
 » ρηγνύων τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν, οἳ ἦσαν φύσεις δαιμό-
 » νων, ὑμνεῖτο ὑπὸ τῶν θεῶν.
68. « Διατμηθέντος δὲ καὶ τοῦ τροχίσκου εἰς λεπτά, δίκην
 » σκισάμου τοῖς ὅπλοις τῶν πολεμίων, ἐωρᾶτο οὗτος
 » ὑπ' αὐτῶν, παραττομένων καὶ ἐκπνεόντων ἐκ φόβου,
 » φέρων κορύνην, ὡς Βισνοῦς.
69. « Ἀνατρέψας δὲ τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως τῆς Κεκαΐας,
 » ἀνείλε τὸν νεώτερον ἀδελφὸν τοῦ Σακουνῆ, Καλασέναν,
 » καὶ ἐβδομήκοντα ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ δέκα βασιλεῖς
 » ἐκ γένους Βραχμαξασάτη ².
70. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Δουσσασάνα ἐπὶ τῇ συν-
 » τριβῇ τοῦ ἄρματος ἑαυτοῦ ³, ἔχων κορύνην, ἐπέδραμε
 » κατὰ τοῦ Ἀθημανιοῦ, ὃς ἐψύχρανε τὸ θερμὸν τῶν ἐχ-
 » θρῶν διὰ τοῦ αἵματος πολλῶν ἐλεφάντων, τῶν συνθλα-
 » σθέντων τῇ κορύνῃ αὐτοῦ.

νεται, καθαρὸς δηλ. ἁμαρτιῶν, ὡς κηλίδων, καὶ ἀξιούται θείας στάσεως, οὕτω καὶ αἱ κούμβαι τῶν ἐλεφάντων· ἐπειδὴ, καὶ περ πληγεῖσαι τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ Ἀθημανιοῦ, ἐγέλασαν, τουτέστιν ἐγανώθησαν διὰ τῶν ἀναφανέντων μαργαριτῶν, (οἳ δὲ λευκοὶ μαργαρίται, ὡς ὀδόντες· ὁ γὰρ γελῶν προφαίνει τοὺς ὀδόντας) καὶ λευκαὶ ἐγένοντο, διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθησαν θείας στάσεως, ἐτέθησαν δηλονότι ἐν τῷ στίβῳ τῶν θεαινῶν, καὶ ἐγένοντο μαστοὶ αὐτῶν. Κούμβαι λέγονται δὴ ὅστωδὴ οἰδήματα στρογγυλοειδῆ ἐν ἑκατέρῳ μέρει τοῦ μετώπου τοῦ ἐλέφαντος, ἃ καὶ συγκρίνονται, κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ποιητῶν, τοῖς γυναικείois μαστοῖς. Καὶ τοῦτο δὲ ποιητικὴ φαντασία, ὅτι ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐλέφαντος ἐξ αίρετοὶ εἰσι μαργαρίται. Δηλ. οἱ μαστοὶ τῶν θεαινῶν, αἱ Κούμβαι εἰσι τῶν ἐλεφάντων.

2. Γένος Ξατρῶν.

3. Καὶ τούτου τὸ ἄρμα διέρρηξε.

71. « Λαμπρύνοντες δ' οὔτοι ἀμφοτέρω τὸν αἰθέρα τοῖς
 » σπινθῆρσιν ἐκ τῶν συναρασσομένων ἀλλήλῃαις κορυνῶν,
 » ὡς σπινθῆρες τοῦ πυρὸς τῆς ἑαυτῶν ἀνδρείας, καὶ ὡς
 » πυγολαμπίσιν ἐν σκότει, ἐν τῇ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῶν
- 72 » κόνει, καὶ διὰ πολλοῦ περιφερόμενοι ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ
 » πολέμου, ὡς δίνειν ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ωκεανοῦ, ἔπεσον ἐν
 » ταύτῳ κατὰ γῆς ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλους πληγῶν, ὡς
 » αἱ βολαὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν νεογάμων.
73. « Τὸν μὲν οὖν Ἀβιμανιοῦν πεσόντα, ἀνεῖλεν ἡ σκληρο-
 » κάρδιος στρατιὰ τῶν Καουραβῶν πληγαῖς ὀξέων ὀπλῶν,
 » καθὼς ἡ μοιχαλὶς καὶ ἄστοργος γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα,
 » κοιμώμενον ἠδέως.
74. « Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Δουσσασάνα, ἀναστὰς, ἔπληττε τῇ κο-
 » ρύνῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀβιμανιοῦ, βλασφημῶν· καὶ
 » ἐκ μὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔρρεεν αἷμα ποταμηδόν· ἐκ
 » δὲ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν θεινῶν, δάκρυα.
75. « Φωνὴ δ' ἐξ οὐρανοῦ ἐγένετο, λέγουσα· « Παῖς ἀνῆρέθῃ
 » ὑπ' ἀνδρῶν, εἷς ὑπὸ πολλῶν, πολεμῶν ὡς Ξατῆρς,
 » ὑπὸ μὴ πολεμούντων δίκην Ξατρῶν, ὃν ἀνὲυ ἄρματος,
 » ὑπ' ἐχόντων ἄρματα! »
76. « Τότε ἀλαλαγμὸς μέγας ἤρθη καὶ βοή ὑφ' ἐκάστου τῶν
 » Μαχαρατῶν τῶν Καουραβῶν, ὑφορῶμένων αὐτὸν καὶ
 » φοβουμένων, μήπου πάλιν ἀνασταίῃ.
77. « Τῶν μὲν οὖν Πανδοῖδῶν καταδιωκομένων ὑπὸ πολλῶν
 » ἐπιδραμόντων ἡρώων τῶν Καουραβῶν, τοῦ δὲ λαμπροῦ
 » Ἀβιμανιοῦ πεσόντος, ὁ Ἥλιος ἐπορεύθη ἐπὶ τὸν Ωκεα-
 » νόν ¹, ὡς ἐπὶ προσφορᾷ ὕδατος ².
78. « Παύσαντος μὲν οὖν τοῦ πολέμου, ὁ τῶν ἐχθρῶν ὀλέ-

4. Νῦξ ἐγένετο.

2. Τῷ γὰρ νεκρῷ χοῦς ὕδατος διδόται.

» τωρ Ἀρζούνας ἐπέστη τῷ στρατῷ ¹, ὑποπτεύων ἐκ
» δυσθυμίας (ἀθυμίας) ὄλεθρον ἀγαπητοῦ ².

79. « Ἰδὼν δὲ τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς τεθλιμμένους, ἔφη·
» Μέχρι τοῦδε ὁ υἱός μου οὐχ ᾔψατο τῶν ποδῶν μου·
» μήπως δόλῳ ἀνηρέθη πρὸς τῶν ἐχθρῶν; εἰσελθὼν γάρ
» αὐτὸς σήμερον εἰς τὴν κυκλικὴν φάλαγγα τῶν πολε-
» μίων, ἀτεπιτήδειος ἦν πάντως ἐξελθεῖν. »

80. « Ἀκουσθέντος δὲ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ, ἔφη τῷ Ἀρζούνᾳ
» ὁ Κρισνᾶς, λειποθυμοῦντι· « Μὴ λυποῦ τὸν ἥρωα, τὸν
» λαμπρῶς ἀνδραγαθήσαντα, καὶ θεὸν γενόμενον. »

81. « Ἐλθὼν δ' εἰς ἑαυτὸν ὁ Ἀρζούνας, ἀναστὰς, ἔφη· « Ἄρα
» ὄψομαι τὸ πρόσωπόν σου πάλιν, ὦ υἱέ, ὡς πολύτιμον
» λίθον ἐν ὕπνῳ ³;

82. « Οὐ διεφυλάχθης τότε ὑπὸ τούτων τῶν περὶ τὸν Βή-
» μαν, καὶ περ ὅπλα δεινὰ ἐχόντων· ἀλλὰ πῶς ἂν κρα-
» τηθείη ὑπ' ἐλεφάντων ἐλέφας μέγας, πίπτων ἐκ κορυ-
» φῆς ὄρους ⁴;

83. « Ὁ πρὸς μητρὸς θεῖός σου, ὦ γενναῖε, οὐκ ἐπεκλήθη
» τότε ὑπὸ σοῦ· διὰ τοῦτο καὶ οὐ διεφυλάχθης ὑπὸ τού-
» του, ὃς ἐστὶ κραταῖδς, Κύριος, καὶ πανταχοῦ πάρεστι.

84. « Ὡ υἱέ, ποῦ ἐπορεύθης; ἐλθὲ, καὶ περιπτύξαι με σφο-
» δρῶς. » « Ταῦτα λέγων, ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ εἰς αἴσθη-
» σιν ἔλθων, πάλιν ἀνέστη.

85. « Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας, ὅτι οἱ Μαχαράται, οἱ ἐξορ-

1. Οὐ γὰρ παρῆν, ἀλλ' ἀλλαχοῦ ἦν πολεμῶν.

2. Ἡ δυσθυμία, ἣν εἶχε, κακὸν σημεῖον ἐνομιζέτο.

3. Καθὼς ἐν ὕπνῳ βλέπει τις πολύτιμον λίθον, ἐξεγερόμενος δὲ οὐδὲν βλέπει· δηλ. οὐκ ὄψομαι.

4. Πῶς ἠδύναντο δηλ. διαφυλάξαισε, ὃς ἔπεσες, ὡς μεμηνὼς ἐλέφας, εἰς τὸ βάθος πολεμίων φαλάγγων;

- » μήσαντες εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀθημανιοῦ ¹, τοῦ φοβεροῦ
 » ἐν πολέμῳ, ἐκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ Ζαΐατράτα ², ἔλεξε
 » θυμῷ·
86. « Εἰ μὴ ἀνέλοιμι αὖριον πρὶν τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου τὸν
 » βασιλέα τῆς Σινδοῦς Ζαΐατράταν, καίπερ φυλαττόμενον
 » ὑπὸ τοῦ Σίβα, χρανθείην ἂν ἀμαρτίαις ἀμαρτωλῶν με-
 » γάλων, καὶ ἐμβαίην ἂν πυρὶ καιομένῳ. »
87. « Τοιαύτην γνώμην ἐσχληῶς ὁ ἥρως, ἐποίησεν ἦχον μετὰ
 » τοῦ Κρισνᾶ διὰ τῆς κόγχου, ὃν λαβὼν καὶ ὁ Σίβας διὰ
 » τῶν ὤτων, ἐναπεταμίευσεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὡς ὄρ-
 » γανον ἐσόμενον τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
88. « Ἐκ δὲ τοιαύτης γνώμης καὶ ἀπειλῆς τοῦ Ἀρζούνα ὁ
 » Ζαΐατράτας ἔτρεμεν, ὥςπερ ἐκ χιόνος· ὃς καὶ ἤχθη ὑπὸ
 » τοῦ Δουριοδάνα πρὸς τὸν Δρόναν εἰς διαφύλαξιν.
89. « Τότε ἡ Σουβαδρὰ, κλαίουσα καὶ ἐλεειλογοῦσα ἐπὶ λύπῃ
 » τοιούτου υἱοῦ, ἀκούσασα παρὰ τοῦ Κρισνᾶ τὴν δόξαν
 » τῶν ἀποικομένων ἐν πολέμῳ, καὶ παρηγορηθεῖσα, ἔφη·
90. « Ἀάβοις, ὦ υἱὲ τὴν ἔνδοξον στάσιν ἐκείνων, οἳ εἰσὶν εὐ-
 » σπλαγχνοὶ, εἰδήμονες τοῦ θεοῦ, ἐλευθεριοὶ, ἀληθοεπεῖς,
 » εὐγνώμονες, δίκαιοι, καὶ οὔτινες ἄλλοι, ἄλλην τινα
 » ἔχοντες ἀρετήν. »
91. « Ὁ δὲ ὑπέρθυμός καὶ ἀγαθοεργὸς Ἀρζούνας, τῇ προ-
 » τροπῇ τοῦ Κρισνᾶ, ἐκοιμήθη μετ' αὐτοῦ μετὰ πολὺ
 » ἐπὶ κλίνῃ καλῇς, φροντίζων νίκης· ἐν δ' ὕπνῳ ἐπορεύθη
 » εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ Σίβα ³, ὃν καὶ προσεκύ-
 » νησεν.

1. Ὡς ἔφη πρότερον, ὅτι ὁ Ἰουδισαίρας ἐξαπέστειλεν ἄρματηλάτας εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀθημανιοῦ.

2. Γαμβρός ἦν τοῦ Δρυταράστρα.

3. Ὁ ἐστὶν ὁ Καῖλάσας.

92. « Ἐνώσας δὲ τὰς παλάμας, ὕμνησεν αὐθύμως αὐτὸς ὁ
 » φίλος τοῦ Κρισναῦ αὐτὸν τὸν θεὸν Σίβαν, τὸν ἀγαθο-
 » δότην καὶ στέφανον τῶν τριῶν κόσμων.
93. « Προσκύνησις ἔστω τῷ Σίβᾳ, τῷ Ρούδρα, τῷ μεγάλῳ
 » ἡγεμόνι, τῷ κρανιοφόρῳ, τῷ γνωστικῷ, τῷ κτηνάρχῃ¹,
 » τῷ κόσμῳ, καὶ τῷ τοῦ κόσμου ὀλέτορι.
94. « Προσκύνησις σοὶ τῷ δίδοντι πᾶν ἔφετον, τῷ μηδενὶ
 » ἐφιεμένῳ, τῷ νομοδότῃ, τῷ τὴν θυσίαν ἀνατρέψαντι, καὶ
 » ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου ἔχοντι τὴν Σελήνην, ἐπὶ δὲ τοῦ
 » λαιμοῦ τὸν ἰόν. »
95. « Οὕτωςι ὕμνηθεις ὁ θεὸς Σίβας, ἔδειξεν αὐτῷ τῷ Ἀρ-
 » ζούνα τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, μεγάλοις ὄφρεσι περιπεπλεγμέ-
 » νον, τό, τε τόξον, καὶ τὴν τοξικὴν ἐπιστήμην.
96. « Λαῶν δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου ἡγεμόνος τὸ θαυμαστὸν
 » θέλος, τὸ θρεοσόλον, δ καὶ πρότερον ἔλαθεν, καὶ ἐπω-
 » δὴν ἀδελφὴν νίκης², ἐξηγέρθη εὐθέως, τυχὼν ὧν ἤθελε.
97. « Γνοὺς δ' ἐκ τούτου εὐκατόρθωτον τὸν κατὰ τῶν πο-
 » λεμίων βασιλέων ἄθλον, τὴν ἀναίρεσιν δηλονότι αὐτῶν,
 » ὥς ἐπηγγείλατο, πλήρεις χαρᾶς μεγάλης περὶ τὴν ἔω
 » ἐποίησε τὸν Ἰουδιστίραν καὶ τὸν Κρισναῦ, διηγησάμενος
 » αὐτοῖς τὰ καθ' ὕπνον.»

Τέλος τοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου,

τοῦ Ἑβδόμου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

4. Τῷ Κυρίῳ παντὸς ἐμφύχου.

2. Νικητικὴν δηλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

ὃ διαλυβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ζαΐατράτα
 ἐν τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τοῦ πολέμου
 τοῦ Ἀρχιστρατήγου Δρόνα.

1. Ὁ Χαρῆς ¹, ὁ ἀσκούμενος ἐν τῷ σώματι τοῦ Βεάσα, ὥσπερ βουλούμενος ἐξαλειψαὶ τὸ στίγμα, τὸ γεγονὸς ἐκ τῆς μετὰ δόλου ἀναιρέσεως τῶν ἐχθρῶν, διαφυλαττέτω ὑμᾶς.
2. « Ἐκτελέσαντες δὲ τὰ πρακτέα οἱ πολεμικοὶ περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, ἐξῆλθον λαμπροὶ, ὡς ὁ Ἰνδρας, σῶμα ἔχοντες χαρμότυνον καὶ πρόθυμον εἰς μάχην.
3. « Ὁ δὲ Δρόνας εἰς σχῆμα ἀμάξης ἀδιάφρηκτον ἔταξε τοὺς ἥρωας, τοὺς μὴ ὑπνώσαντας ἐν νυκτὶ ἐκ φόβου τοῦ Ἀρζόνα, καὶ διὰ τοῦτο ῥαθυμοῦντας.
4. « Μέσον δὲ ταύτης τῆς ἀμαρσιδοῦς φάλαγγος, φάλαγγα ἑτέραν ἐποίησεν εἰς σχῆμα λωτοῦ, ἔχουσιν ἀντὶ μὲν φύλλων τοὺς πεζοὺς, ἀντὶ δὲ χνοὺς τοὺς βασιλεῖς, ἀντὶ δὲ ὀμφαλοῦ τοῦ λωτοῦ ², τὰ ἄρματα, τοὺς ἵπτους, καὶ τοὺς ἐλέφαντας.
5. « Ταύτης δὲ τῆς λωτοειδοῦς φάλαγγος μέσον ἔταξεν εἰς σχῆμα βελόνης τοὺς περὶ τὸν Κριταῦάρμαν· ἀντὶ δὲ ῥάματος τῆς βελόνης ³ ἔθετο τὸν Ζαΐατράταν, περιεπόμενον ἥρωσιν.
6. « Αὐτὸς δὲ ὁ Δρόνας ἔστη εἰς τὸ μέτωπον τῆς θαυμαστῆς

1. Χαρῆς λέγεται ὁ Βισνοῦς.

2. Λέγεται τὸ μέτρον τοῦ λωτοῦ, ἐνθα σπόροι εἰσὶν, ὡς βάλανοι.

3. Διγλ. ὀπισθεν τῆς βελόνης.

» ταύτης ἀμάξης, ὥς διακόψαι τὴν πτέρυγα τοῦ ἐχθροῦ ¹,
 » καὶ τὸν Ζαῖατράταν διασῶσαι.

7. « Ἀναφανείς δ' ἐν ταυτῷ πρὸ τοῦ στρατοῦ ὁ Ἀρζούνας,
 » ὢν ἐφ' ἄρματος λιθοκολλήτου ², σῶμα ἔχων φοβερόν,
 » καὶ μέλας ὢν, ὥς νέφος, ἐφαίνετο ὑπὸ πάντων, ὥς
 » Ἰάμας ³, ὢν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἥλιου.

8. « Τηνικαῦτα κόγχῃ ἐνεπνεύσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα καὶ
 » Κρισναῖ, φοβερόν ἦχον ἐκπέμποντες, ὄλεθρόν τε τοῖς
 » ἐχθροῖς παρέχοντες, καὶ ἐκ τῆς ἀντανεκλάσεως τῶν
 » κυανοχρόων ἐκείνων σωμαίων ἐρίζοντές πως τῷ λαιμῷ
 » τοῦ κυανολαίμου ⁴ Σίβια, τοῦ θυμουμένου ἐν τῇ φθορᾷ
 » τοῦ παντός.

9. « Ἀνθρώπησαν μὲν οὖν οἱ μάχιμοι ἐκατέρωθεν, θαρσα-
 » λέοι (εὐτολμοὶ) ὄντες· ὑπὸ δὲ τῶν τόξων κωκυτὸς ἐγί-
 » νετο ⁵, ὅς ἐστιν ἡ κλαγγὴ τῆς χορδῆς, μὴ ἀνεχομένων
 » τῆς δρακὸς τῶν ἡρώων.

10. « Οἱ δὲ ἀρματηλάται, ἐνθουσιῶντες, συνεπλάκησαν ἐν
 » ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, διὰ τῆς ταχείας φορᾶς τῶν ἀρματίων
 » τροχῶν, κυλιομένων, καὶ πάταγον, ὥς θρῆνον, ἀποτε-
 » λούντων, ὥς μὴ δυναμένων τρέχειν ὁμοίως τοῖς τα-
 » χέσιν ἵπποις, καὶ διὰ τοῦτο βία ἐλκομένων ⁶.

1. Τουτέστι τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ.

2. Τὸ λιθοκόλλητον λαμπρὸν ἄρμα ἦν ὡς Ἥλιος· ὁ δὲ δίφρος τοῦ
 ἄρματος, ὡς τοῦ Ἥλιου κόλπος, τουτέστιν ἀγκάλῃ· ὁ δὲ Ἰάμας υἱὸς
 ἐστί τοῦ Ἥλιου.

3. Ὡς ὁ Ἰάμας ἐστιν ἐν τῇ τοῦ πατρὸς Ἥλιου ἀγκάλῃ.

4. Ὁ γὰρ καλλὸς λαιμὸς παραβάλλεται κόγχῃ.

5. Οἱ τοξόται ἀπρίξ εἶχοντο τῆς λαβῆς τῶν τόξων, καὶ διὰ τοῦτο
 ἐκώκυον, ὥς περ εἰ ἐπιέζοντο τὰ τόξα.

6. Ὡς ὁ δεινὰ πάσχων κυλίεται κατὰ γῆς καὶ θρηνεῖ, καὶ διὰ τοῦτο
 βία σύρεται.

11. « Τοσαύτη δὲ τότε πυκνὴ βολὴ ὄπλων ἐγίνετο ταχέως
 » καὶ προθύμως ὑπὸ τῶν ἀμυνομένων μαχίμων ἐν τῷ
 » ταραττομένῳ σταδίῳ τοῦ πολέμου, ὥστε καὶ τὸν Ἰά-
 » μαν αὐτὸν μὴ δύνασθαι ἐμβαλεῖν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν
 » αὐτοῖς ¹.
12. « Κύματα δὲ τοῦ ποταμηδὸν ῥέοντος αἵματος ἐφέροντο
 » ἐπὶ τῶν κουμβῶν τῶν ἐλεφάντων, εἰς τὸ ἐντυπῶσαι
 » πῶς ἐν αὐταῖς βαφὴν ², ἥπερ ἐξεπλύνετο πολλῶ ὑ-
 » δρῶτι τῶν ἀναβατῶν, τῷ ἐκ τοῦ καμάτου μεγάλου πο-
 » λέμου.
13. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, σιτίζων τὸν Ἰάμαν πληθύϊ ψυχῶν
 » βασιλέων, ὥσπερ ὀρύζῃ ³, κεκαθαρμένη τοῦ ἀχρήστου
 » φλοιοῦ τῷ ἀέρι τῆς χορδῆς, καὶ ἐψημένη τῇ φλογὶ
 » τῶν ὀπλων ⁴.
14. « Ἐτρεχε κατὰ τοῦ Δρόνα, διαβαίνων ταχέως τὴν γῆν,
 » καὶ περ ἀνώμαλον οὖσαν ἐκ τῶν πεπτωκότων σωμάτων
 » τῶν ἐλεφάντων.
15. « Ἰδὼν οὖν τὸν Δρόναν προτεκύνῃσεν αὐτὸν, τιμήσας· καὶ
 » κατακαλύψας τὸν ζυγὸν τοῦ ἄρματος αὐτοῦ βέλεσιν,
 » ἀφείς τὸ πρόσω, παρέκδραμὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ δεξιοῦ,
 » εἰσέδου ταχέως τὴν φάλαγγα.
16. « Εἰσέδυσαν δὲ μετ' αὐτοῦ ὅ,τε Ἰνδαμανιοῦς καὶ ὁ Οὐτ-
 » ταμαουζούσας, οἱ φύλακες τῶν πλαγίων τοῦ ἄρματος

¹ Ἐκόπτετο ἂν, εἰ ἐμβαλεῖν αὐτοῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἠβούλετο, το-
 σοῦτον πυκνὰ ἔπιπτον τὰ βέλη καὶ τὰ ξίφη!

² Βάφουσι τὰς κούμβας κιναβάροι.

³ Πρῶτον μὲν κόπτουσι τὴν ὄρυζαν ἐν ὄλμῳ, εἴτα δὲ καθαίρουσιν
 αὐτὴν τοῦ κεκομμένου φλοιοῦ, ὡς ἀχρήστου. Τὸ σῶμά ἐστιν ὡς ὁ
 ἀχρηστος φλοιός.

⁴ Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· χατῇ γὰρ λέγεται τὸ ὄπλον
 καὶ ἡ φλόξ.

» τοῦ Ἀρζούνα, ὄντες ὡς δύο ἀγλαοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀν-
» δρείας.

17. « Τότε ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα κατέβαλλε θέλεσιν, ὡς σκη-
» πτοῖς, τοὺς ἐλέφαντας, ὡς λόφους, τοὺς ἔχοντας ση-
» μαίᾳς σαλευομένας, ὡς δένδρα.

18 « Φωνὴ δ' ἐγένετο ἐνταῦθα τῶν βασιλέων τοιαύτη·
» Δηφθήτω οὗτος! ἀναιρεθήτω! Τίς τοῦτον κρατήσῃ; τίς
» τοῦτον ἀναιρήσῃ; ὦ! ἡμεῖς ἀναιρούμεθα¹! »

19. « Ὁ δὲ πάταγος τοῦ ἄρματος τούτου, ὁ γινόμενος ἐκ
» τῆς κοπτομένης γῆς ὑπὸ τῶν τροχῶν, διερρήγνυνεν, ὡς
» γῆν, τότε τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως Ζαῖατράτα.

20. « Ἀποδείξας δὲ μέλαν, ὡς καπνὸν², τὸ πρόσωπον τῶν
» περὶ τὸν Κριταθάρμαν, ἐπιδραμόντων, κατεπυρπόλησεν,
» ὡς ὕλην, τὴν ἱλὴν³ τοῦ βασιλέως τῆς Καμβόζας.

21. « Καταβαλὼν δὲ διὰ τῆς Βραχμάστρας⁴ τὴν Βραχμά-
» στραν, τὴν ἀφεθείσαν ὑπὸ τοῦ Δρόνα, ἐπερχομένου,
» ἐγένετο Ἰάμας⁵ τῷ στρατῷ τοῦ βασιλέως Βόζα.

22. Ὁ δὲ Σρουταϊούδας (Ὀπλοθρύλλητος), ὁ υἱὸς τοῦ ὕδρο-
» μέδοντος Βαρούνα, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ ποταμοῦ, Βαρ-
» νασσᾶς, ἀπέδειξε τοῖς θέλεσι τοὺς μέλανας τούτους,
» τὸν Κρισνᾶν καὶ τὸν Ἀρζούναν, ὡς νέφη θαλλόμενα
» ταῖς ἀκτίσι τοῦ Ἡλίου.

23. « Αὐτὸς, οὗ τὸ ἄρμα καὶ πάντα τὰ ὅπλα συνετρίβη
» τοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἐφαίνετο, ὡς Σελήνη ἐστε-

4. Ἄλλος μὲν ἔλεγε τοῦτο, ἄλλος δ' ἐκείνο.

2. Καταθαλώσας, τουτέστι κατασχύνας, νικήσας. Ἐν ᾧ περ πυρὸς
πρῶτον καπνὸς ἀναδίδεται, εἶτα φλόξ τοῦ πυρὸς.

3. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

4. Βραχμάστρα, θεῖον ὄπλον, ὅπερ ἀδιάρρηκτόν ἐστι ἄλλῃ ὄπλῃ.

5. Θάνατος δηλ.

- » ρημένη ἀκτίνων ἐκ τῶν ἀκτινοβολιῶν τοῦ Ἡλίου.
24. « Ἦψατο δὲ τότε τῆς κορύνης, ἣν ἔδωκε πάλαι ὁ πα-
 » τὴρ αὐτοῦ Βαρούνας, εἰπὼν αὐτῷ· « Αὕτη ρίπτομένη
 » κατὰ τοῦ μὴ πολεμοῦντος, ἀναιρεῖ τὸν ρίπτοντα. »
25. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « ὦ δειλὲ καὶ μωρὲ, ἄφες
 » τὴν ὁδόν· τί ἤλθες ἐνθάδε, » ἔρριψεν ἐκεῖνος ἐκείνην
 » τὴν κορύνην θυμῷ¹.
26. « Ἡ δὲ κορύνη, περιπτυσσόμενη τὸν Κρισνᾶν, καὶ ἐπι-
 » στραφεῖσα εὐθέως, ἀνείλε τὸν Σρουταϊούδαν, καθὼς ἡ
 » γυνὴ τὸν οἰκεῖον ἄνδρα, ἐπιθυμοῦσα περιπτύσσασθαι
 » ἄλλον².
27. « Ἐπέστη τοίνυν μετὰ θυμοῦ ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τὸν Ζαῖχ-
 » τράταν τῇ ἀναπεπταμένη σημαίᾳ, ὡς ἰστίῳ³ ἐκ τοῦ
 » ὀπισθεν πνέοντος ἀνέμου, καὶ τῇ τῶν ἵππων ταχυτῇτι.
28. « Τὸν δὲ Σουδαξινᾶν, τὸν λαμπρὸν βασιλέα τῆς Καμ-
 » ἐόζας, τὸν ποιήσαντα πόλεμον θαυμαστὸν, ἀπέπεμ-
 » ψεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰάμα.
29. « Ἐπελθόντες δ' οἱ βασιλεῖς, ὁ Ἀσιουταῖοϋς, καὶ ὁ
 » Σρουταῖοϋς, ὀλιγοθυμῆσαι ἐποίησαν τὸν Ἀρζούναν τοῖς
 » δόρασι⁴ καὶ τοῖς βέλεσι.
30. « Τῇ δὲ βολῇ τοῦ πυροβόλου ὅπλου⁵ τοῦ Ἰνδρα ἀνῆ-
 » ρέθησαν, ἐπαλαλάζοντες μετὰ τῶν ἀκολούθων ἀδελ-
 » φῶν ἑαυτῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἀναλαβόντος ἑαυτὸν ἐκ
 » τῆς λειποθυμίας.
31. « Ἐκ δὲ τοῦ πολλοῦ αἵματος τῶν στρατῶν Ἄγγας, Βάγ-

1. Κατὰ μὴ πολεμοῦντος ἔρριψεν αὐτήν, καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἀνεί-
 λεν αὐτὸν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ πατρός.

2. Ὁ Κρισνᾶς ἤρεσεν αὐτῇ, καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἀνείλε τὸν κύριον.

3. Ὡς πλοῖον ἦν τὸ ἄρμα, ἡ δὲ σημαία ὡς ἰστίον.

4. Εἶδος ὅπλου.

5. Τοῦ κεραινοῦ.

- » γας, καὶ Καλλίγας, καὶ ἐκ τῶν λιθοκολλήτων κο-
 » σμημάτων τῶν πεπτωκότων ἡρώων, ὄγδοον ὠκεανὸν
 » ἐποίησε ¹.
32. « Πολλὰ δὲ Ταμραπαρνὰ ² ἐγένοντο ἐκ τῶν πολλῶν
 » αἱμάτων καὶ μαργαριτῶν, τῶν ἐπιρρυσάντων ἐκ τῶν
 » Κουμβῶν τῶν ἐλεφάντων τῇ νύξει τοῦ δόρατος αὐτοῦ.
33. « Ἐκ δὲ τῶν βελῶν αὐτοῦ ποταμὸς ἐγένετο αἱμάτων,
 » φέρων σώματα νεκρά· ὃν ἰδόντες οἱ αἰμοχαρεῖς δαί-
 » μονες, ἔπινον αἷμα χαίροντες.
34. « Δοὺς δὲ τῇ ἀγαπητῇ Νίκη ³ τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως
 » τῆς Ἀμβάστας, ἣν ἔλαβεν ὡς ἔπαθλον τοῦ κατὰ τὸν
 » πόλεμον ἀγῶνος, ἔσπευδεν εἰς τὸν κυρίως σκοπὸν ⁴.
35. « Δραμῶν δ' ὁ Δουριοδάνας πρὸς τὸν Δρόναν, ἔφη· « Ὁ
 » Ἀρζούνας, διελθὼν ἐκ τοῦ πλησίον σου, εἰσέδου τὴν
 » φάλαγγα, διότι ἀγαπητός σοι μαθητής ἐστι ⁵.
36. « Καὶ χθὲς μὲν τὴν νύκτα ὁ Ζαῖατράτας, ἀπελπιζόμενος,
 » ἐπηλπίσθη ὑπὸ σοῦ, ἐπαγγελλομένου αὐτῷ σωτηρίαν·
 » σήμερον δὲ ὁ Ἀρζούνας ἔλαθέ σε παρεισδύς. Τοῦτό σου
 » τὸ ἔργον ἐναντίον ἐστὶ τῶν λόγων.»
37. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Δρόνας· « Ὁ Ἀρζούνας εἰσέδου τὴν φά-
 » λαγγα, παρελάτας ἐμὲ τῷ ἄρματι, ἐλαυνομένῳ ῥύμη
 » ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ.
38. « Εἰ δ' ἐγὼ παρηκολούθουν αὐτῷ, καὶ οὔτοι οἱ περὶ
 » τὸν Βήμαν εἰσέδουν· σὺ μέντοι αὐτὸς πολέμει αὐτῷ,

1. Πηγὴ πολυτίμων πραγμάτων ὁ ὠκεανὸς λέγεται, καθὸ γεννᾷ καὶ μαργαρίτας καὶ κοράλλια.

2. Ταμραπαρνῆ, ὄνομα ποταμοῦ, ἐν ᾧ γεννῶνται μαργαρίται.

3. Ἡ νίκη ὡς γυνή.

4. Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ζαῖατράτα.

5. Διηλ. ἐκ τοῦ πλησίον σου διέβη, καὶ σὺ οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτῷ ἐγένου.

- « ἔχων τὴν ἐμὴν ἐπὶ δὴν, ὡς ἀδαμάντινον θώρακα. »
39. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δρόνα, θωρακισθεὶς ὁ βασιλεὺς
 » ὑπ' αὐτοῦ τῇ ἀδαμαντίνῃ ἐπὶ δὴ, τῇ ἐλθοῦσῃ κατὰ
 » τάξιν, παρὰ μὲν τοῦ Ρούδρα πρὸς τὸν Ἴνδραν, παρὰ δὲ
 » τοῦ Ἴνδρα πρὸς τὸν Παρασουράμαν, παρὰ δὲ τούτου
 » πρὸς τὸν Δρόναν,
40. « Ἐπέστη δρομαίως ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν μετὰ στίφους δει-
 » νῶν τοξοτῶν, πρὶν τοῦ ἐξελθεῖν τὴν ἀναπνοὴν ἐκ τοῦ
 » στόματος εἰς τὰ χεῖλη ¹.
41. « Τότε ὁ Ἰάμας εἰστιᾶτο φιλοφρόνως καὶ κατὰ κόρον ὑπὸ
 » τῶν περὶ τὸν Δουριοδάναν καὶ Ἀρζούναν ἐν μάχῃ, ὡς
 » ἐν εὐωχίᾳ, ἐπὶ τοῦ μεταιχμίου, ὡς ἐπὶ τραπεζίου, εὐ-
 42 » φραϊνόμενος τοῖς τῶν τόξων ἤχοις, ὡς ἄσμασι, καὶ
 » ῥιπιζόμενος τοῖς παλμοῖς τῶν μαχαιρῶν, ὡς ῥιπιδίοις
 » ἐκ πτερῶν ταῶ.
43. « Πόλεμον δ' ἐποίουν πρὸς ἀλλήλους, οἱ μὲν ἐλεφαντο-
 » θάται πρὸς τοὺς ἐλεφαντοθάτας τοῖς θέλεσιν, οἱ δ' ἐλέ-
 » φαντες πρὸς τοὺς ἐλέφαντας τοῖς ὁδοῦσιν, οἱ δ' ἐλε-
 » φαντηλάται πρὸς τοὺς ἐλεφαντηλάτας τοῖς ἐλεφαντο-
 » πλήκτροις ².
44. « Αἱ δὲ κάραι τῶν ἡρώων ἤλλοντο εἰς τὸν αἰθέρα, κο-
 » πτόμεναι ταῖς μαχαίραις, καὶ ἐγίνοντο εἰς εὐφροσύνην
 » τῶν θεωρούντων θεῶν, διασκεδάσασαι τὰ πτηνὰ ³ ταύ-
 » ταις ταῖς φωναῖς· « Παῖε! Παῖε! »
45. « Σῶμα ἀκέφαλον, δεζόμενον κεφαλὴν ἐλέφαντος, ἡ ἐκό-

1. Τὸ ταχύ δηλοῖ.

2. Ἐλεφαντοκέντροις.

3. Τὰ πτηνὰ ἀνεχώρησαν, φοβηθέντα ἐκ τῶν φωνῶν, ἃς ἐξηρεύγοντο αἱ κάραι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ ἐθεώρουν καλῶς, μηδενὸς ὄντος ἐμποδίου.

» πη ρομφαίᾳ, καὶ ἀναπηδήσασα ἔστη ἐπὶ τοῦ κεκομμε-
 » νου λαιμοῦ (τῆς σφαγῆς), ἐφαίνετο ἐν τῷ χορῷ τοῦ πο-
 » λέμου, καθὼς ὁ Γανέσσας ἐν τῷ χορῷ τοῦ Σίβα ¹.

46. « Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐχθροῦ, ἡ κοπεῖσα τῷ ξίφει, ἐφήλλετο
 » εἰς τὸν αἰθέρα, κεκοσμημένη ἐνωτίοις, φόβον ἐποίει
 » τοῖς θεοῖς, νομιζομένη, ὡς φοβερός Ῥαχούς ἐστι, κα-
 » ταλαβῶν ἐν ταύτῳ καὶ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελή-
 » νην ².

47. « Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀγαπητοῦ ἀνδρός, ἡ ἔχουσα ἀγλαὸν καὶ
 » καρδιοθελκτον πρόσωπον, κοπτομένη μαχαίρᾳ ἐν πο-
 » λέμῳ, ἀνίστατο ὑψοῖ κατὰ πρῶτον, ἀναπηδῶσα εἰς
 » τὸν αἰθέρα, εἰς τὸ ἀπατῆσαι τὴν οὐράνιαν νύμφην ³.

48. « Καί τις ἄριστος τῶν ταχυπόδων, ὑπερβὰς τῇ ταχυτῇτι
 » τὸ βέλος, τὸ ἀφεθὲν ἐν ταύτῳ ὑπὸ τοξότου ἐκ τοῦ
 » οἰκείου μέρους, ἀνεῖλε τὸν ἐχθρὸν μαχαίρᾳ, πρὶν τοῦ
 » ἤκειν τὸ βέλος.

49. « Ἐτερός τις ἐφαίνετο, ὡς Σίβας, φέρων ἐν μὲν τῇ χειρὶ,
 » ὡς κλινόποδα, κεφαλὴν ἐχθροῦ, ἐμπεπηγμένην τῇ αἰχμῇ
 » τῆς ρομφαίας, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς μίτραν, ὡς πλο-
 » καμίδα ⁴, τὴν δὲ λάμψιν τῶν πολυτίμων λίθων τῆς
 » μίτρας, ὡς Γαγγάν, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου τραῦμα
 » ἡμισελήνου βέλους, ἐξελθόντος ὡς ἐξ ὠκεανοῦ, τοῦ πο-
 » λέμου, ὡς τὸ ἡμισυ τῆς Σελήνης, τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου
 » τοῦ Σίβα.

50. « Ἀσπίς τινας, χρυσότευκτος, κατατετρυπημένη θέλεισι
 » κατὰ τὸ μέσον, καὶ πεπτωκυῖα, ἐδόκει ὡς ὁ λαμπρός

1. Ἐλεφαντοπρόσωπός ἐστιν ὁ Γανέσσας, ὃς ἐστιν υἱὸς τοῦ Σίβα.

2. Τὰ στρογγυλὰ ἐνώτια, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

3. Δηλ. οὐκ ἐτύγγανε ταύτης ἡ θεὰ, ἀλλ' ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πιπτούσης.

4. Ὡς καὶ ὁ Σίβας.

» ἐστὶν Ἥλιος, πεσὼν κατὰ γῆς, ὡς θλιβεῖς τε καὶ διαρ-
» ραγεῖς τῇ εἰσόδῳ τῶν ἀθρόον οἰχομένων ἡρώων.

51. « Ἄλλος, ἰδὼν ἔμπροσθεν τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, φεύγοντα
» δειλίᾳ, ἀγανακτήσας, πρῶτον μὲν ἀνεῖλεν αὐτὸν ῥομ-
» φαίᾳ, μήπου στίγμα εἶη τῷ γένει ¹, εἷτα τὸν ἐπιδιώ-
» κοντα ἐχθρόν.

52. « Ἄλλος, εἰς οὐδὲν λογισάμενος τὸν θρῆνον τῆς γυναι-
» κὸς αὐτοῦ, ἐλκύσας τὸ ἱμάτιον, κρατούμενον ὑπ' αὐ-
» τῆς, εἰσέπεσεν εἰς τὰς φάλαγγας τῶν ἐχθρῶν, πατῶν
» ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ, θανόντος.

53. « Ἄλλος, οὗ ἡ φαρέτρα ἐκενώθη, καὶ τὰ λοιπὰ ὄπλα
» κατεάγησαν, ἀνασπάσας ὑδόντα ἐλέφαντος ἐχθροῦ, ὥρ-
» μησε γενναίως εἰς μάχην, ὀρώμενος ὑπὸ τοῦ πολεμίου
» στρατοῦ μετὰ πολλοῦ θαύματος καὶ φόβου, ὡς ἄλλος
» Μουσσαλῆς ².

54. « Τὰ πρόσωπα τῶν ἡρώων, τὰ ὄντα ὅμοια τῇ ἐντελεῖ
» Σελήνῃ, ἐρρίπτοντο εἰς τὸν αἰθέρα ὑπὸ τῶν ἡμισελήνων
» ὕδατων τῶν ἐχθρῶν· τὸ γὰρ σκληρὸν κατὰ τὴν δύναμιν,
» εἰ καὶ ἀτελεῖς, φθοροποιὸν σφόδρα γίνεται τοῦ ἐντελοῦς,
» ὃ ἀπαλὸν ἐστίν.

55. « Οἱ ἥρωες, ὧν τὰ ὄπλα κατεάγησαν, πόλεμον ἐποιοῦν
» τετμημέναις καὶ πεπτωκυῖαις κεφαλαῖς, ὡς πέτραις,
» πυγμαῖς, ὀδοῦσι, καὶ ὄνουζιν, ὡς οἱ ἥρωες ἐν τῷ πο-
» λέμῳ τοῦ Ῥάμα ³.

56. « Ἐνταῦθα ἐλαυνόμενον τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, ἐκωλύετο

1. Ὅτι δειλὸν ἔχει ἀδελφόν.

2. Μουσαλῆς λέγεται ὁ Βαλαδέβας, ὃς εἶχεν ἀνθ' ὅπλου δοῖδουκα, δι' οὗ κόπτοντες καθαίρουσι τὴν ὀρυζαν· ὁ τοιοῦτος δὲ δοῖδουξ καλεῖται Μουσσάλα.

3. Οἱ Πίθηρες.

- » τῆς εἰς τὰ πρόπω ὁδοῦ, οὐ τοσοῦτον τοῖς πολεμοῦσιν
 » ἐχθροῖς, ὅσον τοῖς πεπτωκόσι σώμασιν.
57. « Ἵπερδαῖνον δ' ὅμως τῇ ταχυτῇ περιπίου μίαν Γα-
 » βιουτὴν ¹ τὰ βέλη, τὰ ἀφιέμενα ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
 » θαῦμα παρεῖχε καὶ τῷ ἐπὶ τῆς σημαίας πιθήκῳ.
58. « Τοὺς δὲ βασιλεῖς τῆς Ἀβαντῆς, τὸν Βίνδαν καὶ Ἀνου-
 » βίνδαν, τοὺς θλίβοντας τοῖς βέλεσι, κατέβαλεν ὁ Ἀρ-
 » ζούνας εὐθέως, ὡς κηρία μελισσῶν ².
59. « Εἰπὼν δ' ὁ Ἀρζούνας τῷ Κρισναῖ· « Πότισον τοὺς πε-
 » πονηκότας ἵππους, καὶ ἔξλε αὐτῶν τὰ ἐμπεπηγμένα
 » βέλη», κατέβη εὐθέως ἀπὸ τοῦ ἄρματος.
60. « Ἐν δὲ τούτῳ ἀπεῖργε τῷ πλήθει τῶν βελῶν τὴν ἐπι-
 » τρέχουσαν τολμηρῶς πληθὺν τῶν πολεμίων, καθὼς ὁ
 » ὠκεανὸς τῇ ἀμπώτει τὴν ἐπιρρέουσαν ῥοὴν τοῦ ποταμοῦ.
61. « Ἐν ταύτῳ δὲ ὁ ἀκαταπτόητος Ἀρζούνας κατάφραγμα
 » ἐκ βελῶν ἐποίησεν, ἔνθα ὕδωρ ἐκ τῆς γῆς ἀνέβλυσεν,
 » ἀνορυχθείσης βέλει.
62. « Ποτίσας δ' ἐκεῖ ὁ Κρισναῖς εὐθέως καὶ λούσας τοὺς
 » ἵππους, καὶ θεραπεύσας αὐτῶν τὰ τραύματα τῇ ἀφῇ
 » τῆς χειρὸς, ὑπέξευξεν αὐτοὺς πάλιν.
63. « Οἱ μὲν οὖν ἵπποι διπλασίως θέοντες, ἔφεραν τούτους
 » τοὺς μέλανας, ἀναβάντας εἰς τὸ ἄρμα, εὐκόμους ὄντας
 » καὶ ἀνασαλευομένους ἐν τῇ πρὸς τὰ πρόσω βιάίᾳ φορᾷ
 » τοῦ ἄρματος.
64. « Μεγάλην δ' ἐπιδεξιότητα δειξας ὁ Ἀρζούνας, πολλοὺς
 » βασιλεῖς ἀνέστρεψεν ἐν τῷ τέλει τῆς ἡμέρας, καθὼς ὁ
 » ἄνεμος τὰ ὄρη ἐν τῷ τέλει τοῦ αἰῶνος.

1. Γαβιουτῇ, μέτρον διαστήματος τεσσάρων Μιλίων.

2. Τὰ κηρία αἱ μέλισσαι ποιοῦσιν ἐν Ἰνδίᾳ ἐπὶ δένδρων· εἰσὶ δὲ
 στρογγυλοειδῆ.

65. « Τεθωρακισμένος δ' ὁ Δουριουδάνας τῇ ἐπωδῇ τοῦ δι-
 » δασκάλου, ἐπιστάς μετὰ θυμοῦ, ἀντέστη τῷ Ἀρζούνᾳ,
 » τῷ κολοφῶνι τῶν πολεμικῶν.
66. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « Ἀνάσπασον τὴν ῥίζαν τῶν
 » κακῶν, » πόλεμον συνεκρότησεν εὐθέως κατ' ἐκείνου
 » ὁ Ἀρζούνας, εἰς θάμβος ἄγοντα θεοὺς τε καὶ δαίμονας.
67. « Προσῆρχοντο μεν οὖν οἱ ὄϊστοι τῷ Δουριουδάνᾳ, καθὼς
 » οἱ ποταμοὶ τῷ ὠκεανῷ· ἀλλ' ἔστρεφον εὐθέως ἄπρακτοι,
 » καθὼς οἱ ἐπαίται, οἱ προσερχόμενοι τῷ φειδῶλῳ.
68. « Εἰπόντι δὲ τῷ Κρισνᾶ, « Τί τοῦτο ¹ ; » ἀπεκρίνατο·
 » Γνωστὸν ἐστίν ἐμοί, ὅτι ἐπωδὴ ἀδαμαντίνη ἐτέθη ἐπὶ
 » τοῦ θώρακος τούτου ὑπὸ τοῦ Δρόνα·
69. « Ἀλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν διάρρηξιν τούτου. » Ταῦτα εἰπὼν,
 » ὅπερ βέλος ἐβάλεν ὁ Ἀρζούνας, τοῦτο ἐκαλύθη ὑπὸ τοῦ
 » βέλους τοῦ Ἀσβατάμα, καθὼς ἡ μεγαλοπρέπεια ὑπὸ
 » τῆς μικροπρεπείας.
70. « Ἐννοήσας δ' ὡς οὐ προσήκει ριφθῆναι δις ἐν πολέμῳ
 » τὸ θεῖον ὄπλον, βάλλων βέλη κατὰ τοῦ Δουριουδάνᾳ,
 » διατεμὼν τὸ τόξον αὐτοῦ εἰς δύο, ἔρριψε κατὰ γῆς, ὡς
 » δύο ὦτα τῆς καλῆς αὐτοῦ ἀνδρείας.
71. « Διέτεμε δὲ καὶ τὸν ἡνίοχον τοῦ Δουριουδάνᾳ, τὸν ὄντα
 » ὡς πολύτιμον λίθον τοῦ λαμπροῦ στεφάνου τῆς ἐφετῆς
 » Νίκης ² αὐτοῦ, καὶ τοὺς τέσσαρας ἵππους, τοὺς ὄντας,
 » ὡς ἀγγέλους τῆς βασιλείας τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ
 » κόσμου, ἣν ἐφαντάζετο ὁ Δουριουδάνας.
72. « Ἐκοψε δὲ καὶ τὸ λευκὸν σκιάδιον, ὡς κρανίον λευκοῦ
 » ἐλέφαντος τοῦ κλέους ἐκείνου, καὶ τὴν κορυφὴν τῆς ση-

1. Ἐπόρησεν, ὅτι τοσοῦτον χρόνον πολεμεῖ ὁ Ἀρζούνας καὶ τοσαῦτα
 βέλη βάλλει, ἄνευ τοῦ τιτρώσκειν τὸν Δουριουδάναν.

2. Ἡ νίκη ὡς γυνή.

- » μαίας, τὴν χουσὴν καὶ διαυγῇ, ὡς ῥίζαν χρυσοῦ δένδρου
 » τῆς δυνάμεως ἐκείνου.
73. « Ἔβαλε δὲ σπιθαμιαῖα βέλη καὶ εἰς τὰς ἀκρωνυχίας τοῦ
 » Δουριοδάνα, τὰς μὴ καταπεφραγμένας τῇ ἀδαμαντίνῃ
 » ἐπωδῇ· ὁ δὲ ἔφυγεν, ἐξάγων διὰ τοῦ αἵματος τὴν
 » λαμπρότητα τῶν θεῶν, τῶν ὄντων ἐν τῷ βασιλικῷ
 » σώματι ¹.
74. « Κατέβαλε δὲ τότε διαρρήξας τοῖς θέλεσι καὶ τοῖς χρυ-
 » σοῦς θώρακας τῶν περὶ τὸν Ἀσθατάμαν, ὡς πύρινα σώ-
 » ματα ².
75. « Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἀσθατάμαν, καθημαγμένοι τὰ
 » σώματα τοῖς θέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ἦσαν ὡς στύλοι τοῦ
 » οἴκου τῆς καλῆς νίκης αὐτοῦ, πεφοινιγμένοι κινναβάρεϊ.
76. « Ὁ δὲ Δρόνας ³ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἐνησχολεῖτο πλήτ-
 » τειν τὴν ἄπειρον στρατιὰν τοῦ Ἰουδιστίρα, καθάπερ
 » χειρὶ, τῷ τόξῳ, συνηρμοσμένα βέλη ἔχοντι, ὡς δάκτυλα.
77. Τῆς μὲν δὲ στρατιᾶς βαλλομένης ὑπὸ τοῦ Δρόνα, τοῦ
 » δ' ἄρματος τοῦ Ἰουδιστίρα συντριβέντος, ἅπαντες ἀγέ-
 » κραζαν λύπη· « Ἐλήφθη, ἐλήφθη σήμερον ὁ Βασιλεὺς ! »
78. « Τὴν δὲ ῥιφθεῖσαν λόγχην τοῦ Ἰουδιστίρα, ἠχοῦσαν τοῖς
 » προστηρμοσμένοις κωδωνίοις, διέτεμεν ὁ Δρόνας τῇ Βραχ-
 » μάστρα, ὡς γλῶσσαν τῆς ἀνδρείας ἐκείνου.
79. « Ἀναβὰς δ' ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Σαχαδέζα ὁ
 » Ἰουδιστίρας, ἀπιὼν ὥχετο· τούτῳ δ' ἠκουλούθει

1. Τὸ αἷμα δηλ. ὁ ἔρρεεν, ἣν ἡ λαμπρότης τῶν θεῶν, ὣν ἀπόρροιά ἐστι τὸ βασιλικὸν σῶμα.

2. Οἱ χρυσοὶ θώρακες ἦσαν ὡς πύρινα σώματα.

3. Ὁ Δρόνας καὶ ὁ Ἀγαστέας. Διφορεῖται τὸ νόημα παραβουλικῶς. Καθὼς ὁ Ἀγαστέας κατέπιε τὴν θάλασσαν κοίλῃ χειρὶ, οὕτω καὶ ὁ Δρόνας κατέστρεψε τὴν στρατιὰν καμπύλῳ τόξῳ.

- » καὶ ἡ στρατιὰ, ὥσπερ δεικνύουσα σέβας τῷ βασιλεῖ.
80. « Μετέπειτα δ' ὁ στρατὸς τοῦ Δρόνα, ἀγλαϊζόμενος τοῖς
 » λάμπουσι ξίφεσιν, ὡς ὁ ὠκεανὸς τοῖς κύμασι, κατέξη-
 » ράνθη ὑπὸ τῶν ἡρώων ¹ τοῦ Ἰουδιστίρα, ὡς ὁ ὠκεανὸς
 » ὑπὸ τῶν πνεόντων ἐν τῇ συντελείᾳ ἀνέμων.
81. « Καὶ ὁ μὲν Βριχατζάτρας, ὁ ἡγεμὼν τῆς στρατιᾶς τῆς
 » Κεκαΐας χώρας, κατέβαλε τὸν Ξεμαθουρτήν, τὸν ὑπα-
 » σπιστὴν τοῦ Δρόνα, καθὼς ὁ ἐλέφας τὸν στύλον, ἐν ᾧ
 » δέδεταί.
82. « Ὁ δὲ Σαχαδέβας ἀνείλε τὸν μαχαράταν Δριτακετοῦν,
 » τὸν βασιλεῆα τῆς Τιγάρτας· ὁ δὲ Σατεκῆς τὸν Ἀριμί-
 » τραν, καὶ τὸν Βεαγραδάτταν.
83. « Τὸν δὲ φοβερόν Ἀλαμβούσαν, ὃς ἦν ἕτοιμος ἀνελεῖν
 » τὸν Βῆμαν, καὶ οὗ τὸ μαγικὸν ὄπλον κατεάγη τῇ Τθα-
 » στράστρα, ἐλκύσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὁ Γατοτκάσας,
 » ἀπέμπεινε, καταπατήσας.
84. « Τηνικαῦτα θόρυβος μέγας καὶ τάραχος ἐγένετο ἐν ἑκα-
 » τέροις τοῖς στρατοῖς, ἐαλλομένοις ἀμυιβαδὸν ὑπὸ τοῦ
 » Δρόνα καὶ Γατοτκάσα, καθὼς ἐν σκοπέλοις πληττομέ-
 » μένοις ὑπὸ θαλασσίων κυμάτων.»

Εἵσοδος τοῦ Ἀρζούνα.

85. « Μὴ ἀκούων δ' ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας τῆς φωνῆς τῆς
 » κόγχου τοῦ Ἀρζούνα, ὄντος μακρὰν, τυπτόμενοι τῇ
 » συνειδήσει ἐπὶ τῷ συμβάματι τοῦ Ἀθημανιοῦ ², ἔφη
 » τῷ Σατεκῇ·
86. « Ὡ δίκαιε, ὁ διδάσκαλος ³ καὶ φίλος σου εἰσέδου ἐν ἀν-

1. Ἐστράφησαν πάλιν εἰς πόλεμον οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν.

2. Ἐφοβήθη πάλιν μήπως ἔπαθεν, ὅτι ἔπαθεν ὁ Ἀθημανιοῦς.

3. Ὁ γὰρ Ἀρζούνας ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν πολεμικὴν.

- » δρείοις καὶ σκληροκαρδίοις· οὗτος τοιγάρ τοι ἐστὶν ὁ
 « καιρὸς σου ¹ ἵνα φροντίσης τῆς σωτηρίας ἐκείνου.
87. « Σοῦ δ' ἀπελθόντος, ἐφ' ᾧ ἰδεῖν τὸν σύμπνουν σοι, οὐδαίς
 « φόβος ἐστὶν ἐμοὶ ἐκ τοῦ Δρόνα, συνόντι τῷ υἱῷ τοῦ
 « Δρουπάδα ², καὶ τῷ Βήμα ».
88. « Ὁ δὲ Σατεκῆς ἀκούσας, ὑπακούσας, δωρησάμενος,
 θύσας καὶ προσκυνήσας τὸν Ἰουδιστίραν, εὖ κοσμούμενος
 » καὶ στεφανηφορῶν,
89. Ἐξώρμησεν ἄσμενος ἐφ' ἄρματος παραυτίκα δι' ὁδοῦ, μὴ
 » ἀνιστάσης κύνιν, ὡς βεβρεγμένης τοῖς αἵμασι τῶν ἀπει-
 » κταμένων ἐχθρῶν τοῖς θέλεσιν.
90. « Εἶτα δὲ πόλεμος ἐγένετο τῷ Δρόνᾳ καὶ τῷ Σατεκῇ,
 » ἐν ᾧ ὁ μὲν Ἥλιος ἐπεσκιάσθη τοῖς πυκνοῖς θέλεσι, τὸ
 » δὲ σκότος διελύθη ἐκ τῶν σπινθήρων τῶν συναρασσο-
 » μένων ἀλλήλοις θέλων.
91. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Σατεκῇ, « Οὐ δίκαιος ³ εἶ, ἐμποδῶν
 » ἐμοῦ γενέσθαι, ὀψείοντι τὸν σὸν μαθητήν, » ὁ Δρόνας
 » ἔφη· « Οὐκ ἀφίη. »
92. « Ἀποφυγὼν δὲ ὁ Σατεκῆς τῇ ῥύμῃ τοῦ ἄρματος τὸν
 » μεγαλόδοξον καὶ δυσνίκητον Δρόναν, λέγοντα ταῦτα,
 » εἰσέδου τὴν φάλαγγα.
93. « Ἀποφυγὼν δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Κριταβάρμαν τῇ
 » ἐπιδεξιότητι, καὶ παρεισδύς, φθορὰν ἐποίει τῶν βασι-
 » λέων τοῖς οἵστοις, ὡς Γαρούδαις ⁴.
94. « Οἱ δὲ δεινότοξοι Πανδοῖδαι ⁵, βουλόμενοι διαρῥῆξαι

4. Οὗτος ἐστὶν ὁ καιρὸς τῆς ἀνταμοιβῆς.

2. Τῷ Δρυσταδιούμνα.

3. Καθ' ὃ διδάσκαλος τοῦ διδασκάλου Ἀρζούνα.

4. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Καθὼς οἱ Γαροῦδαι ἀναιροῦσι τοὺς ὄφεις, οὕτω καὶ οἱ οἵστοι τοὺς βασιλεῖς.

5. Τοὺς περὶ τὸν Ἰουδιστίραν ἔννοεῖ.

- » τὴν φάλαγγα τότε, ἐκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ Κριταβάρμα,
 » καθὼς αἱ μαθηταίαι ὑπὸ τῆς ἀμελείας.
95. « Κατακαλύψας δὲ τότε τὸν αἰθέρα τοῖς ἡχοῦσι βέλεσιν ὁ
 » Σατεκῆς, ὁ ὢν ἐρυθρὸς ἐκ θυμοῦ, καὶ καλύψας τοὺς
 » ὀφθαλμοὺς τῶν ἀντικειμένων ἡρώων, ἔρριψεν ἐκ τοῦ
 » ἐλέφαντος τὸν βασιλέα τῆς Μαγάδας, ᾧ ὄνομα Ζαλα-
 96. » σάνδας, καθὼς ὁ ἐσπερινὸς καιρὸς, ὁ ὢν ἐρυθρὸς, κα-
 » τακαλύψας τὸν αἰθέρα τοῖς κελαδοῦσιν ὄρνισι, καὶ
 » κλείσας τοὺς λωτοὺς, ῥίπτει τὸν Ἥλιον ἐκ τοῦ δυτικοῦ
 » ὁρίζου.
97. « Τέρπων δὲ τὰ θέλη τῇ εὐστοχίᾳ, ἐν ἐκάστῳ βήματι
 » ἔσπευδεν, ἀθλημονῶν, ὀψόμενος τὸν Νάραν καὶ Ναραϊά-
 » ναν ¹, καθὼς καὶ ὁ ἄνθρωπος, τέρπων τοὺς αἰτοῦντας ἐν
 » παντὶ μέρει μεγάλαις δωρεαῖς, σπεύδει ἀθλημονῶν, ὀψό-
 » μενος τὸν Νάραν καὶ Ναραϊάναν ².
98. « Ὁ μὲν Ἰάμας κατεβίβρωσκε λάβρως καὶ ἡδέως, κα-
 » θάπερ δακτύλοις, τοῖς βέλεσι τοῦ Σατεκῆ πλήθη ἡ-
 » ρῶων γενναίων, ἵππων καὶ ἐλεφάντων.
99. « Ὁ δὲ Σατεκῆς ἀποτέμνων ἀνέρριπτε τὰς κάρας τῶν
 » περὶ τὸν Σουδαρσάναν βασιλέων τοῖς βέλεσι, καὶ ἐποίει
 » δι' αὐτῶν ὄρμον, ὡς κόσμημα, τῷ αἰθέρι, ὅς ἐστι μορ-
 » φὴ τοῦ Σίβας ³.
100. « Τηνικαῦτα ὁ Δουσσασάνας, κατατρυχόμενος ταῖς ἐο-

1. Διφορεῖται τὸ νόημα· ὁ μὲν Ἀρζούνας Νάρας, ὁ δὲ Κρισναῖς Να-
 ραϊάνας.

2. Νάρας καὶ Ναραϊάνας δύο ὄρη κατὰ τὸν Ἰμαῖν, ἅπερ σέβονται οἱ
 Ἰνδοὶ εἰς ὄνομα τοῦ Νάρα καὶ Ναραϊάνα. Ναραϊάνας ἐστὶν ἡ καθ' ὅλου
 ψυχὴ, ὁ Θεός· Νάρας δὲ, ἡ μερικὴ ψυχὴ.

3. Ὁρμανθὸν ἐκ κρηνῶν ἔχει, ὡς ὄρμον περὶ τὸν λαιμὸν ὁ Σίβας,
 οὗ μορφὴ ἐστὶν ὁ αἰθὴρ, καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα· αὐτὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν.

» λαῖς τῶν βελῶν τοῦ Σατεκῆ, προσῆλθε τῷ Δρόνᾳ, με-
 » μαραμμένα ἔχων τὰ χεῖλη τῷ πάθει, ὡς φύλλα νεο-
 » γνὰ τῷ καύματι.

101. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Δρόνας· « Διὰ τί ὦ μωρὲ, φοβῇ τὸν
 » Σατεκὴν ; Ποῦ ἔστι σοι ἐκείνη ἡ ὑπερηφανία, ἡ γεγε-
 » νημένη ἐν τῇ ἐλκύσει τῆς κόμης τῆς Δραουπαδῆς ;

102. « Ὁ γέλως ἐγένετό σοι ἐν τῇ κυβείᾳ, ῥιπτομένων τῶν
 » κύβων, ποῦ οὗτος νῦν ἐν τῇ κυβείᾳ τῇ ζῶῃς, ῥιπτομένων
 » τῶν βρόχων τοῦ Ἰάμα ¹ ;

103. « Ἀλλ' εἰ μὲν ἔστι σοι φόβος ἐν πολέμῳ, ποιήσον νῦν γε
 » εἰρήνην· εἰ δὲ μὴ, πολέμησον διὰ τὸν ἕτερον κόσμον ²,
 » μηδαμῶς φοβούμενος.»

104. « Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρόνα, σκυθρωπάσας ὁ Δουσ-
 » σασάνας, καὶ κλῖνας κάτω τὸ πρόσωπον, ἠφίετό πως
 » ὁ Τιτὰν κατελθεῖν πρὸς τοὺς ἐν Πατάλα Τιτᾶνας ὑπὲρ
 » σωτηρίας.

105. « Ἀφίκετο δ' ὁμοῦς πρὸς τὸν Σατεκὴν ταχύτερον τῆς ῥο-
 » πῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ, περικυκλωμένος ὑπὸ ταγμάτων βαρ-
 » θύρων, ὁμοιογνωμόνων τοῖς ὑπηρεταῖς τοῦ Ἰάμα.

106. « Ἐν τούτῳ τῇ χρόνῳ ὁ Βραχμᾶν καὶ διδάσκαλος Δρόνας,
 » ἐξάψας θυμὸν, ὡς πῦρ, πολλοὺς γάμους παραδόξως
 » ἐτέλεσεν ἀνθρώπων καὶ θεαινῶν ³.

107. Κατέβαλε καὶ γὰρ τέσσαρας κινητοὺς στύλους τῆς νί-
 » κης τῆς χώρας Πανσάλας, τὸν Δηρακετοῦν, τὸν Σιτρα-
 » ράταν, τὸν Κετουσίτραν, καὶ τὸν Σουδαμβᾶνα (Εὐτοξον).

108. « Τότε ὁ γενναῖος Δρυσταδιούμενας, λειποθυμῆσαι ποιή-

1. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Πάσσα γὰρ λέγεται ὁ κύβος καὶ
 βρόχος.

2. Πολέμησον δηλ. ἐν ἀπολήξει, καὶ τύχῃ τοῦ οὐρανοῦ.

3. Εἰς ἐκτέλεσιν γάμου Βραχμᾶνος ἔστι χρεια καὶ πυρός.

- » σας τὸν Δρόναν τοῖς ἐέλεσιν, ἐφόρμησε ξιφηφόρος, ὡς
 » ὁ ῥαβδοφόρος Ἰάμας, εἰς τὸν ἀνελεῖν αὐτόν.
109. « Ὁ δὲ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν, ἐποίησεν αὐτὸν πλήρει θελῶν,
 » ὡς κάλαμον πολύκλαδον, ἐκ τοῦ πλησίον θαλλομένων,
 » βραχέων καὶ σπιθαμιαίων.
110. « Τούτου δὲ φυγόντος, εἰσδὺς ὁ Δρόνας λάμπων τοῖς ὀ-
 » πλοῖς, ὡς θαλάσσιον πῦρ ταῖς φιλοξί, ἐξήρανεν, ὡς ὠκεα-
 » νόν, τὸν στρατὸν τοῦ Ἰουδιστίρα, τὸν δυνατὸν κατα-
 » κλύσαι τὴν γῆν.
111. « Ὁ δὲ Σατεκῆς, καταστρέψας τὸν βαρβαρικὸν στρατὸν
 » ἐέλεσιν, οὐκ ἀνείλε τὸν Δουσσασάναν, οὗ ὁ θώραξ καὶ
 » τὰ ὅπλα κατεάγησαν, διὰ τὸν φόβον τοῦ Βήμα ¹.
112. « Ἐμῆας τοίνυν τῷ στρατῷ τοῦ Ἰουδιστίρα ὁ Βραχμάν
 » Δρόνας, ἔκοπτε βασιλεῖς πολλοὺς, ὡς λωτοὺς, ὥσπερ
 » βουλόμενος ποιῆσαι αὐτοὺς προσφορὰν τῇ καλῇ ἀν-
 » δρείᾳ ².
113. « Καὶ πρὸς μὲν τὸν Βριχατζέτραν, τὸν πρεσβύτερον
 » ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῆς Κεκαίας γενόμενος, ὡς πῦρ
 » πρὸς τὸ δένδρον, πρὸς δὲ τὸν Δριστακετοῦν, υἱὸν τοῦ
 » Σισουπάλα, ὡς ὑδροβόλον νέφος πρὸς τὸ πῦρ ³.
114. « Πρὸς δὲ τὸν Σαχαδέβαν, υἱὸν τὸν Ζαρασάνδα, ὡς ἀῆρ
 » πρὸς τὸ νέφος ⁴, πρὸς δὲ τὴν πνοὴν τοῦ Ξατραδάρμα,

1. Ἐπειδὴ ὁ Βήμας ὤμοσεν ἐπὶ συνόδου ἐν τῇ ἐλκύσει τῆς κόμης τῆς Δραουπαδῆς ἢ μὴν θανατώσειν αὐτὸς αὐτόν, διὰ τοῦτο ὁ Σατεκῆς οὐκ ἀνείλεν αὐτόν, φοβούμενος τὸν Βήμαν.

2. Διφορεῖται ὁ στίχος οὗτος· « Καθὼς ὁ Βραχμάν, ἐμῆας τῇ λίμνῃ, » κόπτει λωτοὺς, βουλόμενος ποιῆσαι προσφορὰν τῇ θεᾷ Λαξιμῇ.

3. Ἀνείλε δηλονότι.

4. Καθὼς ὁ ἀῆρ διασκεδάζει τὰ νέφη, οὕτω καὶ αὐτὸς διεσκέδασεν αὐτόν, δηλ. ἀνείλεν.

- » υἱοῦ τοῦ Δρυσταδιούμνα, ὡς ὄφεις πρὸς τὸν ἀέρα ¹,
 115. « Καίων τῇ θερμότητι, βέλη βρέχων, ἐπιὼν ταχυτῇτι,
 » καὶ ἀσθμαίνων θυμῷ ², διατάραξεν ὁ Δρόνας τὴν στρα-
 » τιὰν τοῦ Ἰνδιστίρα.

Εἰσοδος τοῦ Σατεκῆ.

116. « Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ὄντος τοῦ Ἡλίου περὶ τὸ τέρμα
 » τοῦ αἰθέρος ³, φοβηθεὶς τὴν καρδίαν ὁ Ἰουδιστίρας,
 » προσελθὼν τῷ Βήμα ἔφη·
 117. « ὦ τέκνον, οὗτός ἐστιν ὁ καιρὸς τῆς σῆς δυνάμεως·
 » πορεύθητι πρὸς τὸν Ἀρζούναν, τὸν εἰσδύντα εἰς τοὺς
 » ἐχθρούς· ἡ μὲν γὰρ κόγχος τοῦ Κρισνᾶ ἐμπνεομένη
 » ἀκούεται, ἡ δὲ τοῦ Ἀρζούνα οὐχί ⁴.
 118. « Σοῦ δὲ πορευθέντος πρὸς τὸν Ἀρζούναν, τὸν ὄντα ἐν
 » ἀπείρῳ πληθίει ἐχθρῶν, ὧ τάτα, οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Δρου-
 » πάδα, ὁ Δρυσταδιούμνας, ἀφαιρέσει τὸν ἐκ τοῦ Δρόνα
 » ἐμὸν φόβον ⁵.»
 119. « Τουτῶν ἀκούσας ὁ Βήμας, ἀπεκρίνατο· « Ποῦ φόβος,
 » ὦ Κύριε, τῷ Ἀρζούνα ἐξ ἐκείνων τῶν ἐχθρῶν; ἀλλὰ
 » καὶ οὕτω, τίθημι τὴν σὴν προσταγὴν ἐπὶ κεφαλῆς, ὡς
 » τίμιον πρᾶγμα.»
 120. « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ μεγαλοσθενὴς Βήμας, ἐροντῶν τῷ

1. Ἐπὶ τὴν πνοὴν αὐτοῦ, ὡς ὁ ὄφεις τὸν ἀέρα. δηλ. ἐθανάτωσεν αὐτόν.

2. Καίων ὡς τὸ πῦρ, βρέχων βέλη, ὡς τὸ νέφος ὕδωρ, ἐπιὼν ταχυ-
 τῇτι, ὡς ὁ ἀῆρ, ἀσθμαίνων θυμῷ, ὡς ὁ ὄφεις, ὃς συρίζει.

3. Πλησίον τῆς δύσεως.

4. « Ὁ δὲ Ἀρζούνας οὐ φονεῖ» ἔκφρασις τοῦ πρωτοτύπου.

5. Ἵνα μὴ εἴπῃ ὁ Βήμας « Εἰ ἐγὼ πορευθεῖην, τίς ἀντιστήσεται τῷ
 » Δρόνῃ», διὰ τοῦτο ἐπιφέρει ὁ Ἰουδιστίρας· « οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Δρουπάδα
 » βοηθός μου ἔσεται ἐναντίον τοῦ Δρόνα. »

- » πατάγω τοῦ ἄρματος, μέγας γαυριῶν, καὶ θέ-
 » λη ἔλκων μέχρι τοῦ ὠτός, ἀπειτα βάλλων αὐτὰ ¹,
 121. « Ἐδραμεν, ὡς μεμηνώς ἐλέφας, εἰς διάρρηξιν τῆς ἀμα-
 » ξοειδοῦς φάλαγγος, τῶν πρόσθεν ἀνθρώπων φευγόντων
 » τῇ δε κακεῖσε, καὶ ὁδὸν ποιούντων.
 122. « Πρὸς ὃν εἰπὼν ὁ Δρόνας, « Ἐμοῦ προῖσταμένου, ὁποῖα
 » αὕτη σοι ἡ τύλμα, τοῦ διαρρήξαι τὴν φάλαγγα; » ἐπλή-
 » ρωσεν αὐτὸν πολλῶν σκληρῶν ἐελῶν.
 123. « Καθημαγμένος δ' ὁ Βήμας ἐκ τῆς τῶν ἐελῶν βολῆς,
 » καὶ πεφοινιγμένος, ἐφαίνετο, ὡς ὁ Κάλας, κεχραμμέ-
 » νος κρόκῳ ², τῇ ἐπὶ τῶν μαστῶν τῆς Καλῆς.
 124. « Εἰπὼν δ' ὁ Βήμας, « Οὐτ' ἐγὼ εἰμι μαθητῆς σοῦ, οὔτε
 » σὺ διδάσκαλος ἐμοῦ· ἀλλ' οὐδὲ μὴν τιμῶ σε ³, ὡς ὁ
 » Ἀρζούνας· ἰδὲ ἐμὲ νικήσοντά σε, καὶ εἰσδύσοντα, »
 125. « Ἐρρίψε τὴν κορύνην, ἐλεφαντοδύναμον οὔσαν, καὶ διὰ
 » τῶν κωδωνίων ἤχουσαν· ἐξ ἧς τὸ μὲν ἄρμα συντετρί-
 » βη, ὁ δὲ Δρόνας ἔφυγε, καθὼς, συντριβέντος τοῦ δέν-
 » δρου, ὁ ἐπ' αὐτοῦ κόραξ φεύγει ⁴.
 126. « Τότε ὁ υἱὸς σου, ὁ Βασιλεῦ ⁵, περιπεπαρμένος τοῖς
 » θέλεσι τοῦ Βήμα μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν, ἔσχεν
 » ὁμοιότητα δάσους ἐκ Σανθάνων, περιπεπλεγμένων
 » ὄφεισιν.

1. Διφοροῦνται ὁ 120 καὶ ὁ 121 στίχοι. « Καθὼς ὁ μεγαλοσθενῆς
 » καὶ φοβερὸς ἐλέφας μαινόμενος, φωνὴν διαρρηγνύων, περιρρεόμενος χυ-
 » μῷ, καὶ ἔχων περὶ τὰ ὦτα σμήνη βομβυλίων, περιῖπταμένων καὶ ἀφι-
 » πταμένων, — Τρέχει εἰς διάρρηξιν ἀμάξης, τῶν πρόσθεν ἀνθρώπων φευ-
 » γόντων τῇ δε κακεῖσε, καὶ ὁδὸν ποιούτων. »

2. Ἐκ τῆς περιπτύξεως ἐχθράνθη.

3. Ὡς ὁ Ἀρζούνας περιῆλθε περίξ τοῦ Δρόνα, τιμῆσας αὐτόν.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής· Δρόνας λέγεται καὶ ὁ κόραξ.

5. Ὁ Σανζαῖας λέγει πρὸς τὸν Δρυταράστραν.

127. «Ὅκτῳ δὲ υἱός σου ἐκεῖνος ἀπέκτεινεν, ὦν ταῖς κάραις,
 » ταῖς ἀλλομέναις ἐν τῷ κόπτεσθαι τοῖς θέλεσιν, ἐποίει
 » παίζειν τὰς διαστάσεις τοῦ τόπου ¹, ὡς σφαίραις, τὸν
128. «Βρινδάρᾶκαν, τὸν Δηργανέτραν, τὸν Σουσέναν, τὸν Δουρ-
 » ἑμισάναν (Δυσαπάλλακτον), τὸν Ῥαουδρακάρμαν, τὸν
 » Ἀββαῖαν, τὸν Σιτρακάντην, καὶ τὸν Σουμαρσσάναν
 » (Εὐβουλόν).
129. «Ἐδραμε δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ Δρόνας, ἑροντῶν, ὡς διὰ νέ-
 » φους, τοῦ ἄρματος, καὶ οἵστους ἑρέχων, ὡς ῥάβδους,
 » εἰλημμένας παρὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἰάμα.
130. «Ἐνταῦθα πόλεμος φρικτὸς αὐτοῖν συνεκροτήθη, πνευ-
 » στιῶντα ποιῶν ἐκ τοῦ ἄχθους τὸν βαστάζοντα τὴν γῆν
 » δράκοντα, καὶ ἀμαυρὰ ἀποδεικνύων τὰ ἐγκώμια τοῦ
 » πολέμου τοῦ Ῥάμα καὶ τοῦ Ῥαβᾶνα ².
131. «Καταβᾶς δ' εὐθέως ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὁ Βήμας, λαβό-
 » μενος ἄκρα τῇ χειρὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Δρόνα, ὡς ὁ ἐλέ-
 » φας τῇ προβοσκίδι, ἔρριψεν αὐτὸ πορρωτάτω.
132. «Τοῦ μὲν οὖν Δρόνα ἀφέντος τὸ ἄρμα, ὃ κατεκλάσθη εἰς
 » λεπτά, καὶ φυγόντος, ἀναβᾶς ὁ Βήμας τὸ ἑαυτοῦ ἄρμα,
 » εἰσῆλσεν εἰς τὸν πολέμιον στρατὸν, ἀνδραγαθήσας ³.
133. «Τέρπων δὲ ἀναριθμήτοις νέκυσι τοὺς ἑαυτοῦ οἵστους,
 » ὡς ὀδόντας τοῦ Ἰάμα, μέχρι πολλοῦ διήκοντας, καὶ
 » μὴ ἀποκάμνοντας τῆς εἰς τὰ πρόσω φορᾶς,
134. «Εἰσέδυν τὸ στράτευμα τοῦ Καρνᾶ, ὁ μενεπτόλεμος,
 » λίαν τεταραγμένον ὄν, αὐτὸς ὦν ἀτάραχος, καθὼς ὁ
 » λέων τὸ δάσος, ᾧ διαιτῶνται ἐλέφαντες.

1. Τὰς διαστάσεις τοῦ τόπου ποιεῖται ὡς γυναῖκας, αἱ παίζουνσι ταῖς παιδικαῖς σφαίραις.

2. Δηλ. ὑπερβαίνων καὶ ἐκεῖνον τὰ πολεμικά.

3. Δευκὲς ὦν τὰ προτερήματα (ἐκφρασις τοῦ πρωτοτύπου).

135. « Ἀκούσας δ' ὁ Βήμας τῆς κλαγγῆς τοῦ τόξου τοῦ πο-
 » λεμοῦντος Σατεκῆ, ἐβόησεν ἐπὶ μέγα· ἅμα δὲ ταύτῃ
 » τῇ βοῇ ἐνέπνευσεν εὐθέως ταῖς κόγχαις ὅ, τε Κρισνάς
 » καὶ ὁ Ἀρζούνας, εὐθυμίαν (εὐφροσύνην) δούσαις τῷ Ἰου-
 » διστίᾳ.
136. « Τοσοῦτος δέ τις σύμμικτος ἦχος ἐγένετο, ὥστε τοὺς
 » μὲν ἐν ταῖς νήσοις φόβηθῆναι ἐκ τῆς ἀναχαιτίσεως καὶ
 » ἀναθράσσεως τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ σύνθετον σῶμα τοῦ
 » Σίβα, τὸ ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεως, διαλυθῆναι, τὸν δὲ
 » συνεχῇ ἄνεμον διασκεδασθῆναι.
137. « Τότε ὁ Καρνᾶς, ἰδὼν τὴν ἑαυτοῦ στρατιάν, ἀναιρουμέ-
 » νην ὑπὸ τοῦ Βήμα, καὶ καταβιβρωσκομένην τοῖς δια-
 » κόνοις τοῦ Ἰάμα, ὀρμήσας, πλήρη βελῶν ἐποίησε τὸν
 » ἀνθρώπινον κόσμον.
138. « Βέλη δὲ ὑπερφυῖ ἐβάλλοντο ἐξ ἑκατέρων τούτων τῶν
 » υἱῶν τῆς Κουντῆς, βουλομένων ἀλλήλους ἀνελεῖν, ὧν
 » ἐκ τοῦ ἐπιγινομένου ἀέρος ἐσείετο καὶ ἡ κεφαλὴ θεῶν
 » τε καὶ δαιμόνων ¹.
139. « Ἐνταῦθα συντριβεῖς ὁ Καρνᾶς τό, τε ἄρμα καὶ τὰ ὀ-
 » πλα τοῖς ἀλλεπαλλήλοις ὅπλοις τοῦ Βήμα, καὶ ἀμ-
 » βλυνθεῖς τὴν δύναμιν, καὶ περ φεύγων, ἐνίκησε τῇ
 » ταχυτῇ τὸν Ἀέρα ², τὸν πατέρα ἐκείνου, ἐξ ἔχθρας.
140. « Δυσθυμῶν δ' ὁ βασιλεὺς Δουριοδάνας, προσελθὼν τῷ
 » Δρόνα, ἔφη· « Προσφιλὴς σοι ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας· διὰ
 » τοῦτο ὁ Σατεκῆς καὶ ὁ Βήμας ἀφέθησάν σοι εἰς ἐοή-
 » θειαν ἐκείνου.
141. « ὦ! δύναμεις τις θαυμαστὴ ἐγένετο τοῖς ἀτυχοῦσιν ³.

1. Δηλονότι κακῆνοι ἐθύμασαν.

2. Δηλ. ταχύτερος ἦν τοῦ Ἀέρος ἐν τῷ φεύγειν.

3. Δηλ. ἐν δεινοῖς ὄντι τῷ Ἀρζούνῃ σωτηρίᾳ ἐγένετο.

« ἡ γὰρ ἐπαγγελία σου, ἡ καὶ τῷ κεραυνῷ δυσδιάρρηκτος
« ἀδρανῆς ἐφάνη ¹. »

142. « Ὁ δὲ Δρόνας ἔφη πρὸς αὐτόν ². « Ἄρα ταύτῃ τῇ βα-
« ρυτάτῃ στρατιᾷ πολεμητέον; ἡ ἐκείνοι, τῷ τε Βήμα
« καὶ τῷ Σατεκῇ, οἳ κινουσι καὶ τὰ ἑπτὰ τῆς γῆς ὄρη
« διὰ τοῦ ἐκ τῆς τῶν βελῶν φορᾶς ἀέρος;

143. « Αὐτὸς μὲν τοι γ' ἐγώ, εἰ καὶ εἷς, ἀντιστήσομαι ταύ-
« ταις ταῖς ἑπτὰ Ἀξουχιναῖς· σὺ δ' ἀντίστηθι ἐκείνοις
« τοῖς τρισὶ ³ μετὰ τῶν ἡρώων τῶν ἔνδεκα Ἀξουχινῶν.»

144. « Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρόνα, ἀπελθὼν ὁ Δουριοδά-
« νας, κατέαξε τὰ ἄρματα τῶν δύο υἱῶν τοῦ βασιλέως
« Δρουπάδα, οἳ ἦσαν παραστάται ἐκατέρωθεν τῶν τρο-
« χῶν τοῦ ἄρματος τοῦ Ἀρζούνα.

145. « Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ὁ μέγας τῇ γενναιότητι υἱὸς τοῦ
« Ἥλιου ἔθλιβε τὸν Βήμαν πολλοῖς χρυσοῖς ἐέλεσιν,
« ὥσπερ ἀκτίσι, δοθείσαις παρὰ τοῦ πατρός.

146. « Κατεαγείς δὲ τὸ ἄρμα καὶ τὰ ὅπλα τοῖς σκληροῖς
« ἐέλεσι τοῦ Βήμα, καὶ φυγὼν, ἐποίησεν ἑαυτῷ δυσφη-
« μίαν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, ἥ ἐστιν ἡ κόνις, ἡ ἐξανιστα-
« μένη ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ⁴.

147. « Βασιλέων δὲ πολλῶν πολλὰς κεφαλὰς τέμνοντος τοῦ
« Βήμα, καὶ οἱ θεοὶ ἐσάλευον τὰς κεφαλὰς ἑαυτῶν, ὥς-
« περ φοβηθέντες ⁵.

148. « Πάλιν δ' ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἥλιου, ἄρματος τυχὼν,

1. Αὐτολεξεῖ, διαλελυμένη ἐγένετο, εἰς οὐδὲν ἐφάνη.

2. Ὅτι ἐγὼ δηλ. οὐκ ᾔφησα τὸν Ἀρζούναν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἀμα-
ξοειδῇ φάλαγγα, ἐπιφέρων ἐξῆς τὸν λόγον.

3. Τῷ Ἀρζούνα, τῷ Βήμα καὶ τῷ Σατεκῇ.

4. Μέλαινα ἡ δυσφημία, καθὼς καὶ ἡ κόνις.

5. Ἐπὶ φόβου καὶ ἐπὶ θαύματός ἐστι τὸ, ἐσάλευον τὰς κεφαλὰς.

- » καὶ ἀπέδειξε τὸν Βῆμαν ἄλσος χρυσόδενδρον τοῖς χρυ-
 » σοῖς αὐτοῦ θέλεσι.
149. « Τοῦ δὲ αἰθέρος καλυφθέντος πολλοῖς τοῖς θέλεσιν ¹,
 » οἱ στρατιῶται ἐλέποντες ἀσκαρδαμυκτί, ἐδόκουν ὡς
 » θεοὶ ᾗσαν ², ἐλθόντες ὀψόμενοι τὴν μάχην ἐκείνην.
150. « Τηνικαῦτα, καύσαντος ³ τοῦ Βῆμα δίκην πυρὸς τὸ
 » ἄρμα καὶ τὸ τόξον τοῦ Καρνᾶ, ὁ υἱός σου, ὦ Βασι-
 » λεῦ, ᾧ ὄνομα Δουρζαῖτας, ἔπαθε τὸ τῆς πυραλίδος ⁴.
151. « Πάλιν δ' ὁ Καρνᾶς, οὗ τὰ ἀγλαὰ ἐέλη ᾗσαν ταρατ-
 » τοντα τὸν κόσμον, ἀπώλεσε τὸ ἄρμα, κατεαγὸς τῇ
 » κορύνῃ τοῦ Βῆμα.
152. « Ἐνταῦθα, ὦ βασιλεῦ, ὁ υἱός σου Πραμάθας, ἐπιδρα-
 » μῶν, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Βῆμα βομβύλιος τοῦ λωτίου
 » προσώπου οὐρανίας γυναικός ⁵.
153. « Ἀναβὰς δ' ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Πραμάθα ὁ Καρνᾶς,
 » ἃ ἐέλη ἔβαλε κατὰ τοῦ στήθους τοῦ Βῆμα, τούτοις
 » ἔξεκαύθη, ὡς πῦρ, ὁ θυμὸς αὐτοῦ.
154. « Ἰδὼν δ' ὁ Καρνᾶς τοὺς ὄϊστοὺς τοῦ Βῆμα, εἰσιόντας
 » καὶ εἰς τὸν ὑποχθόνιον κόσμον ⁶, ὡς ὄφεις, εἰσέδῃ εἰς
 » τὸ πλῆθος τῶν βασιλέων ⁷ ταχέως τῇ ῥύμῃ τοῦ ἄρ-
 » ματος.

1. Ὁ αἰθὴρ ἦν ἀποτετεχισμένος ἐκ τῶν συνεχῶν βελῶν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ οὐκ ἠδύναντο θεωρεῖν· οἱ δὲ πολεμικοὶ, ἐλέποντες ἀσκαρδαμυκτί ἐδόκουν, ὡς θεοὶ ᾗσαν.

2. Ἰδιὸν γὰρ τῶν θεῶν τὸ μὴ καμμύειν.

3. Δηλ. συντρίψαντος.

4. Κατεκάη ἐν τῷ πυρὶ τοῦ Βῆμα, ὡς ἡ πυραλίς, δηλ. ἀνῆρέθη.

5. Δηλ. ἀνῆρέθη καὶ συνεζεύχθη θεαίνῃ.

6. Δηλ. πλήττοντας, κόπτοντας.

7. Δηλ. ἔφυγε.

155. « Τότε ὁ φερώνυμος ¹ Βήμας ἀνείλε τοὺς πέντε υἱοὺς
 » σου τούτους, τὸν Δουρμαρσσάναν, τὸν Δουργράχαν, τὸν
 » Ζαΐαν, τὸν Δουσήλαν, καὶ τὸν Δουσάχαν.
156. « Πάλιν δὲ διαρρήξαντος τοῦ Βήμα τὸ ἄρμα καὶ τὸ τό-
 » ξον τοῦ Καρνᾶ, ὃς ἐπῆλθε πάλιν, καὶ ἀλαλάξαντος, οἱ
 » στρατιῶται ἔπεσον ἐπὶ γῆς φόβῳ, ὥσπερ εὐλαβεία.
157. « Ἑπτὰ δ' υἱοὶ σου οὗτοι, ὁ Σίτρας, ὁ Σιτραβάνας, ὁ
 » Σαρασάνας, ὁ Σαρουσιτράκας, ὁ Σιτράξας, ὁ Σιτραβάρ-
 » μας, καὶ ὁ Οὐπασιτράκας ²,
158. « Ὑπερασπίσασθαι βουλόμενοι τὸν Καρνᾶν, πεσόντες ἐκ
 » τῶν βελῶν τοῦ Βήμα, ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν Ἥλιον,
 » λέγοντες, ὡς οἶμαι, τάδε· « Σῶσον ἐν πολέμῳ τὸν
 » υἱόν σου. »
159. « Ἰδὼν δ' ὁ Καρνᾶς ἐκείνους πεπτωκότας, δακρύων τοὺς
 » ὀφθαλμοὺς ἀνάπλεως, καίπερ πολλάκις ἠττηθεὶς, ὥρ-
 » μησε πάλιν κατὰ τοῦ Βήμα· ἡ γὰρ ἐλπίς ῥίζα ἐστὶ
 » τῆς δόξης.
160. « Ὁ δὲ Βήμας ἠγλαΐζετο τῷ καταρρέοντι αἵματι ἐκ τῶν
 » βελῶν τοῦ Καρνᾶ, ὡς ὄρος καταρρέοντι ὕδατι, μεμιγ-
 » μένῳ κρόκῳ, εἰς λουτρὸν τῆς ἀνδρείας.
161. « Ὁ μὲν δὴ Καρνᾶς, περιπαρεῖς κατὰ πᾶν μέρος τοῦ σώ-
 » ματος πολλοῖς θέλεσιν, ἀφειθεῖσιν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
 » Βήμα, ἐλειποθύμησεν.
162. « Οἱ δ' υἱοὶ σου οὗτοι, ὁ Σιτραϊούδας, ὁ Σιτράσθας, ὁ
 » Σιτρασένας, ὁ Βικαρνακᾶς, ὁ Σατροῦς, ὁ Σατρούνζαῖτας,
 » καὶ ὁ Σατρουςάχας,
163. Ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν, ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τοῦ Βήμα, δρα-

1. Αὐτολεξεῖ, ὁ ἀληθὲς ἔχων ὄνομα· Βήμας γὰρ λέγεται ὁ φοβερός.

2. Ὁ ὅμοιος παρδάλει.

» μόντες εἰς ἐπικουρίαν τοῦ Καρνᾶ, ὧν τοῖς ῥείθροις τοῦ
 » αἵματος ἠγλαΐζετο ὁ Βήμας, καθὼς ὁ Σαπταγοδα-
 » θάρας¹.

164. « Ἀναλαβὼν δ' ὁ Καρνᾶς ἐκ τῆς λειποθυμίας, ἀπέδειξε
 » τὸν Βήμαν τοῖς χρυσοῖς θέλεσιν, ὡς δένδρον, νεμόμενον
 » φλοξὶ πυρός.

165. « Τὸ δὲ ἄρμα καὶ τὰ ὅπλα πάντα τοῦ Βήμα, ἐπιόντος,
 » διέρρηξεν ὁ Καρνᾶς, καθὼς ὁ Φευρούριος μὴν, διαρ-
 » ρηγνύων, ρίπτει τὰ φύλλα τοῦ δένδρου.

166. « Ὁ μὲν οὖν Βήμας, ἀπολωλεκὼς τὰ ὅπλα, ἔβαλεν ἀντὶ
 » βελῶν, ἵππους καὶ ἐλέφαντας πολλούς· ὁ δὲ Καρνᾶς
 » κατέκοπτε καὶ αὐτοὺς εὐθέως συνεχέσει θέλεσι.

167. « Εἶρθηκε δὲ τῷ Βήμα, ὃς ἦν κεκρυμμένος ἐν σωροῖς ἐλε-
 » φάντων τεθνεώτων, μὴ ἀνελών, θίξας δὲ μόνον αὐτοῦ
 » τῷ ἄκρῳ τοῦ τόξου, ἐνθυμηθεὶς τὸν λόγον τῆς Πριτᾶς².

168. « Οὐ δεῖ σοι εἰς τὸ ἐξῆς πολεμεῖν τοῖς κροαίττοσιν, ὅπλων
 » ἄπειρε· οἰκιστὴν δ' ἔστι σοὶ τῷ παχυσώμῳ καὶ πολυφά-
 » γῳ, τὸ μαγιστεύειν.»

169. « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Καρνᾶς, καὶ κεντήσας τὸν Βήμαν τῷ
 » ἄκρῳ τοῦ τόξου ἔφυγε, φοβηθεὶς ἐκ τῶν μακρόθεν ἀφιε-
 » μένων μεγάλων βελῶν τοῦ Ἀρζούνα, δειχθεὶς ὑπὸ τοῦ
 » Κρισνᾶ.

170. « Ἀναβὰς δ' ἐπὶ τὸ ἄρμα τοῦ Σαπτεκῆ ὁ Βήμας, μᾶλλον
 » θερμὸς ἦν μετὰ τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν, καθὼς ὁ
 » ἥλιος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, μετὰ τὴν
 » τοῦ νέφους ἀπαλλαγὴν.

1. Ἐρυθροειδὲς γὰρ τὸ ὕδωρ ἔχει. Συντίθεται δὲ ἡ λέξις ἐκ τοῦ Σά-
 πα, ἑπτὰ, καὶ Γοδαθαρή, ὄνομα ποταμοῦ, ὃς λέγεται Σαπταγοδαθάρας
 ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ἔνθεν εἰσρέει εἰς τὸν Ὀκεανόν δι' ἑπτὰ στομάτων.
 Τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν συντιθέμενα, ἀρσενικῷ γένει κλίνονται.

2. Ὁ εἶπε πρότερον τῷ Καρνᾶ, ἵνα μὴ ἀνέλοι· τινὰ τῶν ἀδελφῶν.

Εἴσοδος τοῦ Βήμα.

171. « Ἐνταῦθα οἱ οὔστοι τοῦ υἱοῦ τοῦ Δρόνα κατέβαλον τὸ
 » ὑπέρλαμπρον θέλος τοῦ Ἀρζούνα, τὸ φερόμενον κατὰ
 » τοῦ Καρνᾶ, καθὼς οἱ κρουνοὶ τοῦ νέφους τὸ ἐγειρόμενον
 » πῦρ τοῦ δάσους.
172. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, εἰασάμενος τὸν υἱὸν τοῦ Δρόνα ἀπο-
 » στρέψαι τὸ πρόσωπον ¹ ἐκ τῆς λαμπρότητος τοῦ ἐέ-
 » λους, ἀνείλε βασιλεῖς πολλοὺς, πολλοῖς θέλεσι, οἳ ἐγέ-
 » νοντο ἐρυθροὶ τῷ αἵματι, ὡς ἡ ἐρυθρὰ ἐσπέρα.
173. « Τότε τὸ ἄρμα τοῦ Ἀρζούνα, ἀνελεῖν βουλομένου τὸν
 » Ζαῖατράταν ἔθεε, παρελαῦνον τῇ σφοδρᾷ ταχυτῇτι τὰς
 » σταγόνας τῶν ποταμηδὸν ρεόντων αἱμάτων, τὰς ἀνι-
 » σταμένας ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων ².
174. « Ἦνωμένη δ' ἡ ἐκτεινομένη μαρμαρυγὴ τῶν λευκοχρόων
 » ἵππων τοῦ ἄρματος, καὶ τῶν μελανοχρόων, τοῦτε Κρι-
 » σῆ καὶ Ἀρζούνα, ἐφαίνετο τοῖς στρατιώταις εἰς χαρὰν,
 » ὡς ἡ ἔνωσις τῆς Γαγγᾶς καὶ τῆς Ἰαμουναῆς.
175. « Τοξεύων δὲ ὁ Ἀρζούνας, ἠνέωξεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὴν
 » λωτοειδῆ φάλαγγα ³, καθὼς ὁ Ἥλιος τὸν κεκλεισμέ-
 » νον λωτόν ⁴. οἱ δ' ἐπιφερόμενοι οὔστοι ἐφ' ἕκαστον τῶν
 » τοῦ στρατοῦ ἦσαν, ὡς οἱ ἐφιπτάμενοι βομβύλιοι ἐφ' ἕκα-
 » στον τῶν φύλλων τοῦ λωτοῦ.
176. « Ὅτε μὲν οὖν ὁ Ἀρζούνας εἰσέδου τὴν πολεμίαν στρα-

1. Τρέψαι τὰ νῶτα, φυγεῖν δηλ.

2. Δηλ. ἐκ τῆς πολλῆς ταχυτήτος οὐκ ἐμολύνετο τὸ ἄρμα ταῖς σταγόσι τῶν αἱμάτων, ταῖς ἐκ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων.

3. Δηλ. ποιήσας ὁδὸν διὰ τοῦ ἀνελεῖν τοὺς ἐν τῷ μέσῳ στρατιώτας, εἰσέδου τὴν φάλαγγα.

4. Καθὼς ὁ Ἥλιος βάλλων ταῖς ἀκτίσιν ἀνοίγνυσι τὰ κεκλεισμένα φύλλα τοῦ λωτοῦ.

- » τιάν, διαρρήξαι βουλόμενος τὴν λωτοειδῆ φάλαγγα, ὡς
 » ὁ ἐλέφας εἰσδύει εἰς τὴν λίμνην, διαρρήξαι βουλόμενος
 » τὸν ἐκ λωτῶν λειμῶνα ¹, οἱ βασιλεῖς ἔφυγον, ὡς χῆνες ¹.
177. « Ἐντεῦθεν δ' εἰσέδου εἰς τὴν ἐν σχήματι βελόνης ἐνδο-
 » τέραν φάλαγγα, ἔνθα ἦν ὁπισθεν φυλαττόμενος ὁ Ζαῖα-
 » τράτας ὑπὸ πολυαρίθμων Μαχαράτων.
178. « Τότε ὁ Βήμας, ἔχων ἐν χειρὶ τὴν κορύνην, ὡς πῦρ,
 » κατέκαιε τὰ στίφη τῶν ἐνόπλων πολεμίων, ὧν τὸ ἐκ-
 » χεόμενον αἶμα ἐφαίνετο, ὡς πυρὸς φλόξ.
179. « Τὸ δὲ τόξον τοῦ Σατεκῆ, ἀναιροῦντος τοὺς ἐχθροὺς,
 » συσπαστόμενον, καὶ ἐκτεινόμενον πολλάκις, ἐφαίνετο,
 » ὡς τὸ κλειόμενον καὶ ἀνοιγόμενον ὄμμα τοῦ θανάτου.
180. « Τότε ὁ μέγας στρατὸς τοῦ βασιλέως τῶν Καουραβῶν,
 » θλιβόμενος θυμοειδῶς ἐν πολέμῳ ὑπὸ τοῦ πολεμικοῦ ³
 » τούτου Σατεκῆ, ἐθρήναι λέγων, « Οἴμοι! οἴμοι! »
181. « Τοξεύσας δὲ, ἔρριπεν εἰς τὸν αἰθέρα τὴν κεφαλὴν τοῦ
 » βασιλέως Ἀλαμβρίσσα, ἣν ἰδοῦσα ἡ Σελήνη, ἐφοβήθη,
 » νομίσασα Ῥαχοῦν.
182. « Πρὸς δὲ, πεντακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ἦρωες ἐν ταύτῳ ἔπε-
 » σον πρηνεῖς ἐπὶ γῆς ἐκ τῶν βελῶν τούτου, ὡς ἀκτίνες
 » τοῦ Ἡλίου ἐξ οὐρανοῦ.
183. « Καταθραύοντος δ' ὡς δένδρα τοὺς βασιλεῖς, ὥρμησε
 » κατ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Βουρισραβᾶς, ἔχων σημαίαν ὡς
 » περ στήλην, καθὼς ὁ λέων ὁρμαῖα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς
 » ἀγέλης τῶν ἐλάφων.
184. « Ἀμφότεροι δ' οὗτοι, λιθοκόλλητα λαμπρὰ τόξα ἔχον-
 » τες, βροντῶντες τῇ βοῇ, καὶ τῇ βολῇ τῶν χρυσῶν βε-

1. Ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν.

2. Οἱ διαιτῶνται ἐν τῷ λειμῶνι τῶν λωτῶν.

3. Πολεμικὸς, ἐπίθετον τοῦ Σατεκῆ.

» λῶν ἀστράπτοντες, ἐπῆρσαν θέοντες, ὡς δύο νέφη, ἐρί-
ζοντα εἰς ἐκρόφησιν ὕδατος τοῦ Ὠκεανοῦ ¹.

185. « Τῶν πολεμικῶν τὸ εἰς τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον
» πρόθυμον, ψυχρὸν ἐγένετο ², ἐπειδὴ αἱ θερμαὶ καρδίαι
» αὐτῶν, αἵ εἰσιν ὡς ἄτομα ³, ἐξῆλθον εἰς θεωρίαν, ὅπερ
» συμπεραίνεται ἐκ τῶν σπινθήρων ⁴ τῶν συναρασσομέ-
» νων ὄπλων ἐκατέρων.

186. « Τὰ δὲ θέλη αὐτοῖν, καίπερ εὐστοχα τῆς νύσσης εἰσέ-
» δυν αἰδοῦ πῶς εἰς γῆν, ὥσπερ λέγοντα· « Οὐαὶ ἡμῖν
» τοῖς μὴ πληρώσασι σήμερον τὸ βούλημα τοῦ ἑαυτῶν
» Κυρίου ⁵ ! Οὐαὶ τῇ ἡμετέρᾳ βολῇ, τῇ γνωστῇ παντὶ τῷ
» στρατῷ ! ὁ γὰρ ἐχθρὸς οὐκ ἐβλήθη ⁶ !

187. « Περσόντων δὲ τῶν ἡνιόχων, τῶν ἵππων, τῶν τόξων
» καὶ τῶν σημαιῶν τοῖς ἀλλήλων ἐέλεσι, κατέβησαν ἀμ-
» φότεροι ἀπὸ τῶν ἀρμάτων, χρυσᾶς ἀσπίδας καὶ ῥομ-
» φαίας ἔχοντες, ὥσπερ εἰ εἶχον ἀνὰ χειράς τὴν ἑαυτῶν
» ὀξεῖαν θερμότητα ⁷, καὶ τὸν σπόρον τοῦ δένδρου, τῆς
» ἡττης τοῦ ἀντικειμένου.

188. « Τηνικαῦτα ἐν βραχεὶ ἡδὺ θέαμα ἐγένετο ἐκ τῶν πολε-

1. Τὰ νέφη ἦγαγεν εἰς παράδειγμα, διότι μέλανες ἦσαν ἀμφότεροι.

2. Οἱ πολεμικοὶ ἀφῆκαν τὸ εἰς τὸν πόλεμον πρόθυμον, καὶ ἐτράπη-
σαν εἰς θεωρίαν.

3. Ἡ καρδία, δηλ. ἡ διάνοια, λέγεται ἄτομον, διὰ τὸ λεπτὸν καὶ ὀξύ.

4. Δηλ. οἱ σπινθῆρες, οἱ ἐξαγόμενοι ἐκ τῶν συναρασσομένων ὄπλων
ἦσαν αἱ θερμαὶ καρδίαι τῶν πολεμικῶν (αἱ λέγονται ἄτομα), αἱ ἐξῆλθον
εἰς θεωρίαν.

5. Τὸ βούλημα τοῦ τοξότου ἦν τρῶσαι τὸν ἐχθρόν.

6. Ἐκ τούτου δηλοῖ, ὅτι τὰ θέλη ἐπιπτον ἀπρακτα, ἀντέχοντος τοῦ
θώρακος.

7. Ἡ ῥομφαία, ὡς θερμότης, ἡ δὲ ἀσπίς, ὡς σπόρος, ἐξ οὗ ἀναφύ-
σει, ὡς φυτὸν, ἡ ἦτα τοῦ ἀντικειμένου.

- » μικῶν φωνῶν, διὰ τῶν συγκρούσεων τῶν μαχαιρῶν,
 » διὰ τῶν σπινθηροβολιῶν, διὰ τῶν σωματικῶν στροφῶν,
 » καὶ διὰ τοῦ ἤχου τῶν κωδωνίσκων ¹.
189. « Ὁ δὲ Βουρισαβᾶς, ἀψάμενος τοῦ Σατεκῆ ἐκ τῆς κό-
 » μης, πατάζας αὐτὸν τῷ ποδὶ εἰς τὸ στῆθος, ἐπέπεσεν
 » ἐπ' αὐτόν, ἀποτεμεῖν βουλόμενος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
 » μεγάλη μαχαίρα.
190. « Τότε ὁ Κρισνᾶς ἔφη τῷ Ἀρζούνα· « Ὡ τῆς τύχης !
 » Ἰδὲ ὁ μαθητῆς σου Σατεκῆς, ὁ νικητῆς ὢν τοῦ κόσμου,
 » ὑπὸ χειρὰ ἐστὶ τοῦ Βουρισαβᾶ.»
191. « Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας, βαλὼν, ἔκοψε διὰ θέλους τὴν
 » ζιγηφόρον χεῖρα τοῦ Βουρισαβᾶ, τὴν οὖσαν ἐτοίμην βα-
 » λειν, καθὼς ὁ Γαρούδας τὸν ἀνιστάμενον ὄφιν.
192. « Ἡ δὲ χεὶρ αὐτοῦ ἔπεσε κατὰ γῆς, ποιοῦσα ἤχον διὰ
 » τῶν ψελλίων καὶ γελοῦσα τὴν διάκρισιν τοῦ Ἀρζούνα ²,
 » διὰ τῶν λάμψεων τῶν ἐν τῷ δακτυλίῳ μαργαριτῶν,
 » οἳ ἦσαν, ὡς ὀδόντες ³.
193. « Πεσοῦσης δὴ τῆς χειρὸς, τῆς συνεργούσης ἐν παντὶ
 » χρησίμῳ ἔργῳ, ὁ Βουρισαβᾶς ἔφη τῷ Ἀρζούνα, ἀφείς
 » τὴν κόμην τοῦ Σατεκῆ, ἀποτυχὼν τοῦ σκοποῦ ⁴.
194. « Ὁ καρπὸς τῆς φιλίας τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ πολεμοῦντος δο-
 » λίως, ἐδείχθη ὑπὸ σοῦ σήμερον, ὃς ἔκοψας τὴν χεῖρά
 » μου, ἐνασχολουμένου τῇ πρὸς ἄλλον μάχῃ ⁵.»

1. Οἱ παλαιοὶ ἥρωες τῆς Ἰνδίας εἶχον κωδωνίσκους δεδεμένους περὶ τὰ γόνατα.

2. Κατεγέλα δηλ. τοῦ Ἀρζούνα, ὡς ἀδιακρίτου· οὐ γὰρ ἐστὶ νόμος βοηθεῖν τοῖς μονομαχοῦσιν.

3. Ἡ λευκὴ λάμψις τῶν μαργαριτῶν ἦν, ὡς γέλως· οἱ δὲ μαργαρίται, ὡς ὀδόντες· ὁ γὰρ γελῶν προφαίνει τοὺς ὀδόντας.

4. Ὃν εἶχεν εἰς τὸ καρατομῆσαι αὐτόν.

5. Οὐκ ἐστὶ νόμιμον ἀναιρεῖσθαι ὑπὸ τινος ἄλλου τὸν μονομαχοῦντα.

195. «Τοιαῦτα εἰπὼν, κατασκευάσας κλίνην ἐκ βελῶν τῇ ἀρι-
 » στερᾷ χειρὶ, κατεκλίθη ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ θανάτῳ, νεκρώσας
 » πάσας τὰς αὐτοῦ αἰσθήσεις ¹.
196. «Θύσαντος δὲ τὴν πνοὴν ἐν τῷ πυρώδει πνεύματι ²,
 » ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ φλόξ τις λαμπρά ³, πλη-
 » ρώσασα καπνοῦ τὸν αἰθέρα.
197. «Ὁ δ' Ἀρζούνας ἔφη πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ὄνειδίζοντας
 » αὐτόν· «Τί ὄφελος ἐκ τῶν ὀπλῶν, ἐὰν μὴ ρύσωνται φί-
 » λον ἐμπεπτωκότα δεινῷ ἐχθρῷ ;
198. «Τί ὄνειδιζέτέ με, ὦ ἀγαθοί, διασώσαντα φίλον ἐγκάρ-
 » διόν, οἷ ἐτοξέετε κατὰ τοῦ Ἀθημανιοῦ, λειποθυμή-
 » σαντος ⁴ ; »
199. «Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Σατεκῆς, ἀναλαβὼν
 » ἑαυτὸν ἀνέστη ἐν τάχει, πλήρης ὢν θυμοῦ, μὴ εἰδὼς τὰ
 » γεγενημένα ⁵.
200. «Καί περ δὲ κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ καὶ τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ προσεκπνεύσαντος Βου-
 » ρισραβᾶ, ὥς περ γελῶσαν τῇ λαμπρότητι τοῦ προ-
 » σώπου.
201. «Οἱ δὲ βασιλεῖς, οἱ ἐβούλοντο διαφυλάξαι τὸν Ζαῖατρά-
 » ταν μέχρι τῆς ἐλεύσεως τῆς ἑσπέρας, ἀναιρούμενοι πρὸς

4. Ἀνεργήτους δηλ ἔχων τὰς αἰσθήσεις.

2. Ὁ πυρώδης ἀγρ ἐστίν, ὁ καταναλίσκων καὶ πέπτων τὰ βιβρω-
 σκόμενα.

3. Ἡ φλόξ ἦν ἡ ψυχὴ· οἱ γὰρ θεωρητικοὶ καὶ ἀπαθεῖς ἐξάγουσι τὴν
 ψυχὴν ἐκ τοῦ θρέγματος, διαβράγέντος· τοῦ δὲ πυρὸς ἴδιον τὸ ἐκφέρειν
 καὶ καπνόν.

4. Προσκόψαντα καὶ πεσόντα, ἢ λειποθυμήσαντα ἐν μάχῃ ἀναιρεῖν
 νόμος οὐκ ἔστι.

5. Οὐκ ἤδει ὅτι ὁ Βουρισραβᾶς ἀνηρέθη, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέστη μετὰ
 θυμοῦ, εἰς τὸ μαχέσασθαι πάλιν αὐτῷ.

- » τοῦ Ἀρζούνα, θλίβοντες ἐβιάζοντο τὸν Ἥλιον ¹ εἰς τα-
 » χεῖαν δύσιν ².
202. « Ὁ δ' Ἥλιος ἐγένετο τότε ἐρυθρὸς, ἐρυθροῖς πως ὄμμασι
 » βλεπόμενός πως ὑπὸ τῶν Καουραβῶν, ταῦτα λεγόντων·
 » Διὰ τί οὗτος βραδύνει ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ; διὰ τί οὐ δύει
 » ταχέως; »
203. « Ὁ δὲ δίσκος τοῦ Ἡλίου, καὶ περ ὧν ἐν τῇ πέρατι τοῦ
 » οὐρανοῦ, ἐβράδυνεν ὁπωσοῦν, ὥσπερ ἐπεχόμενος τῆς ὁδοῦ
 » τοῖς βαλλομένοις βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα πανταχῇ τῶν
 » μερῶν.
204. « Βαβαί! ὃς ἐστὶν ὀφθαλμὸς καὶ κόσμος τοῦ κόσμου,
 » καὶ καιρὸς τῶν καλῶν ἔργων ³, τούτου τοῦ θαυμαστὸν
 » ἔχοντος φῶς, δύσιν ἠῦχοντο οἱ Καουραβαί, ἐπιθυμοῦν-
 » τες τοῦ ἑαυτῶν σκοποῦ.
205. « Τὸ δὲ λώτιον ὄμμα τοῦ Ἀρζούνα, τὸ εὐκίνητον, ὡς
 » ψέλλιον, ἐνατενίζον συνεχῶς ἀδημονία πρὸς τὸν Ζαῖα-
 » τράταν, καὶ πρὸς τὸν Ἥλιον, καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς,
 » ποθητὸν ἦν κατοικηθῆναι ὑπὸ τῆς Λαξμῆς ⁴.
206. « Τηνικαῦτα ὁ Κρισναῖς ἔφη τῷ υἱῷ τοῦ Ἰνδρα· «Ὁ ὅσιος
 » Βριδαζάτρας, πατὴρ ἐστὶ τούτου τοῦ Ζαῖατράτα· ἡσθεὶς
 » δέ ποτε, ἔφη τούτῳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· «Ὅστις ρίψει τὴν
 » κεφαλὴν σου ἐπὶ γῆς, καὶ ἡ κεφαλὴ τούτου ὠσαύτως
 » πεσεῖται. »
207. « Σκεφάμενος οὖν, ρίψον βέλει τὴν κεφαλὴν τούτου τοῦ

1. Τὸν πατέρα τὸν φῶτων, αὐτολεξεί.

2. Ὁ γὰρ Ἀρζούνας οὕτως ἠπείλησεν, ἥ μὴν αὔριον πρὶν τῆς ἐσπέ-
 ρας ἀναιρέσειν αὐτόν. Εἰσδύοντες διὰ τοῦ Ἥλιου ἄθροοι εἰς τὸν οὐρανὸν,
 ἐθλίβόν πως τὸν Ἥλιον εἰς ταχεῖαν δύσιν.

3. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ γὰρ, ὅτε ὁ Ἥλιος λάμπει, πᾶν καλὸν ἔργον γίνεται·
 ἐν δὲ τῇ νυκτὶ πᾶν κακὸν, κλοπαί, μοιχεῖαι κ.τ.λ.

4. Δηλ. ἡγλαίζετο.

- « Ζαῖατράτα εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τοῦ
 « ἀσκουμένου ἐν τοῖς ὀρίοις τῆς Κουρουξέτρας, ἔν' ὑπ' ἐκεί-
 « νου ριφθῇ ἡ κεφαλὴ τούτου ἐπὶ γῆς· ἀκέφαλος δ' ὢν ὁ
 « Βριδαξάτρας, οὐ καταράσσεται σου. »
208. « Σκοπήσας δ' ὁ Ἀρζούνας, καὶ ἰδὼν τὸν ἐχθρὸν ὁμματι
 « πυροειδεῖ ἐκ θυμοῦ, ὥσπερ μέλλων κατακαύσειν τὸ σῶ-
 « μα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἐφώρμησε τοξοφόρος· ἀλλ'
 « ἐκωλύθη ἐν βραχεὶ ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα, τοῦ Κριπᾶ, τοῦ
 « Ἀσθατάμα, τοῦ Καρνᾶ, καὶ ὑπ' ἄλλων. »
209. « Ἀποδείξας δ' αὐτοὺς ὁ Ἀρζούνας εὐθέως πολλοῖς τοῖς
 « βέλεσιν ἄνεν θωράκων, καὶ ὅπλων, καὶ ἵππων, καὶ ῥί-
 « φας κατὰ γῆς κάρας πολλῶν βασιλέων, ἐπέδραμεν ἐπὶ
 « τὸν Ζαῖατράταν. »
210. « Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σινδοῦς Ζαῖατράτας, προτιμῶν τὸν
 « ἐν πολέμῳ θάνατον, ἀντέστη, ἄγαν θυμωθεὶς, καὶ
 « ἐθύμωσε λίαν τὸν λίαν θυμούμενον Ἀρζούναν, ἐφιέμε-
 « νος τῆς πόλεως τῆς ἀθανάσιας. »
211. Διατεμὼν δ' ὁ Ἀρζούνας θείῳ βέλει τὴν κεφαλὴν τοῦ
 « Ζαῖατράτα, ἔρριψεν αὐτὴν ἐξ ἀπροόπτου εἰς τὴν ἀγκά-
 « λην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐσπερινὴν εὐχὴν ποιοῦντος. »
212. « Ὁ δὲ, θαυμάσας, καὶ εἰπὼν, « Τί τοῦτο ; » ἀπέρριψεν
 « εὐθέως τὴν κεφαλὴν ἐκείνην κατὰ γῆς, καὶ ἐγένετο ἀκέ-
 « φαλος ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρᾶς· εἰμαρμένον γὰρ ἦν. »
213. « Τοῦ μὲν οὖν Ζαῖατράτα ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ ὀξέος Ἀρ-
 « ζούνα μετὰ τὴν ἀναίρεσιν ἐπτὰ Ἀξαουχινῶν, ὁ Βήμας,
 « λίαν ἐνθουσιῶν, οἷαν βοὴν ἐξηρεύξατο, τοιαύτην καὶ ὁ
 « Ἰουδιστίρας ἐποίησε διὰ τυμπάνων καὶ σαλπίγγων. »
214. « Ἡ δὲ στρατιὰ τῶν Καουραβῶν διετκεδάσθη, διαλυθεί-
 « σης τῆς φάλαγγος, καθὼς ἡ ἀγέλη τῶν ἐλεφάντων δια-
 « σκεδάζεται, τῆς ὕλης καιομένης πανταχόθεν. »
215. « Τρέψας δ' εἰς φυγὴν θρασέως ὁ Ἀρζούνας τὸν Κριπᾶν,

» καὶ τὸν Ἀσθατάμαν, ἐτίμησε τὴν ἐσπέραν, ὡς προσπο-
 » ραῖς λωτῶν, κεφαλαῖς βασιλέων, τμηθείσαις μακροῖς
 » βέλεσιν.

216. « Ὁ δὲ Σατεκῆς, ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Κρισνᾶ,
 » ὅπερ ἔχθη ὑπὸ τοῦ ἡγιοῦ Δαρουκᾶ, καὶ νικήσας τὸν
 » Καρνᾶν, μᾶλλον ἐρυθρὰν τὴν ἐσπέραν ἀπέδειξε τοῖς ἐκ-
 » χεομένοις αἵματι πολλῶν βασιλέων, τρωθέντων βέλεσιν.

217. « Ὁργιζόμενος δ' ὁ αἰεὶ νικητὴς Ἀρζούνας ἐπὶ τῇ πρὸς
 » τὸν Βήμαν καταφρόνησει ¹, εἰπὼν πρὸ τοῦ Καρνᾶ, ὡς
 » ἀναιρέσει ἐν πολέμῳ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βρισσασέναν, ἐπο-
 » ρεύθη σὺν ἅπασιν τοῖς περὶ αὐτὸν, εἰς τὸ προσκυνῆσαι
 » τὸν Ἰουδιστίραν, καὶ συγχαρῆναι αὐτῷ.

218. « Ὁ μὲν οὖν Ἀρζούνας καὶ ὁ Βήμας καὶ ὁ Σατεκῆς ἐπῆ-
 » νουν πρὸ τοῦ Ἰουδιστίρα τὰ ἐν πολέμῳ ἀλλήλων κατορ-
 » θώματα, ἀγαλλόμενοι· ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ἀγκαλίσάμε-
 » νως σὺν χαρᾷ τὸν Κρισνᾶν καὶ τὸν Ἀρζούναν, τοὺς ἥρωας,
 » ἔπαινον ἐποίει πρὸς τὸν Κρισνᾶν, ὡς αἴτιον τῆς νίκης.»

Τέλος τοῦ Τρίτου Κεφαλαίου

τοῦ Ἐβδόμου Βιβλίου τῆς Βαλαβαράτας,

τοῦ μεγάλου ποιήματος,

ὃ ἐποίησεν

ὁ ΑΜΑΡΑΣΑΝΔΡΑΣ.

1. Ἐνωεῖ τὴν καταφρόνησιν, ἣν ἐποίησεν ὁ Καρνᾶς πρὸς τὸν Βήμαν,
 ὅτε ἐκρύβη ὑπὸ τοὺς ἐλέφαντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα.

1. Ὁ Βεάσας, ὁ φέρων πλόκαμον περὶ τὴν κεφαλὴν μέλανα καὶ ξανθὸν ¹, ὥσπερ εἰ ἦλθεν εἰς τὴν κόμην αὐτοῦ νέφος ἀστραπηφόρον, καὶ ἀπόρροια ὧν τοῦ Βισνοῦ, διαφυλάττοι ἡμᾶς.
2. « Ὁ μὲν οὖν Δουριοδάνας, πεπληρωμένος δακρύων τοὺς » ὀφθαλμούς, ἔφη τῷ διδασκάλῳ Δρόνᾳ· « Ὁ Ζαΐατράτας, » « ᾧ σωτηρίαν ὑπέσχου, ἐτελεύτησεν. »
3. « Ὁ δὲ χρυσάρματος Δρόνας ἔφη· « Ἐγὼ σήμερον οὐδ' ἐν » νυκτὶ ἐκδύσομαι τὸν θώρακα, εἰ μὴ ἀνέλω τοὺς σοὺς » « ἐχθροὺς ἐν πολέμῳ. »
4. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δρόνα, οἱ ἥρωες, ἐρυθροὶ ὄντες » τὰ ὄμματα ἐκ θυμοῦ, ἔδραμον εἰς μάχην, καίπερ δύ- » « σαντος τοῦ Ἡλίου.
5. « Ἡ δὲ λαμπρὰ ἡμέρα, διὰ τὸν φόβον τῶν νυκτοπόρων » δαιμόνων καὶ τοῦ σκότους, κατέφυγεν εἰς τὴν σημαίαν » τοῦ Ἀρζούνα, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς λαμπρότητος » τοῦ σώματος τοῦ δαιμονοστυγοῦς Χανουμᾶνος, τοῦ ἐπὶ » τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα.
6. « Κληθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ Δρόνα διὰ τῆς κλαγγῆς τοῦ τό- » ξου οἱ σαρκοφάγοι daίμονες εἰς τὴν μάχην, ὡς εἰς εὐω- » χίαν, ἔφυγον πορρωτάτῳ ἐκ τῶν φωνῶν τοῦ Χανουμᾶ- » νος, τοῦ ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ Ἀρζούνα.
7. « Τότε ἡ τρόμον ποιοῦσα τοῖς ἐχθροῖς φωνή, ἡ ἐκ στό-

1. Ξανθὴ ἐστὶν ἡ ἀστραπή, καὶ ἡ θριξὶς δὲ περὶ τὸ ἄκρον ὑπέρυθρος ἐστὶν· ἡ δὲ θριξὶς μέλαινα, καθὼς καὶ τὸ νέφος.

- » ματος τοῦ Βήμα, ὥσπερ ἐκ σπηλαίου, ἦν, ὥσπερ ἡχώ
 » τῆς φωνῆς τοῦ Χανουμᾶνος.
8. « Ἐμάχοντο δ' οἱ ἥρωες ἔπειτα, αἵματι περιρρόεόμενοι,
 » ὥσπερ εἰ ἦσαν περιεστιχισμένοι πολλαῖς ἀκτίσι τοῦ
 » Ἡλίου, ὀρφαναῖς οὖσαις ¹.
9. « Τοῖς δ' ἀναφερομένοις βέλεσι τῶν ἡρώων τιτρωσκόμε-
 » μενός πως ὁ οὐρανός, πλήρης ἐγένετο ὀπῶν, αἷ εἰσι
 » τὰ ἄστρα.
10. « Ἐκ τῶν φωνῶν δὲ τῶν μαχητῶν, θυμουμένων, διαρ-
 » ραγείς πως ὁ οὐρανός, ἔπεσεν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ
 » τοῦ πολλοῦ σκότους, τοῦ καλύψαντος τὴν ἐπιφάνειαν
 » τῆς γῆς ².
11. « Τὰ δ' ἀγλαὰ πρόσωπα τῶν βασιλέων, τοῦτε Σιβῆ, καὶ
 » ἄλλων, κοπτόμενα τοῖς βέλεσι τοῦ Δρόνα, ἀνήρχοντο
 » εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς λωτοὶ ³, γνωσόμενα, ποῖ ἐπορεύθη
 » ὁ φίλος Ἥλιος.
12. « Τὰ δὲ λευκὰ ὅστ' αὖ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Καλίγ-
 » κας, πληγέντος πυγμῇ τοῦ Βήμα, ἔπεσον, ὥσπερ εἰ τὰ
 » καλὰ αὐτοῦ ἔργα, ὧν ἔμελλεν ἀπολαύσειν ⁴.
13. Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα τῆς Καλίγκας κατεκόπησαν εἰς
 » λεπτά, ὡς ὑδροπέπωνες, ὑπὸ τοῦ μαγείρου τοῦ Βιράτα
 » Βήμα, εἰς τὸ γενέσθαι ὄψον νυκτερινὸν τῷ Ἰάμα ⁵.

1. Ἐπειδὴ ὁ πατὴρ αὐτῶν Ἥλιος ἔδυσσε.

2. Κυάνεος ὁ οὐρανός, μέλαν καὶ τὸ σκότος.

3. Τὸ ἀγλαὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῷ λωτῷ· ὁ δὲ Ἥλιος φίλος λέ-
 γεται τοῦ λωτοῦ, ἐπειδὴ ὅταν ἐκεῖνος ἀνατέλλει, ἀναπετάννυται καὶ ὁ
 λωτός.

4. Τὰ καλὰ ἔργα λευκὰ εἰσι, τὰ δὲ κακὰ μέλανα, ὧν τὴν ἀνταμοιβὴν
 ἀπολαμβάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

5. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ Ποιητής. Καλίγκα γὰρ λέγεται καὶ ὁ
 ὑδροπέπων, ὃν ἔψουσιν καὶ ὄψον ποιῶσιν, ὅταν ἡ ἄπειρος.

14. « Τοὺς δὲ λαμπροὺς ἥρωας, τὸν Ζαῖαράταν καὶ τὸν Δροῦ-
 » θαν, κατέρριψεν ὁ Βῆμας, καθὼς ἡ ἀρχὴ τῆς νυκτός
 » τῆς Ἀμβασιᾶς ¹ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην.
15. « Κατακαλυφθέντος δὲ τοῦ Καρνᾶ τοῖς ἐξέλεσι τοῦ Βή-
 » μα, θροῦς τις ὑπερφυῆς ἀνηγέρθη ἀνὰ πᾶσαν τὴν στρα-
 » τιὰν τῶν Καουραβῶν.
16. « Δύω δὲ υἱοὺς σου, ὦ βασιλεῦ, τὸν Δουγκάρναν καὶ
 » τὸν Δουρμάδαν, λακτίσας ὁ Βῆμας, ἔρριψεν ἐν ταύτῳ
 » κατὰ γῆς, μετὰ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν, ὑπερβάς τὸν
 » Κρισνᾶν τῇ ἀνδραγαθίᾳ ².
17. Ὁ δὲ Σατεκῆς ἐσφαγιάσατο τὸν Σάλαν, τὸν ἀδελφὸν
 » τοῦ Βουρησραῖᾶ, καὶ υἱὸν τοῦ Σομαδάτα, ποιῶν μάχην,
 » ὡς θυσίαν ³.
18. « Ἀναρίθμητοι δὲ λιθοκόλλητοι οἷστοι τοῦ Ἀσβατάμα
 » ἐφέροντο κατὰ τὴν νύκτα ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς, ὥς περ οἱ
 » ἀπτόμενοι λύχνοι κατὰ τὴν ἐσπέραν ⁴.
19. « Ὁ δὲ Γατοτκάσας ἐπέδραμε κατὰ τοῦ θυμοειδοῦς Ἀ-
 » σβατάμα, ὡς νέφος, παγκοσμίου φθορᾶς αἵτιον ⁵, ἐκ-
 » πέμπων ἐκ στόματος φλόγα δεινὴν, ὡς ἀστραπὴν, καὶ
 » φωνὰς δειμαλέας, ὡς ῥοντάς.
20. « Διατεμὼν δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Βήμα ⁶ ὁ
 » υἱὸς τοῦ Δρόνα τοῖς ἐξέλεσιν, ἔρριψεν εἰς τὸν αἰθέρα,
 » καὶ ἡμαύρωσε τὴν λαμπρὰν ἐκείνου ἀνδρείαν.

1. Ἀμβασιᾶ λέγεται ἡ ἔνη καὶ νέα.

2. Ὁ Κρισνᾶς ἐν βρεφικῇ ἡλικίᾳ, κείμενος ἐπὶ κλίνης, λακτίσας ἔρ-
 ριψεν ἄμαξαν ἐπικρεμαμένην.

3. Καθὼς ἐν θυσίᾳ ζῶα σφαγιάζονται, οὕτω καὶ ἐν μάχῃ ἄνθρωποι.

4. Καθὼς οἱ λύχνοι, ἀπτόμενοι κατὰ τὴν ἐσπέραν, φέρονται ἀφ' ἐνὸς
 οἴκου εἰς ἄλλον.

5. Ὡς τὸ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος νέφος.

6. Διατμηθείσης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἄλλη ἐξεφύη.

21. « Εἶτα δ' ὁ υἱὸς ἐκείνου Ἀνξαναπαρβᾶς ἀνῆρέθη ὑπὸ τοῦ
 » Ἀσθατάμα, ἀναβοῶν καὶ ἐμῶν τὴν καταποθεῖσαν λαμ-
 » πρὰν δύναιμιν τῶν ἡρώων ¹, ἥ ἐστὶν ἡ ἐκ τοῦ στόμα-
 » τος ἐξαχθεῖσα φλόξ.
22. « Τὴν δὲ δαιμονικὴν καὶ μαγικὴν φοβεράν Ἀξουχινὴν
 » τοῦ υἱοῦ τοῦ Βήμα, διεσκέδασεν ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα,
 » καθὼς ὁ Ἥλιος τὴν ζοφεράν καὶ φοβεράν νύκτα.
23. « Ἀποκτείνας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Δρόνα, τοῦ μὲν βασιλέως
 » Δρουπάδα, ὁκτῶ υἱοὺς, τοῦ δὲ Κουντιβόζα δέκα, φή-
 » μιν ἔλαβε λαμπρὰν ἐν ταῖς ὀκτωκαίδεκα μεγάλαις
 » νήσοις τῆς ἐπιγείου σφαίρας.
24. « Κεφαλαὶ πολλῶν ἡρώων, κεκοσμημέναι πολυτίμοις
 » λίθοις, ἀναρρίπτόμεναι τοῖς ἐέλεσιν ἐκείνου, ἔφοδον
 » ἐποιοῦν κατὰ τοῦ ἐν αἰθέρι σκότους, ὡς θεράποντες
 » τοῦ Ἡλίου.
25. « Αἱ δὲ πολῦτιμοι λαμπραὶ λίθοι, αἱ πίπτουσι ἐκ τῆς
 » κεφαλῆς τοῦ βασιλέως τῆς Βαλχίνας, τοῦ συντριβέν-
 » τος τῇ κορύνῃ τοῦ Βήμα, ἐφαίνοντο, ὡς σπυνθῆρες τοῦ
 » πυρός, τῆς δυνάμεως τοῦ Βήμα.
26. « Δέκα δὲ υἱοὶ σου οὗτοι ἐκαρτομήθησαν ἐν ταύτῃ τοῖς
 » ἐέλεσι τοῦ Βήμα, ὁ Πραματῆς, ὁ Βηραζαγῆς, ὁ Να-
27. » γαδάτας (Ὀφιόδοτος), ὁ Δριταράτας, ὁ Βηραβαχοῦς,
 » ὁ Ἀϊοβαχοῦς (Σιδηροβραχίων), ὁ Σουχέστας, ὁ Σου-
 » δρίδας, ὁ Οὐρνανάβας, καὶ ὁ Κουνδασσαγῆς.
28. « Ἐκ τῶν κεφαλῶν δὲ τούτων, ὧ βασιλεῦ, τῶν ἀνι-
 » πταμένων ἐν ταύτῃ εἰς τὸν αἰθέρα, οἱ θεοὶ ἀνεμνήστη-
 » σαν τῆς ἀνδραγαθίας τοῦ Ῥάμα ².
29. « Ῥιφθεῖσαι δ' εἰς τὸν αἰθέρα ὑπὸ τοῦ Βήμα ἑπτὰ κε-

1. Τῶν ἡρώων δηλ. ἐκείνων, οὓς ἀπέκτεινε.

2. Ὃς ἔκοψεν ἐν ταύτῃ τὰς δέκα κεφαλὰς τοῦ Ῥαβᾶνα.

- » φαλαὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Σακουνῆ, ἐφάνιντο ὅτι ἐπι-
 » πτον αἱ ὑδρίαι τῶν ἐπτά ὁσίων, πτοηθέντων τῷ θρη-
 » χύματι τοῦ Βήμα.
30. Ἡ δὲ δεινὴ μάχη τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἡ δια-
 » σκεδάσασα τὸ τῆς νυκτὸς σκότος τῇ λάμπει τῶν λαμ-
 » πρῶν ὀπλων, ἐθεωρεῖτο μετὰ θαύματος ὑπὸ τῶν ἡρώων.
31. Ἀπάσης δὲ τῆς στρατιᾶς καταπιεζομένης τοῖς ἐέλεσι
 » τῶν Πανδοῖδῶν, ὁ Καρνᾶς, τοξεύων, εἶρηκε τῷ βασι-
 » λεῖ Δουριοδάνᾳ, ἐλεεινολογοῦντι·
32. « Μὴ φοβοῦ, ὦ βασιλεῦ· ἐπ' ἐμοί ἐστι τὸ φορτίον τῆς
 « ἀπωλείας τῶν ἐχθρῶν· ἡ δὲ βασιλεία τῶν Πανδοῖδῶν
 « εἰς ἐμὲ ἀνήκει· τὴν γὰρ ἀνδρείαν τοῦ Ἀρζούνα σήμε-
 « ρον παραλύσω. »
33. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Καρνᾶ, ὁ Κριπᾶς ἔφη· « Οὐχ
 « ὥράθη σοι, ὦ υἱὲ τοῦ Σούτα ¹, ὁ Ἀρζούνας ἐν τῇ τῶν
 « ἑοῶν ἀρπαγῇ; πολέμει, ὅση δύναμις, καὶ μὴ μεγα-
 « λούχει. »
34. « Ὁ δὲ Καρνᾶς εἶπε μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν Κριπᾶν, ἔχων
 » ῥομφαίαν ἐν χειρὶ· « Εἰ εἴποις πάλιν τοιοῦτον λόγον, δια-
 « τμηθήσεται ἡ γλῶσσά σου ὑπ' ἐμοῦ ταύτῃ τῇ ῥομφαίᾳ. »
35. « Ἀγανακτήσας δ' ὁ Ἀσβατάμας ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν μη-
 » τρὸς θεῖον ἀτιμίᾳ, ταυρηδὸν ἰδὼν, καὶ εἰπὼν, « Τί
 » θαύζεις, ὥς κύων; » σπασάμενος μάχαιραν, ἐπέδρα-
 » μεν ἐπὶ τὸν Καρνᾶν.
36. « Ἐπέδραμε δὲ καὶ ὁ Καρνᾶς ἐπ' ἐκείνον. Ἐπιδραμόν-
 » τες δ' οὗτοι ξιφῆρεις, καὶ τὸν Ἰάμαν δοῦλον ἀποδεί-
 » ξαντες ², κατεπραῦνθησαν εὐθέως ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνᾳ
 » καὶ Κριπᾶ, ἐλθόντων εἰς τὸ μέσον.

1. Σούτας λέγεσαι ὁ ἄρματηλάτης.

2. Μᾶλλον ἱταμοὶ τοῦ Ἰάμα ἐφάνησαν δηλ.

37. « Ἐπειδὴ δὲ ὁ Καρνᾶς καὶ ὁ Ἀσβατάμας καὶ ὁ Δουριο-
 » δάνας ἐθανάτουν, ὡς τρεῖς θάνατοι, τοιοῦτοι λόγοι
 » ἐλέγοντο ἐν τοῖς ἐχθροῖς· « Αὐτὸς ἀναιρεθήσεται! ἐκεῖ-
 » νος ἀνῆρέθη! οὗτος ἀναιρεῖται! »
38. « Ἡ μὲν χορδὴ τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα, προσηρμοσμένη
 » τῇ χειρὶ, ἦλθεν εἰς τὸ οὖς ¹. ἡ δὲ στρατιὰ τοῦ Δου-
 » ριοδάνα, ἐνώσασα τὰς χεῖρας, ἦλθεν εἰς τὸν Καρνᾶν,
 » ὡς εἰς καταφύγιον.
39. « Καταβληθέντος δὲ τοῦ τε ἄρματος καὶ τοῦ φρονήμα-
 » τος τοῦ Καρνᾶ τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὁ Καρνᾶς,
 » ἥσυχος γενέσθαι βουλόμενος, κατέφυγεν εἰς τὸν διδά-
 » σκαλον Κριπᾶν ².
40. « Ὁ δὲ ζόφος, ὡς δαίμων, ὀρεγόμενος κρεωφαγίας, ἐφαί-
 » νετο, ὥσπερ εἰ ἐξετάνυε τὴν ἑαυτοῦ γλῶσσαν, ἥ ἐστιν
 » ἡ ῥοὴ αἱμάτων τῶν υἱῶν τοῦ Δρουπάδα, τῶν ἀναιρε-
 » θέντων ὑπὸ τοῦ Ἀσβατάμα.
41. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας δραματουργὸς ἦν τοῦ δράματος,
 » τοῦ φόβου τῆς στρατιᾶς τοῦ Δουριοδάνα ³, ἔχων ἐξ ἑκα-
 » τέρων τῶν πλευρῶν τὸν Βήμαν καὶ τὸν Ἀρζούναν, κα-
 » θὼς ὁ δραματουργὸς δύω παραστάτας.
42. « Ὁ δὲ Σατεκὴς κατέβαλε τὸν Σομαδάταν, τὸν ὄντα στύ-
 » λον θυμοῦ καὶ πλήρη οἰήσεως, καθὼς ὁ μεμηνὼς ἐλέφας
 » τὸν στύλον ἐλέφαντος ⁴, ἀλληλιμμένον μανικῶ χυμῶ ⁵.

4. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· Κάρνα γὰρ λέγεται καὶ τὸ οὖς.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· ὁ δὲ στίχος διαφορεῖται. « Κα-
 » θὼς ὅταν τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς καταβληθῇ, ὁ ἄνθρωπος ἥσυχος
 » γίνεται καὶ ἐγκρατής, καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν πνευματικὸν πατέρα, μα-
 » θητής καὶ ἀκουστής γεννησόμενος. »

3. Ἐνδραγάθησεν ὁ Ἰουδιστίρας.

4. Τὸν στύλον ἐν ᾧ δέδεται ὁ ἐλέφας.

5. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

43. « Ἐκεῖνη ἡ νύξ, ἡ ἀπολλύουσα λαοὺς καὶ λάμπουσα τοῖς
 » λαμπροῖς ὅπλοις τοῦ Ἀρζούνα καὶ τοῦ Δρόνα ἦν, ὡς ἡ
 » Καλαράτρη, ἡ ἀπολλύουσα τοὺς λαοὺς, καὶ κατακαίουσα
 » τῷ πυρὶ τοῦ νηλεοῦς Σίβα.
44. « Τὸ μὲν αἶμα ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ πολέμου ἦν, ὡς χυ-
 » μὸς Ταμβούλας ἐν τῷ στόματι τοῦ Ἰάμα, τὰ δὲ βέλη
 » ἐξ ἑκατέρων τῶν στρατῶν, ὡς ὀδόντες τοῦ Ἰάμα, τὰ
 » δ' ἐν τοῖς στρατοῖς ζῶα λογικὰ καὶ ἄλογα, ὡς τὰ
 » φύλλα τῆς Ταμβούλας, καὶ ἡ Πούγα ¹.
45. « Ἐν ἐκείνῳ τῷ τῆς νυκτὸς σκότει οἱ ἥρωες ἐλαμπρύνοντο
 » ἐκ τῶν παρισταμένων πυρσῶν ², αἳ ἦσαν, ὡς φλόγες
 » τοῦ πυροειδοῦς θυμοῦ, ἐξερχόμεναι ἐκ τῶν ὤτων ³.
46. « Ὁ ζόφος τῆς νυκτὸς, βαλλόμενος τοῖς βέλεσι τῶν ἡρώων,
 » πολλὰ τραύματα εἶχεν αἱματόρροια, ὅπερ συμπεραίνει-
 » ται ἐκ τῶν λάμψεων τῶν πυρσῶν ⁴.
47. « Ἐν τούτῳ τῷ θαυμαστῷ πολέμῳ οἱ πυρσοὶ ἐπιπτον
 » κατὰ γῆς τοῖς μέλασι σιδηροῖς βέλεσιν ⁵ τῶν ἡρώων,
 » ὡς ῥαπίσμασι τοῦ σκότους.
48. « Παράδοξον δὲ τοῦτο, ὅτι ὁ Ἰουδισίρας, ὃς ἦν ἀπόρροια
 » Θεοῦ, ἐνίκησε τὸν ἰσχυρὸν ἐν νυκτὶ Δουριοδάναν, ὃς ἦν
 » ἀπόρροια δαίμονος ⁶!
49. « Ὁ δὲ Καρνᾶς, ἐξαπολλύων πάντα τὸν ἐντυγχάνοντα,
 » ἐφείσατο τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Νακούλα, τυχόντος εἰς
 » τὸ πρόσω, ἐνθυμηθεὶς τὸν λόγον τῆς μητρὸς.

1. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

2. Ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ τῶν ἡρώων δύο ἦσαν πυρσοφόροι.

3. Πυρσοὺς ἔχουσιν ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ.

4. Ἡ μὲν λάμψις, ὡς αἶμα.

5. Μέλας ὁ σίδηρος, μέλαν καὶ τὸ σκότος· τὸ δὲ σκότος ἐχθρὸν τῷ φωτί.

6. Οἱ γὰρ Δαίμονες ἐν νυκτὶ ἰσχύουσιν, ὥς νυκτοποροῦντες.

50. «Ὁ δὲ ἄρματηλάτης Δρυσταδιούμνας, ἐφιέμενος δράξα-
 » σθαι τῆς ἀνδρείας, τῆς οὔσης ἐν τῷ μέσῳ, ἀνώμαλον
 » ἐποίησε τὴν γῆν, ἐκ κεφαλῶν βασιλέων, τοῦτε Δρουμα-
 » σένα, καὶ ἄλλων.
51. «Ἰπὸ δὲ τοῦ Δρόνα καὶ Καρνᾶ κατάστρωτος ἐγένετο ἡ
 » γῆ προσώποις βασιλέων¹, ὡς λωτοῖς, ῥιφθεῖσιν ὑπ' ἐ-
 » κείνων, πορευομένων εἰς τὸν ἕτερον εἶον.
52. «Λαμψάσης δὲ τῆς φήμης τοῦ Καρνᾶ, ὡς Σελήνης, ἐκ
 » τῆς τροπῆς καὶ φυγῆς τοῦ Δρυσταδιούμνα καὶ ἄλλων
 » ἡρώων, τὸ λώτιον πρόσωπον τῶν Πανδοῖδων ἐμαρζάνθη².
53. «Διέτεμνε δ' ὁ ἡλιουγενὴς Καρνᾶς καὶ τὴν στρατιάν τῶν
 » Πανδοῖδων καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης αὐτῶν βέλε-
 » σιν ἀναριθμήτοις, ὥςπερ ποιηθεῖσιν ἐκ τῶν ὀδόντων
 » τοῦ Ἰάμα, χαρίζομένου τῷ ἀδελφῷ³.
54. «Ὁ δ' υἱὸς τοῦ Βήμα Γατοκιάσας, προτραπείς ὑπὸ τοῦ
 » Κρισνᾶ, μεγαλόσωμος ὢν καὶ πολύχροον ἔχων τόξον,
 » ἐπέδραμε κατὰ τοῦ Καρνᾶ, ὡς ὄρος, ἔχον τὸ τόξον τοῦ
 » Ἰνδρα⁴.
55. Φοβερὸς δ' ὢν ἐκ τῶν φλογῶν τῶν ἐξερχομένων ἐκ στό-
 » ματος, ἐξ ὀμμάτων, ἐκ μυκτῆρων καὶ ὤτων, καὶ ἀνα-
 » διδομένων ἐκ τοῦ δεινοῦ πυρὸς τῆς κοιλίας αὐτοῦ,
56. «Ἐχων σπινθῆρας πυρὸς, ξανθὸς ὢν τὴν τρίχα τοῦ γε-
 » νείου, καὶ τῶν ὀφρύων, καὶ τῆς κεφαλῆς, ὥςπερ ὄρος
 » ὑψηλὸν, ἔχον πῦρ ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας ἐξημμένον,

1. Δηλ. ἔρριψαν τὰ ἀγλαὰ ἑαυτῶν κάρηνα, ὡς ἄνθη, εἰς τιμὴν τῆς γῆς, ὡς θεᾶς, πορευόμενοι εἰς τὸν οὐρανόν.

2. Καθὼς ὁ λωτὸς συμμύει, ὅταν ἀνατέλλῃ ἡ Σελήνη, οὕτω καὶ ἡ ἑπαρσις τῶν Πανδοῖδων πέπτωκεν, ἀναλαμψάσης τῆς φήμης τοῦ Καρνᾶ.

3. Ὁ Ἰάμας υἱὸς τοῦ Ἥλιου, ὡς καὶ ὁ Καρνᾶς.

4. Τὸ τόξον τοῦ Ἰνδρα, ἡ Ἴρις ἐστίν, ὡς προέφηται.

57. « Καὶ τοὺς μὲν δειλοὺς ὀλλύων τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ σώμα-
 » τος αὐτοῦ, τοὺς δὲ γενναίους καταβάλλων τῷ θράσει,
 » τοὺς δ' ἀνδρείους εἰς φυγὴν τρέπων τῇ βροντοειδεῖ φω-
 » νῇ, ἐτόξευε τὸν Καρνᾶν.
58. « Ἐν τούτῳ ὁ δαίμων Ἀλαμβάλας ἦλθεν εἰς τὸ μέσον
 » τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Γατοτκάσας ¹, πλατὺς ὢν καὶ ὑψη-
 » λός, καὶ στόμα μέγα ἔχων, ὡς πύλην.
59. « Ὁ δὲ Γατοτκάσας, ὢν ἐφ' ἄρματος τετρακοσίων πῆ-
 » χεων τὸ μάκρος καὶ τὸ πλάτος, ἰδὼν ἐνώπιον τὸν υἱὸν
 » τοῦ Ζατασούρα Ἀλαμβάλαν, ἀνέστη αὐτῷ.
60. « Οὗτοι οὖν οἱ δύο μάγοι ἐμάχοντο βέλεσι βροχηδόν,
 » μεγαλοβραχίονες ὄντες, καὶ μεγαλόσωμοι, ὡς δύο ὄρη
 » μεγάλα, ἔχοντα κινουμένας πτέρυγας ².
61. « Ὁ δὲ Γατοτκάσας, πηδῆσας ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἄρματος
 » εἰς τὸ τοῦ Ἀλαμβάλα, ἐπίεζεν αὐτὸν σφόδρα ταῖς χει-
 » σί, καὶ τῷ στήθει· ὥσαύτως δὲ καὶ κεῖνος τοῦτον.
62. « Καταπιεσθέντος δὲ τοῦ σώματος τοῦ Ἀλαμβάλα,
 » ἐξῆλθον ἐκ τῶν ὀπῶν τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ ἦχος, καὶ
 » αἷμα, καὶ φλόξ, καὶ ἀήρ ³.
63. « Κόψας δ' ὁ Γατοτκάσας τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀλαμβάλα,
 » ἐλθὼν, εἶρηκε τῷ Ἰουδιστίρᾳ· « Ἴδὲ ταύτην! οὕτω διὰ
 » τάχους δεῖξωσι καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Καρνᾶ.»
64. « Τοιαῦτα εἰπὼν αὐτὸς ὁ Γίγας, ἐλθὼν πρὸς τὸν Καρ-
 » νᾶν ὀρμῇ μεγάλῃ καὶ φωνῇ, κατετίτρωσκεν αὐτὸν ἐέ-
 » λεσι μεγάλοις, ὡς στύλοις.

1. Ὡς προτείχισμα τοῦ Καρνᾶ ἐγένετο.

2. Τὰ μὲν σώματα, ὡς ὄρη· οἱ δὲ βραχίονες, ὡς πτέρυγες· καὶ γὰρ κατὰ τοὺς μύθους τὰ ὄρη πρότερον πτέρυγας εἶχον.

3. Ὁ ἦχος ἴδιον τοῦ αἵθερος, τοῦ κενοῦ· τὸ δ' αἷμα ἀντὶ τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ σῶμα ἀντὶ τοῦ χοός· διελύθη δηλ. εἰς τὰ πέντε στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνετέθη.

65. « Ἀλλὰ καὶ ὁ Καρνᾶς, αὐτὸς μὲν μὴ τρέμων, τρέμειν
 » δὲ ποιῶν τὰ χεῖλη ¹, ἀκίνητος ὢν, κινῶν δὲ τὰς χεῖ-
 » ρας, καὶ μὴ ταραττόμενος, ταράττεσθαι δὲ ποιῶν τὴν
 » χορδὴν, ἐτίτρωσκεν αὐτὸν βέλεσι.
66. « Διέκοψε δὲ, ὡς εἰκὸς, ὁ υἱὸς τοῦ χιλιόακτινος Ἡλίου²
 » τοῖς βέλεσι τὸν φερόμενον δίσκον τοῦ Γατοτκάσα, τὸν
 » χιλίας ἀκωχὰς ἔχοντα, καὶ ὑπερβαίνοντα τὸν Ἥλιον τῇ
 » ἀκτινοβολίᾳ.
67. « Ἀναβὰς δ' εἰς τὸν αἰθέρα μετὰ τοῦ ἄρματος αὐτὸς ὁ
 » υἱὸς τοῦ Βήμα, παντόμορφος γινόμενος, πολλὰς πνοὰς
 » τῶν ἐχθρῶν κατέπινε.
68. « Τῇ δὲ γοητείᾳ αὐτοῦ ἡ μὲν γῆ ἔκαie φλογερῷ πυρὶ, ὁ
 » δ' οὐρανὸς ἔβρεχεν ὄρη, αἱ δὲ διαστάσεις τοῦ τόπου
 » ἐξῆγον στίφη δαιμόνων κατὰ τοῦ στρατοῦ τῶν πολε-
 » μίων.
69. « Ὁ δ' υἱὸς τοῦ Ἡλίου τὴν μὲν γοητείαν ἐκείνην καθελὼν
 » διὰ θείου βέλους, δαίμονας δ' ἀναρίθμους καταβαλὼν
 » διὰ δεινῶν βελῶν, ἡγλαΐζετο, ὡς ἄλλος Ῥάμας³,
 » ἀνδραγαθῶν.
70. « Ἐπτάκυκλος δὲ κεραυνὸς, ὃν κατεσκευάσατο ὁ Σίβας,
 » ῥιφθεὶς ὑπὸ τοῦ Γατοτκάσα, κατέθραυσε τὸ ἄρμα τοῦ
 » Καρνᾶ.
71. « Ὁ δὲ δαίμων Γατοτκάσας, οὗ τὸ ἄρμα κατεάγη τοῖς
 » βέλεσι τοῦ Καρνᾶ, ἐπετάσθη εἰς τὸν αἰθέρα εὐθέως, κα-
 » θὼς ὁ ὄρνις, καταρῥαγείσης τῆς κίρτης.
72. « Τὸν δὲ δαίμονα Ἀλαϊούδαν, φίλον τοῦ δαίμονος Βά-

1. Ἐκ θυμοῦ τρέμουσι τὰ χεῖλη.

2. Ὡν υἱὸς τοῦ Ἡλίου, κατέβαλε τὸν ἐρίζοντα τῷ Ἡλίῳ εἰκότως
 δ' ἐποίησε.

3. Κακεῖνος γὰρ πλήθῃ δαιμόνων ἀνείλεν.

- » κα¹, τὸν ὄντα μάγον καὶ ἐφ' ἄρματος, καὶ πολεμοῦν-
- 73 » τα τῷ Βήμα, ὄντι ἄνευ μαγίας καὶ ἄνευ ἄρματος, προσ-
 » ἐκαλέσατο εἰς μάχην ὁ Γατοτκάσας φωναῖς βροντοει-
 » δέσι, διαῤῥηγνυούσαις πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου.
74. « Ἀμφότεροι δὲ οὗτοι, οἳ ἦσαν, ὡς δύο βραχίονες τοῦ
 » Ἰάμα, φρικτὸν πόλεμον συνεκρότησαν καὶ ἀπηλλάγη-
 » σαν τοῦ κνισμοῦ², ὃν εἶχον, διὰ τὸ μὴ εὐρίσκειν τὸν
 » ἀνταγωνιστήν.
75. « Ἐκ δὲ τῶν γδούπων τῶν πρὸς ἀλλήλους πληγῶν τού-
 » των, ἱσταμένων ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν
 » ὀρέων συντριβεῖσαι ἔπεσον εἰς γῆν, ὥσπερ φοβηθεῖσαι.
76. « Κοπεῖσα δ' ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀλαϊούδα ὑπὸ τοῦ Γατοτ-
 » κάσα, ἔπεσεν ἐκ τοῦ αἰθέρος, ἔχουσα λαμπρὰ ἐνώτια,
 » ὥσπερ ὄρος, ἔχον δύο λαμπρὰς πτέρυγας.
77. « Ἐπανελθὼν δὲ ὁ Γατοτκάσας, καὶ συντρίψας τὸ ἄρμα
 » τοῦ Καρνᾶ, τοῦ ἀναιροῦντος τοὺς βασιλεῖς τοῦ στρατοῦ
 » τῶν Πανδοῖδῶν, ἀνῆλθε πάλιν εἰς τὸν αἰθέρα.
78. « Βρέχων³ δ' ὁ δαίμων οὗτος καὶ δένδρα, καὶ λίθους,
 » καὶ πῦρ, ἀντηχεῖν ἐποίησε πᾶσαν διάστασιν τοῦ τό-
 » ἐκ τῶν ἐλεεινῶν φωνῶν.
79. « Οὕτωςι ἀπολλύμενον τὸ στράτευμα τῶν πολεμίων,
 » ἔφευγεν εἰς πᾶν μέρος, διασκεδαζόμενον, καθὼς τὸ
 » ὕδωρ τῆς λίμνης, ἧς τὸ φράγμα διεκόπη.
80. « Καὶ ἄλλοι μὲν κατέφευγον εἰς τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν·
 » ἄλλοι δ' ἐκρύπτοντο ὑπὸ τοὺς πεπτωκότας ἐλέφαντας
 » καὶ ἵππους, ὡς ὑπὸ σπήλαια μεγάλων ὀρέων.
81. « Ὁ δ' ἡλιογενὴς Καρνᾶς ἐπλήρωσε τὸν αἰθέρα πολλῶν

1. Τοῦτον τὸν Βάκαν ἀνεῖλεν ὁ Βήμας, ὡς εἴρηται πρότερον.

2. Τῆς ψώρας δηλ.

3. Τουτέστι ῥίπτων βροχηδόν.

- » βελῶν, βροχηδὸν φερομένων κάτωθεν εἰς τὰ ἄνω, καὶ
 » ἐπεχόντων τὴν φορὰν τῶν ὀπλῶν τοῦ Γατοτκάσα.
82. « Τὰ μὲν οὖν βέλη τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Γατοτκάσα, συμ-
 » μινγύμενα, καὶ ἐκ τῆς προστριβῆς ἄπτοντα πῦρ, ὡς
 » δένδρα, καὶ φλογίζοντα, εἰς φόβον μέγαν ἐγένοντο.
83. « Θυμωθεὶς δ' ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν δαιμόνων Γατοτ-
 » κάσας, παντοειδῆ ὄπλα ἔβρεχε, ἀνοίγοντα τὴν κε-
 » κλεισμένην δίοδον ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ Καρνᾶ ¹.
84. « Τηνικαῦτα ἐκ τῆς συνεχοῦς τομῆς καὶ πληγῆς καὶ συν-
 » τριβῆς τῶν σωματικῶν μελῶν, ἅπας ὁ στρατὸς ἐξηρεύ-
 » γετο « Ἰού ! οὐαί ! »
85. « Πῦρ δ' ἐξάγων ὁ Γατοτκάσας ἐκ παντὸς πόρου τοῦ
 » σώματος, φοβεράς φωνὰς ἐξέπεμπεν ἐπὶ τοῦ αἰθέρος·
 » καὶ πηδῶν, περιεφέρετο ἀνὰ πᾶν μέρος.
86. « Κατεβίβρωσκε δὲ ἀναβάτας, καὶ ἐλέφαντας, καὶ ἵπ-
 » πους σὺν αὐτοῖς τοῖς κοσμήμασι, καὶ ἔπινεν ἀφειδῶς
 » αἶμα ταῖς παλάμαις, αἳ ἦσαν μεγάλαι, ὡς λίμναι.
87. « Οὕτως ὁ δαίμων, νυκτιπορῶν, ἀνῆρει τὸν στρατόν·
 » πάντα δὲ τὰ ὄπλα, τὰ ριπτόμενα κατ' αὐτοῦ, ὥκλα-
 » ζον ἀνωφελῶς, διὰ τὴν φοβεράν αὐτοῦ θείαν.
88. « Τῶν μὲν οὖν θεῶν καὶ τῶν θείων Βραχμάνων εὐξαμένων
 » σωτηρίαν, καὶ ἀναχωρησάντων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ δὲ
 » στρατοῦ τοῦ Δουριοδᾶνα ἀπολλυμένου, τοῦ δὲ κόσμου
 » ταραττομένου,
89. « Τῶν δ' ἐλεφάντων βουλομένων κρύπτεσθαι ὑπὸ τοὺς
 » ἵππους, τῶν δ' ἵππων ὑπὸ τοὺς στρατιώτας, τῶν δὲ
 » στρατιωτῶν ὑπὸ τοὺς πόδας ἐκείνων,
90. Οἱ Καουραβαί, φυλάττοντες μόνας τὰς κεφαλὰς ὑπὸ

1. Διεβρήγνουον τὰ βέλη τοῦ Καρνᾶ.

- » κώδωνας τῶν ἐλεφάντων, προσελθόντες σκυθρωποὶ τῷ
 » Καρνᾶ, ἀσχολουμένῳ ἐν τῇ μάχῃ, ἔλεξαν ὧδε·
91. « Τῶν ψυχῶν ἡμῶν νῦν ἀπολλυμένων, ὦ Καρνᾶ, ὑπὸ τοῦ-
 » του τοῦ δαίμονος, ὑπὲρ τίνος ὁ Ἀρζούνας ἀναιρετέος
 » ἐστὶ τῇ λόγχῃ ἐκείνῃ, τῇ δοθείσῃ σοι παρὰ τοῦ Ἴν-
 » δρα; »
92. « Ἀκούσας ὁ Καρνᾶς, ἔρριψε τὴν φλογίνην λόγχην τοῦ
 » Ἴνδρα, τὴν φυλαττομένην διά τι μέγα δεινόν, καθὼς
 » ἡ φυλαττομένη χρηματολογία ῥίπτεται, ἀναλίσκομένη
 » ἐν καιρῷ ἀνάγκης.
93. « Ἡ δὲ λόγχῃ ἐκείνῃ, διαπεύρασα τὴν καρδίαν, τὴν οὐ-
 » σαν ἔδραν τῆς μαγίας τοῦ Μάγου, καὶ μαγικὰ ὄπλα
 » ἔχοντος, καὶ ἀνελοῦσα ἐν ταύτῃ καὶ τὸ σκότος¹, τὸ
 » φιλικὸν ἐκείνῳ, ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν Ἴνδραν.
94. « Καὶ ἀναιρεθεὶς δὲ ὁ δαίμων, τοῖς μὲν οἰκείοις ἐγέ-
 » νετο εἰς ὠφέλειαν, τοῖς δ' ἐχθροῖς εἰς λύμην· πεσὼν
 » γὰρ ἐπὶ τοῦ στρατοῦ τῶν Καουραβῶν, ἀνεῖλε μίαν Ἀ-
 » ξαουχινὴν, διὰ τὸ ὃ εἶχε πελώριον σῶμα.
95. « Πεσόντος δὲ τούτου τοῦ μεγάλου ἥρωος, οἱ Καουρα-
 » βαὶ ἐσκίρτων, χαίροντες· ἀλλὰ καὶ ὁ Κρισνᾶς ἐσκίρτα,
 » ὥς περ σημαίνων διὰ τούτου, ὅτι τὸ πᾶν αὐτός ἐστιν².
96. « Ἐρωτηθεὶς δὲ τότε ὁ Κρισνᾶς ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, « ὦ
 » Θεέ, καὶ περ λυπηροῦ γεγονότος, διὰ τί ἀγαλλόμενος
 » χορεύεις; » χορεύων ἀπεκρίνατο·
97. « Τῶν μὲν Καουραβῶν μόνη ζωὴ ἐστὶν ὁ μεγαλοσθενὴς
 » Καρνᾶς· τούτου δὲ ζωὴ ἦν ἡ λόγχῃ αὕτη, ἡ δοθεῖσα
 » παρὰ τοῦ Ἴνδρα.

1. Ἀνεῖλε καὶ τὸ σκότος, ὡς φλογερά.

2. Καθὼς οἱ Καουραβαὶ ἔχαιρον, οὕτω καὶ ὁ Κρισνᾶς· διότι οἱ Καου-
 ραβαὶ, οἱ ὄντες μέρος τοῦ κόσμου, ὁ Κρισνᾶς ἐστὶν, ὡς ὢν τὸ ὅλον.

98. « Αὕτη δ' ἡ λόγχη, ἡ ἀναιρετικὴ ἐνὸς μόνου ἀνδρὸς,
 « ἀνελοῦσα τὸν υἱὸν τοῦ Βήμα, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἴνδραν,
 « λέξασα αὐτῷ, ὥσπερ γελῶσα διὰ τῆς λάμπσεως. « Ὁ
 « υἱὸς σου οὐκ ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ. »
99. « Ἐκείνης τῆς λόγχης πορευθείσης εἰς τὸν οὐρανόν, οὐκ
 « οἶδας τούτους πάντας τεθνεῶτας ; ἡ γὰρ πνοὴ εἰσέρ-
 « χεται εἰς τὸ στόμα αὐτῶν καὶ ἐξέρχεται, καθὼς ὁ
 « ἀὴρ εἰσέρχεται εἰς τὴν φύσαν, καὶ ἐξέρχεται ¹.
100. « Καθ' ἐκάστην ὁ Καρνᾶς προὔτρεπετο ὑπὸ τῶν Καου-
 « ραῖων οὕτω. « Σήμερον ἀναιρετέος ὁ Ἀρζούνας τῇ λόγ-
 « χῃ. » ἀλλ' αὐτὸς ἐπελανθάνετο τούτου, ἐνασχολούμε-
 « νος τῷ πολέμῳ, καθὼς ἐπιλανθάνεται τῶν ὄωρημά-
 « των, ὧν ὄωρεῖται.
101. « Πρώτερον ἀνῆρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ, ὡς προειδότης τοῦτον
 « τὸν πόλεμον, οἱ δυσνίκητοι ἐκεῖνοι, ὁ Ἐκαλαθέας, ὁ
 « Ζαρασάνδας, ὁ Σισσουπάλας, καὶ ἄλλοι ἥρωες.
102. « Ταύτην τὴν δυσκαταγώνιστον χορείαν τῶν ἐχθρῶν,
 « τὴν εὐκαταγώνιστον γεγεννημένην ὑπ' ἐμοῦ ², σύντρι-
 « ψον, ὡς τὸν τῆς Ναχικέλας καρπὸν ³, τὸν κεκαθαρμέ-
 « νον τοῦ φλοιοῦ. »
103. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κρισινᾶ, ἅπαντες, ὅ,τε Ἰουδιστί-
 « ρας, ὁ Βήμας, ὁ Ἀρζούνας, καὶ οἱ λοιποὶ ἥρωες εἰς μά-
 « χην ἔδραμον γενναίως, μετατρέψαντες τὸ πυροειδές
 « ἄχθος εἰς πυροειδῆ θυμόν.
104. « Ἐπιφανεῖς δ' ἐξαίφνης τότε ὁ Βεάσας, ἔφη τῷ Ἰουδι-

1. Πνέουσι δηλ. ἀνευ ζωῆς.

2. Δηλονότι εὐκατόρβωτον ἐποίησε τὸν ἀγῶνα οὕτω πράξας.

3. Τὸ Ἰνδικὸν κάρυον, ἀπαλὸν ἔχον φλοιὸν, οὐ συντρίβεται ῥιπτό-
 μενον κατὰ γῆς.

- » στίρα· Πολέμει ὀρθῶς, καὶ μὴ ἀγανάκτει· μετὰ δὲ
 » τέσσαρας ἡμέρας ἔσται σοι νίκη. »
105. « Βαθέος δὲ σκότους ὄντος, τὰ βέλη τῶν μαχητῶν, τῶν
 » τοξευόντων κατὰ τὴν φωνήν, ἐπιπτον εἰς τὰ στόματα
 » ἀλλήλων ἐν τῷ καιρῷ τῆς φωνῆς.
106. « Τὰ μὲν δὴ βέλη τῶν πολεμίων ἔβαλον τὰ σώματα τῆς
 » στρατιᾶς, σκότους ὄντος βαθέος, λάμποντα τῇ λαμ-
 » πρότητι τῶν λαμπρῶν κοσμημάτων, ὥσπερ δεικνύμενα
 » τῷ ἐν τῷ δακτύλῳ ὄνυχι τοῦ θανάτου.
107. « Ὁ δὲ ζόφος, σφριγῶν τῇ ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἀκμῇ,
 » ἐσκίρτα πῶς διὰ τῶν ἀναφερομένων βελῶν, καὶ ἐχόρευέ
 » πῶς διὰ τῶν κραδαινομένων ξιφῶν, καὶ ἐβόα πῶς διὰ
 » τῆς φωνῆς τῶν ἐλεφάντων.
108. « Ἐκ δὲ τοιούτου χρονίου πολέμου καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς
 » ἀπέκαμον, οἷς οὐδ' ὀλίγος κάματος γίνεται ἐν τῷ βα-
 » στάζειν τὴν γῆν ἅπασαν ¹.
109. « Ὁ δὲ φρόνιμος καὶ ἀκαματοχάρμης Ἀρζούνας, ἐλέει κι-
 » νούμενος, εἶπε πρὸς τοὺς ἥρωας· « Ἀναπαύθητε μι-
 » κρόν τι. »
110. « Οἱ δὲ, ἐπαινέσαντες τὸν λόγον τοῦ Ἀρζούνα, ἐπὶ τῶν
 » νώτων τῶν ἵππων καὶ τῶν ἐλεφάντων ὕπνον ἔλαβον,
 » ὃς ἀναπαύει τὸν πόνον, ὥς Θεός.
111. « Ἀμφότεροι οὖν οἱ στρατοὶ, θωρακοφοροῦντες, καὶ λαμ-
 » προὶ ὄντες τοῖς διαφόροις λαμπροῖς κοσμήμασι, καὶ κοι-
 » μώμενοι ἀκίνητοι, ἐφαίνοντο ὥσπερ ἀγάλματα ἐν τῷ
 » οἴκῳ τοῦ Ἰάμα.
112. « Ἀνέτειλε δ' ἡ Σελήνη, ὥσπερ θίξουσα ταῖς ἀμβροσιο-
 » σταλάχοις ἀκτίσιν, ὥς χερσὶ, τῶν ἀπογόνων ἐαυτῆς

1. Ὁ βασιλεὺς λέγεται γεοῦχος, τουτέστι κύριος καὶ κυβερνήτης
 τῆς γῆς.

- » ἡρώων, τῶν κοιμωμένων καὶ θλιβομένων τοῖς τραύμασι.
113. « Ἀντέλαμπε δ' ἐν τοῖς ρεῖθροις τῶν αἱμάτων ἡ διχότο-
 « μος Σελήνη, καὶ ἐφαίνετο, ὥςπερ εἰ ἐδιχοτομήθη τὸ
 « σῶμα ἐν τῷ φθοροποιῷ πολέμῳ τῶν ἑαυτῆς ἀπογόνων.
114. « Εἰσέδου δ' ἔπειτα ὁ Ἥλιος εἰς τὸν αἰθέρα, ὥς εἰς οἶκον,
 « ἀγλαϊσθέντα πρότερον τῇ ἀγλαᾷ Σελήνῃ, καὶ ἐποίησε
 « τὴν γῆν πλήρη ἀκτίνων ¹.
115. « Λόγοις δ' ἐπιπληκτικοῖς ἐπιπληττόμενος ὁ Δρόνας ὑπὸ
 « τοῦ Δουριοδάνα, θυμωθεὶς, ἔπληττε θείοις ὄπλοις καὶ
 « τοὺς ὄπλων ἀπείρους ².
116. « Ὁ μὲν οὖν Δρόνας, ὥς ὁ ὁδὸς τοῦ Ἰάμα, ὄλεθρον ἐποίει
 « περὶ τὴν ἔω τῇ στρατιᾷ τῶν πολεμίων, τῶν πολέμῳ
 « προσκειμένων, καὶ προθυμουμένων.
117. « Ἰδόντες δ' οἱ θεοὶ τὸ φλογερὸν τόξον ἐκείνου, τὸ κατα-
 « ναλίσκον πολλοὺς τοῖς ἐξ αὐτοῦ θέλεσιν, ὥς δαυλοῖς
 « ἡμμένοις, ἔλεγον φόβῳ οὕτωςί·
118. « Μὴν τὸ προμετώπιον ὄμμα τοῦ τριοφθάλμου Σίβα ἤλ-
 « θε παρὰ καιρὸν τῆς παγκοσμίου φθορᾶς εἰς τὴν παλάμην
 « νοῦ Δρόνα, ἐπὶ φθαρᾷ τῆς ζωῆς τῶν ζώντων·»
119. « Τῶν μὲν οὖν βελῶν τοῦ Δρόνα ἐμπιπτόντων καὶ διαρ-
 « ρηγνύντων ἀσπίδας, θώρακας, καὶ ἐλέφαντας, οἱ ἔμπει-
 « ροὶ ἀπέφευγον αὐτὰ, ἐμβάπτιζόμενοι εἰς τὸ αἶμα, ὥς
 « εἰς τὸ πέλαγος.
120. « Ἐκ δὲ τῶν τετμημένων κεφαλῶν τῶν υἱῶν τοῦ Δρου-
 « πάδα, αἵματος ὠκεανὸν ἐποίησεν, ὑπερβαίνοντα καὶ τὸν
 « πλημμυροῦντα ὠκεανὸν ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ.
121. « Ἐπιδραμόντες δὲ ὁ Βιράτας, καὶ ὁ Δρουπάδας, οἱ ὄν-

1. Πλουτοδότειραν (ἐκφρασις τοῦ πρωτοτύπου). Διφορεῖται δὲ οὗτος ὁ στίχος.

2. Τὸ γὰρ θεῖον ὄπλον οὐ ῥίπτεται κατὰ τοῦ ὄπλων ἀπείρου.

- » τες ὡς δύο ὀδόντες τοῦ ὡς ἐλέφαντος θανάτου, ἐπλητ-
 » τον σφοδρὰ, ὡς ὄρος, αὐτὸν τὸν Δρόναν.
122. « Βουλόμενος δ' ὁ Δρόνας καταπιεῖν ἅμα τὴν τοῦ Ἰουδι-
 » στίρα θερμότητα καὶ εὐκλειαν, ὡς Σελήνην, καὶ ὡς
 » Ἥλιον, ἀπέδειξε τὰς κεφαλὰς τοῦ Βιράτα καὶ τοῦ Δρου-
 » πάδα, ὡς ζεῦγος Ραχοῦ¹, τμηθείσας τοῖς αὐτοῦ βέλεσιν.
123. « Ἐπελθόντος δὲ κατὰ τοῦ Δρόνα ὁ Βήμας, καὶ ὁ Δρυστα-
 » διούμνας, καὶ ἄλλοι ἥρωες, ἐπεσχέθησαν ὑπὸ τε τοῦ
 » Καρνᾶ, καὶ Σακουνῆ, καὶ ἄλλων ἡρώων, ὡς ἐλέφαντες,
 » ὑπ' ἐλεφάντων.
124. « Ἐνταῦθα ἐξαίσιος φθορὰ ἐγένετο, καὶ βαθεῖα κόνις ἀνη-
 » γέρθη, ὡς τὸ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος σκότος· οἱ δὲ
 » στρατοὶ συνεμίγησαν, ὡς οἱ ὠκεανοὶ ἐν τῇ συντελείᾳ·
 » θροῦς τε ἦν καὶ θύρυξος φοβερός.
125. « Ποταμοὶ δ' αἵματος ἔρρεον, ἔχοντες ἀντὶ μὲν πηλοῦ
 » σάρκας τεθνεώτων, ἀντὶ δ' ἄμμου μαργαρίτας, διαρ-
 » ριπτομένους ἐκ τῶν πληττομένων μετώπων τῶν ἐλε-
 » φάντων.
126. « Κατέφθειρε δ' ὁ Δρόνας τὰς ἐπτὰ Ἀξουχινὰς τοῦ Ἰουδι-
 » στίρα, καθὼς ὁ Ἥλιος κατὰ τὴν ἑω τῶν ἐπτὰ γεῶν
 » τὸ σκότος, καὶ τὸ θαλάσσιον πῦρ τὰς ἐπτὰ θαλάσσας.
127. « Ἐνταῦθα ὁ Κρισνᾶς ἔλεξε πρὸς τοὺς Πανδοίδας· « Οὐ-
 » τος ἀνίκητός ἐστιν, ἐν ὧσιν ὀπλοφορεῖ· τότε δ' ἀφήσει
 » τὰ ὅπλα, ὅταν ἀκούσῃ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· εἰ-
 » ρήσθω οὖν τρόπῳ ὁ θάνατος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. »
128. « Τοῦ μὲν οὖν Ἀρζούνα ἀκούσαντος, εὔσαντός τε τὰ
 » ὦτα, καὶ κλίναντος τὴν κεφαλὴν, τοῦ δὲ Ἰουδιστίρα

1. Καθὼς ἡ μυθευομένη κεφαλὴ τοῦ Ραχοῦ ποιεῖ ἐκλειψιν, καταπί-
 νουσα τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην.

- » νυγέντος μὲν τὴν καρδίαν καὶ σιωπήσαντος, κατανεύσαν-
 » τος δὲ ὁπωσοῦν,
129. « Ὁ Βήμας, ἀνελὼν τὸν ἐλέφαντα, ᾧ ὄνομα Ἀσβατάμας,
 » τοῦ βασιλέως τῆς Μαλάβας χώρας, ἐξεφώνησεν· « Ἀν-
 » ρέθη ὁ Ἀσβατάμας. »
130. « Ἀκούσας δὲ τοῦτο τὸ ἄχαρι ὁ Δρόνας παρὰ τοῦ Βήμα,
 » κλίναντος τὴν κεφαλὴν αἰσχύνῃ, πάλιν ἐπολέμει, μὴ
 » πιστεύσας τῷ λόγῳ· ἦδει γάρ, ὡς οὐκ ἂν νικηθεῖν ὑπὸ
 » τινος ὁ υἱὸς αὐτοῦ.
131. « θυμωθεὶς δὲ, ἐξηκοντακισχιλίους ἥρωας τοῦ βασιλέως
 » τῆς Πανσάλας χώρας ἀπέκτεινε, βουλομένους αὐτὸν ἀνε-
 » λεῖν, καθὼς ὁ Καπίλας τοὺς ἐξηκοντακισχιλίους υἱοὺς
 » τοῦ βασιλέως Σαγάρα.
132. « Κατέκαυσε δὲ τῇ Βραχμάστρᾳ ἑκατὸν μυριάδας ἡρώων,
 » καὶ ἤθλει καὶ ἡνδραγάθει, ὡς νέος, καίπερ ὢν τετρα-
 » κοσίων ἐτῶν.
133. « Ποιῶν δὲ τοσοῦτον φόνον, ἐκωλύθη, ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ
 » ὑπὸ τῶν θείων Βραχμάνων· καὶ ἀμφιβάλλων εἰ ἄλλ-
 » θεύει ὁ λόγος τοῦ Βήμα, ὅτι ὁ Ἀσβατάμας ἀνῆρέθη,
 » ἡρώτησε τὸν φιλαλήθη Ἰουδιστίραν.
134. « Παρακληθεὶς δὲ λίαν ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ ὁ Ἰουδιστίρας,
 » ἵνα παῦσις γένοιτο τῆς μεγάλης φθορᾶς, ἐβεβαίωσε καὶ
 » αὐτὸς τὸν λόγον· προσέθηκεν ὅμως τελευταῖον, ὑπο-
 » φωνήσας, « Ἐλέφας. »
135. « Ὁ δὲ Δρόνας, μὴ ἀκούσας τῆς λέξεως, ἐλέφας, ἐκ τοῦ
 » ἥχου τῆς κόγχου τοῦ Κρισνᾶ, διαταραχθεὶς, ἔστη ἐκ
 » λύπης ἐν ἀκαρεῖ ἀκλόνητος.
136. « Τηνικαῦτα οἱ ποδῆνεμοι ἵπποι¹, οἱ φέροντες τὸν βασιλέα
 » Ἰουδιστίραν, μὴ θέγοντες πλέον τῆς γῆς, ἐπάτουν τότε

1. Δηλ. ἡ ψευδολογία τοῦ Ἰουδιστίρα ἐποίησε τοὺς ἵππους αὐτοῦ βραδεῖς.

156. « Οὗτος ὁ ἀτάσθαλος καὶ σκληρὸς Βραχμὰν Δρόνας, ὁ
 « ἀναιρῶν διὰ τῆς Βραχμάστρας καὶ τοὺς ἀπείρους ὄπλων,
 « καὶ ἀδίκως καὶ ἀχαλίνως πολεμῶν, καὶ ἐχθρικός ὢν
 « τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, ἀνηρέθη ὑπ' ἐμοῦ.
157. « Ὁ δὲ προπάτωρ Βήσμας, καὶ ὁ γέρων Βαγαδάττας, ὁ
 « φίλος τοῦ σοῦ πατρὸς, οἱ πολεμοῦντες νομίμως, τίνι
 « τρόπῳ ἀνηρέθησαν ὑπὸ σοῦ; εἰπέ.»
158. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Δρυσταδιούμνας, ὁ μὲν Ἀρζούνας
 « ἐνητένισε πρὸς αὐτὸν ἀγριωπῶς· ὁ δὲ Σατεκῆς ἀπεκρί-
 « νατο, ἐρυθρὸς ὢν τὸ ὄμμα θυμῷ, ὡς πυρί·
159. « Οὐαὶ ἡμῖν τοῖς κακοτρόποις, οἳ ἐλέπομεν ἐνώπιον σέ
 « τὸν φονέα σεβασμίου ἀνδρὸς ἡσυχοί, καὶ περ ὄντα ἄξιον
 « θανάτου!»
160. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Δρυσταδιούμνας· « Ὁ Βουριδάτας ¹ ἐκεῖ-
 « νος, οὗ ἡ χεὶρ ἐκόπη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ὑπὸ τίνος
 « ἀνηρέθη, ὅτε ἦν ἐν θεωρίᾳ, ὁ πολλὰς θυσίας τελῶν, καὶ
 « σημαίαν ἔχων τὴν ἐν τῇ θυσίᾳ στήλην;»
161. « Ὁ μὲν οὖν Σατεκῆς, καὶ ὁ Δρυσταδιούμνας, ἔτοιμοι
 « ὄντες ἀλληλοκτονῆσαι, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους· «Ὡ μαι-
 « φόνε καὶ κακοῦργε, εἰ πάλιν εἴποις τοιοῦτον λόγον,
 « ἀποκτενῶ σε.»
162. « Ἐπεσχέθησαν δὲ ξιφουλκοὶ ὄντες, ὑπὸ τοῦ Βήμα, τῷ
 « λόγῳ τοῦ Κρισνᾶ· ἡ δὲ Νυραϊανάστρα τοῦ Ἀσβατάμα
 « ἐφέρετο, καταλάμπουσα καὶ καταφλογίζουσα πᾶσαν
 « διάστασιν τοῦ τόπου.
163. « Βλέπων δ' ὁ Ἰουδιστίρας τὴν στρατιὰν πάσχουσαν ὑπὸ
 « τῶν πολυειδῶν ὄπλων, τῶν ἐξερχομένων ἐκ τῆς Να-

1. Ὁ καὶ Βουρισραβᾶς. — Ὁ Σατεκῆς ἔκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὄντος ἐν θεωρίᾳ.

- » ραϊανάστρας, ἀτενίσας πρὸς τὸν Ἀρζούναν, ἔφη τοῖς
 » βασιλεῦσιν·
164. « Οὗτος ὁ Δρόνας ἐστίν, ὃς ἔκτεινε δόλῳ τὸν ἔφηβον καὶ
 « ἄβρὸν Ἀθημανιοῦν ¹. παρήημι τὸν Σατεζίτην, καὶ ἄλ-
 » λους τοιοῦτους ἥρωας.
165. « Οὗτος ὁ Δρόνας ἐστίν, ὃς ἔδωκε τῷ Δουριοδάνᾳ δυσ-
 « διαρρήκτον θεῖον θώρακα· τούτου τοῦ γέροντος ἐπὶ τῷ
 « θανάτῳ, ὀργισθεῖς, ἀδιάφορος ἐγένετο ἐν πολέμῳ ὁ
 « Ἀρζούνας.
166. « Σωτηρία ἔστω τούτῳ τῷ Ἀρζούνᾳ· φύγετε ὑμεῖς·
 « ἐγὼ δ' αὐτὸς ἐμπεσοῦμαι τῷ πυρὶ τοῦ Ἀσβατάμα· ὑπὸ
 « τίνος γὰρ νικηθεῖν ἂν οὗτος, ὁ ὅμοιος τῷ Κάλα; »
167. « Ὁ δὲ Κρισναῖς, ἀνατείνας τὴν χεῖρα, εἶπε πρὸς τοὺς
 » κατακαυομένους βασιλεῖς· « Οὐ κατακαυθήσονται ὑπὸ
 » τοῦ ὅπλου τοῦ Ἀσβατάμα, οἵτινες ἀφήσουσι τὰ ὅπλα
 » καὶ τὰ ἄρματα. »
168. « Ἀκούσας ὁ Βήμας, ἔφη· « Μὴ φοβήθητε, βασιλεῖς·
 » ἴδετε· ἐγὼ τοῦτον τὸν ἄσπλαγχνον Ἀσβατάμαν ἀπο-
 » κτενῶ ταύτῃ τῇ κορύνῃ. »
169. « Τοιαῦτα εἰπὼν, ἦν εἰς τὸ πρόσω, θέων, καὶ ἀναβοῶν·
 » ὁ δ' Ἀσβατάμας, γελάσας, ἔφη· « Οὗτος μωρὸς ἐστί· »
 » καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὸν βελῶν.
170. « Τὸ δὲ πυροβόλον ὅπλον τοῦ Ἀσβατάμα ἀφῆκε τοὺς
 » βασιλεῖς ¹, τοὺς ἀφέντας τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἄρματα, καὶ

1. Ὁ Ἀρζούνας ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου Δρόνα περί-
 λυπος ἦν, καὶ ἀργὸς καὶ ψυχρὸς εἰς πόλεμον· διὰ τοῦτο ὁ Ἰουδιστίρας
 προτείνει ταῦτα, εἰς ἐξαψιν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ.

2. Τὸ πυροβόλον ἐκεῖνο ὅπλον ἦν πρότερον διηρημένον εἰς φλόγας
 πολλὰς, εἰς τὸ κατακαῦσαι πολλούς· ἥδη δὲ ἐν ἐγένετο εἰς τὸ κατα-
 καῦσαι μόνον τὸν Βήμαν.

» ἐν γογονός, ἦλθε κατὰ τοῦ Βήμα, τοῦ φόβου τῶν
» ἐχθρῶν.

171. « Τηνικαῦτα ὁ Βήμας, περιεστοιχισμένος φλοξί πολλαῖς
» τοῦ ὄπλου, ἐφαίνετο, ὡς φλογερὸς ἥλιος ¹, περιεστοι-
» χισμένος τῷ ἐπὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος πυρί.

172. « Ὁ δ' Ἀρζούνας ἔρριψε τὴν *Βαρουνάστρα* ² εἰς δια-
» φύλαξιν τοῦ Βήμα· ἀλλὰ κᾶκείνη ἀλυσιτελής ³ ἐγέ-
» νετο ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς *Ναραϊανάστρας*.

173. « Πολεμῶν δ' ὁ Βήμας σταθερῶς, καίπερ καταφλεγόμε-
» νος τῇ *Ναραϊανάστρα*, εἰς ἀπορίαν ἤγαγε τὸν νοῦν καὶ
» αὐτῶν τῶν οὐρανοπόλων θεῶν.

174. « Ὁ δὲ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἀφέντες τὸ ἑαυτῶν ἄρ-
» μα, τὸ ἔχον ἵππους βραδεῖς ἐκ τῆς φλογός, ἔδραμον
» πεζοί, καὶ ἐλκύσαντες τὸν Βήμαν ἀπὸ τοῦ ἄρματος,
» ἔρριψαν εἷα καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ.

175. « Ἐσβέσθη δ' ἐκεῖνο τὸ πύρινον ὄπλον σὺν τῷ πάθει τοῦ
» στρατοῦ τῶν Πανδοῖδων, καὶ τῷ ἄχθει τοῦ κόσμου,
» καὶ τῇ ἐφέσει ⁴ τοῦ Ἀσβατάμα.

176. « Παρακληθεῖς δ' ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα ὁ Ἀσβατάμας εἰς
» τὸ ρίψαι πάλιν ἐκεῖνο τὸ ὄπλον, καὶ εἰπὼν, ὡς οὐ
» ριπτέον δις τὸ θεῖον ὄπλον, ἐφώρμησε τολμηρῶς ⁵.

177. Νικήσας δὲ βέλεσι πολλοῖς, ὡς κεραυνοῖς, τὸν Σατεκὴν
» καὶ τὸν Δρυσταδιούμεναν, ἐγκάτοικον ἐποίησεν ἐν τῇ
» πόλει τοῦ Ἰάμα τὸν βασιλέα Σουδαρσάναν, τὸν υἱὸν
» τοῦ Πουροῦ.

1. Ὁ Βήμας φλογερὸς ἦν πρότερον, φλογερότερος δ' ἤδη ἐγένετο.

2. Βαρουνάστρα ὄπλον τοῦ Βαρούνα, ὃ ἐστὶν ὑδροβόλον.

3. Ἀνερίγητος.

4. Ἦν εἶχεν εἰς τὸ κατακαῦσαι.

5. Ὑπερήφανος (ἐκφρ. τοῦ πρωτοτύπου).

178. « Ὁ μὲν οὖν Ἀσθατάμας, ἐπέδραμε κατὰ τῆς στρατιᾶς
 » τοῦ Ἰουδιστίρα, φευγούσης φόβῳ· ἐπισχεθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἔρριψε τὸ θεῖον ὄπλον.
179. « Οἱ δὲ στρατιῶται, θιγόμενοι ταῖς φλοξίν ἐκείνου τοῦ
 » πυρίνου ὄπλου, ἐφαίνοντο ὥσπερ εἰ ἐλείχοντο ταῖς
 » γλώσσαις τῶν διακόνων τοῦ θανάτου.
180. « Κατακαῦσαν δ' εὐθέως ἐκεῖνο τὸ ὄπλον μίαν Ἀξαου-
 » χινίν, οὗ ἐκ τοῦ θαθέως καπνοῦ ὁ μὲν Ἥλιος ἐσκοτίσθη,
 » τὰ δ' ἄστρα ἀνεφάνη, ἦλθε κατὰ τοῦ Κρισνᾶ καὶ Ἀρ-
 » ζούνα.
181. « Οἱ δὲ δύο μέλανες, οἱ ὄντες ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς μά-
 » χης¹, ἐμπεριειλημμένοι ταῖς φλοξίν ἐκείνου τοῦ πυρί-
 » νου ὄπλου, ἐφαίνοντο, ὡς κυάνεοι λίθοι, ἐντεθειμένοι
 » ἐν μέσῳ χρυσῶν ἐνωτίων.
182. « Κατασβέσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸ πῦρ ἐκεῖνο διὰ τῆς ρι-
 » φθείσης Βραχμάστρας, ἐφαίνετο λίαν ἐκλαμπρος, ὥς-
 » περ χρυσοῦς, ὃς ἐξάγεται ἐκ πυρός.
183. « Μὴ ποιήσας δὲ τὴν γῆν ἄνευ τῶν Πανδοῖδων ὁ Ἀ-
 » σθατάμας, ἀποσβεσθέντος τοῦ πυρίνου ὄπλου, ψέγων
 » τὰ θεῖα ὄπλα, εἶδεν ἐξαίφνης τὸν Βεάσαν.
184. « Καταβὰς δὲ ἀπὸ τοῦ ἄρματος, καὶ προσκυνήσας τὸν
 » ὄσιον, ἠρώτησε· « Τίνος ἔνεκα τὸ ὄπλον μου ἀνενέρ-
 » γητον ἐγένετο κατὰ τοῦ Κρισνᾶ καὶ Ἀρζούνα;
185. « Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ὁ ὄσιος· « Γίνωσκε, τέκνον, ὡς
 » οὗτοι, ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἀ-
 » σκούμενοι Νάρας καὶ Ναראϊάνας, οἱ ἐνηνθρόπησαν.
186. « Ὁ μὲν Ναראϊάνας², ἀσκήσει χρησάμενος ἐβδομηκον-

1. Δηλ. πρόμαχοι.

2. Ὁ Ναראϊάνας ὁ Κρισνᾶς ἐστι.

- « τακισχίλια ἔτη, λατρεύων τῷ φαλῷ, καὶ τιμῶν τὸν
 « Σίβαν, ὁμοιος αὐτῷ ἐγένετο ¹.
187. « Σὺ δὲ, θεραπεύων καὶ τιμῶν τὴν εἰκόνα τοῦ Σίβα,
 « ἔτυχες μοίρας, ἐκείνου τοῦ Σίβα. Ὁ μὲν γὰρ φαλός, ἡ
 « φύσις ἐστὶ τοῦ παντός· ἡ δὲ εἰκὼν τοῦ Σίβα, μέρος
 « ἐστὶ τοῦ παντός.
188. « Ὅθεν σὺ, ὁ ὢν μοῖρα τοῦ Σίβα, μὴ ἀντίστηθι τῇ δυ-
 « νάμει τοῦ Ἀρζούνα καὶ τοῦ Κρισνᾶ, οἳ εἰσιν αὐτός ὁ
 « Σίβας, καὶ ἀεὶ ὁμοφυεῖς ². »
189. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Βεάσα, καὶ ἀφάντου γενομένου,
 « ὁ Ἀσδατάμας, προσκυνήσας τῷ νοὶ τὸν Σίβαν, ἐγνώ-
 « τὸν Κρισνᾶν καὶ τὸν Ἀρζούναν μορφάς τοῦ Σίβα, καὶ
 « ἀφῆκε τὸν θυμόν.
190. « Πausαμένων δὲ τῶν βασιλέων τοῦ πολεμεῖν, ἐπαύ-
 « σατο καὶ ὁ Ἀρζούνας· καὶ πορευόμενος εἰς κατασκή-
 « νωσιν, ἐθεάσατο τὸν Βεάσαν καθ' ὁδόν.
191. « Προσκυνήσας δὲ τὸν ὅσιον, ἤρετο· « Ὡράθη ὑπ' ἐμοῦ
 « ἄνθρωπός τις, τρίαῖναν ἔχων ἐν χειρὶ, καὶ ἀναιρῶν τοὺς
 « ἀπογόνους τοῦ Κουροῦ ταῖς τρισὶν αἰχμαῖς, ὡς τρισὶ
 « γλώσσαις, ἱκαναῖς εἰς ἀνάλωσιν τῶν τριῶν κόσμων·
 « τίς οὗτός ἐστι ; »
192. « Πρὸς δὲν ἀπεκρίνατο ὁ ὅσιος· « Οὗτός ἐστιν ὁ Σίβας ³,
 « ὁ γαμέτης τῆς θυγατρὸς τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ, ἡ Καλπαβρίζα
 « τῶν τριῶν κόσμων, ὃς ἐπὶ σοὶ ἐχάρη, χάριτι τοῦ Κρισνᾶ.

1. Δηλ. ἤττων εἴ τοῦ Κρισνᾶ· ἐπειδὴ ἐκεῖνος μὲν αὐτός ἐστιν ὁ Σί-
 βας, σὺ δὲ μοῖρα καὶ μέλος τοῦ Σίβα. Ὁ μὲν φαλός αὐτό ἐστι τὸ πᾶν·
 ἡ δὲ μορφή τοῦ Σίβα μέρος ἐστὶ τοῦ παντός. Ἐντεῦθεν ἀποδεικνύεται,
 ὡς ὁ φαλός, φύσις ἐστὶ τοῦ παντός.

2. Τὴν αὐτὴν ἔχουσιν ἀμφότεροι φύσιν.

3. Ὁ πάντα πᾶσι τὰ ἐφετὰ διδούς.

193. «Τοῦτον γίνωσκε αἷτιον ¹, ἀναίτιον ², δεσπότην, ἀδέ-
 » σποτον, γνωστὸν, ἄγνωστον, ἐραστὸν καὶ ἀνέραστον ³.

194. «Τοιαύτην θεολογίαν ἀναπτύζαντος τοῦ Βεάσα πρὸς τὸν
 » Ἀρζούναν, καὶ ἀπελθόντος, οἱ ἥρωες ἦλθον ἕκαστος
 » εἰς τὰ ἑαυτῶν κατασκευώματα περὶ τὴν ἐσπέραν· καὶ
 » ποιήσαντες τὴν νύκτα, ὡς ἡμέραν, τῇ ἀγλαΐᾳ τοῦ
 » ἑαυτῶν σώματος, διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους τὰ τῶν
 » ἀρίστων ἡρώων ἀνδραγαθήματα.»

Σεβέσθω, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
 καλοῦ διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἐγκρατὴς Ἀμάρας, οὗ τῆς
 γλώττης ἔργον ἐστὶν ἡ Βαλαβάρата, τὸ μέγα Ποίημα, τὸ
 χαρὰν παρέχον τοῖς ποιηταῖς, καὶ πηγὴ ὃν ἀμβροσίας· οὗ ἡ
 Ἑβδόμη Πάρβα, ἥ ὄνομα Δροναπάρβα, ἔλαβε πέρας.

Ἐν ταύτῃ τῇ Πάρβα ἐμπεριέχονται τέσσαρα μὲν Κεφάλαια,
 ἑξακόσιοι δὲ καὶ ἑβδομήκοντα ἑπτὰ στίχοι, κατὰ τὸ μέτρον
 τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τετάρτου Κεφαλαίου,

τοῦ Ἑβδόμου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Αἷτιός ἐστι καὶ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως πάντων.

2. Ἀναίτιος, δηλ. μὴ ἔχων ἀρχὴν τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως.

3. Ἐρᾶται μὲν ὑπὸ πάντων, αὐτὸς δὲ οὐδενὸς ἐρᾶ, ἀνενδεῆς δηλ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ¹,

ὃ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Καρνᾶ.

1. Ὁ Βισνοῦς, ὁ γενόμενος Βεῤῥσας, ὥστε εἰπεῖν τὰ ἑαυτοῦ κατορθώματα ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ κόσμου, τὰ ἄρρητα καὶ τῷ λόγῳ τῆς τοῦ λόγου ἐφόρου θεᾶς, διαφυλάττοι ὑμᾶς.
2. Ὁ δὲ Σανζαΐας, ἀποτείνας τὸ ὄμμα εἰς τὴν Κουρουξέ-τραν, καὶ ἰδὼν τὸν μέγιστον πόλεμον, ἔφη τῷ Δρυτα-ράστρᾳ, ἀχθομένῳ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα·
3. « Μετὰ τὸν Δρόναν, ψηφισθεὶς ἀρχιστράτηγος τῶν Καου-
» ραβῶν ὁ Καρνᾶς, τῇ γνώμῃ τοῦ Ἀσβατάμα, ὑπὸ τοῦ
» βασιλέως Δουριοδάνα, ἔβλεπε τὸν τριττὸν κόσμον, ὡς
» ἄχυρον, ὅμματι φλογερῷ ἐκ θυμοῦ, ὡς πυρός·
4. « Τάξας δ' εἰς σχῆμα κροκοδείλου τὸν στρατὸν ὁ Καρ-
» νᾶς, ὃ βασιλεῦ, ρίπτων βέλη νικητικὰ τοῦ κόσμου, ὡς
» ἄλλος Ἔρως, τίνος καρδίαν οὐκ ἐτάραξεν;
5. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, κοσμήσας τὴν γῆν, τὴν μορφὴν τοῦ
» Σίβα, τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ, ταχθέντι εἰς σχῆμα διχο-
» τόμου Σελήνης, ἔκαιεν, ἔμπροσθεν τοῦ πολεμίου στρα-
» τοῦ, ὡς ὁ προμετώπιος ὀφθαλμός τοῦ Σίβα, δεινὸς ὢν
» καὶ φοβερὸς τοῖς φλογεροῖς ὄπλοις.
6. « Ἀντεφώρμησαν δ' οἱ μαχηταί, κοσμοῦντες τὸν αἰθέρα
» σπινθῆρσιν, ὥσπερ θραύμασι συντετριμμένων ἀκτίνων
» τοῦ Ἡλίου, τοῖς ἐξαγομένοις ἐκ τῶν συναρασσομένων
» ἀλλήλοις βελῶν.

1. Τὸ ὄγδοον Βιβλίον μονοκέφαλόν ἐστι.

7. « Ἐκ δὲ τῶν χρομένων αἱμάτων ¹ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἐφαί-
 » νετο, ὡς ἡ γῆ ἐκοσμήθη μεμιγμένοις κρόκῳ ἰδρῶσιν
 » ἑκατέρας τῆς νίκης ², τῆς ἰδρύσεως ἐκ τῆς θερμότητος
 » τῶν βασιλέων ἑκατέρου τοῦ στρατοῦ.
8. « Περὶ δὲ τὴν ἔω, ἐκ τοῦ ἐφάλλεσθαι εἰς ὕψος τὰς κε-
 » φαλάς ³ σὺν τοῖς ἐνωτίοις, κοπτομένας τοῖς ζυροειδέσι
 » βέλεσι τῶν πολεμίων, ἐδόκει, ὥσπερ εἰ προαπάντησις
 » ἐγίνετο ⁴ τοῦ φίλου Ἡλίου ὑπὸ τῶν λωτῶν, καὶ ὑπὸ
 » τοῦ ζεύγους τῶν χηναλωπέκων ⁵.
9. « Ὑπὸ δὲ τοῦ Βήμα, ἐποχομένου ἐλέφαντι, ὁ βασιλεὺς
 » Κουλούτας ⁶ ἀνιρέθη, καὶ ὁ ἐλέφας αὐτοῦ, ὃς ἐρυθρὰς
 » ἐποίει τὰς κούμβας τῶν ἐλεφάντων τῶν μερῶν τοῦ κό-
 » σμου, ὡς κινάβarei, τῷ διαχρομένῳ αἵματι ἐκ τῆς πλη-
 » γῆς τῆς κορύνης.
10. « Τοῦ δ' Ἡλίου καλυφθέντος πολλῇ κόνει, διηκούσῃ μέ-
 » χρις εἰς οὐρανόν, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου κατέπαυσε τὴν κόνιν
 » ἐροχῇ αἱμάτων τῶν πολεμίων, ἀναιρουμένων τοῖς
 » ὄπλοις αὐτοῦ.
11. « Ἀνελὼν δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα φάλαγγας ριφοκινδύνων
 » ἀνδρῶν, ἐποίησε τὴν γῆν τοῦ πολέμου πλήρη αἵματος

1. Τὸ μὲν αἶμά ἐστιν, ὡς ἰδρῶς, ἡ δὲ Νίκη ὡς γυνή· τῆς δὲ γυναι-
 κὸς ἀληλιμμένης κρόκῳ, ὁ ἰδρῶς ξανθὸς γίνεται.

2. Ἐκάτερος ὁ στρατὸς νίκην ἠῦχετο, καὶ διὰ τοῦτο δύω νίκας ὁ
 ποιητὴς ὑποτίθησι.

3. Αἱ κεφαλαί, ὡς λωτοί, τὰ δὲ ζεύγη τῶν ἐνωτίων, ὡς ζεύγη χη-
 ναλωπέκων.

4. Ἐφαίνετο, ὥσπερ εἰ ἐποιοῦν ὑποδοχὴν τοῦ ἀνατέλλοντος Ἡλίου.

5. Οἱ λωτοὶ καὶ οἱ χηναλώπεκες· περὶ γὰρ τὴν ἔω, ὅτε ἀνατέλλει ὁ
 Ἥλιος, καὶ οἱ λωτοὶ θάλλουσι καὶ οἱ χηναλώπεκες χαίρουσιν, ὡς μι-
 γέντες μετὰ τὴν νυκτερινὴν διάζευξιν.

6. Ὀνομαστὸς ἦν ἐπὶ τῇ κορύνῃ ὁ Κουλούτας.

» ἐρυθροῦ ¹, ὥςπερ ἐλέμματος τοῦ πυροειδοῦς αὐτοῦ
» θυμοῦ.

12. « Δύω δὲ βασιλεῖς ὁμομήτριοι, ὁ Δανδαδάρας, καὶ ὁ
» Δάνδας, καταβληθέντες ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ Ἄρ-
» ζούνα, ἦλθον εἰς τὸν δίσκον τοῦ Ἡλίου, ὥςπερ αἰτήσον-
» τες πολλὴν θερμότητα.

13. « Ἐφώρμησε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς Πανδέας, ὁ ὢν τῆς μὲν
» στρατιᾶς τῶν Πανδοϊδῶν κορυφαῖος πολῦτιμος λίθος,
» τῆς δὲ τῶν Καουραβῶν Ῥούδρας ² ἐπὶ τῆς συντελείας
» τοῦ αἰῶνος, καὶ βραχίονας ἔχων ὁμοίους τῷ ὀφιοβασι-
» λεῖ, καὶ ἐπαιρόμενος, ὅτι κρείττων ἐστὶ παντὸς ἄλλου.

14. « Τούτου τὴν κεφαλὴν, τοῦ ἀνωτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ Καρ-
» νᾶ ἐν πολέμῳ, τὴν κοπεῖσαν τῷ ξυροειδεῖ θέλει τοῦ
» Ἀσβατάμα, καὶ πεσοῦσαν, καὶ λαμπρύνασαν πάντα τὰ
» μέρη τοῖς λαμπροῖς κοσμήμασι, τίς ἰδὼν, οὐκ ἔτεινε
» τὸ ὄμμα εἰς τὸν Ἡλίον ³;

15. « Τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ βασιλέως τῶν Βαρβάρων, τοῦ ἐν
» μεγάλοις πολέμοις θρασέος, διατεμὸν τὸ μέγα θέλος
» τοῦ Νακούλα, εἰσέβη εἰς τὴν γῆν, ὥστε λούσασθαι ἐν
» τῇ ὑπὸ γῆν Γαγγᾶ ⁴.

16. « Ὁ δ' ἀγαθὸς καὶ μεγαλόφρων Καρνᾶς, ὁ νικητὴς τῶν
» ἐχθρῶν, καὶ περιβόητος ἐν παντὶ μέρει, οὐκ ἀνείλε τὸν

1. Τὸ αἷμα ἦν τὸ πυροειδὲς αὐτοῦ βλέμμα.

2. Δηλ. φθοροποιός.

3. Πᾶς τις ἐνόμισεν, ὅτι ὁ Ἥλιος ἔπεσεν.

4. Ἀκαθάρτον ἐγένετο τὸ θέλος, ἐπειδὴ ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀκαθάρτου, καὶ διὰ τοῦτο εἰσέδου εἰς τὴν γῆν, πεσὼν εἰς τὸ λούσασθαι ἐν τῇ ὑπὸ γῆν Γαγγᾶ, καὶ καθαρθῆναι. Μυθολογεῖται, ὡς ἡ Γαγγὰ εἰς τρεῖς ῥύακας διαιρεῖται, ἐξ ὧν ὁ μὲν ῥέει εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ δὲ εἰς τὸν ἐπιχθόνιον κόσμον, ὁ δὲ εἰς τὸν ὑποχθόνιον.

» Νακούλαν, ἐλθόντα κατὰ συγχυρίαν εἰς τὸ πρόσω, ἐνθυ-
 » μούμενος τὸν λόγον τῆς μητρός.

17. « Ἐκ δὲ τῶν διηκόντων μέχρι τοῦ οὐρανοῦ συνεχῶν
 » βελῶν τῶν πολεμικῶν, τῶν πολεμούντων ἀλλήλοις, οἱ
 » ἵπποι τοῦ Ἡλίου ἦλθον ταχέως εἰς τὸ τέρμα τοῦ οὐρα-
 » νου¹, νομίσαντες, ὅτι τὰ βέλη ἦσαν, ὡς πανταχό-
 »θεν βάλλουσαι μάστιγες.

Πρώτη ἡμέρα τοῦ πολέμου τοῦ Καρνᾶ.

18. « Πausαμένων τῶν ἡρώων τοῦ πολέμου κατὰ τὴν νύκτα,
 » περὶ δὲ τὴν ἕω καθοπλισθέντων πάλιν εἰς πόλεμον,
 » ὁ Καρνᾶς ἠγλαίσθη διὰ λόγου, ὃς ἐπλήρωσεν ἡδύτη-
 » τος τὸ οὖς τοῦ Δουριοδάνα, ὡς ποταμὸς ἀμβροσίας,
 » ῥέων ἐξ ὄρους.

19. « Οἶαι, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, χάριτες ἐγένοντο ὑπὸ σοῦ πρὸς
 » ἐμὲ, τοὺς μὲν εὐμενεῖς εὐφραίνουσαι, τοὺς δὲ δυσμενεῖς
 » ἀνιῶσαι, τούτων ἐγὼ ἀμοιβὴν ποιήσομαι σήμερον· κα-
 » τακαύσω γὰρ τὴν ἔφесιν τοῦ Ἀρζούνα, διακαῆς ὢν.

20. « Τῇ τε ἀνδρείᾳ τῆς ψυχῆς καὶ τῇ δυνάμει τοῦ σώματος,
 » καὶ τῇ περὶ τὰ ὅπλα τέχνη κρείττων εἰμὶ ἐγὼ τοῦ
 » Ἀρζούνα· ἐκεῖνος δὲ κρείττων ἐστὶν ἐμοῦ, διότι ἔχει
 » ἀγαθὸν ἡνίοχον· ὅθεν δός μοι τὸν Σαλέαν, τὸν κρείττονα
 » τοῦ Κρισναῖ ἡνίοχον· ἐγὼ δὲ δώσω σοι σήμερον τὴν κα-
 » λὴν νίκην. »

21. « Τούτων εἰρημένων, παρακληθεῖς ὁ Σαλέας εἰς τὸ γενέ-
 » σθαι ἡνίοχος τοῦ Καρνᾶ, ἔφη, ἀσχάλλων· » Οἶμοι! σὺ
 » γὰρ θέλεις με εἶναι ἡνίοχον υἱοῦ ἡνιόχου, τὸν ὄντα ἱα-
 » νὸν νικῆσαι πάντα τὸν κόσμον. »

1. Νῦξ ἐγένετο.

22. « Πρὸς ὃν ἀπεκρίνατο ἰλαρῶς ὁ βασιλεὺς· « ὦ στέφανε
 « τῶν ἡρώων, μὴ ἀγανάκτει· ἐν γὰρ τῷ σταδίῳ μεγάλου
 « πολέμου ἡνίοχους δεῖ εἶναι κρείττονας τῶν παραβατῶν.
23. « Ὅθεν ἀνάδεξαι γενέσθαι ἡνίοχος τοῦ Καρνᾶ, καθὼς ὁ ἄ-
 « νεμος τοῦ πυρὸς, καθὼς ὁ Βραχμᾶς τοῦ Σίβα ¹, καὶ
 « καθὼς ὁ Κρισνᾶς τοῦ Ἀρζούνα. »
24. « Τοιούτοις λόγοις, ὡς χυμοῖς ἡδέσιν ἀμβροσίας, ἥσθεις ὁ
 « Σαλέας, ἔφη προθύμως· « Γίνομαι ἐγὼ ἡνίοχος τοῦ υἱοῦ
 « τοῦ Ἡλίου, ἂν μὴ κωλύωμαι λέγειν ὅ,τι προαιρουμαι ².
25. « Τηνικαῦτα ὁ Καρνᾶς, διάδημα ἔχων λευκόν, ἀνέβη ἐπὶ
 « λεύκιππον ἄρμα, ὃ ἐδόθη παρὰ τοῦ Παρασσουράμα, ἡνίο-
 « χον ἔχων τὸν Σαλέαν, καὶ εἰκόνα ἐλέφαντος ἐπὶ τῆς
 « σημαίας.
26. « Τῶν δὲ Καουραβῶν διαρρηξάντων πάντα τὰ μέρη ἐκ
 « τοῦ θρονταειδοῦς ἀλαλαγμοῦ, ὁ Καρνᾶς, διατινάσσων
 « τὸ τόξον, ἔφη τῷ Σαλέᾳ· « Σήμερον ἐγὼ κτενῶ τὸν
 « Ἀρζούναν, καὶ φροῦδος ἔσται ὁ λόγος οὗτος· « Ὅπου
 « ὁ Κρισνᾶς, ἐκεῖ καὶ ἡ νίκη. »
27. « Ὑπ' ἐμοῦ ἀναιρεθέντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, ὁ Ἰνδρας θυ-
 « μῷ ὀψεται τοῖς ἐν ποσὶν ὄμμασιν τὰ πρόσωπα τῶν
 « θείων εἰκόνων ³ τῶν ὄπλων, ἃ ἐλεύσονται εἰς προσκύ-
 « νησιν, κύπτοντα ἐξ αἰσχύνης ⁴.

1. Ὅτε ὁ Σίβας ἀπῆλθε κατὰ τῆς Τριπούρας, ὁ μὲν γῆ τὴν ἄρμα, ἡ δὲ Σελήνη καὶ ὁ Ἥλιος τροχοί, ὁ δὲ Βισνοῦς βέλος, ὁ δὲ Βραχμᾶς ἡνίοχος, ὁ δὲ Σέσσας δράκων ἰμάς. Οὗτος ὁ μῦθος ἐστὶν ἐν τῇ Μαχαβαράτα.

2. Καὶ ὕδρεις δηλ.

3. Θεῖαι εἰκόνες, τουτέστιν ἰδεαὶ τῶν ὄπλων.

4. Μὴ δυνηθέντα σῶσαι τὰ ὄπλα τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα, κύψουσι ἐξ αἰσχύνης· καὶ διὰ τοῦτο ὀψεται ὁ Ἰνδρας τὰ πρόσωπα αὐτῶν τοῖς ἐν ποσὶν ὄμμασιν· πανταχοῦ γὰρ τοῦ σώματος ὄμματα ἔχει ὁ Ἰνδρας, ὡς χιλιόματος.

28. « Γελάσας δ' ὁ Σαλέας, ἔφη· « Διὰ τί, ὦ Καρνᾶ, οὐκ
 « αἰσχύνῃ, λέγων, ὅτι ἐπέρχεταιί σοι ; ὑπὸ τίνος οὐχ
 « ὠράθη ἦτε σὺ, καὶ ἡ τοῦ Ἀρζούνα δύναμις, ἔντε τῇ πρὸς
 « τοὺς Γανδάρδας μάχῃ, καὶ ἐν τῇ τῶν βοῶν ἀλώσει ; »
29. « Εἰπὼν δ' ὁ Καρνᾶς πρὸς τὸν Σαλέαν, « Σήμερον ὄψει
 « τὴν ἐμὴν δύναμιν, » ἔφη τοῖς ἑαυτοῦ ὑπηρέταις· « Ἐρευνή-
 « νήσατε ποῦ ἐστὶν ὁ νικῆσας τὸν Ἰνδραν καὶ τὸν Ρού-
 « δραν Ἀρζούνας, δι' ὃν τὰ ἐμὰ βέβη ἀδημονοῦντά
 « εἰσιν.
30. « Ὅστις δείξει μοι τὸν Ἀρζούναν σήμερον, τούτῳ δωρή-
 « σομαι δῶρα πολλὰ, πολυτίμους λίθους, γυναῖκας, ἵπ-
 « πους, ἐλέφαντας, ἀγαθὰς κώμας, ἢ ὅ,τι ἄλλο ἀγαθὸν
 « αὐτὸς θέλει. »
31. « Πρὸς ὃν ἔφη γελῶν ὁ Σαλέας· « Ἐγὼ οἶδα, ὦ Καρνᾶ,
 « ὡς ἀληθὴς ἔσται σου οὗτος ὁ λόγος· ὁ γὰρ Ἀρζούνας
 « αὐτὸς ἑαυτὸν δείξας, λήψεται τὸ πνεῦμά σου τὸ ἐπι-
 « θυμητὸν αὐτῷ.
32. « Σὺ, ὁ τρεφόμενος, ὡς δοῦλος, ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα, μὴ
 « ἔριζε ἐν πολέμῳ τῷ Ἀρζούνα, τῷ ὄντι κληρονόμῳ βα-
 « σιλείας, καθὼς ὁ κολοῖός, ὁ ἔδων τὰ ἀπορρίπτόμενα
 « λείψανα τῶν βρωμάτων, ἤριζεν ἐν πτήσει τῷ χηνί, τῷ
 « ἔδοντι χρυσοὺς λωτούς.
33. « Ἐν τοσοῦτῳ πῆδα εἰς ὕψος μέγα, ὦ Καρνᾶ, ὡς ἔλαφος,
 « ἐν ὅσῳ ὁ λίαν θρασυκάρδιος Ἀρζούνας οὐ πάρεστιν ὡς
 « ὀρμητικὸς λέων. »
34. « Ὁ δὲ Καρνᾶς ἀπεκρίνατο, θυμούμενος· « Ἐγὼ γινώ-
 « σκω ἑκείνον τὸν Ἀρζούναν, ὡς ἔχει· κακείνος γινώσκει
 « ἐμέ· σὺ δὲ διὰ τί τιτρώσκεις με λόγοις, ὡς βέβησιν,
 « ἐχθρὸς ὢν, ἀντὶ φίλου ;
35. « Λέγε ὅτι θέλεις· σὺ βασιλεὺς εἶ τῶν κατοίκων τῆς
 « χώρας Μάδας, τῶν βαινόντων τὰ ἄβυα, καὶ τῶν πε-

- « νόντων τὰ ἄποτα, καὶ τῶν βιβρωσκόντων τὰ ἄβρωτα·
 « πόθεν ἄρα σὺ ἀγαθός; »
36. « Διατί τοιαῦτα λέγεις πρὸς ἐμὲ, ἔφη ὁ Σαλέας, ὅτε σὺ
 « βασιλεὺς εἶ τῆς Ἄγκας, ἧς ὑπὸ τῶν κατοίκων οὐδ' ἡ
 « μήτηρ ἀφίεται, καὶ πωλεῖται ἢ τε γυνὴ καὶ τὰ τέκνα; »
37. « Σὺ ἀγανακτεῖς, καίπερ φιλικά σοι ἐμοῦ λέγοντος· πο-
 « λέμει, σχέτλιε, τῷ Ἀρζούνα. » Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Σαλέας,
 « ἤλασεν εὐθέως τοὺς ἵππους, καταπλήττων τὰς καρδίας
 « τῶν ἐχθρῶν.
38. « Ἐγὼ νομίζω, ὅτι τὰ τῶν μαχητῶν ἐέλη, τὰ διαῤῥη-
 « γνύμενα τότε ἐν τῷ αἰθέρι, ἐν τῷ συγκρούεσθαι ἀλλή-
 « λους, εἰσέβαινον τὸν Ἥλιον ¹, καὶ ἐλάμβανον σῶμα λαμ-
 « πρῶν ἀκτίνων τοῦ Ἥλιου.
39. « Ὁ δ' εὖσπλαγχνος Ἀρζούνας, ἐν τῷ ἀναιρεῖν τοὺς
 « ἐχθρούς, σταγόνας ἰδρῶτος ῥέων ἐκ τῶν ὀπῶν τοῦ δι-
 « κτυωτοῦ θώρακος, ἐφαίνετο ὥσπερ εἰ ἐδάκρυεν, ὅτι ἐκ
 « κακῆς τύχης ἤχθη εἰς τοῦτο τὸ ἔργον.
40. « Τηνικαῦτα ἔφη ὁ Σαλέας τῷ Καρνᾶ· « Θεάσαι θέαμα,
 « ὅτι τὸ ἐν πολέμῳ τοῦτο μικρὸν ἄθυρμα τοῦ Ἀρζούνα,
 « αἶρεῖ ψυχὰς μεγάλων ἡρώων.
41. « Ἐλθόντος τοῦ θανάτου, ὃ Καρνᾶ, ἰδοὺ τῆς τῶν Καου-
 « ραβῶν γηραλέας δόξης οἱ ὀδόντες ἔπεσον ², οἳ εἰσιν οἱ
 « πεσόντες μαργαρίται ἐκ τῶν βασιλικῶν καρήνων, τῶν
 « κεκομμένων τοῖς τοῦ Ἀρζούνα βέλεσιν.

1. Καθὼς οἱ θνήσκοντες ἐν πολέμῳ εἰσβαίνουσιν εἰς τὸν Ἥλιον καὶ λαμβάνουσι σῶμα λαμπρὸν, οὕτω καὶ τὰ βέλη συντριβόμενα ἐν πολέμῳ εἰσέβαινον εἰς τὸν Ἥλιον, καὶ ἐλάμβανον σῶμα λαμπρόν· τοῦτο δὲ εἰκάζεται ἐκ τῶν ἀκτίνων, τουτέστιν αἱ ἀκτίνες τὰ βέλη ἦσαν ἐκεῖνα, ἅπερ ἐγένοντο λαμπρὰ, ὡς συνθλασθέντα ἐν πολέμῳ.

2. Οἱ γὰρ ὀδόντες πίπτουσιν ἐν τῷ γήρατι.

42. « Ἰδὲ, τὰ βέλη τοῦ Ἀρζούνα, καταβάλλοντα ἐν ταύτῳ
 « ἐχθροὺς ἀνὰ ἑπτὰ καὶ ἀνὰ ὀκτῶ, λαβόμενα τῆς κα-
 « λῆς νίκης ¹, εἰσδύουσι μετὰ χαρᾶς εἰς σκοτεινὰς ὀ-
 « πὰς ², εἰς τὸ ἀναπαυθῆναι.
43. « Ὅ,τι ὁ Πριτοῦς ³, θαυμαστὸν πρότερον κατῴρθωσε,
 « καταστρέψας τὰ ὄρη, καὶ ἐξισάσας τὴν γῆν τῷ ἄκρῳ
 « τοῦ τόξου αὐτοῦ ⁴, τοῦτο οὐδέν ἐστιν, ὡς πρὸς τὸ ἔρ-
 « γον τοῦ Ἀρζούνα, οὗ τοξοφόρου ὄντος μόνον, καταστρα-
 « φέντες οἱ βασιλεῖς, ἀφανεῖς ἐγένοντο.
44. « Τίνι φορητὸς ἔσται, ὦ Καρνᾶ, οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἰν-
 « δρα, ὅταν εἰς τὸν στρατὸν ὀρμήσῃ ἐν ἀκαρεῖ, οὗ τῷ
 « ἐκ τῆς ῥύμης τῶν βελῶν ἀέρι ἀναπαυόμενοι, κοιμῶν-
 « ται ⁵ ἅπαντες οἱ ῥιψοκίνδυνοι ; »
45. « Εἰπὼν δ' ὁ Καρνᾶς, ἀγαλλόμενος, « Αὐτὸς ὁ Ἀρζού-
 « νας, ὁραθεὶς ὑπ' ἐμοῦ σήμερον, ποῦ φεύξεται ; » πλη-
 « ρώσας βελῶν τὸν οὐρανὸν, οὐκ ἔδωκε τόπον οὐδὲ τῷ
 « φωτὶ τοῦ Ἥλιου ⁶.
46. « Τὸ δὲ στράτευμα τῶν Πανδοϊδῶν, κατασχεθὲν φόβῳ
 « σφοδρῷ, ἐκλονεῖτο ⁷ ὡς ἄλλος φυτῶν, καὶ περ ἀπω-
 « θουμένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τῶν συνεχῶν βελῶν τοῦ υἱοῦ

1. Ἡ νίκη ἐστὶν ὡς γυνή, ἧς ὁ ἐραστὴς λαβόμενος, εἰσδύει εἰς σκο-
 τεινὸν τόπον, εἰς τὸ συνουσιασθῆναι.

2. Εἰς ὅπας τῆς γῆς, ἃς ἐποίουν τὰ βέλη πίπτοντα

3. Ὁ βασιλεὺς Πριτοῦς ἐστίν, ὃς ἔδειξε πρῶτος πῆν γεωργικὴν τέ-
 χνην.

4. Παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής.

5. Κοιμῶνται, τουτέστιν ἀποθνήσκουσι, καθὼς ὁ ῥιπιζόμενος κοιμᾶ-
 ται ἡδέως.

6. Δηλ. κατεσκέασε καὶ τὸν Ἥλιον.

7. Ὁ κλόνος γίνεται ἐξ ἀέρος· ἦδη δὲ καὶ ἀέρος μὴ ὄντος, διὰ τὸ
 ἀποτεριχισθῆναι τὸ κενὸν τοῦ αἰθέρος, κλόνος καὶ τρόμος ἐγένετο.

- » τοῦ Ἡλίου, τῶν ἀποτειχισάντων πᾶσαν διάστασιν τοῦ
 » τόπου.
47. « Κατασκευάσας δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου ἐν αἰθέρι τόπον κα-
 » τάσκιον ἐκ βελῶν, εἰς τὸ ἐστιᾶσαι τὸν πρεσβύτερον
 » ἀδελφὸν Ἰάμαν¹, ἔθετο σώματα νεκρὰ πολλὰ, ὡς
 » θρώματα, ἐν τοῖς πεπτωκόσι σκιαδίῳις, ὡς τρυ-
 » βλίῳις.
48. Οἱ δὲ πληττόμενοι ἐν τῇ γῇ τοῦ πολέμου ὑπὸ τούτου
 » τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡλίου, πολλοῖς θέλεσιν ἀντέπληττον,
 » θλίβοντες ἐν οὐρανῷ θυμῷ πως τὸν Ἡλιον² τοῖς τα-
 » χέως καὶ πυκνῶς εἰσδύουσιν αὐτῶν πνεύμασι³.
49. Διαρρήξας δὲ τὰ ἄρματα τῶν περὶ τὸν Δρυσταδιούμεναν,
 » καὶ μυρίους ἵππους καὶ ἀναβάτας κτείνας, ἀλαλάζων,
 » ἐγένετο καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου, ὡς Ἥλιος ἀκτινοβόλος,
 » ἐκ τῶν χρυσῶν βελῶν⁴ τοῦ Ἰουδιστίρα.
50. « Σχῶν δὲ διερρήγμένα, τὸ τόξον, καὶ τὸ ἄρμα, καὶ
 » τὸν θώρακα, πληγείς τε τὸ σῶμα, καὶ ἀπολέσας τοὺς
 » φύλακας τῶν τροχῶν τοῦ ἄρματος ἐκ τῶν βελῶν τοῦ
 » Καρνᾶ ὁ Ἰουδιστίρας, ἔτρεμεν, ὡς φύλλον δένδρου Πιπ-
 » πάλα⁵.
51. « Ὁ δὲ Βήμας, ἐξάψας θυμῷ, ἐνίκησε τὸν Καρνᾶν τοῖς
 » θέλεσι· τί θαυματὸν τοῦτο, ὅτε ἐνίκησε καὶ τὸν πα-

1. Ὁ Ἰάμας υἱὸς ἐστὶ τοῦ Ἡλίου, ὡς καὶ ὁ Καρνᾶς.

2. Τοῦ γὰρ υἱοῦ σφάλλοντος, ὁ πατὴρ παιδεύεται.

3. Οἱ ἐν πολέμῳ θνήσκοντες εἰσδύουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ Ἡ-
 λίου, ὡς διὰ θύρας.

4. Τὰ ἐμπεπηγότα χρυσᾷ βέλῃ τῷ θώρακι τοῦ Καρνᾶ, ὡς ἀκτῖνες
 ἦσαν λαμπραί.

5. Καὶ ὀλίγῳ ἀέρι εὐκίνητᾳ ἐστὶ τὰ φύλλα τοῦ Πιππάλα.

- « τέρα αὐτοῦ ἥλιον τοῖς ὄμμασι, καὶ τὸν πρεσβύτερον
 « ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰάμαν ταῖς ὀφρύσι ¹ ;
52. « Πρὸς δὲ οἱ διάσημοι οὗτοι, ὁ Νάνδας, ὁ Οὐπανάνδας,
 « ὁ Καβακῆς, ὁ Σουπαρθᾶς, ὁ Πασσῆς, ὁ Δανουργράχας,
 « ὁ Μαχαβούζας, ὁ Νιρδέάνδας, ὁ Διργατμάκας, ὁ Σαν-
 « νισσάγκης, ὁ Κράτας, καὶ ὁ Ζαρασάνδας,
53. « Οὗτοι οἱ δώδεκα υἱοί σου, ὦ βασιλεῦ, ἀνῆρέθησαν ἐν
 « πολέμῳ ὑπὸ τοῦ Βήμα, ὧν αἱ θερμότητες ἦσαν, ὡς
 « δώδεκα ἥλιοι ², καὶ ἐσήμαινον παντελεῖ ὄλεθρον τοῖς
 « Καουραβαῖς.
54. « Ἀγαλλόμενος δ' ὁ Βήμας τοῖς ἡχοῦσι δώδεκα τόξοις
 « αὐτῶν, ὡς σάλπιγγιν, ἡγλαΐζετο, ὡς χορευτῆς, οὗ χο-
 « ρὸς μὲν ἦν τὸ κλέος, ἄνθη δὲ, οἱ διαχέομενοι μαργα-
 « ρίται ἐκ τῶν πληγέντων μετώπων τῶν ἐλεφάντων.
55. Οἱ πίπτοντες μαργαρίται ἐκ τῶν μετώπων τῶν ἐλεφάν-
 « των, τῶν πληττομένων ὑπὸ τοῦ Βήμα, ἐφαίνοντο ὡς-
 « περ εἰ ἐπιπτον ἄνθη ἐκ τῶν οὐρανίων δένδρων, τῇ
 « προστρίβῃ τῶν ἐλεφάντων, πορευθέντων εἰς τὸν οὐρα-
 « νόν ³.
56. « Ἐκατέρα δ' ἡ στρατιὰ ἔτρεμεν ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων
 « βελῶν, τῶν ἀφιεμένων ἀμοιβαδὸν ὑπὸ πολλῶν δεινῶν
 « βασιλείων, καθὼς ἡ θυὰς τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς
 « τρέμει ἐκ τῶν ἀμοιβαίων βολῶν τῶν ὀμμάτων.
57. « Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ὁ Καρνᾶς ἐφαίνετο, ὡς διεδέξατο
 « τὴν ἐπιστάσιν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ἀναιρεῖν πᾶσαν ψυχὴν

1. Δηλ. ἡ μὲν ὄψις αὐτοῦ ἦν φλογερά, ὡς ὁ ἥλιος, ἡ δὲ ὀφρὺς φοδερὰ, ὡς Ἰάμας.

2. Ὡς ἐν τῷ τέλει τοῦ αἰῶνος δώδεκα ἥλιοι καταπυρπολοῦσι τὸ πᾶν.

3. Καὶ οἱ ἐλέφαντες, οἱ θνήσκοντες ἐν πολέμῳ, εἰς τὸν οὐρανὸν πορεύονται ἴδιον δὲ τοῦ ἐλέφαντος, τὸ προστρίβειν τὴν κάραν δένδροις.

» ζῶσαν, δοθεῖσαν αὐτῷ παρ' αὐτοῦ τοῦ πρεσβυτέρου ἀ-
 » δελφοῦ Ἰάμα, ὃς κτείνας ἐπὶ πολὺ ἀφειδῶς, ἀποχὴν
 » ἐποιήσατο, καὶ ἐγκρατὴς ἐγένετο.

58. « Ἀνελὼν δ' ὁ Καρνᾶς ἐπτακισμυρίους ἵππους καὶ ἐλέ-
 » φαντας, ἐκόσμησε τοὺς ἐξ αὐτῶν τῶν αἰμάτων ὠκεα-
 » νοὺς, ὡς Σελήναις ¹, ταῖς κεφαλαῖς τῶν βασιλέων,
 » τοῦ τε Βεαγραδάτα καὶ ἄλλων.

59. « Ὁ δὲ Κρισνᾶς, θαυμάσας τὰ ἄλλεπάλληλα βέλη τοῦ
 » Καρνᾶ, ἔφη τῷ Ἀρζούνᾳ, τῷ γεγονότι λαμπρῷ ἐπὶ τῇ
 » νίκῃ κατὰ τοῦ θεοιδοῦς Ἀσβατάμα, καὶ κτείναντι τὸν
 » βασιλέα τῆς Τριγάρτας, τὸν ἔχοντα θεῖα βέλη·

60. « Ἴδὲ, ὦ Ἀρζούνα· ὁ Καρνᾶς, κολυμβῶν, ὡς ἐν ὠκεανῷ,
 » ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ, καὶ διατέμνων ταῖς χερσὶ ²
 » τὰς χεῖρας τῶν ἡρώων, ὡς κύματα, ἀφορᾷ πρὸς σὲ σή-
 » μερον, ἐρυθροὺς ἔχων ὀφθαλμοὺς, καθὼς ὁ κολυμβῶν
 » ἀφορᾷ εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ πέραν μέρος ³.

61. « Οὗτος, ὄρμῳν, ὡς λέων, καὶ νηλεῶς ἀνασπῶν ψυχὰς
 » ἡρώων πολλῶν, καὶ μεγάλων ἐλεφάντων, καὶ ἵππων,
 » ὑπὸ τίνος καταβλήθησεται, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ, ὃς ἰσχυρὸς
 » εἶ, ὡς Σαράθβας ⁴; »

62. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κρισνᾶ, μαθὼν ὁ Ἀρζούνας παρὰ
 » τοῦ Βήμα, ὡς ὁ Ἰνυδιστίρας ἐτρώθη βέλει ὑπὸ τοῦ
 » Καρνᾶ, καὶ ἐστράφη εἰς τὸ στρατόπεδον, ἐπορεύθη με-
 » τὰ τοῦ Κρισνᾶ, ὀψόμενος αὐτόν, σφόδρα θυμούμενοι,
 » καὶ βαθέως λυπούμενοι.

1. Ἐκ γὰρ τοῦ ὠκεανοῦ ἡ Σελήνη ἐγεννήθη.

2. Ὁ γὰρ κολυμβῶν διατέμνει ταῖς χερσὶ τὰ κύματα.

3. Καθὼς ὁ κολυμβῶν ἀποβλέπει εἰς τὸ πέραν μέρος, εἰς δ' ἀφίξεται,
 καὶ ἀναπαυθήσεται, οὕτω καὶ αὐτὸς, διαμαχόμενος, ἀποβλέπει πρὸς σὲ,
 ὃν κτείνας, ἀναπαυθήσεται.

4. Σαράθβας, μυθεύμενον θηρίον ὀκτάπουν, ἰσχυρότερον τοῦ λέοντος.

63. « Ἰδὼν δ' αὐτοὺς ὁ Ἰουδιστίρας, ἀνέστη ἐκ τῆς κλίνης,
 » χαίρων, καίπερ ὀδυνώμενος τῷ τραύματι, διανοηθεὶς
 » ταῦτα· « Ἀνελόντες οὗτοι τὸν Καρνᾶν τῷ ἐκ τοῦ ἐμοῦ
 » πάθους θυμῷ, ἐληλύθασι μηνύσοντες. »
64. « Μετὰ δὲ τὴν προσκύνησιν, καθεσθέντων καὶ λυπηθέν-
 » των ἐν τῷ ἰδεῖν τὸ τραῦμα, εἶπεν ὁ Ἰουδιστίρας μετὰ
 » χαρᾶς· « Χαίρω· ἀλλὰ πῶς ὁ στρατώλεθρος Καρνᾶς, ὁ
 » μαθητῆς τοῦ Παρασουράμα, ἀπώλετο σήμερον; »
65. « Ὁ θάνατος τοῦ Καρνᾶ, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρζούνας, ἐκω-
 » λύθη διὰ τὴν καλὴν νίκην κατὰ τοῦ Ἀσβατάμα ¹.
 » ἀφείς δὲ τὴν τοῦ πολέμου φροντίδα ἐπὶ τοῦ Βήμα,
 » ἦλθον ἐπισκεψόμενός σε· ἥδη δ' ἀπελθὼν διὰ τῆς σῆς
 » προσταγῆς, θανάτῳ παραδώσω αὐτόν. »
66. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας μετὰ θυμοῦ· « Διὰ τί, ὦ
 » ἐλάχιστε τῶν Ξατρῶν, ἦλθες εἰς τὴν γαστέρα τῆς Πρι-
 » τᾶς ²; Οὐαί μοι, ὅτι ἐπὶ σέ τὸν δειλὸν ἐλπίδα εἶχον
 » τῆς τῶν πολεμίων καταστροφῆς μετὰ δέκα καὶ τρία
 » ἔτη ἐν ἐξορίᾳ. »
67. « Ἀφείς τοῦς σεαυτοῦ ἀδελφοὺς ἐν πολέμῳ, σὺ μόνος
 » ἐφοβήθης, καὶ ἔφυγες ἀπὸ τοῦ Καρνᾶ, καθὼς ἡ ἔλαφος
 » ἀπὸ τοῦ θηρευτοῦ. Ἐγχείρισον αὐτὸ τὸ τόξον γενναίῳ
 » τινι, ὃς ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ. »
68. « Ὁ δὲ Κρισινᾶς ἔφη τῷ Ἀρζούνα, τείναντι τὸ ἐχυτοῦ
 » ὄμμα εἰς τὴν ῥομφαίαν, ἐρυθρὸν ὃν ἐκ θυμοῦ, καὶ πλη-
 » ρες διακρύων, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ γνώμης, ᾗ
 » ἔθετο πρότερον ³.

1. Οἱονεὶ ἔλεγεν· ἐπειδὴ ἐγὼ ἐνησχολούμην τῷ κατὰ τοῦ Ἀσβατάμα πολέμῳ, διὰ τοῦτο ὁ Καρνᾶς ἀπέφυγε τὸν θάνατον.

2. Δηλ. εἰς μάτην ἐγεννήθης.

3. Γνώμην ἔθετο, ὥς, ὅστις εἴπῃ τοιοῦτον λόγον, « Ἐγχείρισον ἄλλω
 » τὸ τόξον, » τούτῳ θάνατος ἔσται.

69. « Ἐλκυσον εὐθέως τὸ ὄμμα ἀπὸ τῆς ῥομφαίας, κρίνας
 « τοῦτο ἀνοίκειον, καὶ ὀνειδίδισον τὸν Ἰουδιστίραν· οἱ γὰρ
 « σοφοὶ λέγουσιν, ὡς ὁ πρὸς τὸν κρείττονα ὀνειδισμὸς,
 « θάνατός ἐστιν ἄνευ ὄπλου.»
70. « Ἀκούσας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰνδρα, ἔλεξε πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν
 « αὐθαδῶς καὶ προπετῶς· «Σὺ αὐτὸς πλήρης φόβου καὶ
 « δειλίας τυγχάνεις ὦν, καὶ μέγας ἀναίσθητος, καὶ φα-
 « νερός ἀτάσθαλος ἐν γῇ βασιλεύς.»
71. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Κρισνᾶς, τοιαῦτα εἰπόντα, καὶ ἐλκύν-
 « σαντα τὸ ξίφος εἰς ἑαυτοῦ ἀναίρεσιν· « Ἄφες, μῶρὲ, τὸ
 « ὄπλον, θέλων αὐτόχειρ γενέσθαι, ἐπειδὴ μετενόησας
 « ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν καταφρονήσει·
 « ποιήσον δὲ σαυτῷ ἔπαινον, ὃς ἐστὶ θάνατος παρὰ τοῖς
 « ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ¹.»
72. « Ἐννοήσας ὁ Ἀρζούνας τοῦτο, ἔφη, καυχώμενος· « Οὐ-
 « δεῖς ἐστὶν ὅμοιος ἐμοὶ ἐν ταῖς κατὰ τὰ ὄπλα ἀρεταῖς·
 « κορυφαῖός εἰμι πάντων τῶν διαπρεψάντων τοῖς κατὰ
 « τὸν πόλεμον πλεονεκτήμασι καὶ ἡρωϊκοῖς κατορθώ-
 « μασιν.»
73. « Τοῦ δὲ Ἰουδιστίρα ἐρυθροῦ γενομένου τὸ πρόσωπον ἐκ
 « θυμοῦ, καὶ ἐκφωνήσαντος· « Οὗτος ἐμὲ μὲν κακῶς λέγει,
 « ἑαυτὸν δ' ἐπαινεῖ,» ἔφη ὁ Κρισνᾶς· « Σκέψαι, ὡς ὁ Ἀρ-
 « ζούνας, σοὶ μὲν αὐτῷ ἔπαινον, ἑαυτῷ δὲ ψόγον πε-
 « ποίηκε ².»
74. « Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ Κρισνᾶς, ἔπεσε μετὰ τοῦ Ἀρζούνα
 « πρὸς τοὺς λωτίους πόδας τοῦ Ἰουδιστίρα, ὡς βομβύλιοι

1. Οἰοεὶ ἔλεγεν· ὅστις ὑβρίσῃ τὸν βασιλέα, θάνατος ἔσται τούτῳ, κατὰ τὸν νόμον· εἰ δ' ἔπαινον ποιήσεις σεαυτῷ, ὃς ἐστὶ θάνατος παρὰ τοῖς φρονίμοις, ὅμοιον ἂν εἴη, ὥσπερ εἰ ἔθανες.

2. Ὁ γὰρ ἐπαινῶν ἑαυτὸν ἐπίψογός ἐστιν.

- » πρὸς τοὺς λωτούς· ὁ δὲ, ἀγκαλισάμενος αὐτοὺς μετὰ
 » χαρᾶς, ἔρῳανε δάκρυα, ὥς περ εἰ ἔλousε καὶ ἔχρισεν αὐ-
 » τοὺς βασιλεῖς διὰ τὸν μέλλοντα θάνατον τοῦ Καρνᾶ.
75. « Πορευθεὶς δ' ὁ Ἀρζούνας μετὰ τοῦ Ἰουδιστίρα εἰς τὸν
 » πόλεμον, καὶ ἀνελὼν πολλοὺς βασιλεῖς, ἐποίησε τὴν
 » γῆν πλήρη καρῶν ἀγλαῶν, ὡς Σεληνῶν.
76. « Ὁ δὲ Βήμας τοσοῦτον συνέτριψε τὴν στρατιάν τῶν πο-
 » λεμίων τῇ κορύνῃ, ὥστε διάκρισιν μὴ γίνεσθαι τῶν ἐν
 » γῇ παρερῥιμμένων μελῶν τῶν βασιλέων, τῶν ἀρμάτων,
 » τῶν ἐλεφάντων, καὶ τῶν ἵππων ¹.
77. « Μαινόμενος δ' ὡς ἐλέφας, καὶ προχωρῶν, ἔτρεψεν ἀπὸ
 » προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς, φοβηθέντας, καὶ ἀφείς
 » τὸ ἄρμα καὶ τὰ ὄπλα, κατεπήδησε, καὶ ἐλάβετο τοῦ
 » Δουσσασάνα, ὃς ἔτυχεν ἔμπροσθεν, τρέμων.
78. « Ἐλκύσας δ' αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν, λίαν θυμούμενος, ὥς
 » περ προτρεπόμενος ὑπὸ τῆς φιλτάτης Δραουπαδῆς, τῆς
 » πολλὰ παθούσης ὑπ' αὐτοῦ, εἶπε μεγαλοφώνως, ὥς περ
 » κατακαίων πάντα τὰ μέρη ὄμμασι πυροειδέσιν·
79. « Ἴδετε, ἴδετε, ὦ βασιλεῖς· τούτου τὸ στήθος ἐγὼ διαρ-
 » ρήξας, πιοῦμαι τὸ αἷμα· ὃς ἔχαιρεν, ἔλκων ἐκ τοῦ ἱμα-
 » τίου καὶ τῆς κόμης τὴν Δραουπαδὴν ἐπὶ συνόδου.»
80. « Τοιαῦτα εἰπὼν, διαρρήξας τὸ εὐρὺ στήθος τοῦ υἱοῦ
 » σου, ἔπινε συχνάκις τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐβόα συ-
 » χνάκις, καὶ ἐνητένιζε συχνάκις πρὸς τοὺς βασιλεῖς.
81. « Κρούων δὲ τὸν μυῶνα χειρὶ καθημαγμένη, περιλείχων
 » τὰ καθημαγμένα χεῖλη, ὄμματα ἐρυθρὰ ἔχων, καὶ βοῶν,
 » καὶ φρίττων, ἑωρᾶτο ὑπὸ τῶν ἡρώων, οἷς λυποθυμία
 » ἐγένετο.

1. Συνθλασθέντα τὰ μέλη συνεμίγησαν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διεκρίνοντο.

82. « Ἐκείνῳ τῷ θυμῷ ὁ Βήμας ἐποίησεν ἄν τὸν κόσμον
 » ἄνευ τοῦ Καρνᾶ καὶ τοῦ Δουριοδάνου, εἰ μὴ ἐρωτόλη-
 » πτος ἐγένετο ¹, ἐνθυμούμενος τὴν διακεχυμένην κόμην ²
 » τῆς Δραουπαδῆς.
83. « Τηνικαῦτα ὁ γενναῖος Βρισσασένας, ὁ υἱὸς τοῦ Καρνᾶ,
 » ὁ ὢν ἱκανὸς ἐρίσαι καὶ τῷ Ἰνδρᾷ, εἰς οὐδὲν τιθέμενος
 » τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρᾷ, ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου
 » πολλοὺς δεινοὺς βασιλεῖς.
84. « Εἷς δ' ὢν, πολλοὺς ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς, οἷον τὸν Να-
 » κούλαν, τὸν Σαχαδέξαν, τὸν Σατεκὴν, καὶ ἄλλους, τοὺς
 » ὄντας ἱκανοὺς καταστρέψαι τὸν κόσμον, καθὼς ὁ αἰγία-
 » λὸς ἐπέχει τῆς ὁρμῆς τὰ ἐπιφερόμενα κύματα τῆς θα-
 » λάσσης.
85. « Ὁ δ' Ἀρζούνας, διατεμὼν θέλεσιν, ἔρριψε τὴν τε κε-
 » φαλὴν καὶ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας τοῦ Βρισσασένα, οὗ τὸ
 » μὲν πρόσωπον ἐφαίνετο, ὡς λωτὸς, ἔνθα ἐκάθητο ἡ
 » Λαξμὴ τοῦ Δουριοδάνου ³, αἱ δὲ χεῖρες, ὡς λωτοὶ, κο-
 » σμήματα τῶν ὥτων.
86. « Ἐδραμε δ' ἐπὶ τὸν Ἀρζούναν ὁ καρτερόθυμος Καρνᾶς,
 » θυμούμενος καὶ λυπούμενος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ υἱοῦ,
 » ἔχων ὄμμα ἐρυθρόν, καὶ μέλαν, ὡς μέλαν φάρμακον ἐν
 » μέσῳ πυρός.
87. « Πόλεμος δὴ δεινὸς συνεκροτήθη, ὅς ἐκ γενέσεως ἐν μελέτῃ
 » ἦν αὐτοῖς, καὶ ἐν ἐφέσει μεγάλῃ, ἔνθα ὁ αἰθὴρ ἐπληρώθη
 » θεῶν καὶ Γανδαρῶν, κεκλημένων φωνῇ τοῦ Ναράδα ⁴.

1. Ἐρωτόληπτος ἐγένετο καὶ λυσιμελής, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνείλε-
 τὸν Καρνᾶν καὶ τὸν Δουριοδάναν τότε.

2. Διελύθη ἡ κόμη, ὅτε εἰλκύσθη ὑπὸ τοῦ Δουσσασάνα.

3. Ἐπὶ τούτου δηλονότι εἰρᾶδετο ἡ δόξα τοῦ Δουριοδάνου.

4. Φιλεῖ γὰρ τὰς ἑριδας καὶ μάχας ὁ Ναράδας.

88. « Ἐρωτηθέντες δὲ ὅ,τε Σίβας καὶ ὁ Βραχμᾶς ὑπὸ τῶν
 » θεῶν, διχογνωμούντων καὶ φιλονεικούντων, «Πότερος;
 » ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου; ἢ ὁ τοῦ Ἰνδρα νικήσει; » ἀπεκρί-
 » ναντο· « Ὅπου ὁ Κρισνᾶς, ἐκεῖ καὶ ἡ νίκη αἰεὶ. »
89. « Ὁ δὲ καιρὸς ἐκεῖνος, ἐν ᾧ ἤχος ἐγένετο τῶν κόγχων
 » τοῦ Κρισνᾶ, τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ Σαλέα, καὶ τοῦ Καρνᾶ,
 » ἐφαίνετο, ὡς ὁ καιρὸς τῆς συντελείας, ὅτε τάραχος
 » μέγας γίνεται τῶν συρρηγνυμένων μεγάλων κομμάτων
 » τῶν συμμιγνυμένων τεσσάρων θαλασσῶν¹.
90. « Οὕτως οὖν τούτοις τοῖν υἱοῖν τῆς Πριτᾶς, ὁρμησάν-
 » τοιν κατ' ἀλλήλων, ὁ μὲν Σαλέας ἔτρεμε, πληγεὶς
 » τῷ ἐλοσυρῷ βλέμματι τοῦ Κρισνᾶ, ὁ δ' ἐλέφας, ὁ ἐπὶ
 » τῆς σημαίας τοῦ Καρνᾶ, ἐκλονεῖτο, πληγεὶς τῷ ἄκρῳ
 » τῆς τριχὸς τῆς οὐρᾶς τοῦ Χανουμᾶνος, τοῦ ἐπὶ τῆς
 » σημαίας τοῦ Ἀρζούνα.
91. « Ἐνέτεινε δ' ὁ Καρνᾶς τὸ τόξον, ᾧ ὄνομα Βιζαῦτα, δο-
 » θέν παρὰ μὲν τοῦ Βραχμᾶ τῷ Ἰνδρα, εἰς τροπὴν τῶν
 » Τιτάνων, παρὰ δὲ τοῦ Ἰνδρα τῷ Παρασσουράμα, εἰς
 » ὄλεθρον τῶν Ξατρῶν, παρὰ δὲ τοῦ Παρασσουράμα, τού-
 » τῳ τῷ Καρνᾶ.
92. « Οἱ δὲ ἐκατέρωθεν τῶν πλαγίων βασιλεῖς ἐπιτρώσκοντο
 » καὶ ἀνηροῦντο συνεχέσι βέλεσιν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἡ-
 » λίου καὶ τοῦ Ἰνδρα, οἱ ἐπεθύμουν μονομαχεῖν².
93. « Οἱ μὲν οὖν οἷστοι τοῦ Καρνᾶ, ριπτόμενοι, ἔχοντες
 » λευκὰ πτερὰ, ὥςπερ σύμβολα τοῦ κλέους, κατέθλιβον

1. Τέσσαρες οὗτοι οἱ ἥρωες, τέσσαρες καὶ αἱ θάλασσαι, ἡ ἐῷα, ἡ ἑσπερία, ἡ νοτία, καὶ ἡ βορεία.

2. Ἦθελον μόνον αὐτοὶ μείναι εἰς μονομαχίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνή-
 ρουν τοὺς ὄντας περὶ τὰ πλάγια αὐτῶν.

» τὸ σῶμα τοῦ Ἀρζούνα, καθάπερ χῆνες πολλοὶ τὸν κυά-
» νεον λωτόν.

94. « Οἱ δ' ἀφιέμενοι εἰαίως οἷστοι ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, εἰς
» τὸ ποιῆσαι τὸν κόσμον ἄνι τοῦ Καρνᾶ, νύττοντες τὸ
» σῶμα αὐτοῦ, εἰσέδουν εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ νύξοντες τὸν
» Βαλὴν ¹.

95. « Κατέκοπτε δ' ὁ Καρνᾶς τὰ ἐπὶ τῆς χειρὸς βέλη τοῦ
» Ἀρζούνα, θαῦμα ποιῶν πᾶσι, καθὼς ὁ φρόνιμος ἀνε-
» νέργητα ποιεῖ τὰ κατὰ πρῶτον ἀναφανέντα δεινὰ τῆς
» τύχης ².

96. « Θαυμάσαντες δὲ τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ Καρνᾶ ὁ, τε
» Βήμας καὶ ὁ Κρισνᾶς, εἶπον, τῷ Ἀρζούνα· « Δυσνί-
» κητος οὗτος, ὦ γενναῖε· ὅθεν πολέμει ἐνταῦθα μετὰ
» πλείονος δυνάμεως, ἢ ἐν τῷ δρυμῷ κατὰ τοῦ Ἰνδρα
» καὶ κατὰ τοῦ Κιράτα.»

97. « Ἀκούσας ὁ Ἀρζούνας τῶν ὀρθῶς ῥηθέντων ῥημάτων
» τούτων, ἐποίησε τὸν αἰθέρα πλήρη βελῶν, ῥιπτομένων
» ὑπὸ τῶν χειρῶν, αἱ ἤχον ἀπετέλουν τοῖς ψελλίσις,
» ὥσπερ εἰ ἐκάγχαζον.

98. « Ὁ δὲ φιλότιμος Καρνᾶς κατέκοψε τῷ βέλει τοῦ Πα-
» ρασσουράμα, τὸ ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Ἀρζούνα καταπέ-
» τασμα ³ ἐν τῷ αἰθέρι, εἰς τὸ δεῖξαι τοῖς θεοῖς τὴν ἑαυ-
» τοῦ μεγαλουργίαν.

99. « Ἀπέδειξε δὲ τοῖς συνεχέσι θέλεσι τὰ βαλλόμενα σώ-
» ματα τοῦ Βήμα καὶ τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα ὅμοια

1. Παίξει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητὴς, διὰ τὸ ταυτόσημον τῆς Ἰνδι-
κῆς λέξεως, σημαίνουσας τὸν τε Καρνᾶν καὶ τὸν Βαλὴν. (Σ. τ. ἐκδ.)

2. Οἷον νόσημα, ἢ ἄλλο τι.

3. Τὰ συνεχῇ βέλη ἦν ὡς διάφραγμα καὶ ἀποτείχισμα τοῖς θεοῖς,
δηλ. ἐμπόδιον τῇ θεωρίᾳ.

- » ταῖς τρισὶ κορυφαῖς τοῦ ὄρους Τρικούτα ¹, αἱ ἐβάλλονται
 » ταῖς ἀκτίσι τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν ἑω.
100. « Πολλοὶ βασιλεῖς, παρατυγχάνοντες, ἀπώλοντο ἐν τῇ
 » φρικτῇ μάχῃ τούτων τῶν ἡρώων ἐκ τῶν βελῶν, κα-
 » θὼς πολλὰ δένδρα συντρίβονται ἐν μάχῃ δύω ἀγρίων
 » ἐλεφάντων.
101. « Ἐτέθη δ' ὑπὸ τοῦ Καρνᾶ ἐν τῷ τόξῳ ἀντὶ βέλους ὁ
 » ὄφης ἐκεῖνος, ὃς, ἀποκοπεῖς τὴν οὐρὰν ἐν τῷ ἄλσει
 » Κανδάβα, γνώμην ἔθετο, καὶ ἔφη ἀμφοτέραις ταῖς
 » γλώσσαις, ὡς καταβρώσεται ἀμφοτέρους τοὺς μέλανας.
102. « Εἰς ἀναίρεσιν τῆς θερμότητος εἰπόντος τοῦ Σαλέα τῷ
 » Καρνᾶ, « ὦ Καρνᾶ, ἀνήκοε φιλικῶν λόγων, οὗτος ὁ
 » ἀντὶ βέλους ὄφης οὐ κατευθυνθήσεται πρὸς τὸν πολέμιον
103. « στρατὸν ἐκ ταύτης τῆς προσαρμόσεως· ὅθεν προσάρ-
 » μοσον αὐτὸν ἐκ δευτέρου· εἰ δὲ μὴ, οὐκ εἰδήμων εἶ
 » τῶν τοῦ πολέμου, » ὁ Καρνᾶς ἀπεκρίνατο, « Δὶς οὐ
 » προσαρμόζω τὸ ὄπλον », καὶ ἀφῆκε τὸν ὄφιν κατὰ τοῦ
 » Ἀρζούνα, ἀχθεσθεὶς τὴν καρδίαν.
104. « Τοῦ δὲ Κρισνᾶ γενομένου θαρέος, δίκην ὄρους, οἱ μὲν
 » ἵπποι ὤκλασαν ², τὸ δ' ἄρμα κατεκλίθη· ὁ δ' ὄφης
 » ἀφείλετο τὸ ἄκρον τοῦ διαδήματος τοῦ Ἀρζούνα.
105. « Περιεστοιχισμένοι δ' οὗτοι οἱ μέλανες τοῖς ἐθέλεσι τοῦ
 » Καρνᾶ, τοῖς πολυχρωμάτοις ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων,
 » ἐφαίνοντο, ὥσπερ ταῶνες, εἰς τεσπωλὴν τῆς νίκης τοῦ
 » Ἰουδιστίρα ³.

1. Τρικούτα, τουτέστι Τρικόρυφον, ὄνομα ὄρους περιφήμου.

2. Ἐπειδὴ οἱ μὲν ἵπποι ὤκλασαν, ἡ δ' ἄμαξα κατεκλείσθη διὰ τὸ θάρος τοῦ σώματος τοῦ Κρισνᾶ, διὰ τοῦτο ὁ ὄφεις δίστος ἀπέτυχε τοῦ λαιμοῦ τοῦ Ἀρζούνα, οὗ ἐστοχάσατο ὁ Καρνᾶς.

3. Ἡ νίκη, ὡς γυνὴ ἡ παίζει σὺν ἀγλαοῖς ὄρνεσι.

106. « Τὰ δὲ τμήματα τοῦ χρυσοῦ θώρακος τοῦ Καρνᾶ, ὃν
 » κατέκοψεν ὁ Ἀρζούνας τοῖς βέλεσιν, ἐφαίνοντο, ὥσπερ
 » εἰ ἦσαν ἀκτῖνες, ἃς ἔδωκε τῷ υἱῷ ὁ Ἥλιος, φιλοστορ-
 » γία κινούμενος.
107. « Ὁ δ' ἀφεθείς ἐκεῖνος ὄφις, ὡς βραχίων τοῦ Ἰάμα, συμ-
 » μαχοῦντος τῷ Καρνᾶ, διότι ἦν υἱὸς τοῦ Ἥλιου, θέων
 » μετὰ συρίγματος, καὶ μῆνιν ἔχων διὰ τὸ ἐν Κανδάβα
 » πάθος, διετμήθη ἐν αἰθέρι τῷ τοῦ Ἀρζούνα βέλει.
108. « Κοπέισης δὲ τῆς χορδῆς τοῦ τόξου τοῦ Ἀρζούνα τοῖς
 » βέλεσι τοῦ Καρνᾶ, τὸ τόξον ἀκαμπὲς ἐγένετο, καὶ ἐξε-
 » τάθη, ὥσπερ εἰ ἤθελεν ἀνάπαυσιν, πονῆσαν ἐν τοιούτῳ
 » πολέμῳ.
109. « Τὸ δὲ πῦρ, ὃ ἐστὶ τὸ θυμοειδές, ὑπερκαῖον διὰ τὴν
 » τοῦ τόξου καταταστροφὴν ¹, εἰσέδου τὴν καρδίαν τοῦ
 » υἱοῦ τοῦ Ἰνδρα, ὥστε εἰπεῖν· « Νίκησον ταχέως τὸν
 » μέγαν ἐχθρόν. »
110. « Ἐθετο δ' ὁ Ἀρζούνας ἐν τῷ τόξῳ χορδὴν καὶ βέλος,
 » ἱκανὸν ὃν κατακαῦσαι πᾶν μέρος τοῦ κόσμου· εἰσέδου-
 » σαν δ' εἰς τὴν γῆν οἱ τροχοὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Καρνᾶ,
 » ὥσπερ θέλοντες κρυβῆναι ἐκ φόβου.
111. « Θέλων δ' ὁ υἱὸς τοῦ Ἥλιου ἐκβαλεῖν τοὺς τροχοὺς τοῦ
 » ἄρματος, τοὺς ἐμπαγέοντας ἐν γῇ, ὡς ἐν ἰλύϊ τοῦ ἀμπλα-
 » κήματος τῆς βουφονίας ¹, ἔκραξε πρὸς τὸν Ἀρζούναν·
112. « Ὡ εἰδήμων τῶν τοῦ νόμου, ἀνάβαλε τὴν βολὴν τοῦ
 » μεγάλου ὄπλου, ἐνόσω ἐκβάλλω τοὺς τροχοὺς τοῦ ἄρμα-
 » τος, εἰς ὃ ἐλπίζει ὁ Κύριός μου Δουριοδάνας· οἱ γὰρ
 » ἥρωες οὐκ εἰσὶν ἥρωες, τοῦ ἐχθροῦ ὄντος ἐν δεινοῖς. »

1. Τὸ γὰρ τόξον ἐκεῖνο ἐδόθη παρὰ τοῦ πυρός, ὡς προείρηται.

2. Ἡ βουφονία ἐστὶν ἐκσίνη, ἣν ἐποίησε πρότερον ὁ Καρνᾶς, ὥς
 ἐρρέθη.

113. « Πρὸς ὃν ἔφη γελῶν ὁ Κρισνᾶς· « Εὖγε ! νόμους προ-
 » τείνειν οἷδας· διὰ τί δὲ οὐκ ἐνθυμῇ τὴν σκευωρίαν τοῦ
 » φαρμάκου, καὶ τοῦ πυρὸς, καὶ τὴν πρὸς τὴν Δραουπα-
 » δὴν καταφρόνησιν, καὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἀβημανιοῦ ;
114. « Θυμωθεὶς δ' ὁ Καρνᾶς ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Κρισνᾶ, νική-
 » σας τῇ Βραχμάστρᾳ τὸ ὄπλον τοῦ Ἀρζούνα, ἐποίησεν
 » ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων βελῶν ὁδὸν πῶς ἐν αἰθέρι, εἰς
 » τὸ ἐλθεῖν πρὸς τὸν δίσκον τοῦ Ἥλιου ¹.
115. « Ὁ δ' Ἀρζούνας ἔρριψεν εὐθέως τὸ πύρινον βέλος, κατα-
 » καῖον πᾶν μέρος· οὐ τῇ μὲν μελανότητι ἡττήθη ὁ Ἰά-
 » μας ², τῇ δὲ θερμότητι ὁ Ἥλιος, ὁ πατὴρ καὶ ὁ ἀδελφὸς
 » τοῦ Καρνᾶ.
116. « Ἀντέρριψε δ' ὁ Καρνᾶς τὴν Βαρουνάστραν, τουτέστι τὸ
 » ὑδροφόρον ὄπλον, κατασβύον τὴν φλόγα τοῦ πυρίνου βέ-
 » λους. Τότε τὸ κλέος αὐτοῦ ἐγένετο, ὡς τὸ χρῶμα τοῦ
 » ἀργύρου, τοῦ ἐμπεπυρωμένου, καὶ ἐμβεβαπτισμένου τῷ
 » ὕδατι ³.
117. « Ὁ μὲν οὖν Καρνᾶς, οὗ οἱ τροχοὶ ⁴ ἔδυσαν εἰς τὴν γῆν,
 » νικήσας τὸ πύρινον βέλος τοῦ Ἀρζούνα τῷ ἑαυτοῦ ὑδρο-
 » φόρῳ βέλει, ἵστατο ἀπορῶν, καὶ ἐφαίνετο ὡς ὁ ἐσπε-
 » ρινὸς καιρὸς, καθ' ὃν οὐθ' Ἥλιος, οὔτε Σελήνη λάμπει,
 » μαράνας τὸ πρόσωπον τοῦ Δουριοδᾶνα, ὡς ὁ ἐσπερινὸς
 » καιρὸς τὸν λωτόν.

1. Ἐγγὺς ἦν θανάτου, καὶ διὰ διὰ τοῦτο ἐποίησε κλίμακα ἐν αἰθέρι
 ἐκ τῶν συνεχῶν βελῶν, εἰς τὸ ἀνελθεῖν καὶ εἰσδύσαι εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ
 τοῦ Ἥλιου.

2. Μελάντερον ἦν τοῦ Ἰάμα, καὶ θερμότερον τοῦ Ἥλιου.

3. Ἐρυθρὸς γὰρ ὢν ὁ ἀργυρος, ἐκ τοῦ πυρὸς λευκὸς γίνεται ἐμβα-
 πτισθεὶς ὕδατι· μέγα δηλ. κλέος ἔλαβεν ὁ Καρνᾶς.

4. Οἱ δύο τροχοί, ὡς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

118. «Ὁ δ' Ἀρζούνας, λέξας ταύτην τὴν μυστικὴν εὐχὴν, «Εἰ
 «ὁ Ρούδρας καὶ οἱ λοιποὶ ὀπλοδιδάσκαλοι ἡδονταὶ ταῖς
 «ἀσκήσεσιν, ἀνέλοιμι τοῦτον διὰ τούτου τοῦ ὀπλου, »
 » ἔρριψε τὸ χρυσοῦν βέλος, ᾧ ὄνομα *Αῤῥιαλικά*.
119. «Ἰφ' οὗ πληγείς ὁ Καρνᾶς κατὰ τὸν λαιμὸν, ἔπесε,
 » πιέσας τὸν ὑποχθόνιον ὀφιοβασιλέα. Ὁ δ' Ἥλιος ἔδειξεν
 » ἐν τῷ στηθεὶ αὐτοῦ μέγα τρύπημα ¹, ὥσπερ εἰ διερράγη
 » ἐκ τῆς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ λύπης.
120. «Αὐτὸς ὁ μεγαλόδωρος Καρνᾶς, δοὺς καὶ τὸ ἑαυτοῦ σῶ-
 » μα τοῖς βέλεσι τοῦ Ἀρζούνα, ὑπὸ τίνος οὐχ ὠράθη, ὅτι
 » ἐπορεύθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡλίου,
 » λαμπρύνων πᾶσαν διάστασιν τοῦ τόπου ;
121. «Τοῦ μὲν οὖν βραχίονος τοῦ Ἀρζούνα γελῶντος (ἀγαλ-
 » λομένου) ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἡ στρατιὰ τῶν Καουραβῶν αἰσχύ-
 » νη πως ἔστρεψε τὸ πρόσωπον ², γεγεννημένη ἄνευ τοῦ
 » Καρνᾶ, καὶ ἐστερημένη τοῦ φρονήματος καὶ τῆς ἀν-
 » δρείας, ὡς δύο λαμπρῶν ἐνωτίων.
122. «Καὶ περ δὲ πεσόντος τοῦ ἐταίρου, ὃς ἦν ὡς κεφα-
 » λή, ὁ υἱὸς σου Δουριοδάνας, δραμὼν εἰς μάχην, πρῶ-
 » τον ἀριθμόν, ἐν τοῖς ἥρωσιν ἔλαβε ³, θαῦμα ποιῶν τοῖς
 » θεοῖς.
123. «Τοῦ δ' Ἡλίου πορευθέντος πρὸς τὸν τῆς δύσεως ὠκεα-
 » νον ⁴, εἰς τὸ δοῦναί πως χάς τῷ ἀποθανόντι υἱῷ, οἱ
 » ἥρωες ἐπαύσαντο πολεμοῦντες, οἱ μὲν Πανδοῖδαι, ἔχον-

4. Ὁ Ἥλιος δταν δύη φαίνεται τετρυπημένος πως ἐν τῷ μέσῳ.

2. Ὡς γυνὴ ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον, μὴ ἔχουσα ὦτα· παίζει δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Κάρνα γὰρ λέγεται καὶ τὸ οὖς· τὸ δὲ φρόνημα καὶ ἡ ἀνδρεία, ὡς ἐνώτια, ἃ ἐστί κοσμήματα· κυρίως γὰρ κοσμήματα τῆς στρατιᾶς ἐστὶ τὸ μέγα φρόνημα καὶ ἡ ἀνδρεία.

3. Τὰ πρωτεῖα ἔλαβε.

4. Νῦξ ἐγένετο.

» τες ὄμματα χαρίεντα, ὡς Κουμούδαι ¹, οἱ δὲ Καουρα-
 » βαι πρόσωπα στυγνά, ὡς Καμάλαι ². »

124. « Σεβέσθω τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου δι-
 » δασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἐγκρατὴς καὶ ἀγαθὸς Ἀμάρας,
 » οὗ τοῦ σεληνιαίου προσώπου ἀπαύγασμά ἐστιν ἡ χαρο-
 » ποιὰ Βαλαβαράτα, ἧς τὸ ὄγδοον βιβλίον πέρας εἴληφεν,
 » ᾧ ὄνομα Καρναπάρβα.

125. « Ἐν τούτῳ τῷ ὀγδῷ βιβλίῳ, ᾧ ὄνομα Καρναπάρβα,
 » ἐμπεριέχονται ἑκατὸν καὶ ἐξδομήκοντα τρεῖς στίχοι,
 » κατὰ τὸ μέτρον Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ ὀγδοοῦ Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

1. Κουμούδα, λωτὸς νυκτάνθης.

2. Καμάλα, λωτὸς ἡμεράνθης.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ¹,

ὃ διαλαμβάνει τὴν μάχην τοῦ Σαλέα καὶ τοῦ Ἰουδιστίρα,
καὶ τὴν τοῦ Δουριοδάνα καὶ τοῦ Βήμα.

1. Διαφυλάττοι ὑμᾶς ὁ ὅσιος Βεάσας, ὁ ὠκεανὸς τῆς ἀμβροσίας γαλήνης, οὗ τοῖς νομικοῖς βιβλίοις ², ὡς κύμασι, τίς οὐκ ἂν ἀπαλλάξει τὸν καύσωνα (τὴν θερμότητα);
2. Θεωρήσας δ' ὁ Σανζαΐας τῷ νοί τὸν πολυπήμονα (ὀλέθριον) πόλεμον, ἐλθὼν πάλιν πρὸς τὸν Δρυταράστραν, λόγους ἔλεξεν ἀνάρχρους ἐκ λύπης·
3. «Τοῦ μὲν οὖν Καρνᾶ, ὃ βασιλεῦ, ὃς ἦν λαμπρὸς περὶ
» τὴν ἀνδρείαν, περὶ τὴν φιλοδωρίαν, καὶ περὶ τὴν φι-
» λίαν, μείναντος ἐν τοῖς ὡσὶ μόνον τοῦ κόσμου ³,
4. «Ὁ υἱός σου Δουριοδάνας, ὢν ἄνευ ζωῆς, οὗ ζωὴ ἦν ὁ
» Καρνᾶς, καὶ παραπαίων, ὡς δαιμονόληπτος, ἦν εἰς φό-
» βον τοῖς οἰκείοις.
5. «Παρακαλούμενος δὲ σφόδρα ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ, εἰς τὸ
» ποιῆσαι διαλλαγὴν, εἴρηκεν· «Τίς εὐμενὴς μοι ἐστίν,
» ὃς προτρέψει με εἰς διαλλαγὴν, ἄνευ μεγάλου πολέ-
» μου ⁴;»

-
1. Τὸ ἔννατον βιβλίον μονοκέφαλόν ἐστι.
 2. Ἔστι καὶ νομικὰ βιβλία, ἃ συνέγραψεν ὁ Βεάσας.
 3. Δηλ. ἀποθανόντος.
 4. Τοῦτέστιν εὐμενὴς μοι ἐστίν ὃς προτρέψει με εἰς πόλεμον καὶ οὐχὶ εἰς διαλλαγὴν.

6. « Σὺν δὲν τῇ γνώμῃ τοῦ Ἀσβατάμα ἀρχιστράτηγος ἐχει-
 » ροτονήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δουριοδάνα ὁ Σαλέας ¹, ὁ
 » ὢν φερωνύμως κάρφος τοῖς ἐχθροῖς, καυχώμενος ταῦτα·
 » Ὁ Κρισναῖς καὶ ὁ Ἀρζούνας οὐκ εἶπιν ὁμοιοί μου. »
7. « Ἀντίστοιχος ² δὲ τοῦ Σαλέα ἐγένετο ὁ Ἰουδιστίρας,
 » κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κρισναῖ, εἰπόντος· « Σὺ αὐτὸς ἀν-
 » τίστηθι τῷ Σαλέα, ὅς ἐστι κρείττων τοῦ Δρόνα, καὶ
 » τοῦ Καρνᾶ, καὶ τοῦ Βήσμα, καὶ δυσνίκητος καὶ αὐτῷ
 » τῷ Ἀρζούνα. »
8. « Εἰπὼν δ' ὁ Σαλέας, ὡς πολεμητέον πολλοὺς πολλοῖς,
 » καὶ οὐχὶ ἓνα ἐνί, συλλέξας τὴν στρατιάν, ἔταξεν αὐτὴν
 » εἰς σχῆμα τετράγωνον. »
9. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας διεμέρισε τὸν στρατὸν εἰς τρία σώ-
 » ματα· καὶ τὸ μὲν δούς τῷ Σατεκῇ, τὸ δὲ τῷ Δρυστα-
 » διούμνα, τὸ δὲ τῷ Σικανδῇ, ἐξώρμησεν, ἀνατείλαντος
 » τοῦ Ἡλίου. »
10. « Ἡρῆχτο δ' ὁ πόλεμος, ἐν ᾧ ἀναρίθμητα βέλη ἐρρίπτον-
 » το· αἱ δ' ἐρυθραὶ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου περὶ τὴν ξω ἐφαί-
 » νοντο ὡς ῥοαὶ αἱμάτων, ἐκ τῶν πληττομένων διαστά-
 » σεων τοῦ τύπου. »
11. « Τὸ δὲ στάδιον ἐκεῖνο τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ πολλοὶ ἐσφά-
 » γησαν, ἦν, ὡς μαγειρεῖον τοῦ Ἰάμα ³. ὁ δ' ἀνιστάμε-
 » νος εἰς τὸν αἰθέρα κονιορτὸς, ὡς καπνός. »
12. « Αἱ δὲ κοπτόμεναι κεφαλαὶ τῶν βασιλέων τοῖς ζήψεσι,
 » καὶ ἐφαλλόμεναι, ἦσαν, ὡς τμήματα τῆς οὐρύζης τοῦ
 » Ἰάμα, τῆς πτησομένης τοῖς δίδοιξι. »
13. « Οἱ μαχηταί, διασχάντες τὸ ποταμὸν χεόμενον αἶμα

1. Σαλέα λέγεται ὁ ἥλος.

2. Ὁ Ἰουδιστίρας ἀρχιστράτηγος ἐχειροτονήθη.

3. Ἐν τῷ μαγειρεῖν τῷ βασιλικῷ πολλὰ ζῶα σφάζονται.

- » ἐπ' ἐλεφάντων πεπτωκότων, ἀνῆρουν τοὺς ἐχθροὺς, καὶ
 » δόξης τυχόντες, ἤδοντο, καθὼς ὁ Ῥάμας, διαβάς τὸν
 » Ὠκεανὸν ἐπὶ πετρίνης γεφύρας, ἤδετο, ἀνελὼν τὸν Ῥα-
 » εἶναν, καὶ τυχὼν τῆς Σητᾶς.
14. « Ἐμάχοντο δ' οἱ μάχιμοι γενναίως, καίπερ ἀπηλπισμένοι
 » τοῦ ζῆν, ἔνεκα τοῦ θανάτου τῶν πρὸς πατὴρ καὶ μη-
 » τρὸς θεῶν, ἀδελφῶν, πατέρων, υἱῶν, καὶ ἐταίρων.
15. « Καί τις σύμμιξις ἐγένετο ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν,
 » λευκὴ μὲν ἐκ τῶν γελώτων, μέλαινα δὲ ἐκ τῶν μα-
 » χαιρῶν, ὡς ἡ λευκομέλαινα σύμμιξις τῆς Γαγγᾶς καὶ
 » τῆς Ἰαμουναῆς, ἥ ἐστὶν εἰς λύτρωσιν καὶ ἀθανασίαν τῶν
 » βυθιζομένων ἐν τοῖς ὕδασιν ¹.
16. « Ὁ μὲν δεινὸς καὶ θαυμαστὸς ἐν πολέμοις Νακούλας
 » ἀνείλε τὸν Σατεσέναν, τὸν Σουσσέναν, καὶ τὸν Σιτρα-
 » σέναν, τοὺς υἱοὺς τοῦ Καρνᾶ, τοὺς λαμπρὰ ἐνώτια
 » φέροντας.
17. « Ὁ δὲ τῆς Μάδρας βασιλεὺς Σαλέας, ἔχων ἐπὶ τῆς ση-
 » μαίας χρυσὴν αὔλακα, εἰς τὸ σημεῖοναί πως, ὅτι τοιαύ-
 » την αὔλακα ποιήσει ἐν τοῖς στήθεσι τῶν ἐχθρῶν,
18. « Καὶ προξενῶν γνωσιμάχησιν ² τῷ Δουριοδάνᾳ, λέγοντι,
 » Οἷμοι! ἐπειδὴ ὁ Σαλέας οὐκ ἐχειροτονήθη πρότερον
 » στρατηγός, διὰ τοῦτο ὁ Βήσμας καὶ οἱ λοιποὶ ἤρωες
 » ἀνγρέθησαν!»
19. « Εἰσέδου τὸν πολέμιον στρατὸν, ἀναιρῶν τοὺς ἐχθροὺς,

1. Καθὼς ὁ πίπτων εἰς τὰ συμμιγένητα ὕδατα τῆς Γαγγᾶς καὶ τῆς Ἰαμουναῆς, λυτροῦται τοῦ σώματος, οὕτω καὶ ὁ πίπτων ἐν τοῖς συμμιγέεισι τούτοις στρατοῖς, ἀθάνατος ἐρίνετο.

2. Δηλονότι, εἰ ἐγὼ ἐχειροτόνουν τοῦτον στρατηγὸν, ἀνηροῦντο μὲν ἂν οἱ ἐχθροί, ἔζων δὲ ὁ Βήσμας καὶ οἱ λοιποί.

- » οἰονεῖ γλώσσαις τῶν διακόνων τοῦ Ἰάμα, αἱ ἐγένοντο
 » αἰχμαὶ τῶν βελῶν εἰς πόσιν αἵματος.
20. « Κτείναντος δὲ τοῦ Σαλέα ἀφειδῶς πιζοῦς, ἐφίππους,
 » ἄρματαλάτας καὶ ἐλεφαντηλάτας, οἱ ἐχθροὶ ἐφαντά-
 » ζοντο πανταχοῦ παρόντα τὸν Σαλέαν ¹.
21. « Βληθεὶς δ' ὑπὸ τούτου βέλει ὁ Βήμας, κατέβη ἀπὸ
 » τοῦ ἄρματος, ὡς λέων ὑπὸ κορυφῆς ὄρους, καὶ ἔδραμε,
 » πληρώσας τὸν αἰθέρα φωνῆς.
22. « Συντρίψας δὲ τὸ ἄρμα τοῦ Σαλέα τῇ κορύνῃ, ὁμοιος
 » ἐγένετο μεγάλῳ ἐλέφαντι, ὃς διαρρήγνυει τῷ ὀδόντι
 » κορυφὴν ὄρους.
23. « Κόνιος δ' ἐξανισταμένης ἐκ τῶν ποδῶν, ὁ Βήμας καὶ
 » ὁ Σαλέας, ἀνέχοντες τὰς κορύνας, ἐφέροντο περίξ, ὥς
 » περ ὑπὸ στροβίλου, τοῦ θανάτου.
24. « Ἐβόων δ' ἐπὶ μέγα, λαμπρύνοντες τὸν αἰθέρα τοῖς
 » σπινθῆρσι, τοῖς ἐξαγομένοις ἐκ τῶν συναραστομένων
 » κορυνῶν, ὡς περ θραύσμασι τῶν ἑαυτῶν θερμότητων,
 » τῶν θραυομένων τῇ πληγῇ τῶν κορυνῶν.
25. « Ἠλῆξαντες δ' ἀλλήλους οὗτοι, ἔπεσον μετὰ φόφου,
 » ὡς περ λίθοι ῥιπτόμενοι ἐκ σφενδονῶν, ὁ μὲν ἔνθα, ὁ
 » δὲ ἐνθα, μεταξὺ τῶν μαχητῶν.
26. « Περιεκυκλώθησαν δ' εὐθέως ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατῶν,
 » καὶ εἰς αἵσθησιν ἐλθόντες, ἀνέβησαν ἐφ' ἄρμάτων, καὶ
 » πειτα ἐπορεύθησαν εἰς πόλεμον, φυλαττόμενοι.
27. « Ἰπὸ μὲν οὖν τῶν πολεμικῶν, τῶν ἐφιεμένων θεαῖς συ-
 » ζευχθῆναι, ἡγαπᾶτο ὁ πόλεμος, ὡς τὸ οὐράνιον δέν-
 » δρον, ἡ Καλπαδρούμα, ἔχων τοὺς μὲν ταχεῖς ἵππους,
 » ὡς φύλλα κινούμενα, τοὺς δὲ λευκοὺς ὀδόντας τῶν
 » ἐλεφάντων, ὡς ἄνθη λευκά.

1. Ὅτι ἔδλεπον, ἐνόμιζον ὡς ὁ Σαλέας ἐστί.

28. « Τηνικαῦτα ὁ βασιλεὺς Σεκιτάνας πρόδρομος ἐγένετο
 » τῶν πορευομένων ἐκ τῶν ὀπλῶν τοῦ Δουριοδάνα εἰς
 » τὸν *Βραχμαλόκαρ*, τὸν γινόμενον εὐκτητον διὰ τῆς
 » ἡρωϊκῆς καρδίας.
29. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας διπλασίως λαμπρότερος τοῦ λαμ-
 » προῦ ἐγένετο Ἡλίου ἐκ τῆς λάμψεως, τῆς γεγεννημένης
 » ἐκ τῆς ἀναιρέσεως δυσχιλίων βασιλέων.
30. « Ἐκ δὲ τῶν λιθοκολλήτων περὶ τὴν γλυφίδα βελῶν
 » τοῦ Σαλέα, ἃ εἶχεν ὁ Ἰουδιστίρας ἐμπεπηγμένα μέχρι
 » τῆς γλυφίδος ἐν τῷ στήθει, ἐφαίνετο ὡς ἡγκαλίσατο
 » αὐτὸν ἡ Λαξμή, νομίσασα, ὡς Βισνοῦς ἐστίν, ὁ ἔχων
 » τὸν *Καουστουβαν*¹ ἐπὶ τοῦ στήθους.
31. « Τοῦ δ' ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Σαλέα ἀνέμου ἀνατινάζαν-
 » τος τοὺς ἐχθρούς, ὡς ἄχυρα, τὰ πρόσωπα τῶν ἐν οὐ-
 » ρανῇ θεῶν ἐσαλεύοντο², ὡς οἱ ἐν λίμνῃ λωτοί.
32. « Τὸ δ' ἄρμα τοῦ Δουριοδάνα, ἀπολέσας τὸν ἡνίοχον
 » ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Βήμα, ἀπέφυγε τῇ ταχυτῇτι τῶν
 » ἵππων, διασαλεύον τὴν σημαίαν, ὡς μέγαν δάκτυλον³.
33. « Ὁ δ' Ἀσθατάμας, οὗ τὸ ἄρμα συνετρίβη ἐκ τῶν βελῶν
 » τοῦ Ἀρζούνα, ἀνελὼν τὸν Σουράταν βασιλέα, ἀνέβη εἰς
 » τὸ ἄρμα ἐκείνου, καθὼς ὁ ὄφις, καταπιὼν τὸν μῦν,
 » εἰσδύει εἰς τὴν ὀπὴν ἐκείνου.
34. « Ὁ δὲ Σαλέας, ἐρυθρὸς ὢν ἐκ θυμοῦ, βάλλων ἐέλη
 » ἐροχηδὸν, ποταμοὺς αἱμάτων ἐποίησεν ἐκ τῶν βασι-
 » λέων, καθὼς τὸ αἵματοφόρον νέφος, ἐρέχον, ποταμοὺς
 » αἱμάτων ποιεῖ, ῥέοντας ἐξ ὀρέων⁴.

1. Καουστουβας, ἀδάμας, λίθος πολύτιμος.

2. Ἐσάλευον τὰς κεφαλὰς αὐτῶν θαυμάζοντες.

3. Παραδειγματικῶς τοῦτο λέγεται, ὡς ὅτε τις ἀποφεύγει ἢ ἀρνεῖται δοῦναι, διασαλεύων δεικνύει τὸν ἀντίχειρα τῷ ἀντικειμένῳ.

4. Ὅτε θρέχει αἶμα, κακὸν σημεῖον.

35. « Περιεπόμενος δ' ὁ Ἰουδιστίρας τοῖς τέσσαρσιν ἀδελ-
 » φοῖς, καὶ τῷ Σατεκῇ, ἐπέδραμε κατὰ τοῦ Σαλέα, καὶ
 » ἐφάνετο, ὡς αὐτός ἐστιν ὁ θάνατος, ἔχων τὸν μὲν
 » Ἰουδιστίραν, ὡς σῶμα, τοὺς δὲ τέσσαρας Πανδοί-
 » δας, ὡς χεῖρας καὶ πόδας, τὸν δὲ Σατεκὴν, ὡς κε-
 » φαλήν.
36. « Κατερῶρηγμένα δ' ἔχοντες τὰ ἄρματα τοῖς ἀλλή-
 » λων ὄπλοις ὁ Ἰουδιστίρας καὶ ὁ Σαλέας, ἐγένοντο ἐπὶ
 » γῆς ¹, καὶ ἐφάνοντο, ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη περὶ
 » τὴν ἕω ².
37. « Ἐδραμε δ' ὁ Σαλέας κατὰ τοῦ Ἰουδιστίρα, ἐλκύσας
 » τὸν θάνατον ἐκεῖνον, τουτέστι τὴν ῥομφαίαν, ὅς ἦν
 » κεκρυμμένος ἐν τῇ χερὶ τῇ δεξιᾷ, ὅπερ συμπεραίνεται
 » ἐκ τῆς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μεγάλης φθορᾶς.
38. « Ἐκ δὲ τῆς λαμπρᾶς δίκην Σελήνης ῥομφαίας τοῦ Σα-
 » λέα, τῆς πιπτούσης κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν βασιλέων,
 » καὶ διασκεδαζούσης ἐλέφαντας, ὡς ζόφους ³, θάλασσα
 » αἵματος ἐπλημμύρησε.
39. « Τηνικαῦτα ἡ ῥομφαία τοῦ Σαλέα, προφαίνουσα τοὺς
 » ὀδόντας, τουτέστι τοὺς προσκεκολλημένους μαργαρίτας
 » ἐκ τῆς τομῆς τῶν ἐλεφάντων, ἐγέλα ⁴, διὰ τῆς εὐ-
 » κλείας κατὰ τῆς ἀνδρείας τῶν Πανδοῖδων.

1. Κατέβησαν.

2. Ἐν τῇ πανσελήνῳ, ὁ μὲν ἥλιος κατὰ τὴν ἀνατολήν, ἡ δὲ Σε-
 λήνη περὶ τὴν δύσιν, λάμπει κατὰ τὴν ἕω.

3. Παραδειγματικῶς λέγει, καθὼς ἡ Σελήνη, λάμπουσα κατὰ τῆς
 κορυφῆς τῶν ὄρέων, ἀποδιώκει τὸ σκότος, καὶ πλημμυρεῖν ποιεῖ τὴν
 θάλασσαν· παίζει δὲ πρὸς τὰς λέξεις.

4. Ὅστις γελᾷ, προφαίνει τοὺς ὀδόντας· ἡ δ' εὐκλεία, ὁ γέλως· ὁ
 δὲ γέλως λευκὸς εἰκονίζεται, καθὼς καὶ ἡ εὐκλεία.

40. « Ὅτε δ' οὐκ ἐγένετο σποδὸς ὁ Σαλέας, καίπερ ἐλεπό-
 » μενος ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα θυμῷ πυροειδεῖ, πῶς ἂν ἡδύ-
 » νατο θίξαι αὐτοῦ τὰ ὄπλα τοῦ Ἀρζούνα, καὶ τῶν λοι-
 » πῶν ;
41. « Ἐρρίψε δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐπὶ τὸν Σαλέαν τὴν λόγχην
 » ἐκείνην, ἣν ἐτεκτῆνατο πάσῃ τέχνῃ ὁ Βισβακάρμας τῷ
 » Σίβα, ἀναιρετικὴν οὖσαν τῶν δαιμόνων.
42. « Βληθεὶς δὲ κατὰ τὸ στῆθος ὁ Σαλέας ἐκείνη τῇ λόγ-
 » χῃ, ἣ ἦν ἱκανὴ ἀνελεῖν χιλίου, πεσὼν κατὰ γῆς, ἁ-
 » χθος ἔδωκε ταῖς χιλίαις κεφαλαῖς τοῦ δράκοντος Σέσσα.
43. « Ἐπιδραμὼν δὲ θυμῷ ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Σαλέα,
 » ᾧ ὄνομα Βισιτρακαβάσας¹, ἀκέφαλος ἐγένετο ἐκ τοῦ
 » ζυροειδοῦς ἐέλους τοῦ Ἰουδιστίρα.
44. « Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν θωρακοφόρων στρατιωτῶν τοῦ
 » βασιλέως Σαλέα ἐπιδραμόντων, τὰ χρυσᾶ θέλη τοῦ
 » Ἀρζούνα ἐγένοντο αὐτοῖς, ὡς οἱ Γαροῦδαι τοῖς ὄφεσιν².
45. « Ἡ δὲ γῆ τοῦ πολέμου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Βήμα, ὡς ἡ
 » ἔρημος γῆ, σωροὺς νεκρῶν ἔχουσα, ὡς ὄρη οὐρανομήκη,
 » καὶ ἄμοιρος οὔσα ἀνθρώπων.
46. « Μεμαραμμένοι δ' ἐγένοντο οἱ σεληνοπρόσωποι Καουρα-
 » βαὶ εὐθέως ἐκ τοῦ ὀραθέντος δίκην Ραχοῦ κρανίου τοῦ
 » βασιλέως Σάμβα, κοπέντος τῷ βέλει τοῦ Σατεκῆ.
47. Αἱ κεφαλαὶ τῶν ἐχθρῶν, αἱ ριπτόμεναι ὑπὸ τῶν βελῶν
 » τοῦ Δουριοδάνα, ἦσαν, ὡς μοῖραι βρώματος, ριπτόμε-
 » ναι ὑπὸ τῶν διακόνων τοῦ Ἰάμα τοῖς κολιοῖς³.
48. « Ἄπασα δ' ἡ στρατιὰ τῶν ἐχθρῶν ἐσημειώθη τοῖς ἐέ-

1. Ποικιλοθώραξ.

2. Παίξει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

3. Ἔθος ἐστὶ ρίπτειν μοῖραν βρώματος εἰς τροφήν τῶν κολιοῶν.

» λεσιν, ἃ ἐνεπάγησαν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ
 » Δουριοδάνᾳ, ἔχοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γλυφίδος,
 » εἰς τὸ δεῖξάί πως, ὡς αὐτός ἐστι νῦν ὁ ἀντιστρά-
 » τηγος.

49. « Ἐπέπεσε δ' ὁ Δουριοδάνᾳς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὡς χεῖρ
 » τοῦ Ἰάμα, ἔχων, ὡς πέντε δακτύλους, τὸν Σουσσαρ-
 » μάνα, τὸν Κριπαῖν, τὸν Κριταβάρμαν, τὸν Ἀσβατά-
 » μαν, καὶ τὸν Σακουνήν.

50. « Ἐφώρμησαν οὖν κατ' ἀλλήλων οἳ τε Καουραβαὶ καὶ
 » οἱ Πανδοῖδαι, φοβεροὶ ὄντες καὶ νηλεεῖς, ὡς ὁ ἐπὶ τῆς
 » πανωλεθρίας χρόνος, καὶ σπεύδοντες καὶ ἀνδριζόμενοι
 » τέλος ποιῆσαι τοῦ πολέμου.

51. « Μεταξὺ δὲ τῆς βολῆς τῶν ὅπλων τοιοῦτοι λόγοι ἤ-
 » κούοντο τῶν πολεμικῶν. « Μὴ φεῦγε! ἐπίστρεφον!
 » στηθι! ἐλθέ! σὺ πρῶτον βάλε, ἔπειτα δ' ἐγώ! »

52. « Τότε ἐν ἐκείνῳ τῷ πολέμῳ, ἐν ᾧ οἱ αἰθεροθατοῦντες
 » θεοὶ ἐφοβήθησαν, οἱ μὲν στρατιῶται καθηροῦντο ὑπὸ
 » τῶν ὅπλων, αἱ δὲ φωναὶ τῶν στρατιωτῶν, ὑπὸ τῶν
 » ἤχων τῶν ὅπλων¹.

53. « Κόνιος δὲ διαχυθείσας σκοτεινότερας τοῦ σκότους, τοῦ
 » ἐπὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, τὸ σύνθημα τῶν πολε-
 » μούντων διάκρισις ἐγίνετο, τίς ἐστιν οἰκεῖος καὶ τίς
 » ἀλλότριος.

54. « Λόγοι δὲ τῶν Πανδοῖδῶν τοιοῦτοι ἐπλήρωσαν τὸν αἰ-
 » θέρα τότε. « Ποῦ ὁ Σουσσαρμάν; Ποῦ ὁ Κριταβάρμας;
 » Ποῦ ὁ Δουριοδάνᾳς; Ποῦ ὁ Σακουνῆς²; »

55. « Δεκατρεῖς δὲ υἱοὶ σου οὗτοι ἐφονεύθησαν τότε ὑπὸ τοῦ

1. Δηλονότι οὐκ ἤκούοντο ὅ,τι ἔλεγον.

2. Διεσκορπίσθη ἡ στρατιὰ.

- » Βῆμα, ὃ βασιλεῦ, ὁ Ζαϊασένας (Νικόστρατος), ὁ Μα-
 56. » χαβαχοῦς, ὁ Ζαίτρας, ὁ Δουρβισσάχας, ὁ Σάχας, ὁ
 » ὁ Βιβινσασατής, ὁ Δανδαδάρας, ὁ Σαμανσάχας, ὁ Σου-
 » θάρτσας, ὁ Σουζάτας, ὁ Σρουταβάν, ὁ Βαλαθέγας, καὶ
 » ὁ Βουριβάλας.
 57. « Τούτων τῶν δεκατριῶν ἐν τοῖς αἵμασιν ἀντιλαμπού-
 » σης τῆς μορφῆς τοῦ Βῆμα, ἐφαίνετο, ὅτι δεκατέσσα-
 » ρας μορφὰς ἔσχεν ¹, εἰς διατήρησιν τῶν δεκατεσσάρων
 » κόσμων.
 58. « Τηνικαῦτα ἐκράτησέ με, ὃ βασιλεῦ, ὁ Σατεκῆς, λέ-
 » γων, ταῦτα· Ἄπαντες σήμερον σπεύδουσιν εἰς νίκην·
 » ὑπ' ἐμοῦ δ' ἐκρατήθη ὁ Σανζαίτας ².»
 59. « Ὁ δὲ μεγαλουργὸς Ἀρζούνας ἐξαπέστειλε πρὸς τὴν ἐν
 » οὐρανῷ τρυφὴν ³ καὶ ἄνεσιν ⁴ τὸν Σουσσαρμᾶνα, καὶ τὸν
 » ἀδελφὸν, καὶ τὸν υἱὸν, καὶ τοὺς λοιποὺς προασπιστάς
 » αὐτοῦ καὶ ἀκολούθους.
 60. « Τηνικαῦτα καὶ ὁ ὑπέρφρων υἱὸς σου Σουδαρσσάνας ἐξα-
 » πεστάλθη παρὰ τοῦ Βῆμα, εἰς τὸ ἀναπαυθῆναι ἐν τῷ
 » στήθει θεᾶς, ὡς ἐλέφαντα ἐν τῷ στύλῳ, ἐν ᾧ δέδεταί.
 61. « Ὁ δ' ἰσχυρὸς υἱὸς τοῦ Σουβάλα Σακουνῆς, ἀναιρῶν ἐπι-
 » σθεν δολίως πολλοὺς, ἀνῆρέθη καὶ αὐτὸς ὀπισθεν ἀφα-
 » νῶς ὑπὸ τοῦ Σαχαδέβας.
 62. « Ἀνείλε δ' ὁ Σαχαδέβας καὶ τὸν Οὐλούκαν, τὸν υἱὸν τοῦ
 » Σακουνῆ σὺν πᾶσι τοῖς προασπισταῖς αὐτοῦ καὶ ἀκο-

1. Δεκατρεῖς Βῆμαι ἐφαίνοντο ἐν τοῖς αἵμασι τῶν δεκατριῶν· δέκα-
 τος δὲ τέταρτος ὁ ἀληθής, ὁ ζῶν.

2. Παίζει πρὸς τὰς λέξεις· Ζαίτα γὰρ λέγεται ἡ νίκη· Σανζαίτα δὲ ἡ
 καλὴ νίκη.

3. Ἡδονήν, αὐτολεξεί· παίζει δὲ πρὸς τὰς λέξεις.

4. Ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελών.

- » λούθοις, δεικνύων, ὡς τὴν πολεμικὴν τέχνην ἔμαθε
 » παρὰ τοῦ Δρόνα.
63. « Βουλομένου δὲ τοῦ Σατεκῆ ἀνελεῖν με ¹ τῷ λόγῳ τοῦ
 » Δρυσταδιούμνα, ἐμφανεῖς ὁ Βεάσας, ὁ πάντα βλέπων,
 » ἐρύσατό με.
64. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὁ κύριος ἑνδεκα Ἀξαουχινῶν, ὡρᾷ-
 » θη μοι μόνος φεύγων πεζὸς ἀπὸ τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ πε-
 » ριελείφθησαν ζῶντες ὁ Ἀσθατάμας, ὁ Κριταβάρμας,
 » καὶ ὁ Κριπᾶς.
65. « Καὶ εἶπε πρὸς με, αἰσχυνόμενος· « Εἰπέ τῷ πατρί μου
 » ταῦτα· Ὁ δυστυχὴς καὶ ἄθλιος υἱός σου, ἀπολέσας
 » τοὺς φίλους, κατὰ πάντα τὸν στρατὸν, ἐκρύβη ἐν λίμνῃ
 » κεκμηκώς. »
66. « Οὕτως εἰπὼν μοι, στήσας τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὕδατος ²
 » μαγία τῶν ἐν ὕδατι οἰκούντων δαιμόνων, εἰσέδυ τὴν
 » λίμνην κατὰ τὴν ἐσπέραν, καθὼς ὁ ἥλιος τὸν Ὠκεανόν.
67. « Πλανωμένων δ' εἰς τὴν Κουρουζέτραν ἐκείνων τῶν τριῶν,
 » τοῦ Ἀσθατάμα, τοῦ Κριπᾶ, καὶ τοῦ Κριταβάρμα, καὶ
 » πυνθανομένων ποῦ εἴη ὁ βασιλεὺς, εὗρέθη διὰ τοῦ ἐμοῦ
 » λόγου ἡ λίμνη ἐκείνη.
68. « Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Ἰουδιστίρα ὁ υἱός σου Ἰουῖτσοῦς ³,
 » παραλαβὼν τὰς γυναῖκας τοῦ Δουριοδάνα καὶ τῶν λοι-
 » πῶν, ἐπορεύθη εἰς τὴν πόλιν Χαστιναπούραν.
69. « ἔχων δ' ὁ Ἰουδιστίρας χιλίους ἄρματαηλάτας, καὶ μυ-

1. Ὁ Σατεκὴς ἐκράτησε τὸν Σανζαῖαν, ὡς προσέφηται, καὶ ἠβούλετο αὐτὸν ἀνελεῖν, ἐπειδὴ ἦν ἐκ μέρους τῶν ἐναντίων.

2. Ἔστησε τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὕδατος, ἣν ἔχει εἰς τὸ καταπνίγειν τὸν εἰσδύοντα.

3. Οὗτος ἠῤτομόλησε πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου, ὡς ἐρρέθη πρότερον.

» ρίους πεζούς, καὶ ἑπτακοσίους ἑλεφαντηλάτας, καὶ πεν-
» τακισχιλίους ἵππεῖς,

70. « Ἀπέστειλε κατασκόπους πανταχόσε, ταραττόμενος φό-
» βῳ καὶ ὑπονοίᾳ, εἰς τὸ σκοπῆσαι, ποῖ ἐπορεύθη μετὰ
» τὸν πόλεμον ὁ Δουριοδάνας, ἡ ρίζα τῆς ἔχθρας.

71. « Ὁ δ' Ἀσθατάμας, ὁ Κριταβάρμας, καὶ ὁ Κριπᾶς,
» εὐρόντες τὸν Δουριοδάναν ἐν λίμνῃ, εἶπον χθαμαλῇ τῇ
» φωνῇ· « Ἀνάστα, γενναῖε, καὶ νικά μεθ' ἡμῶν τοὺς ἐχ-
» θροὺς, ὧν κεφαλὴ ἐστὶν ὁ Ἀρζούνας.»

72. « Ἐπαινέσας δὲ τούτους ὁ βασιλεὺς, ἔφη· « Ἐγὼ ἀπέκα-
» μον· ἀναπαύθητε δὲ καὶ ὑμεῖς μικρόντι· αὐριον δὲ πρωτὶ
» θανάτῳ παραθοθήσονται οἱ ἐχθροί.»

73. « Ἀκούσαντες δὲ θηρευταὶ ἐν τῷ δάσει, φιλοκερδεῖς
» ὄντες, ἀνήγγειλαν τῷ Βήμα, ὡς ὁ ἐχθρὸς ἐστὶν ἐν τῇ
» λίμνῃ· ὁ δὲ Βήμας τῷ Ἰουδιστίρᾳ.

74. « Χαρεῖς δ' ὁ Ἰουδιστίρας, ἦλθε μετὰ μεγάλων ἡρώων
» ἐπὶ τὴν λίμνην ἐκείνην, βοὴν ποιῶν διὰ τοῦ στρατοῦ,
» ὑπερβαίνουσιν τὴν τῶν ἐλεφάντων τῶν τοῦ κόσμου
» μερῶν.

75. « Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀσθατάμαν ἀνεπαύοντο μακρὰν ὑπὸ
» δένδρον Βάταν· τοῦτο δ' ἐγένετο διὰ τῆς προσταγῆς
» τοῦ Δουριοδάνα, ἵνα μὴ γνωσθεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.

76. « Προτραπείς δ' ὑπὸ τοῦ Κρισναῖο ὁ κορυφαῖος τῶν τοῦ
» Πανδοῦ Ἰουδιστίρας, προσελθὼν τῇ λίμνῃ, εἶπε μεγάλη
» τῇ φωνῇ πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἐχθρόν·

77. « Διὰ τί, ὦ βασιλεῦ, ὧν ἐν μέσῳ τῆς λίμνης, ἐξαλεί-
» φεις τὸ κλέος, ὡς χρίσμα ἐκ Σανδάνου, τὸ γενόμενον
» αἷτιον τῆς ἐξουσίας τῶν τριῶν κόσμων¹;

4. Ἐκ τοῦ οὗ εἶχε μεγάλου ὀνόματος ὁ κόσμος ἅπας ὑπετάγη.

78. « Διὰ τί, ὡς ἔμαθες τὴν ἐν ὕδατι ἀβλαβῆ μονήν, οὐκ
 « ἔμαθες καὶ τὴν ἐν καρδίᾳ σταθεράν μονήν τοῦ μεγάλου
 « φρονήματος; σοῦ γὰρ εἰσδύσαντος εἰς τοῦτο τὸ ὕδωρ,
 « τὸ μέγα ἐκεῖνο φρόνημα ἐξέδυσεν ἐκ τῆς σῆς καρδίας.
79. « Τὸ ὡς κάτοπτρον κλέος, ᾧ στέφανε ἡρώων, τὸ ἀμαυ-
 « ρὸν γενόμενον ἐν τῇ εἰς τὸ ὕδωρ εἰσδύσει ¹, ἀποστίλ-
 « θωσον διὰ τῆς κόνιος, τῆς ἐξανισταμένης ἐκ τοῦ πο-
 « λέμου. Ἀνάστα! ἀνάστα!
80. « Ὁ πόλεμος τοῖς πολεμικοῖς πάνδωρός ἐστιν ἀδάμας,
 « μᾶλλον δέ, ὑπέρτερος ἐκείνου· ὅτε μὲν γὰρ δίδωσι γῆν
 « τοῖς αἰτουσιν, ἀτὲ δ' οὐρανόν ².
81. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, ὦν ἔτι ἐν ὕδατι, εἶπε πρὸς τὸν
 « Ἰουδιστίραν, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἐξήγαγε πραγματικῶς ἐκ
 « τοῦ ἑαυτοῦ σώματος καὶ τὴν ἔπαρσιν, ἀπόγε τῶν πομ-
 « φολύγων, ὧν ἐποίησε τὸ ὕδωρ ³.
82. « Ἀρμοδίως ἔφη, ᾧ γενναῖε ⁴. τί δ' ὁμῶς πρὸς ἐμὲ σή-
 « μερον ἢ ἐπιγείως βασιλεία; δι' οὓς γὰρ πᾶν χρῆμα συλ-
 « λέγεται, οὗτοι τεθνεῶτές εἰσιν, οὔτε φίλοι καὶ οἱ συγ-
 « γενεῖς.
83. « Ὁ πόλεμος δίδωσι πάντως οὐρανὸν τῷ θανόντι· ἡ χα-
 « ρὰ δ' ὁμῶς αὐτοῦ ἀμαυροῦται ἐκ τῆς χαρᾶς τῶν νικη-
 « σάντων ἐχθρῶν· ὅθεν ἐγὼ τεύζομαι τοῦ οὐρανοῦ διὰ
 « τῆς ὁδοῦ τῶν ἐγκρατῶν καὶ ἡσυχαστῶν, τῆς ἐπαινετῆς
 « παντὶ τῷ κόσμῳ.

1. Ὁ ὕαλος ἐκ τῆς ὑγρότητος ἀπολλύει τὴν λάμψιν· καθαιρόμενος δὲ διὰ τοῦ χόδς, λαμπρύνεται πάλιν.

2. Ὅταν γὰρ ζῆση ἐν πολέμῳ, τυγχάνει ἐπιγείου βασιλείας· ὅταν δ' ἀποθάνῃ, ἐπουρανοῦ.

3. Λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ ὕδατος, πομφόλυγες ἐγίνοντο· οἱ πομφό-
 λυγες ἐφαίνοντο, ὡς ἡ ἔπαρσις αὐτοῦ ἦν καὶ ἀφροσύσις.

4. Ὁρθῶς ἔφη, ὅτι ὁ πόλεμος δίδωσι βασιλείαν.

84. « Ἐμοῦ ἀποπλύναντος τὸ στόμα ¹, διὰ τοῦ χυμοῦ τῆς
 « ἡσυχίας, τρύφα σὺ τῆς γῆς, τῆς ληφθείσης ὑπ' ἐμοῦ,
 « ἀφ' οὗ ἐγὼ αὐτῆς ἐτρύφησα.
85. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας· « Διὰ τί θέλεις σῶσαι σεαυ-
 « τὸν διὰ τῆς δόσεως ἀπάσης τῆς γῆς, ὅτε πρότερον
 « οὐδ' ὀλίγον μέρος γῆς ἤθελες δοῦναι εἰς παγενῇ ἀ-
 « πώλειαν ;
86. « Πρότερον μὲν ἀποφαινόμενος, ὅτι οὐδ' ὀλίγη γῆ δοτέα
 « ἐστὶ τοῖς Πανδοΐδαις, νῦν δὲ, διδοὺς ἅπασαν τὴν γῆν,
 « διὰ τί οὐκ αἰσχύνη, ἀναιρῶν τὸν σεαυτοῦ λόγον ;
87. « Ἀνάστα τοίνυν, ἵνα γένηται διὰ τοῦ πολέμου ἡ γῆ ἥτοι
 « ἐμῇ, ἢ σῇ· μὴ δ' ἔστω ἀμφιβολία νίκης, ζώντων ἐμοῦ
 « καὶ σοῦ. »
88. « Οὐμωθεῖς δ' ὁ Δουριοδάνας, ἔφη· « Ἐγὼ ἅπαντας ὑμᾶς
 « ἀποκτενῶ, γενναίως πολεμῶν ἐνὶ ἐκάστῳ διὰ τῆς κο-
 « ρύνης. »
89. « Ἐγὼ ἐχάρην ἐπὶ τῇ σῇ γενναιότητι, ἔφη ὁ Ἰουδιστίρας·
 « νικήσας οὖν ἔνα γε ἐξ ἡμῶν τῷ ᾧ θέλεις ὅπλῳ, βασιλεύε
 « τῆς γῆς. »
90. « Πρὸς ὃν ἔφη ὁ υἱὸς τῆς Γανδαράς Δουριοδάνας· « Ὅστις
 « πολεμῆσαι ἐμοὶ βούλεται, οὗτος ἀναστὰς εὐθέως, πολε-
 « μείτω μοι διὰ τῆς κορύνης. »
91. « Τοιαῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθε παραυτίκα ἐκ τῆς λίμνης, ἔχων
 « τὴν κορύνην ἐν χειρὶ, καὶ ἐρυθροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς,
 « καθὼς ὁ Βισνοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης, ἔχων τὴν Λαξμήν.
92. « Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, περικεφαλαίαν δούς αὐτῷ καὶ θώρα-

4. Ἐμοῦ βασιλεύσαντος καὶ ἡτυχάσαντος, λάβε σὺ τὴν ληφθεῖσαν
 ὑπ' ἐμοῦ βασιλείαν· καὶ ὁ δοῦλος γὰρ, ἀφ' οὗ φάγη ὁ δεσπότης, καὶ
 ἀποπλύνει τὸ στόμα, ἐσθίει τὰ λείψανα τῶν βρωμάτων.

- » κα, ἔφατο· « Σὺ οὐκ ἀναιρεθήσῃ ὑφ' ἡμῶν, ὡς ὁ Ἀθη-
 « μανιοὺς ἀνηρέθη ὑφ' ὑμῶν.
93. « Πρὸς ὃν τινα δὲ ἀρεστός σοι ἐστὶν ὁ πόλεμος, τοῦτον
 « κάλεσον. » Τοιαῦτα φαρμένου τοῦ Ἰουδιστίρα, ἔφη ὁ Κρι-
 « σνᾶς ἀγανακτήσας·
94. « Πάλιν μωραίνεις, παίζεις θέλων ἐν πολέμῳ, ὡς ἐν παι-
 « διᾷ κύβων; εἰ γὰρ οὗτος καλέσειέ σε εἰς μάχην, ὁποῖα
 « κατὰστασις ἔσεται σοι ¹;
95. « Οὗτος ὁ Δουριοδάνας ἐπιδέξιός ἐστι κορυνήτης, ἐπειδὴ
 « ἐν τρισὶ καὶ δέκα ἔτεσι γύμνασιν ἐποίητε περὶ τὴν κο-
 « ρύνην ἐπὶ σιδηροῦ ἀνδριάντος· διὸ ἀμφιβάλλεται, εἰ
 « νικήσειεν αὐτὸν καὶ αὐτὸς ὁ Βήμας.
96. « Ἀναστὰς δ' ὁ Βήμας, ἔφη· « Μὴ οὕτω λέγῃς, ὦ Κρισνᾶ·
 « ἔγωγε γὰρ ἀφαιρήσω τὴν πνοὴν τοῦ ἐχθροῦ ταύτη τῇ
 « κορύνῃ ἐν ἀκαρεῖ.»
97. « Ἀναβοήσας δ' ὁ ὑπερφρων Δουριοδάνας, ἐκάλεσεν εἰς
 « μάχην τὸν Βήμαν· ὁ δ' ἔδραμε διαρρηγνύων τὸν αἰθέρα
 « κραταιᾷ τῇ φωνῇ.
98. « Ἐν τούτῳ ὁ Βαλαδέβας, ὃς διέτριβε παρὰ τῇ ὄχθῃ τῆς
 « Σαρασβατῆς, μαθὼν παρὰ τοῦ Ναράδα, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ δύο
 « μαθηταὶ αὐτοῦ μονομαχῆσαι θέλουσιν, ἦλθεν ὀψόμενος ².
99. « Ἀνέστησαν δὲ ὅ,τε Κρισνᾶς καὶ οἱ Πανδοῦδαι, καὶ ἄλ-
 « λοι ὅσοι παρῆσαν, ἀναφανέντος τοῦ Βαλαδέβα, καθὼς οἱ
 « πέρδικες, ἀναφανείσης τῆς Σελήνης ³.
100. « Εἰπόντος δὲ τοῦ Δουριοδάνα, ὡς ἡ μάχη ἀρέσκει αὐτῷ
 « ἐν χώρᾳ Σαμανταπαντσάκα, τῇ οὔσῃ ἀγία, παραλαβόντες
101. « τὸν Βαλαδέβαν οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν, ἐπορεύθησαν

1. Τί ποιήσεις τότε, μὴ εἰδὼς πολεμεῖν κορύνη;

2. Ὁ Βαλαδέβας διδάσκαλος ἦν αὐτοῖς τῆς κορύνης.

3. Λέγουσιν, ὡς οἱ πέρδικες χαίρουσιν ἀναφανείσης τῆς Σελήνης, καὶ ἀνεγείροντες τὴν κεφαλὴν, βλέπουσιν εἰς αὐτήν.

- » κατὰ τὸ δεξιὸν τῆς Σαρασβάτης εἰς τόπον ἄγιον, ὡς ὄνο-
 » μα Σαϊάνα, θεωρήσοντες τὴν μοναμαχίαν.
102. « Ἐλθόντες οὖν ὅ,τε Βήμας, καὶ ὁ Δουριοδάνας πεζοί, κο-
 » ρύνας ἀνὰ χειρὰς ἔχοντες, ἔστησαν, καταπλήττοντες
 » ἀλλήλους βροντοειδεῖ φωνῇ.
103. « Ἐφώρμησαν δ' εἰς μάχην οὗτοι, οἱ ὄντες ἰσοστάσιοί,
 » Ἐλεπόμενοι ὑπὸ θεῶν, Σιδδῶν, Ρισσῶν, καὶ Γανδαρῶν,
 » οἳ ἦλθον ταχέως εἰς θεωρίαν.
104. « Ἐπερχόμενοι δ' ἐλαμπρόνοντο ταῖς ἐκ τῶν συγκρού-
 » σεων τῶν κορυφῶν λάμψεσιν, ὥςπερ ἐρυγαῖς τῆς δια-
 » πύρου ἀνδρείας τῶν ἐχθρῶν, ἣν κατέβρωσαν πρότερον.
105. « Τερπωλὴν δὲ παρεῖχον τοῖς ὅμμασι τῶν θεαινῶν διὰ
 » τῆς πολυειδοῦς κινήσεως (χρήσεως) τῶν κορυφῶν ἐν τῇ
 » πληγῇ, ἐν τῇ ἀποφυγῇ, ἐν τῇ στάσει, ἐν τῇ κινήσει,
 » ἐν τῇ στροφῇ καὶ ἐν τῇ περιστροφῇ τοῦ σώματος ².
106. « Βαθέος δὲ σκότους ὄντος ἐκ τῆς κόνιος, ἡ κόνις αὐτῇ,
 » ἡ ἐξανισταμένη ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἐδείκνυε τοῖς
 » θεοῖς τὰ ἀθλητικὰ αὐτῶν κινήματα ³, τὴν ἐκ δεξιοῦ ἢ
 » ἐξ ἀριστεροῦ περιφορὰν, τὸ λοξοειδὲς κίνημα, καὶ ἄλλα
 » τοιαῦτα.
107. « Πληγεῖς δὲ σφοδρῶς τὴν πλευρὰν ὁ Βήμας τῇ κορύνῃ
 » τοῦ Δουριοδάνα, ἔμεινεν ἀκλόνητος ⁴, καθὼς ὁ Γαρού-
 » δας, πληγεὶς τῷ κεραυνῷ τοῦ Ἰνδρα.

1. Αἱ κορύναι πολλῶν ἐχθρῶν τὸ διάπυρον κατέβρωσαν, ἀνελοῦσαι αὐτούς· αἱ δὲ λάμψεις ἐκ τῆς συγκρούσεως ἦσαν ὥςπερ ἐρυγαὶ ἐκείνου τοῦ καταβρωθέντος διαπύρου τῶν ἐχθρῶν· ἀφ' οὗ γὰρ φάγη τις, ἐρεύγεται.

2. Τρόποι κινήσεως τοῦ σώματος ἐν τῇ μονομαχίᾳ.

3. Οἱ θεοὶ οὐκ ἠδύναντο βλέπειν, ἔνεκα τῆς βαθείας κόνιος· ἀλλ' ἡ ἐξανισταμένη κόνις ἐδείκνυεν αὐτοῖς πάντα τὰ εἶδη τῶν κινήματων· κατὰ γὰρ τὰ σχήματα τῆς κινήσεως ἀνῆρχετο καὶ ἡ κόνις.

4. Οὐδὲν ἔπαθεν.

108. « Περιστρέψας δ' ἄνω σφοδρῶς τὴν κορύνην ὁ Βήμας, ἧς
 » ἐκ τῆς περιστροφῆς ἄδηλον ἦν πόθεν, ἡ εἰς ποῖον μέρος
 » τοῦ σώματος τοῦ ἀνταγωνιστοῦ κατενέγκοι αὐτήν, καὶ
 » ἀναπηδῆσας ταχέως, κατήνεγκεν αὐτήν βίᾳ κατὰ τοῦ
 » υἱοῦ σου.

109. « Ὁ δὲ υἱός σου, ἀποφυγὼν τὴν φορὰν τῆς κορύνης, ἔπλη-
 » ξε τὸν Βήμαν κατὰ τὴν κορυφήν· ὁ δὲ ἔμεινεν ἀκλόνη-
 » τος, καθὼς τὸ ὄρος, πληττόμενον κατὰ τὴν κορυφήν
 » ὀδόντι ἐλέφαντος.

110. « Κατενεχθεῖσα δ' ὑπὸ τοῦ Βήμα ἡ κορύνη, ἧς τὴν φορὰν
 » ἀπέφυγεν ὁ Δουριοδάνας, ἔπληξε τὴν γῆν, καὶ ἀνέσεισεν
 » αὐτήν, καὶ ἀνετάραξε τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ὄρη.

111. « Πληγείς δὲ τὸ στῆθος ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ ἐπιδεξίου Δου-
 » ριοδάνα, τρέμων καὶ καμμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔλυποθύ-
 » μησε κατὰ βραχύ.

112. « Ἀναλαβόντος δὲ τοῦ Βήμα, πληγείς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Δου-
 » ριοδάνας, ἔπεσεν, ἐρείσας τὰς χεῖρας καὶ τὰ γόνατα
 » κατὰ γῆς, καὶ ἐφάνη οὕτω κείμενος ἔμπροσθεν τοῦ ἐχθροῦ,
 » ὥς λέων ¹.

113. « Τῶν δὲ περὶ τὸν Δρυσταδιούμναν ἀναβοησάντων χαρᾶ,
 » ἀναστὰς ὁ Δουριοδάνας, ἔπληξε θυμῷ τὸν Βήμαν κατὰ
 » τὸν κρόταφον, διαρρήξας τὸν αἰθέρα, ἑροντώδει φωνῇ.

114. « Ἐρυθρὸς δ' ὢν ὁ Βήμας ἐξ αἵματος, καὶ τρέμων, ἐφαί-
 » νετο ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Κάλα ² καθὼς ὁ ἀντιλάμπων
 » ἥλιος ἐν τῇ λίμνῃ ³.

1. Οὕτως ὁ λέων κάθεται, ἐκτείνων τοὺς ἔμπροσθίους πόδας, καὶ ἐρείδων τὰ γόνατα τῶν ὀπισθίων ποδῶν κατὰ γῆς.

2. Θεάτρον τοῦ Κάλα, τουτέστι τοῦ θανάτου, τὸ στάδιόν ἐστι τοῦ πο-
 λέμου.

3. Ὁ ἥλιος ἐν τῇ λίμνῃ ἐρυθρὸς φαίνεται· καὶ τρέμων, ταραττομέ-
 νου τοῦ ὕδατος.

115. « Πληγείς δ' ὁ υἱός σου ὑπὸ τοῦ Βήμα, ἔπεσε κατὰ γῆς·
 » ἀναστὰς δ' ἀνυπερθέτως, κατέβαλε καὶ αὐτὸς τὸν Βήμαν,
 » πληῖζας.
116. « Καίτοι ὁ υἱός σου ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν θεῶν ἀνθοβολία,
 » ἐνόμισαν ὁμως, ὅτι ὁ Βήμας ὑπέρτερός ἐστιν ἀναμφιβό-
 » λως ἐν πολέμῳ.
117. « Τοῦ δὲ Βήμα ἀποσμήξαντος τὸ αἷμα, καὶ πάλιν ἐτοί-
 » μου γενομένου εἰς μάχην, ἐρωτηθεὶς ὁ Κρισνᾶς ὑπὸ τοῦ
 » Ἀρζούνα, « Πότερος ἔσται ὑπέρτερος ; » ἀπεκρίνατο
 » οὕτως·
118. « Ὁ μὲν Βήμας ἰσχυρός ἐστιν, ὁ δὲ Δουριοδάνας τεχνι-
 » κός· ὁ δὲ ἰσχυρὸς νικάται ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ. Ἄν μέντοι
 » ὁ Βήμας πληῖξῃ τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνᾶ ἀπάτη, νι-
 » κήσει αὐτόν.
119. « Ἀκούσας ὁ ὄξυς Ἀρζούνας, ἔκρουσε χειρὶ τὸν μηρὸν ἑαυ-
 » τοῦ, ἐλέποντος τοῦ Βήμα, ὥςπερ διδάσκων τὴν νί-
 » κην ¹ τὴν ὀρχηστικὴν τέχνην.
120. « Γνοὺς τοῦτο τὸ σύμβολον ὁ Βήμας, καὶ ἀναμνησθεὶς
 » τοῦ ἑαυτοῦ λόγου ², πολλοὺς τρόπους ἐμηχανήσατο καὶ
 » μεθόδους, εἰς τὸ συντρίψαι τὸν μηρὸν τοῦ ἐχθροῦ.
121. « Τρωθεὶς δ' ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ σου, ἀποφυγόντος
 » ταχέως τὴν φορὰν τῆς ἐναντίας κορύνης, ἔστη λυποθυ-
 » μήσας, ἔχων τὴν κορύνην ἐν χειρὶ πρὸ τοῦ στήθους.
122. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, νομίσας ὡς ὁ Βήμας φούλεται
 » πατάξαι, οὐκ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν· εἰ δ' ἔπληττε τότε
 » τὸν Βήμαν, οὕτως ἔχοντα, ὁ Βήμας οὐκ ἂν ἔζη.

1. Ἡ νίκη ὡς γυνή.

2. Ὁ διδάσκων τὴν χορεύτριαν κρούει τὸν μηρὸν αὐτοῦ· ἡ δὲ χορεύει
 κατὰ τὸ κρούσμα· ὁ δὲ διδάσκων τὴν μουσικὴν κρούει τὰς παλάμας.

3. Ὃν εἶπε πρότερον, « ὅτι συντρίψει τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνᾶ. »

123. « Ἀναλαβὼν δ' ὁ Βήμας, ἤρε τὴν κορύνην, βλέπων εἰς
 » τὸν πόδα τοῦ Δουριοδάνα ¹. τοῦ δὲ ἀναπηδήσαντος εἰς
 » τὸ διαφυλάττειν τὸν πόδα, κατέαξε τὸν μηρὸν αὐτοῦ τῇ
 » κορύνῃ ὁ Βήμας,
124. « Καὶ ἔθετο εὐθέως τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κυ-
 » ρίου ἔνδεκα Ἀξαουχινῶν, πεσόντος ἐκ τῆς συνθλάσεως
 » τοῦ μηροῦ, καὶ ἀναβοῶν, ἀνεμίμνησκειν αὐτὸν τῶν ὧν
 » ἐποίησε κακῶν·
125. « Ἐγὼ λέγω, ἔλεγεν, ὡς σὺ ἀληθῶς νῦν βοῦς εἶ ², νικη-
 » θείς νόμῳ πολέμου, ὃς ἔλεγες, ὡς ἡ Κρισινὰ βοῦς ἐστι,
 » νικήσας ἡμᾶς ἐν κυθείᾳ ἀπάτῃ.»
126. « Καὶ περ δὲ κωλυόμενος ὁ Βήμας ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα,
 » πάλιν ἔθετο τὸν πόδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Βασιλέως
 » Δουριοδάνα, εἰπὼν μεγαλοφώνως· « Κακοῦργε! »
127. « Εἶρηκε δὲ, κλαίων, ὁ Ἰουδιστίρας πρὸς τὸν Δουριοδά-
 » ναν· « ὦ ἀδελφε, ἡ τύχη ἀφευκτός ἐστιν· ἡ γὰρ ἔχθρα
 » ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, οἳ ἐσμεν υἱοὶ θεῶν πρὸς πατέρων,
 » παγγενῆς ὄλεθρος ἐγένετο.»
128. « Ἐνταῦθα ὁ Βαλαράμας, εἰπὼν τῷ Βήμα, « ὦ ἀχρεῖς,
 » νικήσας τὸν βασιλέα δόλῳ, διὰ τί τίθης τὸν πόδα ἐπὶ
 » τῆς κεφαλῆς; » ἐφώρμησε κατ' αὐτοῦ.
129. « Πρὸς δὲ ἔφη ὁ Κρισινᾶς· « Καὶ περ γινώσκων ὁ Βήμας,
 » ὡς οὐ δεῖ παῖειν τῇ κορύνῃ κάτωθεν τῆς ὀσφύος ³, κα-
 » τέαξεν ὁμως τὸν μηρὸν τοῦ Δουριοδάνα, εἰς τὸ κυρῶσαι
 » τὸν ἑαυτοῦ λόγον.
130. « Πρὸς δὲ ἐπληρώθη καὶ ἡ ἀρά τοῦ ὁσίου Μαΐτρεγῆ, ἣν

1. Ἀλλαχοῦ βλέπει καὶ ἀλλαχοῦ βάλλει, ἀπατῶν τὸν ἀντικείμενον.

2. Βοῦς δηλ. ἀχιμάλωτος.

3. Κάτωθεν τῆς ὀσφύος νόμος οὐκ ἔστι παῖειν τῇ κορύνῃ.

- « εἶπεν εἰς συντριβὴν τοῦ μηροῦ τούτου » Τοιούτοις λό-
 γοις κατεπραῦνθη ὁ Βαλαράμας ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ·
131. « Ἐφη δ' ὁμῶς· « Τοιοῦτος λόγος ἔστω ἐν κόσμῳ, ὡς οἱ
 « μὲν Πανδοῖδαι ἐπολέμησαν δολίως, οἱ δὲ Καουραβαῖ
 « ὀρθῶς καὶ νομίμως. » Οὕτως εἰπὼν θυμῷ, ἐπορεύθη εἰς
 « τὴν Δοαρακάν.
132. « Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Κρισναῖς περὶ τούτου τοῦ λόγου ὑπὸ
 « τοῦ Ἰουδιστίρα, λυπούμενου ¹, ἀπεκρίνατο· « Ἐν πολέμῳ
 « ἀδίκῳ ἀδικία ἐγένετο· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἔτυχον τοῦ
 « ἔφετοῦ. »
133. « Ἐπαινούμενος δ' ὁ Βήμας ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Δρυστα-
 « διούμναν, λεγόντων οὕτω· « Καλῶς ἐτέθη ὁ ποῦς σου
 « ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κακοῦ ἐχθροῦ, » ἐπηνέθη καὶ ὑπὸ
 « τοῦ Ἰουδιστίρα ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ.
134. « Πρὸς οὗς εἶπεν ὁ Κρισναῖς· « Οὗτος πάλαι μὲν ἀνῆρέθην
 « ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ ἀδικημάτων· σήμερον δὲ ἐπλήγη ὁ πλοῦς
 « ὑπὸ τοῦ Βήμα· διὰ τί δὲ νῦν παύεται λόγοις σκληροῖς; »
135. « Ὁ δ' υἱὸς σου, ἐρείσας τὸ μὲν σῶμα ἐπὶ τῶν γλουτῶν,
 « τὰς δὲ χεῖρας ἐπὶ γῆς ², καὶ ποτὲ μὲν τὴν κεφαλὴν
 « κατακλίνων, ποτὲ δ' ἀνακλίνων, εἶπε πρὸς τὸν Κρισ-
 « ναῖ θυμῳδῶς καὶ ἀγριωπῶς·
136. « Γιὲ δούλου τοῦ Κάνσα, ὑπὸ τῆς ἑμαυτοῦ ἀδικίας ἀνῆ-
 « ρέθην ἐγὼ, ὁ δικαίως πολεμῶν; οὐκ ἀνῆρέθην ὑπὸ τῆς
 « ἀδικίας, τῆς διδαχθείσης ὑπὸ σοῦ;
137. « Ἦφ' ὑμῶν τῶν ἀδίκων καὶ κακούργων δολίως εἰς γῆν
 « κατεβλήθησαν, οὐχὶ μόνον ὁ Βήμας, ὁ Βουρηστραβᾶς,
 « καὶ ὁ Δρόνας, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ αὐτὸς τελευταῖον.
138. « Οὐδεὶς μὲν τοι γ' ἄλλος ἐν πολέμῳ ἔπεσεν, ὡς ἐγὼ,

1. Ἦθελε μαθεῖν τὴν γνώμην αὐτοῦ.

2. Οὐκ ἠδύνατο στῆναι, συντετριμμένος τὸν πόδα.

« ὅς τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἀπέδειξα μόνον τὸ σῶμα ἔχοντας,
 « τὰ δὲ πρέποντα πάντα ἔπραξα, καὶ ἐν χαρᾷ καὶ τρυφῇ
 « ἦν ἀπὸ γενέσεως. »

139. « Ταῦτα τούτου τοῦ ἥρωος εἰρηκότος, στέφανοι ἐξ ἀν-
 « θέων ἐρρίπτοντο ὑπὸ τῶν θεῶν· οἱ δὲ Πανδοῖδαι, τα-
 « λανίζοντες ἑαυτοὺς, εἰσέδυσαν εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν
 « ἐχθρῶν.

140. « Καταβάντος δ' ἐκ τοῦ ἄρματος τοῦ τε Ἀρζούνα, σὺν
 « τῇ φαρέτρᾳ καὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ τοῦ Κρισναῖ, ὁ μὲν
 « ἐπὶ τῆς σημαίας Χανουμᾶν ἄφαντος ἐγένετο. τὸ δ' ἄρμα
 « κατεκᾶν σύσσωμον σὺν τοῖς ἵπποις.

141. « Ἐρωτηθεὶς δὲ περὶ τούτου ὁ Κρισναῖς ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα,
 « ἀπεκρίνατο· «Τὸ ἄρμα τοῦτο πάλαι μὲν κατεβρώθη
 « ὑπὸ τῶν ὀπλῶν τοῦ Δρόνα καὶ τοῦ Καρναῖ· ἀλλ' ἐφυ-
 « λάττετο ὑπ' ἐμοῦ· ἥδη δὲ καταλειφθέν ὑπ' ἐμοῦ, κα-
 « τεκᾶν. »

142. « Ἐνταῦθα ὁ Ἰουδιστίρας ἔφη τῷ Κριτναῖ· «Ἄπαντα ἡμῖν
 « ἐγένετο διὰ τῆς σῆς χάριτος, ζωῇ, νίκῃ, καὶ πλοῦτος. »
 « Κᾶπειτα παρέλαβε τὴν ἀποσκευὴν τῶν ἐχθρῶν.

143. « Εἰπὼν δ' ὁ Κρισναῖς, «Καλὸν ἐστὶ πορευθῆναι εἰς τὸν
 « ποταμὸν Σαρασβατὴν,» παραλαβὼν τοὺς Πανδοῖδας καὶ
 « τὸν Σατεκὴν, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου.

144. « Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ, ὃ βασιλεῦ, ὁ υἱός σου ἔφη μοι,
 « λίαν ἀχθόμενος· «Ἴδὲ, ἡ ἐμὴ δόξα δόλῳ καθηρέθη ὑπὸ
 « τῶν Πανδοῖδων.

145. « Εἰ ὁ φίλος μου ἐκεῖνος, ὁ θαυματουργὸς μοναστῆς Σαρ-
 « βάκης ¹ ζῇ ἐπὶ γῆς, ἐκδίκησιν πάντως γε ποιήσεται
 « τῆς πρὸς ἐμὲ ἀπεχθείας τῶν Πανδοῖδων.

1. Περὶ τούτου ἐρεῖ μετέπειτα.

146. « Ἐγὼ μὲν ὀλβίός εἰμι, διότι πορεύσομαι εἰς οὐρανόν·
 « πῶς δ' ἄρα διατεθήσονται ἐκεῖνοι οἱ γέροντες, ἢ μή-
 « τηρ μου, καὶ ὁ πατήρ μου, καὶ ἡ μικρά μου ἀδελφὴ
 « Δουσσαλά;»
147. « Τοιαῦτα τοῦ Δουριοδάνα λέγοντος, καὶ κακῶς ἔχοντος,
 « ὦ βασιλεῦ, καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα ἐκλαιον· τί εἶπω περὶ
 « ἑμαυτοῦ;
148. « Ὁ δὲ Ἀσβατάμας, ὁ Κριταβάρμας, καὶ ὁ Κριπᾶς, μα-
 « θόντες παρ' ἀγγελιαφόρων, ὡς ὁ βασιλεὺς κακῶς ἔχει,
 « ἦλθον εἰς τὴν Σαϊάναν, ὅπου ἦν κείμενος.
149. « Ἐνθα ὠράθη ὑπὸ τούτων ἐκεῖνος ὁ κύριος τῆς γῆς,
 « κυλιόμενος κατὰ γῆς, ὥσπερ περιπτυσσόμενος αὐτὴν ¹,
 « καὶ ἄδειαν λαμβάνων εἰς τὸ πορευθῆναι εἰς τὸν οὐρανόν.
150. « Συμπλέξας δὲ τὴν διαλελυμένην κόμην τοῦ βασιλέως
 « ὁ Ἀσβατάμας, ἔφη, δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνάπλευς·
151. « Φεῦ! εἰς ποίαν κατάστασιν ἐλήλυθας σήμερον, ὦ βα-
 « σιλεῦ, ὃς ἐσάλευσας πᾶσαν τὴν σφαῖραν τῆς γῆς τῷ
 « ἄχθει τῶν στρατευμάτων;
152. « Φεῦ! σὺ, ὃς πρότερον ἐρρίπιζου ῥίπῃσι βασιλικαῖς, νῦν
 « διαλελυμένην ἔχων τὴν κόμην, ῥιπίζῃ πτέρυξιν ἐφιπτα-
 « μένων ὀρνέων σαρχοκόρων!
153. « Ἡ γῆ, ἣ πρότερον οὐκ ἐθίγετο οὐδὲ τῷ ποδί σου, ὡς
 « γυνὴ μισητὴ, σήμερον θίγεται ἅπασι τοῖς σοῖς μέλεσιν,
 « ὡς γυνὴ ἀγαπητὴ ².
154. « Ποῦ ἔστι σοι σήμερον ὁ βασιλικὸς ἐκεῖνος οὐρανίσκος,
 « ὃς πρότερον ἐτίθετο, ὡς ἀποτείσχισμα, μεταξὺ σοῦ τε
 « καὶ τοῦ Ἥλιου, ἐριζόντων ἀλλήλοις ἐπὶ τῇ λαμπρότητι;

¹. Καθὼς ὁ ἀποδημῶν περιπτύσσεται τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα.

². Δηλ. κυλιόμενος τυγχάνεις κατὰ γῆς.

155. « Ἡ γῆ, ἣν πρότερον κατεπάτεις διὰ τῶν ἵππων, τῶν
 « θεόντων δίκην ἀνέμου, ὃ βασιλεῦ τῆς γῆς, σήμερον
 « καταπατεῖ σε διὰ τῆς κόνιος.
156. « Σὺ, ὃς πρότερον ἐβλέπου θυμῷ ὑπὸ τῶν ὠραίων γυ-
 « ναϊκῶν, ἀπτόμενος τῶν κουμβῶν τοῦ ἐλέφαντος ¹, νῦν
 « ἐλέπη ἡδέως ὑπὸ τῶν νυκτερινῶν κυνῶν ², κείμενος
 « ἐπὶ γῆς.
157. « Πρότερον μὲν κορεννύμενος τῶν ἀσμάτων, ἤλαυνες τὸ
 « ἄρμα, καὶ ἤκουες ἡδέως τῶν τροχῶν τετριγόντων· νῦν
 « δ' ἀκούεις νυκτερινῶν κυνῶν ὑλακτούντων.
158. « Πρότερον μὲν οἱ περὶ σέ ἐνδοξοὶ καὶ ἥρωες ἔλεγον
 « ἐπευχόμενοι, « Ζῆθι! » νῦν δὲ τὰ σαρκοβόρα ζῶα κρά-
 « ζουσι καταρώμενα· θάνε! »
159. « Ἡ χεὶρ σου, ἣ ἀποκάμνουσα ἐκ τῶν διδομένων δωρεῶν
 « ἐν ἡμέρᾳ, ἀνέσιν ἐλάμβανε, τιθεμένη ἐπὶ τῶν γυναι-
 « κείων μαστῶν κατὰ τὴν νύκτα, νῦν ἀνέσιν οὐ λαμβά-
 « νει, περιφερομένη ἐπὶ γῆς! »
160. « Ὁ δὲ Δουριοδάνας, καταφέρων συχνάκεις τὰς χεῖρας
 « κατὰ γῆς, καὶ ἀπομάσσων συχνάκεις τοὺς ὀφθαλμοὺς
 « δακρύνοντας, καὶ περισεῖων συχνάκεις τὴν κεφαλὴν, ἔφη·
161. « Χαίρω ὅτι, βασιλείαν ἔχων, οὐκ ἀπέστρεψα τὸ πρό-
 « σωπον οὐδέποτε, οὔτε ἀπὸ τῶν πολεμίων, φοβούμε-
 « νος, οὔτε ἀπὸ τῶν αἰτούντων, φειδόμενος.
162. « Χαίρω, ὅτι καὶ τοῖς σπουδαίοις καὶ τοῖς φαύλοις λίαν
 « εὐάρεστος ἦν αἰεὶ, διδούς αὐτοῖς, ὧν χρεῖαν εἶχον, κτή-
 « ματα, χρήματα, καὶ τέχνας, καὶ ἐπιστήμας.
163. « Χαίρω, ὅτι συνέντευξίς αἰεὶ ἐμοὶ ἐγένετο ἡρώων

1. Αἱ κοῦμβαι παραβάλλονται τοῖς μαστοῖς· διὰ τοῦτο αἱ γυναῖκες φθονοῦσι.

2. Οἱ κυνόλυκοι σαρκοβόροι εἰσίν.

- « καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, οἱ φόβον παρῆχον τοῖς ἐχθροῖς.
164. « Χαίρω, ὅτι ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ δαμάλεις μετὰ μό-
 « σχων, καὶ Βραχμᾶνες μετ' ἀγαθῶν τρόπων καὶ ἔργων
 « ἐτιμῆθησαν ὑπ' ἐμοῦ, οἱ ὄντες ὡς πορθμεῖα τοῦ πελά-
 « γους τοῦ κόσμου ¹.
165. « Χαίρω, ὅτι καὶ ἡ ἐμὴ βασιλεία λαμπρὰ ἦν, καὶ ὁ ἐμὸς
 « θάνατος, ὃς ἐγένετο ἐν τῇ Κουρουξέτρᾳ, ἀντωπὸν τοῦ
 « Βήμα.
166. « Χαίρω, ὅτι μετὰ τοσοῦτον ὀλέθριον πόλεμον, ζῶντες
 « ὠράθητε ὑπ' ἐμοῦ ὑμεῖς οἱ τρεῖς ἀγαθοδόται, ὡς ὁ
 « Βραχμᾶς, ὁ Βισνοῦς, καὶ ὁ Σίβας ².
167. « Μὴ τοίνυν ἔχετε λύπην ἐπ' ἐμοὶ θνήσκοντι, ὃς ἐτέ-
 « λεσα τὸ ἔργον τοῦ Ξατρῆ ³, καὶ ἀγαθὰ ἐποίησα παντὶ
 « τῷ κόσμῳ. »
168. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ βασιλέως, καὶ σιωπήσαντος, ὁ
 « εὐτολμότατος Ἀσβατάμας, ἐρυθρὸς ὢν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 « ἐκ θυμοῦ, καὶ προστρίβων τὰς χεῖρας, ἔφη·
169. « Οὐ τοσοῦτον ἐγένετό μοι εἰς λύπην, ὢ βασιλεῦ, ὁ πα-
 « ράλογος θάνατος τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, ὅσον αὕτη ἡ κατὰ-
 « στασίς σου τιτρώσκει με καιρίως.
170. « Ἐγὼ θανάτῳ παραδῶσω σήμερον τοὺς πέντε υἱοὺς τοῦ
 « Δρουπάδα, καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δραουπαδῆς, καὶ
 « τοὺς πέντε Πανδοῖδας, ἂν ἔμπροσθέν μου ἔλθωσι.
171. « Κέλευσον οὖν, ἵνα πορευθῶ ἐγὼ, ὃς ἐπιθυμῶ διαφθεῖ-
 « ραι τὴν στρατιάν τῶν Πανδοῖδων. ποιῶν τὸν κόσμον
 « ἀντιβοᾷν τῇ ἐμῇ βοῇ. »

1. Διαβιβάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ πελάγους τούτου τοῦ κό-
 σμου εἰς τὸν οὐρανόν.

2. Καθὼς ἡ θεορία τῶν θεῶν ἀγαθὸν δίδωσι.

3. Ἀπέθανον δηλ. ἐν πολέμῳ.

172. « Ἀκούσαντος τοῦ βασιλέως, καὶ προστάξαντος μετὰ χα-
 » ρᾶς, ὁ Κριπᾶς, ὃς ἦν Βραχμᾶν, ἔλουσεν τὸν Ἀσβατάμαν
 » αὐθωρὸν ὕδατι τῆς Σαρασβατῆς, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν
 » Στρατηγόν.
173. « Ἀγκαλισάμενος δὲ τὸν βασιλέα ὁ Ἀσβατάμας, καὶ
 » λεόντιον φωνὴν ἐξερευξάμενος, ἀνεχώρησεν ἀφόβως μετὰ
 » τοῦ Κριταδάρμα καὶ τοῦ Κριπᾶ κατὰ τὸ μεσημερινόν
 » μέρος.
174. « Ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἡλίου εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βαρούνα ¹,
 » ἤλθον καὶ οὗτοι εἰς δάσος πυκνόν, ἐγγὺς τῆς παρεμ-
 » βολῆς τοῦ Ἰουδιστίρα, ἔνθα καὶ ἔμενον, ἐπιθυμοῦντες
 » τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου. »
175. Ἐπιστάντος τοῦ Βεᾶσα εἰς τὸ παραμυθῆσθαι τὸν
 Δρυταράστραν καὶ τὴν Γανδαρῆν, οἱ ἡνιῶντο σφόδρα,
 ἀκούσαντες παρὰ τοῦ Ζανζαίου τὰ συμβάντα, ἐπέστη ἐν
176. ταύτῳ καὶ ὁ Κρισνάς, προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα,
 διὰ φόβον τῆς ἀρᾶς αὐτῶν· καὶ ἀψάμενος τῶν ποδῶν
 τοῦ βασιλέως Δρυταράστρα, κλαίων, κλαίειν ἐποίησε τὴν
 σύνοδον πᾶσαν.
177. Ἀνεγείρας δ' ἑαυτὸν ὁ περίφρων Κρισνάς, καὶ ἀποσμή-
 ξας τὰ δάκρυα, λόγους ἔλεξεν ἀδιαρθρώτους ἐκ λύπης
 πρὸς τὴν Γανδαρῆν, καὶ πρὸς τὸν Δρυταράστραν·
178. « Παντὸς τοῦ γένους ἡμῶν ἀπολωλότος κακῇ τύχῃ ²,
 » οἱ Πανδοῖδαι οὐκ εἰσὶν ἄξιοι ὀργῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν,
 » φύλακες ὄντες τῶν τοῦ νόμου.
179. « Παρασκευαζομένου εἰς πόλεμον ἐκείνου τοῦ υἱοῦ ἡμῶν,
 » καὶ παρ' ὑμῶν αἰτοῦντος εὐχὴν νίκης, οὕτως ἐρρέθη
 » ὑφ' ὑμῶν· « Ὅπου νόμος, ἐκεῖ καὶ νίκη. »

1. Ὁ οἶκος τοῦ Βαρούνα ὁ ὠκεανός ἐστιν.

2. Αὐτολεξεῖ, ὑπὸ τῆς τύχης διχθέντος.

180. « Ὅθεν οἱ Πανδοῖδαι ἄξιοι εἰσι ἐλπίεσθαι ὑφ' ὑμῶν, ὥς
 » ὑπήκοοι ὄντες ὑμῖν. » Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κρισνᾶς, ἀνέστη
 εὐθέως.
181. Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « Ἐγὼ πορεύομαι διαφυλάζων
 » τοὺς Πανδοῖδας, ἐπειδὴ ἡ γνώμη τοῦ Ασβατάμα ἐστίν
 » εἰς νυκτομαχίαν, » ὁ Δρυταράστρας ἔφη· « Διαφύλαξον
 » τοὺς υἱούς. » ὁ δὲ Κρισνᾶς ἀνεχώρησε.
182. Παραμυθητικούς δὲ λόγους εἰπόντος τοῦ Βεάσα, καὶ
 ἀφάντου γενομένου, ὁ Δρυταράστρας ἐξαπέστειλε τὸν Σαν-
 ζαῖαν εἰς τὸ γινῶναι ὅ,τι γίνεται ἐν νυκτί.
183. Ἀναπολῶν δ' ὁ Δρυταράστρας τὰς καταφρονηθείσας ἐκεί-
 νας συμβουλὰς τοῦ Κριπᾶ, τοῦ Δρόνα, καὶ τοῦ Βήσμα,
 καὶ ταραττόμενος τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ πτώσει τοῦ Δου-
 ριοδάνα ἐν πολέμῳ, καρτερίαν οὐκ εἶχε.
184. Σεβέσθω, ὥς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
 καὶ ὀρθοδόξου Ζηναδάτα ὁ καλὸς Ἀμάρας. Ἐλάβε τέλος
 ἡ ἐνάτη Πάρβα, ἡ ἐπικαλουμένη Σαλέα, τῆς Βαλαβα-
 ράτας, τοῦ καλοῦ καὶ μεγάλου Ποιήματος, ὃ καρπὸς ἐστὶ
 τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἐκτενοῦς θεωρίας τοῦ Ἀμάρα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ¹.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν Σαουπτικὰν, τουτέστι τὴν ὑπνοφο-
ρίαν, ὡς τὴν Ἰσσικὰν, τουτέστι τὸ κίρφοσ
(Βραχμαρσσίρ).

185. Ὁ μὲν οὖν Κριταβάρμας καὶ ὁ Κριπᾶς, ὄντες ὑπὸ Βά-
ταν δένδρον, διῆκον μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, ὕπνου ἐλάβοντο,
πλὴν τοῦ Ἀσβατάμα,
186. ὅς, ἄπνος ὢν, ἅτε σκεπτόμενος, ὅπως ἀπολίσθησονται
οἱ ἐχθροί, περιήρχετο τὸ δάσος, ὡς ὁ τροχὸς τοῦ κεραμέως.
187. Εἶδε δ' ἐκεῖ κολοιοὺς πολλοὺς, οἳ κοιμῶντο ἐπὶ κορυφῆς
δένδρου, πληττομένους ὑπὸ μιᾶς τιнос γλαυκός, καὶ κρά-
ζοντας¹.
188. Ἐννοήσας μὲν οὖν, ὡς εἰς ὃν αὐτός, οὐ κατισχύσει πολ-
λῶν ἐχθρῶν ἐν πολέμῳ κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐμελέτησε τρό-
πον θανάτου τῶν ἐχθρῶν ἐν νυκτί, κατὰ τὸ παράδειγμα
τῆς γλαυκός.
189. Ἀφυπνίσας δ' εὐθέως τὸν Κριταβάρμαν, καὶ τὸν πρὸς
μητρὸς θεῖον Κριπᾶν, ἔφη χαίρων· «Ἐγὼ ἀποκτενῶ τοὺς
» ἐχθροὺς κοιμωμένους.»

1. Τοῦτο τὸ Δέκατον Βιβλίον συμπεριέχεται πως τῷ Ἐννάτῳ, καὶ
διὰ τοῦτο κεῖται ἄνευ τοῦ ἐπαινετικοῦ στίχου εἰς τὸν Βεάσαν.

2. Ὁ κολοιὸς καὶ ἡ γλαυξ φυτικὴν ἔχθραν ἔχουσι· καὶ ὁ μὲν κο-
λοιὸς πλήττει τὴν γλαυκὰ τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ τὸν κολοιὸν τὴν νύκτα.

190. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Κριπᾶς· « Ὁ ἀποκτείνας τοὺς ἐχθροὺς
 » κοιμωμένους, καὶ μὴ φυλαττομένους θώραξι καὶ ὅπλοις,
 » κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ἄδην πορεύεται.
191. « Ὅθεν, πράξαντες ἡμεῖς κατὰ τὸν νόμον τῶν Ξατρῶν,
 » ἄμυναν ποιήσωμεν, καὶ καταβάλωμεν τοὺς πολεμίους,
 » μάρτυρος ὄντος τοῦ παντεπόπτου Ἡλίου ¹.
192. « Λάβωμεν οὖν νῦν ὕπνον, τὸν ἀναπαύοντα τὸν πόνον,
 » καὶ αὖριον περὶ τὴν ἑω, ἐρωτήσαντες τοὺς περὶ τὸν
 » Δρυταράστραν, πορευθῶμεν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν.
193. « Εἰς τὰ πρακτέα ὀδηγούμενος ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ γερόν-
 » των, ἀγαθὸν ἔξει· τοῦναντίον δὲ ποιῶν, ἔσεται ὡς ὁ
 » Δουριοδάνας ². »
194. Πρὸς ὃν ἔφατο ὁ Ἀσβατάμας, ἐρυθροὺς ἔχων τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ἐξ ἀϋπνίας καὶ ἐκ θυμοῦ, καὶ στένων ἐκ βιά-
 θους, καὶ τὸν κόσμον ἐκδειματῶν τοῖς λόγοις·
195. « Τίς ἐλέπει νόμον ἐν θανάτῳ ἐκείνων, οἳ ἀνείλον ἀνό-
 » μως τὸν Βήσμαν, τὸν Βουρησραβᾶν, τὸν πατέρα μου
 » Δρόναν, καὶ τὸν Καρνᾶν ;
196. « Πόθεν δ' ἐμοί, ὡς ὑμῖν, ὕπνος καὶ ἀνεσις ἔσοιτο ἂν,
 » ἀναπολοῦντι τὸν παράνομον θάνατον τοῦ πατρός μου ἐν
 » πολέμῳ ;
197. « Παρὰ τοῖς ἥρωσι διατήρησις τῶν τοῦ νόμου ἐστίν, ἡ
 » διατήρησις τῆς, ἧς ἐποίησαντο, γνώμης· ἐμοῦ δὲ γνώ-
 » μην ποιησαμένου ἀποκτεῖναι τοὺς ἐχθροὺς, τί δεῖ ἔρω-
 » τᾶν γέροντας ;
198. « Νῦν οὖν ἐν νυκτὶ ἔγωγε ἀποκτενῶ τοὺς ἐχθροὺς κοιμω-
 » μένους· τί δὲ δεῖ φροντίζειν τῶν τοῦ νόμου ; »
199. Πορευομένην δὲ τούτῳ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, ἤκο-

1. Τουτέστιν ἐν ἡμέρᾳ.

2. Ὅς μὴ ἀκούσας λόγων γερόντων, ἀπώλετο.

λούθησαν καὶ κεῖνοι, ὅ,τε Κριπαῖς, καὶ ὁ Κριταβάρμας, καθὼς ὁ νοῦς καὶ ἡ πράξις τοῦ ἀνθρώπου παρακολουθοῦσι τῇ ἀνάγκῃ τῆς εἰμαρμένης ¹.

200. Γενόμενοι δ' οὗτοι πρὸς τῇ εἰσόδῳ τῆς παρεμβολῆς, εἰδόν, θαυμάζοντες, θαυμαστόν τινα ἄνδρα, μεγαλόσωμον, αἵματόφυρτον, ὅπλα ἔχοντα ἐν πολλαῖς χερσὶ,

201. Βέλη πολλὰ καὶ φοβερά ἐκπέμποντα ἐξ ὀφθαλμῶν, πῦρ ἀνδιδόντα ἐκ στόματος, ὡς λέοντος, νεκρὰ σώματα ἀκέφαλα ἐξηρτημένον, καὶ δέρματα ἐνδεδυμένον.

202. Ἐνταῦθα ὁ περίφρων Ἀσβατάμας τοιαῦτα διενοεῖτο· «Οὐδὲν ὄφελος ἔσται ἐξ ὀπλῶν ἐναντίον τοιούτου σώματος, ὃ ἔχει, ἀντὶ βραχιόνων ὄφεις περιπεπλεγμένους, καὶ λαμπρόν ἐστιν, ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

203. «Ἐγὼ, καταφρονήσας τῆς συμβουλῆς τῶν γερόντων, τοῦ Κριπαῖ, καὶ τοῦ Κριταβάρμα, καὶ πεισθεὶς τῇ ἔμμουτῳ γνῶμῃ, εἰς τοῦτο τὸ δεινὸν πέπτωκα· νῦν οὖν καταφυγεῖν δεῖ εἰς τὸν Σίβαν.»

204. Τοιαῦτα διανοηθεὶς, ὑμνησε τὸν Σίβαν· εἶδε δ' ἔμπροσθεν λάκκον πυρὸς, καὶ γνῶμην ἔθετο καταρρίψαι ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ.

205. Θεωρῶν οὖν τῷ νοὶ ἀδιστακτικῶς τὸν Σίβαν, ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀδεῶς εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον τοῦ πυρὸς, τὸν ἐκπέμποντα καπνὸν πολὺν, καὶ αἷτιον ὄντα τῆς ἀπολαύσεως τοῦ ἄκρου ἔφετοῦ ².

206. Εἶδε δ' ἔμπροσθεν τὸν Σίβαν, καὶ οὐδὲν ἕτερον· καὶ ὄψιν

1. Ὡς ἀναγκαίως ἐκ τύχης γενήσεται, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος διανοεῖται καὶ πράττει· συμπαρομαρτεῖ γὰρ καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ πράξις τοῦ ἀνθρώπου τῇ ἀφεύκτῳ τύχῃ.

2. Τοῦ οὐρανοῦ.

- ἔχων πλήρη θαύματος καὶ χαρᾶς, ἤκουσε παρὰ τοῦ Σίβα λέγοντος·
207. « Αὕτη, ὦ τέκνον, ἡ τερατουργία ἐγένετο ὑπ' ἐμοῦ, εἰς
 » τὸ διαφυλαχθῆναι ἀβλαβῇ τὴν στρατιάν τοῦ βασιλέως
 » Ἰουδιστίρα, χάριν τοῦ Κρισνᾶ.
208. « Ἐγὼ ἦσθην ἐπὶ ταύτῃ τῇ σῇ γενναιότητι· νῦν οὖν νί-
 » κητον πάντας τοὺς ἐχθρούς.» Τοιαῦτα εἰπὼν, καὶ δοὺς
 αὐτῷ νικητικὸν ξίφος, ἄφαντος ἐγένετο.
209. Ἀφείς δ' ὁ Ἀσβατάμας παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς παρεμβο-
 λῆς τὸν Κριπᾶν, καὶ τὸν Κριταθάρμαν, καὶ εἰπὼν αὐ-
 τοῖς ἀναιρεῖν τὸν ἐξιόντα, αὐτὸς εἰσέδου ἀλλαχόθεν.
210. Λακτίσας δὲ τὸν Δρυσταδιούμεναν, κοιμώμενον ἡδέως,
 ἀνέστησε καὶ ἤψατο αὐτοῦ ἐκ τῆς κόμης, ἀναστάντος,
 λίαν θυμούμενος.
211. Εἰπόντος δὲ τοῦ Δρυσταδιούμενα, « Ἄνελέ με ὄπλῳ, » ὁ
 Ἀσβατάμας ἀπεκρίνατο· « Τὰ ἐμὰ ὄπλα οὐ θίγουνσι τοῦ
 » ἀνελόντος τὸν διδάσκαλον, » καὶ ἔκτεινεν αὐτὸν, ὡς τὸ
 ἐν τῇ θυσίᾳ σφάγιον ¹.
212. Ἀνελὼν δὲ τοιοῦτοτρόπῳ καὶ τὸν Οὔτταμαουζάσαν, ἀνέ-
 βη εἰς τὸ ἄρμα· οὗ ἐκ τοῦ πατάγου θέοντας ² τοὺς ἥρωας
 ἔκτεινε διὰ τοῦ ξίφους, ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Σίβα.
213. Καταβὰς δ' ἀπὸ τοῦ ἄρματος, ἐκράτησε τὸν ἀρειμανῆ
 καὶ δεινὸν Ἰουδαμανιοῦν ³, ἔχοντα κορόνην καὶ ἐπερχό-
 μενον, καὶ ἀνείλεν αὐτὸν ἄνευ ὀπλοῦ ⁴.
214. Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἥρωας κοιμωμένους, καὶ ἐλέ-

1. Ἀποπνίγουσι τὸ ἐν τῇ θυσίᾳ σφάγιον, κλείοντες τὸ στόμα αὐτοῦ.

2. Ἐφορμωμένους.

3. Ἀρειμανῆ.

καὶ πλήττοντες εἰς τὴν καρδίαν πυγμῇ.

4. Ἀνείλεν αὐτὸν πνίξας.

- φαντας ὁμοῦ, καὶ ἵππους ἔκτεινεν, ἔχων χειρὶ ῥομφαίαν.
215. Ἀνεῖλε δὲ ῥομφαία καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Δραουπα-
δῆς, δεινὰ ὄπλα φέροντας, καὶ ἐπερχομένους, πρὸς δὲ
καὶ τὸν Σικανδὴν, καὶ τὸν Ζκναμεζαῖαν.
216. Μεγάλην δὲ φθορὰν ἐποίησε τοῖς τε υἱοῖς, καὶ τοῖς υἰω-
νοῖς καὶ τοῖς ἐταίροις τοῦ Δρουπάδα, καὶ τοῖς ἐκ τῆς χώ-
ρας Πραεαδράκας καὶ Ματσέας.
217. Ὁ δὲ Κριπᾶς καὶ ὁ Κριταβάρμας, ἄψαντες πῦρ εἰς πυρ-
πόλησιν τῶν ἐχθρῶν, ἱσάμενοι πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς παρμ-
βολῆς, ἀνῆρουν τοὺς ἐξιόντας ἐκ φόβου.
218. Οἱ δὲ, κατακαιόμενοι ὑπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ ἀναιρούμενοι
ὑπὸ τοῦ Κριπᾶ καὶ Κριταβάρμα, φωνὰς ἐξέπεμπον ἑλεει-
νὰς, λέγοντες, « Τίς ἀναιρεῖ ; τί τοῦτο ; »
219. Ἀναιρούμενοι δὲ, εἶδον τὴν Καλαρατρὴν ¹, (ἣ προηγεῖτο
τοῦ Ἀσθατάμα, ὡς τοῦ Σίβα ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶ-
220. νος) ἔχουσαν ἐρυθρὸν χρίσμα ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ ὄρ-
μον ἐξ ἐρυθρῶν ἀνθέων, καὶ ἐρυθρὰ ἱμάτια, καὶ ἐρυθροὺς
ὀφθαλμοὺς καὶ πρόσωπον, κρατοῦσαν βρόχον τῇ χειρὶ,
καὶ φθορὰν ποιοῦσαν διὰ τοῦ βρόχου.
221. Τὰ δ' ὄνειρα ἐκεῖνα, ἐν οἷς ἐβλεπον οἱ μαχηταὶ ἀπὸ τῆς
πρώτης ἡμέρας τῆς μάχης τὸν Ἀσθατάμαν, συνόντα τῇ
Καλῇ, καὶ κτείνοντα, ἐφάνησαν τότε ἀληθῆ.
222. Οἱ γὰρ ἀναιρούμενοι πρότερον καθ' ἑκάστην ἐν ὀνείροις
ὑπὸ τοῦ Ἀσθατάμα καὶ ὑπὸ τῆς Καλῆς, διὰ τὸν φόβον
τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ἤδη ἀνηροῦντο πραγματι-
κῶς, ἐπειδὴ ἦσαν ἐστερημένοι τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Ἀρ-
ζούνα ².

1. Ἡ Καλὴ λέγεται καὶ Καλαρατρή· ἐστὶ δὲ ἡ δύναμις τοῦ θανάτου.

2. Πρότερον μὲν ἀνηροῦντο ἐν ὀνείροις, κατὰ φαντασίαν, ἐπειδὴ ἦσαν
παρόντες ὁ Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας, οὗς ἐφοβοῦντο ὁ Ἀσθατάμας καὶ

223. Τηνικαῦτα στίφη δαιμόνων σαρκοβόρων, οἳ ἀκόλουθοί
εἰσι τῆς Καλαρατρῆς, κατεβίβρωσκον ἡδέως σώματα ζῶν-
τα καὶ νεκρά.
224. Οὕτως οὖν οὗτοι οἱ τρεῖς, καταφθείραντες ἐκείνην τὴν
στρατιὰν κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτός, συνελθόντες περὶ
τὸν ὄρθρον διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους ἄσμενοι τὰ ἴδια
κατορθώματα.
225. Ἐλθόντες δὲ πρὸς τὸν βασιλέα Δουριοδάναν, ἀναίσθητον
ὄντα, καὶ αἷμα ἐκ στόματος αἰμοῦντα, παριστάμενοι
ἐκλαιον καὶ ἐλυποῦντο τὴν κατάστασιν αὐτοῦ.
226. Καὶ « Βασιλεῦ, ἔλεγον, εἰ ἔστι σοι αἰσθησις, ἄκουσον
» τούτου τοῦ ἐφετοῦ· πάντες οἱ ἐχθροὶ ἀνηρέθησαν, ἐκτὸς
» τῶν Πανδοῖδῶν, τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τοῦ Σατεκῆ. »
227. Ἐλθὼν δ' εἰς ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς ἐκ τοιαύτης ἡδέιας ἀγ-
γελίας ¹, ἔφη, χαίρων· « Οὐ τοσοῦτον ἐμοὶ πεποίηται
» ὑπὸ τοῦ Βήσμα, καὶ Δρόνα, καὶ Καρνᾶ, ὅσον ὑπ' ὑμῶν.
228. « Nῦν μὲν οὖν ἐγὼ ἀφίημι τὸ πνεῦμα ἄσμενος· πάλιν δὲ
» συνέλευσις γενήσεται ἡμῖν ἐν οὐρανῷ. » Τοιαῦτα εἰπὼν,
ἀπέπνευσεν· οἱ δὲ ἀγκαλισάμενοι αὐτὸν, ἀνεχώρησαν.
229. Περὶ δὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου, φοβούμενοι τὸν Ἀρ-
ζούναν, ὁ μὲν Κριταβάρμας βουλὴν ἔθετο πορευθῆναι εἰς
τὴν ἑαυτοῦ χώραν Δοαρακάν, ὁ δὲ Κριπᾶς εἰς τὴν Χαστι-
ναπούραν, ὁ δὲ Ἀσβατάμας εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βεάσα.
230. Ἀνεχώρησε δ' εὐθέως καὶ ὁ Σανζαῖας, μηνύσων τῷ βα-
σιλεῖ Δρυταράστρᾳ τὸν κατὰ τὴν νύκτα φόνον τῆς στρα-

ἡ Καλή· ἥδη δὲ ἀνηροῦντο πραγματικῶς, ἐπειδὴ οὐκ ἦσαν παρόντες ὁ
Κρισνᾶς καὶ ὁ Ἀρζούνας. Ὁ Κρισνᾶς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν οὐκ
ἦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί.

1. Εὐαγγελίας.

τιᾶς τῶν Πανδοιδῶν, καὶ τὸν θάνατον ¹ τοῦ βασιλέως Δουριοδάννα.

231. Ὁ δὲ τοῦ Δρυσταδιοῦμνα ἡνίοχος, ὃς ἐσώθη ἀπὸ τοῦ ὄπλου τοῦ Κριταβάρμα ² ἐν νυκτὶ ἐκ τύχης, ἐλθὼν ἀνήγγειλε τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὴν νυκτοπορίαν.

232. Ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Ἰουδιστίρας, στενάζας, δακρυρρόησας καὶ λειποθυμήσας, ἔπεσεν· ἀναληφθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ τοῦ Σατεκῆ, καὶ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ἔφη·

233. « Σήμερον ἡ Δραουπαδὴ λούσεται ἐν ἀμβροσίῳ λουτρῷ
 » χαρᾶς τοῦ θανάτου τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ φεῦ! τὸ λουτρὸν
 » τοῦτο θολερὸν ἐγένετο ἐκ λύπης τοῦ θανάτου τῶν ἑαυτῆς
 » ἀδελφῶν καὶ υἱῶν! »

234. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰουδιστίρας, ἐξαποστείλας τὸν Νακούλαν εἰς κομιδὴν τῆς Δραουπαδῆς, αὐτὸς ἐπορεύθη εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ἐνθα ἔκειντο οἱ νεκροί.

235. Ἰδὼν δὲ τοὺς ἀναιρεθέντας ἥρωας, λυποθυμήσας, ἀναψυχὴν ἔλαβε παρὰ τῶν ἀδελφῶν· ἰδὼν δὲ καὶ τὴν Δραουπαδὴν ἐλθοῦσαν ἐκ τῆς πόλεως Οὐπαπλαθέας, εἰς ἄκρον ἐλυπήθη.

236. Ἡ δὲ Δραουπαδὴ, ἰδοῦσα ἐκεῖνον τὸν ὄλεθρον, ἐλειποθύμησε, καὶ ἀναψυχὴν λαβοῦσα παρὰ τοῦ Βήμα, ἔφη τῷ Ἰουδιστίρᾳ· « Ἀπολέσας τοὺς υἱοὺς, τρύφα βασιλείας
 » χαίρων.

237. « Ὅταν, ἀνελὼν τὸν Ἀσβατάμαν, δείξῃς μοι ἐκείνην τὴν
 » ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ πολύτιμον λίθον, τότε ἐγὼ γεύσομαι. » Οὕτως εἰποῦσα, ἐκάθησεν ἐπὶ γωνίας, σιτίων ἀπέχουσα.

1. Αὐτολεξεῖ, ἔκπνευσιν.

2. Ὁ Κριταβάρμας ἦν μετὰ τοῦ Κριπᾶ παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς παρεμβολῆς, παρατηρῶν καὶ ἀναιρῶν τὸν ἐξιόντα, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω.

238. Νουθετουμένη δ' ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστῆρα, εἶπε Ουμῶ πρὸς τὸν Βήμαν· « Σὺ, φιλότιμε, καὶ στέφανε τῶν Ξατρῶν, »
 » λύτρωσόν με ἐκ τοῦ δεινοῦ. »
239. Τοιαῦτα λεγούσης τῆς γυναικὸς, ἀκούσας ὁ Βήμας ἐξώρμησε παραυτίκα ἐφ' ἄρματος, κατὰ τοῦ πολυλάμπρου Ἀσβατάμα, ἡνίοχον ἔχων τὸν Νακούλαν.
240. Ὁ δὲ Κρισναῆς ἔφη τῷ Ἰουδιστῆρα· « Πάλαι ὁ διδάσκαλος »
 » Δρόνας ἔδωκε τὸ ὄπλον, ᾧ ὄνομα Βραχμασσῆρα οὐχὶ »
 » τῷ σκληρῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀσβατάμα, ἀλλὰ τῷ Ἀρζούνα.
241. « Ἵμῶν δὲ ἀναχωρησάντων εἰς ἔρημον, ὁ σκληροκάρδιος »
 » Ἀσβατάμας, ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν Δθαραβατὴν, ἤτησέ με »
 » τὸν δίσκον.
242. « Εἰπόντος δ' ἐμοῦ, « Λάβε, » ἐκεῖνος οὐκ ἡδυνήθη ἄραι »
 » τὸν δίσκον, οὔτε τῇ δεξιᾷ, οὔτε τῇ ἀριστερᾷ, οὔτε μὴν »
 » ἀμφοτέραις.
243. « Κᾶπειτα εἶπε πρὸς ἐμέ· « Εἰ ἡδυνάμην ἄραι τὸν τρο- »
 » χίσκον, γνώμην εἶχον, πόλεμον ποιῆσαι κατὰ σοῦ »
 » αὐτοῦ.
244. « Δός μοι οὖν, ἔφη, τὴν Βραχμασσῆραν, μὴ δυναμένῳ »
 » ἄραι τὸν δίσκον. » Τοιαῦτα εἰπόντος, ἔδωκα αὐτῷ »
 » ἐκεῖνο τὸ ὄπλον, τὴν Βραχμασσῆραν.
245. Ὦν δ' ὁ Ἀσβατάμας φύσει δειλὸς, ἀσταθῆς, καὶ σκληρο- »
 » κάρδιος, ἀνχιρέσει τὸν Βήμαν ἐκείνῳ τῷ ὄπλῳ, καίτοι οὐ »
 » ῥιπτέον ἐστὶν ἐπ' ἀνθρώπον ¹.
246. « Διαφυλακτέος (ἀπαλλακτέος) οὖν ὁ Βήμας σήμερον »
 » ἀπ' ἐκείνου τοῦ ὄπλου. » Οὕτως εἰπὼν ὁ Κρισναῆς, ἀνα-
 » βὰς ἐπὶ τὸ ἄρμα, ἤλαυνε κατόπιν τοῦ Βήμα.

1. Οὐκ ἦν πρόπον ῥίπτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους, ἀλλ' ἐπὶ δαίμονας, ὡς φθοροποιόν.

247. Ἐλθόντες δ' οὗτοι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βεάσα, εἶδον τὸν Ἀσθατάμαν, ἔχοντα δεδευμένα βουτύρῳ ἱμάτια περὶ τὸ σῶμα, καὶ ἀσκούμενον ἐν ὕδατι, πλησίον τοῦ Βεάσα.
248. Ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Βήμας, ἔδραμε θυμῷ, λέγων· « Στῆθι, »
« στῆθι, σκληρὲ καὶ ἐλάχιστε Βραχμάν. »
249. Ὁ δὲ Ἀσθατάμας, ἰδὼν τὸν Βήμαν γνῶμιν ἔχοντα μάχης, ἐφοβήθη· ὧν δ' ἄνευ ὅπλων καὶ ἄρματος, ἤψατο τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ἐνὸς κάρφους.
250. Θεὸς δ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ κάρφους ἐπωδὴν τῆς Βραχμασσίρας, καὶ εἰπὼν, « Τοῦτο πέμπω εἰς ὄλεθρον τῶν Πανδοιδῶν, » ἔρριψεν αὐτὸ εὐθέως.
251. Φοβηθεὶς δ' ὁ Κρισναῖς, ἔφη τῷ Ἀρζούνα ἐν ἀδημονίᾳ· « Τρόπον ποιήσον, ὦ Ἀρζούνα, ταχέως, ἵνα μὴ μείνῃ ὁ κόσμος ἄνευ τῶν Πανδοειδῶν. »
252. Ὁ δ' Ἀρζούνας, καταβὰς ἀπὸ τοῦ ἄρματος, μνησθεὶς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ διδασκάλου, ἔφη· « Σωτηρία ἔστω τῷ υἱῷ τοῦ διδάσκαλου καὶ πᾶσι τοῖς Πανδοῖδαις. »
253. « Ἐκείνο τὸ δεινὸν ὄπλον καταβλήθητόν ἐστιν ἐμῷ. » Ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἄγνός γενόμενος, ἔρριψε τὸ ὄπλον, ᾧ ὄνομα Παραμάστρα.
254. Τούτων τῶν δύο ὅπλων καιόντων, καὶ φλόγας ἐκπεμπόντων εἰς τὸν αἰθέρα, οὐδ' ὁ Ἥλιος διεκρίνετο ἐν τοῖς μεγάλοις αὐτῶν σπινθῆρσι.
255. Τούτων τῶν ὅπλων τοὺς μεγάλους σπινθῆρας ἰδόντες ὅτε Σίβας καὶ οἱ λοιποὶ θεοὶ, ἠπόρουν, ταῦτα διανοούμενοι· « Καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος δώδεκα Ἕλιοι γίνονται· σήμερον δὲ πόθεν μυριοί ; »
256. Οἱ δὲ τρεῖς κόσμοι, ἰδόντες ταῦτα τὰ ὅπλα, ὅμοια ὄντα τῷ θαλασσίῳ πυρὶ καὶ τῷ Ρούδρα, μέγαν τρόμον ἔσχω· νομίζοντες ὅτι συντέλειά ἐστι τοῦ αἰῶνος.

257. Ἰδόντες δὲ πόρρωθεν καὶ οἱ ἄνεμοι τὸ φίλον πῦρ ¹,
ἔχον σκληρότητα, σκληρότητα ἔλαβον καὶ αὐτοὶ, διασκορ-
πίσαντες τὰ ὄρη, ὥς χάλικας.
258. Ἡ δὲ θάλασσα, ἰδοῦσα τὸ ἐκ τῶν ὄπλων πῦρ ἐν τῷ αἰ-
θέρι, καὶ νομίσασα, ὥς τὸ θαλάσσιόν ἐστι πῦρ, ὑψώθη ²
εἰς τὸ λαβεῖν πως αὐτὸ ἐν ἑαυτῇ.
259. Ἐν τῇ ἐπιδρομῇ ἐκείνων τῶν ὄπλων θόρυβος καὶ θροῦς
τις φοβερὸς ἐγένετο· ἡ μὲν γὰρ θάλασσα ἀνεταράττετο,
τὰ δ' ὄρη κατερρήγνυντο, ἡ δὲ Βραχμάνδα διεσχίζετο,
ἡ δὲ γῆ διετέμενετο.
260. Τηνικαῦτα οἱ περὶ τὸν Βεάσαν ἅγιοι ἄνδρες ἔφασαν·
« Ὡ Ἀσβατάμα καὶ Ἀρζούνα, εἰδήμονες τῶν τοῦ νόμου,
» καλέσατε εὐθέως ἕκαστος τὸ ἴδιον ὄπλον, τὸ ἀνοίκειον
» ῥίπτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους. »
261. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ναράδας, καὶ περ ὦν φίλερις, φοβούμενος
ὅμως, μὴ πως ὄλεθρος παγκόσμιος γένοιτο, ἦλθεν εἰς τὸ
μέσον αὐτῶν μετὰ τοῦ Βεάσα, εἰς τὸ κωλύσαι τὰ πολε-
μικὰ αὐτῶν ὄπλα.
262. Βλέπων δ' ὁ Ἀρζούνας τὸ ἑαυτοῦ ὄπλον ὀρμώμενον με-
γάλη ταχυτῇτι, ἐπέσχεν αὐτὸ ³, ἵνα μὴ γένοιτο μηδ'
ὀλίγη ἀνάλωσις τῆς ἀρετῆς αὐτῶν τῶν ἁγίων ἀνδρῶν
ἐκ τῆς ἐπισχέσεως τοῦ ὄπλου ⁴.
263. Τὸ δ' ὄπλον ἐκεῖνο τοῦ Ἀσβατάμα ἐπέσχον, κατισχύ-
σαντες μεγάλη δυνάμει τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς οἱ ὅσιοι ἐκεῖ-
νοι, ὁ Ναράδας καὶ ὁ Βεάσας.
264. Τηνικαῦτα ὁ Ἀρζούνας, ὁ ὠκεανὸς τῆς εὐτολμίας, εἶπε

1. Ἐκ τοῦ ἀνέμου αὐξάνει τὸ πῦρ, καὶ διὰ τοῦτο φίλιαν ἔχουσι.

2. Κύματα ὑψηλὰ ἀνήγειρε.

3. Ἀνεκάλεσεν αὐτὸ δι' ἐπωδῆς,

4. Ἀναλίσκεται ἡ δύναμις τῆς ἀρετῆς ὅταν ἐνεργῇται.

- πρὸς τοὺς ἁγίους ἐκείνους ἄνδρας· « Ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρρίφθη τὸ
 » ὄπλον, εἰς καθαίρεσιν τοῦ ὄπλου τοῦ Ἀσβατάμα.
265. « Τοῦ δ' ἐμοῦ ὄπλου ἐπισχεθέντος ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκουσίως, οὐ-
 » τος αὐτὸς αὐτῷ τῷ οἰκείῳ ὄπλῳ, ὅπερ ἤδη ἐπέσχετε,
 » ἀναιρήσει ἡμᾶς μετέπειτα ¹. ὅθεν ὅ,τι ἀγαθὸν ἐστὶ καὶ
 » ἡμῖν καὶ τῷ κόσμῳ, τοῦτο ποιήσατε. »
266. Ἀκούσαντες οἱ ὅσιοι, ἔφασαν τῷ Ἀσβατάμα ἱλαρῶς·
 « Ὡς ἄριστε τῶν Βραχμάνων, τί τοῦτο ἐποίησας, ὃ οὐκ
 » εἰς ἀγαθὸν σοὶ ἔσεται, οὐτ' ἐν τῷ νῦν, οὐτ' ἐν τῷ μέλ-
 » λοντι βίῳ ²;
267. « Κατὰ τῶν Πανδοῖδων ἐρρίφθη ὑπὸ σοῦ ἡ Βραχμασ-
 » σίρα, ἡ οὖσα ἀνοίκειος ῥίπτεσθαι ἐπ' ἀνθρώπους· ὅθεν
 » εἰς καθαίρεσιν ἐκείνου σου τοῦ ὄπλου ἐρρίψεν ὁ Ἀρζούνας
 » τὸ ὄπλον, ᾧ ὄνομα Παραμάστρα.
268. « Εἰ δὲ καθαίρεσις γένοιτο τῆς Βραχμασσίρας ὑπὸ τῆς
 » Παραμάστρας, πῶς ἀπὸ τοῦ θυμώδους Βήμα ἀπαλλα-
 » γήσῃ σὺ, ὃ ὦν οὕτω σκληρὸς τοῖς ἔργοις ³;
269. « Ἀνακάλεσον οὖν ἐξ ἅπαντος τὸ ὄπλον θεληματικῶς καὶ
 » ταχέως. Ἴδὲ ἐκ μόνης τῆς θεᾶς ἡμῶν τὸ ἑαυτοῦ ὄπλον
 » ἀνεκάλεσεν ἐκουσίως ὁ Ἀρζούνας.
270. « Ἐγχειρίσον δὲ τοῖς Πανδοῖδαις καὶ τὴν ἐπὶ τῆς κορυ-
 » φῆς σου πολύτιμον λίθον, ὡς λύτρον τῆς σεαυτοῦ ζωῆς·
 » οὕτω γὰρ ἀπαλλαγῇς τούτων ζῶν, καίπερ ἔργα σκλη-
 » ρὰ ποιήσας. »

1. Ἐπειδὴ πρὸς καιρὸν ἐπεσχέθη τὸ ὄπλον ἐκείνου, πάλιν ἐκεῖνος κινῆσει αὐτὸ, καὶ ἀναιρέσει ἡμᾶς.

2. Καὶ ζῶν δηλ. ἐπονείδιστος ὀφθήσῃ καὶ θανὼν κατακριθήσῃ.

3. Δηλονότι εἰ ἡ μὲν Παραμάστρα, τὸ ὄπλον τοῦ Ἀρζούνα, ὑπερ-
 σχύσει, ὃ δ' Ἀρζούνας οὐκ ἀναιρέσεισε, ἐλέει κινούμενος, ἀλλ' ὁ θυμώ-
 δης Βήμας οὐκ ἀφίσει σε.

271. Ὁ δ' Ἀσβατάμας εἶπε πρὸς τοὺς ὁσίους ταπεινῶς καὶ εὐλαβῶς· « Ὁ Δουριοδάνας ἀδίκως ἀνῆρέθη ὑπὸ τοῦ Βήμα·
» διὰ τοῦτο ἐρρίφθη ὑπ' ἐμοῦ τοῦτο τὸ φθοροποιὸν ὄπλον.
272. « Ὡ Κύριοι, ἡ ἐμὴ καρδία καθαρά ἐγένετο τῆς πρὸς τοὺς
» Πανδοίδας ἔχθρας, οὐ μόνον κατὰ τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ
» εἰς τὸ ἐξῆς· ἡ γὰρ θέα ἡμῶν ἀπαλλακτικὴ ἐστὶ τῆς διη-
» νεκοῦς ἔχθρας.
273. « Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ, ὥς ὁ γενναῖος Ἀρζούνας, φιλοδιδάσκα-
» λος, φιλαλήθης, καὶ φιλοβραχμάν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ
» δύναιμαι ἀνακαλέσαι τὸ ὃ ἐρρίψα ὄπλον.
274. « Ὅστις γὰρ, μὴ ποιῶν ἔργα ὅσια καὶ ἀγαθὰ¹, ἀφεί-
» τοῦτο τὸ ὄπλον, βούλεται ἀνακαλέσαι, τούτου ἡ κεφαλὴ
» μετὰ τῶν οἰκείων πεσεῖται εὐθέως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὄπλου.
275. « Τοῦτο οὖν τὸ ὄπλον, ὃ οὐκ ἔστιν ἀνεμώλιον, ἵνα μὴ ποιή-
» σῃ παγγενὴ ἀπώλειαν, πεσέτω κατὰ τοῦ ἐμβρύου τοῦ
» ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς Οὔτταρᾶς, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀβη-
» μανιοῦ.
276. « Αὕτη δ' ἡ πολύτιμος λίθος ἀπαλλάττει εὐθέως τὸν
» κίνδυνον, τὸν γινόμενον ἐκ δαιμόνων, ἐκ θεῶν ὄπλων,
» ἐκ παθῶν, καὶ ἐξ ἄλλων δεινῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δο-
» τέα ἐστίν.
277. « Ἀλλὰ καὶ οὕτω, πειθόμενος τῷ λόγῳ ὑμῶν, δίδωμι
» ταύτην τὴν λίθον τοῖς Πανδοΐδαις, τοῖς μαθηταῖς τοῦ
» ἐμοῦ πατρὸς, ἵνα μὴ παντελῶς φθορὰ γένηται².
278. Εἰπόντων δὲ τῶν ὁσίων, « Οὕτω ποιήσον », ὁ Ἀσβατά-
» μας ἐρρίψεν ἐκεῖνο τὸ ὄπλον κατὰ τοῦ ἐν τῇ γαστρὶ τῆς
» Οὔτταρᾶς.
279. Πρὸς δὲν ἔλεξεν ὁ Κρισναῶς· « Μὴ κατακαυθήτω τὸ ἐμ-

1. Αὐτὸς ἑαυτὸν κατηγορεῖ.

2. Ἵνα μὴ γένηται πόλεμος ἐμοὶ καὶ κείνοις, ἐκ δὲ τοῦ πολέμου φθορά.

- » ἔβρυον ἐκεῖνο, ἵνα γένηται ζώπυρον τῆς ἀπωλεσθείσης
» γενεᾶς τοῦ Κουροῦ.
280. « Πάλαι γὰρ Βραχμάν τις ἐγκρατὴς ἔφη τῇ Οὐτταρᾶ·
» Ἀπολεσθέντων τῶν τοῦ Κουροῦ, υἱός σοι, γενήσεται, Πα-
» ριζίτας τοῦνομα, εἰς αὕξησιν τοῦ γένους.»
281. « Μὴ γενέσθω οὖν ψευδὴς ὁ λόγος οὗτος τοῦ Βραχμᾶ-
» νος ἐκεῖνου, ὃ ἄριστε Βραχμάν· αὕξηθείτω δὲ τὸ γέ-
» νος τοῦ Ἀρζούνα, τοῦ ἀγαπητοῦ μαθητοῦ τοῦ πατρός
» σου.»
282. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Ἀσβατάμας· «Μὴ λέγε ταῦτα φιλίας χά-
» ριν, ὃ Κρισναῖ· ἔστω δ' ἐκεῖνο τὸ ἔμβρυον παρανάλωμα
» τοῦ δραστηρίου μου ὄπλου.»
283. « Ἄφες τὸ δραστήριόν σου ὄπλον, ἔφη ὁ Κρισναῖς, εἰς θά-
» νατον τοῦ ἐμβρύου· ἐγὼ δὲ ζώσω αὐτὸ τῇ ἐμῇ δυ-
» νάμει.
284. « Σὺ δὲ, πλημμελὴς γενόμενος ἐκ τοιούτου σκληροτάτου
» ἔργου, περιελεύσῃ εἰς γῆν ἔρημον τρισχίλια ἔτη. Μόνος
» δ' ὢν καὶ ῥυπαρὸς τὸ σῶμα, καὶ ὄζων ἐξ ἐλκῶν, οὐδενὶ
» οὐδαμοῦ συντεύξῃ καὶ συλλαλήσεις.»
285. Συναινέσας δὲ καὶ ὁ Βεάσας, ἔφη· « ἔστω ἀληθὴς ὁ λό-
» γος τοῦ Κρισναῖ, διότι σκληρὸν ἔργον πέπρακταί σοι,
» ἀνοίκειον ἥρωϊ, ὃ Ἀσβατάμα.»
286. Ὁ μὲν οὖν Ἀσβατάμας, τοιαύτην ἀρὰν λαβὼν, καὶ δοὺς
τὸν πολύτιμον λίθον τοῖς Πανδοῖδαις, ἀνεχώρησεν εἰς
ἔρημον· οἱ δὲ Πανδοῖδαι ἤλθον πρὸς τὴν Δραουπαδὴν με-
τὰ τοῦ Βεάσα καὶ Ναράδα.
287. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Ἰουδιστίρα, δεικνύων ὁ Βῆμας τῇ
Δραουπαδῇ, μειδιῶν, τὴν πολύτιμον λίθον, τὴν λάμπου-
σαν δίκην Ἡλίου, ἔφη·
288. « Ἐκεῖνος ὁ εἰδήμων τῆς ὀπλικῆς Ἀσβατάμας, νικηθεὶς
» ἐν πολέμῳ, καὶ ἀφείς τὰ ὄπλα καὶ τὴν πολύτιμον λί-

- » θον, οὐκ ἐπορεύθη σήμερον εἰς τὸν οὐρανὸν ¹, ἐπειδὴ ἦν
 » υἱὸς τοῦ διδασκάλου.»
289. Ἐφη δὲ χαίρουσα ἡ Δραουπαδὴ· «Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ διδα-
 » σκάλου, ἄξιος ὢν τιμῆς, ὥς ὁ διδάσκαλος, πρεπόντως
 » ἐλήφθη ζῶν· ταύτην δὲ τὴν λίθον, τὴν ἐφετὴν αὐτοῖς
 » τοῖς θεοῖς καὶ πανέκλαμπρον, φερέτω ὁ βασιλεὺς Ἰου-
 » διστίρας ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ.
290. « Ἐμοὶ ἀπαλλαγὴ τῆς θλίψεως ἐγένετο ἐκ τῆς ἀπωλείας
 » τῶν ἀδίκων Καουραβῶν, καὶ χαρὰ μοι ἐπεγένετο ἐκ τῆς
 » πρὸς τὸν Ἀσβατάμαν συγγνώμης· ἐγὼ μὲν οὖν, τυ-
 » χοῦσα τῶν ὧν ἤθελον ἐκ τῆς φιλίας τοῦ Κρισνᾶ, καὶ
 » ἐκ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, οὐ λυποῦμαι τοὺς οἰκείους ², τοὺς
 » τυχόντας τοῦ οὐρανοῦ.»
291. Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισνᾶ, « Ἐκεῖνοι οἱ υἱοῖσιν, οὐκ ἀνη-
 » ρέθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀσβατάμα, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Σίβα ³, ὃς
 » ἦσθη ἐπὶ τῷ τολμῆματι τοῦ Ἀσβατάμα· διὸ ἡ λαμ-
 » πρότης αὐτῶν τῶν ἐνδόξων οὐκ ἔστιν ἀξία λύπης, »
 ἡ Δραουπαδὴ μεγάλην χαρὰν ἔλαβε, γνοῦσα τὴν λαμ-
 πρότητα τῶν οἰκείων πάντων ⁴.
292. Σεβέσθω, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ δι-
 δασκάλου καὶ ὀρθοδόξου Ζηναδάτα ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ
 ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος τὸ δέκατον Βιβλίον, ᾧ ὄ-
 νομα Σαουπτικά, τῆς Βαλαβαράτας, τοῦ Μεγάλου Ποιή-
 ματος, ἔνθα διάτρίβει ἡ Σαρασβατή, καὶ ἔνθα ὁ νοῦς τοῦ
 Ἀμάρᾳ γνωρίζεται.

1. Οὐκ ἀνῆρέθη ὑφ' ἡμῶν δηλ.

2. Τοὺς πέντε υἱοὺς καὶ τὸν ἀδελφὸν Δρυσταδιούμαν.

3. Ὡς ἐρρέθη πρότερον.

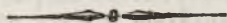
4. Ὅτι λαμπροῦ θανάτου ἔτυχον καὶ τόπου, θανατωθέντες ὑπὸ τοῦ
 Σίβα.

293. Ἐν ἐνὶ Κεφαλαίῳ δύο Βιβλίων, οἷς ὄνομα *Σαλλέα*, καὶ *Σαουπτικά*, ἐμπεριέχονται τριακόσιοι στίχοι πρὸς τῷ ἐνὶ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνυστούπα.

Τέλος τοῦ Ἑννάτου καὶ τοῦ Δεκάτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

BIBΛION ENΔEΚATON.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ¹,

δ διαλαμβάνει θρῆνον γυναικῶν.

1. Ἐστω μοι εἰς ἀγαθὸν ἐκεῖνος ὁ υἱὸς τοῦ Παρασσάρα, οὗ εἰς τὴν καθαρὰν καρδίαν, ὡς εἰς ἄλλος ἀσκήσεως, εἰσέδου ὁ Βισνοῦς εἰς ἄσκησιν, ἀφείς τὴν Λαζμὴν καὶ τὸν Ἐρωτα, ἐπειδὴ ἀνεῖλε δόλω τοὺς ἐχθροὺς ἐν πολέμῳ.
2. Ὁ δὲ Σανζαΐας ἐντεῦθεν ἐπανήλθεν εἰς τὴν πόλιν Χαστιναπούραν, κρᾶζων μεγαλοφώνως καὶ ὀδυρόμενος. « ὦ! ἰού! ἰού! ἅπαντες ἀπέθανον!» καὶ εἰσέδου τὴν βασιλικὴν οἰκίαν.
3. Ἐλθὼν δ' ὁ Σανζαΐας, ἔφη γλώσση ἀδιαρθρώτῳ πρὸς τὸν βασιλέα Δρυταράστραν, συνόντα τῇ ἑαυτοῦ γυναικί, καὶ ταῖς νύμφαις, τῇ τε Βανουματῇ καὶ ταῖς λοιπαῖς, καὶ τοῖς οἰκείοις, τῷ τε Βιδούρα καὶ τοῖς λοιποῖς.
4. « Πρότερον καθ' ἐκάστην ἐρχόμενος, ἔλεγόν σοι ἀνέραςτα, θανάτους δηλονότι τῶν οἰκείων ². νῦν δ', ὦ βασιλεῦ, ὃ λέγω σοι ἀνέραστον, ἄκουσον, ἀδαμαντίνην ποιήσας τὴν καρδίαν.
5. « Ὁ υἱὸς σου Δουριοδάνας, ὁ κύριος ἑνδεκα Ἀζαουχινῶν,

1. Ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ὡς καὶ ἐν τοῖς προηγηθεῖσι, δὲν ὑπάρχει ἕτερον τοῦ παρὰ τοῦ ἀοιδίου μεταφραστοῦ Πρώτου σημειωθέντος Κεφαλαίου. (Σημ. τ. ἐκδ.)

2. Ὅτι τοσοῦτοι υἱοὶ σου ἀνῆρέθησαν.

- » ἀκούσας περὶ τὴν ἔω τὴν ἐραστὴν ὑποφονίαν ¹, τὴν
 » ῥηθεῖσαν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀσβατάμαν, ἐλθόντων,
 6. «Ὅτι ἀνείλον ἐν νυκτὶ τὸν στρατὸν τῶν πολεμίων σὺν
 » τοῖς υἱοῖς τοῦ Δρουπάδα καὶ τῶν Πανδοῖδων, ἐκτὸς
 » τοῦ Κρισινᾶ, καὶ τοῦ Σατεκῆ καὶ τῶν Πανδοῖδων, ἀνα-
 » πνεύσας, καὶ εὐθυμος γενόμενος, ἐπορεύθη εἰς τὸν οὐ-
 » ρανόν.»
7. Ὁ δὲ βασιλεὺς Δρυταράστρας, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν, ἔπεσον
 κατὰ γῆς λειποθυμία, κατασχεθέντες ἐκ τοῦ λόγου τού-
 του, ὃς ἦν ὥσπερ ἔκρευσις ἰοῦ θυμῶδους ὄψεως.
8. Πολλάκις δ' οὗτοι, καταπίπτοντες λειποθυμία, καὶ πολ-
 λάκις ἀνεγείρόμενοι, ἐδάκρυον ἐλεεινῶς, καὶ ἔλεγον πρὸς
 ἀλλήλους· «Ποῖ πορευθῶμεν; πῶς ζήσωμεν; τί ποιή-
 » σωμεν;»
9. Διεχύθη δ' ἄθρόον ἡ λύπη ἀνὰ πᾶσαν ἐκείνην τὴν σύνο-
 δον, ἐν ἣ κόμαι διαλελυμέναι ἐφαίνοντο, καὶ τρόμος σω-
 μάτων ἐλεεινῶς ἐγίνετο, καὶ δακρυρροΐα ἐξ ὀφθαλμῶν.
10. Ἐκείνη ἡ σύνοδος τοῦ Δρυταράστρα, ἥς τὸ ἔδαφος κα-
 τάβροχον ἦν αἷματι, ἐκ κρούσεως κεφαλῶν κατὰ γῆς,
 ἐφαίνετο ὡς γῆ ἄλσους, κατὰστρωτος ἐκ νεογνῶν φύλλων,
 οὐκ εἰς εὐθυμίαν, ἀλλ' εἰς δυσθυμίαν.
11. Ἡ σύνοδος ἐκείνη ἔκλαιε σφόδρα, μὴ ἔχουσα ἐν μνήμῃ
 τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κλαυθμοῦ, μὴ ποιοῦσα δηλονότι
 μήτε μεμψιμοιρίας, μήτε ἐλεεινολογίας, μήτε στερνοτυ-
 πίας ².
12. Ἀπαντες ὠδύροντο μεγαλοφώνως, ἀναισθητοῦντες, κλεί-
 οντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, κάμπτοντες τὰς κεφαλὰς, ἐκ τῶν

1. Τὸν ἐν ὕπνῳ φόνον.

2. Ἐκ τούτου δηλοῖ τὸν θυσιμὸν εἰς τὴν λύπην, ὅτε κλαίει τις μό-
 νον, ἄνευ μεμψιμοιρίας, κτλ.

στόνων ἀνακλίνοντες τὸ σῶμα καὶ κατακλίνοντες, ἐκ-
τείνοντες τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας καταφέροντες κατὰ
γῆς.

13. Ἡ δὲ καρδία τοῦ Δρυταράστρα, ἡ λειποθυμοῦσα ἐκ πολ-
λῆς λύπης, ἔτυχεν ἀναψυχῆς, ὥσπερ ἐκ ῥαντίσματος, τοῦ
ὑδατος τῶν δακρύων εἰσδύντος εἰς τὸν λάρυγγα, τοῦ
στόματος ἠνεωγμένου ¹.

14. Καί, «ὦ Βιδούρα, εἶπε, σὺ μόνος ὢν ἡ παραμυθία ἐμοῦ
» τοῦ ὄρφανοῦ, οὗ οἱ παῖδες ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οὐρανόν,
» φρόντισόν μου.» Τοιαῦτα εἰπὼν πάλιν ἐλειποθύμησε.

15. Δεινοπαθῶν μὲν οὖν ὁ Βασιλεὺς, ἐξαπέστειλεν οἴκαδὲς
τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκέτους, καὶ διαμερισά-
μενος τὴν λύπην τῷ Βιδούρα, καὶ τῷ Σανζαῖα, καὶ τῇ
ἑαυτοῦ γαμετῇ, ἔφη·

16. «Φεῦ! οἱ μὲν ἐμοὶ υἱοὶ, οἱ ἔχοντες στρατεύματα πολλὰ,
» ἀνῆρέθησαν· τοῖς δὲ Πανδοΐδαις, τοῖς ἔχουσιν ὀλίγον
» στρατὸν, οὐδὲ μικρόν τι τραῦμα ἐγένετο!

17. «Ποῦ ἐκείνη ἡ πολλὴ στρατιά; ποῦ ἐκείνη ἡ δύναμις;
» ποῦ ἐκεῖνοι οἱ εὐγενεῖς, ὅ,τε Καρνᾶς καὶ οἱ λοιποί; ποῦ
» ἐκεῖνος ὁ Δουριοδάνας; οὐδὲν ἄλλο ἐν γῇ ἰσχυρότερόν
» ἐστι τῆς τύχης!

18. «Πάντως ἡ ἐμὴ καρδία ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ σκληρὰ
» καὶ ἀδαμαντίνη, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διερράγη, καὶ τοι
» τὸ ἄχθος τοῦ θανάτου τῶν υἱῶν μου ἐπέπεσεν, ὥς ὅρος
» μέγα.»

19. Ὁ δὲ Σανζαῖας, καταθρέχων τὸ πρόσωπον δάκρυσι, καὶ
μόλις φωνὴν ἐξερευγόμενος, καὶ βραγχιῶν, ἔφη εἰς πα-
ραμυθίαν τῷ βασιλεῖ, οὕτω θρηνηλογοῦντι·

4. Ὅτε κλαίει ὁ ἄνθρωπος ἀνοίγει τὸ στόμα, καὶ ὅτε λειποθυμεῖ,
ῥαντίζεται ὑδατι καὶ ἀναλαμβάνει ἑαυτόν.

20. « Διὰ τί θρηνεῖς σὺ, ὅς εἰδήμων εἶ τῆς Βέδας, καὶ τῶν
 » τοῦ νόμου, καὶ γνώστης τῶν ὄντων; οἱ γὰρ υἱοὶ σου
 » ἔτυχον δόξης θείας καὶ ὑπερφυοῦς διὰ τοῦ ἐν πολέμῳ
 » θανάτου. »
21. Ἐφη δὲ καὶ ὁ Βιδούρας μετ' εὐλαβείας· « ὦ βασιλεῦ,
 » τῶν υἱῶν σου ἐλθόντων ποθεν, καὶ πορευθέντων ποι, ὡς
 » ὁδοιπόρων, σὺ λύπην ἔχεις, ὡς ὁ κοινὸς καὶ χυδαῖος
 » λαός. »
22. « Καὶ οἱ σοφοὶ λέγουσι τοὺς υἱοὺς ἄλλους ἑαυτούς· σὺ
 » ὅμως μὴ λυποῦ· πῶς γὰρ ἂν σχοίη λύπην ὁ παντόμι-
 » μος, ὁ πολλὰς μορφὰς λαμβάνων, ἀφείς ἐκείνας τὰς
 » μορφὰς ¹ ; »
23. « Πρότερον ἀγαθοῦ τινος γιγνομένου τοῖς υἱοῖς σου, ἔχαι-
 » ρες αἰεὶ· νῦν δὲ, πορευθέντων ἐκ γῆς εἰς τὸν οὐρανόν,
 » τὸ ἄκρον ἀγαθόν, διὰ τί λύπην ἔχεις, ὦ φρόνιμε ; »
24. « Μηδ' ἔστω σοι τριαύτη ἐννοια λυπηρὰ, ὅτι οἱ υἱοὶ σου
 » ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τῶν Πανδοῖδῶν· οὗτοι ἀνῆρέθησαν ὑπὸ
 » τῶν οἰκείων ἔργων· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἀπολαμβάνει κατὰ
 » τὰ ἔργα ἑαυτοῦ. »
25. Ἐλθὼν δὲ καὶ ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ἡ Σελήνη τοῦ πελάγους
 » τῆς γνώσεως ², ἔφη· « Τί ἀνοηταίνεις ; ἐκεῖνοι οἱ υἱοὶ
 » σου, πορευθέντες εἰς τὸν οὐρανόν, ἐν ἀνέσει εἰσὶ, καὶ
 » διὰ τοῦτο οὐδὲ μέμνηνταί σου ³. »
26. « Αἱ τοῦ θανάτου δυνάμεις, αἵ εἰσιν ὡς δμῳαὶ τοῦ κό-
 » σμου, μετακομίζουσιν αἰεὶ τὸν ἄνθρωπον, ὡς ἐρέφος τοῦ

1. Οὐ λυπεῖται ὁ παντόμιμος, ἀφείς τὰς διαφόρους μορφὰς, ἃς ἔλα-
 βε, καὶ σχὼν πάλιν ἐκείνην τὴν πρώτην, ἣν εἶχε, δηλ. σκηνὴ ἐστὶ καὶ
 δράμα ὁ βίος οὗτος.

2. Ἡ Σελήνη πλημμυρεῖν ποιεῖ τὴν θάλασσαν.

3. Ὁ γὰρ ἡμενημένος ἀντιμνησκεται.

- » κόσμου, ἀπὸ μιᾶς ἀγκάλης εἰς ἄλλην ¹. ματαίως οὖν
 » ὁ ἄνθρωπος λέγει τοῦτο· «Οὗτος ἐμός ἐστιν υἱός.»
27. « Τίς τίνος οἰκεῖος οὐκ ἐγένετο, ἥ οὐ γενήσεται ἐν ταύτῃ
 » τῇ κυκλικῇ φορᾷ τοῦ κόσμου ; πάντες δ' οἱ ἄνθρωποι
 » οἰκεῖοί εἰσι μόνον τοῦ κόσμου· πῶς ἂν ἄρα λυπηθείησαν
 » οἱ ἄνθρωποι, ἐλθόντος τοῦ θανάτου ² ;
28. « Τοιγαροῦν μὴ λυποῦ, ὦ Βασιλεῦ· πρὸς δὲ τούτοις ἐκεῖ-
 » νος ὁ δύστροπος υἱός σου ἐγεννήθη ἐπὶ γῆς, ἀπόρροια ὢν
 » τοῦ Καλῆ αἰῶνος, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Βραχμᾶ.
29. « Πάλαι ἐγὼ ³ ἐπορεύθην εἰς τὴν σύνοδον τοῦ Ἰνδρα, ἐν-
 » θα καὶ ἡ γῆ ἐλθοῦσα, ἔφη τοῖς θεοῖς· « Ὅ,τι ἐπηγγεί-
 » λατό μοι ἐπὶ συνόδου ὁ Βραχμᾶς ⁴, τοῦτό μοι γενέσθω.»
30. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Βραχμᾶς· « Ἄπιθι, ὦ γῆ, καὶ ἐάσταζε
 » τὸν κόσμον ἐν ἀταραξίᾳ· ὁ γὰρ υἱός τοῦ Δρυταράστρα
 » Δουριοδάνας ποιήσει τὸ ἐφετόν σοι ταχέως.
31. « Ἐκεῖνος γάρ, ὁ ὢν ἀπόρροια τοῦ Καλῆ αἰῶνος, βου-
 » θούμενος ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων, οἳ εἰσιν ἀπόρροιαί
 » δαιμόνων, αἵτιος θανάτου ἔσται πολλῶν Ξατρῶν ἐν
 » Κουρουξέτρᾳ.»
- 32 « Οὕτως ἐγὼ οἶδα, ὦ Βασιλεῦ, ὡς ὁ υἱός σου, ὁ ὢν αὐ-
 » τὸς ὁ Καλῆς αἰῶν, ἔτυχεν ἀπωλείας σὺν πᾶσι τοῖς ἐπι-
 » κούροις τῶν οἰκείων ἀμπλακημάτων, τῶν γεγεννημένων
 » ἐκ τοῦ οὗ ἡγεῖρε πολέμου.

1. Δηλονότι ἀφοῦ ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, μετασωματοῦται ἐν ἄλλῳ οἴ-
 κῳ, καὶ ὑπ' ἄλλων ἐν ἀγκάλαις φέρεται.

2. Πρώτῃ μετάφρασις· « Πόθεν ἄρα λυπηρὸν γένοιτ' ἂν ὁ θάνατος τοῦ
 ἀνθρώπου ; »

3. Ἱστορίαν λέγει ὁ Βεάσας.

4. Ἡ γῆ πρότερον προσανεκλαύσατο διὰ τὸ θάρος τῶν τυράννων· ὁ
 δὲ Βραχμᾶς ὑπέσχετο αὐτῇ ἄνεσιν.

33. « Τοῦτο οὖν τὸ μυστικὸν μαθὼν, μὴ λυποῦ, ἀλλ' ἔχε
 » καρτερίαν, ὃ εἰδημονέστατε τῶν τοῦ νόμου· καὶ ὁ Ἰου-
 » διστίρας γὰρ ἐκ τῆς σῆς λύπης οὐ ζήσεται, πολὺ σέβας
 » ἔχων πρὸς σέ.
34. « Ἐχε οὖν ὑπομονήν, ὃ γινῶστα τῶν τῆς ἀρετῆς, καὶ
 » φροντίδα τῆς σεαυτοῦ ζωῆς, πειθόμενος τοῖς ἑμοῖς λό-
 » γοις, καὶ ἐννοῶν, ὡς ἐκ τῆς φορᾶς τῆς τύχης ταῦτα
 » ἐγένετο· ὁ γὰρ Ἰουδιστίρας ἔλεος ἔξει πρὸς σέ, νομίζων
 » σε πατέρα· φρόντισον οὖν σήμερον ἐκείνου. »
35. Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ Βεάσα, ὁ βασιλεὺς Δρυταράστρας,
 πεισθεὶς τῷ λόγῳ ἐκείνου, ἤψατο εὐθέως τῆς εἰς Κου-
 ρουξέτραν ὁδοῦ, θρηνήσων τοὺς ἀποικομένους οἰκείους.
36. Ὁ δὲ φρόνιμος Ἰουδιστίρας τοιαῦτα διελογίζετο· « Οἱ
 » κατὰ σκοποὶ εἰπὸν μοι, ὡς οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀσβατά-
 » μαν, διαχωρισθέντες, ἀπῆλθον τῇ δὲ κακείσι· ὁ δὲ
 » Δρυταράστρας ἐξῆλθε τῆς Χαστιναπούρας.
37. « Πρὶν οὖν ἔλθῃ εἰς τὴν Κουρουξέτραν, δεῖ μοι πορευθῆ-
 » ναι πρὸς αὐτὸν, ἵνα μὴ καταράσχηταί μου, ὀργιζόμενος
 » ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. »
38. Τοιαῦτα διαλογισάμενος ὁ Ἰουδιστίρας, συνὼν τῷ Κρι-
 » σνᾶ, καὶ τῷ Σατεκῇ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, προσελ-
 » θὼν τῷ Δρυταράστρᾳ, προσεκύνησεν, εἰπὼν· « ὦ πάτερ,
 » ὁ ἐχθρὸς τῶν υἱῶν σου προσκυνεῖ. »
39. Ἐξεφώνησε δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Κρισνᾶ καὶ τοῦ Σα-
 τεκῇ, καὶ τῶν ἀδελφῶν, προσκυνούντων· ἡ δὲ φωνὴ αὐ-
 τοῦ ἦν ἐραγγώδης ἐκ τῆς ἀκροάσεως τῶν θρήνων τῶν
 γυναικῶν τῶν Καουραβῶν.
40. Περιπτύξάμενος δ' ὁ τυφλὸς Δρυταράστρας τὸν Ἰουδι-
 στίραν, ἐκάλεισε καὶ τὸν Βήμαν, τὸν ἀναιρέτην τῶν υἱῶν
 αὐτοῦ εἰς περίπτυσιν, βουλόμενος αὐτὸν ἀνελεῖν, κατα-
 θλίψας ἐν τῇ περιπτύξει.

41. Ὑπὸ δὲ τοῦ Κρισνᾶ, εἰδότος τὴν γνώμην τοῦ Δρυταράστρα, ἀνδριάς πρύτερον σιδηροῦς κατεσκευάσθη, ὃς κα-
θλιβεῖς ἐν τῇ περιπτύξει ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, νομίσαν-
τος ὡς ὁ Βήμας ἐστὶ, κατεθλάσθη ¹.
42. Ἀτονήσας δ' ὁ Δρυταράστρας ἐκ τῆς σφοδρᾶς θλίψεως,
ἐμῶν αἶμα ἐκ στόματος, ἔπесе κατὰ γῆς, λειποθυμήσας·
ἀναληφθεὶς δ' εὐθέως ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου, ἀνέπνευσεν.
43. Ἀφείς δὲ τὴν μῆνιν ἐκ τοῦ καταπιεσθέντος σιδηροῦ ἀν-
δριάντος, ὃς ἐνομίζετο αὐτὸς ὁ Βήμας, καὶ κρίνας, ὅτι
κακῶς ἔπραξεν, ἔκλαιε, λέγων, « Οἴμοι! διὰ τί οὗτος ὁ
» Βήμας ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ ²; »
44. Προσκυνήσας δ' ὁ Κρισνᾶς, ἔφη· « Μὴ ἄχθου· οὐκ ἀνη-
» ρέθη ὁ Βήμας· σὺ δέ, ὃς ἔχεις δύναμιν δεκακιςχιλίων
» ἐλεφάντων, ἡπατήθης ὑπ' ἐμοῦ, θέντος ὑποβολημαῖον
» σιδηροῦν ἀνδριάντα. »
45. Ἀκούσας ὁ Δρυταράστρας, ἐχάρη, καὶ ἀπέσμηξε τὰ δά-
κρυα. Πρὸς δὲ ἔφη πάλιν ὁ Κρισνᾶς· « Σὺ αὐτὸς ἀπώ-
» λεσας τοὺς σεαυτοῦ υἱοὺς, μὴ ἀκούσας συμβουλευτικῶν
» λόγων· τί οὖν ὀργίζῃ κατὰ τοῦ Βήμα; »
46. « Γίνωσκε, ὦ Βασιλεῦ, ὡς οἱ υἱοί σου ἀνῆρέθησαν ἐκ τῶν
» ἰδίων ἀμπλακημάτων· ἔχε δὲ καὶ διὰ μνήμης αἰεὶ κατὰ
» πάντα τρόπον, ὡς εὐγνώμων, ὡς ἔγωγε ἔργον δυσκα-
» τώρητον κατώρθωσα ³. »
47. Τοιαῦτα φαμένου τοῦ Κρισνᾶ, ὁ Δρυταράστρας, θαυμάσας
κατὰ τὴν καρδίαν, ἔφη· « Ὅρθῶς ἔγω γε ἀνωρθώην ὑπὸ

1. Δυνατὸς ἦν λίαν τὸ σῶμα ὁ Δρυταράστρας.

2. Ἐνόμισεν, ὡς ἀνείλε τὸν Βήμαν, καὶ διὰ τοῦτο μετενόησε.

3. Δηλ. ἐθέμην σιδηροῦν ἀνδριάντα ἀντὶ τοῦ Βήμα, καὶ οὐκ ἐγένου
φονεύς.

» σοῦ, πίπτων ἐκ τοῦ νόμου, ἔνεκα τοῦ μεγάλου ἄχθους
» τοῦ θανάτου τῶν ἐμῶν υἱῶν. »

48. Οὕτως εἰπὼν ὁ λίαν φιλόστοργος, ἀγκαλίσσμενος πάν-
τας, καὶ ἀφείς τὴν μνησικαχίαν, ἔλεξε λόγον εὐκτικόν·
« Νικᾶτε, μηδαμῶς νικώμενοι ὑπ' ἐχθρῶν! »

49. Παραυτίκα δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν, τῇ γνώμῃ τοῦ
Δρυταράστρα, ἐπορεύοντο προσκυνήσοντες τὴν θυγατέρα
τοῦ Σουβάλα Γανδαρῆν, ἣ ἠβούλετο καταράσασθαι τοῦ
Ἰουδιστίρα, καιομένη τῇ ἐκ τῶν υἱῶν λύπῃ.

50. Γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ Βεάσας, καθαρθεὶς ἐν τῷ Γάγγῃ, ἐπι-
στάς ἐξαίφνης, ἔφη τῇ θυγατρὶ τοῦ Σουβάλα· « Μὴ λέ-
» γε λόγον, ὦ ἀγαθὴ, εἰς ἀρὰν τοῦ βασιλέως Ἰουδι-
» στίρα. »

51. « Σὺ, παρακληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δουριοδάνα εἰς εὐχὴν νίκης,
» ἔφης· « Ὅπου νόμος καὶ δικαιοσύνη, ἐκεῖ ἔστω καὶ νί-
» κη. » Νῦν δὲ, τοῦ διαστρόφου υἱοῦ σου ἀναιρεθέντος,
» διὰ τί θέλεις καταράσασθαι τοῦ Ἰουδιστίρα ; »

52. Ἡ δ' ἀπεκρίνατο· « Οἱ ἐμοὶ υἱοὶ, ἄδικοι ὄντες, ἀνῆρέθη-
» σαν· ὁ Βήμας ὅμως κακὸν θάνατον ἐποίησε τῷ Δουριο-
» δάνα καὶ Δουσασάνα. »

53. Πρὸς ἣν ἔφη ὁ Βήμας· « Σύγγνωθί μοι, μῆτερ, τούτου
» τοῦ πταίσματος. Μῶν ἡ μήτηρ ἀνελεῖν ἐφίεται τοὺς
» υἱοὺς, καὶ πταίσαντας ;

54. « Ἐπειδὴ γνώμην ἐποίησα ἐπὶ συνόδου, ὁ μὲν μῆρὸς τοῦ
» Δουριοδάνα κατεάγη ὑπ' ἐμοῦ· διὰ δὲ τοῦ χεομένου αἵ-
» ματος τοῦ Δουσασάνα, οὐδὲ τὸ χεῖλός μου ἐβράχη¹. »

55. Ἐφη δ' ἔπειτα ἡ Γανδαρὴ θυμῷ· « Ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ Δάρμα
» Ἰουδιστίρας, ὁ ἔχων ἀπέραντον φθόνον ; καὶ γὰρ ἐξ αἰ-

1. Οὐκ ἔτιον δηλ. τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ τοι ὑπεσχόμεν.

- » τίας αὐτοῦ οὐδέ γε εἷς τῶν υἱῶν μου ἐλείφθη ζῶν, εἰς
 » ζώπυρον τοῦ γένους. »
56. Παραστὰς δ' ὁ Ἰουδιστίρας, ἠνωμένας ἔχων τὰς παλά-
 μας, καὶ τρέμων, ἔφη· « Ἴδου ἐγώ· Δός, μῆτερ, ἀράν
 » ἐμοὶ τῷ ἀνηρηκότι τοὺς υἱούς σου, καὶ λίαν πεπλημ-
 » μεληκότι. »
57. « Ἡ γὰρ ἀρά σου, ἡ οὔσα, ὡς ὕδωρ καθαρτικὸν τῆς Γαγ-
 » γᾶς τῷ λουομένῳ ¹, ἀγαπᾶται ἐκ ψυχῆς ὑπ' ἐμοῦ, τοῦ
 » ἀποκτείναντος πολλοὺς συγγενεῖς, καὶ μεμολυσμένου
 » πλημμελήμασι. »
58. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Ἰουδιστίρα, ἡ Γανδαρὴ οὐδὲν
 ἀπεκρίνατο, στεναγμούς ἐκπέμπουσα ἐκ στόματος· ὁ δὲ,
 προσκυνῶν, ὠράθη ὑπ' αὐτῆς, ἔντοσθεν τοῦ ἐπὶ τῶν
 ὀφθαλμῶν ὀθονίου ², καὶ ἔσχεν αἰθαλώδεις ³ τοὺς ὄνυ-
 χας.
59. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἀρζούνας, ἐκρύβη ὀπισθεν τοῦ Κρισνα·
 οἱ δὲ λοιποὶ ἔφευγον ἐκ φόβου. Μέγαν δὲ φόβον ἔχον-
 τες, ἱλαροὶ ἐγένοντο ὑπὸ τῆς Γανδαρῆς, ἔλεος σχούσης.
60. Προσκυνήσαντες δ' ἔπειτα αὐτὴν, καὶ λαβόντες ἄδειαν,
 ἤλθον πρὸς τὴν Πριτάν, καὶ προσεκύνησαν αὐτὴν, ἥ τὰ
 ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ γένους δάκρυα λύπης μετέστρεψεν εἰς
 δάκρυα χαρᾶς.

1. Καθὼς τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς καθρίζει τὰ κεχραμμένα, οὕτω καὶ ἡ ἀφή σου καθαρὸν ποιήσει ἐμὲ τὸν πλημμελήσαντα.

2. Ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὁ Δρυταράστρας, ἦν τυφλός, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ ἔθετο ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἓν ὀθόνιον, ἵνα μὴ βλέπη, κατὰ μίμησιν τοῦ ἀνδρός, ὡς φίλανδρος καὶ σώφρων· ἡ δὲ σωφροσύνη αὐτῆς ἦν, ὡς πῦρ, καθ' ὧν ὠργίζετο· εἰ δ' εἶχεν ἀνοικτούς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐκαίετο ὅλον τὸ σῶμα ὁ Ἰουδιστίρας.

3. Κατακεκαυμένους, μέλανας, (πρώτη γραφή). (Σημ. τ. ἐκδ.)

61. Λαβοῦσα δ' ἐν ἀγκάλαις, καὶ παρηγορήσασα τὴν Δραουπαδὴν, λυπούμενην ἐπὶ τοῖς υἱοῖς, ἦλθε μετ' αὐτῆς καὶ μετὰ τῶν υἱῶν, καὶ προσεκύνησε τὴν Γανδαρὴν,
62. Ἡ καὶ ἔφη τῇ Δραουπαδῇ· « Διὰ τί, τέκνον, θρηνεῖς
 » τοσοῦτον; ἰδὲ ἐμέ· τοῦτο ἐγένετο ἐκ τῆς τύχης
 » ἀμφοτέραις ἡμῖν, αἱ ἀπώλεσαμεν καὶ οἰκεῖους, καὶ
 » υἱούς.
63. Ὁ θάνατος ἀφευκτος ἔρχεται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ
 » τῆς ἀνάγκης τῆς εἰμαρμένης· οἱ ἄνθρωποι ὅμως οὐ λυ-
 » ποῦνται ἐπὶ θανάτῳ, συμβάντι ἐν τῇ Γαγγᾷ¹, ἥ ἐν
 » τῷ πολέμῳ. »
64. Ἡ μὲν οὖν Γανδαρὴ, ἡ ἔχουσα γινῶσιν καὶ φρόνησιν, λαβοῦσα παρὰ τοῦ Βεάσα ὄμμα θεῖον², εἶδεν, ἐλθοῦσα, τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ἔκειντο σώματα ἑατρῶν (πολεμικῶν), ἃ ἦσαν ἀλύμαντα, καὶ ὥς περὶ πρόσφατα.
65. Ἦλθον δὲ τῷ λόγῳ τοῦ Βεάσα καὶ οἱ περὶ τὸν Δρυταράστραν καὶ Ἰουδιστίραν εἰς τὴν γῆν τοῦ πολέμου, ἔνθα ἦν κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς θλιβομένων γυναικῶν τῶν πεπτωκότων ἡρώων.
66. Ἰδοῦσα δ' ἡ Γανδαρὴ τὸ στάδιον τοῦ πολέμου, ἔνθα ἦσαν γυναῖκες θρηνοῦσαι, ζῶα σαρκοβόρα, καὶ σώματα κείμενα, ὧν τὰ μέλη διεκρίνοντο, ἄσηπτα ὄντα, ἔφη τῷ Κρισνᾷ·
67. « Θεώρησον, ὦ Κρισνᾶ· αὕτη ἡ γῆ τοῦ πολέμου, ἔνθα
 » κεῖνται ἥρωες λαμπροὶ ἐκ χρυσῶν κοσμημάτων καὶ ἐλέ-

1. Ἡ Γαγγὰ ἱερὰ καὶ καθαρτικὴ κρίνεται.

2. Ἐπειδὴ οὐκ ἔβλεπε τοῖς τοῦ σώματος ὀφθαλμοῖς, οἳ ἦσαν κεκλειμένοι, ἔβλεπε τῷ τοῦ νοῦς ὀμματι, ὃ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Βεάσας.

» φαντες μέλανες, φαίνεται ὡς γῆ πολέμου τοῦ σκό-
 » τους καὶ τοῦ φωτός τοῦ Ἡλίου ¹.

68. « Ἡ κοίλη γῆ, πλήρης οὔσα αἵματος, καὶ ἔχουσα κεφα-
 » λὰς, καὶ χεῖρας, καὶ πόδας ἐπιπολάζοντας, φαίνεται
 » ὡς θαθεῖα φιάλη, ἔχουσα οἶνον ἐρυθρόν, καὶ ἐπιπολάζον-
 » τας λωτοὺς εἰς πόσιν τοῦ ἱάμα ².

69. « Ἐν ταύτῃ τῇ γῇ τὰ πεπτωκότα λευκὰ σκιαδία φαίνε-
 » ται, ὡς πολλαὶ παμφαεῖς Σεληναί ³, αἱ ἐλειποθύμη-
 » σαν, λυπηθεῖσαι ἐπὶ τῇ πτώσει προσώπων βασιλέων,
 ὡς φίλων ⁴.

70. « Ἐνταῦθα οἱ πεσόντες ὀδόντες τῶν ἐλεφάντων, καὶ μαρ-
 » γαρίται, καὶ αἱ σημαῖαι φαίνονται, ὡς κλάδοι, καὶ ἄνθη,
 » καὶ φύλλα τοῦ δένδρου τοῦ κλέους τῶν ἐχθρῶν, τῶν
 » ἀναίρεθέντων ὑπὸ τῶν ἡρώων ⁵.

71. « Ἐν τούτῳ τῷ ἐξ αἱμάτων πελάγει, τὰ ἐπιπολάζοντα
 » σκιαδία, συμπλεχθέντα ἐκ τῶν πτερῶν τοῦ ταῶ, φαί-
 » νονται ὡς νέφη ⁶, ἐλθόντα εἰς τὸ πιεῖν, ὥστε ἐρεῖξαι
 » αἷμα εἰς τινὰ χώραν, ὡς ἀπαίσιόν τι σημεῖον ⁷.

72. « Αἱ ἐν πολλοῖς τόποις νίκαι ⁸ πολλῶν βασιλέων, ἐνταῦθα

1. Τὸ μέλαν τοῦ ἐλέφαντος ἀναφέρεται εἰς τὸ σκότος, τὸ δὲ λαμπρὸν τοῦ ἡρωϊκοῦ σώματος εἰς τὴν λάμψιν τοῦ Ἡλίου.

2. Τὸ καλὸν πρόσωπον, ἡ καλὴ χεὶρ καὶ ὁ καλὸς ποὺς εἰκάζεται τῷ λωτῷ· ἐν δὲ τῷ οἶνῳ λωτοὶ τίθενται εἰς εὐωδίαν.

3. Λευκὸν τὸ σκιαδίον καὶ στρογγύλη ἡ Σεληνή.

4. Τὸ καλὸν πρόσωπον εἰκάζεται τῇ Σεληνῇ, καὶ διὰ τοῦτο φιλίαν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα.

5. Οἱ ὀδόντες ὡς κλάδοι, οἱ μαργαρίται ὡς ἄνθη, αἱ σημαῖαι ὡς φύλλα, τὸ κλέος ὡς δένδρον.

6. Κυανέα εἰσι τὰ πτερὰ τοῦ ταῶ, ὡς καὶ τὰ ὑδροφόρα νέφη.

7. Βροχὴ αἵματος ἐστινότε γίνεται· τοῦτο δὲ τέρας ἐστὶ καὶ κακὸν σημεῖον.

8. Αἱ Νίκαι, ὡς γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας χῆραι γενόμε-

ἀναιρεθέντων, χῆραι γεγεννημένοι, ἔρριψαν, διατεμοῦσαι,
 » τοὺς πλοκάμους, καὶ τὰ ψέλλια, καὶ τὰ ἐνώτια, ἅπερ
 » ἐστὶ τὰ παρερριμμένα ξίφη ¹, οἱ ἀκινάκai καὶ οἱ πολεμι-
 » καὶ δίσκοι.

73. » Οἱ ἥρωες, οἱ κατατετμημένοι τὸ σῶμα, κείμενοι ἐπὶ
 » θοράκων διερρηγμένων, φαίνονται, ὥσπερ εἰ ἐτέθησαν
 » ὑπὸ τοῦ Ἰάμα εἰς θρῶσιν ἐπὶ φλοιῶν δένδρου Κρα-
 » μούκα ².

74. » Χαρὰ γίνεται τοῖς περὶ τὸν Ἰάμαν ἐκ τῶν πεπτωκυῶν
 » ξιφηφόρων χειρῶν ³ τῶν ἡρώων, ὥσπερ τοῖς ἐν τῷ οἴ-
 » κῳ ἐκ μυγαλῶν ὀφιοφόρων.

75. » Ἐν τούτῳ τῷ ἐξ αἱμάτων πελάγει κεφάλαι τῶν ἡρώων
 » φαίνονται, ὡς πολλὰι κολοκύνθαι, παρσκευασμένοι ὑπὸ
 » τῶν παίδων, τῶν διακόνων τοῦ Ἰάμα, εἰς γύμνασιν
 » κολυμβήματος τῶν πρωτοπείρων καὶ νεοδιδάκτων παι-
 » δίων ⁴.

76. » Ταῦτα, ἄρματα τὰ ὀκλάζοντα εἰς τοῦπίσω, καὶ τὸν
 » ῥυμὸν ἔχοντα εἰς τὰ ἄνω, φαίνονται, ὥσπερ εἰ βούλονται

ναὶ ἀποβάλλουσι τὰ ἐνώτια, διατέμνουσι τοὺς πλοκάμους καὶ διαρρή-
 γνύουσι τὰ ψέλλια, ἅπερ εἰσὶ πεποιημένα ἐκ λακκίου, ἰνδικοῦ κηροῦ.

1. Τὰ ξίφη εἰσὶν, ὡς πλόκαμοι· οἱ ἀκινάκai, μαχαιρίδια στρεβλὰ,
 ὡς τὰ ἡμίτομα ψέλλια· οἱ δὲ δίσκοι, ὡς ἐνώτια· στρογγύλα γάρ εἰσι
 καὶ ταῦτα.

2. Κραμούκα, κοινῶς Σουπαρῆ, ἧς ὁ καρπὸς, ὡς βάλανος.

3. Τὸ μὲν ξίφος, ὡς ὄφις, ἡ δὲ χεὶρ ὡς μυγαλῇ, ἡ ἐρυθρά ἐστι κατὰ
 τὸ στόμα, ὡς καὶ ἡ χεὶρ κατὰ τὴν παλάμην. Ἡ μυγαλῇ μυοκτόνος
 ἐστὶ, καὶ ὀφιοκτόνος· καὶ ὅτε κρατεῖ τὸν ὄφιν ἐν τῷ στόματι, χαίρουσιν
 οἱ ἐν τῷ οἴκῳ, βλέποντες ὅτι ἐχθρὸν ἀνεῖλε.

4. Ἐν Ἰνδία οἱ πρωτόπειροι κολοκύνθας δέουσι περὶ τὴν ὀψὺν, εἰς
 γύμνασιν τοῦ κολυμβῆναι

- » ἀκολουθῆσαι καὶ αὐτὰ τοῖς ἑαυτῶν ἀναβάταις, τοῖς
 » ἀναβάσιν εἰς τὸν οὐρανόν.
77. « Τὰ τύμπανα, ἄνω ἔχοντα τὸ στόμα καὶ διερρήγμενον
 » τὸ δέρμα, φαίνονται ὡς πολλὰ τρυβλία, πεποιημένα
 » ὑπὸ τῶν δαιμόνων, εἰς θέσιν κρεάτων.
78. « Θεώρησον, ὦ Κρισνᾶ, οἵτινες τροπαιοῦχοι καὶ σκηπτοῦ-
 » χοι ἦσαν ἐπὶ γῆς, οὗτοι κατὰ γῆς πεπτωκότες ἐκ τῆς
 » ἀνάγκης τῆς εἰμαρμένης, γίνονται βρῶμα τῶν σαρκο-
 » βόρων ζώων, φεῦ ! ἰοῦ !
79. « Οὗτος ὁ νεκρὸς, πεπαρμένος πάντα πόρον τοῦ σώματος
 » βέλεσιν, ἀφίεται πολλάκις ὑπὸ τῶν κυνολύκων ἀπο-
 » στρεφόντων τὸ πρόσωπον, ἐπειδὴ νύττονται τὸ ῥύγχος
 » ἐν τῷ ὀσφραίνεσθαι ¹.
80. « Ὁ κύων οὗτος, θεῖς ἐν τῷ ἑαυτοῦ στόματι τὴν ἀκίδα
 » τοῦ ἐν τῷ σώματι τούτου τοῦ νεκροῦ βέλους, ἐρυθρὰν
 » οὖσαν ἐξ αἵματος, νομίσας, ὅτι κρέας ἐστὶ, νυγείς τὸ
 » στόμα, τέρπεται ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος ².
81. « Οὗτοι οἱ κυνόλυκοι, οἱ γῦπες, καὶ οἱ κόρακες, φοβούμε-
 » νοι, φεύγουσι ταχέως μακρὰν τούτου τοῦ πεσόντος,
 » ὃς κρατεῖ, τῇ μὲν βέλος, τῇ δὲ τόξον.
82. « Ἐκεῖνος ὁ νεκρὸς, οὗ τὸ σῶμα ἐγένετο εἰς λεπτὰ ὑπὸ
 » τῶν τοῦ ἐχθροῦ βελῶν, καταβιβρώσκειται ὑπὸ κυνολύ-
 » κου, ὃς ἦλθεν ἄσμενος μετὰ τῶν ἑαυτοῦ σκυλάκων, καὶ
 » διεμερίσατο αὐτὸν ἑαυτῷ, καὶ αὐτοῖς.
83. « Οὗτος ὁ κόραξ, ἐξορύσσει τὸν ὀφθαλμὸν τούτου τοῦ

1. Ἴδιον τῶν σαρκοβόρων τὸ ὀσφραίνεσθαι πρῶτον τοῦ πτώματος, καὶ ἔπειτα βιβρώσκειν· ὀσφραϊνόμενοι οὖν, ἐνύττοντο ὑπὸ τῶν ἐμπεπηγμένων βελῶν τῷ σώματι, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέστρεφον τὸ πρόσωπον.

2. Θέλων φαγεῖν τὴν καθημαγμένην ἀκίδα τοῦ βέλους, νομίσας κρέας, ἐνύγη τὸ στόμα, καὶ γευόμενος τοῦ ἰδίου αἵματος ἠδύνετο.

- » νεκροῦ, ἐμπαγεῖς τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ ὥτι αὐτοῦ,
 » κράζων καὶ ἀνατινάσσων τὰ πτερὰ, ὑπὸ τίνων ἄλλων
 » κοράκων κραζόντων οὐ βλέπεται ¹ ;
84. « Ἐκεῖνοι οἱ σαρκοβόροι δαίμονες, κορεσθέντες ἐκ τῆς
 » σαρκοβορίας, πίνουσι τὸ ὑγρὸν τῶν γαστέρων τῶν ἐλε-
 » φάντων ², αἱ διετμήθησαν εἰς δύο ὀξεία ῥομφαῖα τῶν
 » πολεμικῶν.
85. « Οὗτοι οἱ νυκτερινοὶ κύνες, καὶ ἄλλοι σαρκοφάγοι θῆ-
 » ρες, ἀποδιωχθέντες ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ
 » τῶν Δαιμόνων, ἐλθόντων εἰς σαρκοφαγίαν, θυμωθέντες,
 » ἔρχονται πρὸς τοὺς νεκροὺς δαίμονας ³.
86. « Οἱ ἄρρενες καὶ θήλυες δαίμονες, ἐσθίοντες ὄρχεις τῶν
 » νεκρῶν, πίνουσιν ἡδέως κρανίους, ὡς ποτηρίους, αἶμα
 » ὡς οἶνον νέον, ἐρωτομανεῖς γενόμενοι.
87. « Αὕτη ἡ θήλεια δαίμων, τρώγουσα αὐτὴ τὸ κρέας τῶν
 » νεκρῶν, δίδωσιν ἀσμένῃ τῷ ἑαυτῆς ἀνδρὶ καὶ τοῖς τέ-
 » κνοις φαγεῖν τὸν ἐν τοῖς ὀστέοις μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέ-
 » φαλον.
88. « Βαβαί ! τὰ ὀξέα ὄπλα τῶν πεπτωκότων, δηλονότι τὰ
 » ξίφη καὶ τὰ ἐγχειρίδια, συνεργὰ ἐγένοντο τοῖς σαρκο-
 » φάγοις δαίμοσιν, εἰς τὸ κατακόπτειν τὰς σάρκας κα,
 » καταβιβρώσκειν.
89. « Οὗτοι οἱ Δαίμονες, δίψῃ κατεχόμενοι ἐκ τῶν βεβρω-
 » μένων σαρκῶν, πίνουσιν ὕδωρ, ἐκ τῶν ὀμμάτων τῶν
 » νεκρῶν, ἃ ἐξορύττουσι τοῖς ἑαυτῶν ὄνυξιν.
90. « Αἱ γυναῖκες τῶν δαιμόνων, κεχρησμένον ἔχουσai τὸ

1. Ὁ ὄνυξ τοῦ ποδὸς ἐνεπάγη τῷ ὥτι τοῦ νεκροῦ σώματος, καὶ μὴ
 δυνάμενος ἐξελεῖν τοὺς ὄνυχας, ἔκραζε καὶ ἀνετίνασσε τὰ πτερὰ.

2. Μετὰ τὴν βρωσιν δεῖ καὶ πόσεως.

3. Δαίμων ἦν ὁ ἀναιρεθεὶς Γατοτκάσας καὶ ἄλλοι.

» σῶμα αἵματι, καὶ φέρουσαι ἔντερα τῶν νεκρῶν, ὡς
 » ὄρμους, ἄδουσιν ἐν χοροῖς τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ἀρ-
 » ζούνα.

91. « Εἰσὶ δέ τινες, οἳ, καὶ περ νεκροὶ ὄντες, φαίνονται ὡς
 » ἡδέως ὑπνοῦσι· λαμπρότατοι δ' ὄντες ἐξ ὧν ἔπραξαν
 » ἀγαθῶν ἔργων ὅτε ἔζων, δυσαντίζηλεπτοὶ εἰσι καὶ αὐ-
 » τοῖς τοῖς δαίμοσι ¹.

92. « Πάντως γε θεά τις, ἀγκαλισαμένη ἐν αἰθέρι τὸ θεῖον
 » σῶμα τούτου, ἔτεινεν ἐπὶ λαμπρότατον νεκρὸν σῶμα ²
 » τὸν ὅζυν αὐτῆς ὀφθαλμὸν, ὅς ἐστιν ὁ ἐπιφοιτῶν βομβύ-
 » λιος εἰς τὸ εὖοσμον χρίσμα ³.

93. « Τὰ σμήνη (στίφη) τῶν βομβυλίων, ἐπιφοιτῶντα ἑκατέ-
 » ρωθεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τούτου, καὶ περ
 » νεκροῦ ὄντος, νομίζοντα αὐτὸ, ὡς λωτὸν, λευκανθέντα
 » τῇ μαρμαρυγῇ τῶν ἐκ μαργάρων καὶ ἀδαμάντων ἐνω-
 » τίων, φαίνονται ὡς κινούμενα λευκὰ ῥιπίδια ⁴.

94. « Οὗτος πεσὼν ἐν μέσῳ λευκοῦ σκιαδίου, λάμπων λαμ-
 » προῖς κοσμήμασιν ἐκ μαργάρων, φαίνεται, ὡς ὁ Βισ-
 » νοῦς, ὁ ἀναπαυόμενος ἐπὶ κυκλοτεροῦς ὀφews ⁵ ἐν τῇ
 » γαλακτικῇ θαλάσῃ.

95. « Ἐκεῖνοι οἱ πεσόντες ἥρωες, ἀφίενται ταχέως ὑπὸ τῶν

1. Δηλ. ἐκ τῆς λαμπρᾶς αὐτῶν ἀρετῆς καὶ οἱ σαρκοφάγοι δαίμονες οὐ δύνανται προσεγγίσει.

2. Δηλονότι τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦτο λαμπρότερον ἦν τοῦ θεοῦ σώμα-
 τος, ὃ ἔλαθε μετὰ θάνατον· μέλας δὲ ὁ ὀφθαλμὸς, μέλας καὶ ὁ βομβύ-
 λιος.

3. Τὸ εὖοσμον χρίσμα, ὃ εἶχεν ὁ νεκρὸς ὅτε ἔζη.

4. Κινοῦνται τὰ ῥιπίδια σαλευόμενα· κινοῦνται καὶ οἱ βομβύλιοι πε-
 τόμενοι.

5. Κυκλοειδές ἐστι καὶ τὸ σκιαδίον.

- « σαρκοφάγων δαιμόνων, φοβουμένων τὴν λαμπρότητα
 « τῆς σωφροσύνης τῶν γυναικῶν αὐτῶν, αἵ ἤλθον πρὸς
 « αὐτούς.
96. « Σκέψαι, ὦ Κρισνᾶ, τί λέγουσι, καὶ τί πράττουσιν, ἐμ-
 « βυθίζομεναι τῇ λύπῃ, ἐκάστη τῶν γυναικῶν, διακρίνα-
 «σαι εὐθέως τοὺς ἰδίους ἄνδρας τοῖς ἐν τοῖς σώμασιν
 « αὐτῶν διακριτικοῖς σημείοις.
97. « Διὰ τί ¹, ὦ κύριε, ἀνέραςτος εἶ ἐμοῦ, ὅτε, καὶ ἰδὼν
 « ἐμέ, οὐχ ἔλκεις τὴν ἀπαλὴν σου χεῖρα ἐκ τῆς κούμβας
 « τοῦ ἐλέφαντος, ὥςπερ ἐκ μαστοῦ τῆς μάχης ² ;
98. « Διὰ τί ³, ὦ ὁμόφυγε ἄνερ, δεικνύεις ἐμοὶ ἐναντιότητα,
 « ὅτε καὶ νῦν οὐκ ἀφίης ἐκ τῆς χειρός σου τὴν μάχαιραν,
 « ὥςπερ πλεξίδα τῆς μάχης ⁴.
99. « Εἰ καὶ νενυγμένος εἶ θέλεσι τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ὄνου τοῖς
 « ἀνδρείας ⁵, περίπτυσαι ἐμέ, ὦ ἀγαπητὲ, ταχέως· ἐγὼ
 « γὰρ οὐκ εἰμὶ ἄτεγκτος πρὸς σέ.
100. « Εἰ ἀσκαρδαμύκτω ὄμματι ⁶ βλέπεις τὴν θεὰν ἐκ τοῦ
 « πρὸς αὐτὴν νέου φίλτρου, διὰ τί οὐ βλέπεις καὶ ἐμέ
 « τὴν πρώτην γυναῖκα, ὡς προσήκει σπουδαίῳ καὶ εὐπρο-
 « σηγόρῳ ἀνδρί;

1. Ἄλλη μὲν λέγει τοῦτο.

2. Ἡ μάχη, ὡς γυνή· ὁ δὲ ἐραστὴς ἔλκει τὴν χεῖρα ἐκ τοῦ μαστοῦ
 ἐτέρας γυναικός, ὅτε βλέπει ἢ ἀντίζηλος.

3. Ἄλλη δὲ τοῦτο.

4. Ἡ μάχη, ὡς γυνή· ἡ δὲ πλεξίς εἰκάζεται τῇ μαχαίρᾳ. Ὁ ἀνὴρ
 κρατῶν τὴν γυναῖκα ἐκ τῆς κόμης, καταβάλλει αὐτὴν εἰς συνουσίαν·
 ἀφίησι δὲ τὴν πλεξίδα ἐτέρας γυναικός, ὅτε βλέπει ἢ ἀντίζηλος,

5. Ἡ ἀνδρεία, ὡς γυνή· δηλ. εἰ ἐνύγης ὄνουξιν ἄλλης γυναικός,
 ἀλλ' ἐγὼ πάλιν ἐρῶ σοι.

6. Τοῦτο λέγει ἰδοῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ἡνεωγμένους ἔχοντα τοὺς
 ὀφθαλμούς, καὶ τοὶ ἦν τεθνεώς, ὡς ἀκολουθεῖ ἐνίοτε.

101. «Ὅ,τι χρεωστεῖς, νικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ ἐν παιδιᾷ κύβων,
 « τοῦτο δός μοι εὐθέως σήμερον, ἀσπασμὸν καὶ φίλημα·
 « διὰ τί ὑπνώττεις ἡδέως, ὥς περ μὴ ὦν ὑπόχρεως ;
102. « Ὡ ἀγαπητὲ, εἰ καὶ κεχρισμένος εἶ τὸ σῶμα αἵματι
 « καὶ κόνει, διὰ τί οὐ ποιεῖς μοι σήμερον, ὥς καὶ πρότε-
 « ρον, ἡδεῖαν περίπτουξιν, εἰς ἀναψυχὴν τοῦ ἐκ πολέμου
 » καμάτου ;
103. « Σὺ ἄτεγκτος εἶ πρὸς ἐμὲ, ἐπειδὴ καὶ γὰρ ἄτεγκτος ἦν
 « πρὸς σέ, πταίσαντα, καὶ συγγνώμην αἰτήσαντα· νῦν
 » δ' ἐγὼ πίπτω πρὸ τῶν ποδῶν σου· ἀνάστα ταχέως·
 » ποίησον ἔλεος, κύριε.
104. « Πρότερον μὲν ἔλεγες· « Ἐγὼ ἀφυπνώσω καὶ ἐν ὀλίγῃ
 « κινήσει· » νῦν δ' ἐρυθροὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ¹, ὥς
 « ὁ ἐξεγερθεὶς ἐξ ὕπνου, πῶς οὐ φιλεῖς ἐμὲ, κλαίουσάν,
 « ἔλκων ἐκ τῆς κόμης ;
105. « Ἡ καλὴ χεὶρ σοῦ τοῦ ἀτέγκτου, ἦ, καὶ περ ἐνασχολου-
 « μένη συνεχῶς τῇ ἐν ὀπλοῖς γυμνάσει, ἥπτετό μου πρό-
 « τερον ἡδέως, πῶς νῦν ἀμελὴς ἐστι καὶ ἀνενέργητος,
 « καὶ τοι ἐλέπεις με, πλησίον οὖσαν ;
106. « Ἡ χεὶρ σου, ἦ, πεποννηκυῖα ἐν ἡμέρᾳ ἐκ τοῦ πολλὰ
 « ὀδρεῖσθαι, ἐν νυκτὶ τιθεμένη ἐπὶ τῶν μαστῶν μου
 « ἀνεπαύετο, πῶς νῦν κεῖται κατὰ γῆς, πεποννηκυῖα τῷ
 « πολέμῳ ;
107. « Τὸ ὄμμα σου, ὃ πρότερον ἔτεινες εἰς ἐμὲ συχνάκις, πα-
 « ροῦσαν, καὶ τοι ὑπῆρχες ἐν ἀκροάσει λόγων ² σοφῶν

1. Ἐρυθροὺς εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἦ ἐκ θυμοῦ, ὃν εἶχε περὶ τὴν μά-
 χην, ἢ ἐξ αἵματος. Καὶ ὁ ἐξεγειρόμενος ἐξ ὕπνου ἐρυθροὺς ἔχει τοὺς
 ὀφθαλμούς.

2. Ὁ ἀκούων τοιούτων λόγων, οὐ τείνει τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς ἄλλο τι
 ὑποκείμενον.

- « ἀνδρῶν, πῶς νῦν κεκλεισμένον ἐστίν, ὦ κύριε, ἐν τῇ
 « ἐμῇ ἐλεύσει ;
108. « Ἐπειδὴ οὔτε ἡδέως λαλεῖς μοι, οὔτ' ἐξεγείρῃ ἐκ τοιοῦ-
 « των καὶ τοσούτων φωνῶν, διὰ τοῦτο δοκεῖς μοι, ὅτι
 « πλᾶσῶς ὑπνώττεις εἰς ἀστειότητα· δός μοι ἀπόκρισιν. »
109. « Αὐταὶ μὲν οὖν αἱ γυναῖκες, τοιαῦτα λέγουσι πρὸς τοὺς
 « ἑαυτῶν ἄπνοας ἄνδρας, βαρέως ἀχθόμεναι, θρηνοῦσαι,
 « καὶ καταβρέχουσαι τὰς παρειάς δακρυῤῥοῖα.
110. « Θεώρησον δέ, ὦ Κρισνᾶ, καὶ τί ποιοῦσιν ἄλλαι· αὕτη
 « μὲν θρηνοῦσα καὶ λέγουσα, « Ἄρα οὐ διακρίνεις τούτους
 « τοὺς ἐμούς μαστοὺς ἀπὸ τῶν κουμβῶν τοῦ ἐλέφαν-
 « τος ¹ ; » ἔθετο εὐθέως τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τοῦ
 « στήθους αὐτῆς.
111. « Αὕτη δέ, τοιαῦτα λέγουσα· « Μὴ μακρόθεν ἦλθες πρὸς
 « ἐμέ, πρὸς περίπτουζιν ; » ἔθετο ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῆς
 « τὴν ἀποκεκομμένην χεῖρα, καὶ πεπτωκυῖαν πέραν τοῦ
 « σώματος τοῦ ἀνδρὸς.
112. « Αὕτη δέ ἡ ἄλλη, θεῖσα ἐπὶ τῆς ἑαυτῆς κορυφῆς τὴν ἀ-
 « ποκεκομμένην κεφαλὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἣν αὐτὸς ἔδωκε τῷ
 « ἐχθρῷ, ἐφίλησεν αὐτήν, φρίττουσα, καὶ ἐξέπνευσεν.
113. « Ἐκείνη δέ, ἀρμόσασα τὰ ἀποκεκομμένα μέλη τοῦ ἀν-
 « δρὸς, ὡς εἶχεν ἀρμογῆς, καὶ ἀγκαλισαμένη αὐτὸν ἡδι-
 « στα, ἣν λειποθυμίαν ἔσχεν, αὕτη ἦν θάνατος ². »
114. Ἡ μὲν οὖν Γανδαρῇ, ἡ θεωροῦσα τὴν γῆν τοῦ πολέμου,
 ἰδοῦσα τὸν υἱὸν Δουριοδάναν, πεπτωκότα, ἐλειποθύμη-
 σεν· ἐλθοῦσα δ' εἰς ἑαυτήν, ἔφη αὖ τῷ Κρισνᾶ·
115. « Ἐπειδὴ ἐγὼ ἐν τῇ παρασκευῇ τοῦ πολέμου οὐκ εἶπον,
 « εὐξαμένη, τῷ Δουριοδάνᾳ, « Ἐστω σοι νίκη, » διὰ τοῦτο

1. Τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἶχεν ἐπὶ τῆς κούμβας τοῦ ἐλέφαντος.

2. Λειποθυμήσασα, ἐναπέφυξεν.

- » οὗτος θεβαίως τοικύτην στάσιν ἔλαβε μετὰ τῶν υἱῶν
 » καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ ¹.
116. « Αὕτη ἡ Βανουματῆ ², πολλοὺς θρήνους ποιοῦσα, καὶ
 » πολυειδῶς ἐλεεινολογοῦσα, λούει αὐτὴ μετὰ θάνατον τὸ
 » σῶμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τοῖς ἐξ ὀφθαλμῶν ρέουσιν
 » ὕδασιν.
117. « Αὗται αἱ νύμφαι μου ἀποκαθαίρουσι τοῖς ἄκροις τῶν πε-
 » ριζολαίων τὴν ἐν τοῖς σώμασι τῶν οἰκείων ἀνδρῶν κόνιν,
 » καὶ ἀφαιροῦσι τοῖς δακτύλοις ἐκ τῶν προσώπων τὰ ἐπι-
 » πεσόντα κάρφη, καὶ τοῖς δακρύοις ἐπιπλύνουσι τὸ αἶμα.
118. « Αὕτη ἡ νέα Οὐτταρά, ὦ Κρισναῖ, θεῖσα ἐν ἀγκάλαις
 » τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ἀβημανιοῦ, καὶ τείνχασα
 » τὰ ἐλεεινὰ ὄμματα πρὸς σὲ τὸν συγγενῆ, τάδε λέγει
 » θρηνοῦσα·
119. « Οὗτος ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς σου, ὁ ποθητός σοι, καὶ ὁ-
 » μοιός σοι κατὰ τὴν μορφὴν, κατὰ τὴν ἰλαρότητα, κα-
 » τὰ τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην, καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν,
 » διὰ τί μόνος ἀνῆρέθη ὑπὸ πολλῶν δολίων, καὶ πονηρῶν,
 » σοῦ ἐλέποντος; σὺ γὰρ πανταχοῦ εἶ παρῶν, ὡς Θεός. »
120. « Φιλοῦσα δ' αὕτη, ὦ Κρισναῖ, τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς
 » πολλάκις, ἰδοῦσα αὐτὸ κατὰβροχον τοῖς δάκρυσιν, ἀνα-
 » μνησθεῖσα τοῦ ἐξ ἔρωτος γινομένου ἰδρώτος, θρηνοῦσα,
 » λέγει, ἔξω οὖσα ἑαυτῆς· « Παῖζε φιλότῃτι σὺν ἐμοί.
121. « Ἐγὼ ἄχαρί τι ἔπραξα πρὸς σέ; ἢ σὺ πρὸς ἐμέ; σὺ
 » γὰρ ταχέως εἰς πόλεμον ἐλήλυθας, μὴ ἐρωτήσας με·
 » διὰ τί οὖν οὐ συλλαλεῖς ἐμοί, καὶ περ λαλούσῃ, νομί-
 » ζων, ὡς ἄχαρί τι ἔπραξα πρὸς σέ;
122. « ὦ φίλτατε, εἰ καὶ ἔδωκας τὸ στῆθός σου τῇ θεᾷ, λέ-

1. Εἰ ἐγὼ ἡνύχουμην αὐτῷ νίκην, οὐκ ἂν ἤττατο, οὐδ' ἀπέθνησκε.

2. Γυνὴ ἦν τοῦ Δουριοδάνα ἡ Βανουματῆ.

« ζον λόγον, ἐρυθροὺς τρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς ἐμέ
 « θυμῷ· εἰ γὰρ καὶ πικρὰ εἴποις πρὸς ἐμέ θυμῷ, καὶ τοῦ-
 « τό μοι χαρά ἐστιν.

123. « Τοιοῦτος σὺ ἀνδρεῖος ἐπεφύκεις, ὥστε καὶ εἰς ὧν, δει-
 « νότατος ἐτύγχανες ἐν πολέμῳ· εἰ γὰρ μὴ συνῆν σοι ἡ
 « ἐμῇ κακῇ τύχῃ, οὐκ ἂν ἀνῆρέθης οὐδ' ὑπὸ χιλίων ἐχθρῶν.

124. « Ἐγὼ νομίζω, ἀγαπητέ, ὅτι ἐπελάθου ὅλως τοῦ θυμοῦ,
 « διότι ἄξι ἵλεως ἐτύγχανες πρὸς ἐμέ· πῶς γὰρ ἂν ἡδύ-
 « ναντο οἱ ἐχθροὶ στῆναι ἔμπροσθέν σου, εἰ καὶ ὀλίγον
 « θυμὸν εἶχες ;

125. « Ὡ χαρὰ τῶν ὀφθαλμῶν, πόσοι ἐχθροί, διὰ τὴν πρὸς σέ
 « τὸν υἱὸν ἐχθραν, οὐκ ἀνῆρέθησαν ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός ;
 « ἀλλ' εἰ καὶ πολλοὶ ἀνῆρέθησαν ἐχθροί, σὺ ὁμῶς, ὦ ἐρά-
 « σμιε, οὐκ ἐστράφης !

126. « Εἰ ἐγὼ ἐγίνωσκον ἐκείνας τὰς ἀρετὰς, δι' ὧν αἱ
 « θείαιαι ἐκτήσαντό σε, διπλασίονας ταύτας ἐκτελέσα-
 « σα, μετεκόμισά σε ἂν ἐξ ἐκείνων τῶν θεαινῶν πρὸς
 « ἑμαυτήν.

127. « Ἄρα, ἐπειδὴ ἀσκαρδαμυκτὶ ἔβλεπον ἐγὼ τὸ πρόσωπόν
 « σου, διὰ τοῦτο ἐπορεύθης εἰς τὰς θεάς, τὰς ἐχούσας
 « ἀκοίμητον τὸν ὀφθαλμόν, νομίζων αὐτὰς ἐμέ ; ἀπό-
 « βλεψον πρὸς ἐμέ ².

128. « Οἱ σοφοὶ λέγουσιν, ὡς ἡ μετ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμιλία,
 « καὶ ἐν ἑπτὰ ἡμέμασι διαρκὲς ἐστιν ³. ἐγὼ δὲ ἡ γυνή
 « σου, ἡ συνοῦσά σοι ἔξ μῆνας ⁴, διὰ τί ἐγκατελείφθην
 « εὐθέως ὑπὸ σοῦ ; »

1. Οὐκ ἐζώωθης δηλ.

2. Ἴδὲ δηλ., ὡς ἄλλῃ ἐγὼ εἶμι, καὶ ἄλλαι ἐκεῖναι.

3. Ἡ καθ' ὁδὸν δηλ. συνέντευξις, καὶ δι' ὀλίγου χρόνου ἀρκεῖ εἰς διαρκῆ φιλίαν.

4. Ἐξ μῆνες διῆλθον ἀφ' οὗ ἐγήματο τὸν Ἀθημανιοῦν.

129. Ἀφελκύσασα δ' ἡ Γανδαρὴ ἐκείνην τὴν Οὔτταρᾶν, οὕτω περιπαθῶς θρηνοῦσαν, ἀφίκετο ἔνθα ἔκειτο ὁ Βιράτας, καὶ ἔφη τῷ Κρισνᾷ· « Ἄρα ἡ Σουδεσνὰ ¹ οὐ πληροῖ φω-
 » νῶν ἔλσεινῶν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ;
130. « Αἱ μὲν θεῖαι νύμφαι ἐκεῖναι ἐν οὐρανῷ, αἱ δὲ γυναῖ-
 » κες αὗται ἐπὶ γῆς ἀγκαλίζονται τὸν Δρουπάδαν, κατε-
 » χόμεναι φρίκη, ἰδρῶτι, φωνῇ βρογχώδει, τρόμφ, λει-
 » ποθυμῖα, ἀκινήσις, καὶ ἀλλαγῇ χρώματος ².
131. « Οἱ Βραχμᾶνες οὗτοι, ἀφελκύσαντες τὴν Κριπὴν, λειπο-
 » θυμήσασαν, καὶ παραδόντες τὸ σῶμα τοῦ Δρόνα τῷ
 » πυρὶ, οὗ ὁ φαινόμενος καπνὸς, ἡ δυσφημία ἐστὶ τοῦ
 » Ἰουδιστίρα, πορεύονται ἀπολυσάμενοι ἐν τῇ Γαγγᾷ.
132. « Ἡ γλῶσσα τούτου τοῦ βασιλέως τῆς Μάδρας Σαλέα
 » θύει ἑαυτὴν ἐν τῷ πυρὶ τῆς πείνης τῶν σαρκοφάγων ὀρ-
 » νέων, εἰς ἐξάλειψιν τοῦ ἀμπλακήματος, ὃ ἐποίησε, λα-
 » λούσα κατὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ Καρνᾶ ³.
133. « Ἡ Ουγάτηρ μου Δουσσαλά, κομίσασα πόρρωθεν τὴν κε-
 » φαλὴν τοῦ ἀνδρὸς Ζαῖατρᾶτα, καὶ προσμιξάσα αὐτὴν
 » τῷ σώματι, τὰ δε λέγει· « Αὕτη γῆ ἐστίν· ἐνταῦθα
 » καὶ ἐστίν· ἐλθὲ οἴκαδε εἰς ἀνάπαυσιν. »
134. « Θεώρησον, ὦ Κρισνᾷ· αὗται αἱ πέντε γυναῖκες, ἀφεί-
 » σαι τὴν ζήλοτυπίαν, πάρεισιν ἀθρόαι τῷ Βουρησραβᾷ,
 » κειμένῳ κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἔσχατον ὕπνον ὑπνοῦντι,
 » καὶ λέγουσι ταῦτα·
135. « Αὕτη ἡ προκειμένη χεὶρ, τοῦ ἀνδρὸς ἡμῶν ἐστίν, ἡ

1. Ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως Βιράτα.

2. Ἰδία τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης ταῦτα τὰ πάθη· αἱ μὲν θεαὶ εἶχον αὐτὰ ἐξ ἔρωτος καὶ χαρᾶς· αἱ δὲ γυναῖκες ἐκ πάθους καὶ λύπης.

3. Οἱ ὄρνεις ἔφαγον τὴν γλῶσσαν τοῦ Σαλέα, καταλαλοῦσαν τοῦ Καρνᾶ.

« πολλὰς θυσίας ποιῶσα, ἡ ἔλκουσα εἰς ἀγκάλας τὰς
 « ὠραίας γυναῖκας, ἡ πολλὰς βούς διδῶσα τοῖς Βραχ-
 « μαῖσι, καὶ ἀναιροῦσα τοὺς ἐχθρούς. »

136. « Αὐται, ἀνκλαβοῦσαι ἐκ τῆς γῆς τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρός,
 « ἣν ἀπέκοψεν ὁ Ἀρζούνας, ὡς κλάδον τοῦ δένδρου, τοῦ
 « οἰκείου κλέους ¹, καταφιλοῦσαι τοὺς δακτύλους, θρη-
 « νοῦσι λίαν.

137. « Αὕτη ἡ γεννήτρια τοῦ Βρισσασένα καὶ Σουσσένα θρηνεῖ
 « τοῦτον τὸν πεσόντα Καρνᾶν, τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ὃς, ἀ-
 « νατινάσσων τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, αἷτιος ἐγένετο τῷ
 « υἱῷ μου Δουριοδάνᾳ τοῦ ποιῆσαι τοσαύτας κακουρ-
 « γίας ².

138. « Οὗτος ὁ πεπτωκός ἐστιν ὁ Σακουνῆς, οὗ τῇ συμβουλῇ
 « πεισθέντες οἱ ἐμοὶ ἑκατὸν υἱοὶ, θύματα ἐγένοντο ὑπὸ
 « τοῦ Ἰουδιστίρα ἐν τῷ φλογερῷ πυρὶ τοῦ θυμοῦ τοῦ Βή-
 « μα ³, ὥστε τυχεῖν βασιλείας. »

139. Λυποθυμήσασα δὲ πάλιν αὕτη ἡ Γανδαρὴ τῇ ἐκ τῶν
 υἱῶν λύπῃ, καὶ ἀνκλαβοῦσα ἔφη τῷ Κρισνᾶ· « Διὰ τί οὗ-
 « τοι οἱ ἀπόγονοί μου οὐκ ἐφυλάχθησαν ὑπὸ σοῦ, ὃς ἱκα-
 « νός ἐῖ ζωῶσαι καὶ ἀπολέσαι ;

140. « Οὕτως οὖν παροραθεῖσα ὑπὸ σοῦ ἡ ἐμὴ γενεά, ἀπώλετο
 « ὅλη· ἀλλὰ καὶ ἡ σὴ γενεά ἀπολεσθήσεται μετὰ τριάκον-
 « τα καὶ ἑξ ἔτη ⁴. »

141. Πρὸς ἣν ἀπεκρίνατο ὁ Κρισνᾶς γελῶν· « Τῆς ἐμῆς γενεᾶς
 « ἡ φθορά ἐκ τύχης γενήσεται (ἔσεται)· διὰ τοῦτο ἐγώ

1. Δύσκληια ἐγένετο τῷ Ἀρζούνα.

2. Ὁ Καρνᾶς ἦν ὁ παραθαρρύνων τὸν Δουριοδάναν, καὶ καυχώμενος,
 ὅτι πάντας τοὺς Πανδοῖδας δυνατός ἐστιν ἀνελεῖν.

3. Ὁ Βήμας ἀνείλε πάντας.

4. Ἀρὲν δίδωσι.

- » οὐ λυποῦμαι· καὶ σὺ οὖν αὐτῇ μὴ λυποῦ τούτους ἀναι-
 » ρεθέντας ἐκ τύχης.
142. « Σὺ θλίβῃ δίψῃ, ἣν οὐδεὶς δύναται ἀπαλλάξαι (φέρειν).
 » ἐλθὲ ταχέως εἰς τὴν Γαγγάν, ἀφεῖσα τὴν λύπην, καὶ
 » πῖε ὕδωρ διειδὲς, διδοῦσα καὶ χοὰς ὕδατος τοῖς υἱοῖς. »
143. Φανερωθεῖσα δ' αὐτὴ ὑπὸ τοῦ πάντα εἰδότος Κρισναῖ,
 ὅτι διψᾷ, ἔφη αἰσχυνομένη· « ὦ! τί ποιήσω; δυσφό-
 » ρητος γάρ ἐστιν ἡ δίψα μᾶλλον, ἢ ἡ ἐκ τῶν υἱῶν
 » λύπη ¹. »
144. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ Ἰουδιστίρας ὑπὸ τοῦ Δρυταράστα τότε,
 πόσος εἴη ὁ ἀριθμὸς, καὶ ὅποια ἡ μέλλουσα στάσις τῶν
 ἀναιρεθέντων ἡρώων ἐν πολέμῳ, ἀπεκρίνατο, θεῖον ὄμμα
 ἔχων·
145. « Ἐξήκοντα ὁκτὼ Κότια ² καὶ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν
 » ἀνδρείων καὶ κραταιῶν ἀνῆρέθησαν ἐν τούτῳ τῷ συγ-
 » κροτηθέντι πολέμῳ.
146. « Πρὸς δὲ τούτοις ἀνῆρέθησαν καὶ ἑκατὸν ἐβδομήκοντα
 » πέντε μεγάλοι καὶ πανέκλαμπροι βασιλεῖς, δυνατοὶ ὄν-
 » τες νικῆσαι καὶ τὸν Ἴνδραν.
147. « Ἐκατὸν δὲ καὶ δεκατέσσαρες χιλιάδες ἡρώων φοβερῶν
 » καὶ δεξιῶν ἐν πολέμῳ ἔπεσον, οἳ κατέβαλον ἐχθροὺς
 » πολλοὺς.
148. « Οἷτινες ἔθυσαν τὰ ἑαυτῶν σώματα ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ
 » πολέμου, ὡς ἐν ἄγαν ἀγνιστικῷ πυρὶ ἑκατὸν θυσιῶν,
 » οὗτοι ἐγένοντο ὅμοιοι τῷ Ἴνδρᾳ ³.

1. Μέχρι τοῦδε ἔληξεν ὁ θρῆνος καὶ ἡ ἐν τῇ γῇ τοῦ πολέμου θεωρίη τῆς Γανδαρῆς.

2. Ἐν Κότιον ἐστὶ χίλιαι μυριάδες.

3. Ἐνταῦθα λέγει τὴν δόξαν καὶ τὸν θαυμὸν, ὃν ἔλαβον μετὰ θάνατον, ὅσοι ἐνόμισαν, ὡς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου λίαν ἀγνιστικόν ἐστιν, ὡς τὸ πῦρ ἑκατὸν θυσιῶν.

149. « Οἱ μὲν εἰπόντες μετὰ χαρᾶς « Ὀνητίον, » ἔτυχον τοῦ
 » βαθμοῦ τῶν Γανδαρῶν· οἱ δὲ τρέψαντες τὰ νῶτα καὶ
 » ἀναιρεθέντες, ἔτυχον τοῦ βαθμοῦ τῶν Γουχεκῶν.
150. « Οἱ ἔθανον ἐν πολέμῳ οὐ διὰ τὴν πρὸς τοὺς δεσπότας
 » ἑαυτῶν ὑπακοήν, οὔτε διὰ τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν-
 » θουσιώδεις ἐγένοντο, οὗτοι ἔτυχον τῆς βορείας χώρας ¹.
151. « Οἱ δ' ἔθανον ἐξ ἡρωϊκῆς φωνῆς καὶ φοβεράς μορφῆς
 » τῶν πολεμίων, ἣ ἐκ συμπλοκῆς, ἣ ἐκ θυθισμοῦ ἐν τοῖς
 » ποταμῆδὸν ῥέουσι ῥεύμασιν, οὗτοι ἔτυχον τῆς βορείας
 » χώρας ².
152. « Βλέπω δ' ἔγωγε ταῦτα πάντα δι' ἐκείνου τοῦ θεοῦ
 » ὀμματος, ὃ ἔλαβον πρότερον χάριτι τοῦ ὀσίου Λομάσσα,
 » περιερχόμενος τοὺς ἁγίους τόπους ³. »
153. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰουδιστίρας, ἐπέταξε τῷ Ἰνδρασένῃ, τῷ
 Βιδούρῃ, τῷ Ἰουῖουτσοῦ, καὶ τῷ Σανζαίῃ, τὰ νομιζόμενα
 τελέσαι τοῖς τεθνεῶσιν ⁴.
154. Ἡ δὲ φήμη τῶν τεθειμένων ἡρώων ἐπὶ πυρᾶς ἐκ ξύλων
 Σανδάνου καὶ ἀγαλλόχου, ἣ ἐκτεταμένη ἐν αἰθέρι, ὥς
 ὀθόνη, εὐώδης ἐγίνετο ἐκ τοῦ ἀναδιδομένου καπνοῦ.
155. Τηνικαῦτα τοσοῦτος κλασθμός καὶ ὀδυρμός ἦν τῶν γυ-
 ναικῶν, ἀγκαλιζομένων ἀλλήλας, ὥστε καὶ τὰς θεάς
 αὐτὰς δακρυῖσαι, καὶ περ συνούσας τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνων.
156. Βουλόμενος δ' ὁ Ἰουδιστίρας ποιῆσαι τὰ νόμιμα ⁵ τοῖς

1. Οὐ δ' ἂν χάριν τοῦ δεσπότου δηλ., οὐδὲ δι' ἀπόλαυσίν τινος φήμης
 ἢ δόξης, ἀλλὰ διότι ἐνθουσιώδεις ἐγένοντο, οὗτοι ἔτυχον κρείττονος βαθ-
 μοῦ· καθὼς καὶ ὁ ποιῶν ἀγαθὰ ἔργα, οὐ δι' ἄλλο τι τέλος ταῦτα ποιεῖ,
 ἀλλὰ διὰ τὸν Θεόν.

2. Ἡ βορεία χώρα ἐστὶ τὸ κατάλυμα πολυειδῶν θεῶν ἡττόνων.

3. Περὶ τούτου εἴρηται πρότερον.

4. Κατακαῦσαι, ὡς ἔθος, τὰ νεκρὰ σώματα.

5. Χοὰς δοῦναι.

τεθνεῶσιν, ἦλθε μετὰ τοῦ Δρυταράστα καὶ τῶν λοιπῶν οἰκείων εἰς τὴν ἐξ οὐρανοῦ ῥέουσαν Γαγγάν, ὥσπερ πευσόμενος καὶ μαθησόμενος περὶ τῶν συγγενῶν, τῶν πορευθέντων εἰς τὸν οὐρανόν.

157. Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Δρυταράστραν, λουσάμενοι, χοᾶς ἐποίουσαν, λέγοντες· « Οἱ ἐν ταύτῃ τῇ γῇ Ξατραὶ ἔθανον, » τοῦτοις τοῦτο τὸ ὕδωρ ἔστω ἄφθιτον. »
158. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ἀκούσας παρὰ τῆς μητρὸς Πριτᾶς τὸ κατὰ τὸν Ἥλιον ἀπόρρητον ἐκεῖνο ¹, καὶ ταραχθεὶς τὴν ψυχὴν λύπη, ἀπένειμεν ὕδωρ καὶ τῷ ἀδελφῷ Καρνᾷ, δάκρυσι κατὰμικτον.
159. Ἐξελθοῦσα δ' ἐκ πολλῆς λύπης ἡ τῶν τοῦ κόσμου ἐπιθυμία ² τοῦ Ἰουδιστίρα, ἱερὰν ἐποίησε, καὶ ἄλλην Πραϊάγαν ἀπέδειξε τὴν ὄχθην ἐκείνην τῆς Γαγγᾶς, ἐχούσης συρρέουσας καὶ τὴν Ἰαμουναῖν, ἣ ἐγένετο ἐκ τῶν μεμιγμένων τῇ στίμμει ³ δακρύων τῶν γυναικῶν, αἱ ἔκλαιον ἐπὶ τῇ διαζεύξει τῶν οἰκείων ἀνδρῶν, τῶν θείας φύσεως τυχόντων διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ἀνδρείας.
160. Σεβέσθω ὁ Ἀμάρας, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ

1. Ὅτι δηλ. αὐτὴ ἐστὶν ἡ γεννήσασα τὸν Καρνᾶν ἐκ τοῦ Ἥλιου.

2. Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἐπιθυμητικὸν ἐρυθρὸν εἰκονίζεται παρ' Ἰνδοῖς, τὸ δὲ θυμικόν, μέλαν, τὸ δὲ λογικὸν λευκόν· ὁ δὲ ποιητὴς παίζει πρὸς τὴν λέξιν. Ῥάγα γὰρ λέγεται ἡ ἐπιθυμία, καὶ ἡ ἐρυθρότης, Ἡ δὲ Πραϊάγα ἱερὸς καὶ ἅγιος τόπος κρίνεται, ἔνθα συμμίγνυνται ἡ Γαγγὰ, καὶ ἡ Ἰαμουνα· ἀφανῶς δὲ συμμίγνυνται, λέγουσι, καὶ ἡ Σαρασβατὴ, τρίτος ποταμὸς ἱερὸς καὶ σεβάσμιος. Καὶ ἡ μὲν Γαγγὰ λευκὴ ἐστὶ κατὰ τὸ ὕδωρ, ἡ δὲ Ἰαμουνα μέλαινα, ἡ δὲ Σαρασβατὴ ἐρυθρά· ὅθεν ἡ ἐξελθοῦσα ἐπιθυμία τοῦ Ἰουδιστίρα, ἡ ἐρυθρὰ λέγεται, ἡ Σαρασβατὴ ἐστὶν· ἐκ δὲ τούτου συμπερασματικῶς ἀποδεικνύει ὁ ποιητὴς, ὅτι καὶ ἐκείνη ἡ ὄχθη ἄλλη Πραϊάγα ἐγένετο· καὶ Σαρασβατὴ γὰρ ἦν ἐκεῖ, καὶ Ἰαμουνα, καὶ Γαγγὰ.

3. Στίμμις, βαφὴ μέλαινα, ὁμματογράφος.

σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα. Εἴληθε τέλος
ἡ Ἐνδεκάτη Πάρβα τῆς Βαλαβαράτας, τοῦ μεγάλου ποιή-
ματος, ἐνθα γνωρίζεται γνώσις πολλή καὶ εὐγλωττία
ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα

161. Κατὰ ταύτην τὴν Πάρβαν ἐν ἐνὶ κεφαλαίῳ ἐμπεριέχον-
ται διακόσιοι καὶ ὀκτὼ στίχοι κατὰ τὸ μέτρον τοῦ
Ἄνουστούπα.

Τέλος τοῦ Ἐνδεκάτου Βιβλίου,

ὃ ὀνομάζεται Στρηπάρβα,

ὡς διαλαμβάνον θρῆνον γυναικῶν,

τῆς Βαλαβαράτας,

ἧς τεσσαράκοντα Κεφάλαια, ἐνὸς δέοντος,

ἀπ' ἀρχῆς συναριθμοῦνται.

ΒΙΒΛΙΟΝ* ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

β διαλαμβάνει περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ,
καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττεσθαι ἐν δεινοῖς,
καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως.

1. Ἐστω εἰς χαρὰν ὁ Βεάσας ὁ τετραμερῆ ποιήσας τὴν Βέ-
δαν, ἧς ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ Ὄμ., καίπερ μονοσύλλαβον ὄν,
περικτικὸν ὑπάρχει τῶν τριῶν προσώπων τῆς θεότητος;
καὶ πανταχοῦ ἐστὶ τοῦ κόσμου.
2. Οἱ περὶ τὸν Ναράδαν, οἱ ὄντες ὡς νέφη τοῦ κήπου τῆς
ἀνέσεως¹, ἤλθον εἰς τὴν ὄχλην τῆς Γαγγᾶς, ἣ πηγὴ ἐστὶ
παντὸς ἀγαθοῦ τῶν τριῶν κόσμων.
3. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας, ὕδατα χέων ἐξ ὀφθαλμῶν, καίτοι
ἐπαύσαντο αἱ πρὸς τοὺς ἀποικομένους χοαὶ, καὶ μηδέν τι
ποιῶν ἐκ λύπης, καίτοι τὰ νόμιμα πάντα ἐτελέσθησαν,
4. Σύννοους δ' ὦν, καθὼς ὁ ταχὺς ἐλέφας, ἐνθυμούμενος
τὸ ὄρος Βινδέαν, ἐνθα διέτριβεν ἀπολύτως, ἤκουσε παρὰ
τοῦ Ναράδα, ἐρχόντος ἀμβροσίαν, ἣν πίνει ἡ ἀκοὴ ἡδέως²,
5. « Χαῖρε ὦ βασιλεῦ, καλῶς ἔχεις; σὺ δὲ, καὶ τοὺς

*. Τὸ χειρόγραφον, ἀντὶ τοῦ Βιβλίου, κατὰ λάθος ἴσως φέρει Κεφά-
λαιον· ἡμεῖς ὅμως ἐνομίσταμεν καλὸν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν αὐτὴν
διαίρεσιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις βιβλίοις διετήρησεν ὁ
Μεταφραστὴς, ὡς σύμφωνον καὶ τῇ Μαχαβαράτα. (Σημ. τ. ἐκδ.).

1. Ἄνεσιν διδῶσι τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς τὸ ὕδροφόρον νέ-
φος τοῖς φυτοῖς τοῦ κήπου.

2. Ὡς νέφος ἦν, καὶ διὰ τοῦτο ἔβρεξεν ἀμβροσίαν, ἐξεφώνησε δηλ.
λόγον ἡδὺν τῇ ἀκοῇ.

- » ἐχθρούς πάντας ἀνελών, ὀλίγον λαμπρός φαίνη, καθὼς
 » τὸ πῦρ ἀφ' οὗ κατακαύσῃ τὰ ξύλα.
6. « Νικήσας ὁ βασιλεὺς, πολεμίους, ὧν ἐν τῇ ἐφόδῳ καὶ
 » ὁ Ἴνδρας ἀδρανὴς ἦν, καὶ κτησάμενος τὴν ἐφεστὴν βασι-
 » λείαν μετὰ τοσούτου πόνου, μὴ λυποῦ. »
7. Στενάξας δ' ὁ Βασιλεὺς τοῦ κόσμου, ἔφη· « Φεῦ! ἀνη-
 » ρέθησαν ὑπ' ἐμοῦ διὰ κτήσιν βασιλείας ἐκείνοι οἱ συγγε-
 » νεῖς, ὑπὲρ ὧν βασιλεία ποθεῖται.
8. « Ἡ δύσκειιά μου, ὡς ὁ καπνὸς τοῦ πυρός, πανταχοῦ
 » διεσπάρθη, ὅς κατέκαυσεν τὸ οἰκεῖον γένος, ἐν ᾧ ἐγενέ-
 » μην ¹, εἰς τὸ τυχεῖν λαμπρότητος.
9. « Καὶ τοι ἀδελφή ἐστὶ τοῦ φαρμάκου ἡ Λαξμή ², ἀνω-
 » τέρα ὅμως πέφυκε τῇ δυνάμει· μόνη γὰρ ἡ ἐπιθυμία
 » τῆς ἀπολαύσεως αὐτῆς τῆς Λαξμῆς ³, εἰς φθορὰν ἐγέ-
 » νετο παγγενῇ. Ἰού!
10. « Ὅστις ἡμᾶς τοὺς ὀμαίμονας διεφύλαξεν ἐλθόντας εἰς
 » ἀκμὴν θανάτου, ἐνθυμούμενος τὸν λόγον τῆς μητρὸς,
 » καὶ περ πολέμων εἰς τὸ εὐαρεστῆσαι τῷ Δουριοδάνᾳ,
11. « Οὗτος, ἀδελφὸς ὢν, καὶ νικητὴς τῶν τριῶν κόσμων ⁴,
 » ἀνῆρέθη ὑπ' ἡμῶν τῶν ἀχαρίστων, ὅτε τὸ ἄρμα αὐτοῦ
 » ἐβυθίσθη εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν ἐν δεινῷ.

1. Καὶ τὸ πῦρ γὰρ κατακαίει τὰ ξύλα ἐξ ὧν γίνεται, εἰς τὸ τυχεῖν λαμπρότητος.

2. Ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ ἐγεννήθησαν ἦτε Λαξμή καὶ τὸ φάρμακον· ὑπερ-τέρα ὅμως ἡ Λαξμή· τὸ μὲν γὰρ φάρμακον οὐκ ἀναιρεῖ πρὶν τοῦ θρωθῆναι· ἡ δὲ βασιλεία καὶ πρὶν τοῦ κτηθῆναι ἀναιρεῖ τὸν ἐπιθυμοῦντα· οὐχὶ δὲ μόνον ἓνα ἀπολύει, ὡς τὸ φάρμακον, ἀλλ' ὅλον τὸ γένος.

3. Λαξμή, θεὰ μεταφορικῶς δὲ καὶ βασιλεία καὶ πᾶσα ἄλλη δόξα καὶ ὄλβος.

4. Ὁ Κερνᾶς ἦν οὗτος.

12. « Ἐγὼ ἀνάξιός εἰμι θίγεσθαι ¹, μιανθεὶς τῇ προσπτύξει
 » τοιαύτης μιαρᾶς πλεονεξίας· καὶ διὰ τοῦτο πορεύομαι
 » ζήσων ἐν γῇ ἐρήμῳ ἀνθρώπων.
13. « Τὰ ἄλκιμα βέλη τοῦ Ἀρζούνα φυλαττέσθωσαν ταύτην
 » τὴν γῆν, ἣ οὐσα αἰτία ἔχθρας, καὶ πρὸ τῆς κτήτεως,
 » καὶ μετὰ τὴν κτῆσιν ², ἀνοικεῖα ἐστὶν ἐμοὶ, τῷ ἐλομένῳ
 » τοιαύτην ἥσυχον ζωὴν.
14. « Ἐγὼ οἰκίσω ἐν ἐρήμῳ, ἡσυχάζων, μονάζων, ἐσθίων τὰ
 » πίπτοντα ξηρὰ φύλλα, δι' ὅλου ἀμεριμνῶν, καὶ κατα-
 » παύων τὸν κνησμὸν τῇ προστριβῇ τῶν ἐλάφων ³. »
15. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Ἰουδιστίρα, ὁ Ἀρζούνας ἔλεξε λό-
 γον σύμμικτον ὀργῇ καὶ ἡμερότητι, καὶ πικρότητι, καὶ
 γλυκύτητι·
16. « Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μὲν ἀπόντος ἐρασταὶ γίνονται, τοῦ
 » δὲ παρόντος ἀνέραστοι· ἐν μὲν τῷ χειμῶνι ἐφίενται θερ-
 » μότητος, ἐν δὲ τῷ θέρει ψύχους.
17. « Πρότερον μὲν, ὢν ἐν ἐρήμῳ, ἐπεθύμεις βασιλείας· νῦν
 » δ' ὢν ἐν βασιλείᾳ, ἐπιθυμεῖς ἐρήμου· ὥς παράφρων ἄρα
 » καταγελασθήσῃ ὑπὸ τοῦ κόσμου, ὃ βασιλεὺς τοῦ κόσμου.
18. « Ὁ ποιητὴς Βραχμᾶς, εὐσπλαγχνίᾳ κινούμενος, διττὴν
 » πρᾶξιν ἀρετῆς διέταξε τῷ ἀνθρώπῳ, ἀπαλάττουσαν αὐ-
 » τὸν τοῦ κόσμου· τῷ μὲν πλουσίῳ θυσίας καὶ δωρεάς,
 » τῷ δὲ πτωχῷ ἐγκράτειαν καὶ θεωρίαν.
19. « Εἰ ἐγκράτειαν οὐκ ἐποίησας, ὦ Κύριε, ἐν πτωχείᾳ ὢν,

1. Καθὼς ὁ θίγων ἀκαθάρτου μαίνεται, καὶ λούεται ἔπειτα εἰς καθαρσιν.

2. Δι' ἔχθρας καὶ πολέμου ταύτην ἔλαβον, καὶ δι' ἔχθρας καὶ πολέμου πάλιν ταύτην φυλάξω, ἂν ἐπέλθῃ τις ἐχθρός.

3. Οἶονεῖ ἔλεγεν· οὕτως ἀκλόνητος ἔσομαι ἐν σκληραγωγίᾳ, ὥστε τὰ ζῶα νομίζειν τὸ ψωραλέον μου σῶμα, ὡς λίθος ἐστίν, ἢ δένδρον, καὶ προστρίβειν τὸ ἑαυτῶν σῶμα· τὰ γὰρ ζῶα εἰώθασι προστρίβειν τὸ σῶμα λίθῳ, ἢ δένδρῳ.

- » καὶ ἐν ἐρημίᾳ, νῦν τυχὼν τῆς βασιλείας, τρέψον τὴν
 » διάνοιαν εἰς θυσίας καὶ δωρεάς. »
- 20 Ὁ δὲ Βήμας, ἀφείλ τὴν ταπεινώσιν καὶ τὴν αἰδῶ, λό-
 γον ἔλεξεν ἐκ θυμοῦ, δις ἦν δυσφόρητος, ὡς τὸ ὑπέρθερ-
 μον γάλα τῷ πίνοντι ¹.
21. « Σὺ ἄχρηστος ὢν, εἰς μάτην ἐποιήθης ἀνώτερος μεταξὺ
 » ἡμῶν τῶν τεσσάρων ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ, καθὼς ὁ μέσος
 » δάκτυλος μεταξὺ τῶν λοιπῶν τεσσάρων ².
22. « Καὶ τοι ἐνίκησamen τοῦ κόσμου τοὺς ἥρωας, οὐδεὶς τρό-
 » πος ἐστὶν ἡμῖν, δι' οὗ ἐξαλειφθεῖη ἂν τὸ αἴσχος τοῦτο,
 » τὸ, ὅτι νεώτεροί ἐσμεν σοῦ τοῦ μικροψύχου καὶ ἀχρή-
 » στου.
23. « Εἰ ἐφετῇ σοι ἦν ἡ μοναστικὴ ζωὴ ἐκεῖνη ³, ἧς γινώρι-
 » σμὰ ἐστὶν ἡ διατήρησις καὶ σωτηρία καὶ τῶν ἐχθίστων
 » καὶ κακίστων, διὰ τί ὁ Βήμας καὶ ἄλλοι τοσοῦτοι
 » ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀνῆρέθησαν ὑπὸ σοῦ;
24. « Εἰ δὲ ἐκ δειλῆς καρδίας δυσθυμεῖς καὶ ἐν βασιλείᾳ,
 » δυσκόλῳ οὔσῃ, τί ποιήσεις, ὅταν δυσθυμῆς, κατατρυ-
 » χόμενος τῇ ἐν ἐρήμῳ σκληραγωγίᾳ;
25. « Ἄρα τὰ δένδρα, ἃ εἰσὶν ἄνευ φρενῶν καὶ αἰσθητέων,
 » νικῶσι τὸν κόσμον, τουτέστιν ἀπαθῆ γίνονται, ἐπειδὴ

1. Καλὸς ἦν ὁ λόγος, ἀλλὰ σκληρὸς καὶ πικρὸς καὶ δυσανάτχτος· καθὼς καὶ τὸ γάλα καλὸν μὲν ἐστὶ καὶ γλυκὺ, ἀλλ' ὑπέρθερμον ὢν, δύσποτόν ἐστι.

2. Ὁ μέσος δάκτυλος ἀνώτερός ἐστιν· ἀλλ' οὐ χρησιμεύει τοσοῦτον· ὁ γὰρ ἄνθρωπος δύναται ποιῆσαι πᾶν διὰ τῶν λοιπῶν τεσσάρων.

3. Τοῦτο λέγει ὡς πρὸς τὸν λόγον ἐκεῖνον, ὃν εἶπεν ὁ Ἰουδιστὶρας, ὅτι πορεύεται εἰς ἔρημον, καὶ ὅτι ἡ τῆς γῆς ἐπικράτεια, ὡς οὕσα αἰτία ἔχθρας, καὶ πρὸ τῆς κτήσεως καὶ μετὰ τὴν κτῆσιν, ἀνοικεία ἐστὶν αὐτῷ, ἐλομένῳ ἥτυχον βίον.

- » πίνουνσιν ὕδωρ ἄνευ τοῦ αἰτεῖν, καὶ φλοιοὺς ἔχουσι, καὶ
 » ῥίζας, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑαυτῶν καλιάς ¹ ;
26. « Οἱ μὲν βασιλεῖς τῆς γῆς, ὦ βασιλεῦ, πρότερον ἀνηρέ-
 » θησαν· σὺ δὲ νῦν ποιήσον ἐποχὴν τοῦ κόσμου· ἡμεῖς
 » δὲ οἱ νεώτεροι ἀδελφοὶ ἀκολουθήσομέν σοι, ὡς πρεσβυ-
 » τέρῳ· ἡ δὲ γεωκτονία πεσέτω ἐπὶ σέ ². »
27. Παύσαντος λέγειν τοῦ Βήμα, οἱ φρόνιμοι δίδυμοι, ὃ, τε
 Σαχαδέβας καὶ ὁ Νακούλας, λόγον ἔλεξαν, ὃς ἦν ἡδύς,
 ὡς ἡ φωνὴ τοῦ ταῶ μετὰ τὴν ἐροντήν τοῦ νέφους·
28. « Ἡ μέλλουσα στάσις τῶν ὄντων ἐν κόσμῳ, οἱ ἐσθίουσι
 » τὰ λείψανα τῶν ἐδεσμάτων, ἃ ἔφαγον οἱ ἐλθόντες ἐν-
 » δεεῖς καὶ ἀγαθοὶ καὶ σεβάσμιοι ἄνδρες ³, ἐφετῇ ἐστι
 » καὶ τοῖς μεγάλοις ἀσκηταῖς ⁴.
29. « Οἱ μὲν γὰρ ἀσκηταὶ αἰτοῦσιν ἐνωθῆναι τῷ Βισνοῦ διὰ
 » σκληραγωγίῳ· ὁ δὲ Βισνοὺς ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τῶν
 » οἰκούντων ἐν κήτρῳ, ἐπιθυμῶν μοίρας θυσίας.
30. « Ὁ μὲν δίκαιος βασιλεὺς ἀπολαμβάνει τὸ ἐκτημόριον

1. Καὶ οἱ ἀσκηταὶ πίνουνσι καὶ ἐσθίουσιν ἄνευ τοῦ αἰτεῖν, Θεοῦ αὐτοῖς διδόντος, ἢ ἀνθρώπου τινος, μὴ αἰτουμένου, καὶ φλοιοὺς δένδρων ἔχουσιν ἀντὶ φορεμάτων, καὶ πλοκάμους, καθὼς καὶ τὰ δένδρα ῥίζας, καὶ καλιάς ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑαυτῶν, ἃς οἱ ὄρνεις πηγνύουσι, νομίζοντες αὐτοὺς ὡς λίθους ἢ δένδρα ἀκίνητα, ὄντας ἐν θεωρίᾳ. Οἶονε! ἔλεγε· καὶ σὺ οὐ νικήσεις τὸν κόσμον, τουτέστιν οὐκ ἔση ἀπαθής, εἰ καὶ λάβοις τὸ ἀτκητικὸν σχῆμα, ἐπειδὴ οὐκ ἔχεις οὔτε φρένας, οὔτε κρίσιν, ὁμοίως τοῖς ἀψύχοις δένδροις.

2. Μὴ ὄντος βασιλείας καταπατηθήσεται ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων, ἢ παρὰ νόμων· αὕτη δὲ ἡ ἁμαρτία πεσεῖται ἐπὶ σέ.

3. Ὁ ξενίζων πρῶτον σιτίζει τοὺς ξένους, καὶ ἔπειτα αὐτὸς σιτεῖται τὰ ἐναπολείποντα.

4. Ἐπαινος τῆς κοσμικῆς ζωῆς, ἢ ὑπερτέρα κρίνεται τῆς μοναδικῆς καὶ ἀσκητικῆς.

» τῆς ἀρετῆς πάντων τῶν ἐν κόσμῳ ἀσκητῶν· ὁ δ' ἀσκη-
 » τῆς ἀπολαμβάνει τὸν καρπὸν μόνος τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς·
 » κρεῖνον οὖν, πότερος εὐδαιμονέστερος.

31. « Βασίλευε, βασιλεῦ, ταύτης τῆς γῆς, φρονῶν τὰ τῶν
 » ἀσκητῶν, καὶ ἀπολαμβάνε ἐξ ἑσού τὸν καρπὸν τῆς βα-
 » σιλείας καὶ τῆς ἀσκήσεως, ὁμοίως τῷ Ζανάκᾳ ¹. »

32. Ἡ δὲ Δραουπαδὴ ἐκίνησε τὴν Σαρασθατὴν ² ἐπ' ἄκρας
 τῆς γλώττης, ὡς ἐπὶ αἰώρας (κρεμαστῆς), τὴν ἀγλαΐζο-
 μένην τῇ λαμπρᾷ σειρᾷ τῶν ὀδόντων, ὡς ὄρω ἐκ μαρ-
 γάρων·

33. « Τί ὄφελος ἔσται ἐκ τῆς ἀσκήσεως σοὶ τῷ ἀχαρίστῳ,
 » ὅτε οἱ ἐχθροκτόνοι ἀδελφοί σου, οἱ θέλουσί σε εἶναι πε-
 » ριχαρῆ, οὐκ ἔσονται περιχαρεῖς ;

34. « Τοῦ μὲν δυσεξαλείπτου χρίσματος ἐξάλειψις ἂν γένοι-
 » το, καὶ τοῦ ἀκαθάρτου καθαρισμός· οὐδέποτε ὅμως ἐξά-
 » λειψις ἂν γένοιτο τοῦ ἐγκλήματος τοῦ ἀχαρίστου.

35. « Ἐκ μὲν τῆς εὐχαριστίας τῶν εὐχαρίστων ἡ γῆ τὰ τοῦ
 » οὐρανοῦ ἀγαθὰ καταγάγοι ἂν πρὸς ἑαυτήν· ἐκ δὲ τῆς
 » ἀχαριστίας τῶν ἀχαρίστων ἡ γῆ, εἰ καὶ μένει, ἄχαρις
 » ἂν εἴη.

36. « Χαιρέτωσαν οὖν, ὦ εὐχάριστε, οἱ ὀλβιοὶ ἀδελφοί σου
 » ἡδέσι λόγοις καὶ περιπτύξεσί σου, καὶ τρυφῇ τῶν τῆς
 » βασιλείας ἀγαθῶν, ἀπολαύοντες τοῦ καρποῦ τῶν ἑαυ-
 » τῶν πόνων. »

37. Τοιούτοις τούτων ἀλλεπαλλήλοις, ὡς κύμασι, ῥήμασιν
 οὐκ ἀνεψύχθη ἡ τοῦ βασιλέως καρδία, ἡ κατακαυομένη,
 ὡς πυρὶ, τῷ ἐκ τοῦ θανάτου τῶν συγγενῶν πάθει.

1. Ὁ Ζανάκας καὶ βασιλεὺς, καὶ θεωρητικὸς ἦν.

2. Σαρασθατὴ, ἡ θεὰ τοῦ λόγου, καὶ αὐτὸς ὁ λόγος· τουτέστιν ἡδὺν
 λόγον ἔλεξε.

38. Ὁ δὲ Βεάσας, εἰς κατάσβεσιν τοῦ πυρὸς τῆς λύπης ἐκείνου τοῦ Ἰουδιστίρα, λόγον ἐξηρεύξατο, ἀφρὸν ἔχοντα τὴν μαρμαρυγὴν τῶν ὀδόντων, καὶ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ τῆς ἀμβροσίας τῆς γνώσεως·
39. « ὦ τιτι ἐστὶ θάνατος πεπρωμένος, οὗτος θνήσκει· καὶ ὁ
» μικρὸς γὰρ κώνωψ οὐκ ἂν ἀναιρεθεῖν οὐδ' ὑπ' ἐλέφαντος
» μεγάλου, θέλοντος, εἰ μὴ εἴη πεπρωμένον.
40. « Ὅθεν, ὦ Κύριε τῆς γῆς, μὴ ἄχθου, νομίζων, ὅτι τὸ
» γένος σου ἀνῆρέθη ὑπὸ σοῦ· τίς γὰρ ἄλλος, ἐκτὸς τῆς
» εἰμαρμένης, ἀνελεῖν δύναται ἐκείνους τοὺς ἐνδόξους
» ἥρωας καὶ νικητὰς τοῦ κόσμου ;
41. « Καθὼς συντυχία δι' ὀλίγου χρόνου γίνεται καθ' ὁδὸν
» που τοῖς ὁδοιποροῦσιν, οὕτω καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ οὔσι·
» τίς οὖν λύπην ἔξει ἐν διεξέσει τοιαύτης συντυχίας ;
42. « Ποῦ δ' ἂν γένοιτο ἀρμοδία λύπη ἢ χαρὰ, ὅπου ὁ χρό-
» νος, ὡς τερατουργός, δεικνύει τὰ πράγματα καθ' ἐκάστην
» ὥραν κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον τρόπον ;
43. « Τί λυπῇ, ὦ βασιλεῦ, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς καταβρω-
» θέντας ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὅφ' οὗ καὶ οἱ δημιουργοὶ τοῦ κό-
» σμου καταβρωθήσονται εὐχερῶς ;
44. « Ἄφες τὴν λύπην· νῦν γὰρ καιρὸς σοι ἐστὶ κυβερνᾶν τὸν
» λαόν· ἄλλη γὰρ ἀρετὴ οὐκ ἔστι τῆς κυβερνήσεως τοῦ
» λαοῦ ἐν τῇ νότητι τοῦ βασιλέως.
45. « Τοὺς μὲν ζῶντας συγγενεῖς εὐφρανον μεταδόσει τῶν τῆς
» βασιλείας ἀγαθῶν, τοὺς δὲ κατοικομένους τῇ πρὸς τοὺς
» βραχμᾶνας θρώσει καὶ πόσει· ἐκ γὰρ τῆς σῆς λύπης
» περίλυποι γίνονται ἀμρότεροι, οἷτε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ
» καὶ οἱ ἐν τῷ ἐτέρῳ »
46. Λήξαντος τοῦ Βεάσα λέγειν, ὁ Κρισναῖς διὰ νεύσεως τοῦ Ἀρζούνα ἐξηρεύξατο λόγον ἐκ στόματος γλυκύν, ὡς μέλι ἐκ λωτοῦ, εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς πικρίας τοῦ βασιλέως·

47. « Τίς φρόνιμος ἔχει λύπην, ὃ ἑασιλεῦ, θλίψιν διδοῦσαν
 » τοῖς περὶ αὐτόν ; ἐκ δὲ τῆς λύπης καὶ οἱ ἀπελθόντες
 » τῶν τῇδε οὐτ' ἐπιστρέφουσιν, οὔτε μὴν οἶδασιν, ὅτι
 » γίνεται ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ.
48. « Εἰ ἡ ἀκουσθεῖσα δόξα τινὸς φίλου, ὄντος μακρὰν, γα-
 » ρὰν προξενεῖ καὶ εὐφροσύνην, πῶς οἱ συγγενεῖς σου, οἱ
 » δοξασθέντες ἐν οὐρανῷ, λύπης εἰσὶν ἄξιοι ;
49. « Ὁ θάνατος, κρατῶν τῇ χειρὶ τὸν ἄνθρωπον, ὡς ὁ ἐλέφας
 » τῇ προβοσκίδι τὴν βορὰν, παίζει, καὶ ὅταν θέλῃ, κατα-
 » βιβρώσκει ¹. τίς ἄρα τεθνεὺς, λύπης ἐστὶν ἄξιος ;
50. « Αἱ ταχεῖς ῥοπαὶ ² τῶν ἐλεφάρων ἔρχονται συνεχῶς,
 » ὡς κατὰσκοποι τοῦ θανάτου, κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν ὀφθαλ-
 » μῶν, εἰς τὸ σκέψασθαι τὸν καιρὸν τῆς παραλήψεως τῆς
 » ψυχῆς.
51. « Ἡ πνοή, ἣ ἐφίεται φυγεῖν ποτέ ποῖ ἐξαίφνης, ἐπελπί-
 » ζει πῶς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀποβουκολεῖ διὰ τῆς συνε-
 » χοῦς εἰσπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς ³.
52. « Καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἔνδοξοι, ὅτε Ῥάμας, καὶ ὁ Βαράτας, καὶ
 » ἄλλοι ἡμίθιοι, οἱ ὄντες ζῶαί τοῦ κόσμου, ἤλθον διὰ
 » τοῦ χρόνου εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἀμφιβολίας, εἴτε ἐγένον-
 » το, εἴτε οὐχί ⁴.

1. Ὁ ἑλέφας κρατῶν τῇ προβοσκίδι τὴν βορὰν, παίζει, περιφέρων αὐ-
 τὴν, καὶ ἔπειτα καταβιβρώσκει.

2. Αἱ καταμύσεις.

3. Καθὼς ὁ ἀργυρώνητος δοῦλος διὰ τῆς συνεχοῦς εἰσελεύσεως καὶ
 ἐξελεύσεως ἐπελπίζει τὸν δεσπότην καὶ ἀπατᾷ, τελευταῖον δὲ, καιροῦ
 τυχὼν, ἐξαίφνης φεύγει, οὕτω καὶ ἡ πνοή, διὰ τῆς συνεχοῦς εἰσπνοῆς,
 καὶ ἐκπνοῆς, ἐπελπίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀπατᾷ, τελευταῖον δὲ οἴχεται
 ἀπιούσα.

4. Εἰ ἐκεῖνοι ἀμφιβάλλονται, εἰ ἐγένοντο, πόσω μᾶλλον ἄλλοι ταπει-
 νοί ; πάντες δηλ. εἰς τὸ μὴ ὄν ἐλεύσονται.

53. « Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ὀξεῖά ἐστιν, ὥς ἡ ῥοπὴ τοῦ
 » ὀφθαλμοῦ· τίς δὲ λόγος τῆς ἡδονῆς, τῆς δόξης, τῆς
 » νεότητος, καὶ τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν, ἃ ἤτιονά ἐστιν
 » ἐκείνης ¹ ;
54. « Παρούσης τῆς ἀσταθοῦς ζωῆς, ἣ ἐστὶν ὁπωσοῦν εἰς ὀ-
 » φελός τι, ποιητέον ἐστὶν ἀγαθόν τι ἔργον, καθὼς λαμ-
 » πύσης τῆς ἀστραπῆς, ἀναληπτέον ἐστὶν εὐθέως τὸ πε-
 » πτωχὸς χρεῖμα ἐν σκοτεινῇ νυκτὶ ² .
55. « Αὕτη ἡ ζωὴ, ἡ οὖσα, ὥς Καλπαδροίγμια, δίδωσιν, ὥς
 » καρπὸν, τέσσαρα ἀγαθὰ, πλοῦτον, τρυφήν, ἀρετὴν, καὶ
 » ἀθανασίαν· ἀλλ' οἱ ἄφρονες ἄκαρπον αὐτὴν ποιοῦσιν, ὥς
 » διὰ πυρός ³, τῆς λύπης, καὶ ἄλλων παθῶν.
56. « Ἄφες οὖν τὴν λύπην ταύτην, ὧ βασιλεῦ, γινώθι σαυ-
 » τόν, καὶ λάβε τὸν καρπὸν ταύτης τῆς ζωῆς, τὸν ἀρμό-
 » ζοντα ἐκάστω καιρῷ ⁴ .
57. « Ἐλθούσης τῆς βασιλείας, ἐπικερδῇ ποιήσον τὴν νεότητα
 » θυσίαις καὶ ἄλλαις ἀρεταῖς· ἐλθόντος δὲ τοῦ γήρατος,
 » ποιήσον ἄσκησιν πρόσφορον εἰς κτήσιν ἀθανασίας.»
58. Τοιοῦτοις λόγοις καὶ ἄλλοις παραδείγμασιν ὁμοῦ προγε-
 νεστέρων βασιλέων συμβουλευθεὶς ὁ Ἰουδιστίρας ὑπὸ τοῦ
 Κρισναῖ, καὶ ὑπ' ἐκείνων, τοῦ τε Βεάσα, καὶ τοῦ Βήμα,
 ἔφη λυπηρῶς·
59. « Οἷμοι ! οἱ γὰρ ποιηταὶ ἀνοίσουσι τὴν αἰθέρι μελανότη-
 » τα ⁵ εἰς τὰς ἐμὰς ἀμαρτίας, τὰς ἐκ τοῦ φόνου τῶν

1. Ὅτε ἡ ζωὴ ἐστὶ πρόσκαιρος, πόσω μᾶλλον τὰ λοιπὰ ἐφετά ;

2. Πρόσκαιρος καὶ ὀλιγοχρόνιος ἡ ζωὴ, καθὼς καὶ ἡ ἀστραπή· εὐ-
 θέως ἔρχεται, καὶ εὐθέως ἀπέρχεται.

3. Ὡς τὸ δένδρον καιόμενον, ἄκαρπον γίνεταί.

4. Βασιλεὺς νῦν, νέος ὢν· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἄσκησιν ποιήσον.

5. Κυάνεός ἐστιν ὁ αἰθέρ.

» συγγενῶν γενομένης, καὶ εἰς τὸν αἰθέρα διασπαρείσας.

60. « Πῶς δ' ἂν τὸ ἐκ τοῦ φόνου τοῦ Βήσματος ἐμὸν ἀμπλά-
 » κημα λάβοι ἐξάλειψιν, εἰ καὶ ἐν χιλίοις γεννήσῃ τὸ
 » ἐμυτοῦ σῶμα θύσταιμι ἐν πυρί; »
61. Πρὸς δὲ ἀπεκρίνατο ὁ Βεάσας, παρηγορῶν αὐτὸν γλυκέσι
 λόγοις, θλιβόμενον ἐκ λύπης τὴν καρδίαν καὶ θρηνω-
 δοῦντα·
62. « Ὅστις οὐκ ἀναιρεῖ ἐν πολέμῳ καὶ τοὺς σιθασμίους ἄν-
 » ῥας, ὀπλοφόρους ἐρχομένους, καὶ ἀναιρεῖν βουλομένους,
 » οὗτος ἐνοχός ἐστιν, ὡς μὴ ποιήσας τὸν νόμον τοῦ Ἐα-
 » τρη¹.
63. « Ἀμφοτέροι οὗτοι, ὅ,τι ἀναιρῶν ἐν πολέμῳ κατὰ τὸν
 » νόμον τοῦ Ἐατρη, καὶ ὁ ἀναιρούμενος, ἀγαθοὶ ὄντες, τι-
 » μῶνται καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀνθοβολαίαις.
64. « Σὺ ἀνέυθυνος εἶ· διὸ χαίρων κυβέρενα τὴν γῆν· εἰ δέ σοι
 » ψευδὴς ὑπόνοιά ἐστιν, ὡς ὑπεύθυνος εἶ, ὦ βασιλεῦ, τέ-
 » λεσον ἱπποθυσίαν.
65. « Ἀναδιξάμενος τὴν βασιλείαν, καὶ χαροποιήσας τὸν
 » λαὸν, ἐπίσκεψαι τὸν υἱὸν τῆς Γαγγᾶς, τὸν γέροντα Βή-
 » σμαν, κείμενον ἐπὶ κλίνης ἐκ βελῶν. »
66. Οὕτω νοθετηθεὶς ὁ Ἰουδιστίρας ὑπὸ τοῦ μεγάλου δσίου
 Βεάσα, καὶ ὑπὸ τοῦ Κρισνᾶ, εἰσέδου εἰς τὴν πόλιν Χα-
 στιναπούραν, προηγουμένου τοῦ Δρυταράστρα.
67. Κοσμήσας δ' ἔπειτα τὴν γῆν τοῦ Βουλευτηρίου διὰ τῆς
 ἑαυτοῦ λαμπρᾶς παρουσίας, ἐδεξιώσατο καὶ ἐφιλοφρονήσα-
 το διὰ τοῦ ἐπιστάτου Δαουμέα τοὺς συνελθόντας Βραχ-
 μάνας.

1. Νόμος καὶ ἴδιον τοῦ Ἐατρη ἐστιν, ἀναιρεῖν τὸν ἐπερχόμενον μεθ'
 ὀπλων.

68. Ἐνταῦθα εἰσῆλθεν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐκεῖνος ὁ μάγος Σαρβάκας, ὁ φίλος τοῦ Δουριοδάνα, ἔχων ἀσκητικὴν στολὴν, καὶ φαινόμενος ὡς πολύτιμος λίθος λαμπρὸς, ὧν δ' ἄνθραξ καυστικός.
69. Οὗ ἐκ τοῦ στόματος, ὡς ἐκ Σελήνης ἰδὸς, τοιοῦτος λόγος ἐξῆλθε κατὰ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα· «Ἐπικατάρα-
» τος σὺ, τὸ οἶκημα τῆς κακίας, καὶ τὸ καυστικὸν πῦρ
» τοῦ γένους.»
70. Γινόντες δὲ τοῦτον οἱ Βραχμᾶνες, καὶ εἰπόντες τῷ βασιλεῖ τὰ κατ' αὐτὸν, ὡς μάγος ἐστὶ, καὶ φίλος τοῦ Δουριοδάνα, κατεπυρπόλησαν αὐτὸν τῷ ἐκ καρδίας αὐτῶν ἐξενεχθέντι θείῳ πυρί.
71. Χαρεῖς δ' ὁ Κρισινᾶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Σαρβάκα, ἐχαροποίησε τὸν βασιλέα, εἰπὼν· «Ἐκτὸς τοῦ θυροῦ τῶν
» Βραχμάνων οὐκ ἂν οὗτος ἀνηρεῖτο οὐδ' ὑπὸ τοῦ Σίβια.»
72. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἐξ ὑδάτων ἁγίων τόπων λουτρὸν ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ, ἀπαλλακτικὸν τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θερμότητος ἐκ τοιοῦτου πολέμου.
73. Καθήμενος δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐπὶ καλοῦ θρόνου προγενεστέρων βασιλέων, καὶ δόξῃ λαμπρυνόμενος, ἐλάμπρυνε πᾶσαν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.
74. Τιμώμενος δ' ὑπὸ τῶν οἰκείων, ἐτίμα τὸν Δρυταράστραν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Γανδαρὴν, νομίζων, ὡς ἦσαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ αὐτὸς ὁ Σίβιας καὶ ἡ Παρβανή.
75. Ὡν δ' εἰδήμων τῆς διαταγῆς, διέταξε τὸν Βήμαν ἐπὶ τῆς ὑπατείας, τὸν δὲ Βιδούραν ἐπὶ τῆς Βουλῆς, τὸν δ' Ἀρζούναν, ἐπὶ τοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν θριάμβου, τὸν δὲ
- 76 Σανζαῖαν ἐπὶ τῶν προσόδων καὶ ἀναλωμάτων, τὸν δὲ Νακούλαν ἐπὶ τῆς φροντίδος τοῦ στρατοῦ, τὸν δὲ Δχουμέαν ἐπὶ τῆς πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας τιμῆς καὶ δεξιώσεως, τὸν δὲ Σαχαδέβαν, ἐπὶ τῆς παρεδρείας (συνεδρείας).

77. Τοιαύτην διαταγὴν διατάξας ὁ Ἰουδιστίρας, καὶ ἐπαι-
νέσας τὸν Κρισνᾶν, παρέδωκε τοὺς πολυτίμους οἴκους τοῦ
Δουριοδᾶνα καὶ Δουστασάνα, τῷ Βήμα καὶ τῷ Ἀρζούνα.
78. Διαμερισάμενος δὲ καὶ ἄλλοις φίλοις καὶ οἰκείοις τοὺς
οἴκους τῶν Καουραβῶν, ἐκυβέρνα καλῶς τὴν βασιλείαν
κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κρισνᾶ, ὀλιγαρχίης ὢν.
79. Τελέσας δὲ ἐναγίσματα τοῖς συγγενέσι Καουραβαῖς, ὡς
νόμος, ἐποίησεν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ,
τόπους ὑδατοποσίας, καὶ σιτοδοσίας, καὶ φρέατα.
80. Ἐν δὲ μιᾷ τῶν ἡμερῶν περὶ τὸ λυκόφως ἐπορεύθη ὁ
Ἰουδιστίρας, ὁψόμενος τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν Κρισνᾶν, ὃν
ἔβλεπε τῷ τῆς ψυχῆς ὄμματι αἰεὶ, οἰκοῦντα ἐν τῷ οἴκῳ
τοῦ Ἀρζούνα.
81. Ἰδὼν δὲ τὸν Κρισνᾶν, καθήμενον ἐπὶ καθέδρας ἐν βα-
θείᾳ θεωρίᾳ, ὡς νέφος μέλαν ἐφ' ὄρους, ἐξεηρέυετο φω-
νὴν, χαίρων ὡς ταῶς ¹.
82. « Καλῶς σοι παρῆλθεν, ὦ Κύριε, ἡ νύξ αὕτη, ἣ διατρί-
» βει ἐν τῷ ἀριστερῷ ὀφθαλμῷ σου αἰεὶ ², καθὼς ὁ βομ-
» βύλιος ἐν τῷ λωτῷ ; »
83. Ἀφασίαν δὲ ἔχοντας τοῦ Κρισνᾶ, πάλιν ἤρετο ὁ βασι-
λεύς· « Τίνος, ὦ ὑπὸ παντός τοῦ κόσμου θεωρούμενε ἐν
» τῷ νύϊ, θεωρίαν ποιεῖς ; τοῦτο γὰρ ὅμοιον ἂν εἴη, ὡς
» περ εἰ ὁ ἥλιος λύχνου θέεται εἰς φῶς. »
84. Οὕτως ἐρομένου τοῦ βασιλέως, ἀπεκρίνατο ὁ Κρισνᾶς,

1. Ὁ Κρισνᾶς μέλας, καθὼς καὶ τὸ ὑδροφόρον νέφος· ὁ δὲ ταῶς, βλέπων ὑδροφόρον νέφος χαίρει, καὶ φωνὴν ἐξερεύγεται.

2. Ἦ μὲν ἡμέρα ἐν τῷ δεξιῷ τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῷ οἰκεῖ· ἡ δὲ νύξ ἐν τῷ ἀριστερῷ· ὅθεν, ὅταν ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν, ἡμέρα γίνεται, ὅταν δ' ἀνοίξῃ τὸν ἀριστερόν, νύξ. Μυθεύεται καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν ἥλιος, ὁ δεξιὸς ἐστὶν ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ Σελήνη, ὁ ἀριστερός.

ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς· « Ὅστις ἐμὲ θεωρεῖ, τοῦτον
» καὶ γὰρ θεωρῶ· ὁ δὲ τοιοῦτος, ἄλλος ἐγὼ ἐστίν ¹.

85. « Ὁ Βήσμας, ὃς ἐφιέμενος ἀθανασίας, θανεῖν θέλει, ὅταν
» ἔλθῃ ὁ ἥλιος εἰς τροπὰς θερινὰς ², θεωρεῖ νῦν ἐμέ· διὰ
» τοῦτο καὶ γὰρ ἐπορεύθην ἤδη πρὸς αὐτὸν νοερώς.»

86. Πρὸς ὃν ἔφη μετὰ χαρᾶς ὁ Ἰουδιστίρας· « Ἄγε πορευθῶ-
» μεν πρὸς τὸν θεωροῦντά σε Βήσμαν, Κύριε, ὃς διδάξει
» με πάντα τὰ τοῦ νόμου. »

87. Οὕτως εἰπὼν, ἐπορεύθη ἐφ' ἄρματος τοῦ Κρισνᾶ μετὰ
τοῦ Βήμα, καὶ Ἀρζούνα, καὶ Σατεκῆ, ἰδεῖν βολούμενος
τὸν Βήσμαν.

88. Ἐν τούτῳ ὁ Βήσμας, ἤρεμος τὴν καρδίαν ὄν, καὶ πολ-
λοῖς ὁσίοις συνών, ὕμνον εἰς τὸν Κρισνᾶν ἐποίει νοερώς,
ὃς ἦν ὡς ἄνθινος στέφανος νοερός, εἰς προσφορὰν καὶ λα-
τρείαν αὐτοῦ τοῦ Κρισνᾶ·

89. « Προσκύνησις τῷ Βισνοῦ ³, τῷ αὐλῷ, τῷ ὑπερφυεῖ, τῷ
» παντογνώστῃ, ὃς ἐστὶ τὸ πᾶν, καὶ ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ πάντα.

90. « Σέβομαι αἰεὶ τὸν Χαρὴν ⁴, ὃς ἐστὶν αὐτὸς ὁ Χρόνος,
» σῶμα λαβὼν, καὶ ἔχει τὸ μὲν κροκωτὸν περιβόλαιον ὡς
» ἡμέραν, τὸ δὲ μέλαν χρῶμα, ὡς νύκτα ⁵.

91. « Εἰς ἐκεῖνον καταφεύγω, ὃν σεβόμενοι εὐλαβῶς οἱ ἄν-
» θρωποι, οἱ πίπτοντες εἰς τὸ πέλαγος τούτου τοῦ κό-
» σμου, γίνονται ἀθάνατοι, καθὼς οἱ σταλαγμοὶ τοῦ νέ-

1. Οὗτος ὅμοιός μοι ἐστίν.

2. Ἐν χειμεριναῖς τροπαῖς θανὼν ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, τυγχάνει τοῦ
οὐρανοῦ· ἐν δὲ θεριναῖς, τυγχάνει ἀθανασίας, δηλονότι οὐ μεταστωματοῦται.

3. Οὗτός ἐστιν ὁ ὕμνος.

4. Ὁ Κρισνᾶς λέγεται καὶ Χαρὴς, ἔστι δ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

5. Διὰ τῆς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὁ χρόνος μετρεῖται.

- » φους γίνονται μαργαρίται εἰσδύοντες εἰς κόχλον ¹.
92. « Ὁς, θεραπευόμενος ἀνυποκρίτως, ἀθανασίας ἐστὶ πρόξενος τοῖς ἀνθρώποις, οὗτος ἔστω μοι πρὸ ὀρθαλμῶν, ὁ ὢν ἡ φύσις καὶ σύστασις τοῦ παντὸς, καὶ ἡ ἀμείροσις » στίμμις τῶν ὀφθαλμῶν. »
93. Οὕτως ὑμνῶν τὸν Χαρὴν νοερῶς, καὶ προσκυνῶν καὶ θεωρῶν, εἶδεν ἐξαίφνης αὐτὸν σωματικῶς ὁ Βήσματος ², οὗ τὰ ἐμπεπηγμένα τῷ σώματι ὀξέα βέλη, ἥττονα ἐγένετο τῆς ἐκ τῆς χαρᾶς φρίκης.
94. Ὁ μὲν οὖν Κρισνᾶς, ὁ Ἰουδιστίρας, ὁ Βήσματος, καὶ ὁ Σατεκῆς, καταβάντες ἀπὸ τῶν ἀρμάτων, καὶ προικυνήσαντες τὸν Βήσμαν, παρεκάθισαν.
95. Σκεψάμενος δ' ὁ Χαρῆς τὸν Βήσμαν, πάσχοντα ἐξ ἄλλοις, ἤρετο· « Μήτοι γε διεπάρη τοῖς ἄλγεσι, καθὼς τὸ » σῶμα τοῖς βέλεσι, τὸ θεῖόν σου φρόνημα ; »
96. Ὁ δ' ἔφη· « ὦ θεέ, φύσις τοῦ παντὸς, ὅποῖα διαφορὰ ἐστὶ τοῦ στρώματος τοῦ ἐκ βελῶν σκληρῶν καὶ » τοῦ ἐξ ὁμαλῆς βύσσου τοῖς ἀφοσιωμένοις τὴν διάνοιαν » πρὸς σέ ³ ; »
97. Πρὸς δὲν εἶπεν ὁ Κρισνᾶς· « ὦ καρτερικώτατε, ἐγὼ νομίζω, ὡς ἡ γῆ ἡ φέρουσά σε, καταφρονεῖ καὶ αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ ⁴, ἐν ᾧ εἰσιν ὁ Ἰνδρας καὶ ἄλλοι καρτερόφρονες θεοί.

¹ Τὸ πρωτότυπον χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιητής. Μουκτὰ γὰρ λέγεται ὁ τυχὼν λυτρώσεως τοῦ σώματος, τουτέστιν ἀθανασίας, καὶ ὁ μαργαρίτης.

² Κεκλεισμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐποίει θεωρίαν· ἀνοίξας δ' αὐτοὺς εἶδε σωματικῶς τὸν θεωρούμενον νοερῶς Κρισνᾶν, καὶ φρίκη συνεσχέθη ἐκ χαρᾶς· αἱ δ' ἀνεστηκυῖαι τρίχες τοῦ σώματος ἐκ φρίκης, ὀξύτερα ἦσαν τῶν βελῶν.

³ Τοῖς θεωροῦσί σε.

⁴ Δηλ. καὶ οἱ ἐν οὐρανῷ θεοὶ οὐκ εἰσὶ τοσοῦτον καρτεριοί, ὅσον σύ·

98. « Καὶ σὺ αὐτὸς, ὦ πάντων γινῶσται, νουθέτησον λόγοις
 » ὀρθοῖς τὸν Ἰουδιστίραν, ὃς ἄχθεται, καὶ ἄνεσιν οὐκ ἔχει·
 » οὐδεμίαν, σοῦ πάσχοντος ὑπὸ βελῶν. »
99. Τοιαῦτα εἰπὼν ὁ ἐπὶ τοῦ γαλακτικοῦ ὠκεανοῦ ἀναπαυόμενος, καὶ τὸν Γαρσούδαν ἔχων ἐπὶ τῆς σπυαίρας, ἐποίησε τὸν Βήσμαν ἀνάλγητον διὰ τῆς ὀφείας (ὀράσεως), ὡς διὰ ψεκᾶδος ἀμβροσίας.
100. Ὑπὸ δὲ τῶν θεῶν ἀνθοβολία ἐγένετο ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Κρισναῖ, καὶ τοῦ Βήσμα, καὶ ὑμνολογία, οἳ ἦσαν ἀξιῶμνητοι, ἔνεκα τῆς μεγάλης γνώσεως, ὑψηλοῦ θαυμοῦ δόξης, καὶ χάριτος, ἣν εἶχον.
101. Εἰπὼν δ' ὁ Κρισναῖ τῷ Βήσμα, « ὦ σοφεῖ, αὖριον λέγεις
 » τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὰ δέοντα », ἀπῆλθεν οἰκάδε μετὰ τῶν Πανδοῖδων, καὶ πάλιν ἦλθε, παρελθούσης τῆς νυκτός.
102. Εἰπόντος δὲ τοῦ Κρισναῖ, « Εἰ οὐκ ἀλγεῖς τὸ σῶμα, ὦ
 » σοφεῖ, δίδασκον τὸν Ἰουδιστίραν τὰ καθήκοντα, » ὁ υἱὸς τῆς Γαγγᾶς Βήσμας ἔφη·
103. « Ἐγὼ, χάριτι σῇ, καλῶς ἔχω· κατὰ δὲ τὸν σὸν λόγον
 » λέξω τῷ Ἰουδιστίρᾳ τὰ καθήκοντα. Ἐρωτάτω δ' ὅμως
 » αὐτός· τίς γὰρ αἰσχύνῃ αὐτῷ, πράξαντι τὰ προσήκοντα
 » τῷ Ξατρῇ ; »
104. Τῷ λόγῳ τοῦ Κρισναῖ ἤψατο ὁ Ἰουδιστίρας τῶν ποδῶν τοῦ Βήσμα· ὁ δὲ, ὀσφρανθεὶς τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ¹, εἶπεν· « Ἐρώτησόν με. » Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἠρώτησε περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ.
105. Προσκυνήσας δ' ὁ Βήσμας νοερώς τὸν Κρισναῖν καὶ τὸν

διὰ τοῦτο ἡ γῆ, ἡ φέρουσα σὲ τὸν καρτερικώτατον, κρείττων ἐστὶ τοῦ οὐρανοῦ.

1. Ἴδιον φίλτρου μητρικοῦ καὶ πατρικοῦ τὸ ὀσφραίνεσθαι τῆς κεφαλῆς, κατὰ μίμησιν τῆς θαμάλεως, ἡ ὀσφραίνεται τοῦ μόσχου.

Νόμον, καὶ τοὺς Βραχμᾶνας πάντας, ἔλεξε λόγον πλήρη
 χάριτος καὶ ἠθικῆς φιλοσοφίας·

106. « Οἱ βασιλεῖς ἀγλαΐζονται τῇ πρὸς τοὺς σεβασμίους τι-
 » μῃ, τῷ πρὸς πάντας οἴκτῳ, καὶ τῇ καλῇ διοικήσει,
 » καθὼς οἱ χορευταὶ καὶ οἱ ἀφροδίσιτοι τοῖς χρυσοῖς ψελ-
 » λίοις, βραχιονίοις, καὶ ὄρμοις.

107. « Ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν φιλόγελως καὶ φιλοσκώμμων κατα-
 » πατεῖται καὶ ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηρετῶν, οἳ κατασθίου-
 » σι τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καθὼς τὸ γαννύμενον ἄνθος κα-
 » ταπατεῖται ὑπὸ τῶν βομβυλίων, οἳ ἐκμυζῶσι τὸν γλυ-
 » κὺν χυμὸν αὐτοῦ.

108. « Ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν ἀφροντις πάντων τῶν προσηκόντων ¹
 » ἀτιμότερός ἐστι καὶ τοῦ χόρτου, ὃς τροφὴν δίδωσι τοῖς
 » θουσί καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ζώοις, διὰ τῆς φθορᾶς τοῦ
 » ἑαυτοῦ σώματος ².

109. « Τίς πιστεύσειεν ἂν τῷ βασιλεῖ, ὅς ἐστιν ἀνήκοος, καὶ
 » δίγλωστος καὶ τὰς πνοάς πίνει τοῦ κόσμου, καὶ
 » στρεβλῶς ὁδεύει, καθὼς καὶ ὁ ὄφρις, ὃς ἄωτός ἐστι,
 » καὶ δίγλωστος, καὶ ἄνεμον ἐσθίει, καὶ στρεβλῶς περι-
 » πατεῖ ³;

110. « Ὁ βασιλεὺς, ὃς θερμουργός ἐστι καὶ εὐφημος, ὥς ὁ
 » ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, καὶ ἄλλος Χρόνος, δηλονότι ὅτε
 » μὲν ἰταμός, ὅτε δ' ἰλεως, ὑπὸ τίνος ἂν καταπατηθεῖη;

1. Ὁ ἀμελῶν τῶν τοῦ νόμου.

2. Ὁ χόρτος ἐν χρήσει ἄλλων ἐστὶ καὶ ἐπωφελής· ὁ δ' ἀφροντις βα-
 σιλεὺς ἀχρηστος πάντῃ καὶ ἀνωφελής.

3. Οὐκ ἀκούει δηλ., ἃ πάσχει ὁ λαός, καὶ τὴν πνοὴν πίνει τοῦ κό-
 σμου, ἀρπάζει δηλ. καὶ τυραννεῖ, καὶ δίγλωσσός ἐστι, δηλ. ὅτε μὲν τοῦτο
 λέγει, ὅτε δ' ἐκείνο. Ὁ ὄφρις, λέγουσιν, οὐκ ἔχει ὠτα· ἀκούει δὲ διὰ τῶν
 ὀφθαλμῶν.

111. « Οἱ Βραχμᾶνες, οἱ λατρεύουσιν ἐν ταῖς θυσίαις τῷ Θεῷ,
 » τῷ παρχοίτῃ τῆς Λαξμῆς, καὶ τῷ πυρὶ, οὐ παροργι-
 » στέοι εἰσὶν ὑπὸ των βασιλέων· δύνανται γὰρ δοῦναι καὶ
 » Λαξμῆν, καὶ πῦρ ¹.
112. « Καὶ εἷς τις παραβάτης ὢν τῶν τοῦ Νόμου, οὐ παρα-
 » ἔλεπτεος ὑπὸ τοῦ βασιλέως· ἐν γὰρ αὐτῷ πόδα θεῖσα,
 » καὶ στερεωθεῖσα ἡ παρανομία, τίνα ἄλλον κατ' ἄκο-
 » λουθίαν οὐ παραλαμβάνει ²;
113. « Ὁ Νόμος ἡδέως ἀναπαύεται ἐν ἐκείνῃ τῇ γῇ τοῦ βα-
 » σιλέως, ἐνθα εὐνομία ἐστὶ, καὶ ἔλλειψις κακίας, καὶ
 » κακῶν ἀνθρώπων, ὥς περ ἐν κήπῳ, ἐνθα σκιά ἐστι, καὶ
 » ἔλλειψις ἰλύος, καὶ ἀκανθῶν ³.
114. « Ἐκεῖνός ἐστι τῷ ὄντι βασιλεὺς, οὗ τῇ προσταγῇ ὑπεί-
 » κουσιν αἱ τέσσαρες φυλαὶ, καὶ αὐξάνουσαι, οὐκ ἀφίᾳσι
 » τὸν ἑαυτῶν ὄρον, ὡς αἱ τέσσαρες θάλασσαι.
115. « Εἰ ὁ βασιλεὺς οὐ δίδωσιν ἀμβροσίαν θυσίας τοῖς ἐν
 » οὐρανῷ, ἄρα οἱ ἐν οὐρανῷ θεοὶ φρέατα ἀμβροσίας ἀνο-
 » ρύξουσιν, πείνῃ θλιβόμενοι ⁴;
116. « Εἰ ἐν τῷ βασιλεῖ οὐκ ἔστιν εὐνομία, ἡ γῆ, πιεζομένη
 » τῷ βάρει τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, καταβυθισθεῖν ἂν εἰς τὴν
 » Ῥασατάλαν ⁵. πῶς γὰρ ἂν βασταχθεῖν ὑπὸ τῆς χελώ-
 » νης, ἢ ὑπὸ τοῦ Σέσσα ⁶;

1. Καὶ δόξαν δηλ. καὶ πλοῦτον, καὶ ἀπώλειαν.

2. Καὶ ἄλλοι δηλ. πολλοὶ μιμοῦνται αὐτόν.

3. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

4. Οἱ θεοὶ τρέφονται ἐκ τῶν θυσιῶν. — Ἐν Ἰνδία τοῖς ὕδασι τῶν φρεά-
 των ποτίζουσι τὴν ἐσπαρμένην γῆν κατὰ τὸ θέρος.

5. Ῥασατάλα λέγεται, ὁ καταχθόνιος κόσμος.

6. Μυθεύεται, ὅτι χελώνη βαστάζει τὴν γῆν, ἢ ὄφεις, Σέσσας τοῦνομα.

117. «Ὁ βασιλεὺς, ὁ πράττων τὰ τοῦ νόμου, φαίνεται, ὡς εἷς
 » μόνος Θεὸς, κρατῶν τοὺς τρεῖς κόσμους, καὶ τὴν δύνα-
 » μιν (λαμπρότητα) τῶν θεῶν πάντων ἔχων.
118. «Ὁ βασιλεὺς, ὁ ὢν αὐτὸς μὲν λίαν ἀγαθὸς, κακοὺς δ'
 » ἔχων περὶ ἑαυτὸν, ὡς τὸ δένδρον Σάνδανον, τὸ ἔχον
 » ὄφεις περιπεπλεγμένους, ὑπὸ τίνος ἂν ἀγαπηθεῖη ;
119. «Ὁ λαὸς καταρᾶται τοῦ βασιλέως, θλιβόμενος ὑπὸ πλεο-
 » νεκτικῶν διωικητῶν καὶ ἐπιστατῶν, ὡς καταρῶνται τοῦ
 » ἁγίου τόπου οἱ ἄνθρωποι, θλιβόμενοι ὑπὸ κακῶν ἐπι-
 » στατῶν ἐκείνου τοῦ ἁγίου τόπου.
120. «Ὁ βασιλεὺς, ὁ ἔχων ὑπηρέτας μὲν καλοὺς καγαθοὺς,
 » αὐτὸς δ' ὢν κακὸς, ἀποτρόπαιος παρὰ τοῖς ἀνθρώποις
 » κρίνεται, καθὼς ὁ ὄφεις, ὁ ἔχων πολυτίμους λίθους.
121. «Οἱ νόμοι, οἱ τιμώμενοι ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις, φρουρὰν
 » ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ, ὃς ἀγαθὰ πράττει, καὶ ὑπηρέτας
 » ἔχει, ἀγαθὰ πράττοντας.
122. «Ὁ σκοπὸς τῆς ἐξόδου ἢ ἐφόδου τῆς στρατιάς, ἀλυσίτε-
 » λῆς γίνεται, εἰ οὐκ ἔστι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν ἱερουργὸς
 » καὶ θεοπρόπος, εἰδῆμων τῶν προσηκόντων τοῖς ἐπιχει-
 » ρήμασι.
123. «Διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ διαπύρου τῆς ψυχῆς τοῦ βασιλέως,
 » καὶ διὰ τοῦ ἐρείσματος τῆς ῥάβδου, ὁ γέρων Νόμος ὁδεύ-
 » σειεν ἂν ἀσφαλῶς καὶ ἐν τῷ σκοτεινῷ τούτῳ αἰῶνι ¹.

1. Τὸ πρωτότυπον χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὴν λέξιν ὁ ποιη-
 τῆς· Δάνδα γὰρ λέγεται καὶ ἡ ῥάβδος καὶ ἡ παιδεία, καὶ ἡ ποινή. Κα-
 θὼς ὁ γέρων, ἔχων φῶς καὶ βακτηρίαν, δύναται ἐν σκοτίᾳ βλέπειν καὶ
 περιπατεῖν ὀρθῶς, οὕτω καὶ ὁ Νόμος οὐ καταπατεῖται, ὡς γέρων καὶ ἀδύ-
 νατος, ἀλλὰ τιμᾶται καὶ φυλάττεται ἐν τῷ ἐσχάτῳ τούτῳ κακῷ αἰῶνι
 διὰ τῆς θερμουργίας τοῦ βασιλέως, καὶ διὰ τῆς πρὸς τοὺς κακοὺς ποινῆς
 καὶ τιμωρίας.

124. « Ὁ θερμοουργὸς βασιλεὺς, ὃς ἀφαρπάζει τὴν δόξαν ἀπὸ
 » τῶν κακοφρόνων, καὶ μετακομίζει αὐτὴν πρὸς τοὺς φι-
 » φιλόφρονας, ἀγλαίζεται, ὡς ὁ ἥλιος, ὃς ἀφαιρεῖται τὴν
 » χάριν ἀπὸ τῶν ἀνεράστων νυκτερινῶν λωτῶν, καὶ με-
 » ταφέρει αὐτὴν πρὸς τοὺς ἐραστοὺς ἡμερινούς.
125. « Οἱ θερμοουργοὶ βασιλεῖς ἐλέπουσι τὰ ἐν κόσμῳ πάντα
 » διὰ τῶν μακρὰν πορευομένων κατασκόπων, καθὼς οἱ
 » λαμπροὶ ὀφθαλμοὶ ἐν ἡμέρᾳ διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.
126. « Μυστικὴ ἔστω ἡ βουλὴ τῶν βασιλέων, ἡ δυνατὴ ἀνορ-
 » θῶσαι, ἢ ἀνατρέψαι τὸ πᾶν· ταύτης δὲ τῆς βουλῆς ἡ
 » ὑπαρξίς συμπεραίνεται ἐκ τῶν ἀπητελεσμάτων, καθὼς
 » ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν πρηγμάτων.
127. « Εὐδαιμονεῖ ὁ βασιλεὺς, ὃς οὐκ ἔστιν οὔτε λίαν ἀνύπο-
 » πτος καὶ ἄφοβος, οὔτε λίαν ὑπόπτος καὶ δειλός· ποῦ
 » γὰρ δόξα, ἢ πλοῦτος τῷ λίαν ἀνυπόπτῳ; ποῦ δὲ ἄνε-
 » σις τῷ λίαν ὑπόπτῳ;
128. « Τεσσαρὲς εἰσιν οἱ θάλαμοι τοῦ οἴκου, ἐνθα οἰκεῖ ἡ βα-
 » σιλικὴ δόξα· ἡ πρὸς τοὺς ἀτάκτους παιδεία, ἡ πρὸς
 » τοὺς εὐτάκτους προσησία, ἡ πρὸς τοὺς σπουδαίους στορ-
 » γή, καὶ ἡ πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας τιμή.
129. « Ἀχώριστός ἐστιν ἡ δόξα τῶν βασιλέων ἐκείνων, οἳ καὶ
 » ἐν αἰτίᾳ θυμοῦ οὐ θυμοῦνται, καὶ ἐν ἐνδεΐᾳ (ἀπορίᾳ)
 » οὐ πλεονεκτοῦσι, καὶ ἐν χαρᾷ οὐκ ἀλλοιοῦνται ¹.
130. « Οὐδ' ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα νικᾶται ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, οὗ οἱ
 » ἑταῖροι ἐν καιρῷ πολέμου ἀνίστανται ² ἐκ χαρᾶς, κα-
 » θὼς αἱ τρίχες τοῦ σώματος ³.
131. « Ὅστις τῶν βασιλέων δικαίως καὶ νομίμως κυβερνᾷ τὴν

1. Οἱ αὐτοὶ εἰσιν ἐν παντὶ περιστάσει.

2. Πρόθυμοί εἰσι δὴλ.

3. Καὶ ἐκ χαρᾶς φρίκη γίνεται.

» γῆν, τούτου ἡ ἀρετὴ ἔλκει καὶ τῶν θεωρητικῶν τὴν διάνοιαν, ὡς ὑπερβαίνουσα τὴν χαρὰν τῆς εἰς τὸν Θεὸν θεωρίας ¹.

132. « Ὅτι μέρος τῆς ἀρετῆς τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει ὁ δίκαιος βασιλεὺς ², διὰ τούτου ἡ ἀρετὴ ἐκείνων οὐκ ἐλαττοῦται, καθὼς οὐδὲ ἡ μάθησις τοῦ διδασκάλου ἐλαττοῦται διὰ τοῦ οὗ μέρους λαμβάνει ὁ μαθητής.

133. « Οὐδὲν ἄλλο ἔργον ἐπωφελέστερόν ἐστι τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἢ ἡ φροντίς τῶν τῆς γῆς καὶ προστασίας ἐκ γὰρ τούτου καὶ κτήσις χρημάτων γίνεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἀρετῇ, ὧν τὸ ἐκτημόριον ἀποδίδεται τῷ βασιλεῖ ³, ὅπερ ὠφέλιμόν ἐστιν αὐτῷ καὶ τούτῳ καὶ τῷ μέλλοντι βίῳ ⁴. »

134. Οὕτως ὁ Βήσμας εἶρηκε τῷ βασιλεῖ Ἰουδιστίρα τὰ προσήκοντα τῷ βασιλεῖ, παραδείγματα φέρων πολλῶν προγενεστέρων βασιλέων ἔργα χρηστά.

1. Ὁ θεωρητικὸς εἰς οὐδὲν ἄλλο ἔχει τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἢ εἰς μόνον τὸν Θεόν· ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς ὀρθῶς διοικῇ τὸν λαόν, ἡ διάνοια τῶν θεωρητικῶν ἔλκεται πρὸς τὸν τοιοῦτον ἀγαθὸν βασιλέα, καὶ διανοεῖται αὐτόν.

2. Τὸ ἐκτημόριον τῶν ἀγαθῶν ἔργων τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει ὁ βασιλεὺς, ὁ διοικῶν καλῶς· ὁ δὲ διοικῶν κακῶς, τὸ ἐκτημόριον τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων.

3. Εὐνομίας οὕτης, ἡ γῆ εὐφορεῖ· ἐκ δὲ τῆς εὐφορίας τῆς γῆς, οἱ ἄνθρωποι εὐτυχοῦσι καὶ πλουτοῦσι, καὶ θυσίας τελοῦσι καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθὰ· ὁ δὲ βασιλεὺς λαμβάνει, ὡς φόρον, ὅχι μόνον τὸ ἐκτημόριον τῶν τῆς γῆς γεννημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν, ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τούτων ὠφελεῖται καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Σημειῶσαι ὅτι ὁ βασιλεὺς λαμβάνει τὸ ἐκτημόριον, οὐ μόνον τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ὧν πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τῶν κακῶν· οὕτω φρονοῦσι καὶ λέγουσιν οἱ Ἰνδοί· ὀρθῶς δὲ καὶ φρονοῦσι καὶ λέγουσι.

4. Μέχρι τοῦδε εἶρηκεν ἃ προστήκει τῷ βασιλεῖ ποιεῖν, ὅτε ἐν ἀνέσει ἐστί, καὶ εὐημερία.

135. Ἐπὶ τούτοις ἠρώτησεν ὁ Ἰουδιστίρας τὸν Βήσμαν, δεῖν ἢ κῆπος φυτῶν πάσης ἀρετῆς, ὅ,τι δέοι τοῖς βασιλεῦσι πράττειν, ὧν ἡ δόξα ἠφικνίσθη ὑπ' ἐχθρῶν.
136. Πρὸς δὲ ἀπεκρίνατο ὁ Βήσμας, ἐκφωνήσας φωνήν, διήκουσαν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἐροντῆν ἐκ πολλῶν νεφῶν, ἃ ἐστίν, ὡς κόμη τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Βήσμα ὄντος Βισνοῦ ¹.
137. « Ὁ στερηθεὶς τῆς ἑαυτοῦ δόξης βασιλεὺς ², προσελθὼν
 » καὶ τῷ ἐχθρῷ εἰς βοήθειαν, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἑαυτοῦ
 » δόξαν, καθὼς ἡ Σελήνη, προσελθοῦσα τῷ Ἡλίῳ, αὐξάνει
 » κατὰ μικρὸν, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἑαυτῆς λαμ-
 » πρότητα ³.
138. « Ἀδυνάτου ὄντος τοῦ φίλου καὶ συμμάχου, βλέπων ὁ
 » φρόνιμος βασιλεὺς τὸν ἐχθρὸν ἀνιστάμενον, συστελλέσθω,
 » προσμένων καιρὸν, καθὼς ὁ λωτὸς, δύσαντος τοῦ φίλου
 » Ἡλίου, συστέλλεται, προσμένων τὴν ἡμέραν ⁴.
139. « Ἰσχυροῦ ἐχθροῦ ἐπερχομένου, ὁ φρόνιμος οὔτε προσέρ-
 » χεται, οὔτε φεύγει, ἀλλὰ ταλαιπωρεῖ αὐτὸν, καθὼς ἡ
 » νεόνυμφος τὸν ἄνδρα.
140. « Ὁ βασιλεὺς, οὗ αἱ βουλὰὶ ἀλυσιτελεῖς καὶ ἄχρηστοι

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς τὸ πᾶν τοῦτο σῶμά ἐστι τοῦ Βισνοῦ· ὁ μὲν καταχθόνιος κόσμος, ὡς πόδες, ἡ δὲ γῆ, ὡς ὀσφύς, ὁ δ' οὐρανός, ὡς κεφαλὴ, ὁ δ' ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, ὡς ὀφθαλμοί, τὰ δὲ νέφη, ὡς τρίχες.

2. Νῦν δὲ λέγει ἃ προστήκει τῷ βασιλεῖ ποιεῖν, ὅτε ἐν δυσσημερίᾳ ἐστί, καταδιωκόμενος ὑπ' ἐχθρῶν.

3. Τοῦτο θεωρεῖται ὅτε σύνοδος ἐστί τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἐν τῇ ἑνῇ καὶ νέᾳ· τότε γὰρ ἄρχεται ἡ Σελήνη ἐπαναλαμβάνειν τὴν στερηθεῖσαν λαμπρότητα, καὶ ἀναπληροῦσθαι.

4. Τῆς μὲν ἐχθρᾶς Σελήνης ἀνατελλούσης, ὁ ἡμεράνθης λωτὸς συμμύει· τοῦ δὲ φίλου Ἡλίου ἀνατέλλοντος, διεκπετάννυται.

» ἐγένοντο ¹, πόλεμον ποιείτω καὶ πρὸς δυνατὸν ἐχθρόν·
 » νικήσας μὲν γὰρ τρυφᾷ τῆς γῆς· θανὼν δέ, ἐφάμιλλος
 » γίνεται τῷ Ἰνδρᾷ.

141. «Θησαυρὸς ἐναποταμιεύσθω τῷ βασιλεῖ ἐκ παντὸς τρό-
 » που, ἐκτὸς τῶν χρημάτων τῶν Βραχμᾶνων καὶ τῶν ἰε-
 » ρῶν τόπων ². ὁ γὰρ θησαυρὸς καταπαύει τὰ δεινὰ, κα-
 » θὼς τὸ ἐν ὕλῃ πῦρ κατακαίει τὰ δένδρα.

142. «Ὁ ἔχων πλοῦτον, καὶ ἐν μεγάλοις δεινοῖς οὐκ ἐγκατα-
 » λιμπάνεται ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηρετῶν ³. παραδείγμα-
 » τος χάριν, ὁ βομβύλιος συγκλείεται τῷ λωτῷ πλεονεξίᾳ
 » τοῦ γλυκέος χυμοῦ.

143. «Οἱ θεράποντες ἐγκαταλείπουσι τὸν δεσπότην, ὃς οὐκ
 » ἔχει πλοῦτον, καθὼς ἡ μὲν λάμψις τὸν λύχον, οὗ τὸ
 » ἔλαιον κατεπόθη (κατηναλώθη), ἡ δὲ φλόξ τὸ πῦρ, οὗ
 » τὰ ξύλα κατεκάη, ἡ δ' ἀγλαΐα, τὸν μὴ ἔχοντα πνοήν.

144. «Πάντες οἱ ἐν κόσμῳ συνδεδεμένοι εἰσὶ πρὸς ἀλλήλους
 » ἐλπίσιν, ὡς δεσμοῖς· οὗ τινος δὲ αἱ ἐλπίδες, ἃς εἶχε
 » πρὸς τινα, διελύθησαν, ὡς δεσμοί, οὗτος ἐγκαταλείπει
 » ἐκεῖνον ἐν καταρρονήσει.

145. «Ὅστις καὶ ἐν ἀνάγκῃ οὐκ ἀφίησι τὰ ὄρια, ἀπὸ τούτου
 » ἀπαλλάττεται αἰσχύνη πῶς ἡ ἀνάγκη, ὡς μὴ δυνηθεῖ-
 » σα καταναγκάσαι αὐτὸν εἰς τὸ ἀφεῖναι τὰ ὄρια.

146. «Ἐν δεινοῖς ὣν ὁ βασιλεὺς, ἀφέτω τὴν ἑαυτοῦ δόξαν, καὶ
 » τὴν χώραν, καὶ τὰς γυναῖκας ὁμοῦ, καὶ διαφυλαξάτω

1. Οὐκ ἔμεινεν ἀποφυγὴ ἢ καταφυγὴ, ἢ ἄλλος τις τρόπος σωτηρίας.

2. Ἡ περιουσία Βραχμᾶνος, ὃς ἀπέθανεν ἄνευ κληρονόμου, οὐ σφε-
 τερίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ δίδοται ἄλλῳ τινι Βραχμᾶνι· εἰ δὲ
 Βραχμᾶν οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ, ἡ τοιαύτη περιουσία ῥίπτεται εἰς
 πῦρ, ἢ εἰς ποταμόν· νόμου δὲ κεφάλαιόν ἐστι τοῦτο.

3. Ὅτε ὁ βασιλεὺς ἔχει θησαυρὸν, οἱ στρατιῶται θύουσι τὰς ψυχὰς
 αὐτῶν, ἐλπίζοντες λήψεσθαι πλείω χρήματα.

» ἐαυτὸν ¹, καθὼς ἡ Σελήνη ἀφήσιν τὴν ἐαυτῆς λαμπρό-
 » τητα, καὶ ἀφανὴς γίνεται ². ὁ γὰρ χρόνος πάλιν δι-
 » δωσι πάντα.

147. « Ὁ φρόνιμος βασιλεὺς, κατατρυχόμενος ὑπὸ πολλῶν
 » ἐχθρῶν, καταφευγέτω εἰς ἰσχυρότερον ἐκείνων, καθὼς ὁ
 » ἀγαθὸς ἄνθρωπος, κατατρυχόμενος ὑπὸ δεινῶν, κατα-
 » φεύγει εἰς σκληρὰν ἀσκησιν ³.

148. « Μὴ πιστευέτω ὁ βασιλεὺς τοῖς πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν
 » λεγομένοις λόγοις, μάλιστα δὲ τοῖς τῶν ἐχθρῶν, ἀνα-
 » λογιζόμενος τὸ ἡδὺ ἄσμα τῶν θηρευτῶν, τὸ ἀπολλύον
 » τὸ γένος τῶν ἐλάφων.

149. « Ἰσχυροῦ ὄντος τοῦ ἐχθροῦ, ὁ βασιλεὺς ζήτω, ἐντὸς οἰ-
 » κῶν, καὶ μηδαμοῦ φαίνων ἑαυτὸν, καθὼς τὸ πάθος οὐκ
 » ἀναφαίνεται, δυνατοῦ ὄντος τοῦ σώματος· ἐν δὲ καιρῷ
 » φανερωθεὶς, ἐπιτεθῆτω τῷ ἐχθρῷ ⁴.

150. « Ἐστω αἰεὶ ὁ βασιλεὺς, ὑποκριτής, ὡς λάρος, διάστρο-
 » φος, ὡς ὄφις, ἀνδρεῖος, ὡς λέων, ὑποπτος, ὡς κολοῖος,
 » καὶ ὀξυδερχής, ὡς γύψ.

151. « Ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν, φερόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ ἀ-
 » γνοίας κατὰ δυνατοῦ ἐχθροῦ, ὀλεθρον λήψεται, καθὼς
 » ὁ ξηρὸς χόρτος, φερόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου εἰς τὸ πῦρ.

1. Τὸ πρωτότυπον πάνυ χάριέν ἐστιν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

2. Τὸ τῆς Σελήνης θεωρεῖται ἐν τῇ σκοτομηνίᾳ· εἰ γὰρ καὶ σκοτίζεται, καὶ ἀφανὴς γίνεται, ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦτα ὀλολαμπῆς γίνεται. Καὶ ὁ βασιλεὺς μετὰ χρόνον, καιρὸν εὐρὼν, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀπολεσθεῖσαν δόξαν, ἂν φυλάξῃ ἑαυτόν.

3. Διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ σκληραγωγίας ἀπαλλάττονται τὰ δεινά.

4. Ἐν καιρῷ ἀναφανήτω, ὅταν ἴδῃ τὸν ἐχθρὸν ἀδύνατον, καθὼς τὸ πάθος, ὅταν ἴδῃ τὸ σῶμα ἀδύνατον, ἀναρρήγνυται.

152. « Τῶν ἀτυχιῶν οἴκημα οὐ γίνεται ¹ ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς,
 » ὃς περιέπεται ὑπὸ ἐταίρων ἀπλεονέκτων, ἀξίων, γεν-
 » ναίων, φιλοκάλων, καὶ ἀδόλων· οὕτως οἶδασιν οἱ σοφοί.»
153. Τοιούτοις λόγοις ὀρθοῖς, καὶ πολλὰ παραδείγματα ἔχου-
 σιν, εὐφρανε τὸν Ἰουδιστίραν ὁ Βῆσμας, διδάξας αὐτὸν
 τὰ προσήκοντα πράττεσθαι ἐν δεινοῖς.
154. Ἀπῆλθε δ' ἔπειτα οἴκαδε σὺν τοῖς ἀκολούθοις ὁ Ἰουδι-
 στίρας, οὗ τὸ σῶμα ἔφριπτε συχνάκις χαρᾶ, ἐκ τῆς ἀνα-
 μνήσεως τῶν λόγων τοῦ Βῆσματος.
155. Οὐ μόνον δὲ τηνικαῦτα οἱ Πανδοῖται ὑπερήσθησαν, ἀλ-
 λὰ καὶ αὐτὸς ὁ Βιδούρας, νομίσαντες, ὅτι πόμα ἀμβρο-
 σίας ἔπιον ἐκ τῆς ἀκροάσεως τοιούτων ἡδέων λόγων περὶ
 τῆς Τριβάργας ².
156. Ἐλθὼν δὲ πάλιν ὁ Ἰουδιστίρας, ἠρώτησε τὸν Βῆσμαν·
 « Πῶς ὁ ἄνθρωπος καρτερίαν ἔξει, ἀπολέσας συγγενεῖς τε
 » καὶ δόξαν ³;
157. Ὁ δὲ Βῆσμας, ὁ ὢν ὅμοιος τῷ Βριχασπατῇ κατὰ τὸν
 νοῦν, λόγον ἐξηρεύξατο, ὃς ἡδὺς ἦν, ὡς ἐρευγμὸς τῆς πο-
 θείσης ἀμβροσίας τῆς ἀπαθείας·
158. « Ἡ σκέψις αὕτη, εἰ τὰ τοῦ κόσμου τούτου ῥεοντά ἐστιν,
 » ἡ αἰδία, αἰτία ἐστὶ τῆς καρτερίας τῶν ἀνθρώπων, τῶν
 » παραφερομένων κατὰ τὸν νοῦν, ὡς σφοδροῖς ἀνέμοις,
 » τοῖς δεινοῖς.
159. « Ἡ φροντίς τῶν τοῦ κόσμου πρόσκαιρός ἐστιν, ὡσαύτως

1. Δηλ. αἰεὶ εὐτυχεῖ.

2. Τριβάργα λέγεται ἡ Τριτὺς τῶν ἀγαθῶν, ὁ πλοῦτος, ἡ τριφῆ, καὶ ἡ ἀρετή.

3. Μέχρι τοῦδε εἴρηται ὅ,τι δεῖ ποιεῖν τὸν βασιλέα ἐν δεινοῖς ὄντα. Νῦν δὲ ἐρωτᾷ περὶ γνώσεως, ἐξ ἧς γεννᾶται ἡ Μόξα, τουτέστιν ἡ λύτρωσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἡ ἀγεννησία, καὶ ἀθανασία.

» δὲ καὶ ἡ λύπη, καὶ ἡ ζῶη, καὶ τὸ σῶμα· εὐκλεεῖς οὖν
 » καὶ εὐδαίμονες γίνονται οἱ εὐφρονεῖς ἐκεῖνοι, οἱ καταφρο-
 » νήσαντες ταχέως τοιούτων λυμαντικῶν καὶ θυμοφθό-
 » ρων ¹.

160. « ὦ! οἱ μωροὶ λυποῦνται, διότι ὁ πλοῦτος αὐτῶν κατα-
 » ναλίσκεται· οὐδαμῶς μὲν τοι λυποῦνται, διότι ἡ ζῶη
 » αὐτῶν ἐλαττοῦται, ἥς οὐδὲ μικρόν τι μέρος προστεθείη
 » ἂν εἰς αὐξήσιν, καὶ δῶσι τὴν βασιλείαν τῶν τριῶν
 » κόσμων.

161. « Πῶς ἂν σχοίη λύπην ἐπὶ τῷ ἀπολωλότι ὁ φρόνιμος
 » ἐκεῖνος, ὃς φρονεῖ τὸ μὲν σῶμα ψευδές καὶ μάταιον,
 » τὴν δὲ ψυχὴν ἰσοδύναμον τῷ χρόνῳ, ὃς ἀεὶ ἐστὶ, καὶ
 » πανταχοῦ ἐστίν;

162. « Οἷτινες ἠρνήσαντο τὸ τῆς σαρκὸς φρόνημα, τὸ, « Τοῦτό
 » ἐστὶν ἔμψυχον, » οὗτοι ἀεὶ οἴκημα τῆς χαρᾶς εἰσιν· ἡ γὰρ
 » ἄρνησις τοῦ τῆς σαρκὸς φρονήματος, τμητικὴ ἐστὶ τῆς
 » λύπης, ὡς ἡ ἀξίνη τοῦ δένδρου.

163. « Εἰ ὁ ἄνθρωπος χαρὰν ἔχει μεγάλην, τοῦ οἰκείου αὐξά-
 » νοντος τῇ ἡλικίᾳ ἐκ τῆς μειώσεως τῆς ζωῆς, διὰ τί
 » λυπεῖται, τελειωθείσης τελευταῖον τῆς ζωῆς ἐκείνου;

164. « Ἄπαντες οἱ ζῶντες ἔχοντες, ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας ἔρχονται,
 » καὶ εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν ἀπέρχονται· εἰ οὖν τις ἀπέλθοι
 » πρότερον, διὰ τί ἐπὶ τούτῳ λύπην ἔχουσιν οἱ μωροὶ;

165. « Τίς λυπηθεῖη ἂν ἐπὶ τινὶ ἀποθανόντι, ὅτε ὁ χρόνος
 » παίζει ἔνθεν καὶ κεῖθεν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἑαυτοῦ
 » παίδων, ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἀνυπαρξίαις, ὡς ἐν χερσὶ ²;

1. Λυμαντικά εἰσι· ὅτε νομίζονται ὡς αἰδία· ὅταν δὲ νομισθῶσιν ὡς φθαρτὰ, καὶ καταφρονηθῶσιν, εὐδαίμονες γίνονται οἱ ἄνθρωποι.

2. Ὁ χρόνος παίζει μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἄγων αὐτοὺς ἐξ ἀνυπαρξίας, καὶ μετάγων εἰς ἀνυπαρξίαν, καθὼς ὁ πατήρ παίζει μετὰ τοῦ ἑαυ-

166. « Καί τοι ἐστίν, οὐκ ἔστι πλοῦτος ἐκεῖνος, ὃς, συναχθεὶς,
 » οὐκ ἐγένετο ἐν χρήσει, οὔτε τρυφῇ, οὔτε μεταδόσει· τοῦ
 » γεμὴν τοιούτου εὐχρήστου πλούτου ἀπολεσθέντος ἐκ
 » τύχης, οἱ ἄφρονες λυποῦνται.
167. « Τὴν ἀρετὴν, τὴν αἰὲν χαρὰν διδοῦσαν, ἀγοράζουσιν οἱ
 » εὐφρονες διὰ τῶν χρημάτων ¹, ἃ λύπην αἰεὶ δίδουσιν ἐν
 » τῇ κτήσει, ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ.
168. « Τίς εὐφρανθεῖν ἂν ἐν τῇ συντυχίᾳ τούτου τοῦ κόσμου,
 » ἔνθα διαζεύξεις ἐστὶν ἀναγκαῖα ; οὐδὲ γὰρ ἐν κήπῳ ἀ-
 » γλαῶ τις εὐφρανθεῖν ἂν, ἔνθα πῦρ ἐστὶ, καταφλέγον τὰ
 » δένδρα.
169. « Εἰ μὲν ἐστὶ στοργὴ περὶ τὸ σῶμα τοῦ οἰκείου, διὰ τί
 » καλοῦσιν αὐτὸ μετὰ θάνατον ; εἰ δὲ περὶ τὴν ψυχὴν, ὁποῖα
 » λύπη ἐπ' αὐτῇ, ἢ αἰδὶός ἐστι, καὶ οὐδέποτε ὠράθη ;
170. « Τὰ ὄντα ἔρχονται εἰς τὸ μὴ ὂν· τούτων ἡ μὲν οἰκείω-
 » σις ἐστὶν εἰς λύπην ², ἡ δὲ προσπάθεια, εἰς φθορὰν τῆς
 » τετρακτύος τῶν ἀγαθῶν ³. ἀφέτω οὖν ταῦτα ὁ εὐφρων ⁴.
171. « Τὰ προσήκοντα γενέσθαι μὴ ἀναβαλλέσθωσαν εἰς τὸ
 » μέλλον· τίς γὰρ οἶδε πότερον ποιήσῃ βέβαιον ὁ χρόνος ;
 » τὴν ἀναπέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ; ἢ τὴν
 » κάμυσιν ⁵ ;

τοῦ παιδός, φέρων αὐτὸν ἀπὸ μιᾶς χειρὸς εἰς ἑτέραν· οἶονεῖ ἔλεγεν· εἰ
 ὁ χρόνος ποιεῖ τοὺς οἰκείους, ὥς βούλεται, τί σοι μέλλει τούτου, ὃς
 εἰ ξένος ;

1. Διὰ τῆς δόσεως δηλ. τῶν χρημάτων.

2. Τὸ νομίζειν αὐτὰ οἰκεῖα « Τοῦτό ἐστιν ἐμὸν », προξενεῖ τὴν λύπην·
 πᾶν γὰρ τὸ οἰκεῖον πέζει.

3. Ἡ τετρακτὺς τῶν ἀγαθῶν ἐστίν, ὁ πλοῦτος, ἡ τρυφή, ἡ ἀρετὴ,
 καὶ ἡ ἀθανασία.

4. Ἀφέτω τὴν οἰκείωσιν καὶ τὴν προσπάθειαν.

5. Ζήσεται ; ἢ θανεῖται ;

172. «Ὁ ποιητὴς Βραχμᾶς δίδωσι τὸν μὲν πλοῦτον εἰς μετὰ-
 »δοσιν, τὴν δὲ πτωχείαν εἰς ἀσκησιν· ἀλλ' οἱ μωροὶ
 »οὐκ ἀπολαμβάνουσι τὸν καρπὸν τοῦ πλούτου ¹ διὰ τῆς
 »μεταδόσεως, οὔτε τὰ τῆς πτωχείας, διὰ τῆς ἀσκήσεως,
 »δηλονότι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἀθανασίαν.
173. «Ὅτε, εἴτε πλούσιος, εἴτε πτωχὸς, ὃς ἐν ἀνέσει ἐστὶ, διὰ
 »τὸ μὴ ἔχειν φροντίδας καὶ περισπασμοὺς τῶν τοῦ κό-
 »σμου ², οὐκ ἀσχολεῖται περὶ τὸ πρακτέον ³, τί ποιή-
 »σειεν ἂν ἄλλος ταλαίπωρος ⁴ ;
174. «Ἡ πλεονεξία, ἡ αὐξανομένη τῇ προσδίδει τοῦ πλούτου,
 »καὶ πάσχειν ποιοῦσα τὸν ἔχοντα, παύεται διὰ τῆς ὀλι-
 »γαρκείας, καθὼς ἡ φλόξ τοῦ πυρὸς, ἡ αὐξανομένη τῇ
 »ἐπιθέσει τῶν ξύλων, σθέννυται διὰ τοῦ ὕδατος.
175. «Ἡ λαμπρὰ ἀνέσις ἀφανὴς γίνεται διὰ τῆς πλεονεξίας,
 »ὡς διὰ καταπετάσματος ⁵. ὅσον δ' ἀφαιρεῖται ἡ πλεο-
 »νεξία, τοσοῦτον καταφανὴς γίνεται ἡ ἀνεσις.
176. «Ὅστις ἀποβλέπει εἰς τὴν πλεονεξίαν, οὗτος οὐ βλέπει
 »τὴν ἀνέσιν, καὶ ἐμπροσθεν οὔσαν· ὅταν δ' ἐκ τῆς πλεο-
 »νεξίας ἀποστραφῇ ὁ ἄνθρωπος, τότε βλέπει τὴν ἀνέσιν.
177. «Οἱ σπουδὴν οὐ ποιοῦνται οὔτε εἰς ἐπίτευσιν τοῦ ἀγαθοῦ,
 »οὔτε εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐλθόντος κακοῦ, οὔτοι, καὶ περ
 »ζῶντες, λελυτρωμένοι εἰσι τοῦ δεσμοῦ τοῦ σώματος, ὡς

1. Ὁ μὲν καρπὸς τοῦ πλούτου, διὰ τῆς μεταδόσεως, ἐστὶν ἡ ἀπόλαυσις τοῦ οὐρανοῦ· ὁ δὲ καρπὸς τῆς πτωχείας, διὰ τῆς ἀσκήσεως, ἡ ἀθανασία.

2. Οὐκ ἔχει γυναῖκα καὶ παιδιά.

3. Οὐκ ἀσχολεῖται περὶ τὸ πρακτέον, ὁ μὲν πλούσιος δηλ. περὶ τὴν μετὰδοσιν, ὁ δὲ πτωχὸς περὶ τὴν ἀσκησιν.

4. Ὃς ἔχει φροντίδας καὶ περισπασμοὺς τῶν τοῦ κόσμου, δηλ. γυναῖκα καὶ παιδιά.

5. Καθὼς τὸ λαμπρὸν δωμάτιον ἀφανὲς γίνεται διὰ τοῦ καταπετάσματος.

» τὴν αὐτὴν διάθεσιν ἔχοντες ¹, εἴτε ἀγαθὰ, εἴτε κακὰ
» πάρεισιν.

178. «Ὁλβιοὶ εἰσιν ἐκεῖνοι, οἱ ἀφῆκον τὰ νόμιμα καὶ ἔθιμα
» ἔργα τῆς ἰδίας φυλῆς, καὶ τὰ κτήματα τοῦ οἴκου· ὁ γὰρ
» νοῦς αὐτῶν, ὡς λύχνος ἐστίν, ὁδῶν εἰς τὴν θείαν
» γνῶσιν, τὴν κεκαλυμμένην τῷ σκότει τῆς ἀγνοίας.

179. «Ἡ ψυχὴ, ἡ διαλύτατα διὰ τῆς θείας γνώσεως τὸν δε-
» σμὸν τῆς ἀγνοίας, καθαρὰ γίνεται, καὶ ἐνοῦται τῷ Bi-
» σνοῦ, τῷ πρωταίτιῳ τοῦ κόσμου.

180. «Ὁ φρόνησιν ἔχων βλέπει τὸν ἐντὸς ὄντα Θεὸν τῷ ἐσω-
» τερικῷ ὀφθαλμῷ, τῷ φωτισθέντι ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς
» θείας γνώσεως, ὃ διεσκέδασε τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας.»

181. Οὕτως ὁ ἄριστος τῶν ἡρώων, καὶ εἰδήμων τῶν τοῦ Νό-
μου Βήσμας, ἐδίδαξε τὸν Ἰουδιστίρχαν ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ
πολέμου τὰ τῆς θείας γνώσεως, λόγοις πολυειδέσι, ῥη-
θεῖσιν ἐν τοῖς ἀρχαιολογικοῖς βιβλίοις.

182. Σεβέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ καλὸς καὶ ἐγκρατὴς
Ἀμάρας. Ἐλαβε τέλος τὸ δωδέκατον βιβλίον τῆς Βαλα-
βαράτας, ἡ ὁδὸς ἐστὶν ἡδεῖα, εἰς ἣν ῥέει μέλι ἐκ τοῦ
λωτίου στόματος τοῦ Ἀμάρα.

183. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ, ὃ διαλαμβάνει περὶ τῶν προσηκόν-
των τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττεσθαι
ἐν δεινοῖς, καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως, ἐμπεριέχονται
ἐν ἐνὶ Κεφαλαίῳ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα καὶ ἐξ στίχοι, κατὰ
τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Πρώτου Κεφαλαίου.

τοῦ Δωδεκάτου Βιβλίου

τῆς Βαλαβαράτας.

1. Ἀδιάφοροί εἰσιν.

ΒΙΒΛ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

δ διαλαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν παρηγορίαν,
καὶ τὴν εἰς οὐρανὸν ἄροδον τοῦ Βήσμα.

1. Διατρυφῶν ἐμὲ ὁ Βεάσας, ὁ ὢν μέλας, ὡς τὸ δένδρον, ἡ Ταμάλα, καὶ ἀπόρροια τοῦ Βισνοῦ, οὗ ἐν τῷ λωτίῳ στόματι γλῶσσα ἐγένετο ἡ Σαρασβατή, εἰς τὸ ἐξερεύξασθαι λόγους πρὸς ὄφελος τοῦ κόσμου.
2. Ἀκούσας τῶν παρὰ τοῦ Βήσμα ὁ Ἰουδιστίρας, ἀναλαβὼν τὴν λύπην, ἐποίει ἐλεεινολογίας, σκυθρωπὸς ὢν, καὶ μετανοῶν ἐπὶ τοῖς πλημμελημένοις.
3. « Εἰ καὶ νενομοθετημένον ἐστὶ πράττεσθαι τι, τοῦτο οὐ
» δεῖ πράττεσθαι, ὅτε δυσάρετόν ἐστι καὶ ἄχαρι ¹ τοῖς
» ἀνθρώποις. Οἴμοι! ὅτι ὑπ' ἐμοῦ ἀνγρέθησαν οἱ καθ' αἵ-
» μα προσήκοντες διὰ τὴν βασιλείαν, ἧς τέλος ἐστὶν ὁ
» Ἄδης ².
4. « Οὗ τὸ γένειον εἰλκύετο ὑπ' ἐμοῦ μετὰ χαρᾶς, παιδίου
» ὄντος, εἰς τὸ ἐκμυζῆσαι τὸν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ χυ-

1. Νενομοθετημένον ἐστὶ θύειν βοῦν· νῦν δ' οὐ γίνεται τοιαύτη θυσία, ἐπειδὴ ἐξέλιπε τοιοῦτον ἔθος, καὶ διὰ τοῦτο δυσάρεστόν ἐστι καὶ ἄτοπον εἴτις πράττει. Νενομοθετημένον ἐστὶν ἀναιρεῖν ἐν πολέμῳ· ἀναιρεῖν ὁμῶς συγγενεῖς δυσάρεστον κρίνεται καὶ ἄχαρι.

2. Ἢ πρόξενός ἐστι τοῦ ἄδου.

» μὸν τῆς Ταμβούλας, οὗτος ὁ προπάτωρ ¹ ἀνῆρέθη ὑπ'
 » ἐμοῦ τοῦ διεστραμμένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυ-
 » μίᾱ. 'Ιού! 'Ιού!

5. Οὗ ταῖς χερσὶν ἐγὼ ἐκοσμούμην κοσμήμασι κατὰ πάντα
 » τὰ μέλη, καὶ ἐν ἀγκάλαις ἐφερόμην, οὗτος τετρωμένος
 » ἔβλεσι κατὰ πᾶν μέλος, ἐρρίφθη κατὰ γῆς ὑπ' ἐμοῦ τοῦ
 » διεστραμμένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυμίᾱ.

6. « Ὡς ἄνεσις οὐκ ἐγίνετο ἄνευ ἐμοῦ, οὗτος ὁ προπάτωρ,
 » ὁ ἀνίκητος τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς δαίμοσιν, ἐρωτηθεὶς
 » ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὴν νύκτα, τὸν τρόπον τοῦ θανάτου αὐ-
 » τοῦ, κατὰ τὴν ἡμέραν ἀνῆρέθη ὑπ' ἐμοῦ τοῦ διεστραμ-
 » μένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυμίᾱ.

7. « Ἰφ' οὗ ἐγὼ ἐδιδάχθην τὴν περὶ τὰ ὄπλα μάθησιν εἰς
 » ἡδεῖαν θεωρίαν τῆς τῶν ἐχθρῶν ἀναιρέσεως, οὗτος ὁ
 » προπάτωρ, διὰ τῆς αὐτῆς μαθήσεως ἀνῆρέθη ὑπ' ἐ-
 » μοῦ τοῦ διεστραμμένου τὴν καρδίαν, βασιλείας ἐπιθυ-
 » μίᾱ, »

8. Ὁ δὲ Βήσμας, ὁ ὀδυνώμενος τοῖς τραύμασι, χαρεῖς τὴν
 καρδίαν διὰ τὸ σέβας τοῦ 'Ιουδιστίρα, ἔφη αὐτῷ ὀδυρο-
 μένῳ, ἐξάγων ῥήματα ἀγλαὰ, ὡς τὰ κύματα τῆς μη-
 τρός αὐτοῦ Γαγγᾶς·

9. « Μὴ καταλυμαίνης, ὦ τέκνον, τὴν κρίσιν τοῦ νοῦς διὰ
 » τῆς λύπης, καθὼς τὸ πῦρ τὴν ἀναδενδράδα, διὰ τῆς
 » φλογός· οὔτε σὺ ἀνεῖλες ἐμέ, οὔτ' ὁ θάνατος, οὔθ' ὁ
 » χρόνος· ἀνῆρέθημεν δ' ἡμεῖς αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ἑαυτῶν
 » ἔργων.

10. « Τὰ ἔργα παίζουσιν ἀμόχθως μετὰ τῶν ψυχῶν, αἱ λαμ-
 » βάνουσι διάφορα σώματα κατὰ καιρὸν, γεγεννημένα ἐκ

1. Δηλαδή σύ.

» ἐκ τῆς εἰς τὰ τοῦ κόσμου προσπαθείας ¹, καθὼς τὰ παι-
 » δία παίζουσι μετὰ διαφόρων πηλίνων πλασμάτων ²,
 » ἃ πλάττουσιν εἰς παιδιάν.

11. « Ζωὴ στερεὰ ³ γίνεται τῷ τοιούτῳ ἀσυγκρίτῳ ἀνθρώπῳ,
 » ὃς ἐν νομίμοις ἔργοις ἀεὶ ἀσχολεῖται, καὶ εἰς καρπὸν
 » τῶν ἔργων οὐκ ἀποβλέπει· πρὸς δὲ, ὅλβος τῷ τοιούτῳ
 » γίνεται, τότε γένος αὐτοῦ καὶ ἡ μάθησις ἀγλαίαν λαμ-
 » βάνει. »

12. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, « Τίνι ἀγαθῷ
 » ἔργῳ ὁ ἄνθρωπος γνωρισθήσεται, ὅτι ἀγαθὰ πράττει ; »
 » ὁ υἱὸς τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς ἀπεκρίνατο·

13. « Ὅστις δωρεῖται δωρεὰς εἰς παντελῇ ἀπαλλαγὴν τοῦ
 » ἄχθους τῶν αἰτούντων, καὶ φυλάττει τὴν ἄρνησιν ἐν τῇ
 » ἑαυτοῦ καρδίᾳ ⁴, ὥς ἐν εἰρκτῇ, καὶ τὰ μὴ δοτέα ⁵ δι-
 » δωσι, καὶ οὐδεμίαν διαφορὰν βλέπει τοῦ οἰκείου καὶ
 » ἄλλοτρίου, ἄρα ὁ τοιοῦτος οὐ τιμᾶται ὑπὸ τῆς ἀπα-
 » θείας ⁶ ;

14. « Ὅστις καὶ τοῦ καταφεύγοντος ἐχθροῦ τὰ δεινὰ ἀφαι-
 » ρεῖται τῇ ἐγκαταλείψει τῆς οἰκείας ἀρετῆς καὶ τοῦ σώ-
 » ματος, καὶ τοῦ πλούτου, οὗτος ὁ ἀκένωτος θεσαυρὸς
 » τῆς ἀγαθότητος πάντα τόπον λαμπρύνει διὰ τῆς λαμ-
 » πρῆς αὐτοῦ φήμης.

1. Ὃταν ὁ ἄνθρωπος ἔχει προσπάθειαν εἰς τὰ τοῦ κόσμου, πάλιν εἰς τὸν κόσμον ἔρχεται ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ.

2. Ποτὲ μὲν τοῦτο τὸ σχῆμα πλάττουσι, ποτὲ δ' ἐκείνο.

3. Στερεὰ, δηλ. πολυχρόνιος.

4. Οὐκ ἐξάγει ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ τὸ ἀρνητικὸν οὐ.

5. Τὰ μὴ δοτέα, τουτέστι τὰ τιμιώτατα, ἢ πάντα τὰ ὄντα, ἃ οὐ δεῖ δίδοναι, ὅτε ἔχει κληρονόμους.

6. Ἀπαθὴς δηλ. ἐστίν· ἀπαθὴς δὲ ὧν οὐ μετασωματοῦται, ἀλλ' ἀθά-
 νατος γίνεται.

15. « Ὁ ἀγαθὸς τὴν καρδίαν καὶ ἀνεξίκακος ὢν, γελῶν
 » ἐλέπει τὸν ποιήσαντα κακὰ, ταῦτα διανοούμενος·
 » Οὗτος μέγας εὐεργέτης ἐστὶν ἐμοῦ, ἐπεὶ δὴ τὰ προγεγε-
 » μένα μοι ἀμαρτήματα ἐξήλειψε διὰ τῆς πρὸς ἐμὲ κα-
 » κοποιῆας. »
16. « Καθαρὸς τὴν καρδίαν ἐστὶν ἐκεῖνος, ὃς, ὀργιζόμενος
 » κατ' ἐχθροῦ, χιλιάκις μεγάλα πταίσαντος, ἀφίησιν αὐ-
 » τὸν μετὰ τιμῆς, καίτοι ἔχει ἐν χερσὶν εἰς ἀνάρσεις,
 » εὐσπλαγχνος γινόμενος πρὸς αὐτὸν, ταπεινῶς ἰκε-
 » τεύοντα. »
17. « Ὁ Φιλαλήτης, ὁ ὢν εὐφρων καὶ καρτερικὸς, οὐ λέγει
 » τὴν ἀλήθειαν, καὶ περ βιαζόμενος ¹, ἐξ ἧς ἄλλος με-
 » γάλα κακὰ πείσεται, καὶ ἐξ ἧς μικροπρέπεια καὶ εὐτέ-
 » λεια φανήσεται. »
18. « Ὅστις, ἐνθυμούμενος τὰ τῆς προτέρας γεννήσεως, καὶ
 » γινώσκων, οὐ λαμβάνει τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον, τὸν ἀπο-
 » ταμιευθέντα ἐν τῇ προτέρα ζωῇ, καὶ περ ὄντα εὐκολον
 » ληφθῆναι, οὗτός ἐστι σοφὸς, καὶ ἀγαθὸς ἀπλαστος. »
19. « Οὗ τινος ἡ καρδία οὐ σκανδαλίζεται ὑπὸ γυναικῶν,
 » ἔρωτι κατεχομένων, καὶ βιαζομένων αὐτὸν εἰς συνου-
 » σίαν, ὡς εἰς θεραπείαν τοῦ οὗ ἔχουσι πάθους, τούτου
 » οὐδὲ τὸ πολλοστημόριον ἀρετῆς ἔχει, οὔτε ὁ κατὰ νόμον
 » γήμας γυναῖκα, οὔτε ὁ ἄγαμος καὶ παρθένος. »
20. « Ὅστις ἀνέραςτος μὲν ἐστὶ γυναικὸς, τῆς προξενούσης
 » μεγάλην παράνοιαν, ἐραστῆς δὲ τοῦ ποιεῖν εὐεργισίας
 » πρὸς ἄλλους, καὶ οὐδαμῶς φροντίζει τῶν ἡδονῶν καὶ
 » τρυφῶν, οὗτος ἀπολαμβάνει κυρίως ἄνεσιν. »

1. Οὐ λέγει ἀλήθειαν ἐπ' ἀνθρώπου, ὃς κινδυνεύει εἰς τὴν ζωὴν, οὐδὲ λέγει, ὡς ἀτιμίαν παρὰ τινος ἔλαβεν, ἢ λιτὸν βρῶμα ἔφαγε.

21. « Μεγαλόφρων ἐστὶν ἐκεῖνος, καὶ χαρὰν χαίρει ἀνείκα-
 » στον, ὃς ἀφῆκε πᾶν ἔθιμον, καὶ πᾶσαν ἄσκησιν, καὶ
 » πᾶσαν ἡδονὴν καὶ τρυφήν, καὶ ἔγνω ἑαυτὸν εἰκόνα τοῦ
 » θεοῦ Σίβᾶ ¹.
22. « Ὅσοι οὐτ' ἐπαινοῦσιν ἑαυτούς, οὔτε ψέγουσιν ἄλλους,
 » οὔτε τοὺς αἰτοῦντας ἀποβάλλουσιν, οὔτε αὐτοὶ αἰτοῦσιν
 » ἄλλους, καὶ ὅσων τὰ κλέη ἀγλαΐζονται, καθὼς τὰ κύ-
 » ματα θαλάσσης ἀμβροσίας, οὔτοι ὑπέρτεροί εἰσι πάντων.
23. « Ὅστις ἐνίκησε τὰ ἐξ πάθη ², τοὺς ἐχθροὺς τῆς ψυχῆς,
 » νουνεχῆς ὢν καὶ ἀνδρεῖος, οὗτος ἀναπαύεται ὑπὸ τὴν
 » ἰλαρότητα, ὡς ὑπὸ σκιὰν δένδρου, καὶ ἀναψύχεται, ὡς
 » ῥιπιδίοις ³, τοῖς κινουμένοις κύμασι τῆς Γαγγᾶς καὶ
 » τῆς Ἰαμουναῆς ⁴.
24. « Εὐκλεῆς καὶ εὐδαίμων γίνεται ἐκεῖνος, ὃς δωρεῖται κα-
 » τὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ νόμου, καὶ ἐναγίζει κατὰ τὴν ἐν-
 » τολὴν, καὶ πορεύεται εἰς ἁγίους τόπους κατὰ τὴν ἐντο-
 » λὴν, καὶ γινώσκει τὴν τοῦ κόσμου ματαιότητα.
25. « Ὅλβιοί εἰσιν, οἳ, εὐλαβεῖς ὄντες, σέβονται τὸν Σίβαν,
 » τὸν ἔχοντα, ὡς στέμμα, τὴν διχότομον Σελήνην, οὗ
 » τὴν δύναμιν ἱκανὸς ἐστὶν εἰπεῖν ὁ ὑπερένδοξος Βισνοῦς,
 » ὃς ἐστὶν ὅμοιος ἐκείνῳ. »
26. Τοῦ μὲν βασιλέως Ἰουδιστίρα ἐρωτῶντος, τοῦ δὲ Βήσμα
 ἀποκρινομένου, ὁ Κρισναῆς λόγον ἐξηρεύξατο βαθὺν ⁵, ὡς

1. Γινώσκει, ὡς ἡ ψυχὴ αὐτοῦ αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς, καὶ ἀμαθὴς, καθὼς καὶ ἐκεῖνος.

2. Ἐξ πάθη τῆς ψυχῆς εἰσιν, ἡ ἐπιθυμία, ὁ θυμὸς, ἡ πλεονεξία, ἡ ἄγνοια, ἡ ὑπερηφάνεια, καὶ ὁ φθόνος.

3. Καθὼς ὁ βασιλεὺς, νικήσας τοὺς ἐχθροὺς, ἔχει σκιαδίου ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ ῥιπίζεται ῥιπιδίοις.

4. Ἐσυχάζει ἔνθα μιγνύεται ἡ Γαγγὰ, καὶ ἡ Ἰαμουνά.

5. Εἴρηκε δηλ. μεγαλοφώνως.

τὸν ἦχον τῶν ἑπτὰ θαλασσῶν, τῶν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ ¹.

27. « Καὶ οἱ θεωρητικοὶ πάντες, οἱ πάντα γινώσκοντες, καὶ
 » αἰεὶ αὐξάνουσιν τὴν τῆς γνώσεως δύναμιν ἔχοντες, οὐκ
 » εἶδον τὸ πέρας τοῦ αἰθέρος, ὅς ἐστι τὸ ὄγδον μέρος
 » τοῦ σώματος τοῦ Σίβας ².

28. « Τοῦτου τοῦ Θεοῦ Σίβας ἐν ἐκάστη τριχὶ τοῦ σώματος
 » πολλαὶ τοιαῦται Βραχμάνδαι ³ ἔνευσιν· ἡ δὲ μεγαλειό-
 » της αὐτοῦ ἀνεκδιήγητός ἐστι καὶ τῷ Βραχμᾷ καὶ τῷ
 » Βισνοῦ, οἳ κατὰ μέρος εἰσὶν ἐν ἐκείναις ταῖς ἀπείροις
 » Βραχμάνδαις ⁴.

29. « Ὅ,τι ὑποκείμενον ἐλέπει ὁ ὀφθαλμός, ὅ,τι διανοεῖται
 » ἡ διάνοια, καὶ ὅ,τι ἡ γλῶσσα λέγει, τοῦτο ἀθανασίας
 » ἐστὶ πρόξενον διὰ τῆς θεωρητικῆς γνώσεως, ὅτι τὸ πᾶν
 » αὐτός ἐστιν ὁ Σίβας ⁵.

30. « Ὁ Βισνοῦς, οὗ ἐν μὲν τῷ ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ λωτῷ κάθη-
 » ται ὁ Βραχμᾶς, ἐν δὲ τῇ γαστρὶ ἐστὶν ὁ τριττός κό-
 » σμος, ἀναπαύεται ποῦ ἐν τῷ ὠκεανῷ, τῷ συνιστάντι

1. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἑπτὰ γαῖαι εἰσι, περίξ δὲ τῶν γαιῶν ἑπτὰ θά-
 λασσαι· καὶ ὁ μὲν Θεός ἐστιν ἐν τῷ παντί, τὸ δὲ πᾶν ἐν τῷ Θεῷ.

2. Τὰ πέντε στοιχεῖα, ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, καὶ ἡ καθόλου ψυχὴ,
 ὀκτώ εἰσιν, ἐξ ὧν συνίσταται τὸ σῶμα τοῦ Σίβας, ὅ,τι αὐτός ἐστι τὸ πᾶν·
 ὅτε δὲ ὁ αἰθὴρ, ὅς ἐστιν ἐν τῶν ὀκτῶ συστατικῶν τοῦ σώματος τοῦ Σίβας,
 ἀπέραντός ἐστι καὶ ἀπεριόριστος, καὶ ἄγνωστος καὶ τοῖς θεωρητικοῖς, πό-
 σῳ μᾶλλον αὐτός ὁ Σίβας;

3. Βραχμάνδα ἐφερμηνεύεται θεῖον ὦν, ὅ ἐστι τὸ πᾶν, ὁ οὐράνιος, ὁ
 ἐπιγῆνιος, καὶ ὁ καταγῆνιος κόσμος.

4. Ἐν ἐκάστη Βραχμάνδᾳ Βραχμᾶς ἐστὶ καὶ Βισνοῦς· ἅπαντες δ' ἐνω-
 θέντες οὐ δύνανται ἐκφράσαι τὴν μεγαλειότητα τοῦ Σίβας. Ἐκ τούτου
 ἀποδεικνύεται, ὡς ὁ μὲν Σίβας κρείττων, ὁ δὲ Βισνοῦς καὶ ὁ Βραχμᾶς
 ἥττονες. Ἐπαινος τοῦ Σίβας.

5. Διὰ τῆς δυνάμεως ὅ,τι αὐτοῦ ἕκαστον τῶν ὄντων τὸ εἶναι ἔχει.

- » ἐκ τοῦ ρεύσαντος ἰδρώτος τῆς κεφαλῆς τοῦ Σίβα ¹.
31. « Ὑπερτερεῖ πάντων ὁ τριόφθαλμος μέγας θεὸς Σίβας, ὃς
 » καταβάλλει τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς ², καὶ διὰ τῆς Θε-
 » λήσεως, ἐνεργείας καὶ γνώσεως ποιεῖ, τρέφει, καὶ ὀλλύει
 » τὸ πᾶν ³. »
32. Οὕτω λέγοντος τοῦ Κρισναῖ, ὁ Βήσμας, θεὸς ἐν καρδίᾳ
 τὸν Σίβαν, ἐθεώρει αὐτὸν νοερῶς ἐν ἡσυχίᾳ· οἱ δὲ περὶ
 τὸν Ἰουδιστίραν, θέντες ἐπὶ τοῦ μετώπου τὰς χεῖρας μετὰ
 φρίκης, ἐβυθίσθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς θεωρίαν.
33. Ἀνανηψάντων δὲ πάντων μετὰ τὸ τέλος τῆς πρὸς τὸν
 Σίβαν θεωρίας, ὁ Βήσμας ἐξηρεύξατο φωνήν, καθὼς ὁ
 ἀλέκτωρ μετὰ τὸ τέλος τῆς θαθείας νυκτὸς, ἐξεγερθέντων
 τῶν ἀνθρώπων·
34. « Ὅπου ἡ διάνοια πορεύεται, ἔστω καὶ εἰς χόρτον, ἐκεῖ
 » οἱ φρόνιμοι μετὰ χαρᾶς ἀναπλάττοντες θεωροῦσι τὸ σῶ-
 » μα τοῦ Σίβα, κεκοσμημένον τοῖς ὄφρεσι, καὶ τῇ Γαγγᾷ,
 » καὶ τῇ ἡμισελήνῳ.
35. « Ὅστις ἔχει μίαν μόνην τῶν ἀρετῶν, ἣν εἶπον, οὗτος
 » ἔχει πάντα τὰ ἔργα δοῦλα ⁴. ὅστις δ' ἔχει πάσας τὰς
 » ἀρετὰς, ὅσας εἶπον, οὗτος οἰκὸς ἐστὶ τοῦ θεοῦ Σίβα.
36. « Ὡ γινῶστα τῶν τοῦ νόμου, καὶ ἀγαθουργῇ βασιλεῦ, ἀναι-
 » ρεθέντων τῶν συγγενῶν σου ὑπὸ τῶν οἰκείων ἔργων, μὴ

¹ Μυθολογοῦσιν, ὡς ὁ ὤκεανός συνέστη ἐκ τοῦ ἰδρώτος τοῦ θεοῦ Σίβα.

² Ἐμπροσθεν αὐτοῦ οὐδέν ἐστι τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς, ἐπειδὴ ὑπέρ-
 φωτός ἐστιν.

³ Διὰ μὲν τῆς θελήσεως ποιεῖ, διὰ δὲ τῆς ἐνεργείας τρέφει, διὰ δὲ
 τῆς γνώσεως ὀλλύει τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου.

⁴ Δηλ. ἀπαλλάττεται τῶν ἁμαρτημάτων, οὐ δεδωμένος ἐστὶ τοῖς
 ἔργοις.

» λυποῦ, ματαίως ὑποπτεύων· κυβέρνα δὲ τὴν γῆν, ποιῶν
» πᾶν ἀγαθὸν καὶ νόμιμον ἔργον. »

37. Ἐλθὼν δὲ τηνικαῦτα ὁ ἔφορος τοῦ λόγου Βριχασπατῆς, ὁψόμενος τὸν πάσχοντα μαθητὴν, προσκυνηθεὶς τε καὶ ἐρωτηθεὶς, διηγήσατο τὴν ἣν λαμβάνει στάσιν ἐκ τῶν ἔργων μετὰ θάνατον τὸ σῶμα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

38. Προσκυνηθεὶς δ' ὁ Βήσμας ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα, καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς φύσεως τοῦ κόσμου, διηγήσατο πάντα, τέλειος ὢν εἰς τὴν μάθησιν τῆς Βέδας καὶ πάσης ἐπιστήμης.

39. Ἐξαποσταθέντες δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν παρὰ τοῦ Βήσμα, τῇ προσταγῇ τοῦ Βεάσα, εἰς τὸ βουλευτήριον, τὸ ὃν ὤνευ προστάτου, ἤλθον εἰς τὴν πόλιν ἐφ' ἀρμάτων, ὑπερβαινόντων τὸν ἄνεμον τῇ ταχυτῇτι.

40. Τηνικαῦτα ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν Βήσμας, περικυκλούμενος ὑπὸ Βραχμάνων, καὶ πεπαρμένον ἔχων τὸ σῶμα βέλεσι πολλοῖς, ἐφαίνετο ὡς λωτὸς, περικυκλούμενος ὑπὸ χηνῶν καὶ βομβυλίων.

41. Ὁ δὲ Ἰουδιστίρας ἡγλαΐζετο ἐν τῇ πόλει, ἀδιάφορος ὢν πρὸς οἰκείους καὶ ἀλλοτρίους, δωρητικὸς, κυβερνητικὸς, ἀγαθοεργὸς, εὐθυμὸς καὶ ἀπαθής.

42. Εἰς θερινὰς δὲ τροπὰς τρεπομένου τοῦ Ἡλίου, ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, παραλαβὼν τὸν Κρισνάν καὶ τοὺς ἀδελφούς, παρεγένετο εἰς τὴν γῆν ἐκείνην, ἔνθα ἔκειτο ὁ Βήσμας.

43. Προσκυνήσας δὲ τὸν Βήσμαν, ὃς εἶχε κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ὢν ἐν θεωρίᾳ, καὶ λαμπρὸς ἦν κατὰ τὸ κλέος, ὡς ἡ Σελήνη, ἔφη· « Ὁ Ἰουδιστίρας προσκυνεῖ σε· » καὶ πειτα ἐκάθισεν ἐνώπιον αὐτοῦ.

44. Ὁ δὲ Βήσμας, ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς, οὗ εἰς τὸ λώτιον πρόσωπον ἀπέβλεπον πολλοὶ ὅσοι Βραχμᾶνες, ὄντες ἐν

- ἀφωνία, καὶ ἰδὼν τὴν σύνοδον, ἔφη τῷ Ἰουδιστίρᾳ·
45. «Εἰς καλὸν ἐφάνης σήμερον· ἐγὼ δὴ μῆνας κεῖμαι ἐπὶ
» βελῶν· νῦν δέ, τοῦ Ἡλίου ἐλθόντος ἐπὶ τροπὰς θερινὰς,
» ἅπειμι εἰς χώραν ἀγαθὴν.»
46. Τοιαῦτ' ἄττα εἰπὼν ὁ Βήσμας, στρέψας τοὺς ἐφθαλμοὺς,
εἶπε πρὸς τὸν Δρυταράστραν· «Μὴ ἔσο ἄθυμος· εὐθυμος
» δ' ὦν, εὖφρανε, ὡς υἱὸν, τὸν βασιλέα Ἰουδιστίραν.»
47. Ὑμνήσας δ' ἔπειτα τὸν Κρισνᾶν, καὶ προσκυνήσας αὐτόν,
καὶ λαβὼν ἄδειαν παρ' αὐτοῦ, ἀφῆκεν ὁ μεγαλόφρων τὸ
σῶμα, ἐξ οὗ ἐξῆλθον τὰ βέλη πάντα τῇ ἐπισχέσει τῆς
πνοῆς ¹.
48. Τὸ δὲ πνεῦμα, διαρρήξαν τὴν κορυφὴν τοῦ Βήσμα, ἐξῆλ-
θεν, ὡς φῶς, καὶ λάμψιν ἡλιακὴν περὶ τὸ σῶμα ἐποίη-
σε τοσαύτην, ὅση οὐδέποτε πρῶτην ἐγένετο· καῖπειτα
ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.
49. Ἐτοιμάσαντος δὲ τοῦ Ἰουῖουτσοῦ κλίνην λαμπράν, τε-
θεὶς ἐπ' αὐτῆς ὁ νεκρὸς, ἐκομίζετο ἐπὶ τὴν πυρὰν τὴν ἐκ
ξύλων Σανδάνου· καὶ ὁ μὲν Ἰουδιστίρας ἐκράτει σκιάδιον
ἐπὶ τοῦ νεκροῦ· ὁ δὲ Βήσμας καὶ ὁ Ἀρζούνας ἐρρίπιζον
ἐκατέρωθεν ῥιπιδίοις.
50. Τοῦ μὲν οὖν σώματος τοῦ Βήσμα ἐν ἀγκάλαις τοῦ πυρὸς
τεθέντος ² διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς λάμψεως, ἣν εἶχον
ἄμφω, οἱ περὶ τὸν Ἰουδιστίραν ἐλούσαντο ἐν τοῖς ὕδασι
τῆς Γαγγᾶς.
51. Ἡ δὲ Γαγγὰ, λαβοῦσα τὴν προτέραν ἐκείνην μορφήν ³,
μεγάλως ἐθρῆνει λέγουσα· «Ἰού! ἰού! σὺ, υἱέ, ἀναιρεθεὶς

1. Ἐπέσχε τὴν πνοήν· ἐκ δὲ τῆς ἐπισχέσεως τῆς πνοῆς ἐξῆλθον τὰ βέλη ἐκ τοῦ σώματος, καῖπειτα ἐξέπνευσε.

2. Δηλ. κατακαυθέντος.

3. Δηλ. ἐκείνην τὴν γυναικεῖαν μορφήν, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Βήσμας.

« ὑπὸ τοῦ Σικανδῆ, ὡς ἐλέφας ὑπὸ κώνωπος, ποῖ ἐπο-
 « ρεύθης ; » Παρηγορουμένη δ' ὑπὸ τοῦ Κρισινᾶ οὕτως·
 « Ὁ υἱός σου ἀνίκητος ἦν καὶ αὐτῷ τῷ Ἰνδρᾶ· ἔθανε δὲ
 « τῇ οἰκείᾳ θελήσει, εἰς τὸ λαβεῖν θεῖον σῶμα· μὴ οὖν
 « θρήνει, » ἠσύχασε καὶ αὐτὴ καὶ πάντες οἱ ἰχθύες ¹.

52. Προσκυνήσας δ' ὁ Ἰουδιστίρας τὸ τῆς Γαγγᾶς ὕδωρ, ὃ
 ῥέει ἐκ τοῦ πλοκάμου τοῦ Σίβα, ὡς ἐκ στάμνου, εἰς ὠφέ-
 λειαν τοῦ κόσμου, ἐπανέζευξεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν
 ἀκολούθων, αὐξάνων τῇ ἡρωϊκῇ ἀνδρείᾳ καθ' ἐκάστην.
53. Σεβέσθω ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα, κ.τ.λ. ἔλαβε
 τέλος αὕτη ἡ δεκάτη τρίτη Πάρβα, ἡ διαλαμβάνει *Περὶ*
παρηγορίας, τοῦ μεγάλου Ποιήματος τῆς Βαλαβαράτας,
 ἡ συνετάχθη ὑπὸ τῆς γλώττης ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα.
54. Ἐν ταύτῃ τῇ Πάρβα ἐν ἐνὶ κεφαλαίῳ ἐμπεριέχονται στί-
 χοι ὀγδοήκοντα καὶ ἕξ, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Δεκάτου Τρίτου Βιβλίου

τῆς

Βαλαβαράτας.

-
4. Ταρattoμένης τῆς Γαγγᾶς, ἐταράττοντο καὶ οἱ ἰχθύες.
-

BIB. * ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἵπποθυσίας.

1. Εἰς χαρὰν ὑμῶν ἔστω ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ὡς δένδρον πέραν τοῦ ὠκεανοῦ τούτου τοῦ κόσμου, οὗ τὸ ἄνθος, ὁ λόγος, οὐκ ἔρχεται εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἀτυχοῦς καὶ κακοδαίμονος ¹.
2. Πισῶν δ' ἔπειτα ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας εἰς πέλαγος ἀνίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βήσμα, ἀνελήφθη εὐθέως ὑπὸ τοῦ Δρυταράστρα, Κρισνᾶ, καὶ Βεάσα,
3. Ὡν ἐκ τῆς συμβουλῆς γνώμην ἔθετο τελέσαι ἵπποθυσίαν, ἥ καταπυρπολεῖ τὰ ἀμαρτήματα, καθὼς ἡ φλόξ τοῦ πυρὸς τὰ δένδρα.
4. Ἄμοιρος δ' ὢν πλούτου, ὃν κατηνάλωσεν εἰς πόλεμον, πολλὴν εἶχε λύπην καὶ ἀπορίαν ἐν τελεσιουργίᾳ τοιαύτης μεγάλης θυσίας, καθὼς ὁ ἄμοιρος νοὸς ἐν κτήσει παιδείας.
5. Πρὸς ὃν ἔφη ὁ Βεάσας· « Πολὺς χρυσὸς, ὃς ἀπελείφθη

* Τὸ χειρόγραφον φέρει Κεφάλαιον.

1. Ἀτυχὴς ἐκεῖνός ἐστιν, ὃς οὐκ ἀκούει τοῦ λόγου τοῦ Βεάσα, τοῦ ὄντος ἔξω τοῦ πολυταράχου κόσμου, τοῦ ἀπαθοῦς δηλ. καὶ ἁγίου, καθὼς δυστυχὴς ἐστὶν ἐκεῖνος καὶ ἄπορος, ὃς οὐ δύναται ἀπολαῦσαι τοῦ ἄνθους δένδρου, τοῦ ὄντος πέραν τοῦ ὠκεανοῦ, δηλ. μακρὰν πτωχὸς γὰρ ὢν, οὐ δύναται ὠνήσασθαι, ὥς πολῦτιμον.

- ἐκ τῆς θυσίας τοῦ βασιλέως Μαρούττα, κεῖται, ὡς παῖς,
 • ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ.
6. « Τοῦτον τὸν χρυσὸν λαβὼν, βασιλεῦ, τέλεσον μεγάλην
 » θυσίαν· καὶ τὸν μὲν κόσμον ἐξω ὀφειλήματος ποιήσον ¹,
 » τὰ δὲ πλήθη τῶν ἐγκλημάτων ἐξάλειψον. »
7. Ταῦτα εἰπὼν τῷ βασιλεῖ ὁ Βεάσας, ὁ προσκυνούμενος ὑπὸ
 τῶν θεῶν, λαβὼν ἄδειαν, ἀνῆλθεν εὐθέως, ὡς ἀστραπή,
 εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν ὁσίων.
8. Παρὰ κληθεὶς δ' ὁ Κρισναῖς ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα ἐν τῇ κατ'
 οἶκον διατριβῇ, εἰς τὸ εἰπεῖν τὴν Γητὰν ἐκείνην, εἶπε πάλιν
 αὐτὴν ἐν ἄλλοις λόγοις ². τοῦ γὰρ ἡ φράσις ἐκείνη·
9. Ἡ δὲ Δβαρική ³ χαροποιὰ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Κρισναῖ, ἐλ-
 θόντος, ὃς ὑπέσχετο τῷ Ἰουδιστίρᾳ ἀναστρέφειν ἐν ἀρχῇ
 τῆς τελεσθησομένης θυσίας.
10. Βουλόμενος δ' ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας θυσίαν τελέσαι,
 ἐκόμισεν ἐκ τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ ἐκεῖνον τὸν χρυσόν, ὃς ἦν
 καρπὸς τοῦ δένδρου τῆς πρὸς τὸν Σίβαν θεραπείας.
11. Ἐπειδὴ δ' ὁ Θεὸς Κρισναῖς ἦν αἰεὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἰου-
 διστίρα, διὰ τοῦτο ἐπανῆλθε ταχέως, ἐννοῶν τὴν περὶ τῆς
 θυσίας γνώμην ἐκεῖνου.
12. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐγέννησεν ἡ Οὐτταρὰ υἱόν, κεκαυμέ-
 νον ἐκ τοῦ βέλους τοῦ Ἀσβατάμα, καθὼς τὸ δένδρον γεν-
 νᾷ καρπὸν ἄχρηστον ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἀνέμου.
13. Ἐλεήσας δ' ὁ Κρισναῖς θρηνούσας, τὴν Πριτάν, καὶ τὴν
 Σουβαδράν, καὶ τὰς λοιπὰς γυναῖκας, ἐζώωσε τὸν παῖδα
 εὐθέως τῇ ὁράσει, καθὼς τὸ νέφος τὸν βᾶτραχον τῇ ἐροχῇ.
14. Ὦνόμασε δ' αὐτὸν Παριξίταν ἐτυμολογικῶς, διότι ἐ-

1. Δηλ. πάντας πλουσίους ποιήσον διὰ τῶν δωρεῶν.

2. Ἦν τὸ αὐτὸ μὲν νόημα, ἄλλαι δὲ λέξεις.

3. Λέγεται καὶ Δβαρακά.

γεννήθη ἐν τῷ διεφθαρμένῳ γένει τῶν Καουραβῶν ¹.

15. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Βεάσα παρασκευὴ πολυτελής καὶ πολυθύμαστος ἐγένετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, εἰς τελεσιουργίαν τῆς θυσίας.

16. Ἀπολύσας δ' ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας ἵππον μέλανα ², φυλαττόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, ἤρξατο τῆς θυσίας κατὰ τὸν νόμον, ἐν τῷ τέλει τῆς πληρουμένης σελήνης τοῦ Μαρτίου μηνός.

17. Ἐπειδὴ δὲ ἐπετάχθη ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα ὁ Ἀρζούνας, ἵνα μὴ τις τῶν βασιλέων ἀναιρεθῇ, διὰ τοῦτο ἐταπείνου μόνον τοὺς βασιλεῖς, καθὼς ὁ ἄνεμος τοὺς θάμνους.

18. Ἀκολουθῶν δὲ τῷ ἵππῳ ὁ Ἀρζούνας, νικήσας ἐν τρισὶν ἡμέραις τὸν βασιλέα τῆς Πραγγοτίσσης χώρας Βαζραδάταν, ἀφίκετο εἰς τὴν χώραν Σιδουῖν.

19. Ἡ δὲ Δουσσαλά, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δουριοδάνα, ἐλεεινὴ οὖσα, δακρυρροῦσα, ἐν ἀγκάλαις ἔχουσα παιδα, ὡς λωτὸς ἔχων ρανίδας δρόσου, καὶ χῆνα πλησίον, ἐλθοῦσα πρὸς τὸν

20. εὖσπλαχνον Ἀρζούναν, ὃς ἐγένετο ὄλεθρος, ὡς τὸ ὕδροφόρον νέφος τοῦ πυρός, τοῦ θυμοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Σινδοῦς Ζαῖατράτα ³, ἔφη·

21. « ὦ ἀδελφε, ὁ ἐμὸς υἱὸς ἐκ μόνου τοῦ ἀκουσθέντος ὀνόματός σου ἔλαβεν ἀνυπαρξίαν ⁴, καθὼς ἡ γένεσις τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει ἀνυπαρξίαν ἐκ μόνου τοῦ ἀκουσθέντος ὀνόματος τοῦ Σίβα ⁵.

1. Οὐδεὶς γὰρ ἔμεινεν ἐν τῷ γένει· καὶ οἱ υἱοὶ γὰρ τοῦ Δρυταράστρα ἀπέθανον, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν Πανδοιδῶν.

2. Ὁ Ζαῖμινῆς, ὃς γράφει εἰς πλάτος περὶ ἐκείνης τῆς θυσίας, λέγει ὡς ὁ ἵππος ἦν πολυχρώματος.

3. Ὁ Ζαῖατράτας ἀνὴρ ἦν τῆς Δουσσαλᾶς, ὃς ἀνῆρέθη πρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα.

4. Δηλ. ἀπέθανε.

5. Οὗ μεταγεννῶνται δηλ.

22. « Οὗτος, ὁ παῖς υἱωνός ἐστι τοῦ Ζαΐατράτα, καὶ υἱὸς τοῦ
 » υἱοῦ μου· γενοῦ οὖν τούτου προστάτης εἰς κτῆσιν τῆς
 » βασιλείας. »
23. Ἀκούσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὸν θάνατον τοῦ ἑαυτοῦ συγγε-
 νοῦς, ἐμέμψατο τῇ ἑαυτοῦ ἀφίξει κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη·
 καὶ χειροτονήσας βασιλέα τὸν παῖδα, παρηγόρησεν ἐκεί-
 νην τὴν Δουσσαλάν.
24. Ξηραίνων δὲ τῇ ἑαυτοῦ θερμότητι τὸ κλέος τῶν ἐχθρῶν,
 ὡς ὁ ἥλιος τὸ ὕδωρ, ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν Μανιπούραν,
 καθὼς ὁ ἥλιος εἰς τὴν πόλιν Πασσαπανιπούραν ¹.
25. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκείνης τῆς χώρας, Βαβρουβαχάνας ²
 τοῦνομα, ἦλθε μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ προσεκύ-
 νησεν τὸν Ἀρζούναν ὕψωσ καὶ εὐλαβῶς.
26. Ἐπιθυμῶν δ' ὁ Ἀρζούνας ἰδεῖν τὴν ἀνδρείαν τοῦ υἱοῦ,
 ἔλεξε λόγον, εἰς θαῦμα φέροντα τὰς καρδίας τοῦ στρατοῦ·
27. « Οὐκ ἔστιν ἡδεῖά μοι καὶ ἀρεστὴ ἡ πρὸς ἐμέ σου προ-
 » σκύνησις, ἡ οὖτα ἄνευ πολέμου· παρὰ μὲν γὰρ τοῖς
 » Σούδραις τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ σέβας θεωρεῖται ἐκ τῆς
 » ἡλικίας, παρὰ δὲ τοῖς Ξατραῖς ἐκ τῆς ἀνδρείας. »
28. Τηνικαῦτα ἡ ὀφιογενὴς Οὐλουπὴ, ἡ σύνευνος τοῦ Ἀρ-
 ζούνα, διαρρήξασα τὴν γῆν, ἐξῆλθε καὶ εἶπε πρὸς τὸν
 μεγαλοβραχίονα Βαβρουβαχάναν·
29. « Ὁ σὸς πατήρ, τέκνον, ὁ τῶν ἐχθρῶν ὀλέτωρ, ἐπιθυ-
 » μῶν θεωρῆσαι τὴν σὴν ἀνδρείαν, μάχην θέλει, ὡς ξένιαν
 » καὶ ὑποδοχὴν. »
30. Ἀκούσας ὁ Βαβρουβαχάνας, ἀφῆκε τὰ τῆς ξενίας καὶ ὑπο-
 δοχῆς, καὶ ἀναβὰς τὸ ἄρμα, ἔκαμψε τὸ τόξον ἑαυτοῦ καὶ
 τὴν ὀφρὺν ὀμοῦ.

1. Πασσαναπούρα, ἡ πόλις τοῦ Βαρούνα, ἥ ἐστι κατὰ τὴν δύσιν.

2. Υἱὸς ἦν τοῦ Ἀρζούνα ἐκ τῆς Σιτραγκάδας.

31. Πόλεμον οὖν συνεκρότησαν ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός, ἐπισκιάσαντες τὸν Ἥλιον τοῖς βέλεσιν, ὥσπερ μὴ ἀνεχόμενοι ἐξ αἰσχύνης δεῖξαι ἑαυτοὺς τῷ κόσμῳ.
32. Τούτων τὰ θέλη ἀνιόντα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ κατιόντα εἰς τὴν γῆν, καὶ διὰ τῆς γῆς εἰσδύοντα εἰς τὸν καταχθόνιον κόσμον, ἐδείκνυν πῶς τὸν τόπον τῆς φήμης αὐτῶν¹.
33. Ὁ μὲν οὖν Βαθρουβαχάνας, οὗ ὁ ἡνίοχος ἀντρεῖθη ὑπὸ τοῦ Ἀρζούνα, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἄρματος, θυμούμενος, ὥσπερ λέων ἀπὸ κορυφῆς ὄρους.
34. Τὰ δὲ θέλη τοῦ Ἀρζούνα, διαρρηγνύμενα τοῖς βέλεσι τοῦ Βαθρουβαχάνα, ἐπιπτον ἄπρακτα, καθὼς αἱ φλόγες τοῦ πυρὸς τοῖς ἐκ τοῦ νέφους ὕδασι.
35. Γανωθείς δὲ λίαν τὴν καρδίαν ὁ Ἀρζούνας ἐπὶ τῷ δεινῷ πολέμῳ τοῦ υἱοῦ, ἔβαλλε θέλη ἀτόνως καὶ χάνωνς.
36. Βληθεὶς δὲ τὸ στήθος καιρίως βέλει τοῦ Βαθρουβαχάνα, διαταραχθεὶς, ἔπεσεν, ὡς ὄρος ἐλκθὲν σκηπτῷ.
37. Τοῦ μὲν δὴ Ἀρζούνα, τοῦ νικητοῦ τῶν τριῶν κόσμων, καὶ ἀνίκητου καὶ αὐτῷ τῷ Σίβα ἐν πολέμῳ, τρωθέντος βέλει, φωνὴ ἐγένετο ἐξ οὐρανοῦ· « Ἰού! ἰού! »
38. Ὁ δ' υἱός, τῆς Σιτραγκαδᾶς, ἰδὼν τὸν πατέρα πεσόντα, ὀλιγοθύμησε, καθὼς τὸ τοῦ ἡλιολίθου πῦρ σβέννυται, ὅταν ὁ ἥλιος δύῃ.
39. Ἐλθοῦσα δ' ἡ Σιτραγκαδὰ καὶ ἰδοῦσα τὸν ἄνδρα ἑαυτῆς ἀναιρεθέντα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, ὠδύρετο, ἀθυμίαν ἔχουσα καὶ μελαγχολίαν.
40. « Οἷμοι! τί ἐγένετό σοι, ἀγαπητὲ καὶ καλοκᾶγαθς, ἐλ-
» θόντι εἰς τὴν ἐμὴν οἰκίαν τῆς σεαυτοῦ γυναικός;
41. « Καίπερ μετὰ πολὺ ἐλθὼν, ὦ Κύριε, οὐδὲν εἶπες ἐμοὶ

1. Ὅτι ἐν τοῖς τριῶν κόσμοις ἐστὶν ἡ φήμη αὐτῶν.

» τῇ δούλῃ σου εἰς θεραπείαν προσήκουσαν· ἄρα ὑπνώττεις,
» εὐφρανθεὶς τῇ ξενίᾳ τοῦ υἱοῦ σου ; »

42. Τοιαῦτα μεγαλοφώνως ὀδυρομένη, καὶ κλαίειν ποιούσα
καὶ τοὺς ὄρνιθας, ἀγκαλισαμένη σφοδρῶς τὴν σύνανδρον
Οὐλουπὴν, ἐκυλίετο κατὰ γῆς.

43. Ἐλθὼν δ' εἰς αἴσθησιν ὁ Βαβρουβαχάνας, ἐθρήνει κατηγο-
ρῶν ἑαυτοῦ, καὶ γνώμην ἔθετο θανεῖν, λίαν ἀχθόμενος.

44. Ὑπὸ δὲ τῆς Οὐλουπῆς τεθεὶς ἐν τῷ στήθει τοῦ ἀνδρὸς
λίθος πολύτιμος, ἤνεγκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, νικήσας τὸν
θάνατον.

45. Ἀναστὰς δ' ὥσπερ ἐξ ὕπνου ὁ Ἀρζούνας, εἶδε τοὺς περὶ
ἑαυτὸν, ὧν τὰ ἐξ ὀφθαλμῶν δάκρυα τῆς λύπης ἀπεπλύ-
θησαν τοῖς τῆς χαρᾶς δάκρυσι.

46. Πρὸς ὃν εἶπεν ἡ Οὐλουπὴ, ἐνώσασα τὰς παλάμας, ἥ
ἦν πηγὴ ἀμβροσίων λόγων· « Μακάριος εἶ, ἀνερ' τοῖς
» γὰρ μακαρίοις ἦττα γίνεται ὑπὸ υἱοῦ.

47. « Ὅτε ὁ Βῆσμας ἀνηρέθη, τοιαύτη ἀρά σοι ἐδόθη παρὰ
» τῶν θεῶν Βασαβῶν· « Ἀναιρεθήτω ὁ Ἀρζούνας ὑπὸ τοῦ
» οἰκείου υἱοῦ· » ἄλλως γάρ, τίς ἂν εἴη νικητὴς κατὰ σοῦ;

48. « Ἰκετευθέντες δ' ἐκεῖνοι οἱ θεοὶ ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς,
» διὰ τε τὴν πρὸς σέ ἀγάπην, καὶ διὰ τὴν πρὸς ἐμέ εὐ-
» σπλαγχνίαν, ἔδωκαν αὐτῷ τοῦτον τὸν πολύτιμον λίθον,
» ὅς ἐστιν ἀναιρετικὸς τοῦ θανάτου, καθὼς ὁ ἥλιος τοῦ
» ζόφου. »

49. Τοιούτοις λόγοις ἤσθη ὁ Ἀρζούνας· ἀσπασάμενος δ' ἔ-
πειτα ἀμφοτέρας τὰς συνεύρους καὶ τὸν υἱόν, ἀνεχώρησε,
καὶ παρακολουθῶν τῷ ἵππῳ, ἐχειρώσατο πᾶσαν τὴν γῆν,
μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ ὠκεανοῦ.

50. Προστάξας δὲ πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι συνελθεῖν εἰς τὴν θυ-
σίαν, ἐπανέζευξε, χαίρων, εἰς τὴν πόλιν Χαστιναπούραν,
παραιτίνας τὸ κλέος αὐτοῦ.

51. Θυσιαστήριον δὲ δι' ὅλου χρυσοῦν (ὀλόχρυσον) ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα ἐποιήθη, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἥλιος ἀναιρετικὸς τῆς νυκτός, ἡ ἀνάρμοστός ἐστι ταῖς δωρεαῖς ¹.
52. Ἡ μὲν θυσία ἀρχὴν ἔλαβε, χαρὰν ποιοῦσα ταῖς καρδίαις πάντων, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἅγιος τόπος, ἐνθα συνέρχονται βραχμᾶνες καὶ βασιλεῖς.
53. Εἰς δὲ χάριν τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, ὁ Βεάσας αὐτὸς ἱεργὸς ἦν πρῶτος ἐκείνης τῆς θυσίας, ἐπιστατῶν τοῦ τελεσθῆναι αἰσίως.
54. Τὸ σκότος τοῦ κόσμου διεσκεδάσθη τριχῇ, τῷ τε ῥωτὶ τῆς καθαρᾶς καρδίας τοῦ βασιλέως, καὶ τῇ λάμπει τοῦ πυρὸς τῆς θυσίας, καὶ τῇ μαρμαρυγῇ τοῦ χρυσοῦ τῶν δωρεῶν.
55. Μεταξὺ δὲ τοῦ ἔργου τῆς θυσίας, οἱ μὲν Δεβαρσσαι, καὶ οἱ Σίδαι, καὶ οἱ Γανδάρβαι, καὶ οἱ Κιννάραι ἤδον αἷσια· αἱ δὲ Ἀψαραι ἐχόρευον ἡδέως.
56. Οἱ μὲν Βραχμᾶνες τέλος ἐποίησαν τοῦ ἔργου τῆς θυσίας, ὡς νόμος, τέρψαντες τὸ πῦρ, ὃ ἐξήλειψε τὸ τοῦ βασιλέως ἀμάρτημα, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἀναδιδομένου καπνοῦ ².
57. Ὁ δὲ μεγαλόδωρος Βασιλεὺς ἐδωρήσατο τῷ Βεάσῃ πᾶσαν τὴν γῆν, ἥ κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῶν τεσσάρων θαλασσῶν, ὡς ὁ λωτὸς ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων.
58. Δωρησάμενος δὲ καὶ τοῖς Βραχμᾶτιν ἀναρίθμητον χρυσόν, ἔλαβε πάλιν τὴν γῆν, ἣν ἔδωκε, τοῦ Βεάσα παρακλέσαντος καὶ οὕτω θελήσαντος.
59. Τηνικαῦτα οἱ Βραχμᾶνες εὐφραίνοντο, ὄντες ἐν μεγάλοις

1. Ἐν γὰρ νυκτὶ δωρεαὶ οὐ γίνονται, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐν ἐκλείψει σελήνης, ἥ ἐν γεννήσει υἱοῦ.

2. Δηλ. ὁ καπνὸς ἦν τὸ ἐξαλειφθὲν ἀμάρτημα· τὸ γὰρ ἀμάρτημα καὶ πᾶν κακὸν, μέλαν ἐστί.

σωροῖς χρυσοῦ, καθὼς οἱ θεοὶ ἐν ταῖς κορυφαῖς τῆς χρυ-
σῆς Μερῆς.

60. Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς, ὁ ποιῶν πάντα τὰ προσήκοντα,
ποιήσας τὴν προσήκουσαν τιμὴν τοῖς βασιλεῦσιν, ἀπέπεμ-
ψεν αὐτοὺς, οἳ καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε, ἐπαινοῦντες αὐτόν.
61. Μεγάλη δ' εὐωχία ἐγένετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῖς συνελ-
θοῦσι Βραχμᾶσιν· ἔνθα ἦν βουτύρου καὶ γάλακτος ποτα-
μοὶ, καὶ λιπαρῶν ἐδεσμάτων σωροί.
62. Ἐτίμησε δ' ὁ βασιλεὺς, ὡς ἔδει, καὶ τὸν Δρυταράστραν,
καὶ τὴν Γανδαρὴν, καὶ τὸν Βιδούραν, καὶ τὸν Σανζαΐαν,
ὡς θεοὺς, ἐμφανισθέντας ἐκ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ.
63. Ἐνταῦθα ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς τοῦ θυσιαστηρίου εἰς ἰχνεύ-
μων, χρυσοῦς κατὰ θάτερον πλάγιον τοῦ σώματος, καὶ
περιήρχετο εἰς τὸ μέσον τῶν Βραχμάνων.
64. Τοὺς δὲ περὶ τὸν βασιλέα θαυμάζοντας ἐπὶ τῷ χρυσῷ
χρῶματι, εἰς θαῦμα μειζον ἤγαγεν ὁ ἰχνεύμων αὐτός, φω-
νὴν ἀνθρωπεῖαν μετὰ θάρρους ἐξερευζάμενος·
65. « Αὕτη ἡ θυσία, ἔφη, ἡ τελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βεάσα καὶ τῶν
» λοιπῶν βραχμάνων, καὶ τέρψασα τὸν Ἴνδραν, καὶ τοὺς
» λοιποὺς θεοὺς, πῶς ἂν ὀλίγην γοῦν ὁμοιότητα λάβοι χοί-
» νικι πιτισσάνης ;
66. « Αὕτη ἡ εὐωχία, πολυδάπανος μὲν ἐστὶν εἰς εὐφροσύνην
» πῶς τῶν ὀφθαλμῶν, ὀλιγόκαρπος δὲ, καθὼς τὸ δένδρον
» βάτα, μέγα μὲν σῶμα ἔχει καὶ σκιάν, μικρὸν δὲ τὸν
» καρπὸν. »
67. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ ἰχνεύμων, τίς εἴη αὕτη ἡ χοίνιξ πιτισσά-
νης, « Πάλαι, ἔφη, ἐτύγχανεν ὢν ἐν τῇ Κουρουξέτρῃ Βραχ-
» μάν τις ἐνάρετος.
68. « Ἐπειδὴ δὲ οὐχ εὔρισκε σταχυολογίαν, καὶ καρπολογίαν,
» δι' ἧς ἔζη οὐχὶ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ γι-
» νώσκοντες αὐτόν, ἦσαν πάσχοντες· τί παράδοξον ;

- » καὶ οἱ ἐχθροὶ γὰρ πάσχουσι τῷ πάθει τῶν ἀγαθῶν.
69. « Ἀφορίας γὰρ οὔσης, καὶ μὴ οὔσης σταχυολογίας καὶ
 » καρπολογίας ἐν ἀπάσῃ τῇ γῇ, περιερχόμενος, εὖρηκέ ποτε
 » μίαν χοίνικα πτισσάνης.
70. « Ποιήσας δὲ τὰς νενομισμένας προσφορὰς τῷ πυρὶ καὶ
 » τοῖς κατοικομένοις, ἐκάθισε φαγεῖν, καὶ ἰδὼν ἐπαίτην
 » ἐλθόντα, ἔφη μετὰ χαρᾶς τῇ ἑαυτοῦ γυναικί·
71. « Ἰδοῦ, γύναι, ὁ θεὸς Νόμος ἐχάρη σήμερον ἐκ τῆς πολ-
 » λῆς ἐγκρατείας, δείξας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦ ἀρίστου
 » τὸν παρόντα ἐπαίτην, ὅτε πάρεισιν ἄλφита.
72. « Ὁ βραδύνων δοῦναι τῷ ἀγαθῷ ἐπαίτη, εἰ καὶ ἐπαινεῖ
 » αὐτὸν, ποία ἐγκρατεία ἐξαλείψειεν ἂν τὸ γεγονὸς ἐγκλη-
 » μα, διότι μετὰ τοσαύτην βραδυτῆτα ἄχθος αὐτῷ ἔδω-
 » κε ¹ ; »
73. « Πληρώσας οὖν τὰ ὄμματα δακρύων χαρᾶς, ἔδωκε πει-
 » νῶν, τῷ πεινῶντι ἐπαίτη τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν τῆς τροφῆς.
74. « Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ υἱὸς, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ,
 » οὕτω διελογίσαντο· « Δῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν οἰκίαν μοί-
 » ραν τοῦ ἐδέσματος, ἵν' ὁ ξένος οὗτος, κορεσθεῖς, εὐφρανθῇ. »
75. « Τοιαῦτα οὗτοι διαλογισάμενοι, ἐπεὶ δὲ ἡ πείνα ἐκείνου
 » οὐ κατέπαυσεν ἐκ τῆς μοίρας τοῦ γέροντος, ἔδωκαν αὐ-
 » τῷ καὶ αὐτοὶ πάντες τὴν ἰδίαν μοῖραν χαίροντες.
76. « Τούτων οὖν τῶν ἀγαθουργῶν τῇ πτισσάνῃ εὐφρανθεῖς
 » ὁ ξένος, ἔφη· « ὦ μεγαλόψυχε καὶ ἐννομε, ἐγὼ ᾔσθην·
 » λάβε τὸ ἄκρον ἀγαθόν. »
77. « Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ θεοῦ Νόμου, καὶ ἀφάντου γενο-
 » μένου, οἱ περὶ τὸν Βραχμᾶνα πάντες, ὧν τὰ ἁμαρτήμα-
 » τα κατεκάησαν, ὡς ξύλα ἐν πυρὶ, ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρα-
 » νὸν ἐπ' οὐρανίων ὀχημάτων, λαμπρῶν δίκην Ἡλίου.

1. Εἰ καὶ ἐπαινεῖ τὸν ἐπαίτην, ἁμαρτάνει ὁμως, διότι βραδύνει δοῦναι.

78. « Ἐπορεύθην δὲ καὶ ἐγὼ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐκ τῆς
 » ὁσμῆς τῆς πτισσάνης, ἔνθα χρυσοῦν ἐγένετο τὸ πλάγιον
 » τοῦ σώματός μου, θίζαν τοῦ ἀπονίπτρου τῶν χειρῶν
 » τοῦ γευσσαμένου ξένου.
79. « Θέλων δὲ γενέσθαι χρυσοῦν καὶ θάτερον πλάγιον τοῦ
 » σώματός μου, πολλοὺς τόπους, ἔνθα οἱ Βραχμᾶνες εἰ-
 » στιῶντο, περιῆλθον· ἤδη δ' ἤλθον καὶ ἐνθάδε.
80. « Οὐδ' ὀλίγον ὅμως τοῦ ἐτέρου μου πλαγίου ἐγένετό που
 » χρυσοῦν εἰς χαρὰν ἐμήν· πῶς οὖν αὕτη ἡ θυσία ὁμοιό-
 » τητα λάβοι χοίνικι πτισσάνης ; »
81. Τοῦ μὲν οὖν ἰχνεύμονος τοιαῦτα φαμένου, καὶ ἀφάντου
 γενομένου, τοῦ δὲ Ἰουδιστίρα ἀπορήσαντος, καὶ ἐξεστη-
 κότες, ἔφη ὁ Βεάσας·
82. « Ἐν ἄλλῃ μὲν θυσία καρδία ἐστὶ καθαρά, ἐν ἄλλῃ δὲ
 » πλοῦτος, ἐν ἄλλῃ δὲ οὐδέτερον· αὕτη δὲ ἡ θυσία σου,
 » ἡ πάντα καθαρά, ἀπασῶν ἐστὶν ὑπερέτρα.
83. « Τῆς μὲν οὖν θυσίας σοῦ τοῦ Ἰουδιστίρα ἀγιωτέρας οὔσης
 » καὶ τῶν θυσιῶν θεῶν τε καὶ δαιμόνων, οὗτος ὁ ἀνάξιος
 » ἰχνεύμων ἀνάξια εἴρηκε διὰ τιναιτίαν, συμφέρουσαν αὐτῷ.
84. « Πάλαι ὁ θυμὸς, ἵνα γνοίῃ τὴν ἀνοχὴν τοῦ ὀσίου Ζαμα-
 » δαγνῆ, μορφήν κυνὸς ἔλαβε, καὶ ἐλάφους τὸ ἐν τῇ χύ-
 » τρι ὀρυζόγαλα, τὸ ἀνῆκον εἰς λοιπὴν καὶ ἐνάγισμα ἐν
 » ἡμέρα νεκρῶσιμῳ.
85. « Ὁ δὲ μέγας τὸν νοῦν Ζαμαδαγνῆς, οὐ κατηράσατο τοῦ κυ-
 » νὸς, διαλογησάμενος ταῦτα· « Τοῦτο σφάλμα ἐμὸν ἐστίν,
 » ἀλλ' οὐ τοῦ κυνὸς· ἴδιον γὰρ τῶν κυνῶν, τὸ λαφύσσειν.
86. « Οὗτος οὖν ὁ λίαν ἀτάσθαλος θυμὸς, μὴ λαβὼν ἀρὰν
 » παρὰ τοῦ ὀσίου, ἐφο^ε ἦλθ' ἡ γὰρ ἀρὰ τοῦ ἁγίου ἀνδρὸς
 » ἀπαλλακτικὴ ἐστὶ τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος.
87. « Ἐλαβε δ' ἀρὰν παρὰ τῶν πατρικῶν νεκρῶν τοῦ ὀσίου
 » τοιαύτην· « Σὺ, λαφύξας τὸ γάλα, τὸ ἀνῆκον, εἰς

- » ἡμετέραν χρῆσιν, ἔσο ἰχνεύμων λίαν περιφερόμενος. »
88. » Ἐλαβε δὲ καὶ ταύτην τὴν χάριν παρ' αὐτῶν, εἰπόντων·
 « Ὅτε καταφρόνησιν ποιήσεις τῆς τελουμένης θυσίας τοῦ
 « Ἰουδιστίρα, τότε ἀπαλλαγῇ πάντως γε τῆς ἀρᾶς. »
89. « Αὐτὸς οὖν ὁ Θυμὸς, ὁ καὶ ἰχνεύμων, ὁ ποιήσας ἐνταῦθα
 » καταφρόνησιν, ἀπαλλάξας τὴν μεγάλην οἴησιν τοῦ Ἰου-
 » διστίρα, τὴν ἐκ τῆς θυσίας γεγεννημένην, ἀπηλλάγη καὶ
 » αὐτὸς ἐκείνης τῆς ἀλόγου φύσεως. »
90. Οἱ μὲν οὖν Βραχμᾶνες, καὶ οἱ βασιλεῖς πάντες, ἀκού-
 σαντες τὴν περὶ τοῦ ἰχνεύμονος ἱστορίαν, ἐθαύμασαν, καὶ
 ἐχάρησαν κατὰ τὴν καρδίαν.
91. Οὕτως ἡ ἵπποθυσία τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα ἐγένετο, ἣ ἐ-
 φημίσθη, ἐπεὶ πολλοὶ ἅγιοι Βραχμᾶνες ἐχάρησαν, καὶ
 πολλαὶ λοιβαὶ καὶ σπονδαὶ ἐγένοντο, καὶ μεγάλαι δωρεαὶ
 πρὸς ἀξίους, καὶ πολλῶν πρὸς τούτοις ἁμαρτημάτων ἐξάλει-
 ψις, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν αὐξήσεις, τῶν δὲ δεινῶν παῦσις.
92. Σεβέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πύδα τοῦ σοφοῦ καὶ
 ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα, ὁ λίαν ἐγκρατὴς καὶ
 ἀγαθὸς Ἀμάρας. Εἴληφε τέλος τὸ Δέκατον Τέταρτον Βι-
 βλίον, ὃ διαλαμβάνει τὴν ἵπποθυσίαν, τοῦ μεγάλου Ποιή-
 ματος τῆς Βαλαβαράτας, ἣ ἐστὶν ὠκεανὸς τῆς μαθήσεως
 αὐτοῦ τοῦ Ἀμάρα.

Τέλος τῆς Πάρβας,
 ἀλλ' οὐ τοῦ Κεφαλαίου*.

* Ἐν ᾧ μέχρι τοῦ Η΄. Βιβλίου ὁ συγγραφεὺς διήρξε τὸ Ποίημα εἰς Πάρβας, ἥτοι βιβλία, ὑποδιαιρέσας αὐτὰ εἰς Κεφάλαια, ἐνταῦθα, ἐναντίον τῆς πρώτης διαιρέσεως, ἐνώσας τὰ μονοκέφαλα Βιβλ. ΙΔ', ΙΕ', ΙΣ', ΙΖ' καὶ ΙΗ' εἰς ἓν Κεφάλαιον, ὅπερ ἐπιγράφει τεσσαρακοστὸν δεύτερον, ἐννοεῖ ἀντιστρόφως ὑποδιαίρειν τοῦ Κεφαλαίου τὰ Βιβλία. (Σ. τ. ἐκδ.).

BIB. ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγὴν τῶν περὶ
τὸν Δρυταράστραν.

93. Τούτου τοῦ Βασιλέως Ἰουδιστίρα κυβερνῶντος τὴν γῆν νομίμως καὶ ὀρθῶς, λύπη ἀνίατος ἦν τοῖς ἐν κόσμῳ ἀνθρώποις, ἐπειδὴ οὐδεὶς ἦν ἐπαίτης ¹.
94. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μόνον ἀκουόμενον, ἢ μνημονευόμενον, ἀνῆρει τὰ ἁμαρτήματα, διὰ τοῦτο αἱ τελεταὶ πᾶσαι, κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς Βέδας καὶ τοῦ Νόμου, ἐγίνοντο εἰς ἔνδειξιν, ὡς ἔθος, καὶ οὐχὶ εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν ἁμαρτημάτων.
95. Προσκυνῶν δὲ αἰεὶ τὸν Δρυταράστραν ὁ Ἰουδιστίρας, καὶ σέβας δεικνύων ἄδολον ἐκ καρδίας, ἐπέταττε τοῖς ἐπιστάταις διδόναι αὐτῷ τὰ ἀνήκοντα εἰς τροφὴν καὶ τρυφήν, ὡς προσήκει τοῖς βασιλεῦσιν.
96. Ὁ δὲ Δρυταράστρας μετὰ τῆς γυναικὸς ἐκυτοῦ διῆγεν αἶ, ὡς ἀσκητῆς, ἀγνώριστος τῷ βασιλεῖ, χαμεινῶν, ὀπώρας ἐσθίων, καὶ σαρκικῆς συνουσίας ἀπέχων.
97. Οὕτω μὲν οὖν τοῦ Βασιλέως Ἰουδιστίρα διοικοῦντος, ὁ

1. Τοσαύτη ἦν εὐφορία, ὥστε μηδὲ ἐπαίτην εἶναι· διὸ καὶ ἐλυποῦντο, μηδὲν δίδοντες, ἐπειδὴ οὐδεὶς εἶχε χρεῖαν.

λαός, ἐν εὐπαθείᾳ καὶ ἀνέσει ἐμβεβυθισμένος, οὐκ ἤθλάνοντο τὴν ζωὴν ἑαυτῶν, τεμνομένην ὑπὸ τοῦ χρόνου.

98. Μετὰ δὲ παρέλευσιν δεκαπέντε ἐτῶν ὁ Βήμας διηγήσατο τὰς ἀδικίας τῶν Καουραβῶν· ἀκούσας δ' ὁ Δρυταράστρας, κρείττων θυμοῦ γενόμενος, γνώμην ἔθετο ἀναχωρῆσαι εἰς ἔρημον.
99. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἰουδιστίρας, προσπεσὼν τοῖς ποσὶ τοῦ Δρυταράστρας, ἔφη, δακρυρρόων· « Μὴ ἀφῆς με μόνον, ὦ »
 « πᾶτερ, καθὼς ἡ ἔλαφος φοβηθεῖσα ἀφίησι τὸν νεβρόν. »
100. Πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Δρυταράστρας· « Δίδως μοι, εἴ τι αἰτῶ; »
 Τοῦ δὲ κατανεύσαντος, ὁ Δρυταράστρας ἤτησεν οἰκεῖν γῆν ἔρημον, προσήκουσαν γέρουσι.
101. Τοῦ δὲ βασιλείως Ἰουδιστίρα παρακαλοῦντος ταπεινῶς τὸν Δρυταράστραν, ἄκυρον ποιῆσαι τοιαύτην γνώμην, ἐπιστάς ὁ Βεάσας, ἔλεξε λόγον ἀμβρόσιον·
102. « Σὺ, καὶ περ ἔμφρων ὢν, ὦ βασιλεῦ, διὰ τί ἀνοηταίνεις;
 » ἡ ταχύτης εἰς τὰ πρακτέα ἐπωφελὴς ἐστίν· ἰδέ, ἡ ζωὴ
 » τοῦ σώματος ἀναλίσκεται, καθάπερ τὸ τοῦ λύχνου
 » ἔλαιον.
103. « Διὰ τί ἐμποδὼν γίγνη τῷ γέροντι, ἐπιθυμοῦντι λα-
 » βεῖν τὸν καρπὸν τοῦ σώματος, τουτέστι τὴν ἀρετὴν,
 » τοῦ ὄντος ἐγγὺς θανάτου; Τοῦτο δ' ἂν εἴη ὁμοιον, ὡς
 » περ εἴ τις ἐμποδὼν γίγνοιτο τῷ θέλοντι λαβεῖν τὸν
 » καρπὸν δένδρου, τοῦ ὄντος ἐγγὺς τοῦ πυρός ¹.
104. « Ἐν ὅσῳ ἀναλωθῇ ² ὁ καρπὸς τοῦ σώματος, τουτέστιν

1. Μωρός ἐστίν, ὃς ἐμποδὼν γίγνεται τῷ θέλοντι λαβεῖν τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου, τοῦ μέλλοντος κατακαυθῆσθαι.

2. Ἐν ὅσῳ δηλ. ζῇ ὁ ἄνθρωπος, δεῖ ἔργα ἀγαθὰ ποιεῖν, εἰς τὸ τυχεῖν τοῦ σώματος, εἰς τὸ ἀπαθανατισθῆναι. Οἱ Ἰνδοὶ φρονοῦσιν, ὡς ὁ ποιήσας καὶ ἔργα ἀγαθὰ ἐν τῇ προτέρᾳ γεννήσει, ἀνθρώπου πάλιν σῶμα

» ἡ ἀρετὴ, ἐν τοσούτῳ ἄλλη ἀρετὴ συνάγεται ὑπὸ τῶν
 » φρονίμων εἰς κτῆσιν ἄλλου κρείττονος σώματος, καθὼς
 » ἐν ὧσιν πληρωθῇ ἡ προθεσμία τοῦ δοθέντος ἐνοικίου, ἄλ-
 » λα χρήματα συνάγονται ὑπὸ τῶν φρονίμων εἰς τὸ τυ-
 » χεῖν καλλίονος οἴκου. »

105. Ἐκ τοιούτων λόγων τοῦ Βεάσα κατένευσεν ὁ Ἰουδιστίρας
 μετὰ λύπης, ἐννοῶν, ὡς ἡ πρὸς τοὺς κρείττονας ὑπακοή,
 ἀγαθὸν ἐστίν· ὁ δὲ Δρυταράστρας ἐχάρη.

106. Ποιήσας δ' ἐναγίσματα καὶ δεῖπνα νεκρώσιμα τοῦ Βήσμα
 καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὁ Δρυταράστρας συναινέσει τοῦ Ἰουδι-
 στίρα, πολλὰ ἐδωρήσατο, καὶ κατέπαυσε τὴν πενίαν τοῦ
 κήσμου ¹, καθὼς τὸ ὕδωρ κατασβέννυσι τὸ πῦρ.

107. Πολλοῦ δὲ πλούτου καταναλωθέντος ἐν νωκρωσίμοις δεῖπνοις
 τοῦ Δουριοδάνα καὶ τῶν λοιπῶν, ὁ Ἀρζούνας ὑδροβόλον
 νέφος ἐγένετο τῷ ἐξαφθέντι πυροειδεῖ θυμῷ τοῦ Βήμα ².

108. Λαβὼν δ' ἔπειτα ἄδειαν ὁ Δρυταράστρας παρὰ πάντων
 τῶν οἰκείων καὶ τῶν πολιτῶν, ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον
 μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Βιδούρα καὶ τῆς ἑαυτοῦ γα-
 μετῆς, καθὼς ὁ Ῥάμας μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ Λαξ-
 μάνα καὶ τῆς ἑαυτοῦ γαμετῆς.

109. Ἠκολούθησε δὲ τούτους καὶ ἡ Πριτὰ, καὶ περ κωλυμέ-

λαμβάνει· ὁ δὲ μὴ ποιήσας ἔργα ἀγαθὰ, ἀλόγου ζώου φύσιν λαμβάνει
 ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἥς ἐποίησεν ἀρετῆς ζῆ·
 ὁ μὲν ποιήσας δηλ. πολλὴν ἀρετὴν, πολὺν χρόνον ζῆ, ὁ δὲ ποιήσας ὀλί-
 γην, ὀλίγον. Ὅστις οὖν ἔλαβε σῶμα ἀνθρώπειον ἐξ αἰτίας τῶν ἐν τῇ
 προτέρᾳ γεννήσει ἀγαθῶν ἔργων, τούτῳ δεῖ πλείονα ἀγαθὰ ποιεῖν, εἰς τὸ
 τυχεῖν θεοῦ σώματος μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ γενέσθαι ἀθάνατος.

1. Οἱ ἐνδεεῖς ἀνευδεεῖς ἐγένοντο διὰ τῶν δωρεῶν.

2. Ὁ Ἀρζούνας κατέπαυσε τὸν θυμὸν τοῦ Βήμα διὰ τὰ πολλὰ ἀνα-
 λώματα.

νη λίαν ταπεινῶς ὑπὸ τῶν υἱῶν, πρὸς δὲ καὶ ὁ Σανζαΐας·
ἡ δ' ἔρημος ἐφαίνετο ἐκ τούτων τῶν πέντε, ὥςπερ εἰ εἶχε
πέντε αἰσθήσεις.

110. Ἐνθα ἄσκησιν ἤσκει διὰ πολλοῦ ὁ Δρυταράστρας μετὰ
πάντων τῶν ἀκολούθων, συνὼν τῷ βασιλεῖ Σαταϊούπα,
ὅστις ἐμόναζε καὶ ἡσύχαζεν ἐκεῖ.
111. Τῶν μὲν οὖν περὶ τὸν Δρυταράστραν ἐν θεωρίᾳ ὄντων
τοιαύτη, ὡς ἡ ψυχὴ αὐτός ἐστιν ὁ Θεός, ὁ δὲ Θεὸς αὐτῇ
ἡ ψυχῇ, τὰ σώματα αὐτῶν ἐκ τῶν ἀναφανέντων νεύρων
τῇ λειποσαρκίᾳ, ἐφαίνοντο, ὥςπερ εἰ εἶχον ὄφεις περιπε-
πλεγμένους.
112. Ἐλθόντες δ' οἱ περὶ τὸν Ναράδαν, ἔφασαν, ὡς ἐκεῖνος ὁ
τόπος ἁγίος ἐστι, καὶ εὐφράναντες ἐπὶ πολὺ τὸν Δρυτα-
ράστραν ἀρχαίαις ἱστορίαις ¹, ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανόν.
113. Ἀφίκετο δ' εἰς ἐκείνην τὴν γῆν καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰουδι-
στίρας μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν Καουραβῶν καὶ ἄλλων
ἀκολούθων, βουλόμενος προσκυνῆσαι τοὺς περὶ τὸν Δρυ-
ταράστραν.
114. Εἰσέδου δὲ τὸ ἀσκητήριον ὁ καλοῦς βασιλεὺς μετὰ
πάντων τῶν οἰκείων, καταλιπὼν ἔξω τὰ βασιλικά παρά-
σημα καὶ πάντα τὸν στρατόν.
115. Προσκυνήσας δ' ἐκείνους τοὺς σεβασμίους, ἠῤῥῆσε τὴν
ἑαυτοῦ ἀρετὴν, καὶ ῥάνας δάκρυα χαρᾶς, ἐξήλειψε τὰ πά-
θη πάντα τοῦ κόσμου.
116. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δρυταράστραν, οἱ ἔχοντες σῶμα μέλαν
καὶ ἰσχνόν, ἔδωκαν εὐλογίας τῷ βασιλεῖ, τῷ ἔχοντι σῶ-
μα ἀγλάν, εὖρωστον, καὶ ἀγαστόν.
117. Ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὁ Δρυταράστρας, «Ποῦ
» ὁ Βιδούρας; «ἐκεῖνος, ἔφη, ὦ τέκνον, πορεύεται, ἔνθα

4. Ὅτι καὶ ἄλλοι παλαιοὶ βασιλεῖς ἀσκήσει ἐχρήσαντο.

« ἐφίεται, περιπολῶν τὸ δάσος, ἀνεμόσαρκος ὢν, καὶ πο-
 « τὲ μὲν θεατὸς, ποτὲ δὲ ἀθέατος. »

118. Ἐν τούτῳ ἦλθεν ἐξαίφνης ὁ Βιδούρας, πλανώμενος εἰς
 τὴν ἔρημον· καὶ ἰδὼν μακρόθεν ἀνθρώπους πολλοὺς,
 ἔφευγεν, ὡς ἔλαφος, εἰς τὸ δάσος.
119. Ἰδραμε δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας μόνος
 μετὰ δακρύων· ὁ δὲ ἔφευγεν ἀπ' ἐκείνου πορρωτέρω, κα-
 θὼς ὁ πλοῦτος ἀπὸ τοῦ ἀτυχοῦς.
120. Προσκυνήσας δὲ τὸν Βιδούραν ὁ Ἰουδιστίρας, στάντα
 ἐπὶ ρίζης δένδρου Σάλα, εἶπε πρὸς αὐτόν, ἐφιέμενος ἀπο-
 κρίσεως· « Ἐγὼ εἰμι ὁ Ἰουδιστίρας. »
121. Ἐνατενίζων δὲ, καὶ βλέπων ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς τὸν Ἰου-
 διστίραν ὁ Βιδούρας, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ
 πνοῆς καὶ τῆς ὀράσεως, καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων, κα-
 θὼς ὁ Ἥλιος ἐν τῇ ἐλεύσει τῆς νυκτὸς εἰς τὸ πῦρ μετὰ
 τῶν ἑαυτοῦ ἀκτίνων ¹.
122. Ὁ μὲν οὖν Ἰουδιστίρας πλήρης θαυμαστῆς γνώσεως τῶν
 ὄντων ἐγένετο, εἰσδύσης εἰς αὐτὸν ὅλης ἐκείνης τῆς με-
 γάλης ψυχῆς τοῦ Βιδούρα.
123. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ οὐρανοῦ φωνὴ ἐγένετο, κωλύουσα τὴν κα-
 τάκαυσιν τοῦ σώματος τοῦ Βιδούρα, διὰ τοῦτο οὐδ' ὑπὸ
 τοῦ πυρὸς τῆς ἀσκήσεως κατεκάη τὸ σῶμα αὐτοῦ ².
124. Ἀναγγείλας δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς τῷ Δρυταράστρᾳ, ἦλθε

1. Λέγουσιν, ὡς ὁ Ἥλιος ἐν τῇ νυκτὶ εἰσδύει εἰς τὸ πῦρ· διὰ τοῦτο
 ἐν νυκτὶ τὸ πῦρ μᾶλλον λαμπρόν ἐστιν. — Ὁ Δάρμας, ἄρὰν λαβὼν, ἔ-
 λαβε τὸ σῶμα τοῦ Βιδούρα, ἐκ δούλης γεννηθέντος· διὰ τοῦτο ὁ Βιδού-
 ρας, ὢν αὐτὸς ὁ Δάρμας, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἰουδιστίραν, ὅς ἦν υἱὸς τοῦ
 Δάρμα, δηλ. ἀπέθανε.

2. Λέγουσιν, ὡς πολλοὶ ἀσκηταὶ κατεκάησαν ἐν θανάτῳ ὑπὸ τοῦ πυ-
 ρὸς τῆς ἀσκήσεως, ἀφέντος αὐτομάτως.

- μετὰ των ἑαυτοῦ τεσσάρων ἀδελφῶν πρὸς τὴν Πριτάν,
καθὼς αἱ πέντε αἰσθήσεις εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἑφετῶν.
125. Ὀπώρας δὲ φαγὼν, καὶ χαμευνία χρησάμενος καθ' ὅλην
τὴν νύκτα, δωρεὰς ἔβρεξεν ἀγαπητὰς τῷ κόσμῳ περὶ τὴν
ἔω, καθὼς ὁ ἥλιος ἀκτίνας.
126. Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν πατράδελφον Δρυταράστραν, τὸν πολ-
λοῖς ἀγίοις βασιλεῦσι συνόντα, καὶ ἄνευ ἁμαρτιῶν ὄντα,
προσεκύνησεν αὐτόν, εἰπὼν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.
127. Ἐπέστη δὲ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ὁ Βεάσας, ὁ ὢν ἡ
ἀμβροσία στίμμις τῶν ὀφθαλμῶν τῆς γνώσεως τῶν ἐν
τοῖς τρισὶ κόσμοις.
128. Προσκυνηθεὶς δ' ὑπὸ πάντων, καὶ ὑμνήσας τὴν τελευταίαν
τοῦ Βιδούρα πρὸ τοῦ βασιλέως Ἰουδιστίρα, εἶπε πρὸς τὸν
Δρυταράστραν· «Ἔστι τις θλίψις ἐν τῇ καρδίᾳ σου ; »
129. Ὁ δὲ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γανδάρας
χώρας Δρυταράστρας, λόγον ἐξηρεύξατο, ὃς ἦν ἐρυγὴ τοῦ
οὗ ἔπιεν ἀμβροσίου λόγου·
130. « Διὰ πολλοῦ καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ σπουδαῖοι ἄνδρες εὐ-
» φράνθησαν ὑπ' ἐμοῦ μεγάλαις δωρεαῖς, καὶ τὸ σῶμα
» μου πολλαῖς τρυφαῖς.
131. « Ἐγὼ εἶδον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ πάντα ἀκρι-
» βῶς διὰ τῶν τεσσάρων αἰσθήσεων, αἱ ἔλαβον μοῖραν
» τῆς δυνάμεως τῆς ὁράσεως ¹.
132. « Ἐγὼ ὑπὸ τῆς σῆς χάριτος, τῆς ποιησάσης με ἀνόρεκτον
» πάσης ἡδυπαθείας, ἤχθην εἰς ταύτην τὴν ἔρημον, τὸν
» τόπον τῆς ἀπαθείας καὶ τῆς ἀγιότητος.
133. « Οὐδὲν οὖν θλίβει ἐμέ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀγλαΐα παντὸς

1. Εἶδον, εἶπε, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ νύκτιν, ὅτι αἱ τέσσαρες αἰσθήσεις
ἔλαβον μοῖραν τῆς δυνάμεως τῆς ὁράσεως· τουτέστιν ἐτρύφησα τῶν τοῦ
κόσμου διὰ τῶν τεσσάρων αἰσθήσεων.

» πράγματος καταλαμβάνεται διὰ τῆς ὀράσεως, διὰ τοῦτο
 » θλίβει με ἡ μὴ ἐλεπομένη λαμπρότης τῶν τοῦ γένους
 » μου. »

134. Τοιαῦτα εἰρηκότος τοῦ Δρυταράστρα, ἔδωκεν αὐτῷ ὁ
 Βεάσας θεῖον ὄμμα, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν Σινταμανῆν ¹ τῷ
 ἐκ γενέσεως ὄντι πτωχῷ.

135. Ἀπαλλαγείς δ' ὁ Δρυταράστρας τοῦ κωλύματος τῆς ὀρά-
 σεως, εἶδε μετὰ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς τὴν ἀγλαίαν τῶν
 περὶ τὸν Ἰουδιστίραν, καὶ χαρὰν ἔλαβε μεγάλην.

136. Εἶδε δὲ τῇ προσταγῇ τοῦ Βεάσα τὸν τε Δουριοδάναν καὶ
 τὸν Ἀβημανιοῦν, καὶ τοὺς λοιποὺς ἥρωας ἀμφοτέρων τῶν
 στρατῶν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς Γαγγᾶς, λίαν ἐκλάμπρους.

137. Καὶ περ βλέπων αὐτοὺς αὐτὸς ὁ εὖφρων, οὐκ ἔσχε πάθος
 φίλτρου· παρὰ γὰρ τοῖς θεόφροσιν ὅ,τι ἐστὶν αἴτιον τῆς
 ἀθανασίας, τοῦτό ἐστιν αἴτιον χαρᾶς.

138. Εἰπὼν δὲ τῷ ὁσίῳ Βεάσα, « Τί ὄφελος ἐκ τῆς ὀράσεως,
 » ἡ ὀρᾶ τὰ ὀρατὰ, καὶ ἐμπόδιον γίνεται τῆς θεωρίας ; »
 ἔλαβε πάλιν τὴν τυφλότητα.

139. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Βεάσα αἱ σώφρονες γυναῖκες, ἀφεῖ-
 σαι τὰ ἀνθρώπεια σώματα, ἀνῆλθον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπὶ
 θεῶν ὀχημάτων μετὰ τῶν ἑαυτῶν ἀνδρῶν ².

140. Ἐνταῦθα μείνας ὁ Ἰουδιστίρας ἓνα μῆνα, ἀνεχώρησεν ἐκ
 τῆς ἐρήμου εἰς τὴν πόλιν, τῇ προσταγῇ τοῦ Δρυταράστρα,
 καθὼς πάλαι τῇ προσταγῇ τοῦ πατρὸς ὁ Ῥάμας ἐκ τῆς
 πόλεως εἰς τὴν ἔρημον.

141. Διδασκομένη δ' ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ Ἰουδιστίρα, τὴν διὰ χει-

1. Αἰθεὶς πολύτιμος, ὃς δωρεῖται πάντα τὰ ἐφετὰ τῷ ἀνθρώπῳ· ἔστι
 δὲ παρὰ τῷ Ἰνδρᾷ ἐν οὐρανῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις πανδώροις.

2. Τοῦ Δουριοδάνα καὶ τῶν λοιπῶν, οἱ ὠράθησαν ἐπὶ τῶν ὑδάτων
 τῆς Γαγγᾶς, ὡς εἴρηκεν ἀνωτέρω.

- ρῶν πλεῦσιν ἐν τῇ θαλάσῃ τῆς δικαιοσύνης, ἐλαμπρύνθη τοῖς ἐπαινοῖς αὐτοῦ, ὡς λευκοῖς ἀφροῖς ¹.
142. Καίποτε ὁ πλανώμενος Νκράδης, ὁ λευκός, ὡς ὑδράργυρος, ἦλθεν εἰς τὸ βουλευτήριον τοῦ Ἰουδιστίρα, ὡς ἐνσώματος φήμη ².
143. Ὑποδεξάμενος δ' εὐλαβῶς ὁ Ἰουδιστίρας τὸν γεγανωμένον τὸ σῶμα Νκράδαν, ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τῶν γερόντων συγγενῶν, τῶν ἐν ἐρήμῳ διαγόντων.
144. Βλεπόμενος δ' ἀτενῶς εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸς ὁ θεσπέσιος ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων, εἰς τὸ ἀκοῦσαι τί ἄρα ἔρεῖ, εἴρηκε σκυθρωπῶς·
145. « Ἠγάλλετο ἐκεῖνος ὁ Δρυταράστρας, ὃ βασιλεῦ, μεγάλην »
 » ἄσκησιν ποιῶν, καὶ δι' ὅλον ἔτος ἐσθίων ἄνεμον, ἀφείς »
 » πᾶσαν ἄλλην τροφήν.
146. « Ἀθανασίας δ' ἐπιθυμῶν, καὶ μηδὲν ἔργον ποιῶν, ἔρ- »
 » ῥιψεν εἰς τὸ δάσος καὶ τὸ πῦρ τῆς λατρείας, εἰπὼν· »
 » « Τί ὄφελος ἐκ τούτου; ἔστω μοι μόνη ἡ ἄσκησις, ἡ κα- »
 » τακαίουσα τὰ πάθη. »
147. « ἐξαφθέντος δὲ τοῦ πυρὸς ἐκείνου ἐν μέσῳ ξηρῶν δέν- »
 » δρων τοῦ δάσους, ὁ Δρυταράστρας μετὰ τῆς ἑαυτοῦ γα- »
 » μετῆς καὶ τῆς Πριτᾶς, ἐβυθίσθη εἰς θεωρίαν Θεοῦ, ὡς »
 » εἰς ἄβυσσον ἀμύροσίης.
148. « Τυχόντων δ' ἐκείνων τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, διὰ τῆς πρὸς »
 » τὸν Θεὸν θεωρίας ³, τὰ ἀφεθέντα σώματα κατέκαυσε

1. Ἐκ τῶν πατάγων τῶν χειρῶν τοῦ κολυμβῶντος γίνεται ἀφρός, ὅς ἐστι λευκός, ὡς ὁ ἔπαινος· δηλ. ἡ γῆ διωκεῖτο δικαίως.

2. Λευκή ἐστὶ καὶ ἡ φήμη.

3. Λέγεται ὅτε τις θεωρεῖ τὸν Θεὸν καὶ οὐδεμίαν διαφορὰν βλέπει τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ Θεοῦ, ὅτε δηλ. αὕτη ἐνοῦται τῷ Θεῷ.

» τὸ καῖον πῦρ, καὶ μέγαν βρώμον ἀποτελοῦν, ὃ διὰ πολ-
» λοῦ ἐσέβοντο.

149. « Ὁ δὲ Σανζαΐας, ὁ ὢν ἰσχνὸς ἐξ ἀσκήσεως, μὴ δυνά-
» μενος φέρειν τὸ ἐπὶ τῇ στερήσει τῶν περὶ τὸν Δρυταρά-
» στραν δεινὸν πάθος, ἐπορεύθη εἰς τὸν Ἰμαόν. »

150. Τοιαῦτα τοῦ Ναράδα ἀγγείλαντος, καὶ ἀναχωρήσαντος,
ὁ βασιλεὺς Ἰουδιστίρας, εἰς ευθὴν λύπης ἔπεσεν ἐκ τοῦ
οὗ εἶχε φίλτρου· τοῖς δὲ κατοικοιχομένοις χράς καὶ ἐναγί-
σματα ἐποίησε.

151. Πολλοῖς δὲ Βραχμᾶσι δωρεὰς πολλὰς, πολλῆς ἀρετῆς
προξένους, ἔδωκεν ἐπ' ὀνόματι τῶν κεκοιμημένων, ἰλαρὸς ὢν
τὴν καρδίαν.

152. Ὁ μὲν οὖν διακριτικὸς βασιλεὺς, ἀφείς τὴν λύπην, ἣν
εἶχεν ἐξ αἰτίας ἐκείνων, ὢν τὰ σώματα ἀφέθησαν διὰ
τῆς πρὸς τὸν Θεὸν θεωρίας ἐν ἐρήμῳ, ἐβασίλευεν ἐπὶ πολὺ,
χαίρων, ἔχων τὴν διάνοιαν αὐτοῦ προσηλωμένην τοῖς ποσὶ
τοῦ Βραχμᾶ, τοῦ Βισνοῦ, καὶ τοῦ Σίβα.

153. Σεθέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐγ-
κρατὴς Ἀμάρας. Ἐλάβε τέλος τὸ Δέκατον Πέμπτον Βι-
βλίον, ὃ διαλαμβάνει τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγὴν τῶν περὶ
τὸν Δρυταράστραν, τοῦ μεγάλου Ποιήματος τῆς Βαλαβα-
ράτας, ἣ ἀνασκάπτει τὴν ἄγνοιαν, καὶ οἴκησις ἐστὶ τῆς
μαθήσεως ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα.

Τέλος τῆς Πάρβας,

οὐχὶ δὲ τοῦ Κεφαλαίου.

BIB. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΦΑΛΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τοῦ ὑπέρου.

154. Ἐννοήσας δ' ὁ Ἰουδιστίρας τὸ πρόσκαιρον τοῦ σώματος καὶ τοῦ πλούτου, ἔθετο μεγάλην κλίσιν εἰς τὴν πρᾶξιν τῶν τοῦ νόμου, καὶ εἰς τὴν πολυδωρίαν.
155. Οὗτος οὖν ὁ μόνος ὢν φίλος τοῦ Νόμου, τῷ μὲν Νόμῳ ἔδωκε τέσσαρας πόδας ¹. διὰ δὲ τῆς πολυδωρίας ἐποίησε πᾶσαν τὴν γῆν ἄνευ ἐπαιτῶν.
156. Τριάκοντα δὲ καὶ ἑξ ἔτη ἐγένοντο τούτῳ βασιλεύοντι, ὅς, ἐρέχων εἰς τὴν γῆν αἰεὶ δωρεὰς πολλὰς, ἐλάμβανε τὸν καρπὸν αὐτῶν, τὴν ἀρετὴν.
157. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν Δοαραβατὴν, ὡς ἄγγελοι θανάτου, οἱ περὶ τὸν Καουσσικᾶν ὅσιοι ἄνδρες ², οἷς καὶ ὁ μέγας Ἰνδρας τὸν αὐχένα ἔκλινε.
158. Οἱ δ' ἀπόγονοι τοῦ Βρισνῆ ³, πάροιναι ὄντες, σχηματίσαντες τὸν Σάμβαν ⁴, ὡς γυναῖκα ἔγκυον, ἠρώτησαν ἐκείνους τοὺς ὁσίους, « Πότερον ἐκ ταύτης ἔσεται ; υἱός, » ἢ θυγάτηρ ; »

1. Ἡ ἀλήθεια, ἡ εὐσπλαχνία, ἡ ἀνοχή, καὶ ἡ δόσις, τέσσαρές εἰσι πόδες, ἐφ' ὧν ἵσταται ὁ Νόμος.

2. Ὁ Βισβαμίτρας ἦν οὗτος.

3. Ἐκ τούτου κατάγεται ὁ Κρισᾶς.

4. Υἱὸς ἦν οὗτος τοῦ Κρισᾶ, πάγκαλος.

159. Εἰπόντες δ' ἐκεῖνοι οἱ ὅσιοι ἄνδρες, ὡς «ὑπερος ἔσεται σιδηροῦς, ὡς ῥάβδος τοῦ Βραχμα, φθοροποιὸς τοῦ γένους,» ἀνεχώρησαν· ἐκ δὲ τοῦ Σάμβα ἐγένετο τοῦτο δὴ ἐκεῖνο ¹.
160. Ὑπὸ δέ τινος Ἀλούκα τούνομα, ἀποτεφρωθεὶς ἐκείνος ὁ ὑπερος ἐκ φόβου, ἐρρίφθη εἰς τὸ ὕδωρ. Γνοὺς δ' ὁ Κρισναῶς ἐρχόμενον τὸ τέλος τοῦ γένους, ἐπορεύθη εἰς προσκύνησιν ἁγίων τόπων.
161. Τούτου δὲ τὸ ἄρμα, ὁ πολεμικὸς δίσκος, καὶ ὁ ἐν τῇ σημαίᾳ Γαρούδας, ἅπαντα ταῦτα ἄφαντα ἐγένοντο, καθὼς ὁ φειδωλὸς φίλος ἐν τῇ δυστυχίᾳ τοῦ φίλου.
162. Πολλὰ δὲ Σεληναὶ πανταχόθεν ἀνεφάνησαν ἐξαίφνης ἐπὶ τῆς πόλεως καυσικαί, ὡς οὐδέποτε πρότερον, καὶ ἄλλα σημεῖα κακὰ, ἀρχικὰ αἷτια καταπτώσεως εἰς θάνατον.
163. Ὁ μὲν οὖν Κρισναῶς, περιερχόμενος τοὺς ἁγίους τόπους, ἦλθε καὶ εἰς τὴν Πραβόασαν· ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰαδού ² ἦλθον εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἐλκυσθέντες ὑπὸ τοῦ θανάτου.
164. Ἐνθα ἠύφραινοντο καὶ ἠγάλλοντο ἐν λειμῶσι χαρίεσι, πίνοντες οἶνον, καθὼς οἱ βομβύλιοι ἐν λωτοῖς, ἐκμυζῶντες μέλι.
165. Τηνικαῦτα λίαν καθηδευπαθεῦντες, καὶ ἐκ παροινίας παρανοοῦντες, οὐκ ἐγίνωσκον ἑαυτοὺς, ὄντας ἐν ταῖς μύλαις τοῦ θανάτου ³ ὡς ἐν χειρομύλαις.
166. Γνώμη δ' ἐγένετο αὐτοῖς πολεμῆσαι ἀλλήλοις ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, ὃς ἦν πλήρης φυτῶν, ἃ ἐξέφυσαν ἐκ τῆς σποδοῦ ἐκείνου τοῦ ὑπέρου.

1. Εὐρέθη ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτοῦ ὑπερος σιδηροῦς.

2. Ἐκ τούτου κατάγεται ὁ Κρισναῶς.

3. Ὅτι ἀναιρεθήσονται ἐκ τῆς ἀρᾶς τῶν ὁσίων.

167. Μεταξὺ δὲ τοῦ Σατεκῆ καὶ τοῦ Κριταβάρμα λόγοι ἐγένοντο τοιοῦτοι· ὁ μὲν Σατεκῆς ἔλεγε πρὸς τὸν Κριταβάρμαν· « Σὺ εἶ ὁ φονεὺς ὑπνούντων ἐν νυκτί » ὁ δὲ πρὸς τὸν Σατεκῆν· « Σὺ εἶ ὁ φονεὺς ἥρωος, ὄντος ἐν ἀγωνίᾳ » θανάτου καὶ ἐν θεωρίᾳ ¹. »
168. Τοιούτων λόγων εἰρημένων, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰαδοῦ πολεμεῖν ἤρξαντο ἀλλήλοις, μηδενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος, οἱ μὲν ἐκ μέρους τοῦ Σατεκῆ, οἱ δὲ ἐκ μέρους τοῦ Κριταβάρμα, ὅπλοις χρώμενοι τοῖς φυτοῖς.
169. Τὰ μὲν οὖν φυτὰ, δι' ὧν ἔβαλλον ἀλλήλους, ἐγένοντο εὐθέως ὑπεροί, καὶ ἐπλήρωσαν ἀμφοτέρω τὰ μέρη αἱμάτων, ὀστέων, καὶ σαρκῶν.
170. Ὁ δὲ Κρισναῖς ἐβλίπεν ἀδιαφόρως ἀναιρουμένους ἐν θαλίᾳ ἐκείνους τοὺς ἥρωας, τὸν Πραδιούμνχ, τὸν Σάμβαν, τὸν Σατεκῆν, τὸν Κριταβάρμαν, καὶ ἄλλους.
171. Οὐαί ! ἡ γῆ ἐκείνη, ἡ ἦν πρότερον γῆ θαλίας καὶ χοροῦ, ἐγένετο τότε γῆ ἡδεῖα νεκροφάγων ζώων ἀκαθέκτων !
172. Ἡ γενεὰ τοῦ Ἰαδοῦ, ἧς οἱ μὲν ἄνδρες ἀπώλοντο, ἡ δὲ φυλὴ τῶν γυναικῶν ἐλειποθύμει, ἐγένετο, ὡς λίμνη ἐν νυκτί, ἐν ᾗ οἱ μὲν βομβύλιοι ἀφανεῖς γίνονται, ἡ δ' ἀγλαΐα τῶν ἡμερανθῶν λωτῶν μαραίνεται.
173. Ὁ δὲ Κρισναῖς τὸν μὲν Δαρούκαν ² ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἀγγεῖλαι ταῦτα τῷ Ἀρζούνα, τῷ δὲ Βάζρα ³ ἐπέταξε φυλάττειν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τῶν κλεπτῶν.
174. Αὐτὸς δὲ, ἐπιθυμῶν ἰδεῖν τὸν Βαλαδέβαν, ἐπορεύθη εἰς τὴν Δβαρκαῆν, ἐν ᾗ ἡ βοή γυναικῶν ὀλολυζουσῶν, ὑπερέβαινε τὸν τάρχχον τῆς θαλάσσης.

1. Ὁ Βουρισραβᾶς ἦν οὗτος ὁ ἥρωας.

2. Δαρούκας, ἡνίοχος τοῦ Κρισναῖ.

3. Βάζρας, υἱὸς τοῦ Ἀνιρούδα, υἱοῦ τοῦ Πραδιούμνα, υἱοῦ τοῦ Κρισναῖ.

175. Συντυχῶν δ' ὁ Κρισνᾶς τῷ πατρὶ Βασουδέβα, καὶ λαβὼν ἄδειαν, ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βαλαδέβαν ¹, οὗ ἐκ τοῦ στόματος λευκῆς ὄφιος ἐξῆλθε ², ἐλέποντος τοῦ Κρισνᾶ.
176. Οὗτος οὖν ὁ χιλιοκέφαλος ὄφιος ὥρμησεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς ὁ Ἰμαῶς, ἰδεῖν βουλόμενος τὸν Μαῖνάκαν ³.
177. Εἰσέδου δὲ τὴν θάλασσαν σὺν τοῖς περὶ τὸν Βασουκὴν ⁴ ὄφουσιν, οἳ ἦλθον εἰς ἀπάντησιν, ὥς περ βουλόμενος βασιτάζει τὴν γῆν, ἣ ἀπελείφθη ὑπὸ τῶν ἡρώων ⁵.
178. Τοῦ μὲν οὖν Βαλαδέβα ἀπελθόντος ⁶ εἰς τὸν τόπον τοῦ Σέσσας, καὶ τιμηθέντος ὑπὸ τοῦ Βαρούνα, ὁ Κρισνᾶς, ἀρνησάμενος τὸν κόσμον, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δάσος, ἔνθα καὶ ἀνεπαύετο ἐν θεωρίᾳ.
179. Ἐνωθεὶς δὲ τῷ αὐτῷ ἑαυτοῦ φωτὶ διὰ τῆς θεωρίας, τρωθεὶς κατὰ τὸ πέλμα θέλει ὀξεῖ ὑπὸ θηρευτοῦ, νομίσαντος ἔλαφον μέλανα,
180. Εἰσέδου τὸ αἰῖδιον φῶς, ᾧ ὄνομα *Ναραϊάνα*, τιμώμενος πᾶσι τοῖς θεοῖς, τοῖς Σίδαις, τοῖς Γανδάρβαις, καὶ αὐτῇ τῇ Λαξμῇ.
181. Τοῦ μὲν οὖν Κρισνᾶ, ὃς ἐφώτιζε τὸ πᾶν, δύσαντος δίκην Ἡλίου, ἅπας ὁ κόσμος τετραγαγμένος καὶ ζεζοφωμένος ἐγένετο.
182. Ἐν τούτῳ ἀκούσαντες οἱ Πανδοῖδαι παρὰ τοῦ Δαρούκα

1. Ὁ Βαλαδέβας, ἀδελφὸς τοῦ Κρισνᾶ, λευκόχρους.

2. Ὁ Σέσσας ἦν οὗτος ὁ ὄφιος, οὗ ἀπόρροια ἦν ὁ Βαλαδέβας· οὗτος ὁ Σέσσας μυθεύεται, ὡς βασιτάζει τὴν γῆν.

3. Μαῖνάκας, υἱὸς τοῦ ὄρους Ἰμαοῦ, ὃς ἔφυγε καὶ κατέφυγεν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης ἐκ φόβου τοῦ Ἰνδρα.

4. Βασουκῆς, ἕτερος ὄφιος, βασιλεὺς τῶν ὄφρων, οἳ οὐκ εἰσὶ Παρεῖαι· ὁ δὲ Σέσσας, βασιλεὺς πάντων τῶν ὄφρων.

5. Οἱ γὰρ ἥρωες ἐβάσταζον τὴν γῆν, οἳ ἀνῆρέθησαν.

6. Ἀποθανόντος δηλ. ὁ γὰρ ἐξελθὼν ὄφιος ἦν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

τὸν ὄλεθρον τῶν ἐκ τοῦ Ἰαδοῦ, λύπην, ἀμηχανίαν, καὶ φόβον ἔσχον, ὡς μείναντες ἀπροστάτευτοι.

183. Τῇ δὲ προσταγῇ τοῦ Ἰουδιστίρα ἐπορεύθη ὁ Ἀρζούνας μετὰ τοῦ Δαρούκα εἰς τὴν Δβαρακάν, ὀφόμενος τὸν πατέρα τοῦ Κρισνᾶ, περίλυπον ὄντα.

184. Ἐλθὼν δὲ, καὶ ἰδὼν τὴν πόλιν, οὔσαν ἄνευ ἡρώων, ὡς σῶμα φίλου ἄνευ αἰσθήσεων, ἐσχάτην λύπην ἔλαβε.

185. Περιεκυκλώθη δὲ ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Βρισνῆ, αἱ θρηνοῦσαι, ἔλεγον· «ὦ ἄνερ τῆς Σουβᾶ-
» δρᾶς, ἡμεῖς αἱ ἄθλιαι πῶς ζήσωμεν ; »

186. Ἰδὼν δὲ τὸν Βασουδέβαν, κείμενον κατὰ γῆς, καὶ ἐλει-
νῶς λέγοντα, «ὦ υἱέ ! υἱέ ! ἔκλαιε καὶ αὐτός, πεσὼν κα-
τὰ γῆς, καὶ ἔλεγεν·

187. «Οὐαὶ ἡμῖν ! καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος γὰρ καταβληθησόμεθα, ὄντες ἄνευ ἐκείνου τοῦ Κρισνᾶ, οὗ τῇ χάριτι ἐχθροὶ
» κραταιοὶ ἐνικήθησαν ὑφ' ἡμῶν, ὡς λέοντες ὑπ' ἐλάφων.

188. « Φεῦ, Κρισνᾶ ! φεῦ, Ράμα ! φεῦ, Σατεκῇ ! φεῦ, Πρα-
» διούμνα ! ποῖ ἐπορεύητε ὑμεῖς ; διὰ τί οὐ συλλαλεῖτε
» ἡμεῖς, ἐλθόντι ; »

189. Κείμενος δὲ κατὰ γῆς ὁ Ἀρζούνας, θρηνεῖν ἐποίησε καὶ τοὺς ἀθεάτους θεωρητικούς ¹ τοῖς θρήνοις, ὧν ἡχῶ ἐγίνετο ἐν παντὶ μέρει.

190. Ὅπου δ' ὁ Ἀρζούνας πρότερον διήνυε τὴν νύκτα ἐν ἡδέσιν ἄσμασιν, ἐνταῦθα τότε διενυκτεύρουεν ἐν γυναικεῖσι θρή-
νοις· φεῦ τῆς τύχης !

191. Περὶ δὲ τὴν ἑω ἀφῆκε τὸ σῶμα ὁ Βασουδέβας ², ἕνεκα

1. Καὶ οἱ ἀπαθεῖς ἔπαθον ἐκ τοιούτων θρήνων, καὶ περ ὄντες ἀθεά-
τοι, τουτέστι πορρωτάτω.

2. Ὁ μὲν Βασουδέβας πατήρ, ἡ δὲ Δεθακῇ μήτηρ τοῦ Κρισνᾶ.

τῆς διαζεύξεως τοῦ υἱοῦ· ἠκολούθησε δ' αὐτῷ καὶ ἡ Δεβα-
κὴ, καὶ ἄλλαι ὁμοῦ γυναῖκες αὐτοῦ.

192. Τελέσας δ' ὁ Ἀρζούνας τὰ νόμιμα τοῖς κατοικομένοις,
χοάς τε καὶ ἐναγίσματα, παραλαβὼν τὸν Βάζραν, τὸν
ἐγγονον τοῦ Κρισναῖ, καὶ τὰς γυναῖκας, ἀνεχώρησε.

193. Τηνικαῦτα ἡ πόλις τοῦ Κρισναῖ, ὥσπερ λυπούμενη ἐπὶ
τῇ στερήσει τοῦ κυρίου ἑαυτῆς, κατεβυθίσθη εἰς τὸν ὠκεα-
νὸν, θρηνοῦσα διὰ τῶν φωνῶν τῶν ἀνιπταμένων ὀρνέων
ἐκ φόβου ¹.

194. Πορευόμενος δ' εἰς τὴν Ἰνδραπράστραν ὁ Ἀρζούνας διὰ
δάσους δυσκόλου, ἀπείρχθη τῆς ὁδοῦ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ οἰ-
κούντων ἀγρίων βουκόλων, βουλομένων συλῆσαι τὰς γυ-
ναῖκας καὶ τὰ κοσμήματα.

195. Ἀπιδὼν δ' εἰς ἐκείνους τοὺς βουκόλους μετὰ θυμοῦ, με-
γάλα καὶ δεινὰ ῥόπαλα ἔχοντας, μόλις ἔκαμψε τὸ τόξον,
θεῖς τὴν χορδὴν.

196. Καὶ οἱ μὲν οἷστοι ἀφανεῖς ἐγένοντο ἐκ τῆς φαρέτρας,
καθὼς οἱ χρεῶσται ἀπὸ προσώπου τοῦ δανειστοῦ· ἡ δὲ
χορδὴ, καὶ περ ἐλκομένη, οὐ προσήρχετο τῷ προσώπῳ,
καθὼς οὐδὲ ἡ νεόγαμος τῷ ἀνδρὶ ².

197. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπωδαὶ ἐν λήθῃ ἐγένοντο αὐτῷ ἀ-
θρόως ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ, καθὼς αἱ τῆς μαστρωποῦ
διδασκαλῆαι ἐν λήθῃ γίνονται πρωτοπεύρῳ ἐταίρῳ ἐν τῇ
μετ' ἀνδρὸς ὁμιλίᾳ ³.

198. Διαλογιζομένου δὲ τοῦ Ἀρζούνα ταῦτα· « Μῶν ὄνειρον

1. Δηλ. αἱ φωναὶ τῶν ὀρνέων, θρῆνοι ἦσαν τῆς πόλεως.

2. Κατ' ἀρχὰς ἡ νεόνυμφος οὐ προσέρχεται τῷ ἀνδρὶ, διὰ τὴν ἥν
ἔχει αἰδῶ.

3. Διδάσκονται πῶς θεῖ προσφέρεσθαι τοῖς ἐρασταῖς, καὶ ὁποίους ἀκ-
κισμοὺς δεῖ ποιεῖν.

» τοῦτο; ἢ ἄλλος ἐγώ εἰμι; » καὶ βλέποντος, πολλὰς
» γυναῖκας ἥρπαζαν οἱ κλέπται.

199. Ἀλλ' αἱ ἐκλεχταὶ καὶ εὐειδεῖς γυναῖκες, φυλαχθεῖσαι
ἐκ τύχης, οὐχ ἥρπάγησαν ὑπὸ τῶν κλεπτῶν, καθὼς αἱ
χρυσοποιαὶ βοτάναι, οὐκ ἔρχονται εἰς χεῖρας τῶν ἀτυχῶν.
200. Ὁ δ' Ἀρζούνας, νομίζων τὴν ἑαυτοῦ ζῶν ἀνωφελῇ,
ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ προσκυνῶν τὴν γῆν, καὶ δεό-
μενος αὐτῆς δοῦναι αὐτῷ δίοδον εἰς τὸ δῦσαι.
201. Ἀναχωρησάντων δὲ τῶν κλεπτῶν, οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον
λυπούμενοι· « Βαβαὶ τῆς δυνάμεως τῆς τύχης! ὁ Ἀρ-
» ζούνας ὁ νικητὴς τοῦ κόσμου, ἐνίκηθη ὑπὸ βουκόλων! »
202. Τοιούτων λόγων ἀκούων ὁ Ἀρζούνας, ἀφίκετο εἰς τὴν Ἰνδρα-
πράστραν πόλιν, μετὰ τῶν ἐξαιρέτων γυναικῶν τῶν ἡρώων
τῆς γενεᾶς τοῦ Βρισνῆ, καὶ μετὰ τοῦ Βάξρα καὶ Δαρούκα.
203. Στήσαντος δ' ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἰνδραπράστρας τὸν
Βάξραν, καὶ ἀπελθόντος σὺν λύπῃ, ἡ Σαττεβαμὰ καὶ
ἄλλαι γυναῖκες τοῦ Κρισνᾶ, εἰσέδυσαν τὸ πῦρ ἐκ λύπης.
204. Ἐπιστάς δ' ὁ Βεάσας, ἔφη τῷ Ἀρζούνα, ὄντι ἐν ὁδῷ,
τῇ εἰς Χαστιναπούραν ἀγούσῃ, καὶ λίαν λυπούμενῳ ἐπὶ
τε τῷ θανάτῳ τοῦ Κρισνᾶ, καὶ ἐπὶ τῇ ἥττῃ, ἣν ἔλαβε
παρὰ τῶν βουκόλων.
205. « Μὴ ἔχε μελαγχολίαν, ὦ τέκνον· τίς γάρ οὐ καταβάλλεται
» ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὃς ἀφαιρεῖται καὶ φίλους, καὶ συγγενεῖς,
» καὶ εὐμορφίαν, καὶ πλοῦτον, καὶ ἀνδρείαν, καὶ κυριότητα;
206. « Ὁ χρόνος κλέπτης ἐστὶν ἀναφανδόν, ἔχων δύο λύχνους
» λαμπροὺς, τὸν ἥλιον, καὶ τὴν Σελήνην¹, καὶ ἀφαι-
» ρεῖται πάντων πάντα, καὶ οὐ καταδαμάζεται οὐδ' ὑπὸ
» τοῦ Σίβρα, ἢ ἄλλου ὑπάτου Θεοῦ.

1. Ὁ μὲν κλέπτης κρυφίως ἄρπάζει καὶ ἐν σκότει· ὁ δὲ χρόνος ἀνα-
φανδὸν καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ· τοῦτο γὰρ δηλοῖ ὁ ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

207. «Ὁ χρόνος, οὗ τὸ μὲν θεὸν ἄρμα ἐστὶ, τὸ πρόσκαιρον
 » τοῦ κόσμου, οἱ δὲ τροχοί, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, ἐρχό-
 » μενος ἐξαίφνης, ὡς κλέπτῃς, ἀρπάζει πάντων καὶ τὴν
 » δόξαν καὶ τὴν πνοήν.
208. «Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος γελῶν, θεωρεῖ, ὡς θεωρὸς, τὸν
 » χρόνον, ὅς ἐστι δραματουργὸς τῶν συνεχῶν δεινῶν τοῦ
 » κόσμου, καὶ ἀνὴρ τῆς ὀρχηστρίας, τῆς φθορᾶς ¹.
209. «Εἰ τὰ ἐν κόσμῳ πράγματα μὴ ἦσαν ἀηδὴ καὶ λυπηρὰ ἐν
 » τῷ τέλει ², τίς ἐποίει ἂν ἄσκησιν καὶ σκληραγωγίαν, ἢ
 » τὴν μὲν ἄνεσιν ἔχει μέλλουσιν, τὸν δὲ πόνον παρόντα;»
210. Ἀφίκετο δὲ τελευταῖον ὁ Ἀρζούνας εἰς τὴν Ἐλεφαντό-
 πολιν, κατακαιόμενος μὲν τῷ θανάτῳ τῶν ἀπογόνων τοῦ
 Ἰαδοῦ ἐκ τῆς πληγῆς τῶν ὑπέρων, καὶ τῇ ἑαυτοῦ ἥττῃ,
 ἣν ἔλαβε παρὰ τῶν βουκόλων, ἀναψυχόμενος δὲ τῇ ἀμ-
 βροσίᾳ τῶν λόγων τοῦ μεγάλου Βεάσα.
211. Σεβέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ
 καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα, ὁ ἐγκρατὴς καὶ
 ἀγαθὸς Ἀμάρας. Ἐλάβε τέλος ἡ δεκάτη ἕκτη Πάρβα, ἡ
 ὄνομα Μουσάλα ³, τῆς Βαλαβαράτας, ἡ ἐστὶν ὡς μει-
 διάμα τῆς Σαρασβατῆς, τῆς σαλευομένης ἐπὶ τῆς ἄκρας
 τῆς γλώττης τοῦ Ἀμάρα, ὡς ἐπὶ παιδιᾶς αἰώρας (κρεμασῆς).

Τέλος τῆς Πάρβας,
 οὐχὶ δὲ τοῦ Κεφαλαίου.

1. Οἱ δραματουργοὶ ἔχουσι καὶ γυναικας χορευτρίας. — Αἴτιος δηλ.
 τῆς φθορᾶς, πανδαμάτωρ.

2. Κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν χαρὰν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἔχῃ υἱόν, ἢ
 δόξαν, ἢ ἄλλο τοιοῦτον νομιζόμενον ἀγαθόν· ὅταν δὲ τελευταῖον στερηθῇ
 τούτων, τότε λύπην ἔχει.

3. Μουσάλα λέγεται ὁ ὕπερος ὄλμου μεγάλου.

ΒΙΒ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

ὃ διαλαμβάνει περὶ τῆς ἐξόδου.

212. Ἀκούσας ὁ Ἰουδιστίρας ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἀρζούνα τὸν θάνατον τῶν ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Βρισνῆ, φοβηθεὶς τὴν δύναμιν τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, γνώμην ἔθετο ἐγκαταλιπεῖν πάντα.
213. Τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἐχόντων καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐπιβάλλον τοῖς υἱοῖς τοῦ Δρυταράστρα μέρος τῆς γῆς ἔδωκε τῷ Ἰουῖτσου¹, τὴν δὲ ἑαυτοῦ γῆν τῷ Παριζίτα.
214. Ἐπέταξε δὲ τῇ Συνόβαδρᾳ φροντίζειν τοῦ Παριζίτα, ἣ ἦν καλοκᾶγαθος φύσει, καὶ ἠγαπᾶτο ὑπὸ τῶν Βραχμάνων, καὶ ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν.
215. Χορὸς δὲ ποιήσας καὶ δεῖπνα νεκρώσιμα τοῖς κατοικομένοις, καὶ σπονδὰς τῷ ἀσβέστῳ πυρὶ, ἔρριπεν αὐτὸ τὸ πῦρ εἰς τὸ ὕδωρ, ὡς τὸ ἐπιθυμητικὸν εἰς τὸ ἀπαθές².
216. Παρηγορήσας δὲ τοὺς πολίτας, λυπούμενους, καὶ ἀσπα-

4. Ὁ Ἰουῖτσους υἱὸς ἦν νόθος τοῦ Δρυταράστρα.

2. Ἐρυθρὸν τὸ ἐπιθυμητικόν, ὡς τὸ πῦρ, λευκὸν δὲ τὸ ἀπαθές, ὡς τὸ ὕδωρ· ἔρριψε δὲ τὸ ἱερὸν πῦρ εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπειδὴ οὐκ εἶχεν ἐπὶ τούτου χρεῖαν.

σάμενος τὴν γῆν, ἐγκαταλιπὼν πάντα, ἐξῆλθε μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς Δραουπαδῆς.

217. Ἐλθὼν δὲ τὸ πῦρ, ὥσπερ θυμωθὲν, ἐπειδὴ ἐρρίφθη εἰς τὸ ὕδωρ, ἤτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀρζούνα τὸ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν, ὡς ἀχρεῖτος φίλος, ἃ ἔδωκε πρότερον ¹.

218. Ἐξελθοῦσι δὲ τούτοις τοῖς ἕξ, ἠκολούθησεν ἓν κυνάριον, καὶ περ κωλυόμενον, καθὼς τὸ ἔργον ἀκολουθεῖ τῷ νοῖ καὶ ταῖς πέντε αἰσθήσεσιν ².

219. Ἐπορεύοντο δ' οὗτοι μέσον τοῦ δυτικοῦ καὶ νοτίου μέρους σχολαίως· καὶ ἰδόντες βεβυθισμένην ἐν ὕδασι τὴν Δβαραβατὴν ³, οὐκ ἔπαθον τὴν ψυχὴν, ὡς ἀπαθεῖς.

220. Περιελθὼν δὲ τὴν γῆν μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀκολουθῶν αὐτὸς ὁ λαμπρὸς βασιλεὺς, ἀφίκετο εἰς τὸ βόρειον μέρος, ὡς ὁ λαμπρὸς Ἥλιος μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀκτίνων.

221. Διαβάντες δὲ τὸν χιονώδη Ἰμαδὸν, καὶ ὑπερβάντες αὐτὸν τῷ κλέει ⁴, ἀφίκοντο εἰς τὸ ἀμμῶδες πεδίον· καί-πειτα εἶδον τὴν Μερόην ⁵, καὶ τὸν Νανδάναν ⁶, τὸν λειμῶνα τοῦ Ἰνδρα.

222. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁδῷ, τῇ οὔσῃ ἄνευ ἐρείσματος καὶ ἀντιλήψεως ⁷, πεσοῦσα ἡ Δραουπαδὴ, καθὼς ἡ γυνῶσις τοῦ μωροῦ καταπίπτει ἐν τῷ πρακτέῳ ⁸, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

223. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Βήμα, «Τίνος ἕνεκα αὕτη ἡ πάντη

1. Ὅτε ὁ Ἀρζούνας κατέκαυτε τὸ δάσος.

2. Ἐνθα νοῦς καὶ αἰσθησις, ἐκεῖ καὶ ἔργον.

3. Ἡ πόλις τοῦ Κρισνα Δβαρικᾶ, λέγεται καὶ Δβαραβατή.

4. Λευκὴ ἡ χιὼν, λευκὸν καὶ τὸ κλέος.

5. Ὅρος μυθεύμενον ὀλόχρυσον, ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν.

6. Νανδάνας λέγεται ὁ Παράδεισος τοῦ Ἰνδρα, ὃς ἐστὶν ἐπὶ τῆς Με-ρύης.

7. Ἐν τῇ εἰς οὐρανὸν ἀναβάσει διὰ τοῦ αἰθέρος.

8. Ἀνοηταίνει δηλ. εἰς ὃ δεῖ πράττεσθαι κατὰ τὸν νόμον.

- » καθαρὰ, καὶ ἐν θαυμαστῇ οὔτ' ἀσκήσει, ὑπνώττει ὕπνον
 » μακρὸν, καθὼς ἡ Κουμουδῶατῇ ¹ ἐν ἡμέρᾳ;»
224. Ὁ Ἰουδιστίρας ἀπεκρίνατο, μηδαμῶς στρέψας τὸ πρόσω-
 πον· « Πέπτωκε, καὶ τέθνηκεν, ἐπειδὴ πλείονα κλίσιν εἴ-
 » χε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνδρα Ἀρζούνα ².»
225. Πεσόντος δὲ τοῦ Σαχαδέβα, ὁ Ἰουδιστίρας ἀπεκρίνατο
 τῷ Βήμα, ἐρωτήσαντι τὴν αἰτίαν· « Οὗτος πέπτωκε διὰ
 » τὴν ἣν εἶχε δοκητισοφίαν ³, νομίζων πάντας ἄνοας.»
226. Πεσόντος δὲ τοῦ Νακούλα, ἐρωτηθεὶς πάλιν ὁ βασιλεὺς
 ὑπὸ τοῦ Βήμα, ἔφη· « Πέπτωκεν οὗτος, ἐπειδὴ ἐφρόνει,
 » ὥς εὐειδὴς ἦν, καὶ οὐκ ἠνείχετο παραβληθῆναι οὐδὲ τῷ
 » Κάμα ⁴.»
227. Πεσόντος δὲ καὶ τοῦ Ἀρζούνα, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰουδιστί-
 ρας, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βήμα· « Πέπτωκεν, ἐπειδὴ, νομί-
 » ζων ἑαυτὸν ἥρωα, ἤρχετο εἰς τὸ στάδιον τῆς μάχης
 » ἀφροντίστως ⁵.»
228. Εἰπόντος δὲ τοῦ Βήμα, « Ἴδού ἐγὼ πίπτω, » ὁ Ἰουδι-
 στίρας ἔφη· « Σὺ τῷ πολυφάγῳ ἑπαρσις ἦν ἐπὶ τῇ δυνά-
 » μει τοῦ σώματος· διὰ τοῦτο καὶ σὺ πίπτεις. »
229. Ἀναβαίνων δ' εἰς τὸν οὐρανὸν αὐτὸς ὁ σταθερὸς ἐν τοῖς
 τοῦ νόμου, οὐκ ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς ἀδελ-
 φοὺς, καὶ περ πίπτοντας.
230. Ἐπακολουθοῦντος δὲ μόνον τοῦ κυνός, ὁ στερεόφων Ἰου-
 διστίρας εἶδεν ἔμπροσθεν τὸν Ἰνδραν, ὄντα ἐφ' ἄρματος.
231. Κληθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Ἰνδρα φωνῇ ἡδεΐα καὶ ἀξία ἀκούει-

1. Κουμουδῶατῇ, ὁ νυκτάνθης λωτὸς, ὃς συμμύει ἐν ἡμέρᾳ.

2. Ἔδει τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχειν πρὸς τοὺς πάντες· διὸ ἄδικος ἦν.

3. Οἰηματίας ἦν καὶ ὑπέροφρος.

4. Κάμας, ὁ Ἔρως, ὃς ἐστὶ πάγκαλος.

5. Πάντων δηλ. τῶν ἡρώων κατεφρόνει.

- σθαι ὑπὸ μακαρίων, « Ἐλθὲ μόνος εἰς τὴν ἐμὴν πόλιν με-
 » τὰ τοῦ σώματος, » ἔφη·
232. « Οὐκ ἐλεύσομαι εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνευ τούτου τοῦ κυνός·
 » οὐαὶ ἐκεῖνω, ὃς ἐγκαταλείπει ἐν εὐτυχίᾳ τὸν ὑπηρετοῦν-
 » τα ἐν δυστυχίᾳ !
233. « Ὁ βομβύλιος, ὁ ἐπιφοιτῶν τοῖς ἄνθεσιν ἐν λειμῶνι, οὐκ
 » ἀποδιώκεται, εἰ καὶ μέλας, ὑπὸ τῶν ἀνθέων, ὄντων
 » ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν θεῶν ¹.
234. « Ἡ Γαγγὰ οὐ καθαίρει τῷ λουτρῷ τὸν ἀνελόντα βουῖν, ἢ
 » Βραχμᾶνα, καὶ τὸν διατεμόντα τὸν φालὸν τοῦ Σίβα,
 » οὐδὲ μὴν ἐκεῖνον, ὃς ἐγκαταλείπει τὸν ἀγαπῶντα καὶ
 » συνήθη ὄντα.
235. « Ποῦ δὲ δικαιοσύνη ἐμοί, ἐὰν ἀφῶ τὸν κύνα ; Πόθεν δ'
 » οὐρανὸς ἐμοί, ἄνευ δικαιοσύνης ; Οὐχὶ δὲ μόνον ἐμοί
 » ἔκπτωσις τοῦ οὐρανοῦ γίνεται, ἐὰν ἀφῶ τὸν κύνα, ἀλλὰ
 » καὶ σὺ αὐτῷ, ὃς λέγεις ταῦτα. »
236. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ βασιλέως, ὁ Ἰνδρας ἔφη· « Πῶς
 » δ' ἂν ἔλθοι εἰς τὴν ἐμὴν πόλιν ὁ κύων οὗτος, ὃς οὐδὲν
 » ἔπραξεν ἀγαθόν ; »
237. « Ἔστω, ἔφη, καὶ τούτῳ τῷ κυνὶ μετὰ τοῦ σώματος οὐ-
 » ρανὸς διὰ τῶν ἐμῶν ἀγαθῶν ἔργων. » Τοιαῦτα εἰπὼν,
 ἐτιμῆθη ὑπὸ των θεῶν, θαυμαζόντων.
238. Ἀφείς δὲ τὴν ἑαυτοῦ μορφήν ὁ κύων, ὃς ἦν αὐτὸς ὁ Δάρ-
 μας, καὶ λαβὼν ἀγλαὰν καὶ θεῖαν μορφήν, ἠγκαλίσσατο
 τὸν βασιλέα, καὶ ἔφη, χαίρων·
239. « Χαίρω, ὦ τέκνον, ἐπειδὴ ὠράθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ κυνείῳ
 » σώματι ἡ ἀγαθότης σου καὶ δικαιοσύνη σου· ἀνάβα
 » τοῦτο τὸ θεῖον ὄχημα· ἔστω σοι οὐρανὸς αἰδίδιος. »

1. Διότι ἦν συνήθης αὐτοῖς.

240. Κατὰ τὴν προσταγὴν ταύτην τοῦ πατρὸς, ἀναβὰς τὸ ὄχημα, ὃ ἦν κλίμαξ τῆς ἀρετῆς, αὐτὸς ὁ δικαιοτάτος, ἦλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν σώματι.
241. Τιμηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ὑπὸ τῶν ὁσίων Βραχμάνων, τοῦ τε Ναράδα καὶ τῶν λοιπῶν, ἡγλαΐζετο ἐν τοῖς ὁσίοις βασιλεῦσιν, ὡς ἡ Σελήνη ἐν τοῖς ἄστρασιν.
242. Ἐλθὼν δ' εἰς τὸν οὐρανόν, ἔφη τῷ Ἴνδρᾳ· «Ὅπου εἰ-
» σιν οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί, καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, ἐκεῖσε ἄγαγέ
» με.» — «Μὴ φρόνει ἀνθρώπειαν ἐν οὐρανῷ,» ἔφη ὁ Ἴνδρας.
Ὁ δὲ, καὶ περ κωλυόμενος, διῴσχυρίζετο.
243. Σεβέσθω, ὡς βομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐγκρατὴς Ἀμάρας. Ἐλάβε τέλος ἡ δεκάτη ἐξόδου Πάρβα, ἡ καλουμένη Πρασθάνα¹, τῆς Βαλαβαράτας, ἡ ἀπαλλάττει τὴν ἄγνοιαν, καὶ εἰκὼν ἐστὶ τῆς μαθήσεως ἐκείνου τοῦ Ἀμάρᾳ.

Τέλος τῆς Πάρβας,

οὐχὶ δὲ τοῦ Κεφαλαίου.

¹. Πρασθάνα λέγεται ἡ ἐξόδος, ἡ ἀναχώρησις.

ΒΙΒ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ,

Περὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς οὐρανόν.

244. Ἰδὼν δ' ὁ Ἰουδιστίρας ἐν οὐρανῷ ἔνδοξον τὸν Δουριοδάναν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ἔφη τῷ Ἰνδρᾷ, θυμούμενος·
245. « Προσκύνησις τῷ οὐρανῷ ¹, ἔνθα οὗτος ὁ Δουριοδάνας, ὁ
» κακοῦργος, καὶ τοῦ κόσμου τύραννος, τιμᾶται ἀνεπηρεά-
» στως, ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καθήμενος.
246. « Τί δεῖ μοι τούτου τοῦ οὐρανοῦ, ἔνθα οὐκ ἔστι σκέψις
» καὶ κρίσις ; ἔστω μοι ἐκεῖνος ὁ οὐρανός, ἔνθα πάρεσιν
» οἱ ἐμοὶ ἀδελφοί. »
247. Ὁ δ' Ἰνδρας ἔφη ἐνὶ θείῳ διακόνῳ, ταχυτέρῳ καὶ τοῦ νοός· « Δεῖξον τούτῳ τῷ βασιλεῖ τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς ὄν-
» τας ἐν ἀνέσει. »
248. Ἦκε δ' ὁ Ἰουδιστίρας δι' ὁδοῦ, ἣ ἐδείχθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ διακόνου, εἰς τὸν ἄδην, ἔνθα ἦν μεγάλη δυσωδία, κολάσεις, δεσμὰ, ὀδύναι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα δεινά.
249. Ἐνταῦθα ἤκουσε φωνῆς θλιβερᾶς, καὶ πικρᾶς εἰς τὴν ἀκοήν, ἐξερχομένης ἐκ στόματος τῶν συγγενῶν, οἳ ἦσαν πεπεδημένοι, καὶ ἐκολάζοντο κολάσεσι πολυειδέσιν.

1. Εἰρωνικῶς τοῦτο λέγει.

250. « Ἡμεῖς ἐσμεν οἱ περὶ τὸν Βῆμαν· ἐγὼ εἰμι ἡ πολυπαθῆς
 » Δραουπαδῆ· ἡμεῖς ἀναψυχὴν λαμβάνομεν τῷ ἀέρι τῆς
 » ἀρετῆς σου· ἀνάμεινον μικρόν τι. »
251. Στάς δ' ὁ βασιλεὺς ἀκίνητος τοιοῦτοις λόγοις, ὥσπερ
 δυνάμει ἐπωδῆς ¹, προξενούσης ἀκινήσιαν, κατηγορῶν τῶν
 κακῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τύχης, ἔφη τῷ θεῷ διακόνῳ·
252. « Ἐγὼ ἐνταῦθα μένω σὺν τοῖς οἰκείοις· ὁ μὲν ἄδης οὗτος,
 » ὡς οὐρανός μοι ἐστίν, ἡ δὲ Βαῖταρινῆ ², ὡς Γαγγὰ, οἱ
 » δὲ πόνοι, ὡς ἀνέσεις. »
253. « Εὖ σοι γένοιτο· ἄπιθι. Προσκύνησις ³ τῷ οὐρανῷ καὶ
 » τοῖς ἐν οὐρανῷ θεοῖς, ἐνθα οἱ μὲν κακοῦργοι τιμῶνται,
 » οἱ δ' ἀγαθοὶ τὴν φύσιν ἀτιμάζονται. »
254. Τοῦ μὲν οὖν θεοῦ διακόνου ἀκούσαντος, καὶ ἀναχωρή-
 σαντος, ὁ βασιλεὺς εἶδεν ἐνώπιον τὸν Ἰνδραν, καὶ οὐχὶ
 τὸν ἄδην, οὐδὲ τοὺς ἐν τῷ ἄδῃ.
255. Καθιλαρύνας δ' ὁ τῶν θεῶν ἄρχων αὐτὸν τὸν βασιλέα,
 ἀποροῦντα τί εἴη τοῦτο, καὶ ἀναψυχόμενον ἡδεῖ ἀέρι,
 ἔφη·
256. « Ὅ,τι ὀλίγον ψεῦδος εἴρηκας εἰς θάνατον τοῦ διδασκά-
 » λου Δρόνα, τούτου ὁ καρπός, ὁ τόπος τῆς κολάσεως,
 » ἐδείχθη σοι διὰ τῆς ἐμῆς γοητείας. »
257. « Νῦν δ' ἰδὲ ἐν οὐρανῷ τοὺς ἀδελφούς, ὄντας ἐν πελάγει
 » ἁμβροσίας χαρᾶς, καὶ τὴν Δραουπαδὴν πρὸς τούτοις
 » ἀγλαΐζουσαν τὸν οὐρανόν. »
258. Ἦσθη δὲ τοῖς λόγοις τοῦ Ἰνδρα ὁ Ἰουδιστίρας, καὶ προσ-
 ταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Δάρμα, εἰσέδου εἰς τὸ καθαρὸν καὶ κα-

1. Ἔστι καὶ ἐπωδῆ, ἡ καταπαύει καὶ βροχὴν, καὶ πῦρ, καὶ πᾶν ἄλ-
 λο δεινόν.

2. Βαῖταρινῆ, ποταμὸς ἐν Ἀδῇ ἐξ αἵματος καὶ πύου.

3. Εἰρωνεία τοῦτο.

θαρτικὸν ὕδωρ τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς, ὥσπερ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀρετὴν, ἣ τακεῖσα, μετετρέπη εἰς ὕδωρ.

259. Εἰς δὲ χαρὰν τοῦ βασιλέως, ἀντὶ τῶν βομβυλίων, οἱ περὶ τὸν Τουμβαροῦν¹ Γανδάρβαι, ἀφανεῖς ὄντες ἐν συνεχέσι χρυσοῖς λωτοῖς², ἔῃρχον ἀμβροσίαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλέως διὰ φωνῶν ἡδέων.

260. Ἀντὶ δὲ φωνῶν τῶν ἐν ὕδασι ἐλεφάντων, ἧχοι μουσικῶν ὀργάνων, κρουομένων ὑπὸ θεῶν μουσικῶν ἀφανῶν, ἠκούοντο εἰς χαρὰν ἐκείνου τοῦ βασιλέως.

261. Ἀντὶ δὲ λωτῶν, τῶν σαλευομένων τῷ ἀέρι, Ἀψαράι³ χοροὺς ἐποιοῦν εἰς χαρὰν τοῦ βασιλέως, ἐμβεβυθισμένοι τοῖς ὕδασι, ὧν τὰ πρόσωπα καὶ αἱ χεῖρες μόνον ἔξω ἦσαν τοῦ ὕδατος, ὡς λωτοί⁴.

262. Ἡ μὲν οὖν Γαγγὰ, ἐκδύσασα τὸν Ἰουδιστίραν τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ἐνέδυσεν αὐτὸν τὴν θεῖαν⁵. ὁ δὲ, προσκείμενος τοῖς ἐν ὕδασι χαροποιοῖς ᾄσμασι καὶ χοροῖς, οὐδέν τι ἔγνω⁶.

263. Ἡ γλαΐζετο δ' αὐτὸς ὁ Ἰουδιστίρας, ὥσπερ λαβὼν σῶμα, ποιηθὲν ἐκ τῶν καθαρωτάτων λειψάνων Ἡλίων καὶ Σεληνῶν, καὶ Ἐρώτων ἀπείρων αἰώνων, οὓς ὁ χρόνος ἀνέλυσε, καὶ ἐκάθηνεν, ὡς πῦρ⁷.

1. Τουμβαροῦς, πρῶτος τῶν Γανδαρβῶν, οἵ εἰσι μουσικοὶ θεοί· λέγεται καὶ Τουμβουροῦς.

2. Ἐν τοῖς ὕδασι λωτοὶ φύονται· ἐν δὲ τοῖς τῆς οὐρανίας Γαγγᾶς χρυσοὶ εἰσι λωτοί· περὶ δὲ τοὺς λωτοὺς βομβύλιοι βομβοῦσιν· ἐκεῖ δὲ μουσικοὶ θεοὶ ἡδὸν εἰς χαρὰν τοῦ βασιλέως.

3. Ἀψαράι, θεῖαι νύμφαι.

4. Ὁ μὲν καυλὸς τοῦ λωτοῦ ἔνδον ἐστὶ τοῦ ὕδατος, τὸ δ' ἄνθος ἔξω.

5. Τὸ ἀνθρώπειον σῶμα ἐξέδυσσε, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸ θεῖον.

6. Προσέχων τοῖς θεοῖς ᾄσμασι καὶ χοροῖς, οὐκ ᾔσθετο ὅπως, ἐκδυθεὶς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, ἐνεδύθη τὴν θεῖαν.

7. Καθὼς τὸ πῦρ ἀναλύει καὶ καθίρει τὸν χρυσόν, οὕτω καὶ ὁ χρόνος

264. Πορευόμενος δὲ μετέπειτα εἰς τὴν ὁμήγουριν τῶν θεῶν, ὅ,τι ἄξιον δῶρον ἤθελε χαρίζεσθαι τοῖς καθ' ὁδὸν ποιουσιν ἄξια θεωρίας καὶ τέρψεως, τοῦτο ἔβλεπεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐρχόμενον αὐτομάτως ¹.

265. Ἀφίκετο δ' εἰς τὴν σύνοδον τῶν θεῶν, ὁδηγοῦ ὄντος τοῦ Ἴνδρα, πίνων ὑπερήδιστα διὰ τῆς ἀκοῆς τὸ ἐκ τῆς Ῥάξασσουίας θυσίας κλέος αὐτοῦ, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν μουσουργῶν θεῶν ².

266. Ἐνταῦθα εἶδε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, χαίροντας τοῖς ἄσμασι καὶ τοῖς χοροῖς θείων Νυμφῶν, ὑπερβαίνοντας τῇ λάμπει τὸν ἥλιον, καὶ ἀγλαΐζοντας τὴν θείαν σύνοδον.

267. Διὰ δὲ τῆς προσταγῆς τοῦ Ἴνδρα εἶδε τὸν μὲν Καρναῖν καὶ Ἀβδιμανιοῦν ἐνόντας τῷ Ἠλίῳ, τὸν δὲ Κρισναῖν ἐνόντα τῷ φωτὶ τοῦ Βισνοῦ, τὸν δὲ Δρυταράστραν τῷ βασιλεῖ τῶν Γανδαρβῶν, τὸν δὲ Δρόναν τῷ σώματι τοῦ Βριχασπατῆ, τὸν δὲ Βήσμαν τῷ ὀγδόῳ Βασοῦ, καὶ ἄλλους πρὸς τούτοις ἥρωας ἐνόντας ἄλλοις θεοῖς, ὧν ἀπόρροιαὶ ἦσαν ἐπὶ γῆς, εἰς τὸ ἀφελεῖν τὸ θάρος αὐτῆς.

268. Ἐνταῦθα ἡγάλλετο αὐτὸς ὁ Ἰουδιστίρας, ὁ μέγας βασιλεὺς, ὅμοιος ὧν κατὰ τὴν δόξαν τῷ Χαρισσάνδρᾳ ³,

ἀνέλυσε καὶ ἐκάληρεν ἀπείρους Ἠλίους καὶ Σελήνας, καὶ Ἑρωτας ἀπείρων αἰώνων, ἐξ ὧν ἀναλυθέντων, καὶ καθαρθέντων, συνέστη τὸ σῶμα λαμπρότατον καὶ εὐειδέστατον· ὁ γὰρ Ἑρως εὐειδής. Σημείωσαι, ὡς ἀπείρους αἰῶνας δοξάζουσι, κατὰ τὰς ἀπείρους κοσμογονίας· ἐν δ' ἐκάστη κοσμογονίᾳ, νέος Ἠλίος καὶ νέα Σελήνη, καὶ νέος Ἑρως γίνεται.

1. Τοῦτό ἐστιν οὐρανός, τὸ τυγχάνειν εὐθέως οὐ τινος ἐπιθυμεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ἔθος δ' ἐστὶ δῶρα χαρίζεσθαι τοῖς ποιούσι παιδιὰς, εἰς θεωρίαν καὶ τέρψιν.

2. Οἱ μὲν θεοὶ ὕμνουν, αὐτὸς δ' ἤκουεν ὑπερήδιστα.

3. Χαρισσάνδρας, μέγας βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπείας, ὃς Ῥάξασσουῖαν θυσίαν ἐτέλεσε, καὶ τὸν κόσμον ἡγήσατο.

καὶ ἔχων περὶ ἑαυτὸν τὸν Βαγηνράταν, τὸν Ῥάμαν, τὸν
 Δηλίπαν, καὶ ἄλλους τοιοῦτους θαυμαστοὺς ἥρωας.

269. Σεθῆσθω, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ σοφοῦ καὶ
 ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐγκρατὴς
 Ἀμάρας. Εἴληφε τέλος ἡ Δεκάτη Ὀγδοὴ Πάρβα, ἡ καλου-
 μένη Σβαργαροχάνα ², τῆς Βαλαβαράτας, ἥ ἐστιν αὐτὴ
 ἡ γνῶσις, καὶ ἀνατολὴ τοῦ λαμπροῦ νοὸς ἐκείνου τοῦ
 Ἀμάρα.

Ἐν τούτοις τοῖς πέντε Βιβλίοις δι' ἐνὸς Κεφαλαίου ἐμ-
 περιέχονται διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ εἰς στίχοι, κατὰ τὸ
 μέτρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ Τεσσαρακοστοῦ Δευτέρου Κεφαλαίου

τῆς Βαλαβαράτας, ὃ διαλαμβάνει περὶ
 τῆς ἱπποθυσίας, περὶ τῆς ἐν ἐρήμῳ διαγωγῆς, περὶ
 τοῦ ὑπέρου, περὶ τῆς ἐξόδου,
 καὶ περὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς οὐρανόν.

4. Σβαργαροχάνα, ἀνάβασις εἰς οὐρανόν.

BIB. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Η

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ*,

*ὃ διαλαμβάνει τὴν βασιλείαν τοῦ Παριζίτα,
τὴν ὀφιοθυσίαν τοῦ Ζαναμεζαῖτα, κτλ.*

1. Δοίτῃ ἡμῖν ἐκεῖνος ὁ ὅσιος Βεάσας γινώσιν, ἐπαγωγὸν τῆς ἀθανασίας· οὗ τὴν ἐν τῇ Μαχαβαράτα ἀμβροσίαν τῆς γλώσσης οἱ πίνοντες ἐκ καρδίας, οὐκ ἐφίενται τῆς χώρας τῶν θεῶν, ἔνθα ἐστὶν ἡ θεία ἀμβροσία.
2. Ἡ δὲ γῆ, ἡ πάσχουσα πάθος τῆς διαζεύξεως τῶν πέντε υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, ἰδοῦσα τὸν Παριζίταν, λαμπρὰ ἔχοντα πλεονεκτήματα, καὶ νεανίαν ὄντα, ἐμμανῶς ἠράσθη αὐτοῦ ¹, ἀφεῖσα τὸ πάθος.
3. Πῶς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπαινεθεῖν ἂν, ὃς τὸ κλέος τῶν προγενεστέρων ἠὔξησε τῇ πολυδωρίᾳ, καὶ τῇ θερμουργίᾳ, καθὼς ὁ χρόνος αὐξάνει τὸ δένδρον τῷ ὕδατι, καὶ τῇ θερμότητι τοῦ Ἡλίου ²;
4. Τούτου τοῦ δεινωποῦ ἡ θερμότης, ἡ ἐκ τῶν βελῶν, ἔφερεν

* Τοῦτο ἐν τῇ Μαχαβαράτα τέθιται ὑπὸ τοῦ Βεάσα κατ' ἀρχάς· ὁ δὲ Ἀμάρας ἀραρότως τίθησιν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ διαλαμβάνει τὴν βασιλείαν τοῦ Παριζίτα, ὃς ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Ἰουδιστίραν.

1. Ὡς ἡ γυνὴ ἐρᾷ ἀνδρὸς ἀξίου καὶ νέου.

2. Τὸ πρωτότυπον χάριν ἔχει μεγάλην, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

ἐξ πρόσωπα, διὰ τῶν ἐξ βασιλικῶν τρόπων ¹ ὡς ὁ υἱὸς τοῦ Σίβα Σκάνδας ². Οἱ δὲ δώδεκα Ἡλιοὶ ἦσαν ὡς ἐνώτια ³.

5. Τούτου τὸ λευκὸν κλέος ἄδει ἢ Σελήνη, καὶ περ πλήρης οὔσα λευκῶν καὶ ἀμβροσίων ἀκτίνων· διὰ τοῦτο ἔρχεται ἢ ἔλαφος εἰς τὴν ἀγκάλην αὐτῆς, καὶ περ ἐχούσης τὴν κυρτότητα, ὡς ὄνυχας λέοντος ⁴.

6. Οὗτος ὁ εὗπλαγχνος ἐξῆγε διὰ τῆς προσηκούσης παιδείας τὸν πεσόντα εἰς βόθρον ἀμαρτημάτων, ἐπειδὴ ἔστερῆθη τοῦ λογικοῦ, ἔνεκα τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καὶ θυμικοῦ, καθὼς ὁ ἄνθρωπος ἐξάγει διὰ τῆς βακτηρίας τὸν πίπτοντα εἰς βόρβορον, ἐπειδὴ οὐ βλέπει, ἔνεκα τῆς κόνεως, ἢ τοῦ σκότους ⁵.

7. Οὗτος ὁ φιλοδίκαιος τίνος τὴν καρδίαν οἶκον οὐκ ἐποίησεν, ἣν ἡγόρασε διὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀρετῶν; διὰ τοῦτο οὐδεὶς ἐν καρδίᾳ κακὸν τι διενοεῖτο, δι' ὑποψίαν, ὅτι τοῦτο ἐκεῖνος γινώσκει ⁶.

1. Ἐξ τρόποι εἰσὶ προσήκοντες τῷ βασιλεῖ· εἰρήνη, πόλεμος, ἐκστρατεία, ἀστρατεία, διχόνοια περὶ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ συμμαχία. Οὐ μόνον δηλ. πολεμικὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πολιτικός.

2. Ἐξαπρόσωπος ἐστὶν ὁ Σκάνδας.

3. Ἡ εξαπρόσωπος θερμότης αὐτοῦ εἶχεν, ὡς δώδεκα ἐνώτια τοὺς δώδεκα Ἡλίους. Οἱ Ἰνδοὶ λέγοντες δώδεκα Ἡλίους, αἰνίττονται τὰς ἐν τοῖς δώδεκα ζωδίοις φορὰς τοῦ Ἡλίου κατ' ἔτος.

4. Μυθολογοῦσιν, ὅτι ἢ ἐν τῇ Σελήνῃ μελανότης ἔλαφος ἐστίν· ὅθεν πλάττει ὁ ποιητὴς, ὡς ἢ ἔλαφος, ἢ φίλη ἐστὶ τῶν ἀσμάτων, ἔρχεται εἰς τὴν Σελήνην, θελομένη τοῖς περὶ τοῦ Παριζίτα ἄσμασι, μηδαμῶς φοβούμενῃ καὶ περ βλέπει τὴν κυρτότητα αὐτῆς, οὔταν ὡς ὄνυχας λέοντος· κυρτὴ γάρ ἐστιν ἢ διχότομος Σελήνη, ὡς καὶ ὁ ὄνυξ τοῦ λέοντος.

5. Ὁ ποιητὴς παίζει πρὸς τὰς λέξεις· Δάνδα λέγεται ἢ βακτηρία καὶ ἡ παιδεία· ἢ βακτηρία δίδοται εἰς ἀντίληψιν τοῦ πεσόντος.

6. Δηλονότι ἐν ἀπάντων ταῖς καρδίαις ἦν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἔργῳ, ἀλλ' οὐδὲ διανοίᾳ κακὸν τις ἐποίει.

8. Τούτου ἐν τῇ γῇ οὐκ ἐγινώσκετο ἐξ ἀποδείξεως, οὐδ' ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν, ὅτι κλέπται εἰσι¹, καθὼς γινώσκεται ὑπ' ἐκείνων τῶν σοφῶν, ὅτι Ποιητής ἐστι τοῦ παντός, ἀποδεικνυόμενος ἐκ τῶν καθόλου, καὶ κατὰ μέρος αὐτοῦ ποιημάτων.
9. Οὗτος, λατρεύων καθ' ἐκάστην περὶ τὴν ἔω, ἐδέετο τοῦ Σίβα², δοῦναι πολλοὺς ἐπαίτας· ὁ δὲ μὴ δυνάμενος ποιῆσαι τοῦτο τὸ αἶτημα, λαβὼν μορφὴν ἐπαίτου ἐπὶ γῆς, ἦλθεν αὐτὸς πρὸς αὐτόν.
10. Τούτῳ τῷ βασιλεῖ Παριζίτα γυνὴ ἐγένετο, Μαδραβατὴ τοῦνομα· ἦν ἰδοῦσα πάνυ εὐεῖδῃ ἢ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων Ἰμακοῦ, Παρβατῇ, συνέδησε τῷ ἑαυτῆς σώματι τὸ τοῦ Σίβα, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς³.
11. Συνευφραينوμένου δὲ τοῦ βασιλέως ταύτῃ τῇ λαμπροτέρᾳ ἀπασῶν, οἱ θεοὶ, οἱ εὐφοροὶ τῶν τοῦ κόσμου μερῶν, μεγάλῃν χαρὰν ἔλαβον, ταῦτα ἐννοοῦντες· «Οὗτος ὁ βασιλεὺς, » ὁ ὧν ἡμετέρα εἰκὼν⁴, ἐγένετο ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀγαθῆς » τύχης. »

1. Κλοπὴ οὐκ ἐγίνετο, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀπεδεικνύετο, ὅτι κλέπται ἦσαν.

2. Ὁ Σίβας δοτὴρ ἐστι τῶν ἐφετῶν· ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐκ ἠδυνήθη δοῦναι αὐτῷ, ὃ ἤτησεν, ἐπειδὴ ἅπαντες ἦσαν ἀνενδεεῖς.

3. Ἐνίοτε γράφουσι τὸ σῶμα τοῦ Σίβα ἐξ ἡμισείας θήλυ, αἰνίττοντες διὰ τούτου τὴν φύσιν, ὅτι ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεος τὸ πᾶν συνίσταται. Ἐνταῦθα δ' ὁ ποιητὴς πλάττει, ὥς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐγένετο τὸ σῶμα τοῦ Σίβα ἀρρενόθηλυ, καὶ ἐν ταῦτῳ δηλοῖ ὅτι ἡ εὐεΐδεια τῆς Μαδραβατῆς ὑπερέβαινε τὴν τῆς Παρβατῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐφοβίθη ἢ Παρβατὴ μῆπως ἀπατηθεῖη ὁ Σίβας.

4. Λέγουσιν ὅτι, ὅτε χρίεται βασιλεὺς, εἰσδύουσιν εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ οἱ εὐφοροὶ τῶν μερῶν τοῦ κόσμου θεοί· διὰ τοῦτο χαρὰν ἔλαβον οἱ θεοί, νομίζοντες ὅτι καὶ αὐτοὶ συνευφραίνονται.

12. Ἐν δὲ καιρῷ αὕτη ἡ βασιλικὴ γυνὴ ἔσχεν ἐν γαστρὶ ἔμβρυον, καθὼς ἡ Βραχυμάνδα ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸν ποιητὴν Βραχυμᾶν, πᾶσαν χάριν ἔχον, καὶ ἱκανὸν ὃν εὐφραίνει τοὺς τρεῖς κόσμους.
13. Ταύτης τὸ τῶν μαστῶν ζεῦγος, τὸ ὃν παχὺ, καὶ μελαίνας θηλάς ἔχον ¹, περίλυπον ἦν καὶ περιχαρές· περίλυπον μὲν, ὡς μὴ ἀπολαῦστον τῆς περιπτύξεως τοῦ ἀνδρός ². περιχαρές δέ, ὡς μέλλον θρέψειν ἥρωα, μόνον κυβερνήτην τοῦ κόσμου.
14. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μητροπάτωρ Ἥλιος, καὶ ὁ πατροπάτωρ φωστὴρ τῆς νυκτός, ἡ Σελήνη, ἐνέσταξαν τῷ ἐμβρύῳ τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν λάμψιν ³, διὰ τοῦτο τὸ σῶμα ταύτης ἔσχε θερμοότητα καὶ ὠχρότητα ⁴.
15. Αὕτη, ἀποβαλοῦσα μὲν τὰ λοιπὰ κοσμήματα, διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἰσχνότητα τοῦ σώματος, φέρουσα δὲ μόνα δύο λιθοκόλλητα χρυσᾶ ψέλλια, ἐφαίνετο ὡς ἡ ἑωθινὴ ὥρα, ὅτε ὁ μὲν Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη ἐμφανεῖς εἰσιν ⁵, οἱ δ' ἀστέρες ἀφανεῖς.
16. Ἐγκυος δ' οὖσα, περιεπάζεται σχολαίως· τοῦτο δ' ἐποίει,

1. Ὅταν ἡ γυνὴ ἔγκυος γίνεται οἱ μὲν μαστοὶ παχύνονται, αἱ δὲ θηλαὶ μελαίνονται.

2. Ὅταν ἡ γυνὴ ἐπίτεξ ἥ, ὁ ἀνὴρ ἀπέχει τοῦ συνεῖναι αὐτῇ.

3. Ἡ Μαδραδατὴ εἴλκε τὸ γένος ἐκ τοῦ Ἥλιου· ὁ δὲ Παριζίτας ἐκ τῆς Σελήνης.

4. Ὅταν ἡ ἔγκυος ἐπίτεξ ἥ, ἀσθενὴς γίνεται καὶ ὠχρά· καὶ ἡ μὲν θερμότης ἀναφέρεται εἰς τὸν θερμὸν Ἥλιον, ἡ δὲ ὠχρότης εἰς τὴν λευκὴν Σελήνην.

5. Ὁ μὲν Ἥλιος κατὰ τὴν ἀνατολὴν, ἡ δὲ Σελήνη κατὰ τὴν δύσιν, μὴ ὄντων ἀστέρων. Ὁ μὲν Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη τὰ ψέλλιά εἰσι· τὰ δ' ἄστρα, τὰ κοσμήματα, οἱ μαργαρίται, καὶ οἱ ἀδάμαντες.

ἔνα μὴ θλίβοιτο λίαν ἡ γῆ διὰ τὸ ἔαρος, ἡ οὖσα σύν-
ανδρος, καὶ Ῥατραγάρβα, ὡς καὶ αὐτή ¹.

17. Οὕτινος δ' ὄρεξιν εἶχε ², τοῦτο ἦν εὐπόριστον καὶ πρό-
χειρον διὰ τοῦ πλούτου, διὰ τοῦ κράτους, καὶ διὰ τῆς
ἐπωδῆς, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἰόντος εἰς τοὺς τρεῖς κόσμους,
καὶ φίλου ὄντος τῶν θεῶν, τῶν Βραχμάνων, καὶ τῶν ὑπὸ
γῆν ὄρεων.

18. Ἡγλαΐζετο δ' αὕτη, λαμπρὰ οὖσα τὸ σῶμα τῇ πληρώσει
τῆς ὀρέξεως, καθὼς ἀγλαΐζεται ἡ Κουμουδθατῇ ³, θάλ-
λουσα τῇ ἀνατολῇ τῆς λαμπρᾶς Σελήνης.

19. Ἐγέννησε δ' υἱόν, καθὼς ἡ γαλακτικὴ θάλασσα τὴν Σε-
λήνην, ἐν ἀγαθῇ ὥρᾳ εἰς θεωρίαν τῶν ἀγαθῶν ὀφθαλμῶν
τοῦ κόσμου, λαμπρύνοντα πάντα τὰ μέρη τῇ ἄκρᾳ λαμ-
πρότητι τοῦ σώματος.

20. Γεννήσασα δὲ τοῦτον τὸν λαμπρὸν υἱόν, ἐγένετο ἡ πρώτη
ἀπασῶν τῶν γυναικῶν· ἐν ᾧ γὰρ μέρει ὁ ἥλιος ἀνατέλ-
λει, ἅρα ἐκεῖνο οὐ καλοῦσι πρῶτον πάντων τῶν μερῶν ;

21. Γεννηθέντος τούτου τοῦ ἐκλάμπρου παιδίου, τοῦ ἔχοντος
ἀπόρροιαν πάντων τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τοῦ κόσμου,
πᾶσαι αἱ διαστάσεις τοῦ τόπου χαρὰν ἔλαβον, ἐλπίζου-
σαι ὅτι συμπαίξουσι νέῳ γεννηθέντι ἀνδρὶ ⁴.

22. Τούτου ἐν τῷ σώματι ὄντων τῶν θεῶν, τῶν ἐφόρων τοῦ

1. Ὁ βασιλεὺς λέγεται ἀνὴρ τῆς γῆς ἀλληγορικῶς· τῆς δὲ γῆς ὄνο-
μά ἐστι καὶ τοῦτο Ῥατραγάρβα, ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον, ἔχουσα ἐν
γαστρὶ κειμήλια· καὶ ἡ βασίλισσα γὰρ εἶχεν ἐν γαστρὶ κειμήλιον τὸ ἔμ-
βρυον, ὡς καὶ ἡ γῆ ἔχει ἐν γαστρὶ κειμήλια, χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ λί-
θους πολυτίμους.

2. Ἦ ἔγκυος γυνὴ ὄρεξιν ἔχει παντοῦ βρώματος, καὶ παντοίας
θεωρίας.

3. Κουμουδθατῇ λέγεται ὁ νυκτάνθης λωτός.

4. Αἱ διαστάσεις τοῦ τόπου, ὡς γυναῖκες.

κόσμου, ὁ Κουβέρας μόνος ἐκαυχᾶτο, ὅς εἶχε τὰ πρω-
τεῖα, ἐπειδὴ ὁ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως θησαυρὸς οὐκ ἐξεκενώ-
θη, καὶ περ γενομένων πολλῶν θωρεῶν ἐπὶ τῆς γεννήσεως
τούτου.

23. Ὄνομα δ' ἐτέθη τῷ παιδίῳ τούτῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως
Ζανναμεζαΐας, ὃ δηλοῖ, ὡς παρὰ μὲν τοῖς εὐμενέσιν ἔσται
εἰς τιμὴν τοῦ πατρὸς, τοῖς δὲ δυσμενέσιν ἔσεται ὄλεθρος.

24. Πῶς δ' ἂν ἐπαινέσαιμι τὸ γλυκύτατον γάλα τῶν μαστῶν
αὐτῆς τῆς γυναικὸς τοῦ βασιλέως, ὃ ἔπινε καὶ αὐτὴ ἡ ἀμ-
βροσία Σελήνη, λαβοῦσα τὸ πρόσωπον τούτου τοῦ παι-
δίου;

25. Αὐτὸ τὸ βρέφος ἔπινεν ἡδέως διὰ μὲν τῶν ὀμμάτων τὸ
μειδιάμα τῆς μητρὸς, διὰ δὲ τῆς τῆς ῥινὸς τὴν εὐωδίαν
τοῦ στόματος αὐτῆς, διὰ δὲ τοῦ στόματος τὸ γάλα, διὰ
διὰ δὲ τῶν ὠτων τὰς ἡδυλογίας, διὰ δὲ τοῦ σώματος
τὰς ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν αὐτῆς παιδίᾳς ¹.

26. Ὡν δ' ὁ παῖς οὗτος ἐπὶ κινητῆς κλίνης (βαβαλίου) καὶ
καὶ βλέπων τὸ πᾶν κινούμενον, ἐβυθίζετο εἰς ὕπνον,
ὥς περ εἰς χαρὰν θεωρίας βαθείας, τοῦ μόνου ἀκινήτου
Θεοῦ ².

27. Ἐρπετο δὲ διὰ τοῦ στήθους, κινῶν χεῖρας καὶ πόδας
ἐπὶ γῆς, λαμπρῶς ἐστρωμένης ἐκ μαρμάρων, ὥς περ κο-
λυμβῶν ἐν τῇ γαλακτικῇ θαλάσῃ τοῦ κλέους τῆς ὑπερ-
φυοῦς εὐειδίᾳς αὐτοῦ.

28. Βλέπων δὲ τοὺς οἰκείους ἀνιστάμενους, ἀνιστάμενος
καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐκείνοις, οὐχ ἤπτετο τῶν δακτύλων

1. Τὰς ἀπὸ τῆς μιᾶς χειρὸς εἰς τὴν ἐτέραν μεταφοράς.

2. Ὡς ὁ θεωρητικὸς, ἐννοῶν τὰ πάντα ἄτατα, βυθίζεται εἰς θεωρίαν
μόνου τοῦ Θεοῦ, ὅς ἐστιν αἰεὶ διαμένων.

αὐτῶν, μήπως, κλείσας τὴν χεῖρα φανείη, ὅτι σκνιπός ἐστι καὶ φειδωλός.

29. Ὅτι δὲ ποιῶν τις ἐφαίνετο, τοῦτο εὐθέως ὑπὸ τούτου κατὰ μίμησιν ἐπράττετο ¹. ὅθεν ὑπὸ τῶν θεωρούντων εἰκάζετο, ὡς ἀνείκαστον ἔχει δύναμιν νοός.

30. Ἀληθές ἐστι τὸ ῥηθὲν ἐν τῇ Βέδα, ὅτι ὁ υἱὸς ἄλλος ἐστὶ γεννήτωρ· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως ἀπεδίδοτο τοσαύτη στοργὴ τοῦ Παριξίτα καὶ τῆς Μαδραδρατῆς πρὸς τοῦτον τὸν υἱόν ²;

31. Ἄπασαι δ' αἱ μαθήσεις, ἰδοῦσαι τῷ τοῦ νοός ὀφθαλμῷ τοῦτον τὸν ἄριστον, ἔσπευσαν ἀθρόαι ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἐν ταύτῃ, ἐρίζουσαι ἀλλήλαις ³.

32. Τῶν δ' ἐχθρῶν ἀπολεσθέντων καὶ ὑποταγέντων ἐκ τῆς ἀγαθῆς τύχης τούτου τοῦ παιδός, ὁ βασιλεὺς, ἀμέριμνος ὢν, ἐπορεύθη εἰς θήραν, πιεῖν θέλων τὸ κλέος τῶν βαλῶν αὐτοῦ ⁴.

33. Θηρεύων δ' ἐν μέσῳ δρυμοῦ, καὶ διώκων μίαν ἔλαφον, φεύγουσαν μετὰ τὸ τρωθῆναι θέλει, ἐφέρετο τῇ δε κακείνῃ διὰ πολλοῦ, καθὼς ὁ ἐπιθυμῶν μὲν πλούτου, ὢν δ' ἄμοιρος τύχης.

34. Ἰδὼν δ' ἓνα ἡσυχαστὴν, Σαμήκαν τοῦνομα, ἐν θεωρίᾳ καὶ ἐχεμυθία ὄντα, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν περὶ τῆς ἐλάφου, ἔθετο διὰ τοῦ κέρατος τοῦ τόξου περὶ τὸν λαιμὸν αὐτοῦ, μὴ ἀποκρινομένου, ὡς ὄρμον, ἓνα ὄφιν τεθνεῶτα.

35. Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως, ὁ τοῦ ἀναχωρητοῦ

1. Τὸ μιμητικὸν δηλοῖ καὶ τὸ ἀντιληπτικόν.

2. Ἐκ τούτου δηλοῦται, ὡς λίαν ἡγαπᾶτο ὑπὸ τῶν γονέων.

3. Ὡς γυναῖκες πολλαί, ἰδοῦσαι πάγκαλον ἄνδρα, ἔρχονται ἀθρόαι πρὸς αὐτὸν ἐν ταύτῃ· δηλ. ἀπάσας τὰς μαθήσεις ἐν ταυτῇ ἔμαθεν.

4. Τὸ κλέος ὡς νέκταρ.

υἱός, ὃ ὄνομα Σρηγγῆς, ἐλθὼν, καὶ ἰδὼν, ἐρυθρίασας ἐκ θυμοῦ, ἤράσατο οὕτως· « Ὅστις ἔθετο ἐπὶ τοῦ πατρός μου » τὸν ὄφιν, τοῦτον θακέτω μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ὁ ὄφιν » Ταξάκας. »

36. Εὐσπλαγχνία δὲ κινούμενος ὁ ὄσιος Σαμήκας, ἀνήγγειλε τὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ υἱοῦ τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ, συγκαλέσας πάντας τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ φαρμακεῖς, ἐφρόντιζε τρόπων τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας.

37. Συμβουλευθεὶς δὲ τοῖς ἐπιλέκτοις ἐπαοιδοῖς, καὶ φαρμακεῦσι, κατεσκευάσατο εὐθέως ὑψηλὸν οἶκημα ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑνὸς στύλου, καὶ ἐλθὼν, ὤκησεν ἐκεῖ, παντὸς ἄλλου κωλυομένου εἰσελθεῖν.

38. Πέριξ δὲ τούτου τοῦ οἰκοδομήματος τριπλοῦν τεῖχος ἐποίησεν ἐκ λίθων ἀλεξιφαρμάκων, ἐπωδῶν, καὶ βοτανῶν, ἀδιάβατον ἰοδόλοις ὄφειν, οὓσιν ἐν τοῖς τρισὶ κόσμοις.

39. Ἐν δὲ τῇ ῥητῇ ἡμέρᾳ ¹, ἐκεῖνος ὁ ὄφιν, διεγερθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὀσίου, ἀφίκετο εἰς τὴν Ἐλεφαντόπολιν, ὥς περ λαβὼν μορφὴν τοῦ πυροειδοῦς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ Ἰάμα, παροξυνόμενος καὶ ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν Ἀρζούναν ἀπειθείας ².

40. Εἶδε δ' ἐν ὁδῷ ἐκεῖνος ὁ ὄφιν Βραχμᾶνά τινα, Κασσέπαν ὀνόματι, ὃς ἐγίνωσκεν ἐπωδὴν, ἀντίδοτον τῷ ἰῷ τοῦ ὄφειος, καὶ ἤρχετο σπουδαίως εἰς σωτηρίαν τοῦ βασιλέως, πτωχὸς ὢν, καὶ πλούτου δεόμενος.

41. Τούτου δὲ τοῦ Βραχμᾶνος ἐλέποντος, καύσας ὁ ὄφιν δένδρον Βάταν τῷ ἰῷ, ὥς πυρὶ, ἔφη αὐτῷ· « Ἐγὼ εἰμι ὁ » Ταξάκας· εἰ δὲ σὺ δύνασαι σῶσαι τὸν βασιλέα, ἀναζώωσον τοῦτο τὸ δένδρον. »

1. Ἐν τῇ ἐβδόμῃ.

2. Ὅτε ἔκαυσε τὸ δάσος Κανδάβα.

42. Ὁ δὲ Βραχμὰν ἔδωκεν ἀπόκρισιν τῷ ὄρει, τὴν ἀναζώ-
σιν τοῦ δένδρου διὰ τῆς ὁράσεως, ὡς ψεκᾶδος ἀμβροσίας·
ὑπὸ γὰρ τῶν μεγαλοφρόνων ἐκτέλεις τῶν ἀγαθῶν ἔργων
γίνεται ἄνευ λόγων.
43. Ἀποπεμφθεὶς δ' ὁ Βραχμὰν παρὰ τοῦ ὄρους, ὃς ἔδωκεν
αὐτῷ πλοῦτον τοσοῦτον, ὅσον οὐχ οἶόν τε ἦν δοθῆναι
παρ' ἀνθρώπων, καὶ ὅσον ἤθελεν, ἐπορεύθη οὐκ ἄδε, γνοὺς
ἐκ τῶν γεγονότων, ὡς τὸ τέλος τοῦ βασιλέως ἐλήλυθεν.
44. Ἐν δὲ τούτῳ διὰ τῆς προσταγῆς τοῦ Ταξάκα ἦλθον καὶ
ἄλλοι ὄφεις πρὸς τὸν βασιλέα, λαβόντες μορφὴν καὶ σχῆ-
μα ἀσκητῶν καὶ μοναστῶν, μηδαμῶς φοβούμενοι καὶ ὑπο-
κρινόμενοι, ὅτι ἔχουσιν ἀλεξιφάρμακον.
45. Ἐδέξατο δ' ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν πρὸς ταῖς εὐλογίαις,
καρπούς καὶ ἄνθη, ὥς περ ἐπιθυμῶν προσενεγκεῖν αὐτὰ τῷ
Ἰάμα, τῷ μετ' ὀλίγον ἐμφανισθησομένῳ.
46. Ἰδὼν δ' ἐντὸς μιᾶς ὁπώρας σκώληκα ἐρυθρὸν τὰ ὄμματα
καὶ κιρρὸν τὸ χρῶμα, ἔφη τῷ βουλευτῇ· « Δακέτω με
» οὗτος ὁ σκώληξ, ὃν ἐγὼ πλαστῶς καλῶ Ταξάκαν, ἵνα
» λυτρωθῆσμαι τῆς ἀρᾶς. »
47. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ βασιλέως, κατέκαυσεν αὐτὸν μετὰ
τοῦ οἴκου, ὡς πυρὶ, τῷ ἰῷ ἐκεῖνος ὁ Ταξάκας· καὶ ἀφεί-
ς μὲν τὴν μορφὴν τοῦ σκώληκος, λαβὼν δὲ τὴν ἑαυτοῦ,
ἀνέπτη εἰς τὸν αἰθέρα εὐθέως.
48. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Παραξίτα Ζαναμεζαΐας, καὶ περ παῖς ὢν,
βασιλεύσας, λαμπρὰν ἐποίησε τὴν γῆν, λαμπρὸς ὢν, ὡς
ὁ ἥλιος.
49. Τὰς δὲ μαθήσεις, ἃς ἔμαθε παρὰ τοῦ διδασκάλου, ἡδυ-
τέρως ¹ ἐποίησεν, εἰς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων ²,

1. Αὐτολεξεῖ, ἀλλοίως.

2. Δηλ. εὐμαθὲς καὶ εὐπαίδευτος ἦν.

καθὼς τὸ νέφος ἡδὺ ποιεῖ τὸ ὕδωρ, ὃ ἔλαβε παρὰ τῆς
θαλάσσης, εἰς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τοῦ κόσμου.

50. Ἐγγίμε δ' αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως
τῆς Κατοῆς, Βαπουσταμάν τοῦνομα, γάμους λαμπροὺς
τελέσας.

51. Οἱ δὲ θεοὶ καὶ αἱ θεαί, βλέποντες τοῦτον τὸν καλὸν,
καλῇ τοιαύτῃ συνόντα, γλυκὺν ὕπνον οὐκ ἐλάμβανον ¹,
καθὼς οἱ πάσχοντες καὶ θλιβόμενοι.

52. Ἠγλαΐζετο δ' ὡς ὁ ἥλιος, ἔχων ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ
πάντας τοὺς βασιλεῖς, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν διήκων τῇ
ἑαυτοῦ θερμουργίᾳ ², καὶ δυσαντίβλεπτος πᾶσιν ὢν ².

53. Ὑπὸ τίνος δ' οὐκ ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, βρέχων ἀμβρο-
σίαν δι' ἡδέων λόγων, καὶ ἀγλαΐζων τὴν γῆν, καθὼς ἡ
Σελήνη, ἡ βρέχει ἀμβροσίαν δι' ἀκτίνων, καὶ ἀναθάλλειν
ποιεῖ τὴν Κουμουδβατὴν ³;

54. Συνουῖσα δὲ τούτῳ τῷ καλῷ ἡ καλὴ Βαπουσταμά, ἔτε-
κεν υἱὸν, Σατανείκαν ⁴ τοῦνομα, νικητὴν τῶν πολεμίων
στρατῶν.

55. Ἀκούσας δ' ὁ νικητὴς τῶν ἐχθρῶν Ζαναμεζαΐας παρὰ τοῦ
Βαΐσαμπαϊάννα ⁵, ὡς ἐκ τῆς Βαΐδεχῆς μετὰ τὴν ἵπποθυ-

56 σίαν υἱὸς, ὡς περ αὐτὴ ἡ ἀνδρεία ἐν σώματος, ἔσεται τῷ Σα-
τανείκα, Σαχασρανείκας ⁶ τοῦνομα, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην.

1. Οἱ μὲν θεοὶ ἐφθόουν πως, ὅτι ἔχει γυναῖκα πάγκαλον· αἱ δὲ θεαί,
διότι ἔχει ἄνδρα πάγκαλον.

2. Καθὼς ὁ ἥλιος ἔχει ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντα τὰ ὄρη, καὶ
εἰς πάντα τὸν κόσμον διήκει τῷ ἑαυτοῦ φωτὶ, καὶ δυσαντίβλεπτός ἐστι.
Τὸ πρωτότυπον ἔχει χάριν, ἐπειδὴ παίζει πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής.

3. Ἡ βρέχει ἀμβροσίαν καὶ ἀναπεταννύει τὴν Κουμουδβατὴν.

4. Πολύστρατος, κατ' ἐτυμολογίαν.

5. Ὁ Βαΐσαμπαϊάννας ἦν Βραχμὰν, δς προσφῆτευσεν.

6. Χιλιόστρατος κατ' ἐτυμολογίαν.

57. Καί ποτε ὄντος ἐν κήπῳ τοῦ βασιλέως Ζαναμεζαΐα, τοῦ εὐφυοῦς καὶ εὐμηχάνου εἰς νίκην τοῦ τρίττου κόσμου, προσελθὼν αὐτῷ ὁ ὅσιος Οὐττάνκας, ἔφη·
58. « Πάλαι ὁ διδάξας με τὴν Βέδαν, ἤτησέ με, χάριν τῆς »
 « ἐαυτοῦ γυναικὸς, ὡς διδασκάλια, δύω ἐνώτια, ἃ ἐφόρει »
 « ἡ Μαδαϊαντῇ, ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως Παουσσεά.
59. « Αἰτήσας δ' ἔγωγε, καὶ λαβὼν τὰ ἐνώτια χάριν τοῦ »
 « διδασκάλου, ἐσπευδὼν οἴκαδε· θέντος δὲ ταῦτα τὰ ἐνώ- »
 « τια παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐμβάντος εἰς τὸ »
 « λούσασθαι, ὁ Ταξάκας ἀφείλετο αὐτά.
60. « Πικρολούθησα δὲ παραχρῆμα τῷ Ταξάκῃ διὰ τῆς ὁδοῦ, »
 « πορευομένῳ εἰς τὴν Πατάλαν, καὶ νικήσας αὐτὸν χάριτι »
 « τοῦ βραχμανικοῦ πυρὸς, ἐπανελάβον τὰ ἐνώτια.
61. « Μνησικαλίαν ¹ δ' ἔκτοτε ἔχων κατ' ἐκείνου τοῦ ἄρπα- »
 « γος τῶν ἐνωτίων Ταξάκα, οὐδένα εἶδον βασιλέα κρα- »
 « ταιὸν, ὅφ' οὗ ἐκεῖνος καταβληθῇσεται.
62. « Ὅραθέντος δ' ὑπ' ἐμοῦ σήμερον σοῦ τοῦ περιφήμου ἐπὶ »
 « τῇ νίκῃ κατὰ τῶν τριῶν κόσμων, οὕτως ἡ ἐμὴ καρδία »
 « ἐχάρη, ὥστε τὸ ἐξ ἐκείνου τοῦ Ταξάκα ἄχθος ἀνακου- »
 « φισθῆναι.
63. « Ἄνελε, οὖν, ὦ βασιλεῦ, εἰς χαρὰν τοῦ κόσμου αὐτὸν τὸν »
 « Ταξάκαν, τὸν πατρικὸν ἐχθρόν· αὐτὸς γάρ, δακῶν, »
 « ἀνείλε τὸν σὸν πατέρα Παριξίταν.»
64. Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ Οὐττάνκα, ὅτι ὁ Ταξά-
 « κας πατρικὸς ἐστὶν ἐχθρὸς, ἠρώτησε καὶ τοὺς συμβού-
 « λους· καὶ μαθὼν παρ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἐχθρας, ἐξε-
 « καύθη θυμῷ.
65. Καλέσας δ' εὐθέως Βραχμᾶνας, θείαν ἔχοντας δύναμιν,

1. Αὐτολεξεῖ, ἀπέχθειαν.

καὶ ἱκανοὺς ὄντας κατακαῦσαι τοὺς τρεῖς κόσμους, τελέ-
σαι ἠθέλησεν ὀριουσίαν.

66. Ἐφλεγε δ' ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, ὅς ἐστιν ἡ φλόξ τοῦ
πυρός, εἰσδὺς σωματικῶς πῶς εἰς τὸ θυσιαστήριον, εἰς τὸ
καταφλέξει τὸ γένος τῶν ὄφρων.

67. Τίνες δ' ὄφεις, ἱκανοὶ ὄντες βαστάζειν τὴν γῆν ¹, οὐχ
εἰλκυσθησαν ὑπὸ τῶν βραχμάνων, τῶν ἀδόντων ἐκφώνως
ἐπωδάς τῆς Βέδας ² ;

68. « Ὡ θεὲ Σίβα, (ἔλεγον οἱ ὄφεις) ³, ἡμεῖς ἐσμεν φυσικὰ ⁴
» κοσμήματά σου· διάσωσον οὖν ἡμᾶς ἐκ τοῦ πυρός· πεί-
» θεταί σοι γὰρ, ὡς ἐνὸν τῷ ἐπὶ τοῦ μετώπου ὀμματί σου.

69. « Ὡ Βισνοῦ Κύριε τῆς θυσίας, σὺ ὑπηρετῇ ὑπὸ τοῦ βασι-
» λέως ἡμῶν Σέσσα ⁵, ᾧ σὺ χρῇ, ὡς κλίνη, ἀπὸ καταβο-
» λῆς κόσμου· διὰ τί οὐκ ἀπαλάττεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς θυ-
» σίας ταύτης ;

70. « Ὡ ποιητὰ βραχμᾶ, διὰ τί οὐ διαφυλάττεις ἡμᾶς, τρυ-
» χομένους καὶ κακουμένους ὑπὸ τῶν βραχμάνων ; τὸ τρι-
» τημόριον τῆς ποιήσεώς σου ⁶ ἀπόλλυται, σοῦ ἐλέποντος.

71. « Ὡ πανόπτα Ἥλιε, πότε ἡμεῖς οὐκ ἐγενόμεθα ἀντὶ ἱμάν-
» των ἐν τῷ ἄρματί σου ⁷ ; διὰ τί οὐ διαφυλάττεις ἡ-
» μᾶς ἀπὸ τούτων τῶν βραχμάνων ;

1. Πελώριοι δηλ. ὡς ὁ Σέσσας.

2. Ἀπασαὶ αἱ λοιπαὶ ἐπωδαὶ μυστικῶς λέγονται, αἱ δὲ τῆς Βέδας ἐκ-
φωνοῦνται.

3. Οἱ ὄφεις ἐπικαλοῦνται τοὺς θεοὺς.

4. Ἀχειροποίητα δηλ.

5. Ἐπὶ τοῦ Σέσσα, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἀναπαύεται ὁ Βισνοῦς ἐπὶ τῶν
ὀδάτων τοῦ ὠκεανοῦ.

6. Ὁ Καταχθόνιος κόσμος, ἐν ᾧ ὄφεις ἐνδαιτῶνται.

7. Ἀντὶ ἱμάντων ὄφεις ἔχει τὸ ἄρμα τοῦ Ἥλιου, ὡς ἐν τῇ Βέδα δη-
λοῦται.

72. « Ὁ θεοί, οἱ ἐνδιατιώμενοι τῇ Μερόῃ, εἰ ἡ γῆ, ἀφεθεῖσα
 » ὑφ' ἡμῶν, καταβυθισθεῖη ¹ σὺν τοῖς ὄρεσι, ποῦ ὑμῖν σω-
 » τηρία ² ; Διατηρήσατε οὖν ἡμᾶς, κλείσαντες τὸ ἐκυτῶν
 » στόμα, ὃ ἐστὶν αὐτὸ τὸ πῦρ ³. »

73. Τοιαῦτα ἔλεσινὰ λέγοντες οἱ ὄφεις, καὶ ἐλεπόμενοι μετὰ
 δακρύων ὑπὸ πάντων ἐκείνων τῶν θεῶν, μὴ δυναμένων
 διαφυλάττειν αὐτοὺς, ἔπιπτον εἰς τὸ καῖον πῦρ.

74. Τὸ δὲ πῦρ ἐκεῖνο, κατεσθίον τοὺς ὄφεις, τοὺς κατεσθίον-
 τας τὸν ἄερα, τὸν φίλον αὐτοῦ, ἐφρίνετο, ὥς περ εἰ ἐκάγ-
 χαζε ⁴ διὰ τῶν ἡχῶν τῶν διαρρήγνουμένων πολυτίμων
 λίθων, τῶν ἐν ταῖς κορυφαῖς τῶν ὄφρων.

75. Μελανόχροες δ' ὄντες οἱ ὄφεις, καὶ λαμπροὺς λίθους ἐπὶ
 κορυφῆς ἔχοντες, πηδῶντες εἰς τὸν αἰθέρα ἐκ τοῦ πυρὸς,
 οὐ διεκρίνοντο ἐν τῷ μετὰ τῶν σπινθήρων καπνῷ ⁵.

76. Καταφλεγόμενοι δ' οἱ ὄφεις ἐκ τῶν φλογῶν τοῦ πυρὸς
 τῆς θυσίας, καὶ νέον σῶμα λαμβάνοντες, ἐπορεύοντο εὐ-
 θέως εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἀνιόντος
 πυκνοῦ καπνοῦ.

77. Καί τινα ὄφει, ὅς ἐξέπνευσε πρὶν τοῦ πεσεῖν εἰς τὸ πῦρ,
 διαρραγεὶς τὴν καρδίαν, ἐκ τοῦ ἐλέπειν τοὺς ὁμογενεῖς ὄφεις
 καιομένους, ἐγένετο τὰ μετὰ θάνατον νόμιμα ὑπὸ τοῦ πυρός ⁶.

1. Ἐπειδὴ ὑπὸ γῆν εἰσιν οἱ ὄφεις, διὰ τοῦτο μυθολογεῖται, ὡς αὐτοὶ
 αὐτὴν βαστάζουσι.

2. Δηλονότι ἡμεῖς καταβυθισθήσεσθε, ὡς οἰκοῦντες ἐν τῷ ὄρει Μερόῃ.

3. Τὸ πῦρ λέγεται στόμα τῶν θεῶν· ἐπειδὴ τὰ τῆς θυσίας διὰ τοῦ
 πυρὸς ἐσθίουσιν οἱ θεοί.

4. Εὐφραίνεται δηλ. ὁ δὲ εὐφραινόμενος γελᾷ καὶ καγχάζει.

5. Μέλας ὁ καπνός, ὡς καὶ τὸ σῶμα τῶν ὄφρων· λαμπροὶ οἱ πολύ-
 τιμοι λίθοι, ὡς καὶ οἱ σπινθῆρες.

6. Τὰ μετὰ θάνατον νόμιμά ἐστὶ, τὸ κατακαίεσθαι τὸ σῶμα τοῦ τε-
 θνεῶτος. Τὸ πῦρ δηλ. κατέκαιε καὶ ζῶντας καὶ τεθνεῶτας ὄφεις.

78. Ἐτερος δέ τις μέγας ὄφρις ἐζῆπτε μᾶλλον τὸ πῦρ διὰ τοῦ ἰοῦ, ὃν ἔρριπτε, καὶ τοῦ συρισμοῦ, ὃν ἐποίει· τοῖς γὰρ μὴ ἔχουσιν ὧτα ποῦ γινώσις ¹;
79. Τηνικαῦτα καιομένων τῶν ὄφρων ἀφειδῶς, ἡ καρδία τῶν ὀχημάτων τοῦ Σκάνδα καὶ τοῦ Βισνοῦ ἐφοβήθη ἀφορίαν ².
80. Φόβος δὲ τοῦ πυρὸς οὐκ ἐγένετο τοῖς ὄφρεσιν, οἱ ἦσαν ὡς ἱμάντες τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου, καὶ ὡς κοσμήματα τοῦ Σίβα ³. ἐπειδὴ ὑπέφερον, οἱ μὲν τὴν θερμότητα τοῦ Ἡλίου, οἱ δὲ, τὴν τοῦ πυρίνου ὀφθαλμοῦ τοῦ Σίβα.
81. Ποταμοὶ δὲ πολὺῤῥειθοὶ ἐγένοντο ἐκ τῶν ἐρυθρῶν αἱμάτων τῶν ὄφρων, ὧν εἰσβάλλοντων ⁴ ὁ Ὠκεανὸς φίλτρον ἔσχε ⁵.
82. Τῶν μὲν οὖν Βραχμάνων θυσάντων πολλοὺς ὄφρεις, ὁ βασιλεὺς Ζαναμεζαΐας ἐπέταξε μετὰ θυμοῦ, καὶ τῶν μεγάλων ὄφρων ὀλοκαύτωςιν.
83. Ἐκφωνησάντων δὲ τῶν Βραχμάνων τὴν ἐπωδὴν εἰς ὀλοκαύτωςιν τοῦ Ταζάκα, φοβηθεὶς ὁ ὀφιομέδων Βασουκῆς, ἔφη τῷ Ἀστείκα, τῷ υἱῷ τῆς ἑαυτοῦ ἀδελφῆς.
84. « Πάλαι ἡ Καδρου, ἡ μήτηρ ἡμῶν τῶν ὄφρων, παροξυν-

1. Τὸ μὲν φάρμακον, ὡς ἔλαιον, ὁ δὲ συρισμός, ὡς φύσημα ἦν. Λέγουσιν, ὡς οἱ ὄφρεις οὐκ ἔχουσιν ὧτα.

2. Τοῦ μὲν Σκάνδα ὀχημά ἐστιν ὁ ταῶς, τοῦ δὲ Βισνοῦ ὁ Γαρούδας (ἀετὸς), ἀμφοτέροι ὀφιοφάγοι.

3. Γεγυμνασμένοι ἦσαν εἰς ἀνοχὴν τοῦ πυρὸς, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐφοβήθησαν.

4. Ὡς γυναῖκες τοῦ Ὠκεανοῦ λέγονται οἱ ποταμοί, οἱ εἰσβάλλοντες εἰς αὐτόν.

5. Καθὼς προσερχομένων τῶν γυναικῶν φίλτρον καὶ ἔρως γίνεται τῷ ἀνδρί.

» θεῖσα ἐκ τῆς παρακοῆς ἡμῶν, ἡράσατο οὕτως· « Κατά-
 « καυσις εἴη ὑμῖν ἐν ὀφιοθυσίᾳ. »

85. « Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Βραχμᾶς ὑπὸ τῶν θεῶν, « Ἄρα ἅπαντες
 « οἱ ὄφεις ἐξίτηλοι γενήσονται ἐκ τῆς μητρικῆς ἀρᾶς ; »
 « ἀπεκρίνατο·

86. « Ἡ γυνὴ τοῦ ὀσίου Ζαρατκαροῦ, ἣ ὀνομάζεται Ζαρατκαροῦ,
 « καὶ ἀδελφὴ ἐστὶ τοῦ Βασουκῆ, γεννήσει υἱόν, ᾧ ὄνομα
 « ἔσται Ἀστείκας.

87. « Οὗτος ὁ εἰδήμων τῆς Βέδας Ἀστείκας σώσει τοὺς
 « ὄφεις, τοὺς ἀπολειφθέντας ἐκ τῆς κατακαύσεως, ὥσπερ
 « σώζεται τὸ ἀπολειφθὲν ὑπὸ τοῦ Ἡλίου σκότος πάσης
 « σκιᾶς. »

88. « Ταῦτ' ἄρα, ᾧ μεγαλουργέ υἱέ τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς, ἐλ-
 « θὼν ἥδη, ὡς ἀγαθὴ τύχη ἡμῶν, διαφύλαξον τοὺς ὄφεις·
 « οὗτος αὐτός ἐστὶν ὁ καιρὸς σου. »

89. Ἀκούσας ὁ μεγαλουργὸς Ἀστείκας τοῦ λόγου τοῦ μη-
 τραδέλφου, ἐπορεύθη μόνος ἐπὶ τὴν ὀφιοθυσίαν, εἰς λύτρω-
 σιν τῶν ὄφεων.

90. Οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν ἐν κόσμῳ Βραχμάνων, ἐπισχόντες
 τὰς χεῖρας, ἅς ἀνεῖχον εἰς τὸ ἐλκύσαι τὸν Ταξάκαν, εἶ-
 πον τῷ βασιλεῖ·

91. « Ὁ Ταξάκας κατέφυγεν εἰς τὸν Ἰνδραν, τὸν πάππον τοῦ
 « πάππου σου ¹. τί οὖν ; ἐλκυστέος καὶ οὗτος σὺν ἐκείνῳ
 « τῷ Ταξάκῃ ; ἢ ἀφετέρος ; »

92. « Πρὸς οὓς ἀπεκρίνατο ὁ βασιλεὺς μετὰ θυμοῦ· « Θύσατε
 « εὐθέως ἐν τῷ τῆς θυσίας πυρὶ τὸν Ταξάκαν σὺν ἐκείνῳ,
 « πρὸς ὃν κατέφυγεν. »

1. Ὁ μὲν Ἰνδρας, πάππος ἐστὶ τοῦ Ἀθημανιοῦ, ὁ δ' Ἀθημανιοῦς
 πάππος τοῦ Ζαναμεζάτα.

93. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες βλοσυρὸν καὶ φοβερὸν βλέμμα ἔχοντες, ἐξεφώνησαν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπωδῆς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰνδρα καὶ τοῦ Ταξάκα.
94. Δυνάμει δὲ τῆς ἐπωδῆς ἐκείνης κατήχθη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἰνδρας μετ' αὐτοῦ τοῦ Ταξάκα, θρηνολογούντων πάντων τῶν θεῶν.
95. Ἰδὼν δὲ τὸ πῦρ κατερχομένους τὸν Ἰνδραν καὶ τὸν Ταξάκαν, διαφυλάττοντας τὸ ἄλσος Κανδάξαν ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς, ἐξήγαγε γλῶσσαν οὐρανομήκη ¹.
96. Τηνικαῦτα ἡ μὲν Σακῆ ² ἔλεγε, θρηνοῦσα· «Ὅποια ἀνδραγαθία ἔσεται, εἰ οὗτος ὁ Ἰνδρας κατακαυθεῖν, ὅς ἐστιν εἰς τῶν ὀκτώ θεῶν, τῶν ἐφόρων τῆς γῆς, οἳ ἔννεισι τῷ σώματί σου ³; »
97. Οἱ δὲ θεοὶ τάδε ἔλεγον· «Ἄφες τοῦτον, ὦ Ζαναμεζαΐα· » εἰ δέ σοι ἔφεςίς ἐστι δεσποτείας τοῦ οὐρανοῦ, ἔστω ἄλλος Ἰνδρας κατὰ τὴν προσταγὴν σου ⁴. »
98. Τοιαῦτα λέγοντος ἔλεεινῶς τοῦ ὀμίλου τῶν θεῶν, ὁ Ταξάκας ἀπελύθη εὐθέως ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἰνδρα, τῇ προσταγῇ τῶν Βραχμάνων.
99. Πίπτοντος δὲ τοῦ Ταξάκα εἰς τὸ τῆς θυσίας πῦρ, ὁ Ἀστείκας ἔστησεν αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰθέρος, εἰπὼν· «Μὴ πέσης. » Κατὰ ὑμνησε τὸν βασιλέα·
100. «Εὖ γένοιτο σοὶ τῷ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Πανδοῦ καταγομένῳ, οὗ τὸ τῆς φήμης πρόσωπον ⁵, ὃ ἐστιν ἡ Σελήνη » ἀντιλάμπει ἐν οὐρανῷ, ὡς ἐν κατόπτρῳ ἐκ σαπφείρων.

1. Φλόγα δηλ. εἰς τὸ κατακαῦσαι αὐτούς.

2. Ἡ παράκοιτις τοῦ Ἰνδρα.

3. Δηλ. σεαυτὸν κατὰ μέρος κατακαύσεις.

4. Δηλονότι ἤτοι σοὶ ἔσο Ἰνδρας, ἢ ἕτερός τις, ὃν θέλεις.

5. Ὡς γυνή ἐστιν ἡ φήμη.

101. « Ἐν ὅσῳ αὐτὴ ἡ γῆ μένει, ἡ φέρουσα πολλὰ ὑψηλὰ ὄρη,
 » ἐν τοσοῦτῳ, ὃ βασιλεῦ τῆς γῆς, βασιλεύων εἴης διὰ τῶν
 » ἀναριθμητῶν ἀγαθουργιῶν τοῦ κόσμου ¹ ! ὁ γὰρ γεοῦ-
 » χος ὄφεις ταύτην τὴν γῆν ἐπὶ τῆς σῆς χειρὸς ἔθετο, ἐμ-
 » βυθισθεὶς τὸν νοῦν τῇ ἰδίᾳ ἀκοῇ τῆς φήμης σου, τῆς ἀδο-
 » μένης ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ὄφρων.
102. « Ἐν ὅσῳ ἡ Βέδα, ὡς δάμαλις γαλακτοτροφεῖ, ὡς μόσχους
 » τοὺς νεκροὺς, τοὺς θεοὺς, τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς
 » ὁσίοιους Βραχμᾶνας, ὡς τέσσαρσι μαστοῖς τῷ Σβαδδᾷ,
 » Σβαχᾷ, Χάντα καὶ Βασσάτα, ἐν τοσοῦτῳ, ὃ βασιλεῦ,
 » εὐφραίνει ἐπὶ γῆς τιμαῖς καὶ δωρεαῖς, ὡς βουκόλους
 » τοὺς εἰδήμονας τῆς Βέδας, τοὺς χαίροντας ἐφ' οἷς ἔλα-
 » βον παρὰ τῶν προγενεστέρων σου ².
103. « Καὶ ἐν τῷ στόματί σου αἰεὶ ἐστὶν ἡ ἔφορος τοῦ λόγου
 » Σαρασβατῆ, καὶ ἐν τῷ Βραχμᾷ· καὶ ἀγλᾶτος σὺ Παδ-
 » μασρατάς ³ εἶ, καὶ ὁ Βραχμᾶς· καὶ ἐν τῇ σῇ χειρὶ ἐστὶν
 » ἡ τῶν τριῶν κόσμων διοίκησις, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βραχμᾶ,
 » ὃ κόσμημα τῆς κορυφῆς πάντων τῶν βασιλέων. Διὰ
 » μὲν οὖν τούτων τῶν ἀρετῶν ὅμοιος εἶ τῷ Βραχμᾷ· εἴη
 » δέ σοι καὶ ἡ πολυχρόνιος ζωὴ τοῦ Βραχμᾶ διὰ τῶν
 » ἐμῶν εὐχῶν.
104. « Ἐν δὲ τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος, ὁ μὲν Βισνοῦς ἀνα-
 » παυθήσεται ἐν τῷ κλέει σου, ὡς ἐν γαλακτώδει ὠκεα-

1. Ὅταν γὰρ ἀγαθὰ πράττη ὁ ὑπὸ χεῖρα λαὸς, στερέωσις ἐστὶ τῷ βασιλεῖ.

2. Εἴτε γῆν, εἴτε ἄλλο τι κτῆμα ἔλαβον, μὴ ἄφελε, ἀλλὰ προσεπί-
 θες ὀηλ.

3. Παίζει πρὸς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ὁ ποιητής· Παδμασρατίας
 γὰρ λέγεται ὁ Βραχμᾶς, διότι ἔδραν ἔχει τὸν λωτὸν, ὃς λέγεται Πάδμα.
 Παδμασρατίας λέγεται καὶ ὁ βασιλεὺς, διότι ἡ Λαξμη, ἥ λέγεται Παδμᾶ,
 παρεθρεύει αὐτῷ.

» νῶ¹. ὁ δὲ Μαρκάνδας², λούσεται ἐν τῷ κλέει σου,
 » ὡς ἐν τῇ οὐρανίᾳ Γαγγᾶ· εἰ δὲ μὴ πιστεύοις εἰς τοῦτόν
 » μου τὸν λόγον, νομίζων, ὡς ποιητικὴ ὑπερβολὴ ἐστὶ,
 » ζώης ἐπὶ μήκιστον, ὃ ἀναιρέτα τῶν ἐχθρῶν, καὶ εἴη σοι
 » προὔπιτον ὃ λέγω³.

105. « Ἐν ὅσῳ ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ἐν κριτηρίῳ, λογομαχοῦντες,
 » ἐρίζουσιν, ὁ μὲν Ἥλιος τῇ θερμότητί σου, ἡ δὲ Σελήνη
 » τῇ εὐκλείᾳ σου, ἐν τοσούτῳ μένε στερεὸς⁴, ὃ βασιλεῦ·
 » σὺ γὰρ ὑπὸ τοῦ Βραχμᾶ ἐποιήθης μόνος κριτὴς τοῦ ὀρ-
 » θοῦ, καὶ τοῦ μὴ ὀρθοῦ.

106. « Ποῦ ἂν πορευθεῖν τὸ δίκαιον ἄνευ σοῦ; Ποῦ δέ σοι
 » χαρὰ ἄνευ τοῦ δικαίου; Μὴ τοίνυν ἔστω χωρισμὸς ἀμ-
 » φοτέρων ὑμῶν, ὃ βασιλεῦ τῆς γῆς.

107. « Φέρε τὸν Νόμον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου⁵, ὅς οὐ δύναται
 » περιπατῆσαι ἐνὶ πηλῇ, ἕως οὗ λαβὼν αὐτὸς ὁ Νόμος
 » τέσσαρας πόδας, περιπατήσει ἐλευθέρως⁶.

108. « Ἔως οὗ ὁ Νόμος ἐστίν, ἔστι καὶ ὁ τριττὸς κόσμος· ἕως
 » οὗ σὺ εἶ, ἔστι καὶ ὁ Νόμος· ζῆθι οὖν εἰς αἰῶνας αἰώνων, ὃ
 » ἀγαθοπάροχος, ὁ ὢν τὸ μόνον ἔρεισμα τῶν τριῶν κόσμων.

109. « Ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, τῷ ποιηθέντι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ
 » Βραχμᾶ, ὁ δίσκος τῆς Σελήνης περιττὸς ἦν ἔμπροσθεν

1. Τὸ κλέος λευκὸν ἐστίν, ὡς τὸ γάλα, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γαγγᾶς.

2. Ὁ Μαρκάνδας μυθεύεται ἀείζωος.

3. Τὸ κλέος δηλονότι ἀίδιον ἔσται· εἰ δ' ἀμφιβάλλοις, ζήσας ὄψει ὃ λέγω.

4. Ζῆθι, δηλ., ἕως οὗ διαμένει ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

5. Ἐν Ἰνδῇ τὰ φορτία ἐπὶ κεφαλῆς φέρουσιν.

6. Εἰκονικῶς λέγουσιν, ὡς ὁ νόμος, ὡς βοῦς, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ αἰῶνι, τετράπους ἦν, ὅτε ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη ἦν· ἐν τῷ δευτέρῳ τρίπους, ὅτε ἡ ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη ἐμειώθη· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ δίπους· ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ αἰῶνι τῷ παρόντι μονόπους· ἀνομία γὰρ κυριεύει.

« τοῦ σοῦ ἀγλαοῦ προσώπου ¹, καὶ διὰ τοῦτο παρεχαρά-
 » χθη, ὡς γραμμὴ ἐκ μέλανος, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῆς
 » ἧς ἔχει μελανότητος. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς Ἔρως ἀμελὴς
 » ἐγένετο ², ὡς ὦν περιττός ³, σοῦ ὑποτάξαντος ταῖς οἰ-
 » κείαις ἀρεταῖς τοὺς οἰκητὰς τῶν τριῶν κόσμων, ὃ ἀ-
 » γλαὸν κόσμημα τῆς γῆς.

110. « Αὕτη ἡ δικαιοσύνη σου, οἰκοῦσα ἐν γῇ, λούεται συνε-
 » χῶς, ὡς ὁ ἀσκητής, ἐν τῇ συμμίζει δῶα ποταμῶν, γε-
 » γνημένων ἐκ τῶν δακρύων τῶν μοιχαλίδων, καὶ τῶν
 » γυναικῶν τῶν καταδικασθέντων κλεπτῶν· καὶ θεωροῦ-
 » σάσε, τὸν ὄντα ἐν δικαιοσύνῃ, τοιοῦτόν τι κατόρθωμα κα-
 » τώρθωσεν, ὥστε καὶ τὸν κόσμον ὅλον δίκαιον ἐποίησεν ⁴.

111. Ἡ δικαιοσύνη σου, ὃ βασιλεῦ, ἀναβᾶσα τὴν ἀνδρείαν
 σου, ὡς ἡ ἀναδενδράς τὸ δένδρον, εὐώδη ποιεῖ τὸν κό-
 σμον τοῖς σοῖς κλέεσιν, ὡς ἄνθησι ⁵, τοῖς φερομένοις ὑπὸ
 τῶν ἀναστεναγμῶν τῶν ἐχθρῶν.

1. Τὸ πάγκαλον τούτου δηλοῖ· τὸ γὰρ ἀγλαὸν πρόσωπον παραβάλλε-
 ται τῇ Σελήνῃ, καὶ ὁ εὐειδὴς τῷ Ἑρωτι, οὗτος δὲ ὑπερτερεῖ καὶ τῆς
 Σελήνης καὶ τοῦ Ἑρωτος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν Σελήνη παρεχαράχθη ὡς
 περιττὴ, ὅπερ συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦ οὐ ἔχει σπίλου, καθὼς τὸ γεγραμμένον
 παραχαράττεται, ὡς περιττὸν καὶ ἄχρηστον, διὰ γραμμῆς τοῦ μέλανος.

2. Ὁ δ' Ἑρως ἀμελὴς γίνεται καὶ αὐτός, ὡς περιττός· ἀμελὴς γὰρ
 λέγεται ὁ Ἑρως, ὡς κατακαεὶς ὑπὸ τοῦ Σίβη.

3. Ὁ Ἑρως νικητὴς ἐστὶ κατὰ πάντων, θεῶν ἐπουρανίων, ἀνθρώπων
 ἐπιχθονίων, καὶ δαιμόνων ὑποχθονίων· τούτου δὲ νικῆσαντος πάντας, οὐκ
 ἔστι χρεία τοῦ Ἑρωτος.

4. Καθὼς ὁ ἀσκητής, οἰκῶν ἐν μονῇ λούεται συνεχῶς ἐν τῇ συμμί-
 ξει δῶα ποταμῶν, καὶ θεωρῶν τὸν ἐν πᾶσιν ὄντα Θεόν, τοιαύτην ἐγκρά-
 τειαν ποιεῖ, ὥστε νομίζει τὸν κόσμον ὡς ἑαυτὸν, οὐδεμίαν διαφορὰν ἔχει
 ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐνοῦται τῷ Θεῷ.

5. Ὡς τὰ ἄνθη φέρονται τῇ δε κακείσε ὑπὸ τῶν πνεόντων ἀνέμων·
 λευκὸν δὲ τὸ κλέος, ὡς τὰ ἄνθη.

112. « Ἐπειδὴ ἡ Λαξμὴ¹ οὔτε παράνοϊαν προξενεῖ οὐδενί, οὔτε
 » ἔχθραν ἔχει πρὸς τὴν ἔφορον τοῦ λόγου Σαρασβατὴν²,
 » οὔτε ἀσθάθειαν, ἣν ἔχει ἐκ φύσεως, διὰ τοῦτο δοκεῖ, ὡς
 » ἐδιδάχθη ὑπὸ σοῦ τὴν φύσιν σου, καὶ ἐγένετό σοι ὑπεξού-
 » σιος, ὡς καὶ ὁ κόσμος.
113. « Τοιοῦτος λόγος κοινός ἐστιν ἐν κόσμῳ, ὡς τὸ πᾶν τοῦτο
 » οὐκ ἔσοιτο ἄλλοιόν, οὐδέ ποτε· ὅθεν σὺ ἐν ἐκάστη κο-
 » σμογονίᾳ³ χαροποιεῖς τὴν γῆν, λαμβάνων μορφὴν τῆς
 » ἀρετῆς· ἐκ δὲ τοῦ μετὰ τῶν δωρεῶν σου ὕδατος, γινομέ-
 » νου ποταμοῦ, καὶ ῥέοντος εἰς τὸν ὠκεανόν, πάλιν γίνον-
 » ται τὸ πάνδωρον δένδρον, ἢ πάνδωρος δάμαλις, καὶ ὁ
 » πάνδωρος ἀδάμας⁴.
114. « Ὡς ἀπόγονε τῆς Σελήνης, καὶ ἀγλαέθης αὐρὲς τῶν ἀρετῶν,
 » ἐπειδὴ σὺ καθ' ἡμέραν δίδως δωρεάς⁵, διὰ τοῦτο ἄπε-
 » χε τοῦ διδόναι ὕδωρ σὺν ταῖς δωρεαῖς, ὡς νενόμισται·
 » πιόντες γὰρ ἐν ὁδῷ οἱ ἐνδρεῖς ὕδωρ ποταμῶν, γεγεννημέ-

1. Λαξμὴ λέγεται ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα· ἔστι δὲ καὶ ἄττατος φύσει, ἐν οὐδενί δηλ. μένει ἐπὶ πολὺ, καὶ παράνοϊαν προξενεῖ τῷ ἔχοντι, καὶ ἔχθραν πρὸς τὴν μάθησιν. Σὺ δὲ, ἔχων τὴν Λαξμὴν, πλοῦτον δηλ. καὶ δόξαν, οὔτε ὑπέρφρων τυγχάνεις, οὔτε μισομαθής, καὶ διάμονον ἔχεις πρὸς τοῦτοις τὸν ὅλβον καὶ τὴν δόξαν· εἰς δὲ τοῦτο ἐμιμήθησάν σε καὶ οἱ λοιποί.

2. Σαρασβατὴ, θεὰ ἔφορος τοῦ λόγου καὶ πάσης μαθήσεως καὶ ἐπιστήμης.

3. Δόγμα ἐστίν, ὡς οἷα καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ παρούσῃ κοσμογονίᾳ, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἔσονται καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ, πάλιν δηλονότι σὺ ὁ ἀγαθὸς Ζαναμεξαίας γινόμενος, εὐφραίνεις τὴν γῆν ἐν ἐκάστῃ κοσμογονίᾳ.

4. Ταῦτα τὰ τρία πάνδωρα ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς θαλάσσης.

5. Τὸ πολὺδωρον δηλοῖ· τὸ γὰρ ἀργύριον ἢ τὸ χρυσίον, τὸ διδόμενον τοῖς Βραχμᾶσιν, ἐν τῷ ὕδατι τιθέασι, καὶ μεθ' ὕδατος αὐτὸ διδῶσιν τοῖς Βραχμᾶσι.

» νων ἐξ ἐκείνου το ὑμετὰ τῶν δωρεῶν σου ὕδατος, ἐκδρακ-
 » χευθέντες, καὶ πόρρω γενόμενοι τῆς ταπεινῆς δεήσεως,
 » οὐκ αἰτήσουσί σε.

115. « Ὁ μὲν Σίβας, ὁ ἄριστος τῶν φιλοκάλων, φέρει αἰεὶ ἐπὶ
 » τῆς κεφαλῆς πὴν λεπτὴν Σελήνην ¹. ὁ δ' Ἥλιος, ὁ ὢν κο-
 » λοφῶν τῶν δοτήρων, αὐξάνει καὶ παχύνει αὐτὴν τὴν Σε-
 » λήνην ταῖς ἑαυτοῦ ἀκτίσι, καὶ κατὰ πρώτην ἐντευξιν ².
 » ταῦτα δὲ τὰ δύο ἀγαθὰ προτερήματα ὑπάρχει καὶ ἐν σοί.

116. « Ἡ Λαξμὴ ³, ἡ δοθεῖσα παρὰ σοῦ μετὰ μεγάλης καὶ προσ-
 » ηκούσης τιμῆς τοῖς κινητοῖς οἴκοις τῆς Σαρασβατῆς ⁴, εἰς
 » ἀπόσμηξιν τῆς κόνιος ⁵, τῆς πενίας, οὐδέποτε ἀφήσιν,
 » ὡς θεράπαινα τὸ παρίστασθαι αὐτοῖς ⁶.

117. « Ὑπερτερεῖ ἐν γῇ ἡ καλὴ σου χεὶρ, ὦ βασιλεῦ, ἡ δωρουμένη
 » δωρεὰς πολλὰς πολλοῖς ἐνδεέσι σοφοῖς, χαρᾶς προξένους·
 » ταύτην δὲ τὴν πολὺδωρόν σου χεῖρα μιμουμένη, ὡς ὁ

1. Τὴν λεπτὴν Σελήνην, ὅτε δηλ. κερατὴ ἔστι καὶ μηνοειδής.

2. Εὐθὺς δηλ. ἐν τῇ πρώτῃ ἐντεύξει καὶ οὐχὶ μετὰ πολὺν χρόνον,
 ὅτε δηλ. γίνεται σύνοδος τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης· ἐκ τῶν ἀκτίνων
 γὰρ τοῦ Ἥλιου λαμβάνει τὸ φῶς ἡ Σελήνη. Καθὼς δηλονότι ὁ μὲν Σί-
 βας φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑαυτοῦ μετὰ τιμῆς τὴν λεπτὴν, τουτέστι τὴν
 μηνοειδῆ Σελήνην, ὁ δ' Ἥλιος αὐξάνει καὶ παχύνει αὐτὴν ταῖς ἑαυτοῦ
 ἀκτίσιν, οὕτω καὶ σὺ τιμᾶς τοὺς λεπτοὺς, δηλ. τοὺς πτωχοὺς Βραχμᾶ-
 νας, καὶ παχύνεις ταῖς δωρεαῖς, δηλ. πλουτίζεις αὐτοὺς εὐθύς. Παίζει
 δὲ πρὸς τὰς λέξεις ὁ ποιητής· Δ β ι ζ α π α τ ἡ γὰρ λέγεται ἤ τε Σελήνη
 καὶ ὁ Βραχμάν.

3. Ἡ τοῦ πλούτου δωρεὰ δηλ., ἡ ἐδόθη ὡς θεράπαινα.

4. Κινητοὶ οἴκοι τῆς Σαρασβατῆς εἰσιν οἱ σοφοὶ καὶ ἐλλόγιμοι ἄνδρες.

5. Καθὼς ἡ θεράπαινα καθαίρει τὸν οἶκον, καὶ ἴσταται ἐνώπιον τῶν
 δεσποτῶν καὶ ὑπερτερεῖ.

6. Οὕτω πολλὰ δηλονότι λαμβάνουσιν οἱ σοφοὶ παρὰ σοῦ, ὥστε ζεῖ
 ἀνεκδοεῖς εἰσιν.

» ὑποκριτῆς ἐν δράματι, ἡ Καλπαδρούμα, τὸ οὐράνιον
» δένδρον, πλαστὰ δωρήματα δωρεῖται τοῖς πλαστῶς
» αἰτούσι θεοῖς ¹.

118. « Σὺ, οὗ τὰ ἐκ τῶν δωρεῶν κλέη τὰ λευκὰ, ὡς μαργα-
» ρίται, παίζουσιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Καλπαδρούμας,
» ἅ εἰσι τὰ ἀγλαὰ ἄνθη ², σὺ πῶς ἂν εἴης ὑμνητὸς, ὃ
» βασιλεῦ, ὁ ὢν ἀναιρέτης τοῦ Καλῆ ³ αἰῶνος, ὡς ὁ λέων
» τοῦ ἐλέφαντος, καὶ τρέφων τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας,
» ὡς ἡ γῆ τὰ φυτὰ, καὶ θρέχων δωρεὰς τοῖς αἰτούσι,
» καθὼς τὸ νέφος ὕψωρ τοῖς λειμῶσι ⁴ ;

119. Σὺ ὁ γενναῖος ταῦρος φέρεις ἐπὶ γῆς μόνος καθ' ἐκά-
» στην τὸν ζυγὸν τῆς δωρεᾶς· οὐδ' ἀφορᾷς εἰς ἄνεις καὶ
» ἐν ἄλσει οὐρανίων δένδρων ⁵· οὐδ' ἐπιθυμεῖς κερατίζεῖν ⁶
» καὶ εἰς μέγαν σωρὸν οὐρανίων ἀδαμάντων. Ποῦ δ' ἂν
» ἐπιθυμήσεις συναγελάζεσθαι καὶ οὐρανίαις δαμάλεσιν ⁷,
» εἰς γένεσιν ἄλλου ὁμοζύγου ταύρου ;

1. Ἐπειδὴ ὡς ὑποκριτῆς ὑποκρίνεται, διὰ τοῦτο πλαστὰ δωρεῖται·
πάν γὰρ τὸ καθ' ὑπόκρισιν γινόμενον πλαστὸν ἐστὶ. Δηλονότι ἡ πολὺδω-
ρός σου χεὶρ ἀμίμητός ἐστι καὶ ἀσύγκριτος· καὶ τὸ πολὺδωρον οὐράνιον δέν-
δρον κατώτερόν ἐστιν, ἐπειδὴ ὅ, τι δωρεῖται, κατὰ μίμησιν τῆς χειρός σου
δωρεῖται, καὶ καθ' ὑπόκρισιν.

2. Τὰ λευκὰ ἄνθη τῆς Καλπαδρούμας τὰ λευκὰ σου εἰσὶ κλέη.

3. Ὁ ἐνεστὼς αἰὼν ὀνομάζεται Καλῆς, ἐν ᾧ ἀνομία καὶ ἀδικία κυ-
ριεύει.

4. Σὺ δηλ. ἔννομος εἶ καὶ δίκαιος, καὶ φιλομαθής, καὶ φιλόδωρος.

5. Οὐ μόνον ἐπιγείων δένδρων, ἀλλ' οὐδὲ οὐρανίων. Καθὼς ὁ ταῦρος
ἀναπαύεται ὑπὸ σκιᾶς δένδρων· δηλ. οὐκ ἄνεις ζητεῖς.

6. Καθὼς ὁ ταῦρος κερατίζει εἰς ὄχθον, ὡς εἰς παιδιάν· δηλ. οὐ ζη-
τεῖς παιδείας καὶ τρυφάς.

7. Καθὼς ὁ ταῦρος συμμίσγεται δαμάλεσιν, εἰς γένεσιν ὁμοζύγου
ταύρου· δηλ. οὐ ζητεῖς ὁμιλίας, οὐ μόνον ἐπιγείων γυναικῶν, ἀλλ' οὐδὲ
οὐρανίων Νυμφῶν.

120. « Εἰ εἴποι τις, ὅτι ἄλογα ἦσαν καὶ ἀναίσθητα ταῦτα τὰ
 » πάνδωρα, ἡ Σουραράτνα ¹, ἡ Σουραγαβή ² καὶ ἡ Καλ-
 » πουδρούμα ³, καὶ διὰ τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ τῆς γαλακτώ-
 » δους θαλάσσης, ὄντος τοῦ μεγαλοδώρου Βαλῆ, πῶς, ὦ
 » βασιλεῦ, γνόντα πως σὲ γεννηθησόμενον ἐπὶ γῆς ⁴, ἀνε-
 » χώρησαν πρότερον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Μερότης ⁵;
121. « Τίνι συγκρίνω σε, ὦ βασιλεῦ ⁶; ὁ μὲν γὰρ μεγαλόδω-
 » ρος Βαλῆς τοιαύτας δωρεὰς ἐδωρήσατο ⁷, δι' ὧν κατή-
 » χθη εἰς τὸν Τάρταρον· ποῦ δὲ διακρίσεις τῶν ἀρετῶν ⁸
 » κατὰ τὴν δωρεὰν τῇ Σουραγαβῇ, τῇ Σουραράτνῃ, καὶ
 » τῇ Καλπαδρούμῃ; ἀλλὰ καὶ ὁ φιλόδωρος Καρνᾶς οὐκ
 » ἔδωκεν ἀσφάλειαν τῷ Ἀρζούνῃ, χάριν τῆς μητρὸς, καὶ
 » περ αἰτησάσης.
122. « Ὡ θεοσεβέστατε, ὦ χαριτόβρυτε πρὸς τοὺς εὐμενεῖς, ὦ
 » δένδρον, ὃ περιπτύσσεται, ὡς ἀναθενδράς, ἡ Λαξμῆ,
 » ὃ διαρρήγνυων τῷ ἀριστερῷ ποδὶ τὰς πύλας τῶν πό-
 » λεων τῶν πολεμίων βασιλέων, καὶ ὧν μόνη θύρα τῆς
 » πόλεως τῶν σοφῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ⁹, ποῦ τὰ κλέη
 » σου οὐκ ἀφίκοντο, τὰ λαμπρύνοντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν

-
1. Σουραράτνα, οὐράνιος ἀδάμας πάνδωρος.
 2. Σουραγαβή, οὐρανία δάμαλις πάνδωρος.
 3. Καλπαδρούμα, οὐράνιον δένδρον πάνδωρον. Παρὰ τοῖς θεοῖς εἰσι-
 ταῦτα τὰ τρία πάνδωρα.
 4. Δηλονότι σὺ μεγαλοδωρότερος εἶ καὶ τοῦ μεγαλοδώρου Βαλῆ.
 5. Μερότη, ὄρος χρυσοῦν, ἐνδιαίτημα τῶν θεῶν.
 6. Ἀσύγκριτος δηλ. εἶ ταῖς δωρεαῖς.
 7. Ἀλόγως δηλ. ἔδωρεῖτο.
 8. Κατὰ τὰς ἀρετὰς δηλονότι οὐ δωροῦνται· ἅπασι γὰρ δωροῦνται
 ἐξ ἴσου.
 9. Προστατεύεις δηλ. αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο σοφίαν καὶ ἀρετὴν μετέρ-
 χονται.

- » γῆν, καὶ λευκότερα ὄντα τῶν ὑδάτων τῆς Γαγγᾶς;
123. « Ὡς κόσμημα τῆς κορυφῆς τῶν βασιλείων, ἡ φήμη σου ¹,
 » περιερχομένη τὴν σφαίραν τῆς γῆς, πληώδους γενομέ-
 » νης ἐκ τῶν δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν σου,
 » ἔλθοῦσα εἰς τὸν οἶκον τῶν θεῶν, ἔπλυνε τοὺς πόδας αὐ-
 » τῆς ἐν τῇ πηγῇ τῆς ἀμβροσίας τῆς Σελήνης· ἐκ δὲ τοῦ-
 » του ἐγένετο ἡ ἐν τῇ Σελήνῃ φαινομένη κηλὶς.
124. Μηδεὶς εἶπῃ, ὡς ἡ Γαγγὰ ἀφείλετο μοῖραν ὀλίγην τῆς
 » ὀλίγης ἀγλαΐας τοῦ σοῦ κλέους ². αὕτη γὰρ, ἀψαμένη
 » τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ, ὅρκον ἐποίησεν, ὡς ἀθῶα ἐστί·
 » διὰ τοῦτο καὶ ἔθετο αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κορυφῆς περι-
 » χερῶς ὁ Σίβας.
125. « Ὡς ἄριστε τῶν τῆς Σελήνης ἀπογόνων, τοῦ λαμπροῦ σου
 » κλέους διελθόντος πάντα τὰ μέρη, ἡ μὲν πλησιφαῆς Σε-
 » λήνη ἐλαχίστη ἐγένετο, ὁ δὲ ὄφις Σέσσας ἄτυφος, ὁ δὲ
 » Καῖλάσας ταπεινός, ὁ δὲ οὐράνιος ἐλέφας εὐτελής, ἡ
 » δὲ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σίβα Γαγγὰ μικροπρεπής, ὁ
 » ὁ δὲ Ἰαμαὸς ἄχαρις ³.
126. « Τοῦ πολλοῦ σου κλέους λαμπρύναντος πάντα τὰ μέρη,
 » τοῦ μὲν Ἰμαοῦ καθαίρεσις ἐγένετο, τῆς δ' ἀμβροσίας
 » παῦσις ⁴, τῆς δὲ Σελήνης ἔγκρυψις, τοῦ δὲ Καῖλάσας

4. Ἡ φήμη ὡς γυνή· αἱ δὲ γυναῖκες τῆς Ἰνδίας ἀπαξάσασαι μικραί τε καὶ μεγάλαι ἀνυπόδητοι ὁδεύουσιν.

2. Οἶονεῖ ἔλεγεν, ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὡς ἡ Γαγγὰ ἀφείλετο μέρος ὀλίγον τῆς ἀγλαΐας τοῦ σοῦ κλέους, καὶ διὰ τοῦτο ἀγλαὰ καὶ λευκὴ ἐγένετο· ἐγὼ δ' οὐ λέγω τοῦτο· αὕτη γὰρ ἀψαμένη τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ, (καὶ γὰρ ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Βισνοῦ, ὡς ἐκ πηγῆς, ἐξέρχεται) ὅρκον ἐποίησεν, ὡς ἀθῶα ἐστίν, οὐκ ἀφείλετο δηλ. — Δηλονότι τὸ κλέος σου λευκότερόν ἐστι τῆς λευχόδρου Γαγγᾶς.

3. Πάντα ταῦτα λευκά, λευκότερον ὅμως τὸ σὸν κλέος.

4. Αὐτολεξεῖ, ἀργία.

» τελευτή ¹, τῆς δὲ γαλακτώδους θαλάσσης κάλυμμα,
 » τοῦ δὲ ἀγλαοῦ σώματος τοῦ θείου ἐλέφαντος ἀναίρεσις ²,
 » τῆς δὲ Γαγγᾶς ἀπόκρυψις ³.

127. « Ὡς ἄνερ τῆς γῆς, ὁ τριττός κόσμος πανταχόθεν ἐλαμ-
 » πρύνθη τοῖς λαμπροῖς σου κλέεσιν, ἃ τὴν μὲν Γαγγᾶν
 » ἐκόσμησαν, τοῦ δὲ Σίβας τὴν λευκότητα ὑπερῆυξεν,
 » τὸ δὲ Σάνδανον ἐκαλλώπισαν, τὴν δὲ ἀγλαΐχην τοῦ βα-
 » σιλέως τῶν ὄρεων Σέσσα μᾶλλον ἠγλάϊσαν, τὴν δὲ Σε-
 » λήνην ἐφώτισαν, τὰς δὲ κορυφὰς τῶν μαρμαρίνων ὀρέων
 » ἐφαίδρυναν ⁴.

128. « Αἱ συνεχεῖς σου εὐφημῖαι λαμπρύνουσι τὸ πᾶν, τὸν
 » μὲν λευκὸν Σέσσαν ἀφανίζουσαι, τὰς δὲ κορυφὰς τοῦ
 » ἀργυροῦ ὄρους Καϊλάσα ὑπερβαίνουσαι, τὴν δὲ Καλπα-
 » δρούμαν καταβάλλουσαι, τὸν δὲ ἐκρέοντα ἐκ τοῦ ποδὸς
 » τοῦ Βισνοῦ ποταμόν ⁵ ὑπερβάλλουσαι, τὴν δὲ Καφούραν
 » ἐξευτελίζουσαι, τὸ δὲ γάλα τῆς θείας ἑοδὸς ἀμαυροῦσαι ⁶.

129. « Ὡς πῦρ τοῦ δένδρου τῆς θλίψεως τῶν ἐνδεῶν, ὅ,τι λέ-
 » γεται ὑπὸ τῶν θεολόγων, ὡς ὁ θεὸς Σίβας πανταχοῦ
 » ἔστι παρὼν, τοῦτο οὐκ ἔστι ψευδές· οἷς γὰρ ἄνθεσι τι-
 » μᾶς τοῦτον τὸν Θεὸν, τὸν πανταχοῦ παρόντα, ταῦτα
 » εὐωδίαν παρέχουσιν ἐν ταυτῷ παντὶ τῷ κόσμῳ, ἃ ἔστι
 » τὰ πανταχοῦ διήκοντα λευκά σου κλέη ⁷.

1. Αὐτολεξεῖ, θάνατος.

2. Αὐτολεξεῖ, ἀντίρρῃσις.

3. Τὸ νόημα τούτου τοῦ στίχου ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἀνωτέρῳ· διαφέρει ὅμως τοῖς λέξεσι. Πάντα δηλονότι τὰ λευκά ταῦτα οὐδὲν ἐστὶν ὡς πρὸς τὸ σὸν λευκὸν κλέος.

4. Δηλ. αἱ λευκαὶ σου εὐφημῖαι πάντα ταῦτα ὑπερλεῦκαν.

5. Τὴν Γαγγάν δηλ. ἢ λευκὴ ἐστὶ.

6. Τὸ κλέος σου δηλ. ὑπερτερεῖ πάντων τῶν λευκῶν, καὶ ἀμαυροῖ αὐτά.

7. Τὰ κλέη σου πανταχοῦ ἐστὶ.

130. « Ἰδὲ, ἐν τῷ τέλει τοῦ κόσμου καὶ ὁ Βραχμᾶς, καὶ ὁ Βισ-
 » νοῦς καὶ ὁ Σίβας ὑπνώττει ἐξ ἀνάγκης, κατὰ τὴν φυσι-
 » κὴν διάθεσιν τοῦ ἡμερονυκτίου ¹. ἡ σὴ δ' ὁμως φήμη
 » καὶ ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ οὐχ ὑπνώττει ². ποῦ γὰρ ἂν εἴη
 » ἡμέρα, ἢ νύξ αὐτῇ τῇ φήμῃ σου, ἢ φροντίζει, « Πότερον,
 » μένει εἰς οἴκησιν ὁ στενόχωρος αἰθέρ ; ἢ οὐ ; »
131. « Τῆς θερμότητός σου πανταχοῦ παρούσης, ὧ ἀπόγονε
 » τῆς Σελήνης, ἐγὼ νομίζω, ὅτι τότε ἐν τῇ θαλάσῃ,
 » καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀφιοπόλει καυστικὸν πῦρ ἐν τῇ συντελείᾳ
 » τοῦ αἰῶνος, τὸ πύρινον ὄμμα τοῦ ἐν οὐρανῷ Σίβα, ἢ
 » ἐν ταῖς νεφέλεσιν ἀστραπῇ, καὶ τὸ τοῦ Ἰνδρα ὄπλον, ὁ
 » κεραυνός, καὶ ὁ Ἥλιος, ταῦτα ³ διανοοῦνται. « Τίς χρεία
 » ἡμῶν τό γε νῦν ἔχον ⁴ ; »
132. « Ὡ βασιλεῦ τῆς γῆς, τὸ μὲν θερμόν σου ὁ Ἥλιός ἐστιν.
 » ὁ δ' ἐν τῷ Ἠλίῳ χρυσοειδὴς ἀνδριάς ⁵ σὺ αὐτός εἴ-
 » ὄθεν αἱ λαμπρότητες τῶν κραταιῶν ἐχθρῶν σου ἐν σοὶ
 » βυθίζονται ⁶.

1. Καθὼς ἡμέρα ἐστὶ καὶ νύξ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς· μία δὲ περίοδος τῶν τεσσάρων αἰώνων, ἢ συνίσταται ἐξ ἐτῶν 432,000,000 μία ἐστὶν ἡμέρα τῶν θεῶν· ἐρχομένης δὲ τῆς νυκτὸς, ὅτε οἱ θεοὶ ἀναπαύονται, γίνεται τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

2. Τῷ ἔχοντι φροντίδας οὐκ ἔπεστιν ὕπνος ἐν νυκτὶ, ὅτε ὑπνωτέον ἐστὶ· τουτέστι καὶ ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ ἡ φήμη σου διαμένει, καὶ ἀχώρητός ἐστι τῷ αἰθέρι, ὅς ἐστιν ἄπειρος.

3. Πάντα ταῦτα τὰ καυστικὰ κατακαίουσι τὸ πᾶν ἐν τῇ πανωλεθρίᾳ, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὄψεως Σέσσα πῦρ ἐξέρχεται.

4. Δηλολονότι καυστικώτερος εἶ πάντων τῶν καυστικῶν.

5. Μυθολογοῦσιν, ὡς ἐν τῷ Ἠλίῳ χρυσοῦς ἀνδριάς ἐστίν, ὅς ἐστιν αὐ- τὸς ὁ Θεός, καὶ ὡς οἱ ἡρωϊκῶς ἐν πολέμῳ θανόντες, εἰς τὸν Ἥλιον εἰσ- δύνουσι· διὰ δὲ τοῦ Ἠλίου, ὡς δι' εἰσόδου, ἔρχονται πρὸς τὸν Θεόν.

6. Ἀφανὴς δηλ. γίνεται ἡ λαμπρότης τῶν ἐχθρῶν σου ὡς πρὸς τὴν σὴν.

133. « Ὡ ἀπόγονε τῆς Σελήνης, τῆς θερμότητός σου περιερχο-
 » μένης τὸν κόσμον γαύρως, τὸ μὲν πύρινον βλέμμα τοῦ
 » Σίβα ἐγένετο ἀδρανές, ὁ δὲ κεραυνὸς ἀπέβαλε τὸ θερ-
 » μὸν, τὸ δὲ δεινὸν πῦρ τοῦ δάσους ἀπώλεσε τὸ ἵταμὸν,
 » ὁ δ' Ἥλιος ἀφῆκε τὴν δεινότητα, τὸ δὲ πῦρ τῆς θα-
 » λάσσης οὐκ ἔχει τὸ μέγалаυχον ¹.
134. « Ὡ ἀπόγονε τῶν ἐκ τοῦ Πουροῦ, ὁ ἐν οὐρανῷ Ἥλιος, ἡ
 » ἐν τοῖς νέφεσιν ἀστραπὴ, τότε ἐν δάσει φλυγερὸν, καὶ τὸ
 » ἐν θαλάσσῃ δεινὸν πῦρ, ταῦτα πάντα, στερηθέντα τῆς
 » οἰκείας θερμότητος ἐκ τῆς σῆς, ἐβυθίσθησαν εἰς δυσφη-
 » μίαν ², ὡς εἰς ἰλὺν μεγάλην καὶ θαθεῖαν.
135. « Ἡ λαμπρότης σου λάμπει ἐν κόσμῳ, ὦ βασιλεῦ, ὥςπερ
 » μία λυχνοκαΐα (λυχνοστοιχία), δι' ἧς φῶς λαμπρὸν
 » ἔσσεται καὶ ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ Βραχμᾶ ³.
136. « Ἐν τῇ σῇ βασιλικῇ μορφῇ πάντως γε ἦλθεν ἐπὶ γῆς
 » ἐκεῖνο τὸ ἐν καὶ ἀδιαίρετον Θεῖον, οὗ κινουμένου μὲν,
 » τὸ πᾶν τοῦτο κινεῖται, ἵσταμένου δὲ, ἵσταται.
137. « Τὰ ὄρη πάντα, φοβούμενα καὶ τρέμοντα ἐκ τῶν ὀπλῶν
 » τῶν ἵππων, τῶν παροξυνομένων, ὡς ῥάβδοις, ταῖς προ-
 » ῥοσκίσι τῶν ἐλεφάντων ⁴ ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ εἰς παγκό-
 » σμιον νίκην, ἐξῆγον, ὡς οἶμαι, διὰ τῶν πιπτόντων λί-
 » θων καὶ διὰ τῶν φωνῶν τῶν ὀρνέων τοὺς καταφυγόντας
 » εἰς τὰ σπήλαια πολεμίους βασιλεῖς ⁵.

1. Τὰ θερμὰ δηλ. ταῦτα οὐδέν ἐστιν ὡς πρὸς τὴν σὴν θερμότητα.

2. Ἡ δυσφημία μέλαινα λέγεται· μέλαινα δὲ καὶ ταῦτα, ὁ κυάνεος οὐρανός, τουτέστιν ὁ αἰθὴρ, ἡ θάλασσα, καὶ τὸ νέφος, καὶ τὰ δένδρα τοῦ δάσους.

3. Καὶ τότε δηλονότι ἔσσεται διαμένουσα καὶ λάμπουσα, ὅτε ὁ Βραχμᾶς ὑπνώττει, ὅτε δηλ. τὸ πᾶν ὄλλυται.

4. Ὁ ἡμισυς στίχος ἔχει συλλαβὰς 42.

5. Τῶν ὀρνέων περισειομένων ἐπιπτον λίθοι, καὶ τὰ ὄρνεα ἐκελάδουν.

138. « Ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ σου εἰς νίκην κατὰ τοῦ κόσμου, ὁ
 » μὲν Ἥλιος κατεκαλύφθη κόνει, ὁ δ' ὄψις Σέσσας κατε-
 » κάμφθη ἐκ τοῦ βάρους τοῦ στρατοῦ, ὁ δ' Ἴνδρας ἐγένετο
 » Σανκρανδάνας ¹, τὸ δὲ πῦρ θερμὸν, ὁ δ' Ἰάμας μέλας, ὁ
 » δὲ ἡγεμῶν τῶν δαιμόνων Νιρρίτης, νυκτιπόρος ². ὁ δὲ
 » Βαρούνας εἰσέδου εἰς τὸ ὕδωρ· ὁ δ' ἄνεμος, οὐδαμοῦ ἵστα-
 » το ³. ὁ δὲ Κουβέρας ἐγένετο πλουτοδότης, ὁ δὲ Σίβας
 » ὀρεσίοικος.
139. « Ὡ κραταίε, ὁ ἔχων βραχίονας ἰσχυροτέρους καὶ τοῦ κε-
 » ραινοῦ, αἶμα ἔσταζεν ἡ γῆ, διάβροχος γεγεννημένη μέ-
 » χρι βάθους, ἐκ τῶν ποταμῶν χρομένων αἱμάτων τῶν
 » ἀναιρεθέντων ὑπὸ σοῦ ἐχθρῶν· ἐκ δὲ τῶν σταλαγμῶν
 » τοῦ αἵματος φαίνεται αὕτη ἡ ἐρυθρότης, ἥ ἐστίν οἱ
 » πολύτιμοι λίθοι, οἱ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βαστά-
 » ζοντος τὴν γῆν ὄφως ⁴, τοῦ βασιλέως τῆς Πα-
 » τάλας ⁵.
140. « Εἰ καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐξ ἱερῶν καὶ νομίμων βιβλίων
 » στέργεται ὑπὸ τῶν σοφῶν, οὐκ ἔστιν ὁμῶς βεβία· οὐ
 » γὰρ ὁ δίσκος τοῦ Ἥλιου διερράγη ὑπὸ τῶν ἀναιρεθέντων
 » ἐχθρῶν σου, καὶ ἀνελθόντων εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ὁ τῆς

ἐκ δὲ τούτων φοβούμενοι οἱ εἰς τὰ σπήλαια καταφυγόντες ἐχθροί σου,
 ἐξήρχοντο, καὶ ἔφευγον πάλιν.

1. Σανκρανδάνας, ὅ ἐστι θρηνητικὸς, ὄνομα τοῦ Ἴνδρα· πλάττει δ' ἐν-
 ταῦθα ὁ ποιητὴς ὡς ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἔλαβε τοῦτο τὸ ὄνομα· καὶ
 τὸ πῦρ θερμὸν ἐγένετο, κτλ. ἐφοβήθησαν δηλ.

2. Οἱ δαίμονες νυκτιπόροι λέγονται.

3. Ἐφοβήθησαν δηλ.

4. Τουτέστιν οἱ πολύτιμοι λίθοι, οἱ ἀνθρακες, οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ βα-
 στάζοντος τὴν γῆν ὄφως, οἱ σταλαγμοὶ εἰς τῆς διαβρόχου γῆς ἐκ τοῦ
 αἵματος τῶν ἀναιρεθέντων ἐχθρῶν σου.

5. Πατάλα λέγεται ὁ ὑποχθόνιος κόσμος.

- » Σελήνης ¹· καὶ γὰρ ἐν αὐτῇ διάρρηγμά τι μέλαν φαίνεται, ὃ ἐστὶν ἡ μελανότης ἣν ἔχει.
141. « Ἐν ἐκάστη κοσμογονίᾳ σὺ βασιλεὺς γίνῃ τῆς γῆς πάντῃ
 » ἀγαθός, καὶ λαμπρὸς, καὶ ἀπαράμιλλος κατὰ τὰς ἀρε-
 » τὰς, εἰς ὅλεθρον πάντων τῶν ἐχθρῶν· ὅθεν ἡ μὲν γῆ
 » φρίκην ἔχει διὰ τῶν ὀρέων, ὡς διὰ τριχῶν ²· ὁ δ' οὐ-
 » ρανὸς σείει τὴν κεφαλὴν, ὅπερ συμπεραίνεται ἐκ τῶν κι-
 » νοιμένων, τοῦ τε Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, ἃ εἰσιν ὡς
 » ἐνώτια.
142. « Τῷ Βραχμᾷ καὶ σοὶ αὐτῷ τοιαύτη ἐστὶ γνώμη καὶ βου-
 » λή· ἐκεῖνος μὲν γὰρ τοιαύτην ἔχει γνώμην· « Οὗτοι οἱ
 » βασιλεῖς βασιλείαν μεγάλην ποιήσουσι· » σὺ δὲ τοιαύ-
 » τήν ἔχεις βουλήν· « ἐγὼ ἀναιρέσω τούτους τοὺς πολε-
 » μίους βασιλεῖς· » ἀλλ' ὁ Βραχμᾶς ἄκυρον ποιεῖ τὴν
 » ἐναντίαν γνώμην σου, διδούς αὐτοῖς τοῖς ἐχθροῖς σύνε-
 » σιν τοῦ προσπεσεῖν τοῖς ποσὶ σου ³.
143. « Ὡς ἄριστε τῶν ἀπὸ τῆς Σελήνης καταγομένων, ὁ τριτ-
 » τὸς κόσμος πλήρης ἐγένετο τῶν διεσπαρμένων δυσφη-
 » μιῶν ⁴ τῶν ἐχθρῶν σου, αἵ εἰσιν αὗται ἐλέφαντες ⁵ ἅ-
 » νευ ὀδόντων, δένδρα ⁶, ἄνευ ἀνθέων, νύκτες ἄνευ ἀστέ-

1. Οἰονεῖ ἔλεγεν· ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὅτι οἱ ἡρωϊκῶς θανόντες ἐν πολέμῳ, διὰ τοῦ Ἡλίου ἀνέρχονται εἰς τὸν οὐρανόν· ἐγὼ δὲ λέγω ἀποδεικνύων, ὅτι διὰ τῆς Σελήνης.

2. Ὁ μὲν φρίττων ὀρθοῖ τὰς τρίχας· τὰ δ' ὄρη ὡς τρίχες εἰσὶ τῆς γῆς· ὁ δὲ θαυμάζων σείει τὴν κεφαλὴν.

3. Ὅταν προσπέσωσι τοῖς ποσὶ σου, πάλιν βασιλεύουσι καὶ τότε γίνεται ἡ γνώμη τοῦ Βραχμᾶ, τὸ προωρισμένον· τοῦτο δὲ δηλοῖ, ὅτι συγγνώμων ἐστὶ τοῖς πταίσασιν, ὅταν μετανοήσωσι.

4. Μέλαινα ἡ δυσφημία.

5. Μελανόχροες οἱ ἐλέφαντες.

6. Κυανᾶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων.

» ρων, ὄφεις ἄνευ πολυτίμων λίθων ¹, καὶ θάλασσαι ἄνευ
» ἀφρώων ².

144. « Ὁ ἄνερ τῆς γῆς, οἱ ἐχθροί σου καταδιωχθέντες εἰς τὴν
» ἔρημον ὑπὸ σοῦ, φαίνονται, ὡς κατακεκαυμένοι τῇ θερ-
» μότητί σου, καὶ ὡς ἐωραμένοι τῷ ἐλοσυρῷ βλέμματι
» τῆς ἀτυχίας, καὶ ὡς ἐμπεπυρισμένοι τοῖς θερμοῖς ἀνα-
» στεναγμοῖς τῶν ἑαυτῶν γυναικῶν, καὶ ὡς κεκραμμένοι
» τὸ σῶμα ταῖς δυσφημίαις, καὶ ὡς μέλανες ταῖς ἑαυ-
» τῶν κακονοίαις ³.

145. « Πρῶτον μὲν, οἰκουμένης τῆς τῶν ἐχθρῶν σου πάλεως,
» οἱ τρεφόμενοι καὶ ἡμεροὶ ὄντες ταῶνες, ἐπληττον διὰ
» τοῦ ῥάμφους τὰς σκιᾶς ⁴ τῶν ὑψηλῶν δωμάτων, νο-
» μίζοντες ὄφεις πολλοὺς, καὶ ἐκ τούτου ἐπάσχον· νῦν δὲ,
» κενῆς οὕτης καὶ ἐρήμου, καὶ πολλῶν ὄφρων ἐρπόντων,
» οἱ ταῶνες οὐ τείνουσι τὸ ῥάμφος κατ' αὐτῶν τῶν ὄφρων,
» μὴ ἔχοντες ἀντιπάθειαν, ἕνεκα τῆς ἀπαθείας, ἣν ἔχουσι
» διὰ τὴν φυγὴν τῶν ἑαυτῶν κυρίων.

146. « Ὁ κυβερνήτα τῆς γῆς, αἱ ὁρειάδες θεαὶ, θλιβόμεναι τῇ
» ἀπουσίᾳ τῶν θεῶν, τῶν ἑαυτῶν συζύγων, γράφουσι γράμ-
» ματα ἐρωτικὰ καὶ εὐνοϊκὰ κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν με-
» μιγμένων τῇ στίμμει ⁵ δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν
» ἐχθρῶν σου, ἃ ἐγένοντο λίμναι ἐν ὄρεσιν, εἰς ἃ κατέ-
» φυγον.

147. Οἱ Ποιηταί, οἱ ὁδεύοντες εἰς ξένην γῆν, λαμβάνοντες

1. Εἰσὶ καὶ τινες ὄφεις μέλανες· ἐννοεῖ δὲ τοὺς ἐν τῷ καταχθονίῳ κόσμῳ.

2. Κυανὴ ἢ θάλασσα, λευκὸς ὁ ἀφρός.

3. Καθὼς ἡ δυσφημία, οὕτω καὶ ἡ κακονοία μέλαινα· ἕνεκα δὲ τῶν κακῶν, ἃς ἐμελέτων, μέλανες ἐγένοντο.

4. Μέλαινα ἡ σκιά, ὡς καὶ ὁ ὄφις· ὀφιοφάγος δὲ ὁ ταῶς.

5. Στίμμις, μέλαινα βαφή, δι' ἧς βάφουσι τὰ ὄμματα.

» τὰ φύλλα τῶν Ταλῶν, τὰ τιθέμενα ὑπὸ τῶν γυναικῶν
 » αὐτῶν ἐν τοῖς ὠσὶν εἰς κόσμον, λέγοντες ἕκαστος ἐκά-
 » στη, « Τί τοῦτο; ἐγὼ ποιήσω σοι χρυσοῦν ἐνώτιον, ἐ-
 » παίνεσας τὸν δισέγγονον τοῦ Ἀρζούνα, » γράφουσί σοι
 » ἔπαινον ¹ θαυμαστὸν καὶ ἐν ἐρήμῳ διὰ τῶν συμμίκτων
 » τῇ στίμμει δακρύων τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν.

148. « Οἱ ἐχθροί σου, ἀφέντες τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, εἰς
 » ἀ κατέφυγον, διὰ τὸν φόβον τῆς προβοσκίδος τῶν ἐλε-
 » φάντων, τῶν βασταζόντων τὴν γῆν, νομίζοντες αὐτὴν
 » ὡς χεῖρά σου ², κατέδυσαν διὰ τῶν σπηλαίων, ὡς δι' ὀ-
 » θῶν, εἰς τὴν ὑπὸ γῆν Ὀφιόπολιν· ἀλλὰ κακεῖ, βλέποντες
 » τὸν βασιλέα τῶν ὄψεων ὅμοιον τῇ χειρί σου, φοβούμε-
 » νοι, διηπόρουν οἱ πανάθλιοι, ποῖ τράπωνται.

149. « Τρία ταῦτα τὰ νικητικὰ, ὁ βραχίων σου, ὁ τῶν ὄψεων
 » βασιλεὺς, καὶ ἡ προβοσκὶς τοῦ ἐλέφαντος τοῦ Ἰνδρα,
 » διαμερισάμενα, ὡς ἀδελφοί, τὸν τριττὸν κόσμον, διοι-
 » κοῦσιν αὐτόν ³.

150. « Τοῦ Βισνοῦ ἀναπαυομένου ἐν τοῖς ὕδασι, τὸν τριττὸν
 » κόσμον, διοικεῖ ὁ τῶν ὄψεων βασιλεὺς, ἡ τῶν γεούχων

1. Τουτέστιν ὕμνους γράφουσί σοι οἱ Ποιηταὶ οὐ μόνον ἐν πόλεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἔνθα εὐρίσκουσι φύλλα Τάλας ἀντὶ χάρτου, καὶ ἀντὶ μέλανος σύμμικτα τῇ στίμμει δάκρυα τῶν γυναικῶν τῶν φυγόντων ἐχθρῶν. Τάλα, δένδρον ὑψηλόν, ὡς Φοίνιξ, οὗ ἐπὶ τῶν φύλλων γράφουσιν ἐν Ἰνδία· αἱ δὲ γυναῖκες χρῶνται αὐτοῖς τοῖς φύλλοις ἀντὶ ἐνωτίων.

2. Ὁ κραταῖος καὶ μακρὸς βραχίων ἀπεικάζεται τῇ προβοσκίδι τοῦ ἐλέφαντος καὶ τῷ ὄφει.

3. Δηλ. ὁ μὲν βραχίων σου διοικεῖ τὸν ἐπίγειον κόσμον· ὁ δὲ Σέσσας ὄφεις τὸν ὑποχθόνιον, ἡ δὲ προβοσκὶς τοῦ ἐλέφαντος Ἀἰραβάτα τὸν οὐράνιον. Δολιχὸς ὁ ὄφεις, δολιχὴ ἡ προβοσκὶς, δολιχὸς καὶ ὁ βραχίων· διὸ καὶ συγκρίνονται ἀλλήλοις.

» ἐλεφάντων προβοσκίς, καὶ ὁ δολιχὸς κεραυνὸς τοῦ Ἰνδρα,
 » ἃ ἔχουσιν ὀλίγην τινα ὁμοιότητα τῷ βραχίονί σου ¹.

151. « Πῶς ἂν ὁμοιότητα σχοίῃ τῷ βραχίονί σου ὁ βασιλεὺς
 » τῶν ὄφρων, ὃς πάσχει καὶ ἐκ τοῦ ἄχθους τῆς γῆς, τῆς
 » κατακαμψείσης ὑπὸ τῶν πεσόντων ἐν πολέμῳ ἀναριθ-
 » μήτων ἐχθρῶν σου ;

152. « Οὕτω λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι· « Τίς δύναται βαστάζειν
 » τὴν γῆν, τὴν βασταζομένην ὑπὸ τῶν ὄφρων, ὧν ἡ δύ-
 » ναμις ἀπόλλυται νῦν ἐν τῷ πυρὶ τῆς θυσίας ; » Οὗτοι
 » ὅμως οὐκ οἶδασιν, ὥς αὕτη ἡ γῆ κρατεῖται τῇ χει-
 » ρί σου.

153. « Θυέσθωσαν οὗτοι, ὅ,τε τοῦ οὐρανοῦ δεσπότης Ἰνδρας,
 » καὶ ὁ τῶν ὄφρων Ταξάκας· καὶ γὰρ σὺ, ὁ ἔχων τριττὴν
 » δύναμιν ², δυνατὸς εἶ διαφυλάττει τὸν τριττὸν κόσμον.

154. « Πάσας τὰς θυσίας θεῶν τε καὶ Τιτάνων καὶ βασιλείων
 » γελᾷ αὕτη ἡ θυσία σου, ἥ ἐκρίπτει, ὥς ἐκ στόματος,
 » πολλὰ τμήματα τῆς Ταμβούλας ³, ἃ ἐστὶ τὰ πολύτιμα
 » λιθάρια, τὰ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄφρων, τὰ ἐξᾠλλόμενα
 » ἐν τῷ καίεσθαι.

155. « Ὡςτέφανε τῶν ἀπογόνων τῆς Σελήνης, σὺ τὰ πρωτεῖα
 » ἔχεις πάντων τῶν ἐν ταῖς τρισὶ κόσμοις κατὰ τὰς εὐερ-

1. Ὅτε δ' ἐκεῖνα διοικοῦσι, πολλῷ μᾶλλον ὁ σὸς βραχίον.

2. Τριττὴ δύναμις ἐστὶ τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ, ἡ στρατιὰ, καὶ ἡ γάζα.

3. Τουτέστι καταγελᾷ καὶ καταφρονεῖ· ὅταν δὲ γελᾷ ὁ ἄνθρωπος, ἀνοί-
 γει τὸ στόμα, καὶ οὕτως ἐκ βίας τοῦ γέλωτος ἐκρίπτει τμήματα τῆς Ταμ-
 βούλας, ἣν μασσᾶται. Ταμβούλα δὲ λέγεται μία ἀνδενδρᾶς, καὶ τὸ φύλ-
 λον αὐτῆς. Ἐν τούτῳ τῷ φύλλῳ τιθέντες ὀλίγην ἄσβεστον καὶ τμήματα
 Ἰνδικῆς βαλλάνου, ἣ ὀνομάζεται Πούγκα, κοινῶς δὲ Σουπαρῇ, μασσῶν-
 ται ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἐν Ἰνδίᾳ, καθὼς ἐν Ἑλλάδι τὴν μαστίχην· ὁ
 δὲ χυμὸς γίνεται ἐρυθρὸς.

» γεσίας ¹. τὸν μὲν γὰρ μολυσμὸν τῆς Σελήνης ἀποκα-
 » θαίρεις ταῖς οἰκείαις εὐρημίαις· τὸ δὲ ἐκ τῆς γῆς ἄχθος
 » τοῦ ὄφειως Σέσσα ἐλαφρύνει· ταῖς κόνισι, ταῖς ἐξανι-
 » σταμέναις ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ στρατοῦ σου· τὴν δ' ἐν-
 » δειαν τῶν ἀνθρώπων ἀποβάλλεις ταῖς δωρεαῖς.

156. « ὦ βασιλεῦ τῆς γῆς, φιλόστοργε πρὸς τοὺς οἰκείους,
 » στέφανε τῶν ἐνδόξων ἐν λόγοις, ἐν πολέμοις, καὶ ἐν δω-
 » ρεαῖς, καὶ ἀναιρέτα τῶν ἐχθρῶν, τίς συγκριθεῖν ἂν πρὸς
 » σέ ; τὰ μὲν γὰρ οὐράνια πέντε δένδρα ² ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς
 » χειρὸς σου ἐστίν, ἃ εἰσιν οἱ δάκτυλοί σου· οἱ δὲ θεοὶ
 » ὄκησαν ἐν τῇ καρδίᾳ σου διὰ φόβον τῶν ἀντιθέων δαι-
 » μόνων.

157. « Αἱ ἀρεταὶ πᾶσαι, εἰσδῶσαι ἐν ταύτῃ ἐριστικῶς εἰς τὸ
 » σῶμά σου διὰ τῶν πόρων, ὡς διὰ θυρῶν ³, λίαν ἀγλαΐ-
 » ζουσι πάντα σου τὰ μέλη· διὰ δὲ τούτων τῶν εἰσδυσῶν
 » ἀρετῶν, ὦ βασιλεῦ, ὡς διὰ Σεληνῶν, ἐλαμπρύνῃς τὰ
 » ἐντός· τὸ δ' ἐντός σκότος, ἐξελθὼν, φαίνεται ἐπὶ τῶν
 » πόρων τοῦ σώματος, ὃ ἐστὶ τὸ πλῆθος τῶν τρι-
 » γῶν ⁴.

158. Καὶ ὁ Σίβας, ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου ⁵, εἰς τὸ θεβαιῶ-
 » σαι τὸ ὃ ἔχει ὄνομα, τὸ, *Παρτογνώστης*, ἀριθμῶν τῆς
 » ἀρετᾶς σου, ποιεῖ διὰ τῆς ἐτέρας ἐαυτοῦ μορφῆς, τοῦ

1. Ἡ μὲν Σελήνη ἐν τῷ οὐρανῷ, ὃ δὲ Σέσσας ἐν τῷ ὑποχθονίῳ κόσμῳ, οἱ δ' ἄνθρωποι ἐν τῷ ἐπιχθονίῳ.

2. Πέντε εἰσὶ τὰ οὐράνια πάνδωρα δένδρα· Μανδάρρα, Παριζάτα, Σαν-
 τάνα, Καλπαθρίξα, καὶ Χαρισανδάνα.

3. Δηλ. σὺ λαμπρὸν εἶ δοχεῖον πασῶν τῶν ἀρετῶν.

4. Τὸ πλῆθος τῶν τριγῶν τοῦ σώματος τὸ σκότος ἐστί· μέλαινα δὲ
 ἡ θριξ, ὡς καὶ τὸ σκότος.

5. Τουτέστιν ὁ ἀθάνατος.

» ἄερος, ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ἐπὶ πίνακος, γραμμάς, αἱ
 » εἰσι τὰ κύματα ¹.

159. « Οἱ Ποιηταί, ὧ πανάρισττε, οὐδαμοῦ ἄνεσιν εὐρίσκουσιν,
 » οὔτε ἐν κατ' οἶκον παιδιαῖς, οὔτ' ἐν ὑπερώοις χρυσῶν
 » οἴκων, οὔτ' ἐν κλίταις ἀγλααῖς, οὔτε ἐν κοσμήμασιν,
 » οὔτ' ἐν κήποις εὐηνέμοις· σκεπτόμενοι γὰρ εὐρεῖν λέξεις
 » καὶ νοήματα ἀρμόδια ταῖς ἀρεταῖς σου, διὰ κενῆς περι-
 » φέρονται, ὡς παράνοες.

160. « Ὡ ἐνδιαίτημα τῆς ἀνδρείας, ὧ ἀνώτερε πάντων ταῖς
 » ἀρεταῖς, ὁ μόνῳ τῷ βλέμματι καίων τοὺς ἀξίους καίει-
 » σθαι, τίς δύναν' ἐρανισάμενος, ἔπαινον ἄν σοι
 » συμπλέξῃεν; Καὶ ὁ Σίβας αὐτὸς, ὁ πάντα εἰδὼς, οὐ
 » δύναται συνεῖραί σοι ἐγκώμια· τίνι δ' ἄλλῳ οὐκ ἂν γέ-
 » νοιτο αἰσχύνῃ μεγάλη ἐν ποιήσει ὕμνων εἰς σέ; »

161. Τοῦ μὲν οὖν Ζαναμεζαῖτα ἐμβυθισθέντος χαρᾶ, καὶ ἐξε-
 ρευσθέντος, « Τί χαρίσωμαί σοι; εἰπέ, » ὁ Ἀστείας, ὃς
 ἔβριξεν ἀμβροσίαν εὐχῆς καὶ ἐπαίνου ², τοσαύτην χαρὰν
 ἔσχεν ἐν καρδίᾳ, ὅσῃν ἔχει ὁ τριττός κόσμος· καὶ λυτρώ-
 σας τὸν Ταξάκαν, καὶ τοὺς λοιποὺς ὄφρεις, χαρὰν ἐποίησεν
 αὐτῷ τῷ Ἰνδρᾷ.

162. Αὐτὸς ὁ Ἀστείας, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαρατκαροῦ, διαφυλάττοι
 ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὡς ἀπ' ὄφρεως, τοῦτό μου τὸ ἀξιόλογον
 Ποίημα, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Ἀστεία, ὃς ἔλα-
 βε ταύτην τὴν μεγάλην χάριν παρὰ τῶν ὄφρων πάντων,

1. Ὁ ἀριθμῶν γραμμάς σχεδιάζει· ἐνταῦθα δὲ γραμμαὶ εἰσι τὰ κύ-
 ματα, ἃ ἀνίστανται ὑπὸ τοῦ αἴρος, ὃς ἐστὶ μορφή τοῦ Σίβα, καθὼς καὶ
 τὰ λοιπὰ στοιχεῖα· αὐτὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν. Δηλ. αἱ ἀρεταὶ σου, ὡς τὰ
 κύματα ἄπειροί εἰσι, καὶ αὐτῷ τῷ Σίβα ἄγνωστοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀριθμεῖ
 αὐτὰς καθ' ἑκάστην.

2. Ὡς ἐρρήθη πρότερον.

λίαν χαρέντων· « Ἀκουσθέντος τοῦ χαριτωνόμου ὀνόματός
 » σου καὶ χρησίμου εἰς ἐπωδὴν, τὸ φάρμακον ἡμῶν οὐ
 » κατισχύσει τοῦ ἀνθρώπου ¹. »

163. Στεργέτω, ὡς τέκνον ἑαυτῆς τοῦτό μου τὸ Ποίημα ἡ
 ἱστορικὴ Μαχαβαράτα, ἧς ἀκούσας ὁ ὑμνολόγος Οὐγγρα-
 ραβᾶς παρὰ τοῦ Βαῖσαμπαϊάνα ² ἐν τῇ ὀφιοθυσίᾳ τοῦ Ζα-
 ναμεζαΐα, ἀφηγήσατο αὐτὴν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Σαουνάνα,
 τοῦ ἀρχηγοῦ πολλῶν ὁσίων, ἐν τῷ ἄλσει Ναϊμίσσα.

164. Σεβέσθω ὁ Ἀμάρας, ὡς ἑομβύλιος, τὸν λώτιον πόδα τοῦ
 σοφοῦ καὶ ὀρθοδόξου διδασκάλου Ζηναδάτα. Διαμενέτω
 ἐς αἰεὶ αὕτη ἡ Βαλαβαράτα, τὸ μέγα Ποίημα, τὸ ποιηθὲν
 ὑπ' ἐκείνου τοῦ Ἀμάρα, καὶ ἀγλαϊσθὲν εἰς χαρὰν τῆς
 καρδίας τῶν σοφῶν ἀνδρῶν, ἐν οἷς οἰκεῖ ἡ θεὰ τοῦ λόγου.

Ἐν ταύτῃ τῇ Σάργα, ἡ ὀνομάζεται Ἀστείκα, ἐμπεριέ-
 χονται διακόσιοι πεντήκοντα ὀκτὼ στίχοι, κατὰ τὸ μέ-
 τρον τοῦ Ἀνουστούπα.

Τέλος τοῦ τεσσαρακοστοῦ τρίτου Κεφαλαίου, ὃ ὀνομάζε-
 ται Ἀστείκα, τῆς Βαλαβαράτας, τοῦ μεγάλου Ποιήμα-
 τος, τοῦ ποιηθέντος ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἀμάρα, μαθητοῦ τοῦ
 σοφοῦ Ζηναδάτα.

1. Δηλονότι, ὅστις ἐπικαλέσεται σε, οὐ βλαφθήσεται ὑπὸ φαρμάκου ὀφρων. Τούτου τὸ ὄνομα ἐπικαλοῦνται οἱ Ἰνδοὶ ὅταν τρέπωνται ἐφ' ὕπνον ἐν νυκτί.

2. Ὁ Βαῖσαμπαϊάνας ἀφηγήσατο τὰ τῆς Μαχαβαράτας ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Ζανამεζαΐα ἐν τῇ ὀφιοθυσίᾳ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

	Σελ.
ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	α'
ΒΙΒΛ. Α'. Κεφ. Α', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ βασιλέων τεσσάρων ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ	4
— — Κεφ. Β', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶν ὀκτωκαίδεκα βασιλέων ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ	27
— — Κεφ. Γ', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶν ὀκτωκαίδεκα βασιλέων ἐν τῇ ἀρχαιογονικῇ δυναστείᾳ	47
— — Κεφ. Δ', ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ γέννησις τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ καὶ τοῦ Δρυταράστρα	74
— — Κεφ. Ε', διαλαμβάνον περὶ τοῦ αἵρετοῦ γάμου τῆς Δραουπαδῆς	105
— — Κεφ. Σ', ἐν ᾧ ἱστορία ἐστὶ τῆς εἰς ἀγίους τόπους περιηγήσεως τοῦ Ἀρζούνα	126
— — Κεφ. Ζ', δ διαλαμβάνει περὶ τοῦ ἔαρος	144
— — Κεφ. Η', » » περὶ ἀνθολογίας καὶ ὕδρο- παιδιᾶς	158
— — Κεφ. Θ', » » περὶ τῆς ἀνατολῆς τῆς Σε- λήνης	172
— — Κεφ. Ι', » » περὶ συνουσίας	190
— — Κεφ. ΙΑ', » » τὸν καθοπλισμὸν τοῦ Κρισ- νᾶ καὶ τοῦ Ἀρζούνα	202
— — Κεφ. ΙΒ', » » περὶ τῆς πυρπολήσεως τοῦ δάτους Κανδάδα	216
ΒΙΒΛ. Β'. Κεφ. Α', » » τὸν θάνατον τοῦ Ζαρισάνδα	231

BIBA. Β'. Κεφ.	Β',	δ	διαλαμβάνει τὴν νίκην κατὰ τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς γῆς . . .	248
— — Κεφ.	Γ',	»	» τὴν βασιλικὴν οὐσίαν . .	268
— — Κεφ.	Δ',	»	» τὴν μῆνιν τοῦ Δουριοδάνα .	280
— — Κεφ.	Ε',	»	» τὴν ἐξορίαν (ἐξοίκισιν) τῶν Πανδοιδῶν	294
BIBA. Γ'. Κεφ.	Α',	»	» τὴν τῶν ἁγίων τόπων προσκύνησιν τοῦ Ἰουδιστίρα .	314
— — Κεφ.	Β',	»	» τὴν εἰς τὸν Ἰμαδὸν ἀνάστασιν τῶν Πανδοιδῶν	325
— — Κεφ.	Γ',	»	» τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀρξούνα .	340
— — Κεφ.	Δ',	»	» τὴν ἐμφάνειαν τοῦ Δάρμα .	356
BIBA. Δ'. Κεφ.	Α',	»	» τὴν ἀπόκριψιν τῶν Πανδοιδῶν	372
— — Κεφ.	Β',	»	» τὸν θάνατον τοῦ Κητάνα .	388
— — Κεφ.	Γ',	»	» τὴν νίκην τῶν Πανδοιδῶν κατὰ τῶν συληστῶν τὰς ἐκ βορρᾶ καὶ νότου θύς τοῦ Βιράτα	397
— — Κεφ.	Δ',	»	» τὸν γάμον τοῦ Ἀθημανιοῦ .	423
BIBA. Ε'. Κεφ.	Α',	»	» τὸν σύλλογον τῶν στρατῶν .	438
— — Κεφ.	Β',	»	» τὸ δυσθιάζετον τοῦ Δουριοδάνα	458
— — Κεφ.	Γ',	»	» τὴν ἐκστρατείαν τῶν Πανδοιδῶν	472
— — Κεφ.	Δ',	»	» τὴν κατασκήνωσιν τῆς στρατιᾶς τῶν Πανδοιδῶν . .	488
— — Κεφ.	Ε',	»	» τὴν ἑναρξιν τοῦ πολέμου .	498
BIBA. ΣΤ'. Κεφ.	Α',	»	» τὸν πόλεμον τῆς πρώτης ἡμέρας	517
— — Κεφ.	Β',	»	» τὰς ἀνδρογαθίας καὶ τὸν θάνατον τοῦ Βίσημα, μετὰ δέκα ἡμερῶν πόλεμον . .	532
BIBA. Ζ'. Κεφ.	Α',	»	» τὸν ἐν δυσὶν ἡμέραις πόλεμον τοῦ Δρόνα	573
— — Κεφ.	Β',	»	» τὸν θάνατον τοῦ Ἀβημανιοῦ .	590

BIBA. Ζ'. Κεφ.	Γ'. δ διαλαμβάνει τὸν θάνατον τοῦ Ζαΐατράτα.	Σελ. 607
— — Κεφ.	Δ'. » » τὸν θάνατον τοῦ Δρόνα .	640
BIBA. Η'. Κεφ.	Α'. » » τὸν θάνατον τοῦ Καρνᾶ . .	666
BIBA. Θ'. Κεφ.	Α'. » » τὴν μάχην τοῦ Σαλέα καὶ καὶ τοῦ Ἰουδιστίρα, καὶ τὴν τοῦ Δουριοδάνα καὶ τοῦ Βήμα	688
BIBA. Ι'. Κεφ.	Α'. » » τὴν Σαουπτικᾶν, τουτέστι τὴν ὑπνοφονίαν, ὡς τὴν Ἰσσικᾶν, τουτέστι τὸ κάρφος (Βραχμανσίραν)	713
BIBA. ΙΑ'. Κεφ.	Α'. » » θρῆνον γυναικῶν	728
BIBA. ΙΒ'. Κεφ.	Α'. » » περὶ τῶν προσηκόντων τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῶν προσηκόντων πράττεσθαι ἐν δεινοῖς καὶ περὶ τῆς θείας γνώσεως	754
BIBA. ΙΓ'. Κεφ.	Α'. » » τὴν πρὸς τὸν Ἰουδιστίραν παρηγορίαν καὶ τὴν εἰς οὐρανὸν ἄνοδον τοῦ Βήμα .	782
BIBA. ΙΔ'. Κεφ.	Α'. » » περὶ τῆς ἱπποθυσίας . . .	792
BIBA. ΙΕ'. Κεφ.	Α'. » » τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ διαγωγὴν τῶν περὶ τὸν Δρυταράρα .	803
BIBA. ΙΣ'. Κεφ.	Α'. » » περὶ τοῦ ὑπέρου	812
BIBA. ΙΖ'. Κεφ.	Α'. » » περὶ τῆς ἐξόδου	820
BIBA. ΙΗ'. Κεφ.	Α'. » » περὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς οὐρανόν	823
BIBA. ΙΘ'. ἢ Κεφ. ΜΓ'.	» » τὴν βασιλείαν τοῦ Παριζίτα, τὴν ὀφιοθυσίαν τοῦ Ζα-ναμεζαίτα, κτλ.	830

